31. 2.

BIBLIOTECA NAZIONALE VITT. EMANUELE
13
4 M
21

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

Digitized by Google

13-4-M-21

IO. VINCENTII DE ANNA

CLARISSIMI IVRECONSVLTI NEAPOL. PATRONI CAVSARVM

CELEBERRIMI VIRI PATRITII AC FEVDISTAE MAXIMI.

Opera omnia.

QVORVM CATALOGVM TERTIA PAGINA INDICABIT.

CVM DECISIONIBVS REGIAE CAMERAE Summariæ, Sacri Regij Conſilij, ac ſupremi Conſilij Collateralis.

Et cum Prioribus, nouiſſimis, & Poſtremis Additionibus FABII DE ANNA *Iure-Conſulti, ac* PHILIPPI III. *Hiſpaniarum Regis Conſiliarij auctoris filij.*

CVM ARGVMENTIS, SVMMARIIS, ET INDICE LOCORVM rerumque omnium locupletiſſimo.

AD EVNDEM POTENTISSIMVM, ATQVE INVICTISSIMVM PHILIPPVM TERTIVM HISPANIARVM REGEM.

CVM PRIVILEGIO.

ROM. SOC. IESV BIBL.

NEAPOLI, Apud Henricum Bacchum ſub ſigno Vnicornis.

Excudebat Conſtantinus Vitale. *Anno MDCIII.*

13.h.M.21

Digitized by Google

PHILIPPO TERTIO HISPANIARVM REGI POTENTISSIMO, ATQVE INVICTISSIMO.

FABIVS DE ANNA.

QVI alteram partem Allegationum Ioannis Vincentij de Anna patris mei, Iurecõſulti nemini quidem ſua tempeſtate ſecundi tibi Rex omnium Auguſtiſsime, idemq; Pientiſsime paucis ab hinc annis dedicaui, par erat, vt & alteram priorem hãc partem, quam typis denuo excudendam curaui tibi quoq; ipſi nuncuparem, cui tantum debere fateor, quantum perſoluere neutiquam facilè arbitror, dum mecum ipſe reputo quanta animi generoſitate me inter ſenatores tuos almi Concilij Neapolitani adlegeris, adlectumq; quam munificentiſsimè foueas, quo fit, vt nedum mea omnia tuo nomini conſecraſſe glorier, ſed & fratrem meum Ioannem Thomam (dum inter Maeſtatis tuæ copiarum præfectos Flandriæ bellum inſequitur) Regi ſuo conſtantiſsimè ſeruientem nuper occubuiſſe haud hercle magnopere doleam. Tantum ſupereſt vt non ſecus ac priore munus tametſi dignitati tuæ minus reſpondens, meo tamen erga te debito, qui maiora nequeo non incongruum recto animo accepiſti, & hoc hilari, benignaq; fronte excipias. Vale. Kal. Octob. MDCIII.

✠ 2

FRANCISCI DE PETRIS
IVRISCONSVLTI NEAP.

DE ANNA PATRE, ET FILIO
MVTVA SESE LAVDE DECORANTIBVS.

CONVERTVNT hinc inde decus natuſq;, paterq;,
Indicat id nomen ordine retrogrado;
Conuertit ſonitum, vocemq; reuerberat ANNA,
Sicque refert natus, reſtituitq; patrem.

Digitized by Google

IN HAC PRIMA PARTE CONTINENTVR

ALLEGATIONES SEPTVAGINTA.

Repetitio rubricæ, & Capituli primi de Vaſall. decrep. ætat.

Conſtitutionis Regni, Conſtitutionum Diuæ memoriæ.

Libellus omnium legum allegatarum per Andr. de Iſer. in vſibus feudor.

Repetitiones Conſtitutionum Regni, ſiquis aliquem, & terminum vitæ.

IN SECVNDA PARTE CONTINENTVR

ALLEGATIONES SEPTVAGINTASEPTEM,

ET SINGVLARIA 700.

Nouiſſime Additiones ad Primum, & Secundum Librum Allegationum; & Singularium.

FABII DE ANNA I.C. ET REGII CONSILIARII.

Reſponſum ſingulare IO. DOMINICI DE ANNA *Epiſcopi Bouinenſis.*

Digitized by Google

ALLEGATIONVM ARGVMENTA.

Argumentum Alleg. 1.

IN mater. Capituli Regni ex præſumptioſæ.

Arg. Alleg. 2.

Pro intell. prag. teſtem falſum.

Arg. Alleg. 3.

An hæredes emphyteutæ poſſint diuidere cenſũ, & ſoluere Canonẽ pro parte.

Arg. Alleg. 4.

Pro intell. l. pupillus ff. quæ in fraud. Cred.

Arg. Alleg. 5.

Mandatum quando ſit exhibendum

Arg. Alleg. 6.

Ad declarationem l. ſi in area ff. de cond. indeb.

Arg. Alleg. 7.

In materia Capitul. Regni omnis predatio.

Arg. Alleg. 8.

In Materia exceptionis rei iudicatæ.

Arg. Alleg. 9.

In Materia reſciſſionis tranſactionis.

Arg. Alleg. 10.

Fideicommiſſaria.

Arg. Alleg. 11.

Circa prorogationem pacti de retrouendendo.

Arg. Alleg. 12.

De intell. tex. l. legatorum petitio §. 1 ff. de leg. 1.

Arg. Alleg. 13.

In Materia immunitatis à gabellis.

Arg. Alleg. 14.

Verum inſtantia cœpta per Vſufructuarium cõtinuetur tranſeat in proprietariam.

Arg. Alleg. 15.

In materia commiſſionis in officio alterum vno reluctante.

Arg. Alleg. 16.

In materia contributionis in Collectis

Arg. Alleg. 17.

Verum promittens ratum habiturum pupillum teneatur.

Arg. Alleg. 18.

In materia præamouli, verum Iudices magnæ Curiæ votare poſſint in Sacro Collaterali Conſil. quando appellatur.

Arg. Alleg. 19.

In materia Præambuli.

Arg. Alleg. 20.

In materia l. ſi. C. de edi. diui.

Arg. Alleg. 21.

In materia excomputi in fauorem arrendatorum.

Arg. Alleg. 22.

Verum quando dicitur de nullitate Sententiæ debeat dari terminus.

Arg. Alleg. 23.

Verum refutatarius feudorum teneatur ad vitam, & militiam.

Arg. Alleg. 24.

Delegatus quando poſſit exercere iuriſdictionem.

Arg. Alleg. 25.

Verum teſtamentum valeat excommunicati, & bonis interdicti.

Arg. Alleg. 26.

Ad legem ſi quis aduerſus C. de præcib. Imper. offer.

Arg. Alleg. 27.

De venditione terræ facta per Regni Proregem, an valeat, & mandatũ quando cenſeatur reuocatum, & de clauſula omni meliori modo aliqua.

Arg. Alleg. 28.

Periurium quando obſit heredi in mat. l. ſi quis maior C. de tranſactionibus.

Arg. Alleg. 29.

Quæ veniunt ſub donatione Caſtri.

Arg. Alleg. 30.

Verum titulus ff. de ſeparat. habeat locum in feudis.

Arg. Alleg. 31.

Notarius an ſtipuletur pro abſẽte, & verba promiſit donare, & poſt mortẽ legare an importẽt actum vltimæ volunt.

Arg. Alleg. 32.

In dubio amplitudinis officij.

Arg. Alleg. 33.

Verum pater inops habeat vſum fructum in dote materna filiæ nuptæ.

Arg. Alleg. 34.

Quis ſit inueſtiendus in fendo frater patruelis, vel nepos ex ſorore.

Arg. Alleg. 35.

In materia Conſil. Loffr.

Arg. Alleg. 36.

Functiones fiscales an veniant in donatione feudi.

Arg. Alleg. 37.

Reſcriptum an impediat executionem ſententiæ, & an inſpiciatur tempus datæ vel præſentationis.

Arg. Alleg. 38.

In cauſa Simoniæ.

Arg. Alleg. 39.

In materia Camelius

Arg. Alleg. 40.

Verum concurrant duæ pœnæ, & an ſufficiat ſoluere vnam, & cuius electio ſit Iudicis an condemnati.

Arg. Alleg. 41.

In cauſa ſtatus Magdaloni pro Illuſt. In: Caraffa, Comitiſſa S. Agathæ cum Illuſt. Marchione Argentij.

Arg. Alleg. 42.

De intereſſe ſoluendo ad quam rationem debeatur, & de materia tex. in l. curabit C. de actio. empti.

Arg. Alleg. 43.

Ad materiam l. 2. de reſcind. vend.

Arg. Alleg. 44.

Literæ familiaritatis an proſint vaſallis Baronum.

Arg. Alleg. 45.

Gratia reſtandi de feudo, quomodo intelligatur, & an detur ſtricto iure concedentia gratiam.

Arg. Alleg. 46.

Conceſſis priuileg. Ciuitati, quæ habet alia Ciuitas, an deficiẽte illa prima Ciuitate a fidelitate, & ea amiſſa per eã priuilegijs amictat etiã alia Ciuitas.

Arg. Alleg. 47.

De confirmatione conſenſu generali heredis.

Arg. Alleg. 48.

De exceptione rei iudicatæ.

Arg. Alleg. 49.

Circa Pragmaticam de non renou. liberantijs in anno 1539.

Arg. Alleg. 50.

Rex an poſſit reuocare Demanium.

Arg. Alleg. 51.

Verum in monaſterio S. Ligorij moniales poſſint donare.

Arg. Alleg. 52.

Verum conceſſa iuriſdictione veniãt merum, & mixtum Imperium, & cauſæ appellationum.

Arg. Alleg. 53.

In materia Pragmaticæ editæ Tori.

Arg. Alleg. 54.

In quã cauſam dicatur facta ſolutio.

Arg. Alleg. 55.

In materia pragmaticæ vt poſt expeditionem memorialis per verbum fiat, infra duos menſes expediatur actus.

Arg. Alleg. 56.

Verum re empta ſuo haſta poſſit creditor poſterior prætendere aliquid circa augumentum temporis.

Arg. Alleg. 57.

Quod ſedilia in aggregationibus teneãtur præferre nobiles, & deſcendentes ex familia, quæ gaudet in ſedili.

Arg. Alleg. 58.

Prohibitus extrahere ſi extrahit ceſſante fraude: an incurrat pœnam Banni.

Arg. Alleg. 59.

Regium exequatur, an concedendum & ad tex. in l. is, qui Romæ ff. de iudic. & vbi quis ſit conueniendus.

Arg. Alleg. 60.

In materia l. a qui timem, & Sequeſtri.

Arg. Alleg. 61.

Hæreditas an adiri poſſit per procuratorẽ, & quando cenſ. adita, & aditio facta pluſquam verè competat pars an valeat.

Arg. Alleg. 62.

In materia Pragmaticæ editæ Tori.

Arg. Alleg. 63.

Verum poſſit committi cauſa reclamationis non exequuta ſententia.

Arg. Alleg. 64.

De exceptione pragmaticæ editæ Tori in primo, & ſecundo capite.

Arg. Alleg. 65.

In materia poſſeſſoria, & l. ſi. C. de edi. diu.

Arg. Alleg. 66.

Ad tex. in l. ſi ego. §. 1. ff. de iure dot. in materia aſſenſus ſuper feudis poſt mortem impetrati.

Arg. Alleg. 67.

Aſſẽſus in feudis quid operetur, & an Rex reuocare poſſit feudi conceſſionẽ.

Arg. Alleg. 68.

An quis teneatur exhibere titulũ ſuæ poſſeſſionis.

Arg. Alleg. 69.

Priuilegium quando poſſit reuocari.

Arg. Alleg. 70.

Ad declarationem Conſuetudinum Neapolitanarum incipientium ſi moriatur, & ſed ſi morienti.

INDEX

Digitized by Google

INDEX RERVM OMNIVM LOCORVMQ; INSIGNIVM, QVAE IN HOC VOLVMINE CONTINENTVR.

A

ABBATISSA eligi nō poteſt, ſi non eſt profeſſa, in allegatione 51. numero 7. folio 73
Abbatiſſa non poteſt donare etiam ſtāte conſuetudine eodem loco, nu. 1. & 3. 72
Abbatiſſa non poteſt diſponere de rebus proprijs, ibid. nu. 8. 73
Ablatiui abſoluti inducunt conditionem, allegatione 1. nu. 5. 2
Abſolutio à iuramento debet abſoluere ab omnibus periurijs, allegat. 28. nu. 11. 37
Abſolutio à iuramento per maiorem Pænitentiarium ſine citatione non valet, ibid. nu. 9. 36
Actus non fit ab hærede in teſtamento nullo ſine citatione, in allegat. 19. nu. 17. 25
Actus contra legem eſt nullus, in conſtitutione diuæ memoriæ, nu. 228. 202
Actus, qui declaratur ex tempore, adueniēte tempore habetur ac ſi à primo die celebratus eſſet, in rub. de vaſal. decrep. ata. nu 197. 136
Actus teſtamenti conſideratur tempore mortis aut aditæ hæreditatis, ibid. nu 215. cum ſeq.
Actus in feudis non conſideratur tempore quo fit, ſed quo perficitur, ibid. nu. 223. 137
Actus conditionalis perficitur à die conditionis, ibid. nu. 230. 137
Actus plures requiſiti uno deficiente eſt nullus, in allegat. 1. nu. 10. 2
Actus voluntarius apparente contradictore eſt neceſſarius, in alleg. 19. nu. 20. 26
Actus factus virtute poteſtatis inualidæ non tenet, in alleg. 27. nu. 1. 34
Actus conditionalis remiſſa conditione remanet purus, in alleg. 35. nu. 2. 46
Actus, qui aliqua qualitate erat nullus, remiſſa qualitate ab eo, qui poterat actum nouum facere, conualidatur, ibid. nu. 3. 46
Actus continens diuerſas ſummas reprobatus in vno, eſt reprobatus in omnibus, in alleg. 38. numero 7. 49
Actus renouatus non dicitur actus, in alleg. 64. nu. 11. 96
Actus nullus validatur ex conſenſu, in conſtitutione diuæ memoriæ, nu. 204. 200
Actus feudalis potius valet cum aſſenſu Domini immediati ſolius, quàm mediati ſolius, ibid. nu. 202
Actus indigens confirmatione expreſſa non præſumitur ex tempore, ibid. nu. 53. 154
Actus nouus aut confirmatorius iudicatur à natura eorum, quæ contrahuntur, vel ex verbis, quæ dicuntur, in allegatione 47. nu. 18. 64
Actus quandoque important duo, vnum tacitum, aliud expreſſum in cap. 1. de vaſal. decrep. ata. nu. 125. 159
Actus, qui non tenet deficiente conſenſu, ipſo interueniente confirmatur, in conſtitutione diuæ memoria, nu. 114 189
Actio pro melioramentis non datur, ſed retentio, in alleg. 6. nu. 13. 9
Actio non oritur ex teſtamēto excommunicati, in alleg. 25. nu. 7. 32
Actio ſemel extincta non reuiuiſcit, in allegat. 28. nu. 7. 36
Actio ex empto datur ad intereſſe, in allegat. 42. nu. 10. 56
Actio differt à condictione ex lege, in allegat. 48. nu 44. 68
Aditio hæreditatis ſolo animo, in allegat. 65. numero 39. 100
Aditio facta in maiori parte, quæ cōpetebat, nulla eſt in totum, in alleg. 61. nu 4. 91
Aditio nō præſumitur ob viles res exactas per hæredem, ibid nu. 6. 91
Adhoa diuerſimodè ſoluitur de feudo antiquo, & nouo, in cap. 1. de vaſ. decr. ata. nu. 149. 160
Adhoa ſoluitur ad rationē 26. & quarti pro centenario, ibid. nu 150. 160
Adhoa non creſcit, ſi fructus creſcunt, ibid nu. 151.
Adhoa an diminuatur auctis focularibus, ibidem num. 156.
Adoptiuus non perdit ſua iura naturalis patris, in rub. de vaſ. decrep. ata. nu. 424. 146
Aduocatus debet eſſe fortunatus ſicut medicus, in conſtitutione diuæ memoriæ, nu. 72. 185
Afflictus reprehenditur, in cap. 1. de vaſal. decrepitatis, nu. 32. 153
Agnati ex ſanguine dicuntur verè coniuncti, in rubrica de vaſ. decrep. ata. nu. 294. 139
Agnati in cap. 1. de vaſſal. decrep. atat. qui ſint, ibid. numero 84.
Agnatus habet annum ad reuocandum, in conſtitutione diuæ memoriæ, nu 260. 207
Agnatus capit poſſeſſionem poſt mortem agnati, in alleg. 1. nu. 17. 2

Agnatus

Agnatus dat feudum alteri agnato ſine aſſenſu, in rub. de vaſal. nu.205. 136
Agnatus ex priuilegio nō eſt neceſſario inſtituendus, ibidem nu.303. 140
Agnatus ex priuilegio non dicitur proximior, ibidem nu.307. 140
Agnatus proximior dicitur ille, qui deſcendit ex linea, ibid. nu.310. 140
Agnatus proximior vltimo morienti an primo acquirenti, ibid. nu.311. 140
Agnatus dicitur proximior verè, & naturaliter, & non fictè, ibid. nu.312. 140
Agnatus proximior ſuccedit, ibid. nu.372. 144
Alienare non dicitur, qui hæredem inſtituit, in cōſtitutione diuæ memoriæ, nu 84. 186
Alienatio proximè ſucceſſuro non dicitur alienatio, in rub. de vaſal. decrep. nu 153. 134
Alienatio feudi paterni non valet niſi conſentientibus agnatis, ibid nu 202. 136
Alienatio nō dicitur inter proximiores, ibi nu.297
Alienans feudum ſine aſſenſu Regis, qui tenebatur aſſentire, an amittat feudum, in allegat. 58. numero 10. 88
Alienans feudum ſine aſſenſu qua pœna puniatur, in rubr. nu.112. 133
Alienans feudum ſi non reuocat, dominus reuocabit, in d. rubr. nu.121. 133
Alienans feudum ipſe idem reuocat in Regno, in alleg. 66. nu.8. 102
Allegans aſſenſum probare debet, in dicta rubrica, nu 99. 133
Alienare non dicitur, qui dimittit feudum poſſeſſori, in conſtitutione diuæ memoriæ, num. 180. & 210. 197
Alienatio feudi ſuperueniente aſſenſu validatur, ibid nu 135. 191
Alienatio in feudo tunc dicitur, quando eſt aſſenſus in rubrica, numero 219. 136
Alienatio neceſſaria ſub haſta non reuocatur in cōſtitutione, numero 232. 203
Alienatio neceſſaria differt à voluntaria, ibid. numero 233. 203
Alienanti infra quod tempus liceat reuocare. ibidem nu. 258. 206
Alimenta excomputantur cum fructibus paragij, in allegat.70. nu.27. 117
Alimenta debentur ſorori iuxta quantitatem dotis, ibidem nu.28. 117
Alimenta debentur patri per filiam nuptam, in allegat. 33. nu 10. 43
Alimenta patri ex ſola paternitate debentur, ibidem nu 18. 43
Aliud eſt alienare & aliud conſentire alienanti, in allegat 47 nu. 30. fol 64. & in conſtitutione diuæ memoriæ. nu 71. 185
Alienata à fideicommiſſario ignorante non reuocatur, in alleg 10. nu 29. 16
Andreas de Iſernia quicquid dixit bene dixit, in rub. de vaſ decrep. ætа. nu.122 133
Andreas in regno eſt ſummus feudiſta, in allegat. 67. nu. 42. 105
Annale ſilentium habet vim refutationis, in dicta rubrica, nu.331. 141
Appellatione commercij quid veniat, in conſtitutione nu.162. 195
Appellatio eſt de iure naturali, in cap. 1. de vaſal. decrep. ætatis. nu.205. 136
Appellatione cauſarum non veniunt criminales, in allegat. 2. nu.6. 4
Appellatione bonorum veniunt feuda, & ſuperficiaria, in alleg. 30. nu.16 fol.40. & in ca.1. de vaſal. decrep. æta. nu.166. & 169. 135
Appellatione patris continetur ſocer. in alleg. 33. nu 21. 43
Appellatione filiorum non veniūt adoptiui, in rubrica, nu.413. 146
Appellatione filiorum in feudis veniunt legitimi, & naturales tantùm, ibid nu.416. 146
Appellatione filiorum continentur nepotes, in c. 1. de vaſall. decrep. nu.60. 154
Appellari non poteſt à ſententia Præfecti prætorio in alleg. 48. nu.26. 67
Appellari ad Papam ſtante negligentia Regis non poteſt in alleg. 52. nu 41. 97
Approbare eſt pluſquam pati, in allegat. 47. numero 32. 64
Approbatio teſtamenti, in alleg.50. nu.28. 72
Aqua nata in territorio priuati eſt priuata, in allegat.69. nu.1. 107
Aquæ ſunt ciuitatis, in regno ſunt Regis, ibid. nu.2
Arbitria & tranſactiones æquiparantur, in cōſtitutione, nu. 281. 210
Arbitria ſuper feudis non tenent, ibid. nu 291. 212
Arbitrium boni viri eſt conſeruare feuda pro maſculis, in alleg. 41. nu.8. 33
Arbitria decurionum iniqua appellantur monopolia, in alleg. 57. nu. 5. 86
Arbiter iubens aliquid dari, ſi poſtea vetat, dicitur mutare voluntatem, in alleg. 64. nu. 13 96
Arcana Regum non innoteſcunt omnibus, in alleg. 65 nu.24. 99
Argumentum eſt validum de iudice ad teſtatorem, in alleg.6. nu 6. 8
Argumentum validum de vna lege ad aliam, in alleg. 30. nu 6. 39
Argumentum de maiori ad minus non valet in exceptione rei iudicatæ, in alleg. 48 nu.41. 67
Argumentum à contrario ſenſu nō fit in correctorijs, in conſtitutione nu. 176. 197
Argumentum ex mente ſtatuti valet, in alleg. 70. nu. 56. 120
Arrendatores non obſtante Pragmatica palam extrahunt pecuniam, alleg. 58. nu 3. 88
A ſententia ſacri Conſilij non appellatur, in conſtitutione nu.9. 180
A ſententia delegati Illuſtriſſimi Proregis vtrum appelletur, ibid. nu 10. 180
Aſſenſus non probatur enunciatiuè, in allegat. 13. nu 10. 20
Aſſenſus non extenditur de tempore ad tempus, in alleg. 36. nu. 10. 48
Aſſenſus eſt ſtricti iuris, ibidem num. 3. & in allegation

gatione 41. nu. 26. 54

Aſſenſus in expreſſis praiudicat, ibidem num. 4. & in alleg 41. nu. 26. 54

Aſſenſus ſuper venditione facta nõ extenditur ad faciendam, in alleg. 36. nu 5. 47

Aſſenſus eſt ſubreptitius quando non eſt conformis, ibid. nu. 12. 48

Aſſenſus cũ clauſula (veris exiſtentibus) vitiatur, ſi mendacium eſt in acceſſorys, ibid. nu. 11. 48

Aſſenſus eſt mera gratia, in alleg. 39. nu. 7. f. 50. & ideo non extenditur in cõſtitutione diuæ memoriæ. nu. 28. 182

Aſſenſus extenditur ad æquipollens, in allegat. 41. num. 20. 54

Aſſenſus comprehenditur ſub his, quæ de iure communi ſubintelliguntur, ibid. nu. 27. 54

Aſſenſus difformis à conceſſione non iuuat, in alleg. 45. nu 11. 16. 60

Aſſenſus Regis in feudis quaternatis ſecundum quid non ſufficit, ibid. nu. 6. 59

Aſſenſus domini immediati potius prodeſt quàm mediati, ibid nu. 7. 60

Aſſenſus generalis patris ſufficit filio donanti cauſa mortis, & etiam ad omnes cauſas, in allegat. 47. nu. 28. & 29. 64

Aſſenſus præcedens actum per duos menſes tãtum valet, in alleg. 57. nu. 16. 83

Aſſenſus præſtitus ſuper obligatione feudi poſt mortem non tenet, in alleg. 66. nu. 1. 101

Aſſenſus impetratus poſt mortem non nocet hæredi. ibid. nu. 4. 102

Aſſenſus regulatur ab actu ſuper quo interponitur. in alleg. 67. nu. 4. 103

Aſſenſus intelligitur, vt ius diſponit, ibid nu 5. 104

Aſſenſus nõ confirmat geſta in fraudem, ibid. nu 6.

Aſſenſus remouet tantùm obſtacula, ibid. nu. 8. 104

Aſſenſus ſuper datione inſolutum feudi ex pacto, ibid. nu 9. 104

Aſſenſus ſtrictè intelligi debet, ibid. nu. 11. 104

Aſſenſus cum clauſula, iuribus noſtris ſemper ſaluis, ibid. nu. 18. 104

Aſſenſus Regis poteſt præcedere & ſequi, in alleg. 69. nu. 62. 112

Aſſenſus hodie non ſufficit tacitus, in rubr. de vaſ. decrep. nu. 105. 133

Aſſenſus ſolius Baronis non ſufficit, ibid. nu. 145.

Aſſenſus non validat actum, niſi à die interpoſiti, ibid. nu. 220. 137

Aſſenſus an requiratur, quando pater refutat feudum ſecūdogenito cum conſenſu primi, ibidem nu. 262. & 267. & 269. 138

Aſſenſus commutata perſona ſucceſſibili an teneat, ibid. nu. 287. 139

Aſſenſus ſuper donatione non extenditur ad donationem cauſa mortis, in conſtitutione diuæ memoriæ, nu. 30. 182

Aſſenſus generalis magis prodeſt, in conſtitutione, num 45. 183

Aſſenſus an præſumatur ex ſeruitio & tempore, ibid. nu 52. 184

Aſſenſus an requirat ſcripturam, ibidem num. 55

Aſſenſus hodie requiritur in Regno expreſſus, ibid. num 43. 183

Aſſenſus non eſt contractus, ibid. nu. 65. 185

Aſſenſus ſolo verbo conceſſus probatur per teſtes, ibid. nu. 67. 185

Aſſenſus cum clauſula (deliberatè, conſultè) quid importet, nu. 69. 185

Aſſenſus expreſſus in feudo plano non requiritur, num. 116. 189

Aſſenſus non ſigillatus ſed firmatus manu Regentium virum valeat, ibid. nu. 69. 185

Aſſenſus non requiritur in vera refutatione, in cap. 1. de vaſ. decrep. nu 8. 252

Aſſiſia imponitur capta informatione veri precij, in alleg. 21. nu. 5. 28

Author laudatus tenetur ad intereſſe, ibidem numero 10. 28

Auctoritas iudicis quando ſufficit, magis ſufficit auctoritas Regis, in alleg. 50. nu. 25. 72

Augmentum quod fit à flumine, quid importet, in cap. 1. de vaſ. decrep. ætа. nu. 266. 172

B

B*Anna in præiudicium arrendamenti fieri non poſſunt, in alleg. 21. nu 1.* 28

Banna quæ ſe fundant in fraude ea ceſſante non ligant, in alleg. 58. nu. 2. 87

Baro non aſſentit ſed approbat, in allegatione 47. num. 33. 64

Baro tenet vicem defenſoris, in allegatione 52. numero 74. 79

Baro differt à feudatario, in rubr. de vaſall. numero 37. 130

Baro eſt ille qui habet militem ſub ſe, ibidem numero 39. 130

Baro eſt pluſquam miles, ibid. nu 41. 130

Baro differt à milite, ibid. nu. 44. 130

Baro locat excadentias, ibid. nu 62. 131

Baro non locat excadentias aliàs vnitas feudo, ibidem nu 63. 131

Baro concedit terrulas ad partem fructuum & non in pecunia, ibidem nu. 64. 131

Baro non cogit vaſallum ad molendum in ſuo molendino, quando eſt incommodum, & ſoluitur maior molitura, ibid. nu. 70. 132

Baro nõ componit immoderatè vaſallum, in cap. 1. de vaſ. decrep. ætа. nu. 57. 154

Baro non poteſt facere gratiam aut componere lata ſententia, in conſtitutione nu. 134. 190

Baro concedens feudum, vt à ſe teneat, in conſtitutione nu. 40. 183

Baro non dicitur ille qui tenet baroniam de facto, ibid. nu. 203. 200

Barones hodie non concedunt feudum deuoluendũ. in alleg. 45. nu. 24. 61

Bellum, & timor belli æquiparantur, in alleg. 41. num. 24. 29

Beneficia non poſſidentur ſine canonica inſtitutione, in alleg. 38. nu. 2. 49

Bona paterna translata in filiũ non ſunt paterna, in

Digitized by Google

in allegat.70. nu.33. 117
Bona pupilli non alienantur, nec tranſiguntur in conſtitutione, nu.96. 187
Bona clericorum ſunt exempta à collectis, in alleg. 13. nu.1. 20
Bona feudalia in ſubſidium exequuntur, in alleg. 66. nu.14. 102
Bona amitti ipſo iure quando dicantur, in cap. 1. num.110. 157
Bonæ fidei poſſeſſor quando teneatur ad fructus, ibidem, nu.233. 169
Bonæ fidei dicitur qui factum ignorat, in conſtitutione nu.192. 198

C

CAmerarius, decipitur in conſtitutione numero 199. 200
Camerarius impugnatur, ibid. nu.64. 185
Capitulum Imperialem, §. præterea ſi quis infeudatus, in rubr nu.23. 130
Capitulum Regni ex præſumptuoſa, quando procedat, in alleg.1. per totum. 2
Capitulum ex præſumptuoſa, eſt exorbitans, ibid. num. 15. 2
Capitulum Imperialem, loquitur de milite, ibidem num.28. 3
Capitulum primum, quæ ſit prima cau. bene amiſſa. ibid. nu. 32. 3
Capitulum ſuſceptum, de reſcript. in 6. quãdo procedat, in alleg 62. nu.15. 92
Capitulum bonæ, de poſtul. prælat utrum procedat in Rege, in alleg.39. nu.2. & ſeq. 50
Capitulum Regni ad quietem, quando procedat, in alleg. 52. nu.73. 79
Capitulum Neapolitanum, utrum iuuet non ſtipulato inſtrumento dotali, in conſtitutione numero 239. 204
Capitulum conquerente, de reſtitu. ſpoliat. in allegat 7. nu 7. 10
Capitaneus belli poteſt pecuniam neceſſariam recipere, in conſtitutione nu.74. 185
Capere in vita & poſt mortem differt, in allegat.1. num. 21. 3
Carbonianum & ventris nomine procedũt in feudis, in alleg.30. nu.3. 39
Caſtro conceſſo veniunt ei deputata, in allegat.29. num. 5. 38
Caſus omiſſus à ſtatuto remanet omiſſus, in allega. 1. nu.23. f. 3. & alleg.70. nu 55. 120
Caſus mixtus denominatur à nobiliori, in cõſtitutione nu. 244. 205
Cauſæ fiſcales non compromittuntur, in conſtitutione num.79. 186
Cauſa feudales dicuntur ardua propter vaſallos, in cap. 1. nu.41. 153
Cauſa iuſta in Principe præſumitur, in allegat.65. nu.25. f. 99. & in 69. nu.24. 109
Cauſa quæ compromittantur inter coniunctos, in alleg.33. nu.23. 43
Cauſa immediata inſpicitur in feudalibus, in allegat.45. nu.8. 60
Cauſæ appellationis ſunt mixti imperij, in allegat. 52 nu 40 & 45 77
Cauſæ appellationis non veniunt ſub ſermone generali, ibid. nu.44. 77
Cauſæ vitæ militiæ quando compromittantur, in conſtitutione nu 285. 211
Cautela ut quis teneatur exhibere ſcripturam, in alleg.5. nu.8. & 10. 7
Cautela, ut dicens de nullitate non teneatur ad pœnam, in cap.1. nu 149. 160
Cenſus non diuiditur, & quando, in allegat. 3. numero 2. 5
Ceſſio ſine menſe & die nulla, in alleg 53. nu 1. 80
Ceſſio abſenti reuocatur ante acceptionem, ibidem num 2. 80
Ceſſio per uniuerſitatem nomine diſcrepante ſi poſtea appareat contradictio, utrum valeat, in alleg 53. nu 7. 80
Ceſſio non præiudicat uniuerſitati, niſi adſint duæ partes ex tribus, ibid. nu.5. 80
Ceſſio facta à maiori parte per viã donationis non præiudicat minori, ibid. nu.9. 80
Citari nõ debet quis de conſuetudine in præambulo, in alleg. 19. nu.13. 25
Citatio an requiratur in agnitione bonorum poſſeſſionis, ibid. nu.14. 25
Citatio requiritur in præambulo, quando venientes ab inteſtato non eſſent, ibid. nu.15. 25
Citatio à delegato cum inſerta forma an valeat, in alleg 24 nu.1. 31
Citatio cum inſertione non probat, ibid. nu.4. 31
Citatio non requiritur, quando Princeps prohibit adminiſtrationem, in alleg.25. nu.10. 32
Ciuis præfertur alijs in annona & eleemoſyna, in alleg.57. nu 16. 86
Ciuis præfertur in præſentatis, ibid. nu.18. 86
Ciues nõ poſſunt excludi ab uſu montium pro victu, in alleg 48. nu.28. 67
Ciuitas renunciat demanio, dũ acceptat dominum ſine proteſtatione, in alleg.69. nu 12. 108
Conceſſio ad liuellũ dicitur quaſi refutatio, in rubr. num. 295. 139
Concedendum nõ eſt, quod non releuat, in allegat. 5. num.5. 7
Conceſſio terræ cum functionibus fiſcalibus, utrum veniant futura, in cap. 1. nu. 265. 174
Conceſſio relata ad poſſeſſionem quid operatur, in alleg.53. nu.20. 81
Conceſſio facta à Rege rei alienæ, quam ſuam putabat, in alleg.62 nu 18. 93
Conceſſio facta, ut prædeceſſores tenuerunt, quid. ibid. nu.21. 93
Conceſſio facta cum priuilegijs quid importet, ibid. num.23. 93
Conceſſio feudi facta à Rege an præiudicet poſſeſſori, ibid. nu 2. 92
Cõceſſione feudi deuoluti cõceſſionarius habet cauſam à domino, ibid. nu.7. 92
Conceſſio ex falſa cauſa non tenet, ibid. nu.10. 92
Conceſſio non extenditur ad quæſita alteri medio tempore, in alleg.64. nu.15. 96

VI

Conceſſio facta Baroni, ne vaſalli diſcedãt à terra, non habet locũ in futuris vaſallis, ibid. nu. 1. 95
Conceſſio ob cauſam dicitur contractus remuneratorius, in alleg. 69. nu. 15. 108
Conceſſio facta episcopo teſtandi extẽditur ad teſtamentum antea factum, in alleg. 37. nu. 1. 48
Conceſſio feudi facta pro maſculis, & fœminis an poſſit reſtringi ad maſculos tantum, in alleg. 41. nu. 10. & 14. 53
Conceſſo feudo qualitercunq; vacet, includit omnem vacationem, ibid. nu. 19. 54
Conceſſo feudo tibi & quibus dederis, quid importet, ibid. nu. 33. 54
Conceſſio contra naturam feudi in expreſſis valet, ibid. nu. 34. 54
Conceſſio feudi deuoluendi à morte Tiťj habet effectum, in allegat. 45. nu. 9. 60
Conceſſio facta à Principe etiam habet vim decreti, in alleg 50. nu. 26. 72
Conceſſo caſtro venit merũ, & mixtum imperium, in alleg. 52. nu. 1. 74
Concedens iura ſua voluit concedere, ibidem numero 19. 76
Concedens cum reſeruatione iuris alieni non tenetur de euictione, nu. 21. 76
Concedens feudum non videtur concedere ius appellationis, ibid. nu. 51. 78
Conceſſo caſtro non veniunt molendina, in allegat. 29. nu. 2. 38
Concordia Affl icti ad Andr. an ſit vera, in cap. 1. nu. 118. 158
Condemnatus ſoluere tertias virtute inſtrumenti an poſſit petere poſtea ordinariè reſcindi inſtrumentum in alleg. 8. nu. 1. 10
Condemnatus ratione rei illam dimittendo liberatur, in alleg. 63. nu. 3. 93
Conditio inducit formam, in alleg. 1. nu. 6. 2
Conditio & modus quãdo æquiparantur, in alleg. 58. nu. 6. 88
Conditio & modus in egreſſu idem ſunt, in allegat. 42. nu. 3. fol. 55. & in alleg. 45. nu. 14. fol. 60. & alleg. 58. numero 5. 88
Conditio feudalis præſcribitur 30. annis, in rubr. nu 144. 134
Confeſſio tutoris non afficit pupillum, in alleg. 11. num. 11. 18
Confeſſio Principis declaratur in diuerſo reſcripto, in alleg. 27. nu. 16. 35
Confirmatio nihil noui facit, in c. 1. nu. 187. 164
Confirmatio à ſciente importat actum nouum, in alleg. 35. nu. 14. 46
Confirmans vnum actum quandoque facit duos actus, ibid. nu. 13. 46
Confirmatio cum inſerto actu cõfirmato operatur, ibid. nu. 20. 46
Confirmatio actus validi, in alleg. 47. nu. 9. fol. 63. & in alleg. 64. nu. 10. 96
Confirmatio in forma communi quid importet, ibidem nu. 10. 96
Confirmatio non operatur ſuper actu inualido, in constitutione nu. 9. 180
Confirmatio generalis videtur validare actum, qui ſaltim reſpectu perſonæ illum facientis validus eſt, in alleg. 47. nu. 19. 64
Confirmatio in forma cõmuni à ſpecifica quid differat, ibid. nu. 20. 64
Confirmatio quatenus eſt in poſſeſſione, ibid. nu. 21
Confirmans gratiam in parte videtur habuiſſe notitiam, ibid. nu. 22. 64
Cognitio iurium feudalium eſt demandata certis perſonis, in cap. 1. nu. 81. 155
Cognitio feudorum magiſtro Iuſtitiario competit, in conſtitutione nu. 78. 186
Cognitio feudi non quaternati cui ſpectat, ibidem nu. 290. 211
Cõiunctus ſi agit vt procurator ſine mãdato acta ſunt nulla, in alleg 27. nu 2. 34
Coniunctio ex ſanguine operatur in feudis, in rub. nu. 162. 135
Collectæ non exiguntur ex bonis clericorum, in alleg. 13. nu 4. 20
Collecta diminuitur bonis diminutis, in allegat. 16. nu. 2. 22
Collectæ ſunt de regalibus, in alleg. 29. nu 14. 38
Comes differt à milite, & Barone, in rubr. numero 38. 130
Commendatarius quando æquiparatur Domino, in cap. 1. nu. 215. 167
Correctio incontinenti non præſumitur, in alleg. nu. 26.
Conſanguineus non tenetur de euictione rei euictæ per retractum, in alleg. 48. nu. 31. 67
Conſanguineus præfertur in officio, in allegat. 57. nu. 26. 87
Conſenſus hæredis ſit ſine ſcriptis, in allegat. 41. num. 34. 54
Conſenſus tutoris eſt conſenſus hæredis, in allegat. 50. nu. 21. 72
Conſenſus exequutoris eſt conſenſus hæredis, ibid. nu. 23. 72
Conſenſus, de quo in cap. 1. de vaſal. decre. ætat. non eſt ſimplex, vt ibid. nu 86. 156
Conſignatio ſcripturarũ arguit ceſſionem iurium, in alleg. 69. nu. 70. 114
Conſtitutio diuæ memoriæ, habet locum in feudo quaternato, ibid. nu. 115. 189
Conſtitutio ſcire volumus, eſt illa Rogerij aui noſtri, ibid. nu. 117. 189
Conſtitutio vt de ſucceſſionibus, habet locum in feudo quaternato, in alleg. 70. nu. 37. 117
Conſtitutio in aliquibus, an loquatur in burgenſaticis, ibid. nu. 39. 117
Cõſtitutio vt de ſucceſſionibus, an ſuppleatur per iura communia feudorum, in rub. nu. 376. 144
Conſtitutio vt de ſucceſſionibus, nõ loquitur de refutatione, idid. num. 384. 144
Conſtitutio vt de ſucceſſionibus, non eſt correctoria ſed limitatoria, ibid. nu. 385. 391. 392. 394.
Conſtitutio Regni eſt ius commune, in Regno, in conſtitutione diuæ memoriæ, nu. 1. 180
Conſtitutiones Regni caſſant omnes conſuetudines, ibi. nu. 3. 180

Con-

Conſtitutiones Regni ſunt leges noſtræ, ibid. nu. 8.
Conſtitutio vt de ſucceſſionibus, enumerat gradus & non perſonas, in alleg 54. nu. 4. 17. 19. ſ. 44. & in alleg. 55. nu. 3. 79. in rubr. nu. 89. 132
Conſtitutio Regis comprehendit futura, in allega. 52. nu. 11. 73
Conſueta forma cancellariæ, in rubr. nu. 86. 132
Conſuetudo correctoria vt minus lædat, in allega. 70. nu. 42. 113
Conſuetudo Neapolitana excludens ſorores à ſucceſſione fratrum non habet locum patre exiſtente, vel matre in medio, ibid. nu. 49. 119
Conſuetudo Neapolitana nō excludit auia exiſtente, ibid. nu. 64. 120
Conſuetudo non inhabilitat perſonam ſed ligat bona, in rub. nu 217. 136
Conſuetudo ſi qua moritis, ligat bona, ibid. nu. 218
Conſuetudo ligat Regem, in alleg. 67. nu 31. 105
Conſuetudo Neapolitana ſed mulier, corrigit, in alleg. 33. nu 2. 42
Contumax non dicitur, qui non poteſt exhibere ſcripturam, in alleg. 5. nu. 12. 7
Contrariorum eadem eſt diſciplina, in alleg. 4. numero 6. 6
Contraria non ſtant in eodem ſubiecto, in alleg. 62. num. 20. 93
Contractu principali nullo pœna nō committitur, in conſtitutione, nu. 229. 203
Contractus vnicus dicitur, licet ſint ceſſæ plures res vnico pretio, in alleg. 9. nu 6. 13
Contractus eſt indiuiduus, ibid. nu 7. etiam quoad reſciſſionem, nu. 9. 13
Contractus refutationis ſimpliciter an valeat, in rub. nu. 233. 137
Contractus refutationis multis modis fit, ibidem num 232. 137
Contractus ſimoniacus quando dicatur, in allegat. 36. nu. 6. 47
Contractus feudalis ſine aſſenſu an ſit nullus, in conſtitutione nu. 158. 194
Contractus nouus dicitur, quando aliquid detrahitur, in alleg. 47. nu. 03. 64
Contrahit, qui remittit hypotecam, in conſtitutione nu. 179. 197
Contributio in collectis fit ratione bonorum, in allegat. 16. nu. 1. 22
Culpa extinguitur per remiſſionem, in cap. 1. numero 111. 197
Curator adulti vtrum teneatur promittere de ratificari faciendo adultum venditionem, in alleg. 17. nu. 3. 23
Clauſula, omni meliori modo, in libello, in alleg. 8. num. 10. 9
Clauſula appoſita ſuper conceſſione intelligitur de valida, in alleg. 69. nu. 35. 110
Clauſula, non obſtante conceſſione, non tollit conceſſiones confirmatas, ibid. nu. 38. 110
Clauſula, ex certa ſcientia, quid operetur, ibidem num 39. 110
Clauſula, ſaluo aſſenſu, multa operatur in conſtitutione nu. 194. ſ. 198. & in rub. nu. 218. 133
Clauſula appoſita in principio cenſetur repetita in fine, in alleg. 55. nu. 15. 80
Clauſula codicillaris quid operetur in teſtamento nullo præteritione filij in poteſtate, in alleg. 69. num. 33. 110
Clauſula, iuribus noſtris ſemper ſaluis, in allegat. 67. nu 21. ſ. 10. & in alleg. 41. nu. 54
Clauſula exorbitans non repetitur in alio capitulo, ibidem nu 24. 54
Clauſula, in præiudicium tertij, apponitur cum cauſæ cognitione, ibid. nu. 54
Clauſula, ad petitionem partis, præſumitur ſubreptitia, in alleg. 69. nu. 29. 109
Clauſula, feudi natura non mutata, operatur in fauorem Regis tantum, in alleg. 41. nu. 58. 54
Clauſula generalis non refertur ad ſpecificata, in alleg. 52. nu 27. 76
Clauſula generalis non comprehendit inuerſimilia, ibid nu 28. 76
Clauſula, omni meliori modo, adiuncta verbo communi vtrum importet directam inſtitutionem, in alleg. 29. nu. 26. ſed limitatur n. 27. 38
Clauſula, omni meliori modo, in contractu, in alleg. 27. nu 3. & quod non potuit fieri ex vna parte fit ex alia, ibid. nu. 4. 34
Clauſula, omni meliori modo, ſaluat actum eo modo quo excogitari poſſet, in alleg. 27. nu. 5. 34
Clauſula, omni meliori modo, operatur vt actus inualidus valeat vt validus, & ſecundum verba quæ oportuit exprimere, ibid. nu. 8. 34
Clauſula, omni meliori modo, operatur, vt dominus feudi non ſine aſſenſu, quod non valet, videatur infeudaſſe, quod de iure communi valet, ibidem num. 6. 34
Clericus non poteſt priuilegio renunciare, in alleg. 13. nu. 7. 20
Clericus non poteſt etiam ſponte ſoluere collectas, ibid. nu. 9. & 5. 20
Clericus neque pro muris & foſſatis ſine licentia epiſcopi, nu. 9. 20
Cliens reperitur de iure Romano, in rubrica numero 4. 129
Cliens idem familiaris & ſeruitor, ibid. nu. 5. 129
Cliens reſpectu aduocati, ibid. nu. 6. 129
Clientuli quandoque non ſeruiunt in feudis, numero 8. 129
Creditor recipiens partem debiti à correo præiudicat, in alleg. 3. nu. 6. 5
Creditor diligens in exigendo partem ſuam non debet communicare coheredi, in allegatione 4. num. 3. 6
Creditor quando teneatur recipere ſortem, & poſt vſuras, & imputare ſolutum prius in ſortem, quam in vſuras, in alleg. 34. nu. 2. 32
Creditor poſterior non prætendere poteſt augmentum rei venditæ ſubhaſtatæ à primo creditore, in alleg. 56. nu. 8. 85
Creditor poſterior quando offerat, ibid. nu. 10. 34
Creditor vendens iure creditoris qui dicatur, numero 4. 34
Creditor de iure ſingulas res capit, ſed de æquitate

ſufficit

Digitized by Google

ſufficit vnam habere, in allegatione 66. numero 15. 16. 102
Creditor primò ſuper allodialibus ſatisfit, in alleg. 30. nu. 19. 40
Crimen ſimoniæ eſt principalis hæreſis, in alleg. 38. num. 13. 50

D

DAmnum eſt illud, quod exit à noſtro patrimonio, in alleg. 47. nu 9. 63
Debitor non ſoluens pecuniam tenetur ſoluere intereſſe, ibidem nu. 11. 63
Debitor ad quam rationem ſoluit intereſſe, ibidem num. 14. 63
Debitor ratione rei ſoluit aliud, pro alio, in alleg. 63. num. 4. 93
Deciſio Afflicti 196. limitata fuit, in allegatione 1. num. 33. 3
Declarare verba quando liceat, in allegatione 52. num. 59. 78
Declarans non poſſidere, non poteſt alius ſuo nomine poſſidere, in alleg. 65. nu. 8. 98
Decretum extortum per falſas probationes eſt nullum, in alleg. 55. nu 23. 83
Decretum ſuper venditione non extenditur ad pignorationem, in conſtitutione nu 27. 182
Decuriones ſedilium habent ligatum arbitrium aggregandi, in alleg. 57. nu. 3. 86
Decuriones ſi bene non arbitrantur, recurritur ad Principem, ibidem nu. 6. 86
Decuriones ſi faciunt in damnum vniuerſitatis tenentur, in alleg. 21. nu. 7. 28
Defectus debent ſpecificari, quando obtinenda eſt gratia ſed quando ſignatura eſt per verbum fiat, ſufficit, in allegat. 47. nu. 30. 64
Defenſores ciuitatum nõ habent merum Imperium, in alleg 52. nu 75. 79
Delegatus non habe iuriſdictionem ante præſentationem reſcripti, in alleg. 24 nu. 2. 31
Delegatio requirit ſcripturam, ibid. nu. 3. 31
Delinquens dici non poteſt, qui non eſt condemnatus vt talis, in cap. 1. de vaſall. decrep. ætat. numero 144. 160
Demanialia non poſſidentur ſine priuilegio, in allegat. 69. nu 30. 109
Demanialia nemoroſa non conceduntur ad pecuniam in rubrica nume. 71. & de ratione, ibidem num. 72. 132
Dictio manus, importat dominium, in cap. 1. numero 54. 154
Dictio omnis, non comprehendit exemptos, in rub. num. 26. 130
Dictio manus, quandoq; ſecundum ſubiectam materiam in cap. 1. nu. 56. 154
Dictio quamuis, quid importet, ibidem nume. 61. & nu. 64. 154
Dictio idem, quid ſignificet, ibidem numero 100. & 101. 156
Dictio quoſcunque, multa operatur, in conſtitutione num. 164. 195
Dictio generalis negatiua, ibid. nu. 163. 195
Dictum Andreæ declaratur per aliud dictũ ſuum, in rubr. nu. 328. 141
Dictum Andreæ ſecundum legem quàm allegat, ibidem nu 16. & nu. 170. 129. & 135
Dicta in vno capitulo an repetantur, in alleg. 10. num. 26. 16
Dicta in vna parte ſtatuti an repetantur, in alleg. 10. nu. 26. 16
Dies contractus, an aſſenſus inſpiciatur, in conſtitutione nu 206. 201
Dignitates perſonales non tranſeunt, tamen faciliter ſolent impetrari à conſanguineis, in allegat. 57 num. 29. 87
Diſpenſatio ſtrictè capitur in feudis, in rubrica num. 313. 140
Diſpenſatio odioſa, in conſtitutione diuæ memoriæ, num. 292. 212
Diſpoſitio Papæ facit ius in Regno quò ad animam, in alleg. 25. nu. 15. 32
Diſpoſitio loquens in patre habet locum in eo, qui loco patris eſt, in alleg 33. nu. 19. 43
Diſpoſitio incerta, ſi poſtea declaratur, habetur ac ſi à principio declarata eſſet, in allegatione 62. num. 1. 92
Diſpoſitio nulla tenet in feudo ex pacto, in rubrica nu. 182. 135
Diſpoſitum in eo, quod eſt maius, habet locum in minori, in alleg. 53. nu. 14. 81
Diſpoſitum in vtroque æquiparatorum, in rubrica num. 179. 135
Diuiſio ex quibus inducatur, in allegatione 29. numero 20. 39
Diuiſio quando poſſit dici in fraudem, in alleg. 55. num. 10. 83
Doctor in cauſis dubijs debet de iure reſpondere in rub num. 291. 139
Doctor dicens, alij dicunt, non tenet illam opinionem, ibid nu. 374. 144
Dolus re ipſa æquiparatur dolo ex propoſito, in allegationi 9. numero 2. fol. 12. & in allegat. 17. num 6. 23
Domicilium originis præualet, in allegatione 25. num. 11. 32
Dominium feudi apud duos eſſe nõ poteſt, in alleg. 41. nu. 3. 53
Dominium non transfertur, dum Rex demanium concedit, in alleg. 50. nu. 4. 70
Dominium non quæritur abſenti per conſtitutum, in alleg 53. nu. 5. 80
Dominium an transferatur ſolo titulo Regis, ibid. num. 32. 82
Dominium non transfert errans, in allegatione 62. num 12. 92
Dominium in donatarium nõ tranſit ſine poſſeſſione, in alleg. 65. nu. 18. 99
Dominium in hæredem transfertur ſine poſſeſſione, ibid. nu. 19. 99
Dominium vtile caſtri per quæ probatur, in alleg. 69. num. 7. 108
Dominium in feudis non transfertur ſine aſſenſu, in rub. nu. 11. 129

Dominus terræ creat Magiſtrum iuratum, in alleg. 52 nu 67. 79
Dominus recipiens partem canonis ab vno ex hæredibus emphyteutæ vtrum præiudicet, in alleg. 3. nu 4. 5
Dominus directus præfertur in emptione rei emphyteuticæ ſoluendo precium, quod ab alio reperitur in allegat. 43. nu 14 15. 57
Dominus læſus in ſexta parte ſubhaſta reſtituitur, ibidem nu. 1. 57
Dominus territorij habet mixtum Imperium, in alleg. 52 nu.8. 75
Dominus terræ non dicitur, qui habet iuriſdictionem criminalem, ibid. nu.64. 78
Dominus directus nil acquirit de nouo, ſed non amittit, in rub. nu. 37. 130
Dominus ante ſententiam non occupat feudum, in cap.1.nu.112. 157
Dominus turbans vaſallum quò puniri poteſt, in alleg. 67. num 28. 105
Dominus directus reuocat alienationem feudi, & quando, in conſtitutione nu.262. 207
Dominus directus an vtilis præferatur in reuocando, ibid. nu.257. 206
Donat qui remittit in conſtitutione diuæ memoriæ, num.181. 197
Donatarius poſſidet rem donatam, in allegatione 47. num. 6. 63
Donatio diuerſarum ſummarum deſiderat inſinuationem, in alleg 9. nu. 10. 13
Donatio cauſa mortis ex quibus reuocatur, in alleg. 31. num.9. 41
Donatio omnium bonorum ſtabilium, & mobilium non valet, ibid. nu.10. 41
Donatio non reuocata à patre vtrum reuocetur à filio.
Donatio facta à deſperato de filijs vtrum valeat, in alleg. 55. nu 7. 83
Donatio facta ſub aſſenſu conditionali, eo non ſeruato eſt nulla ibid. nu.12. 83
Donatio facta filio à patre redit ad proprium fontem, in rub. nu 362. 143
Donatio facta in lecibus nō valet etiam quò ad æſtimationem, in conſtitutione nu 142. 192
Donatum filio à patre non reacquiritur patri, in cap.1.nu 95. 156
Donato caſtro cum omni iure ſuo quæ veniant, in alleg 29.nu.7. 38
Dos reuertitur ad dotantem, in rubr. nu 363. 143
Dos reuertitur ad patrem ratione paternitatis, ibidem nu.364. 143
Dos habet priuilegium, vt præſumatur ſtipulatum prius inſtrumentum dotis, in conſtitutione numero 266. 208
Dotata vt excludatur, oportet eſſe dotatam tempore mortis, in rub. nu 193. 136
Dotata ab auo an cenſeatur excluſa ab hæreditate patris, in allegat 70. nu.74. 121
Duo ſpecialia circa idem non concurrunt, in allegat. 66. nu 12 102
Duobus teſtamentis in eadem hora quid dicendum, in conſtitutione nu.265. 203
Dux Mediolani liber ab Imperio, in alleg. 67, numero 23. 103

E

Ecclesia eſt cultrix iuſtitiæ, in allegatione 43. num. 10. 57
Eccleſia deſtructa cuius remanet feudum, in alleg. 46. num. 5. 60
Eccleſia in feudalibus conuenitur coram domino feudi, in conſtitutione nu.53. 182
Edictis Regijs nemo decipi debet, in alleg. 21. numero 21. 29
Ædificium factum in territorio feudi an ſit feudale, in alleg.6. nu. 1. 8
Æditio ſcripturarum quando facienda, in alleg. 3. num. 2. 3
Effectus iuramenti tranſit cōtra hæredem, in alleg. 25. num. 4. 32
Effectus ſemper inſpicitur, in rubr. nu 330. 141
Emancipatus ſuccedit vt ſuus, ibid. nu 408. 148
Emolumenta officij non aſſimilantur fructibus, in cap.1. nu.223. 168
Emphyteuſis recepta pro hæredibus quibuſcunque, in alleg.41. nu. 13. 58
Emptor reſoluta emptione habet omnia, quæ erogauit cum intereſſe, in alleg.42. nu.8. 56
Emptor ſubhaſtæ ſecurus eſt, in allegatione 56. numero 9. 85
Emptor feudi ſine aſſenſu amittit pretium, & quādo, in rubr. nu. 213. 153
Emptor ſine traditione non agit, ibidem numero 336. 141
Emptor feudi ſine aſſenſu an amittat feudum, in conſtitutione nu.103. 188
Emptor rei eccleſiæ non habet regreſſum contra eccleſiam ibidem nu. 104. 188
Emptor rei fiſcalis abſque canone amittit rem, ibidem num 105. 188
Emptor ſcienter rem fideicommiſſo ſubiectā amittit pretium, ibid. nu 107. 188
Emptor non reuocat virtute conſtitutionis, ibidem numero 255 206
Emptor & venditor ſunt correlatiua, ibidem numero 256. 206
Epiſcopus ordinat prius perſonas aptas in eo loco, vbi eſt eccleſia, in alleg. 57. nu. 7. 8. 13. 86
Epiſcopus non infeudat bona titulata, in alleg. 69. num. 2. 107
Epiſcopus & Abbas dant ſolita in feudum, in rubrica nu. 61. 131
Æqualitas debet eſſe inter dominum, & vaſallum, in alleg. 30. nu. 4. 39
Æquitas dicitur æqualitas, quam iura feudalia obſeruant, ibidem nu 3. 39
Æquitas eſt ratio legis, ibidem nu 5. 39
Æquitas ſummalitat in feudo hæreditario, quàm ex pacto, in rub. nu. 175. 135
Æquiparatio, quæ eſt per modum regulæ valet, in conſtitutione nu.156. 194
Exequutio ſuper feudo quando debitum eſt contra-

ctum

ctum ante matrimonium, in allegat. 33. numero 12. 14. 43
Exequutio contra vniuerſitates nõ fit in vſu nemorum, in alleg. 48. nu. 45. 68
Exequutio habetur pro facta, quando res remanet in poſſe creditoris, in alleg. 63. 93
Exequutio non retardatur, niſi quando damnum eſſet irreparabile, ibid. nu. 8. 94
Exequutio impeditur ob nullitatem, & quando, in cap. 1 de vaſal. nu 245. 171
Exequutio in feudis non fit niſi ſuper fructibus, in conſtitutione nu. 173. 196
Exercitor nauis obligat dominum, in conſtitutione num. 73. 185
Euictio, quæ venit de natura rei, non cenſetur excluſa, in alleg 48. nu 30. 67
Exceptio poſt ſententiam non poteſt opponi, quando eſt contra ius diſcuſſum, in allegatione 8. numero 3. 10
Exceptio rei iudicatę obſtat, & quando, ibidem num. 5. & 14. 11
Exceptio rei iudicatę vt obſtet tria interuenire debent, ibidem nu. 6. 11
Exceptio rei iudicatę non obſtat, quando in ſecũdo iudicio principaliter petitur illud, quod fuit in primo iudicio oppoſitum per viam exceptionis, ibid. nu. 7. 11. & in alleg. 48. nu. 16. 66
Exceptio rei iudicatę non obſtat, quãdo agitur alia actione ad eandem rem, ibid. nu. 9. 11
Exceptio contraria ſententia non principaliter ſed in conſequentiam non obſtat, nu. 10. 11
Exceptio non opponitur, quando agitur ex ſententia, ſecus ſi actione primæua: nam tunc non obſtat, in alleg. 8. nu. 11. 11
Exceptio rei iudicatę non obſtat, quando in ſecundo iudicio variatur modus, & finis, ibidem numero 12. 11
Exceptio precij non ſoluti, an obſtet agenti ad rem, in alleg. 21 nu. 13. 28
Exceptio, quæ deſcendit ex eodem inſtrumẽto, non videtur excluſa, nu. 14. 28
Exceptio rei iudicatę etiam obſtat fiſco, in alleg. 26. num. 1. 33
Exceptio rei iudicatę obſtat fiſco, quando venit ex perſona vaſalli victi, in alleg 47. nu. 1. 63
Exceptio rei iudicatę obſtat directo domino, quando eſt lata ſincerè, & ſine fraude, ibidem numero 3. 63
Exceptio rei iudicatę non obſtat, quando aliud eſt deciſum, & aliud petitum, in allegat. 48. numero 4. nu 6. 66
xceptio rei iudicatę in actione reali non obſtat agenti in actione perſonali ad eandem rem, ibid. num 10. 66
Exceptio rei iudicatę ſuper ſeruitute præſcripta non obſtat agenti pro ſeruitute conſtituta, aut legata, ibid. nu. 11. 66
Exceptio rei iudicatę ſuper actu non obſtat agenti ſuper itinere, ibid. nu. 42. 68
Exceptio rei iudicatę non obſtat, niſi ſuper proſecutis, ibid. nu. 12. 66
Exceptio de iure tertij inſtructo proceſſu, in allegat. 15. num. 23.
Exceptio reſeruata ad merita cauſæ quando de ea cognoſci poſſit ante concluſum in cauſa, in alleg. 48. num. 27. 67
Excluſio fœminæ à ſucceſſione declaratur ex cauſa, alleg. 10. nu. 31. 16
Excluſa à ſucceſſione patris, & matris per conſuetudinem Neapolitanã, vtrum ſit excluſa ab hæreditate aui, & auiæ, nu. 68. 121
Exhæredatus ſi non opponit querelam per modum contradictionis, non poterit agere principaliter, in allegatione 8. numero 4. & nu. 13. fol. 11. & in cap. 1. nu. 115. 158
Exhibitio ſcripturæ debitæ officio iudicis, ſi eſt amiſſa, ſufficit iuramentum, in alleg. 5. nu. 7. 7
Exhibitio quando malitioſè petitur, non debet fieri, ibid. nu. 14. 7
Excommunicatus publicè non facit teſtamentum, in alleg. 25. nu. 1. 31
Excommunicatus, nec iudex, nec teſtis eſſe poteſt, ibid. nu. 3. 31
Excommunicatus perſeuerans per annũ ſuſpectus eſt, ibid. nu. 4. & 5. 32
Excommunicatus præſumitur, qui petit abſolutionem, in alleg. 65. nu. 22. 99
Excommunicatus non recuperat fructus, in cap. primo, nu. 224. 168
Excomputatio quando debeat fieri arrendatoribus, in alleg. 21. nu. 15. 28
Excuſatio admittitur in articulis intriſatis de iure, in alleg. 65. nu 49. 100
Exemptio à collectis vtrum ad futuras, in cap. primo, nu. 269. 175
Expreſſum quando non poteſt operari ſine tacito, in alleg. 35 nu. 12. 46
Expreſſum etiam dicitur illud, quod venit ex interpretatione iuris, in alleg 41. nu 25. 54
Expreſſum trahit ſimile non expreſſum, ibidem num. 30. 54
Extenſio paſſiua fit, quando eſt eadem ratio, in alleg. 33. nu. 22. 43
Expreſſum etiam dicitur, quod tempus præſumit, in conſtitutione nu. 50. 184
Extenſio non fit de caſu vero ad fictum contra ius commune, in alleg. 70. nu 71. 121
Extenſio fit ex mente comprehenſiua, in rubr. numero 186. 135
Aeſtimatio feudi legati quando debeatur, ibidem num. 161. 135
Extraneus dicitur in feudis omnis ille, qui non eſt proximè ſucceſſurus, ibid. nu 95. 133

F

FAmilia Auſtria in hoc Regno deſcẽdit à Catholico Rege, in alleg. 39. nu. 6. 50
Fœmina & proles eius excluſa eſt de iure communi in feudis, in allegat. 34. nu. 9. fol. 44. & in rubrica nu. 81. 132
Fœmina de iure Regni admittitur in feudis, in rubri.

bri. nu 88. & in alleg 41. nu. 23. 54
Fœmina an reuocet virtute conſtitutionis, in conſtitutione nu. 252. 205
Fœmina ſuccedit cum maſculis de iure communi, & qualiter, in alleg. 70. nu. 29. 117
Fœmina quando concurrit cum maſculo excluditur in feudis, in allegationi 34. nume. 14 fol. 44. & in rubr. nu. 83. 132
Feuda dignitatum ſunt indiuidua, in allegat. 41. num. 5. 53
Feuda reuocantur cauſis certis, in alleg 50. nu. 15. fol. 71. & in 69. nu 30. 109
Feuda vetera ſeruiunt vt antiquitus, in cap primo, num. 155. 161
Feuda omnia in Regno ſunt hæreditaria, ibidem num. 171. 162
Feuda mixta cui aperiantur, in c. 1. nu 204. 166
Feuda de publico proceſſerunt, & quando, in alleg. 69. nu. 31, 109. in conſtitutione nu 274. 209
Feudatarius ſpoliatus reſtituitur non docto titulo, in alleg. 1. nu 28. 3
Feudatarius, cui ſunt refutata omnia feuda, tenetur ad releuium, in alleg. 33 num 6 & quomodo procedat, ibidem nu. ſequenti. 42
Feudatarius contraueniendo gratia per vnicum actum præiudicat, in allegatione 11. numero 15. 18
Feudatarius vtrum poſſit donare feudum, in alleg. 55. nume. 6. & quando dicatur facere in fraudem, nu 8. 83
Feudatarius debet eſſe fidelis Deo, & domino, in rubr. nu. 436. 147
Feudatarius non vocatur miles, in ea. rubr. numero 42 130
Feudatarius habens poteſtatem nominandi, ſi non nominat, quis ſuccedit, in rub. nu 320. 140
Feudatarius præfertur domino in reuocando, in conſtitutione nu. 149. 193
Feudum in dubio præſumitur paternum, in alleg. 1. num 18. 2
Feudum poſſideri poteſt ſine aſſenſu Regis, ibidem num 29. 3
Feudum hæreditarium nō confunditur in bonis hæredis, in alleg. 30 nu. 26. 40
Feudum quando dicatur iuris Francorum, in alleg. 34. nu. 10. 45
Feudum totum debet peruenire apud vnum, in allegat. 41. nu. 2 53
Feudum conceſſum, vt nullum præſtetur ſeruitium quoad alia cenſebitur iure feudi, ibidem numero 35. 54
Feudum datum pro maſculis & fœminis, & cui dederis, quid importet, in alleg. 41. nu. 38. 54
Feudum nouum dicitur ratione noua qualitatis, in allegatione 47. numero 24. fol. 64. & in cap. 1. num 70. 155
Feudum cōmutari non poteſt ſine aſſenſu in Regno, in alleg 66. nu. 10. 102
Feudum hodie attam amittitur, ſi traditur ſine aſſenſu, ibid. nu 7. 102
Feudum inueſtitura transfertur, in rubrica numero 439. 147
Feudum nouum, quod acquiſitum eſt de nouo, in d. cap. 1. nu 4. 152
Feudum dicitur beneficium, in d. cap. 1. nume. 34. & nu. 36. 153
Feudum dicitur officium, ibid. nu 35.
Feudum à patre refutatū filio remanet antiquum, num 31. 153
Feudum penès filios ſemper dicitur paternum. ibi. num. 22. 152
Feudum ſimpliciter refutatum remanet paternum, num. 24. 152
Feudum penès eccleſiam dicitur apud manum mortuam, ibid nu. 52. 153
Feudum refutatum in manu domini vt inueſtiat filios, ibid. nu. 65. 154
Feudum ex pacto nouum alienari poteſt, ibidem num. 81. 155
Feudum antiquum præſumitur vaſallo poſſidente, ibid. nu. 103. 157
Feudum antiquum præſumitur, quando tractatur de ſucceſſione, nu. 104. 157
Feudum antiquum remiſſa felonia remanet antiquum, ibid. nu. 107. 157
Feudum ex remiſſione culpæ ante ſententiam non mutatur, nu. 108. & 121. 157. & 158.
Feudum incorporatum remiſſa felonia remanet vt prius, ibidem nu. 12. 152
Feudum datur cum pacto, quòd ſis fidelis, in cap. 1. num. 257. 173
Feudum ſemper remanet etiam lata ſententia non facta exequutione, ibid nu 128. 159
Feudum ex pacto eſt domini durante vita rebellis, ibid. nu. 143. 160
Feudum paternum, id eſt ex pacto, feudū nouum, id eſt hæreditarium, ibid. nu. 146. 160
Feudum eſt datum gratia vtriuſque poſt acceptationem, ibid. nu. 182. 163
Feudum quando eſt penes dominum præſumitur nouum, ibid. nu. 185. 164
Feudum deuolutum vel deuoluendum quando dicatur conceſſum, nu. 264. 174
Feudum nouum vel vetus cognoſcitur ex qualitate actus, nu. 194. 165
Feudum olim alienari poterat totum ſine aſſenſu, in conſtitutioni nu. 25. 182
Feudum vtrum poſſit dari in dotem, & quando ibi. num. 19. 181
Feudum datum in dotem nō mutat manum, ibidem num. 21. 181
Feudum obligatur pro dote ſororis, ibid. nu. 22.
Feudum ex pacto dicitur ſubiacere fideicommiſ in alleg. 67. nu. 40. 1[illegible]
Feudum reuocari non poteſt, niſi conuicta culpa, ibid. nu. 27. nu. 34. 105
Feudum conceſſum ob ſeruitia eſt irreuocabile, in alleg. 64. nu. 16. 17. 96
Feudum datur ad certum ſeruitium, in rubr. numero 7. 129
Feudum datur quandoq; ſine ſeruitio, ibi. nu. 9. 129
Feudum datur pro ſeruitio intrinſeco, nu. 11. 129

Feudo

Feudo dato ſub certo ſeruitio renunciari non poteſt, ibidem nu 15. 129
Feudum, in quo præſtatur ſeruitium, dicitur conditionatum, ibid. nu. 18. 129
Feudum ſucceſſione transfertur. ibid. nu. 77. 132
Feudum alienatione transfertur, ibid. nu. 103 133
Feudum amittitur hodie alienãdo, ibid. nu. 116. 133
Feudum inueſtitura acquiritur, ibid nu. 123. 133
Feudum aliud mixtum, vel ſecundum quid, numero 141. 134
Feudum mixtum non refutatur ſoli Baroni, ibidem num 142. 134
Feudum refutatur, ibidem nu. 128. 134
Feudum in Regno ſemper gratia vtriuſque, ibidem num. 149. 134
Feudum eſt conceſſio ob cauſam, ibid. nu. 237. 137
Feudum hodie non datur in feudum, nu. 247. 138
Feudum paternum redit domino, ſi agnati nolunt illud, ibid. nu. 273. 139
Feudum datur agnato proximè ſucceſſuro, numero 302. 140
Feudum redit refutanti mortuo refutatario, ibid. num. 281. 139
Feudum dicitur reuerti nedum patri, ſed patruo, ibid nu. 361. 143
Feudum olim pignorari poterat, in conſtitutione, num. 26. 182
Feudum poterat ad liuellum concedi quoad medietatem, ibid. nu. 31. 182
Feudum conceſſum pro maſculis nõ poteſt dari pro maſculis & fœminis, nu. 38. 183
Feudum an præſcribatur, ibidem nu. 99. nu. 102. & nu. 187. 188. & 197
Feudum hodie prohibetur alienari propter commutationem, ibid. nu. 101. 188
Feudũ antiquum non alienatur ſine conſenſu agnatorum, ibid. nu. 126. 189
Feudum licet appelletur beneficium, differt à rebus ſacris, ibid. nu. 141. 192
Feudum eſt militia, ibid. nu. 155. 194
Feudum conſtitutum pro dote nõ reuocatur ab hærede, ibidem nu 235. 203
Feudalis cauſa non compromittitur, ibid. num. 284. & quando poſſit, nu. 286. 211
Feudum hæreditarium tranſit ſub inſtitutione vniuerſalis, nu. 172. 196
Feudum poterat dari in feudum ſincerè & bona fide, ibid. nu 36. 182
Fideicommiſſarius debet probare aditam hæreditatem, in alleg. 10. nu. 27. 16
Fideicommiſſarius debet probare fideicommiſſum eſſe reſtitutum re vel verbis, ibid. nu. 28. 16
Fideicommiſſarius quando dicatur legitimus contradictor, in alleg. 65. nu 35. 100
Fideicommiſſarius habet in vita hæredis ius probabile, in allegat. 67. nu 41. 105
Fideiuſſor minoris quando condemnatur cõtrahente, in allega. 17. nu. 10. 23
Fideiuſſor ſoluendo debet extrahi indemnis, in allegatione 40. num. 16. 52
Filia maritata moratur cum marito, & non cum patre, in allegat. 33. nu. 6. 42
Filia nupta tenetur alere patrem inopem, ibidem num. 15. 43
Filia excluditur per conſuetudinem, ſi habuit paragium, in alleg. 70. nu. 8. 116
Filia maritata ſi dotem amiſit petit alimenta à patre, ibidem nu. 26. 117
Filia dotata excluditur à bonis dotantis tantum, ibid nu 30. 117
Filia non eſt ſemper excluſa, in rubrica numero 381. 144
Filiationis quaſi poſſeſſio probatur per teſtamentum, ibid nu 434. 147
Filiæ debetur etiam intereſſe paragij & fructus legitimæ aut dotis, in allegatione 70. nu. 12. 116
Filij omnes ſuccedunt in feudis de iure communi, in rub. nu. 89. 132
Filij omnes an præſtabunt fidelitatem, ibidem numero 411. 146
Filij rebellium reſtituti gaudẽt ſedilibus, in cap. 1. num. 164. 162
Filij concepti poſt refutationem an ſuccedant, in rub. nu. 208. 136
Filij ſunt de ſanguine, in rubrica nu 285. 139
Filij in conditione poſiti an cenſeantur vocati, & quando, in alleg. 10. nu 25. 16
Filius non inſtitutus, nec exhæredatus dicitur præteritus, in alleg. 19. nu. 1. 24
Filius dicitur præteritus licet ſit ei relictum, & non honorabili titulo, in allegatione 19. numero 7. & 8. 25
Filius quando poſſit agnoſcere bonorum poſſeſſionem patre non authorante, ibid. nu. 21. 26
Filius inſtitutus in re propria dicitur præteritus, ibid. nu. 23. 26
Filius debet inſtitui in bonis paternis, vt teſtamentum valeat, ibid. nu. 24. 26
Filius præteritus dum dicit teſtamentum nullum dicitur adire, ibid. nu. 25. 26
Filius adoptiuus non ſuccedit in feudis, in rubrica nu. 12. 129
Filius poſſidens in vita patris, mortuo patre an poſſideat nomine ſuo, in allegatione 65. numero 17. 99
Filius debet habere à patre honorabili titulo, ibidem num. 32. 100
Filius Regis vtrum teneatur obſeruare factum patris, in alleg. 47. nu. 12. 63
Filius habet omnia ex voto patris, in allegatione 65. nu. 27. 100
Filius legitimatus quando ſuccedat in feudis, in rub. nu. 415. 416. 417. 146
Filius militis non eſt miles, ibid. nu. 40. 130
Filius Baronis eſt Baro. ibid. 130
Filius repudiando hæreditatem in vita patris, an præiudicet, nu. 270. 139
Filius non repudiat in feudo ex pacto, in conſtitutione nu. 170. 196
Filius non agit ſine conſenſu patris, ibidem numero 203. 100
Filius tenetur ad alimenta ſorori ſicut pater, in

Digitized by Google

alleg. 70 nu. 25. 117

Filius in feudo ex pacto quando rauocat actum, in alleg 67. nu. 30. 105

Fiſcus debet reclamare à ſententia ſicut priuatus, in alleg. 26. nu. 2. 33

Fiſcus habens feudum ob lineam finitam dicitur habere cauſam à vaſallo, in alleg. 62 nu. 4. 92

Fiſcus non eſt hæres rebellis, in conſtitutione numero 232. 203

Forma inueſtituræ in Regno probari debet, in rubrica nu 87. 132

Forma data obſeruari debet, in allegat. 57. numero 27. 87

Frater an teneatur in feudo refutato ad vitam, militiam, in alleg. 23. nu. 1. 30

Frater minor excluditur à ſucceſſione feudi, ſed habet vitam, & militiam loco portionis ſibi debitæ, in ea. alleg. nu. 7. 30

Frater patruelis eſt in quarto gradu, in allega. 34. nu 3. fol. 44. & 55. nu. 1. 83

Frater eſt in ſecundo gradu, in rubrica num. 380. & 403. fol 144 & 145.

Frater non ſuccedit in feudo nouo, in cap. 1. numero 5. 152

Frater fratri ſuccedit in feudo antiquo, ibid. numero 85. 156

Frater, & ſoror an excludant patrem à ſucceſſione fratris, ibidem nu 90. 156

Frater patruelis nõ ſuccedit in feudo acquiſito per fœminam ibid nu 94 156

Frater tenetur ſorori ad paragium & fructus dotis, in allegat. 70. nu 22. 116

Fructus naſcuntur tempore belli, ſed patientia non præſtatur, in alleg. 21. nu. 16. 28

Fructus veniunt in interdicto unde vi, in alleg. 59. num. 3. 89

Fructus legitimæ non imputatur in legitimam, in alleg 70 nu. 10. 116

Fructus legitimæ petuntur, ibid. nu. 11. 116

Fructus in vniuerſalibus debentur ante moram, ibid. nu. 16. 116

Fructus dotis & alimenta petuntur iure actionis, & quando, ibid. nu. 18. 116

Fructus percepti ex re mea mihi debentur, ibidem num 21. 116

Fructus non conſumpti augent hæreditatem, numero 46. 118

Functiones fiſcales quando veniant caſtro donato, in alleg. 29. nu. 1. 22. fol. 37. & 39. & alleg 36. num. 7. 47

Functiones fiſcales non cohærent caſtro, ſed perſonæ, nu. 12. 48

Functiones fiſcales ſunt de regalibus, in alleg. 36. num 6. 47

Furioſus dicitur, qui legat ea, quæ dicuntur in §. conſtat, in conſtitutione nu. 86. 186

G

Geminatio verborum aliquid importat, in conſtitutione nu. 54. 184

Gener tenetur ſocero ad alimenta, in alleg. 33. numero 16. 43

Gloſſa in cap. querelam, de ſimonia, reprobatur, in alleg. 38. nu. 10. 50

Gradus, & non perſona enumeratur in ſucceſſione feudi, in alleg. 34. nu. 16. 45

Grauamen iniuſtum tutori cenſetur iniunctum hæredi, ibid. nu. 22.

Grauatus præſtare aliquid, ſi non poteſt præſtare, tenetur ad æſtimationem, in conſtitutione, numero 94. 187

Gratiæ fit præiudicium contraueniendo directè per vnicum actum, in alleg. 45. nu. 15. 60

Gratia facta a Rege an expirat mortuo Rege, & quid in Barone, nu 18. 60

Gratia de ſui eſſentia non requirit ſcripturam in allegat. 47. numero 8. 63. & in conſtitutione numero 57. 184

Gratia mixta cum iuſtitia vtrum requirat ſcripturam, in dicta conſtitutione nu 62. 185

Gratia ſubreptitia quando dicatur, in allegat. 47. nu. 9. 10. 13. 63

Gratia potius ſubreptitia iudicanda, quàm faciat incidere aliquem, aut Regem in peccatum, ibidem num. 19. 64

Gratia non præiudicat poſſeſſioni tertij, in alleg. 53. num 19. 81

Gratia conceſſa à Rege vtrum poſſit reuocari ſine cauſa. in alleg. 69 nu. 10. 108

Gratia vtrum differat à priuilegio, in conſtitutione nu. 59. 184

H

Habens mixtum Imperium cognoſcit de cauſis appellationum, in alleg. 52. nu. 47. 77

Et an habeat appellationem cumulatiuè, ibidem num. 48. 77

Habens mixtum Imperium cognoſcit de ponderibus & menſuris, in alleg 52. nu 80. 79

Habens liberam poteſtatem expedit actum ſine confirmatione alicuius, ibid nu 70. 79

Habens anteriorem aſſenſum præfertur habiti traditionem, in conſtitutione nu 209. 201

Hæres in vita nemo eſt alicuius, in rub nu. 154 & num. 203. 136

Hæredes emphyteutæ an teneantur inſolidum, in alleg 3. nu 1. 5

Hærede vno emphyteuta non ſoluente an res tota incidat in commiſſum, ib d nu 3 5

Hæres non tenetur de periurio defuncti quo ad infamiam, in allegat. 28. nu 2. 36

Hæreditas nõ cenſetur adita, vt inducatur ſeparatio in præiudicium creditorum, in alleg 30. numero 26. 40

Hæreditatis aditio non per procuratorem applicatur ibid. alleg. 61. nu. 1. 91

Hæreditas patris deuoluta filio dicitur hæreditas filij & non patris, in alleg. 70. nu. 35. 117

Hæreditas liberti defertur patrono, & quando, ibidem nu. 66. 120

Hæres exigens pro ſua parte creditum nõ tenetur com-

communicare cohæredi, in allegat. 4. nume. 1. 4. & 8. 5. & 6
Hæres ſoluens debitum teſtatoris pro ſua portione non repetit à cohærede, ibid. nu. 5. 6
Hæres exigens partem ſuã depoſiti non tenetur cohæredi, licet depoſitarius efficeretur non ſoluendo, ibidem nu. 7. 6
Hæres recuperãs corpus hæreditarium tenetur portionem reſtituere cohæredi, in alleg. 4. nu. 10. 6
Hæres poteſt petere melioramenta facta in relegata, in alleg. 6. nu 16. 9
Hæres eſt propriè, qui eſt ſcriptus in teſtamento, in allegat. 10. nu 21. 16
Hæres non confecto inuentario inſolidum tenetur, ibid. nu 30. 16
Hæres non reſtituitur ad moram defuncti, allegat. 11. nu. 2. 17
Hæres producens teſtamentum non cancellatum mittitur in poſſeſſionem, in alleg. 19. nu. 4. 24
Hæres ſcriptus pendente nullitate teſtamenti nullũ actum facere poteſt, ibid. nu. 18. 25
Hæres petens immiſſionem virtute l. fin. C. de edict. diui. debet aliqua verificare in facto, in alleg. 20. num. 2 27
Hæres poteſt recipere hæreditatem nomine alterius & tenetur actione negociorum geſtorum ad illam reſtituendum, in allegat. 25. nu. 19. 32
Hæres non poteſt venire contra actum iuratum per defunctum, in allegat. 28. nu. 13. 37
Hæres non poteſt venire contra obligationem ratificatam per defunctum, in alleg. 28. nu 15. 37
Hæres non adeundo hæreditatem impoſſibile eſt habere feudum, in alleg. 30. nu. 22. 40
Hæres non poteſt reuocare, quod teſtator in vita non reuocauit, in allegat. 43. nu. 8. 57
Hæres non poteſt declarare mentem defuncti, in allegatione 52. nu 57. 78
Hæres abſentis non poteſt acceptare ceſſionem, in alleg 53. nu. 4. 80
Hæres fauore dotis non reuocat, in allegat. 66. numero 5. 102
Hæres non reuocat, tamen teſtator reuocare poterat, alleg. 69. nu. 65. 113
Hæres tenetur approbare factum defuncti etiam conditionale, in allegat. 69. nu. 61. 112
Hæres reuocat factum defuncti nullum, in conſtitutione nu. 16. 195
Hæres tenetur redimere rem alienam legatam, ibid. num. 167. 196
Hæres in feudo hæreditario tenetur approbare factum defuncti, nu. 169. 196
Hæres non reuocat alienata per defunctum, ibidem num. 247. 205
Hæres reuocat diſpoſitionem erroneam, ibidem numero 248. 205
Hæres reuocat feudum alienatum ſine aſſenſu, ibid. num 249. 205
Hæres dupliciter reuocat virtute conſtitutionis diuæ memoriæ, ibid. nu. 250. 205
Hæres in his, quæ filii deferuntur à lege non tenetur ſeruare factum defuncti, ibid. nu. 236. 203
Hæres inſtitutus, qui renunciauit hæreditati, non poteſt ab inteſtato ſuccedere, in allegat. 19. numero 10. 25
Hypoteca non eſt in debito actione perſonali, in allegat. 4. nu 9. 6
Homines demaniales poſſunt dicere nulle eſſe Baronis, in alleg 27. nu 19. 35
Honores illis dantur, qui prius onera ſubierunt, in allegat. 57. num. 9. 11. 12. 86

I

IDem eſt dicere plenè, & liberè, in alleg. 48. numero 52. 68
Idem eſt diminuere aſſiſiam & excitare rumorem minuendi, in allegat. 21. nu. 3. 28
Idem eſt bellum & timor belli, in allegat. 25. numero 4. 32
Idẽtitas familiæ præſumitur ex identitate inſigniorum, in alleg. 57 nu. 20. 86
Ignorantia non iuuatur in facto proprio, in conſtitutione nu. 160. 194
Ignorantia ſupina non excuſat, in allegat. 55. numero 20. 84
Illud continetur in ſcriptura referente, quod in relata, in alleg 35 nu 17. 46
Immunitas conceſſa non extenditur ad delinquentem in terra Baronis, in alleg 44. nu 4. 58
Immiſſio reuocatur, quando quis allegat, ſe poſſidere non fuiſſe citatum, in alleg. 20. nu. 3. 27
Impedimentum certi temporis quando aufert commoditatem totius temporis, habetur, ac ſi eſſet pro toto tempore, in alleg 21. nu. 6. 28
Impedimentum feudi eſt ratione rei, in rubrica numero 212. 136
Impedimentum ratione perſonæ eſt maximum, in rubr. nu. 210. 136
Impetrans poſſe diſponere in Titium, an poſſit ei refutare, ibid. nu. 292. 139
In dubio nemo condemnatur, in allegatione 58. numero 15. 88
In feudo ex pacto an ſuccedant primo acquirenti, in alleg. 67. nu. 15. 104
In donatione caſtri quæ veniant, in allegat. 29. numero 6. 38
In alienatione feudi nõ veniunt bona nouiter quæſita, ibid. nu. 11. 38
In fauorabilibus licita eſt extenſio, in allegat. 33. num. 20. 43
In conceſſione principis latiſſima fit interpretatio, in alleg. 2. nu 8. 4
In odioſis non dicitur expreſſum per relationem, in alleg. 67. nu. 22. 104
In ſucceſſione feudi computatur gradus, in allegat. 34. nu. 1. 44
In ſimoniam incurritur ſolo animo, in allegat. 40. num. 5. 51
In una eadem re vnus eſt dominus pleno iure, & alter habet commoditatem victus pro ſuo vſu, in alleg. 48. nu. 51. 68
Illud præſumitur præceſſiſſe, quod facilius expediri po-

ri potuit, in conſtitutione nu. 268. 208
Impetrans beneficium in aliena diœceſi debet exprimere cuius diœceſis ſit, in alleg. 57. nu. 17. 86
In dubio a verbis non recedimus, in cap. primo, numero 177. 163
In Regno prius iudicatur ſecundum cōſtitutiones, & vltimo ſecundum ius Romanum, in conſtitutione nu. 20. 181
Ignorantia in facto proprio non datur, ibidem numero 160. 194
In dote inſpicitur conſuetudo patriæ, in alleg. 70. num. 6. 115
In ſtatutis correctorijs non fit extenſio, ibidem numero 44. 118
In refutatione vnus actus occultatur, in rubrica num. 130. 134
In feudo hæreditario inuito ſucceditur, ibidem numero 181. 135
In feudo ex pacto nulla tenet diſpoſitio etiam cum aſſenſu, nu. 182. 135
In feudo hæreditario proximior inſtituitur, ibid. num 183. 135
In feudo refutato quis ſuccedit, pater, an frater, ibid nu. 367. 144
In feudo refutato ſimpliciter vel in omnem cauſam, ibid. nu. 368. 144
Infecta primitiua inficitur deriuatiua, in alleg. 41. num. 37. 54
Inhabilis ratione perſonæ vbique locorum eſt, in alleg 65. nu. 50. 101
Inde leuare feudum eſt relaxare, in cap. primo, numero 55. 154
Inductio in poſſeſſionem in feudis hodie non requiritur, in rub. nu. 97. 132
Indulgere crimen quid importat, in d. capit. primo, num. 161. 162
Iniuria fit ſi non aggregatur ille, qui eſt de familia, in allegat. 57. nu. 25. 87
Initium libri oſtendit quid contineatur in libro, in alleg. 2. nu. 4. 4
Inſpiciendum quod fieri debet, & non quod fit, in alleg. 51. nu. 14. 73
Inſertio commiſſionis quando probet, in alleg. 14. num 6. 21
Inſufflatio ſpiritus vitæ quot vicibus, in conſtitutione nu. 291. 212
Inſtantia quando tranſeat de vno in alium, in alleg. 14. nu. 1. 21
Quando tranſeat de patre in filium, ibidem numero 2. 21
Quando de vſufructuario ad proprietarium, ibid. num. 3. 21
Quando de procuratore in dominum, ibidem numero 4. 21
Quando de teſtatore ad legatarium. nu. 9. 21
Inſtitutus in re certa habetur loco legatarij, in alleg. 10. nu 20. f. 15. & in allegat. 69. nu. 69. 113
Inſtitutio non eſt neceſſaria in feudo ex pacto, in rub. nu. 168. 135
Inſtrumentum piæ cauſæ & libertatis æquiparatur in conſtitutione nu. 262. 207
Intellectus ad §. Iulianus. l. ſi procuratorio. ff. de procur. in alleg. 27. nu. 13. 35
Intellect. ad l. ſi fundum. ff. de fundo dota. in rubr. num. 214. 136
Intellect. ad §. præterea, quib. mo. feu. amitt. ibid. num. 272. 139
Intellect. ad §. & ſi libellum, de alien. feud. pater. num. 282. 139
Intellect. ad §. ſed & res, per quos fiat inueſtit. ibi. num. 318. 140
Intellect. Andr. in dicto §. & ſi libellum, ibidem num. 332. 141
Intellect. ad l. quod ſcitis. C. de bon. quæ liber. ibid. num. 365. 143
Intellect. Afflict. ad capitulum primum, de vaſall. decrep. ætat. eſt falſus, ibidem nu. 13. & eſt diuinatiuus & de indubitabili, nu. 14. 152
Intellect. Andr. in d. cap. primo, eſt verus, ibidem num. 18. 152
Intellect. ille eſt tenendus, qui ponit textum ſub dubio, ibid nu. 29. 152
Intell. ad glo. in d. cap. 1. ibid. nu. 67. 155
Intellect. Andr. defenditur, ibidem nu 8. 152
Intellect. verborum Andr. in dicto cap. primo, numero 106. 157
Intellect. l. quod dicitur, ff. de impe. in rebus dotal. ibid. nu. 131. 159
Intellectus nouus verborum Andr. ibidem numero 148. 160
Intellect. l. de his, ff. de tranſact. ibid. num. 180. & limita nu. 181. 163
Intellect. l. videamus, §. in fauiana, ff. de vſur. ibi. num 220. 168
Intellect. conſuetu. ſi morienti, in allegatione 70. num. 41. 118
Intellect. conſuet. ſi quis vel ſi qua moriens, ibidem num 65. 120
Intellect. l. ſi ego §. 1. ff. de iur. dot. in alleg. 66. nu. 9. 102. & in allegat. 69. nu. 66. 113
Intellect. Andr. in d. §. ſed & res, in rubrica numero 166. 135
Intellect. in cap. ſicut. de preben. in 6. in alleg. 45. num. 17. 60
Intereſſe non venit in actionibus dandis, in conſtitutione nu. 159. 194
Intereſſe venit in actione empti. ibid. nu. 154. 194
Interdictum vnde vi, non procedit contra tertium, in alleg. 30. nu. 5. 40
Introitus baronales aliquando ſunt terregis, in rubr. nu. 66. 138
Inuentarium vt ſit validum, quæ requirantur, in allegat. 10. nu. 71. 17
Inuentarium ſeparat bona hæredis, in allegat. 30. num. 16. 40
Inuentarium habet locum in feudis, ibidem numero 17. 40
Inuentarium in feudo hæreditario quando proſit, ibidem numero 12. fol. 40. & in conſtitutione numero 139. 191
Inuentarium non operatur ſeparationem, in allegat. 30. nu. 19. 40

Inuentarium operatur, vt hæres nec lucrum, nec damnum ſentiat, ibid. nu. 14. 40
Inueſtitura duplex, in rub. nu. 59. 131
Inueſtitura fit ab eo, qui poteſt infeudare, ibid. numero 60. 131
Inueſtitura iuris Francorum differt à iure Longobardorum. ibid. nu. 95. 133
Inueſtitura facta à clerico de feudo vacaturo, vtrũ valeat, ibid. nu. 228. 137
Inueſtitura fit à domino, ibid. nu. 275. 139
Inueſtitura præſumpta quid importet, nume 438. ibidem. 147
Inueſtitura nihil aliud eſt quàm poſſeſſio, ibidem num. 441. 147
Inueſtitura præſumpta quo tempore indigeat, ibid. num 442. 147
Inueſtitura præſumpta vtrum hodie procedat in Regno, ibid. nu. 452. 148
Inueſtitura præſumpta procedit Rege præſente in Regno, ibidem nu 456. 148
Inueſtitura ex quibus præſumatur, ibidem numero 447. 148
Inueſtitura quid importet, in c. 1. nu. 129. 158
Iter comprehenditur ſub actu, vt pars ſubiectiua, in alleg. 48. nu. 23. 67
Iudex poteſt denegare audientiam, quando nõ exhibetur ſcriptura, in alleg. 5. nu. 10. 7
Iudex finita prima dilatione aliam dicitur de nouo dare, in allegat. 11. nu. 8. 18
Iudices ciuiles an votent, dũ appellatur ad Sacrum Collaterale Conſilium, in alleg. 18. nu. 1. 23
Iudices quando debent in vno tribunali conuenire Regiæ Cameræ, & Sacri Conſilij, quorum maior pars requiratur, ibidem nu 2. 23
Iudex mittens in poſſeſſionem hæredem ex nullo teſtamento grauat venientes ab inteſtato, in alleg. 19. nu 12. 25
Iudex poteſt prohibere, ne cum Titio, contrahatur, in alleg 25. nu. 9. 32
Iudex poteſt prohibere ſubditum, ne coram alio litiget, in alleg 39. nu. 13. 89
Iudex cõpetens ratione rei tantum non cognoſcit de perſona, ibid. nu. 1. 89
Iudex poteſt prouidere, ne veniant ad arma, in alleg. 60. nu. 1. 90
Iudex tunc facit præceptum capta informatione, ibidem nu 2. 90
Iudicium ibi proſequatur, vbi cœptum eſt, in alleg. 59. nu. 6. 89
Iudex transfert feudum ſicut contrahens, in conſtitutione nu. 234. 203
Iudex ſupplet legem, ibidem nu. 259. 206
Iuramentum multa operatur, in alleg. 28. nu. 1. 36
Iuramentum in contractu nullo meticuloſo non ligat hæredes, ibidem nu. 18. 37
Iuramentum in litem quãdo datur contra hæredem & tertium, in allegat. 9 nu. 3. 12
Iuramentum validat actum quomodocunq; poſſit, in conſtitutione nu. 165. 195
Iuramentum in alienatione feudi non tenet, ibidem num. 222. 202
Iuramentum contra publicam vtilitatem nõ tenet, ibidem nu. 223. 202
Iuramentum in feudis de iure communi valet, numero 225. 202
Iuramentum tollit, l. ſecundam, C. de reſcin. vend. in alleg. 43. nu 4. 57
Iuranti non habere ſcripturam ſtatur, in alleg. 5. num. 11. 7
Iura futura remittuntur, in rub. nu. 289. 139
Iura loquentia de poteſtate abſoluta Regis, in allegat. 69. nu. 47. 111
Iura communia feudorum, vt plurimum de feudo ex pacto, in rub. nu. 228. 137
Iura communia inducuntur, quando non eſt deciſum per feudalia, ibid nu. 399. 145
Ius prælationis competens vaſallis eſt temporale, in alleg. 27. nu. 22. 35
Ius vaſallagij an præſcribatur, in rub. nu. 445. 147
Ius ſuperioritatis non præſcribitur. in allegat. 52. num. 50. 78
Ius reale feudi non alienatur etiam in augmentum, in conſtitutione nu. 183. 197
Ius feudorum non tollit centenariam præſcriptionem, ibid. nu. 188. 198
Ius reale in feudo vnius Gallinæ non remittitur, ibid. nu. 221. 202
Ius reuocandi virtute conſtitutionis vtrũ præſcribatur, ibid. nu. 227. 202
Ius ſuccedendi transfuſum eſt in paragium fœminis, alleg. 70. nu. 19. 116
Iura feudalia nõ paſſim ſciuntur à quolibet doctore, in cap. 1. nu. 82. 155
Iuriſdictio criminalis in quibus caſibus ſit, in alleg. 52 nu. 15 75
Iuriſdictio competens ratione perſonæ quando veniat, in allegat. 29. nu 3. 38
Iuriſdictio aut in feudum, aut in officium datur, in alleg. 44. nu. 6. 58
Iuriſdictio in feudum non reuocatur, ibidem numero 7. 58
Iuriſdictio in dubio cumulatiuè & nõ priuatiuè, in alleg. 52. nu 53. 78
Iuriſdictione in Regno conceſſa Regi à Papa non appellatur amplius ad Papam, in allegat. 52 nu. 49. & 52. 77. & 78
Iuriſdictione conceſſa non ſunt conceſſi prouentus, in allegat. 63 nu. 23.
Iuſta cauſa excuſat à dolo, in allegatione 65. numero 47. 100
Iuſtitiarij habent merum Imperium, in allegat. 62. numero 67.
Iuuenis an poſſit refutare iuxta capit. primum de vaſall. decrep. ætat. in rub. nu. 55. 131

L

Legatum relictum Titio cõtemplatione Seij: offendente Seio poſtea teſtatorem vtrum reuocetur quoad Titium, in alleg. 46. nu. 4. 61
Legato feudo vtrũ debeatur æſtimatio, in conſtitutione nu. 126. 189. & in alleg. 69. nu. 68. 113

Legato feudo pro anima vtrum valeat, in conſtitutione nu. 128. 190
Legatum rei eccleſia non valet quoad æſtimationem ibidem nu. 140 192
Legatum vſusfructus non valet quoad æſtimationem, ibidem nu 143. 192
Legati, quod non poteſt præſtari, ſemper præſtatur æſtimatio, nu. 144. 192
Legati militiæ ſeruo præſtatur æſtimatio, numero 145. 193
Legatis marmoribus debetur æſtimatio, numero 146. 193
Legatum valet, quando conſtat de voluntate, numero 257. 206
Legatum in teſtamento à pluribus hæredibus in codicillis ad omnes hæredes.
Legatum vtrum teneatur illi hæredes grauati in teſtamento, an omnes, in allegat. 12. numero 2. & 3. 19
Legatis prædijs Seianis quando veniant Gabiniana, in alleg 19. nu. 18. 25
Leges ciuiles ſeruantur in hoc Regno tanquam rationabiles, in conſtitutione nu. 120. 189
Legitima primogeniti eſt totum feudum, in rubrica num. 253. 138
Legitima in feudalibus non poteſt tolli, in rubrica numero 255. 138
Legitimatus per Principem quādo ſuccedat in feudo, ibid. nu 420. 146
Legitimatus vtrum ſuccedat in feudo conditionato, num. 421. 146
Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit in feudo, nu. 424. 146
Legitimatus per ſubſequens matrimonium quando non ſuccedat, ibid. nu 430. 147
Legitimatus per matrimonium in vltimo vitæ ſpiritu contractum vtrum ſuccedat in feudis, ibid. num. 432. 147
Legitimatus immittitur in poſſeſſionem virtute, l. fi. C. de edict. di. nu 433 147
Legitima conſideratur reſpectu bonorum, & filiorum, in alleg. 70. nu. 5. 115
Lenocinium mariti non excuſat vxorem, in conſtitutione nu. 191. 198
Læſio vltra dimidiam ſufficit quòd ſit in cōfuſo circa plures vno pretio, & inſtrumento contentas, in alleg 9. nu. 5. 12
Læſus non dicitur, qui non probat habuiſſe pecuniā pro ſe redimendo, in alleg. 27. nu 24. 35
Lex in dubio intelligitur ſecundū titulum, in alleg. 2. num. 5. 4
Lex habens plures intellectus, qui rubro magis conuenit attenditur, in alleg. 2. nu 10. 4
L. ſi in area ff. de cond. inde. quando procedat, in alleg. 6. nu. 17. & 18. 9
L. 2. C. de reſcin. vend. an habeat locum in transactione, allegat. 9. nu. 1. 12
L. ſancimus, C. de teſtamen. requirit idoneos teſtes, in allegat. 10. nu. 5. 14
L. ſancimus eſt limitatoria, l. antiquæ, ibidem numero 6. 14
L. correctoria intelligitur cum limitatione legis correcta, num 7. 14
L. cum auus, l. cum acutiſſimi, quando procedant, & quomodo limitentur, in allegat. 10. nu. 8. & nu. 9. & nu. 11. 15
L. exorbitans non loquitur vltra verba expreſſa, num. 10. 15
L. prohibens aliquid exigi intelligitur à ſponte dantibus, in alleg. 13. nu. 6. 20
L. ſi quis ad inſtructionem, C. de ſacroſan. eccl. corrigitur, ibid. nu. 8. 20
L. ſituatur ſub congruo titulo, in allegat. 38. numero 11. 50
L. illud §. condemnato, ff. de ædil. edict. quādo procedat. in alleg. 42. nu. 6. 56
L. item quod dictum, ff. de in diem adiect. ponderatur nouiter, ibid. nu. 7. 56
L. 2. C. de reſcind. vend. limitatur, in alleg. 43. numero 6. 57
L. debet eſſe generalis & non iniqua, ibidem numero 17. 57
L. debet ſeruare æquitatem, ibid. nu. 18. 58
L. fin. C. de reuoc. dona. an procedat in feudalibus, ibid. nu. 12. 57
L. tribunus. §. fin. ff. de milit. teſta. quando procedat, in alleg. 50. nu. 29. 72
L. is qui Romæ, ff. de iudic. limitatur, in alleg. 59. num. 7. 89
L. ſi ego §. 1. ff. de iur. dot. declaratur, in alleg. 66. nu. 17. 18. 19. 102
L. generalis vtrum tollat priuilegium particulare, in rubr. nu. 25. 130
L. noua, non tollit priuilegia præterita, in rub. numero 30. 130
L. feudalis ab æquitate moderatur, ibidem numero 176. 135
L. ſi vnquam, C. de reuoc. dona. an & quando procedat in feudis, ibid nu. 190. & 231. 137
L. ſi vnquam, an habeat locum in donatione facta fratri, ibid. nu. 250. 138
L. ſi vnquam, an habeat locum in Rege, vel in domino feudi, ibid. nu 234. 244. 137
L. ſi vnquam, non habet locum in donatione ob cauſam, nu. 235. 137
L. ſi vnquam, limitatur, ibid. nu. 258. 138
L. ſi vnquam, non procedit in quærendis, ibidem num. 259. 138
L. feudalis reſpicit ſanguinem directum, ibidem numero 283. 139
L. per diuerſas l. fin. C. mandat, limitantur, ibid. num. 344. 14[illegible]
L. noua quando recipiat intellectum à l. antiqua, num. 381. 14[illegible]
L. correctoria dicitur quando in totū corrigit, ibid. num. 386. 144
L. quod ſcitis, C. de bo. quæ libe. limitatur, numero 400. 145
Lex notat factum, & non ſententiam, in cap. 1. numero 201. 165
Lex intelligitur in caſu vero & non ficto, in conſtitutione nu. 51. 184

Lex

Digitized by Google

Lex vbi requirit quid ſpeciale non ſufficit tacitum, in conſtitutione nu.44. 183
Lex antiqua determinat nouam, ibid nu.112. 188
L. ſi pro fundo, C de tranſact. limitatur, nu. 219.
L. vetans non debet circumſcribi, nu 227. 202
Libertus liberti ad quid teneatur, ibidem numero 169. 188
Libellus nullus laceratur, in alleg.19.nu.16. 25
Libellus nullus eſt quando apparet contradictor, & non auditur, in alleg.19.nu 19. 26
Libellus requiritur, quando principaliter dicitur de nullitate, in alleg.22.nu.1. 29
Libellus generalis laeſionis debet declarari in quantum summa, ibid nu 3. 29
Libellus debet declarari, dum dicitur de nullitate, ibidem nu 2. 29
Licentia Regis requiritur in alienatione feudi quaternati, in conſtitutione nu.108. 188
Licentia concedendi beneficia vtrum expiret morte, alleg.45. nu 21. 60
Licentia tempore habili exequuta in tempus inhabile, nu.3. ibid 59
Lis cepta ab omnibus ciuibus, ab illis non debet renunciari, in alleg 53.nu.10. 80
Litera tranſumpta ſine parte non citata non valent, in allegat 24.nu.3. 31
Litera familiaritatis quando opetentur, in allegat. 44.num.1. 58
Litera familiaritatis in non actu ſeruientibus quid operentur, ibidem nu.1. 58
Litera Regis, in quibus iubet ſolui ſua debita, ſunt iuſtitiæ, alleg 49.nu.1. 69
Litera impetrata lite pendente non facta mentione ſunt nullæ, alleg.52.nu 64. 78
Litis conteſtatio in ciuilibus non fit hodie, in conſtitutione nu.264 207
Locari poſſunt quæ iure ſeruitutis habentur, ſecus ſi victus, aut commoditatis gratia, in alleg.48. num.4. 66

M

MAgis creditur appretianti valorem rei hodie, quam appretianti hodie valorem rei per tres, aut quatuor annos retro, in allegatione 43. numero 13. 57
Maior eſt pœna deportationis quàm qualibet pecuniaria, in alleg.40. nu.14. 52
Maior pars non præualet in renunciatione iurium vniuerſitatis, in alleg.53.nu.11. 80
Maior pars eligens exterum non præfertur minori eligenti ciuem, in alleg.57. nu.15. 86
Malefidei non dicitur, qui emit ſaluo aſſenſu, in conſtitutione nu 193. 198
Mandatum primum quando reuocatur per ſecundum, in alleg. 5. nu.3 f.7. & alleg.27. nu.10. 34
Mandatum non dicitur de actis ſed præſentatio, in alleg. 5. nu 4. 7
Mandatum ſpeci non tollitur per ſecundum, in allegat.27.nu.11. 34
Mandatum vendendi liberè non reuocatur per ſecundum de vendendo cum pacto de retrouendendo, allegat.27. nu.18. 35
Mandatum vendendi Titio, ſi vendit Seio, valet, & quando, in alleg.32. nu.2. 42
Mandatum ad omnes cauſas comprehendit feudales, in cap.1. nu.38 & nu 42. 153
Mandatum generale non ſufficit in beneficialibus, ibidem nu. 39. 153
Mandatum generale non ſufficit in cauſis arduis, ibidem nu 40. 153
Mandatum Principis non fit ſine ſcriptura, in conſtitutione nu. 56. 184
Mandatum hominis ſuperueniens reſtringit illud legis, ibid nu.76. 186
Manumiſſio quaſi miſſio à manu in dicto cap.1. numero 51. 153
Marchio, Comes, Baro non mutant leges Regis, in conſtitution: nu.19. 181
Maritus petit melioramenta facta in re dotali, in alleg.6.nu.13. 9
Maritus habet cauſam ab vxore, in cap. 1, numero 210. 167
Maſculinum comprehendit fœmininum in fauorabilibus, in conſtit. nu. 253. 206
Materia exhæredationis eſt odioſa, in alleg.70.numero 53. 120
Mater quid iurare debet vt ſit tutrix, in alleg.11. num. 4. 17
Mater quomodo ſuccedat filijs diuerſi matrimonij, in alleg.70. nu 36. 117
Matrimonium licet liberè contrahi debet tamen feudum in dotem non datur ſine aſſenſu, in conſtitutione nu. 24. 182
Mater diſponit de decem partibus vnam filijs ſtantibus, in rubr. nu 20. & quando ſub conditione mortis filiorum diſponit, nu. 201. 136
Melius eſt mori quam dehoneſtari, in allegatione 58. num.13. 88
Meliorationes nunquam denegantur, in allegat.6. numero 12. 9
Mens ſtatuentis cognoſcitur ex rubrica, in allegat. 2. num.3. 4
Mens certa diſpoſitiua nõ mutatur propter aliqua verba in diſcurſu poſita quæ mutare poſſent, in alleg.52. nu 31. 32. 33. 76. & 77
Merum Imperium venit terra conceſſa eccleſiæ, in alleg. 52.nu.3. 75
Merum Imperium venit conceſſo caſtro cum pertinentijs, ibid. nu. 5. 75
Merum Imperium venit cum verbis geminatis, ibidem nu.6. 75
Merum Imperium non poſſidetur in Regno ſine priuilegio nu.10. 75
Merum Imperium non venit iuriſdictione conceſſa in officium, ibidem nu.12. 75
Miles dicitur quia multa mala patitur, in rubrica numero 19. 129
Miles an habeat annum & menſem, in rubr. nu.22. & num.38. 130
Miles an ſit priuilegiatus expreſſè in petendo inueſtituram, ibid. nu. 33. 130
Miles an ſit idem cum feudatario, nu.43. 130

Miles eſt qui habet feudum quaternatum, ibidem num. 45. 130
Miles an ſit idem quod vaſallus, ibid. nu 46. 131
Miles quando eſt in exercitu excuſatur, ibid. numero 51. 131
Miſſio in poſſeſſionem iuxta l. fin. C. de edi. diui. quando impediatur in promptu dicendo de nullitate, in alleg. 19. nu. 5. 24
Molendina quando veniant vendito caſtro, in allegat. 29. nu. 2. 38
Molendina priuata non veniant, in alleg. 52. numero 66. 79
Moniales non diſponunt ſine Abbatiſſa, in allegat. 51. num. 2 72
Moniales profeſſæ non poſſunt diſponere de bonis ſuis, ibid. nu 9. 73
Monachus præſumitur ob licentiam exeundi habitam, in alleg. 65. nu 23. 99
Mora non eſt, vbi non eſt petitio, in alleg. 42. numero 11. 56
Mora contrahitur cum minore re ipſa, in alleg. 70. numero 24. 116
Mortuo patre proxima eſt cauſa liberorum, in rubri. num. 207. 136
Mortuo filio ſine liberis in feudo refutato quis ſuccedat, ibid num. 201. 136
Mulier tenens feudum pro dotario an refutare poſſit, in rubr. nu 327. 141
Mulier excluſa propter dotem petit alimenta dotis, in allegat. 70. num. 17. 116
Mulier in duodecimo anno eſt nobilis ætatis, & ſtatim dos debetur, ibid. num. 23. 116
Mulier de iure conſuetudinis quando fratri ſuccedat, ibid. num. 47. 118
Mulier excluſa de conſuetudine Neapolitana à quibus bonis excludatur, ibidem nu. 48 119
Mulier nupta de iure communi eſt in poteſtate patris, ſecus de iure conſuetudinis, allegat. 33. numero 1. & 3. 42
Mulier dando omnia in dotem intelligitur deducto ære alieno, ibid. nu. 13. 43
Multa patiuntur, vt res redeat ad naturam primæuam, in alleg. 43. nu. 20. 58
Multa fiunt ratione ſanguinis, in allegat. 57. numero 23. 87
Multa priuilegia ætatis decrepitæ, in rubica numero 54. 131
Multa præſcribuntur per annos 30. in feudis, ibidem nu. 443. 147
Multa ſunt vtilia penès vnum & inutilia penès alium, in d. cap. 1. nu. 229. 169. 99. & in conſtitutione nu. 184. 197
Mutatio voluntatis incontinenti non præſumitur, in allegat. 41. nu. 24. 54
Mutata perſona mutatur conditio rei, in alleg. 70. num 34. 117

N

NAtura originalis feudi attenditur, in cap. 1. numero 30. 153
Neapolitanus non poteſt conueniri, niſi in ſuis tribunalibus, in allegat. 59. nu. 8. 89
Nepodanus hallucinatur, in rubr. nu 215. 136
Neceſſitatis cauſa multa fiunt, in conſtitutione numero 17. 184
Nepos ex ſorore eſt in tertio gradu, in allegat. 34. numero 3. 44
Nepos ex ſorore excludit patrueles, num. 5 fol. 44. & alleg 55. num. 4. 83
Nepos filius dotatæ excluditur, in allegatione 34. nu. 9. 10. 11 12 13. 44
Nepos ex filia vocatur de iure conſtitutionum ad feudum, ibidem nu 20. 45
Nepos ex ſorore in feudo excludit amitam, in allegat. 55. nu 5. 83
Nepos excludit patruum, in rubr. nume. 101. numero 102. 133
Nepotes emancipati patris ſuccedunt auo, ibidem num 409. 146
Neptis an excludit amitam in feudo, ibidem numero 100. 133
Nobiliores debent regere ciuitatem, in allegat. 21. numero 8. 28
Nomina hæreditaria ipſo iure ſunt diuiſa, in alleg. 4. num. 2. 6
Nominatus diſpoſitiuè non excluditur à nominato ſub conditione, in alleg 10. nu. 17. 15
Non licet materias tranſplantare, in rubrica numero 451. 148
Notarius quando ſtipulatur pro abſente, in alleg. 31. nu. 1. 41
Notarius punitur ſtipulans contractum feudi ſine aſſenſu, in rubr. nu. 117. 133
Notarius non acquirit ius abſenti, in alleg. 53. numero 3. 80
Notitia danda per arrendatores non eſt de forma, in alleg. 58. nu. 11. 88
Notitia ob fraudes ſufficit ſi interueniat poſt actū, ibidem num. 8. 58
Nihil eſt in ſcriptura referente quàm in relata, allegat 55. nu. 21. 84
Nudum dicitur quod caret traditione, in rubrica numero 333. 141
Nemo decipitur edictis Regis in allegat. 21. numero 21. 29
Nullus cogitur docere de titulo ſuæ poſſeſſionis, in alleg. 68. nu 3. 106
Nullus præſumitur iactare ſuum, in cap. 1. numero 20. 152
Nullus regulariter venit contra factum ſuum, in conſtitutione numero 270. 208

O

OBligatio duorum eadem eſt, ſed habet diuerſas qualitates, in d. cap. 1. nu. 202. 165
Obligationes, quæ non ſubſiſtunt, non confirmantur, in conſtitutione nu. 90. 187
Obligatio anterior cum aſſenſu præualet, ibidem num. 205. 200
Officia ſunt annalia in Regno, in allegatione 15. num. 3. 21

Officiales univerſitatum debent eſſe annales, ibidem num. 5. 21
Officiales univerſitatum obligant univerſitatem, in alleg. 21. nu 9. 28
Officiales Baronum intervenient in parlamentis univerſitatum, in alleg. 52. nu. 77. 79
Officiales Baronum ponunt aſſiſiam, ibi. nu. 79. 77
Opinio vulgi excuſat à pœna, in allegat. 58. numero 19. 88
Optio data an tollatur reſtitutione in integrum delinquentis, in cap. 1. nu. 260. 173

P

PAſſiva extenſio habet locum in feudis, in rubr. num 177. 135
Pater non poteſt dare plus uni quàm alteri filio, quando vivitur iure communi feudorum, nec ſi vivitur iure Francorum alteri quàm primogenito, ibid. nu. 183. 135
Patiens aliquem inveſtiri, qui non debebat, ſibi præiudicat, ibid. nu. 271. 139
Pater non tollit ſucceſſionem feudi à primogenito ſine aſſenſu, nu. 284. 139
Pater an habeat feudum filij iure reverſionis, ibid. num. 351. 142
Pater ſuccedit filio in feudo refutato ut hæres, ibidem nu. 352 142
Pater eſt proximior filio fratre ſuo, ibid. nu 379
Pater eſt agnatus proximus filij ad invicem, numero 398. 145
Pater inops an habeat uſumfructum in bonis filiæ maritatæ, in alleg. 33. nu 9. 43
Pater non habet uſumfructum in bonis filij, quando non vult ſtare cum patre, nu. 7. 42
Pater habet uſumfructum in bonis filij mortui, ibidem nu. 7. 42
Pactum à fratre factum de non ſuccedendo quando valeat in feudo, ibid. num. 329. 141
Pactum dicitur ſimoniacum, in alleg. 38. nu. 5. 49
Patri interdictum videtur, dum adminiſtratio filio conceditur, in alleg 25. nu. 20. 32
Papa prohibens adminiſtrationem bonorum ex cauſa ligat bona ſita in hoc Regno, ibid. nu. 21. 32
Pater declarando facere teſtamentum pro utilitate filij, induxit fideicommiſſum in favorem filij, ibidem nu. 17. 32
Papa non abſoluit à iuramento poſt ius quæſitum, in allegat. 28. nu 10. 37
Pater ſtante conſuetudine utrum amittat uſumfructum, in alleg. 33. nu. 4. 42
Pactum incontinenti appoſitum dicitur pars inſtrumenti, in alleg. 11. nu. 10. 18
Parentela ita tractatur inter patrem ſicut inter filios, alleg. 57. nu. 21. 86
Pars creditorum concurrentium, illa æqualis præualet, inter quos ſunt conſanguinei debitoris, ibidem nu. 29. 87
Pater refutans feudũ utens miniſterio domini utrũ faciat feudum novum, in cap. 1. nu. 9. 152
Pacta ſervantur in feudis, ibid. nu. 17. 152
Pactum omnes contractus comprehendit, ibidem num. 48. 133
Pater & eadem perſona fictè cum filio, in cap. 1. nu. 89. & nu. 94. 156
Pater quando habeat uſumfructum in feudo materno, ibid. nu. 97. 156
Pater olim ſtante neceſſitate poterat vendere filiũ, in conſtitutione nu. 16. 181
Pater non poteſt alienare ea, quæ ex ſucceſſione filij prioris matrimonij obventum eſt, in conſtitutione nu. 83. 186
Paragium debetur mulieri, quando excluditur, in alleg. 70. nu. 2. 115
Paragium eſt ſubrogatum loco legitimæ, ibidem numero 13. 116
Paragium augetur ex fructibus ſicut legitima, ibidem nu. 15. 116
Paragium eſt onus bonorum illius, qui debet illud, ibid. nu. 20. 116
Periurus repellitur ab agendo etiam parte non opponente, in alleg. 28. nu. 12. 37
Periculis cauſa recedimus à iure, in allegat. 58. numero 14. 88
Pœna vitatur ob cauſam coloratam, ibid. nu 17. 88
Pœna appoſita in una diſpoſitione aut uno capitulo quando cenſeatur in alia repetita, ibidem numero 7. 88
Petens aſſiſtentiam ſuper feudis repellitur ſtantibus bonis burgenſaticis, in alleg. 66 nu. 20. 102
Pœna augetur ob frequentiam delictorum, in cap. 1. num. 252. 152
Penſio emphyteutica quando diminuatur, in rubr. num 243. 137
Perſona eſt dignior re, in rub. nu. 241. 137
Penſio non poteſt commutari in feudis, ibi. nu 286
Pœna non duplicatur, in alleg 40. nu 1. 51
Pœnæ diverſis tangentes duplicantur, ibid nu 3. 51
Pœna ad vindictam publicam non duplicantur, numero 4. 51
Pœna non debetur ex actio principali, nu. 8. 51
Pœnæ ex diverſis delictis imponi plures poſſunt, numero 6. 51
Peti non debet, quod contrarium non peteretur, alleg. 43. nu. 19. 58
Pœna contravenientium ordinibus Baronum, in alleg. 52. nu. 79. 79
Poſſeſſio non transfertur ex contractu inutili; in alleg. 1. nu. 27. & quando, nu. 31. 3
Poſſeſſio favore eccleſiæ ex ſolo titulo transfertur, ibid. nu. 32. 3
Poſſidere per vim quis dicatur, in alleg. 7. nu 2. 9
Poſſeſſio centenaria habet vim privilegij, in allegat. 68. nu. 5. 106
Poſſeſſio amittitur, quando pars non vult poſſidere, in alleg. 65. nu. 7. 98
Poſſeſſio facti non præſumitur ſine animo, ibidem num. 9. 98
Poſſeſſio ſecuta poſt concluſionem, quid operetur, in alleg. 52. nu. 7. 75
Poſſeſſio facti retinetur per familiares, in alleg. 65. num. 11. 98

Poſſeſſio retinetur ab hoſpite etiam domino ignorā-te. ibid nu 13. 99
Poſſeſſio iniuſta non prodeſt, ibid, nu. 34. 100
Poſſeſſio capta virtute teſtamenti nulli reſtituatur reuocato teſtamento, ibid nu 37. 100
Poſſeſſio non iuſtificatur ex titulo nullo, nu. 38. & num. 41. 100
Poſſeſſio non acquiritur ex aditione hæreditatis teſtamenti nulli, ibid. nu. 42. 100
Poſſeſſio capta metu litis futuræ dicitur clandeſtina, num. 45. 100
Poſſeſſio dicitur violenta poſſidente vero domino, ibid nu. 49. 100
Poſſeſſio quando dicatur vacans, ibid nu. 50. 101
Poſſeſſio relata ad teſtamentum nullum eſt nulla, num. 51. 101
Poſſeſſio capta nomine alterius ſine mandato non tenet, ibid nu 12. 99
Poſſeſſorium virtute, l. fi. C. de edict. diui. competit, quando res poſſidebatur per teſtatorem tempore mortis, ibid num. 16. 99
Poſſeſſorium, d. l. fin. impeditur præteritione filij in dicto teſtamento, nu. 31. 100
Poſſeſſio ex teſtamento non capitur propria auctoritate, ibid. nu 32. 101
Poſſeſſio feudi voluntate transfertur, in rubrica num. 440. 147
Poteſtas data donandi, & quidquid placuerit de feudo, in alleg. 41 nu. 15. 53
Poteſtas data cum verbis vniuerſalibus quandocumque, ibid. nu. 17. 54
Poteſtas data feudum diuidēdi eſt maxima, ibidem num. 29. 54
Poteſtas data per Regem durat mortuo Rege, ibidem num 39. 55
Poteſtas trahitur ad diem conceſſionis, ibidem numero 40. 55
Poteſtas concedendi terras feudales ad victualia non extenditur ad pecuniam, in rubrica numero 75. 132
Poſſidens feudum per 30. annos cum præſtatione ſeruitij, in conſtitutione nu 98. 187
Plena poteſtas idē importat, quod libera poteſtas, in alleg. 52 nu. 71. 79
Plenè & liberè idem eſt, in allegatione 48. numero 52. 68
Præcedentia declarant ſequentia, in allegatione 1. num. 3. 2
Pragmatica Regni teſtem falſum, vtrum procedat in cauſis criminalibus, alleg. 2. nu. 12. 4
Pragmatica reſpicit futura, in alleg 49. nu. 4. 69
Pragmatica non trahitur ad cauſas pendentes, ibidem nu. 3. 69
Pragmatica non debet eſſe iniqua, ibid. nu. 4. 69
Pragmatica ſtrictè intelligitur, in allegat. 53. numero 18. 81
Pragmatica edita Thori non obſtat ei, qui poſſidebat tempore Atripaldæ, in c. 1. nu. 212. 167
Pragmatica de ſtipulandis contractibus infra duos menſes poſt expeditionem aſſenſus, in conſtitutione nu. 121. 189
Præſentia ſine aliquo actu extrinſeco non nocet, in conſtitutione nu. 133. 190
Præſcriptio immemorialis habet vim tituli, ibidem num. 286. 211
Præſcriptio immemorialis requiritur in acquiſitis contra fiſcum, in rubr. nu. 450. 148
Præſcriptio in feudis requirit præſentiam Regis, ibid. nu. 448. 148
Præſumptio vna tollit aliam, in alleg. 6. nu 5. 8
Præambulum non decernitur ex teſtamento nullo, in alleg. 19. nu. 6. 24
Præſumptio excludit probationem, in allegat. 50. num. 18. 71
Præſcribens in eo tantum obtinet, in allegat. 52. numero 24. 75
Præſentia domini in feudis, in alleg. 65. nu. 14. 99
Præſumptio quid operetur, in alleg. 65. nu. 26. 99
Præteritus dicitur ille, qui non eſt inſtitutus nec exhæredatus, ibid. nu. 29. 100
Priuatio præſupponit habitum, in conſtitutione numero 126. 189
Priuilegium conceſſum ob ſeruitia non reuocatur, in cap. 1. nu. 198. 165
Priuilegium vtrum requirat ſcripturam, in conſtitutione nu. 58. 184
Primogenitus reuocat feudum fratribus legatum, ibid. nu. 93. 187
Primogenitus non inſtitutus in feudis nō ſoluit debita, nu. 176. 196
Priuilegium l. ſi ego §. 1. ff. de iure dot. vtrum ſpectet hæredi vxoris, num. 241. & an extendatur ad anteſatum, nu. 244. 204
Priuilegium Regis eſt perpetuum, ibi. nu. 271. 208
Priuilegium amittitur quando directè contrauenit, alleg. 11. nu. 15. 18
Priuilegium quando dicatur habere cauſam ſucceſſiuam, ibid. nu 17. 18
Primogenitus ſuccedit in feudo de iure Francorum, in allegat. 23. nume. 2. fol. 30. & in conſtitutione num. 80. 186
Princips creditur dum ſuam voluntatem declarat, in alleg. 27. nu. 17. 35
Priuilegium conceſſum ciuitati Neapolitanæ, quod non vendantur eius caſalia, ibi. nu. 27. 29. 31. 36
Priuilegium eſt ſtricti iuris & non præiudicat poſſeſſioni tertij, ibid. nu. 28. 36
Princeps declarando verba priuilegij in præiudicium tertij dicitur de nouo actum facere, & non declarare, in alleg 52. nu. 62. 78
Priuilegium vniuerſitati conceſſum non tollitur ſine ſpeciali reuocatione, in alleg. 53. nu. 26. 81
Priuilegium declaratur ex ſubſequenti poſſeſſione, ibid. nu 19. 81
Priuilegium vſu declaratur, etiam ſi verba contradicant, ibid. nu. 30. 81
Priuilegiatus quando vtatur priuilegio contra priuilegiatum, in alleg 64. nu. 6. 7. 8. 95 & 96
Priuilegium extinguitur per rebellionem, in alleg. 64. num. 14. 96
Priuilegium Regis nō præiudicat tertio ſine ſpeciali nota, in alleg. 64. nu. 16. 96

Priui-

Digitized by Google

Priuilegium conſtruendi molendinum extenditur ad factum, in alleg.37. nu.8. 49
Priuilegium extinctum in perſona à qua deriuat, vtrum extinguatur in perſona, cui deriuatur, & quomodo, in alleg 46. nu 1. 61
Priuilegium per modum eſſendi,& per modum fiendi, ibid num 2. 61
Priuilegium correſpectiuè ad aliquem conceſſum, quando extinguatur, ibid. nu.3. 61
Priuilegium in dubio nõ eſſe extinctum, ibidem numero 6. 62
Princeps committendo cauſam in tertia appellatione ſcienter tollit obſtaculum, in allegatione 49. num. 6. 69
Princeps, cui narrantur obſtantia, committendo negociũ, tollit obſtantia, ibid.nu 5. nu.8. 69.& 70.
Priuilegium vt minus lædat tertium, in allegat.52. num. 16. 75
Priuilegium Regis cõtinet clauſulam reſeruatiuam, ibid. nu. 20. 76
Priuilegium contra tertium præſumitur ſubreptitium, in alleg.53.nu.25. 81
Priuilegium intelligitur ſecundum ea, quæ ſunt tẽpore priuilegij, in alleg.64.nu.3. 95
Priuilegium contra conſtitutiones Regni ſtrictè intelligitur, ibid. nu 4. 95
Priuilegium primũ quando tollatur per ſecundum, in alleg. 69. nu.34. nu 43. 110
Priuilegium demanij quando amittatur, ibid.nu.15
Priuilegium derogãs dotibus quomodo intelligatur, ibid nu.36. 37. 110
Priuilegium Regis quomodo conſiſtat, ibid. nu.50.
Priuatus dominio ex cauſa vtrum ceſſante recuperet dominium, ibid nu.53. 111
Primogenitus tantùm ſuccedit in feudis, in rubr. num. 98. 133
Principis præſentia an ſufficiat pro aſſenſu, in rub. nu 108. 109. 110. 133
Publicatio fit inſtructo proceſſu.in alleg 2.nu.12. 4
Primogenitus tenetur præſtare vitam & militiam, in allegat.23.nu.4. 30
Primogenitus quis ſit, in rub. nu 192. 136
Primogenito foriudicato fiſcus ſuccedit, ibidem numero 254
Præfectus belli obligat dominum, in conſtitutione num.75. 186
Prorex remittit quandoque, ſine remiſſione partis rarò, in cap.1. nu 253. 172
Probibitio hominis quando concurrit cum probibitione legis fortior eſt, in conſtitutione numero 48. 184
Probibitus alienare feudum extra familiam vni filio legat, ibidem nu. 102. 188
Probibita alienatione probibetur præſcriptio, ibid. num 100. 188
Probibito vno actu probibetur omne, illud quod ex eo peruenit, ibid.nu 150. 193
Propoſitum in mente retentum nibil operatur, ibidem nu. 153. 194
Proteſtatio declaratoria voluntatis quid requirat, ibidem nu.273. 209
Probibitus alienare an poſſit dimittere rem poſſeſſori, ibid.nu. 220. 202
Prorex non alienat feuda, in alleg. 52. nu. 54. 78
Prorex non declarat mentem Regis, ibid. nu.56. 78
Probatio cui incumbit de filiatione, in allegat. 57. num. 22. 86
Probibitus extrabere pecuniam ſi palam extrabit non amittit, alleg.58. nu. 17. 88
Producens teſtem falſum de iure communi non perdit cauſam, in alleg. 2. nu.9. 4
Producens teſtes poſt publicatum poteſt renunciare in Regno, ibid. nu.11. 4
Procurator quando teneatur exbibere mandatum, in alleg.5. nu. 6. 7
Procurator pupilli quando teneatur pupillo non ratum babenti, in alleg.17. nu.2. 22
Procurator generalis fiſci non reuocatur per ſpecialem, in alleg. 27. nu 12. 34
Procurator Cæſaris non poteſt tranſigere, in conſtitutione nu.97. 187
Procurator tenetur facere vtilitatem domino ſicut tutor, ibid. nu.177. 197
Procurator etiam cum libera non poteſt donare, in alleg 52. nu. 55. 78
Procurator adiens bæreditatem non præiudicat, in alleg. 61. nu 2. 91
Procurator immiſcens bæreditati ante mandatum non præiudicat, nu.3. 91
Procurator ad adeundem cum beneficio legis, inuentario omiſſo non præiudicat domino, ibidem num. 5. 91
Profeſſa non poteſt diſponere, cum ſint bona monaſterij, in alleg.51. nu 6. 73
Profeſſio dupliciter probatur, ibid. nu.10. 73
Profeſſa babet vocem ad eligendum abbatiſſam, numero 11. 73
Profeſſa portat babitum diſtinctum, ibi.nu.15. 73
Procurator non adit bæreditatem, & quare, in conſtitutione nu.275. 209
Probibitus vendere conlibertis vendit, in rubrica num.266. 138
Promiſſa ad tempus non ſeruantur poſt tempus, in alleg 11. nu.5. 17
Promiſſio de ratificari faciendo enormem læſionem non tenet. in alleg 17. nu.1. 22
Promiſſio ſine cauſa non tenet, ibid. nu 4. 23
Promittens parere laudo ſub pœna, ſi ſit iniquum vtrum ab ea poſſit appellari non obſtante pœna, ibid. nu.5. 23
Promittens aliquem ratum babiturum, quem propter affectionem credebat ratificaſſe, ſi non vult ratificare vtrum teneatur, ibid. nu. 8. 23
Promiſſio Arrendatorum ſit correſpectiuè, in allegat. 21. nu. 11. 28
Promiſſio de præſentando aliquem ad beneficium ob renunciationem iurium temporalium dicitur ſimoniaca, in alleg. 38. nu.5. 49
Prorogatio pacti de retrouendendo an poſſit fieri per tutorem, in alleg. 11. nu. 1. 17
Prorogari non dicitur elapſo primo tempore, num. 13. nu. 19. 18

Proprietarius æquiparatur arrogatori, & hæredi, in alleg. 14 num 8. 21
Promittens ſoluere integrè tertias, vtrum debet ex computari adboa, in allegat. 48 nu. 32. 67
Prouiſio contra tertium dicitur monopolium, in allegat. 21.2. 28
Prouentus ſunt fructus iuriſdictionis, in alleg. 53. num. 22. 81
Prouiſio hominis nata ante prouiſionem legis quid operatur, in alleg. 40. nu. 18. 52
Prouiſio hominis plenior quomodo conſideratur, ibidem nu. 15. 52
Prouiſio hominis ad maiorem cautelam nunquam tollit prouiſionem legis, ibid. nu. 17. 52
Proximior in feudo ſuccedit, in rub. nu. 161. 135
Proximitas eſt ſubſtantia refutationis, ibidem numero 173.
Proximitas facit validam refutationem, num. 187
Proximitas quo tempore requiratur, ibidem numero 188.
Proximitas in feudis tripliciter conſideratur, ibidem nu. 401. 145
Proximitas lineæ in feudis, in rub. nu. 440. 147

Q

QValitas adiecta verbo intelligitur ſecundum verbum, in allig. 1. nu. 4. 2
Qui vult vnum ſæpius vult duo, vnum tacitũ, aliud expreſſum, in allig. 35 nu 11. 46
Quæ incontinenti fiunt cenſentur ineſſe, ibidem numero 19. 46
Qualitas in præcedentibus quando cenſeatur repetita, in allegat. 55 nu. 16. 83
Qualitas debet exprimi, qua non expreſſa princeps non conceſſiſſet de facili, in allegatione 35. num. 11. 46
Qualitas neceſſaria probari debet, in rubr. numero 248. 138
Qualitas feudi hæreditarij quo ad dominũ nihil importat, in rub. nu. 159 & nu. 169. 135
Qualitas feudi mutata non præſumitur, in cap. 1. num 21. 152
Quælibet iuſta cauſa excuſat à pæna, in allegat. 65. num 47. 100
Quæ recipiunt varietatem ex tempore, ante tempus non fiunt, in rubr. nu. 194. 136
Qui facit actum publicè non videtur cum fraude facere, in alleg 58. nu. 1. 87
Qui tenetur ad fructus, conuenitur actione perſonali in ſpolio, in alleg. 59 nu. 4 89
Qui ſortitur forum ratione rei conuenitur reali, & non perſonali, in alleg. 59. nu. 2. 89
Qui capit poſſeſſionem ſine ordine iudiciali dicitur capere malo modo, in alleg. 67. nu. 29. 105
Qui ſentit lucrum ex aliqua perſona, ex eadem incommodum ſentire debet, in rub. nu. 357. 143
Qui contra ſtatutum facit peccat, in cap. 1. numero 137. 159
Quod ex mente & ratione legis venit, ex lege venire dicitur, in allegat. 70. num. 59. 120

R

RAtio ſtatuti quando vnica eſt etiã non expreſſa habetur pro expreſſa, in alleg. 1. nu. 13. 2
Ratione ceſſante ceſſat effectus, ibid. nu. 14 2
Ratio generalis ampliat dictũ, in alleg. 51. nu. 5. 73. in alleg. 65. nu 3 98. & in rub. nu. 164. 135
Ratio legis attendi debet ſicut virtus intrinſeca, in alleg. 70. nu. 58 & 60. 120
Ratio conſuetudinis excludentis fœminas à ſucceſſione, ibid. nu. 63. 120
Reclamari non poteſt niſi ſemel, in allegat. 26. numero 5. 33
Recipiens ſemper habet cauſam à dante, in alleg. 62. num. 6. 92
Recipiens à Rege habet eo iure, quo eſt apud Regem, num. 8. 92
Refutatio an à decrepitis tantùm fiat, in rubr. numero 53. 131
Refutatio caueatur à patribus hodie, ibid. nu 56.
Refutatio fit ob aucupanda matrimonia, ibid. nu. 57
Refutatio quid ſit, ibid. nu. 129.
Refutatio multiplex, nu. 131.
Refutatio quando poſſit fieri domino filio non conſentiente, nu. 132
Refutatio in feudo ex pacto nouo fit, & quando, ibidem nu. 133. 134. 135.
Refutatio, quæ fit domino, an requirat titulum aut traditionem, nu. 136.
Refutatio cui domino mediato an immediato fiat, ibidem nu. 140.
Refutatio an fiat vni ex dominis, ibid. nu. 145.
Refutatio in omnem cauſam, quæ dicatur, nu. 146.
Refutatio an fiat inuito domino, ibid. nu. 147.
Refutatio fit proximiori, quando fiat, ibid. nu. 150.
Refutatio non eſt proprie alienatio, in rubr. nu. 151.
Refutatio an fiat in feudo ex pacto, ibid. nu. 152.
Refutatio quid operetur, ibid. nu. 158.
Refutationis cauſa principalis, ibid nu. 171.
Refutatio facta, quando quis caret filijs, an illis natis reuocetur, ibid. nu. 189.
Refutatio an fiat ante mortem, ibid. nu. 195.
Refutatio quando tollat de medio, ibid. nu. 199.
Refutatio facta à fratre fratri an noceat eius filijs, ibid. nu. 209.
Refutatio ſapit naturam vltimæ voluntatis, ibid. num 224. 137
Refutatio eſt quadam præuentio, in rubrica numero 225. 137
Refutatarius tenetur ad vitam & militiam, numero 226. 137
Refutatio propria, quæ fit proximiori ex ſanguine, ibid. nu. 227. 137
Refutatio facta ob cauſam, reuocata cauſa annullatur, ibid. nu. 249. 138
Refutatio facta à patre ſecundogenito cum conſenſu primi an valeat 261. 138
Refutatio facta vlteriori æquiparatur facta extraneo, ibid. nu. 278. 139
Refutationis validitas conſideratur tempore mortis, ibid. nu. 257. 138

Refu-

Refutatio dicitur facta alienatio, ibid. nu.265. 138
Refutatio quando tollat de medio, ibid. nu.280. 139
Refutatio an cadat in nomen contractus, ibidem num. 288. 139
Refutatio tantùm permittitur, ibidem nume. 293. & nu. 308 140
Refutatio debet habere elegatis nomen, ibid. nume. 290. 322 324. 330. 141
Refutatio agnato facta quæ requirat, nu.298. 140
Refutatio ſit illi proximiori, qui muito ſuccedit, num. 306. 140
Refutatio debet fieri proximiori ad inuicem, ibid. num. 378. 144
Refutatio non eſt correcta per Regni cõſtitutionem, ibid. nu 383. 144
Refutatio ſit emancipato, ibid. nu.407. 145
Refutatio ſit omnibus filijs, ibi. nu.410. 146
Refutatio feudi antiqui quare ſiat, in capit. 1. numero 6. 152
Refutatio facta ſub conditione vt inueſtiat, ibidem num. 11. 152
Refutatio omnino quæ ſit, ibid. nu.25. 152
Refutatio in cap. 1. de vaſ. decrep. ætat. fuit admiſſa, num 26. 152
Refutatio ſimplex non mutat naturam, numero 35.
Refutatio in d. cap.1. quomodo erat facta, ibidem num. 19. 152
Refutatio vocatur renunciatio, ibid. nu.44. 153
Refutatio facta domino dicitur renunciatio, ibidem num. 48. 153
Refutatio, in d. c.1. non cadit in nomen contractus, num. 47. 153
Rufutatio ſimpliciter quæ ſit, ibid. nu. 63. 154
Refutatio facta, vt reinueſtiatur refutans, vtrum valeat, nu 70. & 92. 155. & 156
Refutatio retento vſufructu an valeat, & quid ſi poſtea reuiſtatur vſufructus, in allegat. 35. numero 11. 18. 21. 46
Regalis non dicitur lis poſſ: Baronis, in alleg. 36. num. 9. 48
Regis eſt allicere in fidelibus benemeritos, in alleg. 57. num. 1. 85
Relinquens poſſeſſionem, vt alius ingrediatur, tradit, in alleg. 65. nu.6. 98
Relatum eſt in referente cum omnibus qualitatibus, alleg 67. nu.12. 104
Regnum Siciliæ eſt hæreditarium, in cap.1. numero 170. 162
Regula cancellaria de prælato habet locum in commendatario, ibid. nu.216 168
Regalia non venduntur, in conſtitutione, numero 80. 186
Remedium clandeſtinatis æquiparatur ſpolio, in alleg. 65. nu.45. 100
Renunciatio accipitur, rebus ſic ſtantibus, in allegat. 21. nu. 18. 29
Renunciatio non extenditur ad ignorata, ibidem num. 19. 29
Renunciatio facta maſculis ſtantibus, ipſis mortuis non nocet, nu.20. 29
Renunciatio non nocet, quando caſus euenit præter opinionem, nu.23. 29
Renunciatio matris quando obſtet filijs, in allegat. 34. nu.15. 45
Renuncians liti reuocat ante acceptationem partis, in alleg. 53. nu.6. 80
Renunciatio feudi ſine aſſenſu non valet, in alleg. 55. num. 20. 84
Renunciatio facta à ſorore de bonis paternis eſt fauore agnatorum, ibid. nu.22. 84
Remittere donare eſt, in cap. 1. nu. 124. 158
Res in dubio præſumitur libera, in allegat. 6. numero 2. 8
Res quando dicatur feudalis, ibid. nu. 4. 8
Res allodialis conceditur in feudum cum aſſenſu, in alleg. 11. nu. 18. 18
Reſciſſo principali inſtrumento omnes clauſulæ reſciſſæ ſunt, in alleg. 17. nu.7. 23
Res inter alios acta non nocet, in allegatione 26. numero 3. 33
Rem tenens ſine mora ſoluit vſuras, in allegatione 42. num.12. 56
Res tantùm valet, quantùm vendi poteſt, in allegat. 45 nu. 16. 60
Reſtitutio non datur elapſo termino hominis, in alleg. 27. nu.26. 35
Reſcripta ad lites ſunt odioſa in allegatione 37. numero 5. 48
Relegatus non obſeruans confinia deportatur, in alleg. 40. nu. 12. 52
Relatio generalis non refertur ad ſpecialiter prouiſa, in allegat. 53. nu 27. 81
Redditus portulaniæ an taxentur in adhoa, in cap. 1. nu. 152. 161
Reſtitutio in integrum quid importet, ibidem numero 157.
Reſtitutio in integrum importat iura perſonalia, ibidem nu. 15?. 161
Reſtitutio in integrum importat etiam paternam reuerentiam, nu. 159. 161
Reſtitutio non extenditur ad alienata, ibidem numero 206. 166
Reſtitutus pro pace multa habet ſpecialia, nu 211.
Reſtitutus per viam iuſtitiæ recuperat fructus, numero 219. 168
Reſtitutus ex gratia non recuperat fructus, numero 226.
Reſtitutus ex pace aſſimilatur reſtituto ex iuſtitia, ibid. nu.228. 169
Reſtitutus propter pacem reſtituitur ad rem, quæ fuit ſua, amiſſam, nu 229. 169
Reſtitutus ob compoſitionem, quãdo recuperat fructus, nu. 231. 169
Reſtitutio in integrum quando impediat executionem ſententiæ ſacri Conſilij, nu 239. 170
Reſtitutio facta à Rege non nocet Baroni, nu 250.
Reſtitutio ſpecifica magis importat, ibid num. 257.
Reſtitutio an extendatur ad præbendam vacatam, num. 262. 174
Reſtitutio vtrum extendatur ad bona alienata, & poſita iterum reperuenta apud reſtituentem, num. 263. 174

Res de facili redit ad naturam primæuam, in alleg. 70. num.54. 120
Res minoris ſine decreto non obligatur, in conſtitutione nu 87. 186
Remiſſio iurium non ſit in feudalibus ſine aſſenſu, in rubr. nu 264. 138
Relcuium à quo ſoluatur, in rub.nu.319. 140
Reuocatio virtute conſtitutionis non datur in feudo plano, in conſtitutione nu.243. 204
Reuocatio non ſit in venditione fructuum feudi, numero 245 205
Reuocatio procuratoris in iudicio nō intimata non nocet. num.272. 209
Reuocatio, de qua in conſtitutione, non ſit per procuratorem, nu.274. 209
Rex poteſt denegare aſſenſum, in allegatione 39. num.5. 50
Rex concedendo regalia cum clauſula generali, videtur, omnia æqualia aut maiora conceſſiſſe, in alleg.41. nu.16. 53
Rex concedit tantum feudum deuoluendum, in allegat.45. nu 23. 61
Rex tenetur ſeruare gratiam, in allegatione 47. num 11. 63
Rex dum ſignat gratiam per verbum placet, & quatenus opus eſt de nouo concedit, quomodo valeat, in alleg.47. nu. 14. 63
Rex nō præſumitur velle praiudicare, dum reſcribit, in alleg.49. nu 7. 69
Rex prouidens ex certa ſcientia tollit omne obſtaculum, ibid. nu 9. 70
Rex ſcienter contra legem faciens diſpenſat, ibidem num.10. 70
Rex tollit demanium, & concedere terram poteſt, in alleg.50. nu 36. 70. & 71
Rex non tollit conceſſiones prædeceſſorum quando reuocat ſuas, nu. 17. 71
Rex habet theſauros dignitatum, in allegat.57. numero 2. 85
Rex concedit feudum cum prioribus priuilegijs, alleg. 62. nu 22. 93
Rex concedit ſua, & non aliena, ibid. nu.11. 92
Rex poteſt concedere feudum iure antiqui feudi, ibidem nu 24. 93
Rex dicit feudum ſibi deuolutum, & creditur, ibid. num.17. 92
Rex concedendo aliquid generaliter videtur concedere illud, quod. ſi interrogatus fuiſſet, in ſpem conceſſiſſet, in alleg.65 nu.1. 98
Rex ex cauſa poteſt interdicere teſtamenti factionem, ibid. nu 4. 98
Rex facit gratiam lata ſententia, & non alius, in cap 1. nu 135. 159
Rex legitimat ſpurium ad feuda. ibid nu.145. 160
Rex indulgendo agit quæ ſolet, ibid. nu.202. 165
Rex non reuocat conceſſa expreſſè, nec tacitè, ibid. num 207. 166
Rex remittit parte concordata, ibid. nu.251. 172
Rex plus poteſt in Regno ſuo quàm Imperator in Imperio, in conſtitutione nu. 5. 180
Rex eſt ut Deus in Regno, ibid. nu.6. 180
Rex hoc Regnum habuit liberum à Papa, ibidem num. 7.
Rex noſter conſtituit iudices in cauſa propria, ibid. num 11. 181
Rex nunquam concedit ius ſupremum, ibidem numero 13.
Rex bonus vocatur diuæ memoriæ, nu. 42. 183
Rex tenetur quandoq; aſſentire, ibid. nu.46. 184
Rex an poſſit aſſentire in feudo mixto, pro ſe & Barone, ibid. nu.200. 200
Rex non tollit iuriſdictionem Baroni, ibid. nu.201.
Rex aſſentiendo videtur donare, in allegatione 67. num.7. 103
Rex nihil diſponit in feudis ſine vtili domino, ibid. num. 2. 103
Rex de plenitudine poteſtatis tertio præiudicat, ibidem nu 19. 20. 104
Rex non aufert feudū alteri ſine cauſa, nu 26. 104
Rex non reuocat dominium quæſitum de iure gentium, ibid nu.30. 105
Rex non obſeruans conſuetudines feudales peccat, ibid. nu. 32. 105
Rex non tollit filijs ius adeundi, nu.38. 105
Rex tollit ius quærendum nu.37. 105
Rex non exercet plenitudinem poteſtatis ſine cauſa iuſta, ibid. nu.35. 105
Rex non alienat in præiudicium coronæ, in allegat. 69.nu.4. 107
Rex alienare poteſt demanialia militi ſtrenuo, ibidem nu.5. 107
Rex alienat demanialia, ibid nu.1. nu.4. 107
Rex ſolus apponit conditionem donationi perfectæ, num. 11. 108
Rex poteſt concedere rem alienam militi, mortem Regis euadenti, ibid. nu. 12. 108
Rex non aufert res, etiam infidelium ſine cauſa num. 21. 1[illegible]
Rex capit bona aliena, quando fiſcalia nō ſufficiu: ibid. nu.23. 10[illegible]
Rex an veniat contra ſuum contractum, ibidem num. 26. 10[illegible]
Rex præſumitur ignorare, quæ conſiſtunt in facto, ibid. num. 40. 110
Rex non dicitur poſſe, quod cum peccato poteſt, ibidem num.44. 111
Rex capiens bona priuatorum tenetur ad precium, ibid. nu 51. 111
Rex non ſoluens precium non tollit dominium, ibidem nu 52. 111
Rex non ſoluens precium non præſcribit, numero 54. 111
Rex an aſſentiat poſt mortem donantis, ibidem numero 67. 113
Rex non aufert conceſſa, in rub. nu. 242. 137
Rex quando dicatur præſens in Regno, in rubrica nume.454. 148
Rex eſt in re ſua moderator, ibid. nu. 279. 139
Reuocatio vnius eſt confirmatio alterius, in alleg. 50. num.8. 71
Rubrica declarat nigrum, in allegat. 1. nu.2. & in alleg. 2. nu.2.

Rumo

INDEX.

Rumor populi excuſat à pœna, in allegatione 30. numero 18. 71

S

SAnguis in feudis conſideratur, in rubrica numero 112. 133
Sanguinis cauſa multa patiuntur, ibidem numero 172. 135
Sententia non nocet non citato, in alleg. 7. nu 5. 10
Sententia non dicitur impugnari, quando ex noua cauſa impugnatur, alleg. 16. nu 3. 22
Sententia poteſt ferri ſuper non petitis, quando ex eodem fonte competit ius ad vtrumque, in alleg. 6. num 11. 9
Sententia nunquam obſtat in his quæ recipiunt mutationem tempore, in alleg. 16. nu. 4. 22
Sententia interlocutoria ex iiſdem actis, in allegat. 19. num. 22. 26
Sententia delegati ſine originali commiſſione nulla eſt, in alleg. 24. nu 7. 31
Sententia contra ſententiam quando dicatur nulla, in alleg. 26. nu. 4. 33
Sententia quando reuocatur per ſcripturam poſt ſententiam, in alleg. 37. nu. 1. 48
Sententia lata poſt impetratum reſcriptum, numero 2. 48
Sententia nocet ſucceſſori in feudo ex pacto, in allegat. 47. nu. 4. 63
Sententia generalis reducitur ad petita tantùm, in alleg. 48. nu. 12. 66
Sententia fertur ſuper petitus, licet largè ſit articulatum, nu. 14. 66
Sententia iniuſta non eſt ſententia, ibid. nu 18. 66
Sententia lata in vſusfructu non obſtat in vſu, numero 19. 66
Sententia lata ſuper toto non obſtat in parte ſubiectiua, num. 22. 66
Sententia non obſtat in his, quæ debentur ex natura rei, nu. 33. 67
Sententia intelligitur vt de iure numero 34. & numero 39. 67
Sententia non intelligitur pluſquam verba ſonant, ibid. nu. 35. 67
Sententia per quam declaratur dominus fidei, non includit vſum, nu. 37. 67
Sententia præſumitur lata vt ex actis, ibid. numero 38. 67
Sententia lata pro actore non excedit libellum, ibidem nu. 40. 67
Sententia non obſtat in ſubintellectis de iure, numero 43. 68
Sententia, quæ dupliciter ſumi poteſt, capitur in ſenſum magis nociuo alleganti illam, ibidem numero 47. 68
Sententia taliter interpetratur, ne ſit iniqua, numero 49. 68
Sententia declarans aliquid ſpectare pleno iure non tollit vſum, ibid. nu. 59. 68
Sententia lata contra non ſubditum ſciente ſuo domino præiudicat, in alleg. 59. nu. 14. 89
Sententia ſuper fortellitio in poſſeſſorio quãdo non exequatur, alleg. 63. nu 6. 94
Sententia interlocutoria non exequitur, quando dãnum eſt irreparabile, ibid. nu. 5. 94
Sententia requiritur in crimine læſæ Maieſtatis, in cap. 1. nu. 106. 157
Sententia à qua eſt appellatum, habet vim à die confirmationis, num. 133. 159
Sententia eſt de iure ciuili, ibid, nu. 200. 165
Sententia declarat quem dominum, ibidem numero 230. 169
Sententia debet eſſe lata ex iuſta cauſa, ibidem numero 225. 169
Sententia retractari poteſt aliter quàm per appellationem nu. 236. 170
Sententia an retractetur per inſtrumenta de nouo reperta, in d. cap. 1. nu. 237. 170
Sententia Regiæ Cameræ olim non habebat exequutionem, in conſt. nu. 12. 181
Sententia arbitralis in feudo non valet, nec vt pactum, ibid. nu 2?7. 211
Syndicus an refirmetur contradicentes Barone, in alleg. 15. nu. 1. 21
Separatio vtrum procedat in feudis, allegat. 30. numero 15. 40
Separatio ſit in bonis allodialibus à caſtrenſibus, ibidem nu. 17. 40
Separatio nõ ſit vbi requiritur factum hæredis, numero 21. 40
Separatio non ſemper impeditur ex facto hæredis, nu. 23. nu. 24. 40
Separatio non procedit non facta aditione, numero 25. 40
Seruitus quibus modis conſtituatur, in allegat. 48. num. 5. 66
Seruitia regibus inducunt perpetuitatem beneficij, in alleg. 50. nu. 12. 71
Seruitus eſt contraria dominio, in allegat. 62. numero 19. 93
Seruitum eſt ſeruare illa ſex, in rub. nu. 10. 129
Seruitium perſonale importat pluſquam pecuniaria ſolutio, ibid. nu. 240. 137
Seruitia impediunt reuocationem priuilegiorum, in cap. 1. nu. 198. 165
Symonia cõmittitur per promiſſionem in ſpiritualibus, alleg. 38. nu. 1. 49
Signatura per verbum placet, quid operetur, in alleg. 47. nu. 15. 63
Socer loco patris eſt, in alleg. 33. nu. 17. 43
Soror ſemel dotata excluditur à feudo iure Longobardo, alleg. 34. nu. 16. 45
Solutio pecuniæ non liquidato intereſſe in quam ſummam imputatur, in alleg. 54. nu. 4. 82
Soror an excludat patrem à feudo ſororis, aut fratris in rubr. nu. 91. 134
Soror an ſuccedat ſorori in feudo, ibid. nume. 88.
Soror dotata hodie excluditur, in rub. nu 393. 145
Solutio facta vt repetat non tenet, in cap. 1. numero 69. 155
Soror dotata non ſuccedit fratri in Ciuitate Neap. in alleg. 70. nu 45. 158
Soror dotari debet reſpectu quorumcunque bonorum,

rum, ibid. nu 76. 121
Subſtitutus prælatus inſtituto in vita præfertur etiam filio inſtituti, in alleg. 10. nu. 13. 15
Subſtitutio concepta per verbum ſi deceſſerit, ibid. num 14. 15
Succeſſoribus nocet, quod nocet principalibus, in alleg. 34 nu. 11 44
Succeſſor, qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare conceſſionum prædeceſſoris, in allegatione 45. numero 9. 60
Subſtitutus cenſetur idoneus, ſi eſt ex eodem ſanguine, in allegat. 57. nu 24. 87
Suus hæres dicitur in vita quaſi poſſeſſor, in alleg. 65 num 70.
Supplicatio etiam minima exprimere debet, in alleg. 69. nu. 41. 110
Succeſſio feudi olim niſi in filio, in rub. nu 78. 132
Succeſſio feudi poſtea ad omnes filios, ibidem numero 79. 132
Succeſſor feudi petit literas aſſecurationis, ibidem num. 96. 133
Succeſſor in feudo hæreditario oportet quòd ſit hæres, num 155. 134
Succeſſio ex pacto non eſt proprio, in rubrica numero 354. 143
Succeſſio feudi deſcendit non aſcendit, ibidem numero 301. 140
Subrogatum ſapit naturam ſubrogantis, in cap. 1. nu. 30. 153. in alleg. 70. nu. 14. 166
Suſpenſus ab officio reſtitutus vtrum recuperet fructus, in cap. 1. nu. 222. 168
Supplicatio in difficilioribus, in conſtitutione numero 189. 198
Subingreſſio datur in linea collaterali hodie, in allegat. 70. nu. 51. 119
Supplicatio caſſata in parte videtur approbata in reſiduo, alleg 47. nu. 25. 64
Spoliari quis non debet de facto etiam inhabilis, in alleg 1. nu 19. 3
Spoliatus virtute ſententia nulla reſtituitur, in allegat. 7. nu. 4. 6. 10
Spoliatus poſſidens nomine alicuius ſine mandato non agit recuperanda, in alleg. 65 nu. 13. 99
Species quando derogat generi, in alleg. 32. nu. 1. 42
Scriptura referens & relata idem eſt, in alleg. 55. num. 17. 84
Scriptura requiritur, quando aliquid confirmatur, in conſtit. nu 61. 184
Scriptura requiritur in literis inſtitia, ibidem numero 63. 185
Spurij quando creari poſſunt decuriones, in alleg. 57. num. 24. 87
Spurius non legitimatur per ſubſequens matrimonium, in rub. num. 428. 147
Statutũ habet locum, vbi verba ſtatuti conueniunt, in alleg. 1. nu. 8. 2
Statutum exorbitans ſtrictè intelligitur, ibidem num. 20. 3
Statutum in tantum diſponit, in quantum loquitur, ibid. nu. 24. 3
Statutum, quòd non poſſit appellari à duabus ſententijs, in alleg. 26. nu. 6. 33
Statutum non tollit priuilegium dotis, in rubrica num. 31. 130
Statutum nouum tollit omnia priuilegia, in quibus non erat expreſsè priuilegiatus, in rubrica numero 50. 131
Statutum excludens patrem propter fratrem, an excludat propter ſororem, ibid. nu 404. 145
Statutum contra ius commune intelligitur ſtrictè, in alleg. 70. nu. 43. 118
Statutum excludens fœminas certo caſu, non habet locum extra illum, ibid. nu 62. 120
Statutum loquens in patre & matre habet locum in auo & auia, ibid. nu 69. 121
Statutum non loquitur in caſu ficto, niſi expreſsè loquatur, ibid. nu. 70. 121
Statutum loquens de dominio intelligitur de vero, num. 72. 121
Statutum loquẽs in expreſſo habet locum in eo, quod pro expreſſo habetur, ibid. nu. 73. 121
Statutum. quod filius non poſſit petere vltra illud, quod ſibi relinquitur à patre vel à matre, quomodo intelligatur, ibid. nu. 75. 121
Statutum conforme conſuetudini Neapolitana vtriuſque patre exiſtente in medio, ibid. nu. 61. 120
Stipulatio concepta in fauorem vnius nõ tranſit ad alium, in alleg. 14. nu. 6. 21
Stipulatio concepta pro vſufructuario tranſit ad proprietarium, ibid. nu. 7. 21
Stipulationes pœnales in feudo non tenent, in conſtitutione nu. 226. 202
Sequeſtrum omni iure prohibetur, in allegatione 1. num. 16. 2

T

TAntum eſt dicere, feudum paternũ antiquum, quantum feudum ex pacto, in conſtitutione num. 127. 190
Terminus an ſit dandus in terminis, l. fin. C. de edicto diui. in alleg. 20. nu. 1. 27
Teſtibus illiteratis deponentibus de mixto Imperio non creditur, in alleg. 52. nu. 39. 77
Teſti, qui voluntariè depoſuit, non eſt adhibenda fides in alleg. 65. nu. 10. 98
Teſtamentum illius, cui eſt interdictum bonis, non valet, ibid. nu 21. 99
Teſtamentum, in quo filius eſt præteritus, eſt nullum, etiam ſi filius non decat. ibid. nu. 30. 100
Teſtamentum in feudis ſine aſſenſu quando teneat, in alleg. 69. nu. 55. 56. 58. 112
Teſtamentũ in feudis vtrum confirmetur poſt mortem, ibid. nu. 59. 112
Teſtator multa reuocat, quæ non reuocat hæres, ibidem nu 69. 113
Tempus mortis inſpicitur in refutatione, in rubrica num. 191. 6
Tempus pacti de retrouẽdendo in venditionibus ad decem pro centenario nunquam tranſit, in alleg. 11. num. 9. 18
Tempus mortis inſpicitur in taxa paragij, in alleg. 70. num. 3. 4. 115

Tempus

Tempus mortis in taxa legitima patrono debita, ibid. nu.4. 115
Tempus auget precium victualium, in rubrica numero 74. 132
Tempus multa declarat, in rub. nu. 196. 136
Tempus actus geſti non inſpicitur, nu. 198. 136
Tempus ſucceſſionis inſpicitur, ibid. nu. 204. 136
Teſtamentum ſerui nunquam reconualeſcit, in rubri. nu 211. 136
Teſtamentum in feudis non fit in extraneum, in conſtitutione nu 88. 187
Teſtamentum in feudis ſine conſenſu domini non tenet, ibid. nu 129. 189
Teſtamentum in praſentia domini factum an teneat, ibid. nu. 132. 190
Teſtamentum in fauorem proximè ſucceſſuri valet, ibid. nu. 134. 190
Teſtamentum non valet, etiam ſi ſuperuenit aſſenſus poſt mortem, nu. 136. 191
Teſtamentum dupliciter cauſa poteſt eſſe nullum, num. 137. 191
Teſtamentum ſecundũ licet imperfectum tollit primum, & quando, in alleg. 10. nu. 1. 14
Teſtamentum reuocatur, quando conſtat per quinque teſtes de vltima voluntate, ibid. nu. 2. 14
Teſtamentum nullum vtrum ſaluetur per clauſulam codicillarem, in alleg. 19. nu. 11. 25
Teſtamentum poteſt ex cauſa prohiberi, in allegat. 25. num. 8. 32
Teſtamentum non fit à priuato bonis, ibidem numero 16. 32
Teſtamentum ſumit vires à die mortis fictè, in alleg 45. nu. 2. 59
Teſtamentum Cardinalis valet licet factum ante licentiam, ibid. nu. 25. 61
Teſtes ſi in vno articulo deponũt falſum, an ſit danda fides in alijs, in alleg. 52. nu. 37. 77
Teſtes ſubditi & vaſalli deponentes in fauorem Regis, ibidem nu. 35. 77
Teſtes deponentes contra priuilegium, ibid. num. 36.
Teſtes vniuerſitatis deponentes in fauorem Baronis, nu. 34. 77
Terrula nemoroſa conceduntur, vt reducantur ad culturam, in rubr. nu. 73. 132
Terra militibus aſſignata non alienantur ſine iuſſu Principis, in conſtitutione nu. 106. 188
Ter iaria conſtituitur in feudalibus, ibidem numero 26. 182
Text. in §. & ſi libellum, & in §. ſed & reus, quõ intelligatur, in rub. nu. 156. 169 349. 142
Tex. in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. declaratur, in rubr. nu. 299. 140
Text. in cap. 1. de vaſal. qui contra conſtitu. Lotar. declaratur, ibid. nu. 326. 141
Tex. in §. fi. in auth. de defenſo. ciui. quomodo intelligatur, in alleg. 15. nu. 2. 4. 21
Tempus datæ inſpicitur in reſcripto, in allegat. 37. num. 7. 48
Tutor vendens nomine pupilli an teneatur nomine proprio, in alleg. 17. nu. 9. 23
Timor belli idem operatur, quòd bellum, in allegat. 21. num. 4. 28
Tutores iurant vtilia agere, in alleg. 11. nu 3. 17
Tutor emit nomine pupilli, an poſſit facere pactum de retrouendendo, ibidem nu 9. 18
Tutor non poteſt alienare ſine decreto, in alleg. 50. num. 24. 72
Traditio importat plus quàm titulus, in rubr. numero 335. 141
Tranſuerſales ſuccedunt hodie niſi vſq; ad tertium gradum, in rubr. nu. 399. 145
Tranſactio non fit de alimentis futuris, in conſtitutione nu 77. 76
Tranſactio in feudis non fit ſine aſſenſu, in conſtitutione nu. 211. 201
Tranſactio fit de re dubia tantum, nu. 212. 201
Tranſactio eſt actus voluntarius, ibid. nu 214. 201
Tranſactio non valet, ſi lis ſimulatur, ibid. nu. 215.
Tranſactio de re minoris quando & quomodo fiat, ibid. nu. 282. 210
Tranſactio in feudo de iure communi an fieri poterat, ibidem nume. 217. 202

V

VAſalli demaniales recipiendo Baronem ſine proteſtatione præiudicant, in allegatione 50. num. 5. 71
Vaſallus non tenetur mori pro adiuuando dominũ, ibid. nu 14. & in rub nu. 20. 129
Vaſallus nõ præiudicat domino comparendo coram alio iudice, in alleg. 59. nu. 12. 89
Vaſallus habet plura alia nomina, in rub. nu. 1. 129
Vaſallus non erat nomen iuris Romani, ibid. nu. 2.
Vaſallus alio modo clientulus, ibid. nu. 3.
Vaſallus ſeruit domino ſuo pluſquam ſeruus, ibid. num 12. 129
Vaſallus liberto æquiparatur, ibid. nu. 13. 129
Vaſallus ſtrictius tenetur Regi, quàm Baroni, numero 14. 129
Vaſallus habet annum & diem ad petendum inueſtituram, nu 21. 129
Vaſallus & miles an idem ſint, ibid nu 34. 130
Vaſallus ante tempus Federici habebat annum, & menſem, nu 49. 131
Vaſalli ſoluunt aliqui decimam, alij decimamquintam in victualibus, nu. 65. 131
Vaſalli non poſſunt expelli à cultura territorij Baronalis, ibid nu. 67. 132
Vaſalli non poſſunt deſerere culturam territorij Baronalis, ibid. nu 68. 132
Vaſalli tenentur molere in molendino Baronis, quãdo eſt actum, nu. 69. 132
Vaſallus ſpoliatus feudo non docet de titulo, in rubri num. 122. 133
Vaſallus mutus, vel aliter imperfectus nõ debet ſpoliari, ibid. nu. 124. 133
Vaſallus remiſſa ſibi felonia an petat nouam inueſtituram, in cap. 1. nu. 217. 168
Vaſallus recuperat poſſeſſionẽ à domino ſicut à quolibet, ibid. nu. 114. 156
Vaſallus remiſſa felonia an ſeruit vt prius, ibidem nu-

rum, ibid. nu 76. 121
Subſtitutus prælatus inſtituto in vita præfertur, etiam filio inſtituti, in alleg. 10. nu. 13. 15
Subſtitutio concepta per verbum ſi deſecerit, ibid. num 14. 15
Succeſſoribus nocet, quod nocet principalibus, in alleg 34 nu. 11 44
Succeſſor, qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare obceſſionum prædeceſſoris, in allegatione 45. numero 9. 60
Subſtitutus cenſetur idoneus, ſi eſt ex eodem ſanguine, in allegat. 57. nu 24. 87
Suus hæres dicitur in vita quaſi poſſeſſor, in alleg. 63 num 70.
Supplicatio etiam minima exprimere debet, in alleg. 69. nu 41. 110
Succeſſio feudi olim niſi in filio, in rub. nu 78. 132
Succeſſio feudi poſtea ad omnes filios, ibidem numero 79. 132
Succeſſor feudi petit literas aſſecurationis, ibidem num 96. 133
Succeſſor in feudo hæreditario oportet quòd ſit hæres, num 155. 134
Succeſſio ex pacto non eſt proprio, in rubrica numero 354. 143
Succeſſio feudi deſcendit non aſcendit, ibidem numero 301. 140
Subrogatum ſapit naturam ſubrogantis, in cap. 1. nu. 30. 153. in alleg. 70. nu. 14. 116
Suſpenſus ab officio reſtitutus vtrum recuperet fructus, in cap. 1. nu. 222. 168
Supplicatio in difficilioribus, in conſtitutione numero 189. 198
Subingreſſio datur in linea collaterali hodie, in allegat. 70. nu. 51. 119
Supplicatio caſſata in parte videtur approbata in reſiduo, alleg 47. nu. 25. 64
Spoliari quis non debet de facto etiam inhabilis, in alleg 1. nu 19. 3
Spoliatus virtute ſententia nulla reſtituitur, in allegat. 7. nu. 4. 6. 10
Spoliatus poſſidens nomine alicuius ſine mandato non agit recuperanda, in alleg. 65 nu. 13. 99
Species quando derogat generi, in alleg. 32. nu. 1. 42
Scriptura referens & relata idem eſt, in alleg. 55. num. 17. 84
Scriptura requiritur, quando aliquid confirmatur, in conſtit. nu. 61. 184
Scriptura requiritur in literis iuſtitiæ, ibidem numero 63. 185
Spurij quando creari poſſunt decuriones, in alleg. 57. num. 24. 87
Spurius non legitimatur per ſubſequens matrimonium, in rub. num. 428. 147
Statutũ habet locum, vbi verba ſtatuti conueniunt, in alleg. 1. nu. 8. 2
Statutum exhorbitans ſtrictè intelligitur, ibidem num. 20. 3
Statutum in tantum diſponit, in quantum loquitur, ibid. nu 24. 3
Statutum, quòd non poſſit appellari à duabus ſententijs, in alleg. 26. nu. 6. 33
Statutum non tollit priuilegium dotis, in rubrica num. 31. 130
Statutum nouum tollit omnia priuilegia, in quibus non erat expreſsè priuilegiatus, in rubrica numero 50. 131
Statutum excludens patrem propter fratrem, an excludat propter ſororem, ibid. nu 404. 145
Statutum contra ius commune intelligitur ſtrictè, in alleg. 70. nu. 43. 118
Statutum excludens fœminas certo caſu, non habet locum extra illum, ibid. nu 62. 120
Statutum loquens in patre & matre habet locum in auo & auis, ibid. nu. 69. 121
Statutum non loquitur in caſu ficto, niſi expreſsè loquatur, ibid. nu. 70. 121
Statutum loquens de dominio intelligitur de vero, num. 72. 121
Statutum loquẽs in expreſſo habet locum in eo, quod pro expreſſo habetur, ibid. nu. 73. 121
Statutum, quod filius non poſſit petere vltra illud, quod ſibi relinquitur à patre vel à matre, quomodo intelligatur, ibid. nu 75. 121
Statutum conformis conſuetudini Neapolitanæ vtrũ ceſſat patre exiſtente in medio, ibid. nu. 61. 120
Stipulatio concepta in fauorem vnius nõ tranſit ad alium, in alleg. 14. nu 6. 21
Stipulatio concepta pro vſufructuario tranſit ad proprietarium, ibid. nu. 7. 21
Stipulationes pœnales in feudo non tenent, in conſtitutione nu. 226. 202
Sequeſtrum omni iure prohibetur, in allegatione 1. num. 16. 2

T

Tantum eſt dicere, feudum paternũ antiquum, quantum feudum ex pacto, in conſtitutione num. 127. 190
Terminus an ſit dandus in terminis, l. fin. C. de edicto diui. in alleg. 20. nu. 1. 27
Teſtibus illiteratis depouentibus de mixto Imperio non creditur, in alleg. 52. nu. 39. 77
Teſti, qui voluntariè depoſuit, non eſt adhibenda fides in alleg. 65. nu. 10. 98
Teſtamentum illius, cui eſt interdictum bonis, non valet, ibid. nu. 21. 99
Teſtamentum, in quo filius eſt præteritus, eſt nullum, etiam ſi filius non dicat, ibid. nu. 30. 100
Teſtamentum in feudis ſine aſſenſu quando teneat, in alleg. 69. nu. 55. 56. 58. 112
Teſtamentũ in feudis vtrum confirmetur poſt mortem, ibid. nu. 59. 112
Teſtator multa reuocat, quæ non reuocat hæres, ibidem nu 69. 113
Tempus mortis inſpicitur in refutatione, in rubrica num. 191. 1[illegible]6
Tempus pacti de retrouẽdendo in venditionibus ad decem pro centenario nunquam tranſit, in alleg. 11. num. 9. 18
Tempus mortis inſpicitur in taxa paragij, in alleg. 70. num. 3. 4. 115

Tempus

Tempus mortis in taxa legitimæ patrono debitæ, ibid. nu.4. 115
Tempus auget precium victualium, in rubrica numero 74. 132
Tempus multa declarat, in rub. nu. 196. 136
Tempus actus geſti non inſpicitur, nu. 198. 136
Tempus ſucceſſionis inſpicitur, ibid. nu.204. 136
Teſtamentum ſerui nunquam reconualeſcit, in rubri. nu 211. 136
Teſtamentum in feudis non fit in extraneum, in conſtitutione nu. 88. 187
Teſtamentum in feudis ſine conſenſu domini non tenet, ibid. nu 125. 189
Teſtamentum in præſentia domini factum an teneat, ibid. nu.132. 190
Teſtamentum in fauorem proximè ſucceſſuri valet, ibid. nu.134. 190
Teſtamentum non valet, etiam ſi ſuperuenit aſſenſus poſt mortem, nu.136. 191
Teſtamentum duplici ex cauſa poteſt eſſe nullum, num.137. 191
Teſtamentum ſecundũ licet imperfectum tollit primum, & quando, in alleg. 10. nu.1. 14
Teſtamentum reuocatur, quando conſtat per quinque teſtes de vltima voluntate, ibid. nu. 2. 14
Teſtamentum nullum vtrum ſaluetur per clauſulam codicillarem, in alleg. 19. nu. 11. 25
Teſtamentum poteſt ex cauſa prohiberi, in allegat. 25. num. 8. 32
Teſtamentum non fit à priuato bonis, ibidem numero 16. 32
Teſtamentum ſumit vires à die mortis fictè, in alleg 45. nu. 2. 39
Teſtamentum Cardinalis valet licet factum ante licentiam, ibid. nu. 25. 61
Teſtes ſi in vno articulo deponãt falſum, an ſit danda fides in alijs, in alleg. 32. nu. 37. 77
Teſtes ſubditi & vaſalli deponentes in fauorem Regis, ibidem nu. 35. 77
Teſtes deponentes contra priuilegium, ibid. num. 36. 77
Teſtes vniuerſitatis deponentes in fauorem Baronis, nu. 34. 77
Terrula nemoroſa conceduntur, vt reducantur ad culturam, in rubr. nu 73. 132
Terra militibus aſſignata non alienantur ſine iuſſu Principis, in conſtitutione nu. 106. 188
Tertiaria conſtituitur in feudalibus, ibidem numero 26. 182
Text. in §. & ſi libellum, & in §. ſed & res, quõ intelligatur, in rub. nu. 136. 169 349. 142
Tex. in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. declaratur, in rubr. nu. 299. 140
Text. in cap. 1. de vaſal. qui contra conſtitu. Lotar. declaratur, ibid. nu. 326. 141
Tex. in §. fi. in auth. de defenſo. ciui. quomodo intelligatur, in alleg. 13. nu. 2. 4. 21
Tempus datæ inſpicitur in reſcripto, in allegat. 37. num. 7. 48
Tutor vendens nomine pupilli an teneatur nomine proprio, in alleg. 17. nu. 9. 23
Timor belli idem operatur, quòd bellum, in allegat. 21. num. 4. 28
Tutores iurant vtilia agere, in alleg. 11. nu. 3. 17
Tutor emit nomine pupilli, an poſſit facere pactum de retrouendendo, ibidem nu 9. 18
Tutor non poteſt alienare ſine decreto, in alleg. 50. num. 24. 72
Traditio importat plus quàm titulus, in rubr. numero 333. 141
Tranſuerſales ſuccedunt hodie niſi vſq; ad tertium gradum, in rubr. nu. 399. 145
Tranſactio non fit de alimẽtis futuris, in conſtitutione nu 77. 76
Tranſactio in feudis non fit ſine aſſenſu, in conſtitutione nu. 211. 201
Tranſactio fit de re dubia tantum, nu. 212. 201
Tranſactio eſt actus voluntarius, ibid. nu 214. 201
Tranſactio non valet, ſi lis ſimulatur, ibid. nu. 215.
Tranſactio de re minoris quando & quomodo fiat, ibid. nu. 282. 210
Tranſactio in feudo de iure communi an fieri poterat, ibidem nume. 217. 202

V

Vaſalli demaniales recipiendo Baronem ſine proteſtatione præiudicant, in allegatione 50. num 5. 71
Vaſallus non tenetur mori pro adiuuando dominũ, ibid. nu 14. & in rub nu. 20. 129
Vaſallus nõ præiudicat domino comparendo coram alio iudice, in alleg. 59. nu. 12. 89
Vaſallus habet plura alia nomĩna, in rub. nu. 1. 129
Vaſallus non erat nomen iuris Romani, ibid. nu. 2.
Vaſallus alio modo clientulus, ibid. nu. 3.
Vaſallus ſeruit domino ſuo pluſquam ſeruus, ibid. num 12. 129
Vaſallus liberto æquiparatur, ibid. nu. 13. 129
Vaſallus ſtrictius tenetur Regi, quàm Baroni, numero 14. 129
Vaſallus habet annum & diem ad petendum inueſtituram, nu 21. 129
Vaſallus & miles an idem ſint, ibid nu 34. 130
Vaſallus ante tempus Federici habebat annum, & menſem, nu 49. 131
Vaſalli ſoluunt aliqui decimam, alij decimamquintam in victualibus, nu. 63. 131
Vaſalli non poſſunt expelli à cultura territorij Baronalis, ibid nu. 67. 132
Vaſalli non poſſunt deſerere culturam territorij Baronalis, ibid. nu. 68. 132
Vaſalli tenentur molere in molendino Baronis, quãdo eſt actum, nu. 69. 132
Vaſallus ſpoliatus feudo non docet de titulo, in rubri num. 122. 133
Vaſallus mutus, vel aliter imperfectus nõ debet ſpoliari, ibid. nu. 124. 133
Vaſallus remiſſa ſibi felonia an petat nouam inueſtituram, in cap. 1. nu. 217. 168
Vaſallus recuperat poſſeſſionẽ à domino ſicut à quolibet, ibid nu. 114. 156
Vaſallus remiſſa felonia an ſeruit vt prius, ibidem nu-

Digitized by Google

rum, ibid. nu 76. 121
Subſtitutus prælatus inſtituto in vita præfertur etiam filio inſtituti, in alleg. 10. nu. 13. 15
Subſtitutio concepta per verbum ſi deceſſerit, ibid. num 14. 15
Succeſſoribus nocet, quod nocet principalibus, in alleg. 34 nu. 11 44
Succeſſor, qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare conceſſionum prædeceſſoris, in allegatione 45. numero 9. 60
Subſtitutus cenſetur idoneus, ſi eſt ex eodem ſanguine, in allegat. 57. nu 24. 87
Suos hæres dicitur in vita quaſi poſſeſſor, in alleg. 65 num 70.
Supplicatio etiam minima exprimere debet, in alleg. 69. nu. 41. 110
Succeſſio feudi olim niſi in filio, in rub. nu 78. 132
Succeſſio feudi poſtea ad omnes filios, ibidem numero 79. 132
Succeſſor feudi petit literas aſſecurationis, ibidem num. 96. 133
Succeſſor in feudo hæreditario oportet quòd ſit hæres, num. 155. 134
Succeſſio ex pacto non eſt proprio, in rubrica numero 354. 143
Succeſſio feudi deſcendit non aſcendit, ibidem numero 301. 140
Subrogatum ſapit naturam ſubrogantis, in cap. 1. nu. 30. 153. in alleg. 70. nu. 14. 116
Suſpenſus ab officio reſtitutus vtrum recuperet fructus, in cap. 1. nu. 222. 168
Supplicatio in difficilioribus, in conſtitutione numero 189. 198
Subingreſſio datur in linea collaterali hodie, in allegat. 70. nu. 51. 119
Supplicatio caſſata in parte videtur approbata in reſiduo, alleg 47. nu. 25. 64
Spoliari quis non debet de facto etiam inhabilis, in alleg. 1. nu 19. 3
Spoliatus virtute ſententia nulla reſtituitur, in allegat. 7. nu. 4. 6. 10
Spoliatus poſſidens nomine alicuius ſine mandato non agit recuperanda, in alleg. 65 nu. 13. 99
Species quando derogat generi, in alleg. 32. nu. 1. 42
Scriptura referens & relata idem eſt, in alleg. 55. num. 17. 84
Scriptura requiritur, quando aliquid confirmatur, in conſtit. nu 61. 184
Scriptura requiritur in literis iuſtitiæ, ibidem numero 63. 185
Spurij quando creari poſſunt decuriones, in alleg. 57. num. 24. 87
Spurius non legitimatur per ſubſequens matrimonium, in rub. num. 428. 147
Statutũ habet locum, vbi verba ſtatuti conueniunt, in alleg. 1. nu. 8. 2
Statutum exhorbitans ſtrictè intelligitur, ibidem num. 20. 3
Statutum in tantum diſponit, in quantum loquitur, ibid. nu. 24. 3
Statutum, quòd non poſſit appellari à duabus ſententijs, in alleg. 26. nu. 6. 33
Statutum non tollit priuilegium dotis, in rubrica num. 31. 130
Statutum nouum tollit omnia priuilegia, in quibus non erat expreſsè priuilegiatus, in rubrica numero 50. 131
Statutum excludens patrem propter fratrem, an excludat propter ſororem, ibid. nu 404. 145
Statutum contra ius commune intelligitur ſtrictè, in alleg. 70. nu. 43. 118
Statutum excludens fœminas certo caſu, non habet locum extra illum, ibid. nu 62. 120
Statutum loquens in patre & matre habet locum in auo & auia, ibid. nu. 69. 121
Statutum non loquitur in caſu ficto, niſi expreſsè loquatur, ibid. nu. 70. 121
Statutum loquens de dominio intelligitur de vero, num. 72. 121
Statutum loquẽs in expreſſo habet locum in eo, quod pro expreſſo habetur, ibid. nu. 73. 121
Statutum. quod filius non poſſit petere vltra illud, quod ſibi relinquitur à patre vel à matre, quomodo intelligatur, ibid. nu. 75. 121
Statutum conforme conſuetudini Neapolitanæ vtrũ ceſſat patre exiſtente in medio, ibid. nu. 61. 120
Stipulatio concepta in fauorem vnius nõ tranſit ad alium, in alleg. 14. nu. 6. 21
Stipulatio concepta pro vſufructuario tranſit ad proprietarium, ibid. nu. 7. 21
Stipulationes pœnales in feudo non tenent, in conſtitutione nu. 226. 202
Sequeſtrum omni iure prohibetur, in allegatione 1. num. 16. 2

T

Tantum eſt dicere, feudum paternũ antiquum, quantum feudum ex pacto, in conſtitutione num. 127. 190
Terminus an ſit dandus in terminis, l. fin. C. de edicto diui. in alleg. 20. nu. 1. 27
Teſtibus illiteratis deponentibus de mixto Imperio non creditur, in alleg. 52. nu. 39. 77
Teſti, qui voluntariè depoſuit, non eſt adhibenda fides in alleg. 65. nu. 10. 98
Teſtamentum illius, cui eſt interdictum bonis, non valet, ibid. nu 21. 99
Teſtamentum, in quo filius eſt præteritus, eſt nullum, etiam ſi filius non dicat, ibid. nu. 30. 100
Teſtamentum in feudis ſine aſſenſu quando teneat, in alleg. 69. nu. 55. 56. 58. 112
Teſtamentũ in feudis vtrum confirmetur poſt mortem, ibid. nu. 59. 112
Teſtator multa reuocat, quæ non reuocat hæres, ibidem nu 69. 113
Tempus mortis inſpicitur in refutatione, in rubrica num. 191. 2 6
Tempus pacti de retrouẽdendo in venditionibus ad decem pro centenario nunquam tranſit, in alleg. 11. num. 9. 18
Tempus mortis inſpicitur in taxa paragij, in alleg. 70. num. 3. 4. 115

Tempus

Tempus mortis in taxa legitima patrono debita, ibid. nu.4. 113
Tempus auget precium victualium, in rubrica numero 74. 132
Tempus multa declarat, in rub. nu. 196. 136
Tempus actus geſti non inſpicitur, nu.198. 136
Tempus ſucceſſionis inſpicitur, ibid. nu.204. 136
Teſtamentum ſerui nunquam reconualeſcit, in rubr. nu. 211. 136
Teſtamentum in feudis non fit in extraneum, in conſtitutione nu 88. 187
Teſtamentum in feudis ſine conſenſu domini non tenet, ibid. nu 129. 189
Teſtamentum in præſentia domini factum an teneat, ibid. nu.132. 190
Teſtamentum in fauorem proximè ſucceſſuri valet, ibid. nu.134. 190
Teſtamentum non valet, etiam ſi ſuperueniat aſſenſus poſt mortem, nu.136. 191
Teſtamentum duplici ex cauſa poteſt eſſe nullum, num.137. 191
Teſtamentum ſecundū licet imperfectum tollit primum, & quando, in alleg. 10. nu.1. 14
Teſtamentum reuocatur, quando conſtat per quinque teſtes de vltima voluntate, ibid. nu. 2. 14
Teſtamentum nullum vtrum ſaluetur per clauſulam codicillarem, in alleg.19. nu.11. 25
Teſtamentum poteſt ex cauſa prohiberi, in allegat. 25. num. 8. 32
Teſtamentum non fit à priuato bonis, ibidem numero 16. 32
Teſtamentum ſumit vires à die mortis ſictè, in alleg 45. nu.2. 59
Teſtamentum Cardinalis valet licet factum ante licentiam, ibid. nu.25. 61
Teſtes ſi in vno articulo deponūt falſum, an ſit danda fides in aliis, in alleg. 52. nu.37. 77
Teſtes ſubditi & vaſalli deponentes in fauorem Regis, ibidem nu. 35. 77
Teſtes deponentes contra priuilegium, ibid. num.36.
Teſtes vniuerſitatis deponentes in fauorem Baronis, nu.34. 77
Terrula nemoroſa conceduntur, vt reducantur ad culturam, in rubr. nu 73. 132
Terræ militibus aſſignata non alienantur ſine iuſſu Principis, in conſtitutione nu. 106. 188
Ter. iaria conſtituitur in feudalibus, ibidem numero 26. 182
Text. in §. & ſi libellum, & in §. ſed & res, quō intelligatur, in rub. nu 156. 169 349. 142
Tex. in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. declaratur, in rubr. nu. 299. 140
Text. in cap. 1. de vaſal. qui contra conſtitu. Lotar. declaratur, ibid. nu.326. 141
Tex. in §. fi. in auth. de defenſo. ciui. quomodo intelligatur, in alleg. 15. nu. 2. 4. 21
Tempus datæ inſpicitur in reſcripto, in allegat. 37. num 7. 48
Tutor vendens nomine pupilli an teneatur nomine proprio, in alleg.17. nu.9. 23
Timor belli idem operatur, quòd bellum, in allegat. 21. num.4. 28
Tutores iurant vtilia agere, in alleg. 11. nu.3. 17
Tutor emit nomine pupilli, an poſſit facere pactum de retrouendendo, ibidem nu 9. 18
Tutor non poteſt alienare ſine decreto, in alleg. 50. num. 24. 72
Traditio importat plus quàm titulus, in rubr. numero 335. 141
Tranſuerſales ſuccedunt hodie niſi vſq; ad tertium gradum, in rubr. nu. 399. 143
Tranſactio non fit de alimentis futuris, in conſtitutione nu 77. 76
Tranſactio in feudis non ſit ſine aſſenſu, in conſtitutione nu.211. 201
Tranſactio fit de re dubia tantum, nu.212. 201
Tranſactio eſt actus voluntarius, ibid. nu 214. 201
Tranſactio non valet, ſi lis ſimulatur, ibid. nu.215.
Tranſactio de re minoris quando & quomodo fiat, ibid. nu 282. 210
Tranſactio in feudo de iure communi an fieri poterat, ibidem nume. 217. 202

V

Vaſalli demaniales recipiendo Baronem ſine proteſtatione præiudicant, in allegatione 50. num. 5. 71
Vaſallus non tenetur mori pro adiuuando dominū, ibid. nu 14. & in rub nu.20. 129
Vaſallus nō præiudicat domino comparendo coram alio iudice, in alleg. 59. nu.12. 89
Vaſallus habet plura alia nomina, in rub. nu.1. 129
Vaſallus non erat nomen iuris Romani, ibid. nu.2.
Vaſallus alio modo clientulus, ibid. nu.3.
Vaſallus ſeruit domino ſuo pluſquam ſeruus, ibid. num 12. 129
Vaſallus liberto æquiparatur, ibid. nu. 13. 129
Vaſallus ſtrictius tenetur Regi, quàm Baroni, numero 14. 129
Vaſallus habet annum & diem ad petendum inueſtituram, nu 21. 129
Vaſallus & miles an idem ſint, ibid nu 34. 130
Vaſallus ante tempus Friderici habebat annum, & menſem, nu 49. 131
Vaſalli ſoluunt aliqui decimam, alij decimamquintam in victualibus, nu.65. 131
Vaſalli non poſſunt expelli à cultura territorij Baronalis, ibid nu.67. 132
Vaſalli non poſſunt deſerere culturam territorij Baronalis, ibid. nu.68. 132
Vaſalli tenentur molere in molendino Baronis, quādo eſt actum, nu.69. 132
Vaſallus ſpoliatus feudo non docet de titulo, in rubri num.122. 133
Vaſallus mutus, vel aliter imperfectus nō debet ſpoliari, ibid. nu.124. 133
Vaſallus remiſſa ſibi felonia an petat nouam inueſtituram, in cap.1. nu. 217. 168
Vaſallus recuperat poſſeſſionē à domino ſicut à quolibet, ibid. nu.114. 156
Vaſallus remiſſa felonia an ſeruit vt prius, ibidem nu-

rum, ibid. nu 76. 121
Subſtitutus prælatus inſtituto in vita præfertur, etiam filio inſtituti, in alleg. 10. nu 13. 15
Subſtitutio concepta per verbum ſi deſeſerit, ibid. num 14. 15
Succeſſoribus nocet, quod nocet principalibus, in alleg 34 nu. 11 44
Succeſſor, qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare ſucceſſionum prædeceſſoris, in allegatione 45. numero 9. 60
Subſtitutus cenſetur idoneus, ſi eſt ex eodem ſanguine, in allegat. 57. nu 24. 87
Suus hæres dicitur in vita quaſi poſſeſſor, in alleg. 65 num 70.
Supplicatio etiam minima exprimere debet, in alleg. 69. nu. 41. 110
Succeſſio feudi olim niſi in filio, in rub. nu 78. 132
Succeſſio feudi poſtea ad omnes filios, ibidem numero 79. 132
Succeſſor feudi petit literas aſſecurationis, ibidem num 96. 133
Succeſſor in feudo hæreditario oportet quòd ſit hæres, num 155. 134
Succeſſio ex pacto non eſt proprio, in rubrica numero 354. 143
Succeſſio feudi deſcendit non aſcendit, ibidem numero 301. 140
Subrogatum ſapit naturam ſubrogantis, in cap. 1. nu. 30. 153. in alleg. 70. nu. 14. 116
Suſpenſus ab officio reſtitutus vtrum recuperet fructus, in cap. 1. nu. 222. 268
Supplicatio in difficilioribus, in conſtitutione numero 189. 198
Subingreſſio datur in linea collaterali hodie, in allegat. 70. nu. 51. 119
Supplicatio caſſata in parte videtur approbata in reſiduo, alleg 47. nu. 25. 64
Spoliari quis non debet de facto etiam inhabilis, in alleg 1. nu 19. 3
Spoliatus virtute ſententia nulla reſtituitur, in allegat. 7. nu. 4. 6. 10
Spoliatus poſſidens nomine alicuius ſine mandato non agit recuperandæ, in alleg. 65 nu. 13. 99
Species quando derogat generi, in alleg. 32. nu. 1. 42
Scriptura referens & relata idem eſt, in alleg. 55. num. 17. 84
Scriptura requiritur, quando aliquid confirmatur, in conſtit. nu. 61. 184
Scriptura requiritur in literis iuſtitiæ, ibidem numero 63. 185
Spurij quando creari poſſunt decuriones, in alleg. 57. num. 24. 87
Spurius non legitimatur per ſubſequens matrimonium, in rub. num. 428. 147
Statutũ habet locum, vbi verba ſtatuti conueniunt, in alleg. 1. nu. 8. 2
Statutum exhorbitans ſtrictè intelligitur, ibidem num. 20. 3
Statutum in tantum diſponit, in quantum loquitur, ibid. nu. 24. 3
Statutum, quòd non poſſit appellari à duabus ſententijs, in alleg. 26. nu. 6. 33
Statutum non tollit priuilegium dotis, in rubrica num. 31. 130
Statutum nouum tollit omnia priuilegia, in quibus non erat expreſſè priuilegiatus, in rubrica numero 50. 131
Statutum excludens patrem propter fratrem, an excludat propter ſororem, ibid. nu 404. 145
Statutum contra ius commune intelligitur ſtrictè, in alleg. 70. nu. 43. 118
Statutum excludens fœminas certo caſu, non habet locum extra illum, ibid. nu 62. 120
Statutum loquens in patre & matre habet locum in auio & auia, ibid. nu. 69. 121
Statutum non loquitur in caſu ficto, niſi expreſſè loquatur, ibid. nu. 70. 121
Statutum loquens de dominio intelligitur de vero, num. 72. 121
Statutum loquẽs in expreſſo habet locum in eo, quod pro expreſſo habetur, ibid. nu. 73. 121
Statutum. quod filius non poſſit petere vltra illud, quod ſibi relinquitur à patre vel à matre, quomodo intelligatur, ibid. nu. 75. 121
Statutum conforme conſuetudini Neapolitanæ vtrũ ceſſat patre exiſtente in medio, ibid. nu. 61. 120
Stipulatio concepta in fauorem vnius nõ tranſit ad alium, in alleg. 14. nu 6. 21
Stipulatio concepta pro vſufructuario tranſit ad proprietarium, ibid. nu. 7. 21
Stipulationes pœnales in feudo non tenent, in conſtitutione nu. 226. 202
Sequeſtrum omni iure prohibetur, in allegatione 1. num. 16. 2

T

Tantum eſt dicere, feudum paternũ antiquum, quantum feudum ex pacto, in conſtitutione num. 127. 190
Terminus an ſit dandus in terminis, l. fin. C. de edicto diui. in alleg. 20. nu. 1. 27
Teſtibus illiteratis deponentibus de mixto Imperio non creditur, in alleg. 52. nu. 39. 77
Teſti, qui voluntariè depoſuit, non eſt adhibenda fides in alleg. 65. nu. 10. 98
Teſtamentum illius, cui eſt interdictum bonis, non valet, ibid. nu. 21. 99
Teſtamentum, in quo filius eſt præteritus, eſt nullum, etiam ſi filius non dicat, ibid. nu. 30. 100
Teſtamentum in feudis ſine aſſenſu quando teneat, in alleg. 69. nu. 55. 56. 58. 112
Teſtamentũ in feudis vtrum confirmetur poſt mortem, ibid. nu. 59. 112
Teſtator multa reuocat, quæ non reuocat hæres, ibidem nu 69. 113
Tempus mortis inſpicitur in refutatione, in rubrica num. 191. 6
Tempus pacti de retrouendendo in venditionibus ad decem pro centenario nunquam tranſit, in alleg. 11. num. 9. 18
Tempus mortis inſpicitur in taxa paragij, in alleg. 70. num. 3. 4. 115

Tempus

Tempus mortis in taxa legitima patrono debita, ibid. nu. 4. 115
Tempus augit precium victualium, in rubrica numero 74. 132
Tempus multa declarat, in rub. nu. 196. 136
Tempus actus geſti non inſpicitur, nu. 198. 136
Tempus ſucceſſionis inſpicitur, ibid. nu. 204. 136
Teſtamentum ſerui nunquam reconualeſcit, in rubri. nu 221. 136
Teſtamentum in feudis non fit in extraneum, in conſtitutione nu 88. 187
Teſtamentum in feudis ſine conſenſu domini non tenet, ibid. nu 125. 189
Teſtamentum in præſentia domini factum an teneat, ibid. nu 132. 190
Teſtamentum in fauorem proximè ſucceſſuri valet, ibid. nu. 134. 190
Teſtamentum non valet, etiam ſi ſuperuenit aſſenſus poſt mortem, nu. 136. 191
Teſtamentum duplici ex cauſa poteſt eſſe nullum, num. 137. 191
Teſtamentum ſecundū licet imperfectum tollit primum, & quando, in alleg. 10. nu. 1. 14
Teſtamentum reuocatur, quando conſtat per quinque teſtes de vltima voluntate, ibid. nu. 2. 14
Teſtamentum nullum vtrum ſaluetur per clauſulam codicillarem, in alleg. 19. nu. 11. 25
Teſtamentum poteſt ex cauſa prohiberi, in allegat. 25. num. 8. 32
Teſtamentum non fit à priuato bonis, ibidem numero 16. 32
Teſtamentum ſumit vires à die mortis ſictè, in alleg. 45. nu. 2. 59
Teſtamentum Cardinalis valet licet factum ante licentiam, ibid. nu. 25. 61
Teſtes ſi in vno articulo deponūt falſum, an ſit danda fides in alijs, in alleg. 52. nu. 37. 77
Teſtes ſubditi & vaſalli deponentes in fauorem Regis, ibidem nu. 35. 77
Teſtes deponentes contra priuilegium, ibid. num. 36.
Teſtes vniuerſitatis deponentes in fauorem Baronis, nu. 34. 77
Terrula nemoroſa conceduntur, vt reducantur ad culturam, in rubr. nu 73. 132
Terra militibus aſſignata non alienantur ſine iuſſu Principis, in conſtitutione nu. 106. 188
Ter iaria conſtituitur in feudalibus, ibidem numero 26. 182
Text. in §. & ſi libellum, & in §. ſed & rec, quō intelligatur, in rub. nu. 156. 169 349. 142
Tex. in cap. c. de eo qui finem fecit agnat. declaratur, in rubr. nu. 299. 140
Text. in cap. 1. de vaſal. qui contra conſtitu. Lo:ar. declaratur, ibid. nu. 326. 141
Tex. in §. ſi. in auth. de defenſo. ciui. quomodo intelligatur, in alleg. 15. nu. 2. 4. 21
Tempus datæ inſpicitur in reſcripto, in allegat. 37. num. 7. 48
Tutor vendens nomine pupilli an teneatur nomine proprio, in alleg. 17. nu. 9. 23
Timor belli idem operatur, quòd bellum, in allegat. 21. num. 4. 28
Tutores iurant vtilia agere, in alleg. 11. nu. 3. 17
Tutor emit nomine pupilli, an poſſit facere pactum de retrouendendo, ibidem nu 9. 18
Tutor non poteſt alienare ſine decreto, in alleg. 50. num. 24. 72
Traditio importat plus quàm titulus, in rubr. numero 335. 141
Tranſuerſales ſuccedunt hodie niſi vſq; ad tertium gradum, in rubr. nu. 399. 145
Tranſactio non fit de alimentis futuris, in conſtitutione nu 77. 76
Tranſactio in feudis non fit ſine aſſenſu, in conſtitutione nu. 211. 201
Tranſactio fit de re dubia tantum, nu. 212. 201
Tranſactio eſt actus voluntarius, ibid. nu 214. 201
Tranſactio non valet, ſi lis ſimulatur, ibid. nu. 215.
Tranſactio de re minoris quando & quomodo fiat, ibid. nu. 282. 210
Tranſactio in feudo de iure communi an fieri poterat, ibidem nume. 217. 202

V

Vaſalli demaniales recipiendo Baronem ſine proteſtatione præiudicant, in allegatione 50. num 5. 71
Vaſallus non tenetur mori pro adiuuando dominū, ibid. nu 14. & in rub nu. 20. 129
Vaſallus nō præiudicat domino comparendo coram alio iudice, in alleg. 59. nu. 12. 89
Vaſallus habet plura alia nomina, in rub. nu. 1. 129
Vaſallus non erat nomen iuris Romani, ibid. nu. 2.
Vaſallus alio modo clientulus, ibid. nu. 3.
Vaſallus ſeruit domino ſuo pluſquam ſeruus, ibid. num 12. 129
Vaſallus liberto æquiparatur, ibid. nu. 13. 129
Vaſallus ſtrictius tenetur Regi, quàm Baroni, numero 14. 129
Vaſallus habet annum & diem ad petendum inueſtituram, nu 21. 129
Vaſallus & miles an idem ſint, ibid nu 34. 130
Vaſallus ante tempus Federici habebat annum, & menſem, nu 49. 131
Vaſalli ſoluunt aliqui decimam, alij decimamquintam in victualibus, nu. 65. 131
Vaſalli non poſſunt expelli à cultura territorij Baronalis, ibid nu. 67. 132
Vaſalli non poſſunt deſerere culturam territorij Baronalis, ibid. nu. 68. 132
Vaſalli tenentur molere in molendino Baronis, quādo eſt actum, nu. 69. 132
Vaſallus ſpoliatus feudo non docet de titulo, in rubri num. 122. 133
Vaſallus mutus, vel aliter imperfectus nō debet ſpoliari, ibid. nu. 124. 133
Vaſallus remiſſa ſibi felonia an petat nouam inueſtituram, in cap. 1. nu. 217. 168
Vaſallus recuperat poſſeſſionē à domino ſicut à quolibet, ibid nu. 114. 156
Vaſallus remiſſa felonia an ſeruit vt prius, ibidem nu-

Digitized by Google

rum, ibid. nu 76. 121
Subſtitutus prælatus inſtituto in vita præfertur, etiam filio inſtituti, in alleg. 10. nu 13. 15
Subſtitutio concepta per verbum ſi deceſſerit, ibid. num 14. 15
Succeſſoribus nocet, quod nocet principalibus, in alleg. 34 nu. 11 44
Succeſſor, qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare acceſſionum prædeceſſoris, in allegatione 45. numero 9. 60
Subſtitutus cenſetur idoneus ſi eſt ex eodem ſanguine, in allegat. 57. nu 24. 87
Suus hæres dicitur in vita quaſi poſſeſſor, in alleg. 65 num 70.
Supplicatio etiam minima exprimere debet, in alleg. 69. nu. 41. 110
Succeſſio feudi olim niſi in filio, in rub. nu 78. 132
Succeſſio feudi poſtea ad omnes filios, ibidem numero 79. 132
Succeſſor feudi petit literas aſſecurationis, ibidem num. 96. 133
Succeſſor in feudo hæreditario oportet quòd ſit hæres, num 155. 134
Succeſſio ex pacto non eſt proprio, in rubrica numero 354. 143
Succeſſio feudi deſcendit non aſcendit, ibidem numero 301. 140
Subrogatum ſapit naturam ſubrogantis, in cap. 1. nu. 30. 153. in alleg. 70. nu. 14. 116
Suſpenſus ab officio reſtitutus vtrum recuperet fructus, in cap. 1. nu. 222. 168
Supplicatio in difficilioribus, in conſtitutione numero 189. 198
Subingreſſio datur in linea collaterali hodie, in allegat. 70. nu. 51. 119
Supplicatio caſſata in parte videtur approbata in reſiduo, alleg 47. nu. 25. 64
Spoliari quis non debet de facto etiam inhabilis, in alleg. 1, nu 19. 3
Spoliatus virtute ſententia nulla reſtituitur, in allegat. 7. nu. 4. 6. 10
Spoliatus poſſidens nomine alicuius ſine mandato non agit recuperanda, in alleg. 65 nu. 13. 99
Species quando derogat generi, in alleg. 32. nu. 1. 42
Scriptura referens & relata idem eſt, in alleg. 55. num. 17. 84
Scriptura requiritur, quando aliquid confirmatur, in conſtit. nu 61. 184
Scriptura requiritur in literis iuſtitiæ, ibidem numero 63. 185
Spurij quando creari poſſunt decuriones, in alleg. 57. num. 24. 87
Spurius non legitimatur per ſubſequens matrimonium, in rub. num. 428. 147
Statutũ habet locum, vbi verba ſtatuti conueniunt, in alleg. 1. nu. 8. 2
Statutum exorbitans ſtrictè intelligitur, ibidem num. 20. 3
Statutum in tantum diſponit, in quantum loquitur, ibid. nu. 24. 3
Statutum, quòd non poſſit appellari à duabus ſententijs, in alleg. 26. nu. 6. 33
Statutum non tollit priuilegium dotis, in rubrica num. 31. 130
Statutum nouum tollit omnia priuilegia, in quibus non erat expreſsè priuilegiatus, in rubrica numero 50. 131
Statutum excludens patrem propter fratrem, an excludat propter ſororem, ibid. nu 404. 145
Statutum contra ius commune intelligitur ſtrictè, in alleg. 70. nu. 43. 118
Statutum excludens fœminas certo caſu, non habet locum extra illum, ibid. nu 62. 120
Statutum loquens in patre & matre habet locum in auio & auia, ibid. nu. 69. 121
Statutum non loquitur in caſu ficto, niſi expreſſè loquatur, ibid. nu. 70. 121
Statutum loquens de dominio intelligitur de vero, num. 72. 121
Statutum loquẽs in expreſſo habet locum in eo, quod pro expreſſo habetur, ibid. nu. 73. 121
Statutum, quod filius non poſſit petere vltra illud, quod ſibi relinquitur à patre vel à matre, quomodo intelligatur, ibid. nu. 75. 121
Statutum conforme conſuetudini Neapolitanæ vtrũ ceſſat patre exiſtente in medio, ibid. nu. 60. 120
Stipulatio concepta in fauorem vnius nõ tranſit ad alium, in alleg. 14. nu. 6. 21
Stipulatio concepta pro vſufructuario tranſit ad proprietarium, ibid. nu. 7. 21
Stipulationes pœnales in feudo non tenent, in conſtitutione nu. 226. 202
Sequeſtrum omni iure prohibetur, in allegatione 1. num. 16. 2

T

TAntum eſt dicere, feudum paternũ antiquum, quantum feudum ex pacto, in conſtitutione num. 127. 190
Terminus an ſit dandus in terminis, l. fin. C. de edicto diui. in alleg. 20. nu. 1. 27
Teſtibus illiteratis deponentibus de mixto Imperio non creditur, in alleg. 52. nu. 39. 77
Teſti, qui voluntariè depoſuit, non eſt adhibenda fides in alleg. 65. nu. 10. 98
Teſtamentum illius, cui eſt interdictum bonis, non valet, ibid. nu 21. 99
Teſtamentum, in quo filius eſt præteritus, eſt nullum, etiam ſi filius non dicat, ibid. nu. 30. 100
Teſtamentum in feudis ſine aſſenſu quando teneat, in alleg. 69. nu. 55. 56. 58. 112
Teſtamentũ in feudis vtrum confirmetur poſt mortem, ibid. nu. 59. 112
Teſtator multa reuocat, quæ non reuocat hæres, ibidem nu 69. 113
Tempus mortis inſpicitur in refutatione, in rubrica num. 191. 136
Tempus pacti de retrouẽdendo in venditionibus ad decem pro centenario nunquam tranſit, in alleg. 11. num. 9. 18
Tempus mortis inſpicitur in taxa paragij, in alleg. 70. num. 3. 4. 115

Tempus

INDEX.

Tempus mortis in taxa legitima patrono debita, ibid. nu.4. 115
Tempus auget precium victualium, in rubrica numero 74. 132
Tempus multa declarat, in rub. nu. 196. 136
Tempus actus geſti non inſpicitur, nu. 198. 136
Tempus ſucceſſionis inſpicitur, ibid. nu.204. 136
Teſtamentum ſerui nunquam reconualeſcit, in rubri. nu 211. 136
Teſtamentum in feudis non fit in extraneum, in conſtitutione nu 88. 187
Teſtamentum in feudis ſine conſenſu domini non tenet, ibid. nu 125. 189
Teſtamentum in præſentia domini factum an teneat, ibid. nu.132. 190
Teſtamentum in fauorem proximè ſucceſſuri valet, ibid. nu.134. 190
Teſtamentum non valet, etiam ſi ſuperuenit aſſenſus poſt mortem, nu.136. 191
Teſtamentum duplici ex cauſa poteſt eſſe nullum, num.137. 191
Teſtamentum ſecundū licet imperfectum tollit primum, & quando, in alleg.10. nu.1. 14
Teſtamentum reuocatur, quando conſtat per quinque teſtes de vltima voluntate, ibid. nu. 2. 14
Teſtamentum nullum vtrum ſaluetur per clauſulam codicillarem, in alleg.19. nu.11. 25
Teſtamentum poteſt ex cauſa prohiberi, in allegat. 25. num. 8. 32
Teſtamentum non fit à priuato bonis, ibidem numero 16. 32
Teſtamentum ſumit vires à die mortis fictè, in alleg.45. nu.2. 59
Teſtamentum Cardinalis valet licet factum ante licentiam, ibid. nu.25. 61
Teſtes ſi in vno articulo deponūt falſum, an ſit danda fides in alijs, in alleg. 52. nu.37. 77
Teſtes ſubditi & vaſalli deponentes in fauorem Regis, ibidem nu. 35. 77
Teſtes deponentes contra priuilegium, ibid. num.36.
Teſtes vniuerſitatis deponentes in fauorem Baronis, nu.34. 77
Terrulæ nemoroſæ conceduntur, vt reducantur ad culturam, in rubr. nu 73. 132
Terra militibus aſſignata non alienantur ſine iuſſu Principis, in conſtitutione nu.106. 188
Tertiaria conſtituitur in feudalibus, ibidem numero 26. 182
Text. in §. & ſi libellum, & in §. ſed & res, quo intelligatur, in rub. nu.156.169 349. 142
Tex. in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. declaratur, in rubr. nu.299. 140
Text. in cap.1. de vaſal. qui contra conſtitu. Lotar. declaratur, ibid. nu.326. 141
Tex. in §. fi. in auth. de defenſo. ciui. quomodo intelligatur, in alleg.55. nu. 2. 4. 21
Tempus datæ inſpicitur in reſcripto, in allegat. 37. num 7. 48
Tutor vendens nomine pupilli an teneatur nomine proprio, in alleg.17. nu.9. 23
Timor belli idem operatur, quòd bellum, in allegat. 21. num.4. 28
Tutores iurant vtilia agere, in alleg.11. nu.3. 17
Tutor emit nomine pupilli, an poſſit facere pactum de retrouendendo, ibidem nu 9. 18
Tutor non poteſt alienare ſine decreto, in alleg.50. num.24. 72
Traditio importat plus quàm titulus, in rubr. numero 335. 141
Tranſuerſales ſuccedunt hodie niſi vſq; ad tertium gradum, in rubr. nu.399. 145
Tranſactio non fit de alimētis futuris, in conſtitutione nu 77. 76
Tranſactio in feudis non fit ſine aſſenſu, in conſtitutione nu.211. 201
Tranſactio fit de re dubia tantum, nu.212. 201
Tranſactio eſt actus voluntarius, ibid. nu 214. 201
Tranſactio non valet, ſi lis ſimulatur, ibid nu.215.
Tranſactio de re minoris quando & quomodo fiat, ibid. nu.282. 210
Tranſactio in feudo de iure communi an fieri poterat, ibidem nume.217. 202

V

Vaſalli demaniales recipiendo Baronem ſine proteſtatione præiudicant, in allegatione 50. num 5. 71
Vaſallus non tenetur mori pro adiuuando dominū, ibid. nu 14 & in rub nu.20. 129
Vaſallus nō præiudicat domino comparendo coram alio iudice, in alleg. 59. nu.12. 89
Vaſallus habet plura alia nomina, in rub. nu.1. 129
Vaſallus non erat nomen iuris Romani, ibid. nu.2.
Vaſallus alio modo clientulus, ibid. nu.3.
Vaſallus ſeruit domino ſuo pluſquam ſeruus, ibid. num 12. 129
Vaſallus liberto æquiparatur, ibid. nu.13. 129
Vaſallus ſtrictius tenetur Regi, quàm Baroni, numero 14. 129
Vaſallus habet annum & diem ad petendum inueſtituram, nu 21. 129
Vaſallus & miles an idem ſint, ibid nu 34. 130
Vaſallus ante tempus Federici habebat annum, & menſem, nu 49. 131
Vaſalli ſoluunt aliqui decimam, alij decimamquintam in victualibus, nu.65. 131
Vaſalli non poſſunt expelli à cultura territorij Baronalis, ibid nu.67. 132
Vaſalli non poſſunt deſerere culturam territorij Baronalis, ibid. nu 68. 132
Vaſalli tenentur molere in molendino Baronis, quādo eſt actum, nu.69. 132
Vaſallus ſpoliatus feudo non docet de titulo, in rubri num.122. 133
Vaſallus mutus, vel aliter imperfectus nō debet ſpoliari, ibid. nu.124. 133
Vaſallus remiſſa ſibi felonia an petat nouam inueſtituram, in cap.1. nu. 217. 168
Vaſallus recuperat poſſeſſionē à domino ſicut à quolibet, ibid. nu.114. 156
Vaſallus remiſſa felonia an ſeruit vt prius, ibidem nu-

numero 147. 160

Vaſallus demanij poteſt dicere, nolle eſſe Baronis, in alleg. 27. nu. 20. 35

Vaſalli requiſiti pro retractu elapſo tempore excluduntur, ibid. nu. 23. 35

Vaſalli requiſiti ſi allegant læſionem debent probare habuiſſe pecuniam neceſſariam, ibidem numero 24. 35

Venditio feudi ſine aſſenſu nulla eſt, in allegatione 1. num 26. 3

Venditio plurium rerum unico precio, & unico contractu quando agendum eſt remedio, l. 2. C. de reſcin. vend. & quando non, in allegatione 9. num. 11. 13

Vendita domo cum omnibus iuribus non venit ius paſſagij, quod exigebatur in illa domo, in allegat. 29. num. 17. 38

Venditio rei dotalis per virum facta non valet, tamen confirmari poteſt, in alleg 35. nu. 4. 46

Venditio facta de manerio cum eccleſia, licet manerium ſit temporale, tamen ſimoniaca reputatur, alleg. 38. nu 9 49

Venditio facta caſtri, cum erit reemptum, non facta reemptione non dicitur venditum, in allegat. 42 num. 2. 55

Venditio facta cum adiectione in diem, oblata conditione meliori reſtituitur precium cum vſuris, & rei fructibus, ibidem nu. 4 & 5. 55

Venditor ſcire præſumitur valorem rei ſuæ, in allegatione 43. nu 5. 57

Venditor voluntarius debet probare læſionem vltra dimidiam, ſi vult reſcindere, in alleg. 43. numero 3. 7. & 21. 57. & 58

Venditio ſub haſta à domino rei rata habita cum iuramēto requirit læſionem vltra dimidiam pro reſciſſione, ibid. nu. 21. 58

Venditio ſub haſta ordine ſacri Conſilij cenſetur facta iure creditoris, in alleg. 56. nu. 3. 84

Venditio facta ante publicationem bannorum ſuper frumento, ſi bannum ſciebatur, non tenet, & ſoluitur pœna tanquam facta contra bannum, in cap. 1. num 138. 159

Velle quis præſumitur, quod de iure poteſt, in alleg. 69. nu. 45. 111

Velle principem importat, nam ſemper poteſt, in d. cap. 1. nu. 173. 163

Vera traditio requiritur in materia feudali, in rubrica num. 334. 141

Verbum liberè, quid importet, in alleg 48. nu 27. num. 36. 67

Verba intelliguntur ſecundum mentem proferentis, in alleg. 52. nu. 23. 76

Verba, ſicut tenebat prædeceſſor, ibid. nu. 65. 79

Verba, quæ non declarantur, de nouo diſponunt, ibid. nu 60. 79

Verba, ſi & quatenus in poſſeſſione exiſtit, in alleg. 55. num 18. 84

Verba præſentis temporis quid importent, in alleg. 64. num. 2. 95

Verba, modo & forma, quando faciant relationē, in alleg. 67. nu. 13. 104

Verba improprientur magis quàm tertio præiudicent, ibid. nu. 14. 104

Verba proœmij arguunt rationem finalem, alleg. 1. num. 7. 2

Verba correctoria intelliguntur in quantū ſonant, alleg. 7. nu. 1. 9

Verbum deficere, in ſubſtitutione operatur in vita, alleg. 10. nu. 12. 15

Verbum exigere, eſt ab inuito extorquere, allegat. 13. num. 2. 20

Verba renunciationis generalia regulantur à mente, alleg. 21. nu 22. 29

Verba, promittit donare & poſt mortem legare, vtrum importet actus vltimæ voluntatis, an inter viuos, alleg. 31. nu. 4. nu. 7. 41

Verba dono poſt mortem, importans donationem cauſa mortis, ibid. nu. 5. & 6. 41

Verba dono Seio & lego Titio, vtrunque legatum eſt, ibid. nu. 8. 41

Verba liberè perueniat, importans remiſſionem vſusfructus, in allegat. 35. nu. 9. 46

Verba licet non apta ſufficiunt, quando conſtat de voluntate, ibid. nu. 10. 46

Verba, videbitur & placebit, quid importent, in alleg. 41. nu. 9. 53

Verbum quomodocunque magnæ importantiæ, ibidem nu. 11. & 12. 53

Verba vniuerſalia includunt omnia, quæ excogitari poſſunt, ibid. nu. 18. 54

Verba vniuerſalia ab homine prolata non recipiunt reſtrictionem, ibid. nu. 20. 54

Verba prolata ſuper actu iam conceſſo non reſtringuntur, ibid. nu. 21. 54

Verbum dummodo, vtrum importet modum aut conditionem, in alleg. 45. nu. 12. & 13. 60

Verba. Confirmamus & de nouo concedimus in priuilegijs, in alleg. 47. nu. 17. fol. 64. & in c. 1. num. 186. 164

Verba. Confirmamus & quatenus opus eſt de nouo concedimus, in allegat. 47. nu 17. 64

Verbum debet, importat neceſſitatem, in rubrica num. 304. 140

Verbum reuerti, non intelligitur eodem iure, ibid. num. 309. 140

Verba Andr. in cap. 1. de natu. ſucce. feu. col. 3. declarantur, in rub. nu. 355. 143

Verba renunciat omni iuri, quod habet, vel habere ſperat, an importet refutationem omnino, in d. cap. 1. num. 75. 155

Verba nihil reſeruans, quid importent, nu 78. 155

Verba niſi ea quæ de natura refutationis, numero 79. 155

Verbum reſtituo à Rege prolatum importat plus quàm prolatum à iudice, in d. c. 1. nu. 162. 162

Verbum indulgemus crimen, quid importet, ibid. num. 163. 162

Verbum reddimus bona, quid ſignificet, ibidem num. 165. 162

Verbum reddimus & de nouo concedimus, ibidem num. 172. 162

Verba rōne adiuncti mutant naturā, nu. 178. 163

Verba

Verba proſunt pro coniecturis, ibid. nu. 191. 164
Verba parum apta oſtendunt mentem, nu. 195. 165
Verba diſpoſitiua & narratiua, ibid nu. 196. 165
Verba executiua quæ dicantur, nu. 197. 165
Verba ſunt attendenda in reſtitutionibus principis, ibid. nu. 258. 173
Verba ampliſſima reſtitutionum quæ ſint, ibidem num. 261. 173
Verbum competiturum, quid importet, nu. 270.
Verba legis futura comprehendunt, ibid num. 271
Verba eiſdem, quid importent, ibidem nu. 251.
Vicerex an poſſit aſſentire, in conſtitutione numero 29. 182
Vicerex nunquam in regno vixit annis triginta in rubr. nu 455. 148
Violentia & clandeſtinitas non concurrunt, in alleg. 65. nu 48. 100
Virtus omnia ſuperat, in rub. nu 423. 146
Vita & militia vocatur portio ſecundogeniti, in alleg. 23. nu 3. 30
Vocatus ex l. cum auus, non ſuccedit ex fideicommiſſo, in alleg. 10. nu. 15. & 18. 15
Voluntas Regis comprehenditur ex verbis, in alleg. 27. nu 15. 35
Voluntas multum attenditur in vnionibus, allegat. 29. num. 21. 39
Voluntas quando conſtat, non curamus de errore vacationis, alleg 62. nu. 16. 92
Voluntas morte confirmatur, in allegatione 69. numero 64. 112
Vocatus per illa verba, ſi ſine liberis deceſſerit, cum probibitione de non alienando, vtrum ſit vocatus ex fideicommiſſo, in allegat. 10. nu. 23. 16
Voluntas Principis, quando de ea conſtat, non curamus de verbis, in rub nu. 173. 135
Vltima voluntas probatur per duos teſtes fauore filiorum, in alleg. 10. nu. 3. 14
Vniuerſitas tenetur de damno facto à decurionibus, in allegat. 21. nu. 7. 28
Vniuerſitas facere videtur, quod faciunt officiales, num. 9. 28
Vniuerſitas eſt corpus fictum & miſticum, in alleg. 53. num. 23. 81
Vniuerſitas an contineatur appellatione perſonæ, ibid. nu. 24. 81
Vniuerſitas quod tempus habeat ad petendum demanium, in conſtitutione nu. 261. 207
Vltima quando & quomodo derogant prioribus, in cap 1. nu. 179 & 189. 163 & 164
Vna lex declarat aliam, in conſtitu. nu. 280. 210
Vſusfructuarius eſt procurator proprietarij, in alleg. 14. nu 5. 21
Vnio facta eſt, in alleg 29. nu 19. 39
Vnio prædiorum quomodo probetur, ibi. nu 10. 38
Vna ſcriptura declarat aliam, in alleg. 36. num. 10. 48. & in alleg. 67. nu. 16. 104
Vſusfructus quomodo ſit pars dominij, in allegatione 41. nu. 4. 53
Vſusfructuarius capit fructus auctoritate propria, in allegat. 48. nu. 55. 68
Vſusfructus poteſt finiri etiam in vita, ibid. nu. 56
Vſusfructus finitur morte ciuili, alimenta non, ibid. num. 57. 68
Vſus poteſt importare ſeruitutem, in allegat. 48. num. 1. 65
Vſus verè importat commoditatem, quam quis habet victus gratia, & non eſt ſeruitus ſed commoditas, ibid. nu. 2. nu 7 & nu 46. 65. 66. & 68
Vſus paſcendi aut aquam haurire nemini denegatur, ibidem nu. 17. 66
Vſus eſt pars ſeruitutis & continetur ſub vſufructu, nu 20. 66
Vſus eſt pars vſusfructus ſubiectiua, & non integralis, ibidem nu. 21. 66
Vtile per inutile an & quando vitietur, in allegat. 9. num. 8. 13
Vtilis dominus præfertur directo, in allegatio. 47. num. 2. 63

Imperium terris æquauit nomen Olympo,
Rex Regum, maius quo nihil orbis habet.

Digitized by Google

13-4-M-2

ALLEGATIONVM D. IO. VINCENTII DE ANNA

CELEBERRIMI ADVOCATI.

Liber Primus.

CVM DECISIONIBVS REGIAE CAMERAE Summariæ Sacri Regij Conſilij, & Supremi Conſilij Collateralis.

ET CVM NOVISSIMIS ADDITIONIBVS FABII de Anna Ireconſ. ac PHILIPPI III. Hiſpaniarum Regis Conſiliarij auctoris filij.

S V M M A R I V M.

1 *Cap. ex præſumptuoſa. non habet locum quando aliquis reperitur in poſſeſſione ante mortem feudatarij, à quo emit feudum.*
2 *Rubrica declarat nigrum.*
3 *Præcedentia declarant ſequentia.*
4 *Qualitas adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi cui adijcitur.*
5 *Ablatiui abſoluti inducunt conditionem.*
6 *Conditio inducit formam.*
7 *Verba poſita in proœmio ſtatuti denotant cauſam finalem ipſius ſtatuti.*
8 *Diſpoſitio ſtatuti non habet locum, quando nec eius verba conueniunt.*
9 *Cap. ex præſumptuoſa. quæ requirantur, vt procedat.*
10 *Quando plura requiruntur ad actum vno deficiente actus eſt nullus.*
11 *Verba poſita in d.c. ne præuentionis. declarantur, vt non præuentionis.*
12 *Quæ fuit ratio.c. ex præſumptuoſa.*
13 *Ratio ſtatuti quando eſt vnica, & non eſt expreſſa habetur pro expreſſa.*
14 *Ceſſante ratione & cauſa ceſſat diſpoſitio.*
15 *Diſpoſitio cap. ex præſumptuoſa. eſt exorbitans à iure communi.*
16 *Sequeſtrum omni iure prohibetur.*
17 *Agnatus de iure poteſt capere poſſeſſionem feudi alterius agnati decedentis.*
18 *Feudum in dubio præſumitur paternum, & non nouum.*
19 *Spoliari quis de facto non debet.*
20 *Statutum exorbitans à iure cõmuni debet ſtricte intelligi.*
21 *Aliud eſt capere in vita, aliud poſt mortem.*
22 *In ſtatutis non admittitur extenſio paſſiua.*

23 *Caſus omiſſus à ſtatuto remanet ſub diſpoſitione iuris communis.*
24 *Statutũ in tantũ diſponit in quantũ loquitur.*
25 *Cap. ex præſumptuoſæ. non habet locum quando fuit capta poſſeſſio ante mortem feudatarij.*
26 *Feudi venditio facta ſine aſſenſu eſt nulla.*
27 *Ex contractu inutili non transfertur poſſeſſio.*
28 *Feudatarius feudo ſpoliatus debet reſtitui in poſſeſſione, dato non doceat de aſſenſu interuento in alienatione, ſecus in petitorio.*
29 *Feudum licet non poſſit alienari ſine aſſenſu, poterit tamen poſſideri ſine aſſenſu, ideo ſpoliatus debet reſtitui.*
30 *Spoliari de facto etiam inhabilis non poteſt.*
31 *Ex contractu nullo trãsfertur poſſeſſio, quando contractus non eſt cauſa immediata tranſlationis, ſed pedum poſitio.*
32 *Poſſeſſio ex ſolo titulo trãsfertur fauore eccleſiæ.*
33 *Deciſio Affl. ni nu. 196. quomodo intelligatur.*
34 *Deciſio quæſtionis.*
35 *Deciſio Afflicti num. 196. non habet locum, quando petens reuocari ſequeſtrum allegat habere aſſenſum, ſed dicit illud non teneri ad exhibendum in poſſeſſorio.*

ALLEGATIO I.

In materia capituli Regni ex præſumptuoſæ.

1 IN hac cauſa Regij fiſci cum Illuſtriſſimo Aſcanio Columna ſuper reuocatione ſequeſtri facti Terræ Peſculi Conſtantij vigore † capit. ex præſumptuoſæ. Demonſtrabitur ſequeſtrum non potuiſſe fieri de iure, & taliter factum debere reuocari.

Præſupponitur in facto, Illuſtriſſimum Aſcanium per duos annos ante mortem emiſſe terrã prædictã ab Illuſtriſſima Marchioniſſa eius ſorore, ipſius terræ cæpit poſſeſſionem, in qua erat tempore mortis d. Illuſt. Marchioniſſæ, & propterea diſpoſitio d. c. procedere non poteſt. Primò ponderatur rubr. d. c. in qua dicitur *Feudatario decedente ſine prole legitima ſit ſequeſtrum;*
2 quæ † rubrica declarat nigrum, iuxta glo. in l. 1. C. ne liceat tertiò prouoc. quam ibi ſingularem facit Bald. Alex. in conſil. 109. viſis his. in 2. col. vol. 3. Socy. in conſi. 24. nu. 3. vol. 4. Dec. in l. 1. ff.
3 ſi cer. pet. & † præcedentia declarant ſequentia l. quicunque C. de apo. publ. lib. 10. quem allegat And. de Iſer. in rub. quæ ſint rega. & ſic nigrũ ſequens declaratur, vt procedat quando feudatarius moritur ſine prole legitima, ſed in caſu noſtro Illuſtriſs. Marchioniſſa quãdo mortua fuit, non erat feudataria, cum ante mortem vendiderat, poſſeſſionem tradiderat, & ſic non erat feudataria, ergo ceſſat diſpoſitio d. c. ex præſumptuoſæ. cũ ceſſent verba. Ad quod facit,
4 † qualitas adiecta verbo intelligitur ſecundum tempus verbi l. in delictis §. extraneus ff. de noxa. vnde cum dicat *feudatario decedente* opus eſt, vt ſic feudatarius, quando decedit: maximè, quia illa
5 verba ſunt ablatiui † quæ inducunt conditio-
6 nem l. à teſtatore ff. de condi. & demon. & † conditio inducit formam, vt no. Bar. in l. 1. ff. de cõdit. & demon.

Secundò ponderant illa verba poſita in proœ-
7 mio † quæ denotant rationẽ finalem ſtatuti l. fi. & ibi Bart. ff. de hære. inſti. l. cum hi. in princ. vbi Bar. ff. de tranſact. Alex. in conſi. 7. viſis 2. col. volum. 2. (nonnunquam agnatus defuncti in bonis eius ius habere prætendens, illa præoccupat, & antequam mors fiſco ſit nota illi incumbit) vnde clarè innuunt illa verba. Ideo eſſe diſpoſitũ, ſequeſtrum illud ob poſſeſſionem quã præoccu-
8 pabant antequã mors nota eſſet fiſco, quę † verba non conueniunt caſui noſtro, ergo nec diſpoſitio ſtatuti l. ita autem. in prin. ff. de admi. tut. l. 3. §. prætor ait. vbi Bar. ff. de dam. infect. cũ ſim. all. per Alex. in conſil. 17. requiſitus vol. 1. & Soc. in conſil. 13. col. 1. vol. 4. cum ergo verba ſtatuti non conueniunt in caſu noſtro: quia non incubuit poſſeſſioni ante notitiam mortis fiſco, ſed in vita, ergo non militat diſpoſitio. Quibus etiam
9 accedat, , † hoc ſtatutum requirit multa. Primum, vt feudatarius decedat ſine prole, & agnatus præoccupare poſſit poſſeſſionẽ poſt mortem. Vnde dato aliquid verificaretur: quia mortua fuit Illuſtriſſ. Marchioniſſa ſine prole, deficiunt altera videlicet, non erat feudataria, & agnatus non cœpit poſſeſſionẽ, vt agnatus, ſed vt emptor & ante mortem. meritò ſi nõ
10 procedit illa diſpoſitio: nam † quãdo requiruntur plura ad actum, vno deficiente actus eſt nullus, & non tenet l. cum hi §. ſi prætor ff. de tranſact. alle. Andr. de Iſer. in c. 1. de benefi. fratris. in rub. ex quib. cauſ. feu. amitt. in c. in generali, ſi de feu. defun. mil. in c. 1. de eo, qui ſine fecit agnato.
11 Tertiò ponderatur alia † verba ibi poſita *ne præuentionis propere*, quæ declarantur, vt non præuentionis: glo. in l. cum pater §. Titio ff. de leg. 2. in ver. retineant. Bar. in l. quibus diebus §. fi. ff. de cond. & dem. Bar. & doct. in l. qui abſenti §. fi. ff. de acq. poſſ. vt agnati non properet ad capiendam poſſeſſionem poſt mortem feudatarij,
12 & hęc ſolertia damnum fiſco afferret † iſta ratio
13 fuit ipſius ſtatuti. & † quando expreſſa nõ eſſet, vnica conſiderari tantum poteſt ex mente Bal. poſt glo. in l. quamuis C. de fideic. iſta ratio ceſſat in caſu noſtro, in quo poſt mortem non properauit Illuſtriſſ. Aſcanius ad capiendam poſſeſ-
14 ſionem ſed in vita cæperit † ergo ceſſat eius diſpoſitio l. adigere §. quãuis ff. de iure patro. ergo ceſſare debet ſequeſtrum.
15 Quartò conſiderandum, † diſpoſitio d. c. ex præſumptuoſæ. eſt exorbitans à iure communi.
16 Nam † ſequeſtrum omni iure prohibetur. in l. 1. C. de prohi. ſeque. & etiam quia prohibetur, vt agnatus non poſſit capere poſſeſſionem rei feu-
17 dalis † quam de iure poterat. in c. 1. §. inter filiã. & in §. defuncto. ſi de feu. defu. mil. nam præſumptio eſt ſemper pro agnato, & in † dubio præſu-

mi-

ſumitur feudum paternum, & non nouum. in
c. 1. §. ſi verò dominus vel alius. vbi Andr. de
grad. ſucc. in feu. Alex. in conſ. 15. vol. 5. in cõ-
ſil. 10. vol. 3. Dec. in conſi. 269. & in terminis d.
c. 1. Andr. de Iſer. in c. Imperialẽ §. illud in 4.
col. verſi. iſtis rationibus. de prohib. feu. alie. p
19 Fed. vbi dicit † diſpoſitionem dicti cap. tene-
re ob Regis diſpoſitionẽ, nam de iure eſſet ſe-
20 cus, cũ ſpoliari quis non debet. cum † ergo ſit
exorbitans debet ſtrictè intelligi l. ſi quando
C. de teſtam. c. cũ dilectus. de conſue. cũ ſimi.
alleg. per Decium in conſi. 222. viſo puncto. in
prin. Cum ergo loquatur, quando poſſeſ. feudi
capitur poſt mortẽ, non debet extendi, quãdo
capta eſt in vita. & in vtroq; caſu non eſt eadẽ
21 ratio neq; diſpoſitio, cum † aliud ſit capere in
22 vita, & aliud poſt mortẽ, & † propterea nulla
extenſio, neq; paſſiua poteſt operari l. 1. §. lex
Falcidia ff. ad l. Fal. Imo. & Rom. in l. ſi verò §.
23 de viro ff. ſol. mat. His accedat, ꝙ † caſus iſte
fuit omiſſus à ſtatuto, & habetur pro omiſſo,
remanet ſub diſpoſitione iuris communis l.
24 commodiſſimè ff. de lib. & poſthu. tantũ † ſta-
tuta diſponunt, quantum loquuntur. Bal. in l.
teſtamentũ non ideo C. de teſta. cum concor.
alleg. per Cur. Sen. in conſ. 11. ſtatuto Parmẽſi.
Cum ergo diſpoſitio dicti capituli loquatur,
quando præuenit agnatus in poſſeſſione poſt
mortem antequam fiſco mors nota ſit, ergo
25 † quando eſſet capta ante mortem nõ exten-
ditur diſpoſitio d. c. ex præſumptuoſæ. maxi-
mè, quia fuit per magnum tempus ante mor-
tem, & ante infirmitatem iuxta terminos l. fi-
liæ meæ emancipatæ, & egræ ff. ſol. mat. Ruyn.
dicit multa in conſ. 163. nu. 4. vol. 3. Io. Ceph.
in conſi. 276. nu. 30. vol. 2. Nec præfatis officit,
ꝙ in hac venditione facta Illuſtriſſ. Aſcanio
26 non interuenit Regius aſſenſus, † & ſic dicta
venditio eſt nulla, & dicta Illuſtriſſ. Marchio-
27 niſſa mortua fuit feudataria, & † cũ venditio
ſit nulla, non potuit tranſire poſſeſſio in d. Il-
luſt. Aſcanium l. iubemus §. fi. la vlt. C. de Sac.
ſanct. eccl. & cum nulla tranſiuit poſſeſſio ali-
qua reſtitutio peti non poteſt. arg. l. non puta-
uit §. non quænis ff. de contrat. l. 4. §. condem-
natum ff. de re iu. & in terminis fuit deciſum
aliàs per Sacrum Cõſilium, Affl. in deciſ. 196.
28 Nam præfatis reſpõdetur, ꝙ † aſſenſus eſt im-
petratus, & illũ habemus, & ſuo loco, & tẽpo-
re in petitorio producetur, & propterea reſti
29 tutio impediri nõ poteſt. Nam licet † feudum
non poſſit alienari ſine aſſenſu, poteſt poſſide-
ri ſine aſſenſu, ita dixit And. in c. Imperialẽ §.
illud. col. 4. vbi multis medijs hoc firmat, no-
lo tranſcribere. Et propterea cũ feudi poſſeſ-
ſio poſſit ſine aſſenſu transferri, ad hanc reſti-
30 tuetur ſpoliatus. Imò † etiã ꝙ obſtaret aliquis
defectus, vt mutitatis, aut inhabilitatis, reſti-
tutio debet fieri. nã in iudicio petitorio poſſet
oſtendere priuilegiũ habilitationis, vt Andr.
dixit in cõſtitutione violentias. in 3. col. verſ.
quando eſſet notoriũ facti. & in 4. col. vbi di-
cit ſpoliati non poſſe etiã inhabilem: nam ex
contractu nullo transfertur poſſeſſio, quando
31 † contractus nõ eſt cauſa immediata tranſla-
tionis, ſed pedũ poſitio. vt in d. l. iubemus. in
32 qua † ex ſolo titulo fauore eccleſiæ trãsfertur
poſſeſſio. ita allegatur tex. in l. ſi quis ante §.
fi. ff. de acq. poſſ. Bal. in l. nõ dubiũ. C. de legib.
in 10. oppo. & allegatur tex. in l. 1. §. ſi vir vxo-
ri ff. de acq. poſſ. vbi Alex. & Moder. & And. di-
cit in d. §. illud. in ver. nam licet. & in verſ. itẽ
in contractibus vetitis. nec illa deciſio Affl.
33 196. obſtat. nam † ibi interrogata pars decla-
rauit non habere aſſenſum, & propterea ex cõ-
feſsione apparebat nullum ius habere in peti-
torio, & obſtare notorium iuris defectum.

Et propterea concludo, reſtitutionẽ eſſe fa-
ciendam, ſequeſtrum reuocandũ in fauorẽ Il-
luſtriſſ. Aſcanij die 4. menſis Maij 1547. & di-
ſputata cauſa in Regia Camera Summariæ in
qua erant doctores peritiſsimi. Videlicet D.
Fran. Reuertertius cauſæ Cõmiſſarius D. Fran
ciſcus Antonius Villanus, D. Don Bernardus
de Bolea Hiſpanus, D. Hieronymus Alberti-
34 nus, D. Alfonſus Guerrero Hiſpanus, die † 26.
Septemb. 1547. fuit prolatũ decretum, ꝙ poſ-
ſeſsio reſtituatur Illuſtriſſ. Aſcanio cũ fructi-
bus, ſaluis iuribus Regio Fiſco in petitorio:
Actuarius Nardus Antonius dello Riccio. Et
35 † fuit limitata illa deciſio Afflict. 196. nõ pro-
cedere, quando pars petens reuocare ſeque-
ſtrum allegat habere aſſenſum Regiũ, ſed di-
cit illud non teneri ad exhibendum.

Et cũ alias de anno 1567. eſſet ſimilis quæ-
ſtio in eadẽ Regia Cam. ſuper diſpoſitione d.
c. ex præſumptuoſæ. inter Regium fiſcum, &
Magnificam Violantẽ Riciã ſuper reſtitutio-
ne feudorum Ricij de Lanziano ſui patrui, vi-
ri belligeri, introducta cauſa Fiſcus oppone-
bat multa in petitorio, ego allegabam omnia
ſupradicta, & deciſ. Bal. in c. Imperialem. in §.
inſuper. de proh. feu. alie. per Feder. Facta re-
latione per illum doctiſſimum virum Alõſum
de Salazar. De menſe Auguſti 1567. fuit reuo-
catum ſequeſtrum ſaluis iuribus in petitorio.
Et iſta vltimo loco allegaui ad inſtãtiam Ma-
gnifici Egidij Tappiæ Hiſpani, Iudicis Mag.
Cur. Vicariæ mei amici.

SVMMARIVM.

1 *Pragmatica Regni teſtĩ falſum. nõ habet locũ in criminalibus. Ita ꝙ quis nõ tenetur declarare ante publicatũ in cã, ſi vult vti teſtib⁹.*

2 *Rubrica declarat nigrũ, & idẽ in ſtatuto, vt eius rubrica ipſum declaret.*

3 *Mens ſtatuentis ex rubrica cognoſcitur, de quo vult tractare.*

4 *Initium libri declarat, & oſtendit, quod in eo ſcriptum erit.*

5 *Lex in dubio ĩtelligitur ſecũ materiã tituli.*

6 *Appellatione cauſarum non veniunt cauſæ criminales.*
7 *Priuilegium conceſſum per principem, vt quis cognoſcat de cauſis illorum, non intelligitur de criminalibus.*
8 *In conceßione principis latißima eſt facienda interpretatio.*
9 *Producens teſtem falſum de iure communi non amittit cauſam, ſecus tamen per pragmaticam Regni.*
10 *Lex aut ſtatutum habens plures intellectus, ille ſumendus eſt, qui magis rub. conuenit, nam ex eo arguitur intentio finalis.*
11 *Producens teſtes per regiam pragmaticam infra octo dies poſt publicatum poteſt renunciare eorum depoſitionibus.*
12 *Publicatio debet fieri proceſſu formato.*
13 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 2.

Pro intell. prag. teſtem falſum.

IN cauſa ſindicatus Magnifici
Franciſci Oſorij Hiſpani, regentis
magnæ Curiæ Vicariæ querelati
ad inſtantiã notarij Marci
Ruſſi Neapolitani fuit dubitatum,
vtrum teneatur dictus notarius Marcus
declarare, ſi intẽdit vti teſtibus, ante terminum
datum dicto Magnifico Oſorio ad defendendum
aduerſus querelam factã ſibi per
dictum notarium Marcum, qui fecit partẽ in
iudicio *pro parte negatiua*, ꝙ non teneatur,
1 pondero † pragmaticam, quæ incipit *teſtem
falſum* non loquitur in cauſa criminali, prout
eſt iſta. Primò ex rubrica dictæ pragmaticæ
quæ incipit *de modo procedendi in cauſis ciuilibus*,
& ſic apparet, ꝙ dictæ pragmaticæ lo-
2 quũtur in cauſis ciuilibus, cum † declaret rubrica
nigrum, vt Alex. in ſtatuto dixit in conſil.
109. viſis his 2. col, 3. vol, in conſi. 227. pon-
3 deratis. vol. 6. & † ex rubrica colligitur mens
ſtatuentis, de quo intendit tractare, Alex. in
conſil. 109. viſo proceſſu 2. col. vol. 5. Initium
4 † libri oſtendit, quid in libro ſcriptum erit, &
ꝙ eſt eiuſdem qualitatis l. ſi quis ex argentarijs
§. ſi initium ff. de eden. Andr. alleg, in c. 1.
§. huius autem generis. in fin. ex quib. cauſ.
feud. amitt. in c. 1. de feudo non hab. propriam
naturam. in rub. quæ ſint regaliæ. in prin. in
c. 1. ver. litem. not. ſi. Cũ ergo rubrica loquatur
de modo procedendi in cauſis ciuilibus,
pragmatica teſtem, nõ loquitur in cauſa cri-
5 minali: maximè quia † lex in dubio intelligitur
ſecundùm materiam tituli. in l. Imperatores
ff. de in diem adiect. cum ſimil.
Secundò arguo ex verbis eiuſdem pragmaticæ
teſtem falſum, qui in cauſa ſcienter, iſta
verba non poſſunt adaptari ad cauſam crimi-
6 nalem: quia † appellatione cauſarum non veniunt
cauſæ criminales. Ioan. Fab. l. ſi clerici
C. de epiſ. & cler. vbi in conceſſione priuilegij
7 per Regem, ꝙ † poſſit quis cognoſcere de cau
ſis taliũ perſonarum, non cognoſcit de cauſis
criminalibus, & ſumus in conceſſione princi-
8 pis † quæ latiſſimè eſt interpretanda l. ſi. ff. de
conſtit. princip. And. alleg. concor. in c. 1. de
vaſ. decrep. ætat. col. 2. in c. Imperialẽ. in prin.
col. 2. de prohib. feu. alie. per Feder. & in caſu
noſtro ſumus in ſtatuto correctorio iuris cõ-
9 munis, cum † nemo de iure communi amittat
cauſam producẽs teſtem falſum l. damus. cum
ibi no. C. de falſis. & ſic pragmatica non habet
locum in cauſa criminali.
Sed dato ꝙ appellatione cauſarum venirẽt
criminales, vt ſupra, contrarium demonſtratum
fuit, non poteſt negari, quod ex prædictis
ſaltim Regia pragmatica non ſit dubia,
10 ſed † quando lex, aut ſtatutum habet plures
intellectus, ille ſumendus eſt, qui magis rubro
conuenit. Io. And. in tit. de diſput. & allegat. §.
ſi. in addit. ad Spec. gl. in c. monaſterium. & ibi
Abb. de electio. ſed iſte intellectus magis rubro
cõuenit, dum dicit *de modo procedendi in
cauſis ciuilibus*, ergo ille intellectus capiẽdus,
quod ſuadetur ex proœmio ibi *diſpendia litiũ
in cauſis ciuilibus, & mixtis*, quæ arguunt finalem
intentionem condentis pragmaticas l. ſi.
ff. de hered. inſt. ergo omnino dicendum, dictã
pragmaticã non extẽdi ad cauſas criminales.
Sed dato, ꝙ diſpoſitio dictæ Regiæ pragmaticæ
extenderetur ad cauſas criminales, cuius
cõtrarium demonſtratum fuit, ex alio dictus
notarius Marcus non tenetur declarare ante
publicationẽ in cauſa. cum tex. dictæ Regiæ
11 pragmaticæ diſponat † partem producentem
teſtes, infra octo dies poſt publicatum in cau-
ſa renunciare valeat vſui teſtiũ, ergo ante pu-
12 blicatum non tenetur renunciare, & † publicatio
debet fieri proceſſu formato. in c. quoniam
contra. & ibi per docto. de probat. cum
ante publicationem proceſſus non didicit, ita
ſunt teſtificata, meritò ſi non pôt pars deliberare,
& renunciare. Et ita allegando cõcludo.
Et demum viſis his allegationibus per Magnificum
V.I.D. dominum Marcum Antoniũ
Floccarũ eximium aduocatũ ordine Illuſtriſſ.
Proregis conſultorem in prædicta cauſa fuit
13 prouiſum † procedendum eſſe ad vlteriora, &
dictũ notarium Marcum non teneri ad declarandũ,
die 26. Nouemb. 1549. & cũ fuiſſet appellatũ
ad S. R. Conſ. facto verbo fuit remiſſa.

SVMMARIVM.

1 *Hæredes emphyteutæ an teneãtur vnuſquiſque ſoluere canonem pro rata.*
2 *Cenſus non poteſt diuidi.*
3 *Hæredes emphyteutæ poſſunt rẽ inter ſe diuidere & ſoluere cenſum, vel canonem, ſed quò*

quò ad amiſſionem ſi vnus ſoluerit partem, non per hoc euitatur pœna per ipſius ſolutionem particularem, nu. ſeq.

5 *Dominus recipiens partem ab vno ex hæredibus emphyteutæ ſibi præiudicat.*

6 *Creditor recipiens ſolutionem pro ſua parte ab vno ex debitoribus inſolidum obligatis ſibi præiudicat, ita quod cenſetur facta diuiſio, maximè quando in apodiſſa dicitur, quod recepit pro ſua parte.*

7 *Diuiſio obligationum inſolidum cenſetur facta etiam quando creditor reciperet portionem competentem vni ex obligatis inſolidum, licet re vera deſit aliquid etiam ex portione ſoluta.*

ALLEGATIO 3.

An hæredes emphyteutæ poſſint diuidere cenſum, & ſoluere canonem pro parte.

IN cauſa Reuerendi Domini Deodati. Dubium eſt. Vtrum
1 † hæredes emphyteutæ debeãt ſoluere canonem inſolidum vnuſquiſque, an quilibet pro rata. Circumſcripto pacto, nouiter quod
2 † cenſus non poſſit diuidi; Bartolus in l. qui Romæ §. duo fratres ff. de verborũ obligatio. in l. ſi domus in §. 1. ff. de leg. 1. dixit, quod
3 † emphyteutæ hæredes poſſunt rem inter ſe diuidere, & ſoluere canonẽ pro parte. Alex. in §. duo fratres. col. pen. & in conſ. 189. viſo maturè col. 2. ver. nec habet obſtare 1. vol. Fran. de Curte in cõſil. 98. Dominus Ioannes col. 3. quã opi. ſequitur Calcan. in conſil. 50. non eſt dubitandum. col. pen. Decius refert alios in cõſi. 411. vol. 3. & glo. in l. communi diuidundo ff. communi diuid. tenet oppoſitum, quod licet poſſint ſoluere vnuſquiſque pro parte ſua
4 † tamen quoad cõmiſſum tenetur, & non euitatur per particularem ſolutionem, quam opi. tenet Bart. in l. fraudati. vbi Roma. ff. de public. Alber. in l. 2. C. de iure emphyt. Iaſ. l. fin. eo. col. 30. Alex. in conſi. 7. col. 2. vol. 5. & Afflict. fuiſſe deciſum in deciſ. 153. tunc.

5 In præſenti caſu reſpondendum eſt, quod † cũ dictus D. Guilielmus Deodatus receperit partem ab vno ex hæredibus, videtur ſibi præiudicaſſe. vt glo. ſentit in d. §. 1. & Bart. in d. l. fraudati. & ego pro hac opi. allego tex. in l. ſi
6 creditores C. de pactis. vbi † ſi ſunt plures debitores inſolidum, creditor ſi partem recipit, inducitur diuiſio, vt ibi no. Bart. Pau. de Caſt. Alex. & doctor. & iſtũ tex. alleg. Afflic. in deciſ. 142. maximè quando in apodiſſa eſt dictũ, quod recepit pro ſua portione, vt fuit in caſu noſtro, & conſiderat Imo. & Aret. in l. ſi ex toto §. fi. ff. de leg. 1. Alex. Aret. Dec. Socyn. in d. l. ſi creditores, & dominus Ioan. Felix Scaleleo optimus doctor nunc Regius Conſiliarius allegabat conſilium Cumani 80. & hoc in tan-
7 tum eſt verum, quod † quando quis recepit pro portione vni hæredi competenti ducatos decem, & re vera illa decem non eſſent adamuſſim pro ea portione, ſed deficeret aliquid, etiam eſt inducta diuiſio. & ita glo. in l. inter eos §. 1. ff. de fideiuſſo. declarat Decius in d. l. ſi creditores in 2. col. & vide Ripa ĩ d. l. ſi ex toto §. fi. & Bellonũ in conſi. 44. & in materia vidẽdus eſt Pariſ. de reintegratione fol. 24. col. 3. deciſ. Delph. 174. & Guid. Papæ in ſingul. 289. & ita facto verbo per Eccellentem Hieronymum Seuerinum Sacri Conſilij Præſidentem fuit prouiſum de anno 1549. quod non moleſtetur, ſed ſufficiat ſoluere pro ſua portione. Actuarius Cæſareus.

SVMMARIVM.

1 *Hæres exigens pro parte ſua pecuniam debitam teſtatori, an teneatur illam communicare cohæredi.*

2 *Nomina debitorum exiſtẽtia in hæreditate ipſo iure cẽſetur diuiſa inter hæredes: nam à lege dicitur facta diuiſio.*

3 *Creditor diligens in exigendo ius ſuum non tenetur illud communicare alteri creditori æquè priuilegiato.*

4 *Hæres exigens pecuniam debitam nõ vltra partem ſuam, non tenetur illam cohæredi communicare, nec poteſt moleſtari ab alijs vt infra, nu. 8.*

5 *Hæres ſoluens debitũ teſtatoris nõ vltra portionem ſuã, non poteſt repetere a cohærede.*

6 *Contrariorum eadem eſt diſciplina.*

7 *Defunctus deponens quantitatem pecuniæ penes Titiũ, ſi vnus ex hæredibus relictis exegit depoſitũ pro ſua portione, licet poſtea depoſitarius effectus ſit non ſoluendo, nõ tenetur hæres communicare illam partem exactam cohæredibus.*

9 *Hypotheca nõ ineſt in debito actione pſonali.*

10 *Hæres exigẽs aliquod corpus hæreditarium tenetur illud communicare.*

11 *Hæres exigens debitum perſonali actione debitũ in pecunia conſiſtente pro ſua portione non tenetur illud communicare, niſi exigiſſet vltra partem ſuam: nam tũc tenetur ad ſuperfluum receptum.*

12 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 4.

Pro intell. l. pupillus ff. quæ in frau. cred.

IN cauſa Magn. Iſabellæ Sances hæredis pro medietate Magnificiq; Petri Hieronymi Sancis cum Mag. Virginia eius ſorore,
1 ex † quo dicta Mag. Iſabella exegerat ab Illuſt. D. Petro de Toledo duca-

tos mille, in partem ducatorum quatuor mi-
lium ſuo fratri debitorum. Verum debeat cõ-
municare dictæ Mag. Virginiæ eius ſorori?
Quòd non teneatur, allego tex. in l. ex quæ.
2 C. famil. erc. vbi † quando in aliqua hæredi-
tate ſunt nomina debitorum, ipſo iure cẽſen-
tur diuiſa, quem tex. alle. And. de Iſor. in c.
omnes filij de feu. defunct. mil. ergo cum di-
cta Mag. Iſabella exegerit ducatos mille, vi-
detur exegiſſe ſuam portionem, & propterea
alteri communicare non tenetur poſtquam
diuiſio à lege facta eſt. Ad quod allego tex.
in l. ſi expedierit. §. ſi pupillus. ff. de bonis
auth. iud. poſſ. & in l. pupillus ff. quæ in frau.
3 credi. vbi † creditor diligens, qui exigit cre-
ditum ſuum, non tenetur communicare alteri
creditori æquè priuilegiato, & And. de Iſer.
in c. 1. §. ſi quis per 30. ſi de feu. defun. mil. di-
cit per d. §. ſi pupillus, quod prodeſt vigilare,
& optimè Bal. ibi tenet, Paul. de Caſt. in l. fin.
§. licentia. vbi Alex. nu. 8. C. de iure deliber.
vnde cum ipſa Mag. Iſabella fuerit diligens in
exigendo ſuum creditum moleſtari nõ poteſt.
Secundo cum creditum erat ducatorum
4000. ipſa Mag. Iſabella non exegit vltra por-
tionem ſuam, & propterea cohæredi ad ali-
quid non tenetur, tex. in l. Lucius ff. fam. erc.
4 vbi † hæres non tenetur cohæredi quaſi com-
munes pecunias accepiſſet, quando non vltra
portionem ſuam acceperit. Ita illum tex. de-
clarat Bar. & Alber. ibi, & è contrario, quan-
5 do † hæres ſoluit debitum à defuncto non po-
teſt repetere à cohærede, niſi ſolutum vltra
ſuam portionem l. hæredem §. idem iuris, &
in §. ſi vnus eo. tit. ergo ita quando recepit,
6 vt † contrariorum eadem ſit diſciplina l. 1. ff.
de his qui ſunt ſui, vel alie. iu. not. Moder. in
l. 1. ff. de acqu. poſſeſſ. ergo dicta Magnif. Iſa-
bella moleſtari non debet.
Tertio pro hac opin. allego in terminis tex.
7 in l. fi. C. depoſiti, vbi † ſi defunctus depoſue-
rit aliquam quantitatem pecuniæ, & moritur
relictis pluribus hæredibus, vnus ex eis rece-
pit portionem ſuam, alter non, depoſitarius
effectus eſt non ſoluendo, dubitatur, vtrum
cohæres poſſit moleſtari cohæredem, vt diui-
dat illam portionẽ receptam. Dicit ibi Im-
perator quòd non: nam portionem ſuam re-
cepit, & non illam cohæredis: & ita intelli-
8 gunt illum tex. Bal. Ang. & Saly. quòd † co-
hæres non poteſt moleſtare, quando partem
ſuam tãtum recepit. Et conſidero, quòd om-
nia prædicta procedunt in fortioribus termi-
nis, quando debitor remanebat non ſoluen-
do, & tamen non poteſt moleſtari cohæres, &
alius amittebat ſuam portionem, quod nõ eſt
in caſu noſtro, in quo iuſtiſſimus iſte Princeps
debitum ſoluere non denegat. Pro qua opin.
9 conſidero, quòd † illud creditum ſpectabat
Mag. Petro Hieronymo defuncto actione per-
ſonali, ex quo non ineſt hypotheca. Alber. de
Roſata in d. l. pupillus col. 2. quærit in fortio-
10 ribus terminis, quando † cohæres recepit ali-
quid hæreditarium. Verum teneatur commu-
nicare cohæredi diſtinguit. Aut eſt corpus
hæreditarium: quia indiget diuiſione, & te-
netur l. item Labeo. ff. fa. erci. aut compete-
bat actione perſonali, & in pecunia conſiſte-
11 bat, & † tunc aut exegit vltra portionem ſibi
contingentem, & tenetur communicare ſu-
perfluum, aut non, vt eſt in caſu noſtro, & nõ
tenetur. allegat tex. in d. l. Lucius, & videtur
ſentire Bar. in d. l. pupillus in fi. verbis ergo
aliter dicta Mag. Iſabella communicare non
12 tenetur, & abſolui debet, prout † die 2. Apri-
lis 1547. facto verbo per Excellentem, ac do-
ctiſſimum illum Præſidentem Hieronymum
Seuerinum abſoluta fuit. Magiſter acto-
rum Balſamus.

SVMMARIVM.

1 *Petens exhiberi mandatum primo loco fa-
ctum, & præſentatum, an per hoc ſi non
exhibeatur, impediatur curſus cauſæ.*
2 *Omnia ſunt edenda, quibus in iudicio vſu-
rus ſit.*
3 *Mandatum primum cenſetur reuocatum
per ſecundum.*
4 *Mandatum præſentatum non dicitur de
actis, ſed præſentatio mandati.*
5 *Concedendum non eſt, quod non releuat.*
6 *Procurator, vel ſindicus vniuerſitatis non
tenentur oſtendere mandatum primo loco
præſentatum, ad hoc ſi pars aduerſa vel-
let redarguere de falſo, quando procura-
tor non eſt eo vſus, nec illius mandati vigo-
re proceſſum eſt.*
7 *Exhibitio ſcripturæ quæ officio iudicis peti-
tur, ſi dicitur amiſſa, ſufficit iurare, ſcri-
pturam non eſſe apud iurantem.*
8 *Cautela traditur petenti exhibere ſcriptu-
ram; vt ſi ea in futurum appareat, de ea
non habeatur ratio, vel ſi exhibeatur poſt,
intelligatur facta prout deterius exhibi-
tio, vt nu. ſeq.*
10 *Iudex poteſt denegare ſuam audientiam
parti, quando ab altera petitur exhiberi
ſcriptura, & non exhibetur.*
11 *Standum eſt procuratori iuranti non habe-
re ſcripturam, & ideo non exhibere.*
12 *Contumax non dicitur, qui exhibere non
poteſt ſcripturam.*
13 *Curſus cauſæ non ſuperſedetur, quando pe-
titur exhiberi ſcriptura, & dicitur illa
non eſſe in poſſe illius à quo petitio fit.*
14 *Exhibitio, quæ malitioſè petitur, non eſt
facienda.*
15 *Deciſiones quæſtionis, & nu. ſeq.*

ALLEGATIO 5.

Mandatum quando ſit exhibendum.

IN cauſa vniuerſitatis Maſſaſræ
cum Excellente Franciſco Pap-
pacoda eius vtili domino ad im-
pediendum expeditionem gra-
uaminum, procurator Excellē-
1 tis Franciſci petebat † vniuerſitatem ipſam,
& eius ſindicum teneri ad exhibendum pri-
mum mandatum iam in actis præſentatum in
principio litis, & interim non eſſe proceden-
dū in cauſa. Ea aduerſo nos dicebamus, pro-
2 cedendum eſſe ad vlteriora. nam † aut eden-
da ſunt omnia, quibus quis in iudicio vſurus
eſt l. 1. §. edenda ff. de eden.

Et nulli dubium eſt, ꝙ procurator vniuer-
ſitatis declarabit, nolle vti illo mandato ſed
alio & ſecūdo, ad aliquam exhibitionem non
tenetur, maximè ꝙ illo primo mandato non
3 egemus ſtante ſecundo, per ꝙ videtur † pri-
mum reuocatum & extinctum l. ſi quis procu-
rator. §. Iulianus ait ff. de procur. l. qui mu-
tuam §. nō ideo ff. mand. c. non iuſte. de pro-
curat. Aut prætendit pars aduerſa, illud man-
datum eahiberi quaſi productum, effectum
eſſe ſcripturā forenſem, iuxta no. in l. 2. C. de
eden. & non debet exhiberi. nam ſemper pars
aduerſa impugnauit illud eſſe legitimum, &
illius virtute in cauſa non poſſe procedi, &
nunquam ſindicus potuit in cauſa procedere
virtute illius, & niſi ſecundum exhibuiſſet. &
propterea nunc ex eo fundare non poteſt, re-
gula ex eo, & Bald. dicit in l. cum precum C.
4 de lib. cau. Et † mandatum illud nunquam
effectum fuit de actis, ſed tantum illa præſen-
tatio poteſt dici de actis, & non tenor māda-
ti. ita Inn. in c. cum iure peritus. in fi. quem
omnes ſequuntur, Decius in d. l. 2. nu. 4. C.
de edendo. vnde mandatum exhiberi non de-
bet. Aut prætendit exhiberi ad ſuā exceptio-
nem fundandam cum ſit reus. iuxta l. qui ac-
cuſare l. fin. C. de eden. & quia nulla exceptio
5 poteſt fundari † non eſt concedendum, quod
nō releuat, ſi autem vellet de falſo redargue-
6 re. iuxta tex. in l. fin. C. de fide inſtr. & † tunc
ſindicus, & procurator eo non eſt vſus, nec il-
lius vigore proceſſum eſt, meritò ſi non tene-
tur, & vt veritas eluceſcat dicit dictus procu-
rator non habere illud mandatum, prout iu-
ramento affirmat, & propterea nō teneri, ita
Specu. in addi. in titu. de inſtru. edit. §. nunc
verò dicamus col. 3. Aret. in cōſ. 119. Decius
infinita in c. 1. nu. 64. de probat. tanto fortius
7 ꝙ † iſta eahibitio petitur officio iudicis, & eo
caſu ſufficit iurare, ſcripturam non eſſe apud
iurantem tex. in d. l. fin. in ver. ſin autem C.
de fide inſtrum. quem allegat Bart. in l. ſi quis
ex argentarijs §. an verò hæredi. ff. de eden.
& propterea cauſæ expeditio nō debet retar-
dari, ita Innoc. in d. c. 1. de proba. prout De-
cius dicit ibi nu. 64.

His accedat, nam non debet denegari ſibi
8 audientia. Aut † pars aduerſa vti vult reme-
dio Innoc. in ca. cum G. perpetuus de fide
inſtrum. quod etiam tradit Guid. Papæ deciſ.
245. ꝙ ſi illud mandatum in futurum appare-
bit, de eo non habeatur ratio, tunc non inferr
ad denegationem audientiæ ſed eo non pote-
rit vti. Aut vult vti remedio Anch. in clem. 1.
§. cæterum in fine de vſur. quem refert Felyn.
in d. c. cum G. perpetuus in 4. ampliat. nu. 15.
9 quod † intelligatur facta exhibitio prout de-
terius, & non infertur ad denegationem nec
nocet vniuerſitati nec procuratori eo nō vten-
ti. Aut vult vti remedio Lapi in allegatione
10 59. ꝙ † ſi pars non exhibet ſcripturā ad man-
datum iudicis, poterit ſuam audientiam de-
negare l. ſed ſi per prætorem §. ſed ſi decreto
ff. ex qui. cau. maio. tunc non poteſt impediri
curſus cauſæ: nam dictum Lapi intelligitur,
quando procurator eſſet contumax non exhi-
11 bendo, nam † procurator dixit illud exhibe-
re non poſſe, & iurauit, cui ſtandum eſt, ita
Bald. in l. hi qui ad Ciuilia C. de appella. vbi
12 † contumax non dicitur, qui exhibere nō po-
teſt, vt Fely. dicit in d. c. G. perpetuus in pri-
ma limit. l. contumacia §. fin. de re iudi. glo.
in c. 1. in ver. potuerit de reſtit. ſpolia. in 6. &
facit dictum Innoc. in d. c. 1. quem ſupra alle-
13 gaui, ꝙ † quando quis dicit, non habere ſcri-
pturam in ſuo poſſe, non ſuperſedetur. Vnde
circumſcripta contumacia, & dolo dictum
Lapi non procedit, maximè quando pars ea
ſcriptura nō eſt vſa, nec vtitur, & iſtius opin.
videtur fuiſſe Bart. in d. l. 2. in prin. C. de eden.
& Dec. declarat in d. c. 1. nu. 66. qui intelli-
gunt dictum Lapi eſſe idem cum illo Inno. in
d. ca. cum G. perpetuus, & propterea conclu-
ditur, non teneri ad exhibendum mandatum,
nec propterea ſuperſederi in cauſa, maximè
14 quia videtur, quod † petatur exhibitio mali-
tiosè, & propterea non eſt fienda, iuxta reg.
in c. licet cauſam, & quæ ibi cumulat Fely. de
probat. Alex. Paul. de Caſt. docto. in d. l. 2.

Et propterea facto verbo in Sacro Conſilio
per Do. Ioannē Andream de Curte tunc Re-
15 gium Conſiliarium fuit † prouiſum, ꝙ proce-
datur in cauſa, petita eahibitione nō obſtan-
te, die 5. Martij 1548. *Actuarius Io. Dommi-
cus Tramontanus.* Et cum alias in ardua cau-
ſa reclamationis inter Illuſtriſſimū Cæſarem
à Gonzaga, & Magnificam Elianā Spinolam
corā illo integerrimo, ac doctiſſimo viro An-
tonio Orificio, in anno 1562. iterum vertere-
tur, allegaui Bald. in cap. 1. §. ſi vaſſallus col.
6. ſi de feu. defunct. milit. & fuit die 16. Fe-
bruarij 1563. facto verbo in duabus aulis pro
16 uiſum, ꝙ † procedatur ad expeditionem cau-
ſæ, oppoſita exhibitione non obſtante *Actua-
rius Villata*, & iterum nouiſſimè in cauſa Il-
luſtr.

luſtr. Marchionis Lauelli, cum magiſtro Fabio Sellito in Rota, in qua reſidet ille doctus atque bonæ conſcientiæ Conſiliarius Iacobus Anellus de Bottis de anno 1574. menſe Nouembris deciſum fuit.

SVMMARIVM.

1 *Aedificium factum intra confines feudi ſolo feudalis cedit.*
2 *Res in dubio præſumitur libera.*
3 *Res in dubio præſumitur allodium, & non feudalis, ideo dicens allodium pro eo præſumitur.*
4 *Barone poſſidente res præſumitur feudalis, fallit tamen quando teneret vt allodium.*
5 *Vna præſumptio tollit aliã præſumptionem.*
6 *Argumẽtum validum eſt de iudice ad teſtatorem.*
7 *Teſtator legans feudum, debetur æſtimatio legatario.*
8 *Petens fundum vel rem, quæ nõ poteſt præſtari, debetur æſtimatio, & condemnari poteſt ad æſtimationem, licet pars ipſam non petierit.*
9 *Vſufructuarius petens declarari ſe eſſe dominum fundi, probans de vſufructu obtinebit quò ad vſumfructum tantum.*
10 *Clauſula poſita in fine petitionis, ſcilicet (omni meliori modo) coram principe, vel ſacro conſilio quid operatur.*
11 *Sentẽtia ſuper non petitis poteſt ferri, quãdo ex eodem fonte competit ius ad petendum petita, & non petita.*
12 *Meliorationes denegari non poſſunt.*
13 *Actio pro melioramentis non datur ſed retentio.*
14 *Actio datur pro melioramen. quando fiunt à domino, & etiam retentio.*
15 *Maritus habet actionem ad repetẽdum melioratione in re dotali factas.*
16 *Hæres habet actionem ad repetendum meliorationes in re legata factas conditione pendente.*
17 *Tex. in l. ſi in area, procedit in bonafidei poſſeſſore.*
18 *Tex. in l. ſi in area, limitatur, quando expendens intentaret condictionem incerti ad repetendum poſſeſſionem reſtitutã, & eam poſtea retineret.*

ALLEGATIO 6.

Ad declarationem l. ſi in area ff. de cond. indeb.

IN cauſa nobilis Petri Tramõtani hæredis per intermedias perſonas Excellentis quondã Comitis Matheræ interfecti cum Illuſtriſs. Duce Grauinæ ſuper relaxatione ſtabuli, & melioramentorum in ciuitate Matheræ. Cõcludo condemnandum eſſe dictum Illuſtr. Ducem ad illum relaxandum. Cum ſit probatum, fuiſſe ædificatum per dictum Excellẽtem quondam Comitem, tentum & poſſeſſum, deuolutum ob lineam finitam. Et licet pro parte dicti Illuſtriſs. Ducis Magnif. Nicolaus Frãciſcus Conſtantius acutiſſimus aduocatus, poſtea Regius Conſiliarius eruditiſſimus allegabat, quod illud erat
1 infra fines feudi † ædificium ſolo feudali cedit, Bald. in l. 1. 8. q. ff. de rer. diuiſ. & tranſiuit in ipſum Illuſt. Ducem cum generali conceſſione ſtatus Matheræ, & ſi forſan vellet meliorationes, non eſt actum iſta via. nam præfatis reſpondetur quod Petrus habet actionem rei vendicationis ſuper ſtabulo. Et conſidero, quod licet ædificium cedat ſolo, tamen non eſt
2 verificatum illud ſolũ eſſe feudale † imò præſumitur liberum l. altius C. de ſeruit. Io. And. in c. nimis de iureiur. & eſt tex. in c. 1. §. de functo milit. ſi de feu. defun. milit. vbi Andr. decidit q. mortuo feudatario eſt quæſtio inter dominum, dicentem fundum eſſe de feudo, &
3 filiam defuncti, dicẽtem eſſe allodium † præſumitur allodium, per quem tex. in indiuiduo conſuluit Alex. in conſ. 55. col. 10. nu. 18. ver. circa aliud dubium, circa finem vol. 4. quod omnia oppoſita intelliguntur quoad iuriſdictionem, & And. in c. Imperialem §. illud col. 4. & in conſt. ſi dubitatio. & in cõſtitutione ab officialibus, maximè ſtantibus præſumptionibus in caſu noſtro validioribus. Nam dictus Illuſt. Dux præſentauit in proceſſu conceſſionẽ dicti ſtabuli in emphyteuſim per Reuerendiſſimum Archiepiſcopum Acherũtinum, ergo ſolum illud non erat feudale, nam tranſiuiſſet in ſtatu primæua conceſſione Bal. in c. 1. de capit. qui cur. ven. & cũ eam recognoſcat ab eccleſia, opus eſt illam tenere vt burgenſa-
4 ticam. Vnde licèt † alias Barone poſſidente res præſumatur feudalis, fallit quando Baro tenet illam vt allodialem. And. in c. 1. §. quidam tamen in add. de cõtr. inter maſcu. & fœmi. & cum in d. inſtrumento enunciantur alia cõfinia vicina allodialia, præſumitur dictum ſtabulum allodiale, in d. §. quidam tamen, &
5 † ſic vna præſumptio tollit aliam l. diutus. ff. de in integ. reſti. cum ſimil. & ſic non omne quod poſſidetur per Baronem erit feudale, & propterea tale ædificium non cedit ſolo, & debet condemnari ad illud relaxandum, tanto magis, quod ſaltim meliorationes debent reſtitui c. 1. §. ſi vaſſallus hic finitur lex etiam quod in iſto indicio non ſint explicitè petitæ.
6 Nam † validum eſt argumentum de iudice ad teſtatorem l. non eſt mirum ff. de pig. act. ſed
7 † quando teſtator legat feudum debetur æſtimatio Io. Fab. in §. non ſolum inſti. de lega. Bal. in c. 1. de ſuce. feu. in princ. And. in c. 1. ver. econtrario ibi, Moder. dicunt de inue. de

re

Digitized by Google

re alle. ſicta, ita pariformiter petito fundo ſi
non debetur, debet præſtari æſtimatio, & in
terminis allego deciſ. Bal. in l. fideicommiſſa
8 §. ſi ſeruo. de lega. 3. vbi concludit, quòd † quan-
do in iudicio petitur aliqua res, quæ non poſ-
ſet præſtari, poteſt condẽnari ad præſtandum
æſtimationem, licèt pars nõ petijſſet æſtima-
tionem in iudicio ſed rem.
Secũdò pro hac opin. allegatur deciſio Socc.
in §. nihil cõmune, in principio nu. 11. ff. de
9 acquir. poſſe. in l. naturaliter, vbi † ſi vſufru-
ctuarius deduxit ſe eſſe dominum fundi & pro
bat de vſufructu, obtinebit. Ita in propoſito
Petrus dixit, ſe eſſe dominum ſtabuli, probat
de meliorationibus, ſaltim videtur eſſe domi-
num meliorationum, maximè in Principe &
10 ſacro conſilio cũ † clauſula omni meliori mo-
do poteſt ſequi cõdemnatio ad ea, quæ ſaltim
ſub aliqua larga ſignificatione cõprehendun-
tur ſub petitis. Spec. in tit. de actio. & pet. §.
ſupereſt verſic. ſed nunquid Bart. in l. Emilius
11 ff. de mino. maximè quando † ex eodem fon-
te competitius ad petendum, & habendum
petita & non petita, poteſt ferri ſententia ſu-
per non petitis. Ita Bald. in l. pen. C. de ſent.
12 Iaſ. in l. vinum col. fin. maximè quia † melio-
rationes denegari non poſſunt, vt in d. §. ſi va-
ſallus in c. 1. verſ. è contrario de inueſt. de re
alien. facta, per quæ iura concludit And. Bal.
Aluar. communiter Bal. Ang. Alex. Imo. in l.
Marcellus ff. de leg. 1. Alber. in l. qui exceptio-
nẽ §. ſiue pars ff. de condi. indebit. Guid. Pape
in deciſ. 169. & 438. glo. Par. in tit. 1. glo. 5.
nu. 69. Carol. Ruin. in conſ. 14. vol. 1.
13 Nec obſtat, quòd † pro melioramentis non
datur niſi retentio, & non actio. l. ſi in area ff.
de cond. indeb. & propterea cum Petrus non
habeat poſſeſſionem ſtabuli, nullam retentio-
14 nem habere poteſt. Nam † quando meliora-
menta fiunt à domino rei nedum datur reten-
tio, ſed actio. l. quod dicitur §. ſi dos ff. de im-
15 pen. in reb. dot. vbi † maritus reſtituit dotem,
& tamen habet actionem ad repetendum me-
liorationes factas in re dotali l. domos cum
16 l. quid ſi nulla ff. de leg. 1. vbi † in hærede qui
reſtituit rem legatam ſub conditione habet
actionem ad repetendum meliorationes, &
ita Ruin. in d. conſ. 14. & in conſ. 24. num. 10.
vol. 1. Nec obſt. tex. in l. ſi in area. Nam aut
melioramenta fiunt à domino, marito, & tunc
habet actionem, nam nil differt eo caſu agere,
aut retinere l. creditoris §. 1. ff. de furtis, glo.
ibi alle. aliam l. qui fundũ ff. de lib. leg. quam
17 allegat Alber. in d. l. ſi in area. Aut † melio-
ramẽta fiunt à bonæ fidei poſſeſſore, qui æſti-
mabat in ſuo facere, & procedit tex. in d. l. ſi
in area. Ita doct. ibi, & Saly. in l. domum, in
pen. & fin. col. C. de rei vendi. Aret. in §. ſed
certè inſtit. de rerum diuiſ. Petr. Bal. Moder.
in l. ſi inſulam §. fructus ff. ſolut. matr. Vel a.
18 † tex. in l. ſi in area limitatur, niſi expendens
intentaret remedium condictionis incerti ad
repetendam poſſeſſionem reſtitutam, & eam
repetitam retinere d. l. qui exceptionem §. ſi
pars l. indebiti §. 1. ff. de condi. indeb. & pro
declaratione d. c. ſi in area vide glo. Pariſ. in
§. 1. glo. 5. nu. 93. vnde omnino melioramen-
ta ſunt præſtanda. Et propterea die 28. Sep-
temb. 1551. fuit lata diffinitiua ſentẽtia con-
demnando dictũ Illuſt. Ducem ad ſoluendum
meliorationes arbitrio ſacri Conſilij. Et poſt-
modum fuerunt die 20. Martij 1552. liquida-
tæ in ducatis quingentis. Commiſſarius fuit
ille eximius dominus meus, ac profundæ ſciẽ-
tiæ, & integritatis Ioannes Thomas de Mina-
dois. Actuarius Palomba.

SVMMARIVM.

1 *Verba ſtatuti correctorij debent interpreta-
ri vt ſonant.*
2 *Ille dicitur vi poſſidere, qui expulſo aliquo
per vim poſſeſſionem tenet.*
3 *Interdictum unde vi, non habet locũ contra
tertium, licet habeat cauſam à ſpoliante.*
4 *Spoliatus virtute ſententiæ, quæ nulla eſt,
reſtituendus eſt, & poteſt petere reſtitutio-
nem, vt infra nu. 6.*
5 *Sententia non nocet non citato, nec abſenti
non audito, nam res inter alios acta.*
7 *Tex. in c. conquerente, procedit cõtra iudi-
cem, & partem obtinentem ſententiã nul-
lam; ſed contra tertium eſt opus nouo iudi-
tio etiam coram iudice competenti.*

ALLEGATIO 7.

In materia Capitulorum regni omnis prædatio.

IN cauſa Do. Auguſtini de Ray-
mundo Barolitani conuenti ſu-
per remedio Capitulorum re-
gni corã domino Hectore Mi-
nutulo viro Patritio Regio Cõ-
ſiliario ad inſtantiam hæredum Franciſci de
Cataro, Aduertendum cenſeo, quòd Do. Au-
guſtinus cepit in emphyteuſim quandam do-
mum ab eccleſia Annũciatæ dictæ terræ, quæ
domus per prius fuerat conceſſa dicto Frãci-
ſco de Cataro, & propter reditum non ſolu-
tum per decem annos reintegratos dictæ ec-
cleſiæ mediante ſentẽtia, & demum conceſſa
D. Auguſtino. Concludõ nullam fuiſſe violen-
tiam commiſſam per dictum D. Auguſtinum,
& propterea cum tantum prouideat, quando
1 clericus infert violẽtiam, cum † ſit correcto-
rium, debet interpretari vt verba ſonant, &
pro hoc allego tex. in l. 1. §. vi poſſidere ff. de
2 vi & vi arma. vbi † ille dicitur vi poſſidere,
qui expulſo aliquo per vim poſſeſſionẽ acqui-
ſitam tenet. Vnde cum D. Auguſtinus acqui-
fierit

Digitized by Google

fierit poſſeſſionem vacuam domus, in qua nemo habitabat, nullam vim commiſit.

Secundo alleg. tex. in l. ſi à te. c. ei. vbi ſi ſum deiectus à poſſeſſione per Titium licet Mæuius poſſidere cœperit, non poſſunt de vi experiri contra Mæuium, ſed contra Titium tantum, & per iſtum tex. fundatur quòd † interdictum vnde vi, non poteſt intentari contra tertium, licet habeat cauſam à ſpoliante per vim, vt Bart. ibi dicit Bald. in l. 1. C. de his quæ in fraud. credit. Innoc. in cap. cum ad ſedem de reſtitut. ſpoliat. Vnde cum nullam vim intulerit D. Auguſtinus, remedio capitulorum regni iuuari non poteſt aduerſarius, & articuli omnes ſunt impertinentes.

3

Nec obſtat, ſi diceretur, quòd monaſteriũ Diuæ Annuntiatæ à quo cauſam habet dictus D. Auguſtin. habuit poſſeſſionem domus virtute ſententiæ nullæ, & † propterea Franciſcus de Cataro fuit ſpoliatus virtute ſententiæ nullæ, ergo reſtituendus c. conquerente, de reſtit. ſpol. l. meminerint, vbi Bart. C. vnde vi. And. allegat illam in cap. 1. hic finitur lex in add. in c. 1. de vaſſal. qui contumax, in fine. Alex. doct. in l. iuſtè ff. de acquir. poſſ. Nam reſpondetur, quod licet ſententia lata per Curi. Barolitanam fuiſſet declarata nulla per ſacrum Conſilium poſt poſſeſſionem domus per D. Auguſtinum † tamen auditus, neque citatus vnquam fuit, & propterea ſententia ſibi non nocet l. de vnoquoq; ff. de re iud. toto tit. res inter alios acta.

4

5

6 Secundò reſpondetur nam † ſpoliatus virtute ſententiæ nullæ poteſt petere reſtitutionem poſſeſſionis ſed non remedio capitulorũ

7 regni, quæ requirunt violentiam, & † tex. in d. c. conquerente, procedit contra iudicem, & contra partem obtinentem ſententiam nullam, ſed contra tertium opus eſt nouo iudicio & corã iudice competenti, & propterea contra dictum D. Auguſtinum non poteſt procedi virtute capitulorum regni, ſed ordinariè coram iudice competenti, & propterea facto verbo die 8. Iulij 1550. in ſacro Conſilio fuit prouiſum brachium Regium petitum erga D. Auguſtinum non eſſe præſtandum, ſed contra eum agatur coram ſuo iudice competenti. Magiſter Actorum Ioannes Dominicus Tramontana.

S V M M A R I V M.

1 *Condemnatus ad tertias decurſas vigore inſtrumẽti, an poſt ſententiam poſſit in aliquo iudicio petere, quòd inſtrumentum prædictum declaretur illicitum: eo quia exceſſit ſummam debitam.*

2 *Ioannes Angelus Piſanellus Aduocatorum Princeps.*

3 *Exceptio poſt ſententiam opponi non poteſt, quando eſt contra ius agentis diſcuſſum in iudicio.*

4 *Exhæredatus conuentus ab hærede ſcripto, ſi non opponit querelam, ſuccumbens non poteſt poſtea principaliter agere querela inofficioſi teſtamenti, ratio traditur infra num. 13.*

5 *Exceptio rei iudicatæ obſtat, quando deducitur illud quod fuit deductum in alio iudicio, quod an ſit verum omnino, patet infra nu. 14.*

6 *Exceptio rei iudicatæ ad hoc vt obſtet tria interuenire debent copulatiuè.*

7 *Exceptio rei iudicatæ non obſtat, quando in ſecundo iudicio petitur principaliter illud, quod per viam exceptionis eſt oppoſitum in primo.*

8 *Exceptio ſimulationis poteſt principaliter tractari in ſecundo iudicio, licet in primo ſit oppoſita per viam exceptionis, & nõ obſtat exceptio rei iudicatæ quando variatur modus, & finis agendi.*

9 *Exceptio rei iudicatæ nõ nocet quando agitur alia actione ad eandem rem, & generaliter eſt iudicatum circa illam rem.*

10 *Exceptio contraria ſententiæ non principaliter ſed per conſequentiam non obſtat.*

11 *Exceptio peremptoria contra ſententiam licet opponi non poſſit, hoc tamen quando agitur ex ſententia, ſed ſi agitur ex prima actione poteſt opponi exceptio etiam in ſecundo iudicio.*

12 *Exceptio ad impediendum executionem ſententiæ opponi non poteſt, ſed bene principaliter tractari, quando variatur modus, & finis agendi.*

13 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 8.

In materia exceptionis rei iudicatæ.

IN cauſa Mag. Fabij Caraccioli cum Illuſt. Aſcanio Columna
1 conuento † ad ſolutionem ducatorum centũ viginti annuos olim Magnif. Io. Thomę Caracciolo venditos per Illuſt. q. Fabritium Colũnam pro ducatis mille, & ad tertias futuras ad illam rationem, è conuerſo pro parte dicti Illuſt. Aſcanij petebatur, dictum inſtrumentum declarari illicitum, & reduci ad debitam ſummam. Ex aduerſo Magnif. Fabius oppoſuit exceptionem rei iudicatæ, ex quo annis præteritis fecerat condemnare dictum Illuſt. Aſcanium ad ſoluendum tertias præfatas ad
2 rationem centum viginti. Mag. & † aduocatorum princeps Ioan. Angelus Piſanellus aduocatus dicti Magn. Fabij in Rota allegauit Bald. in l. 1. C. de iuris & facti ignor. vbi dicit,
3 q † quando ius agentis diſcuſſum in iudicio

eſt

eſt contrarium executioni, tunc talis exceptio non poteſt opponi poſt ſententiam.

Secundò allegat Bal. in l. peremptorias in 2.col. C. ſent. reſci. nõ poſſe. vbi † ſi exhæredatus cõuenitur ab hærede ſcripto petitione
4 hæreditatis, & non opponit de querela, ſi ſuccumbit, nõ poteſt poſtea principaliter agere querela. Cum Illuſtr. Aſcanius fuerit condemnatus ad ſoluẽdum tertias ad rationem centum viginti, & non fuit oppoſitum de inſtrumento illicito, non poteſt poſtea opponi.

Tertiò allegabat Paul. de Caſtr. in l. ſi quis cum totũ ff. de exceptione rei iudi. vbi dicit,
5 quod † ſemper quod deducitur in iudicio illud quod fuit deductum in alio iudicio, obſtat exceptio rei iudi. & ſic in præſenti cauſa procedi non poteſt.

His non obſtantibus, concludo contrarium,
6 & procedendũ eſſe ad vlteriora. Nam vt † obſtet exceptio rei iudic. tria interuenire copulatiuè debent rei, perſonæ agendi identitas l. cum quæritur. ff. de exc. rei iudica. & ibi per doct. ſed cum in caſu noſtro ſit diuerſus modus agendi non obſtat exceptio. In primo iudicio fuit actum, quòd Illuſtr. Aſcanius condemnaretur ad tertias iuxta formam inſtrumenti, nec fuit exceptum de inſtrumenti iniquitate. In iſto ſecundo iudicio agitur principaliter ad reſciſſionem inſtrumenti, & pro hoc allego Bal. in l. ſi in autem §. ſi. ff. de nego.
7 geſt. quòd † quando in primo iudicio eſt oppoſitum quid per viam exceptionis in 2. poteſt deduci principaliter, quãdo variatur modus & finis, & non obſtat exceptio rei iudicatæ. Iſtud etiam probat tex. in l. vindicantem, ff. de euictio. vt not. Bart. in l. qui Romæ §. duo fratres in 1. oppoſit. ff. de verb. oblig. vnde cum in 2. iudicio variatur modus; cũ agatur ad reſciſſionem inſtrumẽti, finis variatur, quia in primo iudicio agebatur ad tertias. In ſecundo agitur ad reſciſſionem, ne aſſiſtentia petita pro parte Magnif. Fabij pro tertijs decurſus non præſtetur. Et ſic dicta Bald. declarat Soc. in conſ. 264. viſis in 8. col. verſ. circa ſextam in 2. par. vbi in illo caſu erat actum ad tradendum rem, erat oppoſitum de ſimu-
8 latione † & fuit lata ſententia condemnatus ad tradendã, poſtea in 2. iudicio petebat condemnari ad euictionem præſtandam, fuit per viam principalis petitionis iterum actum de ſimulatione ad alium finem. ſ. ad euitandam euictionem, concludit Socc. quod non obſtat excep. quia variatur modus & finis. Sic in caſu noſtro in iſto iudicio fuit principaliter intentata reſciſſio ad finem, ne aſſiſtentia petita præſtetur ſuper terra Ariſſæ, vt ex actis.
9 Secundò quando † agitur ex alia actione, licet ad eandem rem, non obſtat exceptio, quãdo generaliter eſt iudicatum circa illam rem licùm quæritur, cum d. ſeq. & in §. actiones l. ea eãdem ff. de excep. rei iud. & per iſta Soc. in conſ. 18. in fin. vol. 1. quòd quando eſt generaliter ſententiatum circa rem non obſtat exceptio agenti ad illam rem alio, & diuerſo modo. Vnde licèt ſit condẽnatus Illuſt. Aſcanius ad tertias præteritas, & futuras, tamen hodie dum pro illis tertijs petitur aſſiſtentia, poſſum opponere de inſtrumento illicito. Ang. in d. §. duo fratres in 2. col. quòd
10 † quando exceptio non eſt contraria ſentẽtiæ principaliter ſed in conſequentiam, non obſtat. Vnde licèt videatur contra ſententiam, quia ſi vera eſt iniquitas inſtrumenti non ſoluit tam maiores tertias, tamen eſt in conſequentiam, & non principaliter.

11 † Tertiò licet non poſſit opponi exceptio peremptoria contra ſententiam, tamen quãdo non agitur ex ſententia, ſed ex primæua actione orta ex inſtrumento, tunc vt poterãt opponi exceptiones contra primæuam actionem inſtrumenti, in primo iudicio. Ita in iſto ſecundo tex. in l. duobus ff. de excep. rei iudi. & ibi doct. Bart. Sal. in l. 1. C. de iur. & facti igno. Iaſ. ibi in 3. col. ſed Magn. Fabius egit ex inſtrumento petendo aſſiſtentiam & nõ ex ſententia, meritò ſi poſſunt opponi omnia cõtra inſtrumentum.

Non obſtant allegata in contrarium primò decif. Bal. in l. 1. C. de iuris & facti igno. nam
12 † loquitur ad impediendum executionem ſententiæ, & non loquitur quando eſſet intentatũ aliquid principaliter, & variaretur modus & finis per ſupradicta, vt eſt in caſu nřo.

Nec obſtat ſecundò deciſio Baldi in dicta
13 l. peremptorias. nam † ideo filius non poteſt ibi intentare querelam poſtea, ex quo lex dedit ei præceptum, vt quando poſſideret, deberet per modum contradictionis querelam exponere l. Papinianus § ſi filius ff. de inof. teſta. quem alle. Andr. in c. 1. de vaſall. decrepæta. col. 1. & in c. Imperialem §. inſuper de prohi. feu. alie. per Fede. Vnde cum non oppoſuit querelam per modum contradictionis meritò ſi non poteſt amplius opponere. Vel & ſecundo nõ eſſe verum, quòd poſtea filius per viam principalis petitionis non poſſit agere querela, per tex. in l. vindicantem, & ita Bal. mordet ibi Saly.

Nec obſtat tertiò deciſio Pauli de Caſtro in
14 dicta l. ſi quis cum totum. nam † intelligitur, quando in primo iudicio eſſet principaliter aliquid diſcuſſum, non poſſet poſtea ſecundo loco illud idem diſcuti, & loquitur in fructibus. Nam primò fuit actum rei vindicatione ad fundum, & poſtea in ſecundo iudicio de fructibus eiuſdem fundi ratione dominij, tũc obſtat exceptio, quia in primo iudicio rei vendicationis cognitum erat de dominio, & ſuccubuit, & propterea quãdo in primo iudicio eſt actũ incidenter non procedit deciſio Pauli de Caſtro, & illud probat tex. in l. ſi ante ff. de except. rei iud. vbi ſi primo egit confeſſoria,

ria in qua dominium venit incidentur l. ſicuti §. ſi quærantur ff. ſi ſer. vendi. ſi poſtea in ſecundo iudicio intentatur rei vendicatio, non obſtat exceptio, & propterea omnino dicendũ eſt Paulum de Caſtro loqui in illo ſuo caſu particulari, alias ſi generaliter intelligeretur eſſet contra tex. in dicta l. cum quæritur. Item eſſet contra tex. in d. l. ſi ante, & multis medijs Socyn. in d. l. ſi cum totum §. generaliter, reprehendit.

15 Et † propterea concludo, quòd in præſenti iudicio variatur modus: quia agitur reſciſſoria, variatur finis, vt non præſtetur ſententia in aſſiſtentia, vt nouiſſimè petitum eſt, quòd exceptio non obſtat. Et ita die ſeptimo Nouẽbris 1550. facto verbo in ſacro Conſilio per Magnificum, & conſcientiatum Conſiliarium Hectorem de Ieſualdo, fuit prouiſum, quòd procedatur in cauſa oppoſita exceptione rei iudicatæ non obſtante. Bozavotra actorum Magiſter.

SVMMARIVM.

1 Tranſactio an poſſit reſcindi, quando ſunt enormiter læſi tranſigẽtes vltra dimidiam iuſti pretij, adeo quod locum ſibi vindicet diſpoſitio l. 2. C. de reſcind. venditio.

2 Dolus re ipſa æquiparat dolo ex propoſito.

3 Iuramentum in litem non datur contra hæredes tutoris, nec contra tertios poſſeſſores.

4 Iuramentum in litem datur contra tutorem & eius fideiuſſorem, quando non confecerunt inuentarium.

5 Læſio vltra dimidiam ſufficit quòd fundetur in genere, & in confuſo de pluribus rebus in vno inſtrumento contentis, facta omnium coacernatione.

6 Contractus vnicus cenſetur, licet in eo ſit facta ceſſio plurium rerum vno pretio, & inſtrumento, licet res ſint diuerſæ.

7 Contractus eſt quid indiuiduum.

8 Indiuiduũ vtile per inutile vitiatur.

9 Contractus quò ad reſciſſionem indiuiduus reputatur.

10 Donatio plurium rerum facta in vnò contractu, licet reſpectu vnius cuiuſq; rei non indigeret inſinuatione, tamen quia vnica cenſetur, ſumma abacernata aſcendunt ad ſummam, ita quòd neceſſaria eſt inſinuatio, ipſa requiritur, ſecus tamen quando eſſent factæ plures donationes.

11 Vendens plures res vnico pretio, vnicò contractu pro omnibus agitur remedio l. 2. niſi pretium vnius rei eſſet exiguum, alterius tamen magnũ: nam tunc induceretur compenſatio.

12 Deciſio quæſtionis.

ALLEGATIO 9.

In materia reſciſſionis tranſactionis.

IN cauſa Magnificarũ ſororum de Sarcuſijs cõtra Magnificum Hieronymum Burellum demõ-
1 ſtrabitur † dictas ſorores eſſe læſas in prætenſa tranſactione, nam remiſerunt quatuor iura dicto Magnifico Hieronymo pro ducatis cẽtum, videlicet. Ius hæreditatis Magnifici Ioannis eorum patris, ſecundo ius donationis maſſariæ factæ dicto quondam eorum patri, quæ fuit appreciata ducatis mille, tertio ius redditionis cõputi adminiſtratæ tutelæ, in qua pro nunc fuit datum iuramentum in litem per S. R. C. pro ſumma ducatorum mille, & ducentum. quartò promiſſio euictionis. In dicta tranſactione
2 ſunt enormiſſimæ læſæ dolo reipſa † qui æquiparatur dolo ex propoſito l. ſi ſuperſtite. C. de dolo. quem alleg. docto. in l. ſi quis cum aliter ff. de verb. oblig. quæ læſio, cum remittuntur tot iura pro ducatis centum, nedum vltra dimidiam, ſed etiã reſpectu dubij euentus litis excedit, meritò ſit reſcindenda, ſecundum communem opin. in l. 2. C. de reſci. ven. quam declarat Cor. in conſ. 166. vol 1. Dec. in conſ. 216. Soc. Iun. in conſ. 129. nu. 48. vol. 1.

Nec obſtat, quòd Magnifici & eximij Iureconſulti Nicolaus Franciſcus de Conſtantio, & Antonius Feltrius Aduocati ex aduerſo allegabant, quòd de ſententia præſenti iuramenti in litem nulla erat habenda ratio, ex quo fuit lata contra fideiuſſorem tutoris mortuo tutore, & ob non confectionem inuentarij, & tamen inuentarium erat confectum per Magnificam Rebeccam Brancatam eorum matrem, & allegabant deciſ. Capicij nu. 91. vbi
3 † non datur iuramentum in litem contra hæredes tutoris, nec contra tertios poſſeſſores, vt ibi. Nam ſententia ſacri Conſilij fuit rectè lata, ex quo in eo proceſſu cõſtabat, non tantum Antoniũ Sarcuſum tutorem, quàm Dominicum Sarcuſum fideiuſſorem adminiſtraſſe
4 tutelam: & † quia non confecerant librum fuit præſitum iuramentum ſuppletorium l. 1. §. officio. ff. de tute. & rat. diſtrah. & propterea illa deciſio Capicij non obſtat, & ego allegabam Bal. in c. 1. §. ſi vaſallus de feu. defu. mil. vbi iuratur in litem contra hæredem.

Nec obſtat, quòd iſtæ Magnificæ Sorores de ſumma iuramenti in litem habuiſſent ducatos 789. & reſtabant conſequi ducatos 411. quorum reſpectu centum ſunt ſoluta, non eſſet læſio in tam magna quantitate. Nam omnia illa quatuor renunciata in tranſactione euidenter
5 fundant læſionem enormiſſimam: nam † ſufficit in genere, & in confuſo de pluribus rebus in vno inſtrumento cõtentis læſionem fundare, facta omnium coacernatione, ita Bald. in conſ.

6 conſi.91.facti narratio, in fi. vol.2. nàm † cenſetur vnus contractus, poſtquam eſt facta vna ceſſio plurium rerum vno precio,& in vno inſtrumento, text. in l.ædiles aiunt §. fin. l. Labeo ff. de ædil.edict.in l. qui duos ff. de cõtrahen.emp.l. ſi vno ff.de adiect. in diem contractus iſte eſt vnicus,licèt quatuor.diuerſa contineat, licèt læſio ſit clara circa ius hæreditarium,circa ius donationis,circa tutelam,circa iſtum quartum ducatorũ 411.etiam deber
7 reſcindi ex † quo contractus eſt indiuiduus
8 † & in indiuiduis vtile p inutile viciatur l. 1. §. ſed ſi mihi ff.de verb.oblig. And.alleg.in c.Imperialem §. præterea ducatus col. 1.de probi.
9 alie. per Feder. & † contractus quò ad reſciſſionem indiuiduus reputatur l.ſcire debemus ff.de verb.obli.vbi doct.& vnicum preciũ circa diuerſa facit vnicum contractum. Alex. in conſi. 143. vol. 7.pro qua opin.allego Io. Aud. in addi. Specu.in titu.de ſolu.§.1. in add. quę
10 incipit & plus,qui dicit, ꝙ † ſi ſunt factæ plures donationes diuerſis, quæ ſingulæ ſeparatim non aſcenderent ad ſummam ducatorum quingentorũ,tamen ſimul iunctæ aſcẽderent, non ſit neceſſaria inſinuatio l. ſancimus §. ſi quis verò C.de donatio.tamen quando eſt facta donatio vni plurium rerum in vno cõtractu, vnica cẽſetur donatio, & ſummæ coaceruantur, & requiritur inſinuatio. Rom. ſequitur, & alleg.in conſil.305. vnde conſideratur læſio reſpectu omnium, ita etiam conſiderat Are.in d.l.ſcire debemus. in pen.col.ver.adde duos alios ex mente Bal.in l. fin.§. pręterea.
11 in 2.col.C.de iur. dot.ꝙ † ſi quis vẽderet plures res vni vnico precio in vno cõtractu, pro omnibus agit remedio l. 2. C.de reſcin.vend. niſi precium reſpectu vnius rei eſſet tantum exiguum,& reſpectu alterius eſſet exceſſiuum & compenſari poſſent, in d.l.duorum §. videamus ff.de contrah.emp.Quibus allegatis in S. R.C.facto verbo per illum eximium, integerrimum conſiliarium D.Ioannem Thomam de
12 Minadois die 24. Decẽb. 1550. fuit † lata diffinitiua ſententia reſcindens tranſactionem.

Actuarius fuit Mancuſius.

SVMMARIVM.

1 *Secundum teſtamentum licèt imperfectum tollit primum perfectum, & ſolenne, quando à primo ad ſecundum tranſacti fuerunt decem anni.*
2 *Primum teſtamentum dicitur reuocatum, quando conſtat per quinque teſtes de vltima voluntate.*
3 *Vltima voluntas in fauorem filiorum probata per duos teſtes valet.*
4 *Teſtes non rogati, & non idonei ſufficiunt ad probandam voluntatem inter liberos.*
5 *Teſtatoribus ſancimus, vt procedat requirit tres teſtes idoneos.*
6 *L. Sancimus. eſt limitatiua legis antiquæ.*
7 *L. Correctoria debet intelligi cum limitatione legis correctæ.*
8 *L. Cum auus. & l. cum acutiſſimi. non habent locum quando inſtitutus hæres extraneus grauatus eſſet reſtituere alteri, & ſi defecerit, Titio.*
9 *L. Cum auus. & l. cum acutiſſimi. ſunt exorbitantes à iure communi.*
10 *L. Exorbitans non extenditur vltra quàm loquatur.*
11 *L. Cum auus. ceſſat quãdo ſubſtitutio ſit ſub conditione, quæ poteſt in vita adimpleri.*
12 *Verbum deficere, poſitũ in ſubſtitutione importat etiam actum inter viuos.*
13 *Teſtator præferens ſubſtitutum inſtituto in vita, multo fortius præfert ſubſtitutum filio ſubſtituti.*
14 *Subſtitutio concepta per verbum defecerit, vel deceſſerit, differt.*
15 *Vocatus ex diſpoſitione l. cum auus, nõ ſuccedit teſtatori, ſed patri ſuccedit ab inteſtato, & ideo alienata reuocare non poteſt per patrem ſuum, & idem nu. 18.*
16 *Primus nominatus diſpoſitiuè à teſtatore cẽſetur magis dilectus.*
17 *Nominatus diſpoſitiuè non excluditur à nominato ſub conditione.*
19 *Prohibitio alienationis ſine cauſa non valet, & etiam nec facta cum cauſa, quæ non eſt ſufficiens.*
20 *Prohibitio alienationis non facta fauore familiæ dicitur nudum præceptum.*
21 *Hæres propriè ille dicitur, qui eſt ſcriptus in teſtamento.*
22 *Prohibitio alienationis dicitur facta reſpectu vocatorum in teſtamento.*
23 *Vocatus per illa verba, ſi ſine liberis deceſſerit, cum prohibitione de non alienando, videtur vocari.*
24 *Prohibitio alienationis inducit fideicõmiſſũ.*
25 *Filius poſitus in cõditione cẽſet vocat⁹, quando eſt facta contemplatione maſculinitatis.*
26 *Dicta in vno capitulo non repetuntur in alio præcedenti, vbi non eſt eadem ratio.*
27 *Agens ex fideicommiſſo neceſſe habet probare aditionem per hæredes inſtitutos.*
28 *Fideicommiſſarius, vt agere poſſit contra tertios poſſeſſores, oportet ꝙ fideicommiſſum ſit reſtitutum, aliàs non obtinet, etiam cum clauſula omni meliori modo.*
29 *Alienata reuocari non debent per fideicommiſſarium fideicommiſſum ignorante.*
30 *Hæres immiſcens bonis defuncti non conficiens inuentarium tenetur inſolidum ſeruare factum defuncti.*
31 *Inuentarium vt hæres vt proſit, debent citari tertij poſſeſſores, quorum notitia habebatur, & non ſufficit proclama.*
32 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 10.

Fideicommiſſaria.

IN cauſa Magnifici Angeli de Lupis, & aliorum poſſeſſorum conuentorum ad inſtantiam Angeli de Renaldis neceſſe eſt fimbrias extendere contra morem, cum cauſa id expoſcat, & ponitur caſus. *Miccolus de Vulpibus in anno 1494. Condidit teſtamentum, in quo inſtituit ſuos nepotes hæredes, & Aldam eius filiam in 500. & caſu quo dicta Alda procreauerit filios legitimè: filius maſculini ſexus primogenitus, & ſi defecerit ſecundogenitus ſit hæres Vniuerſalis, & dicti eius nepotes ex fratre inſtituti teneantur reſtituere hæreditatem dicto primogenito ſeu ſecundoggenito: & caſu quo Alda procreauerit fœminas, filius maſculus ex filia primogenita ſuccedat, & caſu quo tam primogenitus, quàm ſecundogenitus ex filia primogenita mori contigerit abſque liberis quandocunque, & ab inteſtato, ipſi nepotes, & eorum filij ſuccedant: probibuit, quod bona non vendantur per ipſam Aldam, nec per ſuos nepotes diſtrahi, legari, in dotem dari, nec alio modo diſponi. ſed tantum de fructibus diſponere valeãt, quod bona gubernentur, cultiuentur, & manuteneantur ne deficiant. Quid accidit, dictus Miccolus in anno 1506. condidit aliud teſtamentum reuocans, & annullans omnia alia teſtamenta, inſtituens Aldam filiã, quæ fecit tres filios, Miccolum primum, Cæſarem ſecundũ, Perſium tertium, qui Miccolus filius primogenitus Aldæ fecit filium nomine Angelum de Ranaldo, qui reperit multa bona alienata per eius patrem, & Aldam auiam, contra iſtos tertios poſſeſſores quæritur quid iuris.*

Circa cauſam præfatã quatuor ſunt dubia. Vtrum primum teſtamentum in anno 1494. ſit reuocatum per ſecundum in anno 1506. ſecundum dubium, vtrum ſi primum teſtamentum valeat, & non ſit reuocatum, Angelus actor ſit vocatus ex fideicommiſſo: tertium, quia Alda contrauenit voluntati defuncti, vtrum noceat eius poſteris, quartũ quia actor fuit hæres patris Miccoli iunioris, qui vendidit bona à quo cauſam habent cõuenti, vtrum teneatur de euictione.

1 Ad primum demonſtrabo, † teſtamentum eſſe reuocatum ex alio ſecundo in anno 1506. in quo Miccolus caſſat omnia alia teſtamenta, & inſtituit Aldam eius filiam, quod ſecundum teſtamentum licet prætendatur non ſolenne: quia non ſunt deſcripti teſtes, tamen quia cum tali vltimo teſtamento concurrit ſpacium decem annorũ à tempore primi vſque ad tempus ſecundi, quo caſu ſecundum teſtamentum licet imperfectũ tollit primum perfectum, & ſolenne l. ſancimus C. de teſtamen. §. ex eo. in ver. perfectæ. qui. mo. teſtam. infir. & omnes doct. in d. l. ſancimus. & Alex. conſuluit in conſi. 105. ac diligenter, in 2. col. ver. ad probandum. volum. 4. in conſil. 105. paucis vtar. in prin. volum. 2. Fulg. in conſil. 57. Socyn. conſil. 2. nume. 10. volum. 3. Guid. in deciſ. 200. vnde cum ſit decennium inter vnum, & aliud teſtamentum, cenſetur reuocatum.

2 Secundò † tale teſtamẽtum primum eſt reuocatum ex vltima voluntate per quinque teſtes probata, in qua inſtituebatur Alda eius filia, quæ † vltima voluntas, cum ſit in fauorem filiorum, probata per duos teſtes valet l. hac conſultiſſima §. ex imperfecto C. de teſtamen. habet in ſe clauſulam derogatoriam in §. ſi quis autem. ea. l. & † teſtes non rogati nõ idonei ſufficiunt, glo. in l. fi. C. de cond. inſer. doct. in dict. §. ex imperfecto. Dec. in conſil. 627. nume. 11. Guid. Papæ in deciſ. 538. Guil. Bened. in cap. Raynutius. in verſi. teſtamento. nume. 58. vſque ad numerũ 77. vnde cum ſit inſtituta filia per hanc vltimam voluntatem videtur ſublatum, & reuocatum primum teſtamentum: quæ vltima voluntas, quando forte de per ſe non ſufficeret ad tollẽdum primum teſtamentum, iuncta cum tempore decennij ſufficit d. l. ſancimus.

5 Nec huic cõſiderationi obſtat quòd † tex. in dict. l. ſancimus. requirit tres idoneos teſtes, & in caſu noſtro fuerunt mulieres, quæ deponunt de hac vltima voluntate. Nam reſpondeo, quòd † text. in dict. l. ſancimus. venit limitando l. antiquam, quæ ſe habet, quòd primum teſtamentum non tollitur ex ſecundo imperfecto: ſed lex antiqua, quæ ſe habebat, quòd primum teſtamentum non tollitur ex ſecundo imperfecto ratione ſolennitatis, non habet locum inter filios dict. §. ex imperfecto. vnde cum ad tollendum primum inter liberos ſufficiebat probari per duos teſtes etiam fœminas: ita ad probandum hanc reuocationem primi teſtamenti cum curſu decennij ſufficit inter filios per fœminas. cum † lex correctoria debeat intelligi cum limitatione l. correctæ. authen. offeratur C. de litis conteſta. l. ſciendum ff. qui ſatiſd. cog. vnde primum teſtamentum eſt reuocatum, aut ex illo ſecundo in anno 1506. aut ex iſta vltima voluntate per quinque teſtes probata, licet in eis eſſent aliquæ fœminæ.

Circa ſecundum, dato quòd primum teſtamentum valeret, non eſt vocatus ex eo iſte Angelus actor iudicio teſtatoris. Et diſcurrendo verba primi teſtamenti prætendi poſſunt tria fideicõmiſſa, primum in illis verbis *& ſi primogenitus defecerit ſuccedat ſecundogenitus*, cũ huius primogenitus, qui eſt iſte Angelus vocatur ex l. cum auus ff. de cond. & dem. & l. cum acutiſſimi C. de fideicom. ſecundum fideicommiſſum prætendi poteſt ex illis ver-

verbis; & caſu quo filij Aldæ primogenitus
quàm ſecundogenitus, vel primogenitus ex filia
quandocunque mori contigerit ſine liberis, &
ab inteſtato, tunc ſuccedant nepotes teſtatoris.
& ſic iſte Angelus actor filius primogeniti Al-
dæ vocatus eſt. ex l. Lucius. la 2. ff. de hæred.
inſtit. tertium fideicommiſſum prætendi po-
teſt in quarto capitulo dum prohibet.
Circa primum dico nullum fideicõmiſſum
8 conſiderari poſſe: nam † diſpoſitio l. cũ auus
l. cum acutiſſimi. nõ habet locum in caſu no-
ſtro. Nam nepotes teſtatoris ex fratre grauati
ſunt reſtituere hæreditatem filio primoge-
nito Aldæ, & ſi defecerit ſecundogenito, quo
caſu quando extraneus grauatur de reſtituen-
do alteri, & ſi defecerit Titio, non procedunt
illa iura. Ita Bar. in l. qui filium §. Sabinus ff.
ad Trebel. & ibi Imo. & Pau. de Caſt. Socyn. in
d. l. cum auus. & nouiſſimè Soc. Iun. in conſi.
100. nume. 8. vol. 1. Bened. in c. Raynutius. in
verſ. abſq; liberis. lo 1. nu. 1 2. in 1 1. limitatio-
9 ne. Et ratio eſt: cum † diſpoſitio d. l. cũ auus,
eſt exorbitans à iure cõmuni, vt per doct. ibi
Imo. in l. filio præterito ff. de iniuſt. & irrit. te-
ſtam. Curt. Iun. in conſil. 33. num 8. reaſſumit
Soc. Iun. in d. conſi. 100. nu. 9. Cum ſit exorbi-
10 tans † non extenditur vltra quàm loquatur.
Vnde cum loquatur, quando filius eſt graua-
tus reſtituere alteri, quòd ſubintelligitur illa
clauſula ſi abſque liberis deceſſerit, non debet
extendi, quando eſt grauatus extraneus reſti-
tuere alteri.
11 Secundò, quando † ſubſtitutio fit ſub con-
ditione, quæ poteſt in vita adimpleri, ceſſat
diſpoſitio l. cum auus. ita probat text. in d. §.
Sabinus. & ita probat tex. in d. l. cum acutiſ-
ſimi. ibi, poſt obitum. & ita declarant omnes
doct. ibi, & Decius in l. generaliter C. de inſti.
& ſubſtit. Socy. Iun. in conſil. 126. nu. 12. vol. 1.
ſed in caſu noſtro eſt facta ſubſtitutio, quæ po
teſt in vita adimpleri: quia eſt dictum, *& ſi*
defecerit primogenitus ſuccedat ſecundogenitus,
12 quod † verbum deficere importat etiam actũ
inter viuos, quando quis non poteſt eſſe hæ-
res, vel non poteſt adire hæreditatẽ, vel quia
eſſet rebellis. ita probat tex. in l. amiſſos §. 1.
ff. de capt. & poſtlim. reuer. Et ratio eſt: quòd
13 † quando teſtator præfert ſubſtitutum inſti-
tuto in vita, multo fortius præfert ſubſtitutũ
filio ſubſtituti. l. ſi viua matre C. de bo. mater.
14 & magna eſt differẽtia in verbis, vtrum † ſub-
ſtitutio ſit concepta per verbum defecerit,
aut per verbum deceſſerit, vt Alex. in con-
ſil. 43. ponderatis. in fi. colum. volum. 3. Socy.
in l. ſolemus ff. de cond. & demon. Dec. in con-
ſil. 486. num. 8. vnde cum in caſu noſtro ſit cõ-
cepta per verbum defecerit, quod in vita a-
dimpleri poteſt, diſpoſitio illarum legum non
militat.
Sed dato quòd diſpoſitio illarum legum a-
15 daptaretur in caſu noſtro, tamen † vocatus
ex diſpoſitione l. cum auus. & l. cum acutiſſi-
mi. non vocatur ex Iudicio teſtatoris, ſed pa-
tri ſuccedit ab inteſtato, & propterea aliena-
ta per patrem reuocare non poteſt, allegatur
tex. in d. l. cum auus. ibi *conditionem fideicom-*
miſſi defeciſſe. idem in l. generaliter §. cum an-
tem. ibi *ſubſtitutionem euaneſcere*, & ita tenet
Bal. in d. l. cum acutiſſimi. in tertia col. verſi.
ne videatur Alex. in conſil. 186. vol. 2. Socy. in
d. l. cum auus, nu. 111. verſi. ſed nunquid, ergo
ſi ab inteſtato ſuccedit patri, alienata reuo-
care non poteſt l. cum à matre C. de rei ven-
dicat.
Nec ſecundum prætenſum fideicõmiſſum
conſiderari poteſt. Nam licèt dicatur, quod te-
neantur reſtituere fideicommiſſum filio pri-
mogenito Aldæ, & ſi defecerit ſecundogeni-
to, non videtur modo aliquo vocatus Ange-
lus actor filius primogeniti, ſed potius ſecun-
16 dogenitus † cum ſit diſpoſitiuè, & non ſub cõ-
ditione nominatus, ergo magis dilectus l. cũ
17 ita §. in fideicõmiſſo ff. de leg. 2. & † nunquam
diſpoſitiuè nominatus excluditur à nomina-
to ſub conditione l. ſi ita legatum, verſic. præ-
ter eos equos ff. de lega. 1. plura las. in l. qui
duos, num. 4. eod. tit. maximè quia iſte ſecun-
dogenitus eſt magis proximus teſtatori, quàm
filius primogeniti, argumento l. ſi viua matre
& conſuluit Dec. in conſi. 151. in 2. col. verſic.
18 modo ſic, quando † ex tali conditione ſi ſine
liberis deceſſerit vocaretur iſte Angelus a-
ctor filius primogeniti, non vocaretur ex fi-
deicommiſſo, ſed vt hæres patris, ita quòd
tenetur approbare factũ defuncti, ita eſt glo.
communiter approbata in dict. l. Lucius. la 2.
ff. de hæred. inſti. Alexan. diſputat ad partes
in conſil. 185. in 2. volum. & in conſi. 15. col. 3.
volum. 4. Decius in conſil. 391. 422. & Curt.
Sen. in conſil. 41. Socyn. in conſil. 73. capien-
do primum, nume. 30. volum. 4. Curt. Iun. in
conſil. 133. nume. 4. Socyn. Iun. in conſil. 27.
nume. 14. volum. 1. Guid. Papæ in deciſ. 39. &
184. Ripa in l. 1. C. de pactis. Lancell. in l.
Centurio, num. 99. alias 466. ff. de vulg. & pu-
pill. Zaſius. in tracta. ſubſti. in vltima parte,
litera E. qui omnes concludunt, quòd liberi
vocati per illa verba, ſi ſine liberis deceſſe-
rit, non poſſunt reuocare alienata per eorum
patrem.
Nec tertium prætenſum fideicommiſſum
19 prohibitionis alienationis obſtat: nam † talis
prohibitio eſt ſine cauſa, cum bona gubernen-
tur ne deficiant, nõ eſt cauſa, de qua per doct.
20 in l. filiusfam. §. Diui. ff. de leg. 1. nec † hæc eſt
fauore familiæ, cum ſubſtituti non erant de
familia, ſed filij Aldæ de familia de Ranaldis,
& propterea nudum præceptum continere vi-
detur, & allegatur text. in l. pater §. mater
filios ff de legat. 3. vbi erat facta prohibitio,
ne prædia alienarentur, ſed conſeruentur
ſucceſſioni, & tamen fideicommiſſum non

eſt inductum, ita Bar. ibi intelligit illũ, quem ſequitur Cuman. in dicto §. Diui. refert Paulus de Caſtro ibi col. 2. Curt. Sen. in conſil. 46. num. 30. Vnde fideicommiſſum non eſt inductum, ſed quando inductum eſſet, non eſt vocatus iſte Angelus cum verba dicant ꝙ *bona perpetuò per hæredes gubernentur ne deficiente* ergo ſubſtituti nõ vocantur, ſed tantum ſcripti
21 pti hæredes. Hæres † propriè dicitur ſcriptus in teſtamento l. qui liberis §. hæc verba ff. de vulg. & pupill. & dum dicitur *& alios ſucceſſione futuros*, ideſt hæredes ſcriptos, vt ſint eiuſdem qualitatis c. fin. vbi doct. de pactis in 6. glo. in l. non ſolum §. cæteros ff. de procur. l. ſi alij C. de ſeruis fugitiuis. Vnde cum non ſit vocatus neq; ſcriptus in teſtamento iſte Angelus actor talis prohibitio non videtur ſui fauore, vt conſiderat Decius in conſi. 636. nu.
22 8. vbi † prohibitio de non alienando eſt facta reſpectu vocatorum tantùm in teſtamento.
Nec officit limitatio, quam tradunt doct.
23 in d. l. Lucius, quòd † quando vocantur aliqui per illa verba, ſi ſine liberis deceſſerit, & ſubſequitur prohibitio de non alienãdo, videantur vocati. Nam illud procedit, quando inſtitutus fuit prohibitus alienare fauore ſubſtituti ſub conditione, & eſſet dictum, ne bona de familia exeant, ſecus ſi prohibitio eſt facta fauore aliorum. Ita omnes doct. declarant, Corn. in conſil. 118. 2. col. verſ. quin-
24 tò facit, litera R. vol. 2. vnde dato quòd † talis prohibitio inducat fideicommiſſum, non extẽditur ad Angelum actorem, & ſi pars aduerſa conſideraret qualitatem maſculinitatis, tũc ſuccederet alia limitatio ad l. Lucius.
25 quòd † filij in conditione poſiti cenſentur vocati, quando eſt facta contemplatione maſculinitatis, vt Curt. in l. 1. C. de pactis. Aduertendum quòd dum teſtator tractat de filijs Aldæ nullum verbum de primogenito in primogenitum maſculum, vt lectum eſt in Rota. Sed quando tractat quòd Alda non procreaſſet filios, nec maſculos, nec fœminas, ſed ꝙ ſuccederent eius nepotes ex fratre, tunc dicit, quòd vadat de primogenito in primoge-
26 nitum, & † dicta in vno capitulo non repetuntur in alio præcedenti, vbi non eſt eadem ratio. Nam in caſu Aldæ teſtator non curauit de primogenito in primogenitum: quia erat de familia de Ranaldo, ſed quando nepotes ex fratre ſuccederent ex familia de Vulpibus ipſius teſtatoris, ita tex. in l. qui filiabus declarat in Socy. conſil. 191. vol. 1. Decius in conſi. 580. nu. 5. Curt. Iun. in conſil. 163. nu. 17. vbi pulchra vſque in finem ſecunda parte, & ideo illa non repetuntur.
Sed dato quòd Angelus actor vocaretur,
27 oportet, † vt qui ex fideicommiſſo agit probet aditionem per hæredes inſtitutos l. ſi nemo. la 1. ff. de teſta. tut. l. cam quam C. de fideicomm. in tantum quòd tenetur facere fidem de aditione hæreditatis, alias ſuccumbit. Bald. l. qui filio §. ſeruus ff. de hære. inſtit. alleg. tex. in l. 2. ff. de fideicommiſ. liber. plura Bened. in dicto c. Raynutius. verſ. abſque liberis ſuo 2. nu. 72. vnde cum non probauerit hæreditatem aditam eſſe, non poteſt obtinere.
28 Secundò vt † poſſit fideicommiſſarius agere contra tertios poſſeſſores oportet, quòd fideicommiſſum ſit reſtitutum re vel verbis, alias non obtinet l. 1. l. reſtituta. ff. ad Trebellianum. & Paulus de Caſtro ibi dicit ꝙ fecit incitari multos proceſſus, & ita Imo. ibi, etiã fuiſſet appoſita clauſula, omni meliori modo, ita Paulus de Caſtro in conſil. 166. quæritur primò vol. 1. alleg. Sebaſtia. Sapia in l. precibus C. de impub. & alijs ſubſt. num. 185. & licèt ex prædictis fundamentum ſit nullum ad eſſe fideicõmiſſum, tamen ſaltim dubium reduceretur ex
29 prædictis: & † propterea alienata reuocari non debent, cum fideicommiſſarius ignorat fideicommiſſum l. fin. §. ſi. ff. de lega. 2. in tantum, ꝙ petenti bona alienata incumbit onus probandi ſcientiam, Imo. & Paulus de Caſtro ibi, Alex. in conſi. 5. viſo proceſſu, prima col. vol. 3. Corn. optimè in conſi. 133. vol. 4.
Sed dato, quòd omnia eſſent adimpleta, tamen quia bona fuerũt alienata à Micoolo pa-
30 tre Angeli actoris, † qui immiſcuit in bonis non facto inuentario, quo caſu perdit beneficium, & tenetur inſolidum approbare factum defuncti l. fin. §. cum igitur C. de iure delibera. Ang. in l. 1. § hæc ſtipulatio ff. ſi quis pluſquam. Dec. in conſi. 633. nu. 6.
31 Secundò inuentarium † non prodeſt: quia non fuerũt citati iſti poſſeſſores; quorum notitiam habebat, vt ex actis, vnde non ſufficit proclama l. 1. §. denunciari ff. de ventre inſpicien. eſt communis concluſ. vt per Alex. in d. l. fi. nu. 8. Dec. in d. conſi. 633. num. 9. & in conſil. 251. col. 3. num. 5. Crau. in conſil. 89. in fin. vol. 1. Vnde cum inuentarium non proſit, tenetur inſolidum, & non poteſt moleſtare poſſeſſores.
Prout facta longa diſcuſſione cauſa fuit votata die 12. Iulij 1552. iunctis aulis penes eximium Iureconſultum Regium Conſiliarium Marinum Fricciam dominum meum. Non fuit publicata aliqua ſententia, ſed mortuo dicto Angelo actore poſtea ad inſtantiam fratris dicti Angeli introducta, & votata cauſa referente Magnifico atque clariſſimo bonæ conſcientiæ viro Conſiliario eruditiſſimo domino meo Scipione de Aretio, nunc Illuſtriſſimo, & Reuerendiſſimo Cardinale Placentiæ fuerunt abſoluti poſſeſſores, die 20. Martij 1556.
Actorum magiſter Capua.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Prorogatio temporis in pacto de retrouendendo an poſſit fieri per tutricem, ita q obſtat filijs, & pupillis.*
2 *Hæres non reſtituitur contracta mora per defunctum.*
3 *Tutores deberi iurare vtilia agere, & inutilia prætermittere.*
4 *Mater vt poſſit eſſe tutrix filiorũ debet iurare, & renũciare ſpecificè ſecũdis nuptijs.*
5 *Promiſſa ad tẽpus nõ ſunt ſeruãda poſt tẽp⁹.*
6 *Prorogatio tẽporis in pacto de retrouendendo non poteſt fieri à tutore ſine decreto.*
7 *Prorogari non dicitur, quod eſt elapſum, ſed de nouo concedi.*
8 *Iudex finita vna dilatione aliam concedendo dicitur de nouo dare.*
9 *Tutor emendo nomine pupilli faciẽdo incontinenti pactum de retrouendendo, tenetur pupillus vtrunque acceptare, & venditionem, & pactum, ſecus ſi pactum eſſet poſitum ex interuallo.*
10 *Pactum incontinenti poſitum in inſtrumento dicitur pars inſtrumenti.*
11 *Confeſſio tutoris non officit pupillo.*
12 *Confeſſio pecuniæ receptæ facta à tutore non nocet pupillo niſi conſtet de vera, & actuali numeratione.*
13 *Prorogatio temporis pacti de retrouendendo in feudalibus fieri non poteſt ſine aſſenſu, vt infra num. 19.*
14 *Res dicitur feudalis, quãdo eſt ſcripta in quinternioribus Regiæ Cam. & ſoluit Adhoam.*
15 *Priuilegium conceſſum pro Regem, vt illud quod tenebatur in feudum ſit burgenſaticũ, dicitur amiſſum. ſi illo vſus non eſt, & poſt ſoluit Adhoam, & vt feudum tenuit.*
16 *Priuilegium amittitur, ſi directò ſit contra ipſum per vnicum actum.*
17 *Priuilegium dicitur habere cauſam ſucceſſiuam.*
18 *Res allodialis poteſt concedi in feudum cum aſſenſu.*
19 *Tempus pacti de retrouendendo in venditionibus ad rationem decem pro centenario nunquam expirat.*

ALLEGATIO II.

Circa prorogationem pacti de retrouendendo.

PRÆSVPPONITVR in facto, q Illuſtriſſ. Robertus Bonifacius in anno 1525. vendiderit notario Ioanni de Ligorio, & Iuliano Carpano annuos ducatos ſexaginta ſuper gabella feudali *detta delli capretti* cum pacto de retrouendendo infra quinque annos, quo elapſo
1 tridem notarius Ioannes; & Antonia de Ligoria vxor q. Iuliani Carpani die 4. Iulij 1532.
prorogant pactum per duos alios annos, quibus finitis tam dicta Aotonia quàm Vincentia Conte vxor q. notarij Ioãnis prædicti die 23. Decembris 1534. prorogant pactum vſq; ad diem quartum Aprilis 1537. qua vltima prorogatione non finita, de anno 1536. dictus Illuſt. Robertus moritur; in præſentiarum in anno 1551. Illuſtr. Modernus Marchio petit retroueodi ſibi dictos introitus, reſtitui ad illud tempus mortis Illuſt. q. Roberti.

His præſuppoſitis concludo, dictos cõuentos eſſe abſoluendos. Nam pactum finitum eſt in vita dicti Illuſt. Roberti; & propterea hæ-
2 res † oon reſtituitur contracta mora p defunctum l. Emilius ff. de minor. l. cũ filius §. in hac ff. de ver. oblig. & q tempus fuerit elapſum in vita Illuſt. Roberti apparet, ex quo prorogatio pacti facta per Vincentiam Cõte pro filijs Iuliani de Carpanis, & pro filijs q. notarij Ioannis in anno 1534. de iure fieri non poterat, ex quo pactum erat elapſum, & ſic cum Illuſtr. Robertus ſit mortuus de anno 1536. videtur pactum elapſum ante eius mortem.

Nec officit, q ſit præſentata fides, qualiter iſtæ Vincentia Conte, & Antooia de Ligorio ſint declaratæ tutrices eorum filiorum. Nam in illo decreto dicitur, dummodo adimpleãt
3 adimplenda, quæ nõ docẽtur adimpleta † nec iurauerunt vtilia agere l. fi. §. defenſionem C.
4 de admin. tut. nec † renunciauerunt ſpecificè ſecundis nuptijs, vt requiritur, Bart. in l. legitimos ff. de legit. tut. Ang. in d. §. defenſionem Bald. in auth. matri, & auiæ. col. 1. C. quando mulie. tute. officio fung. Socy. in conſil. 24. viſis. col. 8. vol. 1. vnde talem prorogationem facere non potuerunt.

Sed dato, q omnes eſſent perſonæ legitimæ, & adimpleuiſſent adimplenda, non potuerunt facere tales prorogationes poſt pri-
5 mas prorogationes elapſas. Nam † promiſſa ad tempus non ſunt ſernanda poſt tempus l. ſtatuliberum §. Stichum ff. de legatis ſecundo. quem in terminis allegat Socy. in conſil. 241. circa primam difficultatem. col. antepen. ver. circa. ſecundam q. vol. 2. in caſu noſtro prima prorogatio per duos annos fuit 4. Iulij 1532. quę durabat per totum diem quartum Iulij 1534. ſed prorogatio fuit facta die 24. Decembris 1534. & ſic tempore, quo dominium dictorum introituum erat irreuoca-
6 biliter acquiſitum pupillis, & † propterea illa prorogatio eſt alienatio, quæ non poterat fieri ſine decreto. toto titulo ff. de rebus eorum. & C. de præd. mino. cum ſit nouum pa-
7 ctum l. ſed ſi manente ff. de præcar. oon † dicitur prorogari quod elapſum eſt, ſed ex noua cauſa ſit l. ſi ſtipulatus ſum à Proculo, cum no. ff. de verb. oblig. & pulchrè Specu. in tit. de dilat. §. nunc videamus. verſic. ſunt & hæc.

8 Vbi † quando iudex finita vna dilatione con-
cedit aliam dicitur de nouo dare. His acce-
dunt not. in l. contra iuris §. fin. cum l. ſequen.
9 q † ſi tutor emendo nomine pupilli facit in-
continenti pactum de retrouendendo, pupil-
lus tenetur acceptare vtrunque, id eſt emptio-
nem, & pactum, ſi autem pactum eſſet ex in-
terualło non teneretur, & non valeret, allega-
tur tex. in l. qui Romæ §. Callimacus ff. de ver
bo. oblig. & ita declarat Ang. in d. l. ſi nautem
ff. de pact. & ibi Iaſ. nume. 11. & 12. Iacob. nu. 3.
& Curt. Iun. in conſi. 146. col. 1. & in conſ. 147.
& propterea Andr. de Iſer. in c. Imperialem.
in princ. col. 6. allegando tex. in d. l. contra iu-
riſ. dicit, nullus adminiſtrator alienare po-
teſt, atqui apponendo pactum ex interuallo
alienare dicitur. Et optima ratione tueri po-
10 teſt † nam quando pactum apponitur incon-
tinenti conſiderandum eſt, q venditor non eſ-
ſet aliter venditurus, cum ſit pars inſtrumen-
ti, vt dicunt doct. in l. pactus C. de pact. & in
l. lecta §. dicebam ff. ſi cert. pet. ſed quando ex
interuallo, videtur appoſitum ex voluntate
adminiſtratoris, qui præiudicare dominio ac-
quiſito non poteſt, vt habetur in ſimili l. ſiſtu-
las §. 1. ff. de contrahen. empt. Bertr. in termi-
nis pacti de retrouendendo in conſil. 15. viſis
inſtrumentis vol. 2.

Nec obſtat, q in dicta prorogatione facta
die 24. Decembris dicitur fuiſſe factam aliam
prorogationem oretenus ante illam 4. Iulij
11 1534. nam † talis confeſſio tutoris non officit
pupillis l. certum §. ſed an ipſos ff. de confeſſ.
l. Lucius §. tutelæ ff. de admin. tuto. Vnde Bar.
ibi, & doctu. in l. 2. §. fin. ff. ſi cer. petat. dicunt,
12 q † confeſſio tutoris non nocet pupillo, niſi
probetur de vera, & actuali numeratione, &
nunquam confeſſio nocet tertio, in auth. ſed
iam neceſſe C. de dona. ante nupt. glo. in l. aſ-
ſiduis C. qui pot. in pig. l. ſi facta §. ſi hæres ff.
ad Trebell. pro qua principali conſideratione
allego tex. in l. 1. §. fin. ff. de reb. eorum. quem
ad hoc allegat And. de Iſer. in c. 1. verſi. quan-
docunque, de feudo dato in vicem l. commiſ-
ſoriæ. & optimè Loffre. in conſ. 3. dum decla-
rat illa verba cætera pacta non, & infinita cu-
mulat Arius Pinellus in l. 1. C. de bon. mater
in tertia parte, nu. 51. cum ſequen. vnde talis
prorogatio fieri non poterat.

Sed dato q dictæ mulieres potuiſſent face-
re tales prorogationes ex alio non tenent:
13 quia † dicta gabella cum eius introitibus eſt,
& fuit feudalis, & in feudum fuerunt venditi
introitus, ſuper qua venditione fuit expedi-
tus Regius aſſenſus, vt ex actis. Vnde tales
prorogationes ſine aſſenſu non valent, neque
14 tenent. Et quòd † gabella ſit feudalis apparet:
quia in ſcripta in quinternionibus Regiæ Ca-
meræ Andr. in c. 1. verſic. ille tamen col. 3. de
contro. apud Par. termin. ex quo ſoluit Adhoã
eſt feudalis. Andr. in conſtitutione poſt mor-
tem, ex quo vendita cum aſſenſu præſumitur
feudalis. Andr. in ſuo reper. in verſic. feudum,
fuit tenta, vt feudalis. Andr. in c. 1. verſi. ſi ve-
rò contigerit de pace iur. firma. & in c. 1. §. hu-
ius autem generis. in fi. ex qui. cau. feu. amitt.
Paris de Puteo in tract. reintegrationis, fol. 8.
Gram. deciſ. 77. nu. 12. Egid. Boſſius de Prin-
cipe nu. 253. qui alleg. deciſ. Afflict. nu. 267. &
vide Bellonum in conſi. 10.

15 Et ſi ex aduerſo reſponderetur, quòd † imò
gabella eſt burgenſatica, vt patet per priui-
legium Sereniſſimi Federici in anno 1500. in
quo concedit in burgenſaticum licet per an-
tea in feudum tenuiſſet: Nam replicandum
eſt, quòd dictus Illuſtr. Robertus nunquam
vſus eſt tali priuilegio, imò poſt illud reco-
gnouit in feudũ, ſoluit Adhoam per multum
tempus, & propterea videtur amiſiſſe priui-
legium l. 1. ff. de nund. cap. cum acceſſiſſent,
16 de conſti. l. 2. C. de iure dom. impetr. & † cum
directo ſit contrauentum priuilegio, per vni-
cum actum præiudicatur, ita Abb. in d. cap.
cum acceſſiſſent nu. 6. verſ. 2. & ex tex. in l. 1.
C. de his qui mun. pub. ſpont. li. 10. & gl. ibi
in verſ. excuſationem, allegat multa, & facit
tex. in l. voluntarie C. de excuſa. tutor.

Secundo ex quo dictus Illuſt. Marchio paſ-
ſus eſt ſcribi in regiſtro pro feudatario, licet
17 † forte eſſemus in priuilegio, quod haberet
cauſam ſucceſſiuum, præiudicat. Ita eſt tex.
in l. 1. §. ſi quis tutor. ff. quando appella. non
ſit. Alex. alle. illum in conſil. 137. in cauſa &
lite. volu. 2. poſt Angel. in d. §. ſi quis tutor.
Gozad. in terminis noſtris in conſ. 23. nu. 4.
Dec. ita declarat in d. c. cum acceſſiſſent col.
7. verſ. 5. Abb. cõcludit, & iſta fuit opin. Ber-
nar. quam refert And. in c. Imperialem §. nec
dominus col. 3. de prohi. alien. per Fede. vn-
de cum paſſus fuerit deſcribi pro feudatario
ſibi præiudicauit.

18 His accedat, nam † licet aliqua res ſit al-
lodialis, poteſt recognoſci in feudum vel al-
teri in feudum cõcedi de iure communi cum
aſſenſu Regis. Ita probat tex. in d. §. ſi verò
contigerit, de pace iur. fir. & ibi Andr. & in
c. 1. de contro. apud Pares termi. Paris. de
reintegratione fol. 64. in verſ. pone quòd mi-
les, & fol. 65. quæ licet loquantur in Barone
infeudante, tamen procedere declarat Affli.
in c. 1. verſ. ille tamen de contr. apud Par. ter.
col. 10. verſ. quod verũ puto, in omni eo qui
habet bona allodialia, & illa recognoſcit in
feudum, vel illa vendit in feudum cum Regio
aſſenſu, & quoad principalem q. quod proro-
gationes pacti de retrouendendo non poſſint
fieri in feudalibus ſine aſſenſu, tenet Camer.
qui impreſſus eſt poſt has allegationes in d. c.
Imperialem fol. 55. col. 3. & ideo concluden-
dum eſt, non teneri ad retrouendendum.

19 Demum facto verbo in S. R. C. per Magni-
ficum Patritium Hectorem Minutulum Re-
gium

Digitized by Google

gium Conſiliariū de anno 1551. fuerunt con-
demnati clientes mei ad retrouendendum
ex æquitate Sacri Conſilij: quia dicti introi-
tus fuerunt appretiati ducatis mille, & non
conuenit vt fiat tanta locupletatio cum alte-
rius iactura. Et Sacrum Cōſilium motum fuit
auctoritate Iacob. in l. mutuum ff. ſi cer. pet.
20 vbi † in venditionibus ad rationem decem
nunquam tempus pacti expirat, vt mihi re-
tulit poſtea ille integerrimus, & eximiæ do-
ctrinæ conſiliarius recolendæ memoriæ.
Io. Thomas de Minadois.

SVMMARIVM.

1 *Legatum relictum à duobus ex pluribus hæ-
redibus, an per clauſulam in codicillis po-
ſitā videlicet, quod ſi aliquod defecerit ad
legatum hæredes mei teneātur, an per hoc
cenſeātur omnes grauati, an ſolum illi duo
primo teſtamento grauati & nu. 2. et 3.*

ALLEGATIO 12.

*De intell. tex. l. legatorum petitio §. 1.
ff. de lega. 1.*

IN cauſa Magnificorum Aniba-
lis Saraceni, & fratrum, filiorū,
& hæredum Magnificæ Hippo-
lytæ Carrafæ contra Illuſtriſſi-
mum Federicū Carrafam Mar-
chionem S. Lucidi eorum auunculum. In fa-
1 cto præſupponitur, q † ſpect. Antonius Car-
rafa Comes Roccæ inſtituit ſuos hæredes Ma-
gnificum Hieronymum in medietate, Domi-
num Antoniū eius nepotem ex d. Loyſio pri-
mogenito D. Federicum, qui poſtea eius vir-
tutibus, & animi fortitudine fuit Marchio S.
Lucidi, Abbatem. Io. Franciſcum D. Ioannem
Vincentiū filios dicti Loyſij primogeniti ſui.
Dictæ Magnificæ Hippolytæ legauit ducatos
tres mille ſoluendos per D. Hieronymum, &
D. Antonium in codicillis verò declarauit, ſe
habere certam pecuniam, aurum, & argentū
ex quibus iuſſit ſolui dictos ducatos tres mil-
le, & ſi defecerit, hæredes mei ſuppleant.

Fuit in anno 1520. vētilata inter iſtas par-
tes q. de qua Capicius facit deciſionem 159.
fuerunt tunc petiti ducati mille pro reſto du-
catorum trium millium, & condemnatus di-
ctus Illuſtriſſ. Antonius poſtea effectus Dux
Roccæ Montis dragonis, ad ducatos ducen-
tos quinquaginta pro quarta parte, & reſer-
uata melior deliberatio cōtra alios hæredes
pro tribus alijs partibus. Hodie in anno 1550.
dicti Magnifici de Saracenis petunt explicari
illam deliberationem pro Illuſtriſſ. Federico.
Ego dicebam non teneri, ſed quod totum de-
bet ſoluere Illuſtr. Princeps Hoſtiliani hæres
2 † dicti Illuſtriſſimi Antonij Ducis Roccæ, ex
quo ipſe fuerat grauatus in teſtamēto. Ex ad-
uerſo valentes aduocati dicti Illuſtriſſ. Prin-
cipis, videlicet dictus Io. Felix Scalaleo, do-
minus meus D. Thomas Anellus. Salernitanus
dicebāt oppoſitum. Ex quo in codicillis gra-
uamen erat relatum ad omnes hæredes. Dum
dicebatur, q ſi qd deficiebat ex illa pecunia,
auro, & argento, omnes hæredes ſuppleant.

Facto verbo in S.R.C. die 28. Nouembris
1552. in quo erant quatuor Cōſiliarij D. Fran-
ciſcus de Aguirre Decanus illius Rotæ. D. Io.
Andræas de Curte D. Scipio de Aretio, & Dñs
Thomas de Altomare Nouiſſimus, ego alle-
gaui tex. in l. legatorum petitio §. 1. de leg. 2.
3 vbi † teſtator inſtituit plures, & à duobus tan-
tum legauit, poſtea in codicillis legata præ-
ſtari per omnes hæredes ſcripſit. Dubitat ibi
Iureconſultus, quis debet præſtare legata. Il-
li duo grauati in primo teſtamēto, an omnes
in codicillis. Et Iurecōſultus determinat, le-
gatum eſſe præſtandum ab illis grauatis in te-
ſtamento, & non ab omnibus. Et pondera, q
in caſu noſtro codicillis nō erant grauati om-
nes hæredes per verba vniuerſalia, ſed indefi-
nitè. Et tamen facto verbo alias: quia volue-
runt ſtudere ſuper intellectu d. tex. die 21. Ia-
nuarij 1553. fuit votatum, non poſſe moleſta-
ri dictum Illuſtr. Marchionem Sancti Lucidi.
Commiſſarius fuit dominus Ioan. Andræas de
Curte doctus Conſiliarius.

Actuarius fuit Ioannes Portius.

SVMMARIVM.

1 *Bona clericorum ſunt exempta à collectis.*

2 *Verbū exigere, importat exactionem inui-
tam.*

3 *Clerici non tenentur ad collectas, nec ſponte
poſſunt ſoluere ſine licentia Sedis Apoſto-
licæ.*

4 *Collectæ nō exiguntur de bonis clericorum,
nec beneficialibus, nec patrimonialibus.*

5 *Clerici ſponte ſoluentes collectas requiritur
authoritas Epiſcopi.*

6 *Lex prohibens aliquid exigi videtur etiam
prohibere à ſponte dantibus.*

7 *Clericus non poteſt renunciare priuilegio
conceſſo fauore ordinis.*

8 *Lex ſi quis ad inſtructionem, corrigitur per
authen. item nulla communitas eod. tit.*

9 *Clerici pro faciendis foſſatis nō tenentur ſi-
ne licentia Epiſcopi.*

10 *Aſſenſus enunciatus non per hoc probatur.*

11 *Deciſio quaſtionis.*

ALLE-

ALLEGATIO 13.

In materia immunitatis à gabellis.

IN Regia Camera Sũmariæ du-
bium fuit. Vtrum vniuerſitas
Butonti debeat lite pendente
abſtinere ab ex actione gabel-
larum à clericis? Pro parte cle-
ricorum dicebatur, quòd licèt ipſi ob redem-
ptionem dictæ Ciuitatis à Domino Illuſt. Du-
cis Sueſſæ ſponte promiſiſſent ſoluere. Tamen
quia fuerat hoc ſine aſſenſu Sedis Apoſtolicæ,
& Reuerendiſſimi Epiſcopi Butont. non tene-
1 ri. Nam ✝ bona clericórum ſunt exẽpta à col-
lectis c. quamquam, de cenſi. in 6. clem. ſi. eo.
tit. quæ allegat Abb. in c. fin. de vita & hone.
cleri. & And. de Iſer. alle. tex. in l. placet C.
de Epiſcopis & cler. in c. 1. §. extraordinaria
collatio. in princ. quæ ſint reg. c. 1. in verſ. il-
licitas de pace iur. fir. Aduocati prędictę vni-
uerſitatis dicebant, quòd prædicta procedũt,
quando inuiti ſoluerunt, ſed quia ſponte, pro-
pterea non ob. & ponderabant tex. d. clem. ſi.
2 qui loquitur per verbum exigere ✝ quod im-
portat exactionem inuitã, vt Iaſ. multa alle.
in l. non ſolum col. 2. ff. ſolu. matr.

His non obſtãtibus teneo oppoſitum, quòd
3 ✝ neque ſponte tenentur ſoluere ſine licentia
Sedis Apoſtolicæ. Pro quã opin. allego text.
in c. non minus, de immu. eccleſia. vbi datur
4 regula, ꝙ ✝ collectæ non exigantur de bonis
eccleſiarum nec clericorum. §. nec beneficia-
lium, nec patrimonialium. ita declarat Ho-
ſtien. ibi Spec. in tit. de cleri. coniug. in prin.
Imo. in d. c. fi. de vita, & honeſta. col. 2. ſub-
5 dit tex. limitãdo, niſi ✝ Epiſcopus videns vti-
litatem atque neceſſitatem cum clero abſque
vlla exactione id faciat. ſi ergo vt ſponte ſol-
uant, exigitur authoritas Epiſcopi, ergo in
caſu noſtro nulla interuenit, meritò ſi non te-
nentur ſoluere, iſtud etiam probat tex. in c.
aduerſus eo. tit. qui venit declarando, vt doct.
dicunt, & tamen dicuntur eadem verba, niſi
Epiſcopus abſque vlla coactione.

6 Quæ opi. confirmatur ratione, nam ✝ cum
lex prohibeat talia exigi, videtur etiam pro-
hibere à ſponte dantibus glo. in l. inuitus §. ad
hæc vbi Bart. ff. de fug. iur.

Secundò quia tex. in d. cap. aduerſus in §.
quia verò poſt prohibitionem poſuit clauſu-
lam decreti annullatiui, ergo partes non poſ-
ſunt etiam ſponte ſoluere gl. in c. diſpendia, &
in c. ſtatutum de reſcrip. in 6. Iaſ. in l. ſi quis
in conſcribendo nu. 17. C. de pactis.

7 Tertiò iſtud ✝ priuilegium eſt conceſſum
ordini clericorum, ergo renunciari non po-
teſt c. ſi diligenti. de for. compe. not. gl. in c.
nimis de iureiuran.

Nec obſtat, ꝙ iſta gabella eſt impoſita ra-
tione redimendæ ciuitatis ob pietatem, per
tex. in l. ad inſtructiones C. de ſacroſa. eccle.
Nã reſpondetur, ꝙ iſta nunquã fuerunt con-
ſiderata per doct. quando ſcribunt caſus, in
8 quibus clerici tenentur ſoluere, cum ✝ tex. in
l. ad inſtructiones. corrigatur per authen. itẽ
nulla communitas eo. tit. & And. in c. 1. verſ.
illicitas. de pace iura. firm. & probat text. in
9 d. cap. non minus. vbi ✝ pro faciendis foſſatis
clerici non tenentur ſine Epiſcopi licentia, &
ita illum põderat Abbas ibi, nu. 18. ver. & pri-
mò adduco hoc capit. & in verbis ſubſequen-
tibus fundat hanc eſſe communem opin.

10 Nec obſtat, ꝙ ✝ in capitulo dictæ gabellæ
ſit enunciatus aſſenſus Epiſcopi. nam nõ pro-
bãtur, Bart. in authen. ſi quis in aliquo docu-
mẽto C. de eden. Alex. & doct. ibi & in l. ſcien-
dum ff. de ver. oblig. & in conſ. 17. viſo inſtru-
mento col. 2. vol. 4. Dec. in d. auth. ſi quis in
aliquo nu. 36. Vnde omnino dicendum, Vni-
uerſitatem præfatam abſtinere debere.

Et propterea relata cauſa in Conſilio Col-
laterali per eruditiſſimum Præſidentem Re-
giæ Camerę Paulũ de Magnanis die 31. Octo-
bris 1553. tẽpore Illuſt. & Reuerendiſs. Car-
11 dinalis Pacecchi fuit prouiſum, ꝙ ✝ Vniuerſi-
tas abſtineat ab exactione in bonis clericorũ
tam beneficialium quàm patrimonialium.

Actorum magiſter Nardus Antonius dello
Riccio.

SVMMARIVM.

1 *Inſtantia tranſit in eum, ad quem trãſit res,
ſuper qua lis eſt.*
2 *Inſtantia cœpta per patrem tranſit in filiũ,
licet non hæredem, quando tractatur de re
filij.*
3 *Inſtantia cœpta per vſufructuarium tran-
ſit in proprietarium, & ita fuit deciſum,
nume. 10.*
4 *Inſtantia cœpta per procuratorem tranſit
in dominum.*
5 *Vſufructuarius eſt procurator propietarij.*
6 *Stipulatio concepta in fauorem unius non
tranſit in alium.*
7 *Stipulatio concepta in fauorem vſufructua-
rij tranſit in proprietarium.*
8 *Proprietarius æquiparatur hæredi, & ar-
rogatori.*
9 *Inſtantia cœpta per teſtatorem an tranſeat
in legatarium remiſſiuè.*
10 *Deciſionis quæſtionis.*

ALLEGATIO 14.

*Vtrum inſtantia cœpta per vſufructuarium eo
mortuo tranſeat in proprietarium.*

IN hoc incidenti Magnifici Veſpa-
ſiani Baroni cum Reuerendo Abba-
te Sancti Samuelis Barolitani, vtrũ
poſſit dictus Magnificus Veſpaſianus, qui non
eſt

eſt hæres Magnifici Antonij ſui patris, finire inſtantiam cœptam per dictum Antonium contra dictum Abbatem ſuper maſſaria, præſuppoſito quòd Magnificus Antonius donauerat maſſariã dicto Veſpaſiano ante ſpolium commiſſum per Abbatem, concluditur quòd ſic. Nam Veſpaſianus eſt dominus, & † quan-
1 do res tranſit in aliquem ex neceſſitate, tranſit etiam inſtantia l. in hoc iudicio ff. famil. erc. Bar. qui not. in l. ſi eum hominem ff. de ſolut. in c. quia Gu. de iudi. Andr. alleg. in c. Imperialem §. præterea ſi inter duos col. 3. de prohi. alie. per Fed.

2 Secundò, inſtantia † cœpta per patrẽ tranſit in filium licet non hæredem, quando tractatur de re filij l. ſed ſi vnius §. à filiofam. ff. de iniur. & per doct. in l. tam contractibus, ff. de iud.

Tertiò clarum eſt, ꝙ Veſpaſianus tempore litis cœptæ erat proprietarius, & Antonius
3 vſufructuarius. Inſtantia † cœpta per vſufructuarium tranſit in proprietarium, vt doct. dicunt in d. l. ſi eum hominem, & in d. c. quia
4 Gu. & † inſtantia cœpta per procuratorem tranſit in dominum l. in cauſæ l. mutari ff. de
5 procur. vſufructuarius † eſt procurator proprietarij l. 1. §. ſi. cum l. ſeq. ff. de ope. no. nun. Dec. in conſ. 418. num. 8. pro qua opi. allego tex. in l. ſed ſi quis §. ſi operas ff. de vſufr. vbi
6 † licet ſtipulatio ſit concepta in fauorẽ vnius
7 non tranſit ad alium, tamen † concepta in fauorem vſufructuarij trãſit in proprietarium. Si in ſtipulationibus, quæ ſunt ſtricti iuris, tranſit, ergo idem in iudicijs.

Secundò ponderatur ille tex. Nam ſi ſtipulatio, cuius tranſitus difficilis eſt, vt ibi dicit tex. & tamen tranſit in proprietarium. Quare inſtantia, quæ ſolet tranſire ſaltim de patre in filium d. l. tam contractibus, de procuratore in dominum, & alijs quos enumerat Barb. in d. c. quia Gu. nu. 44. non debet tranſire in proprietarium.

8 Tertiò ponderatur ille tex. dum † æquiparat proprietarium hæredi & arrogatori, & ita ponderat Alber. ibi in q. oppo. & ita intelligit in terminis gl. in ver. emancipatus in d. l. ſed ſi vnius §. filiusfam. ff. de iniur. & gloſ. in l. ſi tertius §. ſi quis priuſquam ff. de aqua plu. arcen. & Bar. in l. ſi ſeruus communis Mæuij §. cum ſeruus fructibus ff. de ſtipul. ſer. in quibus locis intelligunt tex. in d. §. ſed ſi operas,
9 vt ego allegaui. Et † vtrum inſtantia cœpta per teſtatorem tranſeat in legatarium, Rota in antiquis deciſ. 550.

Et propterea facto verbo in S. R. C. fuit
10 promiſum † ꝙ procedatur ex eiſdem actis ad vlteriora cum Mag. Veſpaſiano in anno 1554. Actuarius Thomas Polomba.

SVMMARIVM.

1 *Sindicus an poſſit reſirmari pro alio anno contradicente Domino vniuerſitatis.*
2 *§. fin. in Auth. de defenſ. procedit etiam in officiali non habente iuriſdictionem, & idem nume. 4.*
3 *Officia omnia ſunt annalia.*
5 *Officiales Vniuerſitatis debent eſſe annales.*
6 *Deciſio queſtionis.*

ALLEGATIO XV.

Annon materia reſirmationis in officio, vtrum domino reluctante.

IN cauſa Illuſt. Marchionis Sãcti Lucidi vtilis domini Ciuitatis Vici fuit dubitatũ, vtrum
1 † ſindicus poſſit reſirmari pro alio anno contradicente Illuſt. Marchione tex. eſt clarus in §. ſi. in auth. de defenſ. ciuit. Roma. in ſingulari 686. Aduocatus Vniuerſitatis D. Octauianus de Curtis Criminaliſta dicebat, quòd illa procedebant in officiali cum iuriſdictione, & non in ſindico, & propterea vocata cauſa in S. R. C. die 12 Nouemb. 1556. egò allegaui glo. in l. honor.
2 §. gerendorum ff. de mun. & honor. vbi † allegat illum tex. in §. fin. etiam in non habente iuriſdictionem, & idem Barbat. in c. cum omnes de conſtit. nu. 63. Bald. in conſ. 318. in prin. volu. 3. Loſre. in ſedilibus, in conſ. 51. nu. 11. Boer. deciſ. 149. nu. 4. dum concludit,
3 quod † omnia officia ſunt annalia, alleg. l. neminem C. de ſuſcept. & arch. lib. 10. Barb. in c. ſignificauerunt, de iudicis nu. 39. & loquitur in ſcotaribus.

Et non obſt. quod Bart. in l. quod maior ff. ad municip. dicit, quòd tex. in d. §. fin. habet rationem ſpecialem. Nam ſpecialitas eſt, ne honores continuentur: vnde ſufficit ꝙ vnus contradicat. Ita declarat ſeipſum Bart. in d. §. ſi. alleg. Dec. in c. cum omnes in 5. col. in 5. limita. Vnde quicquid dixerit ille aduoca-
4 tus Criminaliſta concludo, dictum † tex. habere locum in omni officiali, etiam nõ habente iuriſdictionem.

Et pro mea opin. aliàs in anno 1543. inter Illuſtriſ. Marchionem Oriæ cum Vniuerſitate Francauillæ fuit deciſum in S. R. C. officia-
5 les † Vniuerſitatis eſſe annales tantum, vt cõſtant penes acta Cæſarei. Et propterea ita decidendum eſt in hoc dubio.

Facto verbo per illum integerrimum, ac patritium Cõſiliarium Hectorem Ieſualdum,
6 fuit † promiſum quòd de cetero officiales vniuerſitatis ſint annales, & reſirmari non poſſint Barone reluctante, ſed quod ſindicus pro præſenti anno remaneat, & volui ſcire rationem

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

nem à Dominis de Conſilio, qui dixerunt, ꝙ reluctatio debet interuenire tempore refirmationis, quando Baro non habet ius confirmandi, & fuit latum decretum.

Actuarius Bozanotra.

SVMMARIVM.

1 *Contributio in collectis debet fieri ratione bonorum, quæ poſſidentur.*

2 *Collecta debet minui diminutis bonis.*

3 *Sententia non dicitur impugnari, quando ex noua cauſa ab ea deuiatur.*

4 *Sententia nunquam obſtat in his, quæ recipiunt temporis mutationem.*

5 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 16.

In materia contributionis in collectis.

DVM vniuerſitas Sueſſæ petit, ꝙ vniuerſitas feudi Toraldi contribuat pro tertia parte, & non pro rata bonorum, habet iuris

1 reſiſtentiam, cum † iſtæ præſtationes fiunt à perſona pro rebus in quantum bona poſſideantur l. 1. C. de mulie. & in quo loco li. 10. vbi Bar. in l. etiam, de exequ. rei iudi. col. pen. Bar. Alexan. Hercul. in l. 4. §. actor. ff. de re iudica. & extat ſtat. Regni, ꝙ incipit in ſingulis, & propterea debet pronunciari non teneri, niſi pro rata bonorum.

Magnifici Iulius de Girardo, & Ioannes Baptiſta Franchus aduocati allegabãt iſtud eſſe deciſum, dum alias inter dictas vniuerſitates eſſet q. de contributione in turri maritima. In ſacro Conſilio fuit determinatum, Vniuerſitatem Toraldi teneri pro tertia parte, & ſic poſtea per Regiam Cameram Summariæ in anno 1535. fuit facta diuiſio: ſed præfatis videtur, quod poſt prædictas prouiſionas, & ſententiam verificatum eſt, vniuerſitatem Toraldi eſſe depauperatam, ac in inopiã maximam vertiſſe, & homines Sueſſæ diuites ac

2 multiplicaſſe eius bona, & † propterea diminutis bonis diminui debet collecta l. forma §. illam æquitatem ff. de cenſ. l. 2. C. de alluuio

3 lib. 10. Nec † impugnatur ſententia, dum ex noua cauſa ex diminutione bonorum diminuitur ſolutio. Allego text. in l. ſpadonem §. qui abſolutas ff. de excuſa. tuto. l. cura. §. deficientium ff. de muner. & honor. l. 1. §. qui ex-

4 cuſatione ff. de vacat. mune. & † in his, quæ tempore mutationem recipiunt, nunquã ſentẽtia obſtat. Ant. de But. in c. 1. col. 3. de re iudi. Alex. in l. ſæpè nu. 125. ff. de re iudic. & in terminis terminantibus Dec. in conſil. 335. qui plura allegat, & quando diſtributio fit per ſententiam Anchar. in conſ. 248. ad prædicta. in quarto dubio, col. fin. verſic. contrarium credo.

5 Vnde concludendum videtur, dictam vniuerſitatem teneri pro rata bonorum, & non pro tertia parte. Et † ita fuit diffinitiuè ſententiatum per Magnificum Thomam de Altomare Regium Conſiliarium integerrimum die 5. menſis Decembris 1556. Actorum Magiſter Manchoſus.

SVMMARIVM.

1 *Promiſſio facta de ratificando enormem læſionem non tenet.*

2 *Procurator pupilli promittens pupillum ratum habiturum, pupillo reſtituto, & ex iuſta cauſa ratificare nolente, non tenetur prætor.*

3 *Curator adulti ad nihilum tenetur ex promiſſione de faciendo ratificare adultum liberationem, ſi ex ea læſus eſt adultus.*

4 *Promiſſio ſine cauſa non valet.*

5 *Promittens cum pœna parere laudo, ſi illud eſt iniquum nulla dari poteſt, Cautela, vt per hoc euitetur enormiſſima læſio ex eo, etiam ſtante tali promiſſione.*

6 *Dolus re ipſa æquiparat dolo ex propoſito.*

7 *Reſciſſo principali inſtrumento omnes aliæ promiſſiones reſcinduntur.*

8 *Promittens aliquem ratum habiturũ, quem veriſimiliter putabat propter affectionem ratum habiturum, ſi ipſe poſtea ratum nõ habet, excuſatur.*

9 *Tutor vendens nomine ſuo, & pupilli promittens euictionem tenetur.*

10 *Fideiuſſor minoris condemnatur cõtrahenti cum minore, ſi ſtare non vult minor contractui: ſecus tamen eſſet ſi contrahens eſſet in lucro.*

ALLEGATIO 17.

Vtrum promittens ratum habiturum pupillum teneatur.

IN hac cauſa mota per Magnificum Cęſarem de Bononia contra Magnificam Liuiam Folleriam poſſeditricem certorum bonorum Magnifici quondam Scipionis Capicij, qui tanquã auunculus promiſit, Magnificum Antonium de Bononia ratificaturũ diuiſionem enormem, nunc non vult ratificare, & Magnificus Cæſar petit aſſiſtentiam ex illa promiſſione.

Ego teneo Magnificam Liuiam abſoluen-

1 dam. Nam † illa promiſſio facta per Magnificum quõdam Scipionem de ratificari faciendo enormen læſionem, nõ tenet, & allego tex.

2 in l. cum minor. ff. rem ratam hab. vbi † ſi procurator

curator pupilli promittit ratum habiturum
pupillum, ſi pupillus aduerſus illum actum
reſtituitur propter læſionem, & ex iuſta cau-
ſa non vult ratificare, procurator ad nihilum
tenetur. Vnde cũ Magnificus Antonius pro-
pter læſionem reſcindi fecit diuiſionem, Ma-
gnificus quondam Scipio, qui illam ratihabi-
turum promiſit, non tenetur, iſtum tex. alle-
gauit Roma. in ſingulari 551. & Anchar. in
conſ. 330. viſis. io 4. col. nu. 9. verſ. deſcendo.
3 ponit caſum noſtrum. Additus † noluit ratifi-
care liberationẽ factam per eius curatorem,
ex quo fuerat læſus, & illam reſcindi fecit, cu-
rator qui promiſerat adultum ratum habitu-
rum, ad nihilum tenetur allegat l. 1. & 2. C.
4 de fideiuſſ. mino. nam † reſciſſa diuiſione ob
eius iniquitatem, remanet illa promiſſio de
ratificari faciendo ſine cauſa, & propterea
obſtat exceptio doli. l. 2. §. circa ff. de doli ex-
ce. Andr. alleg. in c. 1. ſi de feu. vaſ. interpel.
fue. multa, quæ allegat. ibi Ancha. quæ non
tranſcribo. Ancha. ſententiam ſequitur Socy.
in conſ. 215. vol. 2. & in conſ. 22. vol. 4. in fine,
vbi dicit fuiſſe conſultum. Quæ opinio confir-
matur ex communi doct. in l. ſocietatẽ §. ar-
bitrorum ff. pro ſocio. per tex. in l. libertus ſi
ita iurauerit ff. de ope. liber. & Dec. in conſil.
39. per doctri. Bald. in l. pen. C. de arbi. quòd
5 † ſi quis cum pœna promittit parere laudo, ſi
illud eſt iniquum, nulla dari poteſt cautela,
vt enormiſſimam læſionem tollat. Vnde cum
in hoc caſu noſtro ſit læſus in ducatis duobus
6 mille, cenſetur dolus initus † qui cum ſit re
ipſa æquiparatur dolo ex propoſito. l. ſi quis
cum aliter. vbi Alex. ff. de verb. oblig. An-
char. ſequitur Iacobi. in l. 1. C. de fideiuſſ. mi-
no. quem citat ad hoc Rebuff. in tract. reſciſſ.
contractus, art. 8. gloſ. 15. nu. 29. Et non eſt
7 nouum, vt † reſciſſo principali inſtrumento
ob iniquitatem reſcindãtur aliæ promiſſiones
Iaſ. multa in l. non dubium. col. pen. C. de le-
gib. & iam notum eſt, Magnificum quondam
Scipionem tenuiſſe iſtos nepotes chariſſimos,
putauit eos diuiſioni quieſcere, ipſosq; hære-
des inſtituit, morte præuentus non potuit ta-
lem ratificationem obtinere, vnde moleſtari
8 viuus non poſſet. Nam † promittens aliquem
ratum habiturum, quem veriſimiliter ob affe-
ctionem credebat ratum habiturum, excuſa-
tur. Ita Decius in conſ. 313. Aret. in conſ. 142.
& Moder. in l. fi. ff. ſi cer. pet.
Non obſtant, quæ allegabat ille peritiſſi-
mus Aduocatus Pirrus Antonius Lanarius, &
ſignãter tex. in l. & ſi is C. de præd. mino. vbi
9 † quando tutor vendit nomine pupilli, & ſuo
euictionem promittit, tenetur. Nam ille tex.
non intelligitur, quando dolo eſſet inita ven-
ditio, ſcilicet re ipſa, & poſtquam tutor rece-
pit pecuniam; iuſtum eſt, vt teneatur, & hoc
probat tex. in l. in cauſæ. la 1. ff. de mino. vbi
10 † fideiuſſor minoris condemnatur contrahẽti
cum minore, ex quo fidem fideiuſſori, adhi-
buit, & ſic in damnum contrahentis non ſub-
uenitur fideiuſſori. Sed ſi contrahens eſſet in
lucro, vt in caſu noſtro, fideiuſſor non tene-
tur, probat text. in l. 2. C. de fideiuſſ. minot.
glo. not. in l. minor. ff. de procura. in ver. ſuc-
curitur, in fin. ver. Nam tex. in d. l. in cauſæ.
de æquitate denegat exceptionem fideiuſſori.
ſed cum apud minorem nil peruenit, neque
apud fideiuſſorem, tunc contrahens nullam
habet actionem. Et propterea abſolui debet
ipſa Magnifica Liuia. prout facto verbo in ſa-
cro Conſilio in abſentiam ſuſpectorũ fuit dif-
finitiuè pronunciatum, dictam Magnificam
Liuiam eſſe abſoluendam. Cõmiſſarius cauſæ
fuit ille eruditus Conſiliarius D. Felix de Ru-
beis poſtea Epiſcopus Tropianus die 14. Iu-
lij 1558. Actuarius Ioannes Nicolaus.

SVMMARIVM.

1 *Iudices magnæ Curiæ an poſſint votare, & interuenire in Collaterali Conſilio quando ab ipſis appellatur.*
2 *Iudices plures impetrari per diuerſa reſcripta, vt omnes inter ſe conueniant, & omnes votare, quibus literis ſit parendum.*
3 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 18.

In materia præambuli, vtrum iudices magnæ Curiæ votare poſſint in Sacro Collaterali Conſ. quando appellatur.

DVM eſſet appellatum à decre-
to Magnæ Curiæ Vicariæ pro
parte Illuſtriſs. Marci Antonij
Columnæ cũ Illuſtriſsimo Do.
Garſia de Toledo marito Illu-
ſtriſſimæ Do. Victoriæ Columnæ: per quod erat
declarata hæres mediante præambulo dicta
Illuſtriſs. D. Victoria Illuſtriſſimi quondam
Aſcanij Columnæ, & eſſet ſtatuta dies in Col-
laterali Conſ. in quo conuenerunt iudices ci-
uiles cum Magnificis Regijs Conſiliarijs.
1 Pars aduerſa intẽdebat, quòd † iudices ci-
uiles votarent in cauſa. Ego pro Illuſtriſsimo
Marco Antonio tenebam oppoſitũ. Eximius
Thomas Salernitanus tunc Præſidens Regiæ
Cameræ Aduocatus regia licentia dicti Illu-
ſtriſs. D. Garſiæ tenebat opi. quòd ſic. Tandẽ
eo die ante cauſę diſcuſſionem allegabam glo.
in c. dilectus, el. 2. de reſcriptis, in ver. ſed di-
2 cti iudices. Vbi † quando ſunt plures iudices
impetrati per diuerſa reſcripta debeant inter
ſe conuenire, & omnes votare, quibus literis
ſit parendum, tamen iudex à quo nunquam
conuenit cum iudice ad quem, & ita intelli-
gunt doct. ibi, & optime refert Barbat. ibi in
vlti.

vlti. notab. nu. 71. Quia cum ſimus in cauſa appellationis iudex ad quem tm̃ cognoſcit.

3 Et ita executum fuit, vt † relata cauſa, ac auditis aduocatis ambarum partium iudices ciuiles non ſolum non votauerunt, ſed non interuenerunt, & exierunt à Camera illa conſilij die 1. Decembris 1559.

SVMMARIVM.

1 *Filius in teſtamento nominatus, nec inſtitutus, nec exhæredatus dicitur præteritus.*

2 *Teſtamentum, in quo filius eſt præteritus, nullum eſt etiam ipſo iure, dato q́ filius nõ dicat nullum, quod limita vt nu. 9. & 11.*

3 *Ex teſtamento nullo nemo debet declarari hæres etiam nemine opponente.*

4 *Hæres ſcriptus producens teſtamẽtum non cancellatum, nec abolitũ fauore teſtamenti ſtatim mittitur in poſſeſſionem.*

5 *Miſſio in poſſeſſionem iuxta terminos l. fi. C de edict. diui Adr. impeditur quando in promptu oſtenditur de nullitate.*

6 *Et teſtamento nullo non debet decerni præambulum hæredi.*

7 *Filius in teſtamẽto nominatus ſi aliquid ſibi relictum dicitur non titulo honorabili, dicitur ſaltim præteritus in legitima.*

8 *Filius cui pater reliquit legatum adhuc dicitur præteritis.*

10 *Hæres inſtitutus, qui antea receperat donationem, & renunciauit hæreditati, non dicitur hæres ab inteſtato, licet antea eſſet.*

11 *Teſtamentum non ſaluatur vigore clauſulæ codicillaris.*

12 *Iudex mittẽs hæredem inſtitutum ex teſtamento nullo nõ ſolum grauat præteritum ſed tenetur in ſindicatu.*

13 *Citari non debet pars de cõſuetudine, quando fit præambulum.*

14 *Citatio partis de iure communi an requiratur in agnitione bonorum poſſeſſionis, aut hæreditatis.*

15 *Citatio requiritur in præambulo, quando venientes ab inteſtato noti eſſent.*

16 *Libellus nullus debet, & poteſt lacerari ex officio.*

17 *Intentata ex teſtamento nullo non tenent, & nullus actus vlterius poſtea poteſt fieri ab hærede ſcripto.*

18 *Hæres ſcriptus nullum actum facere poteſt, quando diſcutitur de viribus teſtamenti.*

19 *Proceſſus eſt nullus, ſi apparente contradictore non auditur, & vlterius proceditur.*

20 *Actus voluntarius apparente contradictore allegante actum non eſſe faciendum, ille actus poſtea fit neceſſarius.*

21 *Filius poteſt agnoſcere bonorũ poſſeſſionem patre non authorante, cum ſit actus voluntarius, tamen apparẽte contradictore non poteſt ille actus fieri ſine patris authoritate.*

22 *Sententia interlocutoria poteſt reuideri ex eiſdem actis.*

23 *Filius inſtitutus in re, quæ non erat teſtatoris ſed filij vigore fideicommiſſi, adhuc dicitur præteritus.*

24 *Filius debet inſtitui de bonis patris, & non alienis, ad hoc vt teſtamentum valeat.*

25 *Filius præteritus dicendo teſtamentum nullum dicitur adijſſe ab inteſtato.*

26 *Clauſula, omni meliori modo, in teſtamentis adiũcta verbo communi importat directam inſtitutionem in perſona filij, cui relictum fuit aliquid non vigore inſtitutionis, quod limita, vt nu. ſeq.*

ALLEGATIO 19.

In materia præambuli.

DVM magna Cur. Vicariæ ex teſtamento nullo ob præteritionem Illuſtriſſimi Marci Antonij Columnæ, declarauit Illuſtriſs. Victoriam Columnam hæredem Illuſtriſs. quondam Aſcanij, grauauie quatuor modis Illuſtriſſimuum Marcum
1 Antonium. Nam † clarum eſt in eodem teſtamento eſſe nominatum dictum Illuſtriſ. Marcum Antonium filium, & tamen non eſt inſtitutus neque exhæredatus, ergo præteritus §. & eadem Inſtit. de hære. quæ ab inteſt. ergo
2 † teſtamentum eſt nullum l. inter cætera ff. de libe. & poſth. l. 1. ff. de irri. & iniuſt. teſtam. Iaſ. allegat alia in l. poſthumo. C. de contratabu. nu. 5. & iſta eſt communis opin. etiam ſi filius non dicat nullum ipſo iure eſt nullum. Ita Decius in d. l. poſthumo. nu. 9. & in conſ. 105. Iaſ. ibidem nu. 26. Riminal. nu. 5. Curt. Iun. dicit non eſſe elaborandum nu. 46. Iaſ. in l. filius, qui in poteſtate ff. de lib. & poſthu. Ioan. Sapport. Tholoſ. in rept. l. filio præterito ff. de iniu. irri. teſta. Zuccardus in d. l. poſthumo. nu. 68. vſque ad num. 73. enarrat omnes.
3 Vnde † cum teſtamentum ſi nullum ipſo iure, etiam ſi filius nõ dicat nullum, ſequitur quòd magna Cor. etiam nemine opponente nõ debebat declarare aliquem hæredem l. non dubium C. de leg. l. 2. C. quando prouo. non eſt
4 neceſſ. Nam † quando quis producit teſtamẽtum non abolitum, non cancellatum, fauore teſtamenti ſtatim mittitur in poſſeſſionem l.
5 fi. C. de edict. diui. & † tamen quãdo in promptu oſtenditur de nullitate ex præteritione impeditur miſſio gl. in l. 2. C. eod. & eſt cõmunis concluſ. vt Bart. in d. l. fi. num. 2. Dec. ibi nu. 36. & omnibus oppoſitis reſpõdet Dec. ibi num. 43. Cur. Iun. in conſ. 31. num. 9. ergo
6 non † debebat ex teſtamento nullo decernere præambulum.

Nec

Nec obſtat, quòd acutiſſimus aduocatus
7 partis aduerſæ dicebat, quòd † cum in eo teſtamento ſit nominatus Illuſtr. Marcusantonius, & dicitur feciſſe quendam actum in eius fauorem, non dicatur præteritus. Nam licet actus ille non appareat in proceſſu, nihilominus ſi in eo actu non eſt hæres inſtitutus titulo honorabili, ſaltem in legitima dicitur præteritus §. aliud quoque, in auth. vt cum de appell. cogno. l. ita tamen §. ſi quis rogatus ff. ad Trebell. vbi † pater legauerat filio, & tamen di-
8 cit tex. eum eſſe præteritum, & Andr. in conſtitutione in aliquibus, col. 3. col. 8. vbi allegat d. §. aliud quoque.

Nec † limitatio ad concluſionem commu-
9 nem eſt vera, dum dicunt, quòd quando ſunt venientes ab inteſtato inſtituti, teſtamentum non eſt nullũ, niſi dicatur nullum. Nam Alex. in d. l. poſthumo. num. 14. contra eam allegat tex. in d. l. filio præterito. Areti. ibi col. 2. numer. 4. Iaſ. nu. 25. Dec. nu. 11. Curt. nu. 46. Zuccar. nu. 81. alias 103. & ante prædictos voluit Imo. in d. l. filio præterito. Cuma. in repet. l. filius, qui in poteſtate. col. 3. in oppoſi. & colu 18. quarto no. verſic. ſexta concluſio. & allegat tex. in l. Gallus §. in omnibus. Guil. Bened. in cap. Raynutius. in ver. in eodem teſtamento, el 1. nu. 93. Boer. deciſ. 95. nu. 5. nec ſi limitatio eſſet vera, poſſet applicari ad caſum noſtrum, ex quo Illuſtr. D. Victoria nõ eſt veniens † ab-
10 inteſtato ſtante dotatione, & renunciatione ſua, Bar. in l. 1. §. videndum ff. de ſuis, & legit. Neapod. in conſuet. ſi moriatur in ver. ſuccedant. nu. 54. Capicius deciſ. 76. num. 51. Affl. in conſtitutione in aliquibus. nu. 12.

11 Nec † ſecunda limitatio ex aduerſo acutiſſimi aduocati applicari poteſt dictæ clauſulæ codicillaris. Nam licet granet venientes ab inteſtato, tamen ſcriptura illa teſtamẽti nulla non ſaluatur, doct. in auth. ex cauſa C. de liber. præter. & ita in terminis Ybert. Zuccard. in d. l. poſthum. nu. 80. alias 102. Vnde cum teſtamentum ſit nullum ipſo iure, nec limitationes ſunt veræ, aut applicari poſſunt, iudex
12 † mittens in poſſeſſionem virtute teſtamenti ſic nulli, nedum granauit, ſed tenetur in ſindicatu, tenet Io. Igneus in repet. d. authen. ex cauſa. nu. 42. nec clauſula codicillaris ſaluat, Franc. in c. ſi pater. de teſtam. in 6. col. 24. verſi. decimò, & verſic. duodecimò quæritur, Cuma. in conſil. 103. Benedict. in dicto loco, nu. 224. vſque ad nu. 229.

Secundum grauamen. Cum Magna Cur. declarauit hæredem dictam Illuſtr. D. Victoriam ſine citatione ipſius Illuſt. Marciantonij.
13 Et † ſi vellet ſe excuſare ob antiquam obſeruantiam, quòd in iſtis præambulis non ſolet pars citari. Ego reſpondeo, nunquã magnam Curiam ex teſtamẽto nullo feciſſe præambulum, nec reperi vnde magna Curia talem habuerit auctoritatem, dum ritus vno caſu tantum propter præſentationem inſtrumẽtorum ab hærede faciendam admittit, vt Affict. in conſiſtentione eos, qui ſcienter dicit. Et ſi in-
14 ſpicimus iura communia. Verum † in agnitione bonorum poſſeſſionis, aut aditionis hæreditatis requiratur citatio. Docto. in l. pro hærede ff. de acquir. hær. & in l. 1. C. qui admit. concludunt, quòd non citationem aſſignant, vt Barbat. in repet. nume. 26. quòd aditio dependet ab animo adeuntis tantum, & neminem lædit, ideo non requiritur citatio. Iſtæ rationes nõ poſſunt applicari in caſu noſtro in quo vltra declarationem animi Illuſtriſſ. D. Victoriæ obtulit comparitionem, examinat teſtes de morte, præſentatur teſtamentum, & profertur prætenſum decretum, quæ omnia citationem deſiderant, vt Barbat. conſiderat in dict. l. 1. parum ante nume. 30. & cum virtute iſtius præambuli cœpit poſſeſſionem domus, miſit Venetijs pro recuperandis pecunijs hæreditarijs, ergo præambulum lædit, ergo requiritur citatio, & magnum commodum quaſi poſſeſſionis acquiritur, dicit Barbat. vbi ſupra, nume. 31. & quoniam Magna Curia poterat ſeruare deciſionem Curt. Iun. in dict.
15 l. fin. nume. 63. quòd † quando venientes ab inteſtato ſunt non citãdi ſunt, maximè quòd publicè eſt dictum in hac ciuitate, quomodo fuit confectum tale teſtamentum, & qualiter Illuſtriſſimus Aſcanius petijt notarium quia volebat illud reuocare, & Illuſtriſſima D. Victoria declarauit omnia feciſſe in vtilitatem Illuſtriſſ. Marciantonij, de quibus ſunt litteræ ſcriptæ à dicta Illuſtriſſima D. Victoria d. Illuſtriſſ. Marcoantonio deciſ. Curt. ſequuntur Sebaſtian. Sapia num. 66. Zuccard. ibidem num. 311.

Tertium grauamen. Poſtquam Magna Curia, noluit repellere ex ſuo officio Illuſtriſſimam D. Victoriam per ſupradicta, per text. l. vbi pactum C. de tranſact. & in l. 1. C. de aſſeſſ.
16 vbi † libellus nullus laceratur ex officio, quando poſtea Nicolaus Sanmarcus procurator dicti Illuſtriſſ. Marciantonij dixit de nullitate teſtamenti, & præambuli in dicta Magna Cur. quare proceſſit ad vlteriora ad emanandum
17 banna nobis non citatis, ex † quo intentata nullitate teſtamenti non ſit vlterior actus ab hærede ſcripto l. ventre ff. de acquir. hære. plura iura alleg. Bald. in c. 1. an agnatus. col. 4. &
18 † dum diſcutitur de viribus teſtamenti hæres ſcriptus nullum actum facere poteſt l. ſcriptus ff. de carbon. edicto. glo. ibi alleg. tex. in l. ſed & ſi §. cur. ff. de acquir. hær. Bart. in l. his poteſt. eod. tit. num. 19. plura Socy. in conſi. 63. vol. 2. vol. 1. Ruyn. conſi. 17. num. 21. vol. 3.

Quartum grauamen poſt emanationẽ bannorum. Nicolaus Sanmarcus facit aliã comparitionem, in qua dicebat banna nulla, & non poſſe procedi ad aliquem actum, & quòd ſtante nullitate teſta. Illuſtriſſima D. Victoria

C non

non erat hæres. Et tamen hac comparitione
non obſtante fuit explicatus actus inuentarijs
19 nam † apparente contradictore debet audiri,
aliàs proceſſus eſt nullus, dicit Bal. in l. fin. C.
20 de edict. diui. in 6. nota. Et † licet iſte ſit actus
voluntarius, & conſeruatiuus inuentarij, tamen
quando ante explicationem actus apparet
contradictor, qui allegaret actum non eſſe
faciendum, tunc ex voluntario fit neceſſarius.
Bal. in l. 1. C. qui admin. col. 2. vbi † filiusfam.
21 poteſt agnoſcere bonorum poſſeſſionem
patre non authorante, cum ſit actus voluntarius,
tamen quando apparet contradictor
ante explicationem actus requiritur auctoritas
patris, hoc Bal. dictum ſequitur Dec. ibi
num. 25.

Secundò Bal. ibidem dicit, quod ſi ante explicationem
iſtius actus eſſet inchoatum iudicium
ordinarium præiudiciale, tunc requiritur
citatio per text. in l. 1. C. de bono. poſſ. ſecundum
tab. quod fuit in caſu noſtro, in quo
fuit dictum prius de nullitate teſtamenti. Vnde
clariſſimè conſtat de grauamine illato per
Magnam Curiam, & debet prouideri, quod cauſa
remaneat in Sac. Reg. Conſilio, reuocandũ
eſſe præambulum. Nec prætenſa ſcriptura
reuocationis officit, primò: quia non eſt præſentata
in actis tempore prætenſi decreti, &
22 ſumus in interlocutoria † quæ reuidetur ex
eiſdem actis, clemen. appellanti. de appell. ſecundò
non loquitur de inſtitutione, ſed de reuocatione
exhæreditationis, & propterea nõ
23 importat, vt ſupra dixi. & † quamuis fuiſſet
inſtitutus in ſtatu Romanæ ditionis: quia talis
inſtitutio fuit in re, quæ non erat teſtatoris,
ſed reſtituenda virtute fideicommiſſi Papæ
Martini l. vxor patrui C. de lega. inſtitutio
non ſufficiebat, & dicitur præteritus. Bar. in
l. ſuus quoque ff. de hære. inſti. nu. 8. quem ſequuntur
24 Imo. & Cuman. quod † inſtitutio debet
eſſe in bonis ex ſubſtantia patris, vt dicit tex.
in authen. nouiſſima C. de inoff. teſta. Bal. in l.
ſcimus. 4. q. C. de inoff. teſta. Alex. in conſi. 20.
præſuppono. vol. 3. Guiel. Beu. in d. verſic. in
eodem teſtamento relinquens, nu. 229. & propterea
cum teſtamentum ſit nullum ob præteritionem,
cum nõ ſit inſtitutus Magna Cur.
non debebat declarare hæredem Illuſtriſſ. D.
Victoriam, cum ipſe Illuſtriſſ. Marcusantonius
25 ſit primogenitus, & † dicendo teſtamentum
nullũ, videtur adijſſe ab inteſtato l. ſuus
C. de repud. hære. Bar. alleg. in l. gerit. in 3. q.
princip. num. 19. ff. de acq. hæred. nu. 19. Socy.
in conſi. 20. col. 2 lib. 3.

Vltimò ſubtiliſſimus aduocatus ex aduerſo
dicebat. Dictum Illuſtriſſ. Marcumantoniũ
26 in † illo actu eſſe inſtitutum dum in eo ponitur
clauſula omni meliori modo, quæ adiuncta
verbo communi importat directam inſtitutionem,
Bal. in l. quoties C. de hæred. inſtit.
27 Nam ego reſpondeo, quod † clauſula omni meliori
modò, adiecta verbo. cõmuni bene hoc
importat, vt puta relinquo filio meo centum
omni meliori modo, ſecus ſi illa clauſula non
eſt adiuncta verbo communi, ſed eſt appoſita
in principio actus, vel in fine, vt fuit in caſu
noſtro, in quo reuocata fuit exhæredatio omni
meliori modo, & propterea non importat
inſtitutionem. Ita Claud. de Seiſello in l. ille
à quo §. non omnis ff. ad Trebellia. & fuit
doctrina nouè inuenta.

Et ideo recitatis his allegationibus p me, licet fulcitis auctoritate Magnificorum meorum collegarum D. Vincentij Maſtrilli, domini Io. Vincentij Macedonij aduocatorum diſertiſſimorum, qui omnes ob eorum doctrinam, & virtutem fuerunt creati poſtea Regij Conſiliarij. Fuit eodem die primo Decembris 1557. in præſentia Illuſtriſſimi Do. Federici de Aluares de Toledo. Illuſtriſſ. D. Franciſci Paciechi, qui nunc eſt Cardinalis Illuſtriſſimus, quatuor Regentium, ac Marini Friciæ Propræſidentis Sacri Conſilij, ac nouem Regiorum Conſiliariorum, quorum nemo viuit, niſi Reuert. Regens, & Io. Andreas de Curte, & Thomas de Altomare ſemiuiuus, fuit deciſum. Benè fuiſſe prouiſum. Circa præambulum verò nullum præiudicium inferatur iuribus Illuſtriſſ. Marciantonij Columnæ in petitorio, & poſſeſſorio, etiam circa cõtenta in prædicto inuentario, & præambulo diſcutiendis omnibus auditis partibus in Sacro Conſilio, & magnam laudem conſequutus fui, Ita quòd Magnificus Vincentius de Franchis doctor iuuenis procurator Illuſtriſſimi Marciantonij Carrettæ Principis Melphiæ cœpit me aduocatum pro dicto Illuſtr. Principe.

SVMMARIVM.

1 *Terminus, an ſit dandus poſt captam poſſeſſionem ab hærede ſcripto vigore l. fi. de edicto diui Adria. ad verificandum.*
2 *Hæres petens immiſſionem virtute l. fin. C. de edicto diui. vltra teſtamentum debet aliqua in facto verificare, ſcilicet quòd defunctus poſſidebat tempore mortis.*
3 *Allegans ſe poſſidere, & in immiſſione citatum non fuiſſe reuocatur immiſſio.*
4 *Sequeſtrum factum virtute l. æquiſſimum ff. de vſufruct. ad hoc, vt reuocari poſſit, debet prius capi informatio, & requiritur libellus ſimul cum informatione, vt nume ſeq.*
6 *Deciſio quæſtionis.*

ALLE-

ALLEGATIO 20.

In materia l.fi.C.de edi.diui.

IN eadem cauſa fuit corã D.Felice de Rubeis dubitatũ, vtrum
1 † ſit dandus terminus, poſtquã Illuſt.D.Victoria cœpit poſſeſſionem domus virtute d.l. fi. de edicto diui. Ego dicebam ꝙ ſic. Nam doct.in
2 d.l.fi.dicunt,ꝙ † ille qui petit immiſſionẽ virtute d.l.fin. vltra teſtamentum debet aliqua verificare in facto, ſcilicet ꝙ defunctus poſſidebat illa bona tempore mortis, ita Bar.ibi in 6.col.num.21.Bal.col.fin.ſuper glo.in ver.tit. Pau.de Caſt. col.2.ver.4. requiritur, Zuccar. ibidem nu.147.& vna de exceptionibus in terminis illius text. eſt allegare poſſeſſionem in vita defuncti, vt Bar.ibi in fi.col.verſic.tertio
3 caſu. & † allegans ſe poſſidere,& in immiſſionem citatum non fuiſſe, reuocat immiſſionem, quanto fortius audiendus eſt, & illam impedit. Salyc.ibi, col.6. in fin. Zuccar. ibi, num.317.
4 Secundò † an, & quãdo ſequeſtrum factum virtute l.æquiſſimũ ff.de vſufru. reuocari poſſit, debet prius capi informatio. ita Aret. in c.in præſentia. num.28.& num.34. de probat. vbi quando pars petit reuocari illud præceptum ſequeſtratiuũ, iudex debet ſe informare de vera poſſeſſione. alleg.Io.And.in add.Specu.in tit.de libell.concep.alle. Bald.in l.ordinarij C.de rei vind.& in nu.34.dicit. Aut cognitum eſt de poſſeſſione ad finem reuocandi præceptum, & quando quis contendit ſe poſſidere, & aduerſarium non poſſidere, capitur
5 informatio. Zuccar. in d.l.fi.nu.132.& ꝙ † requiratur libellus,& informatio. Maria.Socy. in c.r.de libell.obla.col.18.limitatione 54.vbi pulchrè. Zuccar.in d.l.fi.nu.125.

Tandem die 15. Ianuarij 1558. facto verbo per Magnificum Felicem de Rubeis Regium Conſiliarium, & cauſæ commiſſarium fuit
6 † prouiſum, ꝙ capiatur informatio infra ſex dies præcisè, & peremptoriè abſque nominatione.

Actorum magiſter Ioannes Portius.

S V M M A R I V M.

1 *Banna non poſſunt fieri poſt arrendamentum in præiudicium affictatorum, maximè quando impediunt extractionem, ob quam præiudicatur arrendatoribus, & affictatoribus.*
2 *Prouiſio quæ poſtea reuocatur dicitur monopolium, & iniqua, quãdo ex ea tertius læditur.*
3 *Idem eſt diminuere aſſiſiam, & excitare rumorem diminuendi eam.*
4 *Idem eſt bellum, & timor belli.*
5 *Aſſiſia debet imponi ſagaciter ſuper rebus vendendis, capta tamen informatione de iuſto pretio.*
6 *Præſtans impedimentum certi temporis auferens commoditatem, non ſolum illius parui temporis, ſed totius, & maioris facienda eſt reſtitutio, licèt impedimẽtum ſit ſublatum ſtatim.*
7 *Decuriones facientes aliquid in damnũ vniuerſitatis tenetur vniuerſitas.*
8 *Nobiliores illi ſunt, qui regunt vniuerſitatẽ.*
9 *Officialis vniuerſitatis faciendo aliquid videtur tota Ciuitas facere.*
10 *Author laudatus non defend. tenetur ad intereſſe.*
11 *Promiſſio facta per affictatores de ſoluendo affictum videtur facta conreſpectiuè ad affictum.*
12 *Frangenti fidem fides frangetur eidem.*
13 *Agenti ad traditionem obſtat exceptio pretij non ſoluti.*
14 *Exceptio quæ deſcendit ex eodẽ inſtrumento nunquam excluſa videtur.*
15 *Excomputatio affictatoribus fieri debet ratione belli.*
16 *Tempore belli fructus naſcantur, ſed patientia non præſtatur.*
17 *Excomputatio fieri non debet ratione belli non firmati infra 30. miliaria realiter, & cum effectu.*
18 *Renunciatio accipitur rebus ſic exiſtentibus tempore renunciationis.*
19 *Renunciatio non extenditur ad ignorata.*
20 *Renunciatio facta à filia maſculis exiſtentibus, decedentibus poſtea maſculis non præiudicat.*
21 *Nemo debet decipi edictis Regis.*
22 *Verba renunciantis licet generalia, tamen declarantur, & limitãtur ex mente renunciantis.*
23 *Renunciatio non obſtat, quando caſus eueniunt præter mentem, & opinionem.*
24 *Caſus belli, & rumoris æquiparantur, ideo diſpoſitum in vno ad alium extenditur.*
25 *Vaſallus tenetur adiuuare dominum in bello, etiam ꝙ inimicus non introduxerit bellum in Regno.*

ALLEGATIO 21.

In materia excomputus in fauorẽ arrendatorũ.

NON credo eſſe dubitandum, Magnificos Decuriones huius fideliſſimæ Ciuitatis condemnandos eſſe arrẽdatoribus gabellæ vnius tornienſis ad faciendum debitũ excomputũ: Tũ ad totale intereſſe ex facto ipſorũ decurionum: tum ad damni emendam: quia non obſerua-

ſeruauerũt promiſſa: tum ad ratam mercedis
ex bello, & timore ipſius belli. Et quoad in-
tereſſe ob culpam lectum eſt in Rota, ꝙ ema-
nauerunt multa banna inſolita cõtra Piſinen-
dulos, contra Salciciarios, & ꝙ nemo extra-
here poſſet ſalſumina ab hac Ciuitate, in qui-
bus conſideratur triplex intereſſe, primum:
quia de omni rotulo ſalſuminum, quod extra-
hitur, ſoluitur tornienſis cum dimidio: ſecun-
dum, ꝙ mercatores, qui audiuerunt banna, ꝙ
extrahi non poſſunt, tanto minora cõduci fa-
ciunt. Tertiò: quia tota prouincia Terræ la-
boris quæ ex Regia Dohana ſalſuminibus vte
batur, audito banno in alijs partibus conduci
1 procurant nõ ſubditis Regiæ Dohanæ. Et † ꝙ
poſt arrendamentum nõ poſſint fieri banna in
eius præiudicium, & maximè impedientia ex-
tractionem conſuluit Corn. in cõſi. 181. vol. 3.
& propterea ad intereſſe tenentur l. ſi vno §. v-
bicunque l. ſi fundus ff. loca. glo. in l. æde. C. lo-
ca. Bar. in q. Publicanus. Socy. in conſi. 156. co-
lum. 1. vol. 2.

Et ſi dicatur, ꝙ Magnifici decuriones fece-
runt ad obuiandum fraudibus, quare poſtea
2 per menſes reuocauerunt † quo fit, vt potius
iniqua prouiſio, & monopolium dicatur. Ita
Andr. in c. 1. ver. poſt Natale. in fi. de pace te-
nen. dum alle. l. 1. §. cura carnis ff. de officio
præfect. vrbis, maximũ, & ineſtimabile dam-
num ex verbis, & rumoribus dictis per Ioan-
nemfranciſcum Puldericum decurionẽ illius
temporis, dicentem velle diminuere aſſiſiam
nouem tornienſium. & quando mercatores
replicabant conuitiabatur, taliter ꝙ omnia
animalia in alijs Regni partibus remiſſa fue-
3 re, vbi erat aſſiſia maior. Idem † enim dimi-
nuere aſſiſiam, & rumorem diminuendi, vt ij-
4 dem doct. tenent, idem eſſe † timorem belli, &
bellum. Alex. Socy. in l. diuortio ff. ſolu. ma-
trim. & rumor minuẽdi aſſiſiam iam exequu-
tus fuit, vt die 10. Ianuarij 1558. aſſiſia fuit
diminuta ad octo tornienſes, & exequuta, &
poſtea ordine Illuſtr. Proregis ſuperſeſſa, & ſic
magnum damnum. Nam † ſagaciter aſſiſia
5 imponenda eſt, capta informatione de iuſto
precio in conuicinis, iuxta no. per And. in d. §.
poſt Natale.

Nec obſtat, ꝙ dicta diminutio aſſiſiæ dura-
uit paruo tempore: nam momentum tempo-
ris cum illa vociferatione Magnifici Pulderi-
ci mercatores deuiauit, vt licet modico tem-
pore durauerit, ordines non potuerunt reuo-
cari ſic cito à mercatoribus ſuis exercitatori-
bus, vt animalia Neapolim reducerent, &
6 doct. dicunt ꝙ † quando impedimentum cer-
ti temporis aufert commoditatem nõ ſolum
illius parui temporis, ſed forte totius, aut ma-
ioris, facienda eſt reſtitutio pro toto tempo-
re l. ideo ff. de verborum obligat. vbi Bart. &
in l. 2. vbi Bart. ff. de ann. leg. Bald. in l. ſed nec
ad eos §. ſed cum fine ff. ex quib. cauſ. maio.

Socy. in conſil. 88. in fine, in terminis excom-
putus.

Nec obſt. ꝙ damnum fuit cauſatum à Ma-
gnifico Ioanne Franciſco Pulderico, & prop-
terea Vniuerſitas non tenetur. Nam licèt mo-
tiuum ſit ſubtile, dignum erudito iuuene ad-
uocato Patricio Cicco Morminio, tamen tol-
litur, quia teſtes dicunt, omnes decuriones
præſentes eſſe Ioannem Franciſcum dixiſſe il-
la verba vociferãdo, ideo teſtes ſpecificè eum
nominant.

Secundò arrendatores fuerunt conqueſti
in tribunali diui Laurentij coram omnibus,
quare ratificauerunt facto l. Paulus ff. rem ra-
tam habe. Immo habito recurſu in Regio Col
laterali Conſilio contenderunt omnia potuiſ-
7 ſe fieri. Vnde quando decuriones aliquid fa-
ciunt in damnum Vniuerſitatis tenetur Vni-
uerſitas. Bald. in §. damna. in tit. de pace Con-
8 ſtit. alleg. l. ſi à me ff. de vi & vi arm. & † nobi-
liores ſunt illi, qui regunt Ciuitatem, dicit
Andr. in cap. hac edictali. de pace iur. fir. &
9 in cap. primo. de capit. qui cur. vend. & † quod
facit officialis ratum habendo, & non contra-
dicendo, facit tota ciuitas. Cyn. in l. iubemus
nullam C. de Sacroſanct. Eccleſ. Bart. in l. aut
facta §. nonnunquam ff. de pœnis. nu. 11. mul-
ta docto. in l. Ciuitas ff. ſi cer. pet. Afflict. de-
ciſ. 376.

Secundum caput, promiſerunt, quòd ga-
bella exigi poſſit à quibuſcunque eccleſiaſti-
cis perſonis. & tamen milites Meloitani San-
10 cti Ioannis noluerũt ſoluere, decuriones † vo-
cati, & laudati renuerunt, & propterea ad in-
tereſſe tenentur l. ſi tibi. & in l. ſi ex conducto.
11 in princip. ff. loca. & † promiſſio facta per ar-
rendatores de ſoluendo afflictum videtur cor-
reſpectiuè ad afflictum, & eius afflictata l. Iulia-
12 nus §. offerri ff. de actio. emptio. vnde † fran-
genti fidem l. ſi vt proponas C. de tranſact.
13 Bald. in l. ſi ex prædijs C. de euiction. vbi † a-
genti ad traditionẽ rei obſtat exceptio pre-
14 cij non ſoluti. & † exceptio nunquam exclu-
ſa videtur, quando deſcendit ex eodem in-
ſtrumento l. eum qui ita §. qui ita, vbi Bart. ff.
de verb. oblig. l. 1. §. & parui. vbi Bart. ff. quod
vi aut clam.

Tertium caput ante arrendamentum erat
publicata tregua per annos quinque, poſtea
15 † fuit rupta timore belli: Ciuitates munitæ,
caſtra reædificata, deuaſtatio agrorum, mo-
neta vilificata, vnde excomputatio fieri de-
bet l. ex conducto. l. ſi fundus. §. fina. ff. loca.
Barto. in l. contem. §. qui maximos ff. de publi-
ca. Imo. in capi. potuit. nume. 42. de loca. aſ-
16 ſignat rationem, quòd † quando eſt bellum
fructus naſcuntur, ſed non præſtatur patien-
tia.

Nec pactum in inſtrumento adiectum ob-
17 ſtat, dum dicitur, quòd † in cauſa belli non ſit
aliqua excomputatio, niſi bellum fuerit fir-
matum

matum infra triginta miliaria realiter, & cũ effectu. Nam reſpondeo: quia iſta renunciatio fuit facta contemplatione treguæ, quæ e-
18 rat publicata per antea. Renunciatio † accipitur rebus ſic exiſtẽtibus tempore renunciationis: cap. veniens. de iureiu. Bal. in l. clari. C. de fideicommiſſ. quem alleg. Decius in con-
19 ſil. 352. nu. 7. nec † renunciatio extenditur ad ignorata l. mater, vbi Bart. ff. de inoffic. teſta.
20 cauſa reſtringit renunciationem, & † renunciatio facta à filia contemplatione maſculorum, decedentibus maſculis non præiudicat. Bal. in l. pactum quod dotali. 4. q. C. de pact. per tex. in l. iubemus. C. ad Trebel. Dec. in l. pactũ C. de colla. affert ſimilia in 5. limitatione, & maximè q̃ teſtes deponunt, q̃ ſub ſpe treguæ tanti arrendauit, aliàs non arrendaſſet & optimè Alex. in conſi. 31. vol. 2. & in conſi. 28. volum. 1.
21 nemo † debet decipi edictis Regis l. 1. C. de his, qui veniam æta. Andr. alleg. in c. Im-
22 perialem in prin. col. 6. & † licèt verba renunciationum ſint generalia, tamen declarantur, & limitantur ex mente renunciãtis l. emptor §. ancillas ff. de rei vind. l. 1. §. fideicõmiſſi §. Pollidius ff. de vſuris, plura alleg. Aymo. in conſil. 42. nu. 3. Anchar. in conſi. 403. refert Aymo.
23 in conſi. 25. nam † quando caſus euenit præter opinionem, & mentem animum, non obſtat renunciatio. Alex. in d. conſi. 28. & in dict. conſi. 31. & ſi bellum non fuit infra 30. miliaria, fuit timor intus hanc ciuitatẽ: nam vtroque caſu cauſatum fuit intereſſe l. poſtliminiũ in prin. his bello. in prin. ff. de capt. Ioan. de Imo. in conſi. 7. Anch. in conſi. 88. Dec. in conſil. 555. & in conſil. 697. Boer. in deciſ. 249. &
24 † cum caſus belli, & timoris ſint æquiparati per modum regulæ, ſtatutum in vno eſt ſtatutum in alio. Vnde illa verba *q̃ bellum ſit infra 30. miliaria cum effectu, & realiter* idem intelligo, q̃ timor belli ſit realiter infra 30. miliaria, illa verba *realiter* excludunt verbalem timorem non realem, vt fuit in caſu noſtro illa verba *cum effectu* excludunt fraudem, non verò realem, & verum timorem. Alex. in conſil. 143. col. 4. & hanc meam opin. probat deciſ. Andr. in §. ſed nec alia in tit. col. q. quæ ſit pri-
25 ma cau. benef. amitt. vbi quærit, vtrum † vaſalli teneantur adiuuare dominũ in bello extra Regnum, & in verſ. ſi habeas intium bellũ, dicit, q̃ ſi inimicus inuadit Regnum taliter, q̃ ſit neceſſe exire à Regno, ne inimicus introducat exercitum in Regno, vtrum teneantur adiuuare. Et dicit q̃ ſic. Nam tunc eſt bellum in Regno, dum opponit ſe ne Regnum intret. Sic in propoſito, licèt bellum non fuerit infra triginta miliaria, tamen fuit in Regno. Et niſi Illuſtriſſimus Vicerex obuiã bello ſe oppoſuiſſet, inimicus fuiſſet infra 30. miliaria. Vnde cõcludendum eſt, omnino teneri ad intereſſe. Et quando poſt arrendamentum fiut banna præiudicialia vide Albericũ de Roſa.

in l. 1. C. de vectig. & commiſ. Ang. in l. at vbi ff. de peti. hæred. Dec. in conſi. 4. volum. 1.

Et ſic facto verbo per Magnificum Ioannẽ Andræam de Curtis Regiũ Conſiliarium iunctis aulis die 22. Decemb. 1559. fuit condemnata Vniuerſitas ad excomputandũ pro omnibus iſtis ducatos ſex mille. Nicolaus Vnctius Cæſareus Secretarius.

Actuarius Ludouicus Romanus.

S V M M A R I V M.

1 *Quando dicitur de nullitate ſententiæ poſt executionem requiritur libellus, & litis conteſtatio.*
2 *Proceſſus contra ſententiam de nullitate non procedit, niſi declaretur ſpecies nullitatis.*
3 *Libellus, per quem petitur læſio in maxima ſumma, debet declarari qualitas læſionis, aliter non procedit.*
4 *Poſſidens virtute ſententiæ nullæ non poteſt ab eo auocari poſſeſſio, niſi prius ſoluta quantitate pecuniæ, per quam miſſus fuit in poſſeſſionem.*
5 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 22.

Vtrum quando dicitur de nullitate ſententiæ debeat dari terminus.

IN cauſa Illuſt. Marchionis Vallis cum Illuſtriſſ. D. Dianora Sanſeuerina eius matre, dum dixit de nullitate omnium ſententiarum latarum in fauorem d. Illuſtriſſ. D. Dianoræ fuit petitus terminus in cauſa pro parte d. Illuſt. D. Dianoræ. Nam
1 † quando poſt exequutiones ſententiarum dicatur de nullitate, cenſetur nullitas principaliter intentata, & requiritur libellus, & litis conteſtatio l. quædam ff. fam. ercif. l. Carmelia Pia ff. de iure patr. l. 1. §. 1. ff. de fer. l. ſi expreſſim ff. de appel. glo. & doct. in c. ſi. de officio iudi. vbi Inno. Bal. in l. tale pactum §. qui prouocauit ff. de pact. q. 13. & in d. l. 1. ff. de feriis. col. 1. Franc. in cap. cum dilecto. q. 1. de appell.
2 Secundò, quando † procedendum eſſet, debent declarari ſpecies nullitatis. Ita allegatur tex. in l. mater in pr. de ſi. de contrah. emp. quam alleg. Bal. in l. quæ ſub conditione. col. ff. de condi. inſtit. Franc. in d. c. cum dilecto. q. 3. Pet. Rebuff. in tract. de litteris obligat. artic. 1. glo. 9. nu. 5. tom. 1. fol. 67.
3 Tertiò, declarandus † eſt libellus, q̃ fuit læſus in maxima ſumma, & debet declarari quantitas læſionis. C. de arbit.

Quartò Marchio factus maior ratificauit ſententias ſoluendo l. ad ſolutionem C. de re iud. l. cum te. C. quod metus cau. quam allegat Andr. in procem. in verſ. ſubſequenter. col. 4.

4 Quintò dato q̃ ſententia eſſet nulla † poſ-
ſeſſio illarum terrarum conſignata d. Illuſt. D.
Dianoræ non poſſet auocari, niſi ſoluta pecu-
nia dotium. & antefati. glo. oo. in l. fundus, quĩ
Lucij. in fine ff. de reſcin. vend. vbi Bald. vbi
quando quis virtute nulli proceſſus reperitur
in poſſeſſione, non tenetur ad reſtituendum,
niſi ſibi ſoluta pecunia, opin. fuit Spec. in tit.
de contum. §. ſequitur videre. col. 3. ver. ſed po
ne cõueni te. ſequitur Bar. in l. 3. §. fi. ff. de ac-
quir. poſſ. Dec. in conſi. 449. nu. 22. Et ſic in hac
cauſa nõ debet procedi, & quando proceden-
dum eſſet debet dari terminus, glo. in d. l. fun-
dus, qui Lucij. ſequitur Firmian. in tract. de
Epiſcopo 3. par. primi libri. q. 49. Curt. Iun. in
conſi. 185. num. 7. Neguſ. in tract. de pign. in 2.
memb. 3. par. nu. 20.
5 Et † ſic facto verbo iunctis aulis die 14. Iu-
lij 1562. fuit datus terminus ſuper nullitati-
bus allegatis. & Illuſt. D. Dianora conſerue-
tur in poſſeſſione.

Actuarius Bozanotra.

SVMMARIVM.

1 *Frater non tenetur ad vitam, & militiam alijs fratribus, quando feudũ eſt donatum ipſi inter viuos à patre.*
2 *Primogenitus ſuccedit in feudo de iure Frãcorum.*
3 *Vita, & militia per canones vocantur alimenta.*
4 *Primogenitus tenetur præſtare vitã, & militiam de his, quæ habuit à patre.*
5 *Frater minor nõ ſuccedit in feudo, in quo viuitur iure Francorum, ſed ei datur vita & militia loco portionis debita à patre.*
6 *Feudatarius refutans omnia feuda in vita, etiam tenetur ad releuium: nam præſumitur fraudulenter facta, quod fallit quando donantur omnia feuda cõtemplatione matrimonij, vt nu. 7.*

ALLEGATIO 23.

Vtrùm refutatarius feudorum teneatur ad vitam, & militiam.

IN cauſa Magnifici Fabij Ieſualdi credo nõ teneri ad ſoluendum vitam, & militiã Magnificis eius fratribus. Nam fuerunt feuda refutata per patrem
tempore matrimonij ob eius contemplatio-
1 nem, & † cum ſint feuda donata inter viuos,
2 ceſſat militia, & vita. Mos † Francorum in-
troduxit, vt primogenitus ſuccederet in q. om
nes filij. And. ſi de feu. defun. mil. in c. 1. §. &
quia. de his qui feu. da. poſſ. iſque fratribus
in feudo antiquo præſtat vitam, & militiam
3 † quam canon. in cap. licet, de voto. alimen-
ta vocant. Cum ergo ſint feuda refutata, &
donata inter viuos, ceſſat vita, & militia: quod
probatur per tex. in cõſtitutione Comitibus.
4 vbi † primogenitus præſtare tenetur vitam,
& militiam occaſione eorum, quæ habuit à
patre glo. ibi ſubdit ex ſucceſſione.
Secundò Andr. in d. conſtitutione in repet.
5 dicit iſta verba. Excluditur † frater minor vi-
uens iure Frãcorum à ſucceſſione feudi: quia
datur vita, & militia loco portionis debitæ,
nec præſtat de ſuo frater maior, ſed loco par-
tis à qua excluditur, quæ pars non contingit
minori, niſi poſt mortem. Idem And. in conſti-
tutione dignum. Primogenitus ſuccedens
tantum debet ſecundogenito, vt poſſit viue-
re, & idem. in c. Regni, quod incipit aliena-
tionis actus. ibi *ex paterna ſucceſſione tenebat*,
maximè quia in caſu noſtro refutatio fuit fa-
cta per viam donationis, quo caſu actus valet
inter viuos, vnde non tenetur ad vitam, & mi-
6 litiam. Et † licet præſumi poſſit fraus, quan-
do refutat omnia feuda, vt etiam teneatur ad
releuium, iuxta no. per And. in §. ſed res. col. 2.
7 per quos fiat inueſt. tamen † quando donãtur
omnia feuda cõtemplatione matrimonij, ceſ-
ſat fraus, vt optimè Glo. Patiſ. in tit. 1. §. 8.
gloſſa 3. nu. 17. fol. 126.
Tandem quia præſens cauſa erat reclama-
tionis, fuerunt decem Conſiliarij, & fuerunt
quatuor pro voto meo, vt longè poſt dixit mi-
hi ille Patritius Conſiliarius Conſtantius, die
24. Decemb. 1562. fuit publicata ſententia,
benè prouiſum, & malè reclamatum.

SVMMARIVM.

1 *Citatio facta à delegato cum inſertione commiſſionis abſque præſentatione reſcripti non tenetur.*
2 *Delegatus ante præſentationem reſcripti nullam habet iuriſdictionem, niſi oſtendat literas ſuæ commiſſionis.*
3 *Delegatio ad hoc vt valeat requirit ſcripturam.*
4 *Citatio cum inſertione commiſſionis nõ probat commiſſionem, niſi originaliter demonſtratur.*
5 *Litera facta per tranſumptum non probãt, niſi parte iudicialiter citata.*
6 *Inſertio commiſſionis non probat poſita in citatorio ad finem validitatis ſententiæ.*
7 *Sententia lata à delegato ſine præſentatione originalis reſcripti nulla eſt, etiam ſi poſtea, dum dicitur de nullitate, præſentetur reſcriptum, vt num. 8.*
9 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 24.

Delegatus quando poſſit exercere iuriſdictionē.

A ROMANA Curia fuit per Il-
luſtriſſimum Marcū Antonium
Columnā mihi tranſmiſſus pun
ctus conſulendus, quando fuit
citatus Illuſtriſs. quondā Aſca-
nius Columna tempore Pauli III. Pontificis,
non fuit reſcriptum originale cōmiſſionis ex-
hibitum, ſed tantum inſertum in citatione, &
ipſius vigore contumax declaratus Illuſtriſs.
1 Aſcanius, vtrum † talis citatio tenuerit, & ip-
ſius vigore potuit declarari excōmunicatus,
2 & priuari. Nulli dubium eſt, quòd † delegatus
ante præſentationem reſcripti nullam habet
iuriſdictionem, niſi oſtendat literas ſuæ com-
miſſionis. Innoc. in cap. cum in iure peritus.
3 de officio deleg. col. 2. Iſte † eſt vnus caſus, qui
requirit ſcripturam capitu. ſtatutum. ibi *lite-
ras Sedis Apoſtolicæ*, de reſcrip. in ſexto, quem
alle. Geminia. in cap. 1. §. poſtquam, in fine,
4 de cenſib. in ſexto, & † inſertio in citatorio nō
probat commiſſionem, vt in authen. ſi quis in
aliquo C. de eden. nam debent originalia ex-
hiberi l. ſancimus C. de diuer. reſcrip. Roma.
5 in terminis in conſ. 338. vbi † ſi literæ fierent
per tranſumptum non probant, niſi parte iu-
dicialiter citata, vt not. doct. in ca. ſi. de fide
inſtrum. ita Gomeſ. in c. ſtatutum nu. 60. ſe-
quitur Romanum, & eſt de mente Cardinalis
6 in d. c. cum in iure, quòd † inſertio in citato-
rio non probat ad finem validitatis ſententiæ
7 & in terminis, q̄ † ſententia ſit nulla, ſi in pro-
ceſſu non eſt præſentatū originale reſcriptum
commiſſionis, tenet glo. in l. 2. C. de iure fiſ.
lib. 10. Cy. Pet. Bat. in l. 1. C. qui pro ſua iu-
8 riſdictione, & ſi † ſententia eſt lata ſine origi-
nali commiſſione, licet poſtea dum dicitur de
nullitate ſit præſentatum originale, nō tenet
& ſententia eſt nulla, allego Bal. in l. eum qui
ff. de iuriſd. omn. iud. Iacob. ibi nu. 11. alleg.
alios deciſ. Delph. nu. 286.

9 Et † ita fuit iudicatum in Romana Curia
per prædicta, ſententiam illam nullam fuiſſe,
reſcripſit mihi idē Illuſtriſſimus Marcus An-
tonius, die 27. Ian. 1563.

SVMMARIVM.

1 *Excommunicatus publicè non facit teſtā-
mentum, & nu. 6.*
2 *Excommunicatus publicè excluditur ab om-
ni actu tam iudiciali, quàm extra.*
3 *Excommunicatus non poteſt eſſe nec iudex,
nec teſtis.*
4 *Multa mala inducuntur per perſeuerantiā
in excommunica. per annum.*
5 *Excommunicatus perſeuerans per annum
in excommunica. ſuſpectus eſt de hæreſi &
efficitur infamis.*
7 *Actio nulla oriri poteſt ex teſtamento ex-
communicati de iure etiam ciuili.*
8 *Interdictio teſtamenti poteſt licitè fieri ex
iuſta cauſa.*
9 *Iudex videns diſſipare aliquem bona poteſt
prohibere, & interdicere, ne cum eo con-
trahatur.*
10 *Princeps prohibendo adminiſtrationem per
viam ſtatuti non requiritur citatio.*
11 *Domicilium originis præualet.*
12 *Probibitio facta in perſonam ſubditi ſub-
ſequitur ipſum, vt lepra leproſum.*
13 *Prohibitio facta de non alienando bona à
principe extenditur ad bona vndecunque
fuerint.*
14 *Diſpoſitio ſummi Pontificis facit ius etiam
in Regno ſuper concernentibus animam,
eò magis poſtea corroborata ex literis ſuæ
Maieſtatis, vt nu. 15.*
16 *Priuatus adminiſtratione bonorum ex cau-
ſa criminoſa non poteſt facere teſtamen-
tum, ſecus ſi ex cauſa nō criminoſa, niſi ſit
alteri conceſſa.*
17 *Pater declarando facere teſtamentū in vti-
litatem filij, per iſta tamen verba induci-
tur fideicommiſſum, vt bona filio reſtituā-
tur, ita quòd hæres inſtitutus vt nudus mi-
niſter cenſetur, vt nu. 17.*
19 *Hæres inſtitutus declarādo tam ante quàm
poſt, q̄ quidquid procurabat hoc faciebat
pro alicuius vtilitate, tenetur negotiorum
geſtorum ad reſtitutionem hæreditatis.*
20 *Pater ſtatim videtur interdictus per admi-
niſtrationem bonorum filio conceſſam.*
21 *Prohibitio facta adminiſtrationis bonorum
per Papam ligat etiam bona quæ habet in
Regno.*

ALLEGATIO 25.

***Vtrum teſtamentum valeat excommunicati,
& bonis interdicti.***

QVOD teſtari nō poſſit excom-
municatus in caſu noſtro patet
quia nō eſt niſi ob machinacio-
nem contra ſtatum Eccleſię vel
alia quæ infamat, vt in c. feli-
cis, de pœnis, & Franc. in rub. de teſtam. &
1 † quia publicè excommunicatus non facit te-
ſtamentum. Ita Bart. in conſ. 229. Paul. de
Caſt. in l. is cui ff. de teſtam. Corn. in conſil.
186. litera A. vol. 4. & ego allego tex. in cap.
2 ſolet de ſententia excom. in 6. vbi † publicè
excommunicatus excluditur tam in iudicio,
quàm ab actu extraiudiciali. Nam ſi doct. vo-
3 lunt, quòd † iudex, nec teſtis eſſe poſſit, ne
participet cum fidelibus, multo minus teſta-
ri, & in anathematizato. Bened. in c. Raynu-
tiue

tius in verſic. mortuo teſtatore, el primo, nu. 291. in 3. fallentia, maximè quia perſeuerauit per annum in c. excommunicamus §. credentes, de ſent. excom. in 6. multa
4 † mala inducit perſeuerantia in excommunicationem, eſt tex. in §. moneantur, eo. c. & tex. in d. §. credentes, licet loquatur in excommunicato ob hæreſim, tamen procedit in omni excommunicato, dummodo perſeueret per annum. Ita Card. ibi & Felyn. col. 1. verſ. ſed quærit Ancha. & alleg. tex. in cap. fin. de pœnis, vbi
5 † perſeuerās per annum in excommunicatione ſuſpectus eſt de hæreſi, & efficitur infamis. Fely. ibi in 3. not. Bened. in d. c. Raynutius, verſ. mortuo teſtatore, el 1. nu. 290. & vide Andr. de Iſer. in c. 1. verſ. eius ſententia, & in verſ. poſt annum. de ſtat. contra libert. eccleſ.
6 & maximè in caſu noſtro, in † quo ſūmus Pontifex expreſsè tollit teſtamēti factionem. Ita in l. ſi teſtamentum C. de teſtam. & ibi Bart. Bal. Paul. de Caſt. Iaſ. nu. 5. & ſaltim tollit ci-
7 uiles effectus. Ita quòd nulla actio oriri poteſt de iure ciuili, vt Corn. ibi dicit. Tanto fortius; quia fuit à ſummo Pontifice interdicta adminiſtratio l. is cui bonis ff. de teſtam. Ioan. And. in addit. ad Specul. §. compendioſe de inſtr. edit. glo. in §. item prodigus inſtit.
8 de teſta. Alex. in conſ. 182. volu. 5. quæ † interdictio potuit fieri in caſu noſtro ob iuſtam cauſam in fauorem primogeniti, text. in cap. grandi. de ſupp. negli. prælat. quod poteſt eo inuito, ergo eo non citato. Abb. in c. cū olim vbi Fely. in 10. col. de re iudi. Alex. in conſ. 2. viſis codicillis, penul. col. & col. fi. ver. eſt modo videndum volu. 1. Decius in conſ. 169. nu. 3. & in conſ. 269. nu. 16. Bald. in §. item ſacramenta col. 1. de pace iur. fir. dicit, quòd
9 † quando iudex videt aliquem diſſipare ſua bona, poteſt prohibere, vt nemo contrahat, & idē voluit glo. in l. proſpexit ff. qui & à quibus, Bald. in l. per diuerſas in 3. q. C. mand. & alia allegat Alex. in l. filiusfam. §. diui. nu. 20. ff. de leg. 3. Poſſet etiam applicari alia re-
10 ſponſio Paul. de Caſt. in d. l. is cui, quòd † quando Princeps interdicit adminiſtrationem per viā ſtatuti & prouiſionis, non requiritur alia citatio maxime quia fecit ex iuſta cauſa, præſumitur citationem interueniſſe, vt in terminis Decius in conſ. 174. nu. 7.

Nec obſtat, quòd illa interdictio fuit in vrbe Romana; nam cum fuerit Regulus, & Domicellus Romanus, & ibi reperiebatur cū maiori parte fortunarum, ibiq; agebat dies
11 feſtos † domicilium originis præualet; l. 1. §. prætor ait, vbi Bart. ff. de damn. infecto, &
12 † prohibitio facta in perſonam ſubditi; eum ſequitur, ſicut lepra leproſum lex ea ff. de poſtula. Bar. in l. cunctos populos C. de ſumma Trinita. Bal. in terminis in conſ. 418. vol. 1. Socy. in conſ. 36. col. 4. ver. mouetur vol. 1. &
13 † prohibitio de non adminiſtrando bona extenditur, vbicunque bona fuerint, tex. in l. ex caſtrenſi §. 1. ff. de caſtr. pecul. quem allegat Aret. in d. l. is cui, ff. de verb. oblig. in fin. verſ. & eſt communis conclu. vt per Bar. in d. l. cū-
14 ctos populos nu. 31. nam † diſpoſitio Summi Pontificis etiam in hoc Regno tenet. Is ſuper prædictis, ita Andr. in c. 1. §. hoc quoque qui
15 feu. dare poſſunt maximè † corroborata ex literis ſuæ Maieſtatis, quæ audita prouiſione facta per Sūmum Pontificem, volens illi conformem ſe reddere, prohibet adminiſtrationem, illam concedit eius filio, & propterea Imol. in d. l. is cui ff. de teſta. in princ. conclu-
16 dit. Aut † quis eſt priuatus adminiſtratione bonorum ex cauſa crimioſa, & nō poteſt facere teſtamentum. Aut non ex facto crimino ſo, & tunc ſua adminiſtratio eſt alteri conceſſa, & nequaquam poteſt. Et ſic omnino tale teſtamentum nullum eſt.
17 Et † quando aliquid valeret, poſtquam pater declarauit tam ante, quàm poſt teſtamentum, illud facere pro vtilitate filii; ſequitur inductum eſſe fideicommiſſum, vt bona reſtituantur filio l. hoc modo ff. de leg. 1. l. cum proponeretur ff. de leg. 2. Corn. concludit in conſ. 239. volu. 2. Cozad. in conſ. 98. nu. 9. &
18 † hæres inſtitutus ſtatuit ſimiliter, ita probat tex. in l. fideicommiſſa §. interdum ff. de leg. 3. & in l. ſi quis Titio decem, ibi vt ea
19 ſitum ff. de leg. 2. maximè † concurrentibus verbis dictæ hæredis tam ante quàm poſt teſtamentum, quòd omnia procurabat pro vtilitate fraterna. Vnde ſaltim ſucceſſorum ſignorum, ſi non fideicommiſſo, ratione teneretur ad hæreditatē reſtituendam, prout conſiderat Angel. in l. quidam cum filium ff. de
20 hære. inſti. Circa primum punctum de adminiſtratione bonorum per Sūmum Papam filio conceſſam, tamen videtur bonis interdictum; verba huius in d. l. is cui conſiderat Feder. de Senis in conſ. 22. & ſequitur
21 Roma. in conſ. 80. col. 4. in fin. Et ſi eſt ſic facta per Summum Pontificem, alias dixi, ligat etiam iſta bona ſiſtentia in hoc Regno, vt latè Io. Baptiſta Caccialupus in l. 1. C. de ſumma Trini. & ibi Iaſ. in prima lectura col. 9. & in 2. lectu. 5. ſi cum Roma. in terminis in conſ. 39. col. 2. ver. quia videntur quæ abſq; alia citatione procedere poſſunt, vt alias dixi. & Innoc. dicit in c. niſi cum pridem in §. in ver. indulgeri. de renuncia. Antonius de Butr. in c. debitores in fi. de iureiuran. Abb. in conſil. 82. incip. videtur col. penul. vol. 1. Bald. in rubr. de reſcript. Socy. in conſil. 164. numero 18. & 266. numero 51. in ſecundo volum. Arber. Bru. in conſil. primo colum. 10. & in conſil. ſecundo, colu. antepenult. & ita concludendum videtur.

Hæc cauſa non fuit deciſa adhuc.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Exceptio rei iudicatæ obſtat fiſco, quando per eã pars quæ moleſtatur fuit abſoluta.*

2 *Fiſcus infra biennium non reclamando excluditur, nam vtitur iure priuati, niſi in tribus: remiſſiuè.*

3 *Res inter alios acta non nocet non auditis.*

4 *Sententia contra ſententiam lata à qua non eſt reclamatum, nulla eſt.*

5 *Reclamari non poteſt à ſententia, quæ fuit aliàs confirmata per aliam.*

6 *Habens primam, & tertiam ſententiam in fauorem, licèt alius habuerit mediam, ſtante ſtatuto conformi, ab ea appellari non poteſt, nec reclamari.*

ALLEGATIO 26.

Ad l. ſi quis aduerſus C. de preci. imper. offer.

IN cauſa Marchionis Vallis moleſtati in Regia Camera Summariæ ob releuium concludo
1 † obſtare Regio fiſco exceptionem rei indicatæ, cum in anno
1553. fuerit abſolutus per ſententiã eiuſdem
2 Cameræ, & † ab ea fiſcus infra biennium non
reclamauit, qui vtitur iure priuati, cum non
ſimus in illis tribus caſibus not. in l. vnica C.
de ſent. aduer. fiſcum latis.

Nec obſtat ſententia lata inter Regium fiſcum, & confraternitatem Ieſu in anno 1559.
3 dum declaratur deberi releuium. Nam † illa
fuit res inter alios acta ñobis non anditis. Se-
4 cundò † cum ſit ſententia contra ſententiam
latam in anno 1553. à qua non erat reclamatum, eſt nulla l. 1. ff. quæ ſent. ſine app.

Secundò hodie Regius fiſcus non debet audiri: Nam in anno 1562. fuit lata alia ſentẽtia confirmatoria illius de anno 1553. ergo
5 † non poteſt amplius reclamari l. ſi quis ad-
uerſus. vbi doct. C. de preci. imper. offer. & deciſ. Delphi. 345. Henr. Boic in ſingul. in ver. minor. Imol. in conſ. 142. & 145. Rebuff. in tract. de ſupplica. nu. 43. cum ſeq. nu. 62.

Nec officit, quod Regius fiſcus obtinuit illam ſententiam de anno 1559. Nam vltra reſponſiones prædictas procedit diſpoſitio. l. ſi quis aduerſus, poſtquam nos habuimus duas ſententias, ita in ſtatuto Socy. in conſ. 39. vol. 4. Barba. in conſ. 10. volu. 1. Dec. in conſ. 49. &
6 385. qui concludunt, quod † ſi vnus habuit pri-
mam, & tertiam ſententiam in fauorem conformem, alius habuit mediam, quòd ſtante ſtatuto conformi d. l. ſi quis aduerſus non poteſt amplius appellari, aut reclamari, & idem tenent Io. And. Card. in ter. clem. primæ de re iudic. & ſequitur ibi Barbat. nu. 13. Corn. in conſ. 204. volu. 2. Vnde obſtat exceptio rei iudicatæ Regio fiſco, & Illuſtr. Marchio non poteſt moleſtari.

Et facto verbo in Conſilio per eruditiſſimũ feudiſtã D. Paulum de Magnanis Amitinum meum Præſidentem Cameræ tempore Illuſtr. Andreæ Pons. de Lione Locumtenentis Regiæ Cameræ digniſſimi, die 20. Febr. 1562. fuit prouiſum, obſtare exceptionem rei indicatæ, & quòd Regius fiſcus non moleſtet Illuſtriſſimum Marchionem.

SVMMARIVM.

1 *Habens duas poteſtates faciendi actum, volẽs facere virtute poteſtatis inualidæ actus non tenet.*

2 *Coniunctus agens pro coniuncto vt procuratori non habẽns mandatum, actus non valet, dato quod potuiſſet agere vt cõiunctus.*

3 *Habens plures poteſtates faciens actũ, cum clauſula omni meli. modo, ſi virtute vnius non potuit facere actum, videtur feciſſe virtute alterius.*

4 *Clauſula omni meliori modo, ſaluat, vt quod non poterat fieri vna via, cenſeatur factum per aliam.*

5 *Clauſula omni meliori modo, in contractibus, & alijs eſt maioris effectus, & mirabilis, nam ſaluat actum quocunque modo valere poteſt.*

6 *Donans feudum ſine aſſenſu cum clauſula omni meliori modo, per iſtam clauſulam reſoluitur donatio in dationem in feudum, quæ permiſſa eſt.*

7 *Clauſula omni meliori modo, operatur, vt potens facere actum validum, faciens inualidum, videtur ac ſi validum feciſſet.*

8 *Clauſula omni meliori modo, operatur, vt ſi non valeat actus ſecundum verba expreſſa, valeat ſecundum ea quæ exprimi debuerant.*

9 *Clauſula omni meliori modo, demõſtrat facientem actum voluiſſe facere virtute melioris poteſtatis.*

10 *Primum mandatum dicitur reuocatum per ſecundum.*

11 *Mandatum primum in re fiſcali non tollitur per ſecundum.*

12 *Procurator primo loco generaliter datus tenetur exigere etiam dato ſecundo procuratore ſpeciali in cauſis fiſcalibus.*

13 *Intellectus ad l. ſi procuratorio §. Iulianus ff. de procuratoribus.*

14 *Primum mandatum liberum vendendi non cenſetur reuocatum per ſecundum, vt vẽdat cum pacto de retrouendendo.*

15 *Voluntas Regis ex verbis comprehenditur.*

16 *Confeſſio principis etiam in diuerſo priuilegio poteſt declarari.*

17 *Principi de ſua voluntate dicenti creditur.*

18 Pri-

Digitized by Google

18 *Primum mandatum vendendi non cenſetur reuocatum per ſecundũ, in quo datur poteſtas vendendi diuerſas res à primo etiam cum pacto de retrouendendo.*

19 *Homo demanij pôt dicere, nolo eſſe Baronis.*

20 *Vaſalli Regis habent prælationem quando alienarentur in Baronem cum omni iuriſdictione, ſecus ſi Baro haberet iuriſdictionem Ciuilem, & Rex vẽderet criminalem, nam tunc ceſſat prælatio.*

21 *Deciſio quæſtionis.*

22 *Ius competens vaſallis in prælatione quãdo venditur à Rege eſt temporale per annum.*

23 *Requiſitio facta vaſallis ſi voluit emere, elapſis poſtea tẽporibus omnino ſunt excluſi.*

24 *Leſus quis non dicitur in prælatione, quando non probaretur habuiſſe pecuniam neceſſariam ad emendum illud, in quo prælationem habet, & ideo reſtitutio denegaretur.*

25 *Reſtitutio id reddit quod læſio abſtulit.*

26 *Reſtitutio nunquam datur elapſo tempore dilationis ab homine dato.*

27 *Priuilegiũ conceſſum Neapolitanis, vt Rex non poſſit vendere eius caſalia, non extenditur ad caſalia antea vendita, vel de nouo acquiſita, vt nu. 29. nec acquiſita de nouo ex cauſa de præterito nu. 30.*

28 *Priuilegium eſt ſtricti iuris, ideo non nocet poſſeſſioni tertij etiam de facto.*

31 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 27.

De venditione terræ facta per Regni Proregem an valeat, & mandatum quando cenſetur reuocatum, et de clauſula omni meliori modo aliqua.

IN cauſa iuriſdictionis criminalis terræ Afragolæ venditæ per Illuſtriſsimum D. Petrum à Toledo Magnif. Lucretiæ de Bucchis, quæ poſtea prætẽditur per Regium fiſcum non potuiſſe vendi, ex quo Illuſtriſs. Dom. Petrus à Toledo non habebat mandatum. Vidi allegationes factas in hac cauſa per Magnificum eruditum virum Thomam Anellum Salernitanum alias, nihilominus iam ex illis optimè fundatur poteſtas Illuſtriſs. D. Petri à Toledo, & dum Regius fiſcus prætendit, dictum Illuſtriſs. D. Petrum, noluiſſe vendere, poſtquam vendidit virtute præinſerti mandati, quod erat inſufficiẽs, ergo
1 noluit aliter vendere. Nã † qui habet duas poteſtates faciendi vnum actum, & voluit facere virtute poteſtatis inualidæ, actus non tenet: quia noluit agere Bald. Saly. in l. 1. C. de procur. Iaſ. in l. exigendi. nu. 9. in 6. limita-
2 tione, eo quòd † ſi coniunctus voluit agere pro coniuncto vt procurator, & non habet mandatum, actus non valet. Roma. in conſ. 446. quod potui nolui, quod volui adimplere nequiui.

His non obſtantibus concludo contrarium. Nam in caſu noſtro nõ fuit facta venditio ſolum virtute præinſerti mandati, ſed omni meliori modo. Vnde cũ de poteſtate non eſt dubium, potuit vendere vt Vicarius, & Capita-
3 neus generalis † qui habet plures poteſtates, & facit actum omni meliori modo, quo poteſt ſi virtute vnius non potuit facere actum, videtur feciſſe virtute alterius. Bald. in l. 3. per illum tex. ff. de milit. teſtam. ex verbis Innoc. in c. cum ex officij. de præſcrip. optimè Card.
4 Imol. in c. ex literis, de offic. deleg. quòd † clauſula omni meliori modo, ſaluat actum qui poterat fieri virtute vnius, & non alterius, vt Fely. ſequitur in d. c. ex officij col. 12. nu. 27. 3. limitat. & in terminis mandati procurato-
5 rij. Rom. in conſ. 446. primus propoſitæ † & eſt mirabilis clauſula in cõtractibus, vt Fely. in c. cum ſuper col. 4 nu. 10. de officio deleg. & ſaluat actum quocunq; modo valere poſſit. Socy. in conſ. 66. nu. 15. volu. 3. vt in pulchro
6 exemplo, vt † ſi quis donaret feudum ſine aſſenſu cum clauſula, omni meliori modo, reſolueretur in dationẽ in feudum, quæ valere poteſt de iure communi feudorum. per text. in c. Imperialem §. callidis. de prohib. feud. alie. per Feder. in cap. 1. §. præterea, de cap.
7 Corra, & † qui poteſt facere actum validum, & facit inualidum cum clauſula omni meliori modo, videtur ac ſi validum feciſſet, Socy. doctrinam ſingularem refert Ripa in l. 1. §. ſi quis ita ff. de verb. oblig. Curt. Iun. in conſ.
8 142. nu. 16 & † ſi non valet actus ſecundum verba, quæ expreſſa ſunt, valeat ſecundum ea, quæ debuerunt exprimi. Curt. Iun. in cõſ. 71. nu. 12. & conſ. 72. nu. 9. quæ verba non ſunt appoſita ſimpliciter, ſed augmentatiuè, dum dicitur *non tam virtute præinſerti man-*
9 *dati, ſed etiam omni meliori modo*, quæ † verba magis oſtendunt voluiſſe vẽdere virtute melioris poteſtatis, vt optimè, Roma. in d. §. ſi quis ita nu. 10.

Nec obſtat dum Regius fiſcus opponit, quòd
10 † illud primum legale mandatum fuit, aut reuocatum, aut ſaltim modificatum ex iſto ſecundo die 23. Iunij 1551. in quo datur poteſtas vendendi cum pacto de retrouendendo, ipſius vigore contrahit, quaſi ex iſto ſecundo ſit reuocatum primum l. ſi quis procuratorio §. Iulianus ait ff. de procurato. l. qui mutuã, §. non ideo ff. manda. Canon. in c. non iniuſtè de procura. Vel ſaltim modificatum illud legale, vt Bald. dicit in l. falſus C. de furtis.
11 Nam reſpondeo. Nam † in re fiſcali nũquam primum mandatum tollitur per ſecundum, l. quoniam Augerio. C. de conue. fiſci debit.
12 vbi tex. ad literam, vbi † procurator generalis primo loco datus tenetur exigere, etiam

dato

dato ſecundo procuratore, etiam ſpeciali, er-
go non reuocatur per ſecundum. Ita Bald. al-
legat illum in l. 2. C. quando fiſcus, vel priua.
Roma. in ſing. 320. Barb. in c. 1. de officio le-
gat. nu. 44. Deci. in l. in toto ff. de reg. iur. &
non inueni doct. contradicentem.
13 Secundò reſpondeo, quod † tex. in d. §. Iulia-
nus. fundat ſe in præſumptione, ibi *probibuiſ-
ſe videtur*, & ita tex. in d. §. non ideo, & ita
illa iura intelligit Anton. de Butr. in d. c. non
iniuſtè col. 2. verſ. ad quartam, dum dicit pro-
cedere ex tacita voluntate, & Alber. in d. §.
Iulianus. dicit in procuratore, quem mortuũ
putabat Bald. Fulgo. ibi dicunt, quòd poteſt
probari contrarium, cum ex coniecturis pro-
cedant illa iura. Soc. in conſ. 17. nu. 9. vol. 3.
Pariſ. in conſil. 88. nu. 22. vol. 4. prima conie-
ctura eſt. Nam ſi ex legali mandato Illuſtriſ.
D. Petrus habebat vt Capitaneus & Vicarius
amplam poteſtatem vendendi tempore pacis
quare in anno 1551. vbi erat tempus belli, &
Regia Curia habebat maximam indigentiam
pecuniæ, eſt dicendum ſuperueniſſe manda-
tum reſtringens.
Secundò quia ſua Excellentia poſt illud mã-
datum anni 1551. vẽdidit caſtrum Plancæ li-
berè, & ſua Maieſtas retificauit tex. in l. ſi cum.
14 villico ff. de inſtitor. Vnde † non eſt dicendũ,
quòd ſecundum mandatum cum pacto de re-
trouendendo reuocauit liberum mandatum.
Nam ſua Maieſtas non ratum habuiſſet, ma-
ximè quia in tali ratificatione ſunt verba am-
pla, cautelam cautelis addendo, firmamq́ue
fuiſſe, nullaq; indigere confirmatione. Vnde
illud ſecundum mandatum non videtur illas
primas poteſtates reuocaſſe, ita Pariſius in
conſ. 90. nu. 42. vol. 1. allegat Bart. in l. cæte-
15 ra §. ſed ſi parauerit ff. de leg. 1. volũtas † Re-
gis ex verbis comprehenditur l. is qui. ff. de
tut. da. ab his. And. allegat illam in c. 1. verſ.
& bona committentium col. 5. quæ ſint regal.
& in c. 1. de vaſall. decrep. æta. col. 3. allegat
tex. in l. de his ff. de tranſactio. Vnde cum
ſua Maieſtas in illa cõfirmatione terræ Plan-
cæ in anno 1552. declarauerit dictum Illuſtr.
D. Petrum à Toledo habuiſſe poteſtatem ven-
dendi abſq; pacto de retrouendendo, videtur
quòd illud mãdatum anni 1551. cum pacto de
retrouendendo non tollit mandatum præce-
16 dens. Confeſſio † ſuæ Maieſtatis etiam in di-
uerſo priuilegio hoc declarare poteſt. Innoc.
in c. cauſam, de teſtibus. Abbas in cap. 1. dile-
ctos in verſ. confeſſus. de capell. monac. cre-
17 ditur † principi dicenti de ſua volũtate, clem.
1. de prob. Andr. in c. 1. nu. 17. qui ſucc. tenea.
in §. ſed nec alia iuſtior. col. pen. quæ ſit 1. cau.
bene. amitt. Ruy. in conſ. 22. nu. 8. vol. 1.
Tertiò reſpondetur, quòd in iſto ſecundo
mandato de anno 1551. datur poteſtas ven-
dendi functiones fiſcales, & alios reditus vſq;
ad ſummam viginti milium annuorum, & nõ
dabatur poteſtas vendẽdi iuriſdictiones. Vn-
18 de † non videtur per iſtud ſecundum manda-
tum primum reuocatum. Nam quando in ſe-
cundo datur poteſtas ad diuerſas res, quam
in primo, nunquam cenſetur primum reuoca-
tum ex ſecundo. Ita Bald. in d. §. Iulianus, in
primo nota. Paulus de Caſtro ibi verſ. duos.
Ruyn. in conſ. 108. volu. 4. nec iuriſdictio ho-
die terrarum demanialium eſt apud Regiam
Cameram in reditu, nec in liquidationibus
introituum habetur per Regiam Cameram,
& propterea primum mandatum non eſt re-
uocatum ex iſto ſecundo.
Secũdo quia Vniuerſitas Afragolæ, nedum
ſe fundat in deficientia mãdati, ſed ſuper præ-
latione, ex diſpoſitione glo. in l. intuitus ff.
de fideicomm. liber. Io. Fabri. in §. dominus
19 inſtit. de noxal. & † homo demanij poteſt di-
cere, nolle eſſe Baronis Aud. in c. Imperialem
§. nec dominus de prohi. alien. per Fede. col.
20 2. Nã ego in propoſito conſidero, quod † aut
tractamus, quod vaſallus Regis in omni iuriſ-
dictione alienet Baroni, & tunc concedo præ-
lationem. Aut Baro habet iuriſdictionem ci-
uilem, & Rex criminalem, vt in caſu noſtro,
& Baro emit iuriſdictionem criminalẽ, quam
ſi vaſalli emerent adhuc ſerui eſſent Baronis
in reſiduo, & deciſiones prædictæ fundantes
in libertate nõ procedunt, vt Neuiza. in con-
ſil. 12. Moder. Hiſpa. in 8. allegatione ſed cõ-
ſideratur vnio iuriſdictionũ in poſſe eiuſdem
Baronis, quæ præualet. Ita Moder. noſtri de
ſuffeudis fol. 170. nu. 20. cum ſeq. & in ſecun-
da autho. li. 3. nu. 26. & † hoc diebus elapſis
21 fuit deciſum in Barone Saluiæ in iuriſdictio-
ne criminali præferendum Vniuerſitati, in
Regio Collaterali Conſilio, ſed quando com-
22 peteret, prout non cõpetit, adhuc † ius iſtud
temporale non perpetuum: nam anni tempus
non excedit, vt in §. Titius. ſi de feud. mil. ibi
annali ſilentio, in conſtitutione Sancimus, &
in c. conſtitutus. de in integrum reſtitutione.
23 Et † cum requiſitio fuerit facta ab Excellen-
te Regente Alber. à die 21. Iunij 1552. elapſa
ſunt hodie tempora ideo amplius petere non
poteſt, vt cap. 1. §. porrò. vbi Bald. in ver. an-
nale ſilentio qualiter olim. feu. alie. pot. In
noſtra conſuetudine, & in quouis legali retra-
ctu, Tiraq. de retract. lig. §. 1. gl. 10. num. 3.
24 cum ſeq. Nec † hoc caſu reſtitutio poſſet pro-
cedere, cum eſſet probandum illo tempore
habuiſſe pecuniam neceſſariam, aliter læſus
quis non dicitur, in l. ſi minor in emptione ff.
de mino. Abb. in d. c. conſtitutus, in 6. nota.
25 id † reſtitutio reddit, quod læſio abſtulit l. qui
proprio ff. de procurat. l. ſi quidẽ ff. de præd.
mino. Cum ergo pecuniam non habebant, læ-
26 ſio non cõſideratur. & † maximè quia ſumus
in dilatione temporis ab homine data, nun-
quam ea finita datur reſtitutio, vt Tiraqu. in
retract. conuent. §. 1. glo. 2. nu. 40.

Vlti-

Digitized by Google

27 In Regno pars aduerſa opponit † de c. Neapolitano nu. 43. fol. 59. vbi Sereniſſimus Catholicus Rex promittit non vendere caſalia Neapolitana. Nam illud capitulum intelligitur de illis caſalibus, quæ tempore capituli non erant vendita, ſed caſale Afragolæ erat venditum in anno 1383. meritò non obſtat.
28 Nam † cum priuilegium ſit ſtricti iuris non nocet poſſeſſioni tertij etiam de facto. Ita Innoc. per illum tex. in cap. dudum. de priuileg. & ibi Abb. in 2. col. verſic. pro declaratione,
29 & † nunquam extenditur ad caſalia de nouo acquiſita. text. in l. damni. §. ſi quis vicinas ædes ff. de dam. infect. Alb. Paul. de Caſtr. &
30 † eum ſuperiam in acquiſiticis ex cauſa de præterito, Borgio in cap. cum Capella Burgundiæ. de priuileg. & propterea licet illa iuriſdictio criminalis eſſet acquiſita per fiſcum, etiam ex cauſa de præterito, non comprehenditur in cap. Neapolitano, ex quo eo tempore ſaltim de facto tenebatur per nos.

Et in hanc ſententiam meam concurrerunt Magnifici, & eximij aduocati Neapolitani D. Scipio Cutinarius, D. Fabius Marcheſius, iuuenis acutiſſimus, D. Innocentius Paulutius.
31 Nihilominus † facto verbo in Sac. Collat. Cōſil. per acutiſſimum, & integerrimum Præſidentem Didacum de Scobar. tēpore illius Illuſtr. viri Andreæ Pons. de Lione fuit denegata prælatio Vniuerſitati, & cōdemnata Mag. Lucretia de Bucchis ad relaxandum Iuriſdictionem criminalem reſtitutis ducatis quinq; mille vnà cum fructibus in anno 1561. die 17. Martij. licet (vt poſtea audiui) aliqui ex Dominis fuerint pro noſtra opinione.

S V M M A R I V M.

1 *Iuramentum operatur duos effectus, & nu- mero 3.*
2 *Hæredi non obſtat periurium deſendens ratione infamiæ, ideo nec opus habet abſolutione.*
4 *Effectus iuramenti omnes tranſeunt in hæredes.*
5 *Effectus iuramenti non mutatur ex mutatione teſtatoris in hæredem.*
6 *Periurus agens ex illo contractu, in quo iurauit, officio iudicis repellitur ab agendo etiam parte non opponente.*
7 *Actio ſemel extincta non reuiuiſcit.*
8 *Papa non abſoluit à iuramento poſt ius quæſitum alijs ſine cauſa, vt nu. 10.*
9 *Abſolutio à iuramento facta à maiore Pœnitentiario non valet ſine citatione partis.*
11 *Abſolutio à iuramento non abſoluit ab omnibus periurijs incurſis.*
12 *Periurus etiā ciuiliter repellitur ab agendo.*
13 *Hæres non poteſt venire cōtra actum iuratum per teſtatorem: nam iuramentum parat obligationem ciuilem in hæredem.*
14 *Effectus confirmationis iuramenti tranſit contra hæredem.*
15 *Hæres non poteſt venire contra obligationē ratificatam cum iuramento à teſtatore.*
16 *Iuramentum hæredis differt à iuramēto teſtatoris, quando ſumus in iuramento perſonali, & ſpirituali, ſecus in ciuili.*
17 *Iuramentum poſitum in contractu nullo, & metuloſo nō tranſit ad hæredem, et nu. 18.*

ALLEGATIO 28.

Periurium quando obſtet hæredi in mat. l. ſi quis maior C. de tranſact.

IN cauſa Illuſt. Marchionis Meſuracæ cum Magnif. Octauiano Piſciciello petente ſtatum Meſuracæ fuit oppoſita exceptio periurij. Cum alias in anno 1529. agente Magnificæ Portiæ eius matri ſuper prædictis fuit oppoſita exceptio periurij, & prouiſum obſtare per decretum.

1 Duos † effectus operatur iuramentum, inhabilitat perſonam ex infamia periurij, &
2 † hoc caſu non obſtat hæredi; nec hæres opus habet remiſſione aliqua, nec abſolutione, vt Corn. conſiderat in conſ. 27. & 112. volu. 4.
3 Secundus † effectus eſt, vt actione priuatus, periurus priuatus ſit. Ita tex. licet vulgatus, in l. ſi quis maior. C. de tranſact. quo ſit (vt omnes doct. ibi dicunt) perditam eſſe actionem ſtante periurio, vt ibi Bal. Paul. de Caſt. Iacobi. nu. 31. & idem inferius ante num. 40. Et poſtquam mater fuit declarata periura, & propterea ipſo iure priuata, quomodo eius filius, & hæres poteſt intentare eandem cauſam, vt Bald. dicit in l. generaliter C. de re-
4 bus cred. vbi quòd † omnes effectus iuramēti tranſeant contra hæredes iurātis. Hinc Guid.
5 Papæ in deciſ. 414. effectus † iuramenti non mutatur ex mutatione teſtatoris in hæredem & in terminis Ancha. in conſ. 382. nu. 10. di-
6 cit, quòd † periura ex officio repellitur ab agendo, etiam parte non opponente: nec illa abſolutio impetrata poſt decretum periurij ſibi prodeſt. Nam priuatus actione non recu-
7 perat illam, & † actio ſemel extincta non reuiuiſcit. l. qui res §. aream ff. de ſolut. Andr. allegat in c. 1. verſ. ſi verò probare col. 1. de contr. inueſt. & allegatur tex. in l. inter ſtipulantem §. ſacram. quem alle. Andr. in c. 1. §.
8 & filius fratris colu. 2. Imper. Lot. nec † poſt ius quæſitum Papa abſoluit, doct. in c. 1. de iureiur. Crauet. in conſ. 6. nu. 92. Gozad. in cōſ. 69. nu. 21. nec alia abſolutio die 18. Iunij 1530. poteſt prodeſſe: quia non fuit præſentata, & decretum tranſiuit in rem iudicatam die 4. Iulij 1530. tanto magis quia iſta ſecunda prætenſa habilitatio fuit à maiore Pœnitē-
9 tiario, † qui non poteſt abſoluere parte non citata,

ſitata. vt concludit Dominicus in conſi. 105.
10 vol. 2. Imò † nec Papa ſine cauſa, & poſt ius quæſitum. Abb. in conſi. 12. vol. 2. Socy. in conſil. 115. col. 4. vol. 1. Crauet. in conſi. 7. num. 8. maximè cũ ſumus in dotata ſufficienter à patre, vt Crauett. conſiderat, non fuiſſe cauſam
11 abſoluendi, in conſi. 114. nec † prætenſa abſolutio abſoluit ab omnibus periurijs incurſis. text. in c. cum cauſa. de ſent. excomm. in c. ex eo. de cohab. mul. & cler. gloſſ. & doct. in c. ex parte. de officio ord. Roma. in conſil. 326. Socy. in conſi. 59. vol. 3. Parìſius in conſil. 43. nume. 18. in conſil. 96. vol. 1. Ruyn. in conſil. 66. num. 13. vol. 4.

12 Secundò † repellitur dictus Magnificus Octauianus ex periurio per eum incurſo ciuiliter, dum venit contra omnes promiſſiones iuratas defunctæ. Ita hoc ciuile periurium appellat Neapol. in conſuet. ſi moriatur. in verſ. ipſi ſucceſſores, nume. 38. ita in ſpecie tradit Imo poſt Ang. in l. qui ſuperſtitis. col. fin. ff. de acquir. hæred. quos ſequuntur Roma. Fulgoſ.
13 Aret. ibi in fi. Actus † iuratus per defunctum parit talem obligationem ciuilem contra hæredem, vt contrauenire non poſſit. Bal. in conſil. 471. vol. 5. & in conſi. 398. volum. 1. effectus
14 † confirmationis contra eum per iuramentum tranſit contra hæredem. Bald. in l. 2. in repet.
15 Padua ff. de iureiur. col. 31. taliter † ratificata eſt obligatio defuncti per iuramentum, vt hæres non contraueniat. Pau. de Caſt. in conſi. 67. Ang. in conſi. 233. quæ alleg. Curt. Iun. in con-
16 ſil. 10. num. 16. maximè quando cauſa incœpta periurij contra defunctum. Iacob. in d. l. ſi quis maior. nume. 55. Delphin. deciſ. 224. in fi. Et quãdo fuit iudicatum periurium obſtare contra defunctum obſtat hæred. Parpal. in d. l. ſi quis maior. in quæſt. 5. verſi. 3. Socyn. in cõſ. 38. vol. 3. Iacob. Menoch. in cõſi. 24. nu. 22.

Nec obſt. doctrina And. alleg. ex aduerſo in c. 1. verſi. ſacramentum. de conſue. recti feu. quod
17 † iuramentum hæredis differt à iuramẽto teſtatoris. Nam loquitur in iuramẽto perſonali, & ſpirituali, ſecus ciuili, vt nos dicimus.

18 Nec obſtat, quod † quando contractus eſt meticuloſus, & propterea iuramentũ interpoſitũ ſuper contractu nullo non tranſit ad hæredes. vt Corn. in conſi. 72. vol. 3. Nam † aut contractus eſt nullus, aut reſcindendus quando eſt reſcindendus propter metum, iuramẽtum operatur, ita conſiderat Corn. in conſi. a lit. G. vol. 3. Ruyn. in conſil. 70. num. 10. vol. 3. vnde obſtare omnino debet exceptio periurij, & in cauſa procedendum non eſt.

Tamen poſtea facto verbo in Collaterali Conſilio in anno 1561. fuit prouiſum quod procedatur ad vlteriora, exceptionib. ad merita reſeruatis. *Actuarius Bozauotra*, & poſtea fuit prolata diffinitiua ſententia in effectu abſoluendo Illuſtr. Marchionem.

Actuarius Bozauotra.

S V M M A R I V M.

1 *In donatione caſtrorum non veniunt functiones fiſcales. nec bona burgenſatica.*
2 *Conceſſa vniuerſitate non veniunt molendina, quæ non iure vniuerſitatis, ſed vt priuatus habuit, imò nec iuriſdictio, quæ competit ratione perſonæ venit, vt nu. 3.*
4 *In donatione non veniunt niſi quæ ſunt de natura rei donatæ, etiam ſi eſſet dictũ cum omnibus iuribus, & idem nu. 6.*
5 *Petens caſtrum, vel eccleſiam cum ſuis iuribus non veniunt niſi ea, quæ competunt, & ſunt deputata caſtro, vel eccleſiæ.*
7 *In donatione facta cũ omni iure ſuo, & integro ſtatu adiacentibus, & quæ ad inſtructum rei donatæ pertinent, veniunt ſolum ea quæ ſolita ſunt venire cũ re ipſa donata.*
8 *Plura prædia deſtinatione patrisfamilias efficiuntur vnum. quando ſub vno vocabulo nominaſſet, & in vnum vniſſet, vt nu 9.*
10 *Vnio prædiorum ſimul facta ad hoc, vt valeat, neceſſe eſt probare vnionem facti cum alijs iure perpetuæ vnionis.*
11 *In alienatione feudi non veniunt bona nouiter acquiſita, etiam ſimul poſſeſſa cũ feudo.*
12 *Functiones fiſcales non cohærent caſtro, ſed perſonæ.*
13 *Functiones fiſcales ſunt de regalibus, & ideo non veniunt in quauis generali diſpoſitione, vt nu. 15. etiam ſi priuatus illas poſſideret, & ita fuit iudicatum. nu. 16.*
14 *Collectæ ſunt de regalibus.*
17 *Vendita domo cum omnibus iuribus, quæ ibi habentur, non venit paſſagium, nec ius paſſagij.*
18 *Legatis prædijs Seianis, non veniunt gabianæ licet vnico precio illa emiſſet.*
19 *Vnio eſt quid facti, & ideo probanda eſt.*
20 *Separata exactio inducit diuiſionem.*
21 *Voluntas multùm attenditur in vnionibus.*
22 *In donatione facta à patre filio de caſtro nõ veniunt functiones fiſcales, quando alij filij priuarentur portione, & nihil remaneret.*
23 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 29.

Quæ veniunt ſub donatione Caſtri.

IN hac cauſa Illuſtriſſimi Marchionis Sãcti Lucidi cum Magnifico Ferdinando eius filio.
1 Verum † in donatione caſtrorum ſibi factorum veniant functiones fiſcales, atque bona burgenſatica. Bona enim prædicta peruenerunt ad Illuſt. Marchionem non, vt ad dominum, ſed vt priuatũ. Et ideo non veniunt in donatione, ſententia

D fuit

fuit Iacob. But. quem Bal. refert, & ſequitur in
c. 1. col. 3. de capit. qui cur. vend. vbi firmauit.
2 Conceſſa † ciuitate nõ venire molendina, quę
non iure dominij vniuerſalis, ſed vt priuatus
habebat, allegando glo. in l. inter publica. ff.
de verb. ſignif. & ibi ſequitur Aluar. Præpoſit.
col. 3. & docto. in l. 3. in princ. ff. de acq. poſſ. &
3 Bald. inferius col. fi. dicit † non venire iuriſdi-
ctionem quæ ibi competebat ratione perſo-
næ, ſed bene illam, quæ competebat ratione
poſſeſſionum. Bar. in l. inter eos ff. de acq. rer.
do. Bald. in l. cum multa. col. 2. verſic. ex his.
C. de bon. quæ liber. Roma. in cõſi. 444. col. 2.
verſi. quamobrem. refert Iaſ. in l. 1. colum. 7.
verſ. quartò, & vltimò ff. de iuriſd. om. iud. Dec.
4 in conſil. 483. col. 3. ver. non obſt. etiam † ſi in
donatione eſſet dictum cum omnibus iuribus,
non veniunt niſi ea quæ ſunt de natura rei do-
natæ. Innoc. in c. ex literis. de iure patr. Bald.
in l. à procuratore C. mand. in rubr. C. de con-
trah. empt. q. 9. Rom. ſequitur in d. conſil. 442.
& doct. in d. l. 3. de acquir. poſſ. & Iaſ. in l. fin.
col. 2. verſic. iuxta prædicta ff. de cõſtit. princ.
& firmauit Paris in tracta. de reintegratione,
fol. 107. col. 4. in verbo. an ſi dominus. Et ex
his Innoc. in c. cum ad ſedem. de reſtit. ſpol.
5 in ver. hoſpitali dixit, q † quando petitur ec-
cleſia, vel caſtrum cum ſuis pertinentijs, non
veniunt, niſi bona deputata caſtro, & non ea,
quæ ſpeciali iure ſpectabant. Socy. in conſ. 47.
col. 2. verſic. ſed iterum. vol. 1. vbi voluit, id
6 procedere † etiam ſtantibus clauſulis cũ om-
nibus iuribus, & ampliſſimis, ac geminatis.
Corn. in conſil. 321. col. 4. verſi. deueniendum
modo, vſque in finem. vol. 4. & probatur per
tex. in l. ſi quando annotationes C. de bon. va-
ca. iunct. l. Seiæ §. inſtructis ff. de fund. inſtr. vbi
7 † in donatione facta cum omni iure ſuo, & in-
tegro ſtatu, adiacentibus, & quæ ad inſtructũ
rei donatæ pertinent, veniunt ſolum ea, quæ
ſolita ſunt venire cum re ipſa. Et propterea
cum poſt primam acquiſitionem Caſtrorum
Illuſt. Marchio emerit bona burgenſatica, &
ad ipſum tanquam ad priuatum peruenerũt,
hec ſunt acceſſoria, nec de natura rerum do-
natarum, non videntur comprehendi in do-
natione prædicta.

Non obſtat, q dicta bona fuerũt vnitè poſ-
ſeſſa cum alijs bonis exiſtentibus in dicto Ca-
8 ſtro, & † deſtinatione patrisfamilias plura
prædia efficiuntur vnum l. quod in rerum §. ſi
quis poſt. ff. de leg. 1. l. locus ff. de verb. ſignific.
9 Nam † procederet, quando idem Marchio ita
coniunxiſſet, & vniſſet, ita q ſub vno vocabu-
lo appellaſſet. text. eſt in d. l. Seiæ §. Tirannæ
10 ff. de fund. inſtr. requiritur † actus facti, per
quem liquidò appareat, q fundus nouiter ac-
quiſitus ſit vnitus iure perpetuæ vnionis, &
pertinentiæ, verſatis not. Alexan. in conſi. 160.
colum. penul. volum. 5. Gloſſ. Pariſien. in ſi-
11 glo. 5. num. 15. & ſequen. vbi concludit † bona
nouiter acquiſita, & ſimul poſſeſſa non venire
ſub alienatione feudi. Vnde cum non ſit veri-
ficatum Illuſt. Marchionem perpetuò vniſſe,
ac incorporaſſe iure perpetuæ acceſſionis, imò
probatum contrarium, vtique motiuum non
obſtat.

Ex quibus etiam infertur idem eſſe dicen-
12 dum circa functiones fiſcales: Illæ † enim
non cohærent Caſtris, ſed reſpiciunt perſo-
nam Illuſtr. Marchionis: nam niſi ſpeciali, &
particulari tit. acquiſierint Barones, non ha-
13 bent: hæ † enim ſunt de regalibus, ſubroga-
tæ loco collectarum à Sereniſſimo Rege Al-
fonſo Primo, vt in illa pragmatica quæ inci-
pit Commiſſario pater. Et dixit Afflict. in ver-
ſic. & plauſtrorem. colum. 4. in fin. quæ ſint re-
14 gal. collectae † de regalibus eſſe, dicit glo. in
cap. generali. in verſic. regalia. de election.
lib. 6. & glo. in cap. ſuper quibuſdam. in verſi.
Imperatorum. de verb. ſignific. refert Roma.
in l. 4. colum. 5. nume. 17. ff. de re iudic. Petri
Vbal. in tract. collect. colum. 1. iſer. in verſi. ex
quo extraordinaria collatio. colum. 2. quæ ſint
reg. Et ideo Afflict. in c. 1. colum. 4. ver. ex quo
15 infero. de cler. qui inueſt. dicit † functiones
fiſcales eſſe de regalibus: regalia autem in
quauis generali diſpoſitione non veniunt, in
d. cap. 1. quæ ſint regal. in conſt. ea quæ ad de-
cus. in conſtitu. ſi dubitatio. in conſti. dignum.
vbi Afflict. & Andr. etiam ſi priuatus illa poſſi-
deret. Afflict. in conſtit. ſcire volumus. Illaq;
16 † in alienatione caſtri cum pertinentijs non
venire iudicatum fuiſſe, teſtatur in deciſ. 122.
vbi ſpecialia promiſſio eſt neceſſaria, generalis
non ſufficit. cap. quò ad tranſlationem. de of-
ficio lega. c. fin. de officio vica. in 6. vnde Bald.
17 in d. l. à procuratore. q † vendita domo cum
omnibus iuribus quæ ibi habebat, non eſt ius
paſſagij venditum, ex quo eſt de regalibus, &
ſequitur Bertach. de Gabell. in prima parte,
quæſt. 13.

Nec prædictis obſtat, q dictæ functiones fiſ-
cales fuerunt emptæ ab Illuſt. Marchione in-
ſimul cum caſtris vnico pretio. Nam hoc non
ſufficit, per tex. expreſſum in l. prædijs §. Titio
18 ff. de leg. 3. vbi † licèt teſtator Seiana prædia,
& gabiniana vno pretio emiſſet, legatis po-
ſtea Seianis non veniunt gabiniana. Non ſuf-
ficit argumentum emptionis, ſed inſpiciẽdum
eſt, an literis, & rationibus appellatione Se-
ianarum gabiniana nuncuparetur, & an vtri-
uſque prædij introitus confuſi eſſent. Et idem
probat text. in l. prædia §. fin. & in dict. l. Seiæ
§. Tirannæ quæ quidem in caſu noſtro fortius
procedunt: quia ex actis non apparet aliqua
vnio, immo totum contrarium: maximè
quia aliquid non remaneret, vt aliis fratri-
bus eiuſque filijs Illuſtriſſ. Marchio donare
poſſit, quod in materia noſtra conſiderat Iu-
reconſultus in l. quæſitum. §. ſed, & ipſe ff. de
fundat. inſtru. eo magis, quia iſtæ functio-
nes

nes fiſcales à diuerſis exactoribus exiguntur
19 à Theſaurario Aprutij. Et † cum vnio, & in-
corporatio ſit quid facti, probanda erat per
Magnificum Ferdinandum ex aduerſo, probat
text. in l. ſi vacantia C. de bon. vaca. quem ita
vult probare vnionem Ripa in lib. 1. reſpon. de
legibus, & conſuet. reſp. primo. col. 2. Et ideo
non probata vnione retinent eorum naturam
primeuam. ita Alex. in conſil. 112. in cauſa, &
lite. col. fin. ver. quò ad vltimum. vol. 4. & pro-
bat tex. in l. in rem §. item quæcunque. ibi *&*
20 *in his corporibus* ff. de rei vind. & q † ſeparata
exactio inducat diuiſionem, Bald. in l. empto-
rem. verſi. item quæro in comitatu C. locati:
21 in † iſtis vnionibus multum attenditur volun
tas. Bal. in conſ. 254. dominus Papa. vol. 4. Ge-
min. in conſil 25. duo videntur, & q non com-
prehendantur, facit multum illa cõſideratio,
22 q † alij filij priuãtur portione, & nil remanet
diſponendum pro illis, cum totus ſtatus veni-
ret in donationem. ita Are. in conſil. 1. col. fin.
Alexan. in conſi. 5. col. 2. ibi, & in dubio. vol. 3.
Socy. in conſi. 21. col. 2. ver. præterea.

Et ideo facto verbo in S. R. C. fuit indica-
tum, in dicta donatione non venire burgenſa-
tica, ſed bene functiones fiſcales. Commiſſa-
rius Magnificus Io. Andræas de Curte. *Acto-
rum magiſter Ioannes Portius.* in anno 1552.
& (vt potui audire) fuit: quia dictæ functiones
fiſcales fuerunt à Regia Curia liquidatæ Illu-
ſtriſſimo q. Fabricio Columnæ à quo cauſam
habuit dictus Illuſtr. Marchio, loco introituũ
baronalium.

SVMMARIVM.

1 *Titulus de ſeparationibus, eſt Prætoris reme-
dium maximam continens æquitatem, ne
creditores defuncti excludantur.*
2 *Remedium Prætoris æquum habet locum in
feudis, & idem nu. 7 & 18.*
3 *Aequitas dicitur æqualitas, quam iura feu-
dalia amplectuntur.*
4 *Aequalitas inter dominum, & vaſallum re-
quiritur.*
5 *Aequitas non eſt aliud, niſi ratio, & mens
legis.*
6 *Argumentum licitum eſt de vna lege ad a-
liam, vbi æquitas eadem viget.*
8 *Carbonianum edictum, & poſſeſſio ventris
nomine habent locum in feudis.*
9 *Extenſio paſſiua an locum habeat in feudis.*
10 *Inuentarium ſeparat bona hæredis, & teſta-
toris.*
11 *Inuentarium habet locum in feudis.*
12 *Inuentarium in feudo ex pacto prodeſt, in
hæreditario minimè.*
13 *Inuentarium operatur effectiuè, vt hæredi-
tas, & bona, & iura nõ confundantur, imò
hæreditas non cenſetur adita.*
14 *Inuentarium operatur, vt hæres, nec dam-
num, nec lucrum ſentiat.*
15 *Separatio fit ĩ bonis defuncti, ergo in feudis.*
16 *Appellatione bonorum veniunt feudalia, &
etiam ſuperficiaria, imò de proprietate ſer-
monis veniunt.*
17 *Separatio fit bonorum caſtrenſium ab allo-
dialibus.*
19 *Creditores debent ſatisfieri de bonis allodia-
libus, & non feudalibus.*
20 *Feudum hæreditarium de per ſe manet, &
non confunditur cum bonis hæredis.*
21 *Separatio ceſſat, vbi requiritur factum hæ-
redis.*
22 *Hæres non adeundo hæreditatem impoſſibi-
le eſt habere feudum.*
23 *Separatio non impeditur ex omni facto hæ-
redis.*
24 *Factum hæredis impedit ſeparationẽ, quan-
do creditores ſequuntur fidem hæredis, vel
aliquid inter ſe conueniunt.*
25 *Aditio non impedit ſeparationem, nam non
facta aditione non eſt de ſeparatione tra-
ctandum.*
26 *Hæreditas quò ad præiudicium creditorum
non cenſetur adita ad finem, vt bona ſepa-
rentur.*

ALLEGATIO 30.

*Vtrum titulus ff. de ſeparat. habeat locum
in feudis.*

QVAMVIS in iſto puncto nõ ſit
reperta aliqua punctualis de-
ciſio, poſſum illum de iure fun-
dare ratione, iure & aliqua au-
thoritate.
1 Primò, cũ † hoc ſit Prætoris re-
medium, & maximam contineat æquitatem,
vt creditores defuncti non excludantur à cre-
ditoribus hæredis. iuxta text. in l. 1. §. eſt igi-
2 tur ff. de ſeparat. cum † remedium ſit Præto-
ris, & æquum, ergo habet locum in feudis. tex.
in c. 1. §. vt autem æquitas. de allod. Andr. in
cap. 1. §. ſed & res. in fin. per quos fiat inueſtit.
3 æquitas † dicitur æqualitas, quam iura feu-
dalia amplectuntur. Andr. in c. 1. §. ſed qui de-
lator. in fi. quæ ſit prima cau. ben. amitt. hanc
4 † æqualitatem in feudis inter Dominum, &
vaſallum exclamat And. in c. 1. qualiter dom.
proprie. priuc. allegat tex. in l. fi. C. de fruct. &
5 lit. expenſ. æquitas † nõ eſt aliud, niſi ratio le-
gis, & mens legis l. ſcire oportet §. qui maxi-
6 mos ff. de excuſa. tut. licitum † eſt arguere de
vna lege ad aliam, vbi æquitas eadem vi-
get. Andr. in cap. 1. §. vt autem æquitas. de
pace iura. firm. Bald. ibi colum. 4. verſic. item
7 nota. Ergo † remedium ſeparationis æquum
habet locum in feudis, in quibus æquitas ver-
ſatur, hoc arguendi genere vtitur Bald. in

8 cap. 1. an agna. col. 4. dum quærit, an † Car-
bonianum edictum, & poſſeſſio ventris nomi-
ne habeat locum in feudis. Et concludit ꝙ ſic,
cum remedia omnia prætoria ſint æqua. Et ſi
iſta remedia habent locum in feudis, vt And.
etiam dicit in c. 1. ſi de feu. defun. mil. in prin.
quare, & non ſeparatio: cum omnia ſint præ-
9 toria † per paſſiuam extenſionem. in l. 1. §. lex
Falcidia ff. ad leg. Falcid. l. 1. in fin. ff. de ripa
munien.

10 Secundò ſi † inuentarium ſeparat bona he-
redis, & teſtatoris l. fi. §. licentia C. de iure de-
11 liber. & † inuentarium habet locum in feudis,
12 vt dicit And. & omnes in c. 1. an agnat. ꝙ † in
feudo ex pacto inuentarium prodeſt, in hære-
ditario non prodeſt. in c. Imperialem. in prin.
13 colum. fin. in addi. & videtur ꝙ † effectiuè iu-
ra non confundantur, & hæreditas non cen-
ſeatur adita l. fin. §. in computatione eod. tit.
14 imò † inuentarium operatur, vt hæres neque
lucrum, neque damnum ſentiat dict. §. licen-
tia, ergo ſi ſui creditores præferuntur ſentit
lucrum, ergo ſeparatio procedit.

Iſtam meam opin. probat tex. in l. 1. ff. de ſe-
15 parat. in princ. vbi † ſeparatio fit in bonis de-
16 functi, ergo fit in feudis: nam † appellatione
bonorum veniunt feudalia: quia veniunt ſu-
perficiaria. Andr. in c. 1. de capit. qui cur. vend.
& de proprietate ſermonis veniūt, vt Decius
concludit in l. 1. in ſelect. num. 29 ff. ſi cer. pet.

Secundò probat tex. in d. l. 1. § filiusfam. vbi
17 † fit ſeparatio bonorum caſtrenſium ab allo-
dialibus, quæ magis poteſt eſſe ſimilitudo. in
§. optimum. in auth. de exhiben. reis. And. in
c. Imperialem §. præterea ducatus. in addit. &
18 ſi in d. tex. fit † ſeparatio Caſtrenſium, & allo-
dialium, quanto magis in caſu noſtro in quo
19 non ſunt niſi feudalia, & † debet allodialium
creditoribus paternis ſatisfieri. & ita glo. ibi
aduertit, dum allegat tex. in l. ſi certarum §.
Iulianus ff. de milit. teſtam. quæ iura ſtrenuus
Iureconſultus in feudalibus adducere poteſt,
vt in cap. ſciendum. vbi glo. de feudi cognit.
Andr. Bald. ibi colum. 2. Cur. ſun. in tract. feud.
in prima par. verſic. quarto principaliter. Et
ſtringo fortius illum tex. cum §. item ſi quid.
ſeq. dum erat dictum in præcedentibus, quod
bona caſtrenſia, & allodialia ſeparabantur, &
creditores, qui erant ante acceſſum ad mili-
tiam, non concurrebant cum caſtrēſibus, ſub-
dit tex. quod ſi filiusfamilias expenderit ali-
quid in re patris, poteſt contradicere credi-
toribus ante militiam, ne inquietent caſtren-
ſes, cum poſſint cum patre experiri, & repe-
tere expenſum in re patris. Et ſic probat ille
text. ꝙ in ſubſidium creditores allodiales an-
te militiam poſſunt inquietare caſtrenſe pe-
culium. Et ſic ratione, & lege fundatam opi.
noſtram video.

Aucto. Io. Aloyſij, de Septimo doct. Siculi
20 in repet. cap. vulchres. vbi dicit, ꝙ † feudum
hæreditarium de per ſe manet, & non confun-
ditur cum bonis hæredis. Dictum iſtius doct.
Siculi refert Gumia in ver. antiquis doct. Si-
culus in repet. c. ſi aliquem. qu. 407. ſi nō con-
funditur, ergo ſeparatio procedit.

Pro parte negatiua quidam magni Aduoca-
ti dicebant, impoſſibile eſſe, vt ſeparatio fiat
21 in feudalibus. Nam † quotieſcunque factū hæ-
redis requiritur, ibi ſeparatio ceſſat d. l. 1. §. il-
22 lud ſciendū. ſed † impoſſibile eſt, vt hæres poſ-
ſit habere feudum non adeundo hæreditatē.
d. c. 1. an agnatus, ergo cum interueniat fa-
ctū hæredis, ceſſat ſeparatio. Sed conſidera, ꝙ
23 † non omne factū hæredis impedit ſeparatio-
24 nem, ſed illud tantū, † quando creditores ſe-
quūtur fidem hæredis, vel aliquid inter ſe cō-
25 ueniant. ita probat tex. in d. §. illud. nā † adi-
tio non poteſt impedire ſeparationem, cum
non facta aditione de ſeparatione tractādum
non eſt, neq; poteſt, vt dicit tex. in d. l. 1. §. at-
26 qui adijt, licèt † quoad præiudicium credito-
rum defuncti non cenſeatur adita. glo. in l. de-
bitor. in ver. non adita ff. eo. & de ſeparatione,
vide Socy. in conſil 269. col. pen. ver. ſecundo.

Et cū hac opin. reſideo, quidquid aliter fuit
mihi relatum deciſum fuiſſe in cauſa credito-
rum dello ſiſto, cum in pūcto tantum meam
pretuli, & non in tota cauſa opinionem.

SVMMARIVM.

1 *Notarius poteſt ſtipulari pro abſente.*
2 *Pater non poteſt vni filiorum tantum bona*
[illegible] donare, & alijs præiudicare, vt nu. 3.
4 *Verba promittit donare, & poſt mortem le-*
gare, important donationem cauſa mortis,
vel legatum, & actum vltimæ voluntatis,
vt num. 7.
5 *Verba dono poſt mortem meam, important*
donationem cauſa mortis. & nu. 6.
8 *Verba dono Titio, lego Seio, vtrunque lega-*
tum eſt.
9 *Donatio cauſa mortis, & actus vltimæ vo-*
luntatis reuocari poteſt alteri diſponendo.
10 *Donatio omnium bonorum mobilium, &*
ſtabilium an teneat.

ALLEGATIO 31.

Notarius an ſtipuletur pro abſente, & verba promiſit donare, & poſt mortem legare, an important actum vltimæ voluntatis.

IN cauſa mota per ſpectabilem
Ferdinandum Spinellum cōtra
Illuſtriſſ. Duciſſam Caſtrouilla-
rum, cuius adminiſtrationem,
& gubernium habebat Illuſtr.
Troianus Spinellus Marchio Meſuracę ob ma-
trimonium, quod erat contrahendum cum
Illuſt.

Illuſt. Io. Baptiſta eius filio. Fuit dubitatum
eum in capitulis matrimonialibus initis cum
Illuſtriſſ. Duciſſa Caracciola, & per Illuſt. Fer-
dinandum Ducem patrẽ eſſet promiſſum do-
nare, & poſt mortem relinquere omnia bona
burgenſatica, & mobilia filijs ex iſto ſecundo
matrimonio: quod non eſt exequutus, quòd
dicta Illuſt. Duciſſa teneatur ad intereſſe. Nos
qui tuebamur cauſas Illuſt. Duciſſæ cum exi-
mio ac conſcientiato Aduocato poſtea meri-
tò Regio Conſiliario Cæſare Vitello, compa-
tre meo. Dicebamus, nullam oriri actionem
1 † quia nemo ſtipulatus fuerat pro filijs naſci-
turis, neq; notarius, vt propterea deciſiones
communes non applicabãtur Guid. Papæ de-
ciſ. 49. 522. 267. 317. in conſi. 60. Ruyn. in con-
ſil. 119. vol. 1. Boer. deciſ. 172. Tiraq. de conſti-
tuto. in 3 parte limit. 30.
Quoad ſecundum concluſiuè reſpondendo,
quòd quando eſſe ſtipulatum pro filijs naſci-
turis, & notarius pro eis recepiſſet, omnes
quatuor filij ex iſto ſecundo matrimonio ius
2 haberent, nec † poſſet pater vni tantùm dare.
Et licet poſſet allegari in contrarium text.
in l. 1. §. fin. ff. de aſſign. liber. & in l. fœminæ C.
de ſecun. nupt. & in cap. 1. §. ſed quia vidimus.
de his, qui feud. dar. poſſ. quæ allegat Paulus
de Caſtr. prout refert Iacobin. in tracta. feud.
in verſic. & cum pacto. colum. 6. vbi etiam al-
legat Bald. in authentica ſi quas ruinas. col. 5.
C. de Sacroſanct. Eccleſ. Barbat. in conſil. 55.
inter conſil. Alexan. volum. 4. Tamen ego te-
3 neo veritatem, quòd † pater non poſſit præ-
iudicare, per tex. in cap. omnes filij. vbi Andr.
ſi de feu. defunct. milit. Andr. in cap. 1. de ſuc-
ceſſ. feu. Et iſta eſt magis communis opin. vt
per Curt. in tract. feud. parte 4. verſic. ex præ-
dicta queſtio. Paris de reintegratione, fol. 256.
4 Quo ad tertium videtur, quòd † illa verba
promiſit donare, & poſt mortem legare, im-
portent donationem cauſa mortis, aut lega-
tum. Salyc. in l. fin. C. de dona. cau. mor. Andr.
in §. huius autem generis. in add. ex qui. cau.
5 feud. amitt. dicit illa verba † dono poſt mortẽ
meam, eſt donatio cauſa mortis l. Seia ff. de
dote prælega. Idem ſi donando dixit relinquo
l. 1. §. fin. ſi tabul. teſta. null. Bald. in l. cum quis.
6 ff. de don. ob cauſam. dicit, ꝙ † quando quis
donauit poſt mortem ſuam, eſt donatio cau-
ſa mortis. Dec. in conſi. 305. & 216. num. 3. &
ſequen. num. 6. Bald. in conſil. 49. vol. 1. Alex.
in conſil. 81. volum. 1. Dec. in conſil. 470. nu-
me. 7. & vide Andr. in §. donare. col. 4. quali-
7 ter olim feud. alie. poter. & quòd † illa verba
donare, & poſt mortem legare importent a-
ctum vltimæ voluntatis, allego tex. in l. ſi in-
8 quilinos §. ſed ita ff. de leg. 1. vbi † dono Ti-
tio, & lego Seio fundum, vtrumque legatum
eſt. Et per iſtum text. etiam ſi præſenti, & ſti-
pulanti eſſet factum, concludit Ludou. Alua.
in repetitione rubricæ ff. de leg. 1. num. 148. &
9 Iacob. Niger ibidem nume. 45. vnde † cum ſit
actus vltimæ voluntatis reuocari potuit alte-
ri diſponendo.
Vltimò ego conſiderabam, ꝙ Illuſtr. quon-
dam Dux habebat ſtatum antiquum, & illum
10 donauerat Illuſtr. primogenito † dum poſtea
donare promiſit omnia alia bona acquiſita, &
acquirenda, mobilia, & burgenſatica, erant
omnia donata, & incidebamus in l. ſtipulatio
hoc modo concepta ff. de verb. oblig. & pro-
pterea melius eſt dicere, eſſe donationẽ cau-
ſa mortis, quàm non valere, vt in terminis
concludit Curt. Iun. in conſi. 15. colum. 3. ver-
ſic. 2. principaliter.
Ex quibus concludo, dictum ſpect. Ferdi-
nandum nullum ius tenere.
Cauſa poſtmodum diſcuſſa de anno 1564.
in Sacro Conſilio, in quo aderant octo domi-
ni Conſiliarij, videlicet. D. de Curtis. D. de
Altomare. D. Conſtantius. D. Orificius. D.
Quadra. D. Villanoua. D. Gerardus. D. Ma-
cedonius, fuerunt in voto difformi, quatuor
pro qualibet parte, & fuerunt additi D. Ant.
de Caſtillo Hiſpanus iudicioſus, & D. Tho-
mas Anellus Salernitanus Præſidentes Came-
ræ digniſſimi. Et iterum diſputata cauſa pars
Illuſt. Duciſſæ ſe concordauit cum dicto Illu-
ſtriſſ. Ferdinando pro duodecim mille, & non
fuit deciſa.

SVMMARIVM.

1 *Species nunquam derogat generi, quando præcedit generis enumeratio, & poſtea ſequitur enumeratio ſpeciei.*

2 *Mandatum datum ſeruo, vt vendat Titio, ſi ſeruus vendiderit Seio non tenet venditio, niſi dominus eſſet alteri venditurus. vt nume. 3.*

ALLEGATIO 32.

In dubio ampliationis officij.

ILLVSTRISSIMVS D. Carolus della Noia Vicerex habuit poteſtatem ampliandi à ſua Maieſtate officia data pecunia ad vnũ filium ſiue generum, aut alium quemuis hæredem, & in forma prædicta ampliauit officium Credenzerij Calabriæ apud ſecretos ibi Magnifico Io. Iacobo Pellegrino, qui de menſe Iulij 1564. fecit teſtamentum, & inſtituit hæredem in officio Magnificum Io. Vincentium de Afeltro, quo mortuo fuit dubitatum, ex quo D. Io. Vincentius non erat filius, neq; gener, & ideo nõ poterat habere officium quaſi illa verba filiũ, vel generum reſtringebant illa verba ad vnum hæredem.

Fuit factum verbum in Collaterali Con-

filio per illum doctum Præsidétem Didacum de Scobar, & ego allegaui text. in l. quæsitum §. fin. ff. de fund. instru. vbi † quando præcedit
1 enumeratio generis, subsequitur enumeratio
speciei, nunquam species derogat generi: in proposito præcedebat ampliatio ad vnũ hæredem, & erat loco generis, subsequitur enumeratio speciei, filium, vel generum, non restringunt genus. Ita quòd sufficit, quòd sit hæres, licet non sit filius, neq; gener. Et illũ tex. in mandato allegat Alber. ibi col. 2.

Fuit prolata diffinitiua sententia, ampliationem valere, & Illustriss. D. Andræas Pons. doctissimus Locumtenens dixit mihi, decisisse casum per glo. primam in l. cum seruo ff.
de contrah. empt. vbi † si dominus mandat ser
2 uo, vt vendat fundũ Titio, & ille vendat Seio.
dicit text. quod non valet venditio. subdit † glo.
3 alteri non venditurus, qđ hoc procedit quando dominus non erat venditurus alteri alias posset cuilibet vẽdere licet vnum nominasset, Vnde licet potestas sit data ad vnum hæredẽ filium, vel generum: quia sua Maiestas volebat cuicunq; ampliare, & in quemcunque habilem, tenet ampliatio, non obstante quòd non sit filius, aut gener.

Fuit lata sententia die 7. Octobris 1565. & habuit possessionem. Actuarius Mazonus.

SVMMARIVM.

1 *Mulier nupta de iure communi erat in potestate patris, secus de consuetudine: nu. 3.*
2 *Consuetudo Neap. sed mulier, corrigit ius commune.*
4 *Pater, etiam quòd filia sit sui iuris non amittit vsumfructum.*
5 *Pater de iure communi habet vsumfructum in bonis maternis filia etiam maritata.*
6 *Filia maritata non debet morari cum patre, sed cum marito.*
7 *Pater non habet vsumfructum in bonis filij, quando filius non vult stare cum eo.*
8 *Pater habet vsumfructũ in bonis filij etiam mortui.*
9 *Pater an habeat vsumfructum in bonis maternis filia maritata.*
10 *Alimenta debentur patri à filio, quando pater est pauper.*
11 *Alimenta debentur patri à filio impubere etiam emancipato.*
12 *Executio potest fieri in bonis dotalibus, quãdo debitum est contractum ante matrimonium, & in subsidium, vt nu. 14.*
13 *Mulier dando in dotem omnia bona sua intelligitur deducto ære alieno.*
15 *Filia copulando matrimonium in fraudem patris, videlicet ne ipsum inopem alerat, tenetur adhuc alere, & potest fieri executio contra eam.*
16 *Gener tenetur socero ad alimenta.*
17 *Socer loco patris est genero, & è contra socer mariti habetur loco patris.*
18 *Alimenta debētur patri ex sola paternitate.*
19 *Dispositio loquens de patre locum habet in eo qui loco patris habetur.*
20 *In fauorabilibus licita est extensio de casu ad casum, qui sub larga significatione vocabuli comprehendi potest.*
21 *Appellatione patris continetur socer.*
22 *Extensio passiua fit de vno casu ad alium, quando est eadem ratio.*
23 *Causa inter coniunctos vigore pragmatica compromitti debent.*

ALLEGATIO 33.

Vtrum pater inops habeat vsumfructum in dote materna filia nupta.

HANC q. in terminis tenet Neapo. in consue. sed mulier, nu. 12. in versic. sui iuris. dum text. di-
1 sponit, quòd † mulier dum nubit sui iuris est. Neapod. vult
2 † primò declarare consuet. vt corrigat ius cõ-
3 mune, quod disponebat † mulierem nuptam
remanere in potestate patris, iuxta l. si vxorem C. de condi. insert. Secundò subdit. An in
4 hoc casu consuetudinis, cum † filia efficiatur
sui iuris, pater amittat vsumfructum, quẽ habebat. Et concludit quod non.

Nec responsio ad dicta Neapod. est vera, dũ volunt, illum intelligere, vt loquatur in terminis iuris communis. Nam primò quærere, si pater amittat vsumfructum in terminis iu-
5 ris communis est impertinens. Nam † de iure communi pater habet in potestate filiam, & ratione patriæ potestatis habet vsumfructum l. cum oportet C. de bon. quæ libe.

Secundò hoc dicit Neapod. in illis verbis. an hoc casu pater, quæ verba non possunt aliter intelligi, nisi isto modo, scilicet, an hoc casu consuetudinis.

Tertiò pondero illa verba Neapod. paulo inferius, dum dicit, respondeo quòd hic pater non perdit, & inferius, alius modus est exeundi à patria potestate, vt hic. Et sic in illo locali geminato semper Neapod. loquitur in terminis consuetudinis, & non iuris comunis.

Nec obstat, dum volunt intelligere Neapod. quãdo filia stabat, & morabatur cum patre, iuxta aliam q. quam subnectit in illis verbis. sed an pater secũdum hæc iura. Nam be-
6 nè sciebat Neapod. quod † filia maritata non poterat morari cum patre, sed cũ marito, & tamen dicit, patrem non amittere vsumfructũ, vt supra. & non sine ministerio, quando Nea-
7 pod. loquitur de filio † qui non vult stare cum
patre, pater non habeat vsumfructum, semper loquitur in filio masculo, & non de fœmina,

ita

ita in conſuet. ſi mulier. in verſi. reuertantur, nu. 6. & in conſuet. verum. in verſi. & reliquas nu. 37. & in conſuet. ſi quis verò pater. ſuper verſi. maternorum nu. 27. & pondera eundem nu. 28. in fine, dum dicit iſta verba. Præterea hic nō dicitur carere vſufructu, ſed teneri ad alimenta, quaſi ſentiat, quòd iſta diſtinctio, an poſſint, aut velint ſtare cum patre ad alimenta ſeruiat, & non ad amiſſionem vſuſfructus.

8 Quod cōfirmo: nam † ſi filiusfamilias moritur, quo caſu non ſtat cum patre, nihilominus vſusfructus datur patri, vt idem Neapod. in conſuet. filiusfamilias, in verſic. teſtatrino. 17. ſed loco vſusfructus habet debitum bonorum ſubſidium, vt in cōſuet. verum ſi aliquis, nu. 38. & ſic Neapod. declarat ſuam opin. quando voluntariè non vult ſtare cum patre, ceſſet vſusfructus in filijs maſculis, ſecus ſi per neceſſitatem, aut mortem.

9 Hoc, quòd † vſusfructus debeatur patri in dote materna filiæ nuptæ, non fuit in iudicio adhuc deductum: quia matrimonia fiunt ſæpe cum voluntate patris, neque euenit caſus, quod pater ob dotandam filiam egeat, aut non habeat alia bona niſi materna, & ſic omnino vſusfructus debetur per ſupradicta.

10 Tamen † quis negare de iure poſſet alimēta, cum habeat decem milia in dotem, & pater egeat; impium eſt, patrem egere & filium habere. ita Iureconſultus in l. ſi quis à liberis §. non tantum ff. de lib. agnoſcen.

11 Pondero illum tex. qui † loquitur in impubere & emancipato qui non eſt in poteſtate patris, & tamen alimenta debeat, vt etiam hodie iſta filia nupta ſit ſui patris teneatur ad alimenta, vt in d. l. ſi quis à liberis. in princ. vice mutua patrē alere deberēt, & in hoc habere intentum, vt ad alimenta teneatur; † &

12 poſſet exequi in bonis dotalibus: tum quia hoc eſt debitum ante matrimonium viro inuito, vt glo. in l. quinque legibus ff. de bon. damnat. in fine, vbi dicit iſta verba formalia: item colliges, quod pro debito vxoris ſit miſſio in rebus dotalibus ex alijs cauſis quàm iſtis, & ſic indiſtinctè extra illos caſus ſit miſſio: tum

13 † etiam quia Magnifica Beatrix omnia bona ſua dedit in dotem, & propterea lex intelligit deducto ære alieno, iuxta tex. in l. mulier bo-

14 na ff. de iure dot. nam † etiam in ſubſidium ſit miſſio, iuxta gl. in l. Titia, ff. de iure dotium

15 in verb. reddat. Vltimò † quia audito aduentu patris ſtatim copulauit matrimoniū quaſi in fraudem, quo caſu exequutio eſſet facienda, vt Capicius in deciſ. 128. nu. 5.

Sed nedum Magnificam Beatricem filiam,

16 ſed † ipſum generum ad alimenta teneri, &

17 moueor. Nam † ſocer loco patris eſt genero. l. quia patentis l. ex diuerſo ff. ſolu. matr. vbi poſtquam Iureconſultus firmauit, ſocerum vxoris loco patris eſſe, idem ſubdit. In patre vxoris loco patris eſſe genero marito filiæ ibi. *idem bonor præſtatur*, & vterque ſocer habet beneficium, de quo ibi, & probat tex. in l. ſi de dote ff. de iure dotium, ibi Iureconſultus aſſignat rationem, quare ſocer mariti habet illud beneficium: quia loco patris eſt, & ex ſua perſona alimenta debentur, & hoc dicit ibi tex. ex ſua perſona, & cauſa. Si ergo illud beneficiū habet ſocer ex ſua perſona: quia loco pa-

18 tris eſt, & † alimenta debeantur patri ex ſola paternitate, vt Neapod. in conſuet. ſi quis §.

19 pater in verſi. maternorum nu. 28. ergo † diſpoſitio loquens de patre habet locum in eo qui loco patris eſt in fauorabilibus, vt eſt materia alimentorum l. vel necare ff. eo. tit.

20 Secundò in † fauorabilibus licita eſt extenſio de caſu ad caſum, qui ſub larga ſignificatione vocabuli comprehendi poteſt l. filium

21 habeo ff. ad Macedon. ergo † ſocer, qui loco patris eſt, comprehenditur ſub appellatione patris.

22 Tertiò † quando eſt eadē ratio in vno, quæ in alio caſu, ſit extēſio paſſiua l. 1. §. lex Falcidia ff. ad leg. Falc. ſed in caſu noſtro ea ratio pietatis quæ militat in filio alente patrem, eadem militare videtur in ſocero, & genero, ergo eadem debet militare diſpoſitio.

Vnde concludendum videtur, quòd gener etiam teneatur.

Cum hæc quæſtio verteretur in Sacro Con-

23 ſilio de anno 156.. fuit † ordine ipſius compromiſſa virtute Pragmaticæ inter Magnificum Ioannem Loyſium Galiotā actorem ex vna, & Magnificum Octauium Filingerium generum, & Magnificam Beatricem filiam. Et tandem domini arbitri condemnauerunt pro alimentis dicto Magnifico Io. Loiſio ducatos centum viginti annuos, & cum quantitas mihi viſa fuiſſet parua, habui recurſum in S. R. C. commiſſa cauſa Magnifico Felici de Rubeis Regio Conſiliario, fuit moderata ſumma in ducatis centū quinquaginta annuis. Actuarius Bozauotta, & fuit noua deciſio.

S V M M A R I V M.

1 *In ſucceſſione feudi computatur gradus, vt de iure ciuili.*

2 *Nepos ex ſorore eſt in tertio gradu.*

3 *Frater patruelis eſt in quarto gradu.*

4 *Conſtitutio regni, vt de ſucceſſionibus, enumerat gradus & non perſonas, quod an ſit verum patet nu. 17. & 19.*

5 *Nepos ex ſorore in ſucceſſione feudi excludit fratres patrueles.*

6 *Mortuo feudatario ſine liberis ſuccedit proximior ex linea ſua, licet deſcendat ex fæmina.*

7 *Nepos excluditur à ſucceſſione feudi quando mater ſua eſt dotata, & declaratur Andreas,*

dreas, vt nu.9. 10. & 12. & 13.
8 *Statutum excludẽs ſororem dotatam à ſuc-
ceſſione fraterna non excludit nepotem fi-
lium ſororis.*
9 *Fœmina, & eius proles de iure cõmuni feu-
dorum excluſa eſt à ſucceſſione.*
11 *Succeſſoribus nocet, quod nocet contrahen-
tibus.*
14 *Fœmina hodie in regno eſt excluſa à ſucceſ-
ſione feudi, quando concurrit cum maſculo,
qui deſcendit ex eodem gradu, & linea.*
15 *Renunciatio matris non obſtat filio non ve-
nienti vt hæredi, nec ex perſona matris.*
16 *Soror ſemel dotata excluditur à feudo, quã-
do non viuitur iure Francorum.*
18 *Feudum dicitur haberi ſecundum morem
Francorum, quando conſtat, quòd ſemel
obtinuit primogenitus ſucceſſionem.*
20 *Nepos ex filia de Iure Conſtitutionis regni
vocatur ad feudi ſucceſſionem.*

ALLEGATIO 34.

*Quis ſit inueniendus in feudo frater pa-
truelis, vel nepos ex ſorore.*

DVBITATVM fuit in hac cau-
ſa inueſtituræ feudi della Men-
ſa inter Franciſcum Antonium
de Blaſio nepotem ex ſorore, &
Magnificum Ioannẽ Andræam
de Iaſio fratrem patruelem Magnifici quon-
dam Ioãnis Andreæ de Iaſio, quis deberet in-
ueſtiri per Regiam Cameram.

Et mihi videtur concludendum, debere in-
ueſtiri Magnificum Franciſcum Antonium
1 cum ſit nepos ex ſorore. Nam † in ſucceſſione
feudorum cõputatur gradus vt de iure ciuili,
tex. in c. 1. de grad. ſucceſſ. in feu. & ibi not.
Bald. in prin. & in l.2. C. de ſuis & legit. And.
2 in d. c. 1. verſi. his verò poſt glo. nepos. † ex
ſorore eſt in tertio gradu l. 1. §. tertio gradu,
3 ff. de grad. patruelis † eſt in quarto d. l. 1. §.
4. Neapod. in conſuet. ſi quis verſ. quod autẽ
in glo. ſuper verſic. alijs de ſucceſſ. ab inteſt.
vnde cum Franciſcus Antonius ex ſorore ſit
in tertio gradu, ipſe debet inueſtiri.

4 Secundò † hoc ſentit Conſtitutio Regni, vt
de ſucceſſionibus, in qua enumerãtur gradus
& non perſonæ, vt Andr. ibi col.8. verſ. idem
ius Afflict. ibi nu. 29. Comprehendit omnes
exiſtentes in tertio gradu, ergo, & nepotem
5 ex ſorore † patrueles cum ſint in vlteriori gra
du poſiti excluduntur, vt ibi And. col.6. verſ.
filij autem fratrum. Afflic. in c.1.§. ſed & quia
col.8. verſ. an glo. de his qui feu. da. poſſ. er-
go non debet excludere nepotem ex ſorore.

Tertiò hanc opin. probat tex. in c. 1. §. fi.
6 de nat. ſucceſſ. feud. vbi † mortuo feudatario
ſine liberis ſuccedit proximior ex ſua linea, &
licet ibi tex. videatur loqui quãdo proximiòr
ex linea deſcendit ex maſculo, idem eſt quan-
do deſcendit ex fœmina. Ita Iaſ. intelligit in
conſ.9. nu. 6. inter conſilia Alber. Bru. vbi in
terminis noſtris ita firmat.

Duo allegat eximius Io. Angelus Piſanel-
7 lus aduocatorum primas, quòd † cum mater
iſtius nepotis fuit dotata, filius eius excludi-
tur, ita Andr. in c. 1. verſic. hoc autem de his
qui feu. da. poſſ. in c. 1. de nat. ſucceſſ. feu. in
princ. addit. in Conſtitutione, vt de ſucceſ-
ſionibus in 7. col. in duobus locis.

Pro cuius reſolutione in facto oſtenſum eſt,
feudum valere ducatos mille, & propterea
facta computatione non fuiſſe dotatam de
bonis fraternis, ſed tantum de paternis, vt
requiritur.

8 Vel ſecundò, ſtatutum † excludẽs ſororem
dotatam à ſucceſſione fraterna non excludit
nepotem filiũ ſororis dotatæ, quando eſt pro-
ximior. Iac. But. in l. maximum vitium C. de
libe. præt. Corn. in conſ. 119. litera D. vol. 1.
& in conſ. 21. col. 4. litera R. & voluit Bal. in
auth. ceſſante C. de legi. hære. Loffr. in d.c.1.
de natura ſucce. feu. fol.50. Afflict. in dicta
Conſtitutione nu. 20.

9 Nec authoritates Andreæ obſtãt: quia † lo-
quuntur de iure communi feudorum, in quo
fœmina eſt excluſa, pariformiter eius proles,
§. quin etiam: epiſcopum vel abbatem, quia
excluditur ob vitium naturæ inexpugnabile,
ſecus eſt quando excluditur propter aliquam
qualitatem donationis, quæ ceſſat in eius ſo-
bole, & hoc dixit Bal. in d. l. maximũ vitium
col. 4. verſ. ego finaliter concludo. Et in ter-
minis Corn. in conſ. 116. col. 4. litera L. vſq;
ad literam M. vol. 2. vbi not. diſtinguit.

Item & ſecundò auctoritates Andr. intelli-
10 guntur † quando veniret iſte nepos ex gradu,
& perſona matris: quia allegat l. quod ipſis,
11 ff. de reg. iur. vbi † nocet ſucceſſoribus, quod
nocet contrahentibus, & in d. §. hoc autem,
dicit. At hic repellũtur ob vitium proprium,
ex cuius perſona tantum prætendunt ſucceſ-
ſionem. Et ideo And. in d. conſtitutione, col.
12 7. in princ. his verbis. At † mater, ex cuius
perſona prætendit ſucceſſionem, dotata fuiſ-
ſet, & paulò inferius in verſ. vnde ſecus, dum
vult excludere filium dotatę, ſemper contem-
plat ſucceſſionem ex perſona dotatæ, quod
in caſu noſtro non eſt, cum iſte non venit, nec
ex gradu, nec ex perſona matris, ſed in ſuo
tertio gradu.

13 Vel tertio Andr. intelligitur, quando † iſte
nepos concurreret cum aliquo proximiore ſe,
& vellet gaudere gradu matris, vt conſiderat
Loffred. ibi fol.50. quod hodie, quãdo deſcen-
dens ex fœmina eſt proximior, non curatur, à
14 quo deſcendat, cum † in regno fœmina ſit ex-
cluſa, quando concurrit cũ maſculo eiuſdem
lineæ, & gradus.

Et propterea nec ſecundum obſtat, quòd

† mater

15 † mater renunciauit. Nam nō obeſt filio non venienti vt hæredi, nec ex perſona matris. Imol. Paul. Aret. in l. qui ſuperſtitis ff. de acquir, hæred. Bal. Alex. Salyc. Moder. in l. pactum. quod dotali C. de collat. Bal. in l. fi. verſ. ſed hic incidenter col. 4. C. de pact. Bart. in l. liberorum nu. 14. ff. de verb. ſign. Alex. in cōſil. 75. col. fi. vol. 1. Aret. in conſ. 143. colu. 4. verſ. ex hoc Corn. in conſ. 258. col. 1. volu. 4. Socy. in conſil. 183. eleganter colum. 1. vol. 1. Bertr. in conſ. 138. colu. 2. vol. 1. Gozad. in conſ. 75. nu. 21. Aymo. in conſ. 84. nu. 5. & in conſ. 127. in princ. vol. 1. & propter renunciatio non obeſt nepoti.

Acutiſſimus Præſidens, ac eruditiſſimus D. Paulus de Magnanis duobus medijs difficul-
16 tabat cauſam. Primo, q̄ † in iſto proceſſu non erat probatum, quòd iure Francorum vixerint, & ideo vnica dotatio paterna ſufficiebat de iure Longobardo, per l. ſi pater filiam in Longobar. de qua And. plucies facit mentionem, tam in d. c. 1. de nat. ſucceſſ. feu. quàm in d. conſtitutione; vt de ſucceſſionibus. Se-
17 cundò † quòd glo. conſtitutionis, vt de ſucceſſionibus, teneat, q̄ conſtitutio non enumerat gradus, ſed perſonas, & ideo cum non ſit nominatus filius ſororis, non includitur.
18 Sed ego reſpondeo, quòd † clarum eſt, hanc familiam viuere iure Francorum, & hoc pars aduerſa in ſua comparitione nominando fatetur, vt primogenitum aliorum eius fratrum prætendere inueſtituram. Et ideo And. in c. Imperialem §. præterea ducatus in 2. col. ſufficit, ſemel tanquam primogenitum obtinuiſſe in quaſi poſſeſſione, maximè q̄ iſte in faciem ſuorum patruorum patris iſtius nunc agentis vt primogenitus poſſedit, vt ita And. ibidem
19 concludit. Nec † opi. gl. quòd conſtitutio enumerat perſonas, vera eſt, imo falſa. Nam contra eam tenet And. Afflict. glo. in ver. nō ſuccedant Loffr. in d. fol. 50. & Neapod. in con-
20 ſuet. ſi moriatur nu. 204. vbi dicit, q̄ † nepos ex filia vocatur de iure cōſtitutionum Regni.

Et ideo poſt longam diſputationem in Regia Camera Summariæ, in quo erat integerrimus Franciſcus Reuerterius dominus meus, D. Paulus, D. Antonius de Caſtillo Commiſſarius, D. Hogeda Hiſpanus die 26. Octobr. 1557. fuit prolata diffinitiua ſententia, quòd inueſtiatur Magnif. Franciſcus Antonius nepos. Et ego poſtea allocutus fui dominum Reuerterium, qui dixit mihi fuiſſe admiſſum, quia non fuit competenter mater dotata de bonis fraternis, & ille patruelis fuit etiam excluſus: quia feudum fuit acquiſitum ab Heliſabet de Balſamo, taliter quòd non deſcendit feudum à primo acquirēte m aſcitio, vt gratia ſuæ Maieſtatis in patruele locum habuiſſet.

Magiſter actorum fuit Ioannes Bernardinus Arcella.

SVMMARIVM.

1 *Reprobantur motiua Loffred. in conſil. 3. in terminis illius quæſtionis.*
2 *Actus conditionalis remiſſa conditione fit purus.*
3 *Actus, qui aliqua qualitate annullatur, remiſſa qualitate ab eo, qui poteſt actum de nouo facere, confirmatur.*
4 *Venditio facta à viro de re dotali licèt non valeat, ſuperueniens tamen dominium in perſonam viri de illa re vendita, cōfirmatur venditio.*
5 *Refutatio licèt retēto vſufructu non valeat, eo remiſſo ab eo qui nouam refutationem facere poteſt, refutatio primò facta valet & confirmatur, vt nu. 15. & 18.*
6 *Verba, omni meliori modo, ſaluant actum, etiam conuertendo vnum in alium validū.*
7 *Per verba, liberè introitus veniant in poſſe Titij, nemo contradicere poteſt, adeo videtur q̄ vſusfructus ſit remiſſus, vt nu. 8.*
9 *Per verbum pleno iure, non ſolum dominium ſed etiam vſusfructus transfertur.*
10 *Verba clara, quando conſtat de voluntate, licèt inepta non in totum, ſufficiunt.*
11 *Qui vult vnum, ſæpius duo vult, vnum tacitum aliud expreſſum.*
12 *Quando expreſſum non poteſt operari ſine tacito, vtrunque operatur.*
13 *Qui confirmat vnū actum, facit duos actus, vnū confirmationis, et ſi non valet vt confirmationis, facit actum nouæ diſpoſitionis.*
14 *Confirmatio actus antiqui facta à ſciente, importat etiam actum nouum.*
16 *Refutatio facta proximè ſucceſſori, cum pacto reſeruationis vſusfructus, tenet.*
17 *Illud continetur in ſcriptura referēte, quod in relata.*
19 *Quæ incontinenti fiunt conſentur ineſſe.*
20 *Quando eſt inſertus totus tenor actus confirmati, nedum valet vt actus confirmatus, ſed vt de nouo.*
21 *Refutatio valet omnino remiſſo vſufructu.*

ALLEGATIO 35.

In materia conſ. 3. Loffr.

IN hac cauſa Illuſt. Comitis Philippini cum Illuſtriſſ. Principe
1 Melphiæ, licèt † illa opin. Loffr. in conſ. 3. dum loquitur de refutatione cetera pacta annis præteritis ſic impugnata, vt vidi allegationis Excellentis Franciſci Antonij Villani in 2. volu. allegationum D. Thomæ de Minadois fol. 87. 2. vol. in fi. propter quod auſus fui ego in alia cauſa impugnare. Non obſtantamen in caſu noſtro, in quo licèt vſusfructus in refutatione

ne eſſet reſeruatus, fuit poſtea remiſſus in vi-
ta vtriuſque, quo caſu rationes Loffred. ada-
ptari non poſſunt, cũ appareat Illuſtriſſimum
Principem actum perfectum facere, & de vſu-
fructu parum curare, cum in prima donatio-
ne illam ſuſpendit, ſuo arbitrio reſeruans il-
lam remittẽdi, vnde ſi ſciuiſſet refutationem
non valuiſſe, ex iſta reſeruatione vſusfructus
ſtatim remiſiſſet, vt fecit, poſt nouem men-
ſes. Et ſic mot. Loffr. de l. non omnis ff. ſi cert.
peta. & quod non eſſet aliàs cõtracturus, ceſ-
ſat in caſu noſtro.

Aliud motiuum ablatiui abſoluti reſerua-
to vſufructu, ceſſat etiam in caſu noſtro, in
2 † quo remiſſo vſufructu conditionalis euane-
ſcit & actus fit purus l. ſi pendente ff. de peri.
& commo. rei vendi. Andr. in c. 1. col. pen. de
nat. ſucceſſ. feu. allegat multa, & faciũt mul-
3 tæ regulæ in præſenti caſu, ꝙ † actus, qui ali-
qua qualitate annullatenus, remiſſa illa qua-
litate ab eo qui poteſt de nouo actum facere,
actus confirmatur l. fundum ff. de fund. dota.
4 vbi † vir vendit fundum dotalem, vẽditio non
tenet, ceſſante illa qualitate: quia moritur
vxor, & maritus lucratur ex pacto dotẽ, ven-
5 ditio tenet quaſi de nouo. Vnde † licèt refu-
tatio retento vſufructu non valeret, tamen
remiſſo vſufructu ab eo, qui nouam refutatio-
6 nẽ facere poterat, refutatio valet: ꝙ † etiam
ſuadent illa verba, omni meliori modo, quæ
ſaluant actum, etiam conuertendo vnum in
alium validum Bald. in l. quoties. C. de fidei-
commiſſ. Alex. in conſil. 6. volu. 3. & 63. eo.
volu. Curt. Iun. in conſil. 72. & 73. & in conſil.
142. nu. 16. 114. nu. 12. 115. nu. 6. & Socy. in
conſ. 66. col. 3. vol. 3. Ripa in l. 1. §. ſi quis ita
nu. 25. ff. de verb. oblig.

7 Suadent alia verba, ꝙ † introitus veniant
liberè in poſſe dicti Illuſtriſſimi Marci Anto-
nij, ergo nemo poteſt contradicere, nec licẽ-
tia alicuius requiritur, glo. in verſ. liberè in
clem. dudum de ſepult. in c. fin. de teſtam. in
6. Corn. in conſ. 106. litera l. vol. 2. Neapod.
in conſue. ſi quis habet in verſi. liberas nu. 23.
8 de alim. præſt. Aym. conſ. 122. nu. 5. Vnde † cũ
dixerit, introitus peruenire liberè, & omni
meliori modo dicto Illuſtriſſimo Marco An-
tonio remiſſus eſt vſusfructus.

9 Suadent alia † verba, pleno iure, per quæ
non ſolum eſt translatũ dominium, ſed etiam
vſusfructus l. non ſolum §. ſimili modo C. de
bon. quæ lib. l. ſi mater, vbi Bald. Ang. Paul.
C. ad Tertull. Alex. in terminis in conſi. 219.
viſo ſummario, in princ. vol. 2. Socy. in conſ.
53. in præſenti conſultatione colum. antepen.
verſ. 5. probatur, 1. par. ergo ſequitur, claram
intentionem Illuſt. Andreæ voluiſſe transfer-
re dominium, & vſusfructum, vnico cõtextu,
10 & † licèt verba ſint clara quando conſtat de
voluntate etiam parum acta, licèt non in to-
tum inepta, ſufficiunt. Andr. in §. donare col.

5. ver. in ſuperiori caſu. qualiter olim feud.
alien. pote.

Pro hac mea opin. allego text. in l. nec is §.
11 hæres ff. de acquir. hære. vbi † qui vnum vult,
ſæpius vult duo, vnum tacitum, aliud expreſ-
ſum, vt ibi Imo. Angel. Alex. Iaſ. nu. 6. quã-
12 do † illud expreſſum non poteſt eſſe ſine taci-
to, vtrunq; operatur, illa remiſſio non opera-
retur niſi tacitum conualidationis refutatio-
13 nis inductum eſſet. Et † ſæpe qui confirmat
vnum actum, facit duos actus, vnum confir-
mationis, ſi non valet vt confirmationis, fa-
cit actum nouæ diſpoſitionis, ita Bart. Ang.
Imol. Alex. in l. 3. in princ. ff. de acquir. poſſ.
allegant text. in l. poſthumus. §. fin. de iniuſt.
teſtam. & in l. 2. C. commu. vtriuſque iudi. &
14 Alex. ibi inducit quatuor alia iura, quòd † cõ-
firmatio actus antiqui à ſciente importat etiã
15 actum nouum. Vnde † remiſſio iſtius vſusfru-
ctus ſi non conualidat actum primum, indu-
16 cit aliam refutationem de nouo, & † hoc pa-
ctum etiam inter proximè ſucceſſurum tenet,
vt Andr. in §. fin. ſi de feud. defun. milit. ma-
ximè quia in iſtrumento remiſſionis vſusfru-
ctus eſt relatus totus tenor primæ refutatio-
nis, taliter ꝙ cenſetur facta noua refutatio, &
relatum eſt cum omnibus qualitatibus ſuis l.
aſſe toto. ff. de hær. inſtit. l. ſi ita ſcripſero. ff.
17 de cond. & demõſtr. vbi Socy. & † illud verè
continetur in ſcriptura referente, quod in re-
lata l. ait prætor §. ſi iudex ff. de re iud. Dec.
in conſ. 539. nu. 9. & in conſ. 449. nu. 3. Vnde
18 quis dubitat, ꝙ † actus refutationis relatus
totus in ſcriptura remiſſionis vſusfructus nõ
conualidet primam, aut aliam de nouo indu-
cat: & conſiderentur verba Loffredi in d. cõſ.
3. dum reſpondet ad l. 1. ff. de rebus eorum:
nam videtur fateri, quòd quando in caſu ſuo
ille vſusfructus incontinenti remiſſus eſſet, re-
19 futatio valeret: quia † quæ incontinenti fiunt
cenſentur ineſſe.

Sic poteſt dici in præſenti caſu, quòd poſt-
quam remiſſus fuit vſusfructus, & in eo inſtru-
mẽto relatus totus tenor primæ refutationis,
videatur de nouo facta refutatio, & remiſſus
vſusfructus. Cum vnus actus inſit alteri poſt-
quam relatus, & faciunt not. doct. in c. 1. de
confirma. vtili vel inutili, & in auth. ſi quis in
20 aliquo documento C. de eden. quòd † quan-
do eſt inſertus totus tenor actus confirmati,
nedum valet vt actus confirmatus, ſed vt de
nouo, & ita Dec. ibi. Et quando verba poſ-
ſunt importare actum de nouo, & conſtat de
voluntate. And. dicit in cap. 1. colum. 2. de
vaſſal. decre. æta. Decius in conſil. 445. nu. 5.
gloſ. Pariſ. in titu. 1. §. 30. nu. 11. vnde om-
21 nino dicendum † actum refutationis valere
remiſſio vſufructu.

Hæc fuerunt à me allegata priuatim, & ex-
tra iudicium, & tamen per Magnificos exi-
mios Iureconſultos P. Antonium Lanarium,
&

& Thomam Salernitanum arbitratores electos fuit res concordata, ex quo erant conſanguinei in anno 1556.

S V M M A R I V M.

1 *Donatio feudi non poteſt fieri ſine aſſenſu.*
2 *Aſſenſus nõ extenditur de tempore ad tempus.*
3 *Aſſenſus eſt ſtricti iuris.*
4 *Aſſenſus præiudicat in expreſſis.*
5 *Aſſenſus ſuper venditione facta non extenditur ad faciendam, vel econtra.*
6 *Functiones fiſcales ſunt de regalibus.*
7 *Donans caſtrum ſub quibuſcunq; verbis nõ veniunt functiones fiſcales.*
8 *In generali donatione caſtri nõ veniunt ea, quæ perſonæ cohærent vt priuato.*
9 *Regalia non ſunt in poſſe Baronis.*
10 *Vna ſcriptura declarat aliam.*
11 *Aſſenſus cum clauſula (veris præexiſtentibus prænarratis) vitiatur, etiam ſi mendacium fuit in acceſſorijs.*
12 *Aſſenſus dicitur ſubreptitius, quando non eſt conformis.*
13 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 36.

Functiones fiſcales an veniãt in donatione feudi.

IN cauſa Spectab. Aſcanij Caſarelli Romani cum Illuſtriſsimo Marco Antonio Columna præſupponitur; qualiter in anno 1520. Illuſtriſſimus Fabritius Columna tenens terram Turani cum quibuſdam functionibus fiſcalibus pro ſalario comitiuæ æquitum leuis armaturæ, illam terram donaſſe cũ omnibus introitibus ad vtile eius dominium ſpectantibus Magnifico Io. Petro, & germanis de Caſarellis ob eorum ſeruitia, dictam terrã tenuiſſe, functiones fiſcales exegiſſe vſque in annum 1557. quo Illuſtriſſimus Marcus Antonius habuit à ſua Maieſtate illã Comitiuam hodie prætendit in S. R. C. condemnari dictum Illuſtriſſimum Marcum Antonium ad reſtituendam dictam functionẽ fiſcales, & intereſſe in futurum.

Pro reſolutione conſidero, nullum ius ſpectare dicto ſpect. actori. Nam primò non verificauit, eſſe ſucceſſorem dictorum Ioannis Petri Caſarelli, & fratrum.

Et ſi dicatur in actis eſſe præſentatam prætenſam donationẽ ſibi factam à dicto Magnifico Ioanne Petro, vt patet fol. 17. die primo Aprilis 1533. Aduertẽdum eſt, quòd pro parte germanorum dicti Magnifici Ioãnis Petri, quibus facta fuit donatio, nihil eſt in proceſſu, & ſaltim pro duabus partibus agit ſine

1 actione. Tanto fortius quia † talis donatio fuit ſine aſſenſu. Nam licet præſentaſſet aſſenſum fol. 20. tamen fuit impetratus die octaua Aprilis 1533. & dicit ſuper donatione facienda, & donatio erat facta die 1. Aprilis 1533.
2 ergo aſſenſus non tenet; non † enim extenditur de tempore ad tempus. Andr. in c. imperialem in principio, de prohib. feud. alie. per
3 Feder. cum † ſit ſtricti iuris. And. in §. donare col. 4. qualiter olim feu. pot. alie. Andr. in
4 cap. 1. col. 3. qui ſucc. tenea. vbi † aſſenſus in expreſſis præiudicat, & not. Paulus de Caſtr. in l. ſiquis filio exhæredato §. initium ff. de in
5 iuſt. teſtam. quòd † aſſenſus ſuper venditione facta non extenditur ad faciendam, vel econtra. Alex. in conſ. 146. vol. 5. Loff. in conſ. 9. nu. 20. Affiict. in conſtitutione diuæ memoriæ nu. 29. & in deciſ. 286. & 355. Came. in c. Imperialem fol. 53. col. 2. Moder. in tracta. ſuffe. fol. 157. dicit bis fuiſſe iudicatum, ergo nedũ pro portione germanorum ſed pro illa Ioannis Petri ſine actione egit.

Et quamuis in iſto proceſſu fundaſſet prout non fundauit, eſſe ſucceſſorem tam Magnifici Ioannis Petri quàm eius germanorum. Tamen inſpecto priuilegio Illuſtriſſimi Fabritij, quã ratificatione Illuſtriſſimi Aſcanij, ex eorum lectura nullum verbum in diſpoſitiuis de functionibus. Et † præſuppoſito in iure, q; ſint de
6 regalibus. Roma. in l. 4. col. 5. ff. de re iud. vt latiſſimè fundaui in allegat. 29. in cauſa Illuſtriſſimi Marchionis S. Lucidi, taliter quòd
7 † donans caſtrum ſub quibuſuis verbis, ſi non eſt dictum in ſpecie, cum functionibus, non veniunt. Nam licet in aſſertiuis dicatur poſſidere terram cum fiſcalibus, vel cum regalibus, tamen in diſpoſitiuis donat terram cum omnibus antedictis ad eius vtile dominium ſpectantibus, tam de iure quàm de conſuetu-
8 dine. Vnde functiones nõ veniunt: quia † nec de iure, nec de conſuetudine ſunt, neque ſpectãt ad eius vtile dominium, vt probat Innoc. in c. ex literis. de iure patr. Bald. in d. l. cum à procuratore, & dictum fuit ſupra, non tranſcribo, cum non ſit ſolitum venire d. l. ſi quãdo C. de bo. vac. iunct. l. Seiæ §. inſtructis ff. de ſun. inſtru. & ſubdit *cum omnibus antedictis ipſius vtilis dominij*, functiones non erant ibi ratione vtilis dominij, ergo nullo modo venire poterant. Habebat ipſe Illuſtriſſimus q. Fabritius in ſtipendium vt priuatus non ratione caſtrorum. Bald. in l. 1. ff. de acqu. poſſ. in fine Socy. in conſ. 47. col. 2. vol. 1. Corn. in conſ. 321. col. 4. vol. 4. Dec. in conſ. 483. col. 4. Ripa in l. quo minus col. 26. ff. de flumi. vnde licet in aſſertiuis dixerat; tenere terrã cum regalijs, & functionibus fiſcalibus, tñ quando in donatione reſtringit tãtum ad ea quæ vtilis dominij ſunt, licet in confirmatione Illuſt. Aſcanij dicatur *cum baronijs, & regalibus*, fuit inſtrumentum ſtipulatum à notario ignaro noſtra-

9 noſtrarum cõſtitutionum, cum † regalia non ſint in poſſe Baronis Andr. in c. 1. ver. angaria, quæ ſint regal. & poſſunt intelligi de illis regalib. quæ poterant eſſe in poſſe Baronis, vt perangariæ, quibus quotidie Barones vtuntur. Tanto magis: quia ſubdit, *reſeruato iure ſuæ Maieſtatis Cæſareæ*, quia verba demonſtrant, quòd noluit donare regalia ſuæ Maieſtatis, quæ erant functiones prædictæ in ſtipendium datæ.

Sed quando in prætenſis cõceſſionibus prætẽſa verba explicita eſſent in aſſenſu pro illis, fol. 18. nullum verbum de functionibus fiſcalibus, neq; de regalibus aſſenſus in expreſſis.
10 Andr. in d. c. 1. qui ſucceſſ. tene. Imò † vna ſcriptura declarat aliam l. qui filiabus. ff. de lega. 1. vt in prætenſis priuilegijs nihil diſponere voluerint de functionibus.

Secundò aſſenſus eſt ſurreptitius, dum dicitur *quòd Illuſtr. Fabritius conceſſit terram Turam in recompenſam terræ Riuifrigidi, & quòd Illuſtriſſ. Aſcanius confirmauit iuxta tenorem priuilegij paterni*, & tamen non eſt verum, &
11 † in aſſenſu eſt clauſula *veris exiſtentibus prænarratis*, quæ viciat, & ſi mendacium fuit dictum in acceſſorijs.

12 Tertiò aſſenſus † fuit ſubreptitius; quia in dicta prima cõceſſione dicitur *quòd dicti Magnifici de Cæſarellis recognoſcant Illuſt. Fabritium Columnam, & eius hæredes in dominos, & ſuperiores*, & tamen nihil fuit dictum Regi, & fuit expeditus. Ita quòd in capite à Regia Curia, ergo non conformis, vt And. in c. 1. §. illo tamen col. 3. verſi. ſi verò conceſſit, & ita alias in Regia Camera fuiſſe deciſum dicit Camera in d. c. Imperialem fol. 56. col. 4. Modern. de ſuffeudis in 2. lib. in 34. q. vnde omnino abſoluendus eſt. Hæ allegationes fuerũt ſcriptæ de anno 1562. & dictus ſpectabilis Aſcanius Cæſarellus dereliquit cauſam, & cum rediſſet, & ſolicitaſſet hanc cauſam de anno 1574. me ſibilante auribus Magnificorũ Conſiliariorum, licet cauſam Cæſarelli defenderet Ioannes Antonius Lanarius doctor copio-
13 ſus, ac eruditus lector feudorum, tamen † fuit prolata ſententia ſecundum has allegationes & abſolutus Illuſtriſſimus Aſcanius, Cõmiſſarius fuit dominus Antonius de Cadena Hiſpanus humaniſſimus, ac eruditus dominus meus obſeruandiſſimus.

SVMMARIVM.

1 *Sententia non reuocatur, ſi eſt ſupplicatum vel reſcriptum poſt ſententiam.*
2 *Sententia ſi tempore reſcripti impetrati non eſſet lata, ſi poſtea fertur reuocatur.*
3 *In reſcriptis ad lites inſpicitur tempus præſentationis.*
4 *In reſcriptis gratioſis inſpicitur tẽpus datæ.*
5 *Reſcripta ad lites ſunt odioſa, non impetrantur ad impediendam iuriſdictionem.*
6 *In priuilegijs inſpicitur tempus datæ, ad hoc vt valeat actus infra tempus datæ.*
7 *In reſcripto ſi cauſa appoſita eſt vera tempore datæ, & partes non renunciant poſt datam inſpicitur tempus datæ.*
8 *Princeps concedendo authoritatẽ alicui conſtruendi molendinum, videtur etiam conceſſiſſe ſi per antea illud fecit.*
9 *Papa concedendo Epiſcopo teſtari de fructibus iam collectis, extenditur talis conceſſio ad teſtamentum antea factum, & ad fructus.*

ALLEGATIO 37.

Reſcriptum an impediat executionem ſententiæ, & an inſpiciatur tempus datæ vel præſentationis.

DATA ſententia per Regiã Cameram contra Illuſtriſſimum Marcum Antonium Columnam in petitorio terræ Peſculi Conſtantij, de qua ſupra in prima allegatione diximus in poſſeſſorio. Regia Camera fecit executionem de menſe Aprilis, superuenerunt literæ ſuæ Maieſtatis expeditæ in curia die 21. Martij 1562. in quibus mãdabat ſuperſederi in exequendo, donec non eſſet ſuæ Maieſtati relatio facta, quæ literæ fuerũt præſentatæ die 2. Iunij, & inſtatum executionem reuocari. Et pro parte noſtra allegabam
1 tex. in l. 1. C. vt lite pend. vbi ſi † eſt ſupplicatum & reſcriptum poſt ſententiam, non reuocatur ſentẽtia, ergo cum in caſu noſtro nedum ſit ſupplicatum ante ſententiam, ſed reſcriptum ante ſententiam & executionem, reſcriptum obſeruari debet, & Alber. ibi di-
2 cit, quòd † ſi tempore datæ reſcripti ſententia non eſſet lata, vtique reuocanda eſſet, cum
3 † inſpiciatur tempus datæ, & non præſentationis, vt ibi Bal. Paul. de Caſt.

Secundò licèt in reſcriptis ad lites inſpicia-
4 tur tempus præſentationis † tamen in gratioſis, vt erat in caſu noſtro, in quo Illuſtriſſimus Marcus Antonius ſupplicabat gratiam fieri, inſpicitur dies datæ, vt Pau. de Caſt. ibi, & allegat tex. in cap. qui tibi. de reſcript. in 6. Et
5 ratio eſt: quia † reſcripta ad lites ſunt odioſa: quia ad impediendam iuriſdictionem c. ſi propter de officio deleg. in 6. Bal. in l. falſus col. 7. C. de furt. in fi. Bald. in l. ſi quis filio exhæredato. §. eiuſque ff. de iniu. teſtam. vbi dicit,
6 quòd † tẽpus datæ priuilegij inſpicitur, vt actus valeat, factus infra tempus datæ Bal. in l. præſcriptione col. 11. ver. 19. & vltimo quæritur
7 C. ſi contra ius vel vtil. publi. vbi † ſi cauſa appoſita in reſcripto eſt vera tempore datæ, &

& partes non renunciant poſt datam, inſpici-
tur tempus datæ. idem Pau. de Caſtr. in d.l. ſi
8 ſiquis filio §. irritum. vbi † ſi Princeps con-
ceſſit authoritatem alicui cõſtruendi molen-
dinum, videtur etiam conceſſiſſe, ſi per antea
illud feciſſet. idem Pau.de Caſt.in l.filiæ meæ
9 §.ſi ſic ff. de cond.& demonſt.vbi † ſi Papa cõ-
cedit facultatem Epiſcopo teſtandi de fructi-
bus, qui iam erant collecti, talis licentia tra-
hitur ad teſtamentum antea conditum, & ad
fructus.ſequitur Alex.in l.& ſi militibus C.de
teſtam.mili.& in conſil.146.col.2.vol.5. vnde
omnino debet inſpici data,quę erat ante ſen-
tentiam,& executionem die 18. Iunij 1563.

Facto verbo fuit dictum,quòd rata manen-
te executione iam facta conſulatur ſua Maie-
ſtas, & ego eram infirmus, non potui cauſam
defendere.

SVMMARIVM.

1 *Simonia per promiſſionem rerum ſpiritualium pro pecunia committitur, & nu.4.*
2 *Beneficia, & iuspatronatus non poſſunt poſſideri ſine canonica inſtitutione.*
3 *Omnis pactio ſuper re ſpirituali ſine reſeruatione aſſenſus Pontificis ſimoniaca dicitur.*
5 *Promiſſio facta de iurepatronatu ob aliquã ceſſionem factam ſimoniaca dicitur.*
6 *Contractus, in quo continetur promiſſio de dando beneficia pro pecunia,totus ſimoniacus eſt, adeo vt etiam pro reſtanti pecunia licèt debita: ex eo agi non poteſt.*
7 *Actus continens diuerſas ſummas, ſi in vna eſt reprobatus etiã in alia corruit propter vnitatem ipſius actus, & iudicandum eſt, ac ſi de vno facto, vt nu.8.*
9 *Venditio facta in vno contractu de manerio & eccleſia, licèt manerium ſit quid temporale, tamen quia venditio eſt etiam facta ſimul cum eccleſia, totus contractus corruit, & vitiatur, adeo quòd vtile per inutile vitiatur.*
10 *Glo.in c.querelam. de ſimonia, reprobatur, & non eſt vera.*
11 *Lex debet ſituari ſub congruo titulo.*
12 *Simonia incurritur ſolo animo, & volūtate.*
13 *Crimen ſimoniæ eſt principale, hæreſis, & omnia crimina in eius comparatione pro nullo exiſtimantur.*

ALLEGATIO 38.

In cauſa Simoniæ.

IN Sacro Reglo Cõſilio orta li-
te inter Illuſtriſſimã D. Brian-
dam Cantelmam actricem ex
vna, & Illuſtriſſimam Duciſſam
Populi, prætendebat Illuſtriſſ.
Brianda, q. Illuſtriſſ. Comes Populi feciſſet ſi-
bi promiſſionem ducatorum viginti quinque
mille, ſi moreretur ſine liberis, & ſi interim
conſignaſſet ducatos mille annuos in tot be-
neficijs patronatis ipſius ſtatus pro ducatis
decem mille, reſtarent tantũ quindecim mil-
le. Morto Illuſtriſſ. Duce actum fuit ad dictos
mille annuos,& quindecim mille; quia nõ fue-
runt beneficia patronata ad totã ſummam vi-
ginti quinque mille. Ex aduerſo nos diximus,
inſtrumentũ ſimoniacum, & non poſſe proce-
1 di in Sacro Conſilio, & fundaui. Nam † ita cõ-
mittitur ſimonia per promiſſionem rerũ ſpi-
ritualium pro pecunia,ſicut de annexis ſpiri-
tualibus,& ſic in patronatis beneficijs. Abb.
in c. ex inſinuatione. de iurepatr. allegat tex.
in c. pręterea.de tranſact.latè Lamber.in tra-
cta. de iurepatron. in 3.art.9.q.princip.2.par.
2.lib. fol.329. Vnde cum promiſerit præſenta-
re,& inſtitui facere in tot beneficijs,& illis pa-
cificè gaudere, nedum ſuum factum præſenta-
2 tionis, ſed quoq; inſtitutionis, cum † ſine ca-
nonica inſtitutione poſſideri non poſſunt c.1.
3 de reg. iur.in 6. omnis † pactio etiam ſuper re
licita, vt permutatione ſine reſeruatione ſal-
tim aſſenſus ſuę Sanctitatis ſimoniaca dicitur
c.cum pridem. de pactis. Abb.in c.quæſitum,
& in c.cum vniuerſorum.nu.6.de rer.permut.
4 Dec.in conſi.141.in princ.maximè cum †.ex-
preſsè dicta beneficia pro ſcutis decem mille,
excomputari promittitur. cap. conſtitutus §.
cæterum. de relig. domi.Roma.in conſil.137.
5 & † promittuntur ob prætenſam ceſſionẽ do-
tium,& iurium in comitatu Ortonæ, vt opti-
mè dicit Decius in c.ex parte. el 1.num.4.de
offi.deleg. Abb.in c.conſtitutus. nu.5.de tran-
ſact. & non tantum iſta cõuentio eſt ſimonia-
6 ca, † ſed totus contractus, vt neque de reſtan-
ti de ſumma quindecim mille loqui poteſt.
7 Quia † licèt eſſent diuerſæ ſummæ, fuit vnus
contractus,& correſpectiuus ad ceſſionem co-
mitatus Ortonæ, & dotium aultarum, vt ex
8 verbis apparet. & † hoc dicendum eſt prop-
ter actus vnitatem l. quod ſi vno ff. de ædil. So-
cyn.in conſil.273.colum.3.verſ.2. videndum
cum volum.2.& in conſi.127.colum.2.verſi.2.
confirmatur. volum.3. Decius in l.certi con-
dictio. §.ſi nummos. nume.13. ff.ſi cert.peta.
Corn.in conſil.vlt.volum.1. colum.1.& 2. Ti-
requel.in l.ſi vnquam.in verſic.donatione lar-
gitus. numero 116. cum ſequen. & ſic iudi-
candum erit tanquam de vno facto. Corn.
in conſil. 36. colum. 2. verſi, & quoniam. vo-
lum.2. & in terminis Egid. Bella. in deciſ.12.
vbi vtrunque contineri dicit, iudicatum eſſe,
& miror quòd non allegauit text. in termi-
9 nis in cap. querelam. de ſimon. vbi † in vno
contractu erat venditum manerium cum ec-
cleſia, & licèt manerium eſſet quid tempo-
rale, tamen quia erat venditum cum eccle-
ſia, totus contractus vitiatur, & vtile per in-

10 utile vitiatur. Nec † glo. ibi eſt vera, quæ
dicit, quòd venditio manerij fuit nulla: quia
Abbas vendiderat inconſulto capitulo. Nam
dicit contra verba text. qui non ſe fundat ſu-
per inconſulto capitulo: ſed quia Eccleſia nõ
11 potuit vendi, nec redimi. Secundò † non face-
ret ad materiam tituli de ſimonia, ſed debuiſ-
ſet ſituari ſub rubrica de his quæ fiunt à præl.
ſine conſenſu capituli, vt ibi. licet gloſſam ſe-
quantur, & male Iaſ. in l. 1. §. ſed ſi mihi nu. 2.
ff. de verb. oblig. Curt. de iur. patr. verſ. ipſe, vel
is à quo q. 25. num. 52. verſi. ſed hic ſuboritur
12 quæſtio acceſſoria. Nam † ſola voluntate, &
animo incurrit quis in ſimoniam, vt not. Abb.
in d. c. conſtitutus. etiam ſi pactio eſſet de re
non neceſſaria, vt capitulo Mattheus. vbi An-
tonius de Butr. in primo notat. & Abb. in verſ.
ſecundò collige. & ita fuiſſe deciſum in Ro-
mana Curia, quòd totus cõtractus ſit nullus,
coram D. Tholomæo, refert Mohed. in ſuis de-
ciſ. 137. incipit permutatio. & Sarn. in regula
de triennali. 12. q. nu. 6. vt mihi ſcripſit aduoca-
tus Romanus peritiſſimus D. Agabitus de Ma
giſtris. Et non immeritò, cum etiam Andr. no-
ſter dicat in c. 1. §. ſi diffidamus, de ſtat. liber.
13 con. eccleſia. col. 3. q † ſimoniaca prauitas eſt
principalis hæreſis. & omnia crimina in eius
comparatione pro nullo exiſtimantur 1. q. vlt.
c. ſi. & quatuor alia iura allegat.

Non fuit in cauſa proceſſum, ex quo fuit
repertum dictum inſtrumẽtum falſum, vt no-
tarius tortus in Romana Curia teſtatus eſt, &
in Magna Cur. Vicar. iudicioſus doctor Alon-
ſus de Salazar eruditus iudex, qui me ſemper
amauit, fuit cauſæ Commiſſarius, nunc meri-
tiſſimus, ac Illuſtriſſimus Regens, Collatera-
lis Conſiliarius dominus meus.

SVMMARIVM.

1 *Aſſenſus eſt gratia, & gratia mera, vt nu. 7.*
2 *C. bonæ. el 1. de poſtul. prælat. non procedit in feudalibus.*
3 *C. bonæ el primo, de poſtulatione prælatorum non procedit, quando poſtulatio fieret coram principe: nam tunc ſi denegat, non facit iniuriam, ſecus coram inferiore, vt num. 4.*
5 *Rex poteſt ex cauſa denegare aſſenſum, & ita fuit deciſum, nu. 7.*
6 *Corona Familiæ Auſtriæ deſcendit à Rege Catholico.*

ALLEGATIO 39.

In materia aſſenſus.

PENDENTE cauſa ſtatus Meſuracæ
inter Magnificum Octauianum Pi-
ſcicellum, & Illuſtriſſimũ Marchio-
nem Meſuracæ, dictus Magnificus Octauia-
nus cõuenit cum Magnifico Alfonſo Piſcicel-
lo, & ceſſit omnia iura competentia ſuper di-
cto ſtatu in iuditio deducta, & fuit ſupplicatũ
Illuſtriſſimo Duci de Alcala de aſſenſu ſuper
conuentionibus prædictis, fuit memoriale ex-
peditum. Intimetur Illuſt. Marchioni Meſura-
cæ. Et ſic nos dicebamus aſſenſum non eſſe
1 præſtandum primò, cum † aſſenſus ſit gratia,
vt And. in conſtitutione poſt litem: & in c. 1. §.
quid ergo. de inueſt. de re alie. fact. nec iniu-
2 riam facit. nam † text. in c. bonæ. de poſtul.
præl. el 1. allegatus per Affl. in d. conſtitutio-
ne poſt litem. col. 8. nu. 12. nõ procedit in feu-
dalibus. Ita probat tex. in conſtitutione, vt de
ſucceſſionibus. in fine. tradit Paris de rein-
tegratione. fol. 73. num. 3.

Secundò tex. in d. c. bonæ. el primo nõ pro-
cedit, quando poſtulatio fieret coram princi-
3 pe: † nam tunc ſi denegat, non facit iniuriam.
Ita eſt tex. in cap. penul. eod. tit. & in terminis
Ant. de Butr. in d. c. bonæ. col. ſi. verſi. credo.
4 ſed † quando poſtulatio fit coram inferiore,
& ſic coram Epiſcopo, vt per eum.

5 Tertiò Afflict. fatetur ibidem, quòd † Rex
poteſt ex cauſa aſſenſum denegare, quæ cauſa
multiplex conſiderari poteſt. Cum Illuſtriſſ.
Marchio ſeruiuit ab ineunte ætate ſuæ Maie-
ſtati, & ſic ſimiliter Illuſtriſſimus quondam e-
ius pater, & auus: fuerunt enim Prothonota-
rius, & ille Conſeruator patrimonij, & lega-
tus apud Sereniſſimum Imperatorem Maxi-
6 mianum: fuitq́; † obſequioſiſſimus Catholici
noſtri Sereniſſimi Regis à quo deſcendit Au-
ſtriæ Corona noſtra, regnum totum propaga-
tum fuit eius induſtria, & econtrario, iſti Ma-
gnifici Piſcicelli nunquam (vt vidi, aut audi-
ui) ſeruierunt Coronæ Aragoniæ.

Et propterea his, & alijs allegatis conclu-
7 do † aſſenſum non eſſe præſtandum, prout fuit
die 4. menſis Aprilis 1567. facto verbo in Col-
laterali Conſilio, denegatus, ex quo aſſenſus
eſt mera gratia, & contra dictum Illuſtriſſ.
Marchione noluit ſua Illuſtriſſima dominatio
præſtare, & collega meus D. Cæſar Vitellus
vir doctus multa allegauit, & aduocati ex ad-
uerſa fuerunt D. Fabius Marcheſius, & D. Pe-
truspaulus Theodorus viri eruditiſſimi.

Actuarius fuit Iacobusangelus de Amelia.

SVMMARIVM.

1 *Pœnæ non duplicantur: nam vna debetur, aut legalis, aut conuentionalis, vt nu. ſeq.*
3 *Duæ pœnæ debentur, & duplicantur, quando vna legalis applicatur vni, conuentionalis alteri, ſecus ſi vni ſoli applicarentur.*
4 *Duæ pœnæ ad vindictam publicam non exiguntur, ſed vna ad vindictam, alia ad perſequutionem rei familiaris.*

In

5 *In pœnis alternatiuis iudicis eſt electio.*
6 *Duæ pœnæ imponuntur, quando deſcendũt ex diuerſis delictis, cum diſtinctione, vt numero 7.*
8 *Pœna non debetur, ſi res principalis exacta eſt.*
9 *Prouiſio hominis tollit prouiſionem legis, quando prouiſio hominis plenius prouidet, quod an ſit verum patet nu. 12. & 13.*
10 *Prouiſio hominis nata ante prouiſionem legis tollit prouiſionem legis, quod an ſit verum patet nu 18.*
12 *Relegatus nõ obſeruans confinia deportatur.*
14 *Maior eſt pœna deportationis quàm quælibet pœna pecuniaria.*
15 *Prouiſio hominis plenior quàm legis cõſideratur reſpectu facilioris probationis.*
16 *Fideiuſſor ſoluendo tenetur principalis eum ſeruare indemnem.*
17 *Prouiſio hominis ad maiorem cautelam nunquam tollit prouiſionem legis.*
19 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 40.

Vtrùm concurrant duæ pœnæ, & an ſufficiat ſoluere vnam, & cuius electio ſit iudicis an condemnati.

SPECTABILIS Iulius Carrafa Comes Policaſtri fuit relegatus, dedit cautionem fideiuſſoriam ducatorum quatuor milium de ſeruandis finibus, fuit inuentus in domo Illuſtriſſimæ Matris infirmæ. Regius aduocatus vtranque deberi prætendebat, & forte per tex. in l. fi. ff. de præt. ſtipulat. glo. in l. non eſt impoſſibile ff. de pactis. Ego autem vnam tãtum deberi, & allego tex.
1 in l. qui fidem ff. de pactis. vbi † vna tantũ debetur, aut legalis, aut conuentionalis, & ita doct. dicunt in l. vbi pactum. in l. ſi quis maior. in l. ſi diuerſa C. de tranſ. vbi ſi quis venit contra tranſactionem tenetur ad pœnam, ad reſtitutionem datorum, & ad obſeruantiã tranſactionis, tamẽ vnum alternatiuè peti poteſt,
2 allegatur tex. in l. 2. §. fi. ff. naut. caup. vbi † datur actio furti, & actio honoraria contra caupones, vna tamen exercetur, facit text. in l. ſi ita ſtipulatio. ff. de verb. obligat. vbi contenti debemus eſſe pœnis legalibus, iſtum tex. in dict. §. fin. ad hoc allegat Andr. in cap. 1. verſic. contrahentium. in addit. col. 4. quæ ſint regal. quòd duæ pœnæ non irrogantur, & tex. in dict. l. ſi ita ſtipulatio. Andr. allegat in cap. ſancimus. lo 1. quo temp. mil. in cap. 1. in addit. colum. 2. de natu. ſucc. feudi, tex. in l. obligationum ferè §. penult. & fin. ff. de actio. & obligat. l. ſi quis à ſocio l. duo ſocietatem ff. pro ſocio.
3 Nec obſt. contraria, † nam aut pœna legalis applicatur vni, & conuentionalis alteri, & tunc vtraque debetur, & procedunt contraria. Aut vtraq; debetur vni tantùm, vt in caſu noſtro, & vna debetur l. apud Celſum §. itẽ Labeo ff. de doli except. & hoc videtur ſentire Bar. in l. prætor edixit §. 1. ff. de iniur. vbi di-
4 cit, quòd † duæ pœnæ ad vindictam publicam exigi non poſſunt, ſed vna ad vindictam, alia ad proſecutionem rei familiaris bene poteſt. Iaſ. dicit iſta in l. ita ſtipulatus. num. 19. in fi. ff. de verb. obligat. cum ergo vna pœna debeat exigi. Magna Curia elegit pœnam deportationis, & videtur quòd non poſſit exigi alia. Ita glo. in l. quicunque C. de ſer. fugi. vbi Bal.
5 quod † iudex eligit in alternatiuis non autem pars. glo. in cap. ſicut. de Iudæis. vbi Felyn. Andr. in cap. 1. verſic. ſi miles. el 2. de pace teuen.
6 Et ſi diceretur, ꝙ † pęna deportationis deſcendit ex delicto, pœna cõuentionalis ex ſtipulatione ratione contemptus, vtranque debeat l. ſi quis rem §. fin. de arbitr. vbi glo. Nam
7 reſpondeo, ꝙ † illud procedit, quando peto ex diuerſa cauſa vnam pœnam, & ex alia aliã: quia peto rei vindicatione pœnam ex ſtipulatu. Secus ſi ex eadem cauſa. Ita Bar. in l. ſi ita ſtipulatus. in vlt. par. in 11. oppoſ. num. 31. allegat tex. in l. Celſus ff. de arbitr. vbi clarè dicit tex. ꝙ ſi rem acceperit, pœnam petere nõ
8 poteſt. Imò † quando pœna debetur ratione contemptus, & exacta eſt res principalis, pœna non debetur l. ſi duo §. item ſi duo ff. ſi quis caut. alleg. tex. in l. 2. eo. tit. in caſu noſtro iam fuit deportatus, tractatur de pœna, non tenetur. Ita Ang. in l. fin. §. fi. ff. qui ſatiſd. cogan. Et ſic fuit iudicatum per magnam Curiam Vicariæ.

Appellante verò Octauiano de Curte aduocato fiſci rigido contra nobiles fuit cõmiſſa cauſa Magnifico Felici de Rubeis, coram quo diſcuſſa dubitabat. Vnam pœnam deberi, ſed non legalem, vt iudicauit magna Curia,
9 ſed conuentionalem. Nam † prouiſio hominis tollit prouiſionem legis, maximè quando prouiſio hominis plenius prouidet. Ita allegabat Pan. de Caſt. in conſi. 15. & in cõſ. 130. vol. 1. Lupus in c. per veſtras. de donat. §. 14. Ripa in §. ex conuentione. in fi ff. de re iudic.

Secundò idem eximius cõſiliarius dicebat,
10 quando † prouiſio hominis eſt nata ante prouiſionem legis tollit prouiſionem legis l. fi. C. de pact. conuent. ita Saly. ibi in princ. dum reſpondet ad l. quoties ff. de act. & oblig. ſed prouiſio hominis fuit nata ante prouiſionem legis à die ſtipulationis, prouiſio legis à die ruptorum finium, ergo vna debetur, ſed conuentionalis.

Et ſi auctoritas iſtius eximij conſiliarij ſit
11 maxima, tamen † ego dico, ꝙ prouiſio hominis nunquam tollit de iure communi prouiſionem legis. Vnde cum de iure communi

12 † non obſeruantes confinia deporteutur, prouiſio hominis illam nō tollit. Ita Bar. iu d. l. fi. C. de pact. conuen. Bart. in l. habet §. cum quis ff. de precar. in l. 1. §. vnde quæritur ff. de publ. Bart. Bald. in l. fi. C. de iure emphyt. uume. 12. communem dixit Alex. iu l. ſi cum dotem. nu-
13 me. 4. ff. ſolu. matr. nec † prima limitatio, ꝙ prouiſio hominis plenius applicari poteſt, of-
14 ficit. Nam † eſt maior pœua deportationis quàm quælibet pecuniaria l. in ſeruorum ff. de pœ. alleg. Andr. in c. 1. quib. mod. feu. amit. ſe-
15 cundò plenior † prouiſio in caſu Ripæ in d. §. ex conuentione, conſideratur circa faciliores probationes, & uon aliàs: nam allegat Bart. in l. in prouinciali. col. 2. lit. R. & ita Bar. declarat Iaſ. in d. l. in prouinciali. in 6. fallen. in fi.

Nec ſecūda limitatio, quòd prouiſio tendit contra diuerſas perſonas, legalis contra principalem, hominis contra fideiuſſores, poteſt adaptari ad caſum uoſtrum. Nam illa fuudatur per doctr. Bar. in d. l. in prouinciali. qui allegat tex. in l. ſi miuoris ff de admin. tut. in l. etiam C. ſi tut. vel cur. quæ iura loquuntur in diuerſis perſonis omnino ſeparatis in caſu no-
16 ſtro licèt ſint fideiuſſores, tamen † principalis omnino tenetur ſoluere fideiuſſoribus, & ipſos indemnes reddere. Vnde cum ex forma noſtrarum fideiuſſionum principalis primò obligatur ad omnia, & ad maiorem cautelam,
17 fideiuſſor, nunquā † prouiſio hominis ad maiorem cautelam tollit prouiſionem legis. tex. iu l. cauſam §. puellam ff. de manumiſſ. quem alleg. Bal. in l. fi. C. de iure emphyt. col. 3.

Nec tertia limitatio Saly. applicari poteſt.
18 Nam nego, ꝙ † prouiſio hominis ſit uata ante prouiſiouem legis: nam prouiſio legis fuit de iure communi. Et ſi Saly. intelligeretur, quòd prouiſio legis naſcatur quando homo delinquit, vel contraueniret, eſſet contra tex. iu d. §. puellam. vbi prouiſio hominis erat nata ante prouiſionem legis: nam antea prouiderat de ſoluendis decem quàm contraueniret in non manumitteudo, & tamen prouiſio legis attenditur, & non illa hominis, & Saly. diceret contra opi. communem, in d. l. ſi cum dotem. nu. 4. vnde Saly. c. nou videtur loqui in bis terminis. Et ita cōcludo, ꝙ ſufficiat ipſum deportatū eſſe, maximè quia cauſa pietatis, vt matrem ad mortem conſtitutam videret, benedictionem vltimam reciperet, rupit confinia.

19 Facto verbo in S. R. C. fuit † prouiſum bene fuiſſe prouiſum per magnam Cur. Vicariæ, & pænam fideiuſſionis uon eſſe accuſandam, die 20. Nouembris 1563.

Actuarius Capua.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio facta à Rege cum poteſtate vendendi, & donandi, an per hoc poſſit feudum receptum pro heredibus vtriuſq; ſexus arctare ad maſculos, & excludere fœminas, & nu. 10. & 14.*
2 *Feudum de ſui natura totum apud vnum eſſe debet, nec apud alium vſumfructum.*
3 *Dominium feudi apud duos eſſe non poteſt.*
4 *Vſusfructus eſt pars dominij.*
5 *Feuda dignitatum indiuidua ſunt.*
6 *Feuda, in quibus viuitur iure Francorum, ſunt indiuidua.*
7 *Verbum videbitur, vel placebit, important arbitrium boni viri.*
8 *Arbitrium boni viri in feudalibus eſt arbitrari feuda à ſe acquiſita maſculis reſeruare pro conſeruatione familiæ.*
9 *Verbum videbitur, & placebit, vnita important meram, & liberam voluntatem.*
11 *Verbum vniuerſale quomodocūque. eſt magna importātia poſitum in conceſſionibus.*
12 *Verbum quomodocunque. æquiparatur verbo quomodolibet, quod eſt abſolutum.*
13 *Emphyteuſis recepta pro ſe, & filijs, & heredibus quibuſcunque, propter illud verbum quibuſcunque, licèt eſſemus in materia in qua fœmina non ſuccedunt, adhuc tranſit ad fœminas.*
15 *Poteſtas data feudatario alienandi feudum, vel faciēdi quidquid voluerit, poteſt feudū dare fœminis, quæ aliàs non ſuccedebant.*
16 *Rex concedens quædam regalia ſubnectendo clauſulam generalem, videtur omnia regalia æqualia, aut minora conceſſiſſe.*
17 *Poteſtas data cum verbo quomodocunq; includit etiam maiora expreſſis, licèt illa maiora non venirent in conceſſione.*
18 *Verba vniuerſalia includūt omnia quæ excogitari poſſint.*
19 *Conceſſio facta de feudo quomodocunque vacet, includit omnem vacationis modum.*
20 *Verba vniuerſalia ab homine prolata nunquam recipiunt reſtrictionem.*
21 *Verba prolata ſuper actu iam conceſſo nunquam reſtringuntur.*
22 *Poteſtas conceſſa feudatario diuidendi feudum priuādo primogenitū eſt maior quam excludere fœminas.*
23 *Fœminæ hodie in regno de natura feudi vocantur ad ſucceſſionem.*
24 *Mutatio voluntatis non eſt dicendum ꝙ incontinenti fiat, vt nu. 31.*
25 *Expreſſum illud dicitur, quod ex interpretatione iuris communis deſcendit.*
26 *Aſſenſus eſt ſtricti iuris, & ideo in expreſſis præiudicat.*
27 *Aſſenſus comprahenditur ſub his, quæ de iure communi ſubintelliguntur.*
28 *Aſſenſus extenditur ad æquipollens.*
29 *Poteſtas conceſſa vendendi feudum, poteſt pars vendi.*
30 *Expreſſum ſimile trahit nō expreſſū ſimile.*
32 *Clauſula iuribus alienis, & noſtris, nō ſe ex-*

ten-

tendit quò ad expreſſa.

33 *Conceſſio facta feudi tibi, & quibus dederis reſpectu alienationis feudi, in quo expreſſè eſt facta alteratio, non recipitur interpretatio à natura feudi, quod aliàs ſine aſſenſu alienari non poteſt.*

34 *Conceſſio facta contra naturam feudi in expreſſis valet, nam in alijs non expreſſis natura feudi attenditur.*

35 *Feudum datum, vt nullum ſeruitium præſtetur, quò ad alia cenſebitur iure feudi.*

36 *Clauſula, feudi natura in aliquo non mutata, poſita in cōceſſionibus, nunquam apponitur pro intereſſe partis, ſed Regis tantū.*

37 *Infecta primitiua inficitur deriuatiua.*

38 *Feudum conceſſum pro maſculis, & fœminis & cui dederis, ille cui primo loco datum eſt, poteſt feudum cui vult dare: nam non cenſentur repetita verba illa maſculis, & fœminis.*

39 *Poteſtas conceſſa per Regem trahitur etiam ad caſum euentum poſt mortem Regis.*

40 *Poteſtas conceſſa dandi feudum quibuslibet trahitur ad diem licentiæ.*

ALLEGATIO 41.

In cauſa ſtatus Magdaloni pro Illuſt. Io. Carrafa Comitiſſa Sanctæ Agatæ cum Illuſt. Marchione Argentij.

1 EX † illis verbis Sereniſſimi Ferdinandi Primi ad vendendum, donandum, nulli dubium eſſe potuiſſe feudum receptum pro hæredibus vtriuſque ſexus, arctare ad maſculos, & excludere fęminas. Pondero voluntatem illius Regis tam enixam, vt
2 † feudum, quod de ſui natura apud vnum totum eſſe debet, nec apud alium vſumfructum. vt glo. in c. 1. ver. alienationes. de capit. Corra. Andr. in c. Imperialem. in prin. col. 1. allegat tex. in l. arboribus §. 1. ff. de vſufr. & in l. fi. de reb. alie. non alie. Alexan. in conſil. 18. vo-
3 lum. 5. dominium † feudi apud duos eſſe non poſſe l. ſi vt certum §. duobus ff. cōmod. Andr. alleg. in §. ſi quis per 30. colum. fi. ſi de feu. de-
4 funct. milit. cont. & † vſusfructus pars dominij ſit, vt Loffr. in conſi. 3. Camer. in d. cap. Imperialem. Rex ille Sereniſſimus ad vti fruendum, ac in toto, vel in parte alienandum conceſſerit.
5 Secundò † feuda dignitatū quæ indiuidua ſunt. tex. in c. 1. de feudo march. & in d. c. Im-
6 perialem §. præterea ducatus. & † hodie omnia feuda, in quibus viuitur iure Francorum. And. in c. 1. §. his vero deficientibus. de grad. ſucc in feu. verſ. in Regno Siciliæ, quem declarat Capicius in d. c. Imperialem. col. fin. Diuidua ille Rex conceſſerit ad diſponendū, & per
7 modum diuiſionis ordinandum: & † ponderantur illa verba, ſeu aliter ſibi videbitur, & placebit, quorum verborum vnumquodq; importat arbitrium boni viri l. Thais §. ſororem
8 ff. de fideicomm. liber. bonus † vir non poſſet melius arbitrari, quàm feuda à ſe acquiſita maſculis tantùm reſeruare pro conſeruatione familiæ, vt in l. filiusfam. §. diui. ff. de leg. 1. & conformaretur cum multis Italiæ ſtatutis:
9 quādo † verò ſunt vnita iſta verba videbitur, & placebit, vt in caſu noſtro, important meram, & abſolutam voluntatem. Bar. in l. alio ff. de alim. & ciba. leg. Alex. Iaſ. in l. ſi ſic ff. de leg. 1. Corn. in conſil. 302. col. 3. vol. 4. Gozad. in conſi. 91. in fi. Aymo in cōſi. 105. nu. 4. vol. 1.
10 cum ergo † Rex concedat liberam, & abſolutam poteſtatem diuidendi, & diſponendi de feudis, ergo potuit fęminas excludere: & propterea Illuſtriſſ. Marchio Argentij tanquam proles fœminei ſexus non vocatur.
11 Secundò † ponderandum eſt, quod nedum Sereniſſimus Rex conceſſit poteſtatē diſponendi, prout ſibi videbitur, & placebit, ſed addidit, prout ſibi videbitur, & quomodocunque placebit. Iſtud verbum vniuerſale eſt magnæ importantiæ. in c. quia plerique. de officio ordin. in c. indemnitatem. de elect. in 6. Archid.
12 in clem. 2. de priuileg. & † æquiparatur verbo quomodolibet, quod eſt abſolutum. Iaſ. in d. l. ſi ſic. nu. 34. & in terminis Bal. in c. 1. de feu. nō hab. propriam natu. feu. & in c. 1. verſi. ſi feudū ea lege. ſi de feu. defunct. milit. Curt. Iun. in conſil. 4. num. 4. verſi. pro eadem opin. confirmatur mot. Nam aliàs in materia, in qua fę-
13 minæ non ſuccedunt, videlicet quando † emphyteuſis eſt recepta pro filijs, & hæredibus quibuſcunque, tranſit ad fęminas, & alios incapaces propter potentiam illius verbi quibuſcunque, vt per Bald. in cap. Imperialem. colum. 6. & eſt comm. opin. vt per Alexan. in l. ſi patroni ff. ad Trebell. in l. quædam §. nihil ff. de edend. Curt. in conſil. 8. Pariformiter eſ-
14 ſet dicendum, quando † ſumus in materia, in qua fęminæ vocantur, quando eſt permiſſum, prout quomodolibet placebit, poſſe fęminas excludere ob potentiam iſtius verbi vniuerſalis.
Pro qua opin. allego cōſi. decimum Signo-
15 rol. vbi † ſi eſt data poteſtas alienandi, & faciendi quidquid voluerit, poteſt fęminis dare feudum, quæ aliàs non ſuccedebant. Gozad. ſequitur in conſil. 8. nume. 24. Vnde ſic in caſu noſtro, vt poſſet fęminas excludere, dum poteſt diſponere, prout ſibi quomodolibet placebit.
Tertiò ex illiſmet verbis idem Sereniſſimus Rex conceſſit poteſtatem priuandi primogenitum, diuidendi, vti fruendi in toto, vel in parte, quæ poteſtas, aut eſt minor poteſtate fęminas excludendi, aut æqualis.
16 Tunc † ſi Rex concedit quædā regalia, & ſubnectit clauſulam generalem, videntur omnia

Digitized by Google

regalia æqualia, ant minora conceſſiſſe. Andr.
in c. 1, col. 2. quæ ſint regal. Roma. in conſi. 271.
vis tota. Alex. in conſil. 133. vol. 5. Socy in cō-
17 ſil. 125. nu. 19. vol. 4. Aut † iſta poteſtas fœmi-
nas excludendi eſt maior expreſſis, & tunc e-
riam venit virtute illius verbi quomodocun-
que, quæ includit maiora expreſſis, vt glo. in
clem. 1. in verſi. quamnis. & ibi Imo. de re ind.
Iaſ. in conſi. 96. dominus Ioannes. col. 2. ver. 4.
vol. 3. Alex. in conſi. 95. col. 1. verſic. prætereа.
vol. 7. Socy. in l. quidam relegatas num. 9. ff. de
18 rebus dubijs iſta † verba vniuerſalia includūt
omnia, quæ excogitari poſſunt, Aymo in d. cō-
19 ſil. 105. nu. 3. vol. 1. & † conceſſio facta quomo-
docunqne vacet feudum, omnem vacationis
modnm includit. glo. in c. ſuſceptū. de reſcrip.
20 Aymo in conſi. 88. num. 10. quæ verba † ab ho-
mine prolata nnnquam recipiunt reſtrictio-
nem. Bal. in l. fin. C. ſine cenſu, vel reliq. Dec. in
conſil. 194. Ruyn. in conſil. 59. in hac cauſa. nu-
21 me. 24. vol. 4 & † quando verba proferuntur
ſuper actu iam conceſſo, nunquam reſtringun
tur l. 1. §. nunciatio. ff. de no. oper. nunc. Iaſ. in
l. in prouinciali §. ſi in publico. num. 3. eo. tit.
22 vnde † cum poteſtas diuidendi feudnm, pri-
mogenitum priuandi in toto, vel in parte, ſit
maior fœminarum excluſione, cum ſic actus
rediens ad propriam, & antiquam innatam
naturam fendorum, aut ſit æqualis, aut minor,
vt in veritate eſt, ergo iam potuit Illuſtr. Dio-
medes primus acquiſitor fœminas excludere.

Sola ſpes iſtius cauſæ remanet in illis ver-
bis *natura feudi in aliquo nō mutata*, quaſi om-
nes iſtas prædictas poteſtates reſtrinxerit,
23 dummodo natura feudi non mutetur. Et † cū
de natura feudi ſic hodie in Regno fęminas
vocari, meritò ſi non videtur conceſſum. Cui
mot. reſpondeo dupliciter, ꝙ cum Rex cōceſ-
ſerit omnes ſupradictas poteſtates, quæ om-
nes ſunt de natura feudi in hoc Regno, vt pri-
mogenitus ſuccedat, vt feudum nō diuidatur,
vt vſusfructus non conſtituatur, videtur om-
nino ꝙ omnes iſtæ poteſtates ſint ſublatæ per
illam clauſulā feudi natura in aliquo non mu-
24 tata, quod † non eſt dicendum incontinenti
mutaſſe voluntatem. Et cum iam ex ſupra-
dictis habeam verba expreſſa excludentia fę-
25 minas: cum † illud dicatur expreſſum, quod
ex interpretatione iuris communis deſcendit
in priuilegio. Aneh. in conſil. 196. & Bald. in l.
ſi quis ad declinandum C. de epiſcopis, & cle.
26 aſſenſus † eſt ſtricti iuris, in expreſſis præiudi-
27 cat, & † tamen comprehenditur ſub his, quæ
de iure communi ſubintelliguntur. Ita Andr.
in cap. 1. §. donec qualiter olim feu. pot. alie.
colum. 5. verſi. ſecus ſi de iure communi. Andr.
in cap. 1. qui ſucc. tenea. colum. 6. extenditur
28 † ad æquipollens. Paris de reintegratione fol.
63. nume. 11. Andr. in cap. Imperialem. in
29 princip. in 1. addit. vbi ſi Rex concedit, † vt
feudum vendatur, poteſt vendi pars: quia
30 de iure toto ineſt pars, & † ſimile expreſſum
trahit non expreſſum l. ſi extraneus ff. de con-
dit. ob cauſam, & in colum. 3. allega. l. 1. §. is
qui nauem ff. de exercit. ergo cum de iure ob
potentiam tantorum verborum, vt ſupra, in-
ductum apparet, ꝙ Rex expreſsè voluit con-
cedere poteſtatem fęminas excludendi, ſub-
31 dendo † clauſulam *feudi in aliquo natura non
mutata*, intelligere præterquam ad expreſſa,
ne cōtingat ſtatim mutatio. l. nam ad ea ff de
32 condi. & demonſtr. quod † ſuadet alia clauſu-
la *iuribus alienis, & noſtris*, non ſe extendat
quoad expreſſa, vt Andr. in cap. 1. qui ſucc. te-
nea. colum. 2. quod ſuadetur ex text. in d. c. 1.
33 de feud. non hab. propri. natu. feu. vbi † quan-
do eſt facta conceſſio tibi, & quibus dederis,
reſpectu alienationis feudi, in quo expreſsè
eſt facta alteratio, nō recipitur interpretatio
à natura feudi, quod aliàs ſine aſſenſu aliena-
ri non poteſt. Ita Socy. ponderat illum in cō-
ſil. 257. colum. 6. verſi. nec prædictis. volum. 2.
34 ſemper enim ꝙ † conceditur aliquid contra
naturam feudi, in alijs attendit natura, ſed
non in expreſſis. Andr. in d. cap. 1. verſic. ve-
rum. de feud. non hab. propriam nat. & in c. 1.
per quos fiat inueſt. in fine. & in cap. 1. §. huius
35 autem generis. quib. ex cau. feu. amit. ꝙ † feu-
dum datum, vt nullum ſeruitium præſtet, quo
ad alia cenſebitur iure feudi. & in c. 1. col. 1.
de capit. Corra.
36 Secundo † iſta clauſula *feudi natura in ali-
quo non mutata*, nunquam apponitur pro in-
tereſſe partium, ſed Regis tantùm, ſed illa *iu-
ribus noſtris, & alienis*, ponitur pro vtroque.
Ita Affl in cap. 1. qui ſucceſſ. tenea. col. 8. verſi.
ſed melius ante, non eſt dicendum Regem no-
luiſſe ampliare ſucceſſionem, ſed potius ar-
ctare: nam data ampla poteſtate volebat re-
ſtringere quoad ipſum, vt quoad Regem non
mutetur natura, vt ſeruitiū præſtent, eiſdem
culpis amittatur, ob lineam finitam deuolua-
tur, vt Afflict. ibi conſiderat, reſeruata eſſe iu-
ra præſentia, & futura Regi, aliàs illa clauſu-
la appoſita, vt gratiam reſtringat, ſucceſſio-
nem ampliaret fęminas vocando, & eas per fi-
deicommiſſum, & voluntatem acquirentis nō
excludendo. Vnde cum ipſe Illuſtr. Diome-
des excluſerit fęminas Illuſtriſſimi quondam
Ioannis Thomæ, videtur excluſum eſſe Illu-
ſtriſſimum Marchionem Argentij fęminæ ex-
cluſæ filium. cap. 1. verſic. nec proles. de grad.
37 ſucceſſ. in feu. infecta † primitiua inficitur de-
riuatiua. cap. 1. §. quinetiam. Epiſcopum,
vel Abb. Noſtra Illuſtriſſ. Cliens non eſt ex-
cluſa: quia non eſt fęmina Illuſtriſſimi Ioan-
nis Thomæ, ſed Illuſtriſſ. Diomedis ex ſecun-
do matrimonio cum Illuſtriſſima Portia Gae-
tana. Et pro hac noſtra conſideratione alle-
go Bald. in d. cap. 1. verſi. ea lege. ſi de feu. de-
38 fun. mili. vbi dicit iſta verba, feudum † rece-
ptum pro maſculis, & fęminis, & cui dederim,

ille

ille cui primo loco dederim feudum, poteſt dare feudum quomodocunque, & non repetuntur maſculis, & fæminis, & ſic potuit Illuſtriſſimus Diomedes, qui habebat poteſtatem & cui dederit, diſponere de feudo non repeti-
39 tis maſculis, & fæminis, ſed cui vellet. Et † cũ hæc facultas fuerit cõceſſa per Sereniſſimum Ferdinandum Primum trahitur etiã ad iſtum caſum, qui euenit poſt mortem Regis, vt op-
40 timè Loffr. in d.§.donare col.4. quòd † diſpoſitio quæ fit mediante illa licentia, & quibus dederis, in caſu noſtro trahitur ad diem licẽtiæ Camer. in d.cap. Imperialem fol.46. litera R. Vnde cõcludo Illuſtriſſimum Marchionem Argentij excludendum eſſe.

Hæ allegationes multum placuerunt D.Didaco de Scobar, & D. Felici de Rubeis, qui nõ votauerunt propter abſentiam, & infirmitatẽ aduocati. Collegæ fuerunt Magnifici Marcus Antonius Buzutus. poſtea Archiepiſcopus Amalfitanus, digniſſimus Franciſcus Antonius de Dauid doctus & eruditus, poſtea Præſidens Regiæ Cameræ meritiſſimus, Innocentius Paulucius celeberrimus Iureconſultus, multarum terrarum dominus. In anno 1565. die 24. Martij fuit votata, quo tempore viuebat bonæ memoriæ Illuſtriſſimus, & Reuerendiſſimus Alfonſus Carrafa Cardinalis Neapolitanus, amiciſſimus Illuſtriſſimi Ducis de Alcala Viceregis noſtri, quorũ animæ in pace viuãt, qui ſciebant qualitates litigantium, & merentium ſtatus. Vide nouiſſimè Iacob. Menochium in conſ. 61. nu. 24.

S V M M A R I V M.

1 *Debitor non ſoluens pecuniam creditori tẽpore ſtatuto, qua pecunia erat deſtinata ad emendam terram, an teneatur ad intereſſe ad decem pro centenario, an verò ad fructus terræ emẽdæ, ex quo pecunia erat ad illam deſtinata nu. 13.*
2 *Venditio facta de terra, cum reemitur, non reẽpta non poteſt dici emptio, nec venditio.*
3 *Conditio, & modus in egreſſu idem ſunt.*
4 *Venditor vendita re ſub adiectione in idem oblata meliori conditione, tenetur reſtituere pretium cum vſuris, & emptor rem cum fructibus.*
5 *Venditor reſciſſa vẽditione actione redhibitoria habet reſtituere pretium cum vſuris.*
6 *L. illud autem §. condemnatio ff. de ædil. edicto loquitur generaliter in cõtractu reſciſſo quomodocunque.*
7 *Ponderatio nouiter ad text. l. item quod dictum ff. de adiect. in diem.*
8 *Emptor reſoluta vẽditione habet omnia quæ erogauit, & intereſſe damni emergentis.*
9 *Damnum illud dicitur, quod ex noſtro patrimonio exit.*
10 *Actio ex empto datur ad intereſſe.*
11 *Mora non eſt, vbi nulla eſt petitio.*
12 *Tenens rem & pretium, licet mora non intereeſſit, tenetur ad intereſſe.*
14 *Debitor non ſoluens tempore debito tenetur creditori ad intereſſe, quod paſſus eſt capiendo alias pecunias ſub vſuris.*
15 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 42.

De intereſſe ſoluendo cauſa quam rationem debeatur eadem materia tex. in l. cum ſit C. de actio. empti.

IN cauſa Illuſtriſ. Duciſſæ Caracciolæ noſtræ, cui Illuſtriſſima Franciſca Spinella debebat ducatos 19132. fuit dubitatum, vtrum teneatur ſoluere intereſſe ad rationẽ decem pro centenario: ex quo pro dictis ducatis 19132. venditur dictæ Illuſtriſ. Duciſſæ terra Cachuſi, quam Illuſt. quõdã Io. Baptiſta redimere volebat infra biénniũ, & dictæ Illuſtriſſimæ Duciſſæ Caracciolæ conſignare, non redemit neque conſignauit, teneatur in quam ad intereſſe ad rationem decem à die ſtipulati inſtrumenti, an ad fructus terræ Cachuſi.

Videbatur mihi omnino concludendum, teneri ad intereſſe, & non ad fructus. Nam
1 † venditio terræ Cachuſi non eſt facta, ex quo eſt dictum reemẽdam eſſe terram, qua reem-
2 pta ex nunc vendit, † & cum nunquam ſit reempta, nunquam empta aut vendita, dicitur glo. prima in l. cum ab eo. ff. de contrah. empe. aut venditio eſt facta ſub modo, & nõ ſub conditione, ſi reempta fuerit, & tunc quãdo mo-
3 dus non obſeruatur in † egreſſu conditio, & modus idem ſunt glo. in l. 1. C. de dona. quæ ſub modo l. inſula §. fin. ff. loca. quæ allegat Andr. in c. 1. §. ſed nec alia iuſtior col. 4. quæ ſit prima cauſ. Et ſic cum venditio ſit facta ſub conditione, aut modo reemptionis, & reemptio non eſt facta, aut nulla eſt, remanet pretium in poſſe dictæ Illuſtriſ. conuentę ſine cauſa, meritò ſi ad intereſſe tenetur.

Pro qua concluſione allego text. in l. item quod dictũ eſt, iuncta glo ff. de in diem adiect.
4 vbi † vendita re ſub adiectione in diem oblata meliori conditione, fructus rei vẽditæ cui ſpectent, dicit tex. venditori, ſubdit gloſ. ibi in ver. venditori, ꝙ emptor tenetur reſtituere fructus rei venditæ venditori, & venditor debet reſtituere precium cum vſuris. Et ſic gl. concludit in cõtractu adiectionis in diem aut conditionali, non eueniente die aut conditione, emptor reſtituit rem vnà cum fructibus, & vẽditor habet reſtituere precium cum
5 vſuris. Idem † deciſum eſt in redhibitoria, quando reſcinditur venditio, reſtituendum eſt

eſt precium vna cum vſuris l. illud autē ſcien-
6 dum §. condemnatio ff. de ædil. edic. Et † li-
cet ille tex. loquatur, quando vēditio reſcin-
ditur per redhibitoriam, tamen glo. in d. ver-
bo venditori. allegar illum generaliter. Et
7 pondero nouiter text. in d. l. item † quod di-
ctū. vbi tradita erar poſſeſſio emptori, & exe-
gerat fructus, & meliori conditione oblata
precij, reſolnitur venditio, & habet precium
cum vſutis. Quanto magis in caſu noſtro, in
quo eſt facta venditio in caſu reemptionis, &
illa reemptio nulla facta fuit idem probat tex.
8 in l. Imperator ff. de in diem adiect. vbi † em-
ptor in caſu reſolutionis venditionis habet
omnia quę erogauit, & intereſſe damni emer-
gētis; quia venit ſub appellatione eius quod
9 erogauit, cum † damnum dicitur illud, quod
ex noſtro patrimonio exit l. damnum. ff. de
damn. infect. & pondero text. in fi. qui dicit,
ꝙ recuperar omnia erogata actione ex empto
10 & ſic nedum preciū, ſed intereſſe: nam † actio
ex empto darur ad intereſſe l. ex empto ff. de
act. empt.

Et ſi pars aduerſa replicaret, quòd Illuſtr.
Cliens noſtra non declarauit velle pecuniam,
niſi in anno 1558. & ſententia eſt alternariua
ad conſignandum terram Cachuſi, vel ad ſol-
uendum ducatos 19132. ad electionem dictæ
Illuſt. Duciſſæ Caracciolæ, quæ non declarauit
quid voluiſſet. Vnde nullum intereſſe potuit
11 conſiderari. Nam † vbi non eſt petitio, nulla
mora, & propterea nullum intereſſe. Quia
12 reſpondetur primò, quòd † pars aduerſa ab
anno 1549. tenuit rem & precium, meritò ſi
tenetur ad intereſſe, nulla etiā petitionis vir-
tute l. curabit, C. de actio. empt. de qua per
Bal. in l. 2. C. de vſur. Alex. in conſ. 141. vol. 5.
& 121. vol. 4. Soc. in conſ. 103. vol. 4. nu. 9. &
179. nu. 4. vol. 2. nu. 8. vol. 4. Gozad. col. 55.
nu. 10. Det. in conſ. 119. Pariſius in conſ. 60.
nu. 8. volu. 1. Soc. Iun. in conſ. 174. vol. 2. &
Aymo. in conſ. 189. col. 5. vol. 1. & multa alia
congeſſit eximius, ac copioſius doctor com-
pater, & dominus meus Cæſar Vitellus Patri-
tius Capuanus in iſta cauſa.

Secundò reſpondeo, quòd ſi ab anno 1549.
Illuſtriſs. Cliens noſtra elegiſſet precium, aut
trrram, vtrunque importaſſet æquale inter-
13 eſſe. Nam † Illuſt. aduerſaria nō habebat pe-
cuniam in arca, neque gemmas, aurum, &
argentum, vt potuiſſet aut redimere terram,
aut ſoluere ſed in vnoquoq; caſu opus erat il-
14 las ſub vſuris accipere, & † ſic omnino in iſto
debiro alternatiuo opus erar pecunia, aut pro
reemptione aut pro ſoluendo credito noſtro,
iſtud enim pactum fuit fauore creditoris ap-
poſitum l. quamuis vbi Bart. ff. de pigno. act.
vnde merito ſi ad intereſſe tenetur.

Prout facto verbo Sacrum Conſilium iudi-
cauit, & taxauit intereſſe ad rationem nouem
pro ſumma ſexdecim milium tātum, quos ex-
burſare tenebatur pro reemptione terræ vſq;
ad annum 1558. ab eo anno vſque ad hodier-
num diem pro tota ſumma ducatorū 19132.
Et ſic die 15. Februarij 1566. fuit taxatum
intereſſe in ducatis 18475. 3. 16. pro quibus
fuit prouiſum, ꝙ exequatur. Commiſſarius
fuit bonus Cōſiliarius dominus Iulius de Gi-
rardis nobilis Nolanus.

Actuarius cauſæ Io. Vincentius de Sarno.

SVMMARIVM.

1 *Dominus rei vēditæ ſub haſta læſus in ſexta parte poteſt reſcindere venditionem.*
2 *Venditor volūtarius ad hoc vt poſſit reſcindere venditionem, debet eſſe læſio vltra dimidiam.*
3 *Venditio facta ſub haſta domino rei ratam licitationem habente iuramento firmando, & in nullo deceptum eſſe atteſtante, non poteſt prætendere dominus læſionem vltra ſextam ſed vltra dimidiam: nam cenſetur taliter facta venditio ſub haſta, & idem nu. 7. & nu. 21.*
4 *Iuramentum tollit remedium legis 2. C. de reſcind. vendit.*
5 *Nemo poteſt ſcire melius valorē rei quàm dominus.*
6 *Lex 2. C. de reſcind. vendi. ceſſat quādo dominus ſcit valorem rei.*
8 *Quod non poteſt reuocare teſtator in vita, nec eius ſucceſſor poſt mortem, & nu. 9.*
10 *Eccleſia eſt cultrix iuſtitiæ.*
11 *Donatio facta à patre in vita non reuocante non reuocatur à filio poſt mortem.*
12 *Lex fin. C. de reuoc. donat. procedit in allodialibus, & in actu translationis dominij.*
13 *Magis creditur appreciandi valorem rei hodiernum, quàm alteri appreciandi hodie valorem per quinque, aut ſex annos ante.*
14 *Dominus directus præfertur in venditione rei emphyteuticæ, itaq; ſoluens precium ab alijs repertum licet iniuſtum nō poteſt moleſtari, vt nu. 15.*
16 *Res tantum valet quantum vendi poteſt.*
17 *Lex debet eſſe generalis, & non iniqua.*
18 *Lex debet ſeruare æquitatem.*
19 *Nemo debet petere, quod ipſius contrarium non eſſet petiturus.*
20 *Multa patiuntur, vt res redeat ad primæuam naturam.*
22 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 43.

Ad materiam l. 2. de reſcind. vendi.

IN cauſa venerabilis Hoſpitalis Sanctæ Mariæ Annunciatę cum Magnifica Laura Coſſa, quæ vt directa domina fuit prælata in venditione cuiuſdam terræ

Digitized by Google

terræ venditæ ſub haſta Magnifici Io.Baptiſtę de Campora,& remanſæ Magnifico Oliuerio Caracciolo, qui indignè ferens mortuo Ioanne Baptiſta relicta vniuerſali herede dicta eccleſia, cuius vt confratres Nobiles Capuanæ Seſſionis habent quolibet anno Oeconomum,
1 fecit moueri hanc litem prætēdendo † dictum Ioannem Baptiſtam eſſe læſum in ſexta parte tanquam venditio fuerit ſub haſta: nobis cō-
2 tradicentibus, quòd † fuit venditio voluntaria, & propterea requiri læſionem vltra dimidiam l.2. C. de reſcin. vendit. in qua cauſa allegauit doctiſſimè Magnif. Iacobus Lotherius bonæ indolis iuuenis acutiſſimus nepos meus ex ſorore à quibus allegationibus hę noſtræ vigiliæ magnam lucem accipiunt.
3 Et conſidero,quòd † talis venditio non poteſt dici ſub haſta, cum talem licitationem ratam habuit dominus Io. Baptiſta per ſuam comparitionem iuramento firmatam, ac atteſtantem in nullo deceptum eſſe, & propterea de læſione dicere non poteſt,vt omnes doct. communiter in d.l. 2. vbi dicunt, quòd
4 † iuramentum tollit illud remedium legis 2.
5 vt ibi Saly. in 10.q. quis enim † poterat ſcire melius valorem rei ſuę quàm ipſe Magnificus Ioannes Baptiſta l. quiſquis C. de re reſcind. vend. quem allegat Andr. in c.1. §. quod au-
6 tem col.3. de controuer. inueſtit. & † ideo cū remedium legis 2. ceſſet, quando vēdens ſcit pretium rei venditæ, vt ibi etiam Saly.in 7.q. meritò ſi non poſſet allegare læſionem. Et ſi doct. ob ſcientiam & iuramentum ceſſare dicunt diſpoſitionem d.l. 2. quæ continet enor-
7 miſſimam læſionem † quanto magis ceſſabit læſio in 6. parte, de qua in §. arbitrorū ff. pro ſoc. l. ſocietatem. Et conſidera rationem Bar. ibi num.25. à quo eſt ſumpta iſta practica læſionis ſub haſta in 6. par. Ceſſat etiam in iſto caſu, cum ſciens & prudēs ſub haſtalem venditionem, & liberationem confirmauerit, & ratam habuerit, & hoc caſu poſſet ſaluari deciſio Bar. in l.1. C. de præd. decur. li.10. ꝙ in ſubhaſtatione ceſſat remedium l.2. de quo per Ang. in l. obſeruandum §. corpora ff.ad l.Fal.
8 Vnde † cum dictus dominus Ioan. Baptiſta ſi viueret non poſſet prætendere hanc læſionem, multo minus eccleſia, quæ eſt ſucceſſor ipſius, l. quod ipſis ff. de reg. iur. Andr. in c.1. veri autem notādum, de his qui feudum dare poſſunt in c.1. in addi. de natura ſucceſſ. feud. cū ſi. Pro qua opinione allego tex. in l.quæ à pa-
9 tre C. de reſtitu. mili. vbi † quæ à patre gerūtur, & non conqueſtus fuit tempore vitæ, iniquum eſt vt ſucceſſor in irritum deducat, & glo. ibi allegat tex. in l. 2. ff. ad Sillan. Vndè cum dictus Io. Baptiſta non fuerit conqueſtus totu tēpore vitæ ſuæ,imò ratam habuit,quare
10 dicēdum, Eccleſiam † iuſtitiæ cultricem hoc petere poſſe? allegatur etiam text. in l. fi. C.
11 de reuocand. donat. vbi † donatio facta à pa-

tre non conqueſto in vita à filio reuocari non
12 poteſt † qui tex. in allodialibus, & actu tranſlationis dominij procedit, vt Andr. in c.1. §. rurſus colu.3. quæ ſit prima cauſa, verſi. nam non illa de reuocandis donat. vnde nō poteſt talis læſio admitti.
Sed dato quòd dictus Io. Baptiſta potuiſſet intentare remediū læſionis, demonſtrabo nullam fuiſſe læſionem. Nā ex relatione Stephani. Limæ apparet, terras eſſe æſtimatas ad rationem triginta, item ex relatione Nob. Petri Antonij de Litterijs apparet eſſe appretiatas incluſa fabrica, & laudemio pro franca ad rationem quadraginta deducto cenſu parum plus triginta, & ſic remanſit Magnifico Oliuerio. Et ſi hodie ſunt maioris appretiatæ, noſtrum appretium eſt præferendum: tum quia pluribus vicibus fuerunt ſubhaſtatæ per diuerſa loca Summæ & Neap. tum quia æſtimatio noſtra fuit de anno 1559. in rem præſentē, æſtimatio partis aduerſus eſt de anno 1566. tum quia appretiatores noſtri ſunt peritiores vt dicit tex. in §. quod autem de ſecund. nup. & optimus ad omnia prædicta Angelus in d.
13 l. 2. col. fi. verſi. & adde, & † magis creditur appretianti valorem hodiernum quàm alteri appretianti hodie valorem per quinque, aut ſex annos antea Ang. ibid. & Alex. in d.l. pretia rerum ante nu. 7. ff. ad l. Falc.
Sed aduertendum eſt, ꝙ hodie non agitur contra Magnificum Oliuerium, qui emit ſub
14 haſta, ſed cōtra directum dominum † qui aut res emphyteutica valeat, vel non valeat, præfertur ſoluēdo pretium non iuſtum, vt in alio tractatu legali, ſed pretium quod ab alio reperitur, ita probat tex. in l. fi. C. de iure emphy. ibi *quantū ab alio recipere poteſt*, tex. in d. poterit extra locati. ibi. *quantum ab alijs offertur*, probat tex. in §. porrò, qualiter feu.alie. pot. ibi *æquali pretio*, vnde cum directus dominus non teneatur ad ſoluendum, niſi illud, quod alijs res emphyteutica liberata eſt à parte, idq; iam ſoluerit, amplius moleſtari non debet, maximè cum datur prælatio à iure directis dominis, etiam in venditione neceſſaria, vt optimè deciſum per Sacrum Cōſilium in deciſ. 99. ex verbis Neap. glo. not. in d. §. pottò, & Bal. in conſ.256. vol.3. & probatur hoc ex communi ſententia in d. l. fina, & in l. qui Roma §. coheredes ff. de verb. oblig. dum
15 dicunt, ꝙ † directus dominus tenetur offerre pretium, quod ab alijs reperitur, licet ſit exceſſiuum, & vltra iuſtum pretium. Ita Angel. Alex. Sal. in l. dudum C. de contrah. empt. Et ratio eſt: quia quando aliquis debet ſoluere ex iuris diſpoſitione aliquid ratione iuris de nouo quærendi, debet ſolui quod reperitur li-
16 cet ſit iniuſtum, & † tunc tantū res valet quantum vendi poteſt, ita Imol. in d. §. coheredes in fi. quem omnes ſequuntur, vt per Rip. in l.
17 1. ff. de priui. credit in fi. col. & † lex eſſet iniqua,

qua, aut non generalis, ſi quando emphyten-
ta vendit pro exceſſiuo pretio dominus dire-
ctus teneatur prelationem cum pretio iniuſto
habere, & quando eſſet venditurus dulci pre-
18 tio agere de læſione, & † ideo lex debet ſerua-
re æqualitatem. l. fi. C. de fruct. & lit. expen.
Andr. in c. 1. §. quibuſdam de conſuet. rect.
feud. c. 1. qualiter dom. prop. priu. patere le-
gem qua veteris l. cum quis C. de natur. lib.
Andr. in c. 1. §. donare col. 2. qualiter olim
19 feud. alien. poter. non † debes petere, cuius
contrarium non faceres l. inquiſitio C. de ſo-
lutio. Andr. allegat in c. 1. verſ. quod autem
20 de contro. inneſt. & † multa patiuntur vt re-
deat res ad naturam primæuam. Vnde omni-
no concludendum eſt, læſionem non obſtare,
prout ita in terminis noſtris voluit Ang. in l.
21 ſi quos C. de reſcin. vend. vbi † in venditione
ſub haſta confirmata poſtea voluntate domi-
ni, & debitoris, nullam conſiderari poſſe læ-
ſionem.

22 Et † ita facto verbo in Sac. Reg. Conſ. per
Dominum Vincentium de Franchis nouiſſi-
mum Conſiliarium de anno 1556. fuit dicta
generoſa Laura Coſſa vnà cum eius generoſis
filijs abſoluta. Actuar. Aſcanius Coppula.

SVMMARIVM.

1 *Literæ familiaritatis in non ſeruientibus actu nihil operantur.*
2 *Literæ familiaritatis ſuæ Maieſtatis ſubreptitiæ nihil operantur.*
3 *Princeps in dubio non videtur tollere iuriſdictionẽ à Baronibus per exemptionem.*
4 *Princeps cõcedendo exemptionem à iuriſdictione Baronis, exemptus faciẽs delictum in terra Baronis, an talis immunitas proſit.*
5 *Immunitas prodeſt delinquenti in loco exẽpto, ſecus in delicto in loco ſubdito, nec ſufficit dicere in priuilegio, non obſtante lege, vel cum clauſula ex certa ſcientia.*
6 *Iuriſdictio dupliciter conceditur, aut in officium, aut in dominium.*
7 *Iuriſdictio cõceſſa in titulum, & dominium reuocari non poteſt.*
8 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 44.

Literæ familiaritatis an poſſint Vaſallis Baronum.

IN cauſa iſtorum de Palũbo contra Illuſtriſſimum Comitem Policaſtri, prætendentium virtute literarũ familiaritatis ſuæ Maieſtatis tempore quo Hector Palũbus erat Secretarius Illuſtriſſ. Marchionis Marcelli Pignoni Regentis Cancellariam apud ſuam Maieſtatem, non poſſe cognoſci in curia dicti Illuſtriſſimi Comitis ob delicta ibi commiſſa, procurauerunt expedi-
ri prouiſiones per magnã Curiam, quod ſtan-
tibus literis familiaritatis prædictæ non pro-
cedant ad aliquem actum. Ego inſtaui coram
D. Iacobo Anello de Bottis Regio Conſilia-
rio, & Iudice criminali magnæ Curiæ, quòd
1 reuocaret illas prouiſiones: quia † literæ fa-
miliaritatis nihil operantur in non ſeruienti-
bus actu, ita Io. And. Abb. in c. cum dilectus,
de cleric. non reſid. allegant text. in c. ſicut,
2 de verb. ſignif. in 6. tanto magis: quia † ſunt
ſubreptitiæ: nam non dicitur, quòd ſunt va-
ſalli dicti Illuſtriſſimi Comitis, & villici, quo-
3 rum ſeruitijs ſua Maieſtas non indiget, & † cũ
ſua Maieſtas non videatur tollere iuriſdictio-
nem à Baronibus, in c. quæ in eccleſiarum
de conſtit. Bald. & Abb. col. 8. & idem Bal. in
c. 1. de natur. feud.

Secundò docto. tangunt hanc q. in ſpecie ſi
4 † Rex cõceſſit alicui exemptionem à iuriſdi-
ctione Baronis, & ille faciat delictum in ter-
ra Baronis, vtrũ talis immunitas proſit? Lu-
cas de Penna in l. nullus, nu. 10. C. de veter.
lib. 12. dicit, quòd non gaudet, allegat text.
5 in c. 1. de priuileg. in 6. vbi † quando ille de-
liquit in loco exẽpto, immunitas iuuat, quan-
do deliquit in loco ſubdito, talis immunitas
non prodeſt, nec ſufficit dicere, non obſtante
lege vel clauſula ex certa ſcientia. Et illud di-
cit glo. in l. ſi maritus verſ. & generaliter in
ver. cognitionem ff. de adulte. & in l. fi. in fi.
vbi gl. in verb. percepta de caſtrenſ. lib. 12. &
ſentit Andr. in conſtitutione Regni ea quæ ad
6 decus vbi † aut iuriſdictio conceditur in offi-
cium, & reuocari poteſt, aut in dominium,
& reuocari non poteſt l. iudicium ſoluitur ff.
de iud. Andr. in c. 1. verſi. litem, in primo, de
ſtat. contra liber. eccl. Allegat in c. tuarum
7 in gl. de priuileg. Vnde † cum Illuſtriſſimus
Comes habeat iuriſdictionem, & titulum, &
non officium, reuocari non poteſt, & ſic pro-
uiſiones reuocandæ ſunt.

Et quia partem Palumborum fouebat Magnificus Leonardus Liparulus doctor antiquus, qui ſcripſit eruditè ſuper Andr. de Iſer. & effectus fuit Epiſcopus Nicotirenſis, poſtea magna Curia noluit reuocare prouiſiones. Fuit appellatum ad Sac. Reg. Conſil. die 13. Nouembris 1567.

Facto verbo in Rota, in qua erant quatuor
Conſiliarij D. Conſaluus, D. Bermudes Hi-
ſpanus, D. Scalaleo, D. Cæſar Vitellus cõpa-
8 ter, & D. Villanoua fuit † prouiſum, ꝙ magna
Curia prouideat ſuper remiſſione petita pro
parte Illuſtr. Comitis non obſtantibus literis
prætẽſis ac prouiſionibus expeditis, & ſic fue-
runt remiſſi nõ obſtantibus oppoſitis. Et quia
fuit pulcher caſus, licet ſit breuis, allegationẽ
nolui omittere. Et iterum die 23. Iun. 1568.

SVM-

Digitized by Google

S V M M A R I V M.

1 Poteſtas conceſſa per Principem feudatario teſtandi, & relinquere feudum cui vult, an ſi Princeps effectus fuit poſtea rebellis, adhuc duret licentia teſtandi, adeo quòd poſſit teſtari.

2 Teſtamentum ſumit vires à die mortis ſecũdum fictionem, aut ab adita hæreditate ſecundum veritatem.

3 Licentia cõceſſa tempore habili executa tempore inhabili nullius eſt momenti, & idem numero 5.

4 Donans rem vt nuptijs ſecutis ſint mariti, nuptia ſecuta poſt mortem donantis donatio mero iure non tenet, ſed dotis fauore tenetur hæres.

6 Aſſenſus Regis in feudis quaternatis ſecundum quid non ſufficit.

7 In feudis quaternatis ſecundum quid actus potius valet cum aſſenſu Domini immediati, quàm mediati.

8 In feudalibus potius inſpicitur cauſa immediata.

9 Conceſſio facta de feudo deuoluẽdo per mortem Titij, habet talis conceſſio effectum à morte Titij.

10 Succeſſor qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare conceſſionem factam à ſuo prædeceſſore feudi vacaturi, vacati poſtea in dominio ſucceſſoris.

11 Aſſenſus regius difformis à conceſſione nihil iuuat, & nu. 16.

12 Verbum dummodo, importat conditionem.

13 Verbum dummodo, importat modum.

14 Modus, & conditio in egreſſu æquiparãtur.

15 Habens gratiam à Rege, vt feudum Baronis in capite à ſua Maieſtate teneatur, ſi contrauentum eſt recognoſcendo feudum à Barone, & tenere vt à Barone, etiam per vnicum actum contrafaciendo, dicitur directè contra gratiam Regis obtinere, & ideo gratia facta ſibi non prodeſt.

17 Intellectus ad c. ſi cui de præben. in 6.

18 Gratia facta à Rege nõ expirat mortuo Rege, ſecus in Barone: nam gratia ab eo conceſſa expirat mortuo eo, vt nu. 19.

20 Princeps non poteſt aſſimilari Papæ in terminis c. ſi cui. de præben. in 6. nam princeps non poteſt talem licentiam dare, de qua in illo tex.

21 Licentia conceſſa certis perſonis concedendi beneficia, ipſis mortuis expirat licentia.

22 Reprobatur intellectus quorũdam datus in c. ſi cui. de præb. lib. 6.

23 Rex ſolus poteſt concedere feudum deuoluendum.

24 Barones hodie non habent poteſtatem concedendi feuda deuoluenda.

25 Licentia conceſſa Cardinali teſtandi, licet teſtamentum ſit factum ante licentiã: tamen quia capit vires à die mortis, videtur valere etiam quòd ante licentiam ſit ſcriptum.

26 Deciſio quæſtionis.

ALLEGATIO 45.

Gratia teſtandi de feudo quomodo intelligatur, & an duret finito iure concedentis gratiam.

IN hac cauſa Illuſt. Cæſaris Gõ-
zaghę cum Magnifico Metello
de Rugerio ſuper Caſali Aquæ
1 malorum, præſupponitur † in
facto Illuſtriſſimum olim Prin-
cipem Salerni in anno 1538. dediſſe licẽtiam
Magnifico Antonio de Rugerio inſtituendi
quemcunq; ex Filijs Fabij de Rugerio in feu-
do Aquæ malorum, in anno 1552. efficitur re-
bellis Princeps Salerni, & poſtea terra Sanſe-
uerini caput Baroniæ, ſub qua eſt caſale Aquæ
confiſcatur, & venditur Illuſtriſſimo Principi
Biſignani, & poſtea conceditur per ſuam Ma-
ieſtatem Illuſtriſſimo Ferdinando à Gonzaga,
& in anno 1563. Magnificus Antonius de Ru-
gerio facit teſtamentum inſtituendo Magni-
ficum Metellum, & moritur.

Ego dicebam, dictum teſtamentum non va-
lere, ex quo illa licentia Principis Salerni, li-
cèt fuiſſet in anno 1538. tamen quia erat ſu-
per actu teſtandi, & teſtamẽtum erat de anno
1563. tempore inhabili, erat propterea ſine
2 licentia. Nam † teſtamentum ſumit vires à
die mortis ſecundum fictionem, aut ab adi-
ta hæreditate ſecũdum veritatem l. ſi tibi ho-
mo §. cum ſeruus ff. de leg. 1. l. à Titio ff. de
fur. l. proinde ff. ſi certum petat. omnia alle-
gat Andr. in c. 1. §. donare, col. 3. in fin. verſ.
quòd autem, qual. olim feud. alie. pote. Vn-
de cum actus teſtamenti ſit executus in anno
1563. & ſic tempore quo Princeps Salerni, qui
dederat licentiam, non erat dominus, ſed Il-
3 luſtriſſimus Cliens noſter † ergo talis licentia
executa tẽpore inhabili non tenet, allego tex.
4 in ter. in l. ſi ego §. ſi res ff. de iur. dot. vbi † ſi
dono rem, vt nuptijs ſecutis ſit mariti, nuptiæ
ſequuntur poſt mortem donãtis, donatio me-
ro iure nõ tenet, ſed dotis fauore hæres tene-
5 tur: ſic in propoſito † dono licentiam teſtan-
di, teſtatur deinde poſt dominium donantis
licentiam non tenet, id probat etiam tex. in
l. cum hic ſtatus §. ſi ſponſus ff. de donar. in-
ter vir. & vxo. in l. quod ſponſæ C. de do. ante
nupt. quos ad id allegat Andr. in §. donare
col. 4. in principio, ergo ſequitur, quòd talis
licentia non obeſt, & teſtamentum non valet:
nec Regius aſſẽſus impetratus in anno 1542.
6 iuuat † cum aſſenſus Regis in feudis quater-
naris ſecundum quid non ſufficit, Andr. in c.
Imperialem in principio col. 7. de prob. feud.
alien.

7 alien. per Feder. & † potius actus valet in feu-
dis quaternatis cũ aſſenſu domini immediati
ſolius, quàm cum aſſenſu mediati. ita Paris. de
reintegra. fol. 147. col. 2. verſic. an ſi quando
8 feudum. Nam † cauſa immediata potius in-
ſpicitur in feudalib. l. ex placito C. de ret. per-
mut. vbi Bal. quem allegat Camer. in d. c. Im-
perialem fol. 73. col. 2. litera H. Vnde ſi bene
haberet aſſenſum Regis: quia nõ habet aſſen-
ſum Principis, ex quo illa relata ad annum
1563. non valet, neq; tenet. Hanc noſtram
opinionẽm probant duo iura feudalia, tex. in
9 c. 1. §. moribus. ſi de feud. defun. mil. vbi † ſi
concedo feudum deuoluendum ob mortem
Titij, conceſſio habet effectum à morte Titij,
10 alius eſt in c. 1. qui ſucc. tenean. vbi † ſucceſ-
ſor, qui non eſt hæres, non tenetur ſeruare
conceſſionem factam à ſuo prædeceſſore feu-
di vacaturi vacati poſtea in dominio ſucceſ-
ſoris. Vnde cum feudum ſãcti Seuerini ſit de-
uolutum Regiæ Curię ob infidelitatem ex pa-
cti reſolutione iux. nota. And. in c. 1. §. porrò
col. 6. in verſic. in donatione, quæ ſit prima
cauſ. benefi. amit. in cap. 1. §. quid ergo col.
2. in fin. de inueſti. de re alien. fact. non tene-
tur ſeruare illam licẽtiam in anno 1538. quæ
11 habet effectũ de anno 1563. nec † aſſenſus Re-
gij ſibi iuuare poſſunt tanquam difformes à
conceſſione. Nam in eis dicitur *dummodo te-
neant in capite à Regia Curia*, & illa licentia
in anno 1538. requirebat vt teneret in capi-
12 te à Curia Sanſeuerini, quæ † verba dummo-
do, aut important conditionem, iux. glo. in
cap. non poteſt, in verb. retinere, vbi Gemin.
in §. 1. colu. fin. verſic. not. bene. de præben.
13 in 6. Rot. in deciſ. 231. in nouis, aut † impor-
tat modum, iux. tex. in l. cum ab eo. ff. de cõ-
trah. empt. Bar. in l. quibus diebus §. Termi-
14 lius nu. 4. ff. de condi. & demon. & tũc † quia
modus, & conditio in egreſſu æquiparantur,
& ſic in caſu inobſeruantiæ. Andr. in cap. 1. §.
ſed nec eſt alia iuſtior colu. 4. quæ ſit prima
cauſ. ben. amit. Pariſ. in tracta. de reintegra-
tionis fol. 147. col. 4. nu. 2. allegat id dicere
Andr. in cap. 1. in fin. quid ſit inueſtitura, in
verſ. licebit, Bald. in c. dudum, el primo col.
6. verſi. & hæc faciũt ad quæſtionem de elect.
& † ſic cum dictus Magnificus Antonius reco-
15 gnouit ab Illuſtriſſimo Don Cæſare compa-
rendo coram reintegratore in anno 1560. cõ-
trauenit directè gratiæ obtentæ a ſua Maie-
ſtate, quòd à ſua Maieſtate feudum in capite
recognoſceret, ergo contrauentum eſt per
vnicum actum, qui iam ſortitus fuit effectũ.
Nam dicto Magnifico Antonio inſtante fuit
dictum feudum deſcriptum in Baronali in-
uentario ſub curti, & capite dictæ terræ San-
ſeuerini, ita Antonius de Butr. in cap. paſto-
ralis. colum. 8. verſic. ſed eſt dubium de cauſ.
poſſ. & prop. meritò ſi non poteſt gaudere
illa gratia conditionali aut modali, de anno

16 1542. non poteſt etiam prodeſſe: quia † aliã
lege conceſſum feudum à principe, vt ab eo in
capite teneat, & aliter fuit impetratus aſſen-
ſus à Rege. Et quia pars aduerſa iam ſentit
motiuum, conatur reſpondere, quòd illa li-
centia anni 1538. ſtatim ſortita fuit effectum
ſuum, cum non erat fauorem ipſius Antonij
ſed perſonæ incertæ in quemcunque filium
Antonij de Rogerio, & allegat tex. in c. ſi cui.
de præben. in 6.

Sed aduertendum puto, ne decipiamur in
17 intellectu illius text. nam † ibi interueniunt
tres perſonæ ſummus Pontifex qui concedit
Epiſcopo Pictauienſi beneficia conferẽdi Se-
di Apoſtolicæ deuoluta, & Epiſcopus Picta-
uienſis, qui concedit, & perſona cui fit conceſ-
ſio. In caſu noſtro interueniunt tres aliæ per-
ſonæ, Rex qui concedit Principi Salerni po-
teſtatem feuda quaternata concedendi, Prin-
ceps Salerni qui concedit, & Antonius cui fit
conceſſio. In caſu d. cap. ſi cui ante conceſſio-
nem factam per Epiſcopum Pictauiẽſem mo-
ritur Summus Pontifex, in caſu noſtro mori-
tur ſecunda perſona, & ſic Princeps. Et opti-
ma ratione decidendi vtitur: quia Epiſcopus
Pictauienſis non habuit illam facultatem re-
ſpectu certæ perſonæ, meritò ſi durat. Et iſte
18 intellectus eſt quẽ tenent omnes: quòd † gra-
tia à Rege facta non expirat mortuo Rege, vt
19 per Capic. deciſ. 121. nu. 10. & † non in Baro-
ne, vt gratia nõ expiret mortuo, vel deficien-
te Barone.

Et ſi pars aduerſa inſtaret, conſiderando
etiam tres perſonas in caſu noſtro, primam
Principis, qui concedit Antonio poteſtatem
teſtandi, ſecundam Antonij, cui erat data li-
centia, & tertiã Metelli in fauorem cuius erat
facta licentia. Aduertendum, quòd eſt con-
20 tra literam tex. & quòd † non poſſit aſſimila-
ri perſona Principis perſonæ Papæ in illo tex.
quia Princeps non poterat talem licentiam
dare: Secundo, ibi erat conceſſa facultas Epi-
ſcopo Pictauienſi concedendi beneficia perſo-
nis idoneis, nulla facta expreſſione perſona-
rum. At in caſu noſtro Princeps dederat licen-
tiam Antonio inſtituẽdi vnum ex filijs Fabij,
qui certi erãt l. fundus qui locatus ff. de fund.
inſtr. & dicitur ſpecialis prouiſio, & propte-
21 rea ſumus in ſecundo caſu dicti tex. quòd † quan-
do ſunt expreſſæ perſonæ, quibus collatio e-
rat facienda, expirabat licentia. Sed iuxta
terminos d. c. ſi cui. licentia non debebat ex-
primere perſonas, ſed dabatur poteſtas Anto-
nio teſtandi de feudo in quoſcunque. Secun-
22 do † iſte intellectus nõ poteſt procedere: nam
in d. tex. dabatur licẽtia Epiſcopo Pictauien-
ſi concedere beneficia deuoluta, in caſu no-
ſtro beneficium non erat deuolutum ſed de-
uoluendum, nec ibi erant beneficia ipſiuſmet
Epiſcopi Pictauienſis ob mortem ſuam de-
uoluenda, vt erat in caſu noſtro feudum An-
tonij

tonij ob eius mortem deuoluendum, & prop-
terea, nec primus, nec ſecũdus intellectus par
23 tis poteſt eſſe verus. Nam † magna differentia
eſt inter conceſſionem feudi deuoluendi, quã
ſolus Princeps facit, & Rex noſter, vt Andr. in
24 d. §. moribus. dicit † Barones hodie non habẽt
poteſtatem concedendi feuda deuoluenda, vt
per Afflict. deciſ. 192. & in cap. 1. quæ ſint reg.
nu. 200. & propterea illa licentia videtur ha-
bere effectum tempore mortis, vt conſiderant
25 doct. in licentia teſtãdi data Cardinali † licet
teſtamentum ſit ante licentiam ſcriptum, ta-
men quia capit vires à die mortis, videtur va-
lere, licet ſit ſcriptum ante licentiam. Pau. de
Caſt. in l. hæc condicio. §. ſi ſic ff. de cond. & de-
monſt. Alex. in conſi. 95. nu. 9. vol. 7.

In hac cauſa ſcripſit pro noſtra opin D. In-
nocentius Paulutius, & D. Marcus Antonius
Floccarus bonus ſenex, licet votata cauſa die
23. Iunij 1571. in Regia Camera, in qua ade-
rant ſex Domini, cauſa nõ fuit deciſa, ſed fuit
nobis dictum, ꝙ erat referenda in Collatera-
li, & propterea viſum fuit, ꝙ Regia Camera
fuiſſet in voto difformi, & introducta poſtea
cauſa in Conſilio Collaterali me proteſtante
26 † fuit votata cauſa in mei abſentiam, de men-
ſe Octobris 1573. contra nos, ſed imputãdũ
eſt quandoque clientibus.

SVMMARIVM.

1 *Priuilegium non extinguitur in perſona deriuati, licet ſit millies extinctum in perſona à quo deriuatur, quando eadem ratio priuilegij fuit in eo cui deriuatur, quàm à quo deriuatur.*

2 *Priuilegium conceſſum alicui per modum fiendi, quod erat alteri conceſſum, nunquã per ſuperuenientem caſum reuocationis in perſona primi priuilegiati reuocatur priuilegium à ſecundo priuilegiato.*

3 *Priuilegium conceſſum correſpectiuè ad alium per modum eſſendi, nunquam ſi deliquit à quo deriuat priuilegium per modũ eſſendi, & priuetur, cenſetur reuocatũ priuilegium iſti ſecundo priuilegiato.*

4 *Legatum relictum correſpectiuè, & contemplatione Seij, ſi Seius offendit poſt teſtamentum teſtatorem, legatum cenſetur reuocatum quò ad offendentem, ſecus quò ad aliũ non offendentem.*

5 *Eccleſia habens feudum à domino vnita cum alia eccleſia, ſi poſtea Eccleſia, cui eſt facta vnio deſtruatur, feudum Eccleſiæ deſtructa cui remanebit? Eccleſiæ cui vnita fuit.*

6 *Priuilegium in dubio iudicandũ eſt durare.*

ALLEGATIO 46.

Conceſſis priuilegijs ciuitati, quæ habet alia ciuitas, an deficiente illa prima Ciuitate à fidelitate, & ſic amiſſis per eam priuilegijs amittat etiam alia Ciuitas.

IN cauſa Vniuerſitatis Ciuitere-
galis cum Regio fiſco dubium
erat: nam fuerunt conceſſa pri-
uilegia dictæ terræ, & Vniuerſi-
tati non ſoluendi functiones fi-
ſcales, prout gaudet Ciuitas Aquilæ. Vtrum
defectione ſecuta in inuaſione de Lautrech ꝑ
dictam Ciuitatem Aquilæ, ſint amiſſa priui-
legia etiam Ciuiteregalis? Et ego dicebam, ꝙ
non, & affero Bald. in l. 2. C. de epiſ. & cler. vbi
1 ex mente Cini concludit, ꝙ † quando eadem
ratio priuilegij fuit in eo, cui deriuatur priui-
legium, quæ erat in eo à quo deriuatur priui-
legium, millies extincto priuilegio in perſona
eius à quo deriuatur, non extinguitur in per-
ſona cui deriuatur. Vnde cum eadẽ ratio ſer-
uitiorum, quæ fuit in ciuitate Aquilæ, erat in
Vniuerſitate Ciuiteregalis: quia ipſa etiam
præſtitit ſeruitia, meritò ſi extinctis priuile-
giis Aquilæ non extinguuntur noſtra.

Secundò allego deciſ. Bal. in l. omnia eo. tit.
2 vbi † quando conceduntur alicui priuilegia ꝑ
modum fiendi, quæ erant alteri conceſſa, nun-
quam per ſuperuenientẽ caſum reuocationis
reuocantur. Et ideo cum noſtra Vniuerſitas
gaudeat priuilegijs Aquilæ perpetuò, & ita ſit
conceſſum per Regem Ferdinandũ Primũ in
anno 1464. nõ videtur extingui per delictum
Aquilæ. ita Socy. in cõſil. 84. vol. 3. ex quo ſunt
conceſſa per modum fiendi, & non per mo-
dum eſſendi, & non eſſent perpetua. ita Socy.
in l. 1. ff. de leg. 1.

Tertiò allego deciſ. Bald. in l. quidquid C.
de aduo. diuer. iud. vbi idẽ, maximè quia quan
do fuerunt reuocata priuilegia Aquilæ fue-
runt ob delictum rebellionis, quod non fuit
in noſtra Vniuerſitate: imò eo tempore fide-
3 lior fuit † & propterea etiam ſi priuilegia no-
ſtra eſſent correſpectiua, & per modum eſſen-
di ad ciuitatem Aquilæ: quia ipſa amiſit per
delictum, noſtra non intelliguntur reuocata,
probat text. cum glo. in l. alteri ff. de adim. leg.
4 vbi dicit tex. ꝙ † quando ſunt legata centum
Titio correſpectiuè, & contemplatione Seij,
ſi Seius offendat poſt teſtamẽtum teſtatorem,
legatum cenſetur reuocatum quò ad offen-
dentem. l. ſi quid ita §. fin. ff. de adimen. leg.
& tamen Titius non amittit legatum: quia il-
le amiſit propter ſuum delictum. Idem pro-
bat tex. in l. poſt mortem §. fin. ff. de cõtratab.
& ita in terminis voluit Crotus in l. 1. ff. de le-
ga. 1. & ſequuntur cum recentiores.

Vltimò pro hac opin. allego doct. Andr. de Iſer. in c. 1. §. & iterum. in 6. col. de cap. Corr.
5 dum dicit † ſi eccleſia habet feudum à domino, & ei vnitur alia eccleſia, & poſteà eccleſia cui eſt facta vnio deſtruatur, illud feudum eccleſiæ deſtructæ cui remanet? Andr. dicit, ꝙ remanet illi eccleſiæ quæ vnita fuit. Sic in propoſito. Noſtra Vniuerſitas fuit vnita Aquilæ, quæ fuit deſtructa, remanent priuilegia eccleſiæ vnitæ. Et ita concludendum videtur, quòd priuilegia nõ ſint extincta: maximè quia ſtatim ſequuta rebellione Aquilæ. Ita interpretatus fuit Illuſtriſſimus Cardinalis Columna cum eius Collaterali Conſilio in anno 1530. ꝙ obſeruentur priuilegia dictæ Vniuerſitati non obſtante rebellione Aquilæ, quæ prouiſio declarat noſtram intentionẽ, & noſtrum priuilegium durare. Ant. de Butr. Abb. in c. cum dilectus. de conſuetu. in † dubio iudicandum
6 eſt priuilegium durare. Feder. de Sen. in conſi. 233. Decius in conſil. 165. col. 2. in fin. Aymo Crauet. in conſi. 21. num. 14. vol. 1. & ita iuris eſſe concludo.

Hæ allegationes fuerunt in anno 1566. de menſe Ianuarij, & cauſa non fuit deciſa in petitorio.

A. D. D. I. T. I. O.

De anno 1579. die 23. Ianuarij hæc cauſa deciſa eſt in petitorio pro Vniuerſitate in Collaterali Conſilio Fabius de Anna.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio rei iudicatæ nocet etiam fiſco, quando venit ex perſona victi.*
2 *Vtilis dominus præfertur directo.*
3 *Exceptio rei iudicatæ maximè obſtat, quando ſententia eſt lata ſincerè, & ſine fraude.*
4 *Sententia nocet etiam in ſuccedente in feudo ex pacto.*
5 *Habens poſſeſſionem caſtri ex literis regijs non requiritur aliud priuilegium, vt nu. 7.*
6 *Donatarius habens poſſeſſionem rei donatæ aliud non requirit.*
8 *Gratia de ſui eſſentia non requirit ſcripturam. ſed poteſt per teſtes probari.*
9 *Confirmatio confirmat actus validos.*
10 *Confirmatio facta à Rege in forma communi nõ cõfirmat actus vitioſos, & inualidos.*
11 *Rex tenetur obſeruare gratiam à ſe factam in vita etiam inualidam.*
12 *Filius Regis ſuccedẽs in Regno tenetur actione perſonali tanquam hæres obſeruare factum defuncti.*
13 *Confirmatio generalis confirmat actum inualidum non in totum, ſed ſaltim reſpectu perſonæ ipſam facientis.*
14 *Rex reſpondendo per verbum placet. ſupplicationi, in qua cõtinetur, vt confirmet gratiam à ſuo prædeceſſore factam, & quatenus opus eſt de nouo concedat, videtur vt ſi non valeat, vt confirmatio videtur de nouo concedere, vt videatur reſpondere petitis.*
15 *Signatura ſuperioris facta in confirmatione operatur, vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo dare.*
16 *Verbum confirmamus, & de nouo concedimus, non importat actum de nouo, ſed ſimpliciter actum confirmatorium tantum, & quid ſi eſt dictum, quatenus opus eſt de nouo concedimus, vt nu. ſeq.*
18 *Actus iudicandus eſt nouus, vel confirmatorius à natura eorum quæ contrahuntur, & à verbis quæ dicuntur.*
19 *Confirmatio facta quatenus eſt in poſſeſſione vel ſuit verificata poſſeſſione, dicitur in forma ſpecifica, & non communi.*
20 *Confirmatio in forma communi à ſpecifica nihil differt, niſi ad verificandum illum actum poſſeſſionis.*
21 *Confirmatio facta quatenus in poſſeſſione eſt, videtur limitata gratia ad poſſeſſionem.*
22 *Confirmans gratiam in parte videtur habere notitiam ſpecificam de petitis.*
23 *Contractus dicitur nouus, quando aliquid ab eo detrahitur.*
24 *Feudum dicitur nouum ratione qualitatis.*
25 *Supplicatio in aliqua particula caſſata in cæteris videtur confirmata.*
26 *Confirmatio generaliter facta ſufficit.*
27 *Conceſſo feudo ſine aſſenſu datur cautela, vt hæres confirmet, & ſuper illo actu confirmationis expediatur aſſenſus etiam generalis, quod ſufficit, etiam ꝙ non ſit tranſlatiuus dominij, vt nu. 31.*
28 *Aſſenſus generalis patris ſufficit filio donanti cauſa mortis, & etiam ad omnes cauſas, vt num. ſeq.*
30 *Aliud eſt alienare, aliud alienanti cõſentire*
32 *Approbare eſt pluſquam patientia.*
33 *Baro confirmando dicitur approbare: nam confirmare eſt Regis.*
34 *Conſenſus qui ſit ſine ſcriptis, non eſt opus dominij tranſlatione.*
35 *Defectus ad obtinendam gratiam in ſupplicatione debent ſpecificari, tamen ſi in ſupplicatione eſt ſignatura per verbum fiat, ſufficit.*
36 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 47.

IN Regia Camera ſummariè, & coram Illuſtriſſimo Prorege vertitur lis inter Illuſtriſſimũ Ducem Nuceriæ actorem ex vna, & Vniuerſitatem Nuceriæ conuentam ſuper petitione prouentuum.

In

Digitized by Google

In qua cauſa pro dicto Illuſtriſſimo Duce eſt
aduocatus diſertiſſimus patronus cauſarum
famigeratus D. Fabius Marcheſius meus cō-
pater, & pro Vniuerſitate Magnificus, & vir
Conſiliarius D. Petruspaulus Theodorus. Et
quia aliàs fuit aduocatus pro dicta Vniuerſi-
tate ſuſcepi patrocinium, & Regio fiſco atq;
Illuſtr. Duci oppoſui exceptionem rei iudica-
tæ aliàs inter dictam Vniuerſitatē, & dictum
Ducem. Vnde etiam ſi hodie venit Regius
fiſcus, ſibi etiam nocet tex. in cap. ſi cauſa. de
cont. int. vaſ. & alii. in c. 1. §. ſi vaſſallus de feu-
do ſuo. ſi de feu. defun. mili. Vnde cum in ven-
ditione ciuitatis Nuceriæ factæ per Regium
fiſcum Illuſtriſſimi Duci omnia ſint tranſlata
in Illuſtriſſimum Ducem, & contra eum fuit
lata ſententia, non poteſt Regius fiſcus ex ſuo
1 iure aliquid prætendere. Vnde † cum opus ſit
venire ex perſona vaſſalli victi, obſtat ſenten-
tia, vt Andr. dicit in dictis locis, & hoc eſt dū
2 Andr. dicit, ꝙ † vtilis dominus præfertur di-
recto, allegat tex. in l. in cauſæ ff. de procurat.
in cap. 1. §. commercium. de prohi. alien. per
3 Loth. maximè † quia illa ſententia fuit lata
ſincerè, & ſine fraude, iux. text. in l. ſi ſponſus
§. vxori. el ſecundo ff. de don. inter vir. & vxo.
Alexan. conſil. 82. colum. 1. volum. 3. ſit diſce-
ptatum in eo iudicio de hodierno iure, æedem
ſcripturæ præſentatæ ab vtraque parte, quo
4 † caſu ſententia etiam in feudo ex pacto no-
ceret, vt optimè Suar. in allegat. 27. Boer. de-
ciſ. 255. Arius Pinellus de bonis mater. in 3.
par. num. 48. & num. 50. Moder. in §. 22. nu. 44.
in cōſuet. Pariſ. cum Sciamus omnia eſſe pro-
curata ad inſtantiam Illuſtriſſimi Ducis, & ſi
hodie tractandum eſſet de proferenda ſenten-
5 tia, de nouo proferri deberet, ex † quo Sere-
niſſima Regina Ioanna ex literis Sereniſſimi
Regis Ferdinandi Secundi, habuit poſſeſſio-
nem dictæ Ciuitatis, quo fit vt aliud priuile-
gium non requiratur, ita Andr. in c. ſciendum.
6 quib. mod. feud. conſt. poteſt, ꝙ † quando do-
natio præcedit, & poſt donationem poſſeſſio,
aliud non requiritur. Afflict. in c. 1. quid ſit in-
7 ueſt. vbi † ordine Regis miſſus in poſſeſſionem
non habet neceſſe habere priuilegium: nam
8 † ad eſſentiam gratiæ non eſt opus ſcriptura.
Andr. in cap. Imperialem §. præterea ducatus.
colum. 3. verſic. aliàs probabitur per priuile-
gium, vel per teſtes, quam opi. tenuit Francus
in procem. 6. col. fin. Dec. in rubr. de conſt. & in
conſil. 407. nume. 17. Boer. deciſ. 346. Paris de
reintegratione fol. 127. num. 17. Cum ergo di-
cta Sereniſſima Regina cōceſſit prouentus di-
ctæ Vniuerſitati in anno 1499. & iterum Se-
reniſſima Regina filia in anno 1517. ad eiuſ-
dem Vniuerſitatis inſtantiam omnes gratias,
& immunitates à Sereniſſima Matre conceſ-
ſas confirmauit, & quatenus opus eſt de nouo
concesſerit, cui confirmationi, & de nouo cō-
ceſſioni acceſſit aſſenſus Regius de anno 1518.
quis poterit de iure dubitare, ſententiam
olim iuſtè latam, atque hodie de nouo profe-
rendam.

Nec prædictis obſtat, ꝙ pars aduerſa oppo-
nit, ꝙ illa confirmatio per Reginam filiam in
anno 1517. fuit in forma communi, videlicet
omnium gratiarum illis non expreſſis, cum
9 † confirmatio confirmet actus validos. Bart.
in l. 1. ff. de his, qui ſunt ſui. Bal. in c. 1. per quos
fiat inueſti. Vndē cum conceſſio Sereniſſimæ
Reginæ matris ob defectum aſſenſus non va-
leat, confirmatio ſequens non validat. Nam
10 reſpondetur, ꝙ † doctrinæ allegatæ procedūt
in Rege, aut Pontifice, qui ſi confirmant in for
ma communi, talis confirmatio non extendi-
tur ad actum vitioſum, aut inualidum. ita In-
noc. Abb. in c. inter dilectos. colum. 2. & co-
lum. 4. verſic. 4. oppon. de fide inſtrum. Sed in
caſu noſtro gratia facta in anno 1499. per Se-
reniſſimam Ioannam matrem non poteſt dici
11 inualida reſpectu ſui, † quia illam in vita te-
nebatur ſeruare. Andr. in c. 1. §. quid ergo. de
inueſt. in re alie. fact. Nec reſpectu Reginæ fi-
12 liæ † quæ actione perſonali tenebatur actum
tanquam hæres obſeruare l. cum à matre C. de
rei vind. vnde ſequens cōfirmatio bene illam
roborat, cum non ſit nulla omnino. ita Inno.
in c. cum conſuetudinis. de conſue. vbi dicit
13 ꝙ † quando actus non eſt in totum inualidus,
ſaltim reſpectu perſonæ illum facientis, ſe-
quens generalis confirmatio confirmat, nec
poteſt dici, ꝙ generalis confirmatio non ex-
tendatur ad actum inualidū, ex quo erat vali-
dus ſaltim reſpectu ſui ipſius. ita refert Inno.
Ang. in l. per fundum. ff. de ſeru. ruſti. præd. &
propterea illæ deciſiones Bart. & Bal. non ob-
ſtant.

Vel ſecundò reſpondeo, ꝙ illa confirmatio
Sereniſſimæ Reginæ filiæ in anno 1517. nō fuit
14 in forma communi, ſed ſpecifica: nam dum ei
ſupplicatur confirmare, & quatenus opus eſt
de nouo concedere omnes gratias dictæ Vni-
uerſitati conceſſas per Sereniſſimā Matrem,
& dicta Sereniſſima filia reſpondit per verbū
placet, quatenus in poſſeſſione fuerūt, & ſunt,
quid eſt aliud dicere, niſi placet confirmare, &
quatenus opus eſt de nouo concedere, quate-
nus in poſſeſſione fuerunt, & ſunt, vt videatur
reſpondere petitis. iuxta tex. in cap. inter di-
lectos. vbi Bald. de fide inſtrum. Alex. in con-
ſil. 34. nu. 4. volum. 1. Dec. in conſil. 37. col. 3.
15 volum. 1. & 373. num. 11. Vnde † quid impor-
tat hæc ſignatura, niſi ſi non valeat confirma-
tio, valeat, vt noua conceſſio. ita Io. Andr. in
d. c. inter dilectos. & bene declarat Abb. in 4.
oppo. Afflict. in c. 1. de vaſſa. decrep. ætat. co-
lum. 8. verſi. vltimò verba. Et cum illa verba
ſint conditionalia, quatenus in poſſeſſione, vt
docet Loffred. cōſi. 41. nu. 11. & ſunt verba ſpe-
cificata, & nō in forma communi, vt dicemus.
Et aduertant Domini, vt aliàs dixi in lectura

Vltimò pro hac opin. allego doct. Andr. de Iſer. in c. 1. §. & iterum. in 6. col. de cap. Corr.
5 dum dicit † ſi eccleſia habet feudum à domino, & ei vnitur alia eccleſia, & poſtea eccleſia cui eſt facta vnio deſtruatur, illud feudum eccleſiæ deſtructæ cui remanet? Andr. dicit, quod remanet illi eccleſiæ quæ vnita fuit. Sic in propoſito. Noſtra Vniuerſitas fuit vnita Aquilæ, quæ fuit deſtructa, remanent priuilegia eccleſiæ vnitæ. Et ita concludendum videtur, quòd priuilegia nõ ſint extincta: maximè quia ſtatim ſequuta rebellione Aquilæ. Ita interpretatus fuit Illuſtriſſimus Cardinalis Columna cum eius Collaterali Conſilio in anno 1530. quod obſeruentur priuilegia dictæ Vniuerſitati non obſtante rebellione Aquilæ, quæ promiſſio declarat noſtram intentionẽ, & noſtrum priuilegium durare. Ant. de Butr. Abb. in c. cum dilectus. de conſuetu. in † dubio iudicandum
6 eſt priuilegium durare. Feder. de Sen. in conſi. 233. Decius in conſil. 165. col. 2. in fin. Aymo Crauett. in conſi. 21. num. 14. vol. 1. & ita idem eſſe concludo.

Hæ allegationes fuerunt in anno 1566. de menſe Ianuarij, & cauſa non fuit deciſa in petitorio.

A. D. D. I. T. I. O.

De anno 1579. die 23. Ianuarij hæc cauſa deciſa eſt in petitorio pro Vniuerſitate in Collaterali Conſilio Fabius de Anna.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio rei iudicatæ nocet etiam fiſco, quando venit ex perſona victi.*
2 *Vtilis dominus præfertur directo.*
3 *Exceptio rei iudicatæ maximè obſtat, quando ſententia eſt lata ſincerè, & ſine fraude.*
4 *Sententia nocet etiam in ſuccedente in feudo ex pacto.*
5 *Habens poſſeſſionem caſtri ex literis regijs non requiritur aliud priuilegium, vt nu. 7.*
6 *Donatarius habens poſſeſſionem rei donatæ aliud non requirit.*
8 *Gratia de ſui eſſentia non requirit ſcripturam. ſed poteſt per teſtes probari.*
9 *Confirmatio confirmat actus validos.*
10 *Confirmatio facta à Rege in forma communi nõ cõfirmat actus vitioſos, & inualidos.*
11 *Rex tenetur obſeruare gratiam à ſe factam in vita etiam inualidam.*
12 *Filius Regis ſuccedẽs in Regno tenetur actione perſonali tanquam heres obſeruare factum defuncti.*
13 *Confirmatio generalis confirmat actum inualidum non in totum, ſed ſaltim reſpectu perſonæ ipſam facientis.*
14 *Rex reſpondendo per verbum placet. ſupplicationi, in qua cõtinetur, vt confirmet gratiam à ſuo prædeceſſore factam, & quatenus opus eſt de nouo concedat, videtur vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo concedere, vt videatur reſpondere petitis.*
15 *Signatura ſuperioris facta in confirmatione operatur, vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo dare.*
16 *Verbum confirmamus, & de nouo concedimus, non importat actum de nouo, ſed ſimpliciter actum confirmatorium tantum, & quid ſi eſt dictum, quatenus opus eſt de nouo concedimus, vt nu. ſeq.*
18 *Actus iudicandus eſt nouus, vel confirmatorius à natura eorum quæ contrahuntur, & à verbis quæ dicuntur.*
19 *Confirmatio facta quatenus eſt in poſſeſſione vel ſuit verificata poſſeſſione, dicitur in forma ſpecifica, & non communi.*
20 *Confirmatio in forma communi à ſpecifica nihil differt, niſi ad verificandum illum actum poſſeſſionis.*
21 *Confirmatio facta quatenus in poſſeſſione eſt, videtur limitata gratia ad poſſeſſionem.*
22 *Confirmans gratiam in parte videtur habere notitiam ſpecificam de petitis.*
23 *Contractus dicitur nouus, quando aliquid ab eo detrahitur.*
24 *Feudum dicitur nouum ratione qualitatis.*
25 *Supplicatio in aliqua particula caſſata in cæteris videtur confirmata.*
26 *Confirmatio generaliter facta ſufficit.*
27 *Conceſſo feudo ſine aſſenſu datur cautela, vt baro confirmet, & ſuper illo actu confirmationis expediatur aſſenſus etiam generalis, quod ſufficit, etiam quod non ſit tranſlatiuus dominij, vt nu. 31.*
28 *Aſſenſus generalis patris ſufficit filio donanti cauſa mortis, & etiam ad omnes cauſas, vt num. ſeq.*
30 *Aliud eſt alienare, aliud alienanti cõſentire*
32 *Approbare eſt pluſquam patientia.*
33 *Baro confirmando dicitur approbare: nam confirmare eſt Regis.*
34 *Conſenſus qui fit ſine ſcriptis, non eſt opus dominij tranſlatione.*
35 *Defectus ad obtinendam gratiam in ſupplicatione debent ſpecificari, tamen ſi in ſupplicatione eſt ſignatura per verbum fiat, ſufficit.*
36 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 47.

IN Regia Camera ſummariè, & coram Illuſtriſſimo Prorege vertitur lis inter Illuſtriſſimũ Ducem Nuceriæ actorem ex vna, & Vniuerſitatem Nuceriæ conuentam ſuper petitione prouentuum.

In

In qua cauſa pro dicto Illuſtriſſimo Duce eſt
aduocatus diſertiſſimus patronus cauſarum
famigeratus D. Fabius Marcheſius meus cõ-
pater, & pro Vniuerſitate Magnificus, & vir
Conſiliarius D. Petruspaulus Theodorus. Et
quia aliàs fuit aduocatus pro dicta Vniuerſi-
tate ſuſcepi patrocinium, & Regio fiſco atq;
Illuſtr. Duci oppoſui exceptionem rei iudica-
tæ aliàs inter dictam Vniuerſitatẽ, & dictum
Ducem. Vnde etiam ſi hodie venit Regius
fiſcus, ſibi etiam nocet tex. in cap. ſi cauſa. de
cont. int. vaſ. & aliu. in c. 1. §. ſi vaſſallus de feu-
do ſuo. ſi de feu. defun. mili. Vnde cum in ven-
ditione ciuitatis Nuceriæ factæ per Regium
fiſcum Illuſtriſſimi Duci omnia ſint tranſlata
in Illuſtriſſimum Ducem, & contra eum fuit
lata ſententia, non poteſt Regius fiſcus ex ſuo
iure aliquid prætendere. Vnde † cum opus ſit
1 venire ex perſona vaſſalli victi, obſtat ſenten-
tia, vt Andr. dicit in dictis locis, & hoc eſt dũ
2 Andr. dicit, ꝙ † vtilis dominus præfertur di-
recto, allegat tex. in l. in cauſæ ff. de procurat.
in cap. 1. §. commercium. de prohi. alien. per
3 Loth. maximè † quia illa ſententia fuit lata
ſincerè, & ſine fraude, iux. text. in l. ſi ſponſus
§. vxori. el ſecundo ff. de don. inter vir. & vxo.
Alexan. conſil. 82. colum. 1. volum. 3. ſit diſce-
ptatum in eo iudicio de hodierno iure, ædem
ſcripturæ præſentatæ ab vtraque parte, quo
4 † caſu ſententia etiam in feudo ex pacto no-
ceret, vt optimè Suar. in allegat. 27. Boer. de-
ciſ. 255. Arius Pinellus de bonis mater. in 3.
par. num. 48. & num. 50. Moder. in §. 22. nu. 44.
in cõſuet. Pariſ. cum Sciamus omnia eſſe pro-
curata ad inſtantiam Illuſtriſſimi Ducis, & ſi
hodie tractandum eſſet de proferenda ſenten-
tia, de nouo proferri deberet, ex † quo Sere-
5 niſſima Regina Ioanna ex literis Sereniſſimi
Regis Ferdinandi Secundi, habuit poſſeſſio-
nem dictæ Ciuitatis, quo fit vt aliud priuile-
gium non requiratur, ita Andr. in c. ſcilendum.
6 quib. mod. feud. conſt. poteſt, ꝙ † quando do-
natio præcedit, & poſt donationem poſſeſſio,
aliud non requiritur. Afflict. in c. 1. quid ſit in-
7 ueſt. vbi † ordine Regis miſſus in poſſeſſionem
non habet neceſſe habere priuilegium: nam
8 † ad eſſentiam gratiæ non eſt opus ſcriptura.
Andr. in cap. Imperialem §. præterea ducatus.
colum. 3. verſic. aliàs probabitur per priuile-
gium, vel per teſtes, quam opi. tenuit Francus
in proœm. 6. col. fin. Dec. in rubr. de conſt. & in
conſil. 407. nume. 17. Boer. deciſ. 346. Paris de
reintegratione fol. 127. num. 17. Cum ergo di-
cta Sereniſſima Regina cõceſſit prouentus di-
ctæ Vniuerſitati in anno 1499. & iterum Se-
reniſſima Regina filia in anno 1517. ad eiuſ-
dem Vniuerſitatis inſtantiam omnes gratias,
& immunitates à Sereniſſima Matre conceſ-
ſas confirmauit, & quatenus opus eſt de nouo
conceſſerit, cui confirmationi, & de nouo cõ-
ceſſioni accedit aſſenſus Regius de anno 1518.
quis poterit de iure dubitare, ſententiam
olim iuſtè latam, atque hodie de nouo profe-
rendam.

Nec prædictis obſtat, ꝙ pars aduerſa oppo-
nit, ꝙ illa confirmatio per Reginam filiam in
anno 1517. fuit in forma communi, videlicet
omnium gratiarum illis non expreſſis, cum
9 † confirmatio confirmet actus validos. Bart.
in l. 1. ff. de his, qui ſunt ſui. Bal. in c. 1. per quos
fiat inueſti. Vnde cum conceſſio Sereniſſimæ
Reginæ matris ob defectum aſſenſus non va-
leat, confirmatio ſequens non validat. Nam
10 reſpondetur, ꝙ † doctrinæ allegatæ procedũt
in Rege, aut Pontifice, qui ſi confirmant in for
ma communi, talis confirmatio non extendi-
tur ad actum vitioſum, aut inualidum. ita In-
noc. Abb. in c. inter dilectos. colum. 2. & co-
lum. 4. verſic. 4. oppon. de fide inſtrum. Sed in
caſu noſtro gratia facta in anno 1499. per Se-
reniſſimam Ioannam matrem non poteſt dici
11 inualida reſpectu ſui, † quia illam in vita te-
nebatur ſeruare. Andr. in c. 1. §. quid ergo. de
inueſt. in re alie. fact. Nec reſpectu Reginæ fi-
12 liæ † quæ actione perſonali tenebatur actum
tanquam hæres obſeruare l. cum à matre C. de
rei vind. vnde ſequens cõfirmatio bene illam
roborat, cum non ſit nulla omnino. ita Inno.
in c. cum conſuetudinis. de conſue. vbi dicit
13 ꝙ † quando actus non eſt in totum inualidus,
ſaltim reſpectu perſonæ illum facientis, ſe-
quens generalis confirmatio confirmat, nec
poteſt dici, ꝙ generalis confirmatio non ex-
tendatur ad actum inualidũ, ex quo erat vali-
dus ſaltim reſpectu ſui ipſius. ita refert Inno.
Ang. in l. per fundum. ff. de ſeru. ruſti. præd. &
propterea illæ deciſiones Bart. & Bal. non ob-
ſtant.

Vel ſecundò reſpondeo, ꝙ illa confirmatio
Sereniſſimæ Reginæ filiæ in anno 1517. nõ fuit
14 in forma communi, ſed ſpecifica: nam dum ei
ſupplicatur confirmare, & quatenus opus eſt
de nouo concedere omnes gratias dictæ Vni-
uerſitati conceſſas per Sereniſſimã Matrem,
& dicta Sereniſſima filia reſpondit per verbũ
placet, quatenus in poſſeſſione fuerũt, & ſunt,
quid eſt aliud dicere, niſi placet confirmare, &
quatenus opus eſt de nouo concedere, quate-
nus in poſſeſſione fuerunt, & ſunt, vt videatur
reſpondere petitis. iuxta tex. in cap. inter di-
lectos. vbi Bald. de fide inſtrum. Alex. in con-
ſil. 34. nu. 4. volum. 1. Dec. in conſil. 37. col. 3.
15 volum. 1. & 373. num. 11. Vnde † quid impor-
tat hæc ſignatura, niſi ſi non valeat confirma-
tio, valeat, vt noua conceſſio. ita Io. Andr. in
d. c. inter dilectos. & bene declarat Abb. in 4.
oppo. Afflict. in c. 1. de vaſſa. decrep. ætat. co-
lum. 8. verſi. vltimò verba. Et cum illa verba
ſint conditionalia, quatenus in poſſeſſione, vt
docet Loffred. cõſi. 42. nu. 11. & ſunt verba ſpe-
cificata, & nõ in forma communi, vt dicemus.
Et aduertant Domini, vt aliàs dixi in lectura

Vltimò pro hac opin. allego doct. Andr. de Iſer. in c. 1. §. & iterum. in 6. col. de cap. Corr.
5 dum dicit † ſi eccleſia habet feudum à domino, & ei vnitur alia eccleſia, & poſtea eccleſia cui eſt facta vnio deſtruatur, illud feudum eccleſiæ deſtructæ cui remanet? Andr. dicit, quod remanet illi eccleſiæ quæ vnita fuit. Sic in propoſito. Noſtra Vniuerſitas fuit vnita Aquilæ, quæ fuit deſtructa, remanent priuilegia eccleſiæ vnitæ. Et ita concludendum videtur, quòd priuilegia nõ ſint extincta: maximè quia ſtatim ſequuta rebellione Aquilæ. Ita interpretatus fuit Illuſtriſſimus Cardinalis Columna cum eius Collaterali Conſilio in anno 1530. quod obſeruentur priuilegia dictæ Vniuerſitati non obſtante rebellione Aquilæ, quæ prouiſio declarat noſtram intentionẽ, & noſtrum priuilegium durare. Ant. de Butr. Abb. in c. cum dilectus. de conſuetu. in † dubio iudicandum
6 eſt priuilegium durare. Feder. de Sen. in conſi. 233. Decius in conſil. 265. col. 2. in fin. Aymo Crauett. in conſil. 21. num. 14. vol. 1. & ita iuris eſſe concluſio.

Hæ allegationes fuerunt in anno 1566. de menſe Ianuarij, & cauſa non fuit deciſa in petitorio.

A. D. D. I. T. I. O.

De anno 1579. die 23. Ianuarij hæc cauſa deciſa eſt in petitorio pro Vniuerſitate in Collaterali Conſilio Fabius de Anna.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio rei iudicatæ nocet etiam fiſco, quando venit ex perſona victi.*
2 *Vtilis dominus præfertur directo.*
3 *Exceptio rei iudicatæ maximè obſtat, quando ſententia eſt lata ſincerè, & ſine fraude.*
4 *Sententia nocet etiam in ſuccedente in feudo ex pacto.*
5 *Habens poſſeſſionem caſtri ex literis regijs non requiritur aliud priuilegium, vt nu. 7.*
6 *Donatarius habens poſſeſſionem rei donatæ aliud non requirit.*
8 *Gratia de ſui eſſentia non requirit ſcripturam. ſed poteſt per teſtes probari.*
9 *Confirmatio confirmat actus validos.*
10 *Confirmatio facta à Rege in forma communi nõ cõfirmat actus vitioſos, & inualidos.*
11 *Rex tenetur obſeruare gratiam à ſe factam in vita etiam inualidam.*
12 *Filius Regis ſuccedẽs in Regno tenetur actione perſonali tanquam hæres obſeruare factum defuncti.*
13 *Confirmatio generalis confirmat actum inualidum non in totum, ſed ſaltim reſpectu perſonæ ipſam facientis.*
14 *Rex reſpondendo per verbum placet. ſupplicationi, in qua cõtinetur, vt confirmet gratiam à ſuo prædeceſſore factam, & quatenus opus eſt de nouo concedat, videtur vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo concedere, vt videatur reſpondere petitis.*
15 *Signatura ſuperioris facta in confirmatione operatur, vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo dare.*
16 *Verbum confirmamus, & de nouo concedimus, non importat actum de nouo, ſed ſimpliciter actum confirmatorium tantùm, & quid ſi eſt dictum, quatenus opus eſt de nouo concedimus, vt nu. ſeq.*
18 *Actus iudicandus eſt nouus, vel confirmatorius à natura eorum quæ contrahuntur, & à verbis quæ dicuntur.*
19 *Confirmatio facta quatenus eſt in poſſeſſione vel fuit verificata poſſeſſione, dicitur in forma ſpecifica, & non communi.*
20 *Confirmatio in forma communi à ſpecifica nihil differt, niſi ad verificandum illum actum poſſeſſionis.*
21 *Confirmatio facta quatenus in poſſeſſione eſt, videtur limitata gratia ad poſſeſſionem.*
22 *Confirmans gratiam in parte videtur habere notitiam ſpecificam de petitis.*
23 *Contractus dicitur nouus, quando aliquid ab eo detrahitur.*
24 *Feudum dicitur nouum ratione qualitatis.*
25 *Supplicatio in aliqua particula caſſata in cæteris videtur confirmata.*
26 *Confirmatio generaliter facta ſufficit.*
27 *Conceſſo feudo ſine aſſenſu datur cautela, vt baro confirmet, & ſuper illo actu confirmationis expeditur aſſenſus etiam generalis, quod ſufficit, etiam quod non ſit tranſlatiuus dominij, vt nu. 31.*
28 *Aſſenſus generalis patris ſufficit filio donanti cauſa mortis, & etiam ad omnes cauſas, vt num. ſeq.*
30 *Aliud eſt alienare, aliud alienanti cõſentire.*
32 *Approbare eſt pluſquam patientia.*
33 *Baro confirmando dicitur approbare: nam confirmare eſt Regis.*
34 *Conſenſus qui fit ſine ſcriptis, non eſt opus dominij tranſlatione.*
35 *Defectus ad obtinendam gratiam in ſupplicatione debent ſpecificari, tamen ſi in ſupplicatione eſt ſignatura per verbum fiat, ſufficit.*
36 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 47.

IN Regia Camera ſummariè, & coram Illuſtriſſimo Prorege vertitur lis inter Illuſtriſſimũ Ducem Nuceriæ actorem ex vna, & Vniuerſitatem Nuceriæ conuentam ſuper petitione prouentuum.

In

In qua cauſa pro dicto Illuſtriſſimo Duce eſt
aduocatus diſertiſſimus patronus cauſarum
famigeratus D. Fabius Marcheſius meus cō-
pater, & pro Vniuerſitate Magnificus, & vir
Conſiliarius D. Petruspaulus Theodorus. Et
quia alias fuit aduocatus pro dicta Vniuerſi-
tate ſuſcepi patrocinium, & Regio fiſco atq;
Illuſtr. Duci oppoſui exceptionem rei iudica-
tæ alias inter dictam Vniuerſitatē, & dictum
Ducem. Vnde etiam ſi hodie venit Regius
fiſcus, ſibi etiam nocet tex. in cap. ſi cauſa. de
cont. int. vaſ. & aliu. in c. 1. §. ſi vaſſallus de feu-
do ſuo. ſi de feu. defun. mili. Vnde cum in ven-
ditione ciuitatis Nuceriæ factæ per Regium
fiſcum Illuſtriſſimi Duci omnia ſint tranſlata
in Illuſtriſſimum Ducem, & contra eum fuit
lata ſententia, non poteſt Regius fiſcus ex ſuo
1 iure aliquid prætendere. Vnde † cum opus ſit
venire ex perſona vaſſalli victi, obſtat ſenten-
tia, vt Andr. dicit in dictis locis, & hoc eſt dū
2 Andr. dicit, ꝙ † vtilis dominus præfertur di-
recto, allegat tex. in l. in cauſæ ff. de procurat.
in cap. 1. §. commercium. de prohi. alien. per
3 Loth. maximè † quia illa ſententia fuit lata
ſincerè, & ſine fraude, iux. text. in l. ſi ſponſus
§. vxori. el ſecundo ff. de don. inter vir. & vxo.
Alexan. conſil. 82. colum. 1. volum. 3. ſit diſce-
ptatum in eo iudicio de hodierno iure, ædem
ſcripturæ præſentatæ ab vtraque parte, quo
4 † caſu ſententia etiam in feudo ex pacto no-
cetet, vt optimè Suar. in allegat. 27. Boer. de-
ciſ. 255. Arius Pinellus de bonis mater. in 3.
par. num. 48. & num. 50. Moder. in §. 22. nu. 44.
in cōſuet. Pariſ. cum Sciamus omnia eſſe pro-
curata ad inſtantiam Illuſtriſſimi Ducis, & ſi
hodie tractandum eſſet de proferenda ſenten-
5 tia, de nouo proferri deberet, ex † quo Sere-
niſſima Regina Ioanna ex literis Sereniſſimi
Regis Ferdinandi ſecundi, habuit poſſeſſio-
nem dictæ Ciuitatis, quo fit vt aliud priuile-
gium non requiratur, ita Andr. in c. ſelendum.
6 quib. mod. feud. conſt. poteſt, ꝙ † quando do-
natio præcedit, & poſt donationem poſſeſſio,
aliud non requiritur. Afflict. in c. 1. quid ſit in-
7 ueſt. vbi † ordine Regis miſſus in poſſeſſionem
non habet neceſſe habere priuilegium: nam
8 † ad eſſentiam gratiæ non eſt opus ſcriptura.
Andr. in cap. Imperialem §. præterea ducatus.
colum. 3. verſic. alias probabitur per priuile-
gium, vel per teſtes, quam opi. tenuit Francus
in procem. 6. col. fin. Dec. in rubr. de conſt. & in
conſil. 407. nume. 17. Boer. deciſ. 346. Paris de
reintegratione fol. 127. num. 17. Cum ergo di-
cta Sereniſſima Regina cōceſſit prouentus di-
ctæ Vniuerſitati in anno 1499. & iterum Se-
reniſſima Regina filia in anno 1517. ad einſ-
dem Vniuerſitatis inſtantiam omnes gratias,
& immunitates à Sereniſſima Matre conceſ-
ſas confirmauit, & quatenus opus eſt de nouo
concesſerit, cui confirmationi, & de nouo cō-
ceſſioni acceſſit aſſenſus Regius de anno 1518.
quis poterit de iure dubitare, ſententiam
olim iuſtè latam, atque hodie de nouo profe-
rendam.

Nec prædictis obſtat, ꝙ pars aduerſa oppo-
nit, ꝙ illa confirmatio per Reginam filiam in
anno 1517. fuit in forma communi, videlicet
omnium gratiarum illis non expreſſis, cum
9 † confirmatio confirmet actus validos. Bart.
in l. 1. ff. de his, qui ſunt ſui. Bal. in c. 1. per quos
fiat inueſti. Vndē cum conceſſio Sereniſſimæ
Reginæ matris ob defectum aſſenſus non va-
leat, confirmatio ſequens non validat. Nam
10 reſpondetur, ꝙ † doctrinæ allegatæ procedūt
in Rege, aut Pontifice, qui ſi confirmant in for
ma communi, talis confirmatio non extendi-
tur ad actum vitioſum, aut inualidum. ita In-
noc. Abb. in c. inter dilectos. colum. 2. & co-
lum. 4. verſic. 4. oppon. de fide inſtrum. Sed in
caſu noſtro gratia facta in anno 1499. per Se-
reniſſimam Ioannam matrem non poteſt dici
11 inualida reſpectu ſui, † quia illam in vita te-
nebatur ſeruare. Andr. in c. 1. §. quid ergo. de
inueſt. in re alie. facti. Nec reſpectu Reginæ fi-
12 liæ † quæ actione perſonali tenebatur actum
tanquam hæres obſeruare l. cum à matre C. de
rei vind. vnde ſequens cōfirmatio bene illam
roborat, cum non ſit nulla omnino. ita Inno.
in c. cum conſuetudinis. de conſue. vbi dicit
13 ꝙ † quando actus non eſt in totum inualidus,
ſaltim reſpectu perſonæ illum facientis, ſe-
quens generalis confirmatio confirmat, nec
poteſt dici, ꝙ generalis confirmatio non ex-
tendatur ad actum inualidū, ex quo erat vali-
dus ſaltim reſpectu ſui ipſius. ita refert Inno.
Ang. in l. per fundum. ff. de ſeru. ruſti. præd. &
propterea illæ deciſiones Bart. & Bal. non ob-
ſtant.

Vel ſecundò reſpondeo, ꝙ illa confirmatio
Sereniſſimæ Reginæ filiæ in anno 1517. nō fuit
14 in forma communi, ſed ſpecifica † nam dum ei
ſupplicatur confirmare, & quatenus opus eſt
de nouo concedere omnes gratias dictæ Vni-
uerſitati conceſſas per Sereniſſimā Matrem,
& dicta Sereniſſima filia reſpondit per verbū
placet, quatenus in poſſeſſione fuerint, & ſunt,
quid eſt aliud dicere, niſi placet confirmare, &
quatenus opus eſt de nouo concedere, quate-
nus in poſſeſſione fuerunt, & ſunt, vt videatur
reſpondere petitis. iuxta tex. in cap. inter di-
lectos. vbi Bald. de fide inſtrum. Alex. in con-
ſil. 34. nu. 4. volum. 1. Dec. in conſil. 37. col. 3.
15 volum. 1. & 373. num. 11. Vnde † quid impor-
tat hæc ſignatura, niſi ſi non valeat confirma-
tio, valeat, vt noua conceſſio. ita Io. Andr. in
d. c. inter dilectos. & bene declarat Abb. in 4.
oppo. Afflict. in c. 1. de vaſſa. decrep. ætat. co-
lum. 8. verſi. vltimò verba. Et cum illa verba
ſint conditionalia, quatenus in poſſeſſione, vt
docet Loffred. cōſi. 41. nu. 11. & ſunt verba ſpe-
cificata, & nō in forma communi, vt dicemus.
Et aduertant Domini, vt alias dixi in lectura

Vltimò pro hac opin. allego doct. Andr. de Iſer. in c. 1. §. & iterum. in 6. col. de cap. Corr. dum dicit † ſi eccleſia habet feudum à domi-
5 no, & ei vnitur alia eccleſia, & poſteà eccleſia cui eſt facta vnio deſtruatur, illud feudum eccleſiæ deſtructæ cui remanet? Andr. dicit, quod remanet illi eccleſiæ quæ vnita fuit. Sic in propoſito. Noſtra Vniuerſitas fuit vnita Aquilæ, quæ fuit deſtructa, remanent priuilegia eccleſiæ vnitæ. Et ita concludendum videtur, quòd priuilegia nõ ſint extincta: maximè quia ſtatim ſequuta rebellione Aquilæ. Ita interpretatus fuit Illuſtriſſimus Cardinalis Columna cum eius Collaterali Conſilio in anno 1550. quod obſeruentur priuilegia dictæ Vniuerſitati non obſtante rebellione Aquilæ, quæ prouiſio declarat noſtram intentionẽ, & noſtrum priuilegium durare. Ant. de Butr. Abb. in c. cum dilectus. de conſuetu. in † dubio iudicandum
6 eſt priuilegium durare. Feder. de Sen. in conſi. 233. Decius in conſil. 265. col. 2. in fin. Aymo Crauett. in conſi. 21. num. 14. vol. 1. & ita iuris eſſe concludo.

Hæ allegationes fuerunt in anno 1566. de menſe Ianuarij, & cauſa non fuit deciſa in petitorio.

ADDITIO.

De anno 1579. die 23. Ianuarij hæc cauſa deciſa eſt in petitorio pro Vniuerſitate in Collaterali Conſilio Fabius de Anna.

SVMMARIVM.

1 *Exceptio rei iudicatæ nocet etiam fiſco, quando venit ex perſona victi.*
2 *Vtilis dominus præfertur directo.*
3 *Exceptio rei iudicatæ maximè obſtat, quando ſententia eſt lata ſincerè, & ſine fraude.*
4 *Sententia nocet etiam in ſuccedente in feudo ex pacto.*
5 *Habens poſſeſſionem caſtri ex literis regijs non requiritur aliud priuilegium, vt nu. 7.*
6 *Donatarius habens poſſeſſionem rei donatæ aliud non requirit.*
8 *Gratia de ſui eſſentia non requirit ſcripturam, ſed poteſt per teſtes probari.*
9 *Confirmatio confirmat actus validos.*
10 *Confirmatio facta à Rege in forma communi nõ cõfirmat actus vitioſos, & inualidos.*
11 *Rex tenetur obſeruare gratiam à ſe factam in vita etiam inualidam.*
12 *Filius Regis ſuccedẽs in Regno tenetur actione perſonali tanquam hæres obſeruare factum defuncti.*
13 *Confirmatio generalis confirmat actum inualidum non in totum, ſed ſaltim reſpectu perſonæ ipſam facientis.*
14 *Rex reſpondendo per verbum placet ſupplicationi, in qua cõtinetur, vt confirmet gratiam à ſuo prædeceſſore factam, & quatenus opus eſt de nouo concedat, videtur vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo concedere, vt videatur reſpondere petitis.*
15 *Signatura ſuperioris facta in confirmatione operatur, vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo dare.*
16 *Verbum confirmamus, & de nouo concedimus, non importat actum de nouo, ſed ſimpliciter actum confirmatorium tantum, & quid ſi eſt dictum, quatenus opus eſt de nouo concedimus, vt nu. ſeq.*
18 *Actus iudicandus eſt nouus, vel confirmatorius à natura eorum quæ contrahuntur, & à verbis quæ dicuntur.*
19 *Confirmatio facta quatenus eſt in poſſeſſione vel ſint verificata poſſeſſione, dicitur in forma ſpecifica, & non communi.*
20 *Confirmatio in forma communi à ſpecifica nihil differt, niſi ad verificandum illum actum poſſeſſionis.*
21 *Confirmatio facta quatenus in poſſeſſione eſt, videtur limitata gratia ad poſſeſſionem.*
22 *Confirmans gratiam in parte videtur habere notitiam ſpecificam de petitis.*
23 *Contractus dicitur nouus, quando aliquid ab eo detrahitur.*
24 *Feudum dicitur nouum ratione qualitatis.*
25 *Supplicatio in aliqua particula caſſata in cæteris videtur confirmata.*
26 *Confirmatio generaliter facta ſufficit.*
27 *Conceſſo feudo ſine aſſenſu datur cautela, vt hæres confirmet, & ſuper illo actu confirmationis expediatur aſſenſus etiam generalis, quod ſufficit, etiam quod non ſit translatiuus dominij, vt nu. 31.*
28 *Aſſenſus generalis patris ſufficit filio donanti cauſa mortis, & etiam ad omnes cauſas, vt num. ſeq.*
30 *Aliud eſt alienare, aliud alienanti cõſentire*
32 *Approbare eſt pluſquam patientia.*
33 *Baro confirmando dicitur approbare: nam confirmare eſt Regis.*
34 *Conſenſus qui fit ſine ſcriptis, non eſt opus dominij tranſlatione.*
35 *Defectus ad obtinendam gratiam in ſupplicatione debent ſpecificari, tamen ſi in ſupplicatione eſt ſignatura per verbum fiat, ſufficit.*
36 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 47.

IN Regia Camera ſummariè, & coram Illuſtriſſimo Prorege vertitur lis inter Illuſtriſſimũ Ducem Nuceriæ actorem ex vna, & Vniuerſitatem Nuceriæ conuentam ſuper petitione prouentuum.

In

In qua cauſa pro dicto Illuſtriſſimo Duce eſt
aduocatus diſertiſſimus patronus cauſarum
famigeratus D. Fabius Marcheſius meus cõ-
pater, & pro Vniuerſitate Magnificus, & vir
Conſiliarius D. Petruſpaulus Theodorus. Et
quia aliàs fuit aduocatus pro dicta Vniuerſi-
tate ſuſcepi patrocinium, & Regio fiſco atq;
Illuſtr. Duci oppoſui exceptionem rei iudica-
tæ aliàs inter dictam Vniuerſitatẽ, & dictum
Ducem. Vnde etiam ſi hodie venit Regius
fiſcus, ſibi etiam nocet tex. in cap. ſi cauſa. de
contr. int. vaſ. & aliu. in c. 1. §. ſi vaſſallus de feu-
do ſuo. ſi de feu. defun. mili. Vnde cum in ven-
ditione ciuitatis Nuceriæ factæ per Regium
fiſcum Illuſtriſſimi Duci omnia ſint tranſlata
in Illuſtriſſimum Ducem, & contra eum fuit
lata ſententia; non poteſt Regius fiſcus ex ſuo
1 iure aliquid prætendere. Vnde † cum opus ſit
venire ex perſona vaſſalli victi, obſtat ſenten-
tia, vt Andr. dicit in dictis locis, & hoc eſt dũ
2 Andr. dicit, ꝙ † vtilis dominus præfertur di-
recto, allegat tex. in l. in cauſæ ff. de procurat.
in cap. 1. §. commercium, de prohi. alien. per
3 Loth. maximè † quia illa ſententia fuit lata
ſincerè, & ſine fraude, iux. text. in l. ſi ſponſus
§. vxori. el ſecundo ff. de don. inter vir. & vxo.
Alexan. conſil. 82. colum. 1. volum. 3. ſit diſce-
ptatum in eo iudicio de hodierno iure, æedem
ſcripturæ præſentatæ ab vtraque parte; quo
4 † caſu ſententia etiam in feudo ex pacto no-
ceret, vt optimè Suar. in allegat. 27. Boer. de-
ciſ. 255. Arius Pinellus de bonis mater. in 3.
par. num. 48. & num. 50. Moder. in §. 22. nu. 44.
in cõſuet. Pariſ. eum Sciamus omnia eſſe pro-
curata ad inſtantiam Illuſtriſſimi Ducis, & ſi
hodie tractandum eſſet de proferenda ſenten-
5 tia, de nouo proferri deberet, ex † quo Sere-
niſſima Regina Ioanna ex literis Sereniſſimi
Regis Ferdinandi Secundi, habuit poſſeſſio-
nem dictæ Ciuitatis, quo fit vt aliud priuile-
gium non requiratur, ita Andr. in c. feudum.
6 quib. mod. feud. conſt. poteſt, ꝙ † quando do-
natio præcedit, & poſt donationem poſſeſſio,
aliud non requiritur. Afflict. in c. 1. quid ſit in-
7 ueſt. vbi † ordine Regis miſſus in poſſeſſionem
non habet neceſſe habere priuilegium: nam
8 † ad eſſentiam gratiæ non eſt opus ſcriptura.
Andr. in cap. Imperialem §. præterea ducatus.
colum. 3. verſic. aliàs probabitur per priuile-
gium, vel per teſtes, quam opi. tenuit Francus
in procem. 6. col. fin. Dec. in rubr. de conſt. & in
conſil. 407. nume. 17. Boer. deciſ. 346. Paris de
reintegratione fol. 127. num. 17. Cum ergo di-
cta Sereniſſima Regina cõceſſit prouentus di-
ctæ Vniuerſitati in anno 1499. & iterum Se-
reniſſima Regina filia in anno 1517. ad eiuſ-
dem Vniuerſitatis inſtantiam omnes gratias,
& immunitates à Sereniſſima Matre conceſ-
ſas confirmauit, & quatenus opus eſt de nouo
concesſerit, cui confirmationi, & de nouo cõ-
ceſſioni acceſſit aſſenſus Regius de anno 1518.
quis poterit de iure dubitare, ſententiam
olim iuſtè latam, atque hodie de nouo profe-
rendam.

Nec prædictis obſtat, ꝙ pars aduerſa oppo-
nit, ꝙ illa confirmatio per Reginam filiam in
anno 1517. fuit in forma communi, videlicet
omnium gratiarum illis non expreſſis, cum
9 † confirmatio confirmet actus validos. Bart.
in l. 1. ff. de his, qui ſunt ſui. Bal. in c. 1. per quos
fiat inueſti. Vnde cum conceſſio Sereniſſimæ
Reginæ matris ob defectum aſſenſus non va-
leat, confirmatio ſequens non validat. Nam
10 reſpondetur, ꝙ † doctrinæ allegatæ procedũt
in Rege, aut Pontifice, qui ſi confirmant in for
ma communi, talis confirmatio non extendi-
tur ad actum vitioſum, aut inualidum. ita In-
noc. Abb. in c. inter dilectos. colum. 2. & co-
lum. 4. verſic. 4. oppon. de fide inſtrum. Sed in
caſu noſtro gratia facta in anno 1499. per Se-
reniſſimam Ioannam matrem non poteſt dici
11 inualida reſpectu ſui, † quia illam in vita te-
nebatur ſeruare. Andr. in c. 1. §. quid ergo. de
inueſt. in re alie. fact. Nec reſpectu Reginæ fi-
12 liæ † quæ actione perſonali tenebatur actum
tanquam hæres obſeruare l. cum à matre C. de
rei vind. vnde ſequens cõfirmatio bene illam
roborat, cum non ſit nulla omnino. ita Inno.
in c. cum conſuetudinis. de conſue. vbi dicit
13 ꝙ † quando actus non eſt in totum inualidus,
ſaltim reſpectu perſonæ illum facientis, ſe-
quens generalis confirmatio confirmat, nec
poteſt dici, ꝙ generalis confirmatio non ex-
tendatur ad actum inualidũ, ex quo erat vali-
dus ſaltim reſpectu ſui ipſius. ita refert Inno.
Ang. in l. per fundum. ff. de ſeru. ruſti. præd. &
propterea illæ deciſiones Bart. & Bal. non ob-
ſtant.

Vel ſecundò reſpondeo, ꝙ illa confirmatio
Sereniſſimæ Reginæ filiæ in anno 1517. nõ fuit
14 in forma communi, ſed ſpecifica † nam dum ei
ſupplicatur confirmare, & quatenus opus eſt
de nouo concedere omnes gratias dictæ Vni-
uerſitati conceſſas per Sereniſſimã Matrem,
& dicta Sereniſſima filia reſpondit per verbũ
placet, quatenus in poſſeſſione fuerũt, & ſunt,
quid eſt aliud dicere, niſi placet confirmare, &
quatenus opus eſt de nouo concedere, quate-
nus in poſſeſſione fuerunt, & ſunt, vt videatur
reſpondere petitis. iuxta tex. in cap. inter di-
lectos. vbi Bald. de fide inſtrum. Alex. in con-
ſil. 34. nu. 4. volum. 1. Dec. in conſil. 37. col. 3.
15 volum. 1. & 373. num. 11. Vnde † quid impor-
tat hæc ſignatura, niſi ſi non valeat confirma-
tio, valeat, vt noua conceſſio. ita Io. Andr. in
d. c. inter dilectos. & bene declarat Abb. in 4.
oppo. Afflict. in c. 1. de vaſſa. decrep. ætat. co-
lum. 8. verſi. vltimò verba. Et cum illa verba
ſint conditionalia, quatenus in poſſeſſione, vt
docet Loffred. cõſ. 41. nu. 11. & ſunt verba ſpe-
cificata, & nõ in forma communi, vt dicemus.
Et aduertant Domini, vt aliàs dixi in lectura

Vltimò pro hac opin. allego doct. Andr. de Iſer. in c. 1. §. 6. & iterum in 6. col. de cap. Corr. dum dicit † ſi eccleſia habet feudum à domino, & ei vnitur alia eccleſia, & poſteà eccleſia cui eſt facta vnio deſtruatur, illud feudum eccleſiæ deſtructæ cui remanet? Andr. dicit, quod remanet illi eccleſiæ quæ vnita fuit. Sic in propoſito. Noſtra Vniuerſitas fuit vnita Aquilæ, quæ fuit deſtructa, remanent priuilegia eccleſiæ vnitæ. Et ita concludendum videtur, quòd priuilegia nõ ſint extincta: maximè quia ſtatim ſequuta rebellione Aquilæ. Ita interpretatus fuit Illuſtriſſimus Cardinalis Columna cum eius Collaterali Conſilio in anno 1530. quod obſeruentur priuilegia dictæ Vniuerſitati non obſtante rebellione Aquilæ, quæ prouiſio declarat noſtram intentionẽ, & noſtrum priuilegium durare. Ant. de Butr. Abb. in c. cum dilectus, de conſuetu. in † dubio iudicandum
6 eſt priuilegium durare. Feder. de Sen. in conſi. 233. Decius in conſil. 165. col. 2. in fin. Aymo Crauett. in conſi. 21. num. 14. vol. 1. & ita iuris eſſe concludo.

Hæ allegationes fuerunt in anno 1566. de menſe Ianuarij, & cauſa non fuit deciſa in petitorio.

A D D I T I O.

De anno 1579. die 23. Ianuarij hæc cauſa deciſa eſt in petitorio pro Vniuerſitate in Collaterali Conſilio Fabius de Anna.

S V M M A R I V M.

1 *Exceptio rei iudicatæ nocet etiam fiſco, quando venit ex perſona victi.*
2 *Vtilis dominus præfertur directo.*
3 *Exceptio rei iudicatæ maximè obſtat, quando ſententia eſt lata ſincerè, & ſine fraude.*
4 *Sententia nocet etiam in ſuccedente in feudo ex pacto.*
5 *Habens poſſeſſionem caſtri ex literis regijs non requiritur aliud priuilegium, vt nu. 7.*
6 *Donatarius habens poſſeſſionem rei donatæ aliud non requirit.*
8 *Gratia de ſui eſſentia non requirit ſcripturam. ſed poteſt per teſtes probari.*
9 *Confirmatio confirmat actus validos.*
10 *Confirmatio facta à Rege in forma communi nõ cõfirmat actus vitioſos, & inualidos.*
11 *Rex tenetur obſeruare gratiam à ſe factam in vita etiam inualidam.*
12 *Filius Regis ſuccedẽs in Regno tenetur actione perſonali tanquam hæres obſeruare factum defuncti.*
13 *Confirmatio generalis confirmat actum inualidum non in totum, ſed ſaltim reſpectu perſonæ ipſam facientis.*
14 *Rex reſpondendo per verbum placet. ſupplicationi, in qua continetur, vt confirmet gratiam à ſuo prædeceſſore factam, & quatenus opus eſt de nouo concedat, videtur vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo concedere, vt videatur reſpondere petitis.*
15 *Signatura ſuperioris facta in confirmatione operatur, vt ſi non valeat, vt confirmatio videatur de nouo dare.*
16 *Verbum confirmamus, & de nouo concedimus, non importat actum de nouo, ſed ſimpliciter actum confirmatorium tantum, & quid ſi eſt dictum, quatenus opus eſt de nouo concedimus, vt nu. ſeq.*
18 *Actus iudicandus eſt nouus, vel confirmatorius à natura eorum quæ contrahuntur, & à verbis quæ dicuntur.*
19 *Confirmatio facta quatenus eſt in poſſeſſione vel ſuit verificata poſſeſſione, dicitur in forma ſpecifica, & non communi.*
20 *Confirmatio in forma communi à ſpecifica nihil differt, niſi ad verificandum illum actum poſſeſſionis.*
21 *Confirmatio facta quatenus in poſſeſſione eſt, videtur limitata gratia ad poſſeſſionem.*
22 *Confirmans gratiam in parte videtur habere notitiam ſpecificam de petitis.*
23 *Contractus dicitur nouus, quando aliquid ab eo detrahitur.*
24 *Feudum dicitur nouum ratione qualitatis.*
25 *Supplicatio in aliqua particula caſſata in cæteris videtur confirmata.*
26 *Confirmatiò generaliter facta ſufficit.*
27 *Conceſſo feudo ſine aſſenſu datur cautela, vt baro confirmet, & ſuper illo actu confirmationis expediatur aſſenſus etiam generalis, quod ſufficit, etiam quod non ſit tranſlatiuus dominij, vt nu. 31.*
28 *Aſſenſus generalis patris ſufficit filio donanti cauſa mortis, & etiam ad omnes cauſas, vt num. ſeq.*
30 *Aliud eſt alienare, aliud alienanti cõſentire*
32 *Approbare eſt pluſquam patientia.*
33 *Baro confirmando dicitur approbare: nam confirmare eſt Regis.*
34 *Conſenſus qui fit ſine ſcriptis, non eſt opus dominij tranſlatione.*
35 *Defectus ad obtinendam gratiam in ſupplicatione debent ſpecificari, tamen ſi in ſupplicatione eſt ſignatura per verbum fiat, ſufficit.*
36 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 47.

IN Regia Camera ſummariè, & coram Illuſtriſſimo Prorege vertitur lis inter Illuſtriſſimũ Ducem Nuceriæ actorem ex vna, & Vniuerſitatem Nuceriæ conuentam ſuper petitione prouentuum.

In

In qua cauſa pro dicto Illuſtriſſimo Duce eſt
aduocatus diſertiſſimus patronus cauſarum
famigeratus D. Fabius Marcheſius meus cō-
pater, & pro Vniuerſitate Magnificus, & vir
Conſiliarius D. Petruspaulus Theodorus. Et
quia aliàs fuit aduocatus pro dicta Vniuerſi-
tate ſuſcepi patrocinium, & Regio fiſco atq;
Illuſtr. Duci oppoſui exceptionem rei iudica-
tæ aliàs inter dictam Vniuerſitatē, & dictum
Ducem. Vnde etiam ſi hodie venit Regius
fiſcus, ſibi etiam nocet tex. in cap. ſi cauſa. de
cont. int. vaſ. & aliū. in c. 1. §. ſi vaſſallus de feu-
do ſuo. ſi de feu. defun. mili. Vnde cum in ven-
ditione ciuitatis Nuceriæ factæ per Regium
fiſcum Illuſtriſſimi Duci omnia ſint tranſlata
in Illuſtriſſimum Ducem, & contra eum fuit
lata ſententia, non poteſt Regius fiſcus ex ſuo
1 iure aliquid prætendere. Vnde † cum opus ſit
venire ex perſonæ vaſſalli victi, obſtat ſenten-
tia, vt Andr. dicit in dictis locis, & hoc eſt dū
2 Andr. dicit, ꝙ † vtilis dominus præfertur di-
recto, allegat tex. in l. in cauſæ ff. de procurat.
in cap. 1. §. commercium. de prohi. alien. per
3 Loth. maximè † quia illa ſententia fuit lata
ſincerè, & ſine fraude, iux. text. in l. ſi ſponſus
§. vxori. eſ ſecundo ff. de don. inter vir. & vxo.
Alexan. conſil. 82. colum. 1. volum. 3. ſit diſce-
ptatum in eo iudicio de hodierno iure, eædem
ſcripturæ præſentatæ ab vtraque parte, quo
4 † caſu ſententia etiam in feudo ex pacto no-
cetet, vt optimè Suar. in allegat. 27. Boer. de-
ciſ. 255. Arius Pinellus de bonis mater. in 3.
par. num. 48. & num. 50. Moder. in §. 22. nu. 44.
in cōſuet. Pariſ. cum Sciamus omnia eſſe pro-
curata ad inſtantiam Illuſtriſſimi Ducis, & ſi
hodie tractandum eſſet de proferenda ſenten-
5 tia, de nouo proferri deberet, ex † quo Sere-
niſſima Regina Ioanna ex literis Sereniſſimi
Regis Ferdinandi Secundi, habuit poſſeſſio-
nem dictæ Ciuitatis, quo fit vt aliud priuile-
gium non requiratur, ita Andr. in c. ſciendum.
6 quib. mod. feud. conſt. poteſt, ꝙ † quando do-
natio præcedit, & poſt donationem poſſeſſio,
aliud non requiritur. Afflict. in c. 1. quid ſit in-
7 ueſt. vbi † ordine Regis miſſus in poſſeſſionem
non habet neceſſe habere priuilegium: nam
8 † ad eſſentiam gratiæ non eſt opus ſcriptura.
Andr. in cap. Imperialem §. præterea ducatus.
colum. 3. verſic. aliàs probabitur per priuile-
gium, vel per teſtes, quam opi. tenuit Francus
in procem. 6. col. fin. Dec. in rubr. de conſt. & in
conſil. 407. nume. 17. Boer. deciſ. 346. Paris de
reintegratione fol. 127. num. 17. Cum ergo di-
cta Sereniſſima Regina cōceſſit prouentus di-
ctæ Vniuerſitati in anno 1499. & iterum Se-
reniſſima Regina filia in anno 1517. ad eiuſ-
dem Vniuerſitatis inſtantiam omnes gratias,
& immunitates à Sereniſſima Matre conceſ-
ſas confirmauit, & quatenus opus eſt de nouo
concesſerit, cui confirmationi, & de nouo cō-
ceſſioni acceſſit aſſenſus Regius de anno 1518.

quis poterit de iure dubitare, ſententiam
olim iuſtè latam, atque hodie de nouo profe-
rendam.

Nec prædictis obſtat, ꝙ pars aduerſa oppo-
nit, ꝙ illa confirmatio per Reginam filiam in
anno 1517. fuit in forma communi, videlicet
omnium gratiarum illis non expreſſis, cum
9 † confirmatio confirmet actus validos. Bart.
in l. 1. ff. de his, qui ſunt ſui. Bal. in c. 1. per quos
fiat inueſti. Vnde cum conceſſio Sereniſſimæ
Reginæ matris ob defectum aſſenſus non va-
leat, confirmatio ſequens non validat. Nam
10 reſpondetur, ꝙ † doctrinæ allegatæ procedūt
in Rege, aut Pontifice, qui ſi confirmant in for
ma communi, talis confirmatio non extendi-
tur ad actum vitioſum, aut inualidum. ita In-
noc. Abb. in c. inter dilectos. colum. 2. & co-
lum. 4. verſic. 4. oppon. de fide inſtrum. Sed in
caſu noſtro gratia facta in anno 1499. per Se-
reniſſimam Ioannam matrem non poteſt dici
11 inualida reſpectu ſui, † quia illam in vita te-
nebatur ſeruare. Andr. in c. 1. §. quid ergo. de
inueſt. in re alie. facti. Nec reſpectu Reginæ fi-
12 liæ † quæ actione perſonali tenebatur actum
tanquam hæres obſeruare l. cum à matre C. de
rei vind. vnde ſequens cōfirmatio bene illam
roborat, cum non ſit nulla omnino. ita Inno.
in c. cum conſuetudinis. de conſue. vbi dicit
13 ꝙ † quando actus non eſt in totum inualidus,
ſaltim reſpectu perſonæ illum facientis, ſe-
quens generalis confirmatio confirmat, nec
poteſt dici, ꝙ generalis confirmatio non ex-
tendatur ad actum inualidū, ex quo erat vali-
dus ſaltim reſpectu ſui ipſius. ita refert Inno.
Ang. in l. per fundum. ff. de ſeru. ruſti. præd. &
propterea illæ deciſiones Bart. & Bal. non ob-
ſtant.

Vel ſecundò reſpondeo, ꝙ illa confirmatio
Sereniſſimæ Reginæ filiæ in anno 1517. nō fuit
14 in forma communi, ſed ſpecifica † nam dum ei
ſupplicatur confirmare, & quatenus opus eſt
de nouo concedere omnes gratias dictæ Vni-
uerſitati conceſſas per Sereniſſimā Matrem,
& dicta Sereniſſima filia reſpondit per verbū
placet, quatenus in poſſeſſione fuerūt, & ſunt,
quid eſt aliud dicere, niſi placet confirmare, &
quatenus opus eſt de nouo concedere, quate-
nus in poſſeſſione fuerunt, & ſunt, vt videatur
reſpondere petitis. iuxta tex. in cap. inter di-
lectos. vbi Bald. de fide inſtrum. Alex. in con-
ſil. 34. nu. 4. volum. 1. Dec. in conſil. 37. col. 3.
15 volum. 1. & 373. num. 11. Vnde † quid impor-
tat hæc ſignatura, niſi ſi non valeat confirma-
tio, valeat, vt noua conceſſio. ita Io. Andr. in
d. c. inter dilectos. & bene declarat Abb. in 4.
oppo. Afflict. in c. 1. de vaſſa. decrep. ætat. co-
lum. 8. verſi. vltimò verba. Et cum illa verba
ſint conditionalia, quatenus in poſſeſſione, vt
docet Loffred. cōſi. 41. nu. 11. & ſunt verba ſpe-
cificatiua, & nō in forma communi, vt dicemus.
Et aduertant Domini, vt aliàs dixi in lectura

Digitized by Google

16 d.cap.1.de vaſſ.decrep.ætat.ꝙ † illi doctores,
qui dicunt (confirmamus,& de nouo concedi-
mus) non importare actum de nouo, loquun-
tur ſimpliciter, vt Andr.ibi, & concludunt a-
ctum eſſe confirmatorium tantùm. Tamen
in caſu noſtro ſumus in actu, de cuius natura
cenſeri debet nouus in hærede diſponente ſu-
per re aliàs cōceſſa,& ſunt alia ampliora ver-
ba, videlicet *confirmamus, & quatenus opus*
17 *eſt de nouo concedimus*, quæ † verba *quatenus
opus eſt*, oſtendunt voluntatem cōcedendi de
nouo, ſi opus erat,& confirmatio non ſufficie-
18 bat. † Et propterea Andr. ibidem dicebat à
natura eorum, quæ contrahuntur, & à ver-
bis quæ dicuntur, actus iudicandus eſt nouus,
vel confirmatorius.

Tertiò iſta confirmatio eſt in forma ſpeci-
19 fica. primò quia † cōfirmatio *quatenus in poſ-
ſeſſione fuit, & eſt*, verificata poſſeſſione, vt in
caſu noſtro, confirmatio non eſt in forma cō-
muni, ſed ſpeciali. ita Ripa in conſil.6.de re-
20 ſcript.in 2.lib. & † nihil differt confirmatio in
forma communi à cōfirmatione in forma ſpe-
cifica, niſi quia verificant illum actum poſſeſ-
ſionis, vt glo.Pariſ. in §.5.glo.vnica nume.78.
21 Secundò † cū Regina filia confirmauerit, *qua-
tenus in poſſeſſione*, videtur gratia limitata ad
poſſeſſionē,vt Abb.conſiderat in c.2.de treug.
& pac. Fely.in cap.ſi ſuper literis.col.9.de re-
ſcript.nume.11.in 4.regu.limit.1.verſic.vnde
dicit Abb.latè concludit Loffred. in conſil.8.
nu.54.cum ſeq.Vnde per talem ſignaturam
quatenus in poſſeſſione fuit,& fuerunt, non ap-
probatur tota gratia, ſed limitatur,& appro-
22 batur in parte,ergo ſequitur, ꝙ † quādo quis
cōfirmat gratias in parte, videtur habere no-
titiam ſpecificam l.tribunus §.fi. ff.de mil.te-
23 ſta.Bal.in d.c.1.per quos fiat inueſt.& † quan-
do detrahitur aliquid à contractu dicitur no-
uus cōtractus l.iuriſgentiū §.adeo ff. de pact.
24 & † feudum dicitur nouū ratione qualitatis.
25 Bal.in c.1.an agnat.& † quatenus caſſatur ali-
qua particula ſupplicationis,in cæteris vide-
tur confirmata. Rot. in antiquis deciſ.44. Fe-
ly.vbi ſupra. Vnde cum dicta Sereniſſima Re-
gina confirmauerit in parte, videtur habuiſſe
notitiam omnium.

26 Sed conſiderandum eſt,ꝙ † nos ſumus in a-
liis terminis. Sereniſſima Mater cōceſſit pro-
uentus, Sereniſſima Filia confirmat in gene-
re, dico ꝙ ſufficit. Andr. in cap. Imperialem,
27 in prin.in addit.in illa q ſi † defunctus conceſ-
ſit feudum ſine aſſenſu, dat cautelam,vt ſuper
illa conceſſione defuncti hæres conſentiat, &
ſuper illo conſenſu expediatur aſſenſus. Nec
ibi Andr. requirit aſſenſum in indiuiduo, &
propterea generalis ſufficit, vt in aſſenſu ge-
nerali vendendi feudum, idem Andr. in prin-
28 cipio, colum.2. dixit † & in filio donante aſ-
ſenſus generalis patris ſufficit l.filiusfamilias
§.nonnunquam, ff. de donatio. vbi Paulus de
29 Caſtro,& Fulg.& † filio agenti ſufficiebat cō-
ſenſus generalis ad omnes cauſas ipſius pa-
tris, in l.non ſolū. C.de bon.quæ lib.& ibi Al-
ber. de Roſa. num.13.Ang.Alex.in l.ſi quis mi-
hi bona §.iuſſum, col.fin. ff. de acquir.hæred.
vnde ſufficit, ꝙ ſuper nouo conſenſu hæredis
30 ſit impetratus aſſenſus,& † aliud eſt alienare,
aliud alienanti conſentire, dicit tex.in l.aliud
ff. de verb.ſigniſ.& And.in d.cap. Imperialem.
in principio, col.2. Gloſ.Pariſ. multa in tit.1.
glo.13.num.10. Vnde cum requiratur nouus
31 conſenſus hæredis ſuper actu defuncti † ſuffi-
cit ꝙ ſit approbatorius, nec requiritur ꝙ ſit
tranſlatiuus dominij, ita Luc.de Pen.in l.præ-
dia C.de loc.præd.ciuil.lib.11.allegat tex.in
32 l.3.ff.de noxal. ꝙ † approbare eſt pluſquam
pati, ergo approbatio hæredis, quæ eſt plus
patientia, ſufficit, & in Barone non vocatur
33 confirmatio,ſed approbatio † nam confirma-
re Regis eſt. Abb.dicit in c.1.de loc.2. notab.
Dec.in l.more maiorum, nu.27.ff.de iur.omn.
34 ind. & † conſenſus fit ſine ſcriptis, vnde non
eſt opus dominij tranſlatione, vt notat Lucas
de Pen.in l.ſi quos .nu.8.C.de decur. lib.10.&
vide tex.in l.planè ff.pro ſoc.

Non omitto etiam, quòd Rebuffus in pra-
cti.in ſecunda par.ſigna.num. 23, dicit, quòd
35 † licet defectus pro obtinenda gratia deberet
ſpecificari, tamen ſi in ſupplicatione eſt ſi-
gnatura per verbum fiat, ſufficit. Ita in pro-
poſito, licet gratiæ debuiſſent exprimi, vt ſe-
quens confirmatio illas validaret, ſufficit il-
la ſignatura per verbum fiat. Et propterea
concludo, gratiam illam eſſe nouo conſenſu
hæredis ratificatam, & approbatam, & ſuper
ea expeditum eſſe aſſenſum Regis, & propte-
rea valuiſſe, & tenuiſſe, & ſententiam aliàs la-
tam contra Ducem obſtare fiſco, & ſi non la-
ta eſſet, de nouo proferendam.

36 Et † iden facto verbo in ſacro Collaterali
Conſilio, in quo aderat ille doctiſſimus Feu-
diſta Dom.Regens Villanus, die 19. Ianuarij
1568. fuit abſoluta Vniuerſitas Nuceriæ ab
impetitione Regij Fiſci, & Illuſtriſſimi Du-
cis. Et ego poſt multos dies allocutus fui di-
ctum Dominum Villanum, quid ſucceſſori-
bus conſulendum eſſet, vtrum nouus conſen-
ſus hæredis ſufficiebat in noſtris terminis ge-
neralis, an eſſet neceſſarius ſpecificus, &
tranſlatiuus dominij, dixit mihi, ſufficere ge-
neralem.

SVMMARIVM.

1 *Vſus poteſt importare ſeruitutem.*
2 *Vſus importat commoditatem, quam quis habet gratia ſui victus,ſed non eſt ſeruitus, ſed commoditas, vt nu.ſeq.*
4 *Exceptio rei iudicatæ non obſtat, cum aliud ſit*

ſit petitum, & aliud deciſum, vt nu. 6.

5 *Seruitus aut inter viuos, aut in vltima voluntate conſtituitur.*

7 *Exceptio rei iudicatæ non obſtat, quando eſt diuerſus modus agendi, vt nu. 9.*

8 *Habens aliquid iure ſeruitutis, poteſt illud locare, ſecus ſi iure victus, & neceſſitatis tantùm.*

10 *Exceptio rei iudicatæ in actione reali nõ obſtat agenti actione perſonali ad eandem rem.*

11 *Exceptio rei iudicatæ in ſeruitute præſcripta non obſtat eidẽ actori agenti ad eandem rem ex alia ſpecie ſeruitutis.*

12 *Sententia generalis reducitur ad particulariter petita.*

13 *Exceptio ſententiæ generalis non obſtat, niſi in ſpecialiter petitis.*

14 *Sententia eſt ferenda in particulariter petitis, licet ſit largius articulatum.*

15 *Contrariorum eadem eſt diſciplina.*

16 *Exceptio rei iudicatæ non obſtat in petitis per viam exceptionis, quãdo poſtea petuntur principaliter, & variatur modus, & finis agendi.*

17 *Vſus paſcendi, aut aquam accipere, vel ligna ex nemore Vniuerſitati nullo iure denegari poteſt.*

18 *Sententia iniuſta non eſt ſententia.*

19 *Sententia lata in vſufructu obſtat in vſu, quod an ſit verum, vide inf. nu. 24.*

20 *Vſus eſt pars ſeruitutis, & continetur in vſufructu.*

21 *Vſus eſt pars vſusfructus ſubiectiua, & non integralis.*

22 *Sententia lata in toto non obſtat in parte ſubiectiua.*

23 *Iter ſub actu comprehenditur, vt pars ſubiectiua, & non integralis.*

25 *Deciſio quæſtionis.*

26 *A ſententia Præfecti prætorio interlocutoria non appellatur ad finem retardandi.*

27 *Exceptiones reſeruatæ ad merita cauſæ, de eis cognoſci non poteſt niſi vſque ad concluſum in cauſa.*

28 *Conceſſa terra Baroni cum montibus, non per hoc ciues excluduntur ab vſu montium.*

29 *Verbum liberè, poſitum in cõceſſionibus, vel ſententiis non includit vſus naturale, quod inest rei, vt nu. 36.*

30 *Euictio quæ ex natura rei venit, non cenſetur excluſa ſub quauis forma verborum.*

31 *Conſanguineus non tenetur de euictione rei venditæ per retractum.*

32 *Promittens ſoluere totum integrè tertias, non poteſt compelli ſoluere totum in feudalibus, ſed debet ſibi excomputari adhoa, quæ eſt onus reale.*

33 *Sententia non obſtat in his, quæ debentur ex natura rei.*

34 *Sola intelligitur ſecundum terminos iuris.*

35 *Sententia non intelligitur pluſquam verba ſonant.*

37 *Sententia declarans dominum eſſe fida, & fidare poſſe exteros, nõ per hoc tollit vſum naturalem ciuibus, & idem nu. 48.*

38 *Sententia intelligitur lata ex cauſa, quæ ex actis colligitur.*

39 *Sententia præſumitur lata prout de iure proferri debet.*

40 *Sententia lata pro actore non excedit contenta in libello.*

41 *Argumentum de maiori ad minus non valet in exceptione rei iudicatæ.*

42 *Exceptio rei iudicatæ ad actum non obſtat eidem agenti ad iter.*

43 *Sententia lata in parte non obſtat in ſubintellectis à iure.*

44 *Actio differt à condictione ex lege.*

45 *Executio facienda vniuerſitati non poteſt fieri in vſu competente vniuerſitati.*

46 *Vſus importat tantùm victum.*

47 *Sententia quæ poteſt dupliciter intelligi, intelligitur in illo ſenſu contrario magis eam alleganti.*

49 *Sententia debet interpretari, vt non reddatur iniqua.*

50 *Sententia declarans aliquid pleno iure, & liberè ſpectare, videtur omnem commoditatem alteri competentem excludere.*

51 *In aliqua re poteſt vnus eam habere pleno iure, & alter vſum: vtrum ſtant ſimul, vt nu. 54 & 53.*

52 *Idem eſt dicere plenè, & liberè.*

55 *Vſufructuarius capit fructus propria authoritate, & non à manu hæredis.*

56 *Vſusfructus, & in morte, & in vita finitur.*

57 *Vſufructus finitur morte ciuili, ſecus in alimentis.*

ALLEGATIO 48.

De exceptione rei iudicatæ.

IN cauſa Vniuerſitatis Lauri cũ Illuſtriſſ. eius Marchione dum nouiſſimè petijt vſum in montaneis, dictus Illuſtriſſ. Marchio oppoſuit exceptionem rei iudicatæ. Nam in eadẽ Regia Camera fuit prolata ſententia declarando dictas montaneas ſpectare dicto Illuſtriſſ. Marchioni liberas à quocunque onere ſeruitutis per dictam Vniuerſitatem prætenſæ.

Pro cuius exceptionis excluſione præſuppono, quòd † vſus poteſt importare ſeruitu-
1 tem, iuxt. text. in l. prima ff. de vſufruct. leg.
2 iunct. glo. in l. prima ff. de vſu, & habit. & † poteſt importare commoditatem, quamquis habet gratia ſui victus l. plenum §. equitij ff. de vſu, & hab. l. in lege cenſoria ff. de verbor. ſignif. l. in teſtamento ff. de auro, & arg. lega.

3 & † hoc vltimo caſu non eſt ſeruitus, ſed commoditas. Vnde cum ſentētia declarauit liberas à ſeruitute, non comprehendit caſum noſtrum, cum non iure ſeruitutis, ſed victus gra-
4 tia, hoc petimus † ergo aliud eſt petitum, & aliud deciſum, ergo non obſt. l. ſi quis cum totum §. & generaliter ff. de excep. rei iud. ſerui-
5 tus † aut conſtituitur inter viuos, aut in vltima voluntate l. 1. ff. de ſeruit. leg. vbi Bar. ergo
6 † non petitur ſeruitus: quia conſtituta inter viuos, aut in vltima voluntate, aut præſcripta, ſed per officium iudicis, & iuris diſpoſitione, iux. l. vſum aquæ C. de aquæduct. lib. 11. aut ex pragmatica Regis Ferdinandi Primi, ergo hodie non peto illud, quod petitum eſt.
7 Secundò † licèt idem peteretur, eſt diuerſus modus agendi: nam in prima cauſa fuit intentata cōfeſſoria, licere Vniuerſitati paſcua ſumere iure ſeruitutis l. ſicuti §. ſi quæratur ff. ſi ſeru. vind. §. æquè inſt. de actio. Alber. in l. teſtatrix §. 1. ff. ſi ſeru. vind. hodie imploratū eſt officium iudicis, implorando remedium l. vſum aquæ. & pragmaticæ, quod continet mi-
8 nus. Nam † ſi iure ſeruitutis iſtud haberem, poſſem locare alijs, & inquilinos recipere: ſi vſus, & victus gratia, pro neceſſitate tantùm l. 4. §. 1. ff. de vſu, & habit. d. l. vſum aquæ. cum l. ſeq. ibi *vſus ciuium pro neceſſitate præſtatur.*
9 ergo † cum diuerſis ſit modus agendi, exceptio non obſtat.
Pro qua opin. allego tex. in l. ſi. ff. de excep.
10 rei iud. vbi † ſi eſt actum reali actione, & fuit lata ſententia contra actorem, poteſt idem actor actione perſonali ex ſtipulatu agere ad eandem rem. Vnde licèt ſit actum confeſſoria in primo iudicio, poſſum hodie agere condi-
11 ctione ex. l. vſum aquæ: imò † cum in primo iudicio fuit actum pro ſeruitute præſcripta, quia de ea tantùm Vniuerſitas in ſuo libello dixerat, ſententia ſequens, dum dicit *liberas ab omni onere ſeruitutis prætenſæ*, opus eſt, vt intelligatur de præſcripta; & ſic de ſeruitute præſcripta iudicatum non obſtat, dum aliàs prætenderem aliam ſeruitutis ſpeciem, probat tex. in l. ſi mater §. denique. verſi. ſi quis ff.
12 de excep. rei iud. vbi † ſi petitio eſt particularis, ſentētia licèt eſſet generalis, reducitur ad
13 particularem petitionem: imò † ſi petitio eſſet particularis, proſecutio, & ſententia vniuerſalis, exceptio rei iudic. non obſtat, niſi in particulariter petitis: nam origo petitionis attenditur l. ſi mater §. & an eandem cum glo. in verb. origo. Et ita in terminis Socy. in conſil. 18. colum. penul. vol. 1. qui multos allegat, & Pariſius in c. ab aduerſario, num. 12. de excep. vnde cum petitio eſt particularis de ſeruitute præſcripta, licèt proſecutio fuiſſet magis larga in articulis, non obſtat exceptio ni-
14 ſi in petitione particulari: nam † quando libellus eſt particularis, licèt in articulis productum eſſet aliquid largius, & plus, ſuper illo pluri iudicandum non eſt. Io. And. in cap. ex conqueſtione. de reſtit. ſpoliat. Io. Fab. in l. ſi. de repli. in princip. Loffred. noſter cumulat in conſi. 25. col. fin. ergo ſententia non eſt intelligenda, quòd montaneæ ſint liberæ ab omni onere ſeruitutis præſcriptæ. Et cum ex deductis in articulis plus petitione non potuit ſequi condemnatoria, ergo non potuit ſequi abſoluto-
15 ria, vt † contrariorum eadem ſit diſciplina.
Imò etiam quòd iſte vſus fuiſſet deductus, prout non fuit deductus, nō poteſt dici eſſe dedu-
16 ctum niſi per viam exceptionis. Nam † dum Illuſtriſſ. Comitiſſa petijt declarari mōtaneas liberas, Vniuerſitas comparuit excipiendo ſibi deberi ſeruitutem præſcriptam. Hodie deducitur per viam principalis petitionis, vtrū obſtet exceptio. Bar. in l. qui Romæ §. duo fratres, in 5. oppoſ. ff. de verbo. oblig. Bald. in l. ſin. autem §. ſi. ff. de neg. geſt. dicunt, quòd ſi victus in exceptione, poſtea in ſecundo iudicio mutare vult modum, & finem, poteſt agere non obſtante exceptione, in caſu noſtro mutatur modus: quia diuerſis remedijs, officio iudicis videlicet, mutatur finis: quia in primo iudicio finis Vniuerſitatis erat tantùm poſſe paſcua ſumere cum ſuis animalibus tātùm, nec in dictis montaneis poſſe fidari alios exteros. Hodie intentio, & finis Vniuerſitatis eſt tantùm ſumere paſcua, & pro victu tantùm ſimul cū alijs exteris, ergo exceptio nō obſtat, has doctrinas communes refert Socyn. in l. naturaliter §. nihil commune ff. de acq. poſſ. col. 3. & in conſi. 264. viſis inſtrumentis, 8. col. verſi. in 6. quæſt. vol. 2. vbi ponit exemplum, quando variatur modus, & finis, vt etiam per Iaſ. in d. §. duo fratres. & Claud. de Seiſello, vbi allegat tex. in l. vindicantem. ff. de euict.
Vbi quòd non fuerit iudicatum de hoc vſu, prout de commoditate pro victu, conſidero quòd
17 † nullo iure talis vſus denegari potuit Vniuerſitati, iuxta text. in l. vſum aquæ. & pragmaticæ prædictæ, & ex conſuetudine totius Italiæ vaſſalli habent vnde aquam, ligna, & herbas paſcere poſſint, vt Petr. de Antiboli in tracta. de muner. Mar. Fricc. in 2. lib. auth. 46. fol. 32. Couar. in lib. practicarum quæſt. c. 37. ſatis probat, cum ergo nullo iure potuit vſus denegari, ergo dicendum, iudices non iudicaſſe: nam aliàs ſi indicatum fuiſſe intelligere-
18 mus, ſententia † eſſet iniuſta, & propterea potius non eſſe iudicatum dicendum eſt, hoc arguendi modo conſuluit Dec. in conſi. 96. col. fin. vol. 1. Aym. in conſi. 88.
19 Nec prædictis obſtat, quòd † ſententia in ſeruitute obſtet in vſu, tanquam lata ſuper toto
20 obſtat in parte, cum † vſus ſit pars ſeruitutis, & contineatur ſub vſufructu l. per ſeruum §. 1.
21 ff. de vſu, & habit. Nam reſpondeo, quòd † licet vſus ſit pars vſusfructus, tamen non eſt pars
22 integralis, ſed ſubiectiua, & † ideo ſententia lata in toto non obſtat in parte ſubiectiua l. ſi

mater.

mater §.ſi iter.vbi glo.in 2.ſolu. ff.de except.
23 rei iud.vbi † licet iter ſub actu comprehenda-
tur, diuerſa eſt petitio actus à petitione itine-
ris: quia non comprehenditur, vt pars inte-
gralis, ſed vt pars ſubiectiua, allegat glo.tex.
in l.iuſiurandum §.ſi quis vſumfructum. cum
glo.in verb.debito. & in verſi. non valere ff.de
acceptill.& ita declarat Cuma. in d.§. ſi iter.
24 Vnde † licet millies ſub vſufructu contineatur
vſus: quia non continetur, vt pars integralis,
ſed vt ſubiectiua, lata ſententia ſuper vſufru-
ctu nõ extenditur ad vſum: tanto magis, quia
iſte vſus, quem nos prætendimus, non eſt ſer-
uitus, ſed commoditas pro victu, nec iure ſer-
uitutis nobis debetur.

Et quamuis ex prædictis clarè pateat, ex-
ceptionem non obſtare, tamen ſaltim dubiam
reddũt exceptionem, vt idem dubio iudican-
dum ſit. Dec.in conſil.445.nu.43.& propterea
omnino eſt dicendum ea non obſtante proce-
25 di ad vlteriora, prout † die vltimo Nouembr.
1568. in Collaterali Conſilio facto verbo per
D.Alonſum de Salazar, fuit prouiſum, proce-
dendum eſſe ad vlteriora exceptione ad meri-
ta reſeruata. Votauerunt D.Reuerterius Re-
gens. D.Bermudes Regens. D. Hernandus
de Auolos doctus Locumtenẽs Regiæ Came-
ræ. D.Scipio Cutinarius nũc digniſſimus Re-
gens. D.Sancta Crucius. D.Moles. D. Da-
uid. D.Villanus Regens erat infirmus.

Et quia ſtatim illuſtr. Marchio reclamauit
à decreto, & allegauit ſuſpectum dictũ domi-
num Hernandũ de Auolos, qui forte pro Vni-
uerſitate votauerat, D.Scipio Cutinarius re-
ceſſerat pro Curia Regis Sereniſſimi, & D.Sa-
lazar fuit miſſus in Apuliam, & forte omnia
iſta tria vota fuerunt pro nobis, fuit inſtatum
vt pro obſeruantia decreti procederetur in
cauſa vſus, antequã tractetur cauſa reclama-
tionis, & totum, vt reuerteretur D. Salazar,
qui fuerat Commiſſarius cauſæ. Et quod omnino
procedi debeat in cauſa ordinaria vſus ante
26 proceſſum in cauſa reclamationis: patet † quia
eſt decretum interlocutorium à quo ad finem
retardandi non appellatur, eſt enim Præfecti
prætorio l.1.C.de ſent.præf. præt.l.formam C.
de offic.præfect.præt.l.epiſcopali C.de epiſco-
pali audien.& hoc in terminis tradit Afflict.in
conſtitutione Regni exceptiones filiationis.
27 num.9. & † quando ſunt reſeruatæ exceptio-
nes, nõ poteſt cognoſci de exceptionibus. niſi
vſque ad concluſionem in cauſa, vt dixit Alex.
in conſi.182.vol.6.col.2.verſi.poſtremò.Et ſic
fuit executum, quod fuit proceſſus in cauſa vſus,
& examinati teſtes vſque ad concluſionem, vt
facto verbo in Regio Collaterali Conſilio de
menſe Martij die 18.in anno 1569.fuit proui-
ſum. Actuarius Ioan. Vincentius Carionus.

Et introducta cauſa reclamationis iterum
allegani, quod licèt ſententia declarauerit, mon-
taneas ſpectare liberè abſque onere ſeruitu-
tis prætenſæ per ipſam Vniuerſitatem, nõ vi-
detur comprehendi vſus iſte. Nam iſte vſus
28 pro victu venit de natura rei.Vnde † conceſſa
terra Baroni vna cum montibus, non exclu-
duntur ciues ab vſu prædicto. Luc. de Pen. in
29 d.l.vſum aquæ. Vnde † illud verbum liberè,
non includit onus naturale, quod ineſt rei. Ita
Iaſon in l.1.C.de Sacroſan. Eccl.num.12.Go-
zad.in conſi.58. num.22.& conſil.91.nu.7.vbi
allegat duo conſilia Alex. & facit glo. notab.
30 in l.ſi familiæ C.fam.erciſc.vbi † non cenſetur
excluſa euictio, quæ prouenit ex natura rei, ſub
31 quauis verborum forma. Et † ideo cõſangui-
neus non tenetur de euictione re vendita per
32 retractũ euicta. Et † qui integrè promiſit ſol-
uere tertias, non poteſt compelli ad ſoluendũ
totum in feudalibus, & ſibi debet excompu-
tari ad hoc: cum ex natura rei ſit illud onus.
33 Vnde † ſententia non comprehendit hunc v-
ſum; cum veniat ex natura, non obſtante illo
34 verbo liberè † ſententia intelligitur ſecũdum
terminos iuris. Aym.Crau.in conſil.10.nu.2.
35 conſi. 188.num.8. ſententia † non intelligitur
pluſquam verba ſonant l.1.C.ſi plures vn.ſent.
Alex.conſi.48.nu.9.vol.6.Curt.Iun. in conſil.
36 153.num.19.& † propterea montaneas liberè
& abſque onere ſeruitutis præſcriptæ, non il-
lius quæ venit ex natura rei; & ex victu natu-
rali: maximè quia in illo primo iudicio nihil
potuit deduci, neque deductum eſt, vt tollere
potuiſſet hunc vſum: nam conceſſio cum mon-
tibus, & aquis non tollit vſum, vt Luc.de Pen.
dixit † eſſe dominũ fidæ poſſe fidare exteros,
37 non tollit hunc vſum. Diffidaſſe ciues Lauri
non eſt contrarium vſui noſtro: quia potuerũt
ibi depaſcere animalia vltra vſum, & propte-
rea meritò ſi debebant ſoluere diffidã, & ideo
omnia quæ in illo proceſſu deducta fuere, non
ſunt cõtraria præſenti iudicio. Et ideo dicen-
dum eſt non eſſe cognitum de hoc vſu, ſenten-
38 tia † intelligitur ex cauſa, quæ colligitur ex
actis l.Iulianus ff.ad exhib. Pau.de Caſt. in l.ſi
rem ff.de excep.rei iud. optimè Aym. in conſi.
74.num.16.Curt.Iun.in conſi.79.num.3. Sen-
39 tentia † præſumitur lata, vt proferri debuit
de iure. Aym.in cõſi.23.nu.2.& vt minus cen-
ſeatur condemnatus, & leuiter, contra reum.
40 † ſententia lata pro actore non excedit con-
tenta in libello. Aym.in conſil.45.nu.5.Curt.
Iun.in conſi.179.nu.3.Aym.in d.conſil.74.nu-
me.11. in libello quid petitum eſt, niſi decla-
rari dominium montanearum, cum poteſtate
fidandi, & diffidandi, iſtud tantùm declaratũ
eſt, quod non contradicit vſui noſtro pro ne-
ceſſitate victus, cum gratia pietatis, & miſe-
rationis hoc detur non iure ſeruitutis.

Non obſtat, quod in prima ſententia iudicatũ
eſt, homines Lauri teneri ad fidam, ſi volunt
depaſcere ergo dum hodie volunt gratis pa-
41 ſcere pro vſu, eſſet quid maius; Nam † in ex-
ceptione rei iud. non valet argumentũ de ma-
iori

iori ad minus, vt aliàs dixi, per l. ſi mater §.
42 iter. vbi † ſententia lata in actu, qui continet pluſquam iter, non obſtat agenti ad iter. Et Bald. in cap. 1. de contr. in ter. dom. de port.
43 fratris mei col. fi. dicit, quod † ſententia lata ſuper parte, ſuper illa obſtat, non in ſubintellectis de iure Curr. Iun. in d. conſ. 153. nu. 19. allegat text. vbi Panor. in cap. dilectus, de offic. ord. Vnde omnino dicendum, vſum licèt deductum, quod non credo, non eſſe ſuper eo iudicatum.

Tanto fortius quia verba ſententiæ dicunt, *liberè à quocunque onere ſeruitutis prætēſa per Vniuerſitatem*, & hodie non petatur iſte vſus aliqua actione ſed cõdictione ex l. vſum aquæ
44 differt † actio à condictione ex lege, vt Bart. dicit in l. 1. ff. de condi. ex l. verſic. 3. quæro. Vnde quis declarauit mõtaneas liberas à ſeruitute legis, aut officij iudicis ratione cōpetentiæ? Et quod iſte vſus non ſit ius ſed facultas, aut cōmoditas, allego And. de Iſer. in conſt. Reg. Dubitationem, vbi quærit † eſſet exequendum
45 cõtra Vniuerſitatem, verum poſſet exequi facere ſuper hoc vſu? Dicit And. quod non. Et aſſignat rationem: quia Vniuerſitas nullam habet proprietatem, ſed vſum tantum. Et licèt And. de Iſer. loquatur in vſu aquarum, & fluminum, tamen Afſli. ibi dicit in nemoribus, & piſcationibus, & allegat l. etiam C. de exec. rei iud. nam † vſus importat tantùm victum,
46 allegatur text. in l. interdum §. quoties ff. de publica. ibi *ſiue venalia, ſiue vſualia*, quem allegat Neap. in proœ. conſuetudinem, in verſ. vſualia nu. 331. maximè quia ſententiam interpretando iam operatur effectum ſuum, vt ciues Lauri non poſſint ibi depaſcere animalia iure ſeruitutis, quod eſſet omnia animalia, nunc verò de his quæ ad neceſſarium victum tantū. Et † quando ſententia poteſt du-
47 pliciter intelligi, intelligitur in illo ſenſu cõtrario magis eam alleganti, ita Soc. in conſ. 134. viſa petitione col. 2. ver. præterea dato vol. 1. vbi allegat gl. & doct. in l. veteribus ff. de pactis, & ſtante pro vera opin. Afſli. prout
48 eſt, quod † vſus non poſſit denegari ciuibus, vt optimè dixit in conſtitutione cum per partes Apuliæ in 3. not. nu. 12. & quòd ita fuit iudicatum in Sacro Conſilio in anno 1513. ſi prædicta ſententia de vſu intelligeretur eſſet ini-
49 qua, † & propterea potius interpretāda quòd de hoc vſu non loquatur, ita Socy. in d. conſ. 134. in fin. 2. colu. verſ. præterea cum ſententia eſſet iniquè latè ſine aliquibus iuribus, aut probationibus.

Audiui quod acutiſſimus D. Fabius Marcheſius aduocatus dicti Illuſtr. Marchionis ponderabat libellū, in quo dicebatur, montaneas ſpectare pleno iure, & ſententiam, in qua di-
50 citur liberè, quaſi † iſta verba pleno iure, & liberè, omnem commoditatem tollerent, & ſic vſum iſtum: de iſtis verbis videndus eſt Fely. in cap. auditis col. 4. de præſcrip. & in c. conqueſtus, de foro comp. Tiraq. de retract. conuen. §. 2. glo. vnj. nu. 38. Nam reſpondeo, quod
51 † iſta verba non tollunt cõmoditatem victus, & ſtant ſimul, quod vnus habeat rem plenam, & plenè, & alius habeat victum ſuper ea Bar. in l. alio ff. de alim. & cib. leg. col. 3. ver. item
52 quæro num. 9. dicit, quod † idem eſt dicere plenè & liberè, allegat tex. in l. fideicõmiſſa §. quãquam ff. de lega. 3. Capic. deciſ. 96. nu. 5. pro qua reſponſione allego tex. in l. raptores, §. 1.
53 ſin autem C. de epiſco. & cleric. vbi † bona raptoris Diaconiſſam eccleſiæ conſignentur, vt dum viuit Diaconiſſa ab eadem eccleſia habeat vſumfructum, & eccleſia omnem proprietatem, ac plenam poſſeſſionem. Vbi non
54 inconuenit, † quod ibi eccleſia habeat plenam proprietatem, & poſſeſſionem & alius habeat commoditatem victus. Et illa verba *vſumfructum*, Bal. ibi. col. 2. in 6. notab. exponit cõmoditatem. Et ponderatur tex. ille ſupra in §. bona. ibi *ipſa ſola dum viuit habeat ſufficiens ſolatium pleno dominio eccleſiæ reſeruato*. Et ſic datur caſus quòd vnus habeat rem in plena proprietate & dominio, & alius habeat in eadem re victum pietatis gratia. Ita illum text. intelligit Alber. ibi nu. 3. & quòd hoc ſit verū ponderatur ille tex. ibi dū dicit, *vſumfructum*
55 *ab eccleſia conſequatur*, vſufructuarius † cœpit propria authoritate, & non de manu alterius l. fundi Trebatiani ff. de vſufr. leg. 3. dum dicit *vſumfructum dum ſupereſt conſequatur*, er-
56 go de commoditate victus: nam † non ſolum morte ſed in vita vſufructus finiri poteſt §. fi-
57 nitur, inſti. de vſufr. nam † morte ciuili vſuſfructus finitur, ſed alimenta non l. ſi deportati ff. de lega. 3. ergo clarè ſunt duo iura ibidē in d. §. bona. & in d. §. ſin autem, quod non repugnat, quin in vna & eadem re eodem tempore vnus habeat dominium plenum, plenam poſſeſſionem, & alius commoditatem victus, licèt millies libellus de pleno iure, atque ſententia conformis fuiſſet, & propterea clarè dicēdum eſt exceptionem nõ obſtare, & bene fuiſſe pronūſum per Regiam Cameram.

Aliàs nihilominus quia D. Hernandus de Auolos vt ſuſpectus nō votauit D. Scipio Cutinarius erat abſens, qui forte votauerunt pro Vniuerſitate, ſuperuenit D. Ribera in locum Didaci de Scouara, & dubito ne ille D. Salazar dominus meus ſolus, aut cum vno alio votauerunt, & remāſit, & fuit die 22. Maij. 1570. reuocatum primum decretum, & prouiſum, exceptionem obſtare à quo decreto fuit reclamatum, & obtentum à ſua Maieſtate quòd adderentur duo alij domini ad votandum, & fuerunt additi D. Vitellus, & D. Franciſcus de Rocca Hiſpanus doctus, & potens. Et cum Regius Fiſcus cum D. Illuſtr. Marchione inſtaret pro reuocatione adiunctorum coram Illuſtriſs. Cardinale Granuela Domino meo, facto

Digitized by Google

facto verbo in præſentia ſua Illuſtriſſimæ Dominationis, per admodum circunſpectum D. meum Salazar fuit prouiſum, quòd cauſa expediretur ſine adiunctis. Et cum iterum Vniuerſitas habuiſſet recurſum ſuę Maieſtati, fuit iterum reſcriptũ, quòd oppoſitis non obſtãtibus adiuncti interueniãt in cauſa: nam reuocatio adiunctorũ in Collaterali Conſilio fuit ex quadam prætenſa ſubreptitione allegata ex aduerſo: nõ enim in primis literis erat dictum, ꝙ cauſa expedita erat in Conſilio Collaterali, ſed ſolum in Regia Camera. Forte ſi ſua Maieſtas hoc ſciuiſſet, vtique non dediſſet adiunctos, cum multi eſſent iudices. Sed quia in illis ſecundis literis omnia erant enarrata, & quòd Illuſtr. Regẽs Cutinarius votauit prima vice hic in ea cauſa, & quòd fuit votata in Collaterali Conſilio bene ſciebat. Ideo fuerũt aliæ expeditæ, & de ipſarum executione tractetur. Fuit peruentum ad certam concordiã, quam Deus noſter exequi iubeat, hæc tamen imprimere volui.

SVMMARIVM.

1 *Literæ Regiæ, in quibus Rex iubet ſolui ſua debita ſuis ſubditis, ſunt de iuſtitia, & nõ dicitur gratiam facere.*

2 *Pragmatica reſpicit futura.*

3 *Pragmatica non trahit̃ ad cauſas pendẽtes.*

4 *Pragmatica Regia eſſet iniqua proſpiciens ſibi, & ſuo Fiſco.*

5 *Quando Principi narrantur obſtantia committenti negocium de iuſtitia, non obſtant tunc contraria, vt nu. 8.*

6 *Appellans poſt tres ſententias Principi narrando illas eſſe latas, ſi Princeps committit cauſam iudicibus, videtur obſtaculum trium ſententiarum ſublatum.*

7 *Rex non præſumit̃ velle præiudicare, quando reſcriptum eſt contra tertium.*

9 *Rex prouidens ex certa ſcientia habetur ac ſi in illis caſibus, in quibus opus eſt clauſula non obſtante, habeatur propoſita.*

10 *Rex ſcienter faciens contra ius videtur diſpenſare.*

ALLEGATIO 49.

Circa Pragmaticam de non renou. liberrantijs in anno.

IN præſenti cauſa iſtorum Magnificorum de Conte cum Regio Fiſco illud reſcriptum ſuæ Maieſtatis apud Madrictum die 11. Februarij optimè ſufficit pro recuperanda pecunia ſibi per Curiam debita non obſtante amiſſione liberantiarum, & pragmatica edita de illis non renouãdis in anno 1540. Et licet Regius Fiſcus ponderet pro ſe illa verba eiuſdem reſcripti ibi. *che al ſupplicante ſe li adminiſtri breue complimẽto de giuſtitia*, quaſi iuſtitia ſit dum rigor pragmaticæ obſeruatur. Vnde conſiderandum eſt, vt Andr. dicit in cap. quoniam de proh. feudalie.
1 per Loth. col. 2. quòd † literæ Regiæ, in quibus Rex iubet ſolui debita ſuis ſubditis ſunt de iuſtitia, & dicitur non gratiã ſed iuſtitiam facere. Et ideo dum iſti Magnifici de Conte mutuant in anno 1529. Regiæ Curiæ ducatos decẽ mille pro ſoluendis militibus, & de anno 1530. expeditur liberantia, quæ fuit amiſſa, & ſupplicatum de anno 1539. ſuæ Maieſtati, vt nõ obſtante amiſſione liberantiarum, fieret ſolutio, & ſua Maieſtas iubet fieri ſolutionem, ſequens pragmatica de anno 1540.
2 non includit hunc caſum: quia † pragmatica reſpicit futura c. 2. c. fin. de conſtit. Bart. in l. omnes populi ff. de iuſti. & iur. pragmatica
3 † non trahitur ad cauſas pẽdentes in authen. vt in medio lit. ſacr. iuſſ. §. ſuper hoc, & in authent. vt eum de appell. cogno. in princi. Afflict. in pragmatica Regis Catholici capta & erepta in deciſ. 396. & optimum verbum
4 Bal. in l. teſtium C. de teſt: vbi Salyc. Et † nõ eſt dubium quòd pragmatica eſſet iniqua proſpiciẽs ſibi & ſuo Fiſco, etiam ſi ſtatutum expreſsè diceret, ad iam cauſas finitas non extenderetur Bart. in l. fi. C. ſent. reſcin. non poſſ. in l. cauſas C. de tranſact. Vnde cum ſua Maieſtas de anno 1539. iuſſit ſolui pecuniam, negocium erat finitum, pragmatica ſequens non includeret illum caſum.

Secundò dato, quòd pragmatica includeret illum caſum: tamen quia in iſto vltimo reſcripto de anno 1569. ſunt omnia enarrata Regi, & quòd liberantiæ erãt amiſſæ, & quòd pragmatica obſtabat, & ſua Maieſtas committit cauſam ſuo Illuſtriſſimo Proregi, de iure om-
5 nino pragmatica non obſtat. Nam † quando ſunt narrata obſtantia, commiſſum negotium de iuſtitia, deputatus iudex, tunc non obſtãt contraria, ita Bald. in c. ſtuduiſti, de off. leg. Alex. in conſ. 77. in cauſa 2. col. vol. 2. Barba.
6 in d. c. ſtuduiſti vbi dicit, quòd † ſi eſt narratum Principi, eſſe latas tres ſententias, petẽs appellationem cõmitti, & Princeps committat cauſam iudicibus, obſtaculum trium ſententiarum eſt ſublatum, & Bal. ſequitur Ang. in §. exhæredatos, in auth. de hæred. & falcid. quem allegat Fely. in c. 1. de conſtit. nu. 32. & licet Iaſ. in d. l. cauſas videatur Bald. impugnare: tamen quia rationes ſuæ concludunt,
7 † quando reſcriptum eſſet contra tertium, cõtra quem nõ præſumitur Regem velle præiudicare, ſed quando reſcriptum eſſet contra ſeipſum procedit dictum Bal. vt habetur per Bald. in l. fin. de conſtit. in princi. in procem. feud. in verſic. aliqua colu. 2. in prin. contra quam Bald. deciſionem (dicit Idem Iaſon.) diffi-

difficile eſt obtinere in l.iuſtitia ff. de iuſtitia, & iure col.2.

Tertiò, vltra illa prima verba in prædicto reſcripro contenra, ſont alia, *dando ordine à voi Miſino, che ſe per lo libros de eſto reino ſe agliar credore de noſtra corte ſia pagato ſelli de- uer*, quæ verba ſatis innuunt voluntatē Regis vt nō ad rigorem pragmaticæ, ſed ad veritatē negocij proſpexerit. Nam ſi pragmatica ſeruanda eſſet, aliqua librorum inſpectione opus
8 non fuiſſet. Vnde † poſtquam obſtantia ſunt narrata, Princeps illa reuocat. Ita Io. And. in cap. vnico. de exceſſ. prælat. in 6. in nouel. Felyn. in c. ſuper literis col. 6. nu. 9. de reſcript. Egid. Bellam. in deciſ. 333. pro quo allego doctorem meum. Andr. de Iſer. in c. Imperialem §. nec dominus col. fin. de prohib. alie. per Fe-
9 der. vbi dicit, quòd † in illis caſibus, in quibus opus eſt apponere clauſulam non obſtante lege, de quibus per gl. fi. in l. fi. C. ſi contra ius vel vtil. publ. Rex prouideat ex certa ſciētia ſufficit, allegat l. ſed an Vlpian. ff. de excu-
10 ſat. tut. quotieſcunq; † facit aliquid ſcienter contra ius, intelligitur diſpenſare. Innoc. in c. veniens, de filijs presby. ſcienter prouidendo in illo actu videtur pragmaticā tollere, & diſpenſare. Vnde concludo procedendum eſſe ad relationem Conſultæ 1571.

SVMMARIVM.

1 *Rex poteſt ex certa ſcientia demanialia concedere.*
2 *Rex poteſt tollere demanium Vniuerſitati conceſſum, & ipſum reuocare, vt nu. ſeq.*
4 *Dominium nullum transfertur per conceſſionem demanij.*
5 *Vaſſalli demaniales conceſſi Baroni præſtando illi iuramentum ſine proteſtatione ſibi præiudicant.*
6 *Rex nō videtur reuocaſſe conceſſiones factas per Regem Ferdinandum, ſi ei ſupplicetur, vt reuocet conceſſiones antea factas.*
7 *Gratia non tollit obſtacula niſi expreſſa.*
8 *Qui vnum reuocat, aliud approbat, & infra nu. 27.*
9 *Gratia præſumitur ſubreptitia, per quam reuocantur conceſſa, & in reſcripto de illis non ſit facta mentio, vt nu. 10. & 13.*
11 *Qualitas non expreſſa, quæ ſi exprimeretur tam facili Princeps non conceſſiſſet, exprimi debet.*
12 *Seruitia Regi facta inducūt perpetuitatem beneficij.*
14 *Vaſſallus non tenetur mori pro adiuuando dominum.*
15 *Feuda reuocātur certis ex cauſis à iure expreſſis, alias reuocari non poſſunt ſine peccato.*
16 *Poſſe non dicimur, quod cum peccato, aut periurio poſſumus.*
17 *Rex dicitur circumuentus reuocando primam conceſſionem cum cauſa factam.*
18 *Præſumptio excludit probationem in contrarium.*
19 *Gratia facta per Regem, per quam incidit in peccatum, præſumitur ſubreptitia.*
20 *Inſtitutus in certa parte loco legatarij habet.*
21 *Conſenſus tutoris eſt conſenſus hæredis.*
22 *Grauamen iniunctum tutori, cenſetur iniunctum hæredi.*
23 *Conſenſus executoris teſtamenti eſt conſenſus hæredis.*
24 *Tutor nō poteſt alienare bona ſine decreto.*
25 *Vbi ſufficit authoritas iudicis habentis mixtum imperium, eò magis authoritas magni prætorij.*
26 *Conceſſio Principis habet vim decreti.*
28 *Approbatio teſtamēti eò magis perfecta eſt, quanto magis diſcuſſum eſt teſtamentum.*
29 *Lex tribunus § fin. procedit etiam ſi teſtamentum non eſſet diſcuſſum.*

ALLEGATIO 50.

Rex an poſſit reuocare Demanium.

IN cauſa Illuſtriſ. Ducis Termularum cum Regio Fiſco, & Vniuerſitate Capuæ ſuper petitione caſalis Marcianiſij, concludo omnino reſtituēdum eſſe dictum caſale ipſi Illuſtriſſimo Duci. Nam licèt Vniuerſitas Capuæ habuerit priuilegium Regis Alfonſi I. confirmatum à Rege Ferdinādo Primo de tenendo ipſam ciuitatē, & caſalia in demanium. Tamen potuit Rex Ferdinandus Secundus demanium reuocare, & Illuſtriſſ. Andreæ de Capua concedere. Nam
1 † Rex poteſt demanialia concedere ex certa ſcientia. And. in c. 1. §. ſimiliter in 2. additio. de cap. qui curiam ven. & in c. Imperialem §. nec dominus col. 1. de prohib. alien. per Fed.
2 & † demaniū Vniuerſitati conceſſum Rex tollit. Bald. in cap. 1. in fi. de na. feud. Soci. in conſ. 58. vol. 3. Rubeus in conſ. 96. Aym. Crauet. in conſ. 54. vol. 1. & in terminis noſtris in eo qui mortuus fuit pro adiuuando dominum ſuum concludit Socyn. in conſ. 4. vol. 3. cuius conſilij authoritate fuit aliàs deciſum in noſtro ſacro Conſilio, obſtare exceptionem Regiæ Pragmaticæ in ſecundo cap. Vniuerſitati Seminariæ petenti demanium in anno 1560.

Actuarius Bozauotra.

Et cum habitus eſſet recurſus ad ſuam Maieſtatem pro diſpenſatione, eiuſdem conſilij authoritate fuit in ſupremo conſilio iudicatū
3 Regem † poſſe demanium reuocare, prout et nouiſſimè in anno 1573. in demanio Vniuerſitatis Salerni obtentū fuit. Et non ſine ratio-
4 ne: nam † cum per hanc conceſſionē demanij nullum

nullum dominium transferatur, nec alteri
trãſferri impeditum ſit, idcirco reuocari po-
5 teſt; maximè cum Vniuerſitas † Marcianiſij
in anno 1504. tempore reuocati demanij, ſe
contentauerit præſtando iuramentum dicto
Illuſtriſs. Duci Andreæ, ipſum in dominum
recipiẽdo ſine proteſtatione, de qua per And.
in c. Imperialem §. nec dominus col. 3. verſi.
ſola autem, & fuit deciſum inter Illuſtriſſimũ
Marchionem Cerchiariæ cum Vniuerſitate
Andriæ in Collaterali Conſilio in anno 1553.
Vnde cum Rex Ferdinandus reuocauerit, &
reuocare de iure potuerit illa priuilegia Al-
fonſi, & Ferdinandi ſeniorum, ſequitur quòd
omnino caſale reſtituendum eſt Illuſtriſſimo
Duci actori.

Nec prætenſa capitulatio expedita ad in-
ſtãtiam ciuitatis Capuæ aliquo modo obſtat.
Nam dum ſupplicatur ſua Catholica Maie-
6 ſtas, † vt reuocaret conceſſiones caſalium
Marcianiſij per Illuſtriſſimum Cõſaluum fa-
ctæ, & per Maieſtates ſuas, ſcilicet Regem Ca-
tholicum, & Reginam, & ſubſequitur decre-
tatio placet, eſt dicendum non reuocaſſe cõ-
ceſſionem factam per Ferdinãdum Secundum.
l. 1. §. plura ff. ad Turpill. l. de pupillo §. ſi plu-
ribus ff. de oper. noui nuncia. And. allegat in
7 c. 1. col. 2. qui ſucc. tenea. in fine, & † gratia
non tollit niſi obſtantia expreſſa. Gemin. in
conſ. 15. quarto dubio, eſt tex. in cap. cætua-
8 rum, de vſu palij, & † qui vnũ approbat aliud
reuocat, & ècõtra l. tribunus §. fin. ff. de mili.
teſt. l. cum prætor, vbi Iacobin. in principio,
ff. de iudi. apparet etiam quia de conceſſione
Ferdinandi Secundi nullum verbum, neq; de
9 cauſa † qua induxit illum Regem ad illam
concedendam, quæ omnino exprimi debuit,
aliàs ſubreptitia iudicanda eſt, glo. in c. di-
lectus filius. Abb. in verſi. cauſa vbi Felyn. de
reſcript. glo. in cap. ſuper literis eod. tit. quæ
allegat text. in cap. ſuper eo. de cohab. cler.
10 & multe. Vnde † nedum gratia, ſed cauſa gra-
tiæ tanti facinoris magni mortuum eſſe pro
euadendo Rege à morte, ita Corne. in conſ.
266. col. 4. vol. 4. Curt. Sen. in conſ. 16. colu.
pen. & conſ. 49. col. 76. verſ. iniquum, & in
conſil. 73. nota. Deci. in c. conſtitutus, in ſe-
11 cundo not. de reſcript. quæ † qualitas cauſæ
ſi eſſet expreſſa Catholico Regi, vtique non
conceſſiſſet, aut difficiliter, vt dicit Barb. in d.
c. ſi ſuper literis nu. 174. & in d. cap. dilectus
nu. 16. talia ſeruitia inducunt perpetuitatem
beneficij, l. ſi pater ff. de don. quem alllegat
Bald. in c. 1. §. notandum, qui feu. dar. poſſ.
13 potius † gratia vltima eſt iudicanda ſubrepti-
tia, quàm tollat primam Bal. in l. 2. not. 3. vbi
Fulg. & Pau. de Caſt. C. de legi. allegat Curt.
14 Iunio. in conſ. 174. nu. 24. volu. 2. talia † ſer-
uitia vaſalli facere non tenetur mori pro do-
mino adiuuãdo glo. in c. 1. verſ. ſi ad mortem
de alien. feud. patet allegat Bal. in c. 1. col. 3.
quib. mod. feud. amitt. in 5. q. & propterea
illam reuocaſſe illum ſapientiſſimum, & Ca-
tholicum Regem non dicimus, cum idem po-
15 tuiſſet periculum illi accidere. Imo † cum ſine
certæ culpæ, feuda reuocandi à iure inductæ
in c. 1. de nat. feud. in c. 1. verſic. egregiæ, ex
quib. cauſ. feud. amitt. Bald. in cap. 1. de nat.
feu. quòd ſunt certæ conſuetudines approba-
tæ circa feudorum reuocationem, quæ feuda
reuocari ſine maximo peccato non poſſunt.
Andr. in rub. de conſuet. rect. feu. Bald. in d.
§. notandum, & in conſ. 327. 333. vol. 3. cum
16 † non dicimus poſſe, quod cum peccato poſ-
ſumus, nec quod cum periurio poſſumus 22.
q. 1. cap. faciat l. filius ff. de cond. inſtit. c.
dominus de contro. inueſt. And. allegat om-
17 nia in cap. 1. §. flumina, quæ ſint reg. & † po-
tius dicendum eſt, Regem circumuentum,
quàm reuocaſſe primam conceſſionem, ita
18 Bald. in conſil. 279. vol. 3. quæ † præſumptio
excludit probationem in contrarium, ita
dixit Curt. Iun. in conſil. 170. nu. 43. vnde iu-
dicandum eſt, illum Catholicum Regem non
reuocaſſe potius quàm incidiſſe in peccatum.
Etſi hoc arguendi genere vtitur Neuiz. in
conſil. 12. inter conſilia Alberti Bruni in Re-
19 ge Gallorum, vt † iudicanda potius ſit ſub-
reptitia gratia ſecunda, quam illum Regem
incidere in peccatum. Quãto magis vos (cir-
cumſpecti Iudices) debetis dicere, & iudica-
re in illo Catholico ſapientiſſimo, & Sereniſ-
ſimo Rege, ne in peccatum incidiſſet. Nam
tollendo caſale Marcianiſij ab Illuſtriſs. Du-
ce Termularum incidiſſet: ita Innoc. in cap.
innouamus, de cenſib. And. in c. 1. §. ſimiliter
col. 5. verſi. ſi non poteſt, de cap. qui cur ven-
di. in rub. quæ ſint reg. col. 1. in d. §. flumina,
col. 2. vel ſaltim Regium Fiſcũ ad ipſius pre-
cium condemnetis ſecundum veram conclu-
ſionem in c. quæ in eccleſiarum, vbi Fely. nu.
41. Affli. in d. §. ſimiliter nu. 27. Neuiz. in d.
conſ. 12. nu. 167. Io. Iacob. de Leo inter conſ.
feud. Bruni 114. nu. 186. Boſſius de principe,
nu. 187. Et ita contra Vniuerſitatem Capuæ,
& Regium Fiſcum concludo.

Nec aliquid prætendere poteſt Illuſtriſſi-
mus Don Cæſar Gonzagha filius Illuſtriſſimæ
Iſabellæ de Capua, cum licèt ipſa Illuſtriſſi-
ma quondam Iſabella fuiſſet primogenita,
20 tamen † ex teſtamento apparet, eam fuiſſe
inſtitutam in certa parte ſtatus, & in reſiduo
Illuſtriſſimam quondam Mariam de Capua à
qua iſte Illuſtriſſimus Dux noſter cauſam ha-
buit, & ſic Illuſtriſſima quondam Iſabella lo-
co legatarij habetur l. quoties C. de hæred.
inſtitu. & omne reſiduum ſit Illuſtriſſimi Du-
cis noſtri, prout probat text. in l. 2. C. de hæ-
red. inſtitu. quem ad hoc allegat Andreas in
cap. 1. §. præterea in fin. quæ ſit prima cauſ.
ben. amitt. in cap. 1. verſic. & licet an agnat.
in cap. 1. col. 5. de nat. ſucc. feu. ſuper quo te-
ſtamen-

ſtamento eſt impetratus aſſenſus ſuę Maieſtatis inuictiſſimæ. Et licèt aſſenſus ſit expeditus poſt mortem, tamen ego fundabo interueniſſe nonum aſſenſum hæredis ante aſſenſum, cum habeo conſenſum nouum tutoris,
21 & † conſenſus tutoris eſt conſenſus hæredis l. pęto. §. matre ff. de lega. 2. l. etiam C. de fi-
22 deic. ex † quo grauamen iniunctũ tutori cen-
23 ſetur iniunctum hæredi, & eſt † conſenſus executoris teſtamenti, qui reputatur conſenſus hæredis Bart. in l. alio. col. 2. ff. de alim. cib. leg. vnde cum fuerit nouus conſenſus hæredis per tutorem, aut executorem explicatus, & ſuper eo interpoſitus aſſenſus, vtique forma teſtamenti valida eſt.

24 Nec prædictis obſtare poteſt, quòd † tutor non potuit hoc confirmare, cum induceretur alienatio, & ſine decreto fieri non potuiſſet. Nam iuſta, & neceſſaria cauſa eſt voluntas paterna, quæ omnino volebat, ſtatus reſiduum peruenire in ſuam familiam de Capua, vtilitas dictæ quondam Illuſtriſſimæ Iſabellæ, quę ſi ſtatus reſiduum conſignare nolebat, tenebatur ad ſoluendum æſtimationem, quæ nedum reſiduum, ſed ſtatum reſeruatum includere poterat. Et propterea omnia perpẽdens ſua Maieſtas Cæſarea interpoſuit pro quiete inter iſtas duas Illuſtriſſ. Sorores aſſenſum.
25 Et † ſi ſufficeret authoritas vnius iudicis, habentis mixtum Imperium, quanto magis authoritas magni prætoris. l. actor. ff. rem ratam habe. l. 1. C. de fide inſtru. & iur. haſt. fiſcal. lib. 10. & ego allego text. in l. illud, quæ eſt l. 2. C. quando decret. opus non eſt. Vbi
26 † conceſſio Principis etiam habet vim decreti, quem allegat And. in cap. 1. in fi. qui ſucc. tenea. in 9. ille tamen col. 3. de contron. apud Pares term. Et dicunt verba aſſenſus *ſuper his decretum interponimus*, ita conſiderat Bal. in c. 1. quid ſit inueſt. colu. 3. in pr. verſi. ſolemniter. Vnde iam pluſquam decretum interpoſitum eſt, & ſi læſionem prætenderet, deberet agere ordinariè: maximè quia vltra teſtamẽtum ſic confirmatum ſuperuenit tranſactio, & receptis tribus alijs terris vltra ea quæ in teſtamento legauerat, in cæteris firmum remanſit. Et propterea etiam dicta quõ. Illu-
27 ſtriſſima Iſabella approbauit. Nam † aliquid delendo reſiduum approbare videtur l. tribunus §. fin. ff. de milit. teſt. allegat Bal. in c. 1. per quos fiat inueſt. col. 1. Tanto magis quia
28 totum teſtamentum diſcuſſum fuit, vt † tanto magis videatur approbatio facta. Ita Dyn. Paul. de Caſt. Bar. in l. legata inutiliter ff. de leg. 1. Alex. in conſ. 39. col. pen. volu. 4. licet
29 etiam † ſi non eſſet facta diſcuſſio aliqua procedit d. l. tribunus §. fin. vt ibi Bald.

Et finaliter cum omnia debita hæreditaria exoluenda eſſe ſtatuitur in dicta tranſactione per ipſam Illuſtriſſimam Mariam inſtrumenta, & ſcripturæ penes ipſam reperta ſunt, & in proceſſu præſentata, dicendum eſt etiam credita ſibi contigiſſe, dictam Illuſtriſſimam Iſabellam legatariam tantùm videri. l. qui in poteſtate §. fin. ff. de leg. præſtan.

SVMMARIVM.

1 *Abbatiſſa non poteſt donare etiam ſtante conſuetudine, vt nu. 3.*
2 *Moniales quidquid habent eſt de Abbatiſſa.*
4 *Tex. in c. 2. de teſt. procedit generaliter.*
5 *Ratio generalis ampliat dictum.*
6 *Profeſſa non poteſt diſponere de rebus ſuis, cum illa ſint monaſterij.*
7 *Abbatiſſa non poteſt eligi ſi non eſt profeſſa expreſſè.*
8 *Abbatiſſa non poteſt diſponere de rebus ſuis monaſterio quæſitis.*
9 *Moniales profeſſæ non poſſunt diſponere de rebus monaſterio quæſitis.*
10 *Profeſſio dupliciter probatur.*
11 *Profeſſa dicitur quando habet vocem ad eligendum Abbatiſſam.*
12 *Profeſſa dicitur quæ ſuſcipit habitum diſtinctum ab alijs non profeſſis.*
13 *Profeſſio quæ fit per habitum diuerſum dicitur tacita.*
14 *Inſpiciendum eſt nõ quod fit, ſed quod fieri debet.*
15 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 51.

Vtrum in monaſterio Sancti Ligorij moniales poſſint donare.

IN hac cauſa dubitatur, vtrum Reuerenda Soror Loiſia de Tufo potuerit donare Magnifico Io. Vincẽtio de Tufo eius fratri maſſariã dictæ Loiſiæ olim donatam per Reuerendã Sororem Tarſidiam Guindaciam Abbatiſſam dicti monaſterij. Et
1 pro Monaſterio prædicto conſidero, ꝙ † illa prima donatio facta per Reuerendam Tarſidiam Abbatiſſam dictæ Reuerẽdæ Loiſiæ non potuit fieri: nã erat acquiſita dicto monaſte-
2 rio, & † quidquid ſit demonialibus, de Abbatiſſa eſt tex. in cap. 2. de teſt. qui tollit omnes difficultates, quas pars aduerſa facere poſſit. Nam ad coadiuuandam donationem, de qua
3 ibi, allegabant conſuetum eſſe † donare atq; diſponere, & ſine monachali habitu incedere. Et quia tales actus nõ poſſunt monaſterio præiudicare, cui ex ſolo ingreſſu bona acquiruntur, deciditur ibi, talem donationem non valere conſuetudine allegata tãquam corrupte-
4 la non obſtante. Et † licet loqui videatur ille tex. in diſpoſitione per vltimam voluntatem, tamen ratio eſt generalis: quia eccleſiæ præiudicate

dicare non poſſunt, cui ex ſolo ingreſſu bona
5 acquiruntur. Et † ratio generalis ampliat di-
ctum l.cū pater §.dulciſſimis ff.de leg.2.Quod
confirmatur: nam oēs doct.volunt, profeſſam
6 † nō poſſe diſponere de bonis ſuis, ſed illa ac-
quiſita eſſe monaſterio. ita Dec. oēs cumulat
in auth.ingreſſi C.de Sacroſanc.Eccl.nu.4.ſed
Abbatiſſa ſemper eſt profeſſa, cum aliàs pro-
feſſio fiat tacitè, vel expreſsè, vt ſtatim dicam.
7 Tamen † Abbatiſſa ſemper eſt profeſſa expreſ-
sè: nam aliàs non poſſet eligi in Abbatiſſam,
tex.eſt in c.indemnitatibus in principio de e-
lect.in 6.in c.nullus.eod.tit.in clem.1.§.cæte-
rum.de ſtatu reg.vnde cum Abbatiſſa ſemper
8 eſt profeſſa, ſequitur, ꝙ † diſponere nō poteſt,
& eius bona ſunt acquiſita monaſterio. Et qđ
diximus in Abbatiſſa, idem eſt in Prioriſſa, &
in qualibet alia Prælata, & Gubernatrice
monialium, vt ibi glo.& doct.declarant.
9 Quò ad ſecundum caput, vtrum † moniales
dicti monaſterij poſſint diſponere? Eadem ra-
tione concludo ꝙ non: nam ſunt profeſſæ, &
10 † profeſſio probatur, vel ex voce, quam certo
tempore habent, & ſtallū in choro, vel ex di-
ſtinctione veſtium. Nam verificatum eſt, di-
ctas moniales poſtquam ad certam ætatem
peruenerunt, tondi capillos, alia veſte indui,
& ex tunc habent ſtallum in choro, & vocem
actiuam ad eligēdum Abbatiſſam. Vnde pro-
feſſa dicitur, vt in d.c.indemnitatibus.in prin.
tenet Philippus Franc.in c.conſtitutionem.in
6.col.pen.ver.quid autem.& idem Francus in
11 c.1.§. quia verò.eod.tit.in glo.fi. vbi † qui ha-
bet vocem ad eligendum Abbatiſſam eſt pro-
12 feſſa, & † qui ſuſcipit habitum diſtinctum ab
habitu non profeſſarū, vt in caſu noſtro, cenſe-
tur profeſſa, alleg.tex. in c.1. de reg.in 6.gl.fi.
in c.ſtatuimus. extra de regularibus. Franc.in
13 d.§.quia verò.& † iſta profeſſio, quæ ex diſtin-
ctione veſtium inducitur, tacita appellatur,
cum nō proferantur illa verba in ſcriptis, ſed
ſuſcipiens diuerſum habitum videtur profite-
ri. Ita glo.in d.c.nullus. de elect.in 6.in c.rur-
ſus. qui cler.vel vou.& in c.vidua.vbi eſt ma-
teria, & latè Francus in d.c.nullus. Vnde cum
vtraq; monialis tam Reuerenda Tarſidia, ꝙ
Reuerenda Loiſia diſponere non potuerūt, &
illam eccleſiæ acquiſitam eſſe propter eorum
14 ingreſſum, & profeſſionem † non quod fit, ſed
quod fieri debet inſpiciendum eſt l.ſed licet ff.
de offi præſid. nec factum vſurpatum præſcri-
ptionem inducit 93.diſt.c.illud. multa contra
prætenſam conſuetudinem, & corruptelam,
quam pars aduerſa allegat, Hoſt. in d. cap.2.
§.neceſſarium. de teſtam.
Vnde concludendum eſt, dictā maſſariam
15 ſpectare dicto monaſterio, prout † fuit deci-
ſum in Sacro Conſilio per Magnificum reco-
lendæ memoriæ D. Ioannemthomam de Mi-
radois in anno 1553.
Actorum Magiſter.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſa terra, aut Caſtro venit merum, & mixtū Imperiū, ſecus in Regno, vt nu.ſeq.*
3 *Donata terra eccleſiæ ob remiſſionem peccatorum, venit merum Imperium.*
4 *Donatio immenſa facta eccleſiæ eſt mēſura.*
5 *Conceſſo caſtro eccleſiæ cum pertinentijs venit merum Imperium.*
6 *Conceſſio facta cū pertinentijs geminatis operatur, vt veniat merū, & mixtum Imperiū, & oē illud quod cōcedens ibi habebat.*
7 *Poſſeſſio ſecuta poſt conceſſionem quid operetur.*
8 *Dominus territorij habet mixtum Imperiū.*
9 *Mittere in poſſeſſionem eſt mixti Imperij.*
10 *Merum Imperium non poteſt poſſideri ſine ſpeciali Principis conceſſione.*
11 *Conſtitutio Principis cōprehendit futura.*
12 *Merum Imperium nō tranſit in iuriſdictione conceſſa in officium ſine ſpeciali conceſſione, ſecus in conceſſione facta in feudum.*
13 *Conceſſo Caſtro ſub Vniuerſitate, an veniat merum Imperium.*
14 *Præſcribens contra eccleſiam primas, vel ſecundas cauſas, in illis tantùm dēt obtinere.*
15 *Iuriſdictio criminalis in tribus caſibus continetur, vt nu.24.*
16 *Priuilegium Regis contra tertium debet intelligi, vt in minus lædat quàm poſſit.*
17 *Priuilegium ſimpliciter Regis non intelligitur, vt tertio præiudicet.*
18 *Conceſſio Regis non intelligitur præiudicare poſſeſſioni alterius de facto.*
19 *Cōcedens videtur tantùm iura ſua cōcedere.*
20 *Princeps ſemper in conceſſionibus apponit clauſulam iuris alieni præſeruatiuam.*
21 *Concedens cum clauſula iuris alieni præſeruatiua, non tenetur de euictione.*
22 *Verba conceſſionis Regis debent ſtrictè intelligi, ne lædatur tertius.*
23 *Verba debent intelligi ſecundum mentē proferentis.*
25 *Priuilegiū contra poſſeſſionē tertij præſumitur ſubreptitiū nō faciens de ea mentionē.*
26 *Correctionem incontinenti factam non eſt præſumendum.*
27 *Clauſula generalis nō refertur ad ſpecificata.*
28 *Clauſula generalis eſt intelligenda, vt in veriſimilia non comprehendat.*
29 *Conceſſio cum verbis formularijs non comprehendit iura aliena, & nu.30.*
31 *Mens principalis certa non mutatur etiam ſi in diſcurſu apponātur aliqua verba mutantia: nam nō attendantur quod idem in donatione cauſa mortis, & priuilegio, vt non mutentur, vt nu.ſeq.& 33.*
34 *Teſtibus Vniuerſitatis deponentibus in ſauorem, cui ſubditi ſunt, an ſit credendum.*

G 35 Te-

Digitized by Google

35 *Teſtes deponentes in fauorem Regis nō ſunt repellendi tanquam ſubditi.*
36 *Teſtes ſunt falſi deponentes contra priuilegium, per quod conuincuntur.*
37 *Teſtibus an ſit fides adbibenda in alijs, ſi in vno articulo conuincuntur de falſo.*
38 *Periurium eſt quid indiuiduum, & inutili vitiatur totum vtile.*
39 *Teſtibus illiteratis ſtante leui ſuſpitione non creditur deponentibus de mixto Imperio.*
40 *Cauſa appellationis ſunt mixti Imperij, vt nu. 45.*
41 *Appellari an poſſit ad Papam ſtante negligentia Regis.*
42 *Conceſſio facta intelligitur prout erat penes concedentem, vt nu ſeq.*
44 *Cauſa appellationis non veniunt in generali conceſſione: ratio traditur, nu. 52.*
47 *Habens mixtum Imperium poteſt cognoſcere de cauſis appellationum.*
48 *Habens mixtum Imperiū an in eo tranſeat omnis appellatio, ita ꝙ ad Regem appellari non poſſit.*
49 *Imperium conceſſum à Rege eccleſiæ Romanæ ab ea non appellatur ad Regem, ſecus ſi concedatur priuato, vt nu. 52.*
50 *Ius ſuperioritatis præſcribi non poteſt.*
51 *Conceſſio feudo nō venit ius appellationum.*
53 *Iuriſdictio in dubio conceſſa videtur cumulatiuè, & non priuatiuè.*
54 *Prorex non poteſt concedere, aut alienare ius Regis.*
55 *Procurator cum libera adminiſtratione non poteſt donare.*
56 *Prorex non poteſt declarare mentem Regis.*
57 *Hæres nō poteſt declarare mentem defuncti.*
58 *Rex non poteſt declarare ſuam intentionem in præiudicium tertij.*
59 *Declaratio verborum poteſt fieri, quādo verba plura importare poſſunt.*
60 *Significatio verborum quando non declaratur, dicitur de nouo diſponere.*
61 *In claris non eſt opus coniecturis.*
62 *Princeps declarando verba in præiudicium tertij dicitur de nouo concedere, & requiritur citatio, vt nu. ſeq.*
64 *Literæ impetrata lite pendente de ea non facta mentione non obſtant.*
65 *Verbum tenebat, dupliciter accipitur.*
66 *In generali conceſſione non veniunt molendina priuatorum.*
67 *Domino terræ ſpectat creare Magiſtrū iuratum, vt nu 69.*
68 *Dominus terræ non dicitur habens iuriſdictionem criminalem.*
70 *Habens plenam poteſtatem poteſt actum expedire ſine aliqua confirmatione, vt nu. 72.*
71 *Plena poteſtas, & libera poteſtas idem important.*
73 *Cap. ad quietem. loquitur in Barone habente ciuilem iuriſdictionem tantùm.*
74 *Baro tenet vicem defenſoris ciuitatis.*
75 *Defenſores ciuitatum non habent merū Imperium.*
76 *Iuſtitiarij habent merum Imperium.*
77 *Officiales Domini Vniuerſitatis debent interuenire in parlamentis.*
78 *Ad officiales Baronis ſpectat ponere aſſiſiam in rebus comeſtibilibus.*
79 *Pœna contrauenientium ſunt Baronis.*
80 *Habens merum, & mixtum Imperium poteſt cognoſcere de menſura, & pondere.*

ALLEGATIO 52.

Vtrum conceſſa terra veniant merum, & mixtum imperium, & cauſa appellationum.

CONSIDERANDVM putaui, vt iudicandum de iure poſſit, quid cōpetat eccleſiæ Archiepiſcopali Tarentinæ in terra Griptaliarū, ꝙ Rogerius Rex in anno 1133. ante Regni conſtitutiones cōceſſit dictæ eccleſiæ caſale Griptaliarum cum omnibus pertinentijs, & Ioannam Primam in anno 1346. confirmaſſe omnia priuilegia ſub plumba aurea Henrici Imperatoris in anno 1196 in quibus concedebantur multa alia caſalia, declarans terram Archiepiſcopi Tarentini cōſiſtere in caſali magno, ac paruo, & demū Ioanna Secunda in anno 1416. Ferdinandus Primus in anno 1467. confirmant, & iterū idem Ferdinandus in anno 1470 iubet nō moleſtari homines Griptaliarū, ex quo ſunt vaſſalli eccleſiæ Tarentinæ. Eſt verificatum olim Archiepiſcopum Iacobum muris circundari feciſſe, & per ipſum fuit tenta, & poſſeſſa cum mero, & mixto Imperio, ac omnimoda iuriſdictione ciuili, primis, & ſecundis cauſis vſq; in annum 1508. & de mixto Imperio vſque ad annum 1549. Ex quibus in primis fundatur vtile dominium, & ex priuilegio Regis Federici in anno 1497. in quo dicit, ꝙ eccleſia habeat vtile dominium, & vaſſallos, & ex alio Catholici Regis in anno 1507. dum concedit Illuſtriſſimæ Duciſſæ Mediolani iuriſdictionem criminalem tantùm, de mero, & mixto Imperio clarè videtur ex illis primis conceſſionibus. Bart. in l. prima, §. cum vrbem ff. de offic. præfect. vrb. in l. ſecunda ff. de verbor. ſignifi. & cum iuriſdictio dicatur de pertinentijs. Bart. in l. inter eos, ff. de acq. re. do. & in l. ſi quando C. de bon. vacan. lib. 10. Alexan. in l. prima, ff. de offic. eius, colum. fina. & in l. 3 ff.
1 de acquir. poſſeſſ. Conceſſa † terra, aut Caſtro venit omnis iuriſdictio, merum, & mixtum Imperium, ita Innoc. in cap. ex literis. vbi Hoſtien. Ioan. Andr. de iurepatron. & Hoſtien in ſumm. §. qualiter transferatur in fin. Luc. de Pen. in l. prima, colum. penult. de priuil. ſcol. lib. 11.

lib.21.Alexandri. in c.1.de capi.qui cur.vend.
Socy.in conſi.74.col.2.volum.1.Iaſ.in l.fi.ff.de
conſt.prin.& in conſil.43. colum.2.vol.1. Al-
bertus Brun.in conſi.31.colum.3.& Andr.no-
ſter in c.1.verſic. traditiombus, in fin. quid ſit
inueſti.in cap.Imperialem §.præterea ſi inter
duos. colum.penul.de prohib.alien.per Fede.
2 vbi dicit,ꝙ † in Regno Siciliæ non tranſeunt:
quia exceptuantur, ergo dum non exceptua-
rentur, tranſeunt. ita Paris in tract.reintegr.
fol.107.col.3.nume.4. & in ſuo repertorio in
verbo caſtrum, & communem dicit Purpur.
in l.1.ff.de iuriſd.om.iud.nume.161.Sebaſtia-
nus Sapia in l.1. ff. de offi.eius. nume.99.Ga-
ſpar Valla in l.Imperium ff. de iuriſd.om. ind,
3 num.27.maximè in caſu noſtro,in†quo eſt fa-
cta donatio pro remiſſione peccatorum, ita
Oldr.in conſi.252.quem refert Bald.in c.1. de
ca.qui cur.vend.colum.3.verſi.item ſcias.& in
l.cum multa C.de bo.quæ lib.col.2.Io.And.in
addit.ad Spec.de iuriſd.om.iud.in addit.quæ
incipit,vt vidiſtis. Albert.in l.fi.C.de iuriſd.
om.iud.nu.11.Rom.in conſi.444.verſi.quò ad
ſecundum, Bertr. in conſi.276.col.1.volum.3.
Pernus Siculus in conſi.5.col.3.Bened.in capi
Raynutius. in verſi.& vxorem. nomine Ade-
laſiam.num.316.& in verſi.ſi abſq; liberis mo-
riatur. lo 2. nume.27. fol.278. Mod.Pariſ.in
tit.1.glo.5.§.1.num.47.Boer.in deciſ.50.Loſ-
4 fred.noſter in conſi.24.colum.2.& † in dona-
tione facta eccleſiæ immenſitas eſt menſura.
Andr.in c.1.verſi. Valuaſſores, de his;qui feu-
dar.tanto magis, quia in caſu noſtro non eſt
5 conceſſum caſtrum ſimpliciter, ſed † ſunt ad-
dita illa verba cum pertinentijs, quo caſu cũ
ſimpliciter veniant ex intellectu iuris perti-
nentiæ. Innoc.in d.c.ex literis. & in c.cum ad
6 ſedem. de reſtit.ſpol.geminat † expreſſio per-
tinentiarum actum, & oſtendunt enixam vo-
luntatem concedentis, & nedum merum, &
mixtum Imperium venit,ſed omne illud quod
concedens ibi habebat. Iaſon in l. quominus,
ff.de flum. num.120. & ita in iſtis amplis ver-
bis conſiderat Purpuratus in d.l. Imperium.
7 num.68.& propterea † nedum iuriſdictio,ſed
merum, & mixtum Imperium videtur con-
ceſſum.

Et hoc ſuadetur ex poſſeſſione inde ſecuta,
vt lecti ſunt teſtes in memoriali, quæ poſſeſ-
ſio iuuat, & ampliat titulum, vt iuxta poſſeſ-
ſa videatur conceſſum. Innoc. in c.cum olim.
de verb.ſignif.Abbas in c.certificari. de ſepul.
Bar.in conſi.59.Lud.Rom.in cõſi.271. vis to-
ta.Cuma.in conſi.162.Aret.in conſi.11. Socy.
in conſi.145.col.3.vol.1.Dec.in conſi.48.co-
lum.1.Bald.in terminis noſtris in conſil.245.
iuxta.vol.1. Claud.de Seiſello in d.l.Imperiũ.
in 2.limi.col.4.Et cum territoriũ, & vtile do-
miniũ ſit eccleſiæ,quomodo alius poteſt præ-
8 tendere mixtum Imperium † cum propriè il-
le habeat mixtum Imperium, qui eſt dñs ter-

9 ritorij,cum † propriè mixti Imperij ſit mitte-
re in poſſeſſionẽ Liubere cauere ff. de iur.om.
iud. ita arguit Bald.in l.1.§.ſi initio.in 2.col.
verſic.ſed adde ff.de offi.præf.vrb. & in l. nec
quicquam §.vbi decretum. col.pen.ff.de offi.
procõſ.& in c.ſignificaſti. de offi.deleg.vbi al-
legat Bar.in l.1.ff.de damn.infect. Et ſic con-
cluditur,ꝙ eccleſia habet titulũ,& poſſeſſionẽ
terræ meri, & mixti Imperij,& iuriſdictionis.
Nec obſtat conſtitutio ea, quæ ad decus.ꝙ
10 † merum Imperiũ non poſſit exerceri ſine ſpe-
ciali conceſſione Principis. Nam reſpondeo,
ꝙ nos habemus illam Rogerij,quæ ex iuris di-
ſpoſitione hoc importat, vt ſupra fundatũ eſt.
Vel ſecundò, illa conſtitutio fuit poſt noſtrã
11 conceſſionem,† & propterea non comprehen-
dit præterita, ſed futura c.fi.de conſt.cum ſi.&
ita declarat glo.Afflict.& Andr.in d.conſtitu.
quæ ad decus.

Nec obſtat tex.in l.1.ff.de offi.eius, vbi vi-
12 detur, ꝙ † merum Imperium non tranſit, niſi
ſub verbis ſpecialibus. Nam procedit, quãdo
iuriſdictio conceditur in officium, nunquam
tranſit merum Imperium, niſi verbis ſpeciali-
bus, ſecus quando conceditur in feudum in
d.l.1.concedebatur in officium, meritò; in ca-
ſu noſtro transfertur in dominiũ. Ita videtur
ſentire And.in d.conſtitutione dum allegat l.
iudicium ſoluitur ff. de iud.& voluit Felyn.in
c.1.de offi.ord.quem ſequitur Mod.Pariſ.in d.
glo.5.nũ.48.& Boer. in deciſ.50.num.11. Vel
13 tertiò †cum ſumus in caſtro,quod de iuris in-
tellectu omnem iuriſdictionem ſub ſe conti-
neat, meritò ſi tranſit merum, & mixtum Im-
perium ſub vniuerſitate, quæ aliàs non tranſi-
rent l.quædam ff.de acq.rer.dom.c.cum ſecun
dum. de iurepatro.& iſta eſt reſponſ.Oldr. in
d.conſi.& eſt communis, vt per Vallam in d.l.
14 Imperium,num.80. vnde † cum eccleſia oſtẽ-
dat de titulo terræ meri,& mixti Imperij atq;
iuriſdictione, primis,& ſecundis cauſis, & ex
aduerſo quicquid erit præſcriptum,& vſurpa
tum. Vnde cum vſurpati ſint illi tantum tres
caſus mortis naturalis, ciuilis,abſciſſio mem-
bri,in illis tantum debet obtinere l.1.§.ſi quis
interdicto. vbi allegantur cotæ ff. de itin. act.
priua.per Bart. maximè ſtante titulo, & poſ-
ſeſſione pro nobis, vt Iaſ. Moder. in d.l.Impe-
15 rium. & Purpur.ibi nu.46. & † ita iuriſdictio-
nem criminalem ſolitus erat accipere Sere-
niſſimus Catholicus Rex, vt illos tres caſus
tantùm contineret, maximè cũ (vt ſupra fun-
daui) in eccleſiam ſit tranſlata omnis iuriſdi-
16 ctio, merum,& mixtum Imperium, illa † con-
ceſſio Sereniſſimi Regis Catholici conceden-
tis iuriſdictionem criminalem tantùm, debet
accipi, vt minus quàm poſſit lædat noſtram
iuriſdictionem,vt tres illos caſus tantùm con-
tineat. cap. cum dilectus. de conſuet.vt non
reuocatum, ſed modificatũ videatur noſtrum
priuilegium.

rent principalem diſpoſitionem, non atten-
32 duntur, vt optimè Dec. in d. conſil. 251. vbi † ſi
eſt facta donatio cauſa mortis, licet in pro-
greſſu ſint aliqua alia verba, vtpotè *promiſit
illam attendere, & non reuocare*, quæ ſunt con-
tra intentionem donantis cauſa mortis, illa
non immutant principalem diſpoſitionem. &
33 ita Dec. in conſ. 305. nu. 8. in † terminis noſtris
priuilegij idem Dec. in conſi. 413. nu. 7. Aymo
Crauet. in conſi. 25. nu. 2. Sic in propoſito Rex
dicit habere terram Griptaliarum quò ad iu-
riſdictionem criminalem tantùm emptã à Io-
anne Scriua, illam concedit, cenſetur illud qđ
habere aſſeruit conceſſiſſe, vnde alia verba nõ
poſſunt immutare hanc principalem conceſ-
ſionem, & ideo non obſtat prætenſum priuile-
gium.

34 Nec † credendum eſt teſtibus partis aduer-
ſæ, qui videntur deponere, ꝙ Ioannes Scrina
exercuit merum, & mixtum imperium in om-
nibus caſibus. Nam iſti teſtes ſunt eiuſdẽ ter-
ræ Griptaliarum ſubditi in iuriſdictione cri-
minali prædictæ aduerſariæ. ita allegatur rex,
in l. idonei ff. de teſti. & eſt opinio Modernorũ
doct. de qua per And. in c. 1. §. præterquam. de
35 contro. inueſtit. & licet ibi Andr. dicat, ꝙ † ſe-
cundùm hoc Rex nunquam poſſet habere te-
ſtes, cum omnes ſint ſubditi Regi, tamen non
præſumitur in Rege, quod præſumitur cũ iſtis
Baronibus: maximè concurrente qualitate
deponentis, & ſæuitate Domini. ita idẽ And.
ibidem in 2. col. verſi. alij dicunt. Et hoc mihi
placet, & Iacobi. ſentit in d. l. idonei. in princ.
qualitas deponentium, multi reuocauerũt ſe-
ipſos tempore mortis, multi alij mortui ſunt
repente ſæuitas aduerſariæ iam nota eſt, di-
36 cunt Hiſtoriæ. Et † ꝙ falſum depoſuerint ap-
paret, ꝙ deponunt, nedum Ioannem Scriuam
poſſediſſe terram cũ criminali mixta, ſed quo-
que ciuili iuriſdictione, baiulatione, damnis
datis, & de proiectione immunditiarum, quod
falſum eſt, dum ex priuilegio Federici cõuin-
cuntur, & ex partis confeſſione, quæ baiula-
37 tionem nobis conceſſam affirmat. Et † ſi in v-
no capitulo falſum dixerunt, quæ fides ſit ad-
hibenda in alijs. Innoc. in c. fraternitatis. de
38 frig. & malefi. periurium † eſt quid indiuiduũ,
& inutile vitiat totum. doct. in l. 1. §. ſed ſi mi-
39 hi ff. de verb. oblig. deponunt † de mixto impe-
rio viri illiterati, ſutores, ſcarparij, omnes p
eundem præmeditatum ſermonem l. 3. §. 1. ff.
de teſti. maximè ſtante leui ſuſpicione prædi-
ctis non creditur. Bald. in tit. de pac. Conſtan.
§. fina. vnde illis non credendum, eo maximè,
quia pars aduerſa præſentauit multas ſcrip-
turas, & de exercitio iſtarum iuriſdictionum
non præſentauit proceſſum aliquem, quaſi ſi
exercuiſſet vtiq; præſentaſſet, ad tex. in l. Ti-
tiæ textores ff. de lega. 1. l. ad ſcriniarios. vbi
Dec. C. de teſtam. mil.

Ex his primò infertur, ꝙ eccleſia Tarenti-
na ex prædictis priuilegijs etiam ſubſequenti
poſſeſſione interpretatis habuerit merum, &
mixtum imperiũ, ꝙ poſſit cognoſcere de cau-
40 ſis appellationum, cum † cauſæ appellationis
ſint mixti imperij. Bar. in l. 1. §. ſolent ff. quan-
do appel. ſit. Bal. in l. eos. & in l. cum poſt C. de
appel. Alex. in d. l. imperium. nu. 33. Purp. ibi
nu. 308. Claud. ibi in antepen. col. ver. quid au-
tem in cauſa appellationis i idẽ Purpur. in l. 1.
ff. de offi. eius, nu. 323. vbi allegat Ang. & Ga-
ſpar. Vall. in d. l. imperium. nu. 160. verificatũ
eſt per teſtes officiales Eccleſiæ cognouiſſe de
cauſis appellationum: & ſunt præſentati pro-
ceſſus in anno 1450. vſque in annum 1508. &
ſunt à fol. 1. vſque ad fol. 127. & ab anno 1502.
ſunt à fol 144. vſque ad fol. 251. & à fol. 381. vſ-
que ad fol. 438.

Quod etiam fundatur ex nota. doctr. And.
de Iſer. in d. c. Imperialem §. præterea ſi inter
41 duos col. 6. vbi quærit † an ſtante negligentia
Regis poſſit appellari ad Papam? Reſpondit
42 ꝙ non; nam † Papa conceſſit regnum liberè, &
exemptum, vt erat apud ipſum antequam cõ-
ferret, & alleg. text. in d. l. 1. §. cum vrbem ff. de
43 offi. præfect. vrb. & † ſic etiam conceſſit appel-
lationes. Sic in propoſito, quando Rogerius
Rex, & Imperator Henricus conceſſit eccleſiæ
terram, videtur ita liberam, & exemptam, vt
apud eos erat, & ſic etiam cauſas appellatio-
num, d. §. cum vrbem.

Hoc cõfirmatur ex prędicto priuilegio Re-
gis Federici, dum concedit terram Griptalia-
rum Ioanni Scrinæ: nam aſſerit illam habere
cum ſecundis cauſis criminalibus, de mixtis,
& ciuilibus nihil dicit, conſcius eſſe illas ec-
cleſiæ prædictæ.

44 Nec obſtat, quòd † cauſæ appellationis re-
quirunt ſpecialem, & expreſſam conceſſionẽ,
ex doctr. Ange. in l. prima §. qui mandatam ff.
de offic. eius, & Iacob. in d. l. iudicium ſoluetur
ff. de iudi. & in tracta. feudo. in verb. cum me-
ro, & mixto. nume. 9. Mod. Pariſ. in dict. glo. 6.
nume. 50. vbi allegat deciſionem Guid. Pa-
pæ 518. & in Regno Nouiſſimi de ſuſpend. Nã
45 † cum de iure ſuprà fundaui, cauſas appella-
tionis eſſe mixti imperij, & dictam eccleſiam
habere mixtum imperium, ſequitur quòd non
46 requiritur alia ſpecialis conceſſio. Et † vt mi-
xtum imperium tranſit ſub vniuerſitate, ita
poteſt tranſire appellatio. Et ad contraria
reſpondeo diſtinguendo. Aut quærimus, v-
47 trum † qui habet mixtum imperium poſſit co-
gnoſcere de cauſis appellationis, & dico ꝙ ſic.
48 Si autẽ quæritur, verũ † tranſeat omnis appel-
latio, vt ad Regẽ non appelletur, & tunc dico
ꝙ non tranſit, hoc dixit Ang. in d. §. qui man-
49 datam. qui dicit iſta verba. Si † imperium eſt
conceſſum à Rege eccleſiæ Romanæ, tranſit
omnis ſuperioritas, vt nec ad Regem appelle-
tur. Si verò priuato cõceſſerit, non abdicauit
Rex ſuperioritatem, vt non appelletur ad eũ.

Digitized by Google

Vnde nos non dicimus appellationum cauſas
taliter nobis conceſſas, vt ad Regem non ap-
50 pelletur. Nam † iſtud ius ſuperioritatis con-
cedi non poteſt, nec præſcribi in c. intellecto.
de iureiur. Affl. in d. conſtitutio. ea quæ ad de-
cus. num. 13.

Et aduerte: quia omnes doct. citati ſupra
mouentur Angeli authoritate, & propterea
cum Ang. hoc non dixerit, non obſtant illorũ
opin. Nec Innoc. in c. cæterum. de iudi. dicit
id ad quod allegat Iacob. Nam in 2. col. nu. 4.
verſic. item ſi appelletur ab his Baronibus, &
Comitibus appellatur ad Regem, quod nos
non negamus in ſecunda appellatione, vel in
eo Barone, qui nõ habet merum, aut mixtum
imperium, nec Guid. Pap. in deciſ. 518. dicit,
ꝙ cauſæ appellationum requirant ſpecialem
conceſſionem, ſed tantùm, ꝙ † conceſſo feudo
51 nõ venit ius appellationum, quod verum pu-
to, quando non habet mixtum imperium, vt
in caſu noſtro.

Et quod hoc ſit verum, omnes doct. qui di-
cunt, cauſas appellationis non venire ſub vni
uerſali conceſſione, aſſignant rationem, quòd
† abdicare à ſe cauſas appellationum eſt ius
52 regium, & ſupremum dominium concedere,
ita Alber. in l. 1. ff. de offic. eius, in fi. & in l. fi. &
in l. fi. C. de iur. om. iud. in fi. verſi. & in d. l. Im-
perium. & ibi Iacob. nu. 14. infert poſtea, ꝙ iſta
ratione nõ veniunt cauſæ appellationum, er-
go quando non abdicarentur in totum, non
loquuntur doct. vt eſt in caſu noſtro, in quo
de primis tantum loquimur. Quod ego alia
ratione confirmo. Ponamus † Regem conce-
53 dere cauſas appellationum, videntur tantùm
conceſſæ cumulatiuè, & nõ priuatiuè c. paſto-
ralis. de offic. ordina. Sic fuit in caſu noſtro,
in quo Rex, & illaſmet appellationes, & ſecun-
das cognoſcere poteſt. Et propterea Cur. Iun.
bene ſentire videtur hanc noſtram opinio. ꝙ
cum Rex non prohibeter ex illa conceſſione
cognoſcere de cauſis appellationum, non lo-
quuntur Innoc. Ang. & Guid. Pap. & propterea
Mod. Pariſ. in d. nu. 50. malè pungit Cur. Iun.
vt per eũ, vt optimè conſiderare videtur Pur-
pu. in d. l. 1. ff. de offi. eius. nu. 323.

Nec obſtant quædam prætenſæ literę Illuſt.
Comitis Ripacurſiæ, tunc Viceregis directæ
Audientię Idruntiæ, ꝙ fineret officiales crimi-
nales dictæ terræ exercere ſecũdas cauſas ci-
uiles, ex quo ita fuerat mens ſuæ Maieſtatis
Catholicæ concedere dictæ Illuſtriſſ. Duciſſæ
omnem iuriſdictionem, quam habebat, & ſo-
lum reſeruare illam iuriſdictionem eccleſiæ
competentem.

Nam primò dictæ prætenſæ literæ non no-
54 cent † quia Vicarius poteſt aſſentire venditio-
ni, non tamen vendere, concedere, aut alie-
nare ius Regis. ita And. in d. c. Imperialem.
55 in prin. col. 6. cum † nec procurator cum libe-
ra donare poſſit l. filiusfam. §. videamus ff. de
56 donat. nec † mentem Regis poteſt declarare
57 Vicarius, cum † nec hæres, qui idem eſt cum
defuncto, ex communi opinio. Bart. in l. Pom-
ponius ſcribit, ſi frumentum ff. de neg. geſt. in
l. inter ſtipulantem §. 1. ff. de verb. oblig. & in
l. ſi quis intentione ambigua. ff. de iud. Mod. &
Dec. in l. edita. in materia declarationis libel-
58 li C. de eden. Nec † ipſe Rex poteſt in præiu-
dicium tertij dicere, hæc fuit mea intentio, vt
Andr. in c. 1. §. ſed nec eſt alia inſtior. in addit.
quæ ſit prima cauſa ben.

59 Secundò † non erat neceſſarium declarare
mentem ſuæ Maieſtatis in hoc caſu, cum tunc
opus eſt declaratione, quando de ſui ſignifi-
catione plura importare poſſint, ita Pau. de
Caſt. in l. hæredes palam. §. ſed ſi notam ff. de
60 teſtam. nu. 5. quando † verò ſignificatio verbi
nõ declaratur dicitur diſponi de nouo. In iſta
declaratione, quam Illuſtriſſimus Comes Ri-
pa curſiæ facere volebat, nullum verbum de-
clarabat, ſed de nouo addebat. Nam cũ Rex
Catholicus dixerat, habere iuriſdictionẽ cri-
minalem tãtam in terra Griptaliarum, illam
concedit, aut permutat cum Illuſtriſſima Du-
ciſſa, & dicit illam emiſſe à Ioanne Scrina, qui
habebat ſecundas cauſas criminales tantùm,
vt ex priuilegio Federici Regis ſupra dixi-
mus ergo de ſecundis cauſis mixtis, & ciuili-
bus nihil diſpoſuit Catholicus Rex, & verba
erant clara. Extendere illam conceſſionem
ad ſecundas cauſas ciuiles, & mixtas nõ erat
61 declaratio, ſed noua diſpoſitio, in † claris non
eſt opus coniecturis l. continuus §. cum ita ff.
de verb. oblig. Andr. in d. §. ſed nec eſt alia in-
ſtior. in add. 2. col. verſi. item niſi Princeps. &
62 † vbi lædi poteſt tertius, non dicitur declara-
tio, ſed noua diſpoſitio. Anch. in conſil. 398.
præmiſſe in fine, Pau. de Caſt. in d. §. ſi qd poſt.
63 & † quando declaratio verè fuiſſet, Archiepi-
ſcopus Tarentinus debebat citari. ita Fulg. in
d. l. ſi quis intentione ambigua, & latiſsimè in
terminis Gomeſ. in reg. de non toll. iur. quæſi.
in 13. q. nu. 7. cum ſeq.

Tertiò prætenſæ literæ fuerunt expeditę de
anno 1508. vt in 1. proceſſ. fol. 42. & antea erat
mota lis per eccleſiam cõtra dictam Illuſtriſ-
ſimã Duciſſam ſuper turbatione in criminali-
bus, & cauſis mixtis, & ciuilibus, & ecõtrario
dicta Illuſtriſſ. Duciſſa dicebat, cauſas mixtas
ciuiles, & omnes criminales eſſe ſuas, ac ap-
pellationes in anno 1507. fol. 1. committitur
64 cauſa in Sac. Cõſilio die 23. Iulij 1507. & † pro-
pterea tales prætenſæ literæ fuerunt impetra-
tæ lite pendente, non facta mentione litis, &
propterea non obſtant. c. ſi. vbi omnes doct. vt
lit. pend. in 6. & officiales eccleſiæ ſemper fue-
runt in poſſeſſione cognoſcendi de ſecundis
cauſis, vt aliàs diximus.

Vltimò tales literæ proſunt nobis. Nam in
eis dicitur *che la mente di Sua Maeſtà nõ è ſta-
ta excepturare altra iuriſdittione, ſolo quella te-*

neua

nuſ'lo Arciueſcouo di Taranto. Sed probatum
eſt, dictam eccleſiã ab anno 1450. tenuiſſe cau
ſas appellationum, vt ex proceſſibus origina-
libus productis apparet, & pars aduerſa nul-
lum actum nedum proceſſum præſentauit. Va
65 de † aut accipimus illud verbum prout tene-
bat, quò ad dominium, ſeu quò ad poſſeſſionẽ
l. ſtipulatio iſta §. hoc quoq; ff. de verb. oblig.
Semper dicendum eſt, eccleſiam tenere cauſas
appellationum tempore dictarum literarum,
& propterea non venire in conceſſionem. Bal.
66 in c. 1. de cap. qui cur. vend. vbi † in conceſſio-
ne generali non veniunt molendina priuata-
rum perſonarum. Vnde concludendum vi-
detur, quod eccleſia etiam habeat ſecundas cau-
ſas ciuiles, & mixtas.
67 Ex his primò infertur, quod † cum eccleſia ha-
beat dominium terræ, ad eam ſpectat creare
Magiſtrum iuratum, quia ad Dominum terræ
68 ſpectat. cap. eſt Regni ad quietem. Et † cum
aduerſaria non ſit Domina terræ, ſed iuriſdi-
ctionis criminalis tantùm, nõ poteſt dici Do-
mina terræ, vt refert, fuiſſe deciſum Marinus
Fricc. in tract. ſuff. in 1. lib. de offi. mag. iuſtiti-
ar. 27. fol. 25. & in 2. lib. in 2. autho. Baronis
fol. 170 nec requiritur aliqua cõfirmatio pon
69 deratur d. c. Regni ad quietem. vbi † Rex cõ-
cedit Baroni plenã authoritatem, & poteſta-
tem creandi Magiſtrum iuratum, ergo nõ re-
70 quiritur confirmatio alicuius. Nam † vbi tra-
ditur plena poteſtas, alicui poteſt liberè au-
thoritate propria ſine aliqua confirmatione
actum expedire c. bene quidem 96 diſt. Iaſon
71 in l. huiuſmodi §. ædes ff. de leg. 1. plena † po-
teſtas idem importat, ac ſi diceret libera po-
teſtas l. ſi procurator ad vnam ſpeciem C. de
proc. vbi Bar. & in l. procurator, cui libera. ff.
72 de proc. & † quando quis poteſt facere actum
liberè, non requiritur alicuius conſenſus, tex.
in c. 2. de multa. ibi *liberè conferat*, de preb. & ibi
Abb. & Bald. & Iaſ. in l. 1. C. de Sacroſan. Eccl.
in prin. Corn. in conſil. 106. lit. I. vol. 1. alias 2.
& in conſi. 60. eo. vol. vbi eſt appoſitũ verbum
liberè, nullus poteſt contradicere c. fin. de te-
ſta. in 6. in clemen. dudum. de ſepul. ergo ad
Baronem, & ſic ad eccleſiã ſpectat creare Ma-
giſtrum iuratum.
Secundò pondero tex. in d. c. ad quietem, quod
73 † loquatur in Barone habente iuriſdictionem
ciuilem tantum, ex verb. Neap. ibi in verſ. pro
74 cautela, dum dicit quod † Baro tenet vicẽ defen-
ſoris ciuitatis, ergo non habet merum impe-
75 rium: nam † defenſores ciuitatis non habent
merum imperium §. iudicet, de defen. ciuit. in
76 auth. doct. in rub. ff. de off. eius. Iuſtitiarij † ha-
bent merum imperium, in conſtitutione Iuſti-
tiarij nomen, & normam, Afflict. in conſtitu-
tione pœnam eorum 8. col. in fi.
Tertiò ponderatur ille tex. dum dicit, quòd
Baro per ſuos officiales faciet tale officiũ exer-
cere, ergo non requiritur aliqua confirmatio
alicuius c. quanto 63. diſt. c. auaritiæ. de elect.
in 6. ergo eccleſia põt liberè deputare in ter-
ra Magiſtrum iuratum. Et pondera quod tempo-
re illius capituli ita obſeruabatur.
77 Secundò infero, quod † cum eccleſia ſit Domi-
na terræ, eius officiales debent interuenire in
parlamentis Vniuerſitatis l. 2. C. de decur. vbi
glo. in verb. magiſtratus. Capic. allegat in de-
ciſ. 97. nume. 22. & hoc tenet glo. in l. 1. ff. quod
quiſq; iuris in glo. mag. allegat multos ibi So-
cy. num. 24.
78 Tertiò infero, quod † ponere aſſiſiam in rebus
comeſtibilibus ſpectat ad officiales eccle-
ſiæ, cum Baro aſſiſiam imponit, ita And. in c. 1.
79 §. poſt natale. in prin. de pace ten. pœnæ † cõ-
trauenientium ſunt Baronis l. 1. §. cura carnis
ff. de offi præfect. vrb.
80 Quartò infero, quod † cũ eccleſia habeat mix-
tum imperium, poſſet cognoſcere de ponde-
ribus, & menſuris, ita concludit Guid. Papa in
deciſ. 490. & iam probatum eſt per teſtes.

Hæc cauſa vertitur in Sacro Conſilio corã
Domino Ioanne Andrea de Curte poſtea re-
miſſa in Regia Camera coram illo peritiſſimo
viro Thoma Salernitano Præſidente, poſtea
meritiſſimo Patritio, ac Regẽte domino meo,
nunc coram Domino Franciſco Antonio de
David docto Præſidẽte, & meo pernoceſſario.

SVMMARIVM.

1 *Ceſſio facta in inſtrumento ſine die, & menſe nulla eſt.*
2 *Ceſſio facta abſenti poteſt reuocari ante acce-ptationem.*
3 *Notarius ſtipulando non acquirit ius ab-ſenti.*
4 *Hæres abſentis non poteſt acceptare ceſſionẽ etiam non facta reuocatione.*
5 *Per conſtitutum non acquiritur, nec domi-nium, nec poſſeſſio abſenti.*
6 *Renuncians liti poteſt reuocare ante partis acceptationem.*
7 *Ceſſio facta per Vniuerſitatem, in qua dici-tur (nemine diſcrepante) ſi poſtea appareat contradictio, an operetur.*
8 *Ceſſio facta ab hominibus Vniuerſitatis ipſi non præiudicat, niſi adſint ad minus duæ partes Vniuerſitatis.*
9 *Ceſſio facta iuriũ Vniuerſitatis facta à ma-iori parte per viam donationis non præiu-dicat minori parti, nec Vniuerſitati.*
10 *Lis cœpta ab omnibus Vniuerſitatis debet e-tiam ab omnibus renunciari.*
11 *Maior pars volens renunciare priuilegijs Vniuerſitatis non præiudicat minori.*
12 *Diſpoſitio legis non habet locũ, vbi eius ver-ba non conueniunt.*
13 *Clauſula poſita in principio cenſetur repeti-ta in fine.*

14 Di-

14 *Diſpoſitum in vno, quod eſt minus, locum habet in eo, quod eſt maius.*
15 *Dicta in vna parte ſtatuti cenſentur repetita in alia.*
16 *Qualitas in præcedentibus cenſetur repetita in ſequentibus.*
17 *Pragmatica debet ſtrictè intelligi, vt quanto minus lædat ius tertij.*
18 *Verba (quatenus in poſſeſſione) poſita in conceſſione faciunt gratiam conditionalem, & limitatam ad poſſeſſionem.*
19 *Gratia non extẽditur ad poſſeſſionem tertij, niſi tempore gratia ſtet in poſſeſſione.*
20 *Conceſſio relata ad poſſeſſionem tertij, illo non poſſidente nihil operatur.*
21 *Nihil plus eſt in ſcriptura referente quàm in relata.*
22 *Prouentus ſunt fructus iuriſdictionis.*
23 *Conceſſio iuriſdictionis generaliter non continet prouentus poſſeſſos per Vniuerſitatem.*
24 *Appellatione perſonæ non continetur vniuerſitas.*
25 *Vniuerſitas eſt corpus fictum, & miſticum.*
26 *Priuilegijs vniuerſitatis non cenſetur derogatum, etſi de eis ſit facta generalis mentio, & nu. 31.*
27 *Generalis relatio non extenditur ad ſpecialiter prouiſa.*
28 *Præcedentia expreſsè determinata declarãt ſequentia obſcura, & geminata.*
29 *Priuilegium declaratur per poſſeſſionem.*
30 *Priuilegium declaratur vſu, etiam ſi verba vſui contradicant.*
32 *Dominium an transferatur ſolo titulo Regis, quod an ſit verum patet nu. ſeq.*

ALLEGATIO 53.

In materia pragmatica edita Tori.

IN hac cauſa Vniuerſitatis Briatici cum Comite circa prouentus, cum allegatum ſit per D. Thomam Naucleriũ aduocatũ primarium, paucis ſcribam
maxime quòd aliàs facto verbo fuit prouiſum
quòd procedatur ad vlteriora ad actus incumbentes,
oppoſita exceptione pragmaticæ ſpectabilem Comitem nõ obſtante, à quo decreto
licèt eſſet dictũ de nullitate pro parte Comitis,
fuit tandem prouiſum, quòd terminus
aliàs datus currat, & cum ex reſcripto ſuę Maieſtatis
diſcutiendum eſſet de ſtatu cauſæ, &
de meritis pragmaticę. Et licèt dictus Comes
allegauerit vltra exceptionẽ pragmaticæ ceſſionem
ſibi factam ab Vniuerſitate prouen-
1 tuum, dicta † ceſſio nulla fuit, cum fuerit ſine
die & menſe, quæ requiruntur in inſtrumento
glo. & doct. in l. generali, C. de tabul. lib.
10. & gl. in auth. vt p̃pon. nom. imp. in princ.
imò talis ceſſio fuit facta Magnifico Ferdinã-
2 do abſenti † & ante ratificationem fuit reuocata,
nec poſt reuocationem potuit acceptari.
Pau. de Caſt. in conſ. 195. viſis his, verſic.
2. videndum, non obſtante ſtipulatione notarij,
vt Decius concludit in conſ. 226. colu. 2.
& ſeq. & conſ. 247. in cauſa col. 4. & conſ. 598.
viſis his col. 3. & in l. 1. col. 7. verſi. & ſtipula-
3 tio C. de pactis vbi dicit, ꝙ † ſtipulatio notarij
non acquirit ius, vt optimè per Crott. in
4 repet. rub. ff. de verb. obli. nu. 14. & † facta
aut non facta reuocatione eius hæres non poteſt
acceptare. Alciat. in l. 2. §. ex his ff. de
verb. oblig. Alex. in conſil. 132. præſuppon-
5 tur in facto, & † non acquiritur dominium
nec poſſeſſio, licèt conſtituerit poſſidere nomine
abſentis. Bertr. in conſ. 304. donatio volu.
6 3. & † renunciãs liti ante acceptationem partis
poteſt reuocare. Salyc. in l. poſtquam liti.
C. de pact. Capi. deciſ. 133. Cum ergo prætendatur
ceſſio abſenti, nec ratificatio appareat,
imò reuocatio, ſequitur nullam de ea
7 haberi rationem. Tanto fortius † quia dicta
ceſſio implicat cõtradictionem, dum in principio
dicitur facta nemine diſcrepante, & in
fine apponuntur pluſquam quinquaginta, qui
repugnant. Vnde non poteſt dici, nemine diſcrepante
Abb. in c. non poteſt pen. col. verſ.
ſed dubitari poteſt de re iud. Card. in clementina
ne Romani verſ. eo ipſo in 8. q. de electio,
maximè quia terra Briatici ſunt focularia
mille in circa, & in dicta ceſſione nõ interuenerunt
quatuorcentum perſonæ connumera-
8 tis minoribus, carceratis & inquiſitis. Et † cũ
non ſint ad minus duæ partes, non obſtante
Vniuerſitati l. nominationum, C. de decu. li.
10. allegat Andr. in §. ſi autem omnibus, de
9 pace tenen. & † cum talis ceſſio contineat donationẽ
iurium Vniuerſitatis maior pars non
præiudicat minori Iaſ. in l. maiorẽ §. ſed ho-
10 die ff. de pact. in decima limita. & † cum omnes
concorditer litigare voluerunt, omnes
concorditer cedere debuerunt Lud. Roman.
in rub. ff. de arbitr. Iaſ. in d. §. ſed hodie in
11 decima limita. & † quando maior pars vult
renuntiare priuilegijs Vniuerſitatis, non præiudicat
minori. Ita Inno. in c. accedentibus,
extra de priuileg. Iaſ. vbi ſup. vndecima limitat.
Capic. deciſ. 4. in tertio dubio.
Et cum ex aduerſo nunquam tempore illorum
Regum ſit probatum, habuiſſe poſſeſſionem
prouentuum, ſed ſemper Vniuerſitatem
ipſam tẽpore Regis Ferdinandi Secundi, item
& Federici nec nũquam dicti Reges à d. Vniuerſitate
prouentus cœperint, nec eripuerint,
nec ab illis Regibus grauatos eſſe affirmet,
quomodo poteſt obſtare pragmatica † cum
12 verba ipſius non conueniant in caſu noſtro,
ergo nec diſpoſitio l. hos accuſare §. omnibus
ff. de accuſ. cum ſimi. & † licet in primo capi-
13 te eſſent poſita illa verba *præſentes poſſeſſores,*

&

& illa alia *prout ipſis viuentibus tenebantur & poſſidebantur*, & in ſecundo capite non eſſent repetita, videtur omnino dicendum cenſeri repetita, ex quo omnia alia ſunt repetita, capta, erepta, in fiſcum redacta l. talis ſcriptu-
14 ra, vbi Bart. ff. de leg. 1. ex † quo ſi in primo capite tam fauorabili, in quo denegatur tocalis aud. cum nihil geſtum eſt, quod nõ ad Regni vtilitatem, & requiritur poſſeſſio tempore illorum Regum: quare in ſecundo capite non ita priuilegiato, in quo diſpenſari poteſt, in quo turbulentiſſimis temporibus nõ debet requiri poſſeſſio. in auth. multo magis C. de
15 ſac. ſan. eccle. nec † nouum, vt dicta in vna parte ſtatuti repetita intelligantur in alia. Bart. in l. prætor §. erit ff. vi bon. rapt. Dec. in conſ. 352. Bar. in l. doli ff. de verb. obl. vbi
16 † qualitas in præcedẽtibus cenſetur repetita, & habetur in l. quicunque C. de apoc. publ. lib. 10. Andr. alleg. in rub. quæ ſint regalia:
17 tãto fortius † quia pragmatica illa ſtrictè eſt intelligenda, vt quanto minus fieri poſſit lædat ius tertij, ita Ant. de Butr. in c. cum dilectus, de conſuet. Alex. in conſ. 19. 3. col. vol. 1. Andr. in c. 1. §. pen. de cap. qui cur. vend. Vnde cum Rex Federicus non eripuerit prouentus Vniuerſitati, imò confirmauerit, cum
18 † in conceſſione Comiti facta dixit *quatenus in poſſeſſione fuit & eſt*, & tamen eo tempore in poſſeſſione fuerit Vniuerſitas, dicta verba *quatenus in poſſeſſione*, faciunt gratiam limitatam, & conditionalem ad poſſeſſionem, vt Loffred. dicit in conſ. 41. nu. 11. vnde nõ probata poſſeſſione gratia eſt nulla. Item dicitur *ſaluis iuribus cuiuslibet*, ſi ergo voluit reſeruare iura cuiuslibet, quare eſt dicẽdum eripuiſ-
19 ſe, imò † dato quòd non requireretur poſſeſſio tempore illorum Regũ, prout contrarium ſupra oſtenſum eſt, fallit quando idem Rex remittit ſe poſſeſſioni, quatenus in poſſeſſione extitit: nam tunc requiritur omnino poſſeſſio tempore gratiæ, Abb. in c. 2. de treg. & pac. glo. Paris. §. 5. tit. 1. nu. 66. Loffred. in conſ. 8. nu. 54. tanto fortius quia Magnificus Ferdinandus aſſeruit poſſidere prouentus, & ſibi cõceſſos eſſe, & quòd ita Diſpoſtus Achaiæ prædeceſſor tenuit, quod à veritate alienum eſt, & propterea Rex Federicus dixit *tenendola voi come la teneua il Diſpoſto*, ſed quia nunquam habuit prouentus, ergo cõceſſi non
20 fuerunt. Nam † cũ conceſſio ſit relata ad poſſeſſionem ſuam vel Diſpoſti, & nullus eorum
21 poſſidet, vtique † non eſt plus in ſcriptura referente quàm ſit in relata, vt poſt alia vulgaria dixit Dec. in conſ. 63. Vnde cum nedum non habuit poſſeſſionem, nec titulum illorum Regum non debet tractari de pragmatica.

Sed quia pars aduerſa producit priuilegiũ Ferdinandi Secundi dum in illo dicitur *cum mero, mixto Imperio, gladij poteſtate, quatuor literis arbitrarijs, & cum omnibus iuribus tam de iure quàm de conſuetudine, prout melius te-*
22 *nuerunt*. Vnde † cum prouentus ſint fructus iuriſdictionis, vt per Bar. in l. fin. ff. ſol. matr. Angel. in l. ſi conſtante §. quoties eod. Iaſon in l. diuortio. §. ſi vir. ſequitur, quòd concedendo merum & mixtum imperium, & quatuor literas arbitrarias, in quibus loquitur de prouentibus, videntur conceſſi prouentus, ſuadetur etiam ex illis verbis *non obſtantibus quibuſuis priuilegijs quibuſuis alijs perſonis factis*, & ſic videtur derogatum priuilegijs Vniuerſitatis, & verificantur verba *capta, erepta quouis modo alteri conceſſa*.

23 Nam reſpondetur, quòd † per illa ſupradicta verba generalia non videntur comprehẽdi prouentus, qui erant Vniueſitatis, & per ipſam tam antequam poſt poſſeſſi fuerunt, vt Bal. in c. 1. de ca. qui cur. vend. nec illa verba *non obſtantibus*, comprehendunt Vniuerſi-
24 tatem: quia † ſub appellatione perſonæ non continetur Vniuerſitas, ita Deci. in conſ. 486.
25 Calcan. in conſ. 1. cum † ſit corpus fictum, &
26 miſticum. Imò non † ſufficiebat per verba generalia facere mentionem de priuilegijs Vniuerſitatis, in qua ſunt pupilli, & miſerabiles perſonæ, ita Bart. Ange. Io. de Plat. in l. prædia. C. de loca. præd. ciuil. lib. 11. Decius in conſ. 292. col. 2. in fin. latè Iaſon in l. quoties col. 3. verſ. 4. facit C. de rei vendic. Nam re-
27 quiritur ſpecialis mentio, & † generalis relatio nunquam extenditur ad ſpecialiter prouiſa Abb. in c. cum ſecundò requiris de appel. maximè in præiudiciũ tertij, & in deſtructionem alicuius actus, ita Decius ibi, & præce-
28 dentia † expreſsè determinata declarant, & reſtringunt ſequentia obſcura, vel generalia, ita probat tex. in l. legatorum petitio §. fi. vbi Bald. poſt Cinum ff. de le. 2. Nec eſt bona cõſequentia, eſt conceſſum merum imperium, aut habet quatuor literas arbitrales, ergo ſunt conceſſi prouentus. Nam poteſt habere poteſtatem commutandi, & tamen prouentus ſunt Vniuerſitatis. Et quòd hoc ſit verum apparet, quòd omnia iſta priuilegia non acquiſierunt poſſeſſionem aduerſario. Imò poſt illa Vniuerſitas ſtetit in poſſeſſione vſq; ad diem illius nullæ, & inualidæ ceſſionis, virtute cu-
29 ius poſt cœpit poſſeſſionẽ prouentuum † poſſeſſio declarat priuilegium, optimè Bal. in l. vſum aquæ C. de aquæd. lib. 10. contra illos qui habent priuilegium, & vtũtur ſtricto mo-
30 do ſibi præiudicant, & † vſus declarat priuilegium, etiam ſi verba vſui contradicant tex. in c. cum dilectus, & ibi not. Ant. de Butr. de conſuet. Dec. in conſ. 48. Loſ. in conſ. 36. col. 2. probat text. in l. ſi prius. §. placuit ff. de
31 aqua plu. arc. imò † nedum debebat facere mentionem de priuilegijs Vniuerſitatis, ſed debebat illa in ſpecie reuocare, ita Bart. in d. l. prædia. Afflict. in c. 1. §. ſi facta nu. 54. ſi de feud. defun. mili. Iaſ. in l. fi. in fi. C. de pact.

Ruin.

Digitized by Google

Ruin in conſ.93. nu.12. vol.4. & Dec. in conſ. 333. col.3. ver. & pro fundamento, & in cõſ.
32 389. viſa, verſi. ſimiliter vol. 2. Nec obſt. † q̃ ſolo titulo Regis transferatur dominium, vt per Iaſ. in l. traditionibus colu. 1. C. de pact.
33 Dec. in conſ. 187. Nã procedit, quando † Rex tempore priuilegij erat in poſſeſſione, ita Bal. in c. 2. de noua for. fidel. vbi ſi Princeps concedit rem vacantem transfertur dominium Afflict. ſequitur in proœ. 22. q. verſi. 1. quòd Rex, vbi ita declarant omnes doct. hoc dicentes, quando autem conſtat certè de eius mente, quòd voluit transferre dominium ex ſolo titulo, ita Bald. in cap. 1. §. fin. de nou. form. fidel. Iacob. in tract. feu. in verb. Princeps, verſ. ſed quæro.

Et ſic omnino concludendum eſt, dictum Comitem condemnandum eſſe ad reſtituendum prouentus exceptione pragmaticæ non obſtante.

SVMMARIVM.

1 *Solutio ſimpliciter facta in quam cauſam cenſeatur facta.*
2 *Creditor in ſorte, & vſuris non tenetur recipere ſortem ſine vſuris.*
3 *Deciſio quaſtionis.*
4 *Pecunia ſimpliciter ſoluta nõ liquidato intereſſe cẽſetur ſoluta pro cauſa principali & non ad intereſſe illiquidum.*

ALLEGATIO 54.

In quam cauſam dicatur facta ſolutio.

1 IN hac cauſa dubium facit † in quam cauſam ſint receptæ partitæ, in cauſam principalem, an in intereſſe. Et hanc q. tangit Saly. in l. 1. C. de ſol. vbi per illum text. dicit, quòd ſi debetur quantitas, ex qua debetur vſura, ſolutio facta à debitore cenſetur non expreſſa cauſa primò in vſuris quàm in ſorte principali, alleg. tex. in l. in his §. apud Marcellum. ff. de ſol. nam
2 † quando quis eſt creditor in ſorte, & in vſuris non tenetur recipere ſortem ſine vſuris, allegat text. in l. tutor. §. Lucius ff. de vſur. per quem ita concludit Alber. Alex. in l. quidam exiſtimauerunt. ff. ſi cer. pet. & vide Alex. in materia in conſ. 85. vol. 3. Corn. in conſ. 295. vol. 3. Ruyn. in conſ. 49. vol. 5. & Riminal. in conſ. 297. vol. 2. vnde cum certum eſt, eſſe debitorem in ſorte & tertijs, ſolutiones factæ primo debẽt cedere in computum tertiarum
3 † & ita fuit deciſum in cauſa Illuſtriſſimi Marchionis Arenarum cum hæredibus Illuſtriſ. D. Petri à Toledo.

4 Et † quando non eſſet liquidatum intereſſe aut non eſſent liquidati fructus, in cauſa Illuſtriſſimi Aſcanij Columnæ cũ hæredibus Magnifici Pauli Reſtiliani in S. C. referente Magnifico Felice de Rubeis fuit iudicatum, ſummas ſimpliciter ſolutas eſſe admittendas in capitali, & non ad intereſſe, aut ad fructus. Actuarius eſt Tramontanus. De anno 1563. ſi bene recordor.

SVMMARIVM.

1 *Fratres patrueles ſunt in quarto gradu.*
2 *Nepos ex ſorore eſt in tertio gradu & præfertur fratribus patruelibus, vt nu. 4.*
3 *Conſtitutio Regni in ſucceſſione feudi enumerat gradus, & non perſonas.*
5 *Nepos ex ſorore excludit amitam.*
6 *Feudatarius nõ poteſt in præiuditium proximè ſucceſſuri alteri donare.*
7 *Donatio facta à feudatario deſperato de filijs, dicitur facta in præiudicium proximè ſucceſſuri.*
8 *Feudatarius deſperatus de prole renunciãdo feudum Domino dicitur facere in fraudem proximè ſucceſſuri.*
9 *Donatio facta ab infirmo deſperato procreãdi liberos, dicente quòd donatio habeat vim per duas horas ante mortem, non tenet.*
10 *Diuiſio facta inter duos fratres, vt vnus qui non poteſt habere filios accipiat bona burgenſatica, alter verò qui habet filios feudalia, an dicatur in fraudem Domini, ſic vt nu. ſeq.*
12 *Donatio facta cum aſſenſu conditionali, non ſeruata aſſenſus conditione nulla eſt.*
13 *Decretum extortum per falſas probationes nullum eſt, vt ſeq. & 15.*
16 *Aſſenſus ſecundum pragmaticas præcedens actum vltra tres menſes habetur, ac ſi nũquam interueniſſet.*
17 *Pragmatica non eget publicatione, quando ſtat in archiuo, cuius poteſt haberi copia ad libitum.*
18 *Pragmatica cum decreto irritante ligat etiã ignorantes.*
19 *Pragmatica ſcripta à nemine ignorari debet.*
20 *Ignorantia ſupina non excuſat.*
21 *Legato feudo, aut donato debetur ſaltim æſtimatio.*
22 *Renunciatio facta à ſorore de bonis paternis, & fraternis dicitur facta in fauorem agnatorum.*
23 *Exceptio de iure tertij inſtructo proceſſu an admittatur.*
24 *Renunciatio feudi ſine aſſenſu non tenet.*
25 *Deciſio quaſtionis.*

ALLEGATIO 55.

In materia pragmaticæ vt poſt expeditionem memorialis per verbum fiat, infra duos menſes expediatur actus.

IN cauſa Magnificæ Portiæ Capiciæ nepris ex ſorore Magnifici Fabij Filingerij Baronis Lapigij concludo, ipſam eſſe inueſtiēdam dictæ terræ Lapigij.
Nam cum ſit in tertio gradu defuncto, & non
1 ſint alij proximiores ea † cum fratres patrueles ſint in quarto gradu l. 1. §. quarto gradu.
2 ff. de gradibus, ipſa † eſt neptis in tertio gradu præferri debet, ita Andr. in c. 1. §. & filius
3 fratris, in 2. col. Impe. Lotha. & † cum conſtitutio enumerat gradus & non perſonas, vi-
4 detur ꝙ ipſa debeat admitti, & † cum ſit in tertio gradu deſcendentium, præcedat alios etiam in tertio gradu aſcendentium, ita Præpoſ. in cap. 1. de natu. ſucc. feud. col. 2. verſi. ab extra, & fuit deciſum in cauſa Magdaloni,
5 vbi † nepos ex ſorore excludit amitam Co-
6 mitiſſam Sanctæ Agatæ, & † cum ipſa ſit proximè ſucceſſura, non potuit alium inſtituere
7 ſine aſſenſu. Nec † donatio facta per eum Magnificæ Magdalenæ Carocciolæ dum infirmus erat, & filijs deſperatus obſtat: nam dicendum eſt factam in fraudem ipſius Magnificæ Portiæ, ita eſt gl. not. in cap. 1. §. ſed & res, in verſi. fraudem, per quos fiat inueſti. & in terminis Albe. in l. filiæ meæ emancipa-
8 tæ, & egræ. ff. ſolu. matr. vbi dicit, quod † ſi aliquis deſperatus de prole habens feudum paternum, in quo alius ex forma inueſtituræ ſuccedere habeat, renunciat feudum Domino vel alteri, dicitur in fraudem facere Ruyn. in conſ. 163. volu. 3. nu. 4. Io. Cephal. allegat multa in conſ. 276. volu. 2. nu. 30. cum ſequ.
9 vnde † cū iſta donatio ſit facta ab infirmo, & dicitur quòd habeat vim per duas horas ante mortem à deſperato procreandi filios, non valet. Ita Neap. in conſuetudi. & ſi teſtator. in ver. diſponere nu. 14. vbi conſiderat fraudem, quando caſte natus aut deſperatus de filijs donat omnia bona ſua titulo lucratiuo, l. omnes §. Lucius ff. de his quæ in fraud. cred.

Nec obſtat, quòd pars aduerſa conſiderat, non eſſe fraudem, cum donauerit Magnificæ Magdalenæ matri ſuorum patruelium, vt terra in familia remaneat. Nam hoc licitum nō eſt, & allego Andr. de Iſer. in c. Imperialem §. præterea ducatus col. 2. de prohi. feud. alie.
10 per Fed. vbi ponit q. ſunt † duo fratres, qui de iure communi ſuccedūt in feudum, vnus non habet filios, nec habere ſperat, veniunt ad diuiſionem omnium bonorum, & illi fratri, qui eſt deſperatus de prole, contingere faciūt omnia bona burgenſatica, alteri omnia feudalia, dubitatur vtrum talis diuiſio dicatur in fraudem Domini? Et ſi vera eſſet intentio partis aduerſæ, dicendum eſt quòd non, cum fiat iſta diuiſio, vt feudi medietas remaneat alteri fratri in familia, & tamen And. ibi cō-
11 cludit, quòd † illa diuiſio fuit in fraudem. Et Neap. in ſupradicto loco in verſi. diſponere, nu. 19. dicit, quòd donatio omnium bonorum facta coniuncto dicitur in faudem, & non cōſideratur, quòd erant coniuncti, & quòd bona remanebant in familia. Nec Capic. deciſ. 85. qui videtur dicere oppoſitum, allegat aliquid, & loquitur quando vterque erat in eodem gradu.

12 Secundo talis donatio caret aſſenſu † nam licet præſtitus ſit, dummodo terra non fuerit magni momenti, & ſatis ſit probatum excedere annum valorem ducatorum mille, ſequitur quòd aſſenſus fuit conditionalis aut modalis, & propterea cenſetur ſine aſſenſu. Nec reſpon. partis obſtat, dum dicit, captam fuiſſe informationem, & repertam non eſſe magni momenti: nam ſi eo tēpore non erat magni momenti, & poſtea creuit, & pars aduerſa bene dicit. Aut tunc erat magni momenti, licet per informationē conſtaſſet contrarium fuit obreptum. Sed cum hodie ſit probatum, tunc tēpore aſſenſus præſtiti fuiſſe magni mo-
13 menti † decretum eſt nullum tanquam extortum per falſas probationes l. iure noſtro ff. de teſtam. tut. l. quamuis ff. de reb. cor. vbi prætor interpoſuit decretum ſuper venditione bonorum pupilli, ſi poſtea conſtat de dolo, ſucceſſ. reuocat decretū l. magis puto §. manet eo. tit. l. & ſi præſes C. de præd. mino. vbi
14 † nullum dicitur decretum latū ex falſis probationibus ſuper alienatione bonorum pupillarium: decretum enim latum ex falſa cauſa eſt nullum. l. cum verò §. ſubuentum ff. de fideic. liber. maximè quia tale decretum non deſeruit alicui actioni velut officium iudicis mercenarium, ſed expeditur officio iudicis nobili abſque contradictore, niſi fiſco citato
15 ignato iurium partium † quo caſu ſemper deficientia aut non veritas probationum reddit decretum nullum Raſa. Imo. Alex. in l. iuſtè ff. de acqu. poſſ. vbi Iaſon nu. 10.

Tertiò aſſenſus ſuper tali donatione non tenet: nam fuit expeditus die 27. Iulij 1562. & donatio prætenditur die 14. Iunij 1563. poſt nouem mēſes, aut plus quo caſu Regia prag-
16 matica ſtatutum eſt, vt † quādo aſſenſus præcedit actum. vltra tres menſes non teneat, ac ſi nunquam interpoſitus eſſet, vt patet in lib. pragmaticarum folio 171. expedita in anno 1544. ſub die 28. Iunij, & regiſtrata in Regia Cancellaria in par. 13. fol. 16.

Nec reſponſio partis obſtat, dū dicit, pragmaticam non eſſe publicatam. Nam dicta pragmatica eſt clauſa in corpore iuris, & impreſſa de anno 1559. ante dictam prætenſam do-

eſt, ergo venditio ſub haſta habetur, ac ſi pacto, aut lege venditio facta eſſet, & ſic ſecurus eſt.

Nec te moueat, ꝙ tex. in d. l. ſi ob cauſam loquitur ꝙ ſecurus eſt à debitore, ergo nõ loquitur à ſecundo creditore. † nam idem eſt, vt
7 probat text. in d. l. 2. quæ loquitur, ꝙ eſt ſecurus à debitore, & tamen omnes doctores intelligunt in ſecundo creditore, vt nedum ſit præcluſa via debitori, ſed quoq; ſecundo creditori, vt dominium nõ ſit affectum ex ſecunda obligatione, & hypotheca, cum res vendatur pacto primi crediroris.

8 Et † ꝙ augumentum temporis prætendi nõ poſſit, pondero iterum tex. in l. qui à creditore emit, ſecurus eſt, & proprietas euinci non poteſt, ſi non poteſt euinci dominiũ, aut proprietas, ergo augumentum prætendi non poteſt. Nam dominium euinceretur.

Secundò pro tali augumento oportet iterũ exponi rem venalem: nam nulla actione teneretur emptor illud perſoluere. Vnde ſi oporteret iterum exponi venalem, emptor non eſſet ſecurus: nam res euinceretur, & ſubhaſtaretur, aut opus eſſet, vt ſecundus creditor offerret pretium primæ emptionis, & ſic nõ eſſet ſecurus, iux. illũ tex. & tex. in d. l. ſi ob cauſam. maximè quia dictus Magnificus Camillus author ipſius Magnificæ Conſtantiæ ſciuit omnia pertractari; auditusq; & citatus fuit in illo iudicio; ipſe habuit partẽ pecuniæ, & totus mundus inuolueretur. ſi facta venditione ſub haſta ſecundi creditores aliquid prætendere poſſent circa augumentum temporis, cũ nemo intendat emere niſi pro augmento temporis, & induſtria.

9 Et † ideo facto verbo in Sacro Regio Conſilio per D. Iacobum Anellum de Bottis cauſæ Commiſſarium, die 24. Nouembr. 1573. fuit prouiſum, ꝙ Magnifica Franciſca Sarranò nõ moleſtetur.

SVMMARIVM.

1 Regis proprium eſt allicere perſonas benemeritas in ſedilibus.
2 Rex eſt, qui habet theſauros dignitatum.
3 Decuriones Sedilium habent liberum arbitrium aggregandi alios ſine præiudicio alterius.
4 Decuriones non bene arbitrantes poteſt adiri Princeps, imò actus reformatur, vt nu. 6.
5 Arbitrea iniqua decurionũ appellantur monopolia.
7 Epiſcopus ordinando clericos debet prius perſonas aptas in eo vico in quo eſt eccleſia ordinare, & nu. ſeq. & 13.
9 Illi ſunt inuitandi ad honores, qui ſubierunt onera prius, & nu. 11. & 12. (nei ſint.
10 Spurij decuriones nõ creant, ſi alij æquè ido-
14 Prætor dando tutores pupillis debet dare cõciues, ſi idonei ſint.
15 Maior pars eligens exterum non præfertur minori eligenti conciuem.
16 Ciuis præfertur in diſtributione annonæ exteris, & in diſtribuendis eleemoſynis.
17 Impetrans beneficium in aliena diœceſi debet exprimere patriam ſuam.
18 Duobus præſentantibus iuſpatronatus ciuis præfertur.
19 Sequeſtrum quando fieri debet in æde ſacra in illa fieri debet in cuius cõfinio res illa ſita eſt.
20 Identitas familiæ præſumitur ex identitate inſigniorum.
21 Tractatus parentelæ ſicut eſt inter patrem, ita eſt in filijs.
22 Tractatus, vt filius contrarium prætendenti incumbit probatio.
23 Multa in iure fiunt ratione ſanguinis.
24 Subſtitutus præſumitur idoneus, ſi eſt ex eodem ſanguine.
25 Iniuria ſit illi, qui eſt de familia nobili, & nõ aggregatur in Sedilibus, ſi alij aggregantur.
26 Inter competitores ad officiũ præfertur, qui eſt ex ſanguine.
27 Honeſtati non conuenit non ſeruare formã, quæ permittitur à lege inductam.
28 Illa pars creditorum præualet, licet ſumma ſit æqualis, vbi ſunt creditores cõſanguinei.
29 Dignitates perſonales licèt nõ tranſeant, tamen poſſunt impetrari à conſanguineis defuncti dignitatem habentis.

ALLEGATIO 57.

Quod Sedilia in aggregationibus teneantur præferre nobiles, & deſcendentes ex familia, quæ gaudet in Sedili.

IN hac cauſa mea cum Magnificis deputatis Illuſtriſſ. Sedilis Portæ Nouæ vertente in Sacro Regio Cõſilio coram D. Antonio Cadena, iuſtũ eſt, vt ſi pro tot perſonis: de iure reſpõdi, & obtinui, aliqua etiam pro claritate familiæ meæ ſcribam.

ADDITIO.

In materia huius allegationis multa optima Calcaneus in conſil. 8. & 9. Fuluius Pacianus de probat. lib. 2. cap. 12. Fabius de Anna.

1 Cum † ius alliciendi perſonas benemeritas in Sedilibus Neapolit. proprium ſit Sereniſſ.
2 Regis noſtri, cum † ipſe habeat theſauros dignitatum, vt per Bal. in c. 1. ver. à Principe. ꝑ illum text. quis dicatur Dux, vel Marchio, & latius dixi in allegationibus, quas conſignaui die 4. Martij 1573. Illuſtriſſ. & Reuerend. Cardinali Granuelæ ampliſſimo Proregi, cũ viderim iſtos Decuriones noſtros nõ iure aliquos

3 ad honorum Sedilia vocasse. Et † si liberum
prætendant arbitriũ hoc faciendi, tamen hoc
factũ ſine alterius præiudicio facere poſſunt,
4 & † ſi arbitrati fuerint hoc modo, Principem
adire, & Sacrum Conſilium poſſumus, glo. eſt
in c. ſuper his. in ver. Arbitrio. de accuſa. ini-
5 qua † arbitria decurionum appellat mono-
polia. And. in c. 1. §. poſt natale. de pac. tenen.
in fi. ex verbis Innoc. in c. cum acceſſiſſent. de
6 conſtit. & † qui poteſt aliquem actum liberè
facere, ſi iniquè facit poteſt reformari actus.
Iaſ. in l. ſi ſic ff. de leg. 1. & in l. 1. C. de Sacroſan.
Eccl. Vnde cum iſti Magnifici Portæ nouæ vo
luiſſent aggregare alios ad honores Sedilis in
te tenentur me aggregare ex infraſcriptis ra-
tionibus.

Primò cũ ſim natus in quarterio Portæ no-
uæ, ibiq; habeam nunc partẽ paternæ domus,
deſcendam ex illo nobili ſanguine illorũ no-
bilium de Anna, qui gauiſi fuerunt honoribus
dicti Sedilis, ſum præferẽdus in iſta aggrega-
tione alijs, primò per text. in l. in eccleſijs C.
7 de epiſ. & cle. vbi † licet Epiſcopus habeat li-
beram, & abſolutam poteſtatem ordinãdi cle
ricos in eccleſijs, tamen à iure eſt ſtatutus or-
do, vt prius perſonas aptas natas in eo vico,
in quo eſt eccleſia, ordinet, vt propriæ capita-
tionis onus recognoſcat, & vbi onera recepe-
runt, ibi ſuſtineant honores. Idem probat tex.
cum gl. in c. quoad archidiaconum. 84. diſt. &
8 in c. nullus 61. diſt. vbi † prius ſunt ordinandi
clerici loci, ſi ibi idonei ſunt. Idẽ probat tex.
in l. vt gradatim. ver. ea lege. & in l. reſcriptũ,
9 §. 1. ff. de mun. & hon. illi † ſunt inuitãdi ad ho-
nores, qui ſubierunt onera antiquitus, ſpurij
10 † & exteri decuriones non creantur, ſi alij æ-
què idonei ſunt l. generaliter §. ſpurios. & l. eos
ff. de mu. & ho. iſte honor datur correſpectiuè
ad onera, quæ ſubierunt mei prædeceſſores in
illo quarterio, vt optimè Saly. in d. l. in eccle-
11 ſijs. ex mente Guil. de Cuneo: quia † ſubierũt
onera, ſunt prius inuitandi ad honores l. ſecun
dum naturam ff. de reg. iur. idem probat text.
12 in l. nemo C. de off. mag. off. lib. 11. ibi † is an-
tecedat, quem labor proliator fecit anteire.
Barb. in conſil. 57. col. antep. vol. 2. allegat il-
13 lum tex. ad hoc. Nec † honeſtum eſt exteros
conuocare, & clericos propriæ diœceſis omit
tere, tex. cum glo. in c. cum te. de cler. peregr.
glo. in c. hortamur. in ver. veniens 71. diſt. qđ
14 in omni actũ Iureconſulti obſeruauerũt, vt † ſi
pupillis tutores dare volunt, & quoſcunque,
vt prætori viſum fuerit poſſit dẽt creare con-
ciues, ſi idonei ſunt l. diuus. vbi gl. fi. ff. de tut.
& cur. da. l. 1. §. ſi quando ff. de magi. conuen.
15 imò fauor tantus eſt, vt in præſenti caſu, vt † ſi
maior pars elegerit exterum, minor ciuem,
cæteris paribus præfertur quod à minori par-
te factum eſt. cap. cum inter. de elect. doct. in
16 c. cum omnes. de conſtit. idem † vt in diſtri-
butione annonæ Ciues præferantur l. a. C. de

b2 1.

ann. ciui. lib. 11. in diſtribuendis eleemoſynis,
17 vt per Bar. ibi, in † beneficiorum impetratio-
ne requiritur expreſſio patriæ, dum in aliena
diœceſi vult impetrare, glo. in c. ſi proponen-
te. de reſcr. quam ibi comendant Imo. & Abb.
& ibi Barb. num. 50. vbi allegat multa in ſeq.
& in conſil. 23. propheta. num. 9. vol. 2. allegat
18 tex. in c. ſacrorum 63. diſt. & † in præſentante
duos ad iuspatronatus, dicit Abb. q̃ præfer-
tur ciuis, in c. bonæ. il 2. in 13. not. & in c. ad
decorem. de inſti. Dec. in conſi. 541. nu. 15. vn-
de cum voluerũt aggregare alios, debeo ego
præferri, aut cũ alijs aggregari ſtantibus præ-
dictis, tanquam natus in illo quarterio. Et
19 † quando debet fieri ſequeſtrum apud ædem
ſacram, debet fieri apud illam ædem ſacram,
in cuius confinio res ſita eſt, ita Bar. in l. licib.
C. de agr. & cenſ. lib. 11. num. 19.

Secundum, quod maximè etiam vrget, cum
in facto probatum ſit, me deſcendere ab illo
nobili ſanguine Dominorum de Anna, qui
olim gauiſi ſunt honoribus in prædicto Sedi-
li. Nam Carolus de Anna fuit Neapolit. vel
filius Neapolit. quod ſuadet identitas inſi-
gniorum antiqua cum Luna, & Stellis,
quæ fuerunt ocularitet viſa per dominum
Commiſſarium in antiquis domibus illorum
Dominorum de Porta Noua in Capella mili-
tum errantium Sancti Georgij antiquiſſima
intus Eccleſiam Sancti Auguſtini pertinen-
tiarum Portæ Nouæ, in qua ſunt propria inſi-
gnia mea in medió aliorum inſignorum eiuſ-
dem Sedilis, videlicet de Ligorio, de Bonifa-
cio, de Fraiapane, & Copula, & Gaptula, ex
20 † identitate inſigniorum præſumitur identi-
tas familiæ l. familiaria ff. de relig. & ſumpt.
fune. Bar. in tract. de armis. num. 10. allegat
illum ad hoc, probatus eſt maximus tractatus
parentelæ inter Magnificum quondam Iaco-
bum de Anna Sedilis Portæ Nouæ cum meo
21 patre, & † vt eſt dare tractatum in filijs, ita in
conſanguineis. Innoc. in c. cum tua. de ordin.
cogni. Bar. in l. fiue §. plantianum. in fi. ver. ff.
de libe. agnoſc. glo. fin. in l. non epiſtolis C. de
probat. & ita tenent ibi Pett. & Cyn. & dicunt
fuiſſe iudicatum Alb. & Pau. de Caſt. ibidem q̃
22 † talis tractatus ſaltim trãsfert onus proban-
di in aduerſariũ, ita Affl. in deciſ. 25. iſte tra-
ctatus non fuit per verba generalia, voco te
fratrem meum, ſed proceſſit ad multos actus.
Nam D. Hieronyma de Anna ſoror mea fuit
acceptata monialis in Monaſterio ſancti Mar
1 cellini per Reuerend. Beatricem, & Mariam
de Anna, in quo monaſterio non includuntur
2 plebeiæ, ſed mulieres nobiles, & Sedilis præ-
dictæ Portæ Nouæ. Magnificus Io. Bernardi-
nus de Anna vltimus moriens affectabat me
aggregari, declarauit me eſſe de eius ſangui-
ne, ne familia in dicti Sedili extingueretur, in
feſtis nuptialibus inuicẽ cõparuimus, in eius
morte ego ſolus cũ veſtibus lugubribus in pri-
mo

Digitized by Google

mo loco tanquam de familia. Magnifica Iu-
lia de Anna ſoror d. Magnifici quõdam Ioan.
Bernardini donauit mihi antiquiſſimã capel-
lam, ne exeat à familia. Vnde iſti ſunt tracta-
tus reales deſignantes verã vnitatem, & iden-
23 titatem familiæ. Multa † fieri in iure ratione
ſanguinis eſt tex. in l. vel ſi. ff. de manum. vind.
ibi, *vel ſi ſanguinem eum contingit*, & alibi Bar.
in l. 1. de metat. & metall. lib. 11. quem ſequi-
tur Roma. in l. 1. ſolu. matrim. & Iaſ. in l. nemo
24 verſi. limita. ff. de pact. vbi † præſumitur ido-
neus ſubſtitutus, ſi eſt ex eodem ſanguine, per
tex. in l. 1. ff. in ius vocan. vt eau. multa Roma.
in conſi. 22. propoſito. in vltimo dubio. Vnde
cum verificatum ſit fuiſſe de illo ſanguine il-
lorum nobilium, qui gauiſi ſunt honoribus in
25 illo Sedili alios aggregando † mihi fieret in-
iuria ſi me non aggregarent, ad l. 1. §. permit-
titur. vbi Bar. & cõmunem dicit Alex. etiam
ꝙ non ſit hæres vltimi morientis, in conſi. 80.
colum. 5. vol. 1. Dec. in conſil. 13 t. Rip. in l. 1.
26 ff. de priuil. credit. col. 2. & † inter duos com-
peritores ad vnum officium pręfertur ille, qui
eſt ex ſanguine. Bald. in c. in præſentia, nu. 20.
de probar. Iaſ. in l. fi. nu. 1 t. C. de iure emphyt.
extendit dictum §. permittitur. ad omnes, qui
ſunt de eadem generatione, & de eadem con-
27 trada, non † conuenit honeſtati non obſerua-
re formam d. §. permittitur. dicit Anch. in cõ-
ſil. 171. nu. 6. facit doct. Bal. in l. Imperator ff.
28 de pact. vbi † illa pars creditorum remitten-
tium præualet, licet ſumma ſit æqualis, in qua
parte ſunt creditores conſanguinei, ſequitur
Aret. in l. pro hærede §. ſepulcri, col. 3. verſic.
ſecunda limita. ff. de acq. hæred. & in materia
dicti §. permittitur. vide Gozad. in conſil. 39.
conſi. 71. & in conſi. 85. Lambert. de iure patr.
in prima parte ſecundi libri art. 24. Iulium
Clar. doct. Mediol. in tract. ſuo in §. emphyteu-
29 ſis quæſt. 43. & quod non eſt tranſmiſſibile † vt
dignitates perſonales, quæ inſeparabiles ſunt
à perſona, quæ nõ tranſeunt, tamen impetra-
biles ſunt à conſanguineis defunctorũ digni-
tatem tenentium, vt optimè Bald. in c. quæ in
eccleſiarum. nu. 12. de conſtit.

Et ideo concludo, illos teneri me aggrega-
re, poſtquam diebus elapſis allicierunt vnum,
quem mundus ſcit quanto inferiorem natiui-
tate: quia (vt prætenditur) legitimatus Regio
reſcripto, non natum Neap. diuitijs, nobili-
tate, & doctrina, ſed nemo diu gaudet.

S V M M A R I V M.

1 *Qui facit actum publicè non dicitur cũ frau-
de facere.*
2 *Banna quæ fundant ſe in fraude, illa ceſſan-
te ceſſant banna.*
3 *Arrendatoribus licitum eſt extrahere pecu-
niam non obſtante pragmatica.*
4 *Notitiam quæ debet dari Regi ab arrenda-
toribus extrahentibus pecuniam non eſt
de forma, & ideo non amittitur, vt nu-
me 11.*
5 *Cõditio, & modus æquiparantur in egreſſu.*
6 *Conditio, & modus non æquiparantur ad
conſequendum.*
7 *Pragmatica imponens pœnam, quæ tollitur
in vno caſu per aliquod capitulum, tũc pœ-
na appoſita in prima diſpoſitione non cen-
ſetur repetita. ſed ſublata.*
8 *Notitia quæ debet dari Regi ad tollendas
fraudes. ſufficit ꝙ interueniat poſt actum,
quando non dubitatur de fraude.*
9 *Notitia danda Regi ad finem ſimplicis ſcien
tiæ, ea non data actus non eſt nullus.*
10 *Alienans feudum ſine cõſenſu Regis, qui te-
nebatur aſſentire, an amittat feudum.*
12 *Paria ſunt timor mortis, & dedecus.*
13 *Melius eſt mori quàm dehoneſtari.*
14 *Periculum inſtãs facit, vt à regulis iuris re-
cedatur.*
15 *In dubijs nemo condemnandus eſt.*
16 *Prohibitus extrahere pecuniam, oſtendens
illam guardianis, volens eam extrahere,
illam non perdit.*
17 *Ad euitãdum pœnam qualibet colorata cau-
ſa excuſat.*
18 *Rumor populi excuſat à pœna.*
19 *Opinio vulgi excuſat à pœna.*
20 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 58.

*Prohibitus extrahere ſi extrahit ceſſante frau-
de, an incurrat ſtim pœnam Banni.*

IN cauſa Magnifici Lucæ Grilli
cum Regio Fiſco non puto du-
bitari poſſe, pecuniam eſſe non
commiſſam. Nam banna pro-
hibentia extractionem ſe fun-
dant in fraude, & in caſu noſtro nulla fuit
fraus: cum Magnificus Vbertus Grillus, qui
pecuniam in Sicilia mittere volebat, palam,
publicè, & bona fide quæſiuit ſcutos de auro
pro illis tranſmittendis, vt tenebatur merca-
1 toribus. Vnde † cum publicè actum fecerint,
non eſt dubitandum de fraude, ita eſt text. in
l. ſed ſi pupillus §. proſcribere ff. de inſtito. l. ſi
in emptione §. fin. ff. de contrahen. empt. l. non
exiſtimo, ff. de adminiſt. tut. quæ iura allegat
Andr. in cap. 1. §. ſi verò. in fin. de feu. guard.
2 cum † ergo banna ſe fundent in fraude, & in
hoc caſu non poſſit fraus prætendi, ergo ceſ-
ſant banna l. fi. §. quod ait lex ff. de diuor. quẽ
alleg. Andr. in c. 1. col. 2. de mil. vaſſ. qui cont.
eſt, in c. 1. §. præterea. colum. 2. quæ ſit prima
cauſ. ben. amit.

Sed hoc tantum in hoc iudicio diſceptan-
dum eſt, ſi Lucas poterat virtute ſuæ capitu-

lationia extrahere. Et adducitur capitulum
3 arrendamenti, quod † permittit arrendatori extrahere pecuniam non obſtante pragmatica, aut banno, & ſic bannum, & pragmatica non obſtane, vt optimè Pao. de Caſt. in l. non eſt nouum, verſi. circa primum ff. de legib.
4 Nec obſtat, ꝙ in fine dicti capituli ſunt illa verba *dummodo ſe ne dia notitia à ſua Eccell.* & in hac extractione nihil fuit notificatum ſuæ Excellentiæ. Quia talis notitia non requiritur pro forma, cum non ſit per viam cõditionis, ſed modi, vt glo. in c. non poteſt. in verſic. retinere. de præb. in 6. & ibi Io. And. alleg. tex. in l. muto §. 1. ff. de tutel. Rot. in deciſ. 231. in nouis. Bart. in l. quibus diebus ff. de condit. & demon.
5 Nec obſtat, ꝙ † modus, & conditio æquiparãtur in egreſſu. Quia habet locum quoad re-
6 petendum data, ſed † ad conſequendum aliquid de nouo modus, & conditio non æquiparantur, ita And. in c. 1. verſi. licebit. quid ſit inueſt. allegat gl. in l. 1. C. de dona. quæ ſub mod. Vnde cum fiſcus quærat pœnã, meritò ſi modus, & conditio non æquiparantur.
Secũdò dato ꝙ pro forma requireretur no-
7 titia, licet † pragmatica, & bannum continerent pœnam, ſequitur capitulũ arrendamenti, quod tollit pragmaticam, & bannum, & in caſu non datæ notitiæ nihil dicitur de pœna: tunc pœna appoſita in prima diſpoſitione nõ cenſetur repetita, ſed tollitur, ita Bal. in l. 1. col. 1. & in 9. q. col. 9. C. de his q̃ pœ. nom. allega. tex. in l. teſtamento ff. de cond. & demonſt. Dec. alleg. in conſi. 90. col. 2. & in conſi. 437.
8 Tertiò, † illa notitia nõ requirebatur, niſi ad tollendas fraudes, & nõ ad aliud, vnde ſufficiebat interuenire, poſt actum: poſtquã hic non dubitatur de fraude, ita Bar. in l. item veniunt §. petitum ff. de petit. hæred. & in dubio ad finem ſcientiæ requiritur iſta notitia. Cyn. Iac. de Bel. & doct. in l. emptor. C. de euictio. &
9 † cum notitia poſtulatur ad ſimplicem ſcientiam, ea omiſſa actus non eſt nullus, vt aduertit Bal. in tract. Prochon. col. 5. verſi. ſed pone. Tiraq. de retract. legna. §. 36. nu. 26.
Confirmatur: quia data notitia Regius Fiſcus impedire non poterat extractionem, &
10 cogebatur aſſentire. Facit † in ſimili de poteſtate data feudum alienandi cum cõſenſu Regis, ſi quia vendit ſine aſſenſu, verum amittat feudum? Certè non: quia requiſitus tenebatur aſſentire. ita Alber. de Roſa. in l. vnica colum. fin. C. de non. Cod. faci. Afflict. in conſtitutione ſi quis poſt litem. Loffr. in §. dona-
11 re. qualiter olim feud. vnde † omiſſio talis notitiæ non poteſt cauſare commiſſum pecuniæ, ſed bene extrahatur, & iterum illa quantitas introducatur in Regnum: maximè quia talis notitia poteſt interuenire poſt actum, vt optimè de conſenſu Bald. in c. ſi quis miles. de feud. ſine culp. doc. in l. qui in aliena. §. iuſſum.

vbi Alex. & Aret. ff. de acq. hæred. & Tiraq. de retract. conue. §. 1. & de legib. connub. glo. 6. num. 20.
Quartò illa notitia dari non potuit, cum fuerunt ſcriptæ literæ cambij à Meſſana ciuitate, vt intra octo dies pecunia ſolueretur, quo fit, vt infra breue tempus non potuerit tabellarius adire Illuſtriſſimũ Proregem hic degentem, & ne videretur decoctus, teneba-
12 tur ſatiſfacere cambio: paria † ſunt timor mortis, & dedecus l. iſti quidem ff. quod me.
13 cauſa. melius † eſt mori quàm dehoneſtari, ita Andr. allega. illum in cap. 1. §. turpiter. quib.
14 mod. feud. amitt. recedimus † à regulis propter inſtans periculum l. de pupillo. §. ſi quis riuos ff. de nou. oper. nun. & propterea excuſatur à pœna. Abb. in cap. tua nos. num. 7. de eccleſ. benef. Alex. in l. principalibus ff. ſi cer. petatur.
Sed quando hoc capitulum non importaret ſaltim omnia ſupradicta motiua dubium reddunt caſum huius quæſtionis. Et ſi illa verba *dummodo ſe ne dia notitia*, intelliguntur ſecundum ſupradicta. ſaltim dubiam reddunt Re-
15 gij Fiſci prætenſionem. Sequitur, quòd † in dubijs nemo condemnandus eſt. Bald. in l. ſi creditor C. de pigno. act. Alexan. in conſi. 183. col. 2. verſic. quinimò, vol. 7. ergo ad commiſſum condemnari non debet.
16 Vltimò conſiderandum eſt † ſi aliquis publicè pecuniam portaret, ſignificaret illam guardianis, & poſſe extrahere prætenderet, & in veritate nulla ratione extrahere poſſet, vtrum pecunia eſſet commiſſa circumſcripta fraude? Bald. in conſil. 243. in fin. volum. 4. in terminis dicit, non eſſe amiſſam. Aym. ſequitur in conſil. 8. nume. 31. vbi allegat conſilium Hieronymi de Tortis. Et ratio eſt: quia
17 † quælibet colorata cauſa excuſat à pœna l. ſi vehenda. ff. ad l. rodiam, & in l. contra maiores, C. de inoffic. teſta. l. ſi plagij. vbi glo. ff. ad
18 leg. Iulia de plagia. Rumor † populi excuſat à pœna. l. fin. & ibi Bart. ff. de hæredit. inſti. Alexan. in l. ſi cum dotem. §. ſi maritus. nume. 6.
19 ff. ſolu. matrim. Opinio † vulgi excuſat à pœna l. licèt ff. ad Macedo. l. quis ſic fugitiuus, §. apud Labeonem ff. de ædil. edicto. Vnde pecunia reſtituenda eſt Magnifico Lucæ Grillo.
20 Et † ita in Regia Camera Summariæ die 23. Iunij 1562. tempore Illuſtriſſimi Andreæ Pons. Locumtenentis Magni Camerarij fuit deciſum.

Actuarius Criſpus.

SVMMARIVM.

1 *Iudex competens ratione rei non cognoſcit de actione perſonali.*
2 *Qui ſortitur forum ratione rei, nunquã poteſt ibi conueniri actione perſonali.*

3 *Agens*

3 *Agens interdicto vnde vi ad rei reſtitutionem, veniunt fructus.*
4 *Qui tenetur ad fructus perceptos, non poteſt conueniri niſi actione perſonali.*
5 *Cauſa criminalis cœpta cum defuncto tranſit in hæredem.*
6 *Iudicium ibi proſequi debet, vbi cœptum eſt.*
7 *Lex is qui Romæ ff. de iudicijs, limitatur.*
8 *Neapolitanus non poteſt conueniri niſi corã iudice ſuo.*
9 *Lex is qui Romæ ff. de iud. locum habet, quãdo lis eſt cœpta cum defuncto, & hæres reperitur in eodem loco.*
10 *Hæres diuerſi fori non tenetur reſpondere foro defuncti, niſi ibi perſonaliter reperiatur, & ita fuit deciſum, nu. ſeq.*
12 *Vaſſallus nõ potes præiudicare domino in iuriſdictione comparendo in alio loco.*
13 *Iudex poteſt prohibere ſubditum, ne alteri ſe ſubmittat.*
14 *Sententia lata contra non ſubditum ſciente ſuperiore ſubditi præiudicat.*
15 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 59.

Regium exequatur, an concedendum, & ad tex. in l. is, qui Romæ ff. de iudit. & vbi quis ſit conueniendus.

IN materia Regij exequatur, in
monitorio Sedis Apoſtolicæ in
hac cauſa Illuſt. Principiſſæ Sul-
monis cum Illuſtriſſ. Marcoan-
tonio Columna, dum vult noti-
ficare dicto Illuſtriſſ. Marcoantonio hic degẽ-
ti cauſam ſtatus commiſſam eſſe in Romana
Curia, & petitur Regiũ exequatur, tribus ra-
tionibus oſtendo, non eſſe de iure conceden-
dum.

Primò quia in eo monitorio nedum petitur
reſtitutio ſtatus, ſed etiam gemmarum, & io-
1 calium maximi valoris. Vnde † licèt Camera
Apoſtolica ſit iudex competens ſuper ſtatu:
quia in ſua ditione, non cognoſcit actione pſ-
ſonali. tex. eſt in c. cæterum. de iudi. ibi *occa-
ſione ipſarum*, & ibi Inno. in 1. col. verſic. ſi ve-
2 rò. & † qui ſortitur forum in aliquo loco ra-
tione rei, nunquam poteſt conueniri ibidem
actione perſonali, ſed tantùm reali l. quod le-
gatus ff. de iud. glo. in l. forma §. ſi quis verò ff.
de cenſib. vnde pro iocalibus, & gemmis Re-
gium exequatur, non debet præſtari.

3 Secundò, in † eodem monitorio agitur ad
reſtitutionem feudorum inter dicto vnde vi, &
propterea veniunt fructus l. videamus. la 2. §.
in Fauiana ff. de vſur. l. 1. §. ex die ff. de vi, & vi
arm. And. in c. 1. col. 2. de vaſſ. decrep. ætat. vn-
4 de † ad fructus perceptos per Illuſtr. Aſcaniũ,
aut per eum non poteſt conueniri, niſi actione
perſonali, ergo incompetens iudex.

Tertiò, in eodem monitorio etiam ſequi-
5 tur † cauſa criminalis cœpta cũ defuncto trã-
ſit contra hæredem l. r. C. ne de ſtat. defun. l. 3.
ff. quod quiſque iur. in fine.

6 Nec obſtat, ꝙ pars aduerſa dicit ꝙ † pro-
ceſſus eſt initus Romæ cum quondam Illuſtr.
Aſcanio, & propterea hæres tenetur illũ pro-
ſequi l. is qui Romæ ff. de iud.

Secundò, ꝙ Illuſtr. Marcusantonius ſit Ro-
manus origine, & propterea in domicilio aui-
to, & paterno conueniri poteſt.

7 Nam reſpondetur, ꝙ † tex. in d. l. is, qui Ro-
mæ. non procedit, quando aliquis priuilegio
ſuo non deberet conueniri corã iudice defun-
cti: nam nec hæres conuenitur, ita omnes do-
ctores in l. hæres abſens. in prin. ff. de Iud. ſed
Illuſtr. Marcusantonius eſt natus in hac ciui-
8 tate, vt notorium eſt, & † ex priuilegio Nea-
politano non poſſet conueniri coram alio iu-
9 dice. Secundò † d. l. is qui Romæ. habet locũ,
quando lis eſſet conteſtata cum defuncto, &
hæres reperiretur in eodem loco, ita Iacob. in
d. l. hæres abſens.

Nec eſt verum, ꝙ Illuſtr. Marcusantonius
paterna origine ſit Romanus. Quia Illuſtriſſi-
mus Aſcanius natus fuit ĩ inſula Aenario ſub-
10 ditus Regni noſtri, † nec teneretur in eo domi-
cilio reſpondere, niſi ibi perſonaliter reperia-
tur. ita Bar. in l. aſſumptio. §. filius ff. ad muni-
cip. Lucas de Pen. in l. filios. in quarto caſu C.
de muni. & orig. lib. 10. Nam cum Illuſt. quon-
dam Aſcanius habuerit domum in hac ciuita-
te, vxorem Neapolitanã, vocem in Sedili Por
11 tus, vtique Neapolitanus eſt, & † ita in cõtra-
dictorio iudicio fuit iudicatum in Sacro Ro-
mano Conſilio inter Illuſtriſſimum Don Fer-
dinandum de Gonzaga, & Illuſtriſſimũ Aſca-
nium prædictum, dum prætendebant dotes, &
antefatum Illuſtr. D. Hyppolitæ vxoris quon-
dam Illuſtriſſ. Fabritij Columnæ, & dictus Il-
luſtriſſimus Aſcanius petijt Romam cauſam
remitti, & fuit iudicatum, remaneat in Sacro
12 Regio Conſilio de anno 1550. Imò † ſi Illu-
ſtriſſimus Marcus Antonius ſponte vellet cõ-
parere, Illuſtriſſimus Regni Prorex non debe-
ret pati, nam ſibi, & ſuæ Maieſtati præiudica-
retur in iuriſdictione. ita Andr. in d. cap. Im-
perialem §. præterea ſi inter duos. ver. vbi ve-
13 rò † ratione perſonæ eſſet iudex, poteſt pro-
hibere, ne alteri ſe ſubmittat l. 1. ff. de iud. &
14 ſubdit Andr. quòd † ſi ſciente ſuperiore ſen-
tentia eſſet lata, præiudicaret, & ſic omni-
no Regium exequatur, non eſt conceden-
dum.

15 Prout denegatum fuit † facto verbo in Col-
laterali Conſilio per illum doctum Regẽtem
Villanum de anno 1563. me aduocato, & al-
legante iſta.

SVMMARIVM.

1 *Iudex debet prouidere, ne partes veniant ad arma.*
2 *Iudex debet facere præceptum cum cauſa cognitione, & aliàs facere non poteſt, vt num. ſeq. & 4 Imò taliter factum reuocandum eſt, vt num. 5.*
6 *Deciſio quæſtionis, & nu. ſeq. & 8.*

ALLEGATIO 60.

In materia l. æquiſſimum, & ſequeſtri.

IN Regia Camera Summariæ
Coram D. de Salazar remiſſa
fuit cauſa inter Magnificam
Lucretiam de Bacchis vtilem,
& directam Dominam Terræ
Afragolæ cum Magnifico Fuluio de Conſtan-
tio filio Clariſſimi Iureconſulti Colefranciſci
Regij Conſiliarij. Fuit in ea dubitatũ, vtrum
præceptum factum per dominũ Villanouam
Regium Conſiliarium tunc Commiſſarium, ꝙ
lite pendente ſuper interdicto retinendæ Ba-
iulus Neapolitanus non accederet ad terram
Afragolæ, debeat reuocari tanquam factũ ſi-
ne cauſæ cognitione per Regiam Cameram.
1 Et ego allegabam in eadẽ Camera, ꝙ † li-
cet iudex poſſit prouidere, ne partes veniant
ad arma. iux. l. æquiſſimum ff. de vſufr. tamen
2 debet prius capi informatio, vt † iudex videat
quis ſit in poſſeſſione, & faciat præceptum illi
parti, quæ non eſt in poſſeſſione, ſin autem ne-
mo poſſideret, & vterq; properaret ad poſſeſ-
ſionem, faciat præceptum vtriq; parti. Ita In-
noc. & Aret. in c. in præſentia. de proba. Odo-
fr. Bal. in d. l. æquiſſimũ. Guid. Pap. deciſ. 578.
3 vnde † cum non ſit capta infor. nec conſtitit.
D. Villanouæ de poſſeſſione vnius partis, nec
de timore armorum, illud præceptum fieri nõ
potuit. Et ꝙ iſto caſu debeat de prædictis cõ-
ſtare, voluit Bald. in l. ordinarij, C. de interd.
col. 4. & in l. nullus C. de Sacroſan. Eccl. Mar.
Soc. in c. 1. de lib. obl. 18. col. 54. limitatio. Are.
in d. c. in præſentia. nu. 28. & iterum. nu. 34. &
4 † ꝙ in tantum cõſtare debet, ꝙ nec iudici, nec
parti de prædictis creditur. Ang. in conſi. 7. in
fine, Alex. in conſi. 6. ponderatis. in fin. vol. 4.
Dec. in conſi. 366. nu. 13. Vnde cum in caſu no
ſtro nihil conſtabat, non debebat interdicere
vni parti acceſſum. ſed vtrique. Ita Bal. in l. ſi
diſcepetetur ff. vbi pup. educ. debeat, in d. l. or-
dinarij, col. pen. verſi. ſed hic quæro. Alex. cõ-
ſil. 7. col. penult. vol. 5. Cur. Sen. in conſi. 61. &
5 † propterea D. Villanoua nulliter proceſſit, &
cum reuerentia præceptum reuocandum eſt
l. 2. C. ſi per vim, vel ali. ita Andr. in conſtitu-
tione. Circa violentiarum, col. 1. verſ. vnde ſi
iudex. Bart. Alex. in l. iuſtè poſſidet ff. de acq.
poſſ. glo. Pariſ. in §. 1. glo. 4. nu. 38. & ſeq. & mul
ta in terminis per Vber. Zuccard. in l. fi. C. de
edic. diui. nu. 132.
6 Et † meritò Sac. Conſilium in anno 1557.
de menſe Martij in cauſa Illuſtriſſimi Marci
Antonij Columnæ cum Illuſtriſs. D. Victoria
Columna ſuper timore armorum in domo he-
reditaria Sedilis portus antequam prouidiſ-
ſet ſuper ſequeſtro tranſmiſit in domo Magni-
ficum Felicem de Rubeis Regium Conſilia-
rium, & capta per eum informatione prohi-
7 buit vtriq; parti acceſſum in domo. Et † iterũ
in anno 1563. mortuo Antonio de Rugerijs,
ne partes venirent ad arma ſuper poſſeſſione
caſalis Aquæ malorum, Regia Camera capta
informatione vtrique parti prohibuit acceſ-
ſum, & dedit terminũ in cauſa ordinaria Ma-
gnificus quondam Antonius Caſtillus Præſi-
dens humaniſſimus. Et ita ſpero prouiſuram
in hoc caſu Regiam Cameram, vt amico meo
etiam poſt mortem obſequium præſtem.
8 Et † ideo facto verbo in Regia Camera per
Magnificum dominum Alonſum de Salazar
cauſæ Commiſſarium, die 9. Iulij 1567. fuit
prouiſum, ꝙ ſuſpenſis prouiſionibus per Sa-
crum Regium Conſilium expeditis, capiatur
informatio quis lite pendẽte manuteneri de-
beat, *actorum magiſter Criſpus.* Et poſtea de
anno 1570. fuit prouiſum, ꝙ lite pẽdente Ba-
iulus Neapolitanus cõſeruetur in poſſeſſione.

SVMMARIVM.

1 *Hæreditas eſt actus, qui non poteſt explicari per procuratorem.*
2 *Procurator adiens hæreditatem non præiudicat domino.*
3 *Procurator conſtitutus ad hæreditatem adeundam cum beneficio legis, & inuentarij, eo omiſſo non præiudicat domino.*
4 *Aditio facta plus ex parte quam cõpetit nulla eſt.*
5 *Procurator immiſcẽs ſe hæreditati ante mandatum non præiudicat domino.*
6 *Aditio hæreditatis non dicitur probata, ſi hæres exegit quædam viliora.*
7 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 61.

Hæreditas an adiri poſſit per procuratorem, & quando cenſeatur adita, & aditio facta plusquam verè competat pars, an valeat.

IN cauſa Magnifici Gregorij Pinel-
li fuit coram D. de Altomare cauſæ
Commiſſario dubitatũ, ex quo Gre-
gorius adiuit hæreditatem Ioannis
Bapti-

Digitized by Google

Baptiſtæ Ceresù mediante ſuo procuratore,
vtrum ſibi præiudicauerit, ne poſſit ſuum cre-
ditum ab hæreditate exigere. Ego dicebam,
ꝙ talis prætenſa aditio nulla fuit, & propte-
1 rea non potuit præiudicare † nam talis actus
per procuratorem expediri nõ poteſt: nedum
quia cõſtituendo procuratorem videtur quis
adire; ſed quia propriè eſt actus, qui non po-
teſt explicari per alium, & procuratorem, ita
Bar. in l. Paulus ff. de acq. hæred. in 1. col. in fine.
Raph. Cum. ibi nu. 8. Imo. Romanus ibi dicũt,
illum tex. propriè, & indiſtinctè procedere, ita
Are. col. 4. dicit, ꝙ eſt cõmunis opinio, & col.
fi. dicit cõmunem opin. ſequendam eſſe, vt adi
2 tio per procuratorem non valeat. Vnde † ta-
lis aditio nulla non potuit præiudicare: tanto
3 magis, † quia fuit procurator conſtitutus ad-
eundum cum beneficio l. & inuentarij, & ad
conficiendum inuentarium. Vnde ſi procura-
tor non confecit inuentarium, non propterea
ipſe Magnificus Gregorius incidit in pœnam
l. 3. §. filius ff. quod quiſque iur. l. ſi procurator
in indebitum ff. de condit. indeb. nec ipſe con-
tempſit diſpoſitionem l. fi. §. ſin verò C. de iu-
re delib. dum fecit mandatum ad inuẽtarium
conficiendum, ergo diſpoſitio. d. §. ſin verò.
non habet locum contra ipſum.

Secundò ipſe Magnificus Gregorius fecit
mandatum ad adeundum hæreditatem inſo-
lidum, & tamen ex actis apparet, ꝙ ipſe Gre-
gorius in 6. tantum parte fuit hæres declara-
tus, ex quo alij proximi adiuerũt pro reſiduis
4 portionibus. Qui † ergo adeunt hæreditatem
pro maiori parte, quæ ſibi non competebat,
non valet aditio pro minori parte, quæ verè
ſibi cõpetebat l. ſi quis mihi bona §. ſed ſi man
dauit ff. de acq. hæred. Imo. Ang. Pau. de Caſtr.
in l. ſi quis extraneus §. ſciendum ff. de acquir.
hæred. ergo aditio non valuit, nec tenuit.

5 Nec obſtat, ꝙ prætenſus procurator immi-
ſcuit ſe hæreditati, & recepit quædam anima-
lia valoris ducatorum vigioti. Nam non fecit
virtute mandati: quia teſtes dicunt, hoc fuiſ-
ſe de menſe Septemb. 1560. & mandatum fuit
ſtipulatum die 5. Octobris 1560. quo fit, vt
non potuit illa animalia recipere virtute
mandati.

6 Secundò etiam ꝙ animalia recepiſſet † cũ
reſpectu hæreditatis ſint vilia, & non precio-
ſa, non videtur probata immiſtio. Bal. in c. 1.
an agnatus, colum. 4. Aret. in l. pro hærede, in
prin. col. fi. ff. de acq. hæred. Iaſ. in l. 1. §. veteres.
col. fi ff. de acq. poſſ. Aymo in conſil. 33. vol. 1.
Vnde videtur ꝙ aditio non valuerit, & præiu-
dicatum non ſit.

Et propterea bene prouidit Regia Audien-
tia Calabriæ, dum abſoluit eum à prædicta
imputatione, & bene fuiſſe prouiſum iudican-
dum eſt. Et ideo die 16. Martij 1563. fuit in
Sacro Regio Conſilio prolata diffinitiua ſen-
tentia, bene fuiſſe prouiſum in fauorem Ma-
gnifici Gregorij, & malè appellatum. Acto-
22 rum Magiſter.

SVMMARIVM.

1 *Diſpoſitio incerta, & dubia ſi poſtea decla-
ratur habetur, ac ſi à principio declaratio
facta fuiſſet.*
2 *Conceſſio facta à Rege de feudo, per tertium
poſſeſſo, an præiudicat ipſi, & quid ſecundũ
pragmaticam Fori, vt nu. ſeq.*
4 *Fiſcus habẽs feudum per lineam finitam di-
citur à vaſſallo habere, & omnia iura ſunt
in eum tranſmiſſa, vt nu. ſeq.*
6 *Recipiens ſemper habet cauſam à retrodãte.*
7 *Conceſſio feudi facta à Domino feudi deuolu-
ti, habens dicitur à Domino habere.*
8 *Recipiens aliquid à Rege, eo iure eſt apud eũ
ſicut erat apud Regem.*
9 *Quod iuuat authori meo iuuat mihi.*
10 *Conceſſio facta ex falſa cauſa habetur, ac ſi
non eſſet facta.*
11 *Rex concedendo feudum, dicitur concedere
feudum ſuum, & non alienum.*
12 *Dominium non transfertur ab errante.*
13 *Priuilegium extinctum non reuiuiſcit.*
14 *Priuilegium ſi reuiuiſcit, dicitur ex noua
cauſa.*
15 *Cap. ſuſceptum de reſcrip lib. 6. non procedit
in conceſſione motu proprio facta.*
16 *Quando conſtat de voluntate concedentis nõ
curatur de errore vacationis.*
17 *Creditur Regi dicenti feudum eſſe ſibi deuo-
lutum.*
18 *Conceſſio Regis facta de re aliena quã ſuam
putabat, an teneat.*
19 *Seruitutes ſunt contraria dominio.*
20 *Contraria non poſſunt ſtare in eodẽ ſubiecto.*
21 *Conceſſio facta in feudum cum omnibus iu-
ribus, prout poſſidebat prædeceſſor, licèt mil
lies extincta eſſent, ſeruitutes reuiuiſcunt.*
22 *Rex poteſt feudum concedere cũ primis ſer-
uitutibus.*
23 *Conceſſio facta relatiuè videtur facta cum
omnibus priuilegijs relati.*
24 *Rex poteſt nouum feudũ concedere iure feu-
di antiqui.*

ALLEGATIO 62.

In materia pragmaticæ editæ Fori.

EX conceſſione facta per Sere-
niſſimum Ferdinandum Primũ
Illuſtriſſimo quondam Augu-
ſtino Adurno in anno 1485. Co
mitatus Rendæ clarè apparet,
voluiſſe eripere à Proſpero, & Carolo Adur-
nis, dum in ea dicitur *tenentes, & poſſidentes
Comitatum Rendæ*, & ſic verificantur illa ver-
ba

b a pragmaticæ capta, erepta in fiſcum reda-
cta. Et dum conceſſit Illuſtriſſimo Auguſtino
verificãtur alia verba *conceſſa quouis modo di-
ſpoſita*, ex qua conceſſione ab illo die ortum
fuit ius dicto Illuſtriſſimo Auguſtino, licèt po
ſtea ſuperueniat pragmatica in anno 1505. vt
geſta illorum Regum iure ſiue iniuria confir-
1 matentur. Nam † quando fiunt aliquæ diſpo-
ſitiones, quæ à principio ſunt incertæ, aut du-
biæ, ſi poſtea declarantur, videntur declara-
tæ non ex poſt facto, ſed à primo die, in l: quæ-
dam ff. de reb. dub. cum alijs alleg. per And. in
c. 1. col. pen. in princ. de nat. ſucc. feu. in cap. 1.
2 col. 6. qui ſucc. teneantur. Vnde † tẽpore anni
1485. videtur ius quæſitum dicto Illuſtriſſimo
Auguſtino, vel ſaltim tempore editæ pragma-
ticæ in fauorem Iſabellæ Adurnæ filiæ dicti Il-
luſtriſsimi Auguſtini, quę illo tempore Comi-
tatum poſsidebat, vt Andr. In donatione facta
à Principe conſiderat in cap. 1. col. 2. de vaſſal.
decrep. æta. in add. & in col. 5. verſi. ad alia re-
3 ſpondet. quo † tẽpore Regiæ editæ pragma-
ticæ nemo dubitat, omnibus eſſe præiudica-
tum, iuxt. text. in l. fin. ff. com. præd. quem alle-
gat glo. in conſtitutione diuę memoriæ. in ver
bo confirmentur. Vnde ſi iſte, qui nunc agit,
egiſſet contra dictam Magnificam Iſabellam,
opponere potuiſſet de exceptione pragmati-
cæ, & eſſet impoſitum perpetuum ſilentium,
& auditus non fuiſſet per prædicta. Pariformi-
ter eſſet deneganda hodie audientia, dũ agit
contra Illuſtriſſimum Marchionem noſtrum,
qui habuit cauſam ab illo Rege Ferdinando
hoc modo. Nam Illuſtriſſimus Auguſtinus à
Rege, Iſabella eius filia ab Auguſtino, Regius
Fiſcus à dicta Magnifica Iſabella, & nos à Re-
4 gia curia. Et † non eſt nouum, vt Fiſcus dica-
tur habere feudum à vaſſallo, quãdo illud ha-
5 bet ob lineam finitam, vt in caſu noſtro † ita
ꝙ omnia iura, & omnes temporis acceſſiones
ſunt in fiſcum tranſmiſſa. ita Andr. in c. 1. §. ſi
vaſſallus. de feud. ſucc. col. 3. verſi. ex præmiſ-
ſis, ſi de feu. defun. milit. & ponit exemplum in
vxore, quæ habet cauſam à marito in re do-
6 tali. Et iterũ Andr. ibi in 4. col. dicit, in † om-
nibus retro traditionibus, aut à lege, aut ab
homine ſemper recipiens habet cauſam à re-
trodante, & idem ſentit And. in c. 1. §. quid er-
7 go, de inueſt. de re alie. fact. col. fi. vbi † ſi Do-
minus concedit alteri feudum ſibi deuolutũ,
dicitur habere cauſam à Domino, ideo cum
Illuſtriſſimus Marchio habeat cauſam à Fiſco
dicitur habere ab Iſabella à qua habet Fiſcus
8 † qui recepit rem à Rege, videtur recipere eo
iure, quod eſt apud Regem, Andr. in c. 1. col. 3.
9 qual. vaſſ. deb. iur. fidel. & † quod iuuat autho-
ri meo iuuat mihi l. ſi à te §. Iulianus ff. de ex-
cept. rei iud. Andr. alleg. l. in his §. non debeo
ff. de reg. iur. & alia in c. 1. in add. de nat. ſucc.
feud. in d. §. quid ergo. & in c. 1. in add. de vaſſ.
decrep. æta. & ſic bene fundatum eſt omnia iu-
ra eſſe tranſlata in Illuſtriſſimũ Marchionem
noſtrum, & propterea potuiſſe, ac poſſe oppo-
nere exceptionem pragmaticæ.

Sed audio ꝙ Magnificus Angelus Piſanel-
lus Primas noſter, dum collegiabat iſtam cau-
ſam in anno 1558. dicebat ꝙ erectio non fuit
facta per Regem Ferdinandũ: nam in illa con-
ceſſione, quam facit dicto Auguſtino dicit,
Comitatum eſſe deuolutum ob lineã finitam
Proſperi Adurni, & ob renunciationem ſibi fa
ctam per Carolum Adurnum, & tamen neu-
10 trum conſtabat. Et † ideo cum ſit facta cõceſ-
ſio ex falſa cauſa: quia vacabat ſtatus, & re
vera non vacabat, habetur, ac ſi non eſſet fa-
cta. tex. in c. ſuſceptum. de reſcrip. in 6. Andr.
11 in c. 1. §. moribus. ſi de feud. def. mil. Nã † Rex
voluit concedere feudum ſuum, & nõ feudum
Proſperi, & Caroli, ſine quorum voluntate il-
lud non tangit, vt Andr. in c. 1. col. 6. qui ſucc.
tenean. in c. 1. §. ille autem. col. 3. de contro.
apud Par. term. in cap. 2. de feu. dat. in vic. leg.
12 com. errans † non transfert dominium l. 3. §.
ſubtilius ff. de cond. cau. da. cum ſimil. p And.
in c. 1. §. & bona committentiũ. col. 5. quæ ſint
regaliæ, ergo cum vacatio nõ ſit vera, ſi idem
Ferdinandus Primus eſſet, vtiq; reuocaſſet,
ad l. tale pactum §. fin. ff. de pact.

Secundò idẽ aduocatus maximus dicebat.
Conceſſo, & non dato, ꝙ Iſabella poſſet exci-
pere de pragmatica: quia habuit illã conceſ-
ſionem Regis Ferdinandi, & aliam Ferdinan-
di Secundi, & Federici, tamen mortua Iſabel-
la, & reperuento ſtatu in poſſe Regiæ Curiæ,
illa iura Iſabellæ ſunt extincta, ita ꝙ apud Il-
luſtriſſimum Marchionem transferri non po-
tuerunt, vt Andr. dicit in c. 1. §. huius autem
generis. col. 3. ex quib. cau. feud. amitt. in d. §.
13 ille tamen. & † priuilegium extinctum non re-
uiuiſcit l. qui res §. aream ff. de ſolu. l. inter ſti-
pulantem. §. ſacram. ff. de verb. oblig. Andr. in
14 c. 1. §. & filius fratris. col. 2. Imper. Loth. & † ſi
reuiniſceret eſſet ex noua cauſa, & ex nunc.
Bar. in l. Mæuius §. duobus ff. de leg. 2. Ant. de
But. in c. Abbate ſanè. de verb. ſignif.

Sed prædictis non obſtantibus nõ receden-
dum eſt à concluſione ſupra firmata. Nam fi-
nalis ratio conceſſionis fuerunt merita Illu-
ſtriſſimi Auguſtini, vt dicit priuilegium. Et
quanto pars aduerſa fundat ius Proſperi, tan-
to magis obſtat pragmatica: quia voluit eri-
pere, & illa aſſertio, ꝙ vacabat per mortem
Proſperi ſine filijs, non fuit ratio conceſſionis:
15 maximè † quia tex. in c. ſuſceptum. non pro-
cedit, quando motu proprio eſt facta conceſ-
16 ſio, & non ad partis poſtulationẽ: quia † quan-
do conſtat de voluntate concedentis, non cu-
ratur de errore vacationis. ita Franciſcus ibi,
& Rotam allegat, & Loffr. in d. §. moribus, al-
legat multa, & vide Roman. in l. maritus. in fi.
17 ff. ſolu. matrim. maximè † quia creditur Regi
dicenti feudum ſibi deuolutum. Andr. in d. §.
ille

18 ille tamen, in fine. & † cũ credit rem eſſe ſuã,
procedit tex. in l. bene à Zenone. vt Andr. di-
cit in d. c. 1. §. & bona committentium crimen
col. 5. quæ ſint regal. nec ſecundũ quod extin-
guuntur priuilegia: nam doctrina And. loqui-
19 tur in ſeruitutibus † quæ cũ ſint contraria do-
20 minio non poſſunt ſtare in eodẽ ſubiecto† me-
ritò ſi extinguuntur ratione contrarietatis.
Non eſt ſic in caſu noſtro, in quo reperuento
ſtatu ad Fiſcum magis confirmatur, & conſo-
lidatur eius dominium.

Et ꝙ iſta ſit ratio, conſidera, ꝙ Andr. alleg.
tex. in l. vti frui ff. de vſufr. vbi contrarietas ſer
uiendi, & dominandi notatur.

21 Vel ſecundò, nos† habemus conceſſionem
cũ omnibus iuribus, prout poſſidebat Iſabel-
la. Vnde licèt millies eſſent ſeruitutes extin-
ctæ, tamen idem eſt, vt reſuſcitentur, quando
Rex non ſimpliciter cõceſſit, vt ſentit ibi And.
in add. ꝙ Rex ſimpliciter concedendo non in
feudum, ſed ſi dixiſſet in feudum. vtiq; ſerui-
tutes reuiuiſcerẽt. Et vide Mod. Tau. in verb.
inueſtitura, col. 3. nu. 10. Dec. conſi. 208. & cõ-
22 ſil. 269. Pern. in cõſi 5. col. 2. & † poteſt Rex da-
re cũ primis ſeruitutibus, vt fecit in caſu no-
ſtro, in quo conceſſit cum omnibus iuribus ſi
& prout tenebat Iſabella. Et hoc Andr. in d. §.
huius autem generis. col. 2. ante add. ibi, ſi ite-
ratò concedit, oportet vt exprimat, & cũ hic
23 expreſſerit, vtiq; veniunt, & † cum noſtra cõ-
ceſſio ſit relata ad conceſſionem Iſabellæ, pro-
ut illa tenuit, & poſſedit, videntur expreſsè
conceſſa priuilegia Iſabellæ. Pau. de Caſtr. in
conſi. 17. in cauſa noualium. Bald. in l. qui de-
fenſor §. qui interrogatus ff. de interrog. act.
Rip. in l. prætor ait, §. ſi index ff. de re iu. cum
24 ſi. aliàs allegatis: & † Rex poteſt nouum feu-
dum concedere iure feudi antiqui, Dec. in cõ-
ſil. 185. nu. 7. & in conſi. 194. nu. 3. & conſi. 293.
nu. 5. Curt. Sen. in conſi. 49. col. 9. Iaſon conſi. 1.
vol. 3. & conſil. 136. vol. 4. Ruyn. in conſil. 9. in
fin. vol. 1. Vnde eſt dicendum, ꝙ iura dictæ Iſa-
bellæ ſunt nobis trãſlata, & ita nos poſſumus
opponere exceptionem Regiæ pragmaticę in
primo, & ſecundo capite, vt poterat illa op-
ponere. Et ita concludendum videtur.

In anno 1563. voluit pars aduerſa cauſam
inchoare: ſed quia mortuus fuit ille eximius
aduocatus, & habuit forte notitiam harum
allegationum, non eſt inchoata lis, & mor-
tuus fuit Barnabas Adurnus, qui fuit Prior
Sancti Ioannis Hieroſolymitani noſtri. Volui
hic inferere, ne aliquis malignus ſuſcitaret
hanc cauſam.

S V M M A R I V M.

1 *Executio ſententia dicitur facta, ſi res, ſuper qua petitur executio, ſit penes eum, pro quo ſit executio, ideo dẽt exequi ſuper fructib⁹.*

2 *Executio dicitur facta ſi condemnatus patitur victorem poſſidere rem cum fructibus, & pati eum exigere fructus primi anni.*

3 *Condemnatus ratione rei, illam præſtando ad nihilum tenetur.*

4 *Debitor ratione rei poteſt aliud pro alio ſoluere.*

5 *Sententia interlocutoria non eſt exequenda, quando damnum eſſet irreparabile in diffinitiua.*

6 *Sententia poſſeſſorij non exequitur in fortelicio, ſi timetur damnum irreparabile, vt num. ſeq.*

8 *Sententia non retardatur exequi in cõdemnato actione perſonali, ſecus in reali, quando eſſet damnum irreparabile, vt nu ſeq.*

10 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 63.

Vtrum poſſit committi cauſa reclamationis non executa ſententia.

LATA ſententia per Regiam Ca-
meram Summariæ, quòd Illuſt.
Marchio Lauelli teneretur ad
ęſtimationem feudi palatij ſpe-
ctabili Ioanniantonio eius fra-
tri, reclamauimus. Pro parte ſpect. Io. Anto-
nij dicebatur, non poſſe committi cauſam re-
clamationis, ex quo non erat ſententia execu-
1 ta. Nos dicebamus in contrarium † ſatis eſſe
ſententiam executam, cum idem Ioannes An-
tonius poſſideat feudum, & ideo erit exequen
dum ſuper fructibus eiuſdem feudi. iuxta no.
in c. 1. §. quid ergo. de inueſt. de re alien. fact.
& in conſtitutione poſt litem. Alex. in l. com-
modia ff. de re iud. in l. ſi finita §. ſi de vectig.
2 de dam. infect. quia † pars aduerſa habet feu-
dum, & fructus in eius poſſe, nihil nobis impu-
tari poteſt, quin exequatur, & in eo qui eſt cõ-
demnatus ſoluere quid annuum, ſufficit offer-
re, & in primo anno pati, vt victor exigat, iux.
tex. in l. 2. & in l. cum in annos ff. de ann. leg. &
pulcher tex. in l. prima, §. ſi in annos ff. ad leg.
Falcid.

Si autem vult exequi ſuper corpore feudi,
3 iam habet in ſuo poſſe, & † quando non habe-
ret Marchio rem illam præſtando ad aliquid
non teneretur l. ſi ſtipulatus ſum decẽ in mel-
le ff. de verb. oblig. nam quando aliquis ratio-
ne rei tenetur ad aliquid, dimittendo rẽ non
poteſt moleſtari l. ſi quis argentum. vbi Bald.
C. de dona. idem Bald. in l. creditor. la s. ff. ſi
4 cer. pet. & † quando aliquis eſt debitor ratio-
ne rei, poteſt aliud pro alio ſoluere. Pau. de
Caſt. in l. prædia C. de fideicom. in ſi. Tiraq. in
tit. 1. §. 1. glo. 6. nu. 20. ſed in caſu noſtro Illu-
ſtriſſimus Marchio non tenetur, niſi ratione
feudi, cum aliud non ſit in hoc feudali patri-
monio, meritò ſi iam ſententia eſt executa, cũ
ha-

Digitized by Google

habeat feudum in ſuo poſſe. Si autem vellet
5 vendi facere feudum, hoc non poſſet, † quia
contineret damnũ irreparabile, ex quo ſi vinceret, in cauſa reclamationis non rehaberet feudum ſuum venditum, quo caſu hæc ſententia tali modo exequi non deberet, vt dicimus in interlocutoria, quando damnum non poſſet reparari in diffinitiua, Bart. in l. 2. ff. de appell. recip. & in ſententia irreparabilis damni. Pau. de Caſt. in l. 4. §. condemnatum ff. de re iudic. quem refert, & ſequitur Alex. ibi col. fin. Socy. in regu. 18. & 26. qui loquuntur etiã in ciuilibus, Et Io. And. & Spec. in Rub. de ap-
6 pel. §. in quibus, & † ſententia poſſeſſorij non
exequitur in fortelicio, dum timetur damnũ irreparabile. Bald. in l. vni. C. ſi de mom. poſſ. Pau. de Caſt. in l. 2. C. de edict. diui. Socy. in l. 2. nu. 9. ff. qui ſatiſd. cogan. Iacob. in l. ſi de vi. ff.
7 de iud. & † non ſolum quando factum eſt irre-
parabile, ſed quando timetur non poſſe reparari. Bar. in l. 1. §. quæſitum ff. de appell. Fely. in c. accepimus. col. 2. de fide inſtrumen. & in terminis Rebuff. in tract. execut. ſententiæ, artic. 10. glo. 1. nu. 3 & nu. 11. in primo tomo.
8 Nec † ſimilis videtur caſus in condemnato
actione perſonali, cuius ſi bona venduntur, non dicetur factum irreparabile, cum ipſe teneatur ad ſoluendum, & ſui culpa non ſoluit.
9 At † in caſu noſtro non tenetur de alia pecu-
nia ſoluere niſi de ipſa re, quæ cum venderetur, fiet ſibi præiudicium, cũ reuocata ſententia victus non teneretur ad aliud, niſi qđ conſecutus fuit vnà cum intereſſe, & non rem, vt dicunt in Auth. quæ ſupplicatio C. de precib. impe. offer. clem. 1. de re iudi. & gl. in verb. donec, & in c. ſuſcitata. de reſtit. in integ. Bar. in l. ſi fullo ff de cond. ſine cauſa. Socy. Iun. in cõſil. 41. nu. 11. vol. 1. Vnde omnino debet procedi in cauſa reclamationis, aliter nõ facta venditione feudi prædicti.
10 Die † 11. Ianuarij 1570. fuit commiſſa cau-
ſa Magnifico Franciſco de Ribera Præſidenti nouiſſimo, non aliter executione facta.

SVMMARIVM.

1 *Conceſſio Regis facta Comiti, vt vaſſalli non poſſint diſcedere à ſuo caſtro, non intelligitur de vaſſallis futuris.*

2 *Verba præſentis temporis poſita in conceſſione non comprehendunt futura.*

3 *Priuilegium reſtringitur ad ea, quæ ſunt tẽporis priuilegij.*

4 *Priuilegium debet ſtrictè interpretari, maximè quando eſt contra aliquam conſtitutionem.*

5 *Habens priuilegium ad ſimilitudinem alicuius caſtri, ſi reperiantur aliqua caſtra eiuſdem nominis, quorum vnicum eſt priuilegium, debet probari de quo caſtro, & eius priuilegio ſenſit.*

6 *Priuilegiatus non vtitur priuilegio contra parem priuilegiatum.*

7 *Reus, & actor pariter priuilegiati, reus vtitur priuilegio contra actorem, & actor nõ contra reum.*

8 *Priuilegiatus in ſpecie vtitur priuilegio contra priuilegiatum in genere.*

9 *Pauperes, pupilli, & viduæ multa habent priuilegia.*

10 *Rex confirmans actum videtur confirmare validum, & non reuocatum, idem in ſtatuto confirmante actum, vt validum confirmare videatur.*

11 *Actus reuocatus nõ poteſt allegari, vt actus.*

12 *Rex concedendo vni rem quam antea alteri conceſſit, videtur reuocare primam conceſſionem.*

13 *Arbiter iubens aliquid dari, ſi poſtea idem vetuit, dicitur mutare voluntatem.*

14 *Priuilegium extinguitur per rebellionem.*

15 *Conceſſio generaliter non extenditur ad ea, quæ medio tempore ſunt alijs conceſſa.*

16 *Priuilegium Regis non extenditur cõtra priuilegium tertij, niſi de eo feciſſet ſpecialem mentionem.*

17 *Priuilegium conceſſum non præiudicat tertio, nec iuri quæſito, vt nu. ſeq.*

19 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 64.

De exceptione pragmatica edita thori in primo, & ſecundo capite.

IN hac cauſa Vniuerſitatis Brundiſij contra Magnificum Goffredum Palaganum vtilem dominum Terræ Sancti Viti, petentis declarari dictum Magnificum Goffredum non poſſe occupare bona vaſſallorum ſuorum diſcedentium à prædicta terra accedentium ad ciuitatem Brunduſij. Pro parte dicti Magnifici Goffredi opponitur prætenſa exceptio Regiæ pragmaticæ in primo, & ſecundo capite, quam fundare prætendit ex ſubſcriptis priuilegijs.

Primò Rex Alfonſus conceſſit Illuſtr. Pirro de Blaſio, vt nullus vaſſallorum ſuorum montis Caueoſij atq; Illuſtr. Donatæ Duciſſæ Venuſij diſcedere præſumat à dictis terris, & accedere ad quaſuis terras etiam demaniales, & ſi qui diſceſſerint cũctis remedijs compellantur. Demum præſentat prætenſum priuilegium Regis Ferdinandi Primi, in quo concedit dicto Illuſtriſſimo Pirro, vt in comitatu Cupertini gaudere poſſit omnibus priuilegijs quibus gaudebat in comitatu montis Caueoſij. Vnde cum in comitatu montis Caueoſij habeat priuilegium, quod vaſſalli non poterant diſcedere, pariformiter habeat in comitatu Cu-

Cupertini. Demum præſentat priuilegiũ Re-
gis Ferdinandi, qui ob rebellionem Pirri de
Blaſio concedit Regi Federico comitatum
Cupertini cum terra Sancti Viti cum illis pri
uilegijs, quibus melius tenebat Pirrus de Bla
ſio. Vltimo loco præſentat priuilegium Regis
Federici, in quo concedit terram ſancti Viti
Magnifico Goffredo Seniori cum illis priui-
legijs, prout ipſe Rex Federicus tenuit, dum
erat Princeps Altamuræ. Et ſic putat fundare
exceptionem, poſtquam habet conceſſionem
terræ à Rege Federico cum priuilegijs prout
ipſe melius tenuit, & Rex Federicus habuit
cum priuilegijs Pirri de Blaſio, & Pirrus de
Blaſio habuit priuilegium, vt vaſſallos diſce-
dentes poſſit compellere, ergo ipſe Magnifi-
cus Goffredus habet cõceſſionem à Rege Fe-
derico, vt vaſſalli non poſſint diſcedere.

His tamen non obſtantibus teneo contra-
rium, ꝙ exceptio pragmaticæ non poſſit fun-
dari. Et primò conſidero, ꝙ in præſenti cauſa
non tractatur principaliter, ſi vaſſalli poſſint
diſcedere vel nõ, ſed ſi Magnificus Goffredus
poſſit bona diſcedentium occupare. Et in his
ſtat vis huius cauſæ, ad quæ occupanda priui-
legia mentionata non proſunt, cum nullum
verbum in illis de occupatione bonorum, &
propterea cum non habuerit cõceſſionem ab
illis Regibus, meritò ſi pragmatica nõ obſtat.

Sed ſi hodie tractatur de facultate diſceſſus
vaſſallorũ, adhuc dico ꝙ non habet in his cau
ſam ab illis Regibus taliter, ꝙ fundare poſſit
1 exceptionem pragmaticæ. Primò, † quia illa
conceſſio facta à Rege Alfonſo Primo Pirro
de Blaſio, vt nullus vaſſallorum poſſit diſce-
dere à comitatu montis Caueoſij, non loqui-
tur, niſi de vaſſallis, qui eo tempore erant, &
non de futuris vaſſallis, qui ſunt hodie. Et hoc
ſuadetur in multis partibus priuilegij prædi-
2 cti, in † quibus nullum verbum eſt aptum cõ-
prehendere futurum, ſunt verba præſentis tẽ-
poris l. cum ſtipulamur ff. de verbor. oblig. in
proœmio *ſanè in præſentiarum*, in verbis nar-
ratiuis, *ꝙ nullus vaſſallus audeat confugere à
dictis terris*, in verbis executiuis mãdat Prin-
cipibus, & alijs officialibus, & non dicit præ-
ſentibus, & futuris. Secundò hoc eſt ex iuris
3 diſpoſitione, cum † priuilegium reſtringatur
ad ea, quæ ſunt tempore priuilegij. Abb. poſt
alios in c. cum capella, de priuileg. allegarur
tex. in c. cum in tua. de decim. & in c. 4. de cen-
ſib. & in l. ſi ita ff. de aur. & arg. leg. & in l. dam-
ni §. ſi is ff. de dam. infect. Dec. in conſ. 526. nu-
4 me. 5. Tertiò, † nam licet de ſui natura priui-
legium debeat ſtrictè interpretari, tamen in
præſentiarum debet ſtrictiſſimè, cum ſit con-
tra conſtitutionem Regni quiſquis de Burgen
ſib. Vbi eſt licitum vaſſallo Baronis diſcedere
à terra Baronis, & ire ad terras Regis taliter,
ꝙ bona non perdit. Paris de ſind. de exceſſ. Ba-
ron. nu. 8. Vnde cum Rex Alfonſus conceſſit,
ꝙ nullus vaſſallorum poſſit diſcedere, vt mi-
nus priuilegium lædat ius commune, intelli-
go de præſentibus, cum ſit in præiudiciũ ter-
tij, id eſt vaſſallorum, qui poſſunt ad libitum
diſcedere. Vnde meritò ſi talis conceſſio non 3
extenditur ad vaſſallos futuros, maximè cum
priuilegium videatur perſonale, & particula-
re ob terremotum.

Secundò dato, ꝙ verba dicti priuilegij cõ-
prehenderent vaſſallos futuros, vt non com-
prehendunt, tamen in illo nõ nominatur ter-
ra ſancti Viti, ſed tantùm concedere, ꝙ Illu-
ſtriſſimus Pirrus de Blaſio gaudere poſſit om-
nibus priuilegijs in Comitatu Cupertini, qui-
bus gaudet in Comitatu Montis Caueoſij. Si
Terra ſancti Viti ſit de Comitatu Cupertini,
vel ne, nullum verbũ in proceſſu. Imò ex lon-
ginquitate quadraginta miliariorum à Terra
Cupertini vſque ad Terram ſancti Viti appa-
ret non eſſe de eius Comitatu, quod erat fun-
damentum intẽtionis d. Magnifici Goffredi,
5 quia eſt actor in exceptione. Imò † ſi in priui-
legio nominaretur Terra ſancti Viti: quia for-
ſan poſſent eſſe plures in Regno, debuit veri-
ficari. Ang. in l. ſi in rem. col. 2. ff. de rei vind.
Iaſ. in l. quoties in ſtipulationibus, ff. de verb.
oblig. in fi. Et ſic ex prædictis videtur, ꝙ Ma-
gnificus Goffredus non habeat priuilegiũ il-
lorum Regum, vt poſſit fundare exceptionem
pragmaticæ.

Sed dato, ꝙ priuilegia loquerentur de vaſ-
ſallis futuris, & verum eſſet, ꝙ terra ſancti Vi-
ti eſſet de Comitatu Cupertini, adhuc dico,
exceptionem non obſtare. Nam Vniuerſitas
Brunduſij præſentauit priuilegium Regis Fer-
dinandi Primi in anno 1488. in quo diſpoſitũ
eſt, ꝙ Vniuerſitas Brunduſij poſſit accipere
quoſcunque vaſſallos in ciues, tam Baronum,
quàm demanialium, & ꝙ poſſint diſponere de
bonis, quæ habent in locis, de quibus diſceſ-
ſerunt. Ex quo priuilegio duo corellariè in-
feruntur.

Primò, ꝙ cum etiam nos habeamus cõceſ-
6 ſionem illorum Regum † priuilegiatus nõ vti-
tur priuilegio ſuo contra pariter priuilegiatũ
tex. in c. auditis. de in integ. reſtit. & ibi Abb.
col. pen. tex. in l. ſed ſi milites. in princ. ff. de
excu. tut. Bar. in Auth. quas actiones. vbi Iaſ.
C. de Sacroſan. Eccl. Felyn. in c. in præſentia.
col. 12. de proba.

Conſidero, ꝙ omni caſu debet præualere
noſtrum priuilegiũ, & retorquetur exceptio
pragmaticæ contra partem aduerſam. Pri-
mò, quia Magnificus Goffredus eſt actor in iſta
7 exceptione: quando † ſunt duo priuilegia æ-
qualia, reus priuilegiatus vtitur priuilegio
ſuo contra actorem, & actor non contra reũ.
Bal. in l. iubemus. in prin. C. ad Trebell. ſequi-
tur Barb. in conſ. 15. vol. 2. Præualet priuilegiũ
noſtrum ex alio quia nos habemus priuilegiũ
in ſpecie, vt vaſſalli poſſint diſcedere, & poſ-

ſint

ſiōe diſponere de eorum bonis eſt magis par- ticulare. Pars aduerſa habet priuilegium in genere, videlicet cum omnibus priuilegijs, cũ quibus tenebat Pirrus de Blaſio, qui nõ habe-
8 bat in ſpecie ius occupandi bona, ergo † pri- uilegiatus in ſpecie vtitur contra priuilegia- tum in genere l.fi.ff.quib.ex cauſ.maio. quam allegat Barb. vbi ſupra, col.3. Tertiò nos ha-
9 bemus plura priuilegia: nam in † Vniuerſita- te ſunt pauperes, popilli, viduæ & propterea habent maiora priuilegia. Bal. Pau. de Caſt. in l.ſi quis ff. de pact. & propterea præfertur al- teri habenti vnum, vt latè Fely. in c.dilecti de excep.col.4 & Bal. in d.l.iubemus.

Secundum infertur corollarium, q nostra conceſſio facta à Rege Ferdinando tanquam vltima in ordine, illa habet fauorem pragma- ticæ: nam cum pars aduerſa habeat priuile- gium ab eodem Rege Ferdinando in anno 1464. ſequitur noſtra conceſſio ab eodem Re-
10 ge † pragmatica ſuperueniens, quæ confirmat conceſſiones Ferdinandi Regis, videtur con- firmare validas, & non reuocatas ab eodem Rege, & ſic vltimas. Nam ſtatutũ confirmans acta alicuius confirmare videtur vltima, & non reuocata. Bar. in l.ſi quis priore. in fin. ff. ad Trebell. Bald. in l.priuilegia C. de Sacroſan.
11 Eccle. & † actus reuocatus non poteſt vocari, vt actus c. in noſtra ex. de iniurijs, quem alleg. Abb. in conſil.3.q.19.vol.2. Aymo cumulat in conſi.80.nu.3.vol.1. Et ſic poſtquam idẽ Rex Ferdinandus nobis conceſſit, reuocauit pri- uilegia parti aduerſæ, quod facere poterat, & Tale priuilegium videtur, ac ſi non eſſet, tali- ter q pragmatica non videtur confirmare il- lum actũ. Et hoc non tantum procedit, ſi vnus Rex feciſſet conceſſionem, puta Ferdinandus,
12 & alius Rex mutauit, puta Alfonſus, ſed † etiã ſi idem Rex alteri conceſſit, dicitur mutare primam conceſſionem, tex. in l. dicere §. ſed ſi
13 pluribus ff. de arbi. vbi † ſi arbiter iuſſit aliqd dari, idem poſtea vetuit, dicitur arbitrũ mu- tare voluntatem.

Vltimò, quatenus Magnificus Goffredus haberet priuilegium Regis Ferdinãdi in per- ſonam Pirrhi de Blaſio, tamen ipſe non habet.
14 Et conſidero, q † illa priuilegia, quæ conceſ- ſit Rex Ferdinandus Primus Pirrho de Blaſio fuerunt extincta propter eius rebellionem, & reperuenit ſtatus in poſſe Regis Ferdinandi Primi, And. in c.1. §. hoius autem generis, ex quib. cauſ. feud. amitt. & in c.3. §. ille tamen col. pen. de contr. apud Par. term. quando verò Rex Ferdinandus cõcedit Regi Federico ſta- tum cũ illis priuilegijs, quæ habebat Pirrhus de Blaſio, q non poterant venire in illa con- ceſſione priuilegia, vt vaſſalli non poſſint di- ſcedere: quia hoc medio tempore iã erat fa- cta conceſſio Vniuerſitati Brunduſij taliter, q Rex Ferdinandus noluit. Et ſic dicendum eſt, concedere priuilegia, quæ erãt medio tempo-
15 re conceſſa: nam † conceſſio generalis nõ ex- tenditur ad ea, quæ medio tempore ſunt alijs conceſſa. Andr. in cap.1 de cap. qui cur. vend. & ſunt deciſiones claræ.
16 Secundò † non videtur Rex conceſſiſſe per priuilegium generale contra priuilegia con- ceſſa Vniuerſitati: quia de illis feciſſet ſpecia- lem mentionẽ Bar. in l.prædia C. de loc. præd. ciuil. lib. 11. Affl. in c.1. §. ſi facta, nu.34. ſi de feu. defun. mil. Iaſ. in l.ſi col.fi. C. de pact. Roy.
17 in conſil.93.num.12.vol.4. Nec † Rex videtur præiudicare priuilegio tertij, de quo mentio facta non eſt. Decius in conſi.292.col.2.

Et ideo omnino concludendum eſt: tum q̃a priuilegium non comprehendit vaſſallos futu- ros: tum quia non nominatur terra Sãcti Vi- ti, nec probatur illam fuiſſe de Comitatu Cu- pertini. Et dato q comprehẽderetur, nos ha- bemus priuilegium ab eodem Rege Ferdinan- do Primo, & ideo ad inſtantiam noſtram ob- ſtaret exceptio pragmaticæ, cum priuilegia- tus non vtitur contra pariter priuilegiatum: tum quia pragmatica non confirmat niſi pri- uilegia non reuocata: tum etiam quia ſtante rebellione Pirrhi de Blaſio terra peruenit ad
18 Regem, & † non videtur conceſſiſſe ius alteri conceſſum, & ſic Vniuerſitatis, meritò ſi di- ctus Magnificus Goffredus non habeat priui- legia talia illorum Regum, ex quibus poſſit fundare pragmaticam.

Vltimò pragmatica tuetur poſſeſſores tem- pore illorum Regum, vt text. dicit *ſic ſeruari volumus, prout illis viuentibus tenebantur, & poſſidebantur*, & ſic expreſsè pragmatica re- quirit poſſeſſionem tempore illorum Regum, quæ verificata non eſt, niſi tempore belli do- mini de Lautrech.
19 Die † tertio Iunij 1559. coram Illuſtriſſimo Duce de Alcala fuit deciſum, exceptiones nõ obſtare. Commiſſarius D. de Curte. *Actuarius Nicolaus Longus*, Et poſtea fuit decretum nõ licere Magnifico Goffredo propria authori- tate occupare bona vaſſallorum diſcedentiũ, & accedẽtium ad ciuitatem Brunduſij, ſaluis iuribus competentibus vigore ſuorum priui- legiorum coram iudice competenti. die 22. Decemb. 1559.

SVMMARIVM.

1 *Rex concedendo aliquid generaliter, vide- tur conceſſum illud, quod ſi in ſpecie inter- rogatus fuiſſet, conceſſiſſet.*
2 *Incluſio vnius eſt excluſio alterius.*
3 *Ratio generalis ampliat dictum etiam parti- culare.*
4 *Rex poteſt ex cauſa interdicere teſtamẽti fa- ctionem.*
5 *Inhabilis ratione perſonæ vbiq; locorum in- habilis reputatur.*

6 Re-

6 *Relinquens poſſeſſionem domus vt alius ingrediatur, dicitur tradere poſſeſſionem ingredienti.*

7 *Poſſeſſio amittitũ ſi apparet eũ nolle poſſidere.*

8 *Declarans nolle poſſidere, non poteſt alius nomine nolentis poſſidere, retinere.*

9 *Poſſeſſio facti non præſumitur quando non adeſt animus poſſidendi.*

10 *Teſti non eſt adhibenda fides, qui voluntariè proceſſit.*

11 *Poſſeſſio poteſt retineri per familiares.*

12 *Capiens poſſeſſionẽ nomine alterius ſine mãdato nullam acquirit poſſeſſionem.*

13 *Spoliatus qui poſſidebat nomine alterius ſine mandato non poteſt agere poſſeſſorio recuperandæ.*

14 *Præſentia domini operatur conſenſum, quando aliquid geritur nomine ſuo.*

15 *Poſſeſſio poteſt retineri etiam ab hoſpite domino ignorante.*

16 *Poſſeſſorium l. fin. C. de edict. diui, competit filio quando tempore mortis fuit res poſſeſſa per patrem.*

17 *Filius poſſidens in vita patris nõ animo poſſidendi ſuccedendo patri ex titulo ſuperuenienti transfertur totalis poſſeſſio in ipsũ.*

18 *Dominium in emptorem vel donatarium nõ transfertur ſine poſſeſſione.*

19 *Dominium in hæredem transfertur etiã ſine poſſeſſione.*

20 *Suus hæres dicitur etiam quaſi poſſeſſor in vita. ſicuti quaſi dominus.*

21 *Teſtamẽtum interdicti bonorum nullum eſt.*

22 *Excomunicatus præſumitur quis petens abſolutionem.*

23 *Monacus quis præſumitur per licentiã exeundi.*

24 *Arcana Regis non poſſunt omnibus innoteſcere.*

25 *In Principe ſemper præſumitur cauſa.*

26 *Præſumptio dicitur comprobata veritate cõperta.*

27 *Filijs ex voto partũm omnia patere ſolent.*

28 *Teſtamentum nullum dicitur, in quo filius eſt præteritus.*

29 *Præteritus ille dicitur qui nõ eſt inſtitutus, nec exhæredatus.*

30 *Teſtamentum in quo filius præteritur ipſo iure nullum eſt. etiam filio non dicente.*

31 *Remedium l. fin. C. de edict. diui, impeditur ex defectu teſtamenti, in quo filius eſt præteritus.*

32 *Filius illud quod à patre habet, debet titulo honorabili habere.*

33 *Clauſula codicillaris non operatur, quòd teſtamentum non ſit nullum ſtante expreſſa filij præteritione ſed videtur grauatus veniens ab inteſtato reſtituere.*

34 *Poſſeſſio iniustè capta non prodeſt.*

35 *Fideicommiſſarius non dicitur cõtradictor, quando ſua poſſeſſio eſt vitioſa.*

36 *Non debet quis reſtitui ad poſſeſſionem nullam, & vitioſam.*

37 *Poſſeſſio nulla dicitur poſt annullatam præſentationem teſtamenti.*

38 *Poſſeſſio non poteſt iuſtificari ex titulo nullo, & nu 41.*

39 *Aditio hæreditatis ſolo animo conſumatur.*

40 *Filius in vita patris quaſi dominus reputatur.*

42 *Poſſeſſio nulla acquiritur ex aditione hæreditatis teſtamenti inualidi.*

43 *Poſſeſſio capta metu litis futuræ dicitur violenta, & clandeſtina.*

44 *In articulis iuris intricatis admittitur excuſatio.*

45 *Remedium clandeſtinitatis eſt priuilegiatũ ſicut ſpolium.*

46 *Nihil commune habet proprietas cum poſſeſſione.*

47 *Qualibet iuſta cauſa excuſat à vitio clandeſtinitatis.*

48 *Violentia, & clandeſtinitas non poſſunt ſimul concurrere.*

49 *Poſſeſſio dari non poteſt poſſidente vero domino.*

50 *Poſſeſſio non poteſt dici vacans, quam alius animo poſſidet.*

51 *Poſſeſſio quæ ſe refert ad teſtamentum nullũ, nulla eſt.*

52 *Nemo poteſt capere poſſeſſionem propria authoritate ex teſtamento.*

53 *Res hæreditaria dicitur, etiam ſi non ſit hæres in illa, ſed ſit de bonis defuncti.*

54 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 65.

In materia poſſeſſoria, & l. fi. C. de adi. diu.

QVòd ſeqreſtrum domus in præſenti iudicio deductę debeat in beneficium Illuſtriſſimi Marci Antonij Columnę reuocari, eũdemq; in ſua iam dictæ domus poſſeſſione cõſeruari, oportet iſtis medijs clarum reddere.

Primùm Illuſtriſsimus Marcus Antonius etiam in vita Illuſtriſsimi Aſcanij patris domus poſſeſsionem habuit, quæ ipſius nomine etiam poſt mortem continuata apparet. Teſtantur hoc teſtes examinati ſuper nono articulo: videlicet

Magnificus Hippolytus Palauiſinus fol.
Magnificus Camillus Campana fol.
Magnificus Fabricius de Vecchio fol.
Magiſter Franciſcus Migliarellus fol.
Magnificus Fabritius Gazella fol.
Magnificus Horatius de Vecchio.

Ex iſtis enim in dicto articulo colligitur aperta voluntas Illuſtriſſ. Aſcanij, qui dum preſciuiſſet aduentum Marci Antonij ſuo Magiſtro

domus ordinauit, alijsq; familiaribus q̀ hāc
litigioſam domum derelinquerent, ipſamq;
ipſi Marco Antonio, ſeu ſuis ſeruitoribus tra-
derent. Et ad iſtuā teſtium verba ponderare
opus erit, præſertim dum ſubiunxit Illuſtriſ-
ſimus Aſcanius *non baſta che ne habbiano tolto
il ſtato, & l'intrate, & il viuere, mi voleno an-
co togliere la caſa, ſtà con Dio, qual ſpero reme-
diarà al tutto*. Hanc domus poſſeſſionem ſic
dimiſſam, ſic derelictā, & tam aperta volun-
tate deperditam, contrariam voluntatem ip-
ſam acquirendi habuit Illuſtriſſimus Marcus
Antonius, dum ex ſuo ordine, & mandato ali-
qui ex ſuis familiaribus, etiam aliqui etiā ip-
ſo Domino ratum habente domum habitaue-
runt, deponunt hoc principaliter ſuper octa-
uo articulo Magnifici Camillus Campanus
fol. & Fabritius Gazella fol. & alij
quamplures ſuper 5.6.11.& 12.articulis.

Iſta ſic omnino præſupponi, & ſuaderi opor
ter. Si Illuſtriſſimus Aſcanius ex ordine ſuæ
Maieſtatis fuerat captus, & carceratus in Ca-
ſtronouo die Septemb.27.1555.& in carcere
ſemper detentus perſtetit vſq; ad mortem die
24. Martij 1557. & quis recti iudicij dubita-
bit, q̀ captura tanti viri ſuarum culparum à
non fuiſſet placitatio? Vnde nō immeritò fuit
ſibi tam à Summo Pontifice quàm à Sereniſſi-
mo Rege Philippo omnium bonorum interdi-
cta adminiſtratio, ac teſtamenti factio, & eī-
dem Illuſtriſſimo Marco Antonio filio, ac le-
gitimo hæredi, & ſucceſſori concessa. Iſtas hu-
iuſcemodi interdictiones bene notas habebat
Illuſtriſſimus Aſcanius, ob quod ſic volunta-
riè domus prędictę poſſeſſionem dimiſiſſe co-
gnoſcitur. Nam Sanctiſſimus recolendæ me-
moriæ Iulius Papa Tertius per breue ſuæ San
ctitatis expeditum in Vrbe die 6. Nouembris
1554. motuproprio ex certa ſcientia Illuſtriſ-
ſimum Marcumantoniū ſtatus in dicta ditio-
ne conſiſtentis adminiſtratorem, & guberna-
torem cōſtituit, & in omnibus, ac ſi Aſcanius
pater eſſet mortuus. Ita ſunt ibi verba *inter-
dixitq; eidem etiam in vita cōtrahere, & in mor-
tis articulo teſtari, omnes actus præteritos, ſi
quos egiſſet, annullando*. Huic prouiſioni ſe Se-
reniſſimus Catholicus Rex Philippus reddi-
dit conformem, dum adminiſtrationē ſtatus
Regni Marcoantonio commiſit, & ſi expreſsè
nulla fiat ibi domus mētio: ſunt tamen ibi ver
1 ba generalia. Et † certè ex rationis identita-
te, ſi in ſpecie fuiſſet Rex interrogatus, dixiſ-
ſet. glo. in l.tale pactum. in fi.cum ſim. ff. de
2 pact. & † iam non niſi alimenta Aſcanio Rex
præſtari præcepit ergo à cæteris ipſum ex-
cluſiſſe quis negabit? arg.tex in l.cum prætor
ff.de iud.l.maritus. de procur.quinimò etiam
ſi eſſet dubium ſuper particulari domus, ratio
3 generalis † quæ in prædicta prouiſione iam
continetur, ampliaret quoq; ex ſui generali-
tate dictum particulare l.cum patet §.dulciſ-
ſimis ff. de lega.2. Vnde ex his iam colligitur
apertè bonorum omnium interdictio, & ex-
4 preſsè prohibita teſtamenti factio † poterat
enim ſummus Pontifex ex tam vrgentiſſimis
cauſis prohibere teſtamenti factionem. Et iam
motu proprio ex certa ſcientia cum clauſula
non obſt.in breui prędicto apparet facta pro-
hibitio, vt ſuccedant not.per docto. maximè
per Bald.& Corn.in l.ſi teſtamentum C.de te-
ſtamen. & ſuum conſequeretur effectum talis
prohibitio etiam ex ditione Romanæ Eccle-
ſiæ, ſi ſubditus erat Illuſtriſſ. Aſcanius ſummi
Pontificis, & ipſius perſonam reſpiciat inter-
5 dictio † quæ vbiq; locorum inhabilis reputa-
bitur, ita in ſtatuto inhabilitante perſonam
firmauit Bar.in l 1. in 6.q.C.de ſum.Trin.& fi-
de Catho.ſic fuit ſecutus Iaſ.in 1.lect.col.9.&
in proprijs terminis interdictionis firmauit
Rom.in conſil.39.colum.2.verſic.quintò quia
video. Aret.in l.is cui. in fin.ff.de verb.oblig.
allega.tex.in l.ex Caſtrenſi. §.primò ff.de ca-
ſtr.pec.Bart. in l.cunctos populos, nume.32.
adeò q̀ ſuam conſcientiam Illuſtriſſimus Aſ-
canius mente peruoluens. & tot prouiſiones
contra ipſum fulminantes bene perpendens,
voluit potius ſine ſtrepitu domus poſſeſſionē
filio dimittere, quàm ſuorum familiarium
manu Regia expulſionem expectare, & iā te-
ſtes dicunt, q̀ Illuſtriſſimus Aſcanius inter a-
lia ſeruitoribus iuſſit, vt alibi quærerent ha-
6 bitationem. Quid † enim eſt hoc relinque-
re poſſeſſionem, vt alius ingrediatur, niſi ip-
ſam tradere ingredienti? eſt text. in l.fiſtulas
§.fundum. & ibi not. Bald.ff. de contrah.em-
7 pt.& † vbi noluit Aſcanius poſſidere protinus
poſſeſſionem amiſit l.1. §. ſi vir. ff. de acquir.
poſſeſſ.

Et ex hoc reſpōdetur ad id quod obijci poſ-
ſet per examen Magnifici Rutilij de Vecchio,
q̀ in vita Aſcanij ipſius nomine domum poſ-
ſederit, & aliorum quoque, qui idem depo-
8 nere videntur: nam † poſtquam declarauerat
mentem ſuam Aſcanius velle omnino poſſeſ-
ſionem dimittere, non poterant Rutilius, ne-
que alij poſſeſſionem retinere. Firmat hoc
Alexan. in l.3.§.in amittenda. colum.2. & in
l.quod meo. colum.4. dicens id communiter
9 teneri ff. de acquir.poſſeſſ. † Nec facti poſſeſ-
ſio præſumitur, quando nō adeſt animus poſ-
ſidendi, Bald. in l. ſiue ver. ſed reuoco. in du-
10 bium C.de prob.vltra † q̀ dictis per Rutilium
non poſſet, nec deberet adhiberi fides, ſi iam
cognitum eſt, quàm voluntariè proceſſerit, &
aliorum teſtium mentem interpretans huius
11 domus poſſeſſio, ſic dimiſſa fuit † retenta per
familiares Illuſtriſsimi Marciantonij, vt cla-
rè probatum extitit, & ita retineri poſſe dixit
tex. in l.ſi mulier. ibi. *ſi familiam reliquiſſet*, &
ibi doct.ff.quib.mod.vſufruct.amitt.not.glo.
in l.conſentaneum. in verb. incumbit ani-
mo. C. quomo. & quando iudic. Vnde cum
fami-

familiares Illuſt. Marciantonij nomine, & de
eius mandato domum habitauerunt, ſucce-
dit tex. cum ſim. in l. ſi ego ff. de neg. geſt.
Nec obſtat, vel videatur id quod pars aduer-
ſa ad aures dominorum iudicū ſibilando præ-
12 tendat, quòd † licèt aliquis capiat poſſeſſio-
nem nomine alterius, quòd ſine mandato, aut
ratihabitione nullam poſſeſsionem acquirit,
vt Alex. dicit in l. quod meo in prin. ff. de acq.
13 poſſ. & † ſi fuiſſet detinēs nomine alterius ſpo
liatus ante ratihabitionem non poſſet agere
remedio recuperandæ, vt Ant. & alij in c. cū
veniſſet. de eo qui mit. in poſſ. quos alleg. Dec.
in conſil. 246. colum. 2. Nam multipliciter re-
ſpondetur. Primò, quòd teſtes deponunt de
mandato, vt ſuperius eſt dictum, & ſcientia,
& ratihabitione. Secundò nonne eſt proba-
tum, quòd familiares poſſidebant in præſen-
tia Illuſtriſsimi Marci Antonij, qui erat præ-
14 ſens iam in hac ciuitate, ergo † præſentiam
operari conſenſum dicemus. Alex. in d. l. quod
15 meo. & nulli dubium, quòd † retinere poſſeſ-
ſionem etiam poteſt hoſpes domino ignoran-
te, eſt tex. in l. arboribus §. non ſolū ff. de vſuf.
& Iaſ. in l. generaliter ff. de acq. poſſ. Nequa-
quam poterit negari paleas peruentas à Fra-
gola ipſius Illuſtriſsimi Marci Antonij in di-
cta domo conſeruatas eſſe, ſicq; ob id ſuper-
addantur actus poſſeſsiui ipſius Illuſtriſsimi
nomine, arg. eorum quæ dicuntur per glo. &
Bal. in l. 3. in verb. firmat C. fin. regun. idē Bal.
in c. 1. §. 1. col. 2. de controu. inueſt. l. ſi is, qui
§. 1. & ibi Bar. ff. de pign.
16 Iſtis ergo ſic ſtātibus, dato † quòd Illuſtriſ-
ſimo aduerſario remedium l. fi. C. de edi. diui.
potuiſſet competere, quo pacto poſſet in præ-
ſenti caſu eidem prodeſſe reſpectu domus, cu-
ius poſſeſſio non fuit comitata teſtatorem vſ-
que ad mortem. iux no. in d. l. fin. per Bar. nu-
me. 21. in fi. Bal. ibi, & omnes, ſed ante, & poſt
mortem ſemper per Illuſtriſſimum Marcū An
tonium habita. Si moriente Aſcanio ipſius
poſſeſſio eſſet extincta, nonne tempore mor-
tis deuoluitur filio hæreditas ab inteſtato? er-
17 go licet † Illuſtriſſi. Marcus Antonius (quod
abſit) non poſſediſſet in vita Aſcanij, reperie-
batur tamen in poſſeſſione, & ſic ſuperuenien-
tia tituli, licet non animo poſſidendi reperie-
batur in poſſeſſione, iam attulit eidem totalē
acquiſitionem. Ita in caſu fortiori clarum
18 eſt de iure: nam † emptori, vel donatario non
trāſfertur dominium ſine poſſeſſione l. tradi-
tionibus C. de pac. & tamen ſi reperiebatur do-
natarius, vel emptor in re, licet tunc non poſ-
ſideret, efficitur totaliter dominus, & poſſeſ-
ſor §. interdum. inſtit. de rerum diui. l. quædā
mulier. & ibi no. ff. de rei vindic. & tamen ille
caſus eſt difficilior: tum quia non transfertur
dominium niſi transferatur poſſeſſio, quod
19 non eſt in hærede † in quem transfertur ſine
poſſeſſione: tum quia hæres ſuus non habet
opus, vt ita ſtrictè capiat poſſeſſionem, quia
20 † qua ratione in vita dr̄ quaſi dn̄s, eadem dr̄
quaſi poſſeſſor, vt Bar. tradit in l. 2. §. filium ff.
pro hære. per illum tex. & Bal. in repe. l. in ſuis
ff. de libe. & poſthum. circa 4. col. refert, & ſe-
quitur Alex. in l. cum hæredes col. fin. num. 10.
ff. de acq. poſſeſſ. tex. in l. cum miles ff. ex quib.
cau. in poſſ. ea.
Si prætendit Illuſtriſſima Aduerſaria paci-
ficè, & quietè domus prædictæ poſſeſſionem
apprehendiſſe, & ob id in ipſa conſeruari de-
bere reuocato ſequeſtro. Aduerto primùm,
quod ipſi coniugatæ, & dotatæ pluſquam de pa-
ragio ſtante fratre id non poterat permitti,
adeò quod opus eſt omnino ex vi teſtamenti poſ-
ſeſſionē eſſe apprehenſam annuere, teſtamen-
tum erat nullum ex expreſſa prohibitione Sū-
21 mi Pontificis. Iam † dictum eſt, erat nullum ex
inhabilitate perſonæ: fuerat enim Aſcanio,
& per Sanctitatem Papæ, & Sereniſſimum, &
Catholicum Regem bonis interdictum, & al-
teri conceſſa adminiſtratio, not. in l. is cui ff.
de teſt. & §. item prodigus. inſtit. quib. non eſt
per. fac. teſt. comprobant interdictionem aliæ
literæ eiuſdem Sereniſſimi, vbi licentia Aſca-
nio impartitur, vt cum Illuſtriſſimo Don Gar-
ſia contraheret pro declaratione introituum
eidem ab Illuſtriſſimo Aſcanio longè ante ſa-
tisfactionem dotis Illuſtriſſimæ Dominæ Vi-
ctoriæ aſſignatorum. Vnde apertiſſimè infer-
tur tam Regiam Maieſtatem quām prædictos
generum, & filiam pro liquido habuiſſe, Illu-
ſtriſſimo Aſcanio bonorum adminiſtrationē
22 eſſe interdictam. Si enim † quis petit abſolu-
tionem, præſupponit eſſe excommunicatum,
eſt tex. in c. per venerabilem. de elect. & ita fir-
mauit Hoſtien. in 7. col. in verb. excommuni-
catus. & in cap. cum dilectus. col. 7. in verb.
ſed dices. de ordine cognition. Bart. in l. de-
cem ex his colum. fin. ff. de verb. oblig. in ſimi-
li dixit Bald. in l. moueor C. ſi ſerui. expor. vbi
23 † per licentiam exeundi præſumitur quis mo-
nacus. Bald. in l. fin. colum. 2. in fin. C. de ſent.
paſſ.
Et ad euitādum omne dubium, iam digno-
ſcitur, quod breue ſuæ Sanctitatis ex motu pro-
prio, & ex certa ſcientia proceſſit, & ordo Se-
24 reniſſimi Regis ex tam iuſtis cauſis, quæ † vt
regia arcana non poſſunt omnibus innoteſce-
re: pro certo enim habebat ſummus Pontifex
execrabile odium, quo Illuſtr. Aſcanius ex ſui
culpa tantùm, tam vxorem Illuſtriſſimam, quàm
Illuſtriſſimum Marcumantonium proſequē-
batur, vt tot iam annis animi deſtinatione
verſatus bonis omnibus filium vnicum, & im-
mediatè ſucceſſurum denudare deſtinauerat,
quod ex euentu rei omnibus manifeſtum fe-
25 cit. In † Principe ſemper cauſa præſumitur
ſecundum glo. ſing. in l. relegati. cum vulg.
26 comprobata † eſt præſumptio veritate com-
perta, dum filiam dotatam vltra paragium

& à lege municipali, & contrahentium pacto
27 excluſam hæredem fecit, ac filium † cui omnia
ex voto parentum parere ſolent. iux.tex.in l.
reſcripto ff.vnd.lib. non ſine graui iniuria bo-
nis omnibus denudauit. Peſſimum fraudis cō-
mentum, vſq; ad extremum mortis articulū
teſtimonium reddit, & non abſq; ratione Se-
reniſſimus Rex Philippus Sanctiſſimi Patris
veſtigia ſecutus, hoc idem decreuit, ne patris
perfida voluntas ſucceſſuro filio in aliquo ob-
eſſet. Horum diuorum, & ampliſſimorū Prin-
cipum ſummoperè voluntas, & diſpoſitio in-
tuenda eſt, quæ partis aduerſæ, & iura in pe-
titorio, & poſſeſſorio, ſi qua prætendere poſ-
ſet, omnino extinguet.

28 Ex quo nullum teſtamentum ex vitio præ-
29 teritionis: nam † in ipſo non adeſt inſtitutus
filius Illuſtriſſimus Marcusantonius, nec ex-
hæredatus, vt decet, ergo præteritus §. & ea-
dem Inſtitu. de hæred. quæ ab inteſta. deferun.
Vnde teſtamentum nullum l. inter cætera, ff.
de liber. & poſth. l. 1. ff. de iniuſt. & irr. fact. te-
ſta. Alia alleg. Iaſ. in l. poſthumo. C. de contra-
tab. etiam † ſi filius non dicat nullum, eſt ipſo
30 iure nullum. ita Dec. in l. poſthumo. nu. 9. & in
conſil. 105. vol. 1. & alij in d. l. poſthum. & in l.
filio præterito. Moder. ff. de iniuſt. & irri. teſta.
adeo ꝙ † ſtante tali defectu impeditur miſſio
31 ex remedio. l. fi. C. de edi. diui. glo. in l. 2. C. eo.
& eſt communis concluſio. Bar. in l. fi. num. 2.
Dec. ibi. nu. 36. Nec † per actum eodē inſtan-
32 ti factum videtur nominatus, vt decet, titulo
honorabili, iura ſunt vulgaria. Nec † ſimiliter
33 clauſula codicillaris operabitur, quòd ſtante
expreſſa præteritione, teſtamentum non ſit
nullum, bene grauantur venientes ab inteſta-
to ad reſtituendum. Docto. in Auth. ex cauſa
C. de libe. præter. & in l. 1. ff. de iur. codic. & ita
Moder. maximè Vbert. in d. l. poſthum. nu. 80.
ergo quę poſſeſſio virtute iſtius teſtamēti no-
toriè nulli potuit apprehēdi? & ſic iniuſtè ca-
pta, quomodo Illuſtriſſimæ Aduerſariæ pote-
rit prodeſſe? eſt tex. in l. cū ſponſus §. ſi res ff.
de publ. l. communi diuidūdo §. inter prædo-
nes ff. commu. diuidun. Andr. allegat in c. Im-
perialem §. illud col. 5. de prohi. feu. alien. per
Feder. Bar. in l. ſi duo ff. vti poſſ. & in l. filia fra-
35 tribus ff. ad Trebel. vbi † fideicōmiſſarius non
dicitur legitimus cōtradictor, quādo ſua poſ-
ſeſſio eſt vitioſa. Bal. in conſi. 230. lib. 1. ſtatuto
cauetur. in fi. Oldr. in conſil. 219. in cauſa ho-
ſpitalis. col. 2. in fi. ver. ex quibus relinquitur.
36 Vbi † quando poſſeſſio eſt nulla, & vitioſa, re-
ſtitui quis ad eam non debet, in proprijs ter-
37 minis Cald. in conſil. 3. in princ. vbi † poſſeſſio
nulla, & iniuſta dicitur poſt annullatam poſ-
ſeſſionem, ſeu præſentationem. Data enim
38 nullitate teſtamenti, quomodo † ex titulo iu-
ſtificabitur poſſeſſio, ſi titulus teſtamenti nul-
li reducitur ad non titulum l. nec vllam ff. de
petit. hæred. titulus noſter eſt apertiſſimus vir-

39 tutè tex. in l. cum hæredes. ſi † hæreditatis a-
ditio ſolo animo cōſumatur, vulg. l. Paulus re-
ſpondet ff. de acquir. hæred. & ſumus iam in fi-
lio ſolo legitimo hærede, & ſucceſſore, qui (vt
40 dictum eſt) etiam † in vita patris quaſi domi-
nus reputatur d. l. in ſuis. Identidem ſi virtute
præamboli fuiſſet capta poſſeſſio, cum data
nullitate teſtamenti principalis omnia cor-
ruunt, quinimò dum fuiſſet factus magnus ru-
mor de præamboio prædicto, fuit prolatum
decretum in præſentia Illuſtriſſimi Proregis,
vbi iſta verba leguntur *verum nullum infera-
tur præiudicium iuribus Illuſtriſſ. Marcianto-
nij, tam in petitorio quàm in poſſeſſorio, etiam
reſpectu prædictorum Præamboli, & inuenta-
rij, diſcutiendis, & decidendis prædictis omnibus
41 in Sacro Conſilio auditis partibus*, ergo † ex his
actibus ſic nullis, nulla potuit quæri poſſeſſio
42 l. ſi is ad quem ff. de acq. hæred. Vbi † ſi quis
putans validum teſtamentum, cum nullum eſ-
ſet, adijſſet hæreditatem, nihil agit, & ſic nul-
lam poſſeſſionem acquirit, Aymo in cōſ. 171.
vol. 1. & aliqua Anch. in conſi. 357.

Præterea poſſeſſio Illuſt. aduerſarij in ſui e-
xordio clandeſtina demonſtratur, & ſucceſſi-
43 uè violenta. Et † primò ex metu controuer-
ſiæ futuræ de iure, vel de facto l. clam poſſide-
re ff. de acquiren. poſſ. & in glo. in verbo futu-
ræ. Nam poterant Magnifici aduocati ex ad-
uerſo facile perpendere notorias teſtamenti
44 nullitates, nec † erat articulus iuris intrica-
tus, quo caſu admitteretur aliqua excuſatio,
per no. maximè per Roma. in l. cum prolatis.
45 ff. de re iudic. & † remedium iſtud clandeſti-
nitatis eſt pariformiter priuilegiatum, ſicut
eſt ſpolium. Butr. in cap. item cum quis. ex-
trà de reſti. ſpol.

Nec refragatur, ꝙ vitium clandeſtinitatis
non fundatur ex timore, qui poteſt ſubeſſe ex
46 iure proprietatis, & non poſſeſſionis, cum ni-
hil commune habeat proprietas cum poſſeſ-
ſione l. naturaliter §. nihil commune ff. de ac-
quir. poſſ. Quia in contrarium tenet Bart. in l.
ſi de eo. §. fi. ff. eod. quem ſequitur Iaſ. in dict. l.
clam poſſidere.

47 Similiter non obſtat, ꝙ † qualibet cauſa
tollat vitium prædictum. Quia debet intelli-
gi de iuſta, & rationabili, vt per Iaſ. in dict. l.
num. 18. non autem euidenter nulla, & inua-
48 lida: Accedit † etiam violentia vitio clande-
ſtinitatis, quòd quamuis à principio non poſ-
ſint inſimul cōcurrere, tamen reſpectu diuer-
ſorum temporum concurrerent. notat. in d. l.
clam poſſidere. ita vt etiam ex vitio ſpolij, &
eius priuilegio veniat Illuſtriſſimus Marcus
Antonius conſeruandus, & iam de violentia
conſtat plenè ex prima informatione capta
per Sac. Conſil.

Sed fortius, vt primo loco fundatum extè-
49 tit nulla † poteſt dari poſſeſſio Illuſtriſſimæ
Aduerſariæ alio poſſidente, & vero domino,

ma-

maximè ſi actus prædictus, & clādeſtinè hora, qua omnes familiares ꝓ ſeruitio Illuſtriſſimæ Donnæ Ioannæ vacabant, fuerit factus, eſt tex. in l.quod meo §.fi.ff.de acq.poſſ.& glo. in l.clam poſſidere.§.qui ad nundinas.eſt tex. in l.ſi de eo.vbi Aret.in 1.no.ff.de acq.poſſ.gl. in l.1.in verſi.naturaliter, eo.tit.ſi familiares ſupellectilibus in domo derelictis de mane exire,& de ſero regredi ſolebāt,ſcrib.omnes in
50 d.§.qui ad nundinas. Nec † vacans poteſt dici poſſeſſio,quam alius animo tenebat,eſt tex.in l.2.§.ſi in vacuam ff.de act.empt.glo.in l.fi. C.
51 vnde vi. Et † iam refert ſe dictæ capturæ poſſeſſionis nomine Illuſtriſſimæ Aduerſariæ ad teſtamentum prędictum nullū,ergo ipſa quoque de iure nulla,arg.eorum,quæ dicit Bar.in l.Iulianus verum debitorem ff.de cōd.indeb. Bal.in c.cum cauſa, de re iud.allegans textum in l.qui teſtamēto ff.de excuſ.tut. Alex.in terminis in l.iuſtè poſſidet ff.de acq.poſſ.arg.etiā tex.in l.Fulcinius §.1.ff.quib.ex cauſ.in poſſ.
52 ea. Quinimò † nequaquam poterat Illuſtriſſima Aduerſaria etiam ſtante clauſula codicillari,& alijs clauſulis in teſtamēto poſitis propria authoritate capere poſſeſſionem, niſi cōcurrentibus requiſitis. Pau.de Caſt.in conſil. 137.incip.primum teſtamentum,1.par. quæ hic concurrere non videntur. Aym.in cōſ.69. Corn.conſil.232.col.pen.lib.4. & doct.omnes in d.l.fin.

Nec obſtet actus poſſeſſionis factus ꝑ Nicolaum San Marco, vt procuratorē Illuſtriſſimi Marci Antonij Columnæ, cum in eo aſſe-
53 ratur, ꝙ † id agebat continuando poſſeſſionē ſui principalis: nec ſimiliter ꝙ in memoriali aſſeratur. *la caſa hereditaria*, cum poſſit intelligi: quia fuit prædeceſſorum, & de bonis antiquis.

Adeo ꝙ ex deductis ex vtraq; parte iſtam cauſam non ſolum poſſeſſoriū retinendæ continere videtur,in quo iam Illuſtriſſimus Marcus Antonius obtinere debet; verum etiā iura partium prędictarum in petitorio deducta eſſe videntur ex neceſſitate. Nam cum teſtamentum ſit nullum ex prædictis, & tam ſummi Pontificis quàm Sereniſſimi Regis prouiſiones notoriæ ſunt, inhabilitantes perſonam dicti Illuſtriſſimi Aſcanij diſponendi, tam inter viuos quàm in vltima voluntate, infertur neceſſariò, etiam prouidendum eſſe ſuper petitorio ipſo,in quo Illuſtriſſimus Marcus Antonius iura habet aperta, & Illuſtriſſimā Aduerſariam nullum ius validum ſouere dignoſcitur. Sicq; vt lites inter tam ſtrictè coniunctos vltra non protrahantur, vtrumq; iudiciū ex iſto proceſſu in fauorem Illuſtriſſimi Marci Antonij terminari debet.

54 Die † 23. Decembris 1559. fuit prouiſum contra nos, quòd manuteneatur Illuſtriſſima Donna Victoria in poſſeſſione, ſaluis iuribus ſuper petitorio. Actuarius Ioannes Portius.

S V M M A R I V M.

1 *Aſſenſus impetratus ſuper obligatione feudi poſt mortem debitoris non prodeſt, & idem num. ſeq. niſi nouo aſſenſu poſſeſſoris feudi interueniente.*
3 *Rex non poteſt præſtare aſſenſum ſuper obligatione feudi poſt mortem debitoris alteri quaſiti.*
4 *Aſſenſus impetratus poſt mortem poſſeſſoris non nocet hæredi.*
5 *Tradens aliquid vt ſecutis nuptijs in dotem ſint, ſi moriatur tradens antequam nuptiæ ſequantur, tenetur hæres fauore dotis conſentire nuptijs poſtea ſequutis.*
6 *Intellectus ad l.ſi ego §.ſi res ff.de iure dot. num. 9.*
7 *Feudum amittitur hodie ſi tradatur ſine aſſenſu.*
8 *Alienans ſine aſſenſu feudum in Regno ipſe idem reuocat.*
10 *Commutatio feudi ſine aſſenſu in Regno fieri non poteſt.*
11 *Lex ſi ego §.ſi res ff.de iure dot. quando locū habeat.*
12 *Duo ſpecialia non poſſunt circa idem concurrere.*
13 *Grauatus in vno in alio releuari debet.*
14 *Bona feudalia in ſubſidium capiuntur.*
15 *Creditor de rigore iuris poteſt capere ſingulas res obligatas, ſecus tamen de æquitate, nam vnam ſufficit capere, & idem numero ſequen.*
17 *Lex ſi ego §.ſi res ff.de iure dot.locum habet de æquitate, & non de rigore iuris, & ideo non extēditur ad hæredes mulieris, vt nu. 17.& non procedit in antefatu, vt nu 19.*
20 *Petens aſſiſtentiam ſuper burgenſaticis dolo repellitur.ſi incipit litem ſuper feudalibus.*
21 *Semper fraudibus eſt obuiandum.*
22 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 66.

Ad tex. in l ſi ego §.ſ. ff. de iure dot. in materia aſſenſus ſuper Feudis poſt mortem impetrati.

IN hac cauſa cōtra Magnificum Frāciſcum Antonium Blaſium poſſeſſorem feudi della Menſa omnino concludo, abſoluendū fore. Nam Magnifica actrix ex aduerſo petijt aſſiſtentiam ſuper feudo prędicto ſine aſſenſu. Et quamuis produxiſſet aſſen-
1 ſum, fuit † re vera impetratus poſt mortem Magnifici Io.Andreæ Iaſij debitoris,tempore quo feudum erat delatū ipſi Magnifico Franciſco Antonio,quo caſu aſſenſus non prodeſt. Andr.in cap. Imperialem.in prin. col. penult.

verſi. item quid ſi Tirius, de proh.feud.alien. per Peder.vbi per vnam col. diſcurrit hanc q.
2 & in fin.col.concludit, q † ſine nouo conſenſu poſſeſſoris feudi, & hæredis cum aſſenſu Regis actus non confirmatur, & idem Andr, in c.1.§.1 donare, col.4.qual.olim pot.feud.alien.vbi di
3 cit verba formalia. Nec † Rex cõſentire poſſet, poſtquam feudum alteri defertur, vt dixi-
4 mus in c. Imperialem. in principio, & † ſic poſtquam aſſenſus fuit impetratus poſt mortem poſſeſſoris, & domini feudi, nõ nocet hæredi, & per iſte cauſa eſſet expedita.
Sed audio, q pars aduerſa replicat de text.
5 in l.ſi ego §.1.ff.de iure dot. vbi † quando aliquid eſt traditum, vt ſecutis nuptijs in dotem fiat, ſi moritur tradẽs, & res illa efficiatur hæredis, fauore dotium neceſſitatem imponi hæredi, vt conſentiat ei quod fecit defunctus, & dominium ipſo iure transfertur marito, & ſic videtur, q hæres debeat conſentire, & ita interpretantur illum text.doct.noſtri, videlicet Afflict.deciſ.111.& in conſtit. diuæ memoriæ, nume.28.& in d. c.Imperialem.io 29.quæſt.& ibi Capic.col.184 Loff.in conſil.1.nume.79. Friccia de ſuff.in 2.lib. 9.lim.Cui opi.reſpon-
6 deo, q † licet iſte tex. non probet hoc; nam loquitur de re quæ liberè poteſt tradi à tradente, & ſuper qua poteſt contrahi, nos autem ſu-
7 mus in feudo, quod † & ſi hodie tradatur ſine Regio aſſenſu amittitur, vt tenet Andr.in cap. Imperialem. in prin.in addi.col. fin. vbi dicit,
8 † in Regno, qui alienat, reuocat, & tenẽt Nouiſſ.de ſuffeud.in 2.lib.fol.106.nu.12.& ſuper feudo contrahi non poteſt, cap.1.verſ.cõmercium excogitare, de proh.feu.alien.per Lorh.
9 ſecundò † tex.nõ facit ad cauſam: quia ibi extraneus tradiderat, vt in cauſam dotis fieret, & dominium translatum eſt in virum, qui indotatam acceperat. At hic maritus non tradidit, ſed hipothecat, & obligat feudũ ſuum. Tertiò iſte text. non poteſt hodie adaptari de
10 iure conſtitutionis noſtræ, In † qua non fit cõmutatio de perſona ad perſonã ſine Regio aſſenſu, ibi *minuendis, aut commutandis*, & And. in c.1.an ill.qui inter.fra.dom. Vel, vt melius dicam in rubr.de vaſſ.qui contro.conſti.Lorh. & tamen de iure illius text. cõmutatio dominij illius rei traditæ ipſo iure trãſfertur in maritum. Magna eſt authoritas patrum noſtrorum, ſed vt videtis clarè, tex.non facit.
11 Secundò reſpondeo ad cauſam, q † iſte tex. habet locum in ſubſidium, quando aliter non poteſt conſuli mulieri petenti dotes, vt ibi dicit tex.ne remaneat indotata. Et ſic q remedium illius text. ſit ſubſidiarium tribus ratio-
12 nibus, primò, † quia multiplicarentur ſpecialia: nam primum ſpeciale eſt, q hæres cõſentiat, ſecundò, q ex hoc conſenſu nedum mulier conſeruetur indemnis, ſed vteretur arbitrio à rigore iuris tradito, & ſic eſſent duo ſpe
13 cialia. Nam regula eſt, q † aſſictus in vno debet in alio releuari l.inte ſuccurſum ff.de iure dot. Secundò dum doct. applicant illum tex. ad feudalia contra veritatem; debent ſaltim
14 applicare iuxta terminos feudales, vt † nunquam capiantur bona feudalia, niſi in ſubſidium, vt de iure eſt. Andr. det Iaraz in conſtitutione Regni poſt litem. vbi tex.& in c.1.§. quid ergo. de inueſt. de re alien.fact. & habetur in l.commodis ff. de re iudic. & in l. ſi finita §.ſi de vectigalib. ff.de damn.infect. Tertiò, iſtud quod diſponit tex. in l.creditor arbitrio
15 C.de diſtr.pig. vt † ſingulas res obligatas poſſit quis capere, hoc de ſtricto iure eſt, de equitate ſatis eſt, q vnam capiat. ita eſt glo. in l.2.
16 ff. de pig. per illum text. vbi † licet, qui habet ſpecialem, & generalem hypothecam poſſit ſuo arbitrio ſingulas res accipere, & habere, ſubdit ibi glo. *iuris rigore*, tamen dicit text. *iuriſdictione iuris temperanda eſt*, ſubdit ibi gl. *de æquitate, quæ præualet*. Si ergo in illo caſu d.l.2. prouidetur de æquitate ei, qui habet iuris rigorem pro ſe, quanto magis in caſu l.ſi ego § 1.debet habere æquitatem ante oculos,
17 vt ſatis ſit ei indemnem ſeruari, cum † beneficium d.l.ſi ego §.1.non habeat ex iuris rigore, ſed de benignitate. ibi *benignius eſt*, & hãc opin.tenui legendo conſtitutionem Regnæ diuæ memoriæ, in almo ſtudio noſtro, & reperi poſtea Camer.in repet.c, Imperialem. col.fin. tenere hãc opin.qui fuit impreſſus poſt lectionem meã, qui Camè. reſpon.friuolis adductis per Loff.in conſi.31:& ideo aliter non reſpondeo, ne videar exemplare dicta aliorũ, quod nunquam feci, ſed potius iudicium meum (quamuis exiguum) in medium adduxi.
Vnum tantùm dico vltimum, q noſtri doct. Regnicolæ iam cognouerunt tex. in d.§.1. nõ facere ad rombum, licèt ſecuti ſint Illuſtriſſimum illum virum Bartholomæum de Capua, tamen reſtrinxerunt diſpoſita illius tex. quo-
18 ad potuerunt. Primò † vt nec ad hæredes mulieris extendatur, vt Afflict. Io.de Capua Anto. Capic.Camer.dicunt in loc.ſupra alleg.ſe-
19 cundò † vt nec ad antefatum, quod eſt hodie in vſu, vt cauſæ Commiſſarius poterit aduertere ad aſſenſum aduerſariæ, in quo licèt petatur quoad dotem, & antefatum Regia decretatio, dicit. *Fiat in forma pro dote tantùm.* Ex quibus clarè notum eſt, q tex. in d.l.ſi ego §.1.remedium ſubſidiarium tantum præſtat, quod facile Regij Conſiliarij in præſenti cauſa arbitrati ſunt, cum conſtet ex actis aduer-
20 ſariæ † dolo petijſſe aſſiſtentiam ſuper feudo, & ad inſtantiam hæredis in burgenſaticis dolus apparet: nam iam ſunt multi anni habuit aſſiſtentiam ſuper burgẽſaticis, & noluit exequi, & potius hanc litem de nouo voluit inſti-
21 tuere † fraudibus obuiandum l. in fundo §.1. ff.de rei vind. quem ſæpe allegat Andr. noſter.
22 Die † 21. Aprilis 1564. fuit ſententiata cauſa, quòd præſtetur aſſiſtentia in ſubſidium ſu-

per

per feudo pro dote. Commiſſarius cauſæ Altomare.

Actuarius Manchuſius.

SVMMARIVM.

1 *Aſſenſus directi domini quid operetur in feudis.*
2 *Rex nihil diſponit in feudis ſine voluntate vtilis domini.*
3 *Aſſenſus præſtitus poſt mortem alienantis nihil operatur.*
4 *Aſſenſus regulatur ab actu ſuper quo interponitur.*
5 *Aſſenſus intelligitur, vt ius diſponit.*
6 *Aſſenſus non confirmat geſta in fraudem.*
7 *Rex dando aſſenſum ſuper re feudali donare videtur.*
8 *Aſſenſus natura eſt remouere obſtacula.*
9 *Aſſenſus in datione in ſolutum ſuper feudo ex pacto non tenet, vt nu. ſeq.*
11 *Aſſenſus debet ſtrictè intelligi, ne lædat ius tertij.*
12 *Relatũ non eſt in ferente cum omnibus qualitatibus, quando abſurdum ſequitur.*
13 *Verba modo, & forma ſupradictis, non faciunt relationem, quando inducunt aliquid exorbitans, & odioſum.*
14 *Verba potius ſunt improprianda, quàm inducere præiudicium tertio.*
15 *In feudo ex pacto ſuccedens ſuccedit primo acquirenti.*
16 *Vna ſcriptura declarat aliam.*
17 *Rex poteſt de plenitudine poteſtatis tertio præiudicare.*
18 *Rex præſtando aſſenſum cum clauſula (iuribus noſtris ſemper ſaluis) non videtur tertio præiudicare.*
19 *Rex tollens aliquid tertio de plenitudine poteſtatis committit peccatum, vt nu. ſeq.*
21 *Clauſula (iuribus ſemper ſaluis) non habet locum in expreſſis.*
22 *In odioſis, & pœnalibus nõ dicitur aliquid expreſſum per relationem ad aliud.*
23 *Dux Mediolani liber eſt ab Imperio.*
24 *Clauſula exorbitans à iure communi locum habet in capitulo ſuper quo interponitur.*
25 *Clauſula, quæ eſt cum præiudicio tertij, debet apponi cum cauſæ cognitione.*
26 *Rex non poteſt auferre feuda vni, & alteri dare, imò peccat, vt num. 28.*
27 *Feudum tolli non poteſt niſi commiſſa culpa, num. 34.*
28 *Dominus feudi vitians feudum vaſſalli malo modo, conqueri poteſt, vt reſtituat poſſeſſionem.*
29 *Qui capit ſine ordine, iudiciali malo ordine capit.*
30 *Rex non poteſt reuocare dominium alteri quæſitum de iure gentium.*
31 *Conſuetudo approbata à Rege eo dominante ipſum ligat.*
32 *Rex non obſeruans conſuetudines approbatas peccat mortaliter.*
33 *In materia feudali nõ debemus vti iure Romano, dum habemus ius feudorum.*
35 *Plenitudo poteſtatis non debet exerceri ſine iuſta cauſa.*
37 *Princeps poteſt tollere ius quærendum, ſed non quæſitum.*
38 *Princepe non poteſt tollere ius adeundi filijs.*
39 *Filius in feudo ex pacto reuocat venditionem in vita patris factam.*
40 *Feudum ex pacto poſt mortẽ patris dicitur ſubiacere fideicommiſſo.*
41 *Fideicommiſſarius habet in vita hæredis ius probabile.*
42 *Andreas in Regno ſummus eſt feudiſta.*

ALLEGATIO 67.

Aſſenſus in Feudis quid operetur, & an Rex reuocare poſſit Feudi conceſſionem.

PRo reſolutione dubiorum in cauſa Illuſtriſſimorum Dominorũ de Lena cõtra Magnificos de Affacaris tranſmiſſorum per Illuſtriſſimũ Senatorem Mediolani, conſiderandum eſt, ꝙ
1 † aſſenſus directi domini ſuper alienatione feudi nihil operatur, niſi remoueat impedimentum, quod inductum erat ex c. Imperialem. de prohib. feu. alie. per Feder. cum ſimil. ita Bald. in l. ſi vt proponis C. de ſer. pig. dat. man. Bar. in l. non ſolũ ff. ſolu. matr. idem Bal. in c. quæ in eccleſiarum. de conſt. col. 8. And. de Iſer. doctor noſter in l. obuenire ff de verb. ſig. alleg. tex. in l. 1. ſi ſeru. extero. Affl. noſter
2 in Conſtitutione. Circa iuſt. nu. 10. nihil † diſponit Rex ſine voluntate vtilis domini in feudis. Andr. in d. c. Imperialem. in princ. col. 5. verſi. hoc non putamus. allegat tex. in l. ſi. C. de pact. & col. fin. vbi aſſenſus Regis præſtitus
3 poſt mortem feudatarij non valet: quia † dominium erat alterius tempore aſſenſus, & ibidem in prin. addit. dicit, ꝙ aſſenſus Regis eo caſu eſt inualidus, & non tenet: quia feudum non eſt illius alienantis tempore aſſenſus, & idem in c. 1. §. ille tamen. col. 6. de contro. a-
4 pud Par. term. Aſſenſus † regulatur ab actu, ſuper quo interponitur, Socy. in conſi. 159. in fi. vol. 2. Cam. in d. c. Imperiale. in princ. fol. 52.
5 litera G. in 1. colum. Aſſenſus † intelligitur, vt ius diſponit. Andr. in c. 1. col. 16. qui ſucce. te-
6 nean. Aſſenſus † non confirmat geſta in fraudem, d. c. Imperialem §. callidis. Andr. in c. 1. §. ſed, & res. per quos fiat inueſti. col. 2. Ca-
7 mer. in d. loc. fol. 7. litera A. col. 1. Rex † non cogitat dare aſſenſum, niſi ſuper re feudatarij l. ſi ego §. ſi res ff. de iure dot. Card. in cap. 1. §. quid ergo. de inueſti. de re alien. fact. quo ſic vt

8 † vt cum de natura aſſenſus non ſit remouere
9 niſi obſtaculum. Aſſenſus † præſtitus ſuper in-
ſolutum datione feudi ex pacto, & prouidētia
non tener, in c. 1. an agnat. in c. 1. §. & ſi libel-
10 lum. de alien. feud. pater. per And. ꝙ † in feu-
do ex pacto Domini aſſenſus non prodeſt, &
11 † propterea quàm ſtrictiſſimè intelligen-
dus eſt, vt ius tertij non tollat. Et propterea
illa verba conſiderata per Illuſtriſſimū Sena-
torem. *modo, & forma ſupradictis,* nō referun-
tur ad ſupraſcripta omnia: quia ſi referuntur
ad omnia ſupradicta aſſenſus nō ſeruaret natu
ram ſuam remouendi obſtaculum; ſed tolle-
12 ret ius alterius, & ſemper † quando abſurdum
ſequitur, relatum non eſt in referente cū om-
nibus qualitatibus ſuis. Dec. in c. 2. requiris.
de appell. in 4 limit. Curt. in conſil. 112. nu. 8.
13 vol. 1. illa † verba. *Modo, & forma ſupradictis,*
quando inducerent aliquid exorbitans, & o-
dium, non faciunt relationem. Bar. Ang. in l.
prætor §. erit ff. vi bon. rapr. Abb. in c. veſtra
eccleſia. per illum tex. de elect. in c. ſæpè. in ſi.
14 de iurepatr. nam † potius verba debēt impro-
priari quàm inducere prejudicium tertio. Bal.
in c. ſuper eo. de offic. deleg. per illum tex. in c.
cauſam quæ. de reſcrip. Barb. in conſi. 43. nu-
me. 36. vol. 1. Dec. in conſi. 468. nu. 19. & in cō-
ſil. 580. nu. 3. ſufficit ꝙ illa verba *modo, & for-
ma ſupradictis,* operētur negocium principa-
le aſſenſus, vt valeat datio in ſolutum pro illa
pecunia, & ꝙ in defectum ſint obligata bona
huius Regni, & propterea illa clauſula iam
operatur.

Nec alia verba obſtant ibi, ꝙ *ipſe Io. Bap-
tiſta, & ſocij in omnibus, & per omnia quò ad
prænarrata ſuccedant in locum dicti Principis,
& ſuorum ſucceſſorum.* Et ſic vidēt, ꝙ Rex po-
ſuerit conuentos in locum iſtorum actorum:
nam ibi illa verba *ſuorum ſucceſſorum,* non in-
15 telliguntur de iſtis actoribus: quia † non ſunt
ſucceſſores Illuſt. Principis Aluyſij in hoc feu-
do ex pacto, ſed ſunt ſucceſſores Illuſtriſſ. An-
to. de Leua primi acquirentis, vt in d. c. 1. an
agn. eſt tex. in l. cum patronus ff. de leg. 2. in l.
ſi arrogator ff. de adopt. And. in c. 1. §. quid er-
go col. 3. & 4. de inueſt. de re alle. fact. & in c. 1.
§. hoc quoque. qualiter olim poter. feu. alien.
Curt. in cōſi. 24. col. pen. vol. 2. Alex. in l. Gal-
lus § quidam rectè col. 3. ff. de lib. & poſthum.
Et ꝙ inuictiſſimus Carolus V. noluerit præiu-
dicare, ſed tantum aſſenſum præſtare, ponde-
ra confirmationem dicti primi aſſenſus ibi, dū
dicitur. *Petit à nobis, vt aſſenſui noſtro iā præ-
ſtito vellemus locum eſſe,* & ſubdit *in his præſer-
16 tim, quæ ius alterius non lædunt:* vna † ſcrip-
tura declarat aliam l. qui filiabus ff. de leg. 3.
ponderantur verba in primo aſſenſu ibi: *iuri-
bus noſtris, & alienis.* primò conſidero, ꝙ no-
luit præiudicare iuribus ſuis. Et iſte aſſenſus
præiudicaret iſtis Illuſtr. actoribus, ſi itaque
17 † voluiſſet Rex de plenitudine poteſtatis tol-
lere iura alterius, ſecundum opinionem om-
nium in c. quæ in eccleſiarum. teneretur preciū
18 ipſe reſtituere. Vnde † nō poteſt intelligi iſte
aſſenſus, ꝙ voluerit tollere iura alterius, poſt-
quam ipſe teneretur ad precium eo caſu, vt re
ſeruaret iura ſua, ergo nō tollit iura alterius:
quia ſi tolleret iura alterius, ſolueret de ſuo,
quod facere nō vult per illa verba *iuribus no-
ſtris ſemper ſaluis.* Andr. in cap. 1. in prin. de l.
Corr. ꝙ quando ſunt apposita iſta verba, Rex
ad nihilum vult teneri.
19 Secundò, communis concluſ. eſt, ꝙ † Rex
quando tollit aliquid de plenitudine poteſta-
tis, committit peccatum. Innoc. in c. innoua-
mus. de cēſib. And. in rub. quæ ſint rega. col. 1.
20 ſi † ergo reſeruat iura ſua, multo fortius reſer-
uat animam. Et propterea non videtur ꝙ vo-
luerit tollere ius alterius animam amittēdo,
qui vult reſeruare terrena.

Confirmatur etiam ex illis verbis *iuribus
alienis,* nec reſponſ. Illuſtriſſ. Senatoris obſtat,
21 dum dicit, ꝙ † iſta clauſula locum habet præ-
terquam in expreſſis. nos alle. Andr. in cap. 1.
col. 6. qui ſuce. tene. Nam reſpondeo, ꝙ iſta
iura non fuerunt ſublata expreſſè, ſed per il-
lam relationem per illa verba *modo, & forma,
vt ſupra,* & † in pœnalibus, & odioſis non dici-
22 tur expreſſum aliquod per relationē ad aliud.
Ang. in §. ſi verò expreſſim. in Auth. de hered.
& Falcid. & in §. illud. in auth. de trien. & ſe-
miſſ. Iaſ. in l. Marcellus, num. 51. ff. ad Trebell.
vnde nego, ꝙ iura aliena fuiſſent ſublata ex-
preſſè, & propterea reſidet virtus clauſulæ.
Et ideo ex prædictis fundata eſt intentio Illu-
ſtr. actorum, ꝙ ille aſſenſus noluit derogare
eorum iuribus.

Sed dato, & non conceſſo, voluiſſet præiu-
dicare propter clauſulam de plenitudine po-
teſtatis, & ex certa ſcientia. Ego reſpondeo,
aduertens Illuſtrem Senatorem, ꝙ in primo
aſſenſu nullum verbum de plenitudine pote-
ſtatis, ſed tantùm ex Imperiali poteſtate, quæ
Imperialis poteſtas nihil ſeruit ī Ducatu Me-
23 diolani † cum ſit liber ab Imperio. Et licèt in-
ferius in verbis executiuis dicatur de plenitu
dine poteſtatis, aduertendum eſt, ꝙ loquitur
de ſtatutis, & pragmaticis ſtatus Mediolani
ibi. *quibus omnibus decretis, & ſtatutis de ple-
24 nitudine poteſtatis derogamus.* Vnde † cum iſta
clauſula ſit exorbitans, & odioſa, habens effe-
ctum ſuum in ſuo capitulo ſuper quo apposita
eſt, non debet extendi ad principium. iux. no.
in l. talis ſcriptura §. ſi. de lega. 1. Curt. Iun. in
conſi. 156. Vnde cum clauſula de plenitudine
poteſtatis, nō ſit in dicto aſſenſu poſita rema-
net motiuum euacuatum.
25 Sed † ꝙ eſſet apposita, & de iure operare-
tur præiudicium tertij, & eſſet cum cauſæ co-
gnitione, vt requirit Dec. conſi. 373. nu. 14. &
conſi. 410. nu. 31. qui loquitur in ſtatu Medio-
26 lani, non eſſet ponere os in cœlum, ꝙ † in feu-

dalibus

26 lani, non eſſet ponere os in cœlum, ꝙ † in feudalibus nõ poſſet Rex de plenitudine poteſtatis auferre feuda vni, & dare alteri, alleg. tex.
27 in c. 1. de nat. feud. vbi † Rex non tollit feuda, niſi conuicta culpa, & Bal. ibi. not. ꝙ etiam de plenitudine poteſtatis, & idem Bal. conſi. 327. vol. 1. per tot. tex. in c. 1. quib. mod. feu. amitt. in prima Rub. vbi Obertus dicit, ꝙ ibi tractatur quibus modis feud. amitt. & tamen nõ dicit, ꝙ Princeps ſine cauſa poteſt tollere, & in c. 1. quib. mo. feud. amit. in 2. rubr. & in c. 1. de feud. ſine culp. nõ amitt. & in c. ſancimus, quo tem. Mil. & in c. 1. ex quib. cauſ. feud. amitt. ibi *egregia cauſa tex. quibus beneficium ſolet adimi*, & in c. 1. verſ. delator. ibi *prædictis modis*, quæ ſit prima cauſa ben. amitt.

Pro qua opinio ſoleo allegare tex. in c. 1. §.
28 ſi verò de mil. vaſſ. qui cõn. eſt. Vbi † ſi Dominus feudi intrat malo modo feudum vaſſalli,
29 poteſt conqueri, vt reſtituat poſſ. illa † verba *malo modo*, ideſt ſine iudice, & ordine iudiciali, declarat And. in c. Imperialem §. illud quoque. col. 4. verſi. iſtis rationibus. Et hanc opi. tenet Bal. in c. 1. §. notandus. de his, qui feud.
30 dar. poſſ. & conſil. 333. primo vol. ꝙ † cum iſtæ conſuetudines feudales ſint approbatæ à Regibus, non poſſunt illas reuocare, nec dominium quæſitum, cum ſit de iure gentium. Et hanc noſtram opin. tenet And. in c. 1. §. ſimiliter poteſt, qui videatur, de capitaneo, qui cur. ven. col. 5. verſic. ſi non poteſt reuocare feudũ. vbi per vnam colum. diſcurrit articulũ, & reſpondet omnibus adductis in contrariũ. And.
31 in rub. de conſuet. rect. feu. ꝙ † conſuetudo ligat Regem, cum eo dominãte ſit approbata. Barb. ſequitur Bal. conſi. 1. col. 4. vol. 1. imò di-
32 cit, ꝙ † Rex aliter faciens peccat mortaliter. Hanc etiam opin. multis modis, & authoritatibus defendit Io. Iacobus de Leo. inter conſi.
33 Albet. Brun. 114 nu. 186. vſq; ad nu. 225. & † cũ habeamus iura feudalia, quæ de his loquũtur, non debemus allegare iura cõmunia Roma-
34 norum c. 1. de feu. cogn. vnde † cũ ex iure feudali non cauetur, Principẽ reuocare poſſe feudum ſine cauſa, imò oppoſitum, vt ſupra dictum eſt, meritò ſi omnes leges Romanæ allegatæ non faciunt ad punctum. Et ita reſpondeo omnibus doctorib. dicẽtibus oppoſitum: quia loquuntur in allodialibus, & alij loquentes in feudalibus malè dicunt, & contra iura ſuperius allegat. & idem And. in rub. quæ ſint Reg. col. 1. vbi diſcurrit q. in fi. verb. dicit ſine cauſa non poſſe. Et hanc noſtram opin. etiam tenet Affl. in d. §. ſimiliter poteſt. num. 27. Abb. in d. c. quæ in eccleſiarum. col. fin. Fely. ibidem nu. 41. Io. de Neuiz. in conſi. 12. nu. 141. ꝙ peccat mortaliter, & iſta opinio ſeruatur in ſtatu Mediolani, vt refert Boſſius doct. Mediolanenſis in tract. de Princip. nũ. 80. In parnis. Et
35 optima ratione: quia † plenitudo poteſtatis nõ exercetur ſine iuſta cauſa, vt in c. innotuit. vbi Inno. de elect. Bal. in l. 2. verſi. modo ergo C. de ſent. ex breu. recit. Alex. in conſi. 2. col. 3
36 vol. 1. Nam † Deus non dedit poteſtates auferendi bona alteri, & peccandi, ſecundum Bal. in l. fi. C. ſi contr. ius, vel vtil. public.

Nec vltimò obſtat, quod dicebat Illuſtriſſ.
37 Senator, ꝙ † licet Princeps non poſſit tollere ius quæſitũ, tamen poteſt tollere ius quærendum. Et cum feudum ex pacto, & prouidentià debeatur filijs mortuo patre in vita patris eſt ius quærendum, meritò ſi Princeps tollit. Et quamuis Moder. Hiſpan. in dicto §. & quid ſi
38 tantum. num. 189. teneant, ꝙ † Princeps iuri adeundi non poſſit præiudicare: quia eſt ius certũ, nihilominus nos ſumus in feudo ex pa-
39 cto, & prouidẽtia, † in quo filius ius habet certum in vita patris, eſt tex. in cap. Titius. ſi de feu. def. mil. Andr. in d. c. 1. §. & ſi libellum. de alie. feud. pater. col. 1. verſi. ſi verò ex pacto. & in ſeq. & in c. 1 §. præterea. in 1. col. de c. Corr. & in §. hoc quoq; col. 2. verſi. hodie nihil alienat. de ſucceſſione feud. & in d. §. ſed, & res. in principio, in quibus locis ſemper dicit, ꝙ in feudo ex pactos filius habet tale ius formatũ in vita patris, ꝙ feudum in vita patris reuocare poteſt.
40 Secundò nulli dubium eſt, ꝙ † feudum ex pacto, & prouidentia ita filijs eſt debitũ, quaſi poſt mortem patris ſubiaceat reſtitutioni, ita And. in pluribus locis, & in d. §. hoc quoque. col. pen. verſi. hæc deferuntur in genere, dicit iſta verba. Feudum ex pacto à principio quæſitum eſt liberis, vt poſt mortem vnius veniat in poſſe alterius, quaſi datum ad diem certũ, vide Bar. in l. is poteſt ff. de acq. hær. quem ſe-
41 quuntur communiter doct. qui dicit, quòd † fideicõmiſſarius habet in vita hæredis ius probabile. Fely. in c. cum olim col. 2. de re iud.

Et quia hæ noſtræ allegationes diriguntur in Illuſt. Senator. Mediolani, idem tenet Egidius Boſſius in tract. de Principe nu. 197. cum ſeq. & Albet. Brun. in locis allegatis per Illuſt. Senatorem perfunctoriè dicatur oppoſitum, nec aliquo, iure aut authoritate probet in feudo ex pacto ius quærendum eſſe. Et nos iura
42 ſupra allegauimus, & authoritatẽ And. † quẽ ſummum feudiſtã nos habemus, & ſic teneat Senat. Illuſtriſſ. Mediolani, vt idem Boſſ. in d. loco num 296. meritò ſi tenenda eſt reſponſio noſtra, vt Princeps derogare non poſſit iſto caſu, cum ius quæſitum, & non quærendum ſit. Et ita pertranſeo reſpõdendo dubijs Illuſtriſſimi Senatoris, cui me ſemper deditiſſimum exhibeo.

SVMMARIVM.

1 *Aqua nata in territorio alicuius eſt priuata, & non de regalibus.*
2 *Aquæ ſunt ciuitatum ex priuilegio, in Regno*

Digitized by Google

gno ſunt Regis.
3 *Nemo cogitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis, imò proceſſus per quem aliquis cogitur titulum oſtendere, non tenet, vt num. ſeq.*
5 *Poſſeſſio centenaria habet vim priuilegij.*
6 *In poſſeſſione aquæ ſemper vetuſtas inſpicienda eſt.*
7 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 68.

An quis teneatur exhibere titulum ſuæ poſſeſſionis.

IN hac cauſa Magnifici Loyſij Capani duobus medijs fundabo non teneri ad exhibendum titulum ſuæ poſſeſſionis. Primum, cum † aqua naſcatur in
1 territorio ſuo, eſt priuata, & nõ de regalibus, probat tex. in c. 1. quæ ſint reg. vbi licet flumina nauigabilia ſint regalia, tamen aquæ natæ in territorio priuato non enumerantur, & ita Andr. ibi in ver. flumina, col. 2. ver. hæc ſunt. dicit iſta verba formalia. Aquæ † ſunt ciuita-
2 tum ex priuilegio, in Regnis ſunt Regum, vel priuatorum, quando ſunt in prædijs priuatorum, & ſingulorum, vt argenti fodinæ l. 3. & 4. ff. de reb. eo. Ioan. Faber in §. flumina. inſtit. de rerum diuiſi. Bal. in l. item lapilli. col. 2. ff. eod. tit. & in titulo de pace Conſtan. colum. 4. ver. & nota. & in conſil. 72. vol. 1. Pau. de Caſtr. in cõſi. 356. in no. quem allegat Boer. deciſ. 352. nume. 5. cum ergo aqua eſt priuata, non tenetur ad exhibendum.

Secundò dato, ꝙ aqua eſſet de regalibus,
3 prout contrarium ſupra firmatum fuit † nemo cogitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis, iuxta text. in l. cogi. C. de pet. hær. & latæ in Regno noſtro ſunt duæ conſtitutiones, prima, quæ incipit ab officialibus, ſecunda, quæ incipit ſi dubitatio. & glo. ibi in verbo poſſeſſor. dicit multa, & eſt capitulum Regni, quod incipit prędicti magiſtri procuratores. fol. 68. & aliud quod incipit item ſtatuimus, ꝙ procurator fiſci, fol. 71. Andr. de Barulo, & Bar. in l. 1. C. de
4 conduc. præd. dom. Agu. lib. 11. vbi † dicit vidiſſe irritari proceſſum ſic fulminatum ad inſtantiam Fiſci, qui volebat cogere ad oſtendendum titulum eorum poſſeſſionis. Et hanc opin. tenuit Andr. de Iſer. in dictis locis, & in c. Imperialẽ §. illud col. 4. de prohib. feu. alie. per Feder. vbi etiam alleg. Mod. in d. l. 2. C. de conduc. & Affl. ſequitur in dictis conſti. & Paris de reinteg. fol. 16. col. 1. tãto fortius quanrò nos allegamus immemorabilem, & cente-
5 nariam poſſeſſionem, † quæ habet vim priui-
6 legij, maximè in aquis † in quibus ſemper vetuſtatem inſpicimus. tex. in l. 1. §. fin. & in l. fi. ff de aqu. plu. arc. Bal. in c. 1. §. ſi quis de manſo. col. 6. de controu. inueſt. & Iaſ. multa in l. quominus ff. de flumi. nume. 43.

Et ita aliàs in cauſa Regij fiſci paludũ huius ciuitatis in anno 1552. me aduocato fuit
7 obtẽtum † vt reuocato decreto aliàs per Regiam Cameram interpoſito, quòd cogerentũt Domini oſtendere titulum eorum poſſeſſionis, fuit datus terminus ad probandum incumbentia vtriq; parti, copia cuius iam exhibita eſt.

SVMMARIVM.

1 *Rex non poteſt demanialia alienare in præiudicium ſuæ coronæ, vt nu. 4.*
2 *Epiſcopus nõ poteſt infeudare bona titulata.*
3 *Demanialia non poſſidentur ſine priuilegio Regis.*
5 *Rex poteſt rem demanij donare militi ſtrenuo, & bene merito.*
6 *Rex ſolus poteſt alienare demanialia.*
7 *Dominium vtile caſtri per quæ probetur, & nume. ſeq.*
9 *Quod poteſt lex mortua multo fortius Rex, qui eſt lex animata.*
10 *Gratia conceſſa poteſt reuocari à Rege etiã ſine cauſa, fallit vt nu. 20.*
11 *Princeps donationi perfectæ poteſt apponere conditionem & qualitatem.*
12 *Rex poteſt militi ſtrenuo mortem Regis euadenti alijs conceſſa donare.*
13 *Ciuitas habens priuilegium vt vendi non poſſit, an facta venditione cõſentiendo emẽti capere poſſeſſionem, videatur priuilegio renunciaſſe.*
14 *Priuilegium tollitur, quando nõ recipit reiterationem gratiarum per actum contrarium.*
15 *Conceſſio ob cauſam dicitur contractus donationis remuneratoria.*
16 *Feudum conceſſum ob cauſam eſt irreuocabile, vt nu. ſeq. & nu. 32.*
19 *Princeps ligatur ex contractu.*
21 *Rex non poteſt etiam res infidelium auferre ſine cauſa.*
22 *Rex nõ reuocat quæ donauit ſine iuſta cauſa.*
23 *Rex imponit manus regias rebus alienis, quando bona fiſci non ſufficiunt.*
24 *In Principe ſemper præſumitur cauſa, quod fallit, vt nu. ſeq. & nu. 27. & 28.*
26 *Princeps an poſſit venire contra proprium contractum.*
29 *Clauſula appoſita ad petitionem partis præſumitur obreptitia.*
30 *Feudum non poteſt reuocari niſi ob culpam.*
31 *Feuda ex publico proceſſerunt.*
33 *Priuilegium contra tertium debet ſtrictè interpretari.*
34 *Priuilegio an derogetur per ſecundum priuilegium, vt nu. 43.*
35 *Clauſula poſita in conceſſione, de qua conceſ-*
ſione

ceſſione intelligatur de valida, an inualida.

36 *Priuilegium derogans dotibus intelligitur de inualidis, & idem in clauſula, vt non derogetur iuri tertio niſi putatiuo, & nõ vero, vt num. ſeq.*

38 *Clauſula non obſtante conceſſione, non tollit conceſſiones confirmatas.*

39 *Clauſula ex certa ſcientia, operatur in his in quibus præſumitur Regem habere ſcientiam.*

40 *Rex præſumitur ignorare quæ in facto conſiſtunt.*

41 *Supplicatio debet etiam minima exprimere, quando eſt contra tertium.*

42 *Literæ ſecunda obreptitiæ dicuntur, ſi non fiat mentio de alijs quamuis inefficacibus.*

44 *Rex non dicitur poſſe, quod cum peccato facere poteſt.*

45 *Generaliter quis præſumitur velle, quod de iure poteſt.*

46 *Princeps ſine cauſa non vtitur poteſtate abſoluta.*

47 *Iura loquentia de poteſtate abſoluta, debent intelligi, vt cum cauſa faciat.*

48 *Priuilegium in dubio non præſumitur reuocatum.*

49 *Princeps auferens bona priuatorum tenetur ad æſtimationem, fallit, vt nu. 50.*

50 *Priuilegium Regis in quibus conſiſtat.*

52 *Princeps auferens bona tertio nõ ſoluto pretio, dominium à tertio non dicitur tranſlatum.*

53 *Priuatus dominio ex cauſa, illa ceſſante debet dominium recuperare.*

54 *Rex non poteſt præſcribere bona tertij, quando aufert ſine cauſa non ſoluto precio.*

55 *Teſtamentum an teneat in feudalibus, ſine aſſenſu, vel cum aſſenſu, nume. ſequen. & 58.*

57 *Aſſenſus non poteſt impetrari poſt mortem alienantis.*

59 *Teſtamentum in feudalibus poteſt confirmari per aſſenſum poſt mortem.*

60 *In teſtamento feudi nõ hæreditarij requiritur aſſenſus Domini, & agnatorum.*

61 *Hæres tenetur habere ratum factum defuncti etiam conditionale, vt nu. 63.*

62 *Aſſenſus Regis poteſt præcedere, & ſequi actum.*

64 *Voluntas morte confirmatur.*

65 *Multa reuocat principalis, quæ non reuocat hæres.*

66 *Intellectus l. ſi ego §. 1. ff de iure dot.*

67 *Rex an poſſit aſſentire poſt mortem alienantis.*

68 *Legato feudo debetur æſtimatio.*

69 *Inſtitutus in re certa loco legatarij habetur.*

70 *Conſignatio ſcripturarum arguit ceſſionem iuris, & actionis.*

ALLEGATIO 69.

Priuilegium quando poſſit reuocari.

IN cauſa Illuſtriſſimi Ducis Termularum cum Regio Fiſco, ac Ciuitate Capuæ tria ſunt quæ petuntur pro parte Illuſtriſſimi Ducis, duo ſimpliciter, tertium verò gradatim, conditionaliter, & ſucceſſiuè. Quæ petuntur ſimpliciter ſunt Caſtrũ ſiue caſale Marcianiſi, & functiones fiſcales ipſius caſalis, tertium quod ſucceſſiuè petitur eſt æſtimatio dicti caſalis cum damnis, & intereſſe, caſu quo ex aliqua cauſa iuſta de iure conſiderata ipſius caſalis reſtitutio fieri non poſſet, vel deberet.

Illuſtriſſimus actor fundatam habet intentionem reſpectu caſalis Marcianiſi, & functionum fiſcalium ex priuilegio Regis Ferdinandi Secundi, quo mediante fuit conceſſum dictum caſale cum functionibus fiſcalibus Illuſtriſſimo quondam Andreæ de Capua Duci Termolarum cum clauſulis ampliſſimis, vt ex dicto priuilegio.

Quod priuilegium fuit poſtea cõfirmatum à Rege Catholico, cuius vigore fuit deſtinatus Commiſſarius Regius ad capiendam poſſeſſionem pro d. Duce. Cui homines dicti caſalis iurauerunt homagiũ, vt patet ex publicis inſtrumentis, & poſtquam immiſſus fuit in poſſeſſionem d. Illuſtriſſimus Dux poſſedit per annos ferè quatuor, & vltra, vt conſtat ex teſtibus.

Nam quamuis antiqui periti Regni dixe-
1 rint, non † poſſe Regem rem ſui demanij alie-
nare in præiudiciũ diadematis, & coronæ Re-
giæ, ne forte extẽdat manus ad iniquitatem,
2 & tirannizet ſubditis, quemadmodũ, nec † Epi-
ſcopus bona titulata alienare poteſt. c. 1. epiſ.
vel Abb. Alij tamen, & melius dixerunt con-
trarium, & illud eſt expreſſum in conſtitutio-
3 ne dignum. vbi habetur, ꝙ † demanialia Re-
gis ſine priuilegio poſſideri non poſſunt, ergo
cum priuilegio ſic, & idem habetur in conſti-
tutione ea, quæ ad decus. Et etiam quia in cõ-
ceſſione facta à Romana Eccleſia Regi Caro-
lo, hoc non fuit exceptuatum, nec reſeruatũ
Eccleſiæ, quam vltimam opin. ſequitur Andr.
in d. conſtitutione dignum. & in §. præterea.
ver. nec dominus. nu. 44. & 45. de prohib. feu.
alie. per Feder. diſtinguendo ex mente Inno. &
Hoſ. iuxta tex. in c. intellecto. de iur. iur. quod
4 † capitulum ad hoc editum fuiſſe dicunt, vt ſi
nimium lædetur corona Regis, non valeat a-
5 lienatio, ſi minus, bene valeat. Quinimò † mi-
liti ſtrenuo, vt erat Illuſtriſſimus Andreas, ſi-
ne diſtinctione poteſt Rex donare demanium
ob publicam vtilitatem, ſi non haberet aliud,
quod daret: quia tunc aliena, & res priuato-
rum concedit ff. de rei vind. l. item ſi verbera-

rem

tum ff. de euict. l. Lucius. Andr. in d. §. præte-
rea. nu. 49. verſic. poſſet tamen Rex quicquid
ſit de iure, de qua quæſt. diſputant doct. in di-
cto cap. intellecto. & in capit. dilecti. de maio-
rit. & obedien. Fely. in c. nouit. de iud. & in c. 1.
de prob. & Curt. in ſuo tractatu feud. in 6. par
te. in 2. & 3. q. Afflict. in conſtitutione purita-
tem, in conſtitutione dignum, in conſtitutio-
ne perſonas, in conſtitutione cum vniuerſis,
6 in conſtitutione ſi dubitatio. In † Regno no-
ſtro Apuliæ ſemper fuit apud Reges iſta pote-
ſtas alienandi res demaniales. Et ideo Came-
rarius, qui diu functus fuit pro magno Came-
rario, in repe. c. Imperialem pag. 71. col. 1. dI-
cit, ꝙ licet articulus extra Regnum ſit diſpu-
tabilis, tamen in Regno de hoc non diſputa-
tur propter conſuetudinem aliehãdi, & idem
dicit in eadem repet. fol. 108. col. 2. Et ſtãte
dicta inueſtitura, & prima conceſſione Regis
Ferdinandi Secundi confirmata per Regem
Catholicum, & poſſeſſione corporali habita
ab Illuſtr. Andræa de Capua per aſſecuratio-
7 nem vaſſallorum † probatum eſt vtile domi-
nium, vt per Andr. in c. 1. §. ſucceſſione. de feu.
cogn. & in c. 1. in prin. per quos fiat inueſtitu-
ra. Præſertim in Regno, in quo ſufficit priui-
8 legium, & executio † quia mandatur poni in
poſſeſſionem, vt per And. in c. 1. §. ſciendum.
quemadmo. feud. ad fili. pert. & Bald. in l. 1. in
fi. verb. C. de rerum perm. quẽ refert, & ſequi-
tur Sigiſm. in conſi. 47. nu. 6. dicit, ꝙ in Regno
Apuliæ per priuilegium Regis ſtatim quæri-
tur vtile dominium. Et ratio, quæ per Bal. nõ
9 allegatur, eſt in promptu: quia † ſi lex mortua
poteſt hoc, vt in l. fin. cum ſi. C. de Sacroſanct.
Eccl. multo magis hoc poteſt lex animata.

Vnde fundata intentione actoris ſolum re-
manet reſpondere his, quæ in contrarium ad-
ducuntur.

Non obſtat primò capitulum conceſſum
Capuanis per Regem Alfonſum de tenẽdo di-
ctam ciuitatem, & caſalia in demanio Regio,
quo ſtante prætenditur non potuiſſe concedi
Illuſtriſſimo Andreæ. Nam multipliciter re-
10 ſpondetur, & primò, ꝙ † iſtud capitulum cõ-
ceſſum per viam gratiæ, & priuilegij potuit à
Rege ſine alia cauſa reuocari, prout in ſpecie
decidit Bald. in l. qui ſe patris. nu. 13. C. vnde
lib. alleg. tex. in l. qui fundos C. de om. agr. de-
ſer. lib. 10 quam legem ponde. ibi And. & Bar.
11 & Io. de Plat. ad hoc, ꝙ † Princeps etiã dona-
tioni perfectæ poteſt conditionem, & qualita-
tem apponere, de cuius intellect. latè Sigiſm.
Loſſ. in conſil. 39. nu. 2. & dictum Bal. refert, &
ſequitur Pau. de Caſtr. in l. digna vox. nu. 6. C.
de legib. alleg. tex. in cap. veniens. de præſcri.
& per iſta in ſpecie conſuluit Socy. in conſi. 4.
vol. 3. ꝙ Illuſtriſſimus Dux Sabaudiæ, qui cõ-
ceſſerat priuilegium Caſtro Summærypæ de
tenendo illud in demanio, potuit licitè illud
concedere Comiti Ioanni Rotario.

12 Secundò reſpondetur, ꝙ † ſtantibus ſerui-
tijs præſtitis per Illuſtriſſimum Andræam de
Capua, & Ioannem eius fratrem Regi Ferdi-
nando, quibus mediãtibus mortem euaſerat,
licitè potuit dictum priuilegium reuocare,
cum hoc caſu potuiſſet, & aliena donare, alle-
gat l. item ſi verberatũ ff. de rei vind. & l. Lu-
cius ff. de euict. & per And. in d. ver. nec domi-
nus. nu. 49. de prohib. feu. alien. per Federicũ,
quod ſimiliter conſiderauit Socyn. allegato
conſil. 4. num. 10.

13 Tertiò reſpondetur, ꝙ † tempore quo Re-
gius Commiſſarius poſſeſſionem dicti caſalis
conſignauit Illuſtriſſimo Duci. Homines dicti
caſalis iurauerunt fidelitatem dicto Illuſtriſſ.
Andreæ, & pacificè paſſi fuerunt, ꝙ caperet
poſſeſſionem, & illi obedierunt, quo caſu pri-
uilegio renunciaſſe cenſentur, vt in ſpecie de-
cidit Andr. in c. Imperialem §. præterea duca-
tus. verſic. nec dominus. nu. 48. ex mente Ber-
14 nardi: quia † quando priuilegium non recipit
reiterationem per actum contrarium, tollitur
priuilegium l. 1. & 2. C. de his qui ſpon. mune.
ſub. libr. 10. & C. de excuſat. tutor. l. volunta-
riè. & extrà de conſuetu. c. cum acceſſiſſent.
in glo. & refert, & ſequitur Socy. in d. conſil. 4.
num. 11.

Non obſtat ſecundum capitulum conceſſũ
Capuanis per Regem Catholicũ, quo median
te confirmatur priuilegium de tenendo ciui-
tatem, & caſale in demanio, non obſtante con-
ceſſione facta Illuſtriſſ. Andreæ, eidẽ derogã-
dò de plenitudine poteſtatis, qua mediante
prætenditur, quòd ſicut Rex concedẽdo dictũ
caſale potuit tollere primum priuilegiũ Ca-
puanorum, eodem modo potuit illud confir-
mando derogare conceſſioni d. Illuſtriſſ. An-
dreæ, ſuper quo capitulo conſiſtit tota vis, &
difficultas præſentis cauſæ.

Nam pluribus modis reſpõdetur, & in pri-
mis præmiſſo, quòd conceſſio facta Illuſtriſſ.
Andreæ fuit facta in remunerationẽ ſeruitio-
rum, tam ſuorum, quàm Magnifici quondam
Ioannis de Capua, qui obijt vt Regem à mor-
15 te liberaret. Hæc † conceſſio non ſtat in me-
ris terminis gratiæ, vel priuilegij, ſed tranſit
in cõtractum donationis remuneratoriæ, quæ
non poteſt reuocari, vt probat tex. ſing. in l. ſi
pater §. ſi. ff. de dona. per quem tex. in ſpecie
dixit Iacob. de Ardizo. in ſum. in tit. quib. mo.
16 feu. amit. ꝙ † feudum conceſſum propterea ꝙ
feudatarius dãtem eripuerat ab hoſtibus, vel
latrunculis, eſt irreuocabile, vt dicit tex. in d.
§. ſi. quod dictum Iacob. ſequitur, & refert Bal.
in c. 1. col. 3. verſi. dicit dominus. in tit. ſi vaſſ.
feu. priuet. & in c. 1. col. 1. verſi. aut quid ſi ta-
le. & ibi Martinus Landen. poſt principium. &
Card. Alex. col. 2. tit. an mutus, vel ſurd. Abb.
in conſ. 3. colum mihi 6. vol. 2. & iterum in cõ-
ſil. 30. eo. vol. Curt. Iun. in tracta. feu. in 5. par.
princip. col. 1. in ſi. Vldar. Zaſius in ſua epito.
feu.

fend. parte 10. concluſ. 4. fallen. 4. Reſtaurus in
tracta. de imper. quæſt. 55. num. 9. Ruyn. in cõ-
ſil. 117. colum. 3. volum. 1. Pariſius in conſil.
68. colum. 2. volum. 1. Rolan. à Vallo conſil. 76.
17 nume. 21. volum. 2. nam † feudum conceſſum
ob cauſam tranſit in vim contractus, qui ſine
cauſa reuocari non poteſt, cap. 1. de natura
feud. vbi Bald. & cæteri, idem dicit Roman.
18 conſil. 436. num. 16. ſubdens, quòd † hoc pro-
cedit tametſi conceſſio facta ſit ſubdito, alle-
ga. Innocen. in cap. in noſtra. de iniur. & An-
ton. de Butr. in cap. cum M. Ferrarienſis. de
conſtitut. & allegat pro caſu l. Titius puerum
ff. de obſequ. liber. Nec hoc eſt mirum: quia
19 † Princeps ex contractu ligatur cap. primo,
de probatio. cap. 1. de natu. fend. Cyn. & Paul.
de Caſtr. in l. digna vox. C. de legib. Bald. in l.
Princeps ff. de legib. & in l. prima ff. de conſt.
princip.
20 Secundò † quamuis Princeps conceſſa per
viam priuilegij ad libitum reuocare poſſit, vt
not. in allega. cap. veniens. de præſcript. & in
cap. 1. de reſcript. tamen hoc non procedit,
quando per priuilegium fuit translatum do-
minium directum, & vtile. Ita Bald. in dict. l.
qui ſe patris, nume. 14. C. vnde lib. & Paul. de
Caſtr. in dict. l. digna vox. & hoc probat tex.
in allega. cap. 1. de natu. feu. vbi Bald. & cæte-
ri. Ex quibus infertur, quòd cum dominium
iſtius caſalis eſſet, & perfectè, & irreuocabi-
liter quæſitum Illuſtriſſ. Andreæ, non poterat
21 eo priuari: quia † Princeps non poteſt etiam
res infidelium auferre ſine cauſa. Abb. Fe-
lyn. & alij in dict. cap. quæ in eccleſiarum. &
dicit Andr. cap. primo §. & iterum. colum. 7.
de cap. Corrad. quòd Princeps nõ poteſt rem
priuatorum auferre ſine cauſa, in cap. 1. §. fin.
22 de ca. qui cur. vendid. quòd † non reuocat ea,
quæ donauit ſine iuſta cauſa. Et poteſtas Re-
gia, & dominica, qua mediante poteſt res pri-
uatorum auferre l. item ſi verberatum, ff. de
rei vindic. & l. Lucius ff. de euict. per Barto. in
procem. ff orum in 2. colum. cum latè adductis
per Felyn. in cap. quæ in eccleſiarum. in 9. &
10. colum. de conſtitu. vbi Decius, & alij Mo-
23 der. debet exerceri, † quando ſubeſt cauſa, &
bona fiſci non ſufficiunt: quia quando poteſt
de ſuo ſupplere, non debet manus ad res alie-
nas extendere, vt per Andr. in cap. 1. num. 27.
24 de cap. qui cur. vend. Et † quamuis in Princi-
pe ſemper præſumatur iuſta cauſa, vt per Cy-
num in l. fin. C. ſi contr. ius, vel vtil. publ. & in l.
reſcripta 3. & 4. quæſt. C. de precib. imper. of-
fer. cum concord. allega. per Felynum in dict.
cap. quæ in eccleſiarum. colum. 12. tamen
25 † prædicta procedunt, quando non tractatur
de alterius præiudicio: quia tunc debet con-
ſtare de cauſa, vt no. Felyn. in dict. cap. quæ in
eccleſiarum. & habetur in Clementina lite-
26 ris. in fin. de proba. Et † ſimiliter quando Rex
vult venire contra proprium contractum, ad
cuius obſeruantiam tenetur de iure gentium,
non creditur, ita Felyn. in dict. cap. quæ in ec-
cleſiarum. num. 62. & ibidem Decius nume.
27 27. & 28. Et † ſi aſſeratur conceſſionem eſſe fa-
ctam pro bono pacis, debet conſtare, pacem
non potuiſſe aliter haberi, & non ſtatur dictæ
aſſertioni, ita refert Capic. fuiſſe per Sacrum
Regium Conſilium, deciſum in deciſ. 51. in fi.
& in deciſ. 166. num. 6. & 7.
28 Item, & ſecundò reſpondetur, quòd † præ-
ſumitur iuſta cauſa, & ſtatur aſſertioni ipſius
Regis, quando conceſſio fuit facta motu pro-
prio, & ex certa ſcientia, non ad poſtulationẽ
29 alterius, † quia quando ad poſtulationem al-
terius, tunc prædictæ clauſulæ, & conceſſio-
nes cenſentur appoſitæ per obreptionem, &
importunitatem. Ita dicit ſingulariter Ludou.
Roman. conſil. 436. nume. 19. vbi ad hoc alle-
gat l. primam C. de pet. bon. ſubl. ex qua deci-
ſione tollitur difficultas, quæ oritur ex clauſu-
la de plenitudine poteſtatis. Nam cum iſta nõ
ſit appoſita motu proprio. Sed ad poſtulatio-
nem, & importunitatem partis, de ea non de-
bet ratio haberi.
30 Tertiò conſiderandum eſt, quòd † conceſ-
ſio facta Illuſtriſſ. Andreæ erat in feudum, quę
non poteſt reuocari, niſi propter culpam cap.
1. de nat. feud. Bald. in l. qui ſe patris. nume.
13. C. vnde lib. idem Bald. ſingulariter in con-
ſil 182. colum. 2. volum. 5. vbi loquitur in Re-
ge Cypri, qui fuerat captus à Ianuenſibus, &
pro redimendo ſuam perſonam conceſſit Ia-
nuenſibus, id quod per prius alijs conceſſerat
in feudum. Et concludit quòd non poteſt,
allega. dict. cap. primo de natu. feud. & capit.
primo de feud. ſin. culp. non amitt. & in cap. 1.
quo tempo. milit. in quibus iuribus habetur,
quòd feudum non poteſt auferri propter a-
liam cauſam, quàm propter culpam. Et
addo rationem veram, & efficacem. Feuda
31 † proceſſerunt ab initio ex publico §. opti-
32 mum: in authen. de exhiben. reis, & † conceſ-
ſa fuerunt militibus ſtrenuis in remuneratio-
nem ſeruitiorum præſtitorum pro publica v-
tilitate. Vnde non debet feuda ipſis, vel eo-
rum hæredibus auferri, vt remunerentur alij
milites: quia eſſet altare vnum diſcoperire,
vt aliud cooperiatur, quod fieri non debet,
gloſſ. in l. aſſiduis, C. qui pot. in pignor. ha-
bean. Et ſic cum non poſſit dari maior cau-
ſa in ſecunda conceſſione quàm in prima,
non eſt conueniens, vt pro remuneratione ſe-
cundi militis auferatur primo, vel eius hæ-
redi.
Et ſtantibus prædictis, ex quibus apparet
Regem non potuiſſe conceſſionem factam Il-
luſtriſſimo Andreæ reuocare, dico quòd Rex
noluit reuocare, nec ad conceſſionem eidem
Andreæ factam à Rege Ferdinando Secundo
refertur capitulum Capuanis cõceſſum. Nam
verba priuilegij hoc non important. Suppli-

K caue-

Digitized by Google

cauerunt enim Regi Catholico, vt vellet di-
ctam ciuitatem cum omnibus caſalibus, &
& ſignanter cum caſali Marcianiſi in dema-
nio retinere, non obſtante conceſſione per
ſuam Maieſtatem, vel ſuos Locumtenentes
facta Illuſtr. Andr. de Capua Duci Termula-
rum de dict. caſali. Nam † cum in hoc caſu ſi-
33 mus in priuilegio, quod tedit in præiudicium
tertij, ſcilicet ipſius Illuſtr. Ducis, debet ſtri-
ctè interpretari l. 2. §. meritò. & l. ſi quis à
Principe, ne quid in loc. public. l. ſi quando C.
de inoffic. teſtamen. cap. ſuper eo. extra de of-
fic. delega. Innocen. in cap. dilecti. de donatio.
Ioan. Andr. in cap. olim. de verborum ſignifi-
cationem. Bart. in l. fin. ff. de conſtitu. princi-
pum. Abb. in conſil. 101. nume. 4. volum. 1. &
conſil. 57. nume. 3. volum. 2. Et propterea cum
verba huius priuilegij loquantur ſolum de re-
uocatione conceſſionum factarum per Maie-
ſtatem Regiam Catholicam, vel eius Locum-
tenentes, non debet, nec poteſt referri ad re-
uocationem conceſſionis actæ à Sereniſſimo
Rege Ferdinando Secundo, ex tam grandi
34 cauſa remuneratione digna: quia † ſi in ſecun-
do priuilegio non fit mentio primi per ſecun-
dum non derogatur primo, cap. veniens. in
glo. in verb. nullam. de præſcr. doct. in cap. 1.
de reſcri. latè Dec. conſil. 147.

Nec aliquis dicat, facilius Regem Catho-
licum reuocauiſſe conceſſionem factam à Re-
ge Ferdinando. Secundo, quàm ab ipſo: Nam
huiuſmodi argumentum ad tollendum ius a-
licuius non procedit. Item, & ſecundo, ex pra-
gmatica edita à Rege Catholico Thori ap-
paret Maieſtati ſuæ maiori curæ, & venera-
tioni fuiſſe geſta ab illis Regibus, quàm geſta
per ipſum, quandoquidem ſuper diſpoſitioni-
bus factis per ipſum poteſt lis moueri, ſed non
ſuper geſtis ab illis Regibus. Et ideo cũ ver-
ba hoc non importent, nec ex mente ad hanc
facienda eſt extenſio.

35 Item † illa clauſula non obſtante conceſſio-
ne &c. debet intelligi de conceſſione inuali-
da, vt notabiliter dixit Compoſt. quem cæte-
ri ſequuntur. in cap. cauſam quæ. ext. de re-
ſcrip. Alexan. conſil. 125, volum. 1. Dec. conſil.
10. & in conſil. 111. & Capic. deciſio. 51. nume.
36 13. dicit, quòd † priuilegium Regis, quod de-
rogat dotibus, intelligitur de dotibus non ve-
ris, & † per clauſulam abdicatiuam iurium
37 alienorum non derogetur iuribus tertij verè
competentibus, ſed putatiuis, & non veris.
38 Item † per illam clauſulam non tolluntur cõ-
ceſſiones confirmatæ, prout erat in caſu no-
ſtro, in quo conceſſio Ferdinandi erat confir-
mata à Rege Catholico, per ea quæ dicit glo.
in Clemen. dudum. in verbo pacta. de ſepul.
refert, & ſequitur Alexan. conſil. 125. nume. 8.
volum. 2. & in conſil. 122. nume. 7. volum. 4. &
ante eum Oldrad. in conſil. 326. Aluar. in tit.
conſuetud. feu. d. Lotha. cap. 1. colum. 1. Socyn.
in l. in ius vocari §. patronum. in fi. ff. de in ius
vocan. Felyn. in cap. nonnulli. in princ. col. 4.
de reſcript. Decius in cap. prudentiam. col. 1.
de offic. delega. Iaſ. in l. fina. C. ſi cont. ius, vel
vtil. publi.

Item non poteſt fieri fundamentum ſuper
clauſula ex certa ſcientia, appoſita in cap. Ca-
puanorum. nam illa clauſula eſt poſita in ſup-
plicatione, & non in conceſſione facta per Re-
39 gem. Et † illa clauſula, vt ſimiliter inquit Bal.
in l. fin. C. ſen. reſcin. non poſſ. non operatur,
niſi in his in quibus præſumitur per Principẽ
haberi ſcientia, ſicuti ſunt ea, quæ conſiſtunt
in iure, non autem in his quæ Princeps præ-
40 ſumitur ignorare, vt † ſunt ea, quæ conſiſtunt
in facto, refert Alexan. in præalleg. conſi. 125.
in fin. idem Alexan. in conſil. 122. num. 26. vo-
lum. 4. & in conſil. 219. nume. 5. & 6. volum. 6.
Curt. Sen. conſil. 49. colum. 21. Decius in lege
in totum omnia ff. de regu. iur. & in conſi. 198.
nume. 6. Iaſ. conſil. 19. colum. 2. & 119. in fin.
lib. 3. Rip. de reuocand. donat. reſpon. 18. co-
lum. 3. Glo. Pariſien. in §. primo, num. 73. Et
ideo cum præſumitur, Regem ignoraſſe con-
ceſſionem dicti caſalis factam à Rege Ferdi-
nando ex tam digna cauſa cum clauſulis am-
pliſſimis derogatorijs derogatoriarum, & Re-
gi fuerit ſupplicatum pro parte Capuanorũ,
& ſit ſolum dictum *non obſtante conceſſione per*
ſuam Maieſtatem facta: quia Rex poterat eſſe
memor: quia ipſe non conceſſerat. Dum di-
xit *non obſtante conceſſione*, habuit oculos ad
conceſſionem inualidam. Nam ſi dictum fuiſ-
ſet *non obſtante conceſſione facta à Ferdinando*
Secundo, vtique Rex hoc non feciſſet, ſed ve-
riſimiliter voluiſſet videre conceſſionem, &
cauſam ipſius, & poſtquam vidiſſet ex tam
magna cauſa conceſſionem prędictam factam
illam non reuocaſſet. Et ideo cum in his,
quæ tendunt in præiudicium tertij ſtrictè fiat
41 interpretatio, vt ſuperius dictum eſt † ſi non
fuit facta mentio de aliquo quantuncunque
minimo, conceſſio redditur ſubreptitia, &
inualida. cap. ſi proponente. de reſcrip. cap.
ſi motu proprio. de præben. in ſexta not. do-
cto. in cap. noſtra. de reſcrip. vbi per hoc vo-
42 lunt, quòd † ſi in literis ad beneficia omitta-
tur fieri mentio de alijs literis quamuis inef-
ficacibus, redduntur ſecundæ literæ ſubrep-
titiæ. Et cum Illuſtriſſimus Dux Termula-
rum illo tempore poſſideret vigore priuile-
gij Ferdinandi Secundi, debuerunt Capua-
ni de eo facere mentionem, quod cum fa-
ctum non ſit gratia redditur ſubreptitia, &
43 inefficax, ſtantibus † præſertim clauſulis
appoſitis in dicto priuilegio Ferdinandi de-
rogatorijs derogatoriarum ex expreſſa pro-
teſtatione, quòd ſi quid vnquam in con-
trarium apparuerit factum præſumatur
per obreptionem, & importunitatem im-
petratum, ex virtute quarum clauſula-
rum

latum cum ſecundum priuilegium obtentum
à Capuanis fuerit obtentum ad ipſorum ſup-
plicationem, & non motu proprio: & de hoc
priuilegio Ferdinandi non fiat mentio, non po
teſt dici quòd ei ſit derogatum, vt plenè per
Rip. in c. 1. nume. 55. verſic. ſecundus eſt caſus,
extra de reſcrip.

Et quòd verum ſit, Regem Catholicum
non ſenſiſſe in dicta derogatione facta in cap.
Capoanis conceſſo de conceſſione valida, col-
ligitur manifeſtè ex hoc: Nam cum ille ex ſua
religione Catholici nomen ſibi vindicauerit,
& ſciuerit non poſſe bona alterius auferri ſine
cauſa, & precio non ſoluto, vt inferius demon
ſtrabimus, non eſt credendum, quòd per il-
lud capitulum voluerit ius verum Illuſtriſſi-
mi Andreæ tollere: quia propter hoc fuiſſet in
44 peccato, & † Rex non dicitur poſſe id, quod
cum peccato poteſt cap. faciat 22. quæſtio. 2.
Andræas in cap. 1. colum. 2. de controu. inue-
45 ſtit. inter domi. & empto. Et generaliter † v-
nuſquiſque præſumitur id tantùm velle, quod
de iure poteſt. Bal. in cap. 1. de iur. calum. Bar.
in l. hæredes mei §. cum ita, in prima colom.
ff. ad Trebell. Bald. in l. prima, in 2. colom. C.
de Sacroſanct. Eccl. & in l. precibus, in 17. co-
lum. C. de impub. & ali. ſubſt. Alexan. in conſil.
122. nume. 6. volum. 4. Ex quibus infertur, quod
Rex de poteſtate ordinaria per hoc capitu-
lum non potuit derogare dictæ conceſſioni,
de poteſtate abſoluta noluit: quia verba ad
46 eam non referuntur: & † quia ſine cauſa Prin-
ceps non vtitur poteſtate abſoluta, vt dicit
Andr. in cap. 1 §. fina. colum. 2. de cap. qui curi.
vend. vbi allegat Innoc. in cap. innouamus. de
cenſib. & in cap. ſubgectum. de decim. & idem
Andr. cap. 1. quæ ſint rega. in verſic. ſtum. dicit,
47 quòd † ita debent intelligi iura de poteſtate
Principis abſolutè loquentia, vt ſemper cum
cauſa faciat. Et ideo, quia cum cauſa debet
fieri, dicebat Bald. in cap. 1. in verſic. libella-
riæ. nume. 3. de pa. Conſt. quòd Populus Ro-
manus antequam tranſtuliſſet imperium in
Cæſarem, nunquam vſus fuit plenitudine po-
teſtatis.

Et cum ex prædictis omnibus ſaltim nega-
ri non poſſit quin ſit dubium, an Rex Catho-
licus voluerit per capitulum conceſſum Ca-
puanis reuocare priuilegium Ferdinandi Se-
48 cundi conceſſum Illuſtriſſimo Andreæ † in du-
bio ſemper debemus præſumere, priuilegium
non eſſe reuocatum. Ita ſingulariter in titu-
lo de priuil. Cald. conſil. 11. Federic. de Senis
conſil. 233. circa finem. Ludou. Roman. in
conſil. 237. in princ. nume. 2. quod conſil. ro-
go videatur, quia ex eo apparent aliæ ſubre-
ptiones, quæ conſiderari poſſunt in caſu, de
quo agitur.

Gradatim, conditionaliter, &c. dixi quòd
caſu quo dictum caſale non poſſet reſtitui, Re-
gius Fiſcus teneatur ad æſtimationem vnà cũ

damnis, & intereſſe, & hoc non habet diffi-
49 cultatem: nam † in caſu quo Rex poteſt au-
ferre bona priuatorum ex cauſa publicæ vti-
litatis, debet priuatis ſolui precium iuſtum
l. 2. C. in quib. cau. ſeru. pro præm. lib. accip.
Andr. in §. poſt Natale. in vltimo verſ. de pa-
ce tenen. & in cap. 1. nume. 27. de cap. qui cur.
vendi. vbi dicit hæc verba formalia. Et ſem-
per quando donat rem alienam ob publicam
vtilitatem, ſoluit iuſtum precium l. 3. C. in
quib. cau. ſeru. & idem dicit in cap. primo, in
§. & plauſtrorum. in princ. quæ ſint regal. vbi
dicit, quòd vbicunque publica vtilitas exigit
rem à ſubdito auferri, ſemper ſoluit Princeps
precium, alleg. C. de adolt. l. 3. ff. eod. l. ſi Pro-
culus §. iuſſie lex. quemad. ſeru. amitt. l. ſi lo-
cus §. via, ff. de capt. & poſtl. reuer. l. in bello §.
ſi deportatum. in fin. & l. 2. C. in quib. cau. ſeru.
50 pro præm. liber. accip. & declarat, quòd † in
hoc conſiſtit priuilegium Regis, vt etiam ab
inuitis poſſit ſoluto precio res auferre. Cæ-
teri verò quantumuis præeminentes, niſi à vo-
lentibus. Idem voluit Archidiac. & Domin.
in cap. per principalem. 9. quæſt. 3. Bald. in al-
lega. l. 2. C. in quib. cauſ. ſeru. pro præm. glo. in
l. Barbarius ff. de offic. præto. Bald. in l. vendi-
tor. §. ſi conſtat ff. com. præd. Felyn. in c. quæ in
eccleſiarum. de conſtitu. vbi Decius, num. 19.
& idem nume. 24. verſic. & certè, declarat, vt
procedat, etiam quòd de plenitudine poteſta-
tis cum cauſa, vel ſine dominium transfera-
51 tur. Et † ibidem limitat ſolum in duobus ca-
ſibus. Principem non teneri ad ſoluendum
precium rei, quam aufert. Primò, quia bona
confiſcat ob delictum domini rei. Secundò,
quando per viam legis generalis. Et ideo cũ
ſimus in neutro caſu, Rex tenebatur, & tene-
52 tur adhuc ad iuſtum precium, † quod cum ſo-
lutum non fuerit, dominium huius caſalis nõ
diſcedit ab ipſo Illuſtriſſimo Andræa, vt per
Dec. in dict. cap. quæ in eccleſiarum, num. 19.
Et propterea cum hodie Fiſcus, ſi vult eadẽ-
re reſtitutionem caſalis, neceſſe habeat ſolue-
re iuſtum pretium vnà cum intereſſe, & ſua
nihil inter ſit caſale in demanio habere, ſequi
debet condemnatio ad reſtitutionem dicti
caſalis, præſertim attenta opinione illorum,
53 qui dixerunt, quòd † quando aliquis ex cau-
ſa priuatur dominio rei ſuæ à Principe, ceſſan-
te cauſa debet recuperare dominium, quod
dixit Imo. in d. cap. quæ in eccleſiarum. & Fe-
ly. ibi allegando Innoc. in cap. quia plerique,
de immun. eccle. & quod tradit Roma. in cõ-
ſil. 404. in caſu propoſito. cum ſimil. in facto
ſint probata impedimẽta, ex quibus Illuſtriſ-
ſimo Duci diuturnitatem temporis apparet
non obſtare. Et addo, quòd non obſtat:
54 quia † Rex non potuit præſcribere rem pri-
uati, quam abſtulit ſine cauſa non ſoluto pre-
cio l. vitia, cum ſimilib. C. de acquireñ. poſ-
ſeſſ.

Quatenus ſpectat ad Illuſtriſſimum Domi-
num Cæſarem Gonzagam ſubintrantem, qui
prima fronte, cum ſit filius Illuſtriſſimæ Iſa-
bellæ primogenitæ, videtur habere intentio-
nem fundatam. Dico apertiſſimè ius reuendi-
candi iſtud feudum, & functiones fiſcales ad
ipſum non ſpectare, ſed ad Illuſtriſſimum Du-
cem filium, & hæredẽ Illuſtriſſimæ Mariæ, li-
cet ſecundogenitæ, & hoc ex doplici diſpoſi-
tione, & vtraque valida.

Et primò ſtante teſtamento Illuſtriſſ. Fer-
dinandi Ducis Termularum cõmunis patris,
in quo inſtituit hæredem vniuerſalẽ Illuſtriſ-
ſimam Mariam Duciſſam Termularum, quod
55 † teſtamentum licet in feudalibus non teneat,
per tex. in c. 1. de ſucce. feud. & in c. 1. §. dona-
re. qualiter olim poter. feud. alie. & in c. 1. de
56 prohib. feud. alie. per Fede. tamen † cum aſſen-
ſu Regis teſtamentum valet, vt per Bald. Mar.
Præpoſ. & Aluar. & alios in d. §. donare. ꝑ tex.
in l. ſi cot §. vẽditionis ff. quib. mo. pig. vel hyp.
ſol. & eſt melior tex. in c. 1. de prohib feu. alien.
per Feder. & in caſu noſtro adeſt Regius aſſen-
ſus ſuper teſtamento præſentatus in proceſſu
fol. 181. à tergo.

Sed dubium in hoc oritur: nam aſſenſus fuit
impetratus poſt mortem teſtatoris, quo caſu
videtur ꝙ non poſſit confirmare teſtamentũ,
per dicta per Andr. in alleg. cap. Imperialem.
nu. 15. & 16. de prohib. feu. alie. per Feder. vbi
57 firmat † aſſenſum nõ poſſe impetrari poſt mor-
tem alienantis, arg. l. bonorum ff. rem ratam
hab. & idem tenet ibi Afflict. in 28. q. num 30.
vbi allegat l. ſi ego §. ſi cui ff. de iure dot. quia
ſi ibi eſt ſpeciale, in contrarium eſt ius com-
mune, & hoc idem ſentit Mar. Fricc. in lib. 2.
in 3. q. in fi. & alibi dõ fauore dotis firmat poſt
mortem. & non obſtãte reuocatione poſſe aſ-
ſenſum impetrari, & hoc idem tenet Came. in
repet. c. Imperialem. pag. 90.

Sed prædictis non obſtantibus contrarium
58 eſt verius, vt † quicquid ſit in contractibus, in
quibus And. aſſerit in loco præalleg. aſſenſum
poſt mortem venditoris non poſſe impetrari,
hoc tamen non procedit in teſtamentis, & vl-
timis voluntatibus, quæ conualidari poſſunt
cum aſſenſu Domini in vita, & poſt mortẽ te-
ſtatoris, hoc in ſpecie firmãt omnes infraſcri-
pti doct. omnino videndi. Bald. in c. 1. §. dona-
re. qualiter olim pote. feud. alie. nu. 2. in ver-
ſic. quid ſi dominus mortuo vaſſallo approbat
59 teſtamentum. Vbi dicit, ꝙ † teſtamentum in
feudalibus non eſt cõtra leges, & proinde nul-
lum, ſed præter legem, & propterea poteſt
confirmari, alleg. no. per Iacob. de Aren. in l.
non dubium. Iacob. Aluar. in dict. §. donare
num. 10. verſic. quæro ab extra, Mart. Laud. in
eodem loco, colum. fin. verſic. pone vaſſallus.
Vbi affirmat hoc dictum Bald. procedere in
60 feudo hæreditario, de quo nos loquimur, † &
non in feudo ex pacto, & prouidentia, in quo
non ſufficit ſolum aſſenſus Domini, ſed requi-
ritur etiam conſenſus agnatorum cap. 1. de a-
lie. feu. pater. hoc idem cum dicta declaratio-
ne ſequitur Præpoſ. Alexan. in eodem §. dona-
re. colum. fin. ver. pone vaſſallus. & idem tenet
Curt. in tract. feu. in 4. par. §. retenta, colum. 2.
verſi. & primò limitatur, & idem tenet Iacob.
de Sancto Georgio in ſuo tract. feud. §. & cum
pacto, ꝙ de ipſo feudo. colum. 2. & Capic. in c.
Imperialem. pag. 14. in impreſſis, verſic. limi-
tatur dicta concluſio. Ex quibus apparet, hãc
61 eſſe communem opin. & veram: nam † ſi de-
functus, & hæres ſunt vna, & eadem perſona,
in Auth. de iureiuran. à mor. præſt. & tene-
tur habere ratum factum defuncti l. 1. C. de hę-
re. act. l. cum à matre C. de rei vindi. cum ſimi.
62 ſi verum eſt, prout eſt veriſſimum, ꝙ † aſſenſus
Regis, ſiue Domini poteſt præcedere, & ſequi
diſpoſitionem, vt per Andr. in c. Imperialem.
num. 14. vbi alij omnes, & per Decium in cõ-
ſil 144. colum. 1 & per Roland. à Valle in cõ-
ſil. 2. nume. 146. volum. 1. non poteſt aſſignari
ratio, vt mortuo diſponente in præiudicium
hæredis non poſſit obtineri aſſenſus Domini,
præſertim quando in Regno hæres non reuo-
caſſet diſpoſitionem defuncti ſine aſſenſu vi-
gore conſtitutionis Regni: quia ſi hæres reuo-
caret, tunc vera eſſet opinio Regnicolarum,
vt impetrari non poſſit, ſed nulla data reuo-
catione, non eſt diſcedendum ab opin. Bal. &
aliorum quæ communis eſt. Et dum Andr. in
d. cap. Imperialem voluit contrariam opinio-
nem firmare, allegauit l. bonorum ff. rem ratã
habe. & alias rationes tendẽtes ad hoc, quòd
tempore confirmationis dominium feudi eſt
in poſſe alterius, ſcilicet hæredis, quæ ratio
(iudicio meo) nihil valet, eſt contra caſum l.
neceſſariò §. quòd ſi pendente ff. de peri. &
63 com. rei vindic. Vbi dicitur, quòd † ſi penden-
te conditione emptor, vel venditor deceſſe-
rit, ſi poſtea euenit conditio, conſtat hære-
des quoque teneri, per tex. patet mortem
contrahentis non prohibere contractum con-
ditionalem perfici in præiudicium hæredis,
& proinde contractus ſuper feudo donec non
reuocetur, non ſit omninò nullus, ſed pen-
deat à futuro euentu, ſi Dominus conſenſerit,
ſub qua conditione intelligitur factus, vt per
Andr. & alios in dict. cap. Imperialem. &
per Luc. de Pen. in l. nullo. colum. 7. C. de fun-
da. patr. lib. 11. vbi allegat ſimilia, videlicet
text. in l. duo iudices ff. de re iudic. & cap. vlt.
extra eodem tit. l. fin. ff. com. præd. poſt princ.
l. ſed interim §. penul. ff. de donat. inter vir. &
vxor. l. ſed, & ſi quis §. primo ff. de vſufruct. &
l. quædam, ff. de rebus dub. & alia pleraque
iura ad id conferentia. Iſta conditio, tam
in vita contrahentis, quàm poſt mortem im-
pleri poteſt, per dict. §. quòd ſi pendente. qui-
nimò à fortiori videtur quòd poſt mortem
64 impetrari poſſit: quia † per mortem non eſt

reuo-

reuocata voluntas, ſed cōfirmata l. cū hic ſta-
tus §. 2. ff. de donat. inter vi. & vxo. l. cum ta-
citum ff. de probar. & in iure ſtatum eſt † quæ-
dam poſſe à principali reuocari, quæ non poſ-
ſunt reuocari ab ipſius hærede; vt in l. fi. C. de
reuoc. dona. l. ſi ego §. 1. ff. de iure dot. Bart. &
alij in l. q. Romę §. 1. Flauius ff. de verb. obli-
gat. Bal. in l. cū à ſocero C. de iure dot. cū ſim.
& propterea Card. Pariſ. in conſi. 14. in princ.
vſque ad num. 9. vol. 1. intelligit dicta p And.
& alios in d. c. Imperialē procedere in feudo
antiquo in quo tractatur de agnatorū præiu-
dicio c. 1. de alie. feu. pater. ſed in feudo nouo,
in cuius alienatione non requiritur conſenſus
agnatorum, vel in feudo hæreditario aſſenſus
Domini quandocunq; ſuperueniēs, etiam poſt
mortem, tollit obſtaculū, & cōualidat cōtra-
ctum. Et hoc dicit eſſe de mente Andr. Et
profectò ſi aliter intelligatur Andr. cogimur
dicere, tantum virum, quem ob ipſius ſublime
ingenium, & ſingularē doctrinam veneramur,
hallucinatum eſſe in hoc: quia contractus cō-
ditionales tranſeunt ad hæredes §. ex condi-
tionali. Inſtit. de verb. oblig. & poſſunt perfici
poſt mortem, vt ſupra dictum eſt.
66 Nec † obſtat l. ſi ego §. 1. quem alleg. Afflic.
per locum à ſpeciali. Quia tex. ille loquitur in
contractu innominato, do vt facias, in quo li-
cita eſt pœnitentia regulariter, & ita fallit fa-
uore dotis, ita declarat Bald. in cap. 1. el 2.
num. 6. qui ſucceſſ. feud. dare teneat. & idem
Bal. in l. cum à ſocero C. de iure dotium. doct.
in l. qui Romæ §. Flauius. & præſertim Alex.
& Iaſ. ff. de verbor. obliga. Sigiſm. in conſil. 31.
colum. 2. Couarr. Variarum reſolu. lib. 1. cap.
14. nume. 16. alioquin ſi loqueretur in con-
tractu nominato, non eſſet ſpeciale in dote,
vt aduertit Bald. in allegat. cap. 1. qui ſucceſſ.
tenen.

Secundò dico, ꝙ in caſu, de quo agitur, ſi-
ne dubio aſſenſus etiam ſecuta morte impe-
trari poterat. Nā Illuſtriſsima Maria de Ca-
pua erat inſtituta hæres, & hæreditas erat aſ-
ſignata pro dote, quam dare teneretur filio Il-
luſtriſſ. Anibalis de Capua, cui teſtator opta-
bat ꝙ nuberet, & ſic cum inſtitutio pro dote
eſſet, hoc caſu, omnes præallegati doctores fa-
tentur, aſſenſum impetrari poſſe poſt mortē,
per text. in l. ſi ego §. primo, ff. de iure dot. ita
Afflict. in præallega. cap. Imperialem. in 28.
quæſt. nume. 30. Marin. fol. 111. & 19. Camer.
cap. Imperialem. pag. 91. & Affl. in deciſ. 111.
& 385. Sigiſmun. latè in conſi. 31. vbi teſtatur,
quòd hoc ſeruatur in Regia Cancellaria, &
ſic ſumus in caſu limitationis quando regula
vera eſſet.

Tertio conſiderandum eſt, quòd doct. tan-
tùm dicunt, poſt mortem non cōſueuiſſe Do-
minos Cancellariæ præſtare aſſenſum, dum
loquuntur de antefato: quia cum aſſenſus ſit
gratia, & Rex nolit aſſenſum extēdi ad alios,
niſi quatenus partes tangunt, iuribus cuiuſ-
cumque ſemper ſaluis, quando præſtatur ex
certa ſcientia, vt voluntas militis ſtrenui, &
fidelis, qui obijt in Caſtris, & in ſeruitio Re-
gis, ſuum ſortiatur effectum, & ſimus in feu-
do hæreditario lex non procedit: quia ſi lex
67 mortua in d. caſu l. ſi ego §. ſi cui. voluit † poſ-
ſe aſſenſum impetrari, idem fatendum eſt fie-
ri poſſe per Principem, qui eſt lex animata, &
mouetur ad hoc ex iuſta cauſa, vt eſt in caſu,
de quo agitur, & ex certa ſcientia hoc facit.

Vltimò doct. dicunt, ꝙ requiritur nouus
hæredis conſenſus, qui in caſu noſtro adeſt.
Nam aſſenſus fuit obtentus ad ſupplicationē
executorum, & tutorum, ſuper qua ſupplica-
tione Rex decretum interponit, & ſic omnia
concurrunt ex quibus aſſenſus poſt mortē im-
68 petrari poteſt. Et ſi vera eſt opin. ꝙ † legato
feudo debeatur æſtimatio, de qua per Ciuil. in
l. apud Iulianum §. conſtat ff. de leg. 1. & per
Feudiſtas in x. donare. qual. ol. pot. feud. alien.
optimè tutores, & executores teſtamēti ſe geſ-
ſerunt ſupplicando pro aſſenſu ſuper teſtamē-
to, & iure optimo aſſenſus fuit præſtitus, & de-
cretum interpoſitum ſuper dicta petitione ad
finem liberandi primogenitum ab ære alieno,
& æſtimatione ſtatus, quam nullo modo ſol-
uere potuiſſet, niſi vendendo, vel in ſolutum
dando ſtatum, in quo Illuſtriſsima Maria in-
ſtituta erat.

Secundò principaliter Illuſtriſsimus Don
Cæſar Gonzaga eſt excluſus per tranſactionē
initam inter præfatas Illuſtriſsimas ſorores
cum Regio aſſenſu, per quam Illuſtriſsima D.
Principiſſa de tota hæreditate remanſa poſt
mortem Illuſtriſsimi Ducis Ferdinandi, ad ſe
cæpit (vt vtar verbis inſtrumēti) quaſdam ci-
uitates, & terras liberas, & franchas ab one-
ribus hæreditarijs, reliquū verum ſtatus pa-
terni fuit conuentum, ꝙ deuenire haberet ad
d. Illuſtriſsimam Duciſſam. Illa verba appoſi-
ta in tranſactione, *ꝙ Illuſtr. domina Principiſ-
ſa debuiſſet ad ſe capere de tota hæreditate*, impor
tant, ꝙ ipſa habeatur loco legatarij, & cohæ-
res loco vniuerſalis hæredis. Ita probat in ſpe
cie tex. in l. quoties C. de hæred. inſt. vbi Ale-
69 xan. in prin. dicit, inſtitutum † in re certa, vel
iuſſus eſſe contentus re certa, habetur loco le-
gatarij quò ad hoc, vt non poſsit vti actioni-
bus hæreditarijs, e conuerſo verba reſpicien-
tia Illuſtriſsimam Duciſſam important, vt ip-
ſa ſit hæres vniuerſalis, dum dicitur in trāſa-
ctione, *& eidem dominæ Duciſſæ habuiſſet per-
uenire reliquum ſtatus:* quia per dicta verba
eſſet vniuerſalis hæres l. 2. C. de hęred. inſtit.
vbi idem Alex. & facit l. qui non militabat §.
nihil autem ff. de hære. inſtit. & in l. poſt deci-
ſionem C. de fur. & in l. ſi reſiduis C. de diſtract.
pigno. & id quod not. glo. in l. ſi ex pluribus. in
verſi. reliquum ff. de ſolu. & ibi Ang. Imo. Pau.
de Caſt. & alij.

Præterea enixa voluntas tranſigentium, nō ſolum actiones paſsiuè ſequerentur Illuſtriſſimam Duciſſam, de quibus expreſsè actū eſt, ſed etiā actiuè, colligitur ex ipſis priuilegijs, inſtrumentis, & ſcripturis † quæ cum reman-
70 ſerint penes Illuſtriſsimam Duciſſam, & Ducem eius filium, & hæredem arguitur, quinimò probatur cōcludenter, actiones ad ipſam ſpectare, per tex. in l. 1. cum ibi not. C. de don. & per glo. in l. fi. C. de pact. conuen. per Bal. in l. fi. C. quando fiſcus, vel priu. Bal. & Alex. in l. Mæuia ff. ſolu. matr. in prin. ſi Illuſtriſſ. Principiſſa eo tēpore, quo facta fuit tranſactio, voluiſſet, q̃ actiones penes ipſam remanſiſſent, ſcripturas quoque retinuiſſet: ſed quia eius intentio fuit habere quaſdam ciuitates, & terras præcipuas, & haberi loco legatariæ, & q̃ actiones actiuè, & paſsiuè tranſirent in Illuſtriſsimam Duciſſam, ideo penes ipſam dimiſit omnes ſcripturas, & vtique ſi viueret Illuſtriſsima Principiſſa, nullo modo loqueretur de hoc, ſed parcendum eſt hæredi, qui eo tempore natus non erat.

SVMMARIVM.

1 *Iure iſto municipali ſola dilatio ſufficit ſorori petenti dotem à fratre.*
2 *Paragium debetur mulieri, quæ à ſucceſſione excluditur.*
3 *Tempus mortis inſpici debet in taxando paragium mulieribus debitum, ſicut in legitima, vt num 4.*
4 *Tempus mortis in legitima patrono debita inſpicitur.*
5 *Legitima uniformiter conſideratur reſpectu bonorum, & numero filiorum, dignitatis, & conditionis.*
6 *In donatione dotis inſpicitur patria conſuetudo.*
7 *Conſuetudo ſecunda contraria primæ probari debet.*
8 *Filia de conſuetudine excluditur à ſucceſſione materna, ſi habet paragium de bonis paternis, & maternis.*
9 *Filiæ debetur etiam intereſſe paragij, & legitima, & fructus legitimæ, quando à ſucceſſione excluditur, & nu. 12.*
10 *Fructus legitimæ non imputantur in legitimam.*
11 *Fructus legitimæ bona fide conſumpti peti poſſunt.*
13 *Paragium ſubrogatur in locum legitimæ.*
14 *Subrogatum ſapit naturam eius, cui ſubrogatur.*
15 *Paragium augetur ex fructibus, ſicut legitima.*
16 *Fructus debentur ante moram, quando aliquid vniuerſale debetur, vt dos.*
17 *Mulier excluſa à ſucceſſione propter dotē poteſt petere dotis alimenta pro eo tempore, quo non fuit ſibi dos data.*
18 *Fructus dotis, & alimenta iure actionis petuntur, quando non debentur a patre*
19 *Ius ſuccedendi filijs fœminis eſt tranſlatum in paragium.*
20 *Paragium eſt onus intrinſecum, & eſt in bonis illius, cui debetur.*
21 *Fructus percepti ex re vna debentur conditione ex lege.*
22 *Frater tenetur ſorori ad paragium prout ad legitimam ſibi competentem, & nu. 40.*
23 *Mulier in duodecimo anno eſt nubilis, & ſtatim ſibi dos debetur.*
24 *Mora contrahitur re ipſa cum minore.*
25 *Filius tenetur ad alimenta ſicut pater.*
26 *Filia ſi dotem amiſit in ſubſidium poteſt petere alimenta à fratre hærede vniuerſali patris.*
27 *Alimenta excomputantur cum fructibus paragij.*
28 *Alimenta debentur ſecundum qualitatem dotis debitæ.*
29 *Fœmina ſuccedit ſimul cum alijs de iure communi æqualiter.*
30 *Filia dotata per ſtatutum excluſa intelligitur de bonis dotantis tantùm, & nu. 32.*
31 *Excluſio fœminæ à ſucceſſione intelligi debet & reſtringi ad cauſam eius.*
33 *Bona paterna tranſlata in filium non dicuntur amplius paterna.*
34 *Mutata perſona mutatur conditio rei.*
35 *Hæreditas patris vnita hæreditati filij non patris, ſed filij hæreditas dicitur.*
36 *Matri habenti filios ex primo, & ſecundo matrimonio ſuccedenti vni filio, ſi poſtea moritur inteſtata, omnes filij tam primi quam ſecundi matrimonij ſuccedunt.*
37 *Conſtitutio Regni, vt de ſucceſſionibus, loquitur in feudis quaternatis, & declaratur.*
38 *Filia excluditur à ſucceſſione patris, ſi de eius bonis maritatur.*
39 *Conſtitutio Regni in aliquibus, loquitur in burgenſaticis, & non feudalibus.*
41 *Verba, vt ſupra dictum eſt, quid important. Intellectus in conſuetud. ſi qua mulier. & in §. ſi morienti.*
42 *Cōſuetudo correctoria intelligi debet, vt minus lædat ius commune.*
43 *Statutum contra ius commune debet ſtrictè intelligi, etiam quòd in eo expreſſa ſit ratio.*
44 *In ſtatutis correctorijs non fit extenſio ex identitate rationis.*
45 *Soror dotata an ſuccedat in bonis paternis fratri concurrens cum alio fratre.*
46 *Fructus percepti non conſumpti augent hæreditatem.*
47 *Mulier tunc fratri ſuccedit, quando per maſculationem ſucceſſit patri.*

48 *Mulier excluſa à ſucceſſione per conſuetudinem nõ videtur excluſa à bonis ſitis extra diſtrictum conſuetudinis.*

49 *Conſuetudo excludens fœminas, & ſorores à ſucceſſione nõ habet locum matre, vel patre exiſtente in medio, ſed ius cõmune ſeruatur.*

50 *De conſuetudine morienti ſine filijs ſuccedūt in bonis paternis proximiores ex parte patris, in maternis proximiores ex parte matris.*

51 *Subingreſſio datur de conſuetudine in linea collateralium.*

52 *Deſcendentes ex fratre concurrentes cum alio fratre qualiter ſuccedant.*

53 *Materia exhæredationis eſt odioſa, ideo reſtringenda in quantum fieri poteſt.*

54 *Res de facili reduci ſolet ad priſtinam naturam.*

55 *Caſus omiſſus à ſtatuto remanet ſub diſpoſitione iuris communis.*

56 *Argumentum licitum eſt ex verbis, mente & ratione ſtatuti.*

57 *Verba ex mente, vel ratione ſtatuti idem important.*

58 *Ratio legis attendi debet, ſicut virtus intrinſeca, & primò eſt attendenda, vt nu. 60.*

59 *Quod ex ratione, & mẽte legis venit, ex lege dicitur, & non per extenſionem.*

61 *Stante ſtatuto, quòd decedenti ab inteſtato ſine liberis, vel aſcendentibus ſuccedant maſculi, an ſtante matre in medio ceſſet ſtatutum.*

62 *Statutum excludens fœminas à ſucceſſione certo caſu non habet locum extra illum caſum.*

63 *Ratio conſuetudinis excludentis fœminas à ſucceſſione, fuit vt bona in familia conſeruentur.*

64 *Conſuetudo non excludit matrem, & auiã.*

65 *Intellectus in conſuet. ſi quis, vel ſi qua moriens.*

66 *Hæreditas liberti decedentis ſine liberis defertur patrono.*

67 *Auia ſuccedit nepoti vnà cum fratribus nepotis, & è contra.*

68 *Excluſa ab hæreditate matris, & patris excluſa cenſetur etiam ab hæreditate auiæ, & aui.*

69 *Statutum loquens de patre, & matre locum habet in auo, & auia.*

70 *Statuta non intelliguntur in caſu ficto, niſi expreſſè in eo loquantur.*

71 *In ſtatutis contra ius commune non fit extenſio de caſu vero ad fictum.*

72 *Statutum loquẽs de dominio intelligitur de vero dominio.*

73 *Statutum loquens in expreſſo non habet locum in eo quod pro expreſſo habetur ex iuris interpretatione.*

74 *Dotata ab auo non cenſetur excluſa ab hæreditate patris ſtante ſtatuto.*

75 *Stante ſtatuto, q ſi aliquid filiæ relinquitur à patre, vel matre, non poſſit amplius petere de bonis maternis, & paternis, intelligitur, vt filia, cui relictum eſt à patre, nõ ſuccedat patri, & ſi à matre, non ſuccedat matri.*

76 *Soror de bonis feudalibus vndecunque quæſitis dotari debet de paragio per cõſtitutionem Regni, vt de ſucceſſionibus.*

77 *Deciſio quæſtionis.*

ALLEGATIO 70.

Ad declarationem conſuetudinum Neapolitanarum incipientium ſi moriatur, & ſed ſi morienti.

IN cauſa Illuſtriſſimæ Donnæ Iſabellæ de Aragonia cum Illuſtriſſimo Duce mõtis Alti eius fratre poſthabita petitione virilis, quæ ſibi forſitan deberetur, cum frater ipſam diſtulerit maritare, &
1 † iure iſto municipali ſola dilatio ſufficiat, ad
tex. conſuetud. ſi moriatur, in verſi. eas autem
differentibus maritare. vbi glo. Neap. in verſi.
differentibus. & verſi. maternis. notat ad differentiam
eius, quod fuerat diſpoſitum ꝑ Regni conſtitutionem
poſt habita. in quam petitionem virilis, ne dura nimis
videatur noſtra prætenſio, petimus paragia in bonis pa-
2 ternis, & maternis † quæ quidem paragia cũ
debeãtur mulieri: ex eo quia à ſucceſſione ex-
3 cluditur, & † hæc excluſio mortis tẽpore conſideretur,
iuxta Regni conſtitutionem in aliquibus, in eis taxandis
valor bonorum inſpecto tempore mortis attendi debeat,
arg. tex. in l. in delictis §. ſi extraneus ff. de noxal. l. ſi
Titius. & ibi Bar. ff. de teſt. mil. dicit Pau. Caſtr. in
conſil. 73. incip. licet iſta Domina Liſa. in prima parte,
& firmauit Bal. Nouell. in tracta de dot. in 6. par. in 16. priuil. col. 8. &
4 † in hoc aſſimilatur legitimæ, in cuius taxatione
mortis ſimiliter tẽpus inſpicitur l. cum quæritur. & l.
parentibus C. de inoff. teſt. vbi ſcriben. omnes l. cum
patronus ff. de lega. 2. Pau. Caſtr. & Alexan. in l. in
ratione. la 2. colum. fin. ff. ad leg. Falcid. prout etiam
in legitima patrono debita dicimus l. etiam §. ſi patrono.
& l. ſi patronum ex debita §. fin. ff. de bon. li-
5 ber. Verum enimuerò † quãuis legitima ſemper vniformiter
conſideretur, inſpecto ſcilicet numero liberorum, & valore
bonorum. Auth. nouiſſima C. de inoffi. teſt. Attamen paragium
cõſiderari ſolet, & debet etiam reſpectu dignitatis, &
conditionis mulieris, & viri l. ſi filiæ ff. de leg. 3. l. quæro. &
l. cum poſt §. ge-
6 ner. ff. de iure dot. ac etiam inſpecta conſuetudine patriæ
in dotibus dandis, arg. tex. in l. quod ſi nolit §. quia
aſſidua ff. de ædilit. edict.

& tra-

& tradit Bald.Nouell.in loco præallegato. In
tantum ꝙ ſi conſiderando paragium, vt legiti-
mam non poſſet mulier condigno viro mari-
tari, augeri deberet illa ſumma vſq; ad por-
tionem virilem. Ita dicit Andr. in d.conſti-
tutione in aliquibus. in fine, ſentit Neap. in
conſuetud.ſi moriatur, verſic.eas autem. ver.
paraginm. Notant Bal.Saly. & Fulg.in Auth.
res quæ C.communia de lega. firmat Alex. in
cnnſil.7.in 2.par. & tandem Afflict. in præall.
conſti.col.15.in 12.q.

Nec mirnm videri debet, ꝙ duo petierim
patagia: licèt enim de Regni iure poſtquam
conſtitutio prędicta nō loquitur de bonis ma-
ternis, deberet filia ſuccedere matri pariter
cum maſculis ſecundū aliquos, vel ſecundnm
aliquos ſtante generali conſuetudine, ꝙ ma-
ſculis extantibus fœminæ excludantur debe-
ret excludi, dūmodo dotaretur de bonis ma-
7 ternis † quæ tamen conſuetudo probari debe-
ret, aliàs præualeret primnm dictum, ſecun-
dum Andr. in dicta conſtit. in 17.col. cum ſe-
quen. & conſuetndo iſto caſu probata nō fue-
8 rit. Attamen † quia ius municipale noſtrnm
filiam excludit à ſucceſſione matris, vt patet
in cōſuetu.ſi moriatur, in principio. quæ tan-
tùm vult, ꝙ dotari debeat de paragio, ergo ad
finem, vt mulier exclndatur à maternis bonis,
non ſufficit habere paragium de paternis, ſed
dotari debeat de bonis vtriuſque, vt ab vtra-
que ſucceſſione excludatur, vt tradit Neap.in
d.conſtit. ſi moriatur §. eas autem. in verſic.
maternis.& in conſuc.ſi qua mulier.verſi.fra-
tribus, vel ſaltim erit vnum paragium pingue
cōſideratis bonis paternis, & maternis, vt ſen-
tit Neap.in conſuet. ſi qua mnlier.in finalibus
9 verbis. Et † iſtorum paragiorū debebitur in-
tereſſe, ſicuti filiæ excluſæ à ſucceſſione com-
petit legitima ex ſubſtantia patris, & fructus
10 etiam legitimæ † qni in legitimam non impu-
tantur l.ſcimus §. repletionem C. de inoffic.
teſtam.& in ſpecie Bal.in l.non eſt C famil.er-
11 ciſc. vbi tenet, ꝙ in hoc caſu † fructus legiti-
mæ etiam bona fide cōſumpti peti poſſunt, de-
cidunt glo.Bar.& Ang.in l.Papinianus §.vnde
ſi qnis ff.de inoffic.teſta.idem Bald. Pau.Caſt.
& Moderniores in d.§.repletionem. & Alex.
12 conſil.69.in prima par.Ita † etiam pariformi-
ter habebitur intereſſe iſtorum paragiorum,
13 cum † iſta paragia ſint ſnbrogata per d.Regni
conſtit.loco legitimæ, vt dixit Andr. in dicta
conſtit. col.15. verſic. vnde qnantum eſt hæc
portio. Paragium iſtud eſt eiuſdem iuris ſicut
14 legitima: id † enim quod loco alicuius eſt, ha-
bet eandem naturam, ad text. in l ſi quis cum
§.qui iniuriarum ff.ſi quis can. cnm ſimi.& in-
ferius ibidem in 20.colum.verſic. item hic eſt
gloſſella. vbi dicit etiam, ꝙ ſi pater dotaſſet
filias, & dediſſet minus quàm tertiam, in qua
videtur conſiſtere patagium, & paulo inferius
ibi. idem eſſet, vt ſemper conſequatur legiti-
mam, tertiam, ſcilicet, & paragium, qnod eſt
loco legitimæ portionis.

15 Præterea, ſicut † legitima ex fructibns po-
teſt augeri, ita & paraginm, ſiue dos, cum ſit
quid vniuerſale l. quod dicitnr, ff. de impenſ.
in reb.dot.fact.& no.per Bart.& doct.in Rub.
16 ff. ſolu.matrim. quandn † autem debetur ali-
quid vniuerſale, debentur frnctus ante mo-
ram l.grege. cum ibi not. ff.de lega.1.l.ſi ante
nuptias ff. ſolu.matrim. vnde patet, ꝙ dos ex
fructibus augetur.

17 Vlterius ꝙ † ſoror excluſa à ſtatuto per do-
tem, ita ꝙ in alio non ſuccedat, poſſit petere
dotis alimenta pro eo tempore, quo ſibi non
fuerit data dos, ſiue paragium, volnit Bald.
qui dicit menti tenendum, in l.qui filium. per
illum text. vbi pup.ednc.deb. iunctis not. per
Cyn.in l.alimenta C.de neg.geſt.& hoc maxi-
18 mè procedit, quando † fructus ſiue dotis ali-
menta debeātur ab alio quàm à patre, quo ca-
ſu petuntur iure actionis. Ita Iaſ.voluit in l.de
alimentis, col.fi.C.de tranſact.

Accedit deciſ. Neapo. in conſuetud. ſi mo-
riatur. in prin.in verſic.& tenentur, vbi dicit,
19 ꝙ † ius ſuccedendi eſt tranſlatum in paragiū,
& in conſuc.ſi qna mulier. in ver.de bonis.co-
20 lum.fin.ver.ecce ergo vbi inquit, ꝙ † illud pa-
ragium cenſetnr onus intrinſecum, & dicitur
eſſe in bonis eius cui debetur, ex quo ſequitur,
21 ꝙ † fructus, & acceſſiones inde perceptæ tan-
quam ex re ipſius ſibi debentur ſaltim ex cō-
dictione l.ſi me, & Titinm ff. ſi cert.petat.tra-
didit Bart.in l.ex diuerſo. colum.penult. ff. de
rei vindic.Innoc.in c.in his. in 1.colum.de re-
ſti.ſpol. Abb.in cap. grauis 2.colum.eod.tit.
& Alber.de Roſa.in dict.l.ex diuerſo §.vbi au-
tem ff.de rei vindic.ad quod ſatisfacit deciſio
einſdem Iſerniæ in præalleg. conſtitutione in
aliquibus. colum.2. ibi frater idemq; filius.
22 Vbi dicit, ꝙ † frater tenetur ad iſtud paragiū
non tanquam merè dotem, ita ꝙ ſi non fiat ma
trimonium illud non habeat, ſed tanquam ad
portionem legitimam. Si igitur tenetur tan-
quam ad legitimam, ergo veniunt frnctus ſi-
cut in legitima.

Confirmatur iſta concluſio, ꝙ immediatè
23 ꝙ mulier eſt nubilis ætatis, quod † eſt in duo-
decimo anno. ſecundum Bald. in d.l.qui filiū.
& Neap. ſecundum conſuetudinem debetur
ſibi dos, iuxta nor. per doct.& Bart. in l. Titio
centum §.Titio genero ff.de condi. & demon.
Bald.in d.l.qui filium, & Cyn.in l.ſancimus C.
de nupt.& ſucceſſiuè, & immediatè fuit in mo
ra.Et eo præſertim ipſe fuit in mora Illnſtriſſ.
24 Dux qno Illuſtriſſima actrix fuit minor † quia
tunc mora re ipſa contrahitur l. Titia Seio §.
vſuras ff.de leg.2.vnde ſi fuit in mora ſoluendi
dotem, quæ dos loco legitimæ ſuccedit, ſequi-
tur qnòd obligatus erat ad fructus, & alimen-
ta dotis non ſolutæ per prædicta. Et ita aliàs
fuiſſe conſultū in terminis noſtris in dote non

ſn-

ſoluta per doctiſſimos viros refert Bartholo.
Socy.in conſi.57.9.col.nu.42.in 4.par.
Nec dici poterit intereſſe iſtud non debe-
25 ri: ex eo quia fuerit alimentata. Nam † cum
Illuſtriſſimus Dux fuerit hęres vniuerſalis te-
nebatur alimenta præſtare ſicut & eius pater.
ita Cyn. in l.alimenta. in fin. C. de nego.geſt.
26 quod in tantum eſt verum, ꝙ † ſi filia habuiſ-
ſet legitimam, & conſumpſiſſet,& peruenıſſet
ad paupertatem,poſſet in ſubſidium petere a-
limenta à fratre, vel hærede vniuerſali patris
ſibi præſtari ſuper bonis hæreditarijs. Ita ele-
27 ganter voluit Matheſil.in ſing.148. Dato † tã-
men ꝙ dicta alimenta excomputanda forent
cum fructibus paragij. Nihilominus conſide-
randum eſſet, ꝙ alimenta non abſorbent fru-
28 ctus ſtıtua dotis, & paragiorum: non † enim
fuerunt præſtiti pro modo, & qualitate debi-
tæ dotis ſecundum diſpoſitionem text. l. cum
vnus §.alimentis ff. de alimen.cib.leg. & pro-
inde in taxatione fructuum, & intereſſe id ſo-
lùm quod præſtitum videtur, excõputari de-
bere aperti iuris eſſe dignoſcitur,& hæc dixiſ-
ſe ſufficit de paragijs, & eorum intereſſe.
Petita etiam fuit portio hæreditatis Illu-
ſtriſſimi Don Petri eius fratris primogeniti,
quæ petitio (ni fallor) ſatis procedit. Nam ſi
29 conſideramus ius commune † ſoror ſuccedit
cum alijs in æquali gradu, ſiue fœminis, ſiuè
maſculis l.maximum vitium.& l.lib.12.tabu-
larum C.de lib.præter. l.vt liberis C. de coll.
30 & auth.defuncto.C.ad Tertull.& † ſi excluda-
tur per ſtatutum à ſucceſſione propter exiſten
tiam maſculi, & dotationem, intelligitur de
bonis dotantis tantùm. Ita Bal.dicebat in l.1.
C.de leg.hæred.per glo.ibi,quam Bald.ſequi-
tur Alexan. reputans eius dictum notabiliſſi-
mum. in l.1.§ veteres ff.de acq.poſſeſſ. Corn.
in conſil.74.colum.4.nume.8.in prima parte.
Vbi dicit, ꝙ ita ſemper conſuluit, & tempe-
ſtate ſua vidit pluries à famoſiſſimis docto-
ribus conſultum, & paſſim ab omnibus, ita te-
neri, Decius in conſil.379. 3.colum. nume.7.
dicens, ꝙ limitata cauſa limitatum producit
31 effectum, & † excluſio debet reſtringi ad cau-
ſam eius, per tex. in l.cancellauerat ff. de his,
quæ in teſta.delen.Bar.Socy.in conſi.30. 7.co-
lum.verſi.quod autem prædicto modo debeat
intelligi in prima parte. Vbi dicit,ꝙ pro iſta
opin. eſt tex.apertus in l.quoniam nouella. in
fin. C.de inoffi.teſtam.ibi, *ſi ex ſubſtantia eius
profecta ſit*, conſuluit Anch. conſil.80. quod
32 incipit retento ordine. Vbi inquit,ꝙ † ſi ſta-
tutum excludit dotatam à patre, matre, vel
fratre à ſucceſſione patris, matris, vel fratris
intelligitur dotatam à patre excludere à pa-
terna ſucceſſione, dotatam à matre à mater-
na, & dotatam à fratre à fraterna, reddendo
ſingula ſingulis. Et hanc eandem opin. tenuit
idem Bald. in l.neq; mater C. de iure dot.niſi
ſtatutum vltra procederet, puta diſponendo,
ꝙ filia dotata excludatur ab hæreditate ma-
tris, patris, & fratris: quia tunc ſufficeret ad
excludendum illam ab hæreditatibus expreſ-
ſia in ſtatuto vnica ſola dotatio. Et tandẽ ita
firmauit Iaſ.in d.§.veteres 10.colum.num.14.
Vbi dicit, ꝙ iſta eſt communis opin.à qua ne-
mo vnquam diſcrepauit.
Et quamuis in hæreditate fratris nihil am-
plius eſſet, quam hæreditas patris, hoc mini-
33 mè obſtaret: quia poſtquam † bona tranſeũt
de perſona in perſonam, & ſic de patre in fi-
lium non dicuntur amplius paterna, ſed fra-
34 terna: mutata † enim perſona mutatur con-
ditio rei l.Paulus, aliàs per procuratorem, ff.
de acquir.hæred.l.fi.in fi ff. de inoffic.teſtam.
35 † & cum primùm vnitur hæreditas patris, &
filij, nõ dicitur hæreditas patris, ſed filij l.ſed
ſi plures §.1. ff de vulg.& pup.in tantum ꝙ ad
hoc, vt excludatur à ſucceſſione fratris,debet,
à fratre dotari. Et iſtud procedit non ſolum
attento iure communi.ſed etiam attento iure
municipali, vt voluit Neap. in conſue. ſi qua
mulier.in ver.ſuccedunt. num.5. Vbi inquit,
36 ꝙ † ſi mulier habens filios ex primo,& ſecun-
do matrimonio ſuccedat vni filio ex primo
matrimonio, & poſtea moriatur inteſtata, ꝙ
omnes filij tam primi, quàm ſecundi matri-
monij ſuccedunt. Et non eſt: quia illa bona,
poſtquam tranſierunt in matrem, non dicun-
tur amplius fraterna, ſed materna, per dict.l.
Paulus.
Si Regni iura pẽſentur minimè obſtabunt:
37 nam † conſtitutio, vt de ſucceſſionibus. Vltra
quàm loquitur in feudis quaternatis, vt dicit
ibi Andr.in prin. & Don.Iſabella non præten-
dit partem feudorum, conſtitutio illa debet
intelligi, ꝙ ſoror ſit dotata à fratre de bonis
fratris,ita colligitur ex illo verſiculo *filiæ au-
tem in capillo*; licet enim in verb. *coniugatæ, &
dotatæ à fratrum ſucceſſione excludantur*, non
diſtinguit, de cuius bonis debet dotari, vt à
ſucceſſione fratris excludatur in ver. tamen,
filiæ autem in capillo, cõſtitutio ſeipſam decla-
38 rat, dum vult, ꝙ † dotata excludatur à bonis
patris,ſi de eius bonis fuerit dotata. Ita tenet
And.in c.1.in prima addit.in fi.col 5 num.17.
de nat.ſucc.feu.& in d.conſt.in aliquibus,cir-
ca principium, ſuper ver.maritare. & ibidem
in 17.colum.ver.ſemper enim, vt propter do-
tem repellatur, requirimus, vt ſit dotata de
hæreditate eius, de cuius ſucceſſione agitur.
Vbi inter alia allegat tex. in d.conſtitutione,
vt de ſucceſſionibus, & declarat expreſsè Af-
flict.in d.cap.1.de nat.ſucc.feu.num 65.in 15.
colum. verba igitur ſequentia declarant præ-
cedentia l.ſeruum filij §.fin.ff.de leg.1.l.cum
teſtamento §.fin.ff.de hære.inſti. & l.vtrum ff.
de pet.hære.
39 Conſtitutio † in aliquibus, quæ loquitur in
burgenſaticis,ſimiliter non obſtat: quia nihil
dicit de ſucceſſione tranſuerſalium,ſed ſolùm
de

de ſucceſſione deſcendentium aſcendenti, vt
inquit Afflict. in d. conſtitu. in 7. col. num. 16.
Vnde quãtum ad Regni iura remanet iſte ca-
ſus ſub diſpoſitione iuris communis, quo iu-
re (vt dixi) ſoror ſuccedit cum alijs in æqua-
li gradu.

Reſtat ſolummodo videre, quid ſtatuat ius
noſtrum municipale. In quo puncto fateor in-
genuè, conſuetudinem ſi quis, vel ſi qua. in
verſi. ſed ſi morienti. excludere ſororem à cer
tis bonis à ſucceſſione fratrum, quando con-
corrit cum fratribus, verùm ſub certa forma
inibi expreſſa, vt patet in illis verbis, *ipſa mu-
lieres à præmiſſa ſucceſſione excludantur, cum
fratres ipſas habeant maritate, vt ſuperius di-
ctum eſt*, conſuetudo non aperit, de cuius bo-
nis debeant fratres maritare ſorores, ſed di-
cit, quod habent maritare, vt ſuperius dictum
eſt, dixerar ſupra in conſuetu. ſi moriatur, vbi
tractatur de ſucceſſione deſcendentium aſcen
40 denti, quod † ſi filij volunt ſuccedere patri, tenen-
tur maritate ſorores, & amitas ſecundum pa-
ragium, & facultates, & quod ſi filij differant eas
maritare, poſſunt petere partes de bonis pa-
ternis, & maternis virilem, vt fratres. Quæ
verba ſatis demonſtrant, quod filij eo caſu tenean
tur maritare ſorores ſecundum paragium, &
facultates patris, & matris, quibus volũt ſuc-
cedere, & ita ſemper interpretatum fuit. Cum
igitur in §. ſi morienti. vbi tractatur de ſuc-
ceſſione collateralium dicatur, quod fratres ha-
bent maritare ſorores, vt ſuperius dictum eſt,
41 hoc eſt eo modo, & forma. Iſtud † enim impor-
tant illa verba, vt ſupra. Decius conſil. 182.
num. 3. & 4. & conſi. 227. num. 3. ergo teneban-
tur maritare ſecundum paragium, & faculta-
tes fratris, cui volunt ſuccedere. Et iſte in-
tellectus, non violando literam, poteſt elici
ex illo tex. Et † poſtquam iſtud ius municipa-
42 le excludens ſorores à ſucceſſione fratrum, eſt
juris communis correctorium, debet interpe-
trari, vt quanto minus poſſit, lædat ius com-
mune c. cum dilectus, extra de conſuet. & tra-
ditur per ſcrib. & maximè Salyc. in l. 2. C. de
noxal. actio.

Ad quod facit id quod dicit Corne. in cõ-
ſil. 90. penul. colum. in 3. par. quod † in tali ſtatu-
43 to excluſiuo fœminarum, etiam quod in eo ex-
preſſa ſit ratio, facienda tamen eſt ſtricta in-
terpretatio. & Decius in conſil. 13. inquit, quod
ex ratione talis ſtatuti excluſiui fœminarum,
non poteſt argui, & idem Corn. in conſil. 300.
44 & 305. in 4. par. dicit, quod † talia ſtatuta exorbi-
tantia, & correctoria reſtringenda, & non ex-
tendẽda, etiam ex identitate rationis, & ma-
joritate; quia legũ correctiones ſunt pro poſ-
ſe euitandæ, & non extendendæ ad caſum in
verbis legis correctiuæ non comprehenſum,
ad tex. in l. præcipimus. cum ibi no. C. de ap-
pel. notat Imol. in l. ſi verò §. de viro ff. ſolu.
matrim. & latè per Bart. in l. omnes populi ff.
de iuſti. & iure. Hunc intellectum videtur ſen-
tire Neap. in illis verbis, *cum fratres ipſas ha-
beant maritare*, dum exponit illud verbũ cum,
pro quia, & ſic in vim cauſæ, quaſi velit dice-
re, quod cum fratres excludant ſorores; quia ha-
bent illas maritare, illud idem colligitur ex
mente Neap. in conſuet. ſi moriatur. verſi. eas
autem. in ver. maternis. Vbi inquit, nota be-
ne, quod mulier dotata excluditur à ſucceſſione
paterna, & materna, & hoc cum habet para-
gium ex vtriuſque bonis. Ecce igitur, quali-
ter nunquam excluditur ab aliqua hæredita-
te, niſi de ea dotetur, & ita ſentit in pleriſque
alijs locis.

Nec huic concluſioni repugnat dictũ Neap.
in d. conſuet. ſi quis, vel ſi qua. ver. quod autem. in
verb. parentum. vbi ſecundũm antiquam im-
45 preſſionem videtur dicere, quod † ſoror dotata
non ſuccedit fratri in bonis paternis, ſi cõcur-
rat cum alio fratre. Nam vltra quod moderna
impreſſio id non dicit, ſed facit pro mea opi-
nione, Neap. ibi non vult decidere hunc pun-
ctum, ſed videtur reſpondere cuidam tacitæ
objectioni, quæ fieri potuiſſet. Num dotata
de bonis patris ſuccedat fratri in bonis, quæ
fuerant fratris, ſi concurrat cum alio fratre?
Et decidit, quod non, obſtante forſitan conſue-
tudine prædicta. Vbi aduerto, antequam vl-
terius progrediar, quod videtur innuere, quod ſi fra-
ter haberet bona propria in illis ſoror ſucce-
deret, vt dixit Afflic. in d. conſtit. in aliquibus
7. colum. in fine, verſi. procedit ergo regula.
Vnde ſaltim in introitibus, & redditibus dicti
Illuſtriſſimi Don Petri decurſis vita durante,
& per ipſum non conſumptis, qui introitus,
ſeu fructus hæreditatẽ dicti Illuſtriſſimi Don
Petri augebant l. item veniunt §. fructus ff. de
petit. hæredit. ſoror debebit ſuccedere, ſubdit
46 poſt modum Neap. quod † indotata maior 16. an-
norum, quæ tanquam maſculiata patri ſicuti
etiã fratres, bene ſuccedit fratri in bonis pa-
tris ſicut cæteri fratres, quaſi voluerit dicere;
47 quod † tunc demum ſoror ſuccedit fratri, quando
per maſculiationem ſucceſſiſſet patri. Et ſic o-
portet, quod fuerit iam facta habilis ad ſucceden
dum in bonis patris, quando cõcurrit ſucceſ-
ſio fratris, alias fratri non ſuccedit cum ma-
ſculatio incipere debeat à patre. Non tamen
determinat, quod mulier dotata, & ſucceſſiuè nõ
maſculiata quod non ſuccedat fratri (vt dixi) quod
neq; dotem habere debeat, imò rectè intuen-
ti potius facit pro mea opinione quam con-
tra dum dicit, quod mulier dotata, & ſic maſcu-
liata quoad hæreditatem patris, cenſetur e-
tiam maſculiata quò ad hæreditatem fratris,
in tantum quòd habere debeat partẽ in vtra-
que hæreditate. Vt in ſimili dicimus, quòd
mulier dotata de bonis fratris, & ſic non ma-
ſculiata, dotari etiam debeat de bonis fra-
tris.

Quod ſuadetur ex eo: quia ius noſtrũ mu-
nici-

nicipale in verbis aliter non diſtat, ergo in dubio interpetrari debet, vt quanto minus poſſit lædat ius commune, & alias caſus omiſſus remanere ſolet ſub diſpoſitione iuris communis, ad tex. in l. commodiſſimè ff. de libe. & poſthu. At quando iſta opinio non placeret, & diſcutiendum foret à quibus videatur excluſa eo caſu, vltra theoricam Bar. in l. cũctos populos 6. & 7. quæſt. principali C. de Summ. Trin. & fide Cath. Alex. in conſi. 16. & 128. in prima par. Bar. Socy. in conſi. 288. prima col. in prima par. & tandem Alber. Brun. in tract. de ſtatu exclud. fœmi. 8. articulo 25. quæſt. vbi
48 concludunt, quòd † excluſa per ſtatutum à ſucceſſione non videtur excluſa à bonis ſitis extra diſtrictum, conſuetudo non ſe extendit extra diſtrictum. Et quod iſta ſit communis opinio habemus regulam traditam per Neapod. in conſuet. ſi pupillus de iure congrui, vbi inquit, quod ad ſciendum an conſuetudo extendatur ad bona extra diſtrictum, conſideranda, & inſpicienda erunt verba conſuetudinis, vt ſi ſtatuat, vel exprimat de bonis, nõ trahatur ad bona ſita extra diſtrictum.

Modo ſic conſuetudo ſi moriatur, diſponit, quod filij maſculi ſuccedant parentibus, & teneantur dotare ſorores, & amitas ſecundum paragium, & facultates, & in verſ. eas autem inquit, quod ſi fœminæ differantur maritari, poterunt ſoluere partem de bonis paternis, & maternis, & ſic ſtatuit de bonis, conſuetudo etiam ſi quis, vel ſi qua in princ. dicit, ꝙ morienti ab inteſtato ſine filijs ſuccedunt proximiores in bonis omnibus, in verſ. autem ſi morienti, diſponit, quòd morienti ſine filijs ſuccedunt fratres, & quòd fœminę à pręmiſſa ſucceſſione excludantur. Et ſic ſemper & vbique iſtæ conſuetudines de fœminarum excluſione loquentes habent oculum ad bona, & conſequenter militabit deciſio Neapod. quòd intelligantur procedere in bonis ſitis in diſtrictu tantum.

Sed ne diutius moram trahamus, vbi non expedit, afferam deciſionem Neap. in terminis terminãtibus quæſtionem, ſcilicet in præallegata conſuetudine ſi moriatur, in principio ſuper verſi. facultates. vbi quærit, de quibus facultatibus, ſeu bonis intelligatur illa conſuetudo loquens de excluſione fœminarũ. Et reſpondet, ꝙ intelligitur in bonis ſitis intra diſtrictum tantùm: quia in his habet locum paragium, in alijs verò ſitis extra diſtrictum ſeruatur ius commune, vt fœmina ſuccedat, cum ad illa conſuetudo non trahatur. Et ita etiam tradidit Capic. in deciſ. 159. vbi affert multas authoritates Neapod. quas breuitatis cauſa non tranſcribo.

Non eſſet ponere os in cœlum, velle tenere, prout teneo, ꝙ iſta conſuetudo nullo pacto locum habeat in præſenti caſu, quod fundatur his medijs. Clarum eſt, ꝙ † matre ne-
49 dum patre exiſtente in medio conſuetudo locum non habeat, ꝙ etiam vſurpatũ eſt in auo & auia, tam paterna, quàm materna, vt de patre, & matre tradidit Neap. in conſuet. ſi quis vel ſi qua. in princ. 3. col. verſic. quid ergo nu. 132. & eadem conſue. in verſ. præterquam. nume. 163. & colum. fin. in medio, & fine nu. 183. & 186. in quibus locis dicit, ꝙ patre, vel matre exiſtente in medio non habet locum conſuetudo, ſed ſeruatur ius commune, & expreſſius in cõſuet. & ſi teſtator. in verb. proximiõres. num. 34. Vbi dicit, ꝙ matre, vel patre exiſtente in medio ſeruatur Auth. defuncto C. ad Tertull. & de auo per eundem in d. conſue. ſi quis, vel ſi qua. in prin. col. 7. verſic. ſed certè. nume. 154. & de auia paterna per Capic. in deciſ. 210. vbi alleg. plures authoritates Neap. & Stephani Gaet. ad fundandum, ꝙ regula iſta locum habeat nedum in patre, & matre, verũ etiam in alijs aſcendentibus, & de auia materna iam fuit deciſum per Magnificos Arbitros in cauſa Illuſtriſſimi Conuenti, & Comitæ Burelli ſuper hæreditate Illuſtriſſimæ Comitiſſæ Boliſani, dum pronunciauerunt eam ſucceſſiſſe in 3. parte totius hæreditatis Illuſtriſſimi Don Petri de Aragonia, quod vtique non potuiſſet, niſi per dictos Magnificos Arbitros fuiſſet habitum pro verò, ſuperexiſtentiam auiæ tollere vires conſuetudinis. Nam
50 † cum per conſuetu. ſi quis, vel ſi qua. diſponatur, vt decedenti ab inteſtato ſine liberis ſuccedant in bonis paternis proximiores ex parte patris, & in bonis maternis proximiores ex parte matris d. Illuſtriſſ. Comitiſſa, vt proximior ex parte matris, ſi conſuetudo locum habuiſſet, non potuiſſet ſuccedere, niſi in parte bonorum paternorum, & tamen fecerũt eam participare etiam de bonis paternis. Et hoc habet locum non ſolũ quoad ipſos aſcendentes, verùm etiã quoad alias perſonas. Ita colligitur ex verbis Neap. in d. conſuet. ſi quis,
51 vel ſi qua. verſi. ſed certę. dũ inquit, ꝙ † quando deſcendẽtes in infinitum ex vno fratre volunt ſuccedere fratri decedenti ſine liberis vnà cum alio fratre ſuperſtite, ꝙ bene poſſunt
52 virtute illius conſuetudinis, per † quam fuit inducta ſubingreſſio etiam in linea collaterali. At quando deſcendentes ex fratre volunt ſuccedere ſimul cum alio fratre, & aliquo ex aſcendentibus, ꝙ tunc non poſſunt, ſed ſeruatur ius commune. Sed ius commune ad ſucceſſionem fratris decedentis admittit parentes, & fratres tantùm, per Auth. defuncto. quod poſtmodum ex priuilegio fuit extẽſum etiam ad filios fratrum, per tex. in Auth. vt fratrum filij. in §. 1. & in Auth. de hære. ab inteſt. §. ex diuerſo. non ad alios vlteriores, ergo exiſtente in medio aliquo deſcendente non poterant ſuccedere niſi frater, & filius fratris nõ alij in vlteriori gradu, & conſequenter deſcẽdentes in infinitũ, qui aliàs erant vocati, vir-

tute

tute conſuetudinis per ſuperexiſtentiã aſcen-
dentis redduntur incogniti.

Sic igitur dicendum eſt ecõuerſo, vt ſoror,
quæ erat excluſa ex conſuetudine per ſuper-
exiſtentiam auiæ, quæ facit ceſſare conſuetu-
dinem, cenſeatur vocata. Et licèt alibi glo.
Neap. videatur dixiſſe, ꝙ conſuetudo nõ.ceſ-
ſet quò ad alias perſonas, attamen primã opi-
nio. frequentius tenuiſſe videtur, vt colligi-
tur ex locis ſuperius allegatis, quæ quidem
2.opin. cum reducat ſucceſſionem ad termi-
nos iuris communis, quo iure nõ dabatur dif-
ferentia ſexus. per dict. l. maximum vitium.
53 tenenda erit, cum † præſertim materia exhæ-
redationis tanquã odioſa ſit pro poſſe reſtrin-
genda l.cum quidam ff. de liber.& poſthum.&
54 † res de facili reduci ſolet ad primã naturam
l.ſi vnus §.quod in ſpecie ff.de pact.c.cum di-
lectus.extra de conſuet.cap.ab exordio.25.di-
55 ſtio. & c.fin. 16. quæſt.4. vnde † iſte caſus tan-
quam omiſſus remanere debet ſub diſpoſitio-
ne iuris communis, vt in ſimili ſtatuto con-
ſuluit Dec.in conſil.71.colum.2 & conſi.451.
col.1.per Auth.ſupra dictam. Petr. de Anch.
in c.1.de conſti.

56 Clarum eſt etiam, ꝙ † ſicut licitum eſt ar-
guere ex verbis ſtatuti, ita etiam licitum eſt
arguere ex mente, & ratione ipſius ſtatuti: nã
57 † iſta tria vnum, & idẽ operantur ſcilicet ver-
bum, ratio & mens ſtatuti, vt dixit Bal.in cõ-
ſil.2.in prima parte, & mẽs legis eſt ſicut ani-
ma, verbum autem ſicut corpus, ſiue ſuperfi-
cies, vt dixit idem Bald. in l.ſi quis ſeruo. vlt.
58 colum.verſic.ex his apparet C. de furt. & † ꝙ
ratio ſiue mens legis debeat attẽdi tanquam
virtus intrinſeca, idem Bal.dixit in Auth.poſt
fratres. la ſecunda verſic.item frater C.de le-
59 git.hæred. & hinc fit, ꝙ † illud quod venit ex
mente, & ratione legis, ex ipſa lege, & non ex
extenſione venire videatur per l. nominis, &
rei §.verbum ex legib. ff. de verb.ſignific. l.1.
ff. vti poſſi. & Bart. in l.curatoris, colum.2.&
ibi Alex. in 2.colum.qui alios citat. C. de ne-
60 go.geſt.quæ cum ita ſe habeant, idcirco † ra-
tio, ſiue cauſa in legibus, ſtatutis, conſuetu-
dinibus, & alijs quibuſuis diſpoſitionibus in
primis attendenda, & ſeruanda erit, vt dixit
Bart. in l.contra legem ff. de leg.authoritate
Iacob.de Aren. & Cyni in l.quicunque C. de
ſeru.fugit.

61 Modo ſic, dictat † ſtatutum, vt decedenti ab
inteſtato ſine liberis, & aſcendentibus ſucce-
dant fratres excluſis ſororibus, ſi extat defun-
cti, mater, vel auia paterna, vel materna, nun-
quid ſtatutum ceſſet, & mater, vel auia ſimul
cum ſororibus admittantur? Et videbatur di-
cendum ꝙ non: ex eo quia cum ſtatutum ve-
lit præferre maſculos, ſi per argumentum à
contrario ſenſu admitterentur mater, & ſoro-
res vnà cum fratribus, inſurgeret contrarius
effectus menti ſtatuentium. Et hac ratione
inter alias motus fuit Roma ad conſulendum
in fauorem maſculorum, vt habetur in eius
conſil.399. Attamen contrarium videtur ve-
rius. Et ratio eſt: quia vt verba illa ſine aſcẽ-
dentibus, aliquid operentur, & ne fruſtrato-
ria ſit diſpoſitio, ſumitur argumentum à con-
trario ſenſu in ſtatutis ad correctionem iuris
ciuilis, quanto fortius in caſu prædicto, vbi p
ceſſationem reducitur ad terminos iuris com
munis, & ſuperexiſtentiam matris, vel auiæ
non ſit amplius locus ſtatuto: ita per iſtam ra-
tionem, & alias pleraſque firmat Alber.Brun.
in tract.de ſtatu.exclud.fœm. in 7.articulo, in
62 quæſt.2. concludendo, ꝙ † ſtatutum excludẽs
fœminas certo caſu non videtur illas exclu-
dere non extante caſu. Nunc ad propoſitum,
licet conſuetudo in verbis nõ apparuerit vo-
luiſſe excludere fœminas in vno caſu tantùm,
nihilominus poſtquam ex mente conſtat, ꝙ
vno tãtùm caſu voluerit eas excludere, ergo
illo ſimpliciter, & abſolutè non facto non de-
bet eſſe amplius conſuetudini, ſed iuri cõmu-
ni locus quò ad omnes, vt in præcedenti ca-
ſu. Quòd autem voluerit conſuetudo exclu-
dere fœminas vno caſu tantùm, patet expreſ-
sè: nam voluit, vt decedente aliquo ſine filijs
fratres excluderent ſorores, non dixit ſine fi-
lijs maſculis, adeo quòd etiam filiæ fœminæ
fratris, decedẽtis excluſiſſent fratres morien-
tis, quæ tamen ſeſe maritando detuliſſent bo-
na extra familiam, & ſic nõ viguiſſet ratio in-
63 troductiua conſuetudinis † quæ fuit, vt bona
per maſculos conſeruarentur in familia, vt
omnes conſiderant, & dicit latè Decius in cõ-
64 ſil.227.colum.3.num.6. Item † cõſuetudo non
excluſit matrem, nec auiam maternam, nec
paternam, in tantum quòd etiam per eas bo-
na potuiſſent exire de familia. Excluſit ita-
que ſolùm eo caſu, quo decedẽs mortuus fuiſ-
ſet ſine deſcendentibus, & aſcendentibus non
tantum maſculis, ſed etiam fœminis relictis
fratribus, & ſororibus, quo caſu bene potuiſ-
ſent bona per fratres conſeruari in familia,
poſtquam illæ ſolæ fœminæ ſuperfuiſſent, quæ
per conſuetudinem fuiſſent excluſæ. Iſto igi-
tur caſu ſimpliciter, & abſolutè non facto ſo-
ror excludi non debet, alias ſequeretur, quòd
ſola ſoror in omnem caſum fuiſſet excluſa, cui
æquè erat fratris hæreditas de iure commu-
ni, ac matri, & auiæ, per tex.in auth.defuncto
C. ad Tertull. debita quod quàm abſurdum,
quam inuериſimile, & incredibile ſit, nemo eſt
65 qui non videat. Confirmatur † iſta opinio, &
iſte intellectus ex mente Neap. in d. cõſuetu-
dine ſi quis, vel ſi qua. in verſic. præterquam.
nume.182.ibi, pro hoc facit. Vbi voluit, quòd
dum tex.conſuetudinis dicit. *ſed ſi morienti ſi-
ne liberis*, debet ſubaudiri, & ſine patre: quia
non minus hæreditas filiorum debetur paren-
tibus, quàm è contra, allegat tex.in l.liberto
66 ff. de bon.liber.vbi dicitur, quòd † mortuo li-
berto

betto ſine liberis defertur hæreditas patrono, de patre nihil dicitur, & tamen ſubauditur de patre ſecundùm glo. ibi, & aliam glo. inſtit. de ſeruili cogna. in prin. in verſic. in alterius ſucceſſione, quæ dicit, ita ſubaudiri ſecúdum omnes. Sed ſic eſt, quòd quando exprimitur illud verbum ſine aſcendente, tunc aſcendente ſuperſtite ceſſat cóſuetudo quò ad omnes, vt ſuperius dixi, ergo eodem modo debet ceſſare in iſto caſu, poſtquam debet ita ſubaudiri.

Vltimo loco petita fuit portio hæreditatis Illuſtriſſ. Comitiſſæ Goliſani eius auiæ maternæ, quæ petitio ſuo matre procedit. Nullí enim dubium, ꝙ † ſicut auia ſuccedit nepoti, vel nepti vna cum eiuſdem neptis fratribus, & ſororibus, ita nepos, & neptis ſuccedunt auiæ, ad tex. in §. inteſtatorum, & §. cum filius. inſtit. de hæred. quæ ab inteſt. defer. & tex. in §. primo, in auth. de hæred. ab inteſt. cum ſimilib. Et ita per Magnificos Arbitros fuit iudicatū in cauſa Illuſtr. Connenti, & Illuſtr. Comitis Burelli contendentibus de hæreditate d. Illuſtriſſimæ Comitiſſæ.

67

Et ſi diceretur, ꝙ quamuis fuerit iudicatū Illuſtriſſimum Cōuentum ſuccedere Illuſtriſſimæ Comitiſſæ, quòd tamen illa determinatio non poſſit prodeſſe Illuſtriſſimæ actrici: quia

68 † cum ſit excluſa ab hæreditate patris, & matris, cenſeri debet etiam excluſa ab hæreditate auium, per text. in l. appellatione parentis. & l. iuſta ff. de verborum ſignific. & per doctor. Bal. in l. Neſennius. la 1. ff. de nego. geſt. & Bar. in l. 2. §. videndum ff. ad Tertull. vbi dicunt, ꝙ

69 † ſtatutum loquens de patre, & matre extenditur ad auum, & auiam. Reſponderi poſſet vltra ea, quæ dixi ſuperius ad fundandum, ꝙ mulier dotata excluſa per ſtatutum ſtantibus maſculis cenſeatur excluſa à bonis dotantis

70 tantùm. Quòd † quoties ſtatuta poſſunt intelligi in caſu vero, nunquam procedunt in caſu ficto l. 3. §. hæc verba. e l. 2. ff. de neg. geſt. niſi expreſsè loquantur de caſu ficto: quia tūc omnia iura loquentia de caſu vero trahuntur ad fictum l. ſingularia. eum ibi not. per glo. & Alci. ff ſi cert. peta l. prima §. lex Iulian. & ibi Imo. poſt alios ff. ad leg. Falcid. & ita punctualiter voluit Bar. in l. omnes populi ff. de iuſt. & iure, in antepenul. colum. verſic. vlterius quæro, an ſtatutum. Dum dicit, ꝙ quando ſtatutum poteſt intelligi in caſu vero non trahitur ad caſum fictum, niſi ille caſus à ſtatuto ſpecialiter exprimatur. Sed veritate inſpecta dos data à patre, vel matre non poteſt dici ab auo vel auia, ſed ſecundùm fictionem, ergo obſta-

71 bit regula, quæ dicit, ꝙ † in ſtatutis, quæ ſunt contra ius cōmune, prouiſio facta in caſu vero non trahitur ad fictum per d. l. 3. §. hæc verba, vbi notant glo. Bar. & alij ſcriben. & Bald. dicit, quòd illam glo. docto. allegant notabiliter ad hoc, ꝙ verba ſtatuti ſimpliciter prolata ſuper aliquo caſu, & ſuper aliqua qualitate, vel ſuper aliqua perſona intelligatur prolata ſuper vero caſu, vera qualitate, & vera 71

72 perſona. Et eodem modo † ſi proferatur ſuper dominio intelligatur prolata ſuper vero dominio non ficto. Vnde ſi ſtatutum puniat dantem damnum in re alterius non intelligitur alterius, quæ eſt per fictionem, ſed de re, quæ eſt alterius per veritatem. Pro hoc facit l. huic ſcripturæ §. 1. ff. ad leg. Aquil. & Ang. ibi

73 dicit, quòd † ſtatuta diſponētia de aliquo expreſſo non habent locum in eo, quod ex iuris interpretatione habetur pro expreſſo. Sed nō cundo per mendicata ſuffragia, quòd dotata à patre, vel matre non excludatur ab hæreditate aui, vel auiæ ſatis colligitur ex dictis Maria. Socyn. Sen. in conſil. 30. 7. colum. verſic. & vltra prædicta, in prima par. vbi ecōuerſo con-

74 ſuluit, ꝙ † dotata ab auo non cenſeatur excluſa ab hæreditate patris: quia dotatio aui non habetur pro dotatione facta à patre, eſt de mente Corn in conſi. 57. colum. 3. in prin. in ſecunda par. vbi dixit, ꝙ ſtatutum loquens de dotata ab auo non verificari, niſi agatur de ſucceſſione aui, qui dotauerit. Iniquum enim eſt, vt propter dotem ab vno datam mulier ab alterius ſucceſſione excludatur, vt dicebat idē Corn. in conſil. 48. 2. colum. 2. part. qui voluit in conſil. 86. in prima parte, ꝙ ſi ſtatutum di-

75 cat, ꝙ † filia, cui aliquid eſt relictum à patre, vel matre, non poſſit petere aliquid in bonis maternis, & paternis, intelligitur, ꝙ filia, cui eſt relictum à patre, non poſſit aliquid petere de bonis paternis, & cui eſt relictum à matre, non poſſit petere de maternis.

Vnde concludendo dico, ꝙ Illuſtriſſima Actrix omnino declarari debebit hæres pro quarta parte Illuſtriſſimæ Comitiſſæ Goliſani, vel ſaltim ꝙ bona ſita intra diſtrictum debebit dotari de paragio, ad text. conſuetud. ſi moriatur, verſic. idem iuris eſt. Quamuis etiam ad illum text. reſponderi poſſit, & quidem rectè, quòd loquatur in deſcendentibus ex maſculis, vt ſubdit tex. eiuſdem conſuetudinis, ibi, *& omnia quæ dicta ſunt*, non autem in deſcendentibus ex fœmina, vt eſt caſus noſter. Et quò ad bona extra diſtrictum declarari hæres ſimul cum fratre, quod intelligo in

76 burgenſaticis: nam † in feudalibus vbicunque ſitis militabit conſtitutio, vt de ſucceſſionibus, quæ vult, quòd ſoror dotari debeat de paragio, & debebuntur ſibi fructus peruenti, tam ex tertia hæreditatis ſibi tangenti per mortem Illuſtriſſimi Don Petri eius fratris, quàm ex quarta ſibi tangēte per mortem dictæ Illuſtriſſimæ Comitiſſæ eius auiæ, tanquam percepti ex re propria ipſius Illuſtriſſimæ Actricis, ad text. cum ibi not. per ſcrib. ferè omnes in dicta l. ex diuerſo §. vbi autem ff. de rei vindicatio. prout latius fundaui ſuperius, dum tetigi de fructibus paragiorum.

17 Die † 12. Auguſti 1563. Neapo. fuit declaratum paragium cõpetere Illuſtriſſimæ Donnæ Iſabellæ in bonis paternis, & maternis atque auitis vnà cum alimẽtis à die quo egreſſa eſt à domo fraterna alimentis compẽſatis. Fuit declarata hæres ꝑ tertia parte Illuſtriſſimi quondã Don Petri Aragonei in burgenſaticis exiſtentibus extra diſtrictum vnà cum fructibus in bonis nouiter quæſitis per d. Illuſtriſſimum quondam Don Petrum. Fuit reſeruata melior deliberatio in bonis intra diſtrictum. Fuit Illuſtriſſimus Dux abſolutus. Fuit deciſum, quòd paragiorũ non debeantur fructus, ſed tantùm alimenta. Fuit deciſum, q̃ ſucceſſio auita nõ debeatur nepoti ſtante fratre, ſed tantùm paragium. Fuit deciſum, quòd ſorori debeatur ſucceſſio in bonis fratris bonorum extra territorium Neap. quando concurrit cum alio fratre. Fuit deciſum, quòd in bonis intus diſtrictum paternis ſoror nihil habeat, quando concurrit cum alio fratre. Fuit ſupraſeſſum, q̃ in bonis nouiter obuentis fratri vtrum ſoror aliquid habeat. Fuit deciſum, quòd auia materna ſtante in medio, conſuetudo, ſed ſi morienti, quæ excludit ſororem, procedat, & non ceſſet.

Ioannes Andræas de Caro Actorum Magiſter.

FINIS.

IO. VINCENTII DE ANNA

VIRI CLARISSIMI

PATRITII, AC IVRECONSVLTI NEAP.

Celeberrimi Aduocati Feudiſtæ Maximi.

Repetitio Rubr. & Cap. 1. de vaſſal. decrep. ætat.

SVMMARIVM.

1 *Vaſſallus habet multa nomina de iure feudorum.*
2 *Vaſſallus non cognoſcebatur iure Romano.*
3 *Vaſſallus appellatur clientulus.*
4 *Cliens reperitur de iure Romano.*
5 *Cliens, ideſt ſeruitor, aut familiaris.*
6 *Cliens reſpectu aduocati, qui cauſam patrocinatur.*
7 *Feudum datur ad ſeruitium.*
8 *Clientuli quandoque non ſeruiunt de iure feudorum.*
9 *Feudum quandoque datur ſine certo ſeruitio.*
10 *Seruitij ſpecies eſt ſeruare illa ſex. incolume, tutum &c.*
11 *Feudum quandoque datur pro ſeruitio intrinſeco.*
12 *Vaſſallus ſeruit domino pluſquam ſeruus.*
13 *Vaſſallus liberto æquiparatur.*
14 *Vaſſallus ſtrictius tenetur Regi quàm econtra.*
15 *Feudo renunciari non poteſt, quando eſt datum ſub certo ſeruitio.*
16 *Declaratur capitulum primum in fine de capita qui cur. vend.*
17 *Dictum Andr. intelligitur ſecundū l. quam allegat, & nu. 170.*
18 *Feudum, in quo non præſtatur certum ſeruitium, dicitur rectum, & non conditionatum.*
19 *Miles dicitur, quia multa mala patitur.*
20 *Vaſſallus non tenetur mori pro adiuuando dominum.*
21 *Vaſſallus habet annum, & diem ad petendū inueſtituram.*
22 *Miles an habeat annum, & menſem.*
23 *Cap. Imperialem §. præterea ſi quis infeudatus, corrigit.*
24 *Correctio iurium euitanda.*
25 *Lex generalis non tollit priuilegium particulare.*
26 *Dictio omnis, non comprehendit exemptos.*
27 *Cap. Imperialem. auget authoritatem dominorum in feudis.*
28 *Cap. Imperialem. comprehendit milites.*
29 *Initium legis demonſtrat quid tractatur.*
30 *Lex noua non tollit priuilegia præterita.*
31 *Statutum nouum non tollit priuilegium dotis expreſſum.*
32 *Cap. primum, quæ ſit prima cauſa, fuit tempore Corradi.*
33 *Miles expreſſe eſt priuilegiatus in petendo inueſtituram infra annum, & menſem.*
34 *Vaſſallus, & miles an ſit idem.*
35 *Miles an hodie habeat annum, & menſem.*
36 *Aliud eſt feudatarius à milite.*
37 *Baro differt à feudatario, & econtra.*
38 *Comes differt à milite, & Barone.*
39 *Baro dicitur, qui habet ſub ſe militem.*

40 *Filius militis non eſt miles, ſed filius Baronis eſt Baro.*
41 *Baro eſt pluſquam miles.*
42 *Feudatarius, & ſi multa feuda habeat, non dicitur miles.*
43 *Miles, & feudatarius an ſit idem.*
44 *De iure conſtitutionum Regni aliud eſt miles, aliud Baro.*
45 *Miles dicitur qui tenet feudũ quaternatũ.*
46 *Miles, & vaſſallus an ſit idem.*
47 *Andreas ſemper accipit militem pro infeudato.*
48 *Miles hodie habet annum, & diem.*
49 *Vaſſallus ante tempora Federici habebat annum, & menſem.*
50 *Statutum nouum tollit omnia priuilegia, in quibus non erat priuilegiatus per ante.*
51 *Miles quando eſt in exercitu excuſatur ſi non petit inueſtiturã infra annum, & diẽ.*
52 *Vaſſallus multis alijs nominibus nuncupatᷣ.*
53 *Refutatio an ſolum fieri poſſit à perſona decrepita ætatis.*
54 *Multa ſunt priuilegia decrepitæ ætatis.*
55 *Iuuenis an poſſit refutare.*
56 *Refutatio, caueant patres, ne fiat.*
57 *Refutatio hodie fit propter matrimonia contrahenda.*
58 *Feudum inueſtitura transfertur.*
59 *Inueſtitura duplex, vera, & abuſiua.*
60 *Inueſtitura fit ab illis, qui habẽt infeudandi poteſtatem.*
61 *Epiſcopus, Abbas dant in feudum ſolita concedi.*
62 *Locare excadentias Baronibus licèt de iure conſtitutionum.*
63 *Baro, & alij non poſſunt concedere excadentias incorporatas.*
64 *Baro poteſt cõcedere terras parum vtiles ad certam portionem fructuum.*
65 *Vaſſalli ſoluunt aliquando decimam aliquãdo quindecimam iux. conſuetudinem.*
66 *Aliquando iſta vocantur terragia.*
67 *Vaſſalli non poſſunt expelli à cultiuando terram Baronis propter extraneos.*
68 *Vaſſalli non poſſunt deſerere culturam territorij Baronalis propter extraneos.*
69 *Vaſſallus tenetur ire ad molendum in molendino Baronis, quando eſt aptum.*
70 *Baro nõ cogit vaſſallum quando molendinũ eſt incommodũ, & ſoluitur plus molitura.*
71 *Demania non poſſunt concedi ad pecuniam licet nemoroſa.*
72 *Quare hoc ſit prohibitum.*
73 *Terrula nemoroſa conceduntur, vt reducantur ad culturam.*
74 *Tempus auget pretium victualium*
75 *Poteſtas concedendi ad victualia non extenditur ad pecuniam.*
76 *Vocatur noua inueſtitura iſta nemorum.*
77 *Feudum ſucceſſione transfertur.*
78 *Succeſſio feudi olim non erat niſi in filio.*
79 *Succeſſio feudi poſtea ad omnes filios.*
80 *In feudis dignitatis non ſuccedebat niſi primogenitus.*
81 *Fœminæ de iure communi feudorum nõ ſuccedunt in feudis.*
82 *Nec proles fœminini ſexus.*
83 *De iure Regni vocanť nõ ſtãtibus maſculis.*
84 *Frater non ſuccedit in feudo nouo de iure communi feudorum.*
85 *Frater ex dicto peritorum Regni ſuccedit in feudis.*
86 *Conſueta forma inueſtituræ in Regno, & Cancellariæ.*
87 *Probari debet forma inueſtituræ.*
88 *Soror an ſuccedat ſorori.*
89 *Conſtitutio, vt de ſucceſſionibus, non enumerat perſonas, ſed gradus.*
90 *Frater, aut ſoror an excludat patrem à ſucceſſione fratris.*
91 *Soror an excludat patrẽ à ſucceſſione ſororis.*
92 *Amita, & matertera an ſuccedant in feudis.*
93 *Succeſſio in feudis eſt prorogata ad fratres patrueles in quarto gradu hodie.*
94 *In feudis nõ ſuccedunt hodie patrueles, quando feudum acquiſitum fuit à fœmina.*
95 *Differt inueſtitura iuris Francorum à iure Longobardorum.*
96 *Succeſſor ĩ feudis petit literas aſſecurationis.*
97 *Non requiritur inductio in poſſeſſionem de iure Regni.*
98 *Primogenitus ſuccedit in feudo non obſtante inſtitutione alteri facta.*
99 *Allegãs aſſenſum interueniſſe in aliquo actu probet.*
100 *Neptis an excludat amitam.*
101 *Patruus an excludatur à nepote.*
102 *An excludat neptem.*
103 *Feudum alienatione transfertur.*
104 *Requiritᷣ Regis aſſenſus in trãslatione feudi.*
105 *Aſſenſus hodie non ſufficit tacitus.*
106 *De iure communi ſufficit tacitus.*
107 *Solennitas quæ requiritur in actu debet expreſſe interuenire.*
108 *Vtrum præſentia Proregis hodie in actu ſufficiat pro aſſenſu.*
109 *Et quid in feudo plano.*
110 *Et quid in feudo quaternato.*
111 *Dominium ſine aſſenſu non transfertur.*
112 *Pœna alienantis feudum ſine aſſenſu.*
113 *Emptor feudi ſine aſſenſu ſciens amittit pretium.*
114 *Quid ſi ignorauit.*
115 *Quomodo cognoſcatur an ſciũs vel ignorãs.*
116 *An hodie amittatur feudũ ſine aſſenſu venditum.*
117 *Notarius punitur, vt de iure communi.*
118 *Clauſula ſaluo aſſenſu operatur.*
119 *Concordia inter ius commune feudorum, & ius Regni in hoc, an amittatur feudum.*
120 *Alienans feudum reuocat ſine aſſenſu.*
121 *Si non alienans reuocat infra tempus debi-*

tum

tum reuocat dominus,

122 Vaſſallus ſpoliatus feudo non docet de titulo ſed reſtituitur.

123 Feudum non ſolũ noua inueſtitura, ſed ſucceſſione acquiritur.

124 Vaſſallus mutus, vel imperfectus reſtituitur, non tenetur oſtendere titulum, ſed allegat tantùm.

125 Princeps ſcienter inhabili concedendo facit habilem.

126 Vtrum valeat diſpoſitio feudi ſine aſſenſu ſaltim quoad æſtimationem.

127 Deciſio Regiæ Cameræ, & Colla. Conſilij.

128 Feudum refutatione transfertur.

129 Quid ſit refutatio.

130 In refutatione vnus actus occultatur.

131 Refutatio alia quæ fit domino, & altera, quæ fit proximiori.

132 Refutatio an poſſit fieri domino non conſentiente filio.

133 Refutatio in feudo ex pacto nouo fit in præiudicium ſequentium.

134 Niſi ſit receptum ſub contemplatione certæ perſonæ.

135 Nominibus proprijs Petro filio.

136 Per refutationem quando fit domino nõ requiritur traditio.

137 Per refutationem domino factam nil acquirit, ſed acquiſitum conſeruat.

138 Deciſio Regiæ Cameræ, & Collat. Conſilij in anno 1551.

139 Aduocati maximi illius temporis.

140 Refutatio an fiat domino mediato, an immediato.

141 Feudum aliud dicitur mixtum, vel ſecundum quid.

142 Feudum non refutatur ſoli Baroni, quando eſt mixtum.

143 Aſſenſus ſolius Baronis non ſufficit.

144 Vtriuſque aſſenſus in feudo ſecundum quid.

145 An refutatio poſſit fieri vni ex dominis.

146 Quando dicatur refutatio in omnẽ cauſam.

147 Refutatio non fit inuito domino, quãdo gratia vtriuſque.

148 Deciſio Sac. Collat. Conſilij in anno 1530.

149 In hoc Regno feudum datur gratia vtriuſque.

150 Refutatio quæ fit proximiori.

151 Refutatio non eſt propriè alienatio.

152 Refutatio an fiat in feudo ex pacto hæreditario.

153 Alienatio proximè ſucceſſuro propriè non dicitur.

154 Nemo in vita habet hæredem.

155 Succedens in feudo hæreditario oportet, vt hæres ſit.

156 Tex in § & ſi libellum. & in § ſed, & res in quo feudo loquantur.

157 Refutatio ſemper hodie fit in feudo hæreditario.

158 Refutatio quid operetur.

159 Qualitas feudi hæreditarij nihil quoad Dominum.

160 Qualitas feudi hæreditarij inter filium, & patrem.

161 Proximior in vtroque feudo ſuccedit.

162 Coniunctio, & proximitas in feudis operatur refutationis validitatem.

163 Vbi eſt eadem ratio, ibi idem ius.

164 Ratio generalis ampliat dictum.

165 Intellectus Andr. in d. §. & ſi libellum.

166 Intellect. Andr. in d. §. ſed. & res.

167 In feudo ex pacto ſuccedit inuito defuncto.

168 In feudo ex pacto non eſt neceſſaria inſtitutio.

169 In d. § & ſi libellum. in quo feudo procedat.

170 Dictum doct. intelligitur ſecundum l. quam allegat.

171 Cauſa principalis refutationis.

172 Sanguis conſideratur in feudis.

173 Subſtantia refutationis proximitas.

174 Plura ſunt ſtatuta ratione ſanguinis:

175 Eadem ratio æquitatis militat in feudo ex pacto, & hæreditario.

176 Lex feudalis ab æquitate moderatur.

177 Paſſiua extenſio habet locum in feudis.

178 Omnia iura communia feudorum loquuntur de feudo paterno.

179 Diſpoſitum in vtroque æquiparatorum ſeruatur.

180 Refutatio ſicut in paterno ita in hæreditario.

181 In feudo hæreditario inuito ſucceditur.

182 In feudo ex pacto nulla valet diſpoſitio.

183 In feudo hæreditario ꝓximior inſtituitur.

184 Pater non poteſt dare plus vni filiorum feudum quando ſpectat ad omnes filios.

185 Nec alteri filiorum, quando viuitur iure Francorum.

186 Ex mente comprehenſiua fit extenſio.

187 Proximitas cauſat refutationem validam.

188 Quo tempore requiratur hæc proximitas.

189 Refutatio facta per primogenitum tempore quo carebat filijs, an poſtea natis valeat.

190 Vtrum text. l. ſi vnquam C. de reuoc. dona. procedat.

191 Inſpicitur tẽpus mortis pro validitate refutationis.

192 Vt quis dici poſſit primogenitus, opus eſt ſuperuiuat patri.

193 Dotata, vt excludatur requiritur eſſe dotatam tempore mortis patris.

194 Quæ ex tempore varietatẽ recipere poſſunt, ante tempus fieri non poſſunt.

195 Refutatio an poſſit fieri ante tẽpus mortis.

196 Tempus multa declarat.

197 Actus, qui ex tempore declaratur, eueniente tempore habetur, ac ſi à princ. actus eſſet celebratus.

198 Non inſpicitur tempus actus geſti.

199 Refutans quando tollatur de medio.

200 Mater diſponit de decem partibus vnam

dotium, ſtantibus filiis hodie.
201 *Vtrum poſſis diſponere ſub conditione mortis filiorum.*
202 *Alienatio feudi paterni non valet, niſi conſentientibus agnatis.*
203 *Nemo eſt res viuentis.*
204 *Tempus ſucceſſionis inſpicitur.*
205 *Agnatus poteſt dare feudum alteri agnato.*
206 *Incluſio vnius eſt excluſio alterius.*
207 *Proxima cauſa eſt filiorum poſt mortem patris.*
208 *Filij concepti poſt refutationem.*
209 *Refutatio facta à fratre fratri non nocet filijs refutantis.*
210 *Impedimentum ratione inhabilitatis perſonæ maximum.*
211 *Teſtamentum factum à ſeruo nunquam conualeſcit.*
212 *Impedimentum feudi eſt ratione rei.*
213 *Neapod non bene dixit.*
214 *Intell. ad l. ſi fundum ff. de fund. dot.*
215 *Actus teſtamenti cõſideratur tempore mortis.*
216 *Aut ſaltim tempore aditæ hæreditatis.*
217 *Conſuetudo nõ inhabilitat perſonam, ſed bona.*
218 *Conſuetudo ſi qua moriens, non ligat perſonam.*
219 *Alienatio in materia feudali tunc dicitur, quando adeſt aſſenſus.*
220 *Aſſenſus non validat actum, niſi à die aſſenſus præſtiti.*
221 *Ille præfertur in re feudali, qui primò expediuit aſſenſum.*
222 *Deciſio Sacri conſilij & Regiæ Cameræ.*
223 *In feudis actus non conſideratur tẽpore quo fit, ſed quo perficitur.*
224 *Refutatio ſapit naturam vltimæ voluntatis.*
225 *Refutatio eſt quædam præuentio.*
226 *Refutatarius tenetur ad onera, paragium, vitam & militiam.*
227 *Refutatio propria dicitur, quæ fit proximiori ex ſanguine.*
228 *Inueſtitura facta à clerico ſub conditione, ſi Titius moriatur, non valet, ſi tempore exiſtentis conditionis clericus mortuus eſt.*
229 *Tempore cõditionis ſi reperitur viua mater mortuis filijs valet diſpoſitio.*
230 *Actus qui perficiunt ob conditionem, intelliguntur à die conditionis.*
231 *Vtrum l. ſi vnquam habeat locum in feudis.*
232 *Contractus refutationis multis modis fiunt.*
233 *Contractus refutationis ſimpliciter non valet.*
234 *L. ſi vnquam, non habet locũ in domino feudum concedente & 235.*
236 *Feudũ eſt conceſſio ob cauſam, & datur gratia vtriuſque.*
237 *Lex ſi vnquam nõ habet locum in donatione ob cauſam.*
238 *Feudum datur ob cauſam.*
239 *In feudis plus importat fidelitas.*
240 *Seruitiũ perſonale importat plus quàm præſtatio pecuniaria.*
241 *Perſona eſt dignior re.*
242 *Proprium eſt Regis non auferre conceſſa.*
243 *L. ſi vnquam, non habet locum in Rege.*
244 *Penſio emphyteuticæ minima non diminuitur, ſi in parte res pereat.*
245 *L. ſi vnquam, an habeat locum in fratre refutante ſecundogenito.*
246 *Feudum datur ob fidelitatem.*
247 *Feudum non datur hodie in feudum.*
248 *Qualitas quæ in actu requiritur probari debet.*
249 *Refutatio facta ob cauſam, ſi cum annullatur reuocatur.*
250 *L. ſi vnquam, an habeat locum, quando donatio eſt facta coniuncto.*
251 *Determinatur quæſtio.*
253 *Totum feudum eſt legitima primogeniti.*
254 *Primogenito foriudicato Fiſcus ſuccedit.*
255 *Legitima non poteſt auferri filio in feudalibus.*
256 *Deciſio Sac. Conſilij.*
257 *Refutationis validitas conſideratur tempore mortis.*
258 *L. ſi vnquam, limitatur.*
259 *L. ſi vnquam, non procedit in quærendis.*
260 *Concordia authoris pro Camerario.*
261 *Refutatio facta à patre ſecundogenito cum conſenſu primi an valeat.*
262 *Aſſenſus an requiratur in tali refutatione, & nu. 263.*
264 *Remiſſio iurium in feudalibus nõ fit ſine aſſenſu.*
265 *Renunciatio dicitur ficta alienatio.*
266 *Etiam in minima re vnius gallina nõ valet.*
267 *Aſſenſus requirit in refutatione vlteriori.*
268 *Vtrum ſufficiat conſenſus vlterioris agnati.*
269 *Semper debet interuenire aſſenſus Regis tali caſu.*
270 *Filius renunciãdo hæreditati paternæ in vita patris, vtrum ſibi præiudicet.*
271 *Patiens inueſtiri alium, qui non debebat, ſibi præiudicat.*
272 *Intell. ad § præterea quib. mod. feu. amittat. & 276 277.*
273 *Feudum paternum redit ad dominũ ſi agnati nolunt, aut non poſſunt.*
274 *Renunciatio non valet viuo eo, qui feudum tenet.*
275 *Inueſtitura fit à domino.*
278 *Refutatio facta vlteriori, & facta extraneo parificatur.*
280 *Effectus refutationis, vt tollatur de medio.*
281 *Mortuo refutatario feudum redit refutãti.*
282 *Intell. ad § & ſi libellum.*
283 *Lex feudalis reſpicit ſanguinem directum.*
284 *Pater non poteſt tollere ſucceſſionem feudalẽ ſine aſſenſu.*
285 *Vnuſquiſque filius dicitur ex ſanguine.*

In

286 *In ſucceſſione feudi non commutatur perſona.*

287 *Augumentum in feudo perſona commutata non tenet.*

288 *Refutatio quandoque non cadit in nomen contractus.*

289 *Iura futura remittuntur Aquiliana ſtipulatione.*

290 *Refutatio facta non eleganti nomine non tenet.*

291 *Doctor in cauſis dubijs debet reſpondere de iure.*

292 *Vtrum impetrãs poſſe diſponere de feudo in talem nominandum, poſſit eidem refutare.*

293 *Refutatio tantùm permiſſa.*

294 *Agnati ex ſanguine verè dicuntur coniuncti.*

295 *Cõceſſio ad libellum dicitur quaſi refutatio.*

296 *Probibitus alienare vendit collibertis.*

297 *Alienatio non dicitur inter proximiores.*

298 *Quæ requirantur in refutatione, quæ fit agnato.*

299 *Tex in cap. 1. de eo, qui finem fecit, declaratur.*

300 *Et vtrum procedat in tribus viuentibus iure Francorum.*

301 *Refutatario filio mortuo ſine filijs quis ſuccedat.*

302 *Agnatus poteſt dare feudum alteri proxime ſucceſſuro.*

303 *Agnatus ſucceſſibilis ex priuilegio nõ eſt de neceſſitate inſtituendus, & ſeq.*

304 *Verbum debet, importat neceſſitatem.*

306 *Refutatio fit illi proximiori, qui inuito ſuccedit, & non alteri.*

307 *Vtrum poſſit dici proximior agnatus ex priuilegio.*

308 *Omnis contractus reuocatur in feudalibus, niſi refutatio.*

309 *Quod permittitur in vno nõ permittitur in alio.*

310 *Agnatus proximior dicitur ille, qui eſt ex ea linea à qua prouenit feudum.*

311 *Agnatus debet eſſe proximior primo, an vltimo morienti.*

312 *An agnatus debet eſſe proximior verè, naturaliter, & non fictè per priuilegium.*

313 *Diſpenſatio facta cõtra ius feudorum debet ſtrictè intelligi.*

314 *Iura feudalia veritatem, & non fictionem conſiderant.*

315 *Filius adoptiuus non ſuccedit in feudo, nec legitimatus per priuilegium 316.*

317 *Quid operetur poteſtas conceſſa feudatario diſponendi inter viuos, vel in vltima voluntate.*

318 *Intellect. And. in d. §. ſed. & res, col. 2.*

319 *Releuium à quo ſolui debeat à refutare, vel à refutatario.*

320 *Si non nominat habens poteſtatem, & moritur, vtrum ſuccedat fiſcus, an hæres ab inteſtato.*

321 *Deciſio Regiæ Cameræ.*

322 *Refutatio debet fieri per verbum dono, aut vendo.*

323 *Et de veritate et nu. 324. 330.*

325 *Refutatio, quæ fit domino, non deſiderat nomen contractus.*

326 *Tex. in c. 1. de vaſſ. qui contr. conſtit. Loth. in quo feudo loquatur.*

327 *Mulier tenens feudum ratione dotarij refutat per ſpeciale nomen.*

328 *Vnum dictum doctoris declaratur per aliud ſicut vna lex per aliam.*

329 *Frater facit pactũ de ſucceſſione feudi, vtrũ valeat ſine aſſenſu.*

331 *Annale ſilentium quandoque habet vim refutationis.*

332 *Intelle. verborum Andreæ in d. § ſed ſi libellum.*

333 *Nudum dicit omne id quod traditione caret.*

334 *Vera traditio in materia feudali deſideratur, & non titulus.*

335 *Traditio plus importat quàm titulus.*

336 *Emptor ſine traditione cum titulo non agit.*

337 *Lex non verbis, ſed rebus.*

338 *Effectus ſemper inſpicitur.*

340 *Refutatio poteſt fieri iurium, & actionum abſque ꝙ vendantur.*

342 *Limitatur regula ꝙ refutatio habeat elegãs nomen, vt nu. 344. 345. 346. 347.*

343 *Limitantur l. per diuerſas & l. ſi C. manda.*

349 *Text in d. § & ſi libellum. & in d. §. ſed. & res. quomodo intelligantur.*

350 *Pater refutãdo feudum filio vtrum mortuo filio pater ſuccedat titulo hæreditario, ita ꝙ teneatur ſoluere credita filij.*

351 *Pater habet feudum iure reuerſionis.*

352 *Pater ſuccedit filio refutato iure hẽditario.*

353 *Tex. in c. 1. de eo qui finem fecit. agna. procedit in feudo ex pacto, & non hæreditario.*

354 *Succeſſio quæ fit ex pacto non dicitur propriè ſucceſſio, ſed reuerſio.*

355 *Declarantur verba And. in c. 1. col. 3. de na. ſucc. feu.*

356 *Opin. Authoris.*

357 *Qui ſentit lucrum ex aliqua perſona, debet recipere ex ea damnum.*

358 *Hæres tenetur approbare factum defuncti.*

359 *Verbum reuerti, non intelligitur eodẽ iure.*

360 *Solu moder. ad verba And. reprobatur.*

361 *Feudum reuertitur nedum in patre, ſed in patruo.*

362 *Donatio facta à patre filio redit ad propriũ fontem.*

363 *Dos procedens ab auo reuertitur ad ipſum, ſemper dos ad dotantem.*

364 *Ratione patriæ poteſtatis dos reuertitur.*

365 *Intell. l. quod ſcitis C. de bo. quæ liber. vtrum procedat in feudalibus, & de iure hodierno.*

367 *In feudo refutato qs ſuccedat frater an pr.*

368 *In feudo refutato in omnẽ cauſam dominus ſuccedit.*

In-

dotium, ſtantibus filiis hodie.
201 *Vtrum poſſis diſponere ſub conditione mortis filiorum.*
202 *Alienatio feudi paterni non valet, niſi conſentientibus agnatis.*
203 *Nemo eſt res viuentis.*
204 *Tempus ſucceſſionis inſpicitur.*
205 *Agnatus poteſt dare feudum alteri agnato.*
206 *Incluſio vnius eſt excluſio alterius.*
207 *Proxima cauſa eſt filiorum poſt mortem patris.*
208 *Filij concepti poſt refutationem.*
209 *Refutatio facta à fratre fratri non nocet filijs refutantis.*
210 *Impedimentum ratione inhabilitatis perſonæ maximum.*
211 *Teſtamentum factum à ſeruo nunquam conualeſcit.*
212 *Impedimentum feudi eſt ratione rei.*
213 *Neapod non bene dixit.*
214 *Intell. ad l ſi fundum ff de fund dot.*
215 *Actus teſtamenti cõſideratur tempore mortis.*
216 *Aut ſaltim tempore aditæ hæreditatis.*
217 *Conſuetudo nõ inhabilitat perſonam, ſed bona.*
218 *Conſuetudo ſi qua moriens, non ligat perſonam.*
219 *Alienatio in materia feudali tunc dicitur, quando adeſt aſſenſus.*
220 *Aſſenſus non validat actum, niſi à die aſſenſus præſtiti.*
221 *Ille præfertur in re feudali, qui primo expediuit aſſenſum.*
222 *Deciſio Sacri conſilij & Regiæ Cameræ.*
223 *In feudis actus non conſideratur tẽpore quo fit, ſed quo perficitur.*
224 *Refutatio ſapit naturam vltimæ voluntatis.*
225 *Refutatio eſt quædam præuentio.*
226 *Refutatarius tenetur ad onera, paragium, vitam & militiam.*
227 *Refutatio propria dicitur, quæ fit proximiori ex ſanguine.*
228 *Inueſtitura facta à clerico ſub conditione, ſi Titius moriatur, non valet, ſi tempore exiſtentis conditionis clericus mortuus eſt.*
229 *Tempore cõditionis ſi reperitur viua mater mortuis filijs valet diſpoſitio.*
230 *Actus qui perficiunt ob conditionem, intelliguntur à die conditionis.*
231 *Vtrum l. ſi vnquam habeat locum in feudis.*
232 *Contractus refutationis multis modis fiunt.*
233 *Contractus refutationis ſimpliciter non valet.*
234 *L. ſi vnquam, non habet locũ in domino feudum concedente & 235.*
236 *Feudũ eſt conceſſio ob cauſam, & datur gratia vtriuſque.*
237 *Lex ſi vnquam nõ habet locum in donatione ob cauſam.*
238 *Feudum datur ob cauſam.*
239 *In feudis plus importat fidelitas.*
240 *Seruitiũ perſonale importat plus quàm præſtatio pecuniaria.*
241 *Perſona eſt dignior re.*
242 *Proprium eſt Regis non auferre conceſſa.*
243 *L. ſi vnquam, non habet locum in Rege.*
244 *Penſio emphyteutica minima non diminuitur, ſi in parte res pereat.*
245 *L. ſi vnquam, an habeat locum in fratre refutante ſecundogenito.*
246 *Feudum datur ob fidelitatem.*
247 *Feudum non datur hodie in feudum.*
248 *Qualitas quæ in actu requiritur probari debet.*
249 *Refutatio facta ob cauſam, ſi eum annullatur reuocatur.*
250 *L. ſi vnquam, an habeat locum, quando donatio eſt facta coniuncto.*
251 *Determinatur quæſtio.*
253 *Totum feudum eſt legitima primogeniti.*
254 *Primogenito forjudicato Fiſcus ſuccedit.*
255 *Legitima non poteſt auferri filio in feudalibus.*
256 *Deciſio Sac. Conſilij.*
257 *Refutationis validitas conſideratur tempore mortis.*
258 *L. ſi vnquam, limitatur.*
259 *L. ſi vnquam, non procedit in quærendis.*
260 *Concordia authoris pro Camerario.*
261 *Refutatio facta à patre ſecundogenito cum conſenſu primi an valeat.*
262 *Aſſenſus an requiratur in tali refutatione, & nu. 263.*
264 *Remiſſio iurium in feudalibus nõ fit ſine aſſenſu.*
265 *Renunciatio dicitur ficta alienatio.*
266 *Etiam in minima re vnius gallinæ nõ valet.*
267 *Aſſenſus requirit in refutatione vlteriori.*
268 *Vtrum ſufficiat conſenſus ulterioris agnati.*
269 *Semper debet interuenire aſſenſus Regis tali caſu.*
270 *Filius renunciãdo hæreditati paternæ in vita patris, vtrum ſibi præiudicet.*
271 *Patiens inueſtiri alium, qui non debebat, ſibi præiudicat.*
272 *Intell. ad §. præterea quib. mod feu. amittat. & 276. 277.*
273 *Feudum paternum redit ad dominũ ſi agnati nolunt, aut non poſſunt.*
274 *Renunciatio non valet viuo eo, qui feudum tenet.*
275 *Inueſtitura fit à domino.*
278 *Refutatio facta vlteriori, & facta extraneo parificatur.*
280 *Effectus refutationis, ut tollatur de medio.*
281 *Mortuo refutatario feudum redit refutãti.*
282 *Intell. d. §. & ſi libellum.*
283 *Lex feudalis reſpicit ſanguinem directum.*
284 *Pater non poteſt tollere ſucceſſionem feudali ſine aſſenſu.*
285 *Vnuſquiſque filius dicitur ex ſanguine.*

In

286 *In ſucceſſione feudi non commutatur perſona.*
287 *Augumentum in feudo perſona commutata non tenet.*
288 *Refutatio quandoque non cadit in nomen contractus.*
289 *Iura futura remittuntur Aquiliana ſtipulatione.*
290 *Refutatio facta non eleganti nomine non tenet.*
291 *Doctor in cauſis dubijs debet reſpondere de iure.*
292 *Vtrum impetrãs poſſe diſponere de feudo in talem nominandum, poſſit eidem refutare.*
293 *Refutatio tantum permiſſa.*
294 *Agnati ex ſanguine verè dicuntur coniuncti.*
295 *Cõceſſio ad libellum dicitur quaſi refutatio.*
296 *Prohibitus alienare vendit colibertis.*
297 *Alienatio non dicitur inter proximiores.*
298 *Quæ requirantur in refutatione, quæ fit agnato.*
299 *Tex in cap. 1. de eo, qui finem fecit, declaratur.*
300 *Et vtrum procedat in tribus viuentibus iure Francorum.*
301 *Refutatario filio mortuo ſine filijs quis ſuccedat.*
302 *Agnatus poteſt dare feudum alteri proxime ſucceſſuro.*
303 *Agnatus ſucceſſibilis ex priuilegio nõ eſt de neceſſitate inſtituendus, & ſeq.*
304 *Verbum debet, importat neceſſitatem.*
306 *Refutatio fit illi proximiori, qui inuito ſuccedit, & non alteri.*
307 *Vtrum poſſit dici proximior agnatus ex priuilegio.*
308 *Omnis contractus reuocatur in feudalibus, niſi refutatio.*
309 *Quod permittitur in vno nõ permittitur in alio.*
310 *Agnatus proximior dicitur ille, qui eſt ex ea linea à qua prouenit feudum.*
311 *Agnatus debet eſſe proximior primo, an vltimo morienti.*
312 *An agnatus debet eſſe proximior verè, naturaliter, & non fictè per priuilegium.*
313 *Diſpenſatio facta cõtra ius feudorum debet ſtrictè intelligi.*
314 *Iura feudalia veritatem, & non fictionem conſiderant.*
315 *Filius adoptiuus non ſuccedit in feudo, nec legitimatus per priuilegium 316.*
317 *Quid operetur poteſtas conceſſa feudatario diſponendi inter viuos, vel in vltima voluntate.*
318 *Intellect. And. in d. § ſed. & res, col. 2.*
319 *Releuium à quo ſolus debeat à refutare, vel à refutatario.*
320 *Si non nominat habens poteſtatem, & moritur, vtrum ſuccedat fiſcus, an hæres ab inteſtato.*
321 *Deciſio Regiæ Cameræ.*
322 *Refutatio debet fieri per verbum dono, aut vendo.*
323 *Et de veritate et nu. 324. 330.*
325 *Refutatio, quæ fit domino, non deſiderat nomen contractus.*
326 *Tex. in c. 1. de vaſſ. qui contr. conſtit. Loth. in quo feudo loquatur.*
327 *Mulier tenens feudum ratione dotarij refutat per ſpeciale nomen.*
328 *Vnum dictum doctoris declaratur per aliud ſicut vna lex per aliam.*
329 *Frater facit pactũ de ſucceſſione feudi, vtrũ valeat ſine aſſenſu.*
331 *Annale ſilentium quandoque habet vim refutationis.*
332 *Intelle. verborum Andreæ in d. § ſed ſi libellum.*
333 *Nudum dicit omne id quod traditione caret.*
334 *Vera traditio in materia feudali deſideratur, & non titulus.*
335 *Traditio plus importat quàm titulus.*
336 *Emptor ſine traditione cum titulo non agit.*
337 *Lex non verbis, ſed rebus.*
338 *Effectus ſemper inſpicitur.*
340 *Refutatio poteſt fieri iurium, & actionum abſque ꝙ vendantur.*
342 *Limitatur regula ꝙ refutatio habeat elegãs nomen, vt nu. 344. 345. 346. 347.*
343 *Limitantur l. per diuerſas & l. ſi C. manda.*
349 *Text in d. § & ſi libellum. & in d. §. ſed, & res. quomodo intelligantur.*
350 *Pater refutãdo feudum filio vtrum mortuo filio pater ſuccedat titulo hæreditario, ita ꝙ teneatur ſoluere æredita filij.*
351 *Pater habet feudum iure reuerſionis.*
352 *Pater ſuccedit filio refutato iure hẽditario:*
353 *Tex. in c. 1. de eo qui finem fecit agna. procedit in feudo ex pacto. & non hæreditario.*
354 *Succeſſio qua fit ex pacto non dicitur propriè ſucceſſio, ſed reuerſio.*
355 *Declarantur verba And. in c. 1. col. 3. de na. ſucc. feu.*
356 *Opin. Authoris.*
357 *Qui ſentit lucrum ex aliqua perſona, debet recipere ex ea damnum.*
358 *Hæres tenetur approbare factum defuncti.*
359 *Verbum reuerti, non intelligitur eodẽ iure.*
360 *Solu moder. ad verba And. reprobatur.*
361 *Feudum reuertitur nedum in patre, ſed in patruo.*
362 *Donatio facta à patre filio redit ad propriũ fontem.*
363 *Dos procedens ab auo reuertitur ad ipſum, ſemper dos ad dotantem.*
364 *Ratione patriæ poteſtatis dos reuertitur.*
365 *Intell. l. quod ſcitis C. de bo. quæ liber. vtrum procedat in feudalibus, & de iure hodierno.*
367 *In feudo refutato qs ſuccedit frater an pr.*
368 *In feudo refutato in omnẽ cauſam dominus ſuccedit.*

In-

369 Intell. ad Andr. in d. c. 1. de eo, qui finē fecit.
370 Alius intell. ad verba And. ibid.
371 Alius intell. ad And. col. 5.
372 Agnatus proximior ſuccedit.
374 Quando doctor dicit, alij dicunt, licèt ſit vltima opin. non tenet illam.
375 Non eſt confidendum verbis Afflicti.
376 Conſtitutio, vt de ſucceſſionibus, an ſuppleatur per iura communia feud.
377 Iura feudalia non ſequuntur in hoc Regno, niſi ſint rationabilia.
378 Refutatio fit proximiori ad inuicem.
379 Pater eſt proximior filio fratre ſuo.
380 Frater eſt in ſecunda gradu.
381 Lex noua non recipit interpretationem à l. antiqua, quando conſtat voluiſſe eam corrigere.
382 Doctores allegant loca ſine nu. aut col. ad fatigandum.
383 Refutatio non eſt correcta per conſtitutionē Regni.
384 Conſtitutio, vt de ſucceſſionibus. non loquitur de refutatione.
385 Conſtitutio prædicta non eſt correctoria, ſed limitatoria. nu. 391. 392 394.
386 Lex correctoria dicitur, quæ in totum corrigit.
387 Filia fœmina non eſt ſemper excluſa.
388 Fœmina de iure Regni admittitur regulariter.
389 Filij omnes ſuccedunt in feudiſ hodie, quando non viuitur iure Francorum.
390 Tranſuerſales hodie ſuccedunt vſq; ad tertium gradum.
393 Soror dotata non excluditur.
398 Pater eſt agnatus filio, & econtra.
399 Quando non reperitur deciſio feudalis, ſeruatur ius commune.
400 Tex. in d. l quod ſcitis. non procedit, quādo inueſtitura eſt, vt de nouo.
401 Proximitas in feudis tripliciter cōſideratur.
402 Proximitas lineæ.
403 Frater eſt in ſecundo gradu tranſuerſaliū.
404 Deciſio Sacri Conſilij.
405 Statutum excludens patrem à ſucceſſione filij propter fratrem, an excludat propter ſororem.
406 Tex. noſter de quo filio loquatur.
407 Refutatio fit emancipato.
408 Emancipatus ſuccedit, vt ſuus.
409 Nepotes ſuccedūt mortuo patre emācipato.
410 Omnibus filijs poſſet refutari.
411 Omnes filij cui præſtabunt fidelitatem.
412 Filius adoptiuus non ſuccedit in feudo.
413 Appellatione filiorum non venit adoptiuus.
414 Adoptiuus non perdit iura ſui patris.
415 Filius emancipatus adoptatus ſuccedit in feudo & nu 417.
416 In feudis appellatione filiorum de legitimo, & naturali.
418 Filius legitimatus non ſuccedit in feudo.
419 Tex. noſter non loquitur de filio legitimato.
420 Filius legitimatus ad feuda per Principem.
421 Legitimatus generaliter ſuccedit in feudo conditionato.
422 Deciſio Sacri Conſilij.
423 Virtus omnia ſuperat.
424 Legitimatus per ſubſequens matrimonium ſuccedit in feudo.
425 Communis forma tibi, & hæredibus ex legitimo corpore.
426 Legitimatus per ſubſequens matrimonium requirit inſtrumenta dotalia.
427 Communis opin.
428 Spurius non legitimatur per ſubſiquēs matrimonium.
429 Communis opinio.
430 Legitimatus per matrimonium non ſuccedit in feudo recepto pro hæredibus ex te legitimè deſcendentibus.
431 Legitimatus per matrimonium non ſuccedit in feudis dignitatum.
432 Legitimatus in vltimo vitæ ſpiritu, an ſit inueſtiendus.
433 Legitimatus mittitur virtute l fi. C. de edic. diui.
434 Quaſi poſſeſſio filiationis acquiritur per nominationem in teſtamento.
436 Feudatarius debet eſſe fidelis Deo, & domino ſuo.
437 Tex. noſter loquitur etiam de filijs legitimatis per ſubſiquens matrimonium.
438 Inueſtitura præſumpta quam vim habeat.
439 Inueſtitura feudum transfertur, quādo dominus dedit accipiendi licentiam.
440 Voluntate transfertur poſſeſſio feudi.
441 Inueſtitura non eſt aliud quàm poſſeſſio.
442 Inueſtitura præſumpta quo tempore præſumatur.
443 Multa præſcribuntur in materia feudali per 30. annos.
444 Conditio feudalis p 30 annos præſcribitur.
445 Ius vaſſallagij per 30. annos acquiritur.
446 Tex in §. ſi quis per 30. vtrum habeat locū in Regno.
447 Inueſtitura quādo præſumatur, & ex quibus.
448 Præſentia requiritur in Regno, vt præſcriptio procedat.
449 Præſumpta inueſtitura vtrum contra dominum.
450 In acquiſitis centenaria, in acquirēdis quadracenalis.
451 Non licèt tranſplantare materias.
452 Inueſtitura præſumpta quare hodie nō procedat in Regno.
453 Allegans præſumptionē in Regno quid probat.
454 Rex debet eſſe præſens in Regno.
455 Vicerex nunquam vixit 30. annis.
456 Si Rex eſſet præſens, præſumpta inueſtitura procederet.

Solent

Solent, qui Commentaria librorum feudalium incipiunt ab eorum origine principium agere: ſed quia noſtrum tantùm eſt videri in hoc opere feudiſtam, licet minimum, nec hiſtorias conſcribere. Ideo omiſſis his, quæ apud Mod. congeſta videre poteritis, parua, aut nullius vtilitatis, venio ad enucleationem verborum rubricæ.

De Vaſſallo.

1 VASSALLVS † in hoc iure no-
ſtro multa nomina etiã habet,
2 cum † non ſit vocabulũ cogni-
tum de iure Romano, vt Ardi-
zo. in ſumma. Andr. in proœ. in
3 4. q. in fi. & † vocatur alio vocabulo cliẽtulus.
In hoc lib. in c. 1. de cont. inter dom. & fid. ibi
*ſtatur dicto, & iuramento clientuli feudũ poſſi-
dentis.* in c. 1. in prin. & in §. etſi clientulus, de
alie. feu. Sed hæc, reſol. eſt contra tex. in l. ſed
4 ſi cliẽtes ff. de vſu, & hab. vbi † cliens iure Ro-
mano appellatur. Affl. in proœ. q. 3. dicit, dif-
5 ferre clientem à clientulo: nam † cliens dici-
6 tur ſeruitor, & familiaris, vel † reſpectu aduo-
cati. vt in l. rem non nouam §. fin. C. de iudi.
ſed in ſignificatu cõcordant, licet ius Roma-
num de eo non intellexerit, & vt ſunt in ſerui-
7 tio domini clientes, ita clientuli. Datur † e-
nim feudum ad certum ſeruitium, vt in c. 1. in
fi. de capita. qui cur. vend. hæc ſunt verba for-
malia And. in c. 1. in prin. ſupra de alie. feu.

Sed quidam Moderni inſurgunt, dum And.
dicit, ꝙ ita ſeruiũt clientes de iure Romano,
8 ſicut clientuli de iure feudorum: nam † ſunt
multi clientuli de iure feudorum, qui non ſer-
uiunt, cum ſint multa feuda ſine ſeruitio, quæ
doctores vocant recta, & nõ ſeruiunt, vt And.
in c. 1. § huius autem generis. ex qui. cau. feu.
amit. & in §. nulla cap. 1 per quos fiat inueſtit.
vbi eſt tex.

9 Sed conſidera, ꝙ † licet ſit dare feudum ſine
ſeruitio, tamen clientulus etiam dicitur ſerui-
10 re, dum † debet iurare, & præſtare illa ſex. In-
colume, tutum &c. & illa ſeruando ſeruire di-
cuntur in cap. 1. de forma fideli. in c. 1. de noua
for. fidel. And. in c. 1. ſi de inue. q. oria. Rom. in
conſi. 368. col. 5. Affl. in d. q. 3. Camer. in c. Im-
perialem, col. 2. in prin. & And. in c. 1. §. porrò,
col. pen. quæ ſit pri. cau. ver. at ibi. Vbi dicit,
ſeruire dicitur, qui fidelitatem ſeruat: ſecun-
11 dò poſſunt intelligere And. iſti Moder. in † ſer-
uitio intrinſeco ratione feudi, vt militia cur-
ſoris, & alijs, de quibus per Andr. in d. §. huius
autem generis col. 1. & 2. dum allegat l. lega-
tis ſeruis ff. de leg. 3.

Sed alio modo Mod. inſurgunt contra And.
ꝙ imò in plus ſeruit clientulus de iure feudo-
rum quàm cliens de iure Romano, glo. in c. 1.
de mil. vaſſ. qui cont. Andr. in c. 1. §. præterea.
col. v. quæ ſit prima cau. ergo dicere, ꝙ conue-
niant in ſignificatu, & ꝙ vt ſeruit cliens, ita
12 clientulus non eſt verum: quia in plus † quia
ſeruit (dicit And.) pluſquam ſeruus, vt ibi di-
cit. Sed conſidera ꝙ And. in d. c. 1 de alie. feu.
non æquiparat clientem cliẽtulo in omnibus,
13 ſed dicit, vt plurimum. & † tamen clientulum
non ſeruo, ſed liberto æquiparamus, vt Andr.
dicit in d. c. 1. §. ſed qui delator. in prin. quæ ſit
prima cauſa. & in c. 1. in prin. quib. mod. feud.
amitt. & dominus debet pariter, & æqualiter
tractare vaſſallũ aliàs proprietate priuatur,
vt in c. 1. in fi. de forma fidelit. in c. 1. qualiter
14 dom. propr. priu. licet † ſtrictius teneatur vaſ-
ſallus quàm econtra, & maximè vaſſallus Pa-
pæ, aut Regis, vt And. in d. c. 1. qualiter dom.
proprie. priue. & in c. 1. verſi. Conſentiendo. de
forma fidel.

Illæ autẽ primæ ſaluationes Mod. dum vo-
lunt intelligere And. de feudo, in quo nullum
ſeruitium debetur, & in feudo in quo ineſt ſer-
uitium, non ſunt veræ: Nam And. in d. c. 1. de
alie. feu. loquitur in feudo, in quo extat certũ,
& determinatum ſeruitium, vt dicit, & allegat
capitulum primum, in fine de capita. qui cur.
15 vend. vbi glo. determinat † feudo renunciari
non poſſe, quando eſt datum ad certum deter-
16 minatum ſeruitium, & † dicitur quãdo eſt da-
17 tum gratia vtrinſque, vnde † vt intelligamus
Andr. ſecundum legẽ quam allegat, vt neceſſe
eſt, non loquitur de ſeruitio iuramenti, nec
de intrinſeco. Vnde Moder. non bene ſaluãt.

Ego qui quoad potero ſaluabo ſemp. And.
noſtrum, dico ꝙ And. ibi loquitur de vaſſallo,
qui tenet feudũ conditionatum: nam ille ſer-
uit, cum certum, & determinatum habeat ſer-
uitium, & iſte vt plurimum ſeruit, vt cliens de
iure Romano: contraria loquuntur in feudo
18 recto † in quo licet nõ ſeruiat, vocatur clien-
tulus, & feudatarius, & in materia determi-
nati ſeruitij nõ habebit naturam feudi, vt An-
dr. dicit in dict. §. huius autem generis. col. 3.
ver. ſed quid ſi detur, vt nullum ſeruitiũ præ-
ſtetur Domino, & ita poſſum ſaluare Andr. ab
obiectis iſtorum.

Secundò modo vaſſallus vocatur miles: q
19 † mala patitur pro adiuuando Dominum, ſed
20 † non debet mala pati taliter, vt moriatur, vt
per glo. in c. 1. verſi. ſi ad mortem. de alie. feu.
allegat Bal. in c. 1. col. 3. qui. mo. feu. amit. ſed
circa mortem aliquid pati pro adiuuando do-
mino. in c. ſi quis miles ſupra Imper. Loth. in
c. ſancimus. quo temp. mil. in c. 1. de cont. in-
ter dom. & vaſſ. in c. 1. de vſu Mediol. in c. 1. de
mil. vaſſ. qui ar. bell. in c. 2. de feu. dat. in vicẽ
l. commiſſ. in c. 1. de milit. vaſſ. qui contumax:
Vel dicitur miles: quià ex mille vnus eligitur,
vt Andr. in d. §. ſi quis miles. & in c. 1. qui ſucc.
tenea. col. antepe. Sed aliqui faciunt differen-
21 tiam inter vaſſallum, & militem: nam † vaſſal-
lus ad petendum nouam inueſtituram habet,
annum

annum, & diem, & veterem confirmandam,
22 miles † habet annum, & menſem. in c. 1. quæ
ſit prima cau. ben. ami. & in c. 1. de capi. Corr.
in c. ſancimus. quo temp. mil. & ſic differunt
inter ſe vaſſallus, & miles. And. ibidem primò
23 dicit, ꝙ † hoc eſt correctum per §. præterea ſi
quis infeudatus c. Imperialem. de prohi. alie.
feu. per Fede. Vel 2. dicebat And. in d. §. ſi quis
infeudatus, ꝙ infeudati ſæpè efficiebantur mi-
lites. Bal. autem in d. c. ſancimus. in fine tenet
oppoſitum, ꝙ etiam hodie milites habent an-
24 num, & menſem. Primò † quia correctio eſt
euitanda §. tribus. in auth. de trienn. & ſemiſſ.
25 ſecundò † nunquam lex generalis d. §. ſi quis
infeudatus. tollit priuilegium militis, niſi ex-
preſsè dicat glo. in l. decurionibus C. de ſilen-
tia. Vnde cum ſimpliciter, & indefinitè ſit di-
ctum, ſi quis infeudatus. non tollit priuilegia
militum.

Ego corroboro, etiam ſi eſſet dictum omnes
26 infeudati, non comprehenderet milites † quia
dictio omnes, non includit exemptos priuile-
giatos l. legatorum petitio §. 1. ff. de leg. 2. &
ibi Bal. & idem Bald. in c. 1. de iuram. cal. Affl.
autem in d. c. ſancimus. col. penul. impugnat
Bal. nam negat ante tempora Federici militē
habere annum, & menſem, & infeudatos non:
nam omnes habebant annum, & menſem, nec
erat maius priuilegium militum quàm alio-
rum.

27 Secundò vltra Afflict. cōſidero, ꝙ † lex Fe-
derici auxit auctoritatem Dominorū in feu-
dis, & in omnibus tam vaſſallorum quàm mi-
litum, & ad omnes fuit illa conſtitutio dire-
cta, & datur annus, & dies. ergo militibus de-
rogatum eſt, ac ſi in ſpecie de militibus dixiſ-
ſet, arg. l. fundus, qui locatus ff. de fund. inſtr.
28 Tertiò, lex † illa Federici comprehēdit mi-
lites, dum dicit *habito conſilio Procerum, Co-
mitum, Ducum, & Marchionum hac edictali
lege perpetuò valitura*, & ſic ſunt nominati mi-
lites, dum eorum conſilio lex promulgatur,
29 initium † legis demonſtrat, quid ſequens di-
ſponat l. ſi quis ex argentarijs §. ſi initium ff.
de eden. alleg. And. in d. §. huius autem gene-
ris. in fine ſupra ex quib. cau feu. amitt. & in
rubr. quæ ſint regal. in princ. l. quicunque. de
apoc. publi.

Sed quidam Nouiſſimi volūt ſaluare ab im-
pugnationibus Afflicti, ꝙ imò ante iura Fede
rici miles habebat annum, & mēſem, & infeu-
datus infra annum, & diem. vt eſt text. in c. 1.
quæ ſit prima cau. ben. ami. & vide, ꝙ Andr. in
d. c. ſancimus. corruptè allegat d. capitulum
primum loqui de anno, & menſe, qui loquitur
de anno, & die.

Secundò, lex noua nō tollit priuilegia præ-
dicta, vt glo. in conſtitutione Regni ea quæ ad
decus. & ibi Andr.

Tertiò allegant tex. in l. in fraudem §. fi. ff.
30 de mili. teſtam. vbi † priuilegiatus in vno actu
nō amittit priuilegium ex noua diſpoſitione,
& ita Bal. no. illum tex. & Saly. in l. 1. C. de iu-
31 re doc. in princ. vbi dos † quæ reperitur priui-
legiata, ſtatutum iubens regiſtrari inſtrumen
ta, non comprehendit inſtrumenta dotalia. vt
per Decium in conſi. 5. & multa. idem Afflict.
32 in d. conſtit. ea quæ ad decus col. fi. Sed † con-
ſidera, ꝙ tex. in d. c. 1. quæ ſit prima cau. ben.
amit. fuit tempore Corradi poſt capitulū ſan-
cimus. & ſic miles non reperietur priuilegia-
tus tempore d. c. ſancimus. Sed ille tex. habet
locum in quocunque infeudato, meritò ſi ho-
33 die habent annum, & diem: Vnde † cum miles
ſit expreſsè priuilegiatus in petēdo inueſtitu-
ram poſt annum, & menſem. ſequens diſpoſi-
tio non reſtringit ad annum, & diem, & ſic ſal-
uari poſſet Bald. Quidam Moder. Mediolan.
lib. 4. recept. ſent. §. feudum q 49. cau. ſecunda
tranſeunt cum Bal.

Quid ergo cōcludendum? Sunt duæ q. verū
34 † vaſſallus ſit idem cum milite: ſecunda, verū
35 † habeat annum, & menſem etiam hodie mi-
les. In prima q. Moder. de ſuffeudis. dicunt, a-
36 lium † eſſe militem, & alium eſſe infeudatum,
& allegant conſtitutionem poſt mortem. ibi.
*Comitibus, Baronibus, militibus, vniuerſis, qui
feuda tenent*. & ibi. *poſt mortem Baronis ſeu mi-
37 litis*. & † ſic diuerſus eſt Baro à milite, miles
(dicunt ipſi) eſt Baro, & Comes, alij non ſunt
milites: ſed iſtud non placet: nam reſtringe-
re, ꝙ miles ſit tantum Comes, aut Baro: eſt
contra tex. in conſtitutione honorē. ibi. *nul-
38 lus Comes, Baro, aut miles*, & † ſic differt Co-
mes à Barone, Baro à milite: eſt etiam contra
verba Andr. in conſtit. ſi aliquis Baro. vbi Ba-
39 ro differt à milite † quia habet militem ſub ſe,
& ab eo feudum recognoſcit, vt Andr. etiā di-
cit in c. 1. §. ſimiliter, col. 6. de cap. Corrad. nā
miles dicitur, qui habet feudum quaternatū:
eſt etiam contra dicta Andr. in d. §. ſimiliter.
in 2. add. col. 2. vbi And. dicit circa materiam
conſtitutionis proſequentes. dixit de milite,
non dixit de Barone, ſubdit inferius: filius
40 † militis non eſt miles, filius Baronis eſt Baro,
41 & ſubdit † Baro eſt pluſquam miles, & nobi-
lis, feudatarius nō eſt miles. Baro eſt ſiue mi-
42 les, ſiue non † feudatarius nobilis ſiue habeat
multa, & magna feuda non eſt miles.

43 Quidam alij dicunt, ꝙ † iure communi feu-
dorum miles, & infeudatus idē ſunt. Et quan-
do iura nunc vocant militem, nunc infeuda-
tum, erat contingentia caſus: quia erat miles
44 illo caſu. De † iure conſtit. Regni aliud eſt mi-
les, & aliud Baro, & hoc nomen infeudatus,
45 non reperitur: miles † eſt ille, qui habet feu-
dum quaternatum, Baro, qui habet militem
feudum quaternatum habentē ſub ſe, vt And.
in d. §. ſimiliter, col. 6. vbi dat cautelam. Vis
fieri Baronem; concedas feudum quaternatū
alteri, & ſic eris Baro. Et ponderatur text. in
conſtitutione honorem ibi, *miles, qui à nobis in
capi-*

capite tenent, vel ab alio. Sed cõtra iſtos eſt ru-
brica de mil i.vaſſ.qui cont. vbi aliud miles, a-
liud vaſſallus: cum ſufficiebat dicere, de mili-
te, qui contumax eſt, aut de vaſſallo, qui cõ-
tumax eſt, & contra rubricam, de vaſſallo mi-
46 lite, qui arma bellica depoſuit † & ſic de iure
communi, non eſt vnum, & idem. Nec ſecun-
dum dictum de iure Regni eſt verum: nam di-
cta conſtitutio honorem. dicit ibi, *miles, qui
Baronias à nobis tenent, aut ab alio*. Vbi miles
dicitur, qui tenet Baroniam à Rege. Et ſic Ba-
ro, & milea idem ſunt.
47 Quid dicendum? Semper † Andr. accipit
militem pro infeudato, in c. ſi miles. ſo 2. de
pace tenen. in c. 2. ver. non eſt conſuetudo, in
fin. ver. de alien. feu. pat. in c. 1. de vaſſ. qui ar.
bell. in d. §. præterea ſi quis infeudatos.
Quò verò ad ſecundam q. vtrum hodie mi-
48 les habeat etiam annũ, & menſem. Dici † om-
nes habere annum, & diem, cum non reperiã
ante tempora Federici habuiſſe annum, & diẽ
infeudatos ſimplices, ſed omnes habuiſſe an-
49 num, & menſem. Vnde † cum erat de iure cõ-
muni diſpoſitum, non poteſt dici, ꝙ hoc erat
militum priuilegium tantùm. Et propterea
omnia motiua Bal. retorquentur, cum militea
non habebant illud ex eorum particulari pri-
50 uilegio, ſed erat commune omnibus, ex † quo
ſtatutum reuocat omnia, in quibus quia non
erat per antea priuilegiatus: nec militi aliqd
51 ſtatuendum particulare erat, ex † quo dum eſt
in bello nedum infra annum, & menſem, ſed
ſemper datur reſtitutio, vt in dict. §. præterea
ſi quis infeudatus. & in cap. 1. quo temp. mi-
les. ſequitur Pernus doct. Siculus in conſi. 24.
nume. 4.
Et ego credo propter has controuerſias de
iure capitulorum Regni eſſe idem ſtatutum,
vt omnes habeant annum, & diem, vt eſt ca-
pitulum Regni, quod incipit apud ſoggiam.
52 fol. 84. multis † alijs modis nominatur vaſſal-
lus in iure noſtro, vt latè Moder. de ſuffeud. in
primo libro fol. 68. num. 6.
Hæc ſufficiant pro declaratione iſtius no-
minis vaſſallus, tranſeamus ad alia verba ru-
bricæ.

Decrepitæ ætatis.

ISTA verba innuere videtur, vt
53 refutatio nõ potuiſſet fieri † niſi
à ſene, aut ætatis decrepitæ. Et
licèt doct. non aduertant, inſpe-
xi † omnia priuilegia ætatis de-
54 crepitæ, enumerata p Lucam de Pen. in l. de-
curio. C. de decurio. lib. 10. & iſtud refutandi
enumeratum non fuit. Vnde videtur, ꝙ † iu-
55 uenis refutare poſſet: ſed ideo Obertus dixit
decrepitæ ætatis, vt patres moneat, vt ad hũc
actum refutationis non veniant, niſi in ætate
decrepita, ne filij relinquant patrem inopem,
vt vidi tempore meo filium, cui pater omnia
feudalia refutauerat, litigaſſe cum patre fa-
me perituro, & in Sacro Conſilio actum eſſe,
inquantum facere poſſe teneri, licet decrepi-
to. Et alimenta non ad valorem bonorum, ſed
fructuũ eſſe taxata, ne dilapidaret iuxta l. Im-
peratores ff. ad Trebell. Sed quidam Moder.
56 dicunt, & melius, vt † tales refutationes, nec
in decrepita ætate fieri debere: quia tunc la-
bor, & dolor. Quidquid tamen ſit, hanc refu-
tationem in quacunque ætate fieri poſſe. Et
ita conſuluit Hieron. Schurf. in conſil. 131. nu-
me. 7. inter volum. feudo. Afflic. hic aliquid di-
cit in 2. not. col. penul. licet in terminis huius
57 capituli nullã viderim refutationem, ſed † oẽs
fiunt hodie ob aucupanda matrimonia.

Qui feudum.

SVBSEQVITVR aliud verbum
rubricæ *feudum refutauit*, quod
58 † feudum transfertur de vno in
alium inueſtitura, quando do-
minus de nouo feudum conce-
dit, de qua loquit̃ tex. in c. 1. in princ. de grad.
ſucc. in feu. in c. 1. quid ſit inue. in c. 1 per quos
fiat inueſt. in c. 1. de inue. quam Tirius acce. de
hac loquitur And. in c. ſancimus, colum. 2. quo
59 temp. mil. quæ † aut verbalis, aut realis, vt op-
timè Bald. in proœ col. 3. & dicitur in d. cap. 1.
60 quid ſit inueſt. quæ † nedum à ſupremo, & do-
mino Rege fieri põt, ſed ab alijs, qui iure iſto
habent poteſtatem infeudãdi, Epiſcopus, Ab-
bas, Abbatiſſa in c. 1. de his, qui feu. da. poſſ. in
61 c. 1. Epiſcopum, vel Abbat. ſulita † concedi in
clericis, vt in c. 1. & 2. de feudis. And. in d. c. 1.
de cler. qui inueſt. fecit: qui poſſunt dare feu-
dum in feudum hocmet iure, vt in c. 1. qualiter
olim feu. alie. pot. in cap. 1. §. præterea. de cap.
Corra. dummodo ſincerè, & buna fide. in cap.
Imperialem §. callidis. in c. 1. § ſimiliter. de
62 l. Corra. tamen † hodie de iure cõſtitutionum
Regni excadentias tantùm locant, in conſti-
tutione. conſtitutionem diuæ memoriæ §. fin.
& And. in d. c. Imperialem. in prin. & non om-
63 nes: nam † quas ſemel incorporaſſent, nõ poſ-
ſent amplius: quia effectæ de demanio feudi,
vt Capicius in d. c. Imperialẽ. col. 198. in par-
uis. Lucas de Penna. in l. quicunque. de fund.
64 limitrof lib. 11. C. licet † quandoque terras e-
tiam demaniales parum vtiles, nemoroſas, &
incultas concedere ad certam portionem fru-
ctuum, puta ad decimam, vel vigeſimam, vt
ad culturam reducantur, vt Andr. in c. 1. §. fi.
an ille, qui inter. fratrem dom. ſui. & in cap. 1.
col. 2. de his, qui feu da. poſſ. & in c. 1. in fine, de
feu. non habe. propr. nat. feu. in c. 1. §. præterea,
in addi. in priu. de capit. Corra. in c. 1. §. ſimi-
liter de l. Corrad.
65 Hinc videmus, vaſſallos † ſerere in dema-
nialibus Baronum ſoluta quandoq; ſeptima,

aut decima, aut medio ſemine, iuxta cõſuetu-
66 dinem loci, qui † introitus vocantur terragia:
67 & † vtrum vaſſalli Baronum poſſint expelli à
cultiuando dicta territoria: vide tex. in l. con-
gruit, & in l. prędia C. de loc. præd. ciuil. lib. 11.
l. neceſſe ff. de in diẽ adiect. l. ſi emptione ff. de
mino. Bart. in l. 1. C. de omni agro. deſer. Ro-
68 man. in conſil 22. & econtrario † vaſſalli non
poſſunt deſerere culturã territorij feudalis, &
ire ad colendum territoria externa, vt Luc. de
Pen in l. 2. de cenſib. & perequa. lib. & de vtro-
que. vidi expediri prouiſiones per ſacrũ Con-
ſilium, & ego allegabam Caſſane. in conſuet.
Burgund. fol. 330. & Luc. de Pen. in l. generali.
col. 1. de decurio. lib. 10. & in cauſa Illuſtr. Ori
tiæ Columnæ cum Vniuerſitate Maynerij, me
aduocato in Sacro Cõſilio fuit deciſum, quòd
69 † vaſſalli accederent ad molendum in molen-
dino curiæ, quando extat aptum, & vicinius
altero, & ſoluerẽt molitura minor. Et in cau-
ſa Vniuerſitatis, *Aquæ velle*, cum Magnifico
70 Io. Cõſaluo de Sangro fuit prouiſum † ſtante
molendino diuæ Annunciatæ cõmodiori me-
lioris itineris, vaſſalli non cogant ad molen-
dinum Porciliorum, *Actuarius Capua*, de an-
no 1559. in Sac. Reg. Conſil. & iterum in alia
cauſa Baronis Melpigniani fuit decretum, ꝙ
Magnificus Baro teneat clibana apta, & ſuffi-
cientia, aliàs liceat Vniuerſitati ire quocun-
que voluerit, & Baro habebat ius prohibendi;
71 in pecunia † autem terrulas etiam nemoroſas
concedere non poſſet, vt ibidem And. in d. c. 1.
§. fin. an ille, qui interſ. niſi pecunia eſſet æqui-
ualens àd ratam fructuum, vt conſiderãt Mo-
72 der. de ſuffeudis in 19. anth. ꝙ † ideo prohibi-
tum eſt, ne pecunia exigatur ad euitandum
fraudem pro modica pecunia, vt Andr. in d. §.
ſimiliter. de cap. Corra. & in c. 1. col. 2. de pro-
hib. alie. per Loth. in §. ſi verò. de pace iuram.
firm. vnde circunſcripta fraude fieri poſſet, vt
& tenet Ioã. Rainal. in d. c. Imperialem. & alij
notati in 19. author. Sed ego aliter ſentio, cõ-
73 ſiderando rationem † quare permittit terru-
las, & nemoroſas concedi, vt ad culturam re-
ducãtur pro certa parte victualium, eſt augu-
mẽtum feudi, quæ ſi pecunia reſpectu tempo-
ris conceſſionis eſſet minima, culta terra, ceſi-
nato nemore, eſſet magnum augumentum, &
victualium, & precij victualium. Vnde cũ illa
ſit diſpenſatio in illo caſu, vt poſſit terras ne-
moroſas in fructuum rata, non eſt extẽdenda,
74 in pecunia, quæ ſemp eſt vnius valoris, † ſed fru-
ctus augentur, in c. veniens. de filijs presbyt.
75 cum ſimil. maximè conſiderata ratione † quæ
non eſt eadem in pecunia: quia nunquam ea-
76 dem melioratio. Hæc † vocatur inueſtitura no-
ua, And. in c. 1. per quos fiat inueſt. in c. 1. ver.
nona. qui teſtes ſunt neceſſa. & in c. 1. in princ.
de conſuet. recti feudi.
77 Feudum † transfertur ſucceſſione, in c. 1. de
78 gradib. ſucceſſ. & in c. 1. de feudi cognit. & † o-
lim non durabat niſi in filio, vt in c. 1. in prin.
de his, qui feu. dar. poſſ & in §. cum verò Con-
79 radus, & † ad omnes filios, in cap. 1. §. & quia,
& in d. c. omnes filij. ſi de feu. defun. milit. &
80 in c. 1. de ſucce. feu. præterquam † in feudis di-
gnitatum, quæ non diuiduntur, ſed vnus tantũ
ſuccedit, in d. c. Imperialem §. præterea duca-
tus. vbi Andr. & in c. 1. de feud. March. omnes
filij maſculi in c. 1. §. & ſi clientulus. de alie.
81 feu. nam † fœminæ iure iſto non ſuccedunt. d.
c. 1. §. hoc autem qui feu. da. poſſ. & in c. 1. §. fi-
lia. de ſucc. feud. in c. 1. §. quin etiam. Epiſco-
82 pum, vel Abb. in c. 1. verſi. nec † proles fœmi-
83 nini. de grad. ſucc. in feudo. licet † in Regno
noſtro fœmina ſit vocata maſculis nõ exiſten
tibus, vt in conſtitutione in aliquibus. & in
conſtitutione, vt de ſucceſſionibus. Andr. in
cap. 1. col. 2. qui feu. da. poſſ. in c. 1. de nat. ſucc.
84 feud. nec † in fratre erat ſucceſſio in feudo no-
uo. in c. 1. §. ſin autem notandum. in cap. 1. de
duo. fr. de no. inue. etiã ſi ambo inueſtiti fuiſ-
ſent. in c. 1. de feu. march. in c. 1. de ſucc. feu. in
fi. quæ allegat Andr. in c. 1. de bene. fratris. in
85 c. 1. de duob. fratribus, & hoc iure iſto. De iu-
re autem conſtitutionum Regni quando feu-
dum eſt receptum pro hæredibus, & ſucceſſo-
ribus, nõ addito illo verbo ex corpore, ex in-
terpretatione peritorum Regni frater ſucce-
dit fratri, vt And. in d. cõſtitutione, vt de ſuc-
ceſſionibus, col. 2. verſi. nam antiqui. Affl. ibi.
nu. 11. & in deciſio. 293. & ex hoc cognoſcis,
86 ꝙ † licet hæc forma (pro hæredibus, & ſucceſ-
ſoribus ex corpore) ſit conſueta in Regno, vt
And. in d. §. huius autem generis, col. 2. verſi.
ſimile dico. Tamen, quia poteſt eſſe alia for-
ma ex dicto peritorum, in dubio non attende-
87 retur illa communis forma † ſed deberet pro-
bari. Luc. de Penn. in l. vni. C. de impo. lucra.
deſcript. num. 49. Afflict. in dicta conſtitutio-
ne, vt de ſucceſſionibus. nu. 54. & cum frater
ſuccedat fratri, ſtante illa inueſtitura eo mo-
88 do. Ita † etiam ſoror ſorori, aut fratri ſucce-
89 dit, cum † cõſtitutio non enumeret perſonas,
ſed gradus. Et ita in ſtatuto concludit Bal. in
90 conſ. 47. vol. 5. vbi † ſi frater ſuccedit in feudis
excluſo communi parente iuxta formam cõ-
91 ſtitutionis, vt de ſucceſſionibus, Soror † etiã
excludit patrem. Succedit nepos patruo, &
econtra. Ita Andr. in d. §. & filius fratris. Im-
92 per. Lo. ha. & in dicta conſtitutione. Idem † in
matertera, & amita, quod etiã ex munificen-
tia Regum ampliata eſt in hoc Regno ad tol-
93 lendum difficultates. Vltimò † eſt prorogata
ſucceſſio ad fratres patrueles ſiſtentes in quar
to gradu l. 1. §. quarto gradu ff. de gradi. ex gra
tia ſuæ Maieſtatis Cęſareæ, dummodo deſcen-
dat à primo acquirente feudum maſculo. Et
propterea olim in cauſa inueſtituræ feudi *del-
la Menſa*, frater patruelis fuit excluſus poſt
94 gratiam ſuæ Maieſtatis, † quia primus acqui-
ſitor non fuit maſculus, ſed fœmina, videlicet
Eli-

Digitized by Google

Eliſabeth de Balſamo, allegationes meę sũt
num. 34. *Actuarius Arcella.* Iſtam doct. vo-
cant veterem inueſtituram, per tex. in cap. 1.
verſi. de veteri, qui teſtes ſunt neceſſa. in c. 1.
in princ. de capit. Corra. Ita Andr. in c. ſanci-
mus, col. 2. quo tempore miles, & in c. Impe-
rialem §. illud col. 5. in c. 1. per quos fiat in-
ueſti. in c. ſciendum. de feu. cog. in qua nihil
95 faciendum eſt. Solùm inquirere † ſi eſt filius,
ſi habet fratres, quando viuitur iure Longo-
bardorũ, ſi eſt fidelis, & de valore terræ pro-
pter releuium, ita Andr. in d. cap. ſancimus.
quo temp. mil. colum. 4. & in d. cap. ſciendũ.
de feu. cognit. vbi facta tali inquiſitione non
96 ſit alia inueſtitura, ſed † expediuntur literæ
aſſecurationis vaſſallis, nõ inducitur in poſ-
97 ſeſſionem, cum † non ſit neceſſarium in Re-
gno, vt ibidem And. dicit in ver. ſucceſſione,
& propterea mortua Illuſt. Victoria de Tol-
ſa Marchioniſſa Lauelli vtili domina terræ
Palatij Illuſtriſſ. Ioannes Hieronymus de Tu
ſo Marchio Lauelli primogenitus petiit in-
ueſtituram in Regia Camera docuit ſe pri-
98 mogenitum † inueſtiri dicebat non obſtante
inſtitutione facta in perſonam Illuſtriſſ. Ioã-
nis Antonij tertiogeniti, nec in cauſa debe-
bat dari terminus. Ex aduerſo allegabat ha-
99 bere aſſenſum ſuper teſtamento † & quia nos
dicebamus, eſſe perquiſita regiſtra Regiæ
Cancellariæ, & talem aſſenſum non reperiri
l. Titiæ textores ff. de leg. 1. l. ſcriniarios. vbi
Dec. C. de teſtam. mili. è cõtrario dicebatur,
aſſenſum eſſe in curia expeditum, cũ hic pręſ-
ſtari non potuiſſet. Tandem die primo Mar-
tij 1567. fuit dictum, præſententur articuli,
& poſtea datus terminus in cauſa. Et in cau-
ſa ſtatus Magdaloni fuit deciſum, neptem
100 † excludere amitam, licet Andr. in d. §. & fi-
lius fratris. colum. 2. Imper. Lotha. dicat, ꝙ
101 † patruus excluditur à nepote. In † fœmina
102 vide Præpoſitum in c. 1. de natu. ſucc. feu. co-
lum. 2. verſ. ab extra. Ardiz. in ſumma, ꝙ feu.
da. poſſ. vide Moder. Siculos in cap. ſi quis a-
liquem. in ver. proximior. num. 26. & in ver.
gradu. num. 48. vt in allegatione mea nu. 41.
in Regia Camera, & Sac. Collaterali Conſil.
103 Feudum † alienatione transfertur, in c. 1.
de feu. ſine culpa non amitt. in c. 1. de feu. da.
min. valuaſſ. & in cap. 1. de feu. dat. in vicem
l. in c. 1. de nat. feu. & in c. 1. de bene. fratris.
& And. in §. ſed & res. col. 1. per quos fiat in-
104 ueſt. & † hoc cum conſenſu Regis, in c. Impe-
rialem. & in conſtitutione diuæ memoriæ.
105 & † non tacito, vt de iure communi, ſed ex-
preſſo, cum dicit, *niſi de ſpeciali licentia celſi-
tudinis noſtræ.* iſtud eſt nouum, quod indu-
xit conſtitutio. dum glo. in c. 1. de prohi. feu.
alie. per Lothar. allegat. l. 2. C. de remiſſ. pig.
106 multi † tamen tenent etiam de iure commu-
ni requiri expreſſum. Iac. in tract. feu. ver. &
cum pacto. col. 5. tamen Andr. tenet opi. glo.
& in c. 1. de vaſſ. qui cont. conſt. Loth. & Ca-
me. in d. cap. Imperialem fol. 51. Cur. Inn. in
tract. feu. in 4. par. reg. 2. Tiraq. de legi. con-
107 nub. fol. 117. in paruis. Et † fuit dubitatum in
cauſa Illuſtriſſ. Marchionis Sancti Lucidi in
capitulis matrimonialibus cũ Illuſtr. quon-
dam Iulia Concublet, repertum fuit eſſe an-
notatum per notarium Sebaſtianum Cano-
108 ram † ſtipulata in præſentia Illuſtriſſimi Don
Petri à Toledo Proregis, & ſuum aſſenſum
præſtantis: vtrũ talis aſſenſus valuerit? Ego
audiui, ꝙ multi Domini Conſiliarij votaue-
rũt valuiſſe, & multi Domini valuiſſe in vim
reſtitutionis. Et talis aſſenſus tacitus licèt
109 non ſufficiat in feudo quaternato † in plano,
110 & de tabula Baronis ſufficit. Ita † Nouiſſ. in
2. lib. in 2. differentia fol. 240. & latè diximus
111 ſuper conſtit. Regni diuæ memoriæ, ſine † aſ-
ſenſu nulla fit trãslatio feudi. Imò precium
112 amittit † re, & precio cariturum eſſe cogno-
ſcat, in c. 1. §. ſi quis verò. de prohib. alie. per
113 Lotha. in d. c. Imperialem §. ſcriba. ſi † ſciẽs
114 contra legum interdicta mercatur, ſecus † ſi
ignorans, vt ibi And. & in d. ver. commerciũ
excogitare. & in c. 1. §. quid ergo. de inueſti.
de re alie. fa. & in c. 1. ver. Imperator. de ꝓ-
115 hib. alie. per Loth. & † quomodo cognoſcatur
ſciens, aut ignorans. Andr. in cap. 1. §. præte-
116 rea. de capit. Corra. in prin. quod † etiã hodie
amittitur, vt latè diximus in d. conſtitutio-
ne, quæ venit augẽdo auctoritatem domino-
117 rum in feudis. Vnde † inuitis dentibus eſt fa-
tendum etiam hodie amitti: & hodie ideo in
practica nõ vides amitti propter clauſulam
118 ſaluo aſſenſu † quæ excuſat caducitatem. Et
119 † ideo ego concordabã opi. vt alias dixi ibi,
vt amittatur, ſi nõ reuocat, & non amittatur
120 ſi reuocat, & † propterea cum feudum trãſ-
feratur non ſolũ inueſtitura noua, alienatio-
121 ne, ſucceſſione, meritò † ſpoliatus reſtituitur
non docto de titulo, vt optimè Andr. in d. c.
122 Imper. §. illud. col. 5. cum † feudũ acquiratur
nedũ noua, ſed præſumpta inueſtitura, etiam
123 † ſi mutus eſſet, vel imperfectus nõ poſſet ſpo
124 liari, & ſpoliatus reſtitueretur: † q̃a haberet
diſpenſationẽ quam in poſſeſſorio non tene-
125 tur exhibere, ſed bene in petitorio. Nã † prin
ceps ſcienter de inhabili facit habilẽ. Andr.
in c. 1. §. ſimiliter. in 2. addit. de capi. qui cur.
vend. in d. c. Imper. §. nec dñs. feudi in fi. c. 1.
§. ꝑterea. col. 5. quę ſit prima cau. ben. amitt.
& in c. 1. ver. ille iñ. col. 2. de cõtr. apud Par.
& in terminis And. in cõſtit. Regni violẽtias
col. 4. & in c. 1. an mutus vel aliter impfectus.
126 Fuit etiam dubitatũ, vtrum † legato feudo
ſine aſſenſu debeat ęſtimatio, latè dixi in cõ-
127 ſtitutione, cõſtitutionẽ diu. mem. vbi ſcripſi
quod in cauſa Marchion. Lauelli meĩ affinis
cũ Io. Antonio de Tufo eius frẽ tã in prima
inſtãtia quã in cã reclamationis fuit deciſũ
deberi ęſtimationẽ, ad ibi dicta me remitto.

Refutauit.

128 SEQVVNTVR † alia verba rubri-
129 cæ *refutatio*, nil † aliud eſt q̃
reſignatio feudi in manibus
Domini. Ita Bal. in c. 1. in ver.
pro vlteriori. col. 1. de alie. feu.
130 nam † videtur occultari vnus actus, vt fiat
Domino, & à Domino breui manu fiat col-
latio refutatario. iuxta l. ſingularia ff. ſi cer.
pet. in l. 3. §. ſciendum ff. de dona. inter vir. &
vxo. quam Bal. alluſionem refert, & ſequitur
Loffr. in c. 1. de nat. ſucc. feu. col. 13. refutatio-
131 nis plures ſunt ſpecies † aut fit Domino, &
de illa loquitur, tex. in c. 1. §. & poſt refuta-
tionem, de vaſſal. qui contra cõſtitutionem
Loth & de hac loquitur And. in §. & ſi libel-
132 lum. col. 1. & 2. vbi quærit, vtrum † pater poſ-
ſit exiſtente filio feudum refutare Domino.
Et diſtinguit, aut ex pacto, & prouidentia, &
133 non poteſt, aut hæreditarium, & poteſt † niſi
(vt ibi dicit col. 3 & col. fi) eſſet ex pacto, &
134 prouidentia nouum, niſi † nouum eſſet rece-
135 ptum nominatim proprio nomine, vt † Petro
filio meo: nam tunc licet nouum fuerit, refu-
tari non poſſet l. fi. C. de vſuf. And. ibi. col. 4.
& in d. § huius autem generis. col. 3. verſic. ſi
in præmiſſa. ex quib. cau. feu. amitt. & in c. 1.
col. 1. ſi vaſſ. feu. priue. in cap. 1. de ſucc. feu. &
hoc caſu licet probari poſſit contrarium, ni-
hilominus præſumitur acquiſitum contem-
platione nominati per nomina ꝓpria. Loffr.
136 in cõſi. 52. & † nulla fit tranſlatio dominij in
Dominũ, ſed occupat Dominus ratione do-
minij directi, & proprietatis. Bald. in c. 1. §.
137 hoc quoque. de ſucceſſ. feu. cùm † nõ dicatur
Dominus acquirere, ſed nõ amittere allegat
tex. in l. 1. §. ſi is bona ff. de colla. bon. & in l. ſi
hæres ff. ad Trebel. Vnde feudum ex pacto, &
138 prouidentia nouum refutari poteſt. Et † ita
fuit deciſum in Regia Camera cum interuẽ-
tu Collateralis Conſilij inter Illuſtriſſ. Fede-
ricum Carrafam patrẽ, & Illuſtr. Ferdinan-
dum filium ſuper Ciuitate Vici, quæ licet
eſſet acquiſita ex pacto, & prouidentia, & ei
donata per Illuſtr. Comitem Sanctæ Seueri-
næ, fuit prouiſum poſſe eã alienare: ſed quia
ipſe petiit velle donare aliis eius filijs. Ideo
fuit dictum poſſe diſponere inter ſuos filios.
139 Aduocati † Illuſtr. Federici. D. Ioan. Ange-
lus Piſanellus Primas. D. Marcus Antonius
Floccarus. D. Felix de Rubeis; & ego: Pro
Illuſtriſſ. Ferdinando. D. Ioannes Baptiſta
Manſus. D. Federicus Longus. D. Ioann. Fe-
lix Scalaleo. D. Thomas Salernitanus. Et
140 fuit prolatum decretum: Et † cui Domino
poſſit fieri iſta refutatio, immediato, vel me
141 diato. Aut † feuda ſunt mixta, vel ſecũdum
142 quid, & † non poteſt ſoli Baroni refutari, li-
cet ab eo teneat. Ita Andr. in d. §. & poſt re-
143 futationem. Nam † neq; aſſenſus ipſius Ba-
ronis ſufficeret. Ita arguit Andr. in d. c. Im-
perialem. in prin. col. 4. ver. verius putamus,
& ita Paris de reintegratione feudorum, fol.
144 58. col. 1. & quid † ſi eſſent plures Domini, v-
trum vni tantùm refutari? Bal. in d. c. Impe-
145 rialem † dicit ꝙ non, ſequitur Camer. ibi co-
146 lum. 132. litera V. iſta † eſt refutatio, quam
And. vocat in omnem cauſam, vel omninò,
de qua in hoc c. noſtro, & in c. 1. de eo qui fi-
nem fecit agna. & in c. 1. col. 5. de natu. ſucc.
147 feu. Et † vtrum iſta refutatio poſſit fieri inui-
to Domino? glo. in d. c. 1. de capita. qui cur.
vendi. concludit ꝙ non: quia feudum eſt da-
tum gratia vtriuſq; ad certum ſeruitium, &
ibi Andr. & Bald. & idem And. in d. §. & ſi li-
bellum. col. 2. & in d. §. & poſt refutationem.
& in c. 1. §. notandum. de his, qui feu. da. poſ-
ſunt, & in d. c. Imperialem §. callidis. in fi. Et
148 † in anno 1528. tempore obſidionis de Lau-
trech. Camillus Pardus Vrſinus Marchio
Guardiæ Grelis refutauit ſtatum ſuæ Maie-
ſtati Cæſareæ, & non fuit admiſſus, imò re-
149 putatus rebellis: quia erat ligius, & † omnia
feuda dantur in iſto Regno gratia vtriuſque
ad certum determinatum ſeruitium. Et iſta
vocatur refutatio feudi, & renunciatio feu-
di in manibus Domini, de qua non loquitur
iſte tex. noſter.
150 Secunda dicitur refutatio † quã facit vaſ-
ſallus filio, vel ſuo proximiori, quæ cum fiat
in coniunctiorem, & illi qui ab inteſtato ſuc
151 cedere debet, nõ alienatio, ſed refutatio ap-
pellat̃, in c. 1. §. ſed & res. per quos fiat inueſt.
in d. §. & ſi libellũ. de alie. feu. pater. in qua re
futatione primò dubitatũ fuit, in quo feudo
152 procedat vtrũ † in feudo ex pacto, an in feu-
do hæreditario? Affl. in d. § ſed, & res. col. 2.
intelligit in feudo ex pacto tantũ. Et mouet
ex verbis And. in d. §. ſed & res. col. 1. verſ. itẽ
hæc conſuetudo hodie locũ habet, vt proxi-
miori agnato poſſit q̃s vendere, & alienare,
153 † q2 nõ eſt alienatio, cũ ſit ſucceſſurus ei in-
uito nõ obſtante ordinatione, quã faceret in
teſtamento alteri relinquẽdo. iſtam opi. ſe-
quutus eſt Loff. in §. ſi Titius. ſi de feu. defun.
mil. Primò in feudo hæreditario non põt ca-
154 dere refutatio: q2 † in vita nemo habere põt
155 hæredẽ, & † tñ in feudo hæreditario opus eſt,
vt quis ſit hæres. in c. 1. an agna. Secundò oĩa
iura quæ loquunt̃ in feudo ex pacto, illa ſunt
156 quæ diſponũt de refutatione † vt in d. §. ſed,
& res in d. §. & ſi libellũ. in c. 1. de eo qui finẽ
fecit agna. nullus tex. loquit̃ in feudo hæredi
tario ergo refutatio non datur niſi in feudo
ex pacto. Nomſſi. de ſuffeud. in 3. lib. in 37.
157 differentia, tenent, quòd † imò procedat in
158 feudo hæreditario: nam † quòd poſſit fieri
refutatio, vel non, non importat aliud, ni-
159 ſi ſi indiget aſſenſu, vel non. Vnde † iſta
qualitas hæreditaria ſi bene inter filium,
& defunctum aliquid operatur quò ad do-

minum

160 minum nil importat † ꝙ ſit ex pacto, aut hæ-
161 reditarium, ſemper † proximior ſuccedit.
Et cum ſola ratio ſanguinis, & proximitatis
in vtroq; concurrat, eadem militare debet
diſpoſitio : & cum eadẽ ratio proximitatis,
& coniunctionis ſit, tex. in d. §. ſed, & res. &
in d. §. & ſi libellum. licèt loquantur in feu-
162 do pacti † tamen eadem militat in hæredita-
163 rio j. coniunctio. Ratio † generalis ampliat
dictum l. cum pater §. dulciſſimis ff. de leg. 2.
164 per † extenſionem paſſiuam l. 1. §. le a Falc.
ff. ad l. Falcid.

Ego autem pro opin. Affl. & Loffr. ponde-
165 ro † verba Andr. in d. §. & ſi libellum, col. 2.
verſi. ſicut ergo. Vbi dicit iſta verba forma-
lia, hoc capitulum debet intelligi, cum in v-
no caſu concedit refutationem quando illi
agnato feudum perueniturũ eſt, & ſubdit. Sed
in feudo paterno ſpecialiter, & ſimpliciter
conſtituitur ꝙ refutet agnato tantum, vt hic
166 & in d. §. ſed, & res. & tamen in vtroq; loco
loquitur tex. de feudo ex pacto: ſecũdò pon-
dera verba aliàs allegata per Affl. in d. §. ſed
& res. ibi. dum dicit.

167 Cũ ſit ſucceſſurus eo inuito, ergo † in feu-
do ex pacto : quia allegat tex. in d. c. 1. de ſuc
168 ceſ. feu. qui † habet locum in feudo ex pacto
tantùm. Idem And. in d. §. & ſi libellũ. col. 3.
169 verſ. quid † ergo Loffr. in conſi. 1. num. 10. &
idem Nouiſſ. de ſuffeu. in 3. lib. in ſecũda dif-
170 ferentia. & † ſic intelligo Andr. ſecundum d.
capitulum primum, qđ allegat. Sed pro opi.
171 Nouiſſ. cõſidero † rationem intrinſecam re-
futationis, quæ eſt coniunctio, & vnitas ſan-
172 guinis, quæ † & ſi in feudalibus præcipuè cõ-
ſideratur, in c. 1. §. ſi clientulus. de alie. feu. in
173 † hac materia refutationis poſſem appellare
ſubſtantiam, ſine qua refutatio nulla eſt. Et
nõ mirum, cum multa alia ratione ſanguinis
ſtatuta ſunt, vt poſt tracta. protho. Bald. in d.
cap. 1. verſi. pro vlteriori, col. 2. de alie. feu. &
Tiraqu. in tracta. de retr. legn. in præfatione
175 nu. 51. cum ſeq. nimirum † ſi eadem ratione
æquitatis, ac ſanguinis ſtante, tam in feudo
ea pacto, quàm hæreditario talis refutatio
176 eſt permiſſa, lex † feudalis æquitatem reſpe-
xit, ab ea moderatur, & extenditur, vt eſt tex.
in c. 1. §. vt autem æquitas. ſupra de pace iur.
fir. vbi And. & Bal. no. Et ideo vt æquum fuit
ſtante proximitate cõcedere in feudo ex pa-
cto. Ita etiam in feudo hæreditario: iura feu-
dorum, quia raro loquuntur de feudo hære-
ditario, ſed ſemper de feudo pacti, propte-
rea iura concedentia refutationem, tantùm
177 in feudo ea pacto loqui vidétur † ſed ex paſ-
ſiua extenſione ab æquitate, & coniunctione
178 regulata † vtrunque comprehendunt. Pro
qua mea conſideratione pondero, & allego
Andr. de Iſer. in d. §. & ſi libellum. col. 2. vbi
179 dixit. Idem † debere iudicari in feudo nouo,
quod in paterno, niſi aliquid ſpeciale con-
ſtituatur, vnde cum in materia refutationis
nõ reperiatur aliquid diuerſum ordinatum
in nouo, & in paterno, ſequitur ꝙ eadem ra-
tione ſanguinis ex mente comprehenſiua in
vtroque procedit.

Nec obſtant authoritates And. ſupra pon
deratæ: quia in d. §. & ſi libellum. dixit, ꝙ
180 † in paterno ſimpliciter conſtituitur, vt refu
tet agnato tantùm, illa dictio taxatiua non
intelligitur reſpectiuè ad feudum paternũ.
Ita ꝙ voluiſſet dicere, ꝙ in feudo paterno
tantùm datur refutatio, ſed corrigit, & re-
ſpicit illud verbum agnato tantùm, quaſi a-
lijs refutari non poſſit, maximè cum ſtatim
ſubdat. Idem iudicandum eſt in nouo, quod
in paterno, niſi ſpecialiter aliquid differre
ordinatum ſit. Nolo tamen omittere, ꝙ qui-
dam noui Feudiſtæ intelligunt Andr. ibi, ꝙ
loquatur in feudo paterno non ex pacto, ſed
paterno, ideſt, antiquo, vt non poſſit habens
feudum nouum refutare agnato, cum agna-
tus non ſuccedat: ſed iſta intelligentia eſt
contra ea, quæ ſubdit. Idem iudicandum eſt
de nouo qđ de paterno, quæ inter ſe in om-
nibus differunt.

Nec ob ſecunda conſideratio in d. §. ſed,
181 & res. quia † tam in feudo ex pacto, quàm
in feudo nouo, ideſt, hæreditario inuito ſuc-
182 ceditur circumſcripto aſſenſu nulla † diſpo-
183 ſitio valet ſine aſſenſu † in feudo hæreditario
alium inſtituendo ſine aſſenſu, ſicut in feudo
ex pacto. Et ſic etiam in eo habet locum d.
184 capitulum primum, cum † non poteſt pater
vni dare feudum, quod omnibus contigit,
vel alteri, quando viuitur iure Francorum
ſine aſſenſu, vt diximus in d. cõſtitutione di-
uæ memoriæ. ſuper gloſſ. in verſic. in feudis.
Curt. Iun. in 4. par. pen. q. verſi. quarta regu-
la. Andr. in c. 1. de ſucce. feu. & in §. omnes fi-
lij. ſi de feu. defun. milit. in princ. & in cap. 1.
col. 4. de nat. ſucc. feud. & Moder. Siculi in re-
pet. c. ſi aliquem. in verſi. antiquis. num.---&
dixi in allegatione 32. vnde meritò ſi Andr.
loquitur per verba, inuito ſucceſſurus ſit, &
185 nihil dicit de actu inter viuos † cum ita ſine
aſſenſu ſuccedatur inuito in feudo ea pacto,
ſicut in feudo hæreditario, & ſic tenendũ eſt
186 † in vtrunque feudo fieri refutationes. prout
ego vidi tempore meo infinitas in feudo hæ-
reditario.

187 Sed contingit etiam dubitari, quo † tem-
pore requiratur proximitas, tempore actus
an tempore mortis, vt ſi quis eſt proximior
tẽpore refutationis, & non tempore mortis,
188 puta † pater habet duos filios, primogenitũ,
qui multo tempore non procreauit filios, ſe-
cundogenitus habet, vel non filios, pater re-
futat ſecundogenito cum conſenſu primo-
geniti, poſtea primogenitus procreat filios:
vel primogenitus mortuo patre refutat ſe-
cundogenito, poſt refutationem procreat

filios primogenitus, taliter q̧ filij ſunt pro-
ximè ſucceſſuri tempore mortis: & non ſe-
190 cũdogenitus, † qui eſt ſucceſſurus proximior,
tempore refutationis, quod tẽpus inſpiciatur.
tur. And. in c. 1. col. 5. verſic. hæc eſſent vera,
191 de nat. ſucc. feu. dicit inſpiciendum † eſſe tẽ-
pus mortis patris, vt quis primogenitus di-
catur l. ſi libertus patrono § fi. ff. de bon. libe.
Idem And. in c. 1. in pt in. & in §. hoc quoque
col. 2. verſic. ſi ergo viuens. de ſucce. feu. & in
d. c. Imperialem §. præterea ducatus. in fina.
192 verb. ſemper † dicit inſpici tempus mortis, vt
quis primogenitus dicatur.
193 Secundò ad † hoc vt dotata excludatur à
ſucceſſione dotantis, dicunt debere eſſe do-
tatam tẽpore mortis illius de cuius ſucceſ-
ſione agitur. Bal. in l. maximum vitium C. de
libe. præter. Alex. in cõſi. 83. col. 3. vol. 3. ver-
ſic. non obſtat. Socy. in conſi. 5. nu. 16. vol. 2.
194 Tertiò, declaratio † quæ poteſt recipere
varietatem in tempore, ante tempus fieri nõ
poteſt l. qui pater ff de legat. 2. Iaſo. in l. poſt
195 mortem C. de fideicom. & propterea cũ † iſta
refutatio poſſit ex tempore varietatem re-
cipere, ante mortis tempus fieri non poteſt.
Quartò multa ſunt dubia tempore actus
196 geſti, † quæ poſtea tempore declarantur, &
197 † cum declarantur, habentur. ac ſi ab initio
ita eueniſſet l. proponebatur ff. de caſtr. pecu.
Ita And. in cap. 1. col. pen. de natu. ſucc. feud.
idem in c. 1. col. 6. qui ſucc. tene. & in d. c. Im-
perialem §. præterea ducatus, in addit. vnde
videtur ſpectari tempus mortis, vt quis ſit
proximior.
Barth. Camerarius in d. c. Imperialem, in
198 prin. fol 30. litera P. tenet oppoſitũ, q̧ † imò
inſpiciatur tempus refutationis, vt refutatio
fiat proximiori tempore actus geſti. Primò,
199 † quia refutans tollitur de medio, & refuta-
tarius capit ſuo iure feudum, in c. 1. de eo, qui
finem fecit agna. Secundò authoritate Nea-
pod. in conſuet. ſi qua moriens, in glo. ſuper
verbo tantum. vbi quærit in terminis illius
200 conſuetudinis, ſi mater † quæ non poteſt di-
ſponere de dotibus, niſi decimam partẽ ſtan
tibus filijs, non poteſt diſponere de nouem
201 partibus ſtantibus filijs † etiam ſub condi-
tione filiorum, ſi moriantur, concludit Nea-
pod. quia inſpicitur dies teſtamenti, & ſic a-
ctus geſti.
Qui vellet tenere opi. contra Camerar. po
derare poſſet tex. in cap. 1. in prin. de alie feu.
202 pater. vbi † alienatio feudi paterni non valet
niſi conſentientibus his ad quos feudum per-
uenturum, aut reuerſurum, & ſic inſpicitur
dies mortis, & reuerſionis: ſecundò Andr. in
d. §. & ſi libellum. in priu. dicit iſta verba for
malia: Conceditur alienatio proximiori a-
203 gnato, qui aliàs ſucceſſurus eſt: ſed † nemo
eſt hæres viuentis l. qui ſuperſtitis ff. de acq.
204 hæred. ergo † tempus ſucceſſionis inſpicitur.

Tertiò allego Bald. in c. 1. col. 4. de alien. feu.
205 verſic. item agnatus. dum dicit, poterit † da-
re illi agnato, qui poſt mortẽ dantis ſucceſ-
ſurus eſt: Quartò And. in d. §. & ſi libellum.
colum. 2. verſi. quid ergo. dicit iſta verba. in
206 † vno caſu concedit refutationem illi agna-
to, ad quem feudum erat peruenturum, vi-
detur in alio prohibuiſſe, & ſic Andr. in d. §.
ſed, & res, verſi. item hæc cõſuetudo. ibi ſuc-
ceſſurus ſit eo inuito, & ſic ſemper inſpicitur
tempus ſucceſſionis: ſed quãdo moritur pri-
207 mogenitus † proximiores ſunt filij, quos poſt
refutationem procreauit, meritò illi admit
208 tendi ſunt, & non frater † cui erat facta refu-
tatio.
209 Nec † obſtat ratio Neapod. cõſiderata per
Camer. quia ideo mortuis filijs recõualeſcit
diſpoſitio: quia perſona eſt prohibita diſpo-
210 nere, † & impedimentũ eſt ratione perſonæ:
quia Neapod. allegat text. in l. ſi filius fam. &
211 in l. is qui. ff. de teſtamen. vbi † ſi ſerui, & fi-
liusfamilias faciunt teſtamentum, licet tem-
pore mortis efficiantur ſui iuris, teſtamentũ
non reconualeſcit: ſecus eſt in caſu noſtro
212 † vbi impedimentum eſt ratione rei. & ſic feu
di, quod alienari non poteſt ſine aſſenſu, nec
refutari niſi proximiori.
213 Et forſan † Neapod. neq; bene dicit, nam
quãdo tractatur de inhabilitate perſonæ, be-
ne conſideratur dies actus geſti, ſed quando
de impedimento rei nõ inſpicitur dies actus
214 ſed dies effectus, vt † probat text. in l. ſi fun-
dum ff. de fundo dot. vbi alienatio fundi do-
talis lege Iulia prohibetur, maritus vendit
fundum dotalem, moritur vxor, & maritus
ex pacto lucratur dotem, venditio tenet, &
non conſideratur actus geſti tempus, & ſic
venditionis, ſed tempus ſublati impedimen-
ti: idem in l. cum vir ff. de vſucapio. Vnde li-
cet mulier teſtata fuerit de dote ſua ſtãtibus
filijs, mortuis filijs ante mortem teſtatricis,
valet diſpoſitio.
215 Secundò actus † teſtamenti non conſide-
ratur tempore, quo ſtipulatur, ſed tempore
216 mortis, aut † aditæ hæreditatis, vt l. ſi tibi
homo §. cum ſeruus ff. de leg. 1. l. proinde ff. ſi
cert. peta. l. à Titio ff. de fur. quæ allegat An-
dr. in d. §. donare, col. 3. in fin. qualiter olim
feo. alien. pote. & ſic non conſideratur tem-
pus teſtamenti.
Tertiò Pau. de Caſt. in l. filij mei ff. de cõ-
dit. & demonſtra. in l. ſi quis filio exhæredato
ff. de inia. rup. teſta. dicit, diem mortis teſta-
toris inſpiciendam, & non diem ſcripturæ ip-
ſius. Et ſic Neapod. reprehendi poſſet: quia
217 † conſuetudo Neapod. bona, & nõ perſonam
ligat, vt in conſuetudine ſi pupillus. cum ſim.
218 in † allegat. vltima pro Illuſtriſſ. D. Iſabella
de Aragonia diximus.
219 Quartò in † materia feudali non cõſidera-
tur actus ſine aſſẽſu à die actus geſti, ſed à die
effe-

220 effectus,& ſic aſſenſus præſtiti,† & tunc vali-
datur actus. Ita Affl. in d.c. Imperialem, nu-
me. 39. Loffr. ibidem col. 7. vbi allegat Bart.
in l. ſi aliena res ff. de pig. idem Affl. in deciſ.
221 385. in medio, & deciſ. 286. vbi ille † qui pri-
mò expedinit aſſenſum ſuper actu, præfertur
illi, qui actum primo loco expediuit, vt opti-
mè Nouiſſ. de ſuſſeu. in 2. lib. q. 30. dicũt fuiſ-
ſe deciſum. Et ſic non conſideratur in mate-
ria feudali tempus actus geſti, ſed validita-
tis. Vnde matris actus non cõſideratur ſtan-
tibus filiis, ſed quando mortui ſunt filij ante
222 eius mortẽ, contra Neapod. Et † ego in cau-
ſis graduationũ terræ Torellæ ciuitatis Mo-
nerbini ſtatus Comitis Aliſarum vidi ſemp
deciſum, vt q primo loco aſſenſum obtinuit
223 præferatur: & † ſic non conſideratur actus,
quando fit, ſed quando perficitur, ita in re-
futatione non debet conſiderari actus, quã-
do fit, ſed quando lex corroborat illũ, quan-
do eſt proximior tempore mortis.
224 Quintò ille † actus refutationis ſapit vim
225 vltimæ voluntatis, cum † ſit quędã præuen-
tio, & retinet oẽs qualitates vltimę volunta-
226 tis: quia † ſoluitur releuium, vita, & militia,
& paragium ſororum, licèt fiat inter viuos,
vt latius diximus in allegatione 23. & fuit
deciſum in illa cauſa Magnifici Fabij de Ie-
ſualdo. *Actuarius Capua.*
227 Nec ſecunda ratio Camer. viget, q † re-
futatio tollit tantùm de medio: nam illud q
refutatio dicatur de medio tollere, & cedere
loco tantùm, in d. c. 1. de eo, qui fin. fecit a-
gna. eſt in fauorem refutantis, vt mortuo re-
futatario ſuccedere poſſit, aut feudũ ſibi re-
uerti, & ad illum finem tantùm dicunt doct.
refutationem de medio tollere in fauorem.
In caſu noſtro eſſet in odium: nam ipſe, & ſui
filij omnino excluſi eſſent, hoc ſentit And. in
d. §. & ſi libellũ, col. 1. ibi: Renunciando feu-
dum, quod ſibi acquiſitum, illud reſignãdo,
vocatur refutatio. Et ſic non ſemper refuta-
tio tollit de medio, & dũ primogenitus po-
teſt facere filios, nõ habet proximiorem ali-
quem. Pro qua opi. allego tex. in c. 1. de cler.
228 qui inue. fecit, † vbi ſi clericus facit inueſti-
turam feudi ſub conditione mortis Tirij, nõ
valet, ſi tempore exiſtentis conditionis cle-
ricus erat mortuus, & ſi erat viuus valet, ta-
229 liter q † ſi mulier diſponit de dotibus ſub cõ-
ditione mortis filiorum: ſi tempore mortis fi-
liorum ipſa reperiatur viua, diſpoſitio valet
& tenet. Et ſic Neapo. non bene dicit, nec Ca
merar. bono motiuo mouetur. Et ſic reſideo
230 in vera opinione, q † in refutatione cõſide-
retur proximitas tempore mortis refutãtis.
Et hanc opin. repertio tenere Moder. Siculos
Blaſcum Lanzeam in c. volentes. in 2. nota.
in prima limitatione, q allegat alios, refert.
Gumia Siculus in d. cap. ſi aliquem. in verſi.
in antiquis, in ſecunda limitat. nume. 371.
cum ſequen.
Sed retenta opin. Camera. pulchrum eſſet
231 ſcire † ſi natis filijs ex iſto primogenito poſt
refutationem, vtrum aliquod remedium eſ-
ſet, vt refutatio infringereretur, & an ſaltim
vigore l. ſi vnquam C. de reuocan. dona.
232 In qua q. primò cõſiderandum, qui † con-
tractus ſtipulatus ſit. Nam vt Andr. in d. §. &
ſi libellum, col. 2. oportet, vt habeat elegans
nomen cõtractus: nam aliàs diceretur ſimu-
233 latus. Et ideo † ſi contractus haberet aliud
quàm donationem non poſſent applicari ter
234 mini d. l. ſi vnquam. Nam † in contractu ven-
ditionis, diuiſionis, pignoris dationis l. ſi vn-
quam, non procedit, & ideo ponamus q. in
donatione. Diſtinguendum eſt, vtrũ loqua-
mur in Rege, aut alio domino, qui vult con-
cedere feudum alicui, poſſit virtute d. l. ſi vn-
235 quam reuocare. Et † dico non habere locum:
236 quia † datio in feudum dicitur ob cauſam:
quia datur gratia vtriuſq;, vt ſæpè diximus,
& tamen tex. in d. l. ſi vnquam. non habet lo-
237 cum quando donatur ob cauſam, Bal. in l. 1.
C. de pactis in 3. not. Fulg. ibi in vltimo not.
Aret. col. 7. verſi. dicit etiam, Iaſon in 3. not.
Decius in 2. not. Alex. in conſil. 40 ſuper pri-
mo, col. 1. vol. 4. & in conſi. 162. viſis his, co-
lum. 2. verſic. Item reſpondeo. vol. 6. Ripa in
d. l. 1. in ſecunda col. nu. 5. Ruy. in conſi. 127.
num. 7. vol. 1. & in conſi. 124. num. 13. vol. eo.
& in conſil. 62. num. 12. vol. 2. & in conſil. 60.
num. 16. vol. 3. & in conſil. 140 nume. 6. vol. 4.
238 Pariſ. in conſi. 26. nu. 80. volum. 2. vnde † cum
feudum datur ob cauſam, text. in dict. l. ſi vn-
quam. non procedit. Ita ſentit Tiraquell.
dict. l. ſi vnquam in verſi. donatione largitus,
num. 340. & licet videatur limitare, nu. 341.
239 quando † feudi conceſſio eſſet rantæ æſtima-
tionis, vt verſimiliter ſi Dominus de filijs
cogitaſſet non conceſſiſſet: ſed hallucinatur
240 in feudalibus † cum minimum ſeruitium per-
ſonale fidelitatis importat magis quàm pręſ-
ſtatio pecuniaria, quam poſſet Dominus ha-
241 bere feudum vendendo † præualet perſona
rebus l. iuſtiſſimę ff. de ædil. edicto l. in pecu-
dum ff. de vſur. Andr. in d. cap. 1. de capita.
qui cur. vend. in princ. & in cap. 1. quis dica.
242 dux: & † proprium eſt Regis non auferre cõ-
ceſſa l. fin. C. de loca. præd. ciuil. lib. 11. Andr.
in cap. 1. quid ſit inue. Vnde limitatio Tira-
243 quell. non ſatisfacit. Et † in re emphyteuti-
ca, quę datur correſpectiuè ad directum do-
minium, ſi pereat in parte, non diminuitur
penſio, cum ſit data vili penſione, ſed pro re-
cognitione dominij tantùm. Iaſo. in l. fina.
C. de iure emphyt. nume. & Andr. in
cap. 1. ſi de proh. feud. vaſſall. interpell. vnde
244 concludo, quòd † quando Rex concedit, &
donat feudum, non reuocatur virtute l. ſi vn-
245 quam: q a ob cauſam. Sed † queſtio poſſet pro-
cedere ĩ primogenito, refutar. ſecũdogenito,

haber feudum paternum, vel nouũ iuxta in-
ueſtituram, pro hæredibus, & ſucceſſoribus,
poſt refutationem procreat filios. Vtrũ poſ-
ſit reuocari virtute d. l. ſi vnquam. ſi dicimus
246 † eſſe feudum datum ob cauſam fidelitatis,
vt ſupra diximus, non poteſt procedere: quia
247 † hodie nõ datur feudum in feudum à priua-
to, vt in conſtitutione diuæ memoriæ. dixi-
248 mus. Aut pro ſeruitijs, † & illa deberẽt pro-
bari l. ſi forte ff. de caſtr. pecu. Aut erit ex cau
249 ſa, ita ꝙ † ea ceſſante euacuaretur refutatio,
vt And. in d. §. porrò col. 6. quæ ſit prima cau.
ben. amit. Affl. in c. 1. §. naturales, ſi de feu. de-
250 fun. mil. nu. 46. dicit, ꝙ † quando fit donatio
in coniunctiorem, non reuocatur per d. l. ſi
vnquam allegat Cyn. in l. ſi totas, & in l. 1. in
addi. C. de inoff. donationi. Imo. in l. ex facto
ff. ad Trebell.

251 Sed poſſet teneri contrarium, † quia om-
nes doct. communiter tenent, illam legẽ pro-
cedere, quando donatio eſt facta fratri. Ita
ꝙ filijs natis poſtea renocari debeat. Ita pro-
bat tex. in l. tale pactum §. fi. ff. de pact. quem
252 † ponderat Guil. de Cuneo. Bal. Ang. Iac. ibi.
Pro qua allego inconuincibilem rationem:
253 Certum † eſt feudum eſſe legitimam primo-
geniti, aut totum, vt in c. 1. licet. de voto, &
in conſtitutione Regni ſi quando. aut pars,
vt And. in c. 1. §. præterea, col. 5. ver. ad hoc
254 pro fiſco quæ ſit pri. cau. ben. amit. ꝙ † quan-
do primogenitus foriudicatur, habebit totũ
feudum fiſcus: quia totum eſt primogeniti.
vt Affl. in conſtit. vt de ſucceſſionibus. in fi.
Si ergo feudũ eſt legitima primogeniti, quo-
modo pater poteſt refutare, & auferre legi-
255 timam filio ſuo? quæ † legitima etiã in feu-
256 dalibus anferri non poteſt. Et † ita fuit deci-
ſum in iſta cauſa Illuſtr. Marchionis Lauelli,
vt ſoluat æſtimationem feudi reſeruata ſibi
legitima. Et ſic reſideo in vera opin. ꝙ refu-
tatio ex capite donationis reuocetur in pri-
uato virtute l. ſi vnquam.

Et cum hæc cauſa eſſet in Sac. Conſil. inter
Magnificum Marinum de Forma, & Thomã
eius fratrẽ, cui refutauerat officia magiſtra-
tus Ciuitatũ Sulmonis, & Lanziani, procrea-
tis filijs ex Illuſtriſſ. Adriana de Tufo, per di-
ctum Marinum fuit talis donatio reuocata
in anno 1564. per illũ bo. mem. Conſiliarium
dominum Ludouicum Quadram, amicum
meum. *O mundi calamitas. Amici moriuntur,
inimici viuunt.* Magiſter actorum fuit.

257 Ex † qua deciſione magis confirmata eſt
illa mea opinio, ꝙ proximitas conſideratur
mortis tempore, & non actus.

Sed quid in illo alio caſu, quando primo-
genitus non habet ius formatum: quia pater
viuit, & refutat ſecundogenito cum conſen-
ſu primogeniti: nam tunc videtur, ꝙ primo-
genitus iuris feudalis tãtum loco cedat, nec
258 aliquod ius formatũ habeat. Ita † ꝙ l. ſi vn-
quam. non habeat locum, filij poſtea nati de
legitima de inofficioſa donatione conqueri
non poſſunt: quia eſt ius quærendum ſolùm
ſpe, & non re, ita ꝙ præiudicari poteſt. in l.
Gallus §. & quid ſi tantùm ff. de lib. & poſth.
259 & † d. l. ſi vnquam. in quærendis non proce-
dit, & iſtud eſt de mente Bal. in conſi. 300. vo-
lum. 2. vbi dicit, qui feudum habere nõ vult,
facit ſe ab illo alienum, & ad ſucceſſores per-
260 uenire facit. Vnde † concordare poſſes opi-
niones. Aut pater vult refutare feudũ ſecun-
dogenito cum conſenſu primogeniti, & tunc
licet milies natis filijs primogenitus reuoca-
re non poſſit, & inſpiciatur tempus actus ge-
ſti; ſecus quãdo primogenitus eſt ipſe domi-
nus tempore quo nõ habet filios, refutat fra-
tri, poſtea procreat filios, refutatio non te-
net: quia inſpicitur tempus mortis.

Sed nec iſta cõcordia in primo capite fuit
tempore meo ſine magna difficultate in Re-
gia Camera inter illos de Balduino de Litio
261 ſuper feudo Tullæ, cum † Magnificus Ioãnes
de Balduino pater refutauit feudum tertio-
genito filio cum conſenſu primogeniti: quia
ſecundogenitus erat in ſacris: mortuo patre
fuit dubitatũ de inueſtitura, & filius primo-
geniti petebat ſe inueſtiri: quia talis conſen-
ſus erat ſine aſſenſu, ecõtra tertiogenitus di-
cebat, habuiſſe refutationem cum conſenſu
primogeniti. Fuit magna altercatio: nã ma-
gnus aduocatus D. Fabius Marcheſius tene-
262 bat † talem refutationem nõ valuiſſe ſine aſ-
263 ſenſu: nam erat remiſſio iurium, & † omnis
renunciatio iurium feudalium ſit prohibita
per conſtitut. diuæ memoriæ. & Andr. in c. 1.
§. præterea, col 1. de cap. Corrad. cõſtitutio
264 † prohibet feudales contractationes, alias
permiſſas, etiam vnius gallinæ, vt ibidẽ An-
dr. in 2. col. verſi. iure proprio. & non tantum
265 renunciati. † cum ſit ficta alienatio. Andr. in
d. §. & ſi libellum, col. 2. ad tex. in l. magis pu-
to §. ſi fundum ff. de rebus eorum. Paris de re-
integratione fol. 12. verſic. an ſi feudatarius,
266 col. fi. & † ideo talis remiſſio indiget aſſenſu.
Ita Andr. in dicta conſtit. in verſi. tranſactio-
nis. Capicius deciſ. 156. Camerar. in dict. c.
Imperialem, fol. 15. cum ſeq. vnde non ſtan-
te Regio aſſenſu valere non debet.

Secundò, pro iſta opin. allegabat authori-
tatem And. in d. §. & ſi libellũ. in primis ver-
267 bis, vbi dicit iſta verba formalia. Si † ſine
conſenſu Domini fieret alienatio proximio-
ri agnato, valet: alij non proximo non va-
let. Imò proximus reuocaret: Si autem con-
ſenſu Domini, & ꝓximioris fieret alij agna-
to valeret: & ſic quando citerior agnatus cõ-
ſentit vlteriori agnato non valet ſine aſſenſu
Domini.

Tertiò, pro iſta opi. allegatur in terminis
Afflict. in d. §. præterea. qui. mo. feu. amitt.
col. pen. verſi. tertiò, & vltimò nota. vbi con-
clu-

268 cludit, ꝙ † refutatio vlteriori agnato cum conſenſu citerioris agnati non valet ſine aſſenſu per illum tex.

Quartò, pro hac opin. Camerar. in d ict.c. Imperialem, fol. 33. ponderat tex. in d.c.1.de
269 alien.feu.pater. vbi † ſemper interuenit conſenſus Domini in tali refutatione.

Quintò, allegabat Bald. in c.1. an agnat.
270 col.3.ver.ſed quid ſi filius. Vbi † ſi filius in vita patris renunciauit hæreditati, non præiudicat poſt mortem in feudo, & ſic allegabat ille eruditiſſimus aduocatus.

Pro opin. contraria D. Marcus Antonius Floccatus lector feudorum Aduocatus max. allegabat text. in d.§. præterea. vbi ille, qui
271 de iure inueſtiri debet † ſi inueſtiri patitur aliquem, qui ſecũdùm rectum morem inueſtiri non debebat, ſibi præiudicat, & nullus datur regreſſus. Sed parcat tantus doctor:
272 quia † ille text. non loquitur in caſu noſtro: quia ibi poſtquam caſus euenit, & mortuus eſt feudatarius, ſi patior aliquem inueſtiri, præiudicat: quia ſi ſequens in gradu nõ vult feudum, admittitur alius ſequens, vt Andr. dicit in cap.1.§ hoc quoque. de ſucce.feu. in
273 prin. ibi. ſi † nolũt agnati feudum vltimò ad Dominum redit, idem in c. ſancimus §. ſi autem dixerit. col. ſi quo temp.mil. Vnde aperto feudo patiendo alium inueſtiri, præiudicat. ſed in caſu noſtro feudum nõ erat apertum; quia pater refutauerat in vita cũ conſenſu primogeniti, & ſumus in iure quærendo,
274 & † cum nõ teneat renunciatio patre viuo, neq; eo mortuo, vt Bal. ſupra dicebat.

Secundò, in illo tex. conſideratur interueniſſe aſſenſum Domini, dum dicit *conſenſerit*
275 *eos inueſtiri*: inueſtitura † fit à Domino c.1. per quos fiat inueſt. ergo conſenſus Domini interuenit, & merito ſi non habet regreſſum: quia præſumitur ceſſionem factam Domino, & à Domino inueſtitum eſſe illum, vt Bal. dixit in d. verſi. pro vlteriori. & diximus ſupra
276 in prin. huius verbi, & † ꝙ d.§. præterea. ita intelligatur pondero And. in d.§.& ſi libellũ. in princ. dum dicit, ꝙ requiritur conſenſus Domini cum conſenſu agnati, quando fit vlteriori agnato, & allegat d.§. pręterea. ergo
277 † in illo tex. interuenit Domini cõſenſus, qui non poteſt perpendi ibi ex alio, quàm ex illo verbo inueſtire, vt dixi.

Secundò ponderatur deciſ. And. in d.§. &
278 ſi libellum. in prin. vbi † parificat refutationem factam vlteriori agnato cum conſenſu Domini refutationi factæ extraneo, dum dicit. Nam proximiori agnato, aut extraneo
279 d.§. præterea. & † ſic intelligitur, ꝙ aſſenſus Domini interuenit.

Secũdò principaliter pro hac opi. D. Floccatus allegabat text. in c.1. de eo qui finẽ fe-
280 cit agnat. vbi † refutatio tollit de medio, & facit cedere loco, vt ſequens admittatur: Nã ergo reſpondeo, ꝙ illa ceſſio loci ibi eſt in fa-
281 uorem refutantis, vt † mortuo refutatario feudum reuertatur refutanti, & non inueni talem ceſſionem eſſe in damnum, vt aliàs dixi. Secundò, erat facta refutatio realis feudi poſt feudum deuolutũ, & apertum, quod non eſt in caſu noſtro, vt diximus ſupra ad d.§.
282 præterea. Tertiò, refutatio † in d.§.& ſi libellum. eſt permiſſa, vt dicit And. in d. conſtitutione diuę memoriæ, & ibi Afflict. iſta autem refutatio cum conſenſu citerioris agnati in vlteriorem non continetur in d.§. & ſi libellum. ergo permiſſa non eſt, cum noluit lex feudalis commutare illam perſonam, quæ de iure Francorum ſuccedere debebat ex dire-
283 cto ſtipite. Et ꝙ ſit verum, ꝙ † lex feudalis non tantùm ſanguinem reſpicit, ſed directũ
284 ſanguinem, vt † ſi de iure Francorũ non poteſt pater alteri dare quàm primogenito, vel vni dare, quod omnibus competit. vt Andr. in d.§. omnes filij. ſi de feu.defun.mil. & dixi
285 ſæpius, & nihilominus † vnuſquiſque filius eſt ex ſanguine, vt Loffr. in conſi.1.nu.144. vnde
286 † commutatio perſonæ requiſita eſt, vt in dicta conſtitutione Regni ſuper feudis, & re-
287 bus feudalibus commutandis, quaſi † nõ valeat etiam augumentum in feudo ſi perſona ſucceſſibilis commutaretur. Andr. in d.c. Imperialem, in princ. & in cap.1.§. ſimiliter. de cap. Corrad.

Pro qua etiam opin. conſidera vltra alios, ꝙ in hoc caſu refutatio non haberet elegans
288 nomen, † nec cadere poterat in elegans no-
289 men contractus, dono, aut vendo: quia † iura futura non venduntur ſimpliciter, ſed ceduntur cum pacto de nõ petendo, & aquiliana ſtipulatione, vt in l.1. C. de pact. vbi Dec. in 1.col. Rom. in conſi.22. Loffr. in c.1. de nat.
290 ſucce.feu. Cum † ergo nullum elegãs nomen conſiderari potuiſſet, meritò ſi nõ tenet hæc refutatio. Nihilominus fuit prouiſum, valere refutationẽ in illa cauſa Tullæ. Sed Deus
291 ſcit quare. Nos † non poſſumus niſi de iure reſpondere. Talis deciſio fuit tempore Illuſt. Andreæ Pons. de Lion. Locumtenentis magni Camerarij digniſſimi, acquieui, non acquieſcerem hodie. in abſentia Illuſtr. Hernandi de Auolos.

292 Subſequenter quærẽdum eſt. Vtrum † poſſit fieri refutatio illi, q ex priuilegio eſt proximè ſucceſſurus nõ ex ſanguine, dum impetrauit à ſua Maieſtate licentiam nominandi aliquem in hæredem: verum poſſit eidẽ feudum refutare, aut ſibi donare, aut vendere, pignorare, vt poſſet fieri proximiori ex ſanguine. Conſideranda eſt ratio, quare permiſ-
293 ſa ſit refutatio † nam ſi ea permiſſa eſt ratione proximitatis, & ſanguinis, vt probat tex.
294 in d.§. & ſi libellum. vbi † alienatio inter agnatos conceditur: quia ſunt coniuncti ex ſan-
295 guine l.1. ff. vnde agna. & vnus † ſi agnatus

dat

dat alteri in libellũ, quaſi refutatio eſt, idem
probat tex. in c. 1. §. ſed & res, vbi ſed & res,
cuius alienatio prohibetur, non permittitur
alienari, aut vẽdi, niſi proximiori, quia non
intelligitur alienatio, & hoc probatur in l.
cum pater §. quindecim ff. de lega. tertiò vbi
295 † prohibitus vendere non prohibetur vendere
ſuis collibertis: quia ſunt de eodem corpore,
& ponderatur Andr. in d. §. ſed & res col.
1. verſi. dic quòd eſt intelligendum. Vbi dicit,
ꝙ hæc refutatio fit proximiori agnato,
qui ad inuicem ſuccedebant in feudo pater-
297 no, quod diuidebatur, ſi † vnus alienat partem
ſuam alteri, nõ dicitur alienatio ſed refutatio,
quæ ſine conſenſu Domini valet c. 1.
de alie. feud. pat. & ſic requiritur, ꝙ ſit proximior
ex ſanguine ad inuicem, vt tam refutans
refutatario, quàm refutatarius refutã-
298 ti ad inuicem ſit proximior. Vnde † licet ex
priuilegio ille cui eſſet faciẽda refutatio eſſet
proximior ex priuilegio, tamen refutans
non eſt ad inuicem proximior, quod etiam
dicit Andr. in c. 1. de nat. ſucc. feu. col. 2. vbi
filius patri eſt agnatus, ergo pater filio eſt
agnatus proximus, tu es agnatus mihi, &
ego tibi.

299 Secundò † pro hac opi. allegatur tex. in
d. c. 1. de eo qui finem fecit agnat. vbi Andr.
ponit caſum i tribus agnatis proximioribus,
primus habebat feudum paternum, quo mortuo
perueniret ad Seiũ, & Seio mortuo ad Sẽpronium,
prout quiſque proximior eſt; & ſic
ratione ſanguinis conſideratur proximitas.
Secundò ponderatur d. tex. dum ideo admittitur
Titius primus refutans mortuo Seio ſine
filio: quia ſicut Titius erat proximior Seio.
Ita Seius erat Titio proximior, & ſic ad
inuicem proximiores. Et ita illum tex. ponderat
Andr. ibi. 1. col. dum dicit. proximus
eſt Titius Seio. Et † forte ex hac intelligen-
300 tia dictum capitulum 1. non procederet in
viuentibus iure Francorum tribus fratribus:
301 nam † ſi refutaſſet primus ſecundo, ſi moritur
ſecundus ſuccederet tertius: quia proximior,
ex quo feudum deſcendit potius, vt in
cap. 1. de nat. ſucc. feu.

Tertiò, hanc opi. probat And. in d. cap. 1.
de alie. feu. pater. in ver. & licet. Vbi dicit
iſta verba formalia. Agnatus † qui tenet feu-
302 dum poterit dare alteri agnato, qui erat proximior,
& qui debebat ei ſuccedere in illo
feudo poſt mortem ſuã. Pondera primo: quia
loquitur in agnato † qui erat proximior, ſed
303 in caſu noſtro q. non erat in gradu ſucceſſibili,
& quamuis ex priuilegio potuiſſet ſuccedere,
non debet ſuccedere: nam † verbum
304 debet, importat neceſſitatem l. Gallus, in
prin. vbi doct. ff. de libe. & poſthu. vnde † li-
305 cet ille ſit habilitatus ad ſucceſſionem, tamẽ
non poteſt inuito ſuccedere, ſed ſi vult eum
inſtituere. Pro qua conſideratione ſunt verba
Andr. in d. §. ſed & res colu. 1. verſ. item hæc
306 conſuetudo. Vbi dicit, quòd † refutatio fit
illi proximiori, qui eo inuito ſucceſſurus eſt.
307 Sed † ſucceſſor ex priuilegio nõ ſuccedit inuito:
quia poteſt illum non nominare ergò
de eo non loquitur refutationis materia,
nec docto.

308 Quartò † omnis contractus ſuper feudalibus
prohibitus eſt de iure conſtitutionum
ſolùm refutatio virtute d. §. ſed & res & in
d. §. & ſi libellum. vt And. ibi & Aff. in prin.
309 Ergo † non extenditur ad aliã refutationem
non iure ſanguinis ſed priuilegij, & eſt permiſſa,
dummodo proximiori feudum recaſurum
ſit: Hic autem non eſt proximior ratione
feudi: quia non venit ex illo latere, vnde
prouenit feudum, vt in d. cap. 1. de grad. ſucceſſ.
in feud. & in cap. 1. de nat. ſucceſſ. feud.
310 vtrobique per Andr. non † eſt proximior ratione
lineæ: quia non eſt de linea acquiſitoris
non eſt proximior gradu: quia in ſucceſſibilis,
quomodo poteſt adaptari hæc refutatio
l. 2. §. proximus ff. de ſuis, & legit. l. proximus.
ff. de verb. ſignif. in §. ſi plures inſtit.
de leg. agna. ſucce. & probat text. in c. 1. de
natur. ſucceſſ. feudi. ibi *proximiores dicitur,
qui ex eadem linea proficiſcuntur*; & ex illo
311 tex. not. doct. cui † debet eſſe proximior, primo
acquirenti an vltimo morienti, vide Tiraquel.
in titulo primo §. 11. gloſſ. 1. nu. 19.
cum ſeq. Artius Pinellum in l. 1. C. de bonis
mater. in tertia par. nu. 91. fol. 553. in paruis
Gumia. in d. c. ſi aliquem in verſ. defuncto.

Vltimo pondero gl. in d. §. ſed & res, in
verſi. proximiori, la grande, quæ dicit proximiori
& verè: quia non intelligitur alienatio,
d. §. quindecim, ergo refutatio fit vero
312 proximiori, & † quòd ſit naturaliter proximior,
& non per priuilegium, & ſic per fictio-
313 nem, cum † iſta ſit diſpenſatio contra ius feudorum,
debet ſtrictè intelligi in caſu ſuo, nõ
autem refutare c. veniens, de filijs presby. &
ibi. Io. Andr. quem ſæpe allegat And. in d. c.
Imperia. §. nec Dominus, cum ſimil. maximè
314 quia † iura feudalia veritatem & non fictio-
315 nem conſiderauerunt, vt † adoptiuus filius
non ſuccedat, nec legitimatus, vt in ca. 1. §.
adoptiuus, & in §. naturales ſi de feu. defun.
316 mil. Et † ſic concludo non poſſe refutare.

Quid autem ſi eſſet dictum, quòd poſſit diſponere
tam inter viuos, quàm in vltima voluntatem?
Certè ſi tenemus illam opin. de
317 qua dicemus, quòd † refutatio deberet habere
elegans nomen contractus, vendo, aut dono,
poſſet per vnum ex iſtis modis refutare,
cum ſit inter viuos, & æquiparatur contra-
318 ctui, & † ita intellige Andr. in d. §. ſed res,
col. 2. vtrum donans feudum teneatur ad re-
319 leuium † an refutans vel refutatarius, quando
non donat omnia feuda, vbi contrahit re-
320 futans, & † vtrum ille qui habuit poteſtatem
nomi-

Digitized by Google

nominandi ſucceſſorem in feudis, aut in offi-
cio, ſi non nominat, quis ſuccedit, ꝙ veniant
ſucceſſores ab inteſtato allegatur tex. in l. ſe-
cundum reſponſum C. de commit. ſtip. Bal. in
l. cum poſt. §. gener. in lectur. antiqua ff. de iu-
re dotium Alex. in conſi. 13. num. 4. vol. 4. Iaſ.
in conſil. 215. vol. 2. Dec. in l. ciuitas nu. 8. ff. ſi
cer. pet. in conſi. 543. Curt. Iun. in conſi. 4. Her
cul. in l. cum filiofam. col. 4. verſic. ex his ff. de
lega. 1. Cagnol. in l. fin. C. de pactis, num. 246.
& in l. 2. C. de pactis inter empto. nume. 205.
321 Aymo in conſi. 176. in fi. & † in Regia Came-
ra Summariæ de anno 1563. fuit q. inter Re-
gium Fiſcum, & hære. quondam Cornelij Ca-
raccioli ſuper caſale Lauiani, & D. Scipio Cu
tinarius fuit Fiſci patronus, qui nunquã vo-
luit mihi dicere rationem pro poſteris edo-
cendis.

In qua refutatione, quæ fit in proximiorem
322 agnatum † verum neceſſarium eſt dicere ven
do, aut dono, aut æquipollens, vt And. dicit
in d. §. & ſi libellũ, col. 2. ſed forte eſt dictum
ceſſit, renunciauit, ac refutauit. And. ita vi-
detur concludere, ꝙ requiratur titulus con-
tractus. Pro qua opin. allegatur text. ibi. Vbi
ſi agnatus dederit feudum ad liuellum proxi-
miori agnato valet, & eſt quaſi refutatio, &
ſic eſt contractus liuelli. Secundò probat tex.
323 in d. §. ſed & res. per quos fiat inueſt. vbi † po-
teſt vendere proximiori, & ſic in vtroque ca-
ſu nomen ſpeciale cõtractus deſignatur, opi-
nio autem contraria tenetur à quibuſdã Feu-
diſtis, qui allegant tex. in c. 1. de vaſſ. qui cõt.
324 conſtitu. Lothar. vbi † fit refutatio, & tamen
non venditur, nec donatur, ſed iſte text. non
loquitur de refutatione, quæ fit agnato, ſed
de ea, quæ fit Domino † quæ refutatio nõ ha-
325 bet neceſſarium titulum, vel nomen contra-
ctus.

Sed inſtari poſſet, ꝙ ille tex. non loquitur
de refutatione, quæ fit Dñomino: nam ibi di-
citur *ſine Domini voluntate*, ſed refutatio quæ
fit Domino, non fit ſine voluntate ipſius, cum
feudum detur gratia vtriuſque, & ſæpe dictũ
eſt. Sed replicari poſſet, ꝙ loquatur de feudo
gratia accipientis tantùm, vt ibi And. in ver.
326 ſed quidquid. & † ſic ille tex. loquitur de re-
futatione, quæ fit Domino, de qua non loqui-
tur Andr.

Secundò, iſti Modern. allegant vnum ver-
bum Andr in c. 1. §. ſi autem probare poteris,
327 col. fi. de concr. inueſt. Vbi dicit, ꝙ † ſi mulier
teneret feudum à viro propter dotariũ, poſ-
ſet illi refutare, & tamen non interuenit titu-
lus, nec nomen contractus. Sed potes reſpõ-
dere, ꝙ dum dicitur, poſſet refutare, intelli-
gitur per contractum, vt Andr. dicit in d. §. &
328 ſi libellum. Nec eſt nouum, vt † ſicut vna lex
declaratur per aliam l. ſciendum ff. qui ſatiſd.
cog. ita vnum dictum doctoris declaretur per
aliud eiuſdem doctoris. ita Andr. in c. 1. §. ſi-
militer poteſt. in ſecunda addit. col. 3. verſic
& ſic eſt in emphyteuta. de capita. qui cur.
vend ſecundò And. in d. verſi. ſi autem proba-
re, loquitur in permutatione, & ſic eſt elegans
nomen contractus permutationis.

Tertiò pro hac opin. alleg. Andr. in cap. fi. ſi
329 de feu. defun. milit. vbi † Titius fecerat pactũ
cum Sempronio de nõ petendo illud feudum
à ſe neq; ab hæredibus ſuis, deceſſit Sempro-
nius ſine herede, Titius vult admitti, dicit
And. hoc pactum nõ valeret ſine Domini vo-
luntate, niſi quia eſt frater, & in eo non eſt a-
lienatio, & ſic ibi valet refutatio, & tamen nõ
eſt aliquis contractus, ſed tantùm renuncia-
tio, & pactum.

330 Quartò pro † iſta opin. allego tex. in d. c. 1.
de eo qui finem fecit agna. vbi eſt refutatio ſi-
ne nomine contractus, dum dicit *pacto nõ ob-
ſtante*, & ſubdit. *Sapientes dixerunt non obſta-
re illud pactum*, & illud, quod primò appella-
uerat refutationẽ, in duobus locis vocat pa-
ctum, & non tranſit in elegans nomen cõtra-
ctus. Et iſtud etiam ſenſit And. ibi 2. col. ver.
& hoc niſi in duobus caſibus, vbi dicit iſta ver
ba formalia. At vbi ſimpliciter renunciat, de
illo actu tantùm intelligitur, Titius permit-
tit, vt inueſtiatur Seius, vel refutat, & tamen
non nominatur contractus.

Quintò allego tex. in c. 1. §. porrò. qualiter
331 feu. alie. pot. vbi † annale ſilentium habet vim
refutationis, & ille qui per annũ patitur ali-
quem inueſtiri, refutare dicitur. Ita Bald. ibi
in verſ. annali ſilentio. & idem Bald. in d. c. 1.
de eo qui finem fecit. in fi. dum dicit, refutãs
eximitur de medio.

Sextò, quomodo refutatio poteſt tranſire
in nomen contractus, dono, vendo, diuido,
permuto, cum iſti ſint tituli dominij irreuoca
biliter tranſlatiui, vt idẽ refutans poſſit ſuc-
cedere ei cui refutatio facta eſt in d. cap. 1. de
eo, qui finem fecit. & quomodo poſſunt pra-
cticari reuerſiones, quas doctor. conſiderant.
Vnde ego ſubtilius intuens more Moder. cõ-
332 ſiderandum credo, ꝙ † dum And. voluit refu-
tationem habere nomen cõtractus, noluit re-
quirere aliud, niſi quòd in refutatione ſit cau
ſa, per quam dominium trãsferri poſſit, & ꝙ
ſit vera, & non ſimulata, dum allegat l. nũquã
nuda. ff. de acquir. rer. domi. dũ allegat l. tra-
ditionibus C. de pact. nõ vult requirere aliud
333 quàm veram traditionem. Nam † nudũ in ma-
teria dicitur illud, quod traditione caret, glo.
in d. l. traditionibus fina. & etiam quaſi tradi-
tio ſufficit, dum And. alleg. §. interdum. inſtit.
de rer. diuiſio. & ego adduco text. in l. per ſer-
334 uum C. de rei vindic. vbi † quando interuenit
realis traditio, & vera, non deſideratur aliud
titulus. Imò titulus ſine traditione non ſuffi-
335 cit, † & traditio ſine titulo operatur, vt ib
Bald. & ſic plus importat traditio quàm titu-
lus, & ego allego tex. in l. enim qui emit ff. de
furti.

furt. vbi emptor, qui adhuc nõ habuit tradi-
336 tionem, furti non agit,& † ſic plus operatur
traditio quàm titulus, & propterea non eſt
dicendum, quòd And. requiſiuerit verba &
nomen contractus, ſed effectum & traditio-
337 nem cum † lex non ſit impoſita verbis l.ij.C.
commu.de legat.formulæ verborum non at-
tendũtur l. 1.C.de form ſubla.l.fi. C. qui ad-
mi.alleg. Andr. in c.1.quib. mo.feud.conſti.
338 effectus † inſpicitur & non verba l. 3.C.de li-
be.præte.l.3.§.conditio.ff.de adimen.leg.al-
leg. Andr. in c.ſancimus, lo ſecondo. verſic.
quod autem. quo tempo. miles. Vnde cum
And. noluerit verba inſpici, ſed effectum, di-
339 cendum eſt, ꝙ † interueniente reali traditio-
ne, vel quaſi, refutatio valeat, etiam ſi non
dicatur dono, vel vendo, in iure feudali for-
mato. In iurium autem ceſſione ſufficiat ceſ-
ſio, & renunciatio. ita probat tex.in d.c.1.de
340 eo qui finem fecit agnat. vbi † vnus habebat
feudum, & alter fecit finem, & refutationẽ,
& ſic non habebat realiter feudum, illã ſpem
refutauit, ſufficit illud pactum, & non eſt di-
ctum dono, aut vendo. Vnde diſtinguo, vt in
iurium ceſſione non requiratur contractus
nomen, ſed ſimplex ceſſio, & renunciatio:
341 quando † refutaretur ius feudale formatum
requiritur vera traditio.

342 Sunt † tamen quidam, qui limitant Andr.
& intelligunt, non procedere, quando præ-
ceſſit cauſa habilis vera, licet non ſit expreſ-
ſum nomen contractus: nam Andr. allegat l.
343 per diuerſas. & l.fi. C.manda. nam † illæ le-
ges limitantur, quando præceſſit cauſa habi-
lis, vt Bar. dicit in l.1.nu.6.C.de act.& oblig.
344 ergo † pariformiter limitari debet And.opi.
qui ex illis iuribus mouetur. Secundò limi-
345 tant † quando eſt dictum, non ſolùm ceſſit, &
refutauit ſimpliciter, ſed eſt dictũ renuncia-
346 uit, ꝙ † per talia verba valet refutatio ſine
verbo, vendo, aut dono, & allegant Bart. in
d.l.1.in fi.in ſecunda lect. Bal. ibi nu.13. Ter-
tiò limitant, quãdo iam refutatarius eſſet in
poſſeſſione, & poſſideret rem refutatam: nam
præſumitur titulus præcedens l.quædam mu
lier ff.de rei vind.l.2. C. de acqu.poſſ.l.ſi ſer-
uus communis ff.de don. inter vir. & vxo.al-
leg. And. in c.1.quid ſit inueſt.in c.1.qui.mo.
feu.conſt.poteſt in c.ſi minori.ſi de feud. de-
347 fun.milit. Quartò † limita quando eſſet facta
ceſſio in coniunctiorem: quia lex ſuper intel-
ligit, ideſt, donat. Ita Dyn.in l.patrem ff. quæ
in frau.cred.quem alleg. Bal.in l.2.quãdo li-
ceat potent.C.vbi verbum cedo, prolatum à
matre, aut patre intelligitur, ideſt, dono. Al-
ber.in d.l.patrem, nu.3. Saly.in d.l.2.verſi.3.
ſi titulus. Bal. in c.literas col. vltima verſic.
quæritur vtrum, de iura.calum. & Iacob. in
d.l.2.num.17.facit doctrina Bar.in l.quę do-
tis. quam refert, & ſequitur Alex.ibi ff ſolu.
matrim.nu.18. vbi allegat l. donationis cõ-
348 cubinam, §.ſpecies ff.de dona. Cui † limita-
tioni non obſtant reſponſiones, quas tradit
And.in d.§.& ſi libellum. nam licet veræ ſint
ad d.l.campanus, tamen noſtram limitatio-
nem probant alia iura, videlicet l. ſi ſeruus
communis, & l.etiam C. de dona.inter vir. &
vxo.in l.ſi donatione C.de collat. Vnde vide-
tur ita ſit concludendum in iſta q.de qua de-
ciſio pendet in Regia Camera Summariæ in-
ter Magnif. Dianam de Ianuario, & eius ſo-
rorẽ, & in ea allegaui.& ideo nõ me extendo
349 † de qua refutatione non loquitur tex.or, ſed
tex.in d.§.& ſi libellũ. & in d.§.ſed, & res. vbi
forte dicemus alias remanentes quæſtiones.

Sed reperio aliam ſpeciem refutationis,
quando pater habens feudum paternum, vel
nouũ habet filios, refutat Domino, vt filios
inueſtiat. in qua non dubitatur, ſi filij moriã-
tur viuo patre: quia iure reuerſionis ſucce-
dit pater, ſed dubitatur, ſi vnus filius moria-
tur, qui ſuccedant alij fratres, an Dominus,
ex quo videtur facta refutatio, & iſta eſt ma-
350 teria noſtra. Circa † quam primò quæro. V-
trum mortuo filio, cui pater refutauit, ſine
filijs, aut deſcendentibus, quis ſuccedat, pa-
ter an frater, & an titulo hęreditario, & quid
importent verba ſummæ, quæ refert And. in
cap.1.col.3.de nat.ſucc.feu.ver. quod feudũ
iure reuerſionis: Quidam Moder. dicunt, ꝙ
351 † pater habebit iure reuerſionis; & allegant
Andr. in dicta ſumma §.aſcendentes.& alle-
gant text. in l.filio, quem pater ff.de liber.&
poſthum.l.ab hoſtibus C. de capti. Secundò
allegant And.in c.1.§.& filius fratris. col.3.
verſi.ſecus ſi feudũ. Vbi dicit potius ad eos
reuerti, quàm de nouo dari d.l.filio, quẽ pa-
ter.& nota.in ſumma, & voluit allegare, vbi
ſupra. idem dicit And.in cap.1.verſi. iterum
ſi clericus.in fin.ver.de capitu.Corra. vbi di-
cit, ſi Titius emancipat filium, & dat ei feu-
dum, mortuo filio Titius ſuccedit cõtra com
mune votum, ſed ibi nõ eſt ſucceſſio, ſed po-
tius reuerſio, vt d.l.filio. & dicitur in ſum-
ma: Tertiò alleg. Lucam de Penn.in l.1. C.de
impo.lucra.deſcript.num.44. vbi dicit idem,
& aliud dicit Affl. in cap. 1.de natu. ſucc.feu.
col.2. num.4 vbi non dicitur propriè ſucce-
dere, ſed reuerti.

352 Pro opin.contraria, ꝙ † pater ſuccedat fi-
lio in feudo refutato iure hæreditario, alle-
gatur And.in cap. 1. de nat.ſucc.feu. colum-
na ſecunda, verſi.bene putamus. vbi poſtquã
retulit verba illa ſummæ, vt ſupra, dicit iſta
verba formalia. Item ſi ipſe pater donet feu-
dum emancipato filio: ſuccedit ei niſi om-
nino refutaſſet, vel vt de nouo, ſupra titulo
primo cap.1. & ſic in text.in cap.1.de eo qui
fin.fecit agnato.

Sed quidam Nouiſſimi retorquẽt iſtud di-
353 ctum Andr. pro opin. contraria, ꝙ † tex.in d.
cap.1. de eo, qui finem fecit agnat. procedit
in

Digitized by Google

in feudo ex pacto,& non hæreditario, vt no-
ta.doct.ibi,& Affl. nu. 26 verſi.nota. Vnde ſi
And.dicit, ꝙ pater ſuccedit emancipato, vt
354 in d.c.1. qui loquitur ex pacto, ſequitur † ꝙ
ſentit, non ſuccedere vt hæredem, ſed ex pa-
cto, & erit propriè reuerſio: Quod ſuaderi
poteſt: quia Andr.iā recitauerat verba ſum-
mæ, & ſtatim ſubdit, bene putamus hoc di-
ctum. Vnde cum poſtea dicat, pater ſuccedit
emancipato. Intelligendos eſt(dicūt Nouiſ-
ſimi)iure reuerſionis, & non iure hæredita-
355 rio. Sed † ſi vis intelligere Andr.vt eū intel-
ligunt Moder.conſidera,ꝙ licet verum ſit d.
capitulum primum loqui in feudo ex pacto,
tamen Andr.noluit allegare ad illud,ſed vo-
luit allegare limitationem illius tex.dū An-
dr.dicit, pater ſuccedit filio emancipato, ſi
donauit ei feudum, niſi omnino vel de nouo
refutaſſet d.c.1.in fine,titulo ſeq.cum in fine
tex.tradantur illæ duę limitationes,& ſi vo-
luiſſet allegare ad id,quod Nouiſſimi dicūt,
non eſſet opus allegare in fine: ſed potius in
prin.vnde rectè And.ibi tenet,hanc ſecundā
opin.Secundò allegāt Moder. And. in d.c.1.
de eo,qui finem fec.agn. vbi in princ. primæ
col.ibi Titius dicit, modo deben ſuccedere,
& ſic iure ſucceſſionis: ſed Nouiſſimi reſpon-
dent,ꝙ ibi And.non loquitur in patre,ſed in
agnato. ibi. *tres erant agnati.* Sed conſidera
pro Moder. ꝙ ille Titius agnatus iam refu-
tauerat feudum,quod erat in poſſe refutata-
rij, ſi quando mortuo agnato redderet feu-
dum illi Titio refutāti iure reuerſionis, iam
Andræas dixiſſet, cum ſimilis reuerſio cade-
re poterat tam in patre quàm in agnato, ſed
tantùm dicit, deben ſuccedere, & ſic bene
applicari poteſt deciſio Andr.

356 Quid dicendum? Teneo † opin. And. ꝙ re-
uertatur iure ſucceſſionis,& allego Andr. in
c.1.verſi.illud.quid iur.ſit. Vbi dicit iſta ver
ba formalia. Sicut feudum refutatum agna-
to,ſi ſucceditur illi, cui eſt refutatum, habe-
bitur ex perſona eius, cui ſucceditur, & non
erit, ſicut prius fuerat: pondera illud verbū
357 habebitur ex perſona: nam † ex qua perſona
capit lucrum, ex ea capit damnum l. ex qua
perſona ff.de reg. iur. quam allegat Andr.in
c.1.§.ſi vaſſallus de feudo ſuo.col. 2.ſi de feu.
defun.mili. vbi loquitur in hærede,qui alicu
ius lucrum ſentit, debet approbare eius fa-
358 ctum,quod idē eſt dicere,ꝙ † tenetur appro-
bare factum defuncti l.cum à matre C.de rei
vindi. illa doctrina Andr. non eſt mirabilis
pro illis verbis .ſucceditur, vt quidā minu-
ti Feudiſtæ conſiderant:nam etiam in feudo
ex pacto dicitur ſuccedi. imò propriè voca-
tur edictum ſucceſſorium: ſed eſt mirabilis
propter illud verbum ex perſona,ſupra pon-
359 derata: Nec illa verba † reuerti, faciunt pro
contraria parte: nam non intelliguntur re-
uerti eo iure: ſed reuerti ad aſcendentem à
quo ſummæ, propter illud commune notū,
quando reacquiritur, dicūt reuerti. Et pon-
360 dera † ꝙ nec ſumma dicebat ſimpliciter re-
uerti,ſed dicunt potius reuerti,quàm ſucce-
dere. Et ideo iſta deciſio Andr. eſt ineuita-
bilis.

Secundò ego pro hac opin. pondero And.
in d.c.1.§.& filius fratris.col.3.verſi.& ſic nō
obſtat lex Iulianus.vbi loquens in hac mate-
ria de patre,& patruo ſubdit dicitur feudum
361 ad eos reuerti. Et ſic † feudum tam in patre
quàm in patruo dicitur reuerti,& tamen pa-
truus ſuccedit, vt hæres nepoti, vt oēs doct.
in conſtitutione Regni, vt de ſucceſſionibus.
Et ſic illa reuerſio cum ſit ita in patre ſicut
in patruo, nō deſignat iuris miniſterium, ſed
ſunt verba, vt ſupra declarata.

Non omitto, ꝙ quidam alij doctores Nea
polita.in quibuſdam allegationibus pro par
te contraria allegabāt l.quod ſcitis C.de bo-
362 nis,quæ lib. vbi † donata à patre filio:eo mor
tuo ad patrem redeunt:& Bald. ibi in 1.col.
363 dicit,velut ad proprium fontem, vbi † etiam
loquens de auo, qui dotauit neptem; vt ea
mortua dos auo redeat, quam ſigna pro do-
tationibus, quæ hodie ſiunt. Nā mortua do-
tata ſine deſcendentibus, ſemper dotanti re-
ſtituuntur, licet non ſit proximior. Vt in cau
ſa Magnificæ Sanciæ Caracciolæ cū Magni-
fico Nicolao de Summa. Et forte alibi diſcu-
tiam: Et nota illa verba Bal. velut ad pro-
prium fontem, Aymo Crauett. in conſi.15.
364 nu.6.vol.1.dicit,ꝙ † redit ad patrem iure pa-
365 triæ poteſtatis: ſed † ille tex.in l.quod ſcitis,
non procedit iure hodierno, quo pater ſuc-
cedit filio, vt hæres,& non occupat iure pecu
lij, vt olim in §.1.in auth.de hære. ab inteſt.
ven.in auth.defuncto.C.ad Tertull. Bar.in l.
ſi infanti C.de iure deliber. Bar.in l.poſt do-
tem.col.7.circa ſi.verſi nō obſtat ff.ſolu.ma-
trim.& tenetur ad omnia onera filij,vt idem
Aymo dicit in conſi. 102.nu.5.

366 Et † fuit facta in S. R. C. magna diſcuſſio
inter Illuſtriſſ.Sueuam de Ieſualdo, & Illuſtr.
Comitem Policaſtri, qui ſucceſſerat filio in
Comitatu olim refutatu, verū teneretur ſol-
uere debita filij: Aduocatus Illuſt. Sueuæ e-
rat iuuenis,qui nō habebat iura feudalia ob-
ſcura in mentem, & erat caſus nouus. Ego e-
ram aduocatus Illuſtr.Comitis antiquior,&
compater Illuſtr. D.Sueuæ, non potui inter-
ponere iudicium meum. Tandem facto ver-
bo in S.R.Cōſ. per Magnificum de Franchis
Regium Conſiliarium ornatiſſimum, die 24.
Decembris 1569. Magiſter Actorum Balſa-
mus, fuit declaratum, dictum Illuſtriſſimum
Comitem ſuccedere tanquam hæredem, &
ideo non me extendo in hac q. cum ſtatim
imprimentur deciſiones.

Secūda cadit difficultas in iſta refutatio-
ne,quam pater facit filio,ſi moritur filius re-
ma-

367 manente patre refutante, & fratre † quis pręferatur, pater an frater? Fuit ardua cauſa in his terminis, ſed non fuit reperta refutatio, ideo de ea diſceptatum non fuit: & Regens Villanus magnus feudiſta annuebat pro fratre, & ita dicebat tenuiſſe Doctores Neapolitanos prædeceſſores. Pro patre autem allegatur And. in cap. 1. col. 2. de nat. ſucc. feu. vbi pater ſuccedit, niſi quãdo feudum eſſet à latere patris eidem filio ab auo donatũ, idemque pater conſenſiſſet, vt omnino refutaſſet, vel vt de nouo tunc habebit frater. Sed pro declaratione aduerte: quia poſtquã auus donat nepoti, & pater cõſenſit omnino refutan-
368 do, vel de nouo † non ſuccedit neq; pater, neque frater, ſed Dominus. vt in d. c. 1. de eo, qui
369 finem fecit agna. Vnde † opus eſt, vt intelligatur, vt quando auus refutat nepoti cum conſenſu filij, in omnem cauſam non præiudicat niſi patri, & non alijs agnatis, vt Andr. dicit in d. c. 1. col. 2. ver. hæc autem inueſtitura no-
370 ua non præiudicabit Sempronio. Vel † ſecundò poſſunt intelligi verba And. in inueſtitura pro hæredibus, & ſucceſſoribus, vt dicunt periti Regni: quia tunc etiam ꝙ nepos eſſet inueſtitus prout de nouo, vel refutatio eſſet omnino, pater non ſuccedit, ſed bene frater:
371 & † idem dicit And. ibidẽ col. 5. in prin. verſ. poteſt tamen poni. Vbi dicit, me mortuo ſine filio ſuccedet frater meus, & excludit communem patrem meum, & ſuum: quia omnino refutauerat, vt de nouo filius inueſtiret, pater tunc excluditur frater non: quia agnatus eſt, & ſubdit. Quando agit de ſucceſſione agna-
372 torũ † qui proximior eſt ſuccedit, vt in fi. huius cap. proximior eſt pater filio: quia eſt in primo gradu, quàm frater, qui eſt in ſecundo l. 1. ff. de gradi. §. 2. Inſtit. de gra. in princ. & ſubdit in ea. col. verſi. quid ergo. & tenet in-
373 diſtinctè eiſdem rationibus, patrem † excludere fratrẽ, licet poſtea dicat, alij dicũt ſimpliciter, fratrem admitti, & patrem excludi.

Pro contraria parte, ꝙ imò frater excludat patrem, tenuit Bartho. de Capua, quem refert de verbo ad verbum Affl. in conſtitut. Regni forin dicatorũ, ꝙ pater non ſuccedat, & ita Affl ibi, & glo. in cõſtitutione, vt de ſucceſſionibus. in ver. excluſo. idem Loff. in c. 1. Imperat. Loth. in 13. col. cum ſeq. vbi ſtantibus fratre, aut ſorore pater excludat, & ponderantur verba And. ibidem col. 2. ver. in Regno Siciliç, & ſubdit, iuriſperiti in Regno Siciliç, hoc eſt, quod dixi ſupra, dicere And. ibi. col. 4. Alij dicunt ſimpliciter, fratrẽ admitti, & patrem excludi, & ita Afflict. intelligit, ꝙ And. aut dubitauerit, aut tenuerit illam vltimam opi. Alij dicunt, vt pater excludatur, & ita etiam ſequũtur quidam Modern. in quadam cauſa, vt And. tenuerit illam opin. con-
374 trà patrem, ſed non aduerterunt, ꝙ † quando doctor recitat plures opin. licet ſit vltima, quando dicit, alij dicunt, non videtur tenere vltimam, glo. in l. qui filium §. Sabinus ff. ad Trebell. & ibi Bart. & Socyn. in l. in ambiguo ff. de reb. dub. Vnde decipiũtur cum Af-
375 flicto, ꝙ And. tenuerit illam vltimã opinionem, nec † confidere poſſunt illis verbis Afflict. quia in hoc c. noſtro aliter intelligit Andr. vt dicemus.

Secundò mouentur, cũ Andr. videtur concludere ſuam concluſionẽ per illa verba, ibi, *excluſo communi parente*, debet ſuppleri, &
376 intelligi † per hæc iura feudalia, dum dicit in prin c. additionis, dicit, & hoc ſupplendo cõſtitutionem per iſta iura, & tamen in multis
377 locis And. dicit, ꝙ † iura feudalia non obſeruantur in Regno, niſi quatenus ſint rationabilia. vt in præleg. p. q. & in §. Titius. ſi de feu. defun. mili. ſed miror, cum Andr. fundat motiuum ſuum ex alia ratione, quàm ea, quam
378 iſti Feudiſtæ aſſerunt. Refutatio † ſit proxi-
379 miori ad inuicem, pater † eſt proximior filio in feudo: q́a in primo gradu, & filius eſt proximior patri l. filius ff. de ſuis, & legit. frater
380 in ſecundo gradu eſt † meritò ſi pater excludit fratrem. Et ſic iſtud motiuũ eſt vrgẽs, cui nõ reſpondent illi Feudiſtæ in illa cauſa. Ter-
381 tiò dicunt iſti, ꝙ † nunquam lex noua recipit interpetrationẽ à l. correcta, & allegant Roma. Imo. in l. ſi verò §. de viro ff. ſolu. matr. ergo conſtitutio Regni, vt de ſucceſſionibus, non poteſt recipere interpretationem à feu-
382 dorum legẽ correcta, vt per eos. Solent † aduocati hodierni allegare Bar. in l. admonendi. vel Iaſ. ſine nu. ad fatigandum iudices, ſed clientes ſoluunt pœnas. Sed decipiuntur iſti
383 Moder. quia † conſtitutio, vt de ſucceſſionibus. non corrigit legem feudalem in mate-
384 ria refutationis: quia † iura antiqua non ſunt correcta, vt per And. & Affl. in conſtitutione dnæ memoriæ: Secondò etiam decipiũtur,
385 dum dicunt, ꝙ † cõſtitutio, vt de ſucceſſionibus, in materia ſucceſſionis eſt correctoria
386 iurium feudalium: nam † correctoria dicitur illa diſpoſitio, quando corrigit in totum. ita glo. in cõſtitutione ea quæ ad decus. Andr. in conſtitutione appellationum tẽpora. in prin. Cyn. in l. tranſigere C. de tranſact. allegat multos Decius in l. fi. C. de edict. diui. in primo nota. num. 9. Alex. in l. Gallus §. & quid ſi tantùm nu. 23. ff. de lib. & poſthum. oã
387 non dicitur corrigere in fœmina, cum † de iure communi non ſemper filia erat excluſa: quia quando Dominus volebat admittebat, in c. 1. quemadmo. feu. ad filiã pert. & in c. 1. §. inter filiam. ſi de feu. defun. mil. & Andr. in d. c. 1. §. & quia vidimus. col. 2. de his, qui feu. da. poſſ. & in c. 1. verſi. nec proles, de gra. ſucc.
388 in feu. nec † etiam hodie ſemper fœmina eſt admiſſa, ſed non ſtantibus maſculis. Vnde nõ poteſt dici correctoria, ſed limitatoria: nec poteſt dici, ꝙ illa conſtitutio ſit correctoria,

dum

dum vnum tantũ filium primum genitũ vocauerit: & de iure feudali omnes filij vocãtur, in §. omnes filij: ſi de feud. defun. milit.
389 quia † etiam hodie in feudis ſuccedunt omnes filij, & in hoc conſtitutio nihil innouauit, niſi quando viuitur iure Francorum, vt ibi dicit conſtitutio vt de ſucceſſionibus: & ſic non fuit in hoc correctoria: tertia correctio de tranſuerſalibus dici non poteſt:
390 nam † licet olim ſuccedebant vſque ad ſeptimum gradum, & hodie vſq; ad tertium: quia
391 non corrigit in totum, & † propterea limitatoria eſt diſpoſitio, & poteſt recipere à lege limitante lex noua ſuppletionem, vt Imol. & Roma. in d. §. de viro. col. 4. Secũdò And. noſter ſcinilſet dicere, hanc conſtitutionem eſſe correctoriam, ſi ita fuiſſet, ſed in c. 1. col.
392 3. ante addit. de nat. ſucc. feu. dixit, quòd † illa conſtitutio in multis eſt contra ius Romanum, & col. 4. dixit, iſta cõſtitutio eſt odioſa proſpiciens ſibi & ſuo Fiſco: & colum. 6. di-
393 cit † eſt odioſa, cum ſororem dotatam vult excludi, & ſi in multis ergo non in omnibus,
394 & † ſi odioſa in illis partibus, ergo non correctoria in omnibus. & ſic decipiuntur iſti Feudiſtæ noui, vt ego aliàs dixi in d. conſtitutione contra Afflict. ibi. nume. 2. quã opin. & tenuerunt quidam alij aduocati ſequentes opin. Afflict. ibi nume. 10. & nume. 14. ꝙ Andr. tenuerit illam vt ſupra, & ſequuntur Moder. Siculi de Gumia in d. cap. ſi aliquẽ. in rubr. num. 67. cum ſequen. Opin. autem
395 † pro parte tenuerunt aliqui Domini. & allegant Andr. in c. 1. §. & iterum, in ſi. de capi- Corra. vbi feudum reſutatum à patre filio,
396 mortuo filio reddit ad patrem. Sed † hæc doctrina non facit: quia non loquitur fratre concurrente: ſecundo allegant Affl. ſibi contrarium in hoc capitulo noſtro col. 2. verſic. quæro. vbi tenet cum patre.

Quid dicendum in hac materia refutationis? Teneo contra fratrem, pro qua allego And. in c. 1. de eo, qui finem fecit agnat.
397 col. 2 verſic. dicit Titius. † vbi dicit iſta verba formalia; quia ſicut Seius fuit proximior te, Ita ego ſum proximior te Seio, & ſi refutaui, præiudicaui mihi quantùm ad eum: hoc dixit idem Andr. inferius. Proximus eſt Titius. & in d. c. 1. col. 2. verſi. bene putamus.
398 Filius † patri agnatus proximus eſt.

ADDITIO.

Si filius eſt proximus agnatus patri vide poſt Affiat. Duar. Iſer. & alios multor per Arium Pinel. in l. 4. §. de bonis maternis. Fabius de Anna.

Ergo pater filio proximus eſt, Si tu es agnatus mihi proximior: ego enim tibi agnatus & non alij allegat tex. in l. qui adoptionem. ff. de adopt. vbi gloſſ. in verſi. agnoſcitur verſ. reſpondeo iure, quod agnati habent inter ſe. Vnde cum pater ſit proximior fratre & filio ſuo. merito ſi prefertur.
399 Secundò omnes fatentur † hoc non eſſe deciſum de iure feudorum, ergo recurramus ad iura communia capitulo ſciẽdum. de feu.
400 cognit. ergo † hoc probat text. in l. quod ſcitis. C. de bon. quæ libe. vbi pater, qui donauit, ſuccedit filio potius quàm alius, quem text. extollunt Bart. in d. l. poſt dotem. col. final. ff. ſolut. matrim. Roman. in conſil. 40. Alex. in conſil. 42. volum. 7. Tiraquell. de retract. lign. §. 14. gloſſ. 2. num. 12. gloſ. Pariſ. in §. 120. tit. 2.

Sed circa hoc conſidera, procedere in materia reſutationis ſimplicis non autem in omnem cauſam, aut vt de nouo, vt loquimur.
401 Tertiò † conſideratur proximitas in feudalibus tripliciter, à latere à quo prouenit feudum, vt per And. in d. c. 1. ante addi. de natur. ſucc. feud. & circa illud pater proximior: quia ab ipſo feudum prouenit: ſecun-
402 do † conſideratur proximitas lineæ, vt in c. 1. in fin. de alien. feud. pat. & pater eſt proximior in linea: quia aſcendens. in c. 1. de nat. ſucc. feud. in fine. tertiò conſideratur gradus,
403 & pater eſt in primo gradu † frater eſt in ſecundo gradu collaterallium, & propterea præferri debuit pater, & quidquid dixerint iſti noui Feudiſtæ in cauſa Magnificæ Iuliæ de Bernaudo, cum Conſaluo de Bernaudo eius patre, aliàs tenuit Regia Camera, dum mortua Cornelia Bernauda vxore ſpect. Ioannes de ſoto Hiſpani huius Regni Secretarij, cui ſuerant per D. Conſaluum patrem caſtra refutata, fuit decreta inueſtitura pa-
404 tri & non ſorori. Et † iterum cũ in S. R. C. dubitatum eſſet Commiſſario Magnifico Iacobo Anello de Bottis Conſiliario conſcienciato & erudito, idem fuit deciſum, non noto actuarium: quia non interueni in cauſa:
405 ſciant tamen, quod † dubitatum eſt in fratre, idem eſt in ſorore. & ita conſuluit Bald. in ſimili ſtatuto in conſil. 47. volum. 5. quem nemo Aduocatorum in dicta cauſa allegauit. Vnde qui non ſtudent, cauſas non iure defendunt.

Vt filij.

SEQVVNTVR alia verba rubricæ *vt filij inueſtiantur.* Vtrum
406 † loquatur text. noſter de filio emancipato, cui refutatio fieri poſſit Andr. in d. c. 1. col. 2. de natt. ſucc. feud. in verſiculo bene puta-
407 mus, dicit, quòd † refutatio poteſt fieri emancipato. ibi auus dedit feudum nepoti: emancipato filio, non potuit dare etiam cum conſenſu Domini ſine conſenſu emancipati filij. & ſubdit And. Item ſi ipſe

donet filio emancipato cum hodie iura an-
tiqua. §. nullam in auth. de hæred. ab integ.
venien. correxerit & in d. l. Gall. §. & quid
ſi tantùm. ff. de liber. & poſthum. & in l. cum
408 adoptiuis. C. de adopt. emancipatio † non
tollit ius feudorum, cum ſit ex ſanguine, qui
ex adoptione, aut emancipatione non tolli-
tur. l. iura ſanguinis. ff. de regul. iur. retinent
iura patris naturalis. in l. cum adoptiuum.
C. de decur. & eorũ filiis. quem allegat And.
in cap. 1. §. & bona committentium crimen,
in prima colum. quæ ſint regal. & ſic iſta ru-
brica comprehendit emancipatos, & alios
alteri in adoptionem datos: & in defectu fi-
liorum deſcendentes in infinitum. vt in c. 1.
de his qui feu. da. poſſ. & in d. conſtitutione,
vt de ſucceſſionibus, & vt omnes poſſunt ſuc-
409 cedere † ita omnibus poteſt refutari. in d. §.
omnes filij, ſi de feud. defunct. milit. & tunc
410 † qui teneantur ad faciendam fidelitatem,
411 vide Andr. ibidem colum. ſecunda, vtrum
412 intelligatur in feudo patris. adoptiui iſti † nõ
comprehenduntur. §. adoptiuus. eod. titulo
413 nam † non continentur filiorum appellatio-
ne l. ſi quis ita. ff. de legat. 2. glo. in l. final.
§. 1. C. de adoptio. nam non debet habere,
niſi quartam in bonis patris adoptiui, & nõ
414 feudum † niſi eſſet adoptatus ab eo cui pro-
ximior eſſet ſine adoptione, vt Andr. dicit
415 in d. §. adoptiuus: nam † tunc vtraque na-
turalia & legitima iura concurrunt, vt per
416 eum: vtrum † autem legitimati ſuccedant
Bart. in l. filium diffinimus. ff. de his qui ſui,
417 vel alie. iur. non † appellat filios niſi legiti-
418 mus & naturales † non autem legitimatos.
419 Ita † quòd tex. noſter de illis non loquitur.
420 §. naturales. ſi de feud. defu. milit. ſi ad † feu-
da eſſet legitimatus à Principe cum de inha-
bili faciat habilem. l. quidam conſulebat. ff.
de re iud. certè ſuccederet, & haberet locum
quod in rubrica dicitur: quia legitimatus
ad feuda à Principe habetur ac ſi legitimè
eſſet natus. Et hoc in feudo recto & pro-
421 prio, non autem conditionato † in quo ſim-
plex legitimatus ſuccedere, etiam ſi non eſ-
ſet dictum ad feuda ita gloſ. Pariſ. titulo pri-
mo. §. 8. gloſſ. 1. quæſt. 8. nu. 39. cum ſequen.
quod in practica non vidi adhuc.

Vtrum legitimatus poſſit eſſe doctor col-
legiatus, ſi eſt verè legitimatus, & reſtitu-
tus plenariè ad omnes dignitates, vtique
poſſet, etiam ſi non diceretur expreſsè ad
doctoratum. Card. in clem. 2. de magiſtris
tenet, quòd nedum doctorari poteſt legiti-
matus, ſed quoque ſpurius ſine legitimatio-
ne, quando conſuetum eſt in ſtudio illegiti-
mos doctorari, & ita refert & ſequitur Ioan.
de Annan. & Felyn. in c. quãto. colum. prima
de magiſtris. Ego vidi tempore meo multos
illegitimos, & aliquos legitimatos doctora-
ri in collegio noſtro cuius hodie ſum Prior,
non refero, ne offendam aliquos: quia veri-
tas odium parit. Sed vtrum iſti ſic doctora-
ti admittantur in collegio Neapolitanum?
Quidam fuerunt admiſſi de facto tempore
Excellentis Nicolaifranciſci Cõſtantij, Cõ-
ſiliarij eruditiſſimi, Vicecancellarij digniſ-
ſimi, ſed annis antiquis cum Magnificus Ga-
leatius Sanſeuerinus doctoratus eſſet, qui
erat illegitimus familiæ Sanſeuerinæ Illu-
ſtriſſimæ, Aduocatus maximus: petiiſſet ad-
mitti in collegium, referunt antiqui patres,
Excellentem Sigiſmundum de Loffredo Re-
gentem Cancellariam, Patritium Neapoli-
tanum dixiſſe. Baſtardos legitimatos non
admitti: quia eſt honor ſedere in collegio
Procerum. Et dixit mihi recolendæ memo-
riæ Domini Ioannesthomas de Minadois ve-
rus Conſiliarius, quòd Dominus Sigiſmun-
dus prædictus dicebat, non omnes oriun-
dos Neapolitanos, aut ortos admitti debe-
re, niſi qui honorati ciues eſſent, filij arti-
ficum nunquam fuerunt admiſſi ad colle-
gium etiam milies orti. Hodie corrumpi-
tum eſt, neſcio cuius culpa, vt minores in
collegio noſtro ſint, qui patritij ſunt. Et iſta
ratione credo quod Magnificus Ioan. Angelus
Piſanellus Aduocatorum maximus noluit
ſuo tempore admitti facere quendam filium
ſartoris, qui prætendebat ſe Neapolitanum,
& fuit expulſus, & dicebat dominus Loffre-
dus prædictus quòd hæc regula fallebat in
doctoratis maxima ſcientia: quia tunc ad-
mittebantur propter eorum ſcientiam, licet
422 filij artificum fuiſſent. Vnde † aliqui qui nõ
fuerant doctorati viua vice, non fuerunt
admiſſi propter eorum ignorantiam, ne tan-
tus locus dehoneſtaretur, hodie etiam ad
ſedilia ſunt vocati iſti legitimati, & litigant
aliqui filij legitimatorum, vt ad ſedilia vo-
centur, alij occupantes cognomina vete-
423 rum familiarum etiam litigant, omnia ſu-
perat virtus quocunque tempore, & hodie
424 celebratur, & omnia ſuperat. Niſi † eſſet le-
gitimatus, per ſubſequens matrimonium:
nam ſuccedit in feudo cap. tanta, qui filij
425 ſint legitimi: etiam † ſi feuda eſſent acqui-
ſita pro heredibus ex corpore. Ita Andr.
426 in dicto §. naturales. in addict. & † vtrum
tunc requirantur inſtrumenta dotalia. Bal.
in conſil. 461. volum. 5. Afflict. in dicto §.
naturales. in quinta notabil. Ruin. in conſil.
211. numer. 6. volum. 1. Curt. Iun. in conſi.
136. Socyn. in conſil. 100. num. 26. volum.
2. & in conſil. 52. num. 4. volum. 1. Duenas
in regul. 350. limitatione 10. Alciat. in re-
ſponſ. 245. tenent requiri inſtrumenta do-
talia. At contrarium tenet Iaſ. in conſil.
168. volum. 4. Ruyn. conſil. 78. volum. 3.
427 Pariſi. in conſi. 13. nu 46. volum. 2. ſed † pri-
ma eſt communior, vt per Iacobum Me-
noch. in conſil. 16. numer. 13. Sed verum
eſt.

428 eſt, quòd † ſpurij non legitimantur per ſub-
ſequens matrimonium. Bal. in conſ. 206. vo-
lum. 3. Lupus in repet. c. per veſtras. §. 6. fol.
241. Pariſ. in conſ. 19. nu. 5. vol. 2. Curt. Iun.
in conſ. 31. & 136. num. 10. Alex. in l. ſi quis
poſthumus. ff. de liber. & poſthum. Ripa.
429 in l. ſi vnquam. nu. 55. C. de reuo. donat. † Si
autem feudum conceſſum eſſet pro hære. ex
corpore. Cur. Iun. in tract. feu. in 3. par. in ſe-
cunda regu. in 17. q. fol. 30. Alex. in conſi. 5.
vol. 7. Curt. Iun. in d. conſ. 136. Barb. in repet.
l. cum acutiſſimi. num. 240. cum ſequen. vſq;
430 ad num. 252. C. de fideicomm. ſi † autem feu
dum eſſet conceſſum pro te & hæredibus ex
te legitimè deſcendentibus, non ſuccederet
legitimatus per ſubſequens matrimonium.
Roma. in cõſ. 367. Lucas in l. eos. C. de his qui
ſpont. mun. lib. 11. Curt. Sen. in conſi. 35. in ſe
cundo dubio. Portu. Garzias in d. §. & quid
ſi tantùm. nu. 279. Ruin. in conſi. 92. nu. 13.
volum 3. Dec. in conſi. 276. nu. 9. Rolandus
à Valle in conſi. vltimo num. 39. vol. 2. Gozi
in conſi. 25. Soc. Iun. in conſi. 52. num. 6. vol.
1. Ioan. Ceph. in conſi. 82. num. 12. vol. 1. &
431 conſi. 111. nu. 11. eod. volum. Nec † ſucce-
dunt in feudis dignitatum.

ADDITIO.

Aduerti quòd iſti Doctores ſunt allegati per Menochiũ, & loquuntur in legitimatis per reſcriptum, quòd non admittantur ad feuda dignitatum, & ſic male loquutus fuit Menoch. illos trahendo ad legitimationẽ per ſubſequens matrimonium, & ita conſiderani in primo anno quo hoc opus fuit impreſſum tempore meæ adoleſcentiæ, & poſtea die 17. Iunij 1595. reppeti quòd idem occulatiſſimus Menochius in conſ. 799. num. 12. & 13. lib. 8 impreſſo eodem anno ſeipſum corrigit dicens fuiſſe deceptum et ita etiam poſtea reppeti quod declarat Lancell. gal. a conſ. 122. nu. 18. vt vidi die 18. Martij 1598 & conſuluit in eodem caſu Menoc. quæſt. 799.

Fabius de Anna.

Socy. Iun. in conſil. 95. volum. 2. Boer. deciſ.
123. Menoch. in conſil. 26. num. 8. num. 20.
Io. Cepha. in conſil. 152.

Et ideo in anno 1561. fuit dubitatum in
432 ardua cauſa. Vtrum † ſpurij legitimati per
ſubſequens matrimonium inueſtiri debebãt
agnatis contra dicentibus, eos eſſe natos
tempore quo concubina habebat maritum,
& matrimonium erat ſubſequutum in vlti-
mo vitæ ſpiritu? Ego allegabam, Bald. in
conſi. 319. volum. 4 qui tangit quæſtionem,
& pro negatiua adducebam. Curt. in d. cõſ.
433 136. tamen fuerunt inueſtiti † ex quo nomi-
nati & inſtituti in teſtamento virtute. l. fin.
C. de edi. diui. Et fuit practicata deciſ. Affl.
434 num. 119. nam † ex tali nominatione acqui-
ſita eſt quaſi poſſeſſio, quæ ſufficit in poſ-
ſeſſorio, vt Aymo Crauett. in conſil. 106.
435 num. 12. Boer. deciſ. 240. ſed † quomodo
procedant hæc, vide Lupum in cap. per ve-
ſtra. §. 7. fol. 141. Fuit deciſum in Regia Ca-
mera, quòd inueſtiantur, ſaluis iuribus in
petitorio. Et hoc tempore illius maximi
Locumtenentis Regiæ Cameræ ſummariè
D. Andreæ Pons. de Lion. doctiſſimi & inte-
gerrimi viri. Vt filij inueſtiantur, dummo-
436 do † ſint Regi & Deo fideles. in cap. 1. de
for. fidel. & in cap. 1. verſic. ita quòd filij. de
437 ſtatu. cont. liber. eccleſia. vbi Andr. vnde † de
filiis legitimis, & naturalibus, & legitimatis
per ſubſequens matrimonium loquitur hæc
ribrica, non de legitimatis, aut adopti-
uis, vt ſupra.

Inueſtirentur.

SVBSEQVVNTVR alia verba
rubricæ, quæ tractant materiã
inueſtituræ, de qua ſupra diximus,
nunc autẽ de præſumpta,
quæ habet eandem vim, dice-
438 mus aliqua; quòd † feudum nedum vera
noua inueſtitura transfertur, ſed cùm Do-
439 minus coram Paribus Curiæ dixerit † vade
in poſſeſſionem illius fundi, teneas illum
profeudo, licet non interceſſiſſet alia inue-
440 ſtitura, idem eſt: quia † eius poſſeſſionem
nactus eſt feudi nomine. Et ſi aliquis pro-
bauit, ſe aliquid nomine feudi tenuiſſe Do-
mino præſente & non contradicente, ſerui-
tium recipiente velut à vaſallo, obtinebit,
licet inueſtituram non probet. Iſtos duos
caſus enumerat tex. in cap. 1. de conſuet. re-
cti feudi. De primo eſt conformis diſpoſi-
tioni iuris communis, vt in l. 1. §. ſi iuſſe-
rim ff. de acquir. poſſ. quaſi oculis ſubiicia-
tur. Et pondera verbum illius fundi quaſi
441 ad oculum demonſtratus ſit, & † cum inue-
ſtitura non ſit aliud quam poſſeſſio, vt in c.
1. quid ſit inueſt. & ibi Andr. meritò non re-
quiritur aliqua inueſtitura. De ſecundo ca-
442 ſu ille tex. non apperit † quantum tempus
neceſſarium eſſet aut ſufficiat. glo. ibi in ver-
bo aliquo tempore. concludit tempus tri-
geſimo annorum. vt in cap. 1. §. ſi quis per
443 30. ſi de feud. defunct. mili. & † non imme-
ritò cum tali tempore multa præſcribun-
tur, etiam in materia feudali, vt Andr. di-
cit in cap. 1. §. adhoc. de allod. verſ. quid
444 ergo. per † 30. annos videtur præſcripta
conditio rei feudalis. l. eum qui. C. de fund.
445 rei priuat. lib. 11. tanto † tempore acqui-
ritur vaſallagium, ſi tanto tempore quis, vt
vaſallus ſeruiret, vt ibi dicit, & idem vo-
luit Andr. in cap. 1. §. ille tamen. colum.
pennl. de controuer. apud Par. term. verſic.
niſi hoc conceſſum. Idem Andr. in cap. 1.
column. 2. in princ. de his qui feud. dare
446 poſſunt. Sed quærendum eſt, vtrum † tex.
in dicto §. ſi quis per trigiuta. habeat lo-
cum in Regno? Andr. ibi in principio

verſ. ſi autem dicat ſe inueſtitum, & probat
hoc per præſtationem ſeruitij tanto tempo-
447 re, hoc non eſt præſcribere. ſed † præſume-
tur inueſtituram facta fuiſſe, ſicut in re em-
phyteutica.l.2. in glo.C. de iure emphyt. &
448 idem And. in cap. 1.§.præterea, verſi. in † Re-
gno Siciliæ exigitur tricennalis cum præſen
tia. de capitu. Corra. Afflict. in d.§.ſi quis. p
30. notab. 3. num. 9. & nu. 14 videtur ſentire,
449 quòd † non præſumitur inueſtitura contra
Dominum, ſed contra priuatum per conſti-
tutionem quadragenalem. & idem Afflict.
in 6. notab. nu. 3. ibi ſecurus eſt ab omni per-
ſona: ſed And. in d.§.ſi quis per triginta. vi-
detur concludere illud, non obſtante conſti-
450 tutione quadragenalem. dum dicit, in † ac-
quiſitis hodie in Regno, centenaria, in acqui
rendis quadragenalis, ſed ſtatim ſubdit. Nõ
451 eſt præſcriptio ſed præſumptio. Ego † nolo
transplantare materias, dixi in conſtitutio-
ne diuæ memoriæ. ſuper gloſ. in verſ. minu-
endis in 13. lect. Verum nolo omittere, quòd
dum cauſas agebam in Regia Camera dum
iuuenis eſſem, coram illo doctiſſimo Locũtẽ
nente Franciſco Reuerterio, nunc Regente
digniſſimo, allegabam hãc noſtram præſum-
ptam inueſtituram.

ADDITIO.

De hac præſumpta inueſtitura videnda ſunt quæ latiſſ. col
legi in meo conſ. 127. vol. 2. Fabius de Anna.

452 Sæpe † nos decebat nõ procedere in Regno,
neque nobis aliquid allegabat, ſola ſua maxi
ma authoritate fretus. Sed ego, qui eius di-
cta ſemper colui tanquam oraculum, conſi-
derabam fuiſſe rationem: quia talis præſum
pta inueſtitura deſiderat præſentiam Domi
ni in Regno, qui cum ſemper abſens ſit, nun-
quam poſſit conſiderari talis præſumpta in-
ueſtitura, & allegabam tex. in c. 1. ver. inde
etiam. de conſuet. recti feud. ibi, *Domino præ
ſente*. & ibi gloſ. in verſi. aliquo tempore. Idẽ
& ſecundò per tex. in conſtitutione Regni
453 conſuetudinem, in 3. lib. † vbi allegans præ-
ſcriptionem in feudis triginta annorũ opor
tet verificare præſentiam aduerſarij, de qua
vide And. in cap. 1. §. præterea. in princ. de
capi. Corra. Nam de hac loquitur & Afflict.
in d. conſtitutione, num 4. Alex. in conſ. 120.
col. pen. verſ. approbatur. vol. 2. glo. Pariſ. in
tit. 1. §. 7. nu. 8. Loff. videtur ſentire hoc in
conſ. 33. col. pen. & fi. Tertiò, pro opi. Reuer
terij allegabam And. in c. Imperialium. § il-
lud. col. 4. verſ. dicit Fiſcus. de prohib. alie. p
454 Feder. vbi dicit, † quando vaſallus innititur
præſcriptioni, oportet quòd Dominus ſit
præſens in Regno toto tempore præſcri-
ptionis. idem Andr. in d. cap. Imperialem. §.
nec dominus. colum. 4. & ita etiam tenet
Camerar. ibidem fol. 8. niſi Vicerex Regni
haberet poteſtatem de nouo infeudandi
455 quod nunquam eſt, nec euenire poteſt † vt
Vicerex hic permaneat annis triginta. Et
dicere poſſumus, vt de Pontificibus. Non
videbis dies Petri. Nam hic nunquam ab
anno 1503. quo fuerunt Proreges, vixit ali-
quis annis 30. Ex quibus ſatis colligitur, pro
456 cedere † tex. in d. §. ſi quis per triginta.
etiam contra fiſcum ſi Rex noſter in Regno
præſens eſſet. Iſta ſunt noua, & paucis no-
ta, & vnus magnus officialis Cameræ tem-
pore meo mirabatur de hac doctrina Reuer
terijs, & ideo nolui omittere, ſed eam ſcri-
bere volui.

Et ſic finem impono huic rubricæ, quæ eſt declarata, & ſunt aliqua præmiſſa pro cognitione feudalis materiæ.

SVMMARIVM.

1. *Diuiſio tex. noſtri.*
2. *In compendium tex. redigitur.*
3. *Caſus in terminis.*
4. *Feudum dicitur nouum, quod nouiter acquiſitum eſt.*
5. *Frater non ſuccedit in feudo nouo.*
6. *Ad quem effectum habens feudum antiquum illud refutat.*
7. *Feudum nouum dicitur ratione noua qualitatis adiecta.*
8. *In refutatione non requiritur aſſenſus domini.*
9. *Pater refutando vtens miniſterio domini facit feudum nouum.*
10. *Ratio decidendi.*
11. *Refutatio vt inueſtiret ſub conditione.*
12. *In feudo antiquo frater ſuccedit fratri.*
13. *Intell. Afflict. eſt diuinitatiuus.*
14. *Intell. Afflict. eſt de indubitabili.*
15. *In tex. noſtro non fuit factum aliquod pactũ, ſed ſimplex refutatio.*
16. *Supina ignorantia, ſi refutatio eſſet ſub pacto recepta.*
17. *Pacta ſeruantur in feudis.*
18. *Intellectus And.*
19. *Refutatio erat facta ſimpliciter, nec de nouo, nec de paterno.*
20. *Nemo iactat ſuum.*
21. *Non præſumitur in præiudicium quis mutare qualitatem feudi.*
22. *Feudum in perſona filiorũ ſemper eſt paternũ.*
23. *Perſona filiorũ nõ dicitur noua in feudo patris.*
24. *Refutatum feudum ſimpliciter ſemper remanet paternum.*
25. *Refutatio omnino & in omnem cauſam.*
26. *Refutatio fuit admiſſa à domino in hoc tex.*
27. *Opinio quorundam feudiſtarum.*
28. *In tex. noſtro dominus fecit inueſtituram.*
29. *Intellectus qui ponit text. ſub dubio tenendus eſt.*
30. *Subrogatum ſapit naturam ſubrogati.*

31 Feu-

31 Feudum refutatum à patre eſt antiquum.
32 Afflict. reprehenditur.
33 Refutatio ſimplex non mutat naturam.
34 Feudum eſt beneficium.
35 Feudum accipitur pro officio.
36 Præcedentia declarant ſequentia.
37 Feudum, ideſt beneficium & è contra.
38 Mandatum ad omnes cauſas vtrum comprehē-dat feudales.
39 Mandatū generale nō ſufficit in beneficialib.
40 Mandatū generale non ſufficit in cauſis arduis.
41 Cauſæ feudales ſunt arduæ propter vaſallos.
42 Deciſum, quod ſufficit mandatum generale, tempore Afflict.
43 Deciſio Sacri Conſilij.
44 Refutatio alio vocabulo renunciatio.
45 Idem eſt refutare quàm renunciare.
46 Refutatio quæ fit domino dicitur vera renunciatio.
47 In tex. noſtrō refutatio eſt facta domino, et propterea non cadit in nomen contractus.
48 Pactum in genere comprehendit omnes contractus.
49 Contractus eſt duorum placitus.
50 Feudum in text. noſtro peruenit in dominio domini.
51 Manumiſſio quaſi miſſio à manu domini.
52 Quando alienatur res feudalis in eccleſiam dicimus in manum mortuam.
53 Melius eſſet dicere in manus perpetuas.
54 Manus, importat dominium.
55 Inde leuare feudum, eſt feudum relaxare.
56 Manus, ſignificat ſecundum ſubiectam materiam.
57 Quando aliquis ſe remittit gratijs Curiæ, non poteſt immoderatè componere cum Curia.
58 Deciſio magnæ Curiæ confirmata per Sacrum Concilium.
59 Quando refutatur feudum in manu domini, vt filios inueſtiat, eſt paternum.
60 Venditio ex cauſa antiqua aut reacquiſitio ex noua quid importet.
61 Dictio quamuis, quomodo accipiatur.
62 Tex. noſter non intelligitur de refutatione, de qua in d. §. & ſi libellum.
63 Quando refutatur ſimpliciter, quid importet.
64 Dictio quamuis, retinet naturam ſuam.
65 Ampliatur vt ad nepotes extendatur.
66 Apellatione filiorū comprehenduntur nepotes.
67 Gloſſa diuiditur, intelligentia gloſſæ.
68 Refutatio fit conſentientibus agnatis.
69 Qui ſic ſoluit, vt repetat non videtur ſoluere.
70 Refutatio facta, vt reinueſtiatur, non tenet.
71 Quid importet refutatio omnino.
72 Deciſio Regiæ Cameræ.
73 Paulus de Magnanis Præſidens eruditiſſimus.
74 Deciſio alia.
75 Illa verba renunciat omni iuri, quod habet et habere ſperat, nō importāt refutationē omnino.
76 Quidam aduocatus aiebat per illa verba omnino, eſſe refutationem realem.
77 Deciſio in Sacro Conſilio.
78 Nos conſulimus, quod apponātur illa verba. Niſi ea quæ de natura refutationis, &c.
79 Quid importent illa verba, nil ſibi reſeruans.
80 Io. Thomas de Minadois eximius Cōſiliarius.
81 Cognitio feudalium iurium certis perſonis demandatur.
82 Non omnis doctor ſcit feudalia.
83 Obliuioni dabitur feudalis ſcientia.
84 Qui ſunt iſti agnati in terminis cap. noſtri.
85 Feudum ex pacto nouum alienari poteſt.
86 Conſenſus, de quo in hoc tex. non eſt ſimplex patientia.
87 Concurrere debet aliquis actus vltra patiētiā.
88 Intellectus And. ſuſtinetur.
89 Pater & filius eſt vna & eadem perſona.
90 Poſſeſſio patris eſt poſſeſſio filij.
91 Quidquid acquirit filius acquirit patri.
92 Refutatio, vt non reinueſtias, non valet.
93 Quidam noui Feudiſtæ reprehenduntur.
94 Pater & filius fictè eſt vna perſona.
95 Donatum à patre filio non reacquiritur.
96 In fundalibus non acquiritur patri.
97 Pater non habet vſumfructum in feudo materno.
98 Glo. noſtra nouiter & ſubtiliter declarata.
99 Tex. noſter intelligitur, aut ſit nouum, aut paternum in perſona patris.
100 Dictio idem, quid ſignificat.
101 Dictio idem facit ſpecificam relationem.
102 Duorum reorum eadem eſt obligatio ſed diuerſa qualitatis.
103 In dubio præſumitur feudum antiquum vaſallo poſſidente.
104 Ei qui dicit feudum nouum incumbit onus probandi.
105 Quando tractatur de ſucceſſione, præſumitur antiquum.
106 Intelle. verborum Andreæ.
107 Vtrum remiſſa felonia feudum remaneat antiquum.
108 Remiſſio culpæ ante ſententiam non mutat qualitatem feudi.
109 In crimine læſæ maieſtatis requiritur ſentētia.
110 Quando dicatur perdi bona ipſo iure.
111 Culpa extinguitur per remiſſionem.
112 Dominus ante ſententiam non occupat feudū.
113 Quid importat malo ordine capere poſſeſſionem.
114 Vaſallus quando poteſt recuperare poſſeſſionē feudi à domino & à quolibet poſſeſſore.
115 Exhæredatus excipit per modū cōtradictionis.
116 Deciſio Sacri Conſilij.
117 An remiſſa culpa vaſallus petat nouam inueſtituram.
118 Concordia Afflicti ad Andream.
119 Concordia Afflicti non placet.
120 Feudum non incorporatum quando ipſo iure amittitur, nouum remanet.
121 Remiſſio culpæ ante ſententiam remanere facit feudum antiquum.

122 *And. nunquam ſibi contrarius, & quidquid dixit bene dixit.*
123 *Dominus non dicitur acquirere de nouo feudũ deuolutum ſed non amittere.*
124 *Remittere donare eſt, & doni datio tranſlatio dominij.*
125 *Vnus actus quandoque induest vnum tacitum, aliud expreſſum.*
126 *Præſupponit habitum priuatio.*
127 *Concordia verborum Andr.*
128 *Non facta executione ſemper feudum remanet nouum.*
129 *Quid propriè importet inueſtitura.*
130 *Originalis natura feudi attenditur.*
131 *Ad l. quod dicitur ff. de impen. in reb. dota.*
132 *Diſtinctio Authoris.*
133 *Sententia à qua eſt appellatum, habet vim à die confirmationis.*
134 *Vtrum Baro poſſit facere gratiam, aut compoſitionem lata ſententia.*
135 *Ius Regium eſt facere gratiam lata ſententia.*
136 *Procurabant appellari, vt poſſent componere.*
137 *Qui contra ſtatutum facit, peccat.*
138 *Vendentes infra tempus publicationis banhi ſcienter ſoluunt pœnam.*
139 *Magnificus Federicus Lõgus Aduocatus fiſci componebat in cauſa appellationis.*
140 *Deciſio magnæ Curiæ.*
141 *Aequior opi. vt in feudo ex pacto filij tantùm excludantur.*
142 *Duos caſus conſiderat Author vltra Andr. in illa q. propoſita.*
143 *Durante vita rebellis feudum ex pacto eſt Domini.*
144 *Qui non eſt condemnatus vt talis, non poteſt dici talis.*
145 *Rex legitimat ſpurium ad feuda ſine cauſa.*
146 *Feudum paternum. ideſt, ex pacto, feudum nouum, ideſt hæreditarium.*
147 *Remiſſo feudo ſeruiet vt prius ante rebellionẽ.*
148 *Intellectus verborum Andr. ex mente Authoris.*
149 *De feudo antiquo aliter ſoluitur adhoa, & aliter de nouo.*
150 *Adhoa ſoluitur ad rationem 26. quarti pro quolibet centenario.*
151 *Fructus liquidati pro taxanda adhoa creſcunt, non augent adhoam.*
152 *Vtrum reditus Portulaniæ nouiter empta taxentur in adhoa.*
153 *Deciſio Regiæ Cameræ, vtrum vniuerſitas præferatur Baroni in emendo Portulaniam.*
154 *Fuit confirmata in Conſilio Collaterali.*
155 *Feuda vetera ſeruiunt vt conſueuerunt antiquitus.*
156 *Vtrum auctis focularibus diminuatur rata adhoæ in vtilitatem Baronis.*
157 *Reſtitutio in integrum magis importat.*
158 *Reſtitutio in integrum importat reſtitutionẽ iurium perſonalium.*
159 *Reſtitutio in integrum importat etiã reſtitutionem patriæ præterentiæ.*
160 *Iſtud etiam procedit, ſi non eſt dictum in integrum, ſed ex indulto uel tenuo.*
161 *Indulgemus crimen & reddimus bona, quid importet.*
162 *Verbum reſtituo, prolatum à Rege plus importat quam prolatum à iudice.*
163 *Virtus verbi & poteſtas proferentis magis important.*
164 *Filij rebellium reſtituti gaudent in ſedilibus.*
165 *Reddo bona, ideſt retrodare.*
166 *Appellatione bonorũ vtrum veniant feudalia.*
167 *Princeps reſtituit natalibus ſpurium.*
168 *Non dubitabatur, niſi vtrum verbum reddo, importet de nouo dare.*
169 *Quid de proprietate verbi appellatione bonorum veniat.*
190 *Regnum iſtud eſt hæreditarium.*
191 *Omnia feuda in dubio in Regno ſunt hæreditaria.*
172 *Quid ſignificent verba reddimus & de nouo concedimus.*
173 *Quando conſtat de voluntate Principis non dubitatur.*
174 *Verba recipiunt intellectum à mente.*
175 *Quid importent in priuilegiis ſupradicta verba.*
176 *In claris non eſt opus coniecturis.*
177 *In dubio non recedimus à verbis.*
178 *Verbum ratione adificij mutat naturam ſuã.*
179 *Quando vltima derogent prioribus.*
180 *Intell. ad l. de his ff. de tranſact.*
181 *Limitationes ad illam legem.*
182 *Feudum gratia vtriuſque poſt acceptationem.*
183 *Feudum in dubio antiquum.*
184 *Intell. verborum Andr.*
185 *Feudum quando eſt penes dominum in dubio nouum.*
186 *Priuilegia confirmamus & de nouo concedimus.*
187 *Confirmatio nil noui iuris tribuit, ſed vetus confirmat.*
188 *Intell. verborum Andr.*
189 *Vltima quando derogant prioribus in iſtis verbis.*
190 *Alia coniectura requiruntur.*
191 *Aliqua verba proſunt pro coniecturis.*
192 *Verba confirmamus, & quatenus opus eſt de nouo concedimus.*
193 *Intell. Andr.*
194 *Qualitas actus in dubio importat feudum nouum vel vetus.*
195 *Verba parum apta ſignificant mentem.*
196 *Verba narratiua & diſpoſitiua.*
197 *Verba exequutiua nil addunt.*
198 *Seruitia impediunt reuocationem priuilegij.*
199 *Declarantur verba Andr.*
200 *Sententia eſt de iure Ciuili.*
201 *Factum notat lex.*
202 *Indulgendo Rex agit quæ ſolet.*

203 *De-*

203 *Declarantur verba dicti.*
204 *Res dubia notata cui aperiantur.*
205 *Appellatio eſt de iure naturali.*
206 *Reſtitutio non extenditur ad alienata.*
207 *Rex nõ reuocat conceſſa, nec expreſſe, nec tacite*
208 *Quod obſtat alteri non, obſtat mihi.*
209 *Multa ſunt vtilia penes alium, qui habet cauſam à me.*
210 *Maritus habet cauſam ab vxore, & è contra.*
211 *Reſtitutio pro pace multa ſpecialia habet.*
212 *Vtrum præg. edita Tore obſtet ille, qui poſſedit tempore rupturæ Atripaldæ.*
213 *Reſtitutus per viã iuſtitiæ recuperat alienata.*
214 *Seruitia inducunt perpetuitatem priuilegij.*
215 *Commendatarius dicitur vere dominus.*
216 *Regulæ Cancellariæ, quæ loquuntur de præbẽtis, habent locum in commendatariis.*
217 *Deciſio Sacri Conſilij.*
218 *Reſtitutio ſuper iuribus vtrum procedat.*
219 *Vtrum reſtitutus per viam gratiæ & iuſtitiæ recuperat fructus.*
220 *L. videamus. §. in fructuariis. ff. de vſur.*
221 *Rex eſt lex animata in terris.*
222 *Suſpenſus ab officio non recuperat fructus, ſi reſtituatur.*
223 *Emolumenta officij non ſunt ſimilia fructibus.*
224 *Excommunicatus non recuperat fructus.*
225 *Deciſio Sacri Conſilij.*
226 *Reſtitutus p viã gratiæ nõ recuperat fructus,*
227 *Reſtitutus virtute capituli pacis aſſimilatur reſtituto per viam iuſtitiæ.*
228 *Reſtitutus virtute pacis reſtituitur ad rem, quæ fuit ſua, ſed hodie non eſt ſua.*
229 *Reſtitutus ad rem, quæ non eſt ſua, non recuperat fructus.*
230 *Sententia declarat quem dominũ à primo die.*
231 *Reſtitutus ex compoſitione non habet fructus, niſi à die compoſitionis.*
232 *Deciſio Sacri conſilij.*
233 *Quando bonæ fidei poſſeſſor condemnari poteſt ad fructus.*
234 *Deciſio Sacri Conſilij.*
235 *Sententia debet eſſe lata ex iuſta & rationabili cauſa.*
236 *Sententia poteſt retractari aliis modis vltrà appellationem.*
237 *Sententia retractatur per inſtrumenta de nouo reperta, & impediunt exequutionem.*
238 *Deciſio Sacri Conſilij.*
239 *Reſtitutio in integrum vtrum impediat exequutionem ſententiæ Sacri Conſilij.*
240 *Deciſio Sacri Conſilij.*
241 *Deciſio Sacri Conſilij.*
242 *Deciſio Sacri Conſilij.*
243 *Reſtitutio in integrum ſemper impedit, quãdo præſentatur aliqua ſcriptura, q̃ facit ad cãm.*
244 *Examinatio nullitatis impedit exequutionem ſententiæ.*
245 *Nullitas principaliter intentata impedit exequutionem.*
246 *Deciſio Sacri Conſilij.*
247 *Deciſio Sacri Conſilij.*
248 *Deciſio Sacri Conſilij.*
249 *Cautela ne quis teneatur ad pœnam, dum de nullitate dixit.*
250 *Reſtitutio Regis non nocet Baroni.*
251 *Rex non remittit pœnam parte nõ remittente.*
252 *Prorex auget pœnam ob frequentiam delictorum.*
253 *Prorex remittit pœnam etiam non concordata parte ex cauſa.*
254 *Rarè hoc fiendum eſt.*
255 *Deciſio Collateralis Conſilij.*
256 *Feudum datur ſub pacto, quòd ſit fidelis.*
257 *Specifica reſtitutio magis importat.*
258 *In reſtitutionibus Principum verba ſunt intuenda.*
259 *Verba quæ intuenda ſunt.*
260 *Optio data an reſtitutione tollatur.*
261 *Quæ ſunt ampliſſima verba reſtitutionum.*
262 *Reſtitutio ad præbendam vacatam.*
263 *Reſtitutio vtrum extendatur ad bona alienata iterum reperienta reſtituenti.*
264 *Feudum deuolutum & deuoluendum, an & quando conceſſum dicatur.*
265 *Conceſſio terræ cum omnibus functionibus non taxatis extenditur ad futuras.*
266 *Augumentum quæ fit à flumine vice cenſitoris eſt*
267 *Deciſio Regiæ Cameræ.*
268 *Deciſio Regiæ Cameræ.*
269 *Exemptio à functionibus fiſcalibus, etiam à futuris.*
270 *Verba competiturum, quid importent.*
271 *Verba prolata à lege deſignãt extẽdi ad futura*
272 *Deciſio Sacri Conſilij & Regiæ Cameræ.*

Sum in text. qui literaliter in iſtis verbis conſiſtit.

QVIDAM VASALLVS CVM decrepitæ ætatis eſſet feudum ſuum in manu Domini ad hoc refutauit, vt Seium & Sempronium filios ſuos de eodem beneficio inueſtiret, vaſallo mortuo Sempronius ſine legitimo hærede Seio adhuc ſuperſtite deceſſit. *Lis* eſt inter Dominum tanquam nouum feudum ſibi delatum eſſe dicentem, & Seium paternum eſſe contendentem; eorum ſententia præualuit, qui dixerunt, hoc feudum quamuis refutatum nihilominus paternum eſſe.

1 DIVIDITVR † in duas partes, in prima ponit caſum, ſuper quo iudicium requiſitum eſt, in ſecunda deciſio. quæ eſt ibi, eorum ſententia præualuit.
2 Hoc dicit † redactus in compendium. Vaſallus ſi refutat Domino feudum, vt inueſtiat eius filios, feudum erit paternum, quauis refutatum, & vnus ſuccedit alteri.
3 Caſus † in terminis poteſt figurari. Pa-

ter

Refuto, vt inueſtias filios; ſufficit, vt feudum
30 antiquum remaneat † ſubrogatum ſapit na-
turam ſubrogati. l. ſi donatæ. §. ſponſæ. ff. de
don. inter vir. & vxo. cum ſim. & iſtum intel-
lectum verum ſenſit etiam And. in c. 1. §. aut
nupta filio. col. 2. qui. mod. feu. amitt. dum di-
31 cit † paternum à patre refutatum, vt filio de-
tur, paternum eſt, & allegat iſtum tex. ergo
ſufficit, vt remaneat paternum, quod ſit refuta-
tum, vt filio detur. Et ex his etiam infero,
32 quòd † qui dicunt refutationem ſine pactis
& conditionibus prædictis non operari feu-
dum remanere paternum, non bene dicunt:
nam in tex. noſtro non ſunt conditiones,
neque pacta. & tamen remanet paternum.
33 Vnde pro veritate nos concludimus, aut † va-
ſallus refutat ſuum Domino, vt inueſtiat fi-
lios, & feudum remanebit antiquum, quam-
uis refutatum: aut refutat Domino nihil di-
cendo, aut omnino, vel vt de nouo, & remane
bit nouum, & frater nõ ſuccedit. Et ſufficiãt
in caſus figuratione.

Primò no. ex iſto tex. ibi *de eodem beneficio*,
34 quòd † feudum eſt beneficium, ſimile in c. 1.
§. huius autem generis. ex quibus cau. feu.
amitt. & in c. 1. quæ ſit pri. cau. bene. amit.
35 per totum, ſed † accipitur pro officio. in c. 1.
§. quicunque. de pace ten. no. And. in c. 1. §.
ſimiliter ſi duo fratres. de feud. march. & pro
36 bat tex. noſter, qui † primò dicit *feudum in
manu Domini refutauit*, ſubdit *de eodem bene
37 ficio*, & ſic feudum appellatur beneficiũ † præ-
cedentia declarant ſequentia. l. quicunque.
C. de apoc. publ. lib. 12. l. ſi quis ex argenta-
riis. §. ſi initium ff. de eden. Et ideo aliàs fuit
38 dubitatum † vtrum mãdatum ad cauſas feu
dales ſufficiebat generale, aut vniuerſale ad
39 omnes cauſas? Dicebant quòd non: nam † in
beneficialibus non ſufficiebat mandatum ge
nerale, vel ad omnes cauſas. Ita Lapus in al-
legatione 70. allegat tex. in c. ſi annum. de
iudi. in 6 Francus & doc. in c. qui ad agendũ.
de procu. in 6. ergo nec in feudalibus, cum
feudum ſit beneficium, vt Cardi. in cle. 2. de
40 pœn. in p. q. ſecundò arguebant. In † manda-
to vniuerſali non veniũt cauſæ arduæ & gra-
uiores. c. quoad translationem. de off. deleg.
41 Sed † cauſæ feudales ſunt arduæ ob hominũ
dignitatem. l. iuſtiſſimè. ff. de ædil. edi. Andr.
in §. in generali. ſi de. feud. defunct. mil. &
in cap. 1. de capita. qui cur. vend. vbi etiam
Bal. ergo non veniunt cauſę feudales. Proba-
tur maior in cle. 2. de procur. Minor in con-
ſtitutione Regni proſequentes, & hanc opi-
firmat Affl. in d. §. in generali. col. 4. multis
42 motiuis. Licet dicat † fuiſſe iudicatum con-
trarium tempore ſuo. Et cum iſta q. eſſet ite-
rum diſcuſſa tempore meo in cauſa Illuſt.
Aſcanij Columnæ cum Ioan. Franciſco Re-
ſtiliano in S.R.C. in quo tractabatur de nul-
litate ſententiæ latæ in anno 1545. per Sa-
crum Conſilium: quia Leonardus de Gaieta
procurator dicti Illuſt. Aſcanij non erat pro-
curator ſubſtitutus ad cauſas feudales, ſed
tantùm ad omnes cauſas; Ego allegaui pro
43 nullitate, & † in anno 1555 referente Magni
fico Felice de Rubeis fuit dictum, ſententiã
eſſe exequendam oppoſita nullitate non ob-
ſtante. Actuarius Tramontanus.
44 Secundò nota, quod † refutatio alio modo
dicitur renunciatio. ibi dum tex. dicit. *In ma
nu Domini refutauit, vt filios inueſtiret*, &
And. noſter hic declarat in prin. quidam va-
ſallus refutauit ac renuit: & ſubdit inferius
dum dicit, renunciauit dico ad hoc, vt inue-
45 ſtiat filios ſuos. Ergo † idem eſt refutare quod
renunciare. Idem probatur in c. 1. §. & poſt
refutationem. de vaſal. qui contra conſtit.
Lot. vbi tex. dicit, poſt refutationem. & tamẽ
Andre. ſubdit, poſtquam renunciauit, non te
nebitur amplius vt vaſallus. Et ex his verbis
etiam quidam fundabant contra illam opin.
And. quòd refutatio non debet habere ele-
gans nomen, cum ſufficiat renunciare. Nam
hic non loquimur de illa refutatione, quæ fit
agnato proximiore, de qua per Andr. in d. §.
et ſi libellum. col. 2. quæ requirit elegans no-
men, ſed in refutatione, quæ fit Domino, vt
in hoc tex. in d. §. & Poſt refutationem. ſuffi-
46 cit renunciatio, & † illa dicitur vera renun-
47 ciatio. Et † cum fit in manu Domini, vt dicit
tex. non requiritur aliquod nomen elegans,
ſed ſufficit, quòd ſit finis & quietatio. Et li-
cet in d. c. de eo, qui finem fecit agnat. vocet
pactum ibi erat refutatio inter agnatos, &
48 contractus ibi interuenerat, cum † verbum
pactum comprehendere poteſt quemcunque
49 contractum, cum † ſit duorum placitus. Et ſic
ibi potuit interuenire contractus, & non offi
cit opin. Andr. nec tex. in d. §. & ſi libellum.
ibi quaſi refutatio, quòd non ſit propria re-
futatio: nam dictio quaſi, eſt expreſſiua ve-
ritatis. And. in c. 1. verſi turpiter. col. 2. qui.
mo. feu. amitt. alleg. text. in l. 1. ff. de tranſa.
Alexand. in l. ſi id quod. §. quod autem. nu. 3.
ff. de acquir. poſſ.

Nota tertiò ex iſto tex. ibi. *in manu Domi-*
50 *ni*, quòd † feudum, de quo in text peruenit in
poſſe Domini, & ſic in eius dominio & poſ-
ſeſſione l. Titius. ff. de ſeruis exporta. l. manu-
miſſionis. ff. de inſt. & iur. ſuadet totus titu-
lus. ff. & inſtitut. de manumiſſis teſtamento.
51 quaſi † manumiſſio, id eſt miſſio à manu. &
quandoque, poteſtas domini Regis ſignifica
tur, in l. 2. in prin. ff. de orig. iur. Hinc ſole-
52 mus dicere, quando † alienatur res in eccle-
ſiam, peruenire dicimus penes manum mor-
tuam. And. in c. 1. de alie. feu. allegat glo. in
c. ſi gratioſè. de reſcrip. in 6. Lucas de Penn.
in l. ſi quis. C. de diuer. præd. lib. 11. Paris de
53 reintegratione fol. 144. melius † eſſet dice-
re, manum perpetuam. Boer. deciſ. 263. nu.
10. glo.

Digitized by Google

10. glo. Pariſien. in. §. 41. q. 12. nu. 54. Vn-
54 de † manus poteſtatem ac dominium impor
tat, inde leuare manum ſignificat à ſuo do-
55 minio feudum dimittere, vnde † in manu Do
mini refutare, vt dicit tex. noſter, ſignificat
in dominium & poteſtatem, ac poſſeſſionem
Domini feudum dimittere, & relaxare. ita
Budeus in l. 2. ff. de orig. iur. & in l. hacte-
nus. ff. de euictio, gloſ. Pariſ. in §. 37. glo. 8. in
princi. Et iſto erat fortis ratio pro Domi-
no, ꝙ poſtquam feudum erat relaxatū in ma
nu Domini & in eius dominio, inueſtiendo
poſtea filios videbatur de nouo conceſſiſſe,
& quòd frater non ſuccedebat fratri: ſed
56 quia † iſta manus importat etiam vt in ſub-
iecta materia, ad tex. in l. ſi vno. ff. loca. &
ita eadem glo. Pariſ. in tito. 1. §. 1. glo. 4. in fi.
ideo non importat aliquid de nouo; ſed fuit
in manu Domini relaxatum, vt inueſtiret fi-
lios, non importabit dominium neque poſ-
ſeſſionem, ſed ſolum facultatem, vt inueſtiat
filios refutantis. Vt in ſimili fuit dubitatū.
57 Quidam † vaſallus ſubmiſit ſe in manibus
Domini, & remiſit ſe gratiis Curiæ pro quo-
dam delicto. Baro condemnauit & compo-
ſuit in magna ſumma, Vaſallus conqueſtus
in magna Curia Vicariæ propter indebitā
compoſitionem. Quid dicendum? Bal. in l.
ſocietates §. 1 ff. pro ſocio, tenet quòd non
obſtante illa remiſſione in manibus Domi-
ni, ſi compoſitio eſt immoderata, non tenet
renunciatio, allegari ſolet text. in cap. veni-
ens, de renun. Et ideo cum Magnificus Iaco-
bus Caracciolus Baro Sicigniani cōpoſuiſ-
ſet quendam notarium in ducatis ducentis,
58 qui gratiis Curiæ ſe remiſerat, habito † recur
ſu ad magnam Curiam, fuit reuocata com-
poſitio & liberatus, non obſtante remiſſione.
Et cum eſſet appellatum ad ſacrum Conſiliū
de menſe Decembris 1574. fuit decretum,
Remiſſa eſt. *Anibal Caſa, Secretarius*. Vnde
talis remiſſio in manus Domini, intelligitur
vt boni viri. Et non abſimile eſt de quibuſ-
dam vaſallis, qui aufugiunt à carceribus Ba
ronum & recta via veniunt in magna Curia,
vel ad inueniendum Baronem, ꝙ non tenea-
tur de fracto carcere, per tex in l. ſi quis. §.
item apud Iulianum. ff. de ædil. edi. & in d. §.
apud Labeonem. & etiam in eo, qui fuit cau-
ſa deprecandi Baronem per medium aliquo-
rum, vt non teneantur, in d. l. ſi quis, verſ. ſi
verò matrem. & in l. bouem. §. qui amicom.
ff. de ædil. edict. Innoc. in d. c. veniens, de re-
nunciat. Et ideo cum aliàs in anno 1553. qui-
dam vaſallus ciuitatis Vici Illuſtriſſimi Fede
rici Carrafæ aufugiſſet & veniſſet in Magna
Curia Vicariæ, dum moleſtaretur de fracto
carcere in S. R. C. per Magnificum Felicem
de Rubeis, Regium Conſiliarium fuit remiſ-
ſus Illuſtriſſim. Marchioni, vt procedat in
cauſa de iuſtitia circa pœnam fracti carce-
ris. Et ita vidi obſeruari tēpore meo in quo-
dam notario terræ Atiſſæ Illuſtr. Marciano
nij Columnæ, referente Magnifico viro Sci-
pione Aretino Regio Conſiliario & erudito
& conſcientiato, dum fuit Iudex magnæ Cu
riæ Vicariæ in anno 1554. nunc Cardinali Il-
luſtriſſimo & Reuerendiſſimo, quem ſpero
Pontificem Maximum. Vnde non importat,
ꝙ tex. noſter dicat, in manu Domini, non per
hoc feudum nō erit paternū in poſſe filiorū.
Nota ex iſto tex. principalem diſpoſitio-
59 nem, ꝙ † quando fit refutatio in manu Domi
ni, ad hoc vt filios inueſtiat, feudum remanet
paternum, quamuis refutatum. Secus dicit
Andr. quando refutatur, non ad hoc vt filij
inueſtiantur: quia tunc ſi concedatur alteri,
vel eidem, feudum erit nouū. l. ſi. C. de remiſſ.
pigno. vbi vendita re per debitorem cum cō
ſenſu creditoris, hypoteca videtur remiſſa:
Si autem iterum acquireretur debitori, non
60 reincidit in hypotecā, hoc † intelligit glo. ſi.
ibi in fine, niſi ex cauſa antiqua redhibitoriæ
vel adiectionis in diem. Si autē ex noua cā,
vt pote legato aut donatione non reincidit.
Hoc facit pro opi And. quòd ſi feudum recō
cedatur erit nouum, quando ex noua. Sed cō-
ſidera, quid voluerit dicere text. dum dicit
erit paternum nihilominus refutatum, niſi ꝙ
61 refutatio cauſat feudum nouum: iſta † dictio
quamuis, ſtat multiplicatiuè & augmenta-
tiuè. l. tutor. §. 1. ibi *quamuis ſtellionatus crimē
committat*. quem ad hoc allegat Loffr. in c.
Imperialem. §. præterea ducatus. de prohib.
alie. per Feder. col 4. fol. 61. & idem probat
text. in l. quamuis ff. ſolu. matr. quem allegat
Riminal. Iun. in l. 1. ff. de officio eius. nu 350.
vnde erit paternum quamuis refutatum: Sed
62 reſponde, quòd † iſte text. non intelligitur de
illa refutatione, quæ in d. §. ſed. & res. & in d.
§. & ſi libellum. quæ fit in proximiorem ſine
miniſterio hominis, aut domini, ſed de refu-
63 tatione, quæ fit domino † nihil dicendo, ſim-
pliciter, aut in omnem cauſam. aut de nouo
inueſtiret, ſemper feudum nouum remanet,
& propterea tex. vult dicere nihilominus feu
dum eſt paternum, quamuis refutatum do-
mino, quia non eſt ſimpliciter nil dicendo,
neque in omnem cauſam, neque vt de nouo,
64 ſed vt filios inueſtiat. Et † ſic dictio quamuis
retinet naturam ſuam, ſed refutatum. i. Do-
mino. Ampliatur diſpoſitio iſta, vt nedum
feudum remaneat paternum, ſi refutat, vt in
65 ueſtiat filios † ſed etiā ſi inueſtiat nepotes, dū-
modo ſint ꝓximè ſucceſſuri, cū iura in d. §. ſed
& res. & in d. §. & ſi libellū. ꝓcedāt in ꝓximè
ſucceſſoribus: Nam eadem eſt ratio & diſpo
ſitio, cum † appellatione filiorum veniant
66 nepotes. l. liberorum. ff. de verb. ſignif. quem
allegat Andr. in c. 1. §. ſi quis milites. Imper.
Lot. & in d. §. & ſi libellū. col 4. Imò quādoq;
veniūt nepotes ex filia. l. cognoſcere. §. libel-
lorum.

Digitized by Google

lorum. ff. de verb. ſign. quem allegat And.
in c. 1. verſic. filij tantùm de ſucceſ. feud. & ſic
noſter rex. procedit in quibuſcunque proxi-
mè ſucceſſuris.

Et iſta ſufficiant pro textualibus.

67 Gloſa † diuiditur in duas partes principales,
in prima declarat tex. in ſecunda quærit, &
eſt ibi. *huic ſimile*, aut ſecundum Modern. ad-
ducit ſimile. Rurſus prima pars ſubdiuidi-
tur in aliam partem, in qua declarat primã
intelligentiam gloſſæ.

Sum in prima parte, dicitur in tex. ꝙ hoc
feudum refutatum in manu Domini, vt inue-
ſtiat filios, nihilominus eſt paternũ. glo. ſub-
dit, niſi refutatio eſſet facta omnino, vt eos
tamquam de nouo inueſtiret. Et licet poſtea
in ſecunda parte iſtius primæ partis allegat
text. in d. c. 1. de eo qui finem fecit agna. ta-
men text. probat hanc primam intelligen-
tiam, ſecundam intelligentiam glo. noſtræ
probat glo. ibi vt dicemus, in d. c. 1. tres erãt
agnati, primus feudum tenens refutauit
ſecundo proximiori, moritur ſecundus. Du-
bitatur quis admittatur ad feudum? Dicit
tex. ꝙ ille primus, qui refutauit pacto non
obſtante, niſi primus refutaſſet quaſi de no-
uo vel in omnem cauſam: quia tunc non ſuc-
cederet: ſubdit gloſ. in 2. par. iſtius pri-
mæ partis, quòd hoc, ꝙ iſte primus refuta-
68 uit in omnem modum, intellige † conſentiẽ-
tibus alijs agnatis, ad quod feudum eſſet re-
uerſurum, vt notatur in d. §. præterea. qui.
mod. feu. amitta. vbi text. dicit. ꝙ qui patitur
alium inueſtiri, qui ſecundum rectum mo-
rem inueſtiri nõ debebat, nullo modo habet
regreſſum: & ſic opus eſt conſenſus illius, qui
ad feudum peruenire poterat. ſed glo. fin. in
d. c. 1. de eo qui finem fecit, melius probat in
verſiculo, quaſi nouum, dum dicit, quantum
ad eum qui refutauit, non quantum ad aliũ
qui non refutauit, niſi eius conſenſu fieret,
tunc ipſi forte noceret d. §. præterea. ſupra
qui. mo. feu. amit.

Sum in ſecunda par. quæ videtur oppone-
re contra text. cum talis refutatio non vide-
69 tur valere † cum ſit ſimile ei, qui ſoluit, vt re-
70 petat, vt non videatur verè ſolutum. ſic † qui
refutat, vt reinueſtiat, non videtur verè re-
futaſſe. & ſic nihil agit, & talis refutatio non
tenet. l. qui ſic. ff. de ſolue. Andr. intelligit
hanc gloſ. vt quærat aliquid addi, refuto pa-
ternum feudum, vt me de paterno reinueſti-
as, non valet ſecus ſi de nouo dicimus.

Ex qua glo. literaliter declarata colligo
limitationem ad tex. vt non procedat, quan-
do refutatio eſſet facta Domino ſimpliciter,
nil dicendo, vt inueſtiat filios meos, vel om-
nino, vel in omnem cauſam: iſtæ ſunt eædem
limitationes, quas tradit tex. in d. c. 1. de eo,
qui finem fecit agna. & reaſſummit ibi And.
in 2. colum. verſ. primus caſus, quę refutatio
vocatur realis: Nec te moueant verba for-
71 ſan poſita in inſtrumento † omnino detina-
uit atque refutauit, quia non ſunt excluſiua
in caſu mortis refutatarij, & admittitur re-
futans: quia nunquam eſt mentia partium
admitti Fiſcũ, niſi in linea finita. & ita Loff.
72 in cap. 1. de natu. ſucc. feu. fol. 50. Et † hoc du-
bium bis deciſum fuit tempore meo in Re-
gia Camera, primò in cauſa Ducis Vrbini
cum Regio Fiſco ſuper dohanella Aprutij re-
futata mortuo refutatario, in qua cauſa alle-
gauit Dominus Floccarus lector feudorũ, &
obtinuit. Et iterum in anno 1561. tempo-
73 re † eruditi Feudiſtæ Pauli de Magnanis me
aduocato, in cauſa Magnificæ Conſtantiæ
de Sangro monialis non profeſſæ ſuper ca-
ſtro ſãcti Angeli in crupta, quod fuerat eius
fratris mortui ſine filiis, & non obſtante re-
74 futatione fuit admiſſa † & deciſum in Regia
75 Camera. Nec obſtant illa † verba, refutauit
omni iuri, quod habet & habere ſperat & po-
terit. Quia non propter iſta dici poteſt re-
futatio realis, & omnino ſemper eſt perſona-
lis, & tollit tantùm de medio. ita Bal. in c. 1.
ſupra Imper. Lot. col. 1. verſ. 2. concluſio. &
col. 3. in conſ. 181. ad euidentiã. 3. vol. Aret.
in conſ. 3. Corn. in conſ. 80. vol. 4. Curt. Sen. in
conſ. 49. nu. 79. Curt. Iun. in conſ. 101. nu. 10.
76 per totũ. Quibus non obſtantibus † non eru-
buit quidam aduocatus in quadam cauſa te-
neretur refutationem fuiſſe omnino contra.
77 † quam fuit deciſum per D. Villanouam in
S. R. C. nolo nominare cauſam: quia veritas
odium parit. Et propterea nos aduocati
78 † ne teneamur ſemper cum iuuenibus contẽ-
dere, facimus addere à notariis in illis ver-
79 bis † nihil reſeruans, &c. niſi ea quæ rata ma-
nẽte refutatione de eius natura euenire poſ-
80 ſent. Hæc † clauſula non erat neceſſaria tem-
pore eximiorum Conſiliariorum Ioannis
Thomæ de Minadois, Marini Friciæ, aut tẽ-
pore magnorum aduocatorum Ioannes An-
geli Piſanelli, Franciſci Albertini: Cogni-
81 tio † cauſarum feudalium vt certis perſonis
demandata eſt à conſtitutionibus Regni. Ita
certis perſonis interpretanda conceditur,
82 non † omnis doctor ſcit feudalia iura: & cum
iſti non inueniunt, quæ quærunt apud Capi-
cium & Camerarium, aut Marinum, defi-
ciunt, ſtudeant. Vereor ꝙ ni fuiſſet optimus
feudiſta Fabius Marcheſius Cõpater meus
83 Vicecãcellarius benemeritus oblinioni da-
retur, inter nos aduocatos vix hodie ſuper-
eſt temporum calamitate, qui illa doctiſſi-
mè legat.

Secunda concluſio, ꝙ feudum paternum
non poteſt refutari aut renunciari, vt nouum
Domino, niſi conſentientibus agnatis apud
84 quos erit recaſurum. Quæro † qui ſint iſti a-
gnati in terminis huius capituli: nã in hoc
c. non curatur ſi feudũm fuit nouum, vt And.
dicit

Google

dicit in princ. paternũ vel nouũ, non eſt vis, ſi feudũ eſt nouũ, in perſona patris: quia ipſe acquiſiuit, poteſt refutare, vt de nouo inueſtiatur, nec requiritur aliquis conſenſus agnati: quia (vt diximus ſupra in verſic. feu-
85 dum, in rubrica) feudum † ex pacto & prouidentia nouum poteſt alienari ſine conſenſu agnati: ſi autem ponimus feudum eſſe antiquum ex pacto, eſt contra tex. noſtrum, qui hoc non aperit & And. hic, qui in prin. dixit nouum aut paternum, non eſt vis, & quando eſſet ex pacto & prouidentia antiquum, vana eſſet dubitatio tex. quin non remaneat paternum, nulla valente vel manente, cum nedum mortuo Sempronio, vt in tex. imò omnibus mortuis Dominus non poſſet prætendere eſſe nouum, neque Domino refutari poteſt omnino, neque in omnem cauſam: ſi autem ponimus eſſe nouum in perſona patris, iſti filij tantum eſſent agnati, alij ſupereſſe non poſſent: quia in feudo nouo agnatus
86 non ſuccedit: iſte † conſenſus non eſt ſimplex
87 patientia, vt glo. in d. §. præterea. ſed † concurrit actus extrinſecus: vt quia receperũt in feudum nouum. ita And. ibi col. 2. verſic. quid ſi alius bene facit glo. in c. 1. in fine in verſi. patientia. ſi de inue. q. oria. And. in c. 1. col. 8. de nat. ſucc. feud. Vnde cum iſti met, qui receperunt feudum paternum vt nouum, ſibi præiudicauerunt, nõ ſunt in hoc cap. alij
88 agnati. Et ideo ego teneo And. † q hic feudum ſit nouum vel antiquum non eſt vis, & glo. intelligo generaliter, q in feudo paterno nulla valeat refutatio Domino, niſi conſentientibus agnatis, & non in terminis cap. noſtri.

Tertia concluſio glo. quòd non valet refutatio, vt me reinueſtias de eodem feudo-niſi aliqua noua qualitas addatur, vt Andr., dicit, ſed conſidera, q glo. iſta voluit opponere contra tex. primò, quando pater facit
89 refutationem, vt filios inueſtiat † quia pater & filius eſt vna & eadem perſona. l. in ſuis. ff. de lib. & poſthu. l. cum miles. ff. ex qui. cau.
90 maio. vbi † poſſeſſio patris eſt poſſeſſio filij. l. fi. C. de impub. & aliis ſubſtit. videtur quòd non valeat, prouequi ſic ſoluit, vt repetat, nõ videtur ſoluere, & ſic dominus ſuccedat, & Domino aperiatur. Secundò glo. voluit di-
91 cere, quidquid † acquirit filius acquirit patri, nec momento ſtat apud patrem. l. placet. ff. de acq hæred. ergo talis refutatio vt inueſtiat filios; nulla eſt, quia ſtatim reacquiritur patri. Tertiò, vt iſta refutatio valeat, opus eſt, vt mutetur qualitas feudi paterni.
92 Cum † facta refutatione, vt me reinueſtias, non valet, ſi non eſt mutata qualitas, vt qui ſic ſoluit, vt repetat. l. qui ſic ſoluit. & ſic omnia ſunt oppoſita contra tex. pro maiori intelligentia. Afflict. hic in fi. col. ſuper gloſ. dicit. Videas per te, & relinquunt foueam
93 apertam: Quidam † noui Feudiſtæ dicunt, quòd iſta refutatio fuit facta in manu Domini, & non filiis, & meritò: quia non immediatè à patre filiis ſed mediante Domino:
94 ſed † conſiderandum, quòd licet pater & filius ſit fictè vna & eadem perſona, non eſt verè ſed interpretatiuè, & propterea poteſt fieri refutatio à patre, vt reinueſtiat filios, qui non ſunt verè eadem perſona, vt eſt ipſemet in d. l. qui ſic: nec tex. in d. l. placet. procedit:
95 nam † ſi immediatè fit hic actus à patre non reacquiritur patri, quãdo pater donat filios, quia cenſetur aduentitium. glo. in l. frater à fratre. in glo. magna. ff. de condi. indeb. quã ibi ſequuntur Iaſ. col. fin. & num. 44. Moder. Caccialup. in repet. num. 76. & num. 94. alia eſt glo. in l. ſi quis pro eod. §. 1. & ibi Bart. Imo. ff. de fideiuſſo. aut mediatè per manũ Do-
96 mini: & † quia videtur hoc à Domino fieri, neque patri reacquiritur. l. cum multa. vbi Bat. Bal. & doctor. C. de bon. quæ liber. vt
97 † nec vſumfructum habeat. Bart. in l. 1. §. nec caſtrenſe. ff. de collat. bono. Andr. in cap. 1. §. valuaſſores. colum. 2. de his qui feu. dar. poſſunt, in cap. 1. §. huius autem generis. ex qui. cauſ. feu. amitt. in fine, & Curt. in tract. feudo. in 3. part. in 4 q. verſic. quomod. aſcend. ſucc. Boer. deciſ. 199. Loff. in d. cap. Imperialem. §. præterea ducatus. col. 1. ſol. 63. & in conſil. 10. vbi declarat dicta And. in d. §. & ſi libellum. col. 4. Vnde cum non ſit vna & eadem perſona, quæ refutat, & quæ inueſtiatur, ſed alia, quòd non eſt in d. l. qui ſic ſoluit. vbi eſt
98 eadem perſona † & ſic remanet declaratus tex. cum gloſ. ſubtiliter & ingenioſè.

Sum in lectura Andreæ. Et in primis vi-
99 diſtis, quòd Andr. non curat, q † feudum in hoc tex. ſit quæſitum per patrẽ vel antiquũ, cum vtroque caſu in perſona filiorum, quib. refutatur, non eſt nouum, ſed ſemper paternum. Bal. hic videtur ſentire, quòd feudum erat paternum, & ideo remanſit paternum, quia dictum fuit, vt reinueſtiat de eodem feudo, ponderando ibi illud verbum de eo-
100 dem: nam † dictio idem, eandem ſubſtantiã ſignificat. Afflict. hic col. fin. 5. nota. ſequitur Bald. & allegat pro illa dictione idem, tex. in l. cum hi. §. idem ff. de tranſac. in c. de multa. §. hoc idem, de præben. Ego non recedo ab intellectu And. vt tex. intelligatur, ſiue feudũ ſit paternum, vel nouum non eſt vis, cũ tex. non aperiat. Nec me mouet ponderatio de eodem feudo: nam vt argumentum procederet, opus eſſet, primò indubitatum eſſe, tex. intelligi de paterno, vt illud verbum eodem, operari poſſet, quod dicit Bal. ſed cum hoc ſit obſcurum, illa dictio hoc operari nõ
101 poteſt. Secũdò, licet dictio idem, faciat ſpecificam relationem, vt optimè Alex. in l. 2. ff. ſi cer. peta. in prin. tradit Aldobrand. in §. 1. num. 36. inſti. de legi. patr. tut. tamen non

ſigni-

num. 36. inſti. de legi. patr. tut. tamen non ſi-
gnificat eandem qualitatem, ſed ſimilem,
probat text. in l. 3. in fin. ff. de duo. reis. Vbi
102 † duorum reorum eadem eſt obligatio & ta-
men diverſæ ſunt qualitates, & in ſpecie. l.
eandem, in fi. ff. eod. titul. l. ſi non ſortem. §. li-
bertus. ff. de cond. indeb. vocantur eadē ope-
ræ. in l. 3. C. de neg. geſt. ibi *eandem actionem*
habebis, & tamen non datur niſi vtilis & non
directa, & ſic datur ſimilis. Sic in propoſito
de eodem feudo refutato, non quòd ſit pa-
ternum. Et ita de hac dictione idem, con-
ſiderat idem Aldubr. in §. ſciendum. num. 22.
vſque ad 25. inſtit. de ſatiſda. tutor. Vnde non
eſt tutum argumentum à prædicta dictione
103 eodem. † Pro opi. Bal. poſſet conſiderari, ꝙ
in dubio cenſetur potius feudum antiquum
quàm nouum, vt ſentit Andr. in c. 1. verſi. ſi
verò dominus. de grad. ſucc. in feu. maximè
quia vaſallus refutās erat in poſſeſſione, quo
caſu ſemper antiquum præſumitur, vt Bald.
ibi col. fin. ſuper verbo nouum. & ſubdit. ꝙ
104 † ei, qui dicit eſſe nouum, incumbit onus pro
bandi, & idem dicit Bald. in c. 1. in princip. ſi
de feu. de fun. milit. contro. ꝙ quādo conſtat
eſſe feudum eſt antiquum. Alex. multa in cō
ſil. 15. vol. 5. Decius in conſi. 269. Vnde poſt-
quam præſumitur eſſe antiquū quando text.
dicit. *Quidam habens feudum*, intelligo anti-
quum. Vnde bona eſſet illatio text. quando
dicit de eodem. i. antiquo, vt Bal. hic dice-
bat: ſed quia non ſemper præſumitur anti-
105 quum † niſi quando tractatur inter Domi-
num & agnatum de ſucceſſione: non quan-
do vaſallus refutat Domino, non habet iſtam
præſumptionem, nam illa naſcitur ex poſſeſ-
ſione, in qua reperitur agnatus mortuus, vt
in §. inter filiam & in §. defuncto. eod. titu. ſi
de feu. defunct. mili. ſed vide, quòd Andr. in
d. §. & filius fratris. col. 3. Imper. Lot. ſentit,
ꝙ in c. feudum erat paternum, dum dicit, nā
paternum eſt feudum à patre refutatum, vt
filio detur, in perſona filij, cui collatum eſt,
paternum nihilominus erit, non obſtante ꝙ
fuit collatum filio, vt infr. de vaſ. decrep. æta.
c. 1. Et ſic videtur, quòd hic erat feudum pa-
106 ternum: ſed intellige † ꝙ And. dicat, eſſe pa-
ternum in poſſe filiorum, non autem pater-
num in poſſe patris refutantis. Et ſic rema-
net declarata opin. Andr. ob omni ſcrupulo.

In verſi. ſed nunquid, Andr. quærit: vaſal-
lus commiſit culpam contra Dominum ta-
liter ꝙ feudum eſſet amiſſum: Dominus re-
107 mitti culpam † verum feudum remaneat pa
ternum an nouum, vt habebat iure primæuo
ante commiſſam culpam: & iſta eſt propria
materia huius capit. referam opin. Andreæ
in ſumma. Aut delictum eſt tale, quod requi-
rebat ſententiam pro auocando feudum. Aut
eſt tale, quod ipſo iure priuatus eſt. Primo
caſu, ſi opus eſt ſententia, aut fuit remiſſa
culpa ante ſententiam, poſt ſententiam And.
108 nil dicit. ſi ante ſententiam † remiſſio ſequēs
non mutat qualitatem feudi, & remanet an-
tiquum: ſi verò priuatio eſſet ipſo iure, feu-
dum eſt nouum & de nouo datum.

Pro intelligentia iſtorum verborum eſt
ſciendum, quando dicatur perdi ipſo iure,
& quando per ſententiam. And. inferius vi-
detur dicere, quòd quando quis commiſit
crimen læſæ maieſtatis omnia bona ſunt
confiſcata ipſo iure ex verbis Azon. & in
princip. 2. col. dicit. Nam vbi feudum eſſet
perditum ipſo iure non ſufficeret felonia, aut
culpam remitti, vt bona recuperet: & ta-
men idem And. in cap. ſancimus. col. 1. quo
109 tempore mil. dicit, ꝙ † in crimine læſæ Ma-
ieſtatis requiritur ſententia, & in cap. 1. ſi
vaſ. feud. priue. & in c. 1. de feu. ſine culpa
non amit. poſt multa requirit ſententiam
declaratoriam ad auocandum poſſeſſio-
nem. Vnde non ſolum in culpa indire-
cta, ſed in culpa directè contra Dominum
requiritur ſententia. Vnde in omni cul-
pa contra Dominum requiritur ſententia:
quando priuatio eſt ipſo iure. Andr. in
110 cap. ſancimus. declarat † quando eſt notoriū
tenendu caſtrum debellatum cum inſigniis
inimicorum, tunc non requiritur ſententia
ſed bona ſunt deuoluta ipſo iure. Vnde in
primo caſu quando per ſententiam in omnē
culpa contra Dominum, quando ipſo iure in
notorio facti permanentis. Quando poſt
ſententiam Andr. non loquitur, forte quia vi-
detur ipſe æquiparare, quādo ipſo iure, vt di-
cemus. Primum caput ſuæ diſtinctionis pro-
bat. Si ſumus in caſu, quo requiritur ſenten-
111 tia, & remiſſio culpæ fuit ante ſententiā † cul
pa eſt extincta per remiſſionem. l. ſi vnus. § ſi
pactu. ff. de pact. ergo non dicitur culpaſſe, di
cit tex. in §. ſed ſi pactum. Actio iniuriarum
naſcitur ex contumelia, ſi pacto remiſſa eſt
actio iniuriarum, non poteſt amplius agi,
etiā ſi ex nouo pacto recederetur à remiſſio-
ne: qa iā pacto nudo eſt ſublata prima actio,
vt in l. ſi tibi §. quædam, eod. tit. & ſic remiſſa
actione iniuriarum non proceditur in cauſa.
Sic remiſſa culpa ante ſententiam feudum
non amittitur & remanet ſicut erat ante ſen
tentiam: nec poſſet Dominus agere, vt va-
ſallus feudum perdat. quia remiſſa culpa, &
112 † ſi dominus abſq; ſententia feudum occu-
paſſet, vaſallus ageret ad poſſeſſionem recu-
perandam, hoc probat tex. in d. c. ſancimus.
in. 2. quo temp. mil. ibi. *damnetur* & ibi And.
col. pen. quòd culpa debet eſſe cōuicta, & di-
citur Dñm malo mō capere poſſeſſionē abſq;
ſeñā, & cogit illā reſtituere, vt ꝓbat tex. in c.
1. ver. ſi verò vaſallus. de mil. vaſ. q. cōt. eſt &
113 dum tex. ibi dicit † malo ordine, ſubdit And. i.
per vim, & aliàs And. in d. c. Imperialem. §. il-
lud. de prohib. feu. alie. per Fede. col. 4. decla

rando illa verba in d. §. ſi verò, malo ordine,
malo modo, ſine iudice & ſine iuſta cauſa, &
ſine ordine iudiciali. in l. nullus. C. de iudæ.
& idem And. in cap. 1. §. rurſus. quibus mod.
feud. amit. in princ. dicit malo modo. ideſt
114 ſine iuſta cauſa. Et † ſi poſſet vaſallus iſto
caſu recuperare poſſeſſionẽ à Domino, mul-
to magis à quolibet poſſeſſore, cui Dominus
conceſſiſſet, & ſi Dominus aut poſſeſſor ex-
ciperet de culpa, replicaretur de remiſſione:
ſi autem remiſſio non eſſet facta, & Domi-
nus poſſideret, & vaſallus ageret, excipiet
Dominus per modum contradictionis de
115 culpa, vt † facit exhæredatus cõtra inſtitutũ
querelam inofficioſi exponendo. l. Papinia-
nus. §. ſi filios. ff. de inoffic. teſtam. de quo plu
ra tractaui in 8. allegatione, & vide pro hoc
tex. Paul. de Caſtr. in conſi. 171. vol. 1. & eum
notat Andr. in c. 1. de controuer. inter vaſal.
& empt. in fin. & in c. hac edictali. §. ſi quis
verò. lo primo, de pace iuram. firm. & in cap.
Imperialem. §. inſuper. in princ. de prohib.
alie. per Fed. Et ſi agit contra vaſallum, & ip
ſe replicabit habuiſſe in feudum, replicabi-
tur eſſe amiſſum ob culpam, quando ipſo iu-
re, & quando per ſententiam, agetur vt
damnetur.
116 Per † iſta verba And. in ardua cauſa hære-
dum Pauli Reſtiliani, quorum bona fuerunt
ante ſententiam confiſcata, & conceſſum ca-
ſtrum Rapini in commendam Illuſtr. quon-
dam Aſcanio Columnæ. Compoſito Paulo
Reſtiliano fuit conuentus Illuſt. Aſcanius ſu
per reſtitutione caſtri Rapini, & nos replica
bamus de culpa, & hæredes Pauli de com-
poſitione, & ſic fuit condemnatus Illuſtr. Aſ-
canius ad relaxandum caſtrum Rapini de an
no 1545. referente doctiſſimo Conſiliario
Ioannethoma de Minadois, verè recolendæ
memoriæ. Actorem magiſter Tramõtanus.
Sed contra primum caput inſurgit Afflic.
colum. 5. & allegat Andr. in cap. 1. §. ſed, &
117 res. colum. 3. vbi dicit † ſi Dominus culpã,
per quam feudum perditum erat, remiſit va-
ſallo, an vaſallus petat nouam inueſtitu-
ram? Reſpondit Andr. ſi Dominus habuit
poſſeſſionem feudi, tunc retraſlata poſſeſſio-
ne eſt nouum feudum, & tenetur petere in-
ueſtituram, aut non habuit poſſeſſionem, &
ſemper vaſallus poſſedit. Et tamen Andr.
nunquam hic conſiderat talem tranſlatio-
nem poſſeſſionis. Imò quando Dominus ha-
buit, illam reſtituere tenetur. Secundò Affl.
allegat And. in d. §. & filius fratris col. 3. vbi
indiſtinctè dicit, quòd remiſſa felonia per Do-
minum, feudum remanet antiquum. Ego
addo, quòd idem dixit Andr. in cap. 1. verſic.
aut nupta. col. 2. qui. mod. feud. amitta. Affl.
118 noſter hic † vult ſaluare Andr. quòd in d.
§. ſed & res. loquatur, quando feudum eſt
deuolutum ipſo iure, & Dominus incorpora-
uit illud, & cœpit poſſeſſionem: nam tunc
ſi remittit culpam, erit nouum: ſi autem
non incorporauit, & remanſit penes vaſal-
lum criminoſum, remiſſa culpa erit anti-
119 quum, ſed † iſta concordia non ſatisfacit:
nam eſt contra verba Andr. hic in 2. colum.
in pricip. dum dicit in ſecundo caſu, quan-
do feudum aperitur ipſo iure iſta verba for-
malia. Cum offendit Dominum, totum
eſt Domini, licèt feudum, & feudi poſſeſſio
fuerit apud vaſallum, tam remittendo cul-
pam, & propterea reconcedendo de nouo
videtur tradere, & ſic etiam quòd non ſit in
corporatum fiſco, quando ſumus in ſecun-
120 do caſu † videlicet quando aperitur ipſo
iure feudum reconceſſum, nouum efficitur
quod ſit verum, quòd vaſallus poſſidebat
eo tempore. Nam Andr. allegat text. in
§. interdum, inſtit. de rerum diuiſ. vbi quan-
do poſſidet ille, cui remittitur aliquid, re-
miſſione acquirit dominium. Et ſubdit
Andr. quando feudum eſt apertum ipſo iu-
re, remiſſio nihil operatur, niſi bona recon-
cedantur. Et ſic concordantia Afflicti non
eſt vera. Pro opin. autem Andr. ego alle-
gabam glo. & Bald. in cap. 1. de capitan. de
121 nouo ben. inue. vbi † ante ſententiam pur-
gatur culpa, & remittitur concedendo in-
ueſtituram. Nec Affli. concordabat cum
dictis Andr. in d. §. & filius fratris. nec in §.
aut nupta. vnde non quieſco, niſi concorde-
mus Andr. aut (vt rectius dicam) intelliga-
mus Andr. qui enim contrarium intelligit
Andr. non vult ſtudere, vt ipſum intelligat.
& dum ego dicebam Andr. fuiſſe ſibi contra
rium, & non poſſe ſaluari, in vno loco ille
eximius aduocatus Fabius Marcheſius dice
122 bat; potuiſſe teneri concluſionem † quid-
quid dixit Andr. bene dixit, & nũquam fuiſ-
ſe contrarium. Ego annui propter maxi-
mam affectionem quam porto Andreæ de
Iſernia. Et ſic in iſta q. opus eſt intellige-
re mẽtem Andr. quòd quando feudum eſt amiſ-
ſum ipſo iure, non requiratur aliqua incor-
poratio. Et ideo pondero And. in cap. 1. de
feud. ſine culpa non amitt. colum. 2. vbi di-
123 cit † in hac materia Dominus non acqui-
rit aliquid de nouo, ſed non amittit, quando
feudum ſibi aperitur ex culpa, & allegat tex.
in l. 1. §. ſi is bona. ff. de collat. bon. Quidam
volebant intelligere Andr. quòd ex remiſſione
culpæ expreſſa induceretur nedum remiſ-
ſio expreſſa ſed incorporatio, dum feudum
eſt apertum ipſo iure remittit. videtur prius
animo placitaſſe, & feudum reuocaſſe, &
124 poſtea remiſiſſe: nam † remittere eſt dona-
re. l. quærebatur. ff. ad l. Falcid. Andr. in cap.
1. §. donare. colon. 4. qualiter olim. ſi eſt do-
nare, ergo doni datio, ideſt tranſlatio do-
minij. l. vbi autem non apparet. §. fin. ff. de
verb. obligat. nemo dat, quod non habet,
ergo

ergo vt remittat,opus eſt, vt penes ſe habe-
125 at. Nec inconuenit,ꝙ † vnus actus remiſſio-
nis importare poſſit alium actum tacitum &
alium expreſſum placitandi & incorporandi
tacitum, remiſſionis expreſſum. Plerunque
qui vult vnum,vult duo,vnũ tacitum, aliud
expreſſum.l.nec is.§.heres.ff. de acqui. hære.
ibi Ang. Alex.Iaſ.nu.6.qui vult conſequens,
vult antecedens.l.2.ff. de iuriſdict.omn.iudi.
126 priuatio † præſupponit habitum.l.decem.ff.
de verb.oblig. & ſic remiſſio poterit vtrunq;
127 importare. Vnde † ſaluando Andr. poſ-
ſum intelligere,ꝙ in d.§.ſed & res,ponat ter-
tium caſum, quem omiſit hic,cum hic tantũ
dixerit, aut remiſſio eſt ante ſententiam, &
tunc aut poſſidet vaſallus,aut Dominus,feu-
dum erit antiquum,aut erit apertum ipſo iu
re, & tunc aut poſſideat vaſallus aut Domi-
nus remiſſione,ſemper erit nouum.Sed quid
ſi eſt lata ſententia in fauorem Domini, &
poſt ſeñtiam eſt facta remiſſio,quid dicẽdũ?
Tunc aut eſt facta exequutio ſententiæ:quia
appellatum non eſt, & tunc quia Dominus
habuit poſſeſſionem propter ſententiam,
quam exequutus eſt, & tunc requiritur no-
ua inueſtitura & reconceſſio,& ita loquitur
128 And. in d.§.ſed & res. aut † non erat facta
exequutio, & feudum adhuc erat in poſſe va
ſalli,nõ requiritur alia noua inueſtitura. Et
quòd hoc ſit verum pondera, ꝙ And.in d.§.
ſed & res. non loquitur propriè in terminis
noſtris, ſed ſi remiſſa culpa ſit neceſſaria ali-
qua inueſtitura: & cum inueſtitura nil aliud
ſit quàm poſſeſſio, & inducere vaſallum in
poſſeſſionem, in c. 1. quid ſit inueſt. allegat
And.in c. ſancimus. colum. 2. & in d.c. 1. di-
129 cit iſta verba: Quid eſt inueſtitura † quan-
do vaſallus intrat poſſeſſionem, tũc propriè
inueſtitur, idem And.in c.ſciendum.colũ.3.de
feudi cognit. vnde cũ in d. §.ſed & res. Do-
minus habebat penès ſe poſſeſſionem, remiſ-
ſa culpa erat neceſſaria noua inueſtitura,aut
habuerat per ſententiam, aut ipſo iure. Hic
autem nunquam poſſeſſionem habuit Domi
nus. vnde Andr. noſter ſaluatur, in d.§.& fi-
lius fratris. non tractabit q. diffuſius, ſed in
quantum ea indigebat ad probandum ſibi in
cumbentia circa illas qq. quas tractabat. ibi
130 enim volebat probare,quòd † originalis na-
tura feudi deberet attendi. Vnde ſi feudum
origine eſt paternũ, refutatum à patre,erit
ſimiliter paternum, ſic ſi eſt paternũ remiſ-
ſa culpa idem erit, & remittit dictis hic,vbi
principaliter tractat cum ampla diſtinctio-
ne, vt vidiſtis, & hoc eſt verum idem Andr.
in d.c.Imperialem.§.inſuper. de prohib.alie.
per Feder. tractat hanc quæſt. colum. 2. vbi
gl. & dicit And. dic. vt dicimus ſupra in d.
cap. 1. de vaſall. decrep. æta. vbi examinaui-
mus hanc q. & ſic Andr. in d.§.& filius fra-
tris, incidenter refert illud caput diſtin-

ctionis

ctionis,quod ſibi ſeruiebat ad illud ſuũ pro-
poſitum. Secundò poteſt Andr. intelligi in
primo capite ante ſententiam, vel poſt ſen-
tentiam ante exequutionem. Et ſic etiam
intelligitur Andr. in d.§. aut nupta. nam
131 † in l.quod dicitur.ff.de impe.in rebus dot.
in l.peculium §.ſi in ære.eadem dos remanet.
licèt ſit impenſum, idem peculium, & ſi do-
minus remiſerit, vel alius pecuniam intule-
rit. Et ſic concordando omnia dicta And.
132 cogitabam † facere diſtinctionem. Aut ſu-
mus in caſu quo requiritur ſententia. Aut
in caſu quo ipſo iure: ſi primo caſu, aut re-
miſſio eſt facta ante ſententiam, aut poſt la-
tam ſententiam: primo caſu feudum rema-
net antiquum: aut ſecundo caſu poſt ſenten-
tiam, & tunc ſubdiſtinguo. aut eſt appella-
tum,aut non appellatum, ſi eſt appellatum,
ſententia,aut deſerta,aut confirmata,& aut
non eſt appellatum eſt idem,& tunc aut poſt
ſententiam ſic modo conſideratam eſt facta
execuutio,& tunc eſt nouum: aut non eſt fa-
cta exequutio, & tunc facta remiſſio, & erit
133 antiquum. ſententia † ex die confirmatio-
nis habet ſuum vigorem, quando ab ea ap-
pellatum eſt.l. furti.ff. de his, qui not. infa.
ibi *notari non retronotari*. l. 1. in fine. ff. ad
turpil. Cum ergo non eſt facta exequutio,
ſuperuenit remiſſio,feudũ remanet nouum.
aut ipſo iure in ſecundo caſu principali, &
tunc ſemper erit nouum: quia nunquam re-
miſſio ſola ſufficit ſine noua reconceſſione.
Et ita intelligo hanc materiam. Nolo ta-
men omittere, quòd quidam antiqui aduo-
cati noſtri conſuluerunt in hac materia.
134 Baro † habet ſecundas cauſas, non poteſt
facere gratiam, aut componere lata ſen-
135 tentia: quia † iſtud Regale ius eſt.l. 1.§. de
inde.ff. poſtula. Innoc. in cap. cum te. de re
iudic. Bald. in cap. at ſi clerici.de iudi. And.
in §.hæreditatem, de pace tenend. quid fa-
136 ciebant † procurabant appellari: & quia
appellatio ſuſpendebat iudicatum, & redu-
cebat cauſam ad terminos litis conteſta-
tæ, & componebant, quod fieri non pote-
rat, vt in Baronibus expreſsè Bar. in l.acta.
§.1.ff. de re iudic. Andr. in cap. 1. §. & bona
committentium crimen. colum. 3. quæ ſine
rega: quod neque tutum eſt in conſcientia:
137 nam † qui facit contra præcepta legis pec-
cat, & in foro fori etiam condemnari poſ-
ſet, vt per doctor. in l.contra.ff.de legibus
Et ideo vidi dubitari in bannis frumento-
rum, ſi aliquis ſciuit publicandam prag-
138 maticam † & infra publicationis tempus
vendiderit vltra precium pragmaticæ, an
teneatur ad pœnam? Paul. de Caſt. in l.
2.§.fin. ff.de act.io. empt. tenet quòd ſic.
Barb. in conſil. 56. colum. 2. & in conſil.
66. colum. 6. vol. 2. Ripa in c. 1. de conſtit.
nu. 47. Barba.in c. 2. de conſtitu. nu. 68. &

ita obſeruatum fuit in cauſa principali. Vtrũ
Barones poterant componere in cauſa appe
139 lationũ ea pendente D. Federicus † Longus
magnus doctor, qui fuit aduocatus fiſci in
Regia Camera dum erat priuatus aduocatus dicebat, ꝙ ſic, & allegat Ioan. Fabr. in l.
& ſi ſeuerior. C. ex qui cauſ. infam. irrog. Et
ego dum eſſem auditor Ciuitatis Vici Illuſt.
Federici Carrafæ obſeruaui hoc, ſed hodie
140 non facerem, nec conſulerem. Et † de anno 1573. fuit condemnatus Magnificus Bernardettus de Medecis Florẽtinus Baro Octaiani, qui iſto modo compoſuerat quendam
vaſallum, & vidi eum carceratum: in principali autem q. Andr. an dicatur feudum antiquum vel nouum, vide gloſ. Pariſien. in tit.
1. §. 6. num. 83. & in §. 30. num. 106. Tiraquel.
de retractu lign. §. 32. gloſ. 1. num. 32.

Subdit Andr. in verſic. ſed hæc quæſtio. ꝙ
illud quod ſupra firmauerat, an dicatur feudum nouum, vel antiquum remiſſa felonia,
non poteſt procedere, Nam aut erat anti-
141 quum, ideſt ex pacto, & † delictum patris,
ſi bene nocet filio ſecundum ęquiorem opin.
non nocet agnatis, & propterea Dominus
remittere non poſſet, & remittendo, vel non,
feudum deuoluitur agnato & non Domino:
aut feudum eſſet hæreditarium: aut ex pacto nouum, & non eſſet quærere: nam noui
remanere debet. Poſſet procẽdere quæſt. ſecundùm opinionem illorum, qui tenent, feudum quamuis paternum ſemper redire ad
Dominum: Moder. hic ſimpliciter tranſe-
142 unt. Ego autem conſidero, † etiam retenta illa æquiori opinione, vt feudum remaneat agnatis, duos caſus. Primo tenendo opi.
Andr. in d. c. 1. ſi vaſal. feud priuetur, colum.
final. vbi in feudo ex pacto condemnato vaſallo ob rebellionem, licet ſuccedant agna-
143 ti, tamen † durante vita delinquentis fiſcus
habet feudum, & fructus eſſent Domini, per
l. Statius Florus, §. Cornelio Felici. ff. de iure
fiſc. & ſic facta remiſſione per Regem non eſſent agnati ſed vaſalli remiſſi, & ita Andr. in
c. 1. §. ſi verò hæredes. de pace ten. Et ſic in
iſto primo caſu vltra Andr. q. poſſet procedere, & vtilis eſſe remiſſio. Secundò poſſet intelligi Andr. in caſu, quando remiſſio eſſet
facta ante ſententiam, vel poſt ſententiam
ſtante appellatione. Nam tunc remiſſa culpa feudum nõ vadit ad agnatum, ſed rema-
144 net apud inquiſitum, qui † non poteſt dici
talis, qui non eſt condemnatus de tali. &
Rex poteſt agnato in quærendis præiudicare, vt in cap. quæ in eccleſiarum. de conſtit.
145 & † legitimat ſpurium ſine cauſa in feudis
etiam ex pacto. in d. §. naturales Bart. Paul.
Alex. Iaſ. in d. §. & quid ſi tantùm; num. 74.
facit tex. in l. quæris. ff. de nata. reſtitue. Felij.
in d. c. quæ in eccleſiarum. colum. 18. verſi. 5.
declaratio. Vnde poſſet procedere q. iſta
in feudo ex pacto & prouidentia in iſtis duobus caſibus vltra Moder. Et poſſet procedere
in omni feudo hæreditario, aut in feudo ex
146 pacto nouo. Et dum Andr. hic dicit † in feudo paterno, intelligo, ideſt ex pacto, & dum
dicit feudo nouo, intelligo hæreditario.
Illud eſt quod dixit Andr. in cap. 1. in fine.
qui ſucc. tene. feudum paternum hæreditarium, & feudum paternum non hæreditarium. & in c. 1. §. hoc quoque. col. 2. de ſucceſſ.
feud. dum appellat feudum paternum, vel
auitum, ideſt feudum ex pacto, licet in alia
materia feudum paternum, quod fuit agnationis communis, vt per eum.

Subdit Andr. à verſi. item procedit, vſque ad verſic. tenemus, quòd licet q. non
poſſet procedere in ſucceſſione feudi, procedere tamen poſſet in materia ſeruitij, cum
aliter præſtandum eſſet de feudo nouo, quàm
147 præſtabatur de antiquo: nam † remiſſa felonia ſeruiet cum prius ſeruiebat, cum ſi ſua
induſtria feudum creuiſſet, nõ augeretur ſeruitium, ſed omni caſu opus eſt intelligere
Andr. quando commiſſo delicto feudum aperiretur Domino & non agnato: nam ſi deuolueretur agnato, nec quoad taxam ſibi præiudicaret, niſi intelligamus durante vita delinquentis, iuxta d. §. Cornelio Felici. nam
148 ſoluit iuxta taxam nouam. Vel † potes intelligere And. non in terminis capituli noſtri, ſed quando feudum eſſet ob lineam finitam deuolutum Domino, & re conceſſum
iuxta terminos conſtitutionis Regni; vt de
ſucceſſionibus. & ibi text. in fine, vel ob feloniam alteri extraneo conceſſum, vt in ſtatu Boiani & Venafri conceſſo ob rebellionem Illuſtriſſ. Principis Sulmonis.

Ex iſtis verbis And. ſic declaratis collige,
149 q † de feudo antiquo aliter ſoluitur adhoa
quam de nouo. Et quamuis non ſit materia huius capituli, tamen aduerta. quòd ta-
150 xa vna eſt & eadem; † videlicet viginti ſex
& quartum pro quolibet centenario, deducta
rata vaſallorum, prout rectè computanti dicit Andr. in cap. 1. verſic. cæteri. quis dicatur dux, in fine. Eadem eſt taxa in antiquo,
quæ in nouo: ſed quia fructus tempore conceſſionis feudi noniter appretiabantur, vt
valebant tunc & reducebantur in pecuniam,
& poſtea taxabantur ad prædictam rationem viginti ſex cum quarto. Hodie fructus
ſunt aucti, adhoa nunquam augetur, & excedit viginti ſex, & quartum vnum, ſed eadem ſoluitur, quæ comparata ad hos hodiernos fructus videtur aucta. Pono exemplum. Comitatus Nolæ erat integer, taxatus mille ducatis pro qualibet adhoa,
qui iuxtà fructus, & introitus ad rationem viginti ſex, & vnius quarti pro quolibet centenario tantam ſummam capiunt.
Iſte comitatus fuit taliter auctus in fructibus,

ctibus. quòd poſt rebellionem Comitis facta
liquiditatione aſcendunt introitus ad duca-
tos quinque mille aut ſex mille, quorum fa-
cta computati. ad rationem viginti ſex & v-
nius quarti pro quolibet centenario adhoa
eſt aucta, & ſic taxa noua & antiqua nil dif-
fert, niſi poſita ſuper fructibus videtur augo
re. Status Boiani erat in paruo reditu penes
Ducem, tempore rebellionis augetur & con
ceditur Illuſtriſſ. Principi Sulmonis, & taxa
ad rationem viginti ſex calculata ſuper fru-
ctibus auctis augent adhoam. Et ſic vulga-
riter dicunt, quando volunt emere aliquod
feudum, inſpiciendum ad quam taxam ſit
taxatum feudum.

151 Secundò colligitur concluſio, quòd † ſi
poſtquam ſemel ſunt liquidati, & taxati fru-
ctus & conſtituta adhoa, nunquam augetur
adhoa, neque liquidantur fructus quoad ad-
hoam, ſi bene ob releuim tempus mortis illi-
us, vel vnius ſemper inſpiciatur in qualibet
vice. Hodie vertitur dubius. Regia Curia
vendidit multis Baronibus ius Portulaniæ
152 in terris eorum in feudum. Verum † augea-
tur taxa adhoæ, aut Baro teneat illud in de-
manium, aut afficiet. Quidam dicunt ꝙ non
per dicta And. hic, ſecundo addunt. Iſte red-
ditus Portulaniæ conſiſtit in pœnis & prouẽ
tibus contrafacientibus bannis. Et inſtru-
ctionibus datis per Regiam Camerã in iſto
iure Portulaniæ: & quia nõ ſunt introitus cer
ti, poſſunt eſſe, non eſſe, non ſoluitur adhoa,
vt dicit And. in c. 1. in prin. quis dicatur dux,
Bald. in c. cum M. Ferrarienſes. nu. 6. de con-
ſtitut. vbi de prouentibus: non enim vidi
ponere prouentus vnquam in introitibus,
nec de eis ſolui releuium.

Nolo omittere, quòd de anno 1574. fuit
153 dubitatum, vtrum † præferatur Vniuerſitas
Baroni, qui iam emerat ſecundas cauſas &
Portulaniam à Regia Curia, poſt emptio-
nem factã & poſſeſſionẽ captam. Idẽ iuris eſt
de toto quoad totum, quod de parte quoad
partem, fuit deciſum in Regia Camera ſum
mariè, præferendas eſſe Vniuerſitates in cã
vniuerſitatis Roccæ del aſpro, Sicignani, Val
uani, Sancti Gregorij, Oliueti, Prouinciæ
principatus citra cum eorum Dominis. Et
licet fuiſſet reclamatum pro parte ſpectabi-
lis Comitis Roccæ del aſpro, nihilominus
154 † facto verba in Collaterali fuit confirmata
ſententia, & hodie omnes Vniuerſitates
currunt ad brauium. Ego fui aduocatus in
cauſa. in principali autem materia adhoæ
Andr. in d. c. Imperialem. §. firmiter. colum. 2.
155 dicit iſta verba. Feuda † vetera ſeruiunt, vt
conſueuerunt. Videmus magni valoris ca-
ſtrum feudum antiquum ſeruire in pecunia
& in adhoamento, quaſi nihil media vncia,
parum plus vel minus: ne credas Andr. di-
ſcrepare à ſupradictis: nam ſupradixerat,
adhoam in Regno eſſe decem vncias & me
diam pro feudo cum vaſallis, & omne feu-
dum pro milite vno computatur, ideſt vn-
ciis viginti, ſed feuda vetera, quando fue-
runt adhoata, non erant in redditu, vt ho-
die, hanc ratam vaſallorum declarat idem
156 Andr. in dictis locis. Quid † ſi facultaria,
vaſallorum augeantur, creſcat ſolutio ratæ,
& diminuatur taxa adhoæ? Pendet lis in Re-
gia Camera inter Illuſt. Clientem meum An
tonium de Auria, militem auri velleris, Con
ſiliarium ſupremum, Marchionem Giuuſij.
Producitur tamen prouiſio pro Magnifico
Fabricio Maramaldo olim expedita tempo-
re Camerarij, viri ſummi, feudiſtæ maximi,
in anno 1541. expecto deciſionem confor-
mem, & dicemus alibi Deo dante.

Subdit And. in verſic. tenemus, vſque ad
verſic. & eſt reſtitutio quòd quæ fuerunt ſu-
pradicta, quòd feudum eſt amiſſum poſt la-
tam ſententiam & exequutionem, vel ipſo
iure, aut poſt incorporationem ſecundum
Afflictum, feudum nouum remaneat: hoc nõ
procedat, quando Rex reſtituiſſet in inte-
157 grum criminoſum † quia tunc per illam in
integrum reſtitutionẽ habebit eo iure, prout
erat ante culpam commiſſam: nam hoc im-
portat reſtitutio in integrum, vt gaudeat
omnibus honoribus, quibus prius gaudebat.
Hoc probat Andr. per tex. in l. 1. in fin. C. de
ſent. paſſis. Vbi quando Princeps reſtituit
in integrum, importat omnium reſtitutio-
nem plenariam, vt erat ante culpam com-
miſſam. Idem de verbo ad verbum in c. 1. §.
notandum, 2. q. 3. Secundò Andr. mouetur,
158 quando † criminoſus reſtituitur in integrũ
non ſolum bona reſtituuntur, ſed omnia quæ
perſonæ cohærent. l. 3. §. ſi deportatus. ff. de
bonis liber. in l. fin. ff. de iure patro. l. 1. §.
final. ff. de contratab. vbi deportatus patro-
nus ſi reſtituatur, habet bonorum poſſeſſio-
nem contra tabulas in bonis liberti. licet
perſonalia ſint: & nedum ius patronatus
159 ſed † ad reuerentiam, & paternam pote-
ſtatem, vt eſt text. ad literam in d. l. fin.
C. de ſent. paſſ. & in l. ſed, & ſi §. ſed ſi
per pœnam. ff. de in ius voca. vbi reſtitu-
to patre non poteſt vocari in ius ſine ve-
nia.

Sum in ver. & eſt reſtitutio. vbi Andr. ſub-
160 dendo ampliat hanc concluſionem † non ſo-
lum ſi eſt dictum reſtituo in integrum, vt ſu-
pra dictum eſt: ſed quando ſimpliciter eſt
dictum reſtituo, non limitando ad quid:
nam videtur reſtitutus ad omnia, vt dicit
Azo. nam verbum reſtituo, eſt illud, quod
importat, & non illud verbum in integrum.
idem dicit Andr. in c. 1. col. 2. hic finitur lex.
Vbi loquitur in Domino excõmunicato, vt
eo reſtituto ad oĩa videatur reſtitutus, ſi nõ
fuit limitata reſtitutio. Scdò ampliat Andre.

161 vt † nedum quando eſt dictum reſtituimus,
ſed etiam ſi eſſet dictum indulgemus crimen
& reddimus bona: quia videtur retrodare
eo iure, quo prius habebat propter ſignifica
tionẽ iſtius verbi reddimus, allegat. l. videa-
mus. §. in fauiana. ff. de vſur. vbi verbum re-
ſtituo, habet plenam ſignificationem vt con
demnatus ad reſtituendum rem videatur ẽt
condemnatur ad fructus: ſed in illo text. nul
lum verbũ de verbo reddere, ſed de reſtituo.
Secundò. And. probat hanc ſuam intentio-
162 nem. Nam † verbum reſtituo prolatum à Re-
ge debet plus operari quam prolatum à iudi
ce: quia Rex habet maiorem authoritatem
in Regno ſuo quàm Imperator in Imperio:
quia Rex traſmittit Regnũ ad hæredes, ſed
Imperator elligitur, cuius Regis beneficia
ſunt amplianda l. fi. ff. de cõſtit. princi. l. Prin
ceps. ff. de verbor. ſign. tanto magis importa-
163 bunt reſtitutionem † tum ob importantiam
verbi, tum ob virtutẽm proferentis. Si antẽ
non dixit reddimus, erit noua conceſſio.

Et iſta ſunt literalia vſque ad verbum red
dimus, & de nouo concedimus.

Ex quibus verbis collige primam conclu-
ſionem, quòd ſi eſt dictum in remiſſione, re-
ſtituo in integrum, videtur reſtitutus ad om
nia perſonalia, etiam ea, quæ cohærent per-
164 ſonæ. Et ideo † filij rebellium reſtituti gau-
dent honoribus in ſedilibus noſtris, etiam
quòd iſta ſint perſonaliſſima & non traſmiſſi-
bilia, non nomino reſtitutiones, ne docendo
do videar odium parere.

Secundò, quòd ſi eſt dictum reddimus bo-
na, videntur retrodata eodem primæuo iure
propter vim verbi retrodare: nam verbum
165 indulgeo, remittit delictum † reddo bona ſi-
gnificat retrodare: Quod ego confirmo per
tex. in l. 1. §. eleganter. ff. depoſi. vbi Iurecõ-
ſultus dicit, *qui reddit bona, nihil de ſuo dat*.
Aliud eſt reddere, aliud de ſuo dare, ergò red
duntur bona aliena & non propria. Ita etiam
And. in c. 1. verſic. hac edictali. de prohi. alie.
per Lotar. Sed quidam dicũt, quòd Andr. hic
videtur tenere, quòd ſi eſt dictum, reddo bo
na, ꝙ feudum ſit reſtitutum & antiquum &
166 non nouum: contra † imò appellatione bo-
norum non veniunt feudalia. §. ſi in generali.
ſupra de feud. de fun. milit. vbi non venit feu
dum niſi nominatim ſit dictum, nil aliud eſt
dicere nominatim, quàm proprio vocabulo
nominare l. 1. iuncta l. ſi Titius. vbi Bar. ff. de
libe. & poſth. l. 1. in prin. vbi doct. ff. de offic.
eius. ibi, *quæ ſpecialiter*, & Andr. in dicto §. na
167 turales. dicit. quod † Princeps reſtituendo &
legitimando ſpurium nõ videtur legitimaſ-
ſe ad feuda, & tamen reſtituit natalibus. l.
quæris. ff. de nata. reſtit. §. fi. in auth. quibus
modis natu. effic. ſui. Signor. in conſil. 218.
Curt. Iun. in tract. feud. in 3. libr. in 17. q. fol.
30. vnde nec virtute illorum bonorum ſit re-
ſtitutio in feudalibus, niſi nominatim dica-
tur ad feuda, ſed declarando And. dic, quòd
vt ſit reſtitutus ad feudalia, non importat
verbum bona, ſed verbũ reddo, quaſi voluiſ-
168 ſet dicere reddo feudum † cum de hoc non
dubitabatur, vtrum ſermo comprehenderet
feudum vel non, ſed vtrum iure primæuo vel
nouo; quia iam termini habiles præſuppo-
nebantur. Vel ſecũdò ſi vis intelligere And.
prout ſtat, bene dicit, reddo bona, ideſt feu-
da. Nam appellatione bonorum veniunt feu
dalia, ita And. in c. 1. col. 2. de capit. qui cur.
169 vendi. & † appellatione bonorum de verbi
importantia veniũt feudalia, & ſemper quòd
bona non alienantur ab eo, qui non habet
poteſtatem alienandi, Dec. in l. 1. in 2. lect.
nu. 10. ff. ſi cer. pet. Tertiò verbum bona, pro-
latum à Rege comprehendit feudalia: quia
apud eum non ſunt feudalia, & res ſua nemi-
ni ſeruit. l. vtifrui. & omnis res præſumitur
libera apud eum, vt Andr. in c. 1. col. 2. qua-
liter vaſ. debet iura fideli.

Tertia concluſio, quòd poteſt plus Rex in
iſto Regno, quàm Imperator in Imperio:
quia Regnum ſuum tranſmittit ad hæredes
170 † ergo Regnum iſtud eſt hæreditarium, poſt
quam traſmittit ad hæredes ſub nomine hæ-
reditario: & iſtud etiam dixit Andr. in c. 1. §.
quia ergo. in fi. de inueſt. de re alienan. facta.
Vbi dicit iſta verba formalia. Vt patet in
conuentione Sanctæ Romanæ Eccleſiæ & cõ
ceſſione Regi Carolo pro ſe & hæredibus ſu
is. Et ſic hoc Regnum eſt feudum hæredita-
171 rium: & ex hoc aliqui dixerunt † omnia feu
dà in Regno in dubio eſſe hæreditaria, cum
regulentur à capite Regni, quod hæredita-
rium tantùm eſt, de quibus omnibus vide
Marinum Friciam in 3. lib. in 16. differentia
non eſt materia noſtra, ſatis eſt tãgere aquã,
& ponderare ea, quæ à doctoribus pondera-
ta non ſunt ſuper Andrea, vt ſcolares nullũ
verbum Andr. ponderare omittant, cum mul
toties vnum verbum ſuum indigeret vna le-
ctione: ſatis ſit.

Tranſeamus ad verba And. in verſic. quid
172 ſi † eſt dictum reddimus & de nouo concedi
mus, ſicut hodie videmus. Vtrum erit feu-
dum nouum an antiquum diſtinguit Andr.
aut conſtat, quid volebat Princeps facere:
nam ſi conſtat quòd volebat reddere, illa ver
ba & de nouo concedimus, trahuntur ad red-
dendum, quod erat in Principis intentione,
vt bona redderentur eo antiquo iure. l. non
verè. ff. ex quibus cauſ. maio. vbi non dicitur
verè abeſſe cauſa Reipublicæ, qui ſui negocij
priuati explicandi cauſa eſt in legatione ſub
dit glo. ibi. Quid ſi partim ſui negocij priua-
ti, & partim cauſa publici. Reſpondet glo.
inſpicitur quod principalius agendum eſſet,
& allegat tex. ad idem Andr. in l. & ſi nõ ſint.
§ perueniamus. ff. de aur. & argen. lega. vbi

ad

ad ſciendum vtrum legato auro veniant gẽm-
mæ,aut margaritæ in eo ligatæ, conſideran-
dum eſt, quid principalius agebatur; aut vt
gemma ornaretur auro, an ècontra. Secun-
173 dò And. dicit,illud verbum reddimus † quã
do conſtat de intentione Principis,ad ſe tra-
hit illud verbum, & de nouo concedimus,
quod acceſſorium eſt,argumentum.l.ex pu-
pillari.ff.de vulg & pupilla.l.nam quod liqui
dè.ff.de penu. lega. vbi acceſſorium trahitur
à principali,& ſic illud verbum de nouo con
cedimus,regulatur à principali, & ſic ab il-
lo verbo reddimus, quod eſt retrodare, &
feudum remanebit antiquum & paternum:
ſubdit Andr.& erit ſenſus. Si habuiſti ius an-
te crimen commiſſum, illo iure teneas, ſi
non habuiſti ius, habeas à nobis. Verba
174 † accipiunt intellectum à iure ex natura
negocij, quod agitur.l. ſi vt certo. §. nunc
videndum. ff. commodat. l. ſi vno. ff. loca-
ti. Vbi contractus verba accipiuntur ſecun-
dum ſubiectam materiam. Vnde in iſto
primo capite diſtinctionis Andr. regulat à
mente, & quòd de ea conſtaret, & ſic decla-
rat glo. in l.in lege.ff.locati.in verſi.cederet.
175 in fin.& ſubdit And.quòd † ita intelliguntur
priuilegia, donationem & confirmationem
continentia, de quibus ad literam tex. in c.
inter dilectos.de fide inſtrum. vt conſtito de
mente Regis inducatur conceſſio noua, aut
veteris confirmatoria.

Subdit Andr. ſi autem Dominus habuit
176 voluntatẽ de nouo dãdi,& hoc cõſtat † in cla
ris nõ eſt opus cõiecturis. l.ille.aut ille.ff.de
leg.3.& accipitur,ꝙ vltimò dictum eſt, ideſt
de nouo concedimus, & erit noua conceſ-
ſio: ſi verò ſumus in dubio:quia non conſtat
de voluntate nec in primo nec in ſecundo ca
ſu. Quid dicendum? Afflict. hic colum. 8.
ver ſi.ponamus tertium caſum. dicit, quòd
And. non tangit,ſed(meo iudicio) Andr. in
prin.col.3.in primo virgulo tangit tertiũ ca
ſum,& dicit iſta verba. Et ſic erit in dubio,
177 vt † à verbis non recedatur. l. 1. §. igitur in
re.ff.de exercit.quem ad idem Andr.ad pro-
bandum idem alleg. in c.1.in princ. de notis
feud.& ſubdit Andr.& dictum declaratur,
178 ideſt de nouo concedimus, & illud † verbum
reddimus, mutabit naturam ſuam ratione
adiuncti, ideſt illius verbi de nouo concedi-
mus. l. qui lancem.ff.de aur. & arg. lega.l. ſi
vno.ff.locati,quæ iura ad idem allegat And.
in c. 1.§.donare.colum. 4. qualiter olim feu.
alie.pote. Secundò And. confirmat hanc ſu-
179 am intentionem alio medio. Vltima † dero-
gant prioribus,quando id, quod agitur de-
pendet à voluntate vnius tantùm.l. nam ad
ea.ff.de condit. & demonſtr.l.diuus.ff.de iure
codicillorum.not.gloſ.in l.quoties lucri cau
ſa.ff.de reg.iur. Afflict. hic ad idem allegat.
l. habitatio. §. 1. verſic. ſed & ſi.ff.de vſu. &
habitat.l. legata. in princip.ff. de ſupellec.
lega. Et quod iſta mea declaratio ſit vera;
quòd And. poſuerit tertium caſum, quando
non coſtat de voluntate Principis, & ſumus
ſub dubio: ſubdit iſta verba. Ex ſcriptura
Principis vt plurimum patebit de mente, &
allegat.l.de his.ff. de tranſact.vbi inſpiciun-
tur verba teſtamenti, quando eſt facienda
180 tranſactio ſuper teſtamẽto. Nolo † omittere
aliqua pro d.l.de his.quæ diſponit,quòd nul
la valeat tranſactio ſuper contentis in teſta-
mento, niſi dicatur viſis & inſpectis verbis
teſtamenti. l. 1.ff. quemadmo. teſtam.aper.
Barto.in d.l.de his. in l.ſub. prætextu.C.de
tranſact. Corn. in conſil. 135.vol.5. Dec. in
181 conſil.452.nu.18.vol.4.Fallit † primò in hæ-
rede extraneo adeunte,qui non potuiſſet adi
re, niſi viſo teſtamento. Alex.in conſi. 11.vi-
ſo ac vt oportet.in 4.col. verſ. vnde.non ob-
ſtat vol.2.quẽ citat Iaſ.in d.l.ſub p̃textu n.5.
Secundò fallit, niſi partes dixiſſent, habuiſſe
notitiam teſtamenti. Bart.in l. qui Romæ.§.
duo fratres.in 4.q ff de uerbo. obl. quem ſe-
quitur Alex.ibi nu.54.& Iaſ.ubi ſupra.& Ri-
pa ibi nu. 63. Quid in muliere & illiterato,
qui dixit,uidiſſe uerba teſtamenti,utrum præ-
iudicet? Alex. in d. conſil. 11. & in d. §. duo
fratres.nu. 54. Afflict.in cõſtitutione Regni
eos,qui ſcienter.nu.15. Tertiò fallit,niſi eſ-
ſet iuratum. Nam iuramentum habet uim
ſpecifici, ac ſi teſtamẽtum eſſet uiſum. Alex.
in d.conſi. 11. col. 4. vol. 2. Marianus Socy.
Iun.in conſi. 59. in cauſa dominæ Lucretiæ.
vol.2. Sapic. deciſ.159.nu.43. Et ſic dũ And.
dicit,ꝙ ex ſcriptura apparebit de mente,dat
intelligẽtiam, quomodo in dubio debeamus
concludere, & ſubdit. Vt alias diximus in c.
1 §.& filius fratris. col.3.Imperat. Lota.

Ego in primis deſcutio dicta Andr. ad li-
teram, dum in tertio motiuo dicit,ꝙ vltima
derogant prioribus, quando dependent à vo
luntate vnius,videtur,ꝙ retorqueri poſſent.
182 Nam in † feudis, in quibus loquimur, non
depẽdet à voluntate vnius, ſed vtriuſque. vt
glo.in c.1.§.fin.de capita.qui cur.vẽdi.And.
in c.1 §.huius antẽ generis.col.3.verſi.quid
ille.ex qui.cau.feu. amitt.in c.1.verſi. in pri-
mis.eo.tit.in c.1.§.ſimiliter poteſt.in 2.add.
col.4.verſic.at ſi feudum, de capita.qui cur.
vend.in d.cap. imperialem,§.callidis. in fin.
in c.1.§.notandum. de his qui feud.da.poſſ.
in cap.1.verſ.mutus. Epiſcopum,vel Abbat.
in c.1.§.ſed nec alia iuſtior.col. 2.quę ſit pri.
cau.ben.amitt. Si ergo datur gratia vtriuſq;
ergo non dependet à voluntate vnius, ergo
nouiſſima non derogant prioribus, vt in d.l.
pacta nouiſſima. Et ſic aut mot. And.nõ ſub-
ſiſtit,aut non eſt verum & retorquetur: Secũ-
dò Andr. videtur dicere, ꝙ quando eſt dictũ
reddimus & de nouo concedimus, in dubio
videtur feudum de nouo dari: vt à verbis nõ
rece-

receɗamus. Quidam noui Feudiſtæ oppo-
nunt de tex. in c. 1. in princ. ſi de feud. defun.
183 mil. contr. ſue. vbi † in dubio præſumitur feu
dum antiquum, & ſic deberet remanere feu-
dum antiquum, & ita Bald. ibi ponderat. Et
iterum in c. 1. verſ. ſi verò. de gradi. ſucc. in
feud. vbi And. Curt. Iun. in tract. feu. in pri-
ma part. in 8. diuiſio. col. 5. Vnde videtur ꝙ
theoria Andr. impugnari poſſet duobus mo-
184 dis. Ideo † declarando intelligaris, quòd
Andr. loquitur quãdo Dominus reddit & de
nouo concedit ante acceptationem, quæ
redditio, & noua conceſſio cum à volunta
te remittentia Domini, aut de nouo conce-
dentis tantùm dependeat: dicitur à volunta-
te vnius & non vtriuſque procedere: poſt ve-
rò gratiæ acceptationem dicitur feudum
datum gratia vtriuſque, vt And. conſiderat
in c. 1. de vaſ. qui coni. conſti. Lot. & propte-
rea vltima derogant prioribus. Ad ſecun-
dum cum feudum ob culpam rediit ad Do-
185 minum & eſt in ſua manu & ſuo poſſe † Domi
ne poſſidente non poteſt dici antiquum in du
bio ſed nouum, vt not. in d. verſi. ſi verò Do-
minus. Iaco. de Belui. allegat ad hoc. §. cum
autem. de contr. inueſt. Alex. in conſi. 10. vol.
3. & probat etiam in d. c. 1. ſi de feu. defu. mil.
in princ. Decius in conſil. 269. num. 5. Et ita
remanet declaratus And. noſter literaliter.
Ex cuius dictis collige concluſiones. Pri-
ma concluſ. eſt, quòd quando conſtat de vo-
luntate, verbum reddimus & de nouo conce-
dimus, importat confirmationem iuris an-
tiqui: quia voluit reddere & confirmare.
Secunda conclu. quòd ſi conſtabat de men
te, quòd voluit de nouo concedere erit noua
conceſſio, & nouum feudum remanebit.
Tertia concluſio, quòd in dubio iſta verba
reddimus & de nouo concedimus, eſt noua
conceſſio, cum non recedimus à verbis.
Quarta concluſio, ꝙ ex ſcriptura vt pluri-
mum apparebit de mente.
Duæ primæ concluſiones non egent mul-
ta diſcuſſione ad cognoſcendam feudi natu-
ram in terminis noſtris: an remaneat feudũ
antiquum vel nouum, vel ad taxam ſeruitij,
ſeu adhoæ: ſed quia Andr. ampliat hanc ſu-
186 am opi. vt † idem ſit in priuilegiis confirma
tionem, aut donationem continentibus, vt
eadem diſtinctio fiat, aut conſtat, aut in du-
bio. Quidã Feudiſta voluit impugnare And.
vt quando non conſtat; & ſic ſumus in dubio,
ꝙ talia verba nihil iuris tribuãt, & ſic non ſit
vt nouo. nec ſtandum ſit verbis. l. 1. §. igitur
in de dubia. ff. de exercito. ita dicũt Inno. in
c. dudum, vbi etiam Io. And. in nouel. de deci-
187 mis. Vbi † priuilegia confirmata nihil iuris
tribuunt de nouo ſed vetus conſeruat, & ha-
betur in c. 1. & 2. de confir. vti. vel inut. iſtæ
propriæ ſunt confirmationes in forma com-
muni: quia in dubio procedunt non conſtito
de ſcientia, & voluntate concedentis: nam
quando conſtat de voluntate confirmantis,
poſſet dici ex certa ſcientia. Bal. allegat tex.
in l. Aurelius. §. teſtamento. ff. de libe. lega.
ad hanc confirmationem probanda. in c. 1.
per quos fiat inueſti. Quem tex. in d. §. teſta-
mento. ad aliud allegat And. in §. & ſi libellũ.
col. 4. de alien. feud. pater. Sed primò conſi-
derandum eſt, ꝙ And. non loquitur in termi
nis, quos iſti Feudiſtæ dicunt, ſi non conſtito
de iuribus primæuis ſufficiat confirmatio. ſi
vel ne, & ſi illa verba de nouo concedimus,
ſufficiant pro conſeruando feudo tanquam
188 ex noua cauſa in poſſe vaſalli: ſed † in termi-
nis capituli noſtri vtrum feudi remaneat an
tiquum vel nouum, Andr. fecit illam conſi-
derationem, de qua ſupra loquuti ſumus. Vel
ſecundò Andr. loquitur, quando ſunt verba
appoſita nedum confirmamus. vt Innoc. Io.
Andr. dicunt, ſed ſunt alia verba & de nouo
concedimus, quo caſu non loquuntur docto.
prædicti, qui loquuntur, tantum in confirma
tione, non quando ſunt appoſita iſta & de no
uo concedimus quidquid ſit nulla fuit habi-
ta ratio iſtorum verborum & de nouo conce
dimus, ſed ſemper fuerunt habita pro confir-
matione in forma communi.
Circa tertiam concluſionem Andr. quando
non cõſtat de intentione Principis & ſumus
in dubio, Andr. tenet, quòd feudum ſit no-
189 uũ: quia † vltima derogant prioribus. Mart.
Laud. Prepoſit. hic col. fin. tenent contra An-
dream: nam remanet feudum antiquum: q̃a
nõ requiritur noua conceſſio, ſed ſimplex re-
miſſio. Vnde videtur, quòd illa verba de no-
uo concedimus, reducantur ad formam an-
tiquam. Hoc eſt quod euomit Afflict. hic col.
6. verſic. ſed quãdo ſimpliciter dixit. allegat
in argum. l. 1. ff. commoda. maximè quia Do-
minus non poteſt in præiudiciũ agnati feu-
dum nouum facere. Et verum, quòd Decius
in conſi. 445. nu. 6. limitat eam, niſi eſſent ali
quæ coniecturæ in contrarium, per quæ ver-
ba videatur feudum eſſe antiquum. Forſan
eſſet dictum, iuxta formam capitulorum in
190 priuilegio contentorum: nam † ex coniectu-
ris apparebit de mente. Et ſic Decius tenet
opi. Andr. quòd in dubio feudum remaneat
nouum propter illa verba & de nouo conce-
191 dimus licèt † limitet poſtea exiſtentibus ali-
quibus verbis, aut coniecturis, & ita videtur
ſentire Andr. hic dum allegat. d. l. de his. ff. de
tranſact. & multas coniecturas in propoſito
tradit Old. in conſil. 188. factum tale, quidã
per quas feudum remaneret antiquum, licèt
eſſent verba & de nouo concedimus. Secun-
dò limitatur & declaratur iſta opin. Andr. vt
192 procedat, quando eſt dictum † reddimus aut
confirmamus, & quatenus opus eſt de nouo
concedimus: nam cum illa verba quatenus
opus eſt, importent conditiones declarãt,

vt

vt voluerint dicere, ſi non habes ius in præ-
teritum, habeas ex hac noua conceſſione &
confirmatione, & erit noua conceſſio, & no-
uum feudum. ita Aff. hic col. 6. verſi. vlti-
ma verba, allegat Io. And. in c. inter dilectos.
de fide inſtrum. pro quo vide ibi Abbat. in
4. oppo. vbi refert & ſequit & optimè Loffr.
in conſi. 41. nu. 11. & latius locutus ſum de
hac materia in allegatione 47. verſic. ſecun-
193 dò reſpondeo. † Intelligenda eſt concluſio
Andr. quando ille eſſet priuatus ipſo iure ob
delictum & culpam, aut poſt ſententia & ip-
ſius executionem, non autem ante ſenten-
tiam: quia tunc per illa verba, & de nouo cō-
cedimus, videtur actus de nouo ob qualita-
tem negocij, quod nouum eſt; quia erat deuo
lutum ipſo iure, vel lata ſententia & execu-
ta: ſecus ſi non eſſet lata ſententia, aut lata
& eſſet appellatum, & non executa: quia tūc
feudum ſit in poſſe vaſalli culpantis, ad huc
non poteſt eſſe feudum nouum, licèt milies
dictum eſſet. reddimus & de nouo concedi-
mus, non erit feudum nouum, ex quo feu-
dum adhuc erat in poſſe vaſalli, quid vult
194 reddere, aut de nouo concedere? Et † pro-
pterea ſtante qualitate negotij, ſuper qua il-
la verba ſunt prolata, importans antiquum
feudum. Et ſic poſſent intelligi verba Laude.
Præpoſ. Afflicti. Et ita glo. Pariſ. §. 30. num.
111. vt loquantur quando non erat lata ſen-
tentia, aut lata, & non executa, vt remaneat
antiquum, licèt ſint illa verba, & de nouo
concedimus: quando autem eſſet ipſo iure,
aut lata ſententia & executa, tunc in dubio
per illa verba, feudum efficitur nouum. Et
ita declaranda ſunt verba And. in iſtis tribus
concluſionibus.
Sū in 4. concluſione, quòd ex verbis Prin-
195 cipis plerunque apparet de mente, etiam ſi
verba non eſſent in totum apta, ſed parum
apta, dummodo non inepta. And. in d. §. do-
nare. col. 2. qual. olim ſeu. alie. po. verba rela-
ta in parte procemiali deſignant mētem. l. ſi.
ff. de hære. inſtit. quia tunc vocantur verba
aſſertiua, cum verborum in qualibet diſpo-
ſitione triplex eſt diuiſio, procemialia quæ
196 alias narratiua: dum † in prima parte actus
ponunt verba narratiua, in ſecunda ponun-
tur verba diſpoſitiua, vt vendunt, donant,
aut concedunt. in fine ſunt verba executiua.
Narratiua declarant, diſpoſitiua diſponunt,
197 executiua † nil declarant aut diſponunt,
ſed tantùm firmiorem reddunt diſpoſitionē.
Dec. in l. non omnis. ff. ſi cert. pet. Cort. Iun.
in conſi. 3. clem. 1. de preben. Dubitatum fu-
it, vtrum vendens caſtrum cum aquis, mon-
tibus, &c. expreſſa in narratiua ſi reſtringū-
tur in diſpoſitione ad aliquid renocatur? Vi-
de in mea allega. 29. & in hoc principali di-
cto And. concurrit glo. Pariſ. §. 30. nu. 111.
poſſet ex coniecturis hoc indicare. Et ſi poſt

crimen remiſſum aliquod ſeruitium feciſſet.
198 multùm important ſeruitia † quia non reuo
cantur faciliter conceſſæ. And. in conſtitutio
ne ea, quæ ad decus. Non vidi aliter hoc di-
ſcuſſum. Fiſcales aūt noſtri periti nihil ope-
rari tenent hanc clauſulā (cōfirmamus & de
nouo cōcedim⁹) de qb. latè in allegatione p.
vniuerſitate Nuceriæ ad ibi dicta me remitto.
Subdit litera Andr. noſtri, verum talis re-
ſtitutio extēdatur ad ea, quæ alteri ſunt quæ-
ſita ob damnationem & culpam, ſcilicet ei à
199 quo tenebat. Pono † exemplum in eo qui te-
nebat feudum non quaternatum, committit
rebellionem contra Dominum ſupremū, de-
uoluitur Baroni à quo tenebat. Vtrum Prin-
ceps reſtituendo in integrum cenſeatur reſti
tuiſſe in illo feudo, quod Baroni erat deuolu
tū? And. refert opiniones. Et prima fuit Gof
fredi, qui arguebat id quod noſtrum eſt, &
nobis quæſitum, inuitis non auferetur. l. ſi. ff.
de pactis. l. ſi poſt morte. §. ſi. ff. de contra tab.
l. cum Hærmes. C. loca. poſtquam ex culpa
eſt mihi quæſitum ius, non poteſt auferri me
inuito, & propterea requiritur in hac reſtitu
tione etiā voluntas eius à quo tenebat. Bart.
Brixie. dicebat, aut à ſententia fuit appella-
tum, & reſtituere poteſt, quia appellatione
pendente non poteſt dici conuictus, nec infa
mis, Hoſtien. dicebat, q aut Princeps præue
nit indulgendo antequam feudum occupare
tur à Barone, & poteſt reſtituere. Aut Baro
præuenit in occupādo, & Rex non poſſet ad
illud reſtituere. Omnes iſtæ tres opiniones
in vnum reincidunt, vt voluntas Baronis re-
quiratur, quia ſecundum opi. Brixie. quando
non fuerat appellatum, ſentit, non poſſe reſti
tuere, ſecundo opi. Hoſtien. poſt præuentio-
nem & occupationem factam per Baronem
non datur reſtitutio. Andr. in d col. verſic. ve
rius videtur, ponit ſuam opi. quòd reſtitutio
200 extendatur ad prædicta. Primò: quia † ſen-
tentia eſt de iure ciuili. l. Iulianus. ff de cōd.
inde. Princeps tollit ius ciuile. l. ſi. C. ſi cōtra.
ius, vel pub. vtili. ergo tollit ſententiam, ſi
tollit ſententiam, ergo tollit quidquid ex ta
li ſententia inducitur, Probat hoc tex: in d. l.
Iulianus, vbi poſt ſententiam abſolutoriam
ſoluens repetere non poteſt: quia remanet
debitor, ſaltim naturaliter. Et ratio poteſt
201 etiam eſſe; quia † lex notat factum & nō ſen-
tentiam l. palam. §. quæ in adulterio. & ibi gl.
ff. de ritu nupt. nam poteſt quis eſſe debitor,
licèt abſolutus fuerit, & ſic quòd ſententia
tollitur, quæ ſi de iure naturali eſſet, non tol-
leretur, vt ibi dicet text. ex quo remanet na-
turaliter obligatus, Secundò arguit Andr.
202 Princeps † indulgendo agit, quæ ſolet: nam
nō aufert directè ſed indirectè l. 1. ff. de cōſt.
prin. l. reſcripta. C. de preci impe. offe. Ter-
tiò, Princeps mutat rei ſubſtantiā, ergo mul-
to magis reſtituit. Et propterea reuocata ſen
tentia

ſententia remanet ius Baronis ſine effectu. Con
203 ſiderando † primis literaliter verba And. videtur, quòd concludat, quòd cõdemnato aliquo qui tenebat bona feudalia à Barone, vel ab alio: bona condemnati ſint deuoluta ei à quo tenet, & non ad Fiſcum iudicis condemnantis: quod declaro. Nam aut ſunt bona burgenſatico, aut feudalia: ſi ſunt feudalia ſ aut quaternata, aut ſecundum quid, aut plana & de tabula, quę ſint iſta, declarat Andr. in c. 1. §. ille tamen. de cõtro. apud Par. termi. & in conſtit. poſt mortem. & dixi in conſtitutione diuæ memoriæ. ſuper illa q. vtrum requiratur aſſenſus vtriuſque. nu. 195. cum ſequent. Primo caſu quando ſunt bona burgenſatica, ſunt deuoluta Fiſco iudicis condem-
204 nantis. Secundo caſu, feuda † quaternata mixta, aut ſecundum quid Regi aperiuntur, feudalia plana Baroni excidunt. Vnde in iſto vltimo caſu poſſet procedere q. Andr. ita dicit in cap. 1. §. ſi quis hominem. & in §. hæreditatem de pace tenen. in c. Imperialem. §. illud in princ. de prohi. feud. alien. per Fede. Andr. in c. 1. coll. 3. ſi vaſall. feu. priuet. in c. 1. §. & iterum. de capi. Corra. col. 4. in add. in c 1. §. præterea. col. fin. quæ ſit prima cauſ. verſic. hoc nõ facit, in c 1. col. 2. qualiter vaſ. feud. priuet. in c. 1. col. 2. hic finitur lex. quem alle. Loff. in cap. domino. ſi de feu. defun. mil. in c 1. §. quod autem. col. 3. qui fed. da. poſſ. & in conſtitu. ſi quando. Aff. in deciſ. 382. ſed etiam feuda plana ſunt durante vita vaſalli culpantis. vt in d. §. Cornelio Felici. vt And. dicit in dictis locis, & in c. 1. in fi. de feu. guar.

Secundò conſidera literaliter, quomodo poteſt eſſe verum, q; ſententia ſit de iure ciuili, cum appellatio ſit remedium contra ſententiam. l. 1. ff. de appel. glo. in rubr. de appel.
205 extra. & † appellatio eſt de iure naturali, vt Andr. in c. 1. §. & bona committentium crimen. col. 10. quæ ſint rega. vbi dicit iſta verba, appellatio eſt de iure naturali, & continet defenſionem in iudicio, ſicut in prælio. Si eſt appellatio de iure naturali, ergo ſententia quæ præcedit appellationem non poteſt eſſe de iure ciuili. l. licet. §. ea oblatio. ff. de procurat. vbi obligatio eſt mater actionis, de qua q. alias dixi in conſtitutione appellationum tempora, dum legabam in anno 1559. Pro hac concluſione principali Aff. hic col. 7. verſi. in hac tamen q. allegat, ita conſuluiſſet Abbat. in conſil. vltimo. & Pely. in c. inter quatuor in prima limit. de maior. & obedien. qui allegat multas quotas, ſed nõ viderunt Andr. hic, reperio tamen, quod glo. Pariſien. in d. §. 30. num. 11. verſi. quando autem, videtur in hoc caſu tenere oppoſitũ, q; talis reſtitutio nõ nocet agnatis, cum Princeps illa de ordinaria poteſtate facere non poteſt. Sed non reſpondent dictis per And. hic, de quibus dicemus inferius, nã agnatos

iſto caſu nullam habuit poſſeſſionem, nec dominium ſine traditione, ſed ius eorum fundant ex ſententia, quæ iam euacuata eſt, meritò ſi Princeps poteſt reſtituere.

Subdit Andr. quid ſi Princeps bona Titij proditoris donet Sepronio, & poſt reſtituit proditorem, an videantur reſtituta bona cõ-
206 ceſſa Sempronio? Dicit quòd non. Primò † reſtitutio non extenditur ad alienata. l. quod ſi minor. §. Scæuola. ff. de minoribus. Vbi ſi quis hæreditatem omiſerit aut repudiauit, & alteri quæſita ſit, reſtitutionem, habere non poteſt, cum diſtracta hæreditas ſit & negocium finitum. Secundò dicit And. interpretari debemus gratiam, quam fecit Princeps, ſine iniuria alterius. l. nec auus. C. de emancip. liber. l. 2. §. ne quid à Principe. ff. ne quid in loc. publ. Tertiò dicit Andr. Prin
207 ceps † non reuocat conceſſa expreſsè, multo minus non reuocat ea quæ ſunt tacitè. Quartò, Fiſcus non potuit transferre quod nõ habebat. l. traditio. ff. de acquir. rer. dom. l. nemo plus iuris. ff. de reg. iur. ergo quando reſtituit criminoſum, & bona quæ erant in poſſe concedentis, & non quæ erant alteri conceſſa, ergo nullum ius potuit transferre. Quintò, iſte conceſſionarius Regis habuit rẽ ex donatione Principis, qui potuit rem ſuam donare, cum habet ex contractu, ergo reuocare non poteſt. Sed And. ſubdit in prin. addit. Idem concludendo, ſi primus ceſſionarius alteri vendidiſſet ante reſtitutionem factam per Principem.

Sed poſſet inſtari: quare in primo caſu, quando erat lata ſententia condemnatoria criminoſi, & Princeps reſtituit feudum, non excidit Baroni à quo tenet, & reſtitutio tenet, & quando Princeps alteri concedit bona deuoluta, reſtitutio non prodeſt, cum in vtroque caſu eædẽ rationes militant? Andr. ſentiens hanc oppo. ſubdit: Non obſtat. q; proximè dictum eſt, nec id quod obſtabat, authorib. obſtabat ſucceſſoribus: quia Baro à quo tenetur feudum planum, non potuit prætendere illud feudum, niſi ex ſententia lata in fauorem Regis, condemnando vaſallum Princeps antequam feudũ deuolutũ ſit in aliquẽ ex cã legitima reintegrare reſtituere põt. Vel ſcdõ mõ poſſum intelligere And. in priv. add. & forte melius, vt quęrat Baro à quo tenebat feudum planum ſtatim lata ſnia, alteri feudũ ſibi deuolutũ reconceſſit, poſtea Princeps reſtituit culpantem, vtrum cenſeatur reſtitutus ad feudũ alteri per Baronẽ conceſſum? Idẽ deberet eſſe, vt reſtitutio nõ ſe extẽdat, vt fuit ſupra concluſum, q; idem Rex cõceſſit, & poſt idem Rex reſtituit, per d. §. Scæuola: Quare ſubdit Andr. Reſtitutio nocuit Baroni à quo tenetur feudum planũ, quare non debeat et nocere ſuo cõceſſionario, cũ habeamus regulam. l. lin. ijs. §. non debeo. ff. de reg.

us

Digitized by Google

208 vt † quod nocet mihi, nocet authori meo,
& quod nocet authori meo, nocet mihi. And.
alle. ſimilia in c. 1. qualiter vaſ. debet iur. fid.
col. 2. in c. 2. in addit. de nat. ſucc. feud. Re-
ſpondet Andr. quòd lata ſententia Baro al-
teri feudum conceſſit, qui iam habuit poſſeſ-
ſionem feudi: reſtitutio facta per Regem nõ
nocet iſti conceſſionario: quia non habuit
per ſententiam, ſed mediante alio titulo do
nationis, aut in feudum dationis, & ſic me-
diante traditione; ſed Baro habuit immedia
tè ex ſententia, meritò ſi euacuata ſententia
Baroni nocet reſtitutio & non eius cõceſſio-
nario, qui habuit ex traditione. Confirmat
209 Andre. multa † ſunt inutilia penes me, quæ
ſunt vtilia penes eũ, qui habet, l. fi. C. de iure
dot. Vbi donatio ab extraneo, facta mulieri
vltra quingenta indiget inſinuatione, ſibi nõ
eſt vtilis, tamen reſpectu mariti non indiget
inſinuatione, cum ſit ob cauſam. Et ſic illud,
quod eſt inutile apud vxorem, eſt vtile apud
210 maritum, † & tamen maritus habuit cauſam
ab vxore. vt aliàs dixit And. in c. 1. §. ſi vaſal
lus de feudo ſuo. col. 5. ſi de feud. defu. milit.
vnde Andr. eſt declaratus literaliter vſque
ad verſiculum. & eſt intelligendum in ſupra-
dictis concluſionibus.

Prima concluſio, quòd licèt reſtitutio ple
na & facta à Principe, nihilominus ſi bona
feudalia ſibi deuoluta alteri conceſſerit, &
cõceſſionarius illa habuerit, reſtitutio eiuſ-
dem Principis ſequens non extenditur.

Secunda concluſio, quod Baro à quo tenetur
feudum planum, non poteſt habere feudum
ſibi deuolutum ob rebellionem commiſſam,
ſi Princeps reſtituit criminoſum.

Tertia concluſio, quòd ſi lata ſententia
criminis Baro alteri feudum conceſſiſſet, cõ
ceſſionarius habuit poſſeſſionem, poſtea ſit
reſtitutus à Rege, talis reſtitutio nõ prodeſt,
nec nocet conceſſionario.

Circa primã concluſ. omnes eam tenent, &
211 Afflict. limitat hic col. 11. verſic. 2. fallit † ni
ſi reſtitutio eſſet facta ex cauſa pacis: nam
tunc extenditur ad bona alienata, cum pro
publica vtilitate & pace habenda multa fi-
unt, vt Afflict. hic. Et ego aliàs ſolitus ſum
allegare Bal. in c. 14. ſentẽtiæ. de pace Cõſt.
vbi omnes ſententiæ latæ tempore belli re-
uocantur facta pace. Et in capitulis pacis
verum obſtat exceptio, dolo facis retinere,
quod reſtituturus es, vel petere, quod reſtitu
turus es. Bald. ibidem in verſi. poſſeſſiones. &
Roma. in l. ſed ſi hac. §. ſi liberos. ff. de in ius
voc. Are. in d. §. & quid ſi tantum. n. 22. l. Gal
lus. ff. de lib. & poſthum. Eſt autem verum,
quòd Io. Andr. Inn. Hoſt. in cap. quanto. de iu
reiur. tenent, quòd reſtitutio ex cauſa pacis
non extendatur ad bona alienata, & alteri
conceſſa. Tamen communis opi. eſt cum Af-
flicto, latè Calcan. in conſi. 52. num. 18. Loff.
noſter in c. 1. §. filij. col. 4. ſi de feu. defu. milit.
Rolan. in cõſi. 1. nu. 154. vol. 3. Iacob. Menoc.
in conſ. 103. per totum vol. 1. vbi infinita de
capitulo pacis. Et iſtud fuit obſeruatum in
hoc Regno in capitulo pacis tempore ruptu
ræ Atripaldæ, & fuerunt reſtitutæ maiores
& meliores, quando non potuerunt reſtitui
illemet, vt capitulum pacis executionem
ſuam habuiſſet, non omino: quia pateret
odium, tamen videas de hac materia in pro-
ceſſu in Regia Camera inter Magnificum Iu
lium Ceſarem de Afflicto contra Illu. Princi
pem Hoſtiliani: in qua etiam fuit dubitatũ,
212 vtrum † pragmatica edita Thoræ obſtet ei
qui poſſidebat, tempore capit. pacis, & ruptu
ræ Atripaldæ; & fuit deciſum in eadem Re-
gia Camera in dicta cauſa Comitatus Sa-
triani, referẽte domino Alonſo Salazar præ-
ſidente tempore docti viri Hernandi de Auo
los Hiſpani. Vera tamen limitatio eſt, vt re-
ſtitutus ſit vigore capituli pacis ad bona a-
lienata.
213 Secundò limitatur, quando † eſſet reſtitu-
tus quis per viam iuſtitiæ & non gratiæ: quia
tunc videtur reſtitutus ad omnia etiam alie
nata. l. fi. C. de ſent. paſſ. Alber. in auth. vt de
Neſtorianis. C. de hær. Moder. in d. §. & quid
ſi tantum. Sed in terminis fuit dubitatum,
Princeps non alienauit bona, ſed in commẽ-
dam dedit, donec aliter fuerit prouiſum, cũ
poteſtate conuertendi fructus in vſus pro-
prios, vtrũ poſtea reſtituto delinquente per
viam compoſitionis videatur reſtitutus ad
iſta bona ſic commendata? Multi doct. no-
ſtri & aduocati dicebãt, quòd reſtitutio non
ſe extendebat ad bona commendata, cum
commẽda cum poteſtate recipiendi fructus
in vſus proprios æquiparatur veræ aliena-
214 tioni: maximè † quia ob ſeruitia licèt ad
beneplacitum, cenſetur perpetua. in conſti-
tutione ea quæ ad decus. Andr. Et in primis
allegabant Geminia. in c. nemo. col. 2. verſi.
quid ſi fiat. de elect. in ſexto vbi dicit, quod talis
commenda ad tempus incertum cum pro-
prietate fructuum æqui paratur veræ præla-
215 turæ. inde † commendatarius dicitur verè
Dominus, & habet verum titulum, & idem
conſuluit Barba. in conſi. 2. vol. 2. Car. in cõſ.
8. in titu. de loca. vbi dicit, talem commẽda-
tarium poſſe vt dominum locare, vt quilibet
alius prælatus facere poteſt. ita Abb. in cap.
querelam. in prin. nota. de elect. Decius in c.
edoceri. in fi. de reſcrip. Imò in talem com-
mendatarium tranſit delegatio ſub nomine
dignitatis. Decius in c. quoniam Abbas. col.
5. verſi. & iſtam concluſionem. de offi. deleg.
Signum dominij eſt fructuum perceptio & p
petuitas. Doct. in c. 1. de Capell. monac. in 6.
Purpor. in l. 1. ff. de officio eius, cui man. eſt
iuriſdictio. col. 33. cum ſequen. Probus poſt
Io. Mona. in d. c. nemo. col. 4. in fi. Calſan. in

ſuo cōſilio in ſua conſuet. Burg. in tit. de ſucc.
baſtard. fol. 297. col. 2. cum ſequen. Regulæ
216 † Cancellariæ, quæ habent locū in veris prælatis, habent locum in iſtis commendatariis,
vt per Gomes. in regula de infir. reſigna. q.
13 & in regula de idioma. q. quinta. Vnde talis commēda transfert titulum, meritò ſicut
reſtitutio non extenditur ad bona alienata,
non extenditur ad bona commendata: cum
conuerſione fructuum in proprios vſus: nihi-
217 lominus † cauſa diſcuſſa in Sacra Regia Camera de anno 1545. in cauſa Illuſtr. Aſcanij
Columnæ cum hæredibus q. Pauli Reſtiliani
reſtituti & compoſiti fuit deciſum per illum
recolendæ memoriæ Ioannem Thomam de
Minadois Regium Conſiliarium, talem reſtitutionem extendiſſe ad talia bona commendata: maximè quia fuit compoſitus in pecunia, de cuius forma erat, vt ad omnia extenderetur, *actorum magiſter Tramontanus*. Fuit magna deciſio in illis diebus.

Secundò fuit dubitatum, ſi Princeps reſtituit quem, præterquam ad bona alteri conceſſa, quid ſi reſtitutus habebat hypothecam
ſuper iuribus & bonis alienatis, an reſtitutio
218 † extendatur ad iura illa ſuper bonis alienatis? poſſent dici multa hinc inde. Audio quod
erit q. inter Illuſtr. Duciſſam Traiecti & Illu.
Ducem montis Alti ſupra bonis, quæ fuerūt
quondam Petri Eſtādardi rebellis, in Regia
Camera fuit iudicatum cōtra Illu. Duciſſam:
quia licèt iura videātur reſtituta, tamē quia
illa nō poſſunt exerceri, niſi ſuper bonis alienatis & diſtractis, & reſtitutio non extenditur ad bona alienata. Pendet reclamatio in
Regia Camera & Collaterali Cōſilio, & ideo
non me extendam amplius.

Circa quam limitationem ſciendum eſt,
219 vtrum † reſtitutus per viam iuſtitiæ & per viam gratiæ recuperet fructus medio tempore perceptos, & vtrum reſtitutus virtute capituli pacis recuperet fructus? Iſtæ ſunt tres
q. & quoad primam q. de reſtituto per viam
iuſtitiæ non eſt dubitandum: quia ipſe fuit
Dominus rei, nunquam bonæ fidei poſſeſſor
lucratur fructus contra Dominum, hoc probat text. in d. l. videamus. §. in fauiana. ff. de
vſu. allegat. ſupra per Andr. & etiam per l. in
condemnatione. §. 1. ff. de reg. iur. Et licèt ali-
220 qui dicant, quod † text. in d. §. in fauiana. procedat in verbis prolatis à iudice vel à lege, tamen idem eſt in caſu noſtro: quia ſunt prolata à Rege, qui (vt dicit Andr. hic) habet plus
iuris quàm Imperator in Imperio, ergo plus
iuris quàm ſimplex iudex. Nā Rex eſt iudex
iudicū, vt in auth. vt nulli iudicū, in princip.
allegat Andr. in c. Imperialem. §. præterea ſi
inter duos. col. 3 in addi. de prohi. alie. p Fed.
& ſi tex. in d. §. in fauiana. haberet locum in di-
221 ſpoſitione legis, nihilominus † Rex eſt animata lex, vt dicit Iaſ. in l. fi. ff. de cōſtit. princ.
pro qua opin. allego tex. in l. quòd ſi minor. §.
reſtitutio. ff. de mino. vbi reſtitutio per viam
iuſtitiæ extenditur ad bona alienata, & tollit
ius quæſitum, & ita Iaſ. in d. §. & quid ſi tantū.
in 15. col. verſ. limita iſtam conclu. & rationē
aſſignat Baldi in l. final. C. de ſenten. paſſ.
in 3. colum. verſi. contra hoc oppo. Nam reſtitutio per viam iuris ſcripti, ita quòd ius
trāſferendi ab initio non fuit verum, imò
occupatiuē, & reſoluto iure datoris reſoluit
ius acceptoris, ad l. lex vectigali. & in §. rurſus, ſupra de contro. inueſti. & pro hac opi.
Bal. & enucleatione facit glo. in c. ſuper cau
ſa. 2. q. 5. & no. doct. in c. paſtoralis. de appell.
& optimè Cardi. Alex. in capitulo contumaces. 50. diſtinctione. Nec bona fides excuſat,
vbi titulus reducitur ad non titulum. l. prohibitum. C de iure fiſci. lib. 10. & in terminis
Abbas in c ad noſtram. de rebus eccle. alie.
vel non. in 3. nota. & in gl. fina. ibi. item quia
bona fide percepit, & ibi Anto. de Butr. col.
fin. Et ſic videtur concludendum in iſta q. in
reſtituto per viam iuſtitiæ vt recuperet fructus: & verèm deducam ad practicam, de
anno 1548. in Sacro Concilio vertebatur lis
222 inter Don Michaelem de Soria † qui fuit ſuſpenſus ab officio perceptionis Prouinciæ
Principatus citra & commendatū Magnifico
Michaeli Iandreæ, abſoluto dicto D. Michele
de iuſtitia, fuit dubitatum, vtrum emolumēta officij deberent reſtitui dicto Domino Michaeli? Dicebat pro parte Michaelis andreæ,
oīa prædicta & alia ſimilia loqui in fructib.
naturalibus ſeu induſtrialibus peruenientib.
223 ex re ipſa, ſecus † in emolumentis officij, in
quo qui non laborat, non manducat. ita Bal.
in rubr. C. de fruct. & litium expen. allegat. l.
ſi mulier. §. ſi hæres. ff. ad Trebel. in l. ſi ſtipulatus. ff de vſur. Tiraquell. in l. ſi vnquam. in
verſiculo reuertat. fol. 228. in parua n. 276.
& in ſtipendiario Regis allegatur tex. in l. 1.
C. de re miſſi. lib. 12. Vbi ſtipendiarius, qui
fuit ſua culpa captus ab hoſtibus, & ibi aliquo
tempore ſteterit, non recuperat poſtea ſtipēdia præteriti temporis, vt ibi gloſ. vnde cum
in caſu noſtro ſit ab officio ſuſpenſus, non recuperat ſtipendia, vt ibi glo & meritò: quia
licèt fuiſſet abſolutus, ſicitè fuit ſuſpenſus:
quia non obſeruauit capitula officij tradita
obſeruanda per Regiam Cameram. Et in
224 excommunicato † licèt abſoluto poſtea non
recuperat fructus beneficiorum, glo. in c. paſtoralis. §. verū. verſi. quid enim, verſi. quid
ſi abſolutus. quam ib. not. Abb Francus & Decius de appell. Boer. deciſ. 98. nu. 5. & in terminis Goffre. in ſumma in titu. de ſent. excommu. col. 7. in fin. 2. q. & ibi Cardi. Alexan.
& idem in d. capit. cōtumaces. 50. diſtinctione. & in c. propter hæc. 32. diſtinct. Et cum
iſti non ſint fructus, ſed prouiſio ob labores
& emolumenta officij, non debent reſtitui
ſuſpen-

225 tui ſuſpenſo, Et † iſta opi. fuit iudicata in
ſacro Conſilio per eximium Iureconſultum
recolendæ memoriæ D. de Minadois, in an-
no 1548. & fuit abſolutus Michaelandreas à
petitis. Et ratio deciſionis fuit illa: quia erat
Regia prouiſio, quæ vix ſufficiebat pro ma-
nutenendo officialem Regium cum authori-
tate & ſolita præminentia in prouincia, emo
lumenta forte illicita occaſione officij quæſi
ta non ſunt in conſideratione, *actorum ma-
giſter Ioann. Portius*.

ADDITIO.

Sed poſſeſſor hæreditatis etiam inhoneſtos lucros co-
getur reſtituere l quæſitum, & l. ſi poſſeſſor. ff. de pet.
hæred. mulier tamen non habebit dimidiam partem
quæſitum iniuſte quæſitorum à marito licet alias de
conſuetudine dimidium quæſitorum lucretur. l. ſer-
uus ff. de acquir poſ. Lupus in Rub. de donat. inter
vir. & vxor. §. 65. Rebuff. in l quæret 135. ff. de verb.
ſignif. fol. 705. Fabius de Anna.

Secunda quæſtio, vtrum reſtitutus per viã
gratiæ recuperet fructus? Andr. non aperit,
ſed (vt quidam dicunt) poſſet dici, quòd ſic,
dum allegat d. §. in fanlana. qui licèt loqua-
tur in ſententia iudicis, vt ſupradictũ eſt, tñ,
præterquam ad fructus, ille tex. procedit in
omni reſtituto circa rem, vt ipſe Andr. fatrri
videtur. Sed cõis opi. eſt, vt non procedat in
226 reſtituto per viam gratiæ † quia non recupe-
rat fructus, vt allegatur text. in d. auth. idẽ
de Neſtorianis. C. de hære. ita Alex. Are. &
alij in d. §. & quid ſi tatũ vbi Iaſ. cõtra cõem
inſurgit nu. 67. non me extendo vlterius: ſed
ſic poſſe intelligi hãc cõcluſionẽ credo, vt nũ
quã fructus reſtituanſ, niſi nõ eſſent exacti &
incorporati Regiæ Curiæ, cñ larga fiat inter
pretatio cõtra Principẽ indulgentẽ & plenè
reſtituentẽ: & ita audiui fuiſſe obſeruatũ tẽ-
pore iudicum cauſarũ rebelliũ tempore ob-
ſidionis de Lautrech: nã erãt mites iudices.
Sed in tertia q. vtrum reſtitutus virtute ca
pituli pacis recuperet fructus, conſiderant
227 aliqui, quòd † videatur reſtitutus virtute ca
pituli pacis aſſimilari reſtituto per viã iuſti-
tiæ, nã ita arguit Affl. hic, & doct. dum dicũt,
ꝙ reſtitutus per viã iuſtitiæ recuperat alie-
nata. Ita reſtitutus per viam capituli pacis
recuperat trãſlata in poſſe alterius: & propte
rea cum reſtitutus per viam iuſtitiæ recupe-
rat fructus, ita & pariſormiter reſtitutus ex
capitulo pacis, cũ æquiparata ſint, & æquipe
ratorũ eadem debet eſſe ratio. l. 1. ff. de leg. 1.
cum ſimil. Sed pro parte cõtraria videtur, ꝙ
228 † reſtitutus vigore capituli pacis nõ ſic reſti
tutus ad rẽ ſuã, ſed ad rẽ ꝗ fuit olim ſua, amiſ
ſam ob delictũ, ſed fauore pacis, aut vtilitate
Reipublicæ recuperatam. Et ideo fructus nõ
ſunt laci, aut nati tempore ſui dominij, me-
ritò ſi non veniunt. vt ſentit glo. in l. 1. C. de
partu pigno. & in l. Paulus. §. 1. ff. de pigno.

quæ opinio mihi ſatis placet. Pro qua allego
tex. in l. videamus. §. ſi actionem. ff. de vſur.
vbi ſi actionem habeam ad repetendum rem,
fructus non conſequor, niſi à die moræ: ſed
229 † in caſu noſtro res erat confiſcata per cul-
pam & delictum, & res erat effecta Domini,
meritò ſi non poteſt habere fructus, niſi à die
moræ, & ſic reſtitutionis: nec æquiparatio ſa
tisfacit in iſto caſu inter reſtitutum per vi-
am iuſtitiæ reſtituto ex capitulo pacis. Nam
reſtitutus per viã iuſtitiæ recuperat fructus
potius ratione dominij & iure primæuo: nã
230 † ſententia nedum declarat quem dominũ à
die ſententiæ, ſed olim fuiſſe dominum à pri
modie. l. ex diuerſo. §. fin ff. de rei vindi. &
Andr. etiam dicit in c. ſancimus. §. ſi autem
dixerit. colum. penult. quo tempore miles re
ſtitutus ex capitulo pacis non habet ratione
dominij, ſed potius ob vtilitatem pacis à die
factæ pacis, & ſic non eſt æquiparatio facta
per modum regulæ & in omnib. l. ſi quis ſer-
uo C. de ſeru. corru. Saly. in l. ſerui veſtri. C.
de noxal. Er ſic concludo in hac tertia q. &
ita reperio Bald. in cap. 1. verſi. ſucceſſore, de
pace Conſt. quem vide.
In quarta q. vtrum reſtitutus per viã com
poſitionis recuperet fructus, & ſic diuerſa q.
ab his ſupra narratis. Nam non videtur, ꝙ ſit
ſimplex gratia, cum ſit facta compoſitio: iſte
compoſitiones vt plurimum fuerunt tempo-
re obſidionis de Lautrech practicatæ pindi-
ces rebelium: & tunc diſtinguo. Aut tales
compoſitiones fuerunt factæ ante ſententiã
vel poſt ante exequutionem & incorpora-
tionem: aut poſt ſententiam & poſt exequu-
tionem. Primo caſu veniunt fructus eiſdem
rationibus, quibus vſi ſumus cum And. ſupra
in reſtituto, cum larga fiat, imò latiſſima in-
terpretatio contra Dominum: aut poſt ſen-
tentiam & executionem, & incorporationẽ
231 † & non veniunt fructus: quia ſunt conſum-
pti, & reſtitutio magis habet de gratioſo. l.
ſi libertus puerum. ff. de ope. liber. & ſic etiam
diſtinguendum eſſet in reſtituto virtute capi
tuli pacis. Vt ſi reſtitutus ſit ante captã poſ-
ſeſſionem & incorporationem, & fructus ſint
extantes & non conſumpti, reſtitutio proſit
quoad fructus: ſi autem non ſunt extantes
ſed conſumpti, & reſtitutio proſit. in practi-
ca autem in illa cauſa Reſtilianorum cum
Illuſt. Marcoantonio Columna fuit deciſum,
fructus venire in reſtitutione facta virtute
compoſitionis in pecunia à die nedum factæ
compoſitionis ſed præſentatæ in actis & inti
232 matæ, referente † Magnifico Felice de Rube-
is in anno 1561. *Actuarius Tramontanus*, &
ita per tranſeo. Nolo tñ omittere in materia
233 fructuũ, vt † ẽt bonæ. fidei poſſeſſor reſtituat
fructus, ſi extãt gl. in l. verũ. ff. de pet. hær. vbi
Ang. & doct. Alex. in conſi. 63. ſuper primo
dubio col. 1. in fin. volum. 2. Socy. in conſil.

83.n.8.col.4.vol.4.Ang.in l. illud.§.præd.co.
rut. ſi fructus autem eſſent conſumpti, etiam
teneturreſtituere, quando eſſectus eſſet lo-
cupletior. Et quando dicatur locupletior,
quando reſeruauit alios ſuos introitus, &
conſumpſit fructus. l.ſed ſi lege.§.quod autẽ
quis.ff.de peti.hæred.quẽ not.Ang. & Fulg.
ibi, Areti. in conſil. 160. col.2. dum allegat
corruptè.§. ſcire.Corn.in conſil. 229. litera
N. vol.4.licet corruptè alleget Aret.in cõſ.
234 60. vult dicere 160.& † idem in S.R.C.fuit dũ
bitatum in cauſa Magnifici Fabij Ieſualdi
cum Magnifico Hectore Galiota, condem-
nato ad fructus liquidandos: quia habuerat
bonam fidem & titulum donationis à Magni
fica Hipolita Galiota à primo die ſuę poſſeſ-
ſionis, & nõ à die ſupplicationis, licet poſtea
in liquidatione fuit taxata ſumma cum ęqui
tate, referente eodem Magnifico Felice de
Rubeis, in anno 1564. *Actuarius Romanus*.
Et hæc ſufficiant de fructibus, dicant noui
Feudiſtæ quidquid ſibi videbitur.

Subdit Andr. in ſua theoria.in verſi. & eſ-
ſet intelligendum: volens declarare omnia
ſupradicta, vt condemnatus ſit per ſententiã
iuſtam, ex iuſta atque vera cauſa. à qua non
ſit appellatum, nec appellari poſſit, aut alio
modo legitimo retractari, & non ſit nulla,
quòd tunc pro veritate accipiatur d.l. Iulia-
nus.ff.de condi.indeb. Videtur quòd And.
voluerit dicere, quòd vt condemnatus per
ſententiam & reſtitutus habeat feudum vt
235 nouum, opus eſt, vt † illa ſententia ſit lata ex
rationabile cauſa à qua non ſit appellatum,
aut fine elapſi decem dies, quòd nõ poſſit am
plius appellare, aut de nullitate dici, aut alio
legitimo modo, ideſt per viam reſtitutionis
in integrum, aut ſupplicationis querelæ & re
curſus retractari: quia tunc reſtitutio non
cauſaret feudum nouum ſed eſſet antiquum,
prout erat ante ſententiã iſto mõ prelatam.

Ex quibus verbis literaliter declaratis pri
mò conſidera, verum eſſe illum tertium ca-
ſum, quem ſuper conſideraui, aut reſtitu-
tio ſit ante ſententiam, aut poſt ſenten-
tiam, & eius executionem: quia ab ea
non ſit appellatum, vt hic vdiſtis, quòd And.
ſentit expreſsè. Secundò conſidera, quòd
236 And. ſentit, quòd † ſententia vltra appella-
tionem poteſt alio modo legitimo retracta-
ri, vltra nullitatem poſſunt eſſe multa reme-
dia, de quibus per doct. in Rubrica & ibi Frã
cum de appellat. Sed ego conſidero duos,
237 primum † inſtrumentorum de nouo reperto-
rum, de quibus in l.ſub prætextu.C.de tranſ.
Et habetur in l. admonendi.ff.de iureiur. &
in l.Imperatores.ff.de re iud. Secundum erit
reſtitutio in integrum, vt l.1. C. de integrũ
reſtitutione. & in toto tit. C. in integrum re-
ſtitu. poſtu. nil noui fieri. Circa primum re-
medium fuit dubitatum in Sacro Conſilio,
vtrum inſtrumenta de nouo reperta impedi-
re poſſunt executionem ſententiæ Sacri Con
ſilij, an debeat expectare remedium ordina-
rium reclamationis: & an remedium d.l.Im
peratores.cum ſim. ſit tantùm ſubſidiarium.
In illa cauſa illuſt. Marciantoni Columnæ
cum Magnifico Bernardino Rota in anno
1560. Actuario Iubeno, dicebam impediri
executionem, & non expectandum remediũ
reclamationis, & allegaui in terminis Fely.
in c.cum dilectus. colum. 3. num. 16. de fide
238 inſtru. tamen † facto verbo fuit prouiſum, exe
quendam eſſe ſententiam præſtita cautione.
& D. Felix cauſæ Commiſſarius dixit, illud
inſtrumentum non fuiſſe tam clarum ad im-
pediendum executionem, ſed quòd indigebat
aliqua verificatione facti, & propterea non
impediiſſe executionẽ, ſed in iure motiuum
erat verum.
239 Secundum remedium de reſtitutione † v-
trum impediat executionem ſententiæ Sacri
Conſilij? ſunt de hoc duæ deciſiones Sacri
Conſilij. 356. Afflict. 53. Capicij. Tamen
240 † in S. R. Conſilio in quadam cauſam *delli
guadagni*, mercatorũ Florentinorum cũ Vni
uerſitate Migniani in anno 1547. fuit dene-
gata reſtitutio & non impediuit executionẽ,
& fuit facta diſtinctio, aut reſtitutio fuit peti
ta incidenter, aut principaliter, ſi inciden-
ter aduerſus mandatum de parendo, & tunc
non impediat, aut principaliter, ideſt antè
petitam executionem, & expeditum manda-
tum de parendo per libellum & nouam ſup-
plicationem, & impediat executionem, per
doctr. Bal. in l.fi.colum. 2.C.ſi ex falſis inſtru.
allegat Alex. in conſil. 62. egregiè. col. 2. nu.
4. vol. 6. Commiſſarius fuit Magnificus Mari-
nus Freccia, magnus, bonus, doctus Conſilia-
rius. *Actuarius Io. Portius*, poſteà verò fu-
241 it iterum dubitatum † & quòd non impediat
executionem, allegabatur Ange. in d.l. ſi C.
ſi ex falſ. inſtr. Boer. deciſ. 65. nu. 7. Rebuf. in
tit. de executione ſententiæ articulo 15. nu.
14. Corn. in conſ. 3. col. 1. vol. 1. Bellonus in
conſi. 18. num. 22. Tamen de annò 1554. die
1. Octobris in Sacro Conſilio referente Ma-
gnifico Felice de Rubeis in cauſa mea pro-
pria cum hæredibus Iacobi Guarini, fuit pro
uiſum, executionem impediri, ex quo præ-
ſentatæ fuerunt quædam ſcripturæ, quæ po-
242 terant importare aliquid. Et † iterum in cau
ſa Magnifici Fabij Ieſualdi cum hæredibus
Magnificiq; Hectoris Ieſualdi in cã pecudũ
de anno. 1563. corã D. Felice fuit idẽ iudica
tum, impediri executionẽ *Actuarius Capua*,
in cã mea *Io. Portius*. Et iterũ dũ hæc exẽpla
rent de anno 1574. mẽſe Decẽb. ĩ cã Magnif.
Hẽrici Gẽtilis cũ Vniuerſitate Griptaliarũ
facto verbo in S.R. Collaterali Conſilio per
Mag. Vincẽtiũ de Frãchis Regiũ Cõſiliariũ
fuit idẽ, puiſũ, impediri executionẽ, cũ eſſent
præ-

Digitized by Google

præſentatæ quædam apodiſſæ de recepto, negatæ tamen per dictum Magnificum Henricum. *nobilis Io. Vincentius de Iuliis ſcriba mandati habet acta.* Et ego conſidero, quòd
243 † ſemper impedit executionem, quando præſentatur aliqua ſcriptura, quæ faciat ad cauſam: nam tūc videtur excludi calumnia, vt nō videatur calumnioſè petita, iux. theor. Inno. in c. ſciſcitata. de in integrum reſtitut. Andr. dicit in c. 1. in fin. verb. de contr. inter vaſ. & aliū de benefi. Et ſic Andr. noſter vult, ſententiam cōdemnatoriam culpæ remanere firmam, nec ab ea appellatū, nec appellari poſſe, vel alio legitimo modo retractari, aut per inſtrumenta de nouo reperta, aut per reſtitutionem in integrum, aut per viam nullitatis, de qua dicemus.
244 Tertium remedium erit nullitatis, † quod impedit exequutionem ſententiæ, iuxta l. 4. §. condemnatum. ff. de re iudic. in clem. 1. de ſequeſtra. poſſ. & fruct. de qua latè per Iacobum in l. ſi prætor. §. Marcellus. nu. 6. ff. de iudi. in qua materia nullitatis reperio, quòd quidam diſtinguunt, vt diximus in materia reſtitutionis, aut principaliter, aut incidenter
245 intentata ſit, quòd tunc impediat † quando principaliter per libellum intentata eſt nullitas, ſecus ſi incidenter aduerſus ſententiæ exequutionem. Ita Socy. in conſil. 78. col. 2. ver. 2. principaliter. vol. 3. niſi conſtaret ex eiſdem actis ex reuolutione cartarum. Quando dicatur principaliter, vel incidenter, vltra prædicta Afflict. deciſ. 283. in princi. Hercul. in d. l. 4. §. condemnatum. nu. 13. ff. de re iudi. & num. 21. in ſacro Conſilio noſtro nunquā vidi declaratum, ſentētiam alicuius inferioris, nec ſacri Conſilij, nullam eſſe, ſed tan-
246 tùm non eſſe exequendam. Et † ita in cauſa D. Auguſtini de Raymundo de Barulo in anno 1548. *Actuarius Cæſarius.* die 10. Iulij referente Magnifico Hectore Minutulo bo-
247 næ opinionis Conſiliario. Et iterum in anno 1569. in cauſa Magnifici Fabbi Ieſualdi cum Magnifico Anibale Galiota condemnato ad ducatos mille ob vitam & militiam dicto Anibali contingētem ſuper Baronia Sorbi. Ego aduocatus dicti Magnifici Fabij dixi de nullitate ſententiæ ſacri Conſilij facto depoſito vnciarum duodecim per Magnificum Fabium in cauſa ſuccumbentiæ, iuxta formam pragmaticæ: & nullitates duas propoſui: Primam, quòd in dicta cauſa protulerunt ſententiam duo Magnifici Conſiliarij tantùm D. Villanoua Hiſpanus. D. Cæſar Vitellus meus compater, qui non poterant iudicare vltra ſummam ducatorum ducentorū ſtante alia pragmatica: Secundam, quòd tertius poſſeſſor nō poterat condemnari actione perſonali ad ſoluendum vitam & militiā, ſed erat exequenda, aut ſuper feudo, iuxta capitulum Regni alienationis actus, aut ſuper fructibus. Tandem diſcuſſo negotio & facto verbo per Magnificum Antonium Oriſcium Conſiliarium (iudicio meo) numeris
248 omnibus abſolutum, Fuit † prouiſum, ſententiam non eſſe exequendam. Et poſtea diſcuſſa cauſa principali fuit prouiſum exequendam eſſe ſententiam in ducatis ſexcentum ſuper Baronia Sorbi. Et econtrario vidi deciſum in eodem Sacro Conſilio inter Magnificum Vincentium Criſpanum, & Magnificā Briandam Galiotam, qui Magnificus Criſpanus dixerat de nullitate ſententiæ per ſacrū Conſilium latæ, fuit condemnatus ad pœnam, quòd perperam dixiſſet de nullitate, in cauſa Magnifici Fabij fuit Actuarius Romanus. in cauſa Criſpani, fuit actuarius & pro Magnifica Brianda ego eram aduocatus in anno 1564. do ſed verum eſſet aliqua cautela, poſtquam eſt dictum de nullitate, ad euadendum pœ-
249 nam pragmaticæ. Dic, quòd † antequam condemnetur ad pœnam, poteſt pœnitere & reuocare nullitates propoſitas. ita dicit Andr. in c. 1. verſi. pœnam. in addit. quæ fuit reg. iſtud non habui in facto, ſed in materia nominationis, in qua eſt etiam impoſita pœna, ſi calumnioſè fiat, vidi vitari, ſi ante lapſum termini renunciatum fuerit.
Subdit And. in verſic. puta ex culpa, quòd omnia prædicta procedunt in Barone, vt reſtitutio proſit circa bona Baronis inferioris, quando culpa eſt commiſſa in ſuperiorem Dominum & Regem, tunc eſt priuatus omnibus bonis & feudis, etiam planis, vt diximus: Reſtitutio Regis prodeſt vaſallo, ſi Baro non cōceſſiſſet prius alteri, vt concluſum eſt. ſi autem offenſa eſt facta Baroni, & prop-
250 terea priuatus eſſet feudo à quo tenet, non reſtituitur à Principe ſine voluntate Baronis offenſi, ita probat text. in l. 2. §. fratris. ff. ſi aliquis teſta. liber. vbi factū fratris alteri fratri nocere non debet, ante omnia factū pactū ab vna pſona nō extēdit ad aliā, dicit tex. in l. ante oīa. ff. de pact. & ppea Principis factū nō debet nocere Baroni, nec illi extēdit. Subdit And. in verſ. idem, vbi dicit, quòd quādo eſt offenſus Baro, reſtitutio Principis non ſe extendit, poſtquam Baro alteri conceſſit. Subdit And. quòd ſi non eſſet offenſus Baro, ſed Rex, & bona aperirentur ipſo iure, vt ſupra diximus. & dominus Rex offenſus remitteret, & reſtitueret, talis remiſſio prodeſt reſtituto, cū dicta bona deuoluta ſunt Regis, poſtquam mediante culpa commiſſa in ſui perſonā ſunt quæſita: q̄ſita occaſione mea, meū eſt. l. ſed ſi plures. §. in arrogato. ff. de vulg. & pupil. dum tñ res ſit integra, id eſt vt ſupra dictū fuit, quòd ille à quo tenet, alteri nō cōceſſerit. Scdō And. dicit. Remiſſa pœna eſt extinctū negocium principale, oīa acceſſoria ſunt extincta, & ſic nihil remanet, vt reſtitutio

non ſe extendat. Subdit And. limitando prin
cipalem quæſt. vt non proceda reſtitutio,
quando mediante contractu & conuentione
eſſet actum, vt Domino offenſo bona appli-
carentur ei à quo tenet ipſo iure & ipſo fa-
cto: nam tunc commiſſa culpa ſtatim ſunt de
uoluta ei à quo tenet virtute conuentionis
initæ, tunc reſtitutio non proderit, nec bona
reconceſſa viderentur, niſi verba clara ap-
pareant, quæ intuenda eſſent. Et ſic eſt de-
claratus And. literaliter.

Ex quibus ſumitur prima concluſio, quòd
offenſo Barone à quo feudum planum tene-
tur, Princeps non reſtituit ſine voluntate Ba-
251 ronis. Hinc † Rex non facit gratiam parte
nō cōcordata. And. in c. 1. §. ſimiliter poteſt.
de capit. Corra. ver. pœnam autem irrogat,
cum non nocet alteri & prodeſt petenti: &
cum cauſa irrogat pœnam vltra culpam ob
metum aliorum: ex quibus verbis apparet,
quòd ſine remiſſione partis Rex non compo
nit, neque gratiam facit. Secūdò, ꝙ Rex quā
doque irrogat pœnam vltra culpam ob me-
tum aliorum. Pro primo Andr. in c. 1. ver. ſi-
no Imperiali. & in c. 1. §. & bona committen
tium crimen. col. 2. quæ ſint reg. vbi ex verbis
Beati Thomæ quærit. Vtrum iudex, aut Prin-
ceps poſſit pœnam relaxare? Dicit, non poſ-
ſe, niſi percuſſus velit, & non remittit, niſi ſa
tisfaciat eccleſiæ: quia ius alienum exhauri-
re non poſſet. Secundò fuit dubitatum, vtrū
252 † Illuſtriſſimus Prorex poſſit ob multitudi-
nem delinquentium vltra culpam irrogare
pœnam ſtatutam, & foriudicari facere ante
annum, atque facere indultum his, qui inſi-
gnes latrones aut homicidiarios occidunt.
Ex iſtis verbis And. concludendum eſt, quòd
ſic ſine partis remiſſione. Et ego allocutus
fui illum Regentem eruditiſſimum Villanū
253 ſuper hoc, qui dicebat, omnia † exorbitantia
fieri poſſe per Illuſtriſſimum Proregē & Con
ſilium Collaterale: pro quiete Regni & eius
tutela, & cū poſſit bona tollere pro pace, ſic
etiam iſtud ius querelandi, quod extra bona
noſtra eſt. Ego poſtea in contingentia facti
allegabam And. ad hoc in d. §. & bona com-
mittentium. col. 1. vbi dicit iſta verba. Dic,
quòd Princeps facit ex iuſta cauſa, & ſic face
re præſumitur: quia latrones apprehendit;
& ſic facere poteſt Princeps gratiam ex cau-
ſa iuſta: quia cœpit latrones. l. non omnes.
§. fi. ff. de re mili. & hoc eſt, quod aliàs dixit
And. in §. ſimiliter. in verſ. pœnam. vbi mercē
ti pœnam ſine cauſa Princeps peccat remit-
tendo, vt cauſa ſit purgatio Regni, & captu
ta malefactorum: ſed idem Regens Villa-
254 nus dicebat, hoc non ſemper, ſed † rarè debe
re fieri: nam aliàs eſſet etiam facilitas ad de
linquendum, cum quis ſciret habere ſemper
indultum, vt delinquentiorem ſe caperet,
quod etiam dixit Andr. in d. §. & bona. dum

relatis ſupradictis verbis ſubdit, ſed rarò, fa-
cit l. fina. ff. de ſenato. raritas inducit admi-
rationem.

Et vt nihil omittam tempore meo Illuſt.
D. Berardinus de Mendoza ad inſtantiam
Illuſt. Marchioniſſæ Vaſti fecit ſine remiſſio
ne partis indultum cuidam delinquenti. qui
poſtea in aduentu Illuſtr. Ducis Albæ ad par
tis querelantis inſtantiam fuit captus, & di-
ſcuſſo de viribus indultus, etiam virtute Re
giarum literarium expeditarum in illo ſem-
per venerando Italico Senatu tempore nun-
quam ſatis laudati conſcientiati Regentis
Poli dictus inquiſitus fuit ſuſpenſus & annul-
latus indultus, taliter ꝙ tales indultus rarè
& non ſemper. & inſpicienda eſt perſona of-
fenſa, ſine cuius remiſſione fiunt indultus.
255 Mali † homines ſunt in Apulia, dicit Andr. in
c. 1. de feu. guar. in fi. & cum tempore iſtius
maritimæ claſſis eſſet compoſitua in rimè-
riis quidam plebeius delinquens contra vi-
rum nobilem, ſine partis remiſſione. Me ad-
uocato coram ſua Illuſtriſſima & Reueren-
diſſima Dominatione fui de iure per prædi-
cta, reuocata compoſitio referente Illuſtriſſi
mo ac iudicioſo Regente Salazar. & remiſ-
ſus ad magnam Curiam. Habemus bonum,
doctum, religioſum Proregem, ſufficit ſibi-
lare ad aures, omnia cognoſcit, omnibus iu-
ſta & æqua lance prouidet: ſed doleo, ꝙ talis
delinquens non habuit condignam pœnam,
neſcio quare. Cùm magna Curia condem-
nauerit ad mitem pœnam, factum Conſi-
lium ad triremes, reclamatum fuit. Et in
eadem Rota & ex eiſdem actis ab hiſmet
conſiliariis reuocata ſententia triremium
& relegatus. Iunctis aulis poſtea eadem
vltima ſententia confirmata paucis additis,
vt ſuper vno delicto quatuor ſententiæ dif-
formes prolatæ fuerint.

Secundò limitat & declarat Andr. quan-
do ſumus in conuentione & contractu, quòd
aliquo deficiente feudum deuoluatur Titio,
quòd tunc Princeps non poteſt reſtituere
culpantem, aut deficientem in præiudi-
cium Titij, cui iure conuentionis fiebat
deuolutio. Nam illa conuentio eſt de iu-
re naturali, quam Princeps non tollit, vt
ſupra diximus: ſed quidam Feudiſtæ di-
cunt, quòd nunquam reſtitutio Principis
operaretur in feudis: quia ſemper ineſt
256 conuentio, vt ſis fidelis: nam † feuda vi-
dentur data ſub conditione, ſi eris fide-
lis, vt Andr. in cap. 1. §. porrò. colum. 6.
quæ ſit prima cauſa benefic. amitt. & in eod.
cap. in §. ſed nec alia iuſtior. colum. 5. & in
cap. Imperialem. §. inſuper. de prohi. feud.
alie. per Feder. ergo ſemper feudum datur
ſub conuentione fidelitatis, qua ceſſante
feudum deuoluitur & à quo tenet, & ſic vi
illius conuentionis feudum eſſet deuolutum

Baro-

Digitized by Google

Baroni, meritò ſi reſtitutio non ſe extenderet. Nam taciti & expreſſi eadem eſt virtus l. Lucius. ff. ad municipa. quē alleg. And. in cap. 1. §. & iterum, de lege Corra. Vnde aut illa conuentio ſit expreſſa, aut tacitè ſubintellecta, idem operari debet.

Sed declarando Andr. conſidera, ꝙ volue- 257 rit dicere, ꝙ † licet aliàs quando Rex reſtituit criminoſum, videatur reſtitutus ad bona, etiam quæ tenebat ab alio reintegra, non facta aliter diſpoſitione per illum à quo tenebat: ſed quando teneret bona ab alio ei reddenda virtute conuentionis ſpecificæ, tunc ex ſimplici remiſſione & reſtitutione nō vñt reſtituta talia bona, niſi verba clarè appareant, quæ intuenda ſunt. Primò poſſum intelligere Andr. ꝙ non loquatur tantùm in bonis feudalibus, ſed in omnibus tam burgenſaticis quàm feudalibus, ſecundò, quòd loquatur de ſpecifica & expreſſa conuentione, vt tollatur illa tacita.

Secundò aduertendum eſt, quòd And non 258 dicit, ꝙ † reſtitutio non ſe extendit, ſed ꝙ eo caſu verba intuenda ſunt, taliter quòd non negatur poteſtas, ſed voluntas, ergo reſtitutio etiam hoc caſu extenditur, ſi verba clara ſint. Ponere poſſum exemplum, ſi quis ſtipulatur tradi rem Titio, & ſi defecerit Titius dari ſibi. Deficiente Titio ſtipulatio eſt commiſſa, & ex vi conuentionis ipſe ſtipulator habebit. Reſtituto Titio non videtur reſtitutus ad ea bona, ſed ſunt verba intuenda. Vel ſecūndò eſt ſtipulata, aut legata optio duorū ſeruorum Titio. & ſi non optauerit Seio. Titius eſt rebellis, non optat, & ſic vi conuentionis eſt optio delata Seio. Reſtituitur Titius, vtrum videatur reſtitutus ad illam optionem: ita poteſt conſiderari in l. cum optio duorum. & in l. filiæ. ff. de opt. lega ſed quæ poteſt eſſe ratio huius dicti And. quòd quando virtute conuentionis aliquid redditur i. à quo tenetur, tunc reſtitutio non ſe extendat, ſi tamen verba intueantur reſtitutio comprehendat. Et poſtea quærendum eſt, quæ verba ſunt iſta, quæ intuenda ſunt. Primò, ratio potuit eſſe quia offenſa fuit perſona Domini ſuperioris taliter, quòd mediante culpa commiſſa in Dominum fuit acquiſitum ei à quo tenet, meritò ſi Dominus offenſus remittit, videtur procedere reſtitutio: & hæc quoad poteſtatē. Et quia illud quærebatur ei à quo tenet virtute conuentionis. Et in dubio non videtur Princeps velle nec in quærendis ter- 259 tio præiudicare, nec præſumitur, ideo † verba clara in tuenda ſunt, vt præiudicet tali conuentioni: ſecundò conſidero, quæ verba apta eſſe poſſunt, vt talis reſtitutio extendatur ad iſta bona. Poſſunt eſſe non tantùm, reſtituo te in integrum, ſed vt admittaris ad bona amiſſa quomodolibet, ac ſi nunquam culpam commiſiſſes: quia tunc reſtitutio extenditur. Et cum Andr. dicat, verba ſunt intuenda, conſidero quòd per rarò hoc Princeps faciet Omnia autem ſupradicta intelligo cum moderatione, de qua ſupra, quando ille à quo tenet, non incorporaſſet, aut ante reſtitutionem alteri conceſſiſſet, ille cępiſſet poſſeſſionem: nam tunc quæuis verba non ſufficerent, cum ſemper Andr. in duobus caſibus dixerit ſupra, dum tamen res erit integra, quem etiam in hoc intelligo.

Ex quibus verbis Andr. dubitandum eſt 260 de pulcra q. Sunt † quatuor canonici præbendati, quibus deficientibus, aut vnoquoq; ipſorum datur optio iuxta ancianitatem. Vel ſumus in almo Collegio noſtro, in quo deficiente vno collegiato ex quatuordecim ſupernumerarius ſequens optat locum: quidam efficitur rebellis, vt iam euenit, ſupernumerarius optauit locum, Princeps reſtituit plenaria reſtitutione, vtrum extendatur ad locum iam optatum? Videtur, quòd is qui optando ſuccedit, nō dicitur de nouo aliquē locum habere, ſed ipſo iure ſine facto hominis iuris miniſterio tantū locum habere, Io. And. Archid. in c. fin. de conſuetu. in 6. Rota in Antiq. 15. de conſue. ſi ſuccedit ipſo iure ſine facto hominis, videtur ꝙ reſtitutio non proſit, nec ſe extendat ex verbis Andr. hic, quando virtute conuentionis ipſo iure bona redeunt ei à quo tenet, reſtitutio non prodeſt, nec ſe extendit, niſi verba intuenda eſſent. vt ſupra dictum eſt, cum ex antiquo iure habuerit titulum, & in præbenda dicit idē Cardi. in conſi. 126. Facit etiam. quia excōmunicatus optare poteſt, & tamen non poteſt acquirere titulum de nouo; ergo optio nil noui facit, ſed operatur iuris miniſteriū, vt Rota in deciſio. 5. de præben. in no. Vnde poſtquā And. hic cōcludit, quòd qñ aliqd defertur alicui ipſo iure ex vi conuentionis, reſtitutio nil operatur, niſi verba intueantur idem in iſto caſu, cum lex & contrahens à pari procedant. l. fi. C. de rebus alie. non alien. quem miles allegat And. hic. Pro parte autem contraria conſiderētur verba Andr. hic, qui non excludit poteſtatem ſed voluntatē; vnde verba intuēda ſunt. Ergo talia verba in reſtitutione proferri poſſent, quæ comprehendere poſſent hunc caſum, & in ſimili allegatur dictum Cardi in c. quia diligentia. de elect. vbi dicit, ꝙ licèt aliàs regula ſit, quòd reſtitutus in integrum nō ſit reſtitutus ad bona alienata: quia non eſt res integra, vt doc. in d. §. & quiuis tantùm, & conſuluit Barb. in conſil. 43. nu. 4. vol. 2. Tamen dicit Cardi. 261 quòd † ſi in reſtitutione ſunt ampliſſima verba, videtur quis reſtitutus etiam ad alienata: & propter authoritatem Cardinal. in eo qui fuit priuatus honoribus, & fama, etiam ſi alteri delata eſſent munera, quòd per ampliſſimam reſtitutionem ina

ampliſſima forma reſtitutio extendatur, con
cludit Barba. in conſ.42.col.pen.vol.3. Vn-
de cum And. dicat, verba ſunt intuenda, vide
tur quòd Princeps reſtituere poſſit, quando
verba ſunt ampliſſima, vt declarat verba
Barbat. ibidem. Quod corroborari poteſt;
quia Papa optionem iſtam motu proprio cũ
clauſula generali non obſtante, tollere po-
teſt, vt not. Lapus, Francus, Dominicus in c.
fi. de conſu. & eſt deciſio quarta Caſſiado. in
tit. de conceſ. præben in libro meo. fol. 423.
vbi videtur, quòd vis ſit in verbis, vt iſta op-
tio tollatur. Poteſt corroborari ex dictis per
Andr. ſupre quòd iſtud fuit quæſitum per of-
fenſum ex cauſa ſibi factæ offenſæ, & propte-
rea dicendum eſt eſſe offenſi: quia quæſitum
occaſione mea meũ eſt. Pro prima op. Moder.
in d. §. & quid ſi tantum. tenent primam opi.
& allegant Bar. & glo. in l. quid ergo. §. pœna
grauior. ff. de his qui nota. infam. vbi glo. in
verſi. oneraſſet, tangit hanc q. in ſpecie, &
Modernio. in d. §. & quid ſi tantùm. Mea aurẽ
262 opinio videtur, ꝙ diſtinguatur. Aut † verba
reſtitutionis ſunt ampliſſima in ſpecie, quòd
reſtituatur etiam ad illam præbendam vaca
tam, aut locum, deuolutam, aut deuolutum
ipſo iure alteri apertam & deuolutam. Aut
non ſunt talia verba ampliſſima: in primo ca
ſu, & tũc aut res eſt integra: q̃a pẽdente reſti
tutione ſequens in gradu non eſt cooptatus
ad illum locum, & tunc reſtitutio prodeſt, &
ſe extendit, quia reperit locum vacuum & nõ
occupatum: & ſequens noluit ſibi acquirere
locũ, ſuperuenit reſtitutio Domini. Aut res
non eſt integra: quia ſequens iam eſt in loco
& illum occupauit ſucceſſorio iure obuentũ,
reſtitutio quibus vis verbis ampliſſimis non
proſit, ex quo videtur impetrata reſtitutio
ob importunitatem, cum Rex hoc facere de
iure non poſſet. Hanc meam diſtinctionem
probat tex. in l. 2. §. 1. & in §. reſtitutus. ff. de
decur. Vbi decurio amotus ab officio & re-
ſtitutus non recuperat locum amiſſum, quã-
do non eſt repertum vacuum tempore reſti-
tutionis, & videtur eſſe de mente And. hic,
dum (vt ſupra declaraui) etiam in iſta q. re-
quiſiuit rem eſſe integram. & ita pertranſirẽ
in hac materia.

Vltimò Andr. quærit in fin. verbis, verſicu-
lo item quid ſi Sempronio. Quid ſi Rex con-
ceſſit amplam reſtitutionem rebelli poſt bo-
na alienata Titio pro hæredibus ex corpore,
Nam (vt dictum eſt) tales reſtitutio non ex-
tenditur ad bona ſic Titio alienata. Quid ſi
Titius moritur ſine hærede ex corpore, vel
263 alio modo bona ad fiſcum reperueniãt † vtrũ
comprehendantur in tali reſtitutione? Con-
cludit Andr. quòd non: quia reſtituit ad bo-
na, quæ tunc habebat, non autem ad bona,
quæ poſtea habuit. l. ſi mãdauero. §. is, cuius.
ff. manda. Vbi publicatis bonis alicuius ipſe
poteſt mandare bona vt emantur: nam quæ
poſtea acquirit de nouo, fiſco non acquirun-
tur niſi eo mortuo, vt glo. ibi ſubdit, & ſi quæ
de nouo fiſco non quæruntur, & conceſſis il-
lis bonis publicatis, non veniunt quæſita de
nouo eo mortuo, probat melius text. in l. Ru
tilian. ff. de contrah. emptio. vbi decem pe-
des, quæ erant tempore emptionis meniu-
rantur, & non qui poſtea creuerunt. idẽ pro-
bat tex. in l. quæ loca. Vbi quæ loca tempore
emptionis erant vacua, illa tantùm ſeruient
circa ſeruitutem, de qua ibi. Poſſem etiam al
legaret tex. in l. damni. §. ſi q̃s vicinas ædes.
ff. de dam. infecto. Vbi priuilegium non ex-
tenditur, niſi ad illas ædes, quæ tempore pri
uilegij erant, & ibi not. doc. vt per eos, Afflic.
hic colum. penul. tranſit cum And. & multa
allegat, ꝙ ius ſuperueniens non videtur con-
ceſſum. Facit doctrina eiuſdem Andr. in
§. moribus ſi de feu. defunc. mili. vbi ſi Rex
concedit feudum Titij credens eum mortuũ,
non valet, etiam ſi poſt conceſſionem moria-
264 tur † niſi dixiſſet deuolutum & deuoluendũ
& ſubdit Andr. quòd ſi conceſſit feudum va-
catum ob mortem, & re vera alio modo va-
cauit, non teneret conceſſio. vt in c. ſuſceptũ.
de reſcript. in 6. de quibus vide Loffr. ibi, qui
multa allegat & Mar. Friciam in 2. lib. in 11.
quæſt. nu. 6. vide Rom. in l. maritus. ff. ſol. ma
trimo. & allegationes in cauſa Campuli. in
primo volu. alleg. D. de Minadois, vbi multa.
Ex cuius dictis colligitur, ꝙ ius ſuperue-
niens non videtur conceſſum in feudis, &
quòd text. in l. cum vir. non habet locum in
feudis. l. cum vir. ff. de vſucapio. idem Andr.
in c. lancimus. lo. 1. verſicul. ſi quis fecerit in-
ueſtituram. quo tempo. mil. vbi dicit, quòd
in feudis ſpecialiter eſt ſtatutum, vt ius ſu-
perueniens non confirmet, ſecus de iure cõ-
muni, allegat. l. ſi alienam. ff. de action. empt.
Sed conſiderandum eſt, quòd Andr. ſentit
contrarium in d. §. moribus. dum dicit, niſi
dixiſſet deuolutum & deuoluendum. Et ſic
videtur innuere, quòd ius futurum veniat in
conceſſione, & ſic ius ſuperueniens operatur,
ſed tunc operatũ ex verbis expreſſis, cum non
ſolum ius præſens, ſed futurum donare poſ-
ſumus. l. ſpem. C. de donat.
265. Et † ideo fuit dubitatum.

ADDITIO.

An conceſſis functionibus fiſcalibus veniant functio-
nes futuræ nouæ numerationis & ſic arguentum fo-
culariorum vide in meo conſi. 61. volum. 1.
Fabius de Anna.

Si Rex conceſſit terram cum functionibus fi-
ſcalib. non taxata quantitate, vtrum veniant
functiones nouæ numerationis? Andr. in c.
1. §. ſi quis de manſo. col. 2. verſ. item nota. de
contro. inueſti. vbi dicit, augumentum eſt

eiuſdem

eiuſdem conditionis, cuius res cui accedit.
l.inter §.cum inter.ff.de pact.dota.cum aliis
al lega.& idem And.in cap.1 §.ſed & res. col.
2.verſi.ſi verò agnatus.per quos fiat inueſtir.
dicit iſta verba, pro augmento feudi ſi ſit au
ctum, non petitur noua inueſtitura,cum ad-
ditamentum & quod accreſcit, ſit idem cum
re,cui fit augumentatio d.§.cum inter. Et li-
266 cèt Andr. loquatur in augumento † quod fit
à flumine & alluuione, quæ vice cenſitoris
ſunt.idem eſt in caſu noſtro, cum augumen-
tum veniat à naturali procreatione, & exo-
riuntur ex illis vaſallis. Et hoc probat etiam
andr.in c.1.§. quod autem. col.3. verſic. nec
obſtat. de contro. inueſti.vbi Andr.pariſicat
diſpoſitionem iudicis,& ſic hominis,cum di-
ſpoſitione fluminis & alluuionis. Et ita con-
cluderem, quòd veniunt functiones futuræ,
267 & ſic concludit Loffr. in d.§.quod † autem,
obſeruatum fuiſſe tempore ſuo. Et ego in ter-
ra Rociæ Pimontis,quæ eſt Illu.Marchionis
Meſuracæ, clientis & compatris mei.in hac
vltima numeratione expediri prouiſiones p
Regiam Cameram, & vidi obſeruatum in
numeratione ſtatus Illuſt.Marchionis de Al-
larcon, in qua etiam futuræ venerunt.

Per iſta verba ēt And. deuoluſum ſiue de-
uoluendum, fuit dubitatum in ardua cauſa
in anno 1538. Vniuerſitatis Afragolæ cum
Magnifico Troiano Buzuto eius domino di-
recto & vtili, qui habebat conceſſionem ter
ræ prædictæ à Carolo III. in anno 1483.cum
vaſallis,exceptis demanialibus, qui ſunt cer
ti & declarati. Vtrum exteri confluentes ad
habitandum in dicta terra ſpectarent dicto
Magnifico Troiano,an Regiæ Curiæ,cum to
tum territorium ſit Magnifici Troiani,nihil
ſibi reſeruauit Curia, niſi illos demaniales.
268 Et † tamen facto verbo in Regia Camera per
illum integerrimum virum Reuerteriũ Præ-
ſidentem fuit prouiſum, quòd omnes habi-
tantes in dicta terra, & qui in futurum con-
fluent ad habitandum, ſpectent Magnifico
Troiano, vt in proceſſu tertiariæ vini fol. 36.

Secundò fuit dubitatum in eadem Vniuer
ſitate cũ d.Magnifico Troiano in anno 1548
vtrum per illa verba venditionis dictæ ter-
ræ factæ prædeceſſoribus ipſius cũ gabellis,
dohanis & omni iure,quod domino Regi cõ-
petit, competere poteſt & cõpetere poterit,
cedens omne ius competens & competitu-
rum, vtile ac directum dominium in burgen-
ſaticum, veniat tertiaria vini, quæ fuit poſt
annum 1483. impoſita in ciuitate & eius ca-
ſalibus. Ego allegabam tex.in c.quia circa,
269 de priuileg. vbi † priuilegium exemptionis à
Principe alicui conceſſum, nedum pro fun-
ctionibus præſentibus,ſed quoque futuris in
telligitur,ita Bar. in conſi.59. Guid. Papæ in
deciſio. 489. maximè quia in hac conceſſio-
ne aſtuit iuramentum, quo caſu ſemper ex-
tenditur ad futura,vt in c.quamuis.de pact.
in 6. Rapha. Cuma.in l.is qui hæres. in prin.
ff.de acqui.hære. Roma.in conſi. 22. Ripa in
l. 1. C.de pact. nu. 17. Secundò ponderantur
illa verba geminata, omne & totum illud,
nil ſibi reſeruans. Ex quibus verbis venit ius
futurum. Dec. in conſi.666.num.4. Gozadi.
in conſ. 27.nu.8.ſuadent illa verba competit,
competere poteſt,& poterit,vt verbum com-
petit importet verbum præſens,verbum com
petere poteſt, importet futurum.l.ſi ita, vbi
Bart. ff. de aur. & arg. legato. vt illa alia ver
ba ſequentia non ſtent ſine virtute aliquid
operandi,videlicet competere poterit, eſt di
cendum, vt veniat ius futurum, quod habet
cauſam à futuro: nam alia priora verba im-
portabant iura præſentia, iura futura, quæ
habebant cauſam de præſenti, ad hoc ne illi
alia competere poterit, ſtent ſine operatio-
ne, iuxta Bald. in rubrica. C.de cõtrah.emp.
in 9.q.Decius in conſil.2. num. 5. & 414.nu.
2.oportet inuitis dentibus fateri, veniat
ius omnino futurum. Ponderantur alia ver-
ba ibi, cedens omnem actionem competen-
270 tem & competituram,nil reſeruans † per quę
verba venit omne ius futurum, quod habet
cauſam à futuro.Bald.poſt glo. in l.fin.C. de
hære. vel actio. vendi. Roma. in d.conſil. 22.
colum.2. Ripa allegat in l.qui Romæ.§. duo
fratres.nume. 11. ff. de verbo. obligat. ſunt
alia verba in dicto priuilegio, habeat vim
legis,ſi habet vim legis, futura comprehen-
dit: quia lex ſemper loquitur.l. Arriani. C.
de manich.l.leges. C.de legi.c.fin.de conſtit.
271 Hinc videmus, † licet verba de ſui na-
tura non importent futura, quando ſunt pro
lata à lege comprehendunt futura. Ita Bar.
in d.l.ſi ita.in pri.men, ſuæ diſtinct. ff.de aur.
& arg. lega. Ex his motiuis ego conclude-
bam in Regia Cameræ coram D. Paulo de
Magnanis Præſidente & erudito, vt ius Ter-
tiariæ licet futurum poſt conceſſionem ſpe-
ctabat dicto domino Troiano die 24. Iunij
272 1548. & † diſcuſſa cauſa fuit abſolutus Re-
gius Fiſcus ab impetitione dicti Magnifici
Troiani. Et ſic ius ſuperueniens non habet
locum in feudis.

Et expedita eſt theoria Andr. cum illis cõ
ſiderationibus & declarationibus quibus po
tui,& cum illis quæſtionibus, quæ euenerũt
tempore patrocinij mei. Supleant iſti noui
Feudiſtæ, corrigant & emendent de iure;
nam mihi non erit inofficioſum. Ad laudem
Dei & Beatæ Mariæ ſemper Virginis, meæ
Aduocatæ & Beati Franciſci de Paula ordi-
nis Minimorum mei protectoris. Anno Do-
mini 1560. reuiſa in anno 1574.

FINIS.

IO. VINCENTII DE ANNA

VIRI CLARISSIMI

PATRITII, AC IVRECONSVLTI NEAP. *Celeberrimi Aduocati Feudiſtæ Maximi.*

Repetitio Conſtitut. Diuæ memoriæ.

SVMMARIVM.

1 *Conſtitutiones Regni ſunt ius commune in Regno, & pro lege ſeruantur.*
2 *In Regno prius iudicandum eſt ſecundum has conſtitutiones, & vltimò ſecundum ius Romanum.*
3 *Conſtitutiones Regni caſſauerunt omnes conſuetudines contrarias.*
4 *Federicus author conſtitutionem fuit Rex & Monarca.*
5 *Rex plus poteſt in Regno ſuo quàm Imperator in Imperio.*
6 *Rex eſt ſicut Deus in terris.*
7 *Rex huius Regni habuit liberum Regnum ab Eccleſia.*
8 *A ſententia huius Regis non appellatur ad Papam.*
9 *A ſententiis Sacri Conſilij non appellatur.*
10 *A ſententia delegati ab Illuſtriſſimo Protege, vtrum appelletur.*
11 *Rex conſtituit iudicem in cauſa propria.*
12 *Sententia Regiæ Cameræ olim non habebat executionem paratam.*
13 *Rex concedendo terram Baroni non videtur conceſſiſſe ius Regium.*
14 *Regalia apud Baronem non ſunt Regalia.*
15 *Feudum olim alienari poterat totum ſine ſcientia domini.*
16 *Licebat olim vendere ſeudum ſtante neceſſitate.*
17 *Multa ſunt cauſæ neceſſitatis, quæ alias non fierent.*
18 *Res prohibita alienari, niſi in caſu neceſſitatis, de qua neceſſitate.*
19 *Feudum non poteſt dare in dotem.*
20 *Feudum dat mulier in dotem inæſtimatum & ſine pacto de lucrando.*
21 *Feudum datum in dotem non mutat manum mortua marito.*
22 *Deciſio quæſtionis.*
23 *Feudum obligatur de iure Regni à fratre pro dote ſororis.*
24 *Matrimonia hodie poſſunt liberè contrahi, ſed non datur feudum in dotem ſine conſenſu Regis.*
25 *Tertiaria poteſt conſtitui in feudis.*
26 *Feudum de iure antiquo poterat pignorari.*
27 *Decretum ſuper venditione Bonorum pupillorum non extenditur ad pignorationem.*
28 *Aſſenſus eſt gratia, & ideo non extenditur.*
29 *Aſſenſus in expreſſis præiudicat.*
30 *Aſſenſus ſuper donatione non extenditur ad donationem cauſa mortis.*
31 *Feudum poterat quoad medietatem ad liuellum concedi.*
32 *Feudum penes eccleſiam dicitur ad manus mortuas, ſeu perpetuas.*
33 *Eccleſia in feudalib. conuenitur corã dño feudi.*

34 *Reſti-*

34 Reſtitutio poſſeſſorio, in quo eſt difficilis reſtitutio, non fit.
35 Deciſio quæſtionis.
36 Feudi medietas poterat concedi in feudum, dummodo ſincerè &
37 Sine pecunia & bona fide.
38 Feudum receptum pro maſculis non datur pro maſculis & fœminis.
36 Conceſſio feudi facta aliquo pacto viciatur in exceſſu.
40 Baro concedens feudum, vt in capite teneatur ab eo, ſi Rex aliter aſſentit, an valeat.
41 Feudum antiquitus per conſtitutionem Federici non poterat alienari ſine permiſſu domini.
42 Reges boni vocantur bonæ memoriæ.
43 In alienatione feudi in hoc Regno requiritur aſſenſus expreſſus.
44 Quando lex requirit aliquid ſpeciale, non ſufficit quid tacitum.
45 Aſſenſus generalis magis iuuat.
46 Rex tenetur quandoque aſſentire.
47 Hæres non tenetur ſeruare prohibitionem feudi ſine aſſenſu.
48 Prohibitio hominis quando cõcurrit cum prohibitione legis dat ſaltim iuſtam cauſam denegandi aſſenſum.
49 Deciſio domini Regentis Villani.
50 Expreſſum dicitur, quod ex tempore præſumitur.
51 Conſtitutio & lex intelligi debet in caſu vero, & non ficto.
52 Aſſenſus præſumitur ex ſolutione ſeruitij cum tempore.
53 Actus indigens confirmatione non præſumitur ex tempore.
54 Geminatio verborum magis operatur.
55 Aſſenſus requirit ſcripturam & non probatur per teſtes.
56 Mandatum Principis non fit abſque ſcriptura.
57 Gratia requirit ſcripturam.
58 Priuilegium requirit ſcripturam.
39 Gratia differt à priuilegio.
60 Teſtes & inſtrumenta habent parem vim.
61 Scriptura requiritur, quando confirmatur aliquid cum inquiſitione.
62 Gratia mixta cum iuſtitia an habeat neceſſariam ſcripturam.
63 Scriptura requiritur in literis iuſtitiæ.
64 Reprehenditur Camerar. ab Authore.
65 Aſſenſus non eſt contractus.
66 Aſſenſus remouet obſtaculum.
67 Aſſenſus conceſſus ſolo verbo probatur per teſtes, ſecus ſi in forma priuilegij.
68 Aſſenſus cum clauſula ex certa ſcientia, cum clauſula deliberatè & conſultè.
69 Aſſenſus firmatus manu Regentium & Proregis non ſigillatum, an valeat.
70 Vicarius Regis an poſſit aſſentire.
71 Aliud eſt alienare, aliud alienanti conſentire.
72 Aduocatus debet eſſe fortunatus, ſicut medicus
73 Exercitor nauis recipiendo mutuum obligat dominum.
74 Capitaneus belli conſtitutus, cenſetur etiam conſtitutus ad recipiendum pecuniam.
75 Præfectus militiæ poteſt obligare dominum & vendere.
76 Mandatum hominis ſuperueniens reſtringit illud legis.
77 Tranſactio non fit de alimentis futuris.
78 Cognitio feudi Magiſtro iuſtitiario tantùm competit.
79 Cauſæ fiſcalis non compromittuntur.
80 Regale aliquid non venditur, ne debitum regale minuatur.
81 Conſtitutiones Regni ſunt leges noſtræ.
82 Res, de qua præſtatur ſeruitium Regi, non alienatur, ne debitum ſeruitium minuatur.
83 Pater non poteſt alienare ea, quæ ex ſucceſſione filij prioris matrimonij obueniunt.
84 Alienare non dicitur, qui hæredem inſtituit.
85 Hæres inſtitutus non mutat iudicium.
86 Legãs ea, quæ Principis ſunt, videtur furioſus.
87 Venditio facta minori non poteſt pignorari ſine decreto.
88 Teſtamentum non poteſt fieri in extraneum de feudis.
89 Pater non poteſt inæqualiter inſtituere filios. & nu. 138.
90 Confirmatio non operatur ſuper actu, qui non tenet.
91 Obligationes, quæ proprijs viribus non ſubſiſtunt, confirmari non poſſunt.
92 Prohibitus alienare fundum extra familiam vni filio legare poteſt.
93 Primogenitus reuocat feudũ fratribus legatũ.
94 Grauatus præſtare aliquid, ſi non poterit, præſtat æſtimationem.
95 Extraneus dicitur ille, qui non eſt ſucceſſurus proximè in feudis.
96 Bona pupilli non poſſunt alienari, nec ſuper eis tranſigi.
97 Procurator Cæſaris non poteſt tranſigere ſuper re Principis.
98 Poſſidens feudum per 30. annos præſente aduerſario ſecurus eſt.
99 Feudum præſcribi poteſt.
100 Prohibita alienatione prohibetur præſcriptio.
101 Feudum prohibetur alienari propter diminutionem & commutationem, & nu. 174.
102 Feudum ſicut non poteſt alienari, ita non poteſt præſcribi.
103 Emptor feudi ſine aſſenſu non amittat precium & nu. 190.
104 Emptor rei eccleſiæ non habet regreſſum contra eccleſiam.
105 Emptor rei fiſcalis abſque debito canone amittit precium.
106 Terra aſſignata militibus non poteſt alienari ſine iuſſus Principis.
107 Emptor ſciens rei fideicommiſſo ſubiectæ recuperat precium.
108 Licentia Regis requiritur in feudo in capite.

109 Li-

109 Libertus liberti non tenetur ad alimenta.
110 Socius ſocij mei non eſt meus ſocius.
111 Aſſenſus requiritur illius, qui feudum conceſſit.
112 Lex antiqua poteſt determinare legem nouam.
114 Actus qui non tenet deficiente conſenſu, ſuperueniente confirmatur.
115 Conſtitutio iſta habet locum in feudo ex capite.
116 Aſſenſus expreſſus in feudo plano & de tabula non requiritur.
117 Conſtitutio ſcire volumus, eſt illa Rogerij aui noſtri.
119 Marchio, Comes non mutant leges maiorum.
120 Leges ciuiles in hoc Regno ſeruantur, quia rationabiles ſunt.
121 Pragmatica de ſtipulãdo contractus infra duos meſes poſt expeditionẽ aſſenſus an ſeruetur.
124 Pater non poteſt dare feudum niſi primogenito, quando viuitur iure Francorum.
125 Teſtamentum non valet in feudis ſine conſenſu domini.
126 Feudum antiquum non poteſt alienari, niſi cũ conſenſu agnatorum.
127 Tantum eſt dicere feudum paternum antiquũ, quantum feudum ex pacto.
128 Legatum aliquid feudi pro anima non valet.
129 Deciſio Regiæ Cameræ.
130 Feudum nouum ex pacto æquiparatur feudo hereditario.
131 Diſpoſitio feudi facta Domino poſt mortem cõſentiente an valeat.
132 Teſtamentum feudi in præſentia domini factũ an valeat.
133 Præſentia ſine aliquo actu extrinſeco nõ valet.
134 Teſtamentũ fauore proximi ſucceſſuri valet.
135 Alienatio ſequente poſtea aſſenſu validatur.
136 Teſtamentum, etiam ſi ſuperueniat poſt mortẽ aſſenſus, non validatur.
137 Teſtamẽtum duplici ex cauſa poteſt eſſe nullũ.
139 Inuentarium non prodeſt quoad feudum hæreditarium.
140 Legatum rei eccleſiaſticæ non valet nec quoad æſtimationem.
141 Feudum licet ſit beneficium differt à rebus religioſis.
142 Donatio facta iudicibus non valet nec quoad æſtimationem.
143 Legans vſumfructum qui morte finitur, non tenetur ad æſtimationem.
144 Legatum quod non poteſt præſtari ob qualitatem relicti, præſtatur in æſtimationem.
145 Legata militia ſeruo debetur æſtimatio.
146 Legatis marmoribus debetur æſtimatio.
147 Prohibito actu prohibetur omne illud quod ex eo ſequitur, num. 213.
148 Vẽdito feudo ſine aſſenſu ſolet nõ venit quæſtio.
149 Feudatarius præfertur domino directo.
150 Procurator non præfertur ſuo principali.
151 Hæres eſt eadem perſona cum defuncto.
152 Quod potui nolui, &c.
153 Propoſitum in mente retentum nihil operatur.
154 Intereſſe venit in natura actione ex empto.
155 Feudum eſt militia.
156 Aequiparatio illa ſtringit, quæ eſt per modum regulæ.
157 Legatum valet, ſi conſtat de voluntate.
158 Contractus feudalis non eſt in totum nullus.
159 De natura actionis in ãnis non venit intereſſe.
160 Ignorantia non datur in facto proprio.
161 Hæres reuocat factum defuncti nullum.
162 Appellatione commercij omnis negociatio cõprehenditur.
163 Negatiua vniuerſalis omnia negat.
164 Dictio quoſcunque, magnos operatur effectus.
165 Iuramentum valida actum eo modo quo valere poteſt.
166 Aeſtimatio feudi legati debetur, quãdo bona fide.
167 Hæres tenetur redimere rem alienam legatam.
168 Legatum eſt donatio ab hærede præſtanda.
169 Hæres tenetur ſeruare factum defuncti in feudo hæreditario.
170 Filius nõ repudiat hæreditatẽ in feudo ex pacto.
171 Primogenitus nõ inſtitutus habet feudum de lege, & non ſoluit debita.
172 Feudum hæreditarium tranſit ſub vniuerſali inſtitutione.
173 Executio non fit niſi in fructibus feudi.
175 Commutatio prohibetur etiam in melius.
176 Argumentum à contrario ſenſu non fit in correctorijs.
177 Procurator tenetur facere vtilitatem domino ſicut tutor pupillo.
178 Hypotheca an remittatur ſine aſſenſu.
179 Qui remittit hypothecam contrahit.
180 Alienat qui dimittit rem poſſeſſori.
181 Qui remittit donat.
183 Ius reale non alienatur, etiam in augmentũ feudatarij.
184 Multa ſunt inutilia penes vnum, & vtilia penes alium.
186 Præſcriptio immemorialis habet vim tituli.
187 Feudum præſcribitur de iure communi.
188 Ius feudorum an tollat centenariam.
189 In difficilibus probationibus fit ſuppletio.
191 Lenocinium mariti non excuſat vxorem.
192 Bonæ fidei emptor dicitur, qui factum ignorat.
193 Malæfidei non dicitur qui reſeruat aſſenſum.
194 Clauſula ſaluo aſſenſu, multa operatur.
196 In feudo quaternato ſecundum quid quis aſſenſus requiratur.
197 Locatio excadentiarum eſt ſubrogata in locum dationis in feudum.
198 Subrogatũ ſapit naturam eius cui ſubrogatur.
199 Camerar. decipitur.
200 Rex vtrum poſſit aſſentire pro ſe & Barone.
201 Rex non tollit ius Baronum.
202 Actus feudalis potius valet cum aſſenſu immediati ſolum, quàm mediati.
203 Filius non poteſt agere ſine conſenſu patris.
204 Actus nullus validatur ex conſenſu.
205 Obligatio cum aſſenſu præualet obligationi licèt anteriori ſine aſſenſu.
206 Dies contractus inſpicitur.

Actus

207 *Actus conditionalis purificatur exiſtente conditione.*
208 *Ratificatio nunquam retrotrahitur in præiudicium tertij.*
209 *An præferatur habens traditionem vel habens priorem aſſenſum.*
210 *Aſſenſus præcedit & ſequitur.*
211 *Tranſactio non fit ſine aſſenſu.*
212 *Tranſactio fit de re dubia.*
214 *Tranſactio eſt actus voluntarius.*
215 *Tranſactio non valet ſi lis ſimulatur.*
216 *Fundans in tranſactione debet probare litem.*
217 *Tranſactio bona fide de iure communi an fiat.*
218 *Dimittere rem poſſeſſori non dicitur alienare.*
219 *L. ſi pro fundo C. de tranſact. limitatur.*
220 *Prohibitus alienare vtrum dimittere poſſit rem poſſeſſori.*
221 *Ius reale in feudo diminui non poteſt.*
222 *Iuramentum in alienatione feudi eſt nullius momenti.*
223 *Iuramentũ contra publicam vtilitatẽ nõ tenet.*
224 *Feudum eſt de publico, & de quo publico.*
225 *Iuramentum in feudis de iure cõmuni valebat*
226 *Stipulationes pœnales in feudo non tenent.*
227 *Lex vetans non circumſcribitur.*
228 *Actus contra legem eſt nullus.*
229 *Quando non tenet contractus principalis nec pœna appoſitio.*
230 *Deciſio quæſtionis.*
231 *Alienans feudum hodie reuocat.*
232 *Alienatio ſub haſta feudi non reuocatur.*
233 *Alienatio neceſſaria differt à voluntaria.*
234 *Iudex transfert feudum ſicut contrahens.*
235 *Feudum conſtitutum pro dote reuocari non poteſt.*
236 *Hæres non tenetur ad aliquid propter ea, quæ ſibi à lege deferuntur.*
237 *Fiſcus non eſt hæres delinquentis ſed ſucceſſor.*
238 *Incluſio vnius eſt excluſio alterius.*
239 *Capitulum Regni vtrum iuuet non ſtipulato inſtrumento dotali.*
240 *Exequutio an poſſit fieri ſuper feudo extantibus bonis burgenſaticis.*
241 *Priuilegium l. ſi ego §. 1. ff. de iure dot. an competat hæredi mulieris.*
242 *Priuilegium prædictum vtrum extendatur ad anteſatum.*
243 *Reuocatio in feudo plano non datur.*
244 *Caſus mixtus denominatur à nobiliori.*
245 *Reuocatio non fit in venditione fructuũ feudi.*
246 *Prohibitus alienare non prohibetur conſtituere Procuratorem.*
247 *Hæres nõ reuocat alienationẽ factã à defuncto.*
248 *Hæres reuocat diſpoſitionem erroneã defuncti.*
249 *Hæres poſt mortẽ defuncti reuocat alienationem ſine aſſenſu.*
250 *Hæres dupliciter reuocare poteſt.*
251 *Verbum eiſdem, quid ſignificet.*
252 *Fœmina an reuocet alienationem.*
253 *Maſculinum comprehendit fœmininum in fauorabilibus.*
254 *Subrogatum cum omnibus qualitatibus ſuis.*
255 *Emptor non reuocat.*
256 *Emptor & venditor ſunt correlatiua.*
257 *Quis præferatur in reuocando, dominus vtilis, an directus. nu 263.*
258 *Alienãti an ſit præfixum tempus ad reuocãdũ.*
259 *Iudex ſupplet legem.*
260 *Agnatus habet annum ad reuocandum.*
261 *Vniuerſitatibus ad petendum demanium quod tempus præſcribatur.*
262 *Dominus directus elapſo tempore dato vtili domino reuocat.*
263 *Litis cõteſtatio nõ fit hodie in ciuilib. in Regno.*
264 *Dos habet priuilegium, vt præſumatur prius ſtipulatum ſuum inſtrumentum.*
265 *Duo inſtituti in diuerſis teſtamẽtis eadẽ hora.*
267 *Inſtrumentum piæ cauſæ & libertatis æquiparantur.*
268 *Illud præſumitur præceſſiſſe, quod faciliter expediri ſolet.*
269 *Declarantur verba tex. iure proprio.*
270 *Nemo venit contra factum ſuum.*
271 *Priuilegium Regis ſemper eſt perpetuum.*
272 *Reuocatio Procuratoris in iudicio non tenet, ſi non eſt notificata.*
273 *Proteſtatio declaratoria voluntatis non requirit notitiam.*
274 *Reuocatio, de qua in tex. non fit per Procuratorem, & quomodo.*
275 *Procurator prohibetur facere ea, quæ dependent à voluntate domini.*
276 *Feudum an ſi non reuocetur, amittatur hodie.*
277 *Ius reuocandi an præſcribatur.*
278 *Arbitrium ſuper feudis nullum eſt.*
279 *Rex eſt in re ſua moderator.*
280 *Vna lex declarat aliam.*
281 *Arbitria & tranſactiones æquiparantur.*
282 *Tranſactio de re eccleſiæ et minoris fieri poteſt, & quomodo.*
283 *Baro nõ dicitur ille, qui tenet feudum de facto.*
284 *Feudum non compromittitur.*
285 *Vitæ & militiæ cauſa vtrum compromittatur.*
286 *Incidens feudale non compromittitur.*
287 *Sententia laudi ſuper feudo an poſſit exequi ſaltem vt pactum.*
288 *Sententia laudi an transferat dominium vitri ſepacti.*
289 *Partes non ſupplent defectum iuriſdictionis.*
290 *Cognitio feudi quaternati cui ſpectet.*
291 *Inſufflatio ſpiritus vitæ quot vicibus fiat.*
292 *Diſpenſatio eſt odioſa.*

PRAE-

PRAEFATIO AD ILLVSTRISS. D. FRANCISCVM PACIEACVM PROREGEM.

Superioribus diebus ea in me tua fuit humanitas, eoq; in me audiendo proſecutus es fauore, dum cauſas agerem (Pacieace vir ampliſſime) vt nihil mihi antiquius potius in reliquo vitæ meæ curſu ex eo die fore debere ſtatuerim, quàm me ita comparare, vt quacunque in re poſſem, tibi vni placere ſtuderem. Quare cum tria præcipua eſſe animaduerterem, in quibus vt Iureconſultus ſeſe exerceat, neceſſe ſit, cauſas agere, interpretari, ac ius dicere. Iam Illuſtriſſimi retro Proreges, iſti Patres præſtantiſſimi me patronum cauſarum audierunt, volui, quo nihil eorum quæ à me præſtari poſſent prætermitterem, quòd in gratiam tuam non tentarem. Illam præterea aggredi partem, quæ in aliorum ſententiis explicandis verſatur. Ideo in hunc locum aſcendi, non profectò, vt veterum Iureconſultorum diuinitus ſcripta interpretarer cum vere quam plures ſint, qui argute, & concinne id agant ſed vt noſtrorũ Regum conſtitutiones tantum (quod valde neceſſarium eſt) eas enim hucuſque nemo publice edocere, quod ſciam viſus fuit, quod vt diligenter agam, eam expoſco à te vir ampliſſime humanitatem, qua me ſemper proſecutus es.

MIRATVS ſum, quòd in hoc
ampliſſimo ac famoſiſſimo
auditorio non ſit conſuetum
legi has noſtras conſtitu-
1 tiones, † cum ſint ius com-
mune in hoc Regno, Andr.
hic in proœ. col. 1. & in c. 1.
de eo, qui ſibi & hæt. pro lege ſeruantur. Ita
Andr. in c. 1. de feu. cognit. & in conſtitutio-
ne conſuetudinem. And in c. 1. verſic. & bo-
na committentium crimen. quæ ſint rega. &
in c. Imperialem, §. nec dominus. verſi, quan-
do homo demanij. de prohi. feud. alien. per
2 Federic. Et † primò eſt iudicandum ſecun-
dum has conſtitutiones, ſecundò iuxta legẽ
Longobar. vltimò ſecundum ius Romanum,
vt in conſtitutione Regni puritatẽ. vbi And.
& in proœ. feu. in 3. q. & in c. 1. verſic. & bona
3 vacantia. quæ ſint regal. imò † iſtæ conſtitu-
tiones caſſauerunt omnes leges, aut conſue-
tudines contrarias. vt in proœm. conſtit. in
fine, Andr. in d. q. 3. & in c. 1. de feu. cognit. &
in c. 1. §. donare. col. 3. verſ. ſed nunquid qua-
liter feu. alié. poter. ideo pro maiori noſtra
vtilitate hoc opus nouum aggredior, & Dei
Optimi Maximi inuocato præſidio venio ad
conſtitutionem, quæ incipit. Conſtitutio-
nem diuæ memoriæ Rogerij aui noſtri, &c.
4 Pro cuius euidentia præmitto, quòd † Fe-
dericus author iſtarum conſtitutionum, & ſi
fuit Imperator, tamen in hoc Regno fuit Rex
& Monarcha. Ita Andr. in c. 1. verſic. Regis,
5 qui feu. da. poſ. Rex † in Regno ſuo poteſt
pluſquam Imperator in Imperio. And. in d.
c. 1. verſic. & bona committentium. col. 4 quæ
ſint rega. in c. 1. de vaſ. decr. æta. colum. 2. in
c. 1. in fin. de no. for. fidel. in c. 1. §. Valuaſo-
res. col. 1. de his qui feu. da. poſſ. in d. c. Impe-
rialem. §. præterea ſi inter duos. col. 6. in fin.
6 & † eſt ſicut Deus in terris. Bald. in d. c. Im-
perialem. in princ. Paris in tract. Syndica. in
verſi. ſententia. & in verſi. an dictum capitu-
lum, col. fin. Albert. Brun. in conſil. 45. nu.
7 14. Habuit † enim Rex huius Regni ab Ec-
clesia Regnum hoc tam exemptum & libe-
rum, licet ſit feudum Eccleſiæ. in c. ad Apo-
8 ſtolicæ. de re iudi. vt † à Rege non appelletur
ad Papam, vt idem Andr. in procemio cõſtit.
col. 4. verſic. & Regno conceſſo. allegat. l. pri-
mam. §. cum vrbem. ff. de offi. præf. vrbis & in
d. §. prætérea ſi inter duos. colum. 6. verſi. vi-
detur, & in proœ. feud. q. 3. & in c. 1. §. dimi-
dium theſauri. quæ ſint rega. Hinc ortum eſt
9 tribunal magnum Sacri Conſilij † à cuius
ſententiis, velut Præfecti prætorio appellare
non licet. l. 1. C. de ſent. præf. præt. in auth.
quæ ſupplicatio. C. de precib. Imper. offer.
10 Fuit dubitatum † verum à delegato Illuſtriſ-
ſimi Proregis, etiam ſi eſſet conſiliarius ap-
pellari poſſet? And. in c. 1. verſi. & bona con-
trahentium inceſtas. lo. 2. quæ ſint rega. col.
fin. dicit à Principe non appellatur, ſed à iu-
dicibus per eum deputatis appellatur. Ego
in commiſſariis frumentorum, & contra de-
linquentes vidi expediri commiſſiones ap-
pellatione remota. Ita quod non obediebant
prouiſionibus magnæ Curiæ Vicariæ, ſed tã-
tùm prouiſionibus Collateralis Conſilij. Et
ita vidi in anno 1552. dum fuit miſſus domi-
nus Franciſcus de Aguirre Regius Conſilia-

rius

rina in ciuitatem Sālerni pro reuidendis rationibus cōputis Vniuerſitatis prædictæ. Et eius ſentētiæ habebant paratā exequutionē.
11 Cum ergo Rex noſter ſic monarcha† conſtituit iudices in cauſa propria contra text. in l. 1. C. ne quis in ſua cauſ. & in l. fin. C. de conuen. fiſci deb. lib. 10. And. allegat in d. §. præterea ſi inter duos. in adit. & in cap. 1. §. ille tamen. col. 2. de contro. apud Par. termi. Alber. Brun. multa in conſi. 19. in prin. Hinc ortum eſt aliud tribunal Regiæ Cameræ, in
12 quo tractantur cauſæ fiſcales† cuius ſententia olim non habebat exequutionem paratā, vt ſentit Andr. in d. §. præterea ſi inter duos. in addit. col. 1. vbi dicit, ꝙ quando Rex habet cauſam cum ſubditis, procurant fiſcales, vt nomine ſuo pronuncientur ſententiæ, vt tollantur appellationes: quia quando nomine iudicum, appellari poſſet: ſed in Regia Camera non pronunciatur nomine Regis, ſed magni Camerarij. ibi Alfonſus de Auolos, &c. ergo nō habent exequutionem paratam: nec Andr. poteſt intelligi, quòd appellatio eſſet ſublata in totum: nā ſupra in additione And. dixit, ꝙ quando Rex habet quæſtionem cum ſubdito, ipſe dat iudices in tertia appellatione, ergo opus eſt intelligere de appellatione, quæ ſuſpendebat exequutionē. De hoc tribunali loquitur cōſtitutio, quę incipit, quæſtiones inter fiſcū. And. in c. 1. in pri. de lege Corrad. Socy. in conſi. 46. vol. 4. Capic. deciſ. 197. Hinc nos aduocati deſideramus cauſam agi in Regia Camera in cauſis Vniuerſitatū cū Baronibus, vt fiſcus aſſiſtat pro cōſeruandis in poſſeſſione angariarum, pro intereſſe releuiorum. Hinc multi Barones ponunt in liſta releuiorum multos introitus, vt poſtea tēpore litium præſentando fidem releuiorum cōſeruentur lite pendente, quod fieri nō debet, vt fuit in cauſa Vniuerſitatis Caſularum cū Magnifico Io. Vincentio Criſpano circa ducatos quīdecim pro colta Capitanij in anno 1562. in qua ſtante liſta rēleuij fuit conſeruatus. *Actuarius Io. Andreas de Caro.* Hæc exempta & libera conceſſio Regi noſtro tantùm fuit; Secus†ſi Rex conceſſiſſet terrā Ba-
13 roni; nā non videtur conceſſum ius Regium. And. in proœ. cōſtit. col. 5. Affl. in q. 21. ibidē: nam eſſet in præiudicium coronæ. in c. intellecto. de iureiuran. And. in c. 1. §. ſimiliter poteſt. in addit. de capit. qui cur. vendi. verſi. in his functionibus: in c. 1. §. Valuaſores. qui feu. da. poſſ. in c. Imperialis. col. 1. in fine. de prohi. alie. per Lot. in d. c. Imperialem. §. nec dominus. in fi. in c. 1. Epiſcopum vel Abbat. in princ. Alberi. in l. Imperium. vbi Iacob. nu. 14. ff. de iuriſd. om. iud. & in l. 1. C. de iuriſd.
14 omn. iud. in fine. Imò † ſi aliqua regalia conceſſiſſet Baroni, apud eum non ſunt regalia, vt And. in c. 1. verſi. angariæ. quæ ſint regalia. licet Affl. in conſtitutione ſcire volumus,

cui

aliud dixerit.
His pro euidentia libri præmiſſis. Venio ad textum. pro cuius euidentia præmitto,
15 ꝙ† olim feudum poterat alienari totum ſine ſcientia Domini, vt in c. 1. quid iur. ſit ſi vaſall. poſt alien. quod fuit poſtea reductum vſque ad medietatem, ſtante neceſſitate, vt in cap. 1. verſi. neceſſitatem. qualiter olim feu.
16 alie. pote. Nam † cum ex cauſa neceſſitatis poterat vendere filium, multomagis feudū, dignor eſt perſona rebus. l. Iuſtiſſimè. ff. de ædili. edi. Andr. in c. 1. de capit. qui cur. vend. in prin. iuxta l. 2. C. de patrib. qui filios diſtraxe. Sed quam neceſſitatem intelligebant Antiqui de iuſta & præciſa, cum Andr. in d. verſi. neceſſitatem, alleget d. tex. in d. l. 2. opus eſt vt neceſſitas ſit talis, quæ æquiparari poſſit venditioni filij. Ita Cur. in tracta. feud. in 4. part. in 16 q. Paris de reintegratione fol. 4. num. 13. Tiraquell. In titulo 1. §. 26. nu. 13. & nu. 17. Et vt reducamus ad practicā.
17 † multa fiunt cauſa neceſſitatis, quæ aliàs nō fierent. Moder. de Orian. in l. 1. ff. de officio eius. Marſi. in l. qui cædem. ff ad l. Corne. de ſica. Fel. in c. 2. in antepen. col. de ſponſal. Iaſ. in l. de pupillo. §. ſiquis riuos. ff. de nou. oper. nuncia. Sed quid ſi res eſt prohibita alienari
18 per hominem, & eſt dictum, ꝙ† poſſit alienare ſtante neceſſitate, de qua intelligitur? Bal. cōſ. 20. vol. 2. quē allegat Ripa in l filiusfam. §. diui. nu. 78. ff. de lega. 1. & quid in conſuetudine noſtra Neapolitana, vt ſana viuat, libera nupta viuat. Et licet multa eſſent dotis
19 priuilegia† non poterat mulier dare feudum in dotem. d. §. donare. qualiter olim feu. alie. poter. & tamen res prohibita alienari ab homine poterat in dotem dari. auth. res quæ. C. cōmu. de lega. & in d. §. diui. And. in d. c. Imperialē. in prin. col. 7. allegat prædicta iura; ꝙ ēe in pře, vt nō poſſit dare feudū in dotē filiæ ſine cōſenſu Dñi, vt optimè Aluar. Præp. Laud. in d. §. donare. Zaſius in c. 1. de alie. feu. vbi allegat plures doctrinas Specula. ſed And. in
20 d. §. donare. in 2. & 6. col. tenet, ꝙ† mulier poſſit dare feudū ſuū in dotē inæſtimatū, & ſine pacto de lucrādo, & fuit opi. Ardizo. Affl. ſequtur ibi & Capicii d. c. Imperialē. col. 68. Alia opi. tenēt Dñi de Rota in nouis deciſ. 199. ꝙ poſſit dari feudū in dotē, ſed illa datio expirabit cū vita mulieris, vt in c. 1. de eo, q. ſibi & hęr. ſuis, in c. 1. de inueſt. q̃ Titi⁹. Cū illo caſu ſit datio ſincerè & bona fide, & dotū nunq̃ diſcedit à muliere, & viro mortuo reincideret p l. in reb. C. de iu. dot. vide Affl in d. c. 1. an mat. ſucc. vxori. ſcđn nor. Paris de reitegrat.
21 fol. 59. nec† feudū mutat manū marito mortuo, glo. Pariſie. §. 22. nu. 142. & §. 26. nu. 10. & propterea nō tenetur ſoluere releuiū vxor mortuo viro. Et dū in anno 1556. eſſet dubitatū in Reg. Cam. ſummariè mortuo Ferdinando Capano, cui fuerāt dati in dotē p Ma

Q gnificam

gnificam Iſabellam Sances quidam introi-
22 tus fundales † vtrum teneantur ſoluere rele-
uium hæredes? Et tandem fuit decretum, quod
non teneantur ſoluere releuium: quia mor-
tuo viro vxor recuperat iure dominij introi
tus. Cõmiſſarius fuit Magnificus Antonius
23 de caſtillo nouiſſimus Præſidens de iure† au-
rem conſtitutionum frater poteſt obligare
feuda pro dotibus ſuæ ſororis, quando plu-
ra habebat, vel vnum dare, quando matri-
monium contrahebatur de Regis licentia,
ea quo erat onus feudi dotare ſororem, vt
And. in conſtitutione in aliquibus. & in d.§.
quid ergo 2. col. & in cõſtitutione ſi quis poſt
litem. Conſtitutio fratribus, quæ diſponebat
matrimonia non contrahi ſine Regis licen-
tia, fuit correcta per capitulum item ſtatui-
mus, quòd matrimonia liberè contrahãtur,
24 dummodo† feudum non detur in dotem ſine
conſenſu Regis, vt latè Andr. in d.§. donare.
& in d.c. Imperialem, in prin. col. 3. Cap. ibi
Col. 49. & col. 69. cum ſequen. Loffr. in conſ.
25 52. nu. 61. Bene tamen verum eſt, quod † poteſt
conſtitui Tertiaria ſuper feudis iuxta termi
nos conſtitutionis licentiam. Et ſunt duo
capitula Regni, mulier, quę dotarium. & ſeq.
vt per And. in d.§. donare. col. 2. in c. 1. § fin.
de inue. de re alie. facta Affl. deciſ. 333. Capi.
in d.c. Imperialem. fol. 79. Boer. deciſ. 22.
26 Poterat† etiam de iure antiquo pignorari
feudum Domino irrequiſito, iuxta tex. in c.
1. §. ſi aut liuellario, qui. mo. feu. amitta. &
cum erat conceſſa alienatio, multo magis pi
gnoratio. ita glo. ibi. Sed aduertendũ puto,
quòd alienatio non erat ſimpliciter conceſſa
ſed propter neceſſitatem, vt in d. verſi. neceſ-
ſitatem, & tamen pignoratio erat permiſſa
ſimpliciter, vnde argumentum non conclu-
deret, niſi etiam poteſtas pignorandi eſſet
etiam in caſu neceſſitatis: Secundò argumen
27 tum non procedit in feudalibus, ex† quo de-
cretum ſuper venditione bonorum pupilla-
rium non extenditur ad pignorationem. l. ſi
pupillorum. §. ſi præter. ff. de rebus eorum. &
ita in aſſenſu And. in d.c. Imperialẽ. in prin.
col. 3. verſi. item ſi conſtitutio. Affl. in d.§. do-
nare. Capicius in d.c. Imperialem. col. 24. Et
28 ratio eſt: nam † cum aſſenſus ſit gratia, con-
ceſſus in vno caſu non extenditur ad alium,
licèt minorem, vt in l. penul. C. de fideicomi.
quem allegat in d.§. donare. aſſenſus eſt ſtri-
cti iuris. l. quidquid aſtringẽdæ ff. de verb. obl.
29 And. in c. 1 qui ſucc. teneat. col. 3. vbi† in ex-
preſſis præiudicat, nec de ſimilibus ad ſimi-
lia, & præſtitus ſuper alienatione facta non
extenditur ad faciendam. Paul. de Caſt. in
l. ſi quis filio. §. irritum. ff. d irrit. teſta. in l. fi-
30 liæ meæ. ff. de condit. & demonſtr. &† aſſen-
ſus præſtitus ſuper donatione non extendi-
tur ad donationem cauſa mortis. And. in c.
2. §. huius autẽ generis in addit. qui. ex cau.
feu. amitt. vbi allegat l. filiusfa. §. meminiſſe
ff. de donar. Bal. in d. c. Imperialem. in princ.
vbi Capicius col. 87 Loffr. in conſ. 9. nu. 18. &
Mari. Fri. in 2. libro ſuffeud. in 9. q.
31 Poterat † etiam ad liuellũ concedere me-
dietatem feudi ſine Domini conſenſu d.§. ſi
liuellario. ſed non eccleſiæ, quæ potentior
eſt. ita Andr. in d.c. Imperialem. in prin. col.
4. verſi. verius putamus. & idem And. in c. 1.
de alię. feu. vbi allegat cap. ſi gratiosè. de re-
ſcript. in 6. & in §. licentia. in authen. quom.
opor. epiſ. qui loquitur in Imperio. & idem
And. in c. 1. verſic turpiter. q. mo. feud. amitt.
& in ſuo rępertorio in verſ. feudum. lo 10. &
in conſtitutione hac edictali. & in conſtitu-
tione iuſtitiarij nomẽ ac normam. Hinc nos
32 dicimus † feuda peruenire ad manus mor-
tuas. ſiue perpetuas. Luc. in l. ſi quis. C. de
diuer. præd. lib. 11. glo. Paris. in §. 41. q. 12.
nu. 54. Boer. deci. 263. nu. 10. Rationem aſſi-
gnat Bal. poſt Iacobum de Belui in d.§. ſi li-
uellario. quia Eccleſia non eſt facilis ad con
ueniendum, & ita ſequitur Affl. ibi col. 2. ver.
33 inde: quæ ratio mihi non placuit. Nam† in
feudalibus Eccleſia non dicitur difficilis ad
conueniendum, cum coram ſeculari Domi-
no feudi conueniatur, cap. verum. de foro
compe. c. nimis. de iureiuran. And. in c. 1. §.
& iterũ ſi clericus. col. 2. de cap. Corradi. in
c. 1. §. ſimiliter. in addi. de cap. qui cur. vẽd.
in c. 1. de vaſa. qualiter iurar. deb. & notant
Ang. & Alex. in l. 2. ff. qui ſatiſda. cogan. vbi
34 dicunt, quòd † reſtitutio fortelitij non fit in
poſſeſſorio, quando eſſet difficilis recupera-
tionis in petitorio, niſi eſſet ſub eodẽ Rege:
nam tunc cum idem ſit Dominus vtriuſque,
fit reſtitutio, vt no. Moder. in l. naturaliter. §.
nihil commune. ff. de acqui. poſſ. nam poteſt
compellere ad reſtituendum Ita Moder. Ale
xandrini & Taurin. ibi, Claud. de Seiſello
col. 3. Soc. in d. l. 2. Iacobin. in l. ſi de vi. in 1.
col. ff. de iudit. multa Iacobus Menoch. in ſuo
conſilio 2. vnde etiam quòd eccleſia eſſet dif
ficilis ad conueniendum: quia hoc caſu con-
uenitur ſub Domino feudi, non poteſt dici
potentior, & ſic ratio Bald. & Affli ct. non
ſatisfacit. Et ideo aduocati Baronum, quã-
do diſcutitur de aliqua iuriſdictione cum
Vniuerſitatibus, aut eccleſiis, petunt remiſ-
ſionem in Regia Camera, ex quo peruení-
35 rent apud manus mortuas † vt fuit deciſum
iſtis diebus in cauſa Illuſtriſſimi Archiepi-
ſcopi Tarentini cum Sereniſſima Regina
Poloniæ Commiſſarius D. de Curte: *Actua-
rius Bozauotra*, & fuit remiſſa.
36 Poterat † concedere medietatem in feu-
dũ, dũmodo ſincerè & bona fide ſine pecunia.
in c. 1. qualiter olim feu. ale. pot. in c. 1. §. pter
ea. de cap. Corra. in c. 1. §. ſimiliter, de l. Corr.
in c. 1. §. ſed & res. p quos fiat inueſ. ĩ d.c. Im-
37 peria. §. callidis. qđ† primò intelligebat, mor-
tuo

tuó infeudante expirabat infeudatio.c. 1. §.
rurſus.de contr.inueſt.ſecundò dummodo in
feudatus eſſet perſona idonea & apta pro ſer
uitio Domini,vt per And in d.c.Imperialem
in priñ.col.6.Loffr.in conſil. 3.nu.3.

Poterat deinde totum dari in feudum,dũ-
modo nõ in fraudẽ, vt in ſupradictis iuribus,
& in d.§.ſed & res.& eo caſu quòd dominiũ
habebat iſte ſecundo loco infeudatus. And.
in d.§.præterea.in addit.quod primò intelli-
38 ge eodẽ pacto & lege.vt † ſi feudum erat da-
tum pro maſculis tantùm, non poterat dare
pro maſculis & fœminis, vt in c.1.§. profe-
cto,de l.Corr.in c.1.§.ea lege. ſi de feu.defu.
39 mil.vbi Bal. Secundò ſi†conceſſio eſſet facta
alio pacto, vtrum vitietur in totum, an verò
in exceſſu? Andr.in d.§.profecto.& in d.§.præ
40 terea.in addi.col.3.Vnde†ſi Baro concedat,
vt feudum teneatur in capite ab eo, Rex aſ-
ſentiat vt immediatè ab ipſo teneat, vtrum
valeat. Vide Camer. in d.c.Imperialem. fol.
56.col.4.litera S.Nouiſſ de ſuſſe.in 2.lib.in q.
34.vbi allegant And.in c.1.§.ille tamen.col.
pen.de contr. apud Par. termi.& concludũt,
quòd non. tamen pulcram limitationem tra
didit D. Fabius Marcheſius aduocatus maxi
mus in cauſa Magnifici Metelli de Rogerio,
de qua in mea allegatione 45.non tranſcibo,
quia ſpero in lucem edere: quæ conceſſio in
feudum non durabat niſi in vita concedẽ-
tis, vt dictum fuit ſupra, & Andr. in d.§. ſed
& res.col.1. allegat l.Srarius Florus.§. Cor-
nelio Felici.& in c.1.de ſucc. fue.larè gl.Pari.
§.35.nu.22.quod etiam hodie militat cũ con
ſenſu Regis.ita Andr. in c.1.an agnat.in c.1.
§.& ſi libellum.col.3. niſi eſſet feudum nouũ,
vt ibi And.col.fi.Loffr.in conſi. 14.nu.62.

41 Superuenit conſtitutio Lotarij † quæ pro-
hibebat feuda alienari ſine permiſſu Domi-
ni, nec aliquod commertium excogitari.
Sed quia prouidebat futuris alienationibus
& non præteritis,ſucceſſit alia prohibitio Fe
derici, vt bona feudalia non liceret aliena-
re, nec pro anima iudicare, nedum futuras
ſed præteritas alienationes annullans, nulla
præſcriptione obſtante, Scribam puniendo,
qui tales contractus ſcripſiſſet. Noſtra autẽ
conſtitutio, augendo authoritatem Domi-
norum in feudis ac minuendo feudatariis,
omnes alienationes,ſeu quoſcunque contra-
ctus ſuper feudis & rebus feudalibus diminu
endis, aut commutandis, nullam omnino
habere firmitatem, eiſdem alienantibus &
contrahentibus iure proprio reuocandi con
cedens facultatem,tranſactiones, iuramẽta,
ſtipulationes pœnales ac arbitria, compro-
miſſa nullius eſſe momenti declarauit,& hoc
dicit in ſumma.

Conſtitutio iſta diuiditur in quinque par-
tes: in prima ponit ius prohibitiuum. in ſcda
ampliat,vt nec tranſactiones fiant, & eſt ibi
tranſactiones: in tertia, quæ eſt ibi eiſdem
ponitur ius nouũ, vt reuocare liceat. in quar-
ta, quæ eſt ibi arbitria,extendit ius prohibi-
tiuum ad arbitria. in quinta ponit ius per-
miſſiuum.& eſt ibi excadentias.Caſus non fi-
guratur in iſtis conſtitutionibus. Bene nota
ibi ex text. *diuæ memoriæ Rogerij, aui noſtri,*
42 q† boni Reges vocant diuæ memoriæ ita An
dr.i c.1.ver.diuæ memoriæ,qualiter olim ſeu.
alie. pōt. & pōdera reuerẽtiã,q̃ auo debem⁹.

Secundò not.ibi *de ſpeciali celſitudinis no-*
43 *ſtræ,* quòd†in hoc Regno in alienatione feu-
di requiritur expreſſa licentia.Et hoc nouum
inducit iſta conſtitutio, cum de iure commu
ni ſufficiebat tacitus conſenſus, cum tex.di-
cat *ſine permiſſu Domini,* in cap. 1.de prohib.
alie. per Lot. quaſi ſcientia ſufficeret. ita gl.
ibi, allegat tex. in l.fi.C. de remiſſ.pigno. &
hanc opi.tenet Alua.in c.1.§.denique.in 32.
concluſ. quæ ſit prima cau. bene. & Andr. in
c.1.de vaſ qui contra conſt. Lot.Curt.Iun.in
tract.feud.in 2.regu.in 4 par. & ponderan-
tur illa verba *ſine permiſſu Domini,* & idem
in d.c. Imperialem. ibi *ſine permiſſione illius
Domini, ad quem feudum peruenire dignoſci-
tur.* quæ verba declarantur, ac ſi dixiſſet cũ
voluntate Domini,ergo tacita ſufficit.l.2.§.
voluntatem.ff.ſolu.matr. At noſtra conſtitu-
tio dum requirit licentiam ſpecialem vide-
tur velle expreſſum cõſenſum.l.2.C.de indi-
44 uidui.tollen.&† quando lex requirit aliquid
ſpeciale, non ſufficit tacitus conſenſus. ita
Ang in §.ſi verò expreſſim,in auth.de trien.
& ſemi. & pro hoc facit Aret. in l.ſi quis hæ-
res.§. fin. ff. de acqui. hæred. quem allegant
Nouiſſ.de ſuſſeu. in 2. lib. in 31.q.pro quo al-
legatur doctrina Io. and. in c. abbatem. de
elect.in 6.in regula qui tacet. de regu. iur. in
mercur.vbi quando in actu requiritur licen-
tia alicuius, non ſufficit tacitus conſenſus,
ſed debet eſſe expreſſus. Bald.in l. obſeruare.
§.proficiſci.in fi.ff.de offi. procon. Aret. in l.
ſi quis mihi bona.§. iuſſum col. 5.ff.de acqui.
hære.& ponderatur tex.noſter,qui non requi
rit licentiam,ſed ſpecialem,ideſt expreſſam.
glo.in clem.1.de priuileg.dũ tex.ibi dicit.ſpe
cialis licentia. glo. ſubdit, ideſt particularis
& expreſſa. & ita reſidet Capic. in deciſio.
100.nu.6.Quidam volunt intelligere, vt aſ-
ſenſus deberet eſſe particularis,vt vendendi
Titio. ſe loquuntur contra verba And. in d.
cap.Imperialem.in prin. colum. 2. vbi dicit
45 tutius eſt impetrare aſſenſum vendendi ſim
pliciter, quàm vendi Titio: nam tunc poſ-
ſet vendere cuicunque. Sed quando im-
petrauit vendi Titio, non vendet Sempro-
nio, & ſic magis operatur conſenſus ven-
dendi ſimpliciter, quàm vendendi Titio.
Facit.l. ſi quis pro eod. §. ſi nummos. ff. de
fideiuſſione, vbi refutatio ſimliciter intel-
ligitur in omnem cauſam. Quod etiam

Digitized by Google

fundari poteſt de eo, qui habet licẽtiam vendendi feudum aſſenſu interueniente: nam
46 † Rex tenetur aſſentire, vt Alber. in l. vnica. col. fi. C. de no. Cod. compo. Affl. in conſtitutione ſi quis poſt litem. col. 3. Loff. in d. §. donare. Vnde quidam alij exponunt de ſpeciali licentia, ideſt de gratioſa licentia: nam aſſenſus Regis eſt gratia, vt Anton. de Bur in capitulo bonæ. de poſtul. prælat. quem intellectum tradit Camer. in d. c. Imperialem. fol. 51. col. 1. & ego aliàs habui in facto. Magnificus Ioannesandreas Longus vendidit Caſtrum Vinclatorij Domino Ferdinando Stunice. ex aduerſo Magnifica Lucretia Capnana mater cõſanguineorum fratrum ſe oppoſuit, quòd non præſtaretur aſſenſus: quia Magnificus Federicus Longus pater prohibuit alienationem bonorum. Ego
47 replicabam, ꝙ † talis prohibitio erat ſine aſſenſu, & non tenebatur ſeruare factum illegitimum hæres. ita And. in d. c. Imperialem. in prin. in addi. & in d. §. donare. col. 4. tamen D. Regens Villanus dicebat, quòd quando
48 † prohibitio hominis concurrit cum prohibitione legis, licèt non poſſit operari inualiditatem actus, tamen dabat iuſtam cauſam denegandi aſſenſum, allegabat. l. Celſus. ff. de arbitr. ego allegaſſem. §. Sanctiſ. in auth. de non alien. Bal. in c. 1. col. 2. de capit. Corr.
49 allegat illũ tex & † ſic aſſenſus fuit denegat⁹.

Ex prædictis infertur, quòd cum in Regno nõ ſufficiat tacitus, ſed neceſſarius eſt expreſſus conſenſus, opus eſt vt verè probetur & non præſumitur. ita Affl. in c. 1. de contro. inue. col. 18. verſ. aduerte tamen. & hanc opi. tenet And. in c. 1. col. 3. de prohi. feu. alie. per Lot. & ſequũtur Nouiſſimi de ſuffeu. in 2. lib.
50 q. 28 mouentur primò, ꝙ † licèt illud, quod præſumit tempus, poſſit dici expreſſum. l. ſi filius. C de petit. hære. Aret. in conſ. 36. Deci. in conſi. 7 & conſi. 185. col. fin. tamen conſtitutio requirit licentiam ſpecialem, ergo præſumptio temporis nõ ſufficit. in c. 1. verſic.
51 obueniat. de teſta. vbi gl. Secundò iſta † conſtitutio debet intelligi in caſu vero & non ficto vel interpretatiuo. l. 3. §. hæc verba. ff de negoc. geſt. ergo non ſufficit præſumptio temporis: quia non producit actum verum. Contrarium tenet Affl in c. 1. §. præterea. de cap. Corradi. & inducit iſtum tex. vbi requirit expreſſam licentiam, ergo ſufficit præſumptio temporis. Alex. in d. §. voluntatem. in prin. verſic. hæc tamen limita. alleg. Bal. in d. l. ſi filius. Ang. in d. l. qui in aliena. §. interdum. ff. de acqui. hæred. Dec. in conſi. 109. in prin. Secundò quidam Mod. allegant tex. in c. 1. §. ſi quis per 30. ſi de feu. defunct. mil. & glo. hic
52 vbi † ſolutio ſeruitij cum tempore præſumi facit aſſenſum. And in d. c. Imperialem. §. illud. & Affl. in d. §. ſi quis per 30. nu. 9. & nu. 14. ſed mihi placet opi. ꝙ aſſenſus non præſumatur. Primò quia tex. noſter dicit. *confirmetur*,
53 quando † aliquid indiget confirmatione, tẽpus nõ ſufficit l. 1. §. fi. ff. de cõfir. tut. in auth. de defenſor. ciuit. §. interim. quæ alleg. And. in d. c. 1. verſ. hac edictali. Secundò pondero iſtum text. qui tria requirit expreſſionem denotantia: primum, de ſpeciali, ſecundum, licentia, tertium, cõfirmetur, quæ omnia ſim
54 pliciter & per ſe hoc requirunt † quanto magis geminata. l. baliſta. ff ad Trebel. Non obſtat dictum Alex. in d. §. voluntatem: quia loquitur, quando vnum iſtorum verborum interuenit, ſecus in caſu noſtro, in quo ſunt triplicata, vt dixi. Nec obſtat ſecundum de §. ſi qs per 30. nam illud procedit de iure communi feudorum, quo iure ſufficit tacitus cõſenſus. Verũ eſt, ꝙ Paris requirit curſum quinquaginta annorũ in tract. reintegra feu. fol. 127.
55 Secundò infertur ex iſto nota. ꝙ † aſſenſus requirit ſcripturam, & non probatur per teſtes. Ita Affl. in d. §. hac edictali & in conſti-
56 tutione ſi dubitatio. & deciſ. 398. nam † mandatum Principis non fit ſine ſcriptura, & allegat tex in conſtitutione ſi quando, vbi requiruntur priuilegia. Secundò mouetur Affl. nã aſſenſus eſt gratia, vt ſupra diximus, ergo re-
57 quirit ſcripturam, ex † quo gratia requirit ſcripturam. Tertiò allegat capitulum item ſtatuimus, vbi feudum datur in dotem aſſenſu in ſcriptis. Quidam reſpondent, ꝙ conſtitutio ſi dubitatio: non loquitur de rebus feudalibus, ſed de perſona demaniali, quam ſi Baro prætendit, docere per inſtrumenta, vel priuilegia. Nec ſecundum obſtat, quia tex. in d. l. geſta. alleg. per Affl. non loquitur de
58 gratia, ſed de priuilegio † quod requirit ſcri-
59 pturam. gloſſ. in c. 1. de cenſ. in 6. nam † gratia differt à priuilegio. Arch. in c. de gratia. 1. q. prima, & habetur per doct. in rubr. de priuileg. Nec obſt. tertiũ de c. itẽ ſtatuimus, quia ibi ponitur ad voluntatẽ impetrantis, ſi voluerit in ſcriptis impetrare aſſenſum: Cõtrariã op. tenuit And. in d. § hac edictali. Primò, non eſt de caſib. contentis in d. c. 1. de cenſi. in 6. ergo non requirit ſcripturã. Secundò, pa-
60 rem † vim habent teſtes & inſtrumenta. l. in exercendis. C. de fide inſtru. Tertiò, quando
61 † aliquid confirmatur cum inquiſitione requiritur ſcriptura, ſine inquiſitione non requiritur ſcriptura. In aſſenſu non fit inquiſitio, ergo non requiritur ſcriptura. Hanc vltimã opi. tenuit Sacrum Conſilium, vt dicit Affl. in d. deciſ. 398. & Nouiſ. de ſuffeu. in 2. li. 28. q. nu. 4. Quidã diſtinguũt, aut loquimur in aſſenſu Regis, & nõ reqrat ſcripturã, aut ſumus in aſſenſu Baronis, & reqrat ſcripturã, & hoc vltimo caſu intelligant verba An. in c. 1. § quã tñ col. 2. ver. nõ itelligã verba ſũme. de cont. inter maſc. & alium. Et ita dicũt Nouiſſ. de ſuffeu. in 10. differentia. in 2. lib. fol. 240. Sed mihi non placet; nam Andr. in dicto §.

hac

hac edictali. loquitur in aſſenſu Regis, & concludit, non requiri ſcripturam. ſecundò in d.§.quidam tamen.firmat ſuam opi.in Barone eiſdem medijs, quibus in Rege, vnde iſta deſtinctio eſt contra verba Andr.in vtroque loco. Loffr. in d.§.hac edictali. col.4.fol. 33. ſaluat, vt principalis conceſſio requirat ſcripturam, amiſſio probetur per teſtes. Sed non placet: quia And.dicit, ſiue in ſcriptis, ſiue ſine ſcriptis conſentiat Dominus. Et ſic loquitur de principali conſenſu, & non de amiſſione. Secundò eſt contra verba Andr. in d.§.quidam tamen.verſi.non intelligam verba ſummæ, vt de conceſſione ſibi facta oſtendat ſcripturam. Secundò Loffr. vult ſaluare And. in ſex caſibus, in quibus tenetur Rex aſ-
62 ſentire, cum † ſit gratia mixta cum iuſticia non requiritur ſcriptura, vt Abb. Fely. in c. ſuper his. de fide inſtru. Sed non placet, cum videatur reſtringi verba And. vt non loquantur, niſi in caſibus, in quibus Rex tenetur aſſentire, quod non eſt verum, cum loquatur in omnibus caſibus. Secundò, quanto magis ſi ſit mixta iuſtitia, debet fieri ſcriptura, vt And. in c. quoniam. col.fin. verſi. ſed in Regno Sici
63 liæ. de prohi. alie. per Lot. vbi † in literis iuſtitiæ requiritur ſcriptura & data. Vnde iſtæ ſaluationis non placent. Camer. in d. c. Imperialem; qui fuit impreſſus in anno 1559. quem in exemplatione hodie vidi fol. 8. altera ſaluat, quod aſſenſus poſſit non probari per teſtes, quando eſſet ſimplex gratia, ſed quia tranſit in vim contractus: quia datur gratia vtriuſque; tunc vt cæteri contractus proba-
64 tur per teſtes, ſic aſſenſus † ſed (ſalua pace tanti viri) nos non loquimur de infeudatione quæ eſt contractus: quia datur gratia vtri-
65 uſque, ſed de aſſenſu, † qui non eſt contractus, Secundò, infeudatio iam de iure communi probatur per teſtes, vt in ritu. qui teſtes, ſunt neceſſar. in verſic. noua, & in verſic. de vetere. vbi Andr. in additione dicit, quòd lex vel mos præfigit modum probandi. Tertiò Andr. in d. §. hac edictali. dicit iſta verba. Probabitur, quod Rex confirmauit & licentiam dedit per teſtes, & ſic non loquitur de primiera conceſſione ſed de aſſenſu. Quartò
66 aſſenſus † remouet obſtaculum. l. ſi vt proponis. vbi Bald. C. de ſeru. com. manu. quomodo poteſt eſſe contractus. Vnde iſte magnus do-
67 ctor decipitur, ideo ego dicebam, aut † vis probare aſſenſum ſolo verbo cõceſſum, aut in forma priuilegij, primo caſu põt probari per teſtes, & ita probat tex. in d. c. ſi ſuper gratia. de officio deleg. in 6. & eſt opi. com. quam tenuit Franciſcus in procem. ſexti in fine, Deci. in conſ. 407. nu. 17. & in rub. de conſt. Boer. deciſ. 346. aut in forma priuilegij, & requirit ſcriptura. ita videtur ſentire Paris de reintegratione. fol. 127. n. 17. & iſtud ſentit an. in d. c. Imp. § præterea ducatus. in 3. col. aliàs probabit per priuilegiũ, vel per teſtes. Et cùm hodie expediantur memorialia cum decretatione fiat in forma, oportet expediri in forma Cancellariæ: maximè quia
68 † apponuntur clauſulæ ex certa ſcientia, motu proprio, deliberatè & conſultè, quæ requirunt ſcripturam. glo. in clem. per literas. de præben. in clem. 2. de reſcrip. Decius in conſ. 137. nu. 2. & in anno 1548. fuit dubitatum in cauſa Magnificæ Hipolitæ Rochæ de Catanzario cum Barone de Abenante ſuper feudo
69 Ipanti, quod † habebat aſſenſum firmatũ manu Regentium & Proregis, ſed non erat ſigillatus propter pragmaticam, quæ incipit conſueuerunt, in anno 1518. verum annullabat contentum, an ſcripturam. Et ego dixi, quod annullabat ſcripturam tantùm, vt not. dixit Bar. in l. ſeruum filij §. cum qui chirographũ. ff. de leg. 1. Fuerunt interrogati dominus de Colle & Ciccus de Loffredo, qui recognoueruut ſubſcriptiones, & fuit habita ratio aſſenſus in dicta cauſa, vt mihi retulit D. Petrus de Accudo Hiſpanus, bonus Conſiliarius, *Magiſter Actorum*.

Tertiò inferunt. dum tex. dicit *celſitudinis*
70 *noſtræ*, quod † Vicarius non poteſt aſſentire. Andr. ſe remittit ad dicta in d. c. Imperialem. in prin. col. 5. vbi facit tres caſus; aut Vicarius habet mandatum ad aſſentiendũ, aut non habet, aut ſimpliciter eſt conſtitutus Vicarius nullam poteſtatem exprimendo, vel ad omnia. Primus & ſecundus caſus ſunt clari, tertius: poteſt eo caſu conſentire: quia
71 † aliud eſt alienare, aliud alienanti conſentire, licèt qui conſirmauerit, Vnde & ſi alienationem prohibuiſſe, conſentire poſſet. vt ibi col. 6. Hodie extat pragmatica ſemper caſuum: vide aliqua Capitula Neapolitana. dum ſua Cæſa. Maieſtas ratificauit aſſenſus præſtitos per Viceregem. Et ſic ſua Maieſtas Catholica. Et hoc fuit diſcuſſum in cauſa Illuſtr. Marchionis Sancti Lucidi Pattis cum D. Ferdinando eius filio. Si illa capitula Neapolitana ſaluabant aſſenſum præſtitum per D. Petrum de Toledo in capitulis matrimonialibus Illuſt. Iulie Concubilet, dum dicebatur, in præſentia Illuſt. Proregis ſuum aſſenſum præſtantis. Aut ſi ratificatus eſſet ex illis capitulis, & verum dicta Capitula tollant ſubreptiones, ac prouideant in caſu voluntatis, ſicut prouident in caſu potesta-
72 tis, pendet q. expectemus deciſionẽ † oportet vt medicum ita aduocatum eſſe fortunatum. Ex quibus in anno 1551. fuit dubitatum. Vtrum D. Petrus de Toledo potuiſſet vendere iuriſdictionem criminalem caſalis Afragolæ Magnificæ Lucretiæ de Bucchis, Magnificus D. Thomas Salernitanus aduocatus Magnificæ Lucretiæ allegabat text. in
73 l. ſi. ff. de exercit. vbi † mutuũ receptũ per exercitorem pro nauis refectione obligat Dñm.
74 Alex. in conſ. 28. vol. 6. Secundò, quando † quis

conſtituitur capitaneus belli, videtur conſtitutus ad recipiendum pecuniam, vt ſoluere poſſit militibus. l. 3. §. fin. ff. de penu. leg. Fel. in c. cum olim. col. 4. verſi. limita modo. de offic. delegati, & in c. preterea. col. 2. ibi nota. eod. titu. D. Innocentius Panlucius iuuenis & acutus doctor allegabat Bald. in rubr. C. de inſtito. num. 10. & 11. vbi concludit, Præ-
75 fectum † militie poſſe obligare Dominum & vendere eius militare, prima diſt. tamen fuit deciſum contrarium tempore D. Andreæ Pons. die 17. Martij 1561. qui famoſus doctor allegauit in ſuo diſceſſu cõſilium Bald. 198. vol. 4. vbi qui de iure poteſt actum ex-
76 plicare, ſi † poſtea hominis mandatum reſtringens ſuperuenerit, reſtringit poteſtatẽ legalem, in terminis, l. maritus. C. de procura. vt late dixi in mea allegatione. 27. 1. vol.

Expeditus de teſtualibus, venio ad glo. in verſic. conſtitutionem, quæ diuiditur in quatuor partes. In prima declarat tex. quòd loquatur de feudis, quæ à fiſco tenentur, & ſic quaternatis. in ſecunda ampliat prohibitionem in tranſactione, & eſt ibi. itẽ prohibet. in tertia ampliat in laudo & compromiſſo, & eſt ibi. Item prohibet compromitti. in quarta, dat licentiam locandi excadentialia.

Sum in prima parte, vbi concludit, q̃ hæc conſtitutio loquitur de feudis, quaternatis, ſum in ſecunda, vbi allegat l. cum hi. §. ſed ſi
77 lis. ff. de tranſact. vbi † de alimentis futuris nõ fit tranſactio inconſulto Prætore, & ſi lis eſt cœpta, non valet tranſactio: quia poſſent fingi lites & deuenire ad tranſactionem, & oratio circumſcriberetur malitijs hominum obuiandum. Sum in 3. parte, vbi glo. querit, qua-
78 re non poteſt compromitti † reſpondet: quia Magiſtro Iuſtitiario tantum eſt conceſſa adminiſtratio & cognitio feudorum, & alijs denegata eſt, & alleg. text. in l. non diſtingue-
79 mus. §. Iulianus. ff. de arbitr. vbi † in cauſis publici iudicij & liberalibus arbitri non ſe intromittũt: quia certis perſonis earum cognitio demãdata eſt. ſum in quarta parte da qua dicemus in glo. in verſi. locare.

Ex qua glo. literaliter declarata collige concluſiones.

Prima erit concluſio, quòd iſta conſtitutio habet locum in feudo quaternato.

Secunda erit concluſio, quòd non poteſt fieri tranſactio; nam poſſent fingi lites.

Tertia, quòd arbitria & compromiſſa ſunt nullius momenti.

Quarta, quòd Barones hodie excadentias tantum locant.

Sum in ſecunda glo. in ver. conſtitutionẽ. in qua declarat, quę nam ſit illa conſtitutio Rogerij aui noſtri, & dicit ſupra in titulo de iure regal. rerum, quæ incipit ſcire volumus,
80 vbi dicit text. quòd † qui tenent aliquid regale aut magnum aut paruum, non poſſunt aliquid donare, vendere aut alienare, vnde iura regia minuantur, aut ſubtrahantur, vel damnum patiantur: ex qua glo. literaliter declarata ſumitur concluſio, quòd conſtitutio illa Rogerij de qua in tex. eſt illa de qua ſupra in d. conſtitutione ſcire volumus. Secu-
81 da, quòd † iſte conſtitutiones ſunt leges noſtræ, dum glo. allegat dictam conſtitutionẽ, & dicit. l. primam de iure regum regal.

Sum in glo. in verſ. contractibus, quæ diuiditur in 3. par. in prima ampliat text. in ſecunda ponit rationem ampliationis, & eſt ibi nam. tertia oppo. & eſt ibi, licet argumentum contra. Sum in prima parte, & ampliat, nedum ſi alienaretur feudum inter viuos, ſed in vltima voluntate per teſtamentum, & allegat conſtit. ſeq. quæ incipit hac edictali,
82 vbi † prohibentur res, de quibus ſeruitium Curiæ ſoluitur, alienari aut commutari, tam in contractibus quàm in vltimis voluntatib. ne inde ſeruitium debitum minuatur, ſubdit glo. in ſecunda part. Nam cum prohibetur alienatio, prohibetur teſtamenti factio, allegat tex. in l. ſi quis prioris. §. certum. C. de ſe-
83 cun. nupt. vbi † pater non poteſt alienare ea, quæ ſibi ex ſucceſſione filij prioris matrimonij deuenerunt nec hæredem inſtituendo, vbi glo. in ver. inſtituendo dicit: nam alienare dicitur, qui hæredem inſtituit. l. 1. C. de fundo dot. l. peto. §. fratre. ff. de leg. 2.
84 Sũ in vltima par. glo. vbi oppo. quòd † imò qui heredem inſtituit, non dicitur alienare. l. ex hoc edicto. §. alienare. ff. de alien. iud. mut. cauſa, vbi alienare dicitur, qui rem vendit, aut alio modo in alium transfert, hæredem autem inſtituendo alienare non dicitur. Et ſic glo. relidet, & non ſoluit. Sed tu ſolue, cũ
85 loquatur in terminis mutandi iudicium † in quibus hæres inſtitutus non mutat.

Ex qua glo. ſumitur prima concl. q̃ nedũ contractus ſed teſtamentum non valet ſuper feudis.

Secunda concluſio, quòd prohibitus alienare prohibetur etiam hæredem inſtituere, de qua vide glo. in d. §. certum. in verſic. inſtituendo, vbi formatur eadem oppoſitio.

Sum in glo. ſuper feudis, quæ diuiditur in quinque partes. in prima allegat duo iura ſimilia. in ſecunda quæ eſt ibi, ſed hic quæritur, ponitur vna quomodo & ſoluitur, in tertia quæ eſt ibi, ſed pone, quærit iterum. in quarta quæ eſt ibi, reſpondet: poteſt, datur reſponſio. in vltima quæ eſt ibi, ſi verò ſupponeremus, dat aliam reſolut.

Sum in prima parte, glo. alleg. l. apud Iu-
86 lianum, §. conſtat. ff. de leg. 1. vbi † ſi quis legaret campum Martium, baſilicam, theatrum, ortos ſaluſtianos comparatur forſolo, cum illa Principis ſint, diſtrahi non ſoleant, vt nec ad æſtimationẽ teneatur, glo. allegat alium
87 tex. in l. 2. in fi. ff. de reb. co. vbi † ſi venduntur

res

res minori, & interim donec precium ſolue-
retur, remanerent in pignus penes vendito-
rem, tale pignus non tenet, cum poſt domi-
nium tranſlatum pupillo ſine decreto pigno-
rari non poteſt. ſubdit text. ſi emerit à fiſco,
indubitatum eſt, pignus valere, ſi autem à pri
uato opus eſt Imperiali confirmatione. Et ſic
quod nullum eſt à Rege confirmatur, vt in
caſu noſtro.

Sum in ſecunda parte, ſed quæritur, nun-
88 quid † teſtari poſſit de feudo? Reſpondet glo.
quòd non in extraneum, tum hæc conſtitu-
tio prohibeat alienationem, videtur prohi-
bere teſtamentum, vt in d. §. fratre. ſubdit
89 glo. quid ſi † pater inſtituit inæqualiter filios
in feudo, quando ad omnes filios feudū per-
tinet, aut aliquem excluſit, forte primoge-
nitum, & in eodem teſtamento inſtituit eos
in burgenſaticis, qui adiuerant hæreditatē?
Quid dicendum? glo. arguit quòd licèt feu-
dum non poſſit alienari ſine aſſenſu, tū res
alienabilis eſt: vult gloſ. dicere, quòd campus
Martius, Saluſtiani orti, theatrum, &c. nedū
alienari non poſſunt, ſed ſunt inalienabiles:
quia nunquam alienati ſunt, & impoſſibile
aut difficile eſt alienari, ſed res feudalis alie-
nabilis eſt, ergo tenet diſpoſitio, licet egeat
90 confirmatione, nam † ſi non teneret, cōfirma-
tio nihil operaretur, & pro hoc glo. allegat.
l. obligationes. ff. de actio. & obliga. vbi dicit
91 tex. illæ † obligationes, quæ propriis viribus
non ſubſiſtunt, Imperiali reſcripto non con-
firmantur, & ſubdit glo. ibi, quia quod ab ini-
tio non valet, &c. & ſic iſta diſpoſitio valet &
tenet, quia confirmabitur: nam ſi non valeret,
non confirmaretur. Et quòd talis diſpoſitio
valeat, glo. allegat tex. in l. pater filium. ff. ad
l. falci. vbi fundū legauit pater filio, ne alie-
92 naret, ſed in familia remaneret: qui † filius
legatarius tribus eis filiis inſtitutis legauit,
licèt legando ita, ſatisfaciebat legato & fi-
deicommiſſo, cum in familia remanebat, &
tamen omnes vt debitum accipiunt, & nihil
imputant in falcidiam. Et ſic patet, quòd pa
ter poteſt relinquere vni illud, quod in fami-
lia relinquere grauatus eſt. Sic ergo poterat
93 in feudo facere: ſubdit glo. quòd † licèt primo
genitus reiicitare poſſet, vt in tex. noſtro, ta-
men pro eo quòd hæres eſt teſtatoris & adiuit
hæreditatem etiam in burgenſaticis, tenetur
ad æſtimationem aliis fratribus iuxta ratā,
ſi vult infringere voluntatem teſtatoris, &
allegat l. maximum vitium. §. 1. ff. de leg. 2. l. fidei
commiſſa. §. ſi ſeruo. ff. de leg. 3. dicit tex. in
d. §. 1. cui militia vel teſſera frumentari lega
ta eſt, debetur æſtimatio. in d. §. ſi ſeruo. dicit,
94 ſemper † quòd præſtandum eſt aliquid per
fideicommiſſum, quod præſtari non poteſt,
debetur æſtimatio.

Sum in vltima parte gloſſæ, quæ fundauit
omnia prædicta ex illa maiori propoſitione,
quòd feudum eſt alienabile. Modo dicit, ſi
autem ſupponeremus, quòd eſſet inalienabile,
ſicut res ſacra, campus Martius & ſimilia, &
non eſſet in noſtro commercio, non valeret
diſpoſitio, nec quoad æſtimationē. d. l. apud
Iulianum. §. conſtat. ff. de leg. 1.

Ex qua glo. literaliter declarata prima eſt
concluſio, quòd quis nō poteſt teſtari de feu-
95 do in extraneum † extraneus dicitur ille, qui
non eſt ſucceſſurus proximè, nec extraneus
capitur hic, vt in l. vnica. §. extraneum. C. de
rei vxo. actio & ſic nota hanc gl. velle, quòd
in hoc Regno reſeruatio procedat poſtquàm
alienationem per vltimam voluntatem in
feudis in extraneos tantum prohibet.

Secunda colligitur concluſio, quòd aliena-
tio feudi tenet à principio, & non eſt in
totum nulla, poſtquam recipit cōfirmatio-
nem & validatur.

Tertia, quòd legato feudo inæqualiter in-
ter filios, ſoluitur æſtimatio, præſupponen-
do feudum eſſe alienabile.

Sum in glo. in verb. minuendis. quæ diuidi
tur in quatuor partes. In prima declarat. In
ſecunda ſoluit contrarium, & eſt ibi, hoc ver
bum. In tertia ampliat tex. & eſt ibi prohibe-
tur. In quarta dat regulam, & eſt ibi, ſed in
quibus caſibus. Sum in prima parte, dice-
bat tex. contractus ſuper feudis & rebus feu-
dalibus diminuendis, aut commutandis nul
lam omnino habere firmitatem. glo. ſubdit,
ſecus ſi pro feudis accreſcendis, aut non mi-
nuendis pactio, aut tranſactio fiat, & allegat
text. in l. non ſolum. C. de præd. minor. vbi di
96 citur † non ſolum bona pupilli alienari pro-
hiberi, ſed ſuper eis nulla tranſactio fieri. &
97 alleg. text. in l. nulli. ff. de tranſact. nulli † pro
curatori Cæſaris liceat ſuper re Principis
trāſigere: ſubdit glo. in d. l. non ſolum. & in
d. l. nulli. niſi procurator Cæſaris ſoluerit ali
quid pro retinendo rem in iudicio deductā,
vel niſi res remaneat apud pupillum. Et ſic
probatur intentio glo. quòd tranſactio po-
teſt fieri, dummodo non minuantur de au-
gumento, illa iura non probant.

Sum in ſecunda parte, ſoluitur contrariū,
quòd poſſet fieri de conſtitutione conſuetu-
dinem, & de conſtitutione ſcire volumus.
Diſponitur in conſtitutione conſuetudinē,
98 quòd † ſiquis tenuerit feudū per triginta an-
nos aduerſario præſente, in perpetuum fore
ſecurū, dummodo nullum præiudicium Rei
publicæ generetur, vt cum apud quemcunq;
remaneat feudum, ſeruicium reſideat, potius
rei quàm perſonæ annexum eſt, vt non amit-
tatur, vel in aliquo minoretur. Vnde probat
ex illo tex. quòd res feudalis licet prohibea-
99 tur alienari † tamen præſcribi poteſt. Idem
probatur in conſtitutione ſcire volumus, dū
prohibentur diminui iura regalia, tam in to-
to, quam in parte, vt in d. conſtitutione con-
ſuetudinem.

ſuetudinem. & dicit glo. ibi, quòd contrariũ
ſoluitur p iſtud verbũ minuendis, nã vt alie
natio ſuper feudis minuendis non valet, ita
& præſcriptio.
100 Sum in tertia parte, glo. poſtquam † prohi
betur alienatio, prohibetur etiam præſcri
ptio. l. alienationis verbum ff. de verb. ſign.
Sum in quarta parte, in qua ſoluit contra
rium, quòd eo caſu, quo prohibetur aliena
tio, prohibetur præſcriptio, vt glo. in d. con
ſtitutione ſcire volumus, & in d. conſtitutio
ne conſuetudinem.
Ex qua glo. literaliter declarata collige
101 primam concluſionem, quòd † non eſt licitũ
alienare feuda pro illis minuendis, ſed bene
pro accreſcendis, aut non minuendis.
102 Secunda concluſio, quòd † ſicut prohibe
tur alienatio in diminutionem feudi, ita pro
hibetur præſcriptio in feudi diminutionem.
Capio glo. in ver. nullam. quæ diuiditur in
quatuor partes. In prima quærit. In ſecunda
ſoluit, & eſt ibi reſponde non. In tertia di
ſtinguit & declarat, & eſt ibi, & hoc ſi ſciens.
In quarta colligit argumentum, & eſt ibi, li
cet ſit argumentum.
Sum in prima parte, in qua glo. quærit,
103 nunquid † emptor, quando emit feudum ſi
ne aſſenſu, recuperat prætium? Reſpondet
quòd non, & allegat quatuor iura. l. quemad
modum. C. de agri. & cenſi. lib. 11. vbi vt cen
ſiti ſine terra vendi prohibentur, ita coloni
originarij, nec liceat eos vendi cum minima
parte terræ, & ſi emerint contra legis prohi
bitionem, precium amittant. Allegatur au
104 then. qui res: C. de ſac. ſan. eccl. vbi † qui res
eccleſiaſticas emerit, nullũ habet regreſſum
contra eccleſiam. Idem probat text. in l. ne
105 mo. C. de fund. rei priuat. libro 12. vbi † nemo
dominicam poſſeſſionem abſque canone de
bito emat, quòd ſi contrafecerit, prætium
amittat. idem in l. 2. C. ne rei domi. vbi nul
la præſcriptione tuentur, qui res dominicas
emerint, precium ab iniquis comperatorib.
non recuperatur.
Subdit glo. in tertia parte, hoc ſi ſciẽs fue
rit, ſecus ſi ignorans, vt in dictis iuribus. & in
106 l. 1. C. non lice. habit. metro. vbi † non licet
terram illam aſſignatam militibus menſu
ratam vendere & alienare ſine iuſſu Princi
pis, & ſi ſcientes contrafecerint, contractus
nõ valeat, & ſoluatur id, quod præſtitum eſt.
glo. ſi ibi ſubdit, ſi ignorans recuperat preciũ
ſimplum ſine euictione.
Sum in quarta parte, quòd imò ſemper re
cuperat precium, aut ſciens, aut ignorans. l.
107 ſi. §. ſi. C. commu. de leg. vbi † emptor ſciens
fideicommiſſo rem ſubiectam emerit, ad pre
cium agit & non ad duplæ æſtimationem, &
allegat d. l. apud Iulianum. §. cõſtat. cum ſeq.
vbi ſi legatur aliena res, debetur æſtimatio,
licet in ortis Saluſtianis non debeatur, idem
in l. cætera. §. ſi duobus. eod. tit. vbi ſi ſunt le
gata marmora domus Sempronianæ vt con
ſtruãtur domus Seianæ, æſtimatio præſtatur,
ne domus Sempronianæ deſtruantur, & ita
glo. reſidet.
Ex cuius dictis prima eſt concluſio, q emp
tor feudi ſine aſſenſu amitti precium.
Secunda, quòd hoc procedit, ſciens rem
eſſe feudalem.
Tertia, quòd ignorans repetit precium &
æſtimationem.
Capio glo. in verſi. licentia. quæ diuidi
tur in quatuor partes. in prima declarat. in
ſecunda quærit & ſoluit, & eſt ibi, quid ſi te
neat. in tertia allegat tex. in vſibus feudorũ
pro ſua ſolutione. & eſt ibi & expreſſum eſt.
in quarta allegat alium in noſtris conſtitu
tionibus, & eſt ibi videtur expreſsè verum.
Sum in prima parte, dicebatur in text. om
nes cõtractus ſuper feudis diminuendis aut
cõmutãdis nullam omnino haberet firmita
tem. niſi de licentia celſitudinis noſtræ. glo.
108 ſubdit, licentia. Hoc † quando tenet feudum
in capite à Principe, q tunc requiratur licen
tia Principis.
Quid ſi teneat feudum à Comite, ſeu Baro
ne, & ſic ſum in ſecunda parte, vtrum ſit ne
ceſſariùs conſenſus Regis? ſubdit glo. credo
quòd ſufficiat conſenſus Baronis, nec ſit ex
petendus conſenſus Principis per ſaltum, ſed
ſufficiat immediatus. l. ſi quis à liberis. §. ſi
liberti liberto. ff. de liber. agnoſcen. vbi patro
109 nus † non poteſt petere alimenta à liberto
ſui liberti, nec ab eo, quem ex cauſa fideicom
miſit, vel numis ipſius liberti manumiſit & re
demit. idem in l. nam ſocius. ff. pro ſocio, vbi
110 ſocius † ſocij mei non eſt meus ſocius. Sic in
propoſito. Cum feudum ſit conceſſum à Baro
ne, non debet requiri aſſenſus Regis, cum ſit
immediatus vaſallus Baronis & non Regis.
Subdit glo. in tertia parte. Hoc eſt expreſ
ſum in vſibus feudorum, in conſtitutione Im
perialis. vbi nemini liceat ſine permiſſo ſuo
rum ſeniorum beneficia, quæ ab ipſis habue
runt, alienare: hoc dicit in cap. Imperialis.
ver. nemini. de prohi. alien. per Lota. & ſic
111 probat ille text. q † aſſenſus illius eſt quæren
dus, qui feudum conceſſit. & ſubdit glo. quæ
112 lex † licet ſit antiquior, poterit determinare
legem hanc nouam, vt in vulg. iur. auth. offe
ratur. l. ſciendum. ff. qui ſatiſda. coga.
Sum in vltima parte, vbi gloſ. allegat con
ſtitutionem ſi quando. de homi. Baro. poſ. ter
113 ram. vbi † non licet vendere terram, vt in ui
ſitum ſuo Domino teneatur ſine ipſius licẽ
tia & mandato. glo. ibi in verſi. qualitercun
que adducit illum tex. in feudalibus.
Ex qua glo. colligitur primò, q in feudo
quaternato requiritur aſſenſus Regis.
Secunda concluſio, quòd in feudis conceſ
ſis à Barone requiritur aſſenſus Baronis.

Tertia

Tertia, quòd vaſallus vaſalli mei non eſt
meus vaſallus.
Sum in glo. in ver. confirmentur, quæ diui-
ditur in quatuor partes. in prima declarat
ex opi. aliquorum. in ſecunda reprobat. ibi
non credo verum. in tertia reſpondet ratio-
ni illorum. in quarta allegat tex. pro ſua opi.
eſt ibi ad ea, q̄ dixi, dicā voce, & induco iura.
Ex qua glo. prima eſt concluſio, quòd
114 † quando actus non tenet ob defectum con-
ſenſus, eo poſtea interueniente confirmatur,
quæ intelligitur in præiudicium confirman-
tis tantum. & non tertij.
Secunda cōcluſio, quòd aſſenſus poteſt præ-
cedere & ſequi.
Tertia, quòd in præiudicium ratificantis
trahitur retro, ſed non in præiudiciū tertij.
Sum expeditus de explanatione gloſarū
in iſta prima parte, venio ad apparatū Andr.
quē voce diſcurro, & in ſcriptis reaſummā,
& diſputabo concluſiones cum gloſſam.
Reaſſumendo concluſiones glo. prima eſt
115 conclu. quòd † iſta conſtitutio habet locum
in feudo quaternato, quod immediate in ca-
pite tenetur à Regia Curia, & ideo cum in
Regno aſſenſus requiratur expreſſus, vt ſu-
pra diximus, videtur quòd hoc tantum ſit in
116 feudo quaternato. in † feudo autem plano
& de tabula, cum de eo non loquatur conſti-
tutio, non requiratur expreſſus, ſed ſufficiat
tacitus, vt de iure communi. Hoc etiam di-
cit glo. in verſ. licentia, dum dicit, q̄ in feudo
plano non requiritur conſenſus Regis. Hic
autem diſcutiendum eſt, vtrum in feudo pla-
no ſufficiat aſſenſus tacitus: Nouiſ. de ſuſſeu.
q. 28. nu. 4. dicunt, quòd noſtra conſtitutio ni-
hil innouauit circa feudū planum, ſed ſerua-
bitur ius commune, & idem clarius in 2. lib.
in 11. differentia. fol. 240 q̄ aſſenſus tacitus
ſufficit, & ita videtur tenere Andr. in c. 1. de
prohi. feu. alie. per Lot. & allegant alios, &
idem dicunt iidem Nouiſ. in 25. differentia.
vbi dicunt, text. in d. §. ſi quis per 30. proce-
dere in feudo plano, cū ſufficiat tacitus, qui
ex tempore præſumitur, & hoc dicit Andr. in
d. c. 1. §. hac edictali. vbi nullus habens bene-
ficiū diſtrahat ſine conſenſu vel permiſſu Do-
mini à quo feudum tenet, & ſubdit, dicit gl.
ſiue tacitè, ſiue expreſsè, & ſic hāc opi. vides
firmatam authori. iſtorum: ſuper aliis conclu
ſionibus iſtius glo. dicemus. in 2 & 4 par. tex.
vbi de tranſactionibus & arbitriis.
117 Ex ſecunda glo. quòd † conſtitutio forte vo-
lumus, ſit illa, de qua in text. noſtro, Rogerij
aui noſtri. Quidam Moder. dicunt, quòd in
illa conſtitutione nullum verbum de feudis
& rebus feudalibus, ſed tantum de regalib.
Vnde cum in text. loquatur de feudis, vide-
tur quòd non ſit illa Rogerij. Afflict. tamen
ibi dicit, illam fuiſſe Rogerij, quidquid ſit.
118 Secunda concluſio, quòd † conſtitutiones
ſunt leges noſtræ, & pro lege ſunt ſeruandæ.
Nam nulli dubium eſt, quòd Rex huius Re-
gni & Monarcha condit legem contra legem
ſcriptam. Ita And. in proœ. conſtitu. in pri-
119 mis verbis. Baro † ciuitatis, aut Marchio nō
poteſt mutare leges maiorum, vt And. ibidē.
col. 6. Rex eſt vigor iuſtitiæ & lex animata. l.
prohibitum. C. de iur. fiſci. lib. 10. & in auth.
de conſul. §. 1. quæ iura alleg. And. in c. 1. quę
ſint rega. in prin. & in verſ. & bona commit-
tentium. col. 8. & in c. 1. quid ſit inue. & in d.
proœ. col. 10. verſic. multo fortius tollit ſta-
tutum præcedens, etiam ſi non dicatur, tollit
conſuetudinem futuram, vt eſt tex. & ibi glo.
in l. 3 §. diuus Adrianus ff. de ſepul. vio. And.
in d. proœ. ead. col. Affl. in proœ. in 2. q. n. 21.
imò vt Bal. dicit in c. 1. §. iniuria. col. 6. de
120 pace iur. fir. leges † ciuiles in Regno libero
ſeruantur vt rationabiles.
Et ideo fuit dubitatū in ardua cauſa ter-
121 ræ Lapigij, vtrum † pragmatica de ſtipulan-
dis contractib. feudalibus infra duos menſes
poſt expeditionē memorialis aſsēſus, eſſet ſer
uanda, cum nō eſſet in vſu, ego allegaui, q̄ ſic.
Super prima concluſione, quæ elicitur ex gl.
ſuper verbo contractus. quòd nedum non va
lent contractus ſuper rebus feudalibus ſine
aſſenſu, ſed nec vltima voluntas. Affl. hic nu.
76. pro ea allegat tex. in c. 1. de ſucce. feu. ibi
nulla valent vel manente, & poſſet allegari
tex. in d. c. Imperialem. ibi *nec pro anima iudi
care*: quia idem diſcutitur, in glo. quæ incipit
ſuper feudis, ibi dicemus.
Ex gloſſ. in verſic. ſuper feudis. diſcutien-
122 da eſt concluſio, quòd † non poteſt teſtari de
123 feudo in extraneum. Extranei † ſunt omnes
illi, qui non ſunt proximè ſucceſſuri de iure,
vt declarat And. hic, videlicet ſi viuitur iure
Francorum, cum inſtituitur alius quàm pri-
mogenitus, dicitur extraneus, quando viui-
tur iure communi feudorum omnis alius, qui
inſtituitur vltra ſuam portionē, dicit extra-
neus vt And. & dicit in c. oēs filij. ſi de feud.
defun. mil. vnde ſi legauit plus vni, vel inſti-
tuit, vel non totū primogenito, dicitur extrā
neo legaſſe. ita And. in d. c. omnes filij. col. 2.
verſi. item ſi vaſallus aſſignet feudum. vbi di-
124 cit verba formalia. Vbi † viuitur iure Fran-
corū, nō poſſet pater feudū dare ſecundoge-
nito, niſi primogenitus eſſet ingratus, & ſub-
dit. cum oēs teneant partem ſuā, q̄ñ nō viui-
tur iure Francorū, oēs vt a rata ſua ſunt vaſal-
li, eo q̄ tenent, & quilibet iurabit. idē And. in
c. 1. §. præterea ducatus. col. 2. de prohi. feu.
alien. ver. & ſic eſt intelligendū, vbi dicit iſta
verba formalia, q̄ inter ſe filij & hæredes poſ
ſunt vni aſſignare feudū, vt in d. c. oēs filij. dū
125 modo ſincerè & bona fide. Ampliat, vt † nedū
cū aſſenſu Dñi poſſit teſtari in feudo ex pa-
cto in extraneū, niſi conſentiant ſucceſſores,
126 vt in c. 1. de alie. feu. pat. in prin. vbi † non
poteſt

poteſt alienari feudum paternum, niſi cōſentientibus his, ad quos feudum eſt reuerſurū, vt And. hic dicit, in principio, & pondera
127 Andr. ꝙ † tantum eſt dicere, feudum paternum antiquum, quantùm feudū ex pacto nō hæreditarium. Secundò pondera, quòd d. capitulum primum, non loquitur de actu vltimæ voluntatis, ſed alienationis inter viuos, & ſic æquiparantur iſti duo actus vltimæ voluntatis & inter viuos quoad prohibitionem alienationis, vt glo. noſtra dixit ſupra in ver. contractus. iſtud eſt, quod alias ſentit Andr. in d. §. ſed & res. col. 1. per quos fiat inueſtit. verſi. hæc conſuetudo. cum ſucceſſurus ſit eo inuito, non obſtante ordinatione quam faceret in teſtamēto alij relinquēdo. c. 1. de ſucc. feud. c. 1. de alien. feud. pat. intelligendo illū in vltima voluntate.

128 Ampliatur ſecūdò, vt † nec pro anima poſſit aliquid legari d. §. donare. & d. c. Imperialem. Bal. in l. 1. C. de ſacroſan. eccle. col. 3. Fel. in c. quæ in eccleſiarū. nu. 46. de conſtitu. Curt. Iun. in tract. feudo. in 4. par. in penul. q.
129 ſed tempore meo in † Regia Camera vidi haberi reſpectum legatis piis locis, & in releuio quondam Illuſtriſſimi Aſcanij Columnæ fuiſſe deductas certas ſalmas vini & frumenti legatas monaſterio Tagliacocij per olim Dominos, licèt eſſet ſine aſſenſu, & non fuit ſolutum releuium tanquam onus feudi; & iterum in monaſterio ſancti Viti de Marigliano fuiſſe ſolutas certas vegetes vini legatas per Albericum Carrafam vtilem dominum mutato dominio, contradicentibus creditorib. cum aſſenſu. Et ego volui ſcire rationem, & mihi dixerunt eſſe in vtilitatem feudi, habere Cenobium cum multis monacis, vt pretioſior terra iudicetur, hoc nō paſſim ſed ſincerè ac bona fide à circumſpectis iudicibus pertranſit.

Limitatur concluſio in feudo nouo, in quo cum Regis conſenſu poteſt teſtari, etiam inter extraneos, vt in c. 1. de ſuc. feud. diximus, dicit Andr. hoc poſſum intelligere etiam in feudo ex pacto nouo, quod cum idem quaſi ſit, alienare poteſt cum Regis cōſenſu, & hoc dicit Andr. ſi erit paternum, etiam ſi Princeps confirmet, niſi agnati conſentiant, & ſi nouum volente Principe, & ſic nouū ad differentiam paterni antiqui. Et facit dum And. hic dicit, vt diximus in c. 1. de ſucc. feu. vbi tā git materiam feudi paterni & noui. & in d. §. & ſi libellum. col. 3. & col. fin. & in d. §. omnes filij. quem allegat Loff. in conſ. 1. nu. 63
130 & num. 150. feudum † nouum ex pacto æquiparatur feudo hæreditario, & vt cum aſſenſu poſſet nedum inter filios diſponere de feudo hæreditario inequaliter, ita in feudo nouo ex pacto, etiam in extraneos, & tunc deberetur res legata, & non æſtimatio, vt hic latè Aff.
131 Limitatur ſecundò, quando † mortuo vaſallo Dominus conſentire teſtamento: quia tūc valeret diſpoſitio. Ita Bald. in d. §. donare. in princ. quem intelligit Mart. de Laude in feudo hæreditario, vt etiam Iacob. in d. tracta. feud. in verſic. & cum pacto. col. 2. Cur. Iun. in eod. tracta. 4. par. verſi. retenta. col. 1. verſ. & primò limita. Capic. in d. c. Imperialē. fol. 24. in paruis: ſecundò intelligit valere in præiudicium Domini aſſentientis tantum, & nō in præiudiciū agnatorum quod poſſum intelligere in feudo ex pacto antiquo, in quo non operatur conſenſus Domini in præiudicium agnatorum, vt ſupra dictum eſt, poſſum intelligere in feudo hæreditario. Cum neque in præiudicium hæredis teneat, vt per Andr. in d. cap. Imperialem. in prin. colum. 8. in additione, & in d. §. donare. colum. 5. cum nunquā operetur in præiudicium tertij, vt diximus cum glo. in verſi. confirmentur: ſed generaliter in præiudicium aſſentientis in omni feudo intelligi poteſt.

132 Tertiò limitant † quando quis teſtaretur in præſentia Domini & agnatorum: nam ſola præſentia confirmat teſtamentum, vt ſenſit in d. cap. Imperialē. ibi *ſine permiſſu Do-*
133 *mini.* Primò conſidera, ꝙ † ſola præſentia agnatorum non procederet: quia nunquam præſentia ſine aliquo actu extrinſeco nocet. l. Gaius. ff. de pigno. actio. glo. in c. preterea. vbi And. qui. mo. feud. amitta. ſcimus ius eorū durare, quod oritur poſt mortem, interim actum non poſſent impedire: Secundò, neq; reſpectu Domini ſecundum opin. Iacob. in d. tract. in verſic. & cum pacto. colum. 5. in fine, ſecundum quam aſſenſus requiritur expreſſus, vel de iure huius conſtitutionis, ſecundū quod relinquitur expreſſus, & nō requiritur neque ſufficit præſentia, vt diximus ſupra in ſecundo notab. Tertiò, ad hoc vt ſola præſentia quādoq; noceat, requiritur ꝙ interueniat vocatus & non obiter in actu. Ita gloſ. in clementina 1. in verſic. præſentiam, de baptiſmo, ſequitur Felin. in proce. decret. in glo. 1. col. fin. Vnde iſta limitatio rarò procederet.
134 Quartò limitat, niſi † teſtaretur in proximè ſucceſſurum, vt glo. noſtra dicit, dum extraneo legat, non valet, quem actum refutariorum vocamus. in d. §. & ſi libellum. in d. §. ſed & res, quæ iura licet videantur loqui in liuello, & emptione. tū ex regula negatiua huius glo. qui prohibetur alienare, prohibetur teſtari. l. ſi quis §. certum. C. de ſecu. nupt. l. pero. §. fratre. ff. de leg. 2. Ita qui poteſt alienare in proximè ſucceſſurum, poteſt hæredem inſtituere proximè ſucceſſurum. Et ideo iſta conſtitutio non tollit refutationem per contractum, nec per vltimam voluntatē, & ita And. hic col. 3. verſi. item nunquid hæc cōſtitutio. & Aff. hic nu. 8. ſed multi doctores dicunt, ꝙ prohibitus alienare non prohibetur teſtari, vt Bart. in l. cum pater. §. inter. vbi eſt text. &

in §. ſeq. ff. de leg. 2. Angel. in conſi. 57. domi-
na Andrea niſi eſſet prohibita alienatio, vt
in familia remaneret. Ita Bar. in l. peto. §. fra
tre. ff. de leg. 2. & in l. ſi quis ita §. ea lege. ff. de
verb. obliga. Socy. in conſil. 251. in præſenti:
in ſecunda & quinta col. vol. 2. in conſi. 19:
pro deciſione. col. pen. vol. 1. Dec. in conſ. 38.
Marſy. in ſingu. 465. Loazes in repet. l. filiuſ-
fam. §. diui. num. 29. ff. de leg. 1. Tiraquell. de
retr. lig. §. 26. nu. 3.
135 Secunda eſt concluſio, ꝙ † alienatio feudi
ſine aſſenſu nõ eſt nulla à principio, poſtquã
ſuperueniente aſſenſu validatur, quam opin.
probant quidam ex doctr. Bald. in d. §. dona
re. nume. 2. quòd teſtamentum in feudis non
eſt contra legem, ſed præter legem, cum ſtet
de iure gentium, allegat Iac. de Are. in l. non
dubium. C. de legib. quam doctr. Bal. in feu-
do hæreditario ſequuntur Aluar. ibi. num. 1.
verſi. quæro ab extra, Alexandri. ibi col. fin.
verſi. pone vaſallus. Secundò Moderni, quos
vidi in exemplatione huius lecturæ in d. c.
Imperialem. fol. 37. litera N. allegant And.
ibi in princ. col. fin. in addi. vbi dicit, quòd
contractus feudalis ſtat in ſuſpenſo, dum eſt
ſpes conualeſcentiæ ſuperueniente aſſenſu:
Tertiò allegant Bal. ibidem col. 4. verſic. ſed
vtrum pater, vbi dicit ꝙ contractus feudalis
non eſt in totum prohibitus ſed modus: quia
ſine conſenſu Domini: idem dicunt Moder.
Beneu. ibidem fol. 79. verſi. quinta concluſio,
litera T. ꝙ eſt nullus propter quid extrinſe-
cum. Quartò, allegant Bald. in l. ſi vt propo-
nis. C. de commu. ſer. manu. vbi aſſenſus tol-
lit impedimentum, & idem firmant Moder.
136 Bone. fol. 87. litera M. Ego † verò teneo in ma
teria noſtra teſtamentum eſſe nullum ſine
aſſenſu: nam cum actus teſtamenti accipiat
roburũ morte. l. à Titio. ff. de fur. l. proinde. ff.
ſi cer. peta. quando ſuperuenit aſſenſus poſt
mortem, remanet dominiũ in poſſe alterius,
& confirmare non poteſt, vt And. in d. add. &
in §. donare colum. 5. & quando Andr. lo-
quitur de ſpe reconualeſcentiæ, loquitur an-
te mortem. Pondera verba Andr. formalia.
Spes, quæ erat vt conualeſceret, euanuit per
mortem, ergo ante mortem eſt ſpes conuale
ſcentiæ tantùm, ergo omnino eſt nullũ: quia
mors validat teſtamentum, mors facit euani
re ſpem conualeſcentiæ, ergo nullibi confir-
mari poteſt in præiudiciũ tertij, poterit impe
trari licentia ante mortẽ. Vnde deciſ. And.
137 nõ obſtat, nec Bal. in d. §. donare, cũ † teſtamẽ
tum poteſt dupliciter eſſe nullum, aut ratio-
ne perſonæ à perſona non habente poteſtatẽ,
vt ſeruus, impubes & alij, quibus non eſt per-
miſſum facere teſtamentum, aut ratione ſo-
lemnitatis omiſſæ, inſtitutionis & præteritio
nis, de quibus in l. poſthumo. C. de cõtratab.
quando legatur theatrum, campus Martius,
ortus Saluſtianus, teſtamentum non eſt nul-
lum contra leges ſupra enarratas, ſed bene
erit nullum de iure feudorum & noſtræ con-
ſtitutionis, & eſt præter leges communes, &
pondera. d. §. conſtat. vbi non eſt ſimpliciter
nullum legatum ratione rei legatæ, de qua
ibi, ſed ratione perſonæ: quia lex præſumit eſ-
ſe illum furioſum, talia legantem. Nec obſt.
doctr. Bal. quia non loquitur de iure huius no
ſtræ conſtitutionis, quo caſu eſt omnino nul-
lum & nullius momenti.
138 Tertia eſt concluſio, ꝙ † ſi pater legat inæ-
qualiter feudum filiis, quando in eo omnes
debent ſuccedere, vel alteri & non primoge-
nito, quando viueret iure Francorum, debe-
tur æſtimatio. Iſtam concluſionem, vt vidi-
ſtis. glo. tenet duobus concurrentibus: Pri-
mum, quòd iſti ſint inſtituti in burgenſati-
cis & adiuerint hæreditatem. Secundum,
ꝙ feudum ſit alienabile. vt ibi dicit, & in
fi. verbis. Sed conſiderandum eſt, ꝙ glo. dũ
tenet, ꝙ feudum ſit quidalienabile, ſimplici-
ter dicit, ſed quãdo, dicit ꝙ eſt inalienabile,
requirit multa. Primum, ꝙ ſit taliter pro-
hibita alienatio feudorum, vt eſt illa cam-
pi Martij, theatri & ſimilium. Secundum,
ꝙ non eſſent in noſtro commercio: & ideo
licèt feuda ſunt prohibita alienari, non ſunt
ita prohibita ſtrictè, vt campus Martinus, &
ſimilia, & ſunt magis in noſtro commercio
quàm res ſacræ, & illa in §. conſtat. Et ſic
veritas eſt, ꝙ glo. tenuit illam opin. ꝙ de-
betur æſtimatio: ſed non poteſt negari, quin
non teneat ſtante inſtitutione in burgenſa-
ticis, & hæreditatis aditione. quo caſu ne-
dum æſtimationem, ſed rem præſtare de-
beret. l. cum à matre. C. de rei vendic. licet
hoc poſſet euitare, conficiendo inuentari-
um, vt dicit Andr. quæ verba Andr. non in-
139 telligas, vt † inuentarium prodeſſet in q.
propoſita, ſed dixit Andr. pro enucleatio-
ne verborum, quæ dixerat ſupra, videlicet
quando eſt hæres patris, non ſolum bona
legata paterna, ſed ſua propria hæres præ-
ſtare debet: hoc euitat conficiendo inuen-
tarium, vt non teneatur hæres præſtare bo-
na ſua propria: inuentarium non prodeſt
quoad bona hæreditaria. Et ita eſt de men-
te Andr. in cap. 1. an agnat. vbi in feudo ex
pacto, quod eſt proprium hæredis, inuen-
tarium prodeſt, aliàs eſſet contra dicta
Andr. in d. cap. Imperialem. in princ. in
addict. vbi dicit, quòd inuentarium non
prodeſt.

Vnde ſatis ſit, quòd quidam Moder. in-
telligunt hanc glo. ſine inſtitutione in bur-
genſaticis & aditione licèt malè, & litera
clara eſt. Nihilominus ego volo diſcutere
articulum ad partes.

ADDI.

ADDITIO.

Quod legato feudi non debeat extimatio tenent decē & ſeptem alij Doctores Recentiores quos alegaui in conſ.87. vol.1. vbi ego idem tenui. quibus nunc addo Surdum conſ.327.nu.54.vol.3. Menoc. conſ.986. nu. 48. vol. 10. Nicol. Reuſuerum conſ.6. nu. 21. l.3. Io. Bap. Magon. in tract. de fidel. notar. cap.7. nu.18. fol. 24. vbi loquitur tam in legato, quàm in inſtitutione hæredis. Fabius de Anna.

Et primò, quod non valeat etiam quoad æſti-
mationem, tenuit And. hic, dum dicit, quòd
feudum eſt inalienabile, & videtur æquipar a-
ri campo Martio. Bald. in d. §. donare. in l.1.
in prin. lectu. C. de ſacro ſanc. eccle. verſ. vl-
terius. Aret. in l. multum intereſt. nu.5. ff. de
verb. obl. & in d. §. conſtat. nu.3. Alua. Affl. in
d. §. donare. Iacob. in tract. feud. in verſi. & cū
pacto. nu.6. Roma. in ſing. 743. & in cōſi. 309.
quarto dub. Neap. in conſuet. quartam autē.
Capitius in d. c. Imperialem. col. 43. Pariſ. in
conſi.7. vol.1. & Paul. de monte Pico in l. Ti-
tia teſtamento. §. Titia cum nuberet. nu.235.
ff. de lega.2. Socy. Iunior in conſ.74. num 18.
vol.1. Iulius Clarus famoſus Moder. Medio-
lan. in ſuo tractat. §. feudum. quæſt. 40.

Contrarium autem opi. tenuit Andr. in c.
1. §. fin. in fi. de inueſti. de re alie. facta, vbi te-
net, deberi æſtimationem, Spec. in titu. de
loca. §. nunc aliqua. nu. 107. Ioan. Fab. in §.
non ſolum. inſtit. de leg. Bald. in c.1. de ſucc.
feu. Curt. Iun. in conſi.30. Paris de reintegra-
tione fol.150. Affl. in d. §. fin. nu.4. Nouiſſ. de
ſuffen. in 3. lib. in 12. differentia vbi refert,
ita fuiſſe deciſum in cauſa Magnifici Alfonſi
Rotæ cum Illuſtr. Aſcanio Columna de an-
no 1554. & pro Illuſtriſſ. Aſcanio ego allega
ui, & collegæ fuerūt D. Marcusantonius Flo-
carus lector feudorū & Thomas Anellus Sa-
lernitanus, nunc Præſidens Cameræ nouiſſi-
mus. Et pro parte contraria fuerunt D. Pir-
rusantonius Lanarius acutiſſimus Aduoca-
tus, D. Antonius de Oſa. D. Ioan. Vincentius
Macedonius iuuenis Aduocatus.

Pro prima opi. allegatur text. in d. §. con-
ſtat. vbi ſi legantur prædia Cæſaris, Campus
Martius, cum ſine iuſſu Cæſaris alienari non
poſſit, non valet quoad æſtimationem. Bald.
in d. c. Imperialem. col.4. verſi. an pater, di-
cit, quòd feudum alienari poteſt, ſed modus
prohibetur, ideſt ſine licentia, enarrata in d.
§. conſtat. prohibentur in totum, & non ſunt
in cōmercio, ſed. in d. §. conſtat. etiam deficit
modus: quia ſine iuſſu Cæſaris alienari non
ſolent, & ſic reſponſio Bal. non valet. Sed alij
reſpondent, quòd in d. §. conſtat. non alienan-
tur ſine iuſſu Cæſaris, & diſtrahi non ſolent,
ſed feudum diſtrahi ſolet, & ſic ſentit And.
in d. §. fi. vbi dicit, non eſt campus Martius, &
glo. hic in illis verbis, *ſi ſupponeremus*, &
ego allego And. in d. c. Imperialem. in prin.
col.5. in fine, ibi, at hos conſenſus frequenter
admittit, & in d. §. illud quoq; col. pen. Paris
de reintegrat. fol. 57. col.1. Vel reſponde, quod
in d. §. conſtat. legatum præſumitur factum à
furioſo, vt ibi dicit text. meritò ſi ad nihilū
valet, ſed legatum feudi non præſumitur fu-
rioſi, meritò, &c.

Secundò allegatur capitulum filius. de
140 teſtamen. vbi † legatum rei beneficialis non
valet quoad æſtimationem, ergo idem in feu
do: quia eſt beneficium. in c.1. §. huius autē
generis. qui. ex cau. feu. amitt. ſed Imo. Iaſ.
in d. §. conſtat. nu. 45. dicunt, in illo tex. nul-
lum verbum de æſtimatione. Sed ego pon-
dero illum tex. dum dicit, legatarium rem il-
lam reſtituere teneri, ergo ſi reſtituit, non va-
let quoad æſtimationem: nam potuiſſet pro
æſtimatione rem illam retinere. l. ſi. C. cōmo.
l. ſi in area. ff. de cond. indeb. & in feudo Bald.
in c.1. §. ſi vaſallus. hic finitur lex. vbi alle-
gat. in l. ſi non ſortem. §. ſi centum. ff. de cōd.
indebit. Sed alio modo reſpondetur ad di-
141 ctum capitulum filius. nam † licè feudum ſit
beneficium, tamen differt à rebus ſacris & re-
ligioſis, & beneficialibus ſpiritualibus, vt
Andr. in proœ. feud. q.4. & in d. §. illud. col.
penul. verſi. idem in omnibus. Vel ſecundò
ille text. habet duodecim intellectus, vt ibi
Barbac. & propterea in deſputando allegari
non poteſt, vt Socy. poſt Barto. in l. in am-
biguo. ff. de rebus dub.

Tertiò, Roma. in d. ſingul. 743. allegat tex.
142 in l. vnica. C. de contra. iudi. vbi † donatio fa-
cta iudicibus non valet quoad æſtimationē.
Quidam reſpondent, odio iudicum ob eorū
perſonas, ſed ſimpliciter intellecta eſſet cō-
tra. l. filiusfa. §. ſi alicui. ff. de leg. 1. vbi ſemp.
quòd legatum non valet odio aut ratione im
pedimenti perſonalis, ſemper debetur æſti-
matio. Sed reſponde, quòd eadem ratio cor-
ruptionis iudicum militat in re, quæ mili-
tat in æſtimatione, meritò ſi eo caſu non de-
betur æſtimatio.

Quartò, pro iſta opin. allegatur. l. vxor pa-
143 tri. C. de lega. vbi † quando quis legat vſum-
fructum, qui morte finitur, non tenetur ad
æſtimationem, ergo nec in feudo. c.1. de ſucc.
feu. ſed iſte tex. non obſtat quia loquitur de
re non tranſitoria ad hæredes, ſed feudum
tranſit ad hæredes, & venit in petitione hæ-
reditatis. Bart. in l. iuſiurandi. §. ſi liber. ff. de
oper. liber. Dec. in conſi. 77. col.1.

Pro opi. quod valeat quoad æſtimationem, al
144 legatur text. in d. §. ſi alicui. vbi † ſi legatum
non poteſt præſtari ob qualitatē relicti, vel
perſonæ, debetur æſtimatio: Moder. Tauri.
in d. verſi. & cum pacto reſpondent, quod quan-
do legatum non poteſt præſtari ratione rei
quia non eſt in commercio, non præſtatur
æſtimatio. Sed quando non poteſt præſtari
ratione perſonæ, debetē æſtimatio. Sed quidā

Moder.

Moder.impugnãt reſponſionem Taurin.cum
in dicto §. ſi alicui. ſit nedum impedimentũ
ratione rei, ſed quoque ratione perſonæ, &
tamen ſemper debetur æſtimatio: dum text.
ibi dicit, ob qualitatem relicti, & ſic ratio-
ne rei. Sed tuendo Moder. Taurinen.ibi illa
verba, ob qualitatem relicti, referuntur ad
perſonam: vt quia erat legatum feudum cur
ſoris claudo, aut militia ſeruo, & ſic impedi-
mentum erat in perſona, vt ibi glo.dicit, in
verſic. vitium. & Bald. in procem.feud. in 4.
diuiſione.

Secundò allegant tex. in l.fideicommiſſa
§.ſi ſeruo.& in l.mortuo boue. §.1. ff. de leg.
145 2. vbi † ſi eſt legata militia ſeruo, debetur
æſtimatio, & tamen militia feudo æquipara
tur, vt Andr. in §. valuaſores. qui feud. da.
poſſ & ſtringe illum text.vbi ponit regulam,
ꝙ ſemper, ꝙ non poteſt præſtari res legata
ob aliquod impedimentum, ſemper debetur
æſtimatio, ſed ibi erat impedimentum per-
ſonale ſerui.

Tertiò quidam Moder. allegant.l.cætera.
146 in princ.iuncta l.Senatus.ff.de leg.1.vbi † ſe-
natuſconſulto prohibentur marmora legari,
& tamẽ debetur æſtimatio. ſed ibi ratio pro-
hibitiua erat, deformitas ciuitatis, quæ ceſ-
ſat in æſtimatione. ita Paul. de Caſtr. in d.l.
cætera.& ſi ciuitas nõ deformaretur ob ere-
ctionem columnarum, deberentur columnæ,
& non æſtimatio, vt gloſſ.in d.l.cætera.§.ſed
ſi ea,quæ,& ibi Imol.ſed quidam Nouiſſ. in-
ſtant, ꝙ ita eſt in feudis: nam propter æſti-
mationem rei feudalis legata feuda non cõ-
mutantur nec alienantur, ita vt per æſtima
tionem non deformatur ciuitas,& tamen de
beret præſtari æſtimatio,vt in columnis: Sed
conſidera tuendo primam reſolut. ꝙ in feu-
dis dominium commutatur pro ſoluenda æ-
ſtimatione, feudum venderetur & interpone
147 tur ſecundum decretum. Et † vt non poteſt
fieri commutatio, ita aliquis actus ex quo ſe
qui poſſet commutatio. l.fi.C.de auth. præſt.
vbi non debet præiudicium alicui fieri ipſo
non audito.ſed neque peruenire ad actum,ex
quo poſſet præiudicium ſequi, & ita allegat
iſtum tex. Andr.in d.c.Imperialem.in princ.
col.4.dũ loquitur de aſſenſu in feudo mixto.

Et ſic videtis, ꝙ vtraque opi.poſſet ſuſtine
ri. Sed verum eſt, ꝙ, poſt lectionem meam fu-
it inpreſſus Camer. in d. cap. Imperialem.
prout eum vidi in illa cauſa Illuſtr. Marchio-
nis Lauelli de anno 1568. qui Camer.tenet
op.ꝙ debeatur æſtimatio, vt patet fol.28.pro
qua opi.allegat And. in d.§.fin.in fi.ver. Mo-
derni dicunt, ꝙ ſi in tali reconſtituta ſit quar
ta expreſſim, viro mortuo tenebuntur hære-
des ad æſtimationem, quaſi re euicta. Non
eſt iſta res (vt dicunt) ꝙ non debeatur æſtima
tio, vt campus Martius. Sed tuendo aliam
opi.aduerte: quia iſta non eſt opin. Andr. ſed
Modernorum, vt ibi expreſsè dicit. Moderni
dicunt, maximè quia (vt vidiſtis) Andr. hic
tenet aliam opi. Secundò, dicunt quidam, ꝙ
Andr. loquitur in emphyteuſi eccleſiaſtica,
quæ non eſt campus Martius, non ſic in feu-
do. Sed ego conſidero aliam reſolutionem,
ꝙ Andr. loquatur in contractu, & ſic in con-
ſtitutione quartæ, ſed nos in vltima volunta-
te. Quod fundatur: quia loquitur in conſtitu-
tione quartæ ex ſtipulatione. vt in d.§.dona-
re. colum. 3. quod ſuadent alia verba. ibi, qua
ſi re euicta, quaſi ſentiat And. tunc teneri ad
æſtimationem, quando incepit à promiſſio-
ne, & non à donatione, cum And. allegat tex.
in d.l. Ariſto. quaſi Andr. voluerit tunc teneri
ad æſtimationem, quando eſſet promiſſa eui-
ctio per ſtipulationem, ac in caſu, quo de na
tura venit euictio, quod non eſt in vltima vo-
luntate. Et ſubdit And. non eſt iſta res, vt nõ
148 debeatur æſtimatio re euicta, & † tamen vẽ-
dito feudo ſine aſſenſu ſcienter non venit eui
ctio. Tertiò conſidera, ꝙ illa nõ eſt opi. And.
nam in d.§ donare.col.3. verſi.item ſi in teſta
mento, dicit, teſtator in vita poteſt conſtitue
re dotarium, non autem legare in teſtamen-
to. & ſubdit in col.4. verſi.& hoc videtur, aſ-
ſignans rationem quare legatum non valet:
non tantùm quia feudum eſt alterius tẽpo-
re validitatis legati, ſed quia quod præcipi-
tur, non eſt legitimum, & voluntas legantis
& teſtantis non valet, & tamen dotarium cõ-
ſtituitur in pecunia. Et ſic clara videtur in-
tentioni And. ꝙ conſtitutio quartæ inter vi-
uos valet. d.§. fi. legatum quartæ non valet. d.
§. donare. Et ſic oportet fateri, ꝙ illa opin.
Andr. non ſit ſua, ſed Moder. aut ꝙ loquatur
in actu inter viuos, nos in vltima voluntate,
ne ſit contrarius.

Ex qua reſolutione vide, ꝙ illa conſidera-
tio Camerarij de intentione primaria & ſe-
cundaria non eſt vera; nec dum putat, illam
comprobari ex dictis Bald. in l. ſi abſentis.
col. 1. C. ſi cer.pet. ſuſtineri poteſt: quia non
ſunt pares termini Feudatarij & procurato-
149 ris. Nã † feudatarius in omnib. præfert Dño
directo, vt And. ſæpe dicit in c. 1. de ꝓhi. alie.
150 per Lot. l. in cauſæ. ff. de procur. ſed † procura
tor nõ præfert ſuo principali: nec tex. in l.1.
§.1. ff. de auth. tuto. probat hanc opi.nã ibi
pater pupilli erat debitor illius, qui poſtea
fuit tutor creatus, moritur pr̃ pupilli, dubita
tur, vtrũ iſte creditor poſſit vt tutor dare au
thoritatẽ pupillo, vt adeat, & dicit. l. C. quòd
ſic, & adita hæreditate pupill⁹ efficit̃ debitor
tutoris. l. cũ à matre. C. de rei vind. & ꝓpea
ibi aditio hæreditatis erat neceſſaria cõſeq̃n
tia ad authoritatẽ datã ad adeundũ & debi-
tũ ſoluẽdũ. Nõ ſic eſt neceſſariũ cõſequẽs, le-
go feudũ, qđ furioſi eſt d.§. cõſtat. ergo vide-
or legare æſtimationẽ (vt eſt in d.§.1.& ſic nõ
facit tex. in l. ſi dñm rẽſuã q eſt quarta, alleg. à

R Camer.

Camer. C. de commi. ſtipul. nam dum quis
ſtipulatur rem ſibi tradi, videtur etiam ſuo
hæredi ſtipulaſſe, hæc eſt voluntas primaria:
151 quia † hæres eſt eadem perſona comprobato
legis authoritate, iuxta l. ſi pactum. ff. de pro
bat. Secundò eſt voluntas in fauorem hære-
dis, ſecus in caſu Camerar. eſt contra hære-
dem, & vt minus grauet hæredem, hæc vt ma
gis grauet. Et ſic iſta magiſtralis declaratio
primariæ & ſecundariæ intentionis non eſt
illa Pil. & Bulg. comprobata ab Andr. vt vi-
diſtis, imò contra verba And. in d. §. dona-
re. vbi non valet legatum dotarij, quod in
æſtimatione conſiſtit, & contra duas regu-
152 las feudales, quod † potui, nolui, quod volui,
adimplere nequiui. l. in ambiguo. ff. de reb.
dub. l. multum intereſt. C. ſi quis alter. vel ſi-
bi. q. And. allegat in multis locis, vt in meo
153 libro appatet, ſecunda quòd † propoſitum in
mente retentum nihil operatur, & oportet
verba exprimi. l. de his. ff. de tranſact. & apta
exprimere, vel ſaltem parum apta, vt And. in
d. §. donare. col. 7. & ſic omni caſu expreſſio
requiritur, l. 3. C. de lib. præter.

ADDITIO.

Ad hanc ſecundariam intentionem Camerarij vide
optimam reſponſionem in alia materia per Moder.
Parif. in tract. de vſuris q. 15. nu. 184. fol. 92. & 93.
Fabius de Anna.

Hanc primariam & ſecundariam inten-
tionem ego, licèt ſim minimus Feudiſta, in-
uenio conſideratam per Bal. in l. non dubiū.
C. de legi. col. 7. verſ. ego aliter, vbi in mate-
ria venditionis liberi hominis iuxta l. hac le
ge. l. liberi. ff. de contra. empt. Bal. conſiderat
duplicem intentionem, primæuā ratione rei,
154 ſecundariam, ratione intereſſe. Et † quia ſu-
mus in actione exempto, de cuius natura ve
nit intereſſe: ſi non valet primaria, valet ſe-
cundaria, ideſt ad intereſſe. Sed ibi eſt ratio-
ne naturæ actionis ex empto, & actus geſti,
non ſic in vltima voluntate, de cuius natura
non venit intereſſe, vt ſubdit Bal. ibi, quòd in
actione dandi: quia de eius natura nō venit
intereſſe, non datur iſta primaria aut ſecun-
daria voluntas. Et ſic (pace tam feudiſtæ ma
gni) talis diſtinctio conſiderari non debet.
Secundò Camerar. fundat ſuam opi. quòd
155 † feudum eſt militia, in ſecundo motiuo
pro iſta par. vt Andr. in d. c. Imperialem. §.
præterea ducatus. in 2. addi. col. 4. in c. 1. col.
8. qui ſucce. tenea. in c. 1. §. ſimiliter in oſten-
156 diticiis. de capit. Corr. ſed † quia nō eſt æqui-
parata per modum regulæ, non ſtringit æqui
paratio. l. ſi ſeruo. C. de furt. & ſeru. Cor. in l.
1. ff. leg. 1.
157 Tertiò fundat ſuam opi. Camer. ſi † teſta-
tor vellet legare expreſsè æſtimationem,
hoc poſſet, ergo tacitè, legando feudum, al-
legat glo. in l. ſi quis inquilinos. ff. de lega. 1.

vbi valet legatum, ſi conſtat de voluntate
tacita vel expreſſa. Nam reſpondetur, quia
ibi legando æſtimationem tacitè actum per-
miſſum, meritò ſi valet. Secus ſi legat cor-
pus, quod prohibitum eſt, vt in caſu noſtro.
Et cum legat corpus feudi: quia illud legare
non poteſt, lex præſumit, quòd noluerit lega
re neque æſtimationem. Secundò eſt contra
dicta Andr. in d. §. donare. col. 4. vbi apparet
expreſsè de voluntate legantis dotarium, &
tamen non valet legatum: quia reluctat re-
gula feudalis, quod potui, nolui, quod volui,
adimplere nequiui.
Quartò Camer. fundat ſuam opi. quòd
158 † actus feudalis non eſt omnino nullus, ſed
pendet à conualeſcentia, dum ſpes eſt haben
di aſſenſum. vt glo. noſtra hic. in verſ. confir-
mentur. Sed quia tex. noſter ibi, *omnino nul-
lam haberet firmitatem*, repugnare videtur,
ideo motiuum illud non obſtat, vt dicemus.
Nouiſſ. de ſuffeu. dicunt. fuiſſe deciſum in
illa cauſa Illuſtriſſ. quondam Aſcanij Colū-
næ ſed. non ob. illa deciſio: nam ibi erat pro-
miſſum caſtrum donari, & non donatum aut
159 legatum. Et † quia de natura promiſſionis
donandi venit euictio, & vt teneatur promit
tens, ac ſi res euicta eſſet, vt in d. §. fin. Andr.
dicit, ac ſi euicta res eſſet.
Sacrum Conſilium licèt verbotenus con-
demnaſſet ad æſtimationem, nihilominus fa-
cta liquidatione æſtimationis caſtri redden-
tis valoris ducatorum trecentorum aureo-
rum, fuit tantùm decreto eiuſdem Sacri Cō
ſilij liquidata ad ducatos trea mille tantùm
quoad ſeruitia, pro quibus fuerat facta pro-
miſſio donandi caſtrum quæ Sacrum Conſi-
lium reſpexit, & ſic pdicta deciſio nō obſtat.
Quidā voluerunt conciliare opi. vt Odof.
quē refert Bal. in c. 1. de ſuc. feu. aut teſtator
ſciebat legare feudū, & debet æſtimatio, aut
ignorāter, & nō debet. Iſta ſaluatio primò nō
puidet oībus caſib. & ſic in tertio caſu in du
bio: ſcđo nō placet. Nā in hac materia feuda-
li magis improbat factū ſciēter, q̄ factū igno
rāter: quia amittit pretiū ſciēter. l. q̄madmo
dū. C. de agri. & cenſi. cū ſimil. alleg. per glo.
hic, in verſ. nullā. And. hic, ignorās nō delin-
quit. l. ſi ignorās. ff. loca. cū aliis alleg. p And.
in d. c. Imperialē. in prin. col. 5. Tertiò Came.
hic. fol. 26. col. 3. litera. N. alio mō improbat:
nā nulla poteſt dari ignorātia in hoc caſu: nā
aut feudū erat p ipſum q̄ſitum, aut antiquū,
q̄ ſibi p veterē inueſtiturā cōfirmatū fuerat,
160 & † ſic in facto nō dat ignorātia. in iure verò
nō ſufficit. l. iuris ignorātia. C. de iur. & fac.
ign. Scđò Nouiſſ. de ſuffeu. in 2. lib. in 12. q. vo
lūt ſaluare, aut ſum' in feudo ex pacto, & nō
valet nec quoad æſtimationē, aut in feudo he
reditario, & valet. Iſta diſtinctio mihi nō pla
cet: nā vt valeat, vel nō valeat quoad æſtima-
mationē, intereſt Domini, ne feudū ob æſti-
mationem

mationem vendatur? ſed in feudo hæredita-
rio vel ex pacto nil differt quoad Dominum:
quia ſemper æquales ius habet Dominus, vt
ipſi Nouiſ. dixerunt in illa q. verum refuta-
tio fit in feudo ex pacto. aut hæreditario in 2.
libro in 55. differentia: Secundò, ideo debe-
tur vel non debetur æſtimatio: quia aſſimi-
latur vel non campo Martio, vt glo. & And.
hic, vel eſt alienabile aut inalienabile. Ter-
161 tiò hæres† reuocat factum defuncti nullum,
etiam in feudo hæreditario. vt Andr. in d.c.
Imperialem. in prin. in addit. & in §. donare.
Vnde qđ fit ex pacto, aut hæreditarium, non
validat vel inualidat actum. Quartò in d. §.
conſtat. ibi non valet quoad æſtimationem:
quia ſine iuſſu Principis diſtrahi non ſolent,
ſed in feudo ex pacto non ſufficit aſſenſus Do-
mini. Vnde quòd fit ex pacto, vel hæredita-
rium non importat hoc.
Quid dicendum in hac quæſtione? Ego in
anno 1558. dum hęc legebã, & in anno 1568.
in illa cauſa, & demum in anno 1572. in ea-
dem cauſa, licet reclamationis, tenuit ſem-
per illam opi. quòd non valeat quoad æſti-
mationem, & D. Reg. Villanus magn° Feudi-
ſta gaudebat, me tenere hãc op. Et his mediis.
Primò ponderatur text. in cap. 1. de prohi
ali. per Lota. vbi poſtquam prohibuit aliena
tionem feudorum, ſubdit. vel aliud commer-
162 cium excogitare præſumant† ſub verbo cõ-
mercij omnis negociatio comprehenditur.
glo. in l. ex hoc iure. ff. de iuſti. & iu. in verſic.
commercium, Aug. in conſ. 262. dictat ſtatu
tum. ergo non valet quoad æſtimationem,
cum alias commercium eſſet excogitatum,
& ob ſoluendam æſtimationem feudum exe-
queretur & venderetur. vt dicta conſtitutio-
ne. ſiquis poſt litem.
Secundò pondero conſtitutionem noſtrã.
Primò erat deciſum per capitulum primum
de ſucc. feud. nulla manente vel valente di-
ſpoſitione. Idem in d. §. donare, vt nec pro
anima. in d. verſi. commercium excogitare.
& in d.c. Imperialem. ſuperuenit noſtra con-
ſtitutio, quæ vult ampliare prohibitionem,
quoad corpus feudi nihil ampliat, cum erat
prouiſum per dicta iura, niſi prohibeat quo-
ad æſtimationem etiam.
Tertiò ponderantur illa verba, *nullam ha-
163 bere firmitatem*, iſta † vniuerſalis negatiua
oĩa negat in l. ſi ſeruitus. ff. de ſeru. vrb. præd.
quam allegat Andr. in d. c. 1. §. præterea. in
princ. de capi. Corr. ſubdit tex. *nullam omni-
no*, quæ dictio omnino, ſignificat in totum,
Io. Andr. in c. ſi beneficia. de præben. in 6.
Archi. in c. 1. de ſuppl. negli. prælat. & tantũ
eſt dicere. *nullam omnino*, quantùm, ꝙ nihil
petere poſſit. glo. in c. duobus. in verſi. omni-
no, de reſcript. in 6. tantùm eſt dicere omni-
no, quantùm nullo reſeruato, & omni caſu
Bar. in l. Græcè. §. poſt litem. ff. de fideiuſſ. q d
voluit clarius dicere noſtra conſtitutio, vt
actus feudalis non valeat, nec quoad æſtima
tionem, niſi cum dixit, nullam omnino habe-
re firmitatem. Alexan. de iſta dictione omni-
no, in add. ad Bar. in l. Valerianus. ff. de præt.
ſtipul. l. 3 §. ex hoc edicto ff naut. caup. Andr.
in c. 1. de eo, qui finem fecit agnato. & in c. 1.
de vaſ. decre. ætat. in prin. vbi refutatio om-
nino. n. in oẽm cauſam & caſum. Loff. in c. 1.
de ſucc. f. n. Fely. in c. ex parte. lo. 1. de offic.
de leg. vbi ponit duodecim effectus, quos im-
portat iſta dictio omnino, in ꝓpoſito noſtro.
Quartò ponderantur illa verba *nullam om
nino*, iunctim & geminata, vt in totum, pe-
nitus, nihil actus valeat, iſtud probat text. In
ſtitut. de Attilia. tut. in princip. ibi *ſi vus nul-
lus omnino*: nam ſi diſiunctim hoc probant,
quanto magis vnitè. Ita Affl. in conſtit. pœ-
nam eorum. nu. 33.
Quintò ponderantur illa verba, *omnes a-
lienationes ſeu quoſcunque contractus*, vt alie-
natio corpus feudi, contractus omnem con-
uentionem, & ſic æſtimationem importet.
164 Magna † eſt vis diſtributiuæ vniuerſalis
quiſcunque, vt per Bald. in l. final. C. ſine
cenſ. vel re liq. quod ſuadetur, vt noſtra con-
ſtitutio etiam iuramentum annullet, quod
165 † facit valere actum eo modo quo valere po
teſt, quaſi iſta noſtra conſtitutio actum feu
dalem annullet, etiam eo modo, quo valere
poteſt, vt nec ad æſtimationem.
Et tenẽdo hanc op. quæ mihi verior videt.
non obſtant oĩa quæ poſſent in contrarium
conſiderari: nã procedere poſſent in ciuilib.
& non in feudalib. cũ habeamus noſtras cõn-
ſtitutiones. Et primò iudicandũ ſit ſecundũ.
has noſtras conſtitutiones, vt latius diximus
in præfationib. licet in dicta cã Illuſt. Mar-
chionis. Lauelli tam in prima: die 12. Febr.
1569. quàm reclamationis in eadẽ Regia Ca
mera, & in Collaterali Conſilio, die 12. Iunij
1572. poſt mortem Regentis Villani eſſet iu
dicatum deberi æſtimationem.
Quæ opi. limitari & declarari procedere,
166 quãdo † bona fide eſſet diſpoſitũ de feudo, ꝙ
tũc teneret ad æſtimationẽ, dũ And. in d. §. ſi.
dicit iſta verba. Sẽper attende, ꝙ oportet bo
næ fidei eſſe acceptorẽ; quaſi ſi mala fide eſſet
facta diſpoſitio, non valeret, nec quoad æſti-
mationẽ. Et ita fuit practicatũ in dicta cã Il-
luſt. Aſcanij Colũnæ, cũ promiſſio de donãdo
erat facta bona fide ꝓ ſeruitiis, vt ita ex no-
ſtris allegationib. euomit vnũ verbũ D. Mar.
Frice in 3. lib. differẽtia. 12. qñ inſuper dici
poſſit bona fide, qñ eſſet dictũ ſaluo aſſenſu t
q a Dñm nõ cõtẽnit. vt in d. §. cõmerciũ. And.
dicit, qñ eſt facta ꝓmiſſio expediẽdi aſſenſũ
à magno Duce vel Cõſiliario, vt in dicta cã
dicebat D. Felix de Rubeis doctus Conſilia-
rius. Vel ſecundò bona fide, quando ignora-
uit feudũ, vt And. in c. 1. in prin. de inueſt. de

Digitized by Google

re alie.fact.& in d.c. Imperialem.ver.Imperator Lot.col.3.& quādo dicitur ignoraſſe. And in c.1.in princ.de capit.Corra.Ex quibus credo hallucinatum Camer. dum ſupra in iſta q. reprehendit Odoff.in illa diſtinctione: nam(vt vides) And.concedit ignorantiā, feudum non eſſe, & tamen idem potuit illud quærere, aut inueſtituram antiquam habuiſſe: quando autem contraxiſſet ſciens ſuper feudo, aut ſine reſeruatione, aut de allodio, tunc non valeret: neque quoad æſtimationem. Et quia in dicta cauſa Illuſt. Marchionis non ſolum erat reſeruatus aſſenſus, ſed dictū ſaluo aſſenſu impetrato, meritò &c.

Sed in dicta cauſa magna fuit difficultas à quo præſtanda erat illa æſtimatio. cum idem ſpectab. Io. antonius erat hæres etiam in allodialibus. Ego allegabam glo.in l.cum alienam. in verſi. peti. C. de lega. quam allegant
167 omnes tenentes illam opi quòd † legato feudo debetur æſtimatio, & dicit quòd hæres tenetur redimere rem alienam legatum; & iſtud probant omnia iura ſupra inducta pro illa op. l.mortuo bone. §.Labeo. l.fideicomiſſa. §.ſi ſeruo.& l.cætera.in prin.

168 Secundò ego dicebam † æſtimationem eſt donatio ab hærede præſtanda.l.legatum.cum glo. ff. de leg. 2. Decius ita arguit in conſi. 387. num.2. quam opi. in cauſa reclamationis fundabam per glo.in cōſtitutione noſtra,in verſ. ſuper feudis, in tertia parte, dum dicebat primo, quòd primogenitus eſt hæres defuncti & eius hæreditatem adit, tenetur ad æſtimationē. Vnde nō ſufficit, vt ſit hæres in feudo, ſed opus eſt, vt ſit inſtitutus & adeat in allodialibus.

Tertiò allegabam And. in d.§.ſi de inueſt. de re aliena.fact. vbi dicit, teneri ad æſtimationem, quaſi re euicta, hæredem.

Quartò allegabā And.in d.§. donare.col.
169 4. vbi dicit. At † ſi feudum eſſet hæreditariū, & in eo filius eſſet hæres, tunc tenetur obſeruare factum defuncti. Pondera quòd non ſufficit feudum eſſe hæreditarium, niſi filius ſit hæres in eo niſi quòd filius ſit hæres inſtitutus. idē And. in c.1. ver. hoc quoq;. col. .. de ſucc. feud. vbi in feudo hæreditario tenetur approbare factum defuncti etiam in re propria hæredes, ex quo adiit hæreditatem eius, ergo opus eſt adit. idem Andr. in cōſtitutione poſt litem. col. fi. ſi autē eſſet hæreditariū & in eo eſſet hæres. Et ratio eſſe poteſt; nam
170 † ſicut filius non poteſt in feudo ex pacto repudiare hæreditatem patris, ita pater non poteſt alium inſtituere in feudo hæreditario, niſi vocatum à lege, & ſi non inſtituit, ſufficit, vt habeat feudum: & ſit hæres ſanguinis, & non ſteterit per ipſum. Et ita Pern. Sicul. in conſi 6.nu.30.& in 4.no.nu.14.imò tali caſu
171 † primogenitus non inſtitutus, quando viuitur iure Francorū, habebit feudum præcipuū à lege, & non tenetur ſeruare factum defuncti. Hoc voluit glo.in conſtitutione vt de ſucceſſionibus, in verſi. ex vtroque. vbi ponit quæſt. in terminis, & tamen dicit, quòd perſonæ enumeratæ in hac conſtitutione habēt potius à ſe ipſis, & defunctus habuit feudum debitum his perſonis quaſi in ære alieno, interdum habent beneficio huius conſtitutionis & non iudicio teſtatoris, vt de quarta arrogati l.ſi arrogator. ff.de ado. pt.o.& ſi glo.ſi terminis, quòd quādo inſtituitur alius in feudo, qui non erat proximè ſucceſſurus, tunc habebit proximè ſucceſſurus feudum virtute conſtitutionis & non iudicio teſtatoris. Et illa glo. loquitur in feudo hæreditario: quia glo. ponit caſum, quando eſſet extraneus in-
172 ſtitutus in omnibus bonis † ſub qua vniuerſali inſtitutione tranſit feudum, quod non poteſt eſſe, niſi hæreditarium. l. non tantum. ff. de peti.hære. vbi Bart. & aduerte quia glo. illa æquiparat illud feudum quartæ arrogati, quam non habet iudicio teſtatoris, ſed ex iuris diſpoſitione, dum alle. d.l.ſi arrogator. vt per And. in d.§. donare. col. 2. & in d.§. hoc quoque. col. 2. Loffr. in conſil. 1.n.15. quā op. firmabam per text. in l. qui fundum. §. qui filios. ff.ad l.Fal. vbi quando hæreditatium quod peruenit penes aliquem contra voluntatem defuncti legis miniſterio, in eo grauari non poteſt per defunctum: quia ab eo non eſt honoratus, ille tex. ſingularis eſt. vt Ang. Iaſ. in l. cum quidam C. de lega. Ripa in l. cum filio familias nu.20 ff. de leg. 1. iſta eſt opi. quam tenuit Iac. de Beluiſo in c.1. an agna. qui loquitur in feudo ex pacto nouo, quod eſt idē quaſi hæreditarium. & ipſum intelligunt in hæreditario etiam. Affl. hic col. 3. & ibi nu. 6.& Aluarot. Natta in c. quamuis. de pact. in 6. colum. 59. verſi. ſeptimò quæro. Capic. in inueſt. feud. in quo dubio alias in S. R. C. in eadem cauſa æſtimationis cum Illuſt. Marcoantonio Columna & Magnificis de Rota, facto verbo die 4. Februarij 1562. fuit prouiſum, non eſſe moleſtandum hæredem in feudalibus prodictæ æſtimatione. Actuarius Iubenus.

Subſequenter videndum eſt, quo ordine ſit exequendum, & ſuper quo corpore feudi,
173 in † illa cauſa Illuſtriſſ. Marchionis Lauelli videtur, quòd cum non ſit aliud in hæreditate feudali, niſi feudum, non poſſe exequi, niſi ſuper fructibus feudi, ita Loffre. in conſi. 46. nu.7.& nu. 17. Capic. in d.c. Imperialem. in quarta amplia. & latè Camera. ibidē fol. 20. tū quidē Spectab. Ioannesantonius poſſidebat feudū, fuit iudicatū retinere potuiſſe, per cōſ. Curt. Iun. 30.& Bal. in c.1.§.ſi vaſallus. hic finit. lex. Ego ſaltim practicari dicebā cōtributionē alias factā debitorū hæreditatis iuxta deciſ. Capicij 198. pro qua allegabam text. in l.1.§. filiusfam. cum glo. ff. de ſeparat. in l. hinc quæritur. §. poteſt. ff. de pecc. in l. Titius

rogatus.

rogatus. verſ. cũ enim. ff. ad Trebel. Paul. de
Caſt. in l. ſeruus. §. poteſt. ff. de peculio. Imol.
in l. ex facto. col. fi. ff. de hære. inſtit. Alber.
Brun. in conſi. 104. Alexand. in conſi. 31. vol.
1. Nouiſſ. de ſuſſeu. lib. 3. limitat. 3. Tiraquell.
de primogenit. q. 35. nu. 28. Io. Licier. in trac.
de primog. quæſt. 5. Tammen his non obſtan
tibus obſeruatum non fuit, forte quia erat le-
gatum.

Ex glo. in verſ. minnendis, prima eſt con-
174 cluſio, quòd † prohibetur alienatio feudorũ
in deminutionem, aut commutationem.
Andr. hic ſe remittit ad dicta in c. 1. §. præte-
rea. de capit. Corra. vbi in prima col. tenet
contra glo. hic. Nam conſtitutio nedum pro
hibet diminutionem ſed commutationem.
175 † commutare dicitur etiam quando fit in
melius, quando contra voluntatem, in l. fin.
ff. de vſu. & habit. vbi qui facit contra volun-
tatem Domini, licet in melius, dicitur com-
mutare. Secundò Andr. dicit, lex Lotarij &
Federici prohibebat alienationem indiſtin-
ctè, non exprimebat diminuendo vel augen-
do. Vnde iſta conſtitutio non debet intelli-
gi à contrario ſenſu, & inducere correctionẽ.
176 Nam † non datur argumentum à contrario
ſenſu in correctionem iurium. Andr. etiam in
rubr. de vaſ. qui contra conſtitut. Lot. dicit;
ꝙ noſtra conſtitutio poteſt intelligi in augu
mentum, vt ſi haberet feudũ, pro quo ſerui-
ret pro vno milite, ſi venderet, vt ſeruiret
pro duobus partibus omnibus, vt æqualiter
filios emptor ſic vt venditor, nõ eſſet maior
ſpes feudi aperiendi in vno, quàm in alio,
nec emptor ſit odioſus Domino: ſed ſubdit.
At noſtra conſtitutio in melius etiam prohi
bet: nam feudum commutari non poteſt, &
in hac opi. reſidet. Sed idem And. in d. capit.
Imperialem. in prin. colum. 6. dicit oppoſitũ,
dum loquens. Vtrum Vicarius poſſit aſſen-
tire alienationibus feudorum, ſubdit, quòd
in augumentum poteſt, ponens eadem exem
pla, quæ in ſupradicta rubri. de vaſ. qui cõtr.
conſtit. Lot. & in eo loco col. 7. in princ. ar-
177 guit. quòd † procurator tenetur facere vtili-
tatem Domino & tutor pupillo, aliàs tenere
tur ad intereſſe. l. 1. §. ſed nonnullos. ff. de tute.
& ratio. diſtrah. idem videtur tenere And. in
d. c. 1. §. ſimiliter poteſt. in prima addit. verſ.
per conſtitutionem. de cap. qui cur. vendi. &
hanc opi. tenuit Affl. in deciſ. 232. Verum eſt,
178 quòd Afflict. hic nu. 6. loquens, an † habens
hypothecam ſuper feudo poſſit illam remit-
tere ſine aſſenſu, concludit quòd non: nam
text. in l. 4. §. fin. ff. de manu. vindict. eſt fauo-
re libertatis, & non habet locum in feudis.
Capicius autem in deciſ. 156. & in d. c. Impe
rialem. col. 165. & Loff. ibi colum. 4. Nouiſſ.
de ſuſſeu. in 2. libro in 10. limitatione tenent
contra Afflict. hic, vt poſſit fieri in augumen
tum feudi: pro Afflict. hic pondero conſtitu-
tionem noſtram, quæ prohibet omnes contra
179 ctus, ſed † qui remittit hypothecam, contra-
hit, Bart. in l. iubemus. C. ad Velleia, ergo re
mittere hypotecam eſt contrahere. Secun-
180 dò, qui † dimittit rem apud poſſeſſorem, alie-
nare dicitur l. quædam mulier. ff. de rei vind.
181 l. ſi profundo. C. de tranſa. Tertiò, qui † remit
tit, donat. l. ſi mulier. ff. de donat. ob cauſ. quã
allegat Andr. in c. 1. §. ſed nec alia inſtior. in
addit. in prin. quæ ſit prim. cauſa: remittere
182 † & donare paria ſunt, Andr. in d. §. donare.
col. 6. allegat. l. quærebatur. ff. ad l. Falcid. &
idem dicit And. hic in fine, omnia iura prædi
cta allegans: & qui vellet tenere hanc opi. nõ
obſtat deciſio And. in d. c. Imperialẽ. in prin.
nam loquitur quoad poteſtatem Vicarij, &
in augumentum Domini poteſt aſſentire: nã
tunc non eſt in augumentum feudi, ſed in vti
litatem Domini. Nec ob. deciſio Andr. in d.
§. ſimiliter poteſt. in addit. quia non firmat
pedes, quatenus remittit ſe ad dicta in prædi
ctis locis. Et cum die 12. Iunij 1558. ſuper-
ueniſſet impreſſio Camerarij fol. 4. col. 2. di-
183 ſtinguentis. In † iure reali ſeparato in feudo
non poſſe alienari, etiam in augumentum feu
di. Secus eſſe, quãdo ius non eſſet reale. Quod
pro intelligentia declarandum videtur, quã-
do in alieno feudo ego haberem membrum
feudale, puta baiulationem, officium magi-
ſtri actatus, vt quandoque ſolet: tunc ſi meus
Baro emeret ſupradicta, opus eſt aſſenſu, li-
cet ſit in augumentum feudi: ſit etiam in hy-
potheca formata, quam quis habet ſuper feu
do cum Regis aſſenſu: nam tunc opus eſt aſ-
ſenſu, niſi hypotheca requieſceret ſuper per-
ſonali actione tantùm: nam extincta perſo-
nali ſolutione extinguitur hypotheca ſine
aſſenſu. Secus eſſet in vita militia, paragio,
quæ licet ſit in rem ſcripta, tunc cedi poſſunt
ipſi Baroni, facta ſolutione alteri non, vt in
§. finitur. Inſtit. de vſufr. ibi. *extraneo nihil
agit.* ſic in dotario, quod cum ſit in pecunia.
c. Caroli, quod incipit vniuerſis, poteſt remit
184 ti Baroni ſine aſſenſu. Multa † ſunt vtilia pe-
nes vnum, & inutilia penes alium. l. fi. vbi gl.
C. de iu. do. l. Neſenius. ff. de re iud. allegat
Andr. in c. 1. in addit. qualiter vaſ. iurar. deb.
fidel. & ita ſentit etiam Loff. in d. c. Imperia-
lem. colum. 4.
185 Secunda colligitur concluſio, quod † vt ꝓ-
hibetur alienatio, ita & præſcriptio. Iſta con-
cluſio intelligitur, quãdo quis vellet præſcri-
bere rem feudalem vt allodialem, nulla ſuffi-
186 cit præſcriptio, niſi immemorialis † quæ ha-
bet vim priuilegij & conſtituti. Ita eſt text.
in conſtitutione conſuetudinem. Ita omnes
docto. ibi, And. in c. 1. §. ſi quis per 30. ſi de
feud. defun. militis, Paris de reinteg. fol. 42.
187 fol. 92. fol. 97. ſi † qs aũt vult. præſcribere feu
dũ vt feudũ de iure cõi, ſufficiũt triginta anni.
In hoc Regno nõ eſt innitẽdũ ꝑſcriptioni, ſed

R 3 præ-

præſumptæ inueſtituræ.vt And.in d.conſtitu
tione conſuetudinem. in d.c. Imperialem.§.
illud.colum penul.in c.1.§.1.de capit.Corr.
in prin. in c.1.§.quid ergo.de ioue.de re alie.
facta. Sed Ardiz tenet de iure communi re-
quiri centenariā. Primò per text. in d. cap.
Imperialem: in prin.ibi *nullius temporis*.Se-
cundò per d §.præterea ibi *nulla præſcriptio-
ne obſtante*. hanc tenet Capicius in d.c. Ipe-
rialem. Col.188.Moder.de ſuffen.in q.28.in
2. lib. Contrarium tenuerunt Andr.de Baru.
& Io.de Blatca in l. litibus.C.de agr.& cenſi,
lib.11.Nicol.de Neap.Bald.& alij in d.§.præ
terea. Concordari poſſent, aut agimus de
præſcribendo contra Dominum feudi, non
eſſe feudum, & requiritur centenaria,aut eſ-
ſe ſibi conceſſum in feudum, & ſufficiunt tri-
188 ginta. glo. Pariſ tit. 1. §. 7. nu. 8.an † autem
immemorialis ſit ſublata per iura commu-
nia feudorum, And.in conſtitutione ſi dubi-
tatio, ꝙ non, & ait dicit Affl. fuiſſe iudica-
tum in conſtitutione conſuetudinem.nu.13.
Paris de reintegr.fol.97.vbi de aliqua parte
quotitatiua. glo.Paris.in d.§ 7.nu.12.Nouiſ.
de ſuffeu.in d.q. 28. & ego alibi dicā aliqua.

Eſt verum. ꝙ in materia præſcriptionis
immemorialis fuit dubitatum in cauſa Vni-
uerſitatis Lauri ſuper montaneis coram D.
Paulo de Magnanis Præſidente Cameræ do-
ctiſſimo, ſi requiſita per glo. in c. 1. de præ-
ſcript.in 6. omnia illa quatuor debeat depo-
nere vnuſquiſq; teſtes, an omnes teſtes om-
nia? Vt puta, duo de viſu & auditu, & alij
teſtes reſidua duo,cum iſta probatio ſit diffi-
cilis.vt Bal.poſt alios in authent.quas actio-
189 nes.C.de ſacroſan.eccleſ.in vlt.q.& † in iſtis
difficilis probationis ſuppletio fit.Bal.in l.2.
C.de bon.poſſ.ſecun.tabul. Loffr.in conſi 8.
per totum,Antonius de Butrio.in c.veniens.
el.1.in fine. & in c.licet ex quadam. col. fin.
de teſtib. Aret.in conſil.42. vbi allegat Ant.
de Butr.in c.licet cauſam.de probat.Decium
in conſi.42.nu.8.i.i conſi.146. verſi 6.Aymo
Crauetr.in conſ.73. nu. 20. & propterea ego
concludebam,ſufficere, ꝙ omnes teſtes om-
nia deponerēt in vniuerſum,ſi bene aliq duo
requiſita, & aliqui alij reſidua,& interminis
terminantibus allegaui Zaſium in cōſi.6.vol.
2. fol.131.nihilominus fuit prouiſum, ꝙ non
probabant, die 7. Iunij 1556. Actuarius Io.
Vincentius Carlonus.

Ex glo. ſuper verbo nullam,prima eſt cō-
190 cluſio, ꝙ † emptor feudi ſine aſſenſu amittit
præcium: quia contra interdicta legum mer
catur,vt in d.c.Imperialem. & hoc ſi ſciens,
vt in ſecunda concluſ.iſtud poſſet procedere,
in emptore, qui poſſet decipi à venditore,
ſuadendo illud non eſſe feudum. Vnde cum
ſcienter commiſerit in legem,cautio de eui-
ctione non ſufficeret: ignorans autem reci-
pit precium, et ſi de euictione non cauit, vt
Andr.hic.literaliter antē diſcutiendo verba
Andr.videtur hic dicere, ꝙ euictio non pro-
deſt ſtipulanti, hoc videtur contrarium di-
ctis Andr. in d. § fin. in fine, de inueſt. de re
alie.fact. de quo ſupra in q. æſtimationis la-
tius dictum fuit.Vbi in eo,qui expreſſè quar
tam ſtipulatus eſt,prodeſt,& hæredes tenen-
tur quaſi re euicta.& ſic euictio prodeſt. Con
ſidereris vos iuuenes circa principalem cō-
cluſionem. And. hic tenet, quòd licet hodie
non tam ſtrictè ſit prohibitio feudorum, cū
qui alienat reuocare poteſt, nihilominus
amittitur precium:nam ꝙ venditor reuoca-
re poſſit, non eſt in beneficium emptoris, &
191 † lenocinium mariti non excuſat adulteriū
vxoris.l.1.§.ſi in publico.ff.de adult.idē And.
in d.c.1.in prin.& in d §.fin.& quamuis Affl.
hic nu 49 aliter intelligat Andr. & ꝙ preciū
in Regno nunquam amittitur, & ita collo-
quebatur cum D. Antonio de Alexan. quam
opi.etiam tenuit Capic. in d.c. Imperialem.
col. 190. qui nunquam vidit preciū amiſſum
eſſe in hoc Regno, & ita deciſum fuiſſe affir-
mat in ſua deciſ.100.& ita tenet Afflict.in d.
§.ſed & res. col. 9. per quos fit inueſti. Ego
verò teneo, ꝙ odie etiam precium amitti ut
quod poſſem comprobare ex multis ſimilib.
relatis per Tiraquell. in prælud. retract. nu.
16.eam tenet Affl. in deciſ. 278.Paris de re-
integrat.fol. 10. nu. 4. Nouiſſ. de ſuff.ud. in
2.lib. fol.107.& fol. 108. Et licet Capic. non
viderit precium eſſe amiſſum, fuit ratio quia
in Regno ſemper contrahitur ſaluo aſſenſu,
vt fuit in illa cauſa Turij in d.deciſ.100.quo
caſu non eſt malæ fidei. cum non contemnat
Dominum,vt declarat Andr. in c. 1. verſi. ſi
aliquis. apud quem q. feu. diffin. Alio modo
vocatur bonæ fidei qui ignorauit feudum eſ-
192 ſe: nam † qui ignorat factum, bonæ fidei di-
citur, Andr. in d. c. Imperialem,in verſi.Im-
perator.& in §. callidis. Sed quomodo pro-
bari poſſet ignoraſſe, rem fuiſſe feudalem,vt
contra Camer. in deſtinctione Odoffr. ſupra
in q. æſtimationis. And.in c.1.de cap. Corr.
in c.1.de contr. inter Dom.& emptor. quādo
193 † autem reſeruat Domini aſſenſum, non di-
citur malæ fidei. Iaſon in rubr.ff ſolut.matr.
in ſecunda lect.num.25. Modern. Taurin. in
verſic.cum pacto,col.7.Curt.Iun.in eo tract.
in 4.par,q.21. Capi.in d.§ ſcriba colum.215.
quando autem venditum eſſe feudum vt al-
lodium, tunc propriè contra interdicta le-
gum mercatur, & eſt malæ fidei, & precium
de iure amittit. Ita etiam ſentit Capicius in
d.c.Imperialem col. 191. Affl. in deciſ. 255.
de quibus videas Gumiam Siculum,qui im-
preſſus eſt poſt hanc lectionem, in reuiſio-
ne cum vidi,in c. ſi quis aliquem. verſi.mor-
194 tis.nu 36.Nolo tamen omittere,ꝙ † iſta clau
ſula ſaluo & reſernato,non tam in emphyteu
ſi,quàm in feudus facit actum conditionalē,

&

Digitized by Google

& interim nõ eſt omnino nullus ſed ſtat in ſuſpenſo, & eſt ſpes conualeſcentiæ, per text. in c. 1. quid ſit inueſtit. And. in d. §. ſcriba. col. 4. Curt. Iun. in conſi. 77. nu. 3. Paris de reinteg. fol. 147. Alber. Brun. in conſi. 42. allegat glo. in l. irẽ Labeo. §. 1. in verſic. purẽ. ff. famil. ercis. Capic. in d. §. ſcriba. col. 218. & habui in facto. Iſta clauſula ſemper ſaluat precium, facit præſtari intereſſe.

Ex glo. in verſi. licentia. Prima concluſio,
195 q̃ † iſta conſtitutio loquitur in feudis quaternatis, quæ tenentur à Rege, & ita glo. in §. arbitria. in verſi. iuſtitiæ. Hinc ſecunda cõcluſio, q̃ in alienatione feudi plani requiritur aſſenſus Baronis, in alienatione feudi quaternati aſſenſus Regis. Circa quam concluſionem primã fuit opi. glo. hic, vt requiratur aſſenſus illius Domini à quo tenet, per conſtitutionem ſi dubitatio. ſed illa non loquitur in feudalibus, vt And. in d. c. Imperialem. in prin. & ibi Capicius col. 109. Secundò allegatur text. in d. c. Imperialem. ibi *ſine permiſſu illius Domini à quo feudum habere dinoſcitur.* ſed procedit de iure communi feudorum, ſecus de iure conſtitutionis noſtræ. Tertiò nõ debet appellari per ſaltum, ſed ad proximũ immediatum l. Imperator. ff. de appellat. & ſic aſſenſus proximioris requiritur ſed procedit de iure communi.

Secunda fuit opi. contraria q̃ in omnibus feudis requiratur aſſenſus Regis, cũ tex. dicat, *de licentia celſitudinis noſtræ* ſtringo fortius. nam nulli dubium eſt, q̃ de iure communi requirebatur aſſenſus immediati, nõ neſtra conſtitutio voluit ampliare authoritatem Regis in feudis, ergo ſuus aſſenſus requiritur. Quod probo ex authoritate And. in c. 1. §. præterea. in addit. in principio, de capitul. Corrad. vbi dicit iſta verba. Operari debet iſta conſtitutio diuæ memoriæ, aliq̃d, vt etiã alienationes permiſſas aliàs improbet: nam verba debent aliquid operari. Sed tenentes contrarium dicunt, ampliare auctoritatem in his feudis, in quibus loquitur: ſed quia loquitur conſtitutio de feudis quaternatis, ſupar illis ampliat auctoritatem, & non ſuper aliis.

Tertia opi. fuit, aut eſt feudum quaternatum, aut planum. Primo caſu conſentiat Rex, in ſecundo caſu Baro, quæ opin. vt videbitis, eſt communis. Affl. hic. num. 13. & probatur per iſtum text. vbi Baro concedit excadentias, & ita prouiſum fuit per capitulum Honorij. ſi contingat. & ita fuiſſe deciſum, Affl. hic. nu. 78. & in deciſ. 243. & 282. Paris de reintegratione fol. 58. col. 1 & fol. 142 no. 3. Petr. Sicul. in notab. feud. 4. Nouiſſ. de ſuff. u. in 2. lib. prima authoritate. in ſecunda differentia. fol. 129. num. 8.

Sed aduertendum, quòd Affl. in d. deciſ. 243. ponit caſum in feudo plano, & tamen dicit, quòd Andr. vult requiri aſſenſum vtriuſque: ſed Moder. intelligunt And. in feudo mixto, aut quaternato ſecundùm quid: nam in d. c. Imperialem. in princ. col. 4. verſ. aliſ, dicit iſta verba formalia. Ex quibus videtur, quòd non loquatur in feudo plano, cum ipſe fatetur, in alio non quaternato conſentiat Baro: quia excadentias locare poteſt, inde feudum dicitur excidere. Et ſic Affl. (iudicio meo) non intellexit Andr. ibi. Et propterea aliqui voluerunt, vt Andr. ponat quartam opinio. aut † ſumus in feudo quaterna-
196 to ſecundùm quid, quod eſt in terra Baronis, & Rex confert tenendum à Barone, & tunc requiritur aſſenſus vtriuſque: primò quia dũ Baro conſentit, dare videtur, ſed dare non poteſt ſine conſenſu Regis, ergo requiritur aſſenſus vtriuſque.

Secundò, in hoc feudo tangitur intereſſe Baronis & Regis, ne concedatur viro inobſequioſo, aut inimico Regis, aut Baronis, ergo cum tractatur de intereſſe vtriuſque, aſſenſus vtriuſque requiritur.

Tertiò, illud feudum non poſſet refutari ſoli Baroni, nec alienari: nam ſi refutari poſſet ſoli Baroni, ſemper fraudaretur Rex, & nunquam conferet. Et iſta opin. ſeruatur, vt in feudis mixtis vterque conſentiat.

Ego autem ſum in noua opi. & forſan tutiori, vt in feudo plano & de tabula conſentiat vterque: conſiderando militare eaſdem rationes, quas aſſerit Andr. in feudo mixto: nam ſi Andr. dicit, quòd feudum poſſet concedi potentiori, aut Eccleſiæ, aut viro inobſequioſo, & propterea requirat aſſenſus vtriuſque, ergo eadem ratione requiritur in feudo plano aſſenſus vtriuſque, ne viro inobſequioſo, potentiori concedatur.

Secundò, cum iſta conſtitutio debeat addere iuri communi circa authoritatem Dominorum in rebus feudalibus, vt per And. in d. §. præterea. & dixi ſupra. ſi ergo aſſenſus Regis cum aſſenſu Baronis non requireretur, nihil auctum eſſet & hæc opi. differt à ſecunda opi. quia illa ſemper requirebat aſſenſum Regis tantùm, in hac etiam vtriuſque, & hoc etiam inducere potuit nouum, vt Andr. in d. c. Imperialem. col. 4.

Tertiò, ſi de iure communi feudorum, quo Barones habebant largas poteſtates dandi feudum in feudum, vt in d. §. donare. vt ſupra diximus in præludiis, & tamen non poterãt dare viro inimico aut in obſequioſo, ergo nec minus hodie, cum habeant reſtrictam poteſtatem, vt excadentias tantum locent: nã non poſſunt dare alia lege, vt in c. 1. §. profecto. de l. Corra. & debet eſſe Domino acceptabilis, vt in dicto capitul. Imperialem. §. firmiter. per Aodr. colum. 1. Loffre. in conſi. 3. num. 9.

197 Quartò, cum locatio † excadentiarum ſic

ſubro-

ſubrogata in locum dationis in feudum: &
illius quam Baro faciebat de iure communi,
vt Andr. in c. 1. col. 2. de his qui feudum dare
poſſunt, vbi conſtitutio Regni prohibuit Ba-
roni dare feudum, ſed locare tantùm exca-
dentias, idem in c. 1. col. 2. in fine verſi. ille ta-
men, de contra. apud Par. termi. & in d. c. Im-
perialem. §. præt erea ſi inter duos. col. 7. ſub-
198 rogatum † ſapit naturam eius, cui ſubroga-
tur. l. cum inter. §. ſi inter. ff. de pact. dota. al-
legat ſimilia in c. 1. §. ſi quis de manſo. col. 2.
de contr. inueſt. ergo non poſſent neque exca-
dentias locare viro inobſequioſo, &c. Vnde
videtur requiri conſenſus Regis.

Nec ob. dictus text. excadentias tantùm
locant: nam intelligitur, dummodo debitũ
ſeruitium non minuatur, inter quod ſerui-
tium eſt honor ſupremi Domini, vt proba-
tur in conſtitutione ſcite volumus. vbi non
licet alienare regalia, ne debitum ſeruitium
minuatur, & tamen omnes intelligunt, non
licere ſine aſſenſu, ergo debitum ſeruitium
importare poteſt aſſenſum, & maximè cum
illa conſtitutio ſit illa Rogerij aui noſtri, de
qua in hoc text. & iſta opi. eſſe tutior, cũ tem
pore Principis Salerni vidi multos condem-
natos ad relaxandum feuda vilia conſiſten-
tia in redditu victualium, aut nemoribus in
Regia Camera. Actuarius Ambroſius Na-
podanus.

Bartholomæus Camerarius, qui fuit im-
preſſus poſt hanc meam lectionem. fol. 70. di
ſcurrit hanc quæſt. & licet referat ſex opinio-
nes, licèt re vera ad quinque reducantur, dũ
tamen fol. 69. col. 4. litera R. vult declarare
conſtitutionem poſt mortem. & dicit, quòd
in ea nullum verbum, cui aperitur, ſed doct.
volunt arguere ſic. Spectat collatio ad Regẽ
linea finita, ergo idem aperitur ob delictum.
Quæ conſequentia (dicit Camerar.) eſt falſa:
199 ſed † decipitur Camerar. nam illam conſe-
quentiam facit Andr. in c. 1. § ſi verò verſi.
hæredes. de pace tenen. vbi loquens in termi
nis d. conſtitutionis poſt mortem. dicit iſta
verba. Loquitur quãdo moritur naturaliter,
idem videtur quando ciuiliter, quia prodi-
tor, argu. l. 1. §. ſi. ff. de contratab. l. actione. §.
publicatione. ff. pro ſocio, & ſic illam conſe-
quentiam facit Andr. qui vt idem Camer.
ſupra dixit paulo ante in fol. 68. col. 4. litera
V. tanta eſt authoritas Andr. ꝙ de Pittagora
ipſe dixit. Et ſic credo, quòd Camerar. non
vidiſſet Andr. Tamen in principali q. tenet,
ꝙ ſolus Baro in feudo plano, vterq; in qua-
ternato, aut mixto, fol. 72. & in feudus pla-
nis non ſolitis concedi vtriuſque etiam re-
quiratur, ſentiendo hanc tutiorem opi. meã,
vt patet. fol. 73. col. 2. litera R.

Nolo tamen omittere, quòd in illis caſi-
bus, in quibus concludit Andr. requiri aſſen-
200 ſum vtriuſque, fuit dubitatum. Verum † Rex
poſſet pro vtroq; aſſentire ex certa ſcientia?
Nouiſſ. de ſuffeud. in 2. lib. fol. 129. dicunt,
quòd ſit, allegant Parid. de reinteg. fol. 255.
quod ex mẽte Affl. hic nu. 35. procedere poſ-
ſet, quando Baro non haberet iuſtam cauſam
denegandi: forte quia ſuffeudare vellet ini-
mico aut inobſequioſo Baronis, aut in poten
tiorem, vt ſupra diximus. Camer. autem fol.
73. col. 2. litera G. dicit, falſum dicere illos,
dicentes in feudo plano poſſe Regem aſſen-
201 tire; nam † Rex non poteſt tollere ius Baro-
num, vt And. in c. 1. §. ille tamẽ. de cont. apud
Par. in addi. col. 2. ſed Affl. in d. nu. 35. & No-
uiſſimi in d. fol. 129. loquuntur in feudo mix-
to & non plano.

Sed ego dico, quòd ſi eſſemus in feudo pla
no, adhuc ex iuſta cauſa Rex poſſet pro Ba-
rone aſſentire: nam Baro ſine iuſta cauſa nõ
poteſt denegare ſuum aſſenſum: nam non eſt
ſimplex gratia, aſſenſus Regis eſt gratia, vt
Antonius de But. c. bone. de poſtulat. prælat.
& Baro faceret iniuriam nõ præſtando illũ.
Vnde Rex poſſet aſſentire ſtante iniuſta cau-
ſa denegationis, vt Paris in tract. reintegrat.
fol. 144. quia non tantùm Rex iure commu-
nitatis, quam habet in feudo mixto, quàm ſu-
perioritatis, quam habet, prouidere poſſet
aſſentiendo, Barone ſine cauſa non aſſentien-
te: ſine iuſta cauſa Rex non poſſet pro vtroq;
aſſentire. ita dixit Paris in prædicto tract. fol.
202 142. nu. 10 & † potius valet actus feudalis
immediati ſolius, quàm ſolius mediati, vt
Paris in prædicto loco fol. 147. col. 2. in facto
203 non vidi tempore meo, ſed † filiusfam. nõ po
teſt agere ſine conſenſu patris. l. non ſolum.
§. neceſſitatem. C. de bon. quæ libr. ſi pater
non vult præſtare ſine iuſta cauſa, fuit deci-
ſum, quòd compellatur. ita glo. in d. §. neceſ-
ſitatem. Specu. in titul. de actore. §. expedito.
in ſecunda parte. nu. 30. Alex. in conſi. 59.
col. 2. verſi. reſpond. vol. 2. etiam ſi pater erat
abſens habeatur pro præſtito. Iacobi. in l. ſi
longius. §. filiusfamil. num. 8. ff. de iudic. &
ego vidi fieri pcepta aliàs captis pignorib.

Ex glo. in verſic. confirmentur prima con
204 cluſio, quòd † accedente conſenſu actui, qui
erat nullus, validatur in præiudicium con-
ſentientis tantùm, vt glo. in ſecunda concluſ.
in præiudicium autem illius, qui medio tem
pore ius quæſiuit, non confirmatur, ita Bar.
in l. alienares. ff. de pign. qui allegat tex. in l.
potior. §. 1. ff. qui pot. in pigno. l. patrem. §. ſi
fundum. ff. quemadmodum. ſerui. amitt. Bar.
in l. bonorum. col 2. ff rẽ rat. hab. in l. ſi inde-
205 bitum. §. 1. eo. tit. Vnde ſi † quis obligat feu-
dum ſaluo aſſenſu, ſed non expediuit memo-
riale, & poſtea obligat alteri, & ſecundo lo-
co contrahens expediuit aſſenſum, quis præ-
fertur? Afflict. hic nu. 51. dicit, quòd præfer-
tur, qui primo loco contraxit ſub conditio-
ne aſſenſus, quo ſuperueniente purificatur

condi-

conditio, & retrahitur actus d. l. qui prior. l.
qui balneum. ff. qui potior. in pigno. Secundò
206 Afflict. allegat. l. 1. ff. qui pot. in pign. vbi † in-
ſpicitur dies contractus. Tertiò ego allego
And. in c. 1. de natur. ſucc. feu col. 9 verſ. vide
207 tur dicendum, vbi dicit, quòd † actus condi-
tionalis exiſtente poſtea conditione purifi-
catur à die actus geſti, allegat d. l. qui potior.
& hanc opi. tenuit Capic. in deci. 182. nu. 16.
Contrarium tenuit Affl. in deciſ. 286. vbi præ-
fert ille, qui primo loco expediuit aſſenſum:
nam nō trahitur in præiudicium tertij. l. nec
auus. de emancip. libero. allegat And. in d. c.
Imperialem. in princ. col. penul. & hanc opin.
tenet Afflict. ibi nu. 39. Loffre. ibi col. 7. vbi
allegat Andr. in d. §. donare. col. 4. quem al-
legauit prius Afflict. in deciſ. 385. Secundò
208 Loffr. allegat Bart. in d. l. ſi aliena res, vbi † ra-
tificatio & confirmatio nunquam retrotra-
hitur in præiuditium tertij. Et ita fuiſſe deci-
ſum, dicunt Noviſſ. de ſuſſeu. in 2. lib. q. 30.
pro qua opi. Afflict. hic nu. 53. allegat glo. in
c. per tuas. de condi. appo. Bart. in d. l. inde-
bitum. §. 1. & nu. 79. allegat Bal. in l. obſerua
re. §. poſthæc. ff. de offic. procon. Bar. poſt glo.
in l. inſtar. C. de iure fiſ. lib. 10. Secundò cum
in primo contractu non conſtitutum ſit ali-
quod ius reale cum aſſenſu, quãdo in ſecundo
eſt factu expeditur aſſenſus cū ius reale, me-
rito ſi præfertur, & hanc opi. tenet Socy. Iun.
in conſi. 77. nu. 115. vol. 1. & iſta opi. eſt veriſ-
ſima, & iudicata tam in S. R. C. quàm in Re-
gia Camera in cauſis graduationum Moner-
bini Comitis Aliſarum, Martini Sicura del-
lo ſiexto.
209 Ex his † etiam dubitari poſſet, quis præfe-
rendus eſſet in feudis, qui habuit traditionē
an ille, q expediuit primò aſſenſum? Si loqui-
mur in Domino concedente feudum, præfer-
tur ille, qui primò habui traditionem, iux. l.
quoties. C. de rei vindi. & ibi not. Iaſ. ſi autē
eſſemus in priuato vendente, præfertur ille,
qui primo loco expediuit aſſenſum, per ſupra
dicta. Vide Andr. in c. ſi facta. col. 2. ſi de
feud. defun. militi. in c. 1. qui ſucce. tenea. in
1. colum. vſque in finem. in c. 1. col. 1. quid ſit
inueſtit. Afflict. in d. c. 1. qui ſucc. tenea. col.
4. Alber. Bru. in cōſi. 96. nu. 3. deciſ. Delph. 81.
210 Tertia concluſio ex glo. quòd † aſſenſus po-
teſt præcedere & ſequi. ita And in d. c. Impe-
rialem. in princ. col. penul. quod intelligitur
in præiudicium conſentientis tantùm: nam
ſemper debet præcedere in præiudicium ter-
tij. auth. licentia. C. de Epiſcopis & cleri. Bar.
in l. ſi plures. ff. de aqua plu. arcen. Aret. in l.
ſi quis mihi bona. §. iuſſum. ff. de acqui. hære.
vbi Iaſ. Iacobi. in tract. feud. in verſi. & cum
pacto. colum. 3. in qua materia vide Bald. in
c. ſi. quis miles. de feud. ſine culpa non amit.
vbi multa. Aymo in conſil. 121. nu. 4. vol. 1.
Et iſta eſt communis & vera concluſio, quòd
poteſt præcedere & ſequi poſt actum, quan-
do præcedit, opus eſt dicere, ſuper actu cele-
brando, quando ſequitur, oportet, quòd di-
catur ſuper actu celebrato.

Fuit maxima q. poſt hanc lectionem me-
am in materia in Regia Camera inter Dūm
Octauium Carrafam & Regium Fiſcum. Et
licet eſſet prolata ſentētia pro Paul. de Caſt.
in §. irritum. tamen pulcram limitationem
dabat maximus ille aduocatus Fabius Mat-
cheſius, cui annuebat ſubtilis Præſidens Di-
dacus de Scobar.

Et ſic finem facio in hac prima parte text.
vide tamen Parid. de reinteg. fol. 146. col. 1.

Sum in ſecunda part. in verb. tranſactiones.

HOc dicit in ſumma. Tranſa-
ctiones, iuramēti, ſtipulatio-
nes pœnales ſuper feudis nul-
lius momenti ſunt. Ex quo
211 text. nota, q † tranſactio ſuper
feudis fieri non poteſt ſine aſſenſu. Ratio-
nem aſſignat glo. in verſi. conſtitutionem ſu-
pra, & hic in verbo ſuper eis, q poſſent fingi
lites & deueniri poſtea ad tranſactionem, &
ſequeretur alie natio ſine conſenſu Domini,
dum glo. allegat. l. cum hi. §. ſed ſi lis. ff. de
212 tranſact. cum † tranſactio non poteſt fieri,
niſi ſuper re dubia, aut ſuper timore litis. l. 1.
ff. de tranſact. l. 2. C. eod. & quamuis Affl. hic
in prin. & nu. 38. non dicat aliquid ſuper hac
ratione gloſſæ, nihilominus mihi non vide-
tur vera: nam attenta ratione fraudis & li-
tis fictionis, nec de iure communi poterat fie-
ri c. Imperialem. §. callidis. & in d. §. ſed res.
vbi ſemper fraus excipitur, etiam iure com-
muni, & hoc ſentit Andr. hic, & in c. 1. §. ſi va-
ſallus de feudo ſuo. col. fin. ſi de feud. defunct.
milit. vbi loquens in terminis iuris commu-
nis allegat eandem rationem: vnde alia ra-
tio requirenda, quàm illa de iure communi,
maxime quia illa eſt generalis ad ſtipulatio-
nes & iuramenta: quæ de iure communi nō
erant prohibita. Vnde ratio eſt: quia ex iſta
tranſactione, iuramento & ſtipulatione poſ-
ſet ſequi commutatio, meritò ſi non valet ſi-
213 ne aſſenſu † & non tantum prohiberi debet
commutatio, ſed id per quod perueniri poſ-
ſet ad commutationem. l. oratio. ff. de ſponſ.
Vel poteſt fundari ratio ex dictis And. in d.
§. ſi vaſallus. verſi. quid. de tranſactione, q
214 † cum tranſactio ſit actus voluntarius. l. 2.
ff. de tranſa. & dicitur placitum. l. ſi diuerſa
pars. de tranſactio. meritò ſi nullus actus
voluntarius poteſt fieri ſine aſſenſu: ſed,
215 vt reducamus rē ad practicam, vtrum † ſi lis
ſit ſimulata valeat tranſactio? Ang. in d. §. ſed
ſi lis. & in conſi. 215. colum. 2. verſi. quartò,
tenet q non Paulus de Caſtr. in d. §. ſed ſi lis.
etiam

Digitized by Google

etiam ſi eſſet enunciatum in inſtrumento eſ-
ſe litem, vel timorem litis, talis aſſertio non
ſufficit, Ange. in d. l. 2. ff. de tranſa. & exten-
dit etiam in compromiſſo in conſi. 66. viſis
compromiſſis. col. 2. verſi. licet in compro-
miſſo. & in conſi. 418 Alex. in l. ſi cauſa cogni
216 ta. in §. limita, col. fin. C. de tranſact. & † qui
ſe fundat in tranſactione debet probare litē,
vel timorem litis. Decius in conſi. 351. nu. 3.
Andr. requirit, ꝙ verè ſit lis. in cap. 1. verſi. ſi
inter partes. colum. 2. de lege Corra.
217 Secundò nota, ꝙ † licet de iure communi
poſſet fieri tranſactio in feudis bonæ fidei, vt
in §. 1. & ſi vaſallus de feudo ſuo. ſi de feu. def.
milit. in c. 1. de contro. inter maſc. tamen hoc
induxit nouum hæc conſtitutio: ſed de iure
communi etiam ſunt diuerſæ opiniones, quas
refert Iacob. in dict. tract. in verſic. & cum pa
cto. col. 2. vbi ponit tres concluſiones. Pri-
ma, ꝙ vaſallus conuentus poteſt tranſigere
& dare aliquid actori, & feudum retinere.
Secunda, ꝙ vaſallus actor poteſt dimittere
218 feudum poſſeſſori† nam non dicitur aliena-
re. l. ſi pro fundo. C. de tranſactio, Tertia, ꝙ
vaſallus reus poſſidens non poteſt dimitte-
re feudum actori ſine licentia Domini: Secū
dam concluſionem limitat idem Iacobi. quā
do iura actoris non eſſent liquida, imò illi-
quida, quæ concluſiones mihi non placent
etiam de iure communi: nam non poteſt di-
dimitti feudum nec poſſeſſori ſine aſſenſu, cū
219 † tex. in d. l. ſi pro fundo: non habeat locum
in prohibito alienare. Cort. Ion. in 4. part. q.
7. & Capi. in deciſ. 156. nu. 16. Bart. in l. nulli.
220 ff. de tranſact. vbi † prohibiti alienare non
poſſunt etiam tranſigendo dimittere rē poſ-
ſeſſori, multa Tiraquell. de retract. lig. §. 1.
glo. 14. num. 66, quod procedere poſſet, quan
do ius actoris eſſet illiquidiſſimum pro vexa
tione tantùm litium ac expenſarum eſſet fa-
cta. Quid ſi poſſidens feudum tranſigat cū
actore, & ſoluat pecuniam, valeat ſine aſſen-
ſu? Videtur dicendum ꝙ ſic: nam primò non
fit in diminutionem feudi. Secundò non fit
in commutationem, nec lites finguntur, er-
go nō procedit cōſtitutio. Nouiſſ. de ſuſleud.
in 2. lib. fol. 105 num. 8. tenent oppoſitum:
quia commutatio non tantùm prohibetur
circa poſſeſſionem, ſed circa dominium. Nā
ſi Titius verè eſt Dominus feudi, Seius tamē
poſſidet, ſi remittitur & relaxatur feudum
Seio, dicitur commutari perſona: quia Ti-
tius verè Dominus eſt, & hoc ſentit And. hic
221 in fine, dum dicit, ꝙ † ius reale remitti non
poteſt: q̄a dare eſt. l. quærebat ff. ad l. Falcid.
nam Seius non eſt Dominus ſed poſſeſſor de
facto, vt Andr. dicit in c. 1. §. ſimiliter poteſt
in ſecunda addit. de capitan. qui cur. vendi.
col. 2: verſi. quid ſi teneat, & hoc verum eſt.
Quid autem ſi illud, quod recipitur pro tran-
ſactione, ſit feudum, & an Dominus tenea-

tur ad aliquid, vide Andr. in d. §. ſi vaſallus
de feudo ſuo. colum. fina.
222 Nota tertiò, ꝙ † iuramentum eſt nullius
momenti, & eo non obſtante licitum eſt re-
uocare. Ratio aſſignatur per d. §. quia feu-
dum eſt de publico. §. optimum. in auth. de
exhib. reis. Andr. in c. 1. §. valuaſores. col. 1.
qui feud. dare poſſunt, & in d. c. Imperialem.
§. illud. colum. pen. verſic. & hoc de publicis.
223 Iuramentum † contra publicam vtilitatem
non tenet. Bart. in l. ſi quis pro eo. ff. de fide-
iuſſ. in 8. prohib. Fely. in c. eccleſia ſanctæ Ma
riæ. col. 21. de conſtit. in c. 2. de ſponſal. col.
11. Iaſ. in l. fina. ff. qui ſatiſda. cog. Abb. in ſua
diſputatione ſtante ſtatuto. col. 16. verſic.
octauus caſus. Affl. hic num. 41. glo. 1. in cō-
ſtitutione vt de ſucceſſionibus. & ibi Andr.
224 feudum † non eſt illius iuris publici, cuius
ſunt res ſacræ & religioſæ, vt Affl. in deciſ.
39. in prin. Paris de reintegrat. fol. 147. ſed
dicitur de publico, id eſt, de regalibus, quæ
ſunt ſtatuta pro alimonia Regnum, & digni-
tate, Inde Prælati de iure communi: quando
dant in feudum, quæ habuerunt à Regibus,
dant de publico, quando verò dant de ſuo,
quando conſuetum eſt illa dare, dicuntur nō
dare de publico. Andr. in proœ feud. q. 4. col.
2. verſi. item iure Romano, & in d. §. Valua-
ſores. in fine, & ideo non obſtat exceptio per
225 iurij: ſed † iure communi feudum erat etiam
de publico, & tamen iuramentum valebat &
tenebat.
226 Quartò nota, ꝙ † neque ſtipulationes pœ-
nales in feudo ſine aſſenſu valent. Affl. hic
nullam aſſignat rationem, ſed conſiderari po
teſt, cum omnes contractus ſunt prohibiti ex
legis virtute, appoſitio pœnæ videtur adie-
cta in fraudem, vt metu pœnæ non reuoca-
ret. Ratio rationis eſt, cum contractus ſit
227 de ſe illicitus † non debet alia via circumſcri
bi lex vetans, l. ſcire oportet. in prin. ff. de
228 tutor. & curat. & † quidquid ſequitur ex. l.
vetante directè aut indirectè contra legem
ſeruandū non eſt l. non dubium. C. de legibus.
Andr. in cap. 1. colum. 2. qualiter vaſal. de-
229 bet iur. fidel. Secundo ratio, cum † contra-
ctus principalis non teneat, neque acceſſo-
rium, & ſic appoſitio pœnæ. l. ex pupillari ff.
de vulgar. & pupilla. c. inter dilectos. de fide
inſtrumentorum. Tertia ratio: nam pœnæ
appoſitio eſt appoſita pro colore, vt obſerue
tur principalis promiſſio, vt dicitur de Vel-
leiano. l. quamuis. §. abeſſe. ff. ad Velleianū.
& ita Andr. in dicto capitulo primo, verſicul.
commercium. vbi concludit, quòd ad inte-
reſſe non tenetur, dum eiſdem rationibus
in vtroque dicit. Sed in intereſſe pecuniæ vē-
ditor tenetur in caſu quo pretium non amit-
titur, vt ſupradictum eſt, quādo nō mala fide
230 ſed bona fide facta eſt venditio. Et † ita de-
cretum fuit in Sacro Conſilio referente D.
Ioan.

Ioan. Andreá de Curte, in anno 1569. in cauſa Franciſciantonij Maramonte Baronis Monteruini, qui illud feudum recuperauit ab illis de Rondachio, alienatum à patre ſine aſſenſu: nam fuit condemnatus ad reſtituendum ducatos quingentos vnà cum intereſſe, & illi de Rondachio ad feudum vnà cum fructibus, dum iſta exemplarentur addidi. Actorum magiſter.

Sum in tertia parte, in verb. eiſdem.

VLTRA nullitatem actuum, quam noſtra conſtitutio induxit ſuper feudis & rebus feudalibus commutandis aut minuendis inualidando ſtipulationes pœnales, tran-
231 ſactiones & iuramenta † permittit ipſis contrahentibus & alienantibus iure proprio reuocare, hoc eſt ius nouum inductum, cum iure communi, qui alienabat, amittebat feudum; vt And. hic, & in cap. 1. de vaſ. qui contra conſtitut. Lota. iſta eſt materia huius noſtræ conſtitutionis, vltra dicta per domi. Marinum in 2. lib. dicemus aliqua.

Prima declaratio eſt, vt liceat reuocare,
232 quando voluntariè alienat: quando verò tubita ſub haſta virtute ſententiæ vendidit, nõ datur reuocatio, imò Rex aſſentit non obſtãte reuocatione. Et cum iſta quæſt. eſſet in facto in anno 1554. ego pro illis de Bonſis ita allegabam. Iſta conſtitutio omiſit de neceſſaria alienatione, ergo videtur omiſſam. l. quidquid aſtringendæ. ff. de verb. oblig. alie-
233 natio † neceſſaria differt à volũtaria. l. diuus. ff. de petit. here. l. peto. §. prædium. ff. de leg. 2. And. allegat ad hoc in d. c. Imperialem. in princ. col. 8. & in c. 1. §. quid ergo. de inu. eſt. de re alie. facta. & in cõſtitutione ſiquis poſt litem. & in c. 1. §. inuadere. de ſtatu. contr. liber. eccleſ. Paris de reintegrat. fol. 140. col. 4. Ripa in d. §. diu. l. filius fam. nu. 24. ff. de leg. 1. Ferdi. Loaz. ibi. nu. 216. Tiraq. in tit. 1. §. 1. glo. 7. nu. 49. & glo. 14. nu. 11. & facta diſcuſſione fuit in dicta cauſa prouiſum, q exequatur, & reperto emptore præuio Regio aſſenſo liberetur; & cum eſſet reclamatum ad Sacrum Collaterale Cõſilium, fuit facta perquiſitio omnium proceſſuum à Tempore Regis Ferdinandi Primi, & ita iudicauerat ſacrum Conſilium, vt Bozauotra actuarius fidem fecit, & idem referunt Nouiſſ. in d. 2. lib. fol. 111. & ego in dicta cauſa in Collaterali allegabam And. in c. 1. de cõtr. inter maſcu. & alium. col. 1. vbi dicit. Lex prohibet voluntariam non neceſſariam, & in d. §. ſi vaſal-
234 lus de feudo ſuo. colum. 2. iudex † transfert feudum ſicut contrahens. in c. 1. verſi. Domini. de ſtatu. contra liber. eccleſ. & ſic etiam fuit confirmata, vt in proceſſu prædicto. fol. 419. & in alia cauſa Bonſi cum Mintrua Sceuriana in eod. ꝓceſſu. fol. 114. & poſt in cauſa Franciſci Pitti cum Illuſt. Duce Adriæ, io anno 1560. *Actorum magiſter Ioan. Portius*, & ēt fuit hoc obſeruatũ ſemper, vt in proceſſu eorũdē de Bonſis in Regia Camera penes N. Simonē Galteriũ, & ſic primò limitat tex. nr.

235 Secundò limitatur in dote, in † qua nõ fit reuocatio: nã ſiquis obligat feudũ pro dote, reuocare non poteſt, ſed hæres tenetũ conſentire. l. ſi ego. §. 1. ff. de iure dot. vbi ſi aliquid eſt traditum, vt ſecutis nuptiis ſit in dotem, & interim moritur, hæres eius tenetur conſentire, vt ſit in dotem dotium fauore, ne indotata remaneat. Ita Affl. in deciſ. 112. referens Antonium de Alex. & Bartho. de Capua. idem Afflict. hic nu. 28. & in d. c. Imperialē. in 29. q. Capic. ibi col. 184. Loff. in cõſil. 1. n. 79. & in cõſi. 31. Nouiſſ. de ſucc. in 9. limit. fol. 111. vide Bal. in c. 1. q. ſucc. tene. lo. 2. in fi.

Quæ limitatio non procedit in hærede ex pacto feudi: quia nõ tenetũ, & reuocare poteſt. ita Anto. de Alex. in addit. ad d. §. 1. Affl. in
236 deciſ. 385. Pro quo facit: nam † hæres in his quæ ſibi competunt ex lege & non titulo hæreditario, non tenetur, vt optimè Aymo in conſi. vlt. vol. primo. Nouiſſ. in dicta 9. limit. fol. 110.

237 Secundò nõ procedit in fiſco † qui non eſt hæres delinquentis, ſed ſucceſſor. l. ſi conſtãte. §. fi. ff. ſol. mat. Paul. de Caſt. in l. liberti. C. de liber. & eorum filiis, Affl. in d. deciſ. Loff. in d. conſi. 1. nu. 17. cũ fiſcus occupat feudalia ex inobſeruantia pacti. And. in c. 1. §. porrò, col. 6. verſi. in donatione. quæ ſit prima cã bene. amit. in c. 1. §. quid ergo. col. 2. de inueſtit. de re ale. fact.

Tertiò limitatur iſta limitatio in eodem conſtituente in dotem: nam reuocare poteſt. ita Capic. in dicto capi. Imperialem. col. 185. allegat text. in l. 3. §. ſi tibi. ff. de condict. ob cauſ. vbi ſi dedi decem, vt Stichum manumittas, ſi non manumittis, & me pœniteat, poſſum condicere decem. Sic in propoſito, dedi rem, vt ſecutis nuptiis ſit in dotem, pendẽte tempore nuptiarũ reuocare poſſum. Loff. in d. conſi. 31. nu. 11. tenet oppoſitum, quòd nec hæres, nec principalis reuocare poteſt, & reſpondet ad tex. in d. §. ſed ſi tibi. quòd procedit de iure communi, ſecus de iure ſpeciali fauore dotis. Opin. Capicij tenet Paul. de Caſt. in l. ſi pecuniam. ff. de dona. ob cau. nu. 11. alleg. glo. in d. §. 1. Bart. in l. 2. §. pecuniam. ff. de donat.

Pro qua op. ponderat tex. in d. §. 1. vbi hæres tenetur obſeruare, quod defunctus fecit: ergo ſi reuocaſſet defunctus: quia non dicitũ feciſſe cum effectu reuocando: non teneretũ hæres obſeruare: q̃ opi. ēt tenet Roman. in d. l. ſi pecuniam. ſed opi. Loffre. tenet Bar. ibid. Bald. in l. ſicut. col. fi. C. de actio. & oblig. ꝓp generalitatem d. §. 1. ne mulier indotata remaneat.

maneat. Alexan, in l. qui Romæ, §. Flauius,
col.8.ver. vltimus caſus.ff.de verb.oblig. cũ
ratio generalis.d.§.1. ampliet dictum etiam
in prĩcipali.l.cũ pr.§.dulciſſimis.ff.de leg. 2.
Quid dicendum? Ego teneo opi. Capicij,
vt principalis reuocare poſſit,q̃ tenuit Iaſ.in
l.3.§.ſi pecuniam.ff.de condi.ob can.col.2.Ri
pa in rub. ff.ſolu.matr.col. fin. Pro qua opin.
induco d.§.1.dupliciter. Primò ibi *neceſſita-*
238 *tem imponi hæredi conſentire*, ergo † principa-
li non imponitur neceſſitas conſentiendi.l.cũ
prætor.ff.de iudi. Secundò,& fortius,ſi defun
ctus non potuiſſet de iure & ſtricto reuocare,
hæres teneret̃ ſtricto iure conſentire,cum te
neatur approbare factum defuncti d.l.cum à
matre. ſæpius alleg. & tamen ibi hæres non
conſentit de iure, ſed potius ex benignitate
dotis fauore & ſic probatur opi. Capic. pro
declaratione illus tex. non eſt cõceſſa ibi pœ
nitentia fauore dotis, licèt ſit cõtractus in-
nominatus,non eſt de illis quatuor correſpe
ctiuis,in quib. licita eſt pœnitentia.l.naſalis.
§.1.ff.præſcri.verbis. Et ſic ibi non datur pœ
nitentia.glo in l.ſi enim fundum.ff.de pactis,
ſed ſpeciale ibi fauore dotis,vt hæres conſen
tiat, licèt defunctos compelli non potuiſſet,
Hoc in ciuitate Neapol. non haberet locũ,in
qua eſt capitulũ Regis Catholici nu. 20. fol.
87 q̃ præſumitur interpoſitus aſſenſus ſuper
dotibus,dummodo dotes eſſent verè datæ &
non confeſſatæ,qđ ampliatũ eſt ad inſtrumẽ
tũ mutui, dependens à dotibus, vt ſeq. capi
tulum Regis Catholici 8. fol.83.ſuæ Maieſta
tis Cæſar,decimumquartum fol.143.& aliud
ſuæ Maieſtatis,in quo extenditur ad antefa
239 tum,ſeptimum ſol.173.vtrum † autem capi
tulum Neapolit.iuuet capitulis matrimonia
libus non ſtipulato inſtrumẽto,vide in 2.vol.
allegat.D.de Minadois fol. 71.& vtrũ iuuet
in ſubſidium non extantib. aliis bonis burgẽ
ſaticis,ſup quib.potuiſſet ſatisfieri de dotib.
vide Nouiſſ.de ſuffeu.in 2.lib.q.13. fol. 243.
Camer.in d.c.Imperialẽ.col.fi. Sed in cã Ma
gnifici Franciſciantonij Balaſij cũ eius ami
240 ta fuit deciſum † nõ poſſe exequi ſup feudo,
ſtãtib. bonis burgenſaticis.die 21.Apr.1564.
ſed vltimo loco in cã Magnifici Ioan.de Vi
cariis de Salerno cũ eius cognata fuit iudi
catũ contrarium,& fuit præſtita aſſiſtentia in
ſolidum,die 4.Martij 1568.in Sacro Cõſilio,
actorum magiſter primæ ſententiæ fuit Mã
chuſius,in ſecunda fuit Tramõtanus. Et verũ
capitulum prædictum Neapolit. iuuet filijs
nralibus tñ,fuit prouiſum q̃ ſic in cã Laure
de Aquanina cum Ferdinando Figueroa in
Regia Camera ſummariè, Actuarius Io. de
Florio. Et iterũ corã D. Aguirre Cõſiliario
de anno 1559.inter Illuſt. Catherinã de Me-
dicis & Illuſt. Ducẽ Populi ſuper antefato:
& vtrum ſi non ſunt in inſtrumento obligata
bona feudalia,vide Camerar.in d.c.Imperia
lem.fol.55.col.2. qui tenet quòd non,& iterũ
pẽdet in facto,multa ſcribũt moder.de ſuffeu.
ad quos remitto in 2.lib.q.12.fol.138.t 3.fo.
142. in 14.differentia fol. 240.
241 Dubitatum eſt, vtrum † priuilegium d.l.ſi
ego.§.1.extendatur ad hæredes mulieris, vt
mariti hæres conſentire habeat. Loffre. in d.
cõſ.31.nu.3.dicit q̃ ſic, cum priuilegium da-
tur doti, vnde apud quemcunq; tranſit dos,
tranſit priuilegium.Bar. in l.1.col.2.ff.ſolut.
mat.ſed priuilegium in d.§.1,datur doti, ne
remaneat indotata,ergo &c. Secundò ponde
ratur ille tex.dum dicit *dotium fauore*,ſubdit
glo. vt infra eod.l. in ambiguis.& ſic glo. pa-
rificat priuileguũ d.l.in ambiguis priuilegio
d.§.1.ſed illud d.l.in ambiguis. militat in hæ
rede,ergo illud in d.§.1.Capic. in d.c.Impe-
rialem.col.186.tenet oppoſitum,& allegant
idem tenere D.Io.de Capua.Nouiſſ de ſuffe.
in 2.lib.fol.111.nu. 24. idem ſequuntur. Pro
qua opin.conſidero,q̃ in opi.Loff.eſſent duo
ſpecialia. Primùm, q̃ hæres mariti conſen-
tire teneatur: ſcdm, q̃ tranſeat ad hæredes
vxoris, contra.l.fin.C.de dot. promiſſ. Scdò
ibi eſt priuilegium potius perſonale mulie-
ris quàm dotis,dum dicit, *ne indotata rema-*
neat; cum verba ſint relata ad perſonam.l.
iuriſgentiũ.§.pactorum.ff.de pac.l.& eſt per
ſonale.ff.ſolu.mat.& ſic mot.Loff. retorque-
retur. Nec illud d.l. in ambiguis.obſtat: nam
in omnibus non eſt facta æquiparatio per mo
dum regulæ, nec eſſet bona æquiparatio de
priuilegio perſonali ad priuilegium reale.
Tertiò illud, quod dicitur, priuilegiũ datur
doti,ergo tranſit ad hæredes:nam priuilegiũ
l.vnic.C.de priuileg. dot.datur doti & tamen
non tranſit ad heredes. ita Socy.in l.1.nu.30.
in fi.ff.ſolut.matr. Et ita mihi videtur conclu
dendum. Poſt quam lectionem impreſſus eſt
Camerar.fol.91.col.2. qui aliqua dicit. ſed
242 † vtrum.d.§.1.procedat in antefato Capic.
col. 186 tenet quod non,& iſta eſt veritas:nã
non ſolet expediri aſſenſus poſt mortem pro
antefato: ſed quando caſus occurrit,vide al-
legat.domini de Minadois in 2. vol. fol. 76.
vbi alegat cõtra,non inſiſto in hoc tex.d.§.1.
243 Limita tertiò deciſ.huius tex.non † proce-
dere in feudo plano,in quo nõ datur reuoca-
tio,ſed ſeruatur ius commune:nam iſta con-
ſtitutio: procedit in feudis quaternatis tñ,
vt in glo.in verſ.licentia.& in verſ. arbitria.
& Affl.hic,nu.51:ſed And.in d.l.Imperialem.
§.ſcriba.& in c.1.de vaſ.qui cõtra cõſtit. Loc.
ſemper dicit, in Regno qui alienat,reuocat,
& tñ in omni feudo poteſt loqui, & in omni
alienante hic in gl.ſuper verbo Iuſtitiarius,
poſt n.86.dicit,q̃ gloſ.illa tenet,dari reuoca
tionem ẽt in feudo plano,dũmodo iſta feuda
ruſtica regulent̃ à conſuetudine feudali.Ego
autem vidi glo.illam, quæ nõ dicit,quòd iſta
conſtitutio habet locum in feudis nõ quater-
natis.

natis, & ideo reſideo cum vera opin. quòd
in feudis planis non datur reuocatio.

Sed quid in feudo mixto, vel quaternaro
ſecundum quid? Dic quòd licet reuocare:nã
ſupra concluſum eſt in illa quæſt. Cuius aſſen
ſus requirat̃ in alienatione talis feudi, quòd
vtriuſque, ergo cum requiratur aſſenſus Re-
gis, comprehenditur ſub hac conſtitutione.
244 Pro quo facit:nam† caſus mixtus denomina
tur à nobiliori.l. quæritur.ff.de ſtatu homin.
doctr.Bar.in l.Imperium.ff. de iuriſd.omniũ
iudic. quòd ideo vocatur mixtum imperiũ:
quia participat de mero & iuriſdictione, &
quia merum imperium eſt nobilius.Ideo ab
eo denominatur. Et ideo cum iſta conſtitu-
tio permittat reuocationem,eſt fauorabilis,
caſus mixtus cõprehẽdit̃ ſub iſta cõſtitutio-
ne,etſi cõitas, q̃ ſæpe habet Fiſcus cum pri-
uato faciat deteriorem conditionẽ priuati.
l.j.& ij.C.cõmu rerũ alien.l j.C. de vẽd.reb.
fiſc.li.x quare nolum⁹ dicere,ꝙ cõitas regis
faciat q̃d velle,vt reuocare poſſit iure,ꝓprio.
245 Quartò limita,in† vendente fructus feudi:
nã non requiritur aſſenſus;nec reuocare po-
teſt.l.ædibus.§ j.ff.de donat.l.codicillis.§.in
ſtituto.ff.de leg.2 & hoc nedum pro certo &
determinato tempore, ſed etiam in vita va-
ſalli, vt And. dicit hic in fi. & in c.Imperialẽ
in princi.col.j.& Paris de reintegrat.fol.140.
Tiraquel.de retract. lig.§.j.glo.7. nu. 50.
246 Quintò limita in† procuratore conſtituto
ad vendendum feudum, non reuocat virtute
conſtitutionis, ſed bene ex natura actus: nã
prohibitus alienare non prohibetur conſti-
tuere procuratorem ad alienandum.Bald.in
l.j.col.7.C.qui admi.Soc.in conſ. 131.vol.4.
247 Sextò limita in hærede † qui non reuocat
virtute huius conſtitutionis.Proqua Moder.
allegant.l.fi.C.de reuoc.donat. vbi quando
pater non reuocauit donationẽ inoffi ioſã,
hæres eius reuocare non poteſt. Secundo al-
legatur Bart.in d §. Flauius ff de verb. obli-
gat. quòd ſi quis donat fundum Titio,vt poſt
eius mortem ſit talis eccleſiæ, antequam fi-
niatur vita Titij, poteſt reuocare donationẽ
eccleſiæ,& tñ hæres eius reuocare nõ poteſt,
vt probat tex.in c.fin. de donatio.Tertiò cõ-
firmo per tex.in l.omnimodo.C.de inoffi te-
ſtam vbi ſi pater non nominauit in teſtamen
to filium ingratum,hæres eum ingratum de-
clarari facere non poteſt, quem tex. allegat
Andre.in cap j.§.porrò. col. 3. quæ ſit prima
cau.bene.amitt.quod ius competens Domi-
no de felonia vaſalli, non competit eius hæ-
redi,& tenet glo. in d.l.fin .in ver. inſtituere.
& ſentit Affl. in deciſ. 111. in fin. vbi ponde-
rat hanc conſtitutionem, dum dicit, eiſdem
contrahentibus,quaſi non aliis,& ſic hæredi.

Contrarium tenet Affl. hic nu. 44. primò
248 † quia hæres reuocat conceſſionem erroneã
defuncti.l.non idcirco.C.de iur.& facti igno.

Secundò, hæres & defunctus eſt vna & eadẽ
perſona, ergo vt poterat reuocare principa-
lis, ita eius hæres, q̃ opin. tenet ẽt Afflict. in
dec.278.& eſt cõis,& eam tenet̃ Cap. & Lof.
in d.c. Imperialem. prout referunt Nouiſſ.
de ſucceu. in ſecundo lib.fol. 180.nu. 26. Pro
qua ego allego And. in d. c. Imperialem. in
249 princ.in addit. vbi† hæres reuocat alienatio
nem,ſi non eſt expeditus aſſenſus in vita. idẽ
in d §.donare.col.4.vbi hæres reuocat factũ
defuncti illegitimum. Tertiò allego text.
in d.l.ſi ego §.j ff. de iure dot.vbi ſpeciale eſt
fauore dotis,vt hæres nõ reuocet,ergo aliàs
reuocare poſſet.Ita arguit Bal ĩ l.ſi à ſocero.
C.de iure do. Ale.in d.§ Flaui⁹ col.4.idẽ And.
in c.j.q. ſuc.ten.col.6.ver.ſed nunq. l Prælat⁹.

Et tenendo hanc opi.nõ obſtãt allegata in
contrariũ: nã in d.l.ſi. dñiũ erat tranſlatũ in
donatariũ.Ideo hæres non reuocat,ſecus qñ
actus non valet: vel ſcd̃ò ibi actus valebat,
ſed ope exceptionis ob ingratitudinẽ reuo-
cabat̃,hic nullo mõ valet Ita And in d § por
rò.col.3.Nec obſt.deciſ. Bar in d.§ Flauius.
nã ibi actus valet,reuocari nõ poteſt. Nõ ob.
l.omnimodo,nã ibi ſumus in odioſis,hic in fa
uorabilib. Alio mõ reſpõdet And.in d.§.por
rò.Dec.in l.hæredẽ ff. de reg. iur. ſciendũ ẽt
250 eſt,ꝙ† iſta reuocatio põt competere hæredi
vt hæredi, & hæredi vt nouo Dño. vt cõſide-
rat And.in d.c.Imperialem.in addit.& in d.§.
donare. & vtroq; caſu licita eſt reuocatio.
Scd̃ò intellige hæredẽ in feudalib. tñ licitũ
eſſe reuocare: Nec ob. vltimũ Affl.in d.deciſ.
111.dũ põderat conſtitutionẽ iſtã in verbis
eiſdẽ: nã hæres & defunctum eſt idem & vna
251 perſona. Et† verbũ eiſdem,deſignat perſonas
ſimiles.c.hiſdẽ.de accuſa. text.in c. 1. de vaſ.
decr.ætat.in verſi.eod. vbi Bal.alleg. capitu-
lum de multa. de præben. Et ſic remanet de-
fenſata iſta vera opi ꝙ hæres reuocat virtu-
te iſtius conſtitutionis. Et ita fuit deciſum
in illa cauſa Magnifici Franciſci Antonij
Maramonte,qui reuocauit alienationem fa-
ctam per patrem,de qua ſupra diximus.
252 Limitat̃ in filia fœmina:nã† licet non ſtan
tib. maſculis ſuccedat in feudo, tñ reuocare
non põt. Ita Antonius de Alexan. inter con-
ſilia Loffred.52.pulcro fundamento: Fœmi-
na de iure communi non admittebat̃ ad ſuc-
ceſſiones, nec ad reuocationem, conſtitu-
tio in aliquibus, habilitauit fœminam ad
ſucceſſionem, nihil dixit de reuocatione,
ergo omiſſum habetur pro omiſſo. Afflict.
in cap. 1. §. hoc quoque. column. penul. te-
net oppoſitum: cum fœmina ſit habilita-
ta ad ſucceſſionem, cenſetur habilitata
ad reuocationem. Secundò fœmina eſt
æquiparata maſculo, iſtam opin. tenuit Lof-
fred. in conſil. 1. numer. 77. Nec obſtat
mot. Antonij de Alexandr. quòd fœmina
eſt habilitata ad reuocandum, ex quo eſt ha

bilitata ad ſuccedendum, pro qua opi. ego cõ
ſidero, q̀ iſta noſtra conſtitutio eſt fauorabi-
lis, vt And. in d.c. 1. de vaſal. qui not. cõſt. Lot.
253 ergo † maſculinum comprehẽdit fœmininũ,
l. qui mulos. ff. de lega. tertiò. in l. 1. ff. de ver.
ſigni. Iaſ. multa in l. ſi id quod. ff. de iuriſ. om.
iudi. & in l. ſi familiæ. nu. 4. eod. ti. Secũdò re-
uocatio nõ datur ratione maſculinitatis, ſed
rõne contractus & alienationis, dum dicitur,
eiſdem alienantibus. Tertiò fœmina eſt ſub-
rogata in locum maſculi ipſo non extante,
254 ergo ſapit naturam ſui principalis, cum † cẽ-
ſeatur ſubrogata cum omnibus qualitatib.
ſuis. l. ſi rem & precium. ff. de petit. hæred. in
l. 1. §. hæc actio. ff. ſi quis teſta. liber. allegat
Andre. in c. 1. de contro. inueſt. in prima col.
l. eum qui iniuriarum. ff. de quis cautio. pro
qua vide Capicium in deciſ. 10. nu. 16. & al-
legationes D. de Minadois in 3. vol. fol. 56.
Vltimò limitatur deciſio huius tex. proce
dere in venditore, non autem in emptore:
255 nam † emptore reuocare non poteſt. And. in
d.c. hac edictali. ibi, *qui alienat, reuocat.* Se-
cundò ponderatur text. ibi *eiſdem contrahen-
tibus & alienantibus*, & ſemper à principio
loquitur de alienantibus. primò dum dicit,
feudis diminuendis. Secundò, dum prohibet
tranſactiones & arbitria.
Contrariam opi. tenent quidam Moder.
per iſtum tex. qui ſi voluiſſet comprehendere
venditorem tantùm, dixiſſet de alienantib.
ſed quia voluit comprehendere vtrumque, di
xit etiam de contrahentibus. Secundò, ven-
256 ditor † & emptor ſunt correlatiua, quidquid
ſtatuitur in vno eſt ſtatutum in alio l. 2. C. de
indi. vidui. vbi glo. Nouiſſ. de ſuſſeu. in 2. lib.
fol. 95. tenent primam opi. Pro qua ego põ-
dero iſtum text. primò dum dicit *contrahen-
tibus & alienantibus eiſdem concedimus facul-
tatem reuocandi.* eiſdem, ideſt, illis qui ſupra
nominati fuerunt, hoc importat pronomen
eiſdem, vt in c. hiſdem. vbi Abb. & Aret. de
actu. ſ. glo. in l. ſi fugitiui. C. de ſer. fugi. ſed ſu-
pra ſemper erat loquutus text. de alienan-
tibus & non de acquirentibus, ergo.
Secundò dum tex. dicit *eiſdem contrahen-
tibus & alienantibus*, requiritur concurſus
omnium copulatorum. l. ſi quis ducenta. §.
vtrum. ff. de rebus dub. ergo nõ ſufficit, quòd
ſit contrahens, niſi etiam ſit alienans.
Tertiò, quid vult reuocare emptor, qui an
te aſſenſum nullum ius habet reale. Andr. in
c. 1. §. hoc quoque. in fine, de ſucceſſ. feud. cum
priuatio præſupponat habitum.
Quartò allego plures auctoritates An-
dreæ in d.c. Imperialem. in princ. col. fin. in
verſi. Imperator. & in §. ſcriba. in §. illud.
col. 2. in fi. in cap. 1. de vaſ. qui cont. conſtit.
Lo. & in c. 1. de feud. guar. col. 3. vbi ſemper
dicit, qui alienat, reuocat. Iſta conſtitutio eſt
in beneficium venditoris & non emptoris.

Nec obſtant adducta in contrarium: nam
ideò nominauit contrahentes, vt comprehẽ-
deret tranſigentes, ſtipulantes, & compro-
mittentes, quibus omnibus datur reuocatio.
Nec obſtat regula correlatiuorum: quia non
procedit vbi non eſt eadem ratio, vt cumu-
lat Decius in l. ſicut bonis. C. de in ius voc.
& propterea remaneo in hac veriſſima opi.
q̀ emptor reuocare non poteſt. Veruntamẽ
Gumia Siculus, bonus doctor, impreſſus poſt
hanc lectionem meam, quæ fuit die 30. Octo
bris 1558. quem ego vidi in exemplarione
in reper. c. ſi aliquem. in verſi. mortis. nu. 39.
tenet oppoſitum. Et dum ponderat tex. ibi,
eiſdem contrahentibus, ſi ſub illis verbis com
prehenderetur emptor & venditor: quia pa-
ctum eſt duorum actus. ſic & contractus, non
eſſet neceſſarium ſubdere aliud verbum alie
nantibus: cum nullum verbum etiam mi-
nimum debet eſſe ſine virtute aliquid ope-
randi: & dum poſtea videtur, q̀ voluerit re-
ſtringere text. ad actum dominij tranſlatiuũ
tantùm, non bene dicit. Cum etiam pignora
tio eſt ſublata per hanc conſtitutionem.
Secundò, contra eundem Moder. Gumi-
am allego doctri. Andr. in d.c. 1. de vaſ. qui
cont. conſtit. Lort. dum diſcurrit illam q.
257 quis † præferatur in reuocando, directus
Dñs, an vtilis? Dicit, q̀ vtilis præferẽ in re-
uocando. l. in cauſæ. ff. procura. §. fi. quem &
alleg. in d. §. ſi quis per 30. col. ij. & ſic And.
vult. q̀ vtilis Dñs reuocet, ſed emptor nullũ
habet dominium, ergo reuocare non poteſt,
quã q. audiui poſtea fuiſſe deciſam in cauſa
Illuſt. D. Cæſaris à Gonzaga cũ Magnifico
Io. Vincentio Carrafa ſuper emptione terræ
Marigliani in anno 1571. & fuerũt vota Do
minorum paria D. Vilianoua D. de Bottis ad
diti pronunciari fecerunt ſentẽtiam in fauo-
rem illuſt. D. Cæſaris. Magiſter actorum.
Vno caſu mihi dixit D. Felix de Rubeis,
doctus Conſiliarius poſſe emptorẽ reuocare
qñ venditor promiſiſſet expediri facere Re-
gium aſſenſum infra certum tẽpus, infra qđ
alias hypothecas contraxiſſet: nã tunc em-
ptor reuocare poſſet. Sed mihi cogitandum
videtur, niſi emptor reuocaſſet potius ob in-
obſeruantiam promiſſi aſſenſus expediri, vir
tute. l. ſi quis maior. C. de tranſact. quam vir-
tute huius conſtitutionis, maximè quia ſi ex
peditum fuiſſet memoriale per verbum fiat,
priuilegium aſſenſus potuiſſet expediri in-
fra octo menſes, nunc infra biennium.
Neceſſarium tamen eſt ſcire. Vtrum,
258 † ſit præfixum aliquod tempus alienanti ad
reuocandum. And. in d.c. 1. de vaſal. qui cõt.
cõſtit. Lot. in verſ. & poſt refutationẽ dicit,
hoc eſſe in arbitrio iudicis ex qualitate nego
cij, & allegat. l. 1. ff. de iure deli. vbi qñ lex nõ
præfigit terminũ, infra qđ aliqđ expediendũ
259 eſt † iudex ſupplet. l. diffamari. C. de inge. &
manu.

Digitized by Google

manu. Quidam Moder.dicunt,dari annum,
vt Andr.in c.1.colum. 3.de feu.guar.in verſi.
ſimile de anno.Secundò,allegant And.in c.1.
160 §.ſi Titius.ſi de feu. defun.mil.in fin.vbi†da
tur.annus agnato ad reuocandum alienatio-
nem factam per agnatum in feudo ex pactu:
idem Andre.in d.§.donare.in fi.verſi. vbi do
mino nō offerenti precium infra annum præ
ſcribitur, idem tenuit Paris de reintegratio-
ne fol.44.conl.ij. Alb.Bru.in conſil. 67.nu. 8.
vbi alleg.in apoſt.Bart.in l.1.§.permittitur.
ff.de aqua quot. pro qua opi.potuiſſet allega
ri tex. in c.1.§.portò. qualiter olim feu.alie.
pot. Vbi ſi Dominus ſciuit alienationem fa-
ctam per vaſallū,reuocare poteſt infra annū.
Quid dicendum? Prima opi. verior eſt in
hoc caſu. Nec obſtat dictum Andr.in c.1.de
feud.guar.nam non loquitur in reuocatione,
quæ fit virtute huius cōſtitutiones,vt Nouiſ.
de ſuffeud.in 2.lib.fol.107.nu. 18.nam infra
annum reuocat dans in feudum,poſt annum
Fiſcus,ſic Dominus ſupmus,vt ibi dicit. Nec
obſtat dictum And. in d.§.ſi Titius. quia lo-
quitur in reuocatione facta ab agnato,& nō
in reuocatione,quæ fit virtute huius conſti-
tutionis. Et ſic procedunt alia contraria,quæ
non loquuntur in hac reuocatione. Vnde re
manet concluſio,ꝙ ſtatur iudicis arbitrio.
Et vt rem ad practicam deducamus,ſciē-
161 dum eſt neceſſariò†quòd tempus datur iſtis
Vniuerſitatibus ad ſe redimendum, quando
venduntur, iuxta reſolut. Io. Fabri in §. nec
Dominus. inſtit. de noxal. de quibus videas
nouiſſimas additiones ad conſuet. Neap. in
proœ. omnes aduocati Neapolitani dicunt,
annum dari per ſupradicta & ea quæ cumu-
lat Tiraquell.de retract.lig.§.23.in prin.
Ego autem conſiderabam,quòd antequā
conſentiant recipiendo & acceptando Domi
num,iuxta not. per And.in d.c. Imperialem.
§. nec Dominus feudi. col. 2. ſtetur arbitrio
iudicis taxando tempus. Et ita dum eſſet q.
inter Vniuerſitatem Aſtagolæ cum Magnifi
ca Lucretia de Bucchis in anno 1552. vidi
determinari. Nam dominus Regens Alber-
tinus ordine Illuſtriſſimi Proregis ſtatuit mē
ſem ſindico Afragolæ ad emendum iuriſdi-
ctionem criminalem, quo elapſo fuit facta
venditio dictæ Magnificæ Lucretiæ de Buc-
chis. Et cum de anno 1560.eadem Vniuerſi-
tas prætenderet prælationem,fuit excluſa,vt
in allegatione noſtra 27.nu.21. Et cum aliàs
eſſet ſimilis quæſtio inter Illuſtr. Ducem Nu
ceriæ & Vniuerſitatē Maidæ,fuit taxatus à
Regente Villano terminus vnius mēſis,& eo
elapſo alterius mēſis. Et qa Vniuerſitas nō
potuit reperire pecuniā,arte Magnifici Ioan
nis Baptiſtæ Franchi aduocati fortunati &
eruditi in agibilib. expeditis literis monito
riis per Curiam Archiepiſcopalem cōtra im
pedientes tractatum cum mercatoribus pro
inuenienda pecunia, facto verbo in præſen-
tia Illuſt. Ducis de Alcala me aduocato,dicta
Vniuerſitas fuit excluſa. Sed dictus Illuſtr.
Dux Nuceriæ noluit dare palmarium dicto
aduocato, cum non iuribus cauſam egiſſet.
Et iterum in anno 1571. in cauſa Vniuerſi-
tatis Paulæ cum Illuſt. Marchione Fuſcaldi,
cui fuerat taxatū tempus vnius menſis, quo
elapſo cum me aduocato purgaſſet moram,
in promptu pecuniam adducēdo,& ego pul-
cherrimas allegaſſem deciſiones coram Il-
luſtriſſimo Cardinale Granuelano Domino
meo, non potui obtinere: quia in iſtis nulla
datur purgatio moræ. Et ſic in terminis ha-
betis tres deciſiones. Prima, vt tempus ad
retrahendum ſtatuatur arbitrio Collatera-
lis Conſilij. Secunda,ꝙ ſolet dari ſecunda di
latio duorum menſium in cauſa Maide ob di
ſtantiam locorum,quod nō fuit in cauſa Afra
golæ. Tertia,quòd poſt elapſum tempus non
potuit mora purgari,ſed totum eſt gratia Re
gis,aut Proregis,qui poteſt admittere vel nō
admittere demanium Vniuerſitatum,prout
poteſt aſſentire, ſi vult,alienationibus feudo-
rum, aut non,ſi non vult. Et ideo ego vidi ali
quas Vniuerſitates dubitantes de fauore Il-
luſtriſſimorum Proregum miſiſſe memoriale
ſuæ Maieſtati,& ab ea impetraſſe voluntatē.
Non nomino. ne veritas odium pariat.
162. Sed † quid ſi tempus ad reuocandum ela-
pſum ſit, & alienans non reuocat vtrum re-
uocat directus Dñs. Et And.in d.verſ.& poſt
refutationem,dicit,poſſe directum Dominū
& alienantem, inſpiciatur autem quis pri-
mò ad ſententiam properauit.l.is à quo ff.de
rei vindi. Secundò, iſta conſtitutio eſt in fa-
uorem alienantis,ergo ampliari debet. Ter-
163 tiò, quando †agunt Dñs directus & Dñs
vtilis, ſemper vtilis præfertur directo in l. in
cāæ.§.fi.ff.de ꝓcur. multa alia allegat And.
in.c.1.de contr.inter domin.emptor.colum.
1.in c.ſi cauſa. colum. 1. titul. ſequen. in c.1.
verſic.rei.de inueſt. de re alie.fact.
Sed contrariam opi. tenet And. quòd ille
præferatur,qui primò litem eſt conteſtatus.
Pro hoc allegat.l.Titius & Seius. ff. de verb.
oblig.vbi ſi eſt facta ſtipulatio, ſi ſeruum nō
dederis Titio,dabis mihi,ille præfertur, qui
primò fecit accipere iudicium:nam tempus
dandi Titio eſt, donec iudicium acceperit:
iſta eſt opi.quā approbant ſapientes,vt And.
dicit,vt cū nō reuocat vaſall⁹,reuocat Dñs.
Pro qua opi.allego text.in l.ſiquis ſtipulatus
decē in melle.ff.de ſol vt vbi ſi ſtipulatus ſum
decē aut mel donec nō ſit actū,ꝑ decē,poteſt
ſolui mel.ſubdit Iurecōſultus,ꝙ ſiquis ſtipu-
latus ſibi ſolui centū aut Titio poſt litē cōte
ſtatā per ſtipulantem,non poteſt ſolui Titio.
164 Sed qd in Regno† in quo nō ſit litis cōteſta
tio in ciuilib.ꝑ capit.Regni deteſtātes? Dic,
ꝙ vſq; ad dationē termini ad ꝓbandū, quē

**loco conteſtationis hodie communiter acci-
pimus, licèt quoad opponendas exceptiones
&c admittimus ſtatim poſt terminum, vt in
glo. in d. Pomponius. §. rati ff. de procurator.
cum non efficiatur ius aduerſarij deterius,**
per l. mancipiorum. ff. de optio. lega. quem
allegat. And. ibidem. vt per eum.
Sed eſſet pulcrum ſcire à quo die intellige
re debemus hanc litis conteſtationem, an à
primo termino quãdo iudex dat termino an
verò quando iudex dicit, terminus aliàs da-
tus currat. & vtrum nominatio, quæ eſt faciẽ
da infra quinque dies poſt terminum debeat
fieri in primo termino, an poſtquã eſt dictũ,
terminus aliàs datus currat, & vtrum trien-
nium inſtantiæ currat à primo termino, an à
termino aliàs dato currat, dicem⁹ alibi, ſem-
per tamen tenementi, ꝙ exceptiones oppoſi
tæ poſt terminum ſint ſaltim coloratæ, vt ne-
ceſſe fuerit ſuper illis prouideri.
Sed ſciendum eſt, quid ſi vno & eodem die
reperitur expeditũ memoriale per verbũ fi
at, & reuocatio virtute cõſtitutionis, ſi cõſta-
ret de hora, nõ eſſet dubitandum; qd p̃ſumat
præceſſiſſe in dubio, gl. in l. fi. C. de edict. diul.
265 ſecundum Azon. in q. Sabatina, de † eo qui
produxit duo teſtamenta, in quibus diuerſi
erant inſtituti, dicunt neutri eſſe dandam im
miſſionem, de qua in d. l. fi. quam glo. And. in
d. c. Imperialẽ. §. præterea ſi inter duos. col.
2. & hanc q. multis ſimilibus exornat Paris
de Puteo in tract. reintegrationis. fol. 157.
colum. 2. & quid concluſerit non video, ſed
dum poſtea in fine dat cautelam, vt per diẽ
ante expediat aſſenſum, forſan inclinare vi-
deatur in aliam opi. vt præſumatur præceſ-
ſiſſe reuocationem, Loff. in d. c. Imperialem.
col. 57. col. ij. qui voluerit Paris in ſupradicto
loco non aperit, ſed tantum allegat cotas &
remiſſiones. Vt quid ex his nobis dicendum
ſit dubitãdũ eſt. Sed quòd præſumaẽ p̃ceſſiſſe
266 reuocationẽ, arguo † priuilegium datum do-
ti, vt prius ſtipulatum videatur inſtrumen-
tum dotis, cæteris paribus extenditur ad Fi-
ſcum, vt ſtantibus duobus inſtrumentis ce-
lebratis eodem tempore, præſumatur prius
illud fiſci. Ita Socy. in l. 1. col. 1. ff. ſolu. matr.
Sed iſta reuocatio datur iure proprio Regis,
vt dicemus ſuper glo. iure proprio, ergo pri⁹
præſumitur reuocatio quàm aſſenſus. Secun
267 dò præſumitur prius † ſtipulatũ inſtr̃um liber
tatis & cauſæ piæ, vt ibidẽ dicit Soc. allegãs
Roma. in auth. ſimiliter. C. ad l. Falcid. quia
præſumitur præceſſiſſe cauſam fauorabilem,
ergo præſumitur præceſſiſſe cauſam reuoca-
tionis: quia fauorabilis, vt And. dicit in d. §.
& poſt refutationem. vbi dicit, quòd reuoca-
tio eſt in fauorem feudatarij. Tertiò, illud
268 † præſumitur præceſſiſſe, quod faciliter ex-
pediri poteſt, not. doct. in l. Gallus. §. ille
caſus ff. de liber. & poſthum. ſed faciliter ex-
peditur reuocatio, quam ſufficit fieri coram
honeſta perſona, aut notario, quàm expe-
diatur aſſenſus coram ſcriba mandato Regẽ
tis in Collaterali Conſilio, vt patet ad ſen-
ſum, & probatur in d. l. apud Iulianum. §. cõ-
ſtat, ergo præſumitur, quòd præceſſit reuoca
tio, & ita concludo, licet Noniſſ. de ſuffeud.
& Loffr. & Came. viſo Paride nihil dixerit.
Sed oportet etiam ſcire, quomodo acci-
piantur illa verba text. *iure proprio concedi-*
269 *mus facultatem reuocandi.* glo. noſtra † hic pri
ma in verſi. iure proprio, dicit ſine beneficio
reſtitutionis, cum cõtractus ſit iure ipſo nul-
lus, poteſt reuocare ſuum factum abſque alio
remedio impertando reſtitutionis. Ex qua
reſolut. pondera hanc glo. in qua contractus
eſt ipſo iure nullus, nec ſtare in pendenti, nec
vllam reconualeſcentiam habere dicatur, vt
in illa quæſt. vtrum legato feudo debeatur
æſtimatio contra Camerar. Vel ſecundò di-
cit glo. iure proprio, ideſt, iure proprietaris,
quæ remanſit penes alienantem, licet poſſeſ-
ſionem tradiderit: vt in ſimili Andr. in c. ſan-
cimus. quo tempo miles, quòd Dominus oc-
cupat feudum iure proprietatis. Tertiam
dat glo. magna ſecũda in verſi. iure proprio,
270 ideſt, ſpeciali, cum † de iure communi regula
riter quis non venit contra factum ſuum. Pro
qua expoſitione facit glo. in l. omnes populi.
verſ. ſuo proprio. ff. de iuſtit. & iure, vbi ius
proprium, ideſt, ius ſpeciale, & hanc vltimam
tenet And. in d. § & poſt refutationem. col. 2.
& Affl. hic nu. 45. & nu. 46. vbi allegat l. iube-
mus. C. de ſac. ſanct. eccl. Bal. in l. quoties. C.
de fideic. col. 2. Secundò Affl. dicit, ꝙ in di-
minutionẽ feudi verſatur publica vtilitas, cũ
ſit de publico, & propterea eſt licitũ reuoca-
re. Bal. in l. ſi tibi. C. de euict. Sed iſtæ rationes
non placent: nam ſi reuocatio eſt permiſſa:
quia contra legẽ, vel quia feuda ſunt de pu-
blico, quare non erat permiſſa de iure cõmu-
ni feudorum, quo iure & actus erat nullus, &
feuda erant de publico. d. c. Imperialẽ. Et ma-
gis ſtricta erat alienatio olim, quàm hodie,
Andr. dicit in multis locis. Vnde Modet. de
ſuffeu. exponunt iure proprio, ideſt, Regis: nã
cũ principaliter in alienatione feudi tractẽ
de intereſſe Regis, ad eũ ſpectat reuocatio,
q̃ alienãtib. cõceſſit, & ideo dicit iure ꝓprio
Regio. Iſta expoſitio poſſet applaudere lr̃æ.
Sed eſt cõtra verba And. ꝙ vtilis Dñs præ
fertur directo in reuocãdo, de qua ſupra dixi
mus in c. ſi cã. col. 1. de cõt. inter maſ. & aliũ,
ergo ſi p̃ferẽ vtilis, nõ hãt iure Regis, ſed ſuo.
Secundò, And. in d. §. donare. col. 2. dicit,
ꝙ reuocatio fit iure proprio vaſalli.
Tertiò, ſi Rex cõceſſit ſuã poteſtatẽ reuo-
271 cãdi † perpetua debet eſſe poteſtas. l. falſo. C.
de diuer. reſcript. & ſic non reſtringereẽ tpe.
Quartò, in feudo ex pacto non haberet
locum, in quo Rex non reuocat, ſed
agna-

agnat, vt And. in d. §. ſed & res. Vñ iſta decla ratio Nouiſſ. non placet, reſideo cũ opi. And.

Sed licet alienans reuocaſſet alienationẽ, & feudum tradidiſſet, non poſſet propria authoritate poſſeſſionem reuocare & ſpoliare emptorem, licet ſine aſſenſu: nam ſpoliatus agere poſſet poſſeſſorio ad recuperandam vel retinendam ſi turbaretur, vt And. in d. c. Imperialem. §. illud. col. 3. ſpoliatus reſtituetur: ſed reuocans virtute huius conſtitutionis opus eſt, vt mediante iudicio & ſententia reuocet poſſeſſionem.

Operepretium eſt ſcire, vtrum de forma reuocationis oporteat, vt perueniat ad no-
272 titiam emptoris: nam † reuocatio procuratoris in iudicio non tenet, ſi non peruenit ad notitiã aduerſarij. l. t. vbi Bart. C. de ſatiſd. Affli&#. in decis. 111. in prin. dicit, quòd D. Antonius de Alex. & Andr. Mariconda nullam habebant rationem iſtarum reuocationum clam factarum, quaſi quòd conſtitutio voluerit reuocationẽ ſine fraude & palàm. Ego autem intelligo iſtum tex. ſimpliciter, vt liceat reuocare ſine interuentu alicuius. Primò per doct. Barto. in l. non ſolum. §. morte. in prima ſpecie proteſtatio. in 2. q. princi-
273 pali, vbi concludit, quòd † proteſtatio declaratoria voluntatis, quæ dependet ab animo proteſtantis, non requirit notitiam aduerſarij. Idem Barto. in l. Pomponius. ff. de nego. geſt. in l. certum. §. abſente ff de confeſ. C rot. in repeti. d. §. morte nu. 45. vnde reuocatio non eſt neceſſe, quòd quando fit, deducatur in notitiam emptoris. Bene verum eſt, quòd quãdo tractatur de recuperatione poſſeſſionis à manu emptoris, quæ in iudicio oportet fieri, vt in glo. in d. verſi. iure proprio, oportet vt exibeatur in iudicio, & veniat in notitiam, vt quælibet alia ſcriptura. l. de vno quoque. ff. de re iudica. Quod probatur, quia Andr. in d. verſi. & poſt refutationem. vult, ſuper reuocatione poſſeſſionis fieri iudicium & litem conteſtari, quæ litis conteſtatio non fit ſine citatione & notitia.

274 Subſequenter quæro, vtrum † talis reuocatio poſſit fieri per procuratorem? Non inueni tactũ ab aliquo, & poſſet dubitari: quia cum dependeat ab animo non fit per procuratorem. Bar. in d. §. morte, in ſuprallegata q. allegat. l. Paulus. ff. de acqui. hære. ſed
275 † quia non omne, quod dependet ab animo prohibetur fieri per procuratorem. l. ſi is. ff. de procur. quam allegat. Bart. in l. ſtipulatus fuero. in fin. ff de verb. oblig. in l. vnum ex familia. § ſi de familia. ff. de leg. ſecũdò. Quidã dicunt, quòd iſta reuocatio ideo non poteſt fieri per procuratorem, non vt actus non conueniat procuratori, & eſſet reſeruatus principali, ſed, vt dicitur in d. l. Paulus, quòd ideo hæreditas non põt adiri p procuratorem: quia cũ ſolo animo adeat, ſtatim quòd cõſtituit procurator ad adeundum, videtur adita. Sic cõſtituto procuratore ad reuocandũ eſt facta reuocatio. Ita dicit gl. in d. l. Paulus. Vñ quoad declarandã voluntatẽ reuocandi ſufficit mãdatum ad reuocandũ, ſi autẽ reuocationis cã agitanda eſſet pro ſententia obtinenda & ipſius vigore exequutionem, vt poſſeſſio auocari poſſet, opus eſt mãdato & procuratore.

276 Sed † vtrum hodie non facta reuocatione feudum amittatur, glo. hic in verſi. reuocare, dicit, ſed in libro feudorum alienans amittit feudum, allegat text. in c. 1. §. 1. ex quib. cauſ. feud. amitt. quaſi ſentiat ꝓ quòd de iure Regni non amittat feudũ. Affl. in d. §. ſed & res. col. 10 per quos fiat inueſt. videt tenere iſtã opiñ quã ſentit And. hic, dũ dicit, quòd hodie non eſt tã ſtricta ꝓhibitio alienationis, cũ qui alienat, ille idem reuocat. Idem And. in d. verſ. & poſt refutationem, & in d. c. Imperialẽ. in princ. col. fi. ibi *non perdat feudum*. Nouiſſ. de ſuffe. tenet, et hodie amitti feudũ, cum nſa cõſtitutio nihil de amiſſione, corrigit, ergo remanẽt ſub diſpoſitione iuris communis.

Secundò ego confirmo, cũ iſta cõſtitutio veniat ad ampliandum authoritatẽ Dñorũ in feudis, cum de iure cõi amittebat, ergo hodie etiam amitti debet. Sed pro opi. glo. contra Nouiſſ. allego And. in d. c. Imperialẽ. § ſcriba. col. 2. dum dicit, in Regno Siciliæ, vbi non eſt pœna amiſſionis feudi, ſcriba punitur vt de iure communi.

Quid dicendum? Ego puto cõcordari poſſe opiniones, quòd in Regno non amittat feudũ, ſi alienãs reuocat infra tẽpus à iure ſtatutũ, & in Regno amittit ſi alienans non reuocat infra tẽpus taxatũ vt ſup ita And. in d. locis, dum dixit alienãs non amittit feudũ, ſemp ſubdit: quia reuocat, & in d. c. Imperialẽ. in prin. in addit. col. fi. qui dicit, qui alienat, reuocat, & qñ reuocat Dñs & qñ reuocat alienans, diximus ſupra, idem And. in c. 1. col. 3. verſi. ex præmiſſa: qui ſucce. teneat. dicit, qui alienat feudum, amittit per cõſtitutionẽ Imperialẽ. in prin. vel ſcdum conſtitutionẽ Regni. ſi ipſe idem alienator non reuocaret. & ſic concordata eſt iſta quæſtio.

277 An † autem iuri reuocãdi præſcribatur cõtra alienantẽ, qui paſſus eſt per annos triginta feudum poſſideri ab emptori ſine aſſenſu, & non reuocauit. glo. hic in verſ. reuocare, euomit vnum verbum, quòd ſi præſcriberetur feudũ p conſt. cõſuetudinẽ. ita & reuocatio.

Sum in quarta parte, in verſi. Arbitria.

278 NON † ſolũ trãſactiones, iuramẽta, ſtipulationes pœnales ſuper feudis & rebus feudalibus diminuendis, aut commutandis nullius momenti eſſe, ſed arbitria ſuper premiſſis nulla eſſe cenſemus. Ratio: quia

cognitio cauſarum feudalium certis perſonis delata eſt, ideſt magiſtro Iuſtitiario cõſtitutione noſtra. Hæc ſunt verba tex. quæ quidam Moder. intelligunt indiſtinctè, etiã cum aſſenſu non poſſint arbitria interponi. Primò, quia illos actus, quos validari voluit aſſenſu, dixit, videlicet alienationes, quoſcunque contractus, tranſactiones, iuramenta, ſtipulationem pœnalem, ſi quæ ſi noſtro aſſenſu &c. At in arbitriis illa nulla declarauit ſimpliciter ſine expreſſione licentiæ, aut mãdati.

Secundò, cum cognitio iſtarum cauſarum ſit demandata magiſtro Iuſtitiario tantùm, vt glo. noſtra in verſi. iuſtitiarius dicit, allegando conſtitutionem ſtatuimus, quam ſecundam appellat.

Sed mihi videtur, quòd arbitria poſſint fieri cum aſſenſu. Nam ratio quare prohibeantur eſt: quia prohibitus alienare prohibetur compromittere, l. nulli. ff. de tranſact. c. cum tempore. de arbitr. quando autem superuenit aſſenſus, non intelligitur prohibitus alie-
279 nare, ergò nec compromittere. Nam † in re ſua Rex eſt moderator & arbiter. l. quod in rerum. §. fi. ff. de leg. 1. Alia & ſecunda ratio: quia cognitio harum cauſarũ delata eſt certis perſonis, quæ ratio ſtante aſſenſu Regis ceſſat in hoc caſu: quia Rex tollit iuriſdictionem per eum datam in officium. l. iudicium ſoluitur. ff. de iudic. quem allegat Andr. in conſtitutione ea quæ ad decus. iuriſdictionẽ in feudũ datam non reuocat ſine culpa. Bald. in c. 1. de natu. feu. Andr. in c. 1. §. ſimiliter poteſt. in add. de capita. qui cur. vend. & diximus in alegatione quadam. Vnde arbitria cum conſenſu Regis fieri poſſunt.

Nec obſtat, quòd non ſit dictum in hac
280 parte de aſſenſu aut mandato: quia † vna lex declarat aliam, & vna pars legis declarat aliam. l. qui filiabus. ff. de leg. 3. imò cum tex. dicat *arbitria ſuper præmiſſis facta*, quaſi voluerit repetere omnes qualitates præmiſſas in præcedentibus. iux. l. in repetendis. ff. de leg. 2. & ſic qualitatem licentiæ & aſſenſus, de quibus in præcedentibus. Et ego vidi practicari in anno 1551. dum diu litigaſſet Baro Palagianelli cum Baroni Palagiani ſuper certo territorio feudali, compromiſerũt in poſſe Magnifici D. Marini Fricciæ, Regij Conſiliarij, qui acceſſerat ſuper loco, fuit petitus aſſenſus, fuit memoriale decretatum. Magnificus arbiter tempore laudi proferẽdi faciat verbum in Collaterali Conſilio, vt prouideri poſſit. Facto verbo non fuit præſtitus aſſenſus: quia Baro Palagianelli dicebat, ſe eſſe maximè læſum, & cauſa fuit remiſſa in S. R. C. in quo adhuc pendet.

281 Nota, quòd † arbitria & tranſactiones æquiparantur, dum ſimiliter omnes prohibentur. Nam qui non poteſt liberè alienare, non poteſt comptomittere, neque transfigere. l. 1. C. de bonis mater. vbi patet non poteſt alienare, nec compromittere aduentitia. Abb. Imol. doct. in d. c. cum tempore. Iaſ. in l. fi. nu. 119. C. de iure emphit. Dec. in conſi. 39. nu. 4. & conſi. 44. & 465. in fin. Soc. Iun. in conſi. 67. num. 77. vol. 1. Ripa de reſcript. lib. 2. reſponſo. cap. 7. num. 12. Ita non poteſt tranſigere pater ſuper aduentitiis, vt in l. 1. C. ſi aduerſ. tranſa. Iaſ. in d. l. fin. num. 122. quæſt. 10. Tiraquellus de iur. marit. glo. 5. nu. 202. & ſeq. & in retract. lig. §. 1. glo. 14. nu. 60. pro quo eſt text. in capit. cum contingit. de tranſa. in l. non ſolum. C. de præd. mino. Paul. de Caſt. in l. cum hi §. tranſactionem. nu. 3. ff. de trãſa. Barto. facit hanc æquiparationem in l. prætor. ff. de tut. & cut. Bald. in l. de qua re. in prima lectu. ff. de tranſact. Alexand. in conſi. 22. nu. 3. volum. 1. & in conſi. 118. nu. 3. vol. 2. optimè declarat Alciat. in l. cum te. C. de tranſact. & ego induco tex. in l. 1. ff. de offic. procura. Cæſa. ibi *venditionis, vel tranſactionis cauſa*, non enim alienare commiſſum eſt.

Sunt autem nonnulli, qui limitant hanc noſtram deciſio. non procedere, quando feudum remaneret in poſſe eiuſdem poſſeſſoris, tunc valeat arbitrium, quaſi perſona nõ cõmutetur. Hoc ex verbis Abb. in d. c. cum tempore. col. 3. verſicu. & intellige. vbi quando res remaneret in poſſe illius, qui poſſidebat, valebat laudum, forſan dare pecuniam condemnatus eſſet, & propterea Antonius de Butrio, ibi dicit, quòd cum promiſſum valet à principio, ſi laudum non condemnaſſet poſſeſſorem, niſi ad pecuniam, & non ad rem reſtituendam. Quæ opin. confirmari poſſet: nã text. iſte non annullat arbitria, niſi facta ſuper præmiſſis, ideſt alienandis aut commutandis feudis, ſed in iſto caſu feuda non alienantur, neque commutantur, ergo fieri poſſunt, quam opin. tenuit Io. Baptiſta Caccial. in tracta. de tranſact. q. 7. nu. 8. Curt. Iun. in tract. feud. in 4. part. quæſt. 7. num. 96. vbi di-
282 cunt, quòd † tranſactio de re minoris, eccleſiæ, filiifamilias in aduẽtitiis fieri poteſt, quãdo res non amouetur à poſſe poſſeſſoris, & ita intelligunt Moder. gloſ. Pariſien. titulo primo. §. 22. nu. 67. ſed iſta opi. ſic comprobata non placet. Primò: quia text. ſimpliciter & indiſtinctè loquitur, & commutatio, de qua in hoc text. nedum ratione poſſeſſionis, ſed dominij conſideratur, vt diximus in q. tranſactionis. Et ſemper dicitur commutari; quando feudum nõ eſt in poſſe illius, qui de iure habere debet, licet ſit in vtilitatem.

283 Et † qui tenet feudum de facto, non dicitur Baro, & meritò ſi opi. iſtorum nõ habuit pro vera Sacrum Conſilium, vt refert Capic. deciſio. 93. num. 3.

Nec exaduerſo motiua obſtant. Nam iã ſit commutatio, vt dixi, ſemper q feudum

rema-

remanet penès quem non remanere debet.
Alia ſunt ciuilia argumenta.

284 Quæ concluſio verum † procedat in com-
promiſſo neceſſario virtute ſtatuti in Regno,
vt in pragmatica odia litium expreſsè feudũ
reſeruans. An autem poſſit compromitti de
vita & militia? Affl. in deciſio. 43. & 138. &
in d. c. Imperialem. & hic num. 58. diſtinguit,
aut compromiſſum eſt ſuper iure, ſi debeatur
vel non, & compromitti non poteſt, aut ſu-
per facto quantum liquidari debeat, & com-
promiſſum fieri poteſt. Hanc opin. ſentit
gloſ. Pariſien. titulo. primo. ¶. 18. num. 10.
Corroborari poteſt: nam cum ius ſit certum,
285 quòd † vita & militia debeatur, l. ornamen-
torum. ff. de aur. & arg. legat. compromitti
non debet, cum poſitioni iuris reſpondendũ
non ſit, vt ibi Bar. dicit, factum autem, aut
quantitas incertum eſt, compromitti poteſt.
l. & poſt rem. ff. de condict. indeb. & iſtud etiã
conſiderat illa pragmatica; quæ negocia il-
liquida intricata compromitti iubet, ſecus
ea quæ inſtrumentalia, aut habentia paratã
executionem.

286 Ampliatur, vt † non ſolùm cauſa feudalis
compromitti non poſſit, ſed nec incidens,
aut emergens, teſtium receptio, aut reproba
tio, exceptio litis finitæ. Nam idem eſt ius in
principali, quod in incidenti. Bart. in l. ſo-
lent. ff. de aliment. & cibar. lega. Afflict. hic nu.
60. quod tempore meo ſeruiuit in practica,
quando cauſa principalis, virtute capituli
aut pragmaticæ debeat fieri iunctis aulis,
erant referenda omnia incidentia iunctis au
lis, per clementinam diſpendioſam, & ſic plu
ries vidi deciſum tempore bo. memo. Hiero-
nymi Seuerini Præſidentis doctiſſimi, & in-
tegerrimi, qui me ſemper amauit (ò tempo-
ra) & ita video obſeruatum hodie in Colla-
terali Conſilio, ꝙ in incidentibus momenti
fiat relatio in Collaterali in cauſa delli San-
ſeuerini & delli Gallucci.

Quid ſi in compromiſſo fuiſſet dictum, ꝙ
287 † non poſſit dici de nullitate, & quòd laudũ
habeat exequutionem paratam. ac ſi eſſet
ſententia Regia Sacri Conſilij, vtrum laudũ
poſſet exequi ſuper feudalibus? Bart. in l. vbi
pactum. C. de tranſactio. dicit, quòd tunc nõ
poteſt dici de nullitate, Ange. in conſi. 200.
A. & B. contraxerunt. quem allegat Alexan.
in conſil. 96. viſo & oportunè num. 8. volum.
6. Imò laudum nullum poteſt homolgari
[illegible] sed exequitur vt pactum Bald. in
l. [illegible] commu. vtriuſ. iudi. Affl. in deciſi. 138.
pro qua opi. pondero verba Andr. in cap. 1.
verſic. ſi inter partes. col. fina. de lege Corra.
vbi licet ſententia arbitri non valeat in feu-
dalibus, & qui conſenſit ſententiæ arbitri,
vt per eam feudum capiatur, illud amittit,
ex quo dominium neq; poſſeſſio transferri
poterat per ſententiam ſed ſuo conſenſu, ar-
gumento l. 2. C. commu. vtriuſ. iud. & ſic
288 Andr. vult, quòd † licet ſententia arbitri
non valeat, conſenſus valeat ad tranſlationẽ
dominii. & ſic operatur in vim pacti. Bald. in
cap. 1. verſic. ſententiæ. in titulo de pace Cõ-
ſtant. dicit, quòd laudum nullum nec vt pa-
ctum valere poteſt. Et licet Affl. in d. deciſio.
118. impugnet, tamẽ Bald. ſequitur Ange. in
conſi. 218. viſa narratione, Roma. in conſil.
160. præmiſſum laudũ, quos allegat Decius
in l. ab initio. ff. de regu. iur. Guid. Papæ in
conſil. 141. Hipol. in l. 1. §. ſi quis dicatur.
col. pen. ff. de quæſtio. & in l. quæſtionis. col.
6. co. titul. Gozad. in conſil. 81.

Vnde videtur dicendũ, quòd nec vt pactũ
valeat. Pro qua opin. conſidero, quòd hic
agimus de defectu iuriſdictionis cum certis
289 perſonis tantùm &c. cum † ergo eſt defectus
iuriſdictionis, partes ſupplere non poſſunt,
vt in clementina prima, de ſequeſtr. poſſ. &
fruct. Ange. in l. diuus Traianus. ff. de milit.
teſtamen. & ita concludit Afflict. hic num.
62. nam aliàs lex circumueniretur, vt lau-
dum non valeret, & tanquam pactum vale-
ret, eſſet enim impoſita lex verbis & nõ reb.
Secundò, hic nedum prohibentur compro-
miſſa, ſed quoque pacta, dũ dicitur *quoſcunq; contractus*. Et contraria poſſunt procedere
in nullitate non prouenienté ex defectu iu-
riſdictionis, vt videtur loqui Afflict. in dicta
deciſ. 118. Et ita (vt audiui) diebus præteri-
tis fuit tractatum inter illuſtriſſimum Prin-
cipem Sulmonis cũ Vniuerſitate Sulmonis,
de qua adeant D. Petrum Paulum Theodo-
rum non minus integerrimum, quàm erudi-
tiſſimum aduocatum.

290 Nota, quod † cognitio feudi quaternati eſt
delata magiſtro Iuſtitiario, dum text. dicit
certis perſonis, magiſtro Iuſtitiario. glo. in verſ.
Iuſtitia. allegat conſtitutionem ſtatuimus.
vbi ad literam. Cognitio feudi plani ſpectat
Iuſtitiario Prouinciæ. Ita probat text. in con
ſtitutione Iuſtitiarii nomẽ & normã, in fine,
vbi de feudis & rebus feudalibus non quater
natis cognoſci Iuſtitiarius Prouinciæ. Idem
in conſtitutione Præſides, vbi Iuſtitiarius
cognoſcit de feudis non quaternatis, quæ à
Curia tenentur vt à priuata perſona, forte
ob ſucceſſionem, & ita Affl. hic nu. 64.

Sed quid dicendum de feudo quaternato
ſecundum quid, vtrum cognoſcat magiſter
iuſtitiarius, an Iuſtitiarius Prouinciæ? Vide-
tur quòd Magiſter Iuſtitiarius. Et ponderari
poſſent verba conſtitutionis Iuſtitiarij no
men & normam. ibi *de caſtris & baroniis & magnis feudis exceptis*. & vt aliàs dixi ſupra,
feudum quaternatum ſecundũ quid vel mix-
tum in fauorabilibus continetur ſub appel-
latione feudi. quaternati: verum eſt, ꝙ Iuſti-
tiarius Prouinciæ terræ Idrunti cognoſcit de
feudis quaternatis ſimpliciter & ſecundum

quid

quid, vt quidã dicunt ex priuilegio Sereniſſimi Ferdinandi Primi, dũ ibi Vicarios Dñm Federicum & Dominum Cæſarem Aragoneos conſtituiſſet. Hinc ſacrum Prouinciale Concilium appellatur, & Auditores Regij Conſiliarij nuncupantur, vt iudices magnæ Curiæ. Inſuffiat ſpiritum vitæ inſtantiis perẽptis vt Rex & noſter Sacri Conſilij Præſidens. Angel. in l. 2. C. de tempo. appellat. quem allegat Capic. deciſio. 165. Gramaticus deciſi. 69. Paris de ſindicat. in verſic. reſtat vnum aliud. col. 2. Boer. in deciſ. 247. & in cauſa, quam habet Illuſtriſſimus Archiepiſcopus Columna cum Sereniſſima Reginæ Poloniæ ſuper iuriſdictione criminali & mixta, & ſecundis cauſis terræ Griptaliarum, vidi reſcriptum Prouincialis Conſilij Idruntini in anno 1457. in quo appellationẽ deſertam iudicatam per Vicarium Archiepiſcopalem iudicem in ſecundis cauſis dictæ terræ reſtituebat, & vt illud dicebat, inſufflabat, ordinans Vicario, vt de nouo audiret ſupplicantem, non obſtãre deſertione, quod ego poſſem defendere iuribus, quòd ſolus Rex & Præfectus prætorio hoc facere poſſit, vt Guid. Papæ in deciſ. 306.

In hac materia inſufflationis fuit dubita-
291 tum † quot vicibus fieri poſſit? Gramaticus in dicta deciſione dicit bis: nam aliàs obſtaret totus titulus, ſi integrum reſtitutio ſæpius poſtuletur. Sed tempore meo fuit inſufflatus quatuor vicibus in cauſa Sãcti Angeli cum Io. Iacobo Copula, & cum eſſet petita quinto loco Dominus Præſidens Seuerinus noluit, ſed firmauit ſupplicationem, intimetur parti. Et poſtmodum facta relatione fuit inſufflatus etiam quinto loco, cum Principis poteſtas tempore non finiatur.

Sed tunc fuit dubitatum, vtrum dictum Prouinciale Concilium Idruntinum potuiſſet pluries inſufflare? Videbatur quòd non: quia illud ſibi erat permiſſum ex diſpenſa-
292 tione † quæ odioſa eſt, vt in capitulo veniens. de filiis presbytero. Et ego dicebam nõ poſſe: quia illud priuilegium iam habuit effectum ſuum in prima vice. Nõ fuit deciſum.

Redeundo tamen ad principale, magiſter Iuſtitiarius cognoſcit de feudo quaternato ſimpliciter, & ſecundum quid, Iuſtitiarius Prouinciæ de feudo plano. Et ideo aliàs dubitabam de opinione Affiict. in capitulo primo, vbi & apud quem quæſt. vbi dicit, quòd quando eſt quæſtio inter duos Barones de territorio fæudali, magna Curia cognoſcit de conſilio Parium, & vt cognoſceret in cauſa perſonarum Baronum: nam ex prædictis videtur oppoſitum. Cum feudum ſit quaternatum, aut eius pars, ſolùm magiſter Iuſtitiarius cognoſcit.

Et ſic impono finem huic conſtitutioni, quia de excadentiis aliàs loquar vno die commodiori.

F I N I S.

IO. VINCENTII DE ANNA

VIRI CLARISSIMI

PATRITII, AC IVRECONSVLTI NEAP.

Celeberrimi Aduocati Feudiſtæ Maximi.

Libellus omnium legum allegatarum per Andream de Iſernia in vſibus feudorum.

In proœm. ff. Veteris.

§. nos autem. Doctor peritior eſt ſcolare. in c. habita in princ. de ſtatu. contra liber. eccleſ.

In tit. de iuſtit. & iure.

L. 1. iuſtitiam colimus in c. omnibus. verſi. & fideliter. de prohib. feud. alien. per Lotar. & ad aliud. Ius publicum in ſacris cõſiſtit. in c. 1. verſ. & dimidium theſauri. quæ ſint reg.

L. ij. Deus præfertur patri. in c. 1. §. ſi. hic finitur lex.

L. vt vim. in c. 1. §. porrò. quæ ſit prima cau. bene. amitt. in c. 1. verſic. ius autem. de pace tenen. in. §. ſi verò probare. eod. titul. in c. 1. §. & poſt refutationem. de vaſ. qui contra cõſtit. Lot. in c. 1. in ſecunda addit. col. ij. de capi. qui cur. vend. in cap. quoniam. de prohib. alie. per Lot.

L. ex hoc iure. in c. 1. §. & ſi libellum. in princ. de alie. feud. patet. in c. 1. §. ſimiliter. in ſecunda addit. de capit. qui cur.

L. ius ciuile. Qui interpretatur corrigit. in c. 1. §. donare. col. 3 qualiter olim feu. alie. poter.

L. omnes populi. Quilibet populus habet ſuos mores. in c. 1. de feud. cognit. in rub. quæ ſint reg. column. 2.

L. iuſtitia. in c. quoniam. de pace ten.

L. ius. Locus iudicij inſpicitur. in cap. 1. verſi. quocirca. de prohi. feu. alie. per Lot. in capitu. Imperialem. §. præterea ſi inter duos. col fin. de prohi. feud. alien. per Fede. in c. 1. verſ. ad iuſtitiã. col. 2. quæ ſint reg.

De origine iuris.

L. 2. in princ. Ruſtici ſæpe vocant agrum eorum, quem colunt. in c. 1. §, & iterum. colum. 5. de capit. Corrad. in cap. 1. §. verum. de pace iur. firm. c. 1. §. dimidium. col. 1. quæ ſint reg.

§. exactis. Primi magnates fuerunt Reges. in cap. 1. verſi. Regis. qui feu. da. poſſunt, ad aliud. in c. 1. verſi. excepto, de noua forma fidel. & non appellabatur olim, in c. Imperialem. §. præterea ſi inter. col. 7. & in rub. quæ ſint reg. col. 1.

§. ſi in initio. in c. 1. verſi. & bona. col. 5. quæ ſint reg.

§. & cum placuiſſet. in ca. 1. verſi. monetæ. in prin. eod. tit.

§. Seruius. Turpe eſt ignorare ius, in quo verſatur. in c. 2. de cõtr. inter domi. & empt. in addit.

De legibus.

L. nam ad ea. in c. 1. de feu. ſine culpa nõ amit. in

in c.1.§.ſed & res.colum. 3. per quos fiat inueſt. & in c.1.§.& ſi libellum. de alie.feud.pat.& in §. ſacram.colum. 3.de pace iura. firm.& in d.c.Imperialem. In prine.col.5.

L.legis virtus.in c.quoniam.colum. 3. de prohib. alie. per Lot. & in §. & poſt refutationem. eod.cap.

L.non ambigitur.in rub.quæ ſint reg.col.ij.

L. non poſſunt. De ſimilibus arguitur. in d.§. ſacramenta.& in cap. 1.de feu.cognit.

L.nam ait Pedius. in rub.quæ ſint reg in prin.

L.quod verò.in c.1.§ hoc autem qui feud.da. poſſ.in §.ſed nec alia iuſtior.colum.ij.quæ ſit prima cau.bene. amitt. in c.1.§. ſi vaſallus. in fin. ſi de feu.defun. mil.in c.1.§. ſimiliter. in 2. addit. de cap.Corra.in c.1.col 6.de nat.ſucc.feud.in c. 1.§.ſimiliter col. 3. de capita. qui cur. in d. cap. Imperialem.in princ.col.4.

L.non omnium ſcire poſſumus rationem.in c. 2. verſic. & hoc in milite. de feud. dato in vic. commiſſ.

L. minimè ſunt mutanda.in d.c.1.§. & ſi libellum.col.fi.de alien.feu pat.

L. non eſt nouum.in ca.1.an mutus vel aliter imperfe.& in d.§ ſi libellum.col.3.in c.1.de cōtr. inter domi.& empt. in c.1. qualiter domi. proprie.priuet.

L. fraus ſemper excipitur.in d.c.Imperialem. §.callidis.de prohibi.feu.alie.per Feder.

L.Princeps. Generaliter dictum reſtringitur. in c.Domino.ſi de feud.defun.mil.

L.de quibus. Factis & verbis voluntas declaratur. in c.1.§.ſiquis de manſo. col.1. de contr. inue.in c.2.ver.ſi autem dixerit. col. 2.quo tempore miles.in c.1.col.2.de feud. cognit.in cap.1. §.ſi quis hominem.in fi.& in §. ſi quis ruſticus.de pace tenen.in rub.de cōſuetud. recti feud.ad aliud.in c.1.§.flumina.quæ ſint reg.

L.cum de conſuetudine in c. 1. col. 3. de nat. ſucc.feud.in c.quoniã.col.3. de prohib. alie. per Lot. in d.cap. Imperialem.§. præterea ducatus. colum.2.

L. ſi de interpretatione. in c. 1. col. 3. de nat. ſucce.fed.

De conſtitut. Principum.

L.1.Regia lex tranſtulit Imperium. in c.1.ver. Regis,qui feu.da.poſſ.in c.1.verſ.ſi.de nou.form. fidelitatis. Ad aliud. in c.1.col.3. de vaſ. decrep. æta.in c.1.verſi.puniatur.de pace iur.firm.in c.1. verſi. & bona committentium. in princip. quæ ſint legal.

§. ſi. Princeps omnia poteſt de abſoluta poteſtate.in c.1.§.naturales. ſi de feud. defun. vbi alleg.concor.

L. fin.Reſtitutiones Principum latiſſimæ ſunt. in c.1.col.2.de vaſ. decrep. ætat.& in c.Imperialem.in prin. col.2.de prohi.alie. per Fed.

De ſtatu hominum.

L. 2.Oppoſita ſunt res & perſona.in c.1.§.porrò.col.5.quæ ſit prima cauſ.bene.in c.hac edictali.§.iniuria.col.2.in addit.de pace iura firm.

L.qui in vtero.in cap.1.§.hoc quoque.de ſucc. feud.

L. quæritur in cap. 1. qualiter propriet. priuetur.

L. non ſunt.Partus portentuoſus non habetur pro partu.in d.§.iniuria.

L.homo. Qui ſe vendit liber, ſi poſtea manumittatur, non ſit ingenuus.in c.1.§. & filius fratris.col.fin.Imper.Lota. in c.1.col.2.ſi vaſ. feud. prine.in d.c.Imperialem.§.nec dominus. col.2.

L. ingenuum.Sententia facit ius.in c. 1. verſi. & bona committentium.in 3. addit. col. 3. quæ ſint reg.

De his qui ſunt ſui vel alieni iuris.

L. 2.in prine. Non debet alicui interdici ius ſuum.in c.1,§,ſimiliter.colum.3.de capit.qui cur vend.

§.ideo.Facta in fraudem conſtitutionis retractantur.in c.1.§.cōmercium.de prohib. alie. per Lot.& in c.1.verſi.& bona contrahentium. in addict.in 3.colum.quæ ſint reg.

L. nam ciuium. Deſcendentes ex fœmina ſequuntur patrem. in c.1.verſi.filij tamen. de ſuc. feud.in § filii ſi de feud.defun.mil.

L. nepotes.vt ſupra in dictis locis.

L. filium diffinimus. Præſumptio tranſit ad probationem.in c.1.§.ſi verò.de feu.guar.in ca. ſancimus.col.3.quo tempore miles.

L. patre furioſo.in c.1.an remo.deb.teſtes alleg.concord.in c.1.an mutus,vel aliter,& in c.1. §.iterum.col.6. de capit. Corra.

De adoptionibus.

L. adoptio. Actus viuorum naturam imitatur.in c.ſiquis miles.Imper. Lot.in c.1.§. & ſi libellum. de alie.feud.pater. in c.1.col.1. de natu. ſuc.feud.

L.nec enim. L.his verbis.in c.1.§. ſacramenta.col.4 de pace. iurafirma.

L. ſi arrogator. Quæ à genere proueniūt ſunt incolumia.in c.ſi adoptiuus.ſi de feu.defun.mili. & in d.§.& ſi libellum.colum. 2.

§.ſed an impuberi. Quod lex dat,priuatus nō aufert.in §.hoc quoque col.2.de ſucc.feu.in §. ſi vaſallus de feudo ſuo.col.2.ſi de feu.defun.mil.in §.donare.col.3.qualiter olim feu.in d.c.Imperialem.§. præterea ducatus.colum.4. & in multis.

L. qui in adoptionem.in c.1.colum.2. de nat. ſucc.feud.

L. poſt mortem. Poteſt veniri contra factum illegitimum. in c.1. verſi. poſt refutationem. de vaſ. qui contra conſtitu. Lot.in c.1. de contr.inter dom.& empt.in d. c. Imperialem. in prin. in addit.

L. nam ita.iuri alterius non derogatur.in c.1. col.2.qualiter vaſ. deb.iur. all. concor.in c.1. in prin. de alien. feu. pater. in d.c. Imperialem, in prin.col.4.

De

De rerum diuiſio.

L.ij.littora ſunt communia publica.in c.I. in princi. quę ſint rega. piſcationes ſunt communes, ibidem in verſic.redditus.

L. nemo. in littore non poteſt ædificari. in d. verſic. redditus.

L.non tantum.in c.j.§.& iterum.col.6. de capitu. Corrad.

L.riparum. in ripis ſine incommodo nauigantium ædificari poteſt.in d.c.j. quæ ſint rega.

De Senatoribus.

L.j.non includitur perſona loquentis. in §.vt autem æquitas,de pace iura firma.

L.emancipatum.in d.§.porrò.col.5.quæ ſit prima cauſa.& in d.c. Imperialem.§. inſuper. col.j. & multa in l.non intelligitur.§.j.ff. de iure fiſci.

L. fi. Princeps non remittit pœnam parte non remittente.in c.j.§.ſimiliter.in ij. adit. col. 4. de capit.qui cor. vend.ad aliud.in d.c.Imperialem. in prin.col.5.in c.j.§.flumina.& in §.& bona contrahentium. in ij. addit. & in verſi.& bona committentium.in prin.quæ ſint rega.

De officio conſulis.

L.j.Neceſſitas excuſat. in d. §. naturales.ſi de feu.deſun,mil.ad aliud.in c.j.verſi.ad iuſtitiam. col.ij. quæ ſint regal.

De officio praef. praetor.

L.j.§.in cunabilis. Poteſtatem creandi officiales populus dedit Regibus. in c.j.verſi. poteſtas. quæ ſint rega.

§.ſi.iudex iudicat ſecundum dignitatem illius,qui eum propoſuit.In capit.2. quo.temp.mil. in c.j.in addit.col.fin.de cont. inter do. & empt. in c.quoniam.de prohi.feu. alien.per Lot.in c.j. verſic. contrahentium.in ij.addit.in princip.quæ ſint rega.

De offic. Praef. Vrb.

L.j. Omnia noſtra facimus. in c.j.in princ. hic finitur lex.in c.Imperialem.§.præterea. col.j. in addic.

§.cum vrbem.in proœ.col.4.in c.j.§. quidam. de cont. inter maſcu.& fœm. in c. I. verſic.monetæ.quæ ſint rego.& in d.c. Imperialem.§. præterea ſi inter duos.col.6.

§.cum patronus. Quando reuelatio non eſt in damnum Regis, non incurritur in pœnam.in c.j. in ij.rubr. qui. mo. feu. amittit. ad aliud in d.§. porrò.col.j.quæ ſit prima cauſa ben.amitt.

§. cura carnis. ſpectat Baroni ponere aſſiſiam. in c.j.§.poſt natale. de pace tenen.

L. fin. Rex facit legem ſubditis ſuis etiam extra Regnum.in cap.j.in princip. de capit. Corra.

De officio Prato.

L.j.in rub.quæ ſint rega. col.ij.

L.Barbarius. Quod poteſt minor magiſtratus, poteſt maior. in cap.j.§. valuaſores. qui feud.dare.poſſ.ad aliud.in cap.j.§. ſimiliter. in 2. addit. colum.ij. de capit. qui cor. vend.in c.j. verſic. & bona.colum.7.quæ ſint regal.ad aliud. in c.j.qui. mod.feud.amitt.in princ.& in cap.j.quo tempore miles.

De officio Proconſul.

L.ij.in c.j.de contr.inue.ad aliud.in c.j.col.3. de contr. inter vaſ. & alium. & in verſi. ad iuſtitiam.quæ ſint regal.col.2.

L.nec adoptare. Conſueta ſeruantur in ca.j. verſi.quocirca.de prohi.alien.per Lot.

L.obſeruare.§. poſt hæc ingreſſus. Malæ conſuetudines nō ſunt ſeruandæ.in c.j.verſi.nec ita, de alie.feu.pa.ca. habita. verſic. ex peruerſa. de ſtatu.contra liber.

L.ſolent, in c.j. de contr.inter vaſ.& alium. in c.j.verſ.locus,ſupra de ſtatu.

§.non verò.Verbum debet,importat conſiliū, in c.j.apud quem q.diſſi.debet.

De officio Praeſid.

L.j. Nomen Præſidis eſt generale. in c.j.verſic. monetæ.quæ ſint regal.

L. illicitas. in §. conuenticulas. de pace iur. firma.

§.veritas. Iudex iudicat iuxta allegata. in c.j. col.3.de contr.inter vaſ.& alium.

§.fin. Ob paupertatem multa remittuntur.in c.j.§.ſed nec alia iuſtior.col. 1.quę ſit prima cau. alleg.concor.in §. Iudices.de pace. iur.firma.in cap.j.§.Banno titulo final.

L.obſeruandum.in c.j. de prohi.alie.per Lot.

De offic. procur. Caeſaris.

L.j. Iudex non debet eſſe negligens. in c.j. in addit.de contr. inter dom.& empt.ad aliud in d. cap.Imperialé.in prin.col.6.in c.j. verſi. & bona. col. 5.quæ ſint rega.

De officio eius, cui mand. eſt iuris.

L.j.in d.c.Imperialem.§.ſcriba.in fine.

§.huius rei.in c.ſi quis hominem.de pace ten. in add.col.j.in c.j.§. præterea.de capit.Corra.in c.j.colum.2.de nat.ſuc.feu. in ea.hac edictali. de prohib.feud.alien.per Lot.

§.fina.in d.c.j.§. præterea. in addict. de capit. Corra.

L.& ſi prætor.in d.ca.Imperialem.§.præterea ſi inter duos.in addic.col.j, & in veſi.& bona contrahentium.in 3.addit.col.5.quæ ſint rega.

De iuriſdict. omnium iudic.

L.ij.in §.ſi quis de manſo. de controuerſ.allegat concord.

L.& quia.iudices habent iuriſdictionem à lege. in c.j §.quidam tamen.de contr.apud Par.term. in c.j.verſ.poteſtas.quæ ſint reg.

L.ſi id quod.Si non datur aditus ad citandum, ſufficit edictum. in c.j. de milit.vaſ.colum. ij. & in

in §.recuperatores. de pace iura. firm.

§.fin.in c.1 verſi.cōdemnatorum.quæ ſint reg.

L.ſi familia. Decipere aduerſarium delictum eſt. in §. ſi vaſallus de feudo. colum.fin. ſi de feu. defun.mil.

L.eum qui. Notarius non eſt magiſtratus. in d.cap.Imperialem.§.ſcriba.in fin,in rubr.quæ ſint regal. colum.ij. & in verſic. poteſtas.

L.ſi per errorem.in c.j.verſi.omnes peregrini. tit.fin.

L.ſi conuenerit. Error contrarius conſenſui.in c.moribus. ſi de feu.defun. mili.in c.ſi.verſi.litē. lo 2.tit.fin.

L.ſi. Extra territorium non paritur iudici. in c. t. quo tempore mil. in c.1.in adit.col.3.hic finitur lex.in c.j. col.ij. de contr.inter vaſ. & aliū. in c.1.de pace iura.firm. in d.cap.Imperialem.§. præterea.in addit. col.3.

Quod quiſque iuris.

L.j.in cap.j §.ſimiliter,in addit.2.col.4 de capita.qui cur.ven.

§.hæc verba.in c.ſancimus.lo 1. colum.2.quo tempo.miles.in ca.t.in ad.col.2.de nat. ſuc. fen. in c.j.§.ſi verò,in pri.de capi.qui cur.vend.in d.c. Imperialem.§.præterea ſi inter duos,col.3.

§.fin.in c.1.ver.facit commentum. de prohib. alien.per Lotar.

L.ij.ſcientia eſt virtus.in c.1.in add.de contr. inter dom.& empt.

L.ſi quis iniquum. Parcitur ei,qui potuit proſequi & pœnituit. in cap.j. §. ſed & qui delator. col.3.quæ ſit prima cau.bene. amitt.

§.ſi filius. Peccata ſuos tenent authores. in d. c.Imperialem.§.inſuper,in princ.

Siquis ius dice.non obtempe.

L.j. Aliter mulctatur qui offendit iudicem ſuperiorem quàm inferiorem: in §.receptatores.in addi.de pace iura.firma.

De in ius voca.

L. adoptiuum. §. patronum. Delictum patris obeſt filio.in c.1.§.præterea.col.2. quæ ſit prima cauſ.bene.amitt.

L. ſed ſi hac. §. patronum Reſtitutus in integrum omnia recuperat.in c.1.col.2.de vaſ.decr. ætat.

§.qui manumittitur. Vaſallus vniuerſitatis, non eſt vaſallus ſingulorum.in c.omnes filij.col. 3.ſi de feud. defunct. milit.

§. prætor. Vaſallus non proponit contra Dominum famoſam actionem in c.j.verſi.ſi verò,de mil.vaſ.qui contu.

L.quæſitum. in c.j col. .. qui ſuc.teneantur.

Siquis in ius voc ... non ierit.

L.ij. Quando dies peremptorij eſt feriatus, circumducitur edictum in c.j.col.4.de contr.inter vaſ.& alium.

Nequis eum.

L. ij. Eripere eſt de manu rapere. in c.1.§. receptatores.de pace iura.firma.

Qui ſatiſd. cogantur.

L. ij. Ex facilitate conueniendi dicitur quis idoneus.in c.Imperialem.in princ.col.6.& etiam ex fide.in.c.1.verſi.cōdemnatorum.in fine. quæ ſint reg.

L. quoties. Primogenitura maculata non dicitur primogenitura. in c. 1. §. præterea. col. 4. quæ ſit pri.cau.bene. ammit.in c.ij. verſ. quicunque,de pace ten. in §.iudices. de pace iur.fir. ad aliud.in cap.1. verſic. vectigalia. col. 1.quæ ſint regal.

L. arbitro,ideſt iudice delegatio.in cap.j.§.ſi inter pares.de l.Corra.

L. ſciendum. Vna lex declaratur per antiquā. in c.1.§.ſacramentum. de conſue. recti feudi. in d. §. & ſi libellum. in prin. in d.c. Imperialem. in princ.col.4.

L.fina. neceſſitas excuſat à periurio. in c.1. §. ſimiliter,qui,mo.feu.amit. ad aliud in c.j.col.3. de milit.vaſ.ad aliud in c.j §. huius autem generis,col.j.ex qui.cau.feu.amitt.in c.licet.ſi de feud. defunct.milit.

De eo per quem factum erit.

L.j.§.dolum. Non debet quis eſſe credulus. in c.1.col.2.hic finitur lex.in c.j.verſi.cōdemnatorum.col.ij.quæ ſint regal.

Siquis cautionibus.

L.j Dantur xx. miliaria pro quolibet die.in c. j.de milit.vaſ.qui cont.eſt.

L. ij. Fruſtra laboramus de pœna poſt remiſſum negocium.in d.c.j.§.ſed nec alia iuſtior.col. j. quæ ſit prima cauſ. bene.ad aliud. in c. quoniā de prohi.alie.feu. per Lot.

§.ſi quis.Cogitur quis teſtificari.in c.j. ver.ſimiliter,de conſue.recti feudi.

L. ſed & ſi quis §.illud.concor.cum.l.iuriſperitus.in princ.ff.de excuſa.tut. ibi vide.

§. quæſitum. Quod fit in iudiciis ſpecialiter attēdif c.ſi quis hominem.col.fin.de pace tenen. in c.1.§. vectigalia.col.2.quæ ſint regal.

L.ſi poſt tres.Magna pars non accipitur plus media.in c.t.§.quidam.in add.col.2.de contro. inter maſc. & fœmi.ad aliud.in c.fin.verſi.litem. lo 2.tit.final.

L.ſi ſeruus.§.plurium,vide in l. demonſtratio falſa.ff.de condi.& demonſtra.

L.qui autem.§.illud.Ad liquidandum intereſſe inſpicitur tempus, quando fit intereſſe, non quando agitur.in cap.1.verſic. & ſi dominus. de vaſal. qui contumax eſt.

L. ſi eum.§.iniuriarum. Subrogatum. in c.j. ver.monetæ. quæ ſint rega.

De ferijs.

L. 1.multa fiunt propter agriculturam. in c. Imperia-

Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addi. col. 2. §. excipiuntur. Exceptio eſt eiuſdem generis cum regula. in cap. 1. colu. 2. qui ſucc. tenea.

L. ſi feriatis. Dictio niſi, affirmat ſuper negatiua, in d. c. 1. qui ſucc. ten. ad aliud in c. 1. in fi. de contr. inter vaſ. & alium.

L. more. Dies incipit à media nocte, in cap. ſi quis miles, de feu. ſine culpa non amitt.

De edendo.

L. 1. Quando quis citatur exprimi debet cauſa, in cap. 1. de vaſ. qui contumax, in princ. vbi allegat concor. ad aliud in c. 1. §. ſimiliter, in ij. addit. col. 5. de capit. qui cur. vend.

§. editiones, in cap. ij. verſ. idcirco, de notis feudo.

§. diem. Apponitur dies inſtrumentis pro claritate, in cap. quoniam, de prohib. alie. feu. per Lot.

L. ſi quis ex argentarijs, §. ſi initium. Principium libri probat, quòd deſcripta in libro ſunt eiuſdem qualitatis, in cap. 1. §. huius autem generis, in fine, ex qui. cau. feud. amitt. in cap. 1. de feud. non hab. propriam naturam, in rub. quæ ſint rega. in prin. in cap. fin. ver. litem lo.. tit. fin.

§. prætor ait. Qui doctus eſt, non debet certiorari, d. cap. Imperialem, §. illud, col. 2.

§. an verò hæredi. l. veluti, concor. cũ l. quoties, ſupra qui ſatiſd. coga. ad aliud in cap. 1. §. ſi quis hominem, in 2. addi. de pace tenen.

De pactis.

L. 1. ſeruare ſecretum eſt naturale, in cap. 1. qui. mo. feu. ami. in prin. in d. §. porrò, col. 7. quæ ſit prima cauſa ben. amit.

§. 1. in rubr. de conſuet. recti feudi.

§. conuentionis. Inueſtitura ſub verbo conuentionis comprehenditur, in cap. 1. ex qui. cau. feu. amitt.

L. Labeo, in cap. 1. §. & iterum, col. 6. de capitu. Corra.

L. item quia. Quæ inſunt contractui ſubintelliguntur, in d. §. & ſi libellum, in fi. §. ſimiliter poteſt, in 2. addi. de capita. qui cur. vend.

L. iuriſgentium, §. adeo, in cap. 1 verſ. flumina, quæ ſint reg.

§. prætor, in cap. 1. §. præterea, quib. mod. feud. amitt. in §. feudum, ſi de feud. defu. mili.

§. pactorum. Non minus ex mente quàm ex verbis, in cap. 1. verſ. quin etiam Epiſcopum, vel Abba.

§. ſi paciſcar. in c. hac edictali, col. 2. de pace iur. fir. in c. Imperialem, §. nec dominus col. 3.

§. & generaliter, in c. 1. §. licebit, quid ſit inueſt. in c. 1. col. fi. qui teſtes ſunt nece. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

§. ſi. res integra dicitur antequam tradatur, in c. 1. quid iuris ſit.

L. ſi tibi, §. pactum, l. ſi hær. §. Iulia. pactum in dubio pro hæredibus, in d. §. & ſi libellum, col. 3. in c. 1. col. 5. de natu ſucceſſ. feudi.

L. cuius, qui. donatio eſt ſtricti iuris. in §. ſi facta, ſi de feu. defun. mili.

L. ſi vnus, §. ſed ſi pactum, in cap. 1. col. 1. de vaſal. decre. ætat.

§. quod in ſpecie. Facilius redimus ad naturam primeuam, in cap. 1. de feud. ſine culp. non amitt. in cap. 1. §. quod autem, de contro. inueſt. in cap. 1. §. hoc autem, de his, qui feu. dar. poſſ. in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 5. ſi de feu. defun. milit. in cap. 1. de feu. non habe. in rub. quæ ſint rega.

§. ante omnia, pactum de vna re non extenditur ad aliam, in cap. 1. §. & quia vidimus, de his, qui feu. in c. 1. col. ij. quid ſit inueſt. in c. 1. col. 2. qui ſucc. tene. ad aliud, in c. 1. de vaſ. decret. æta. col. 2. in rubr. de conſuet. recti feu. in cap. 1. de eo, qui finem fecit agn.

L. contra iuris. Quilibet adminiſtrator alienare non poteſt, in d. cap. Imperialem, in prin. colum. 6.

L. ius agnationis. Naturalia non mutantur, in c. 1. verſ. aut cum ſorore, qui. mod. feu. amitt.

L. tres fratres, vide in l. Lucius, §. quæſitum, ff. de leg. 3.

L. veteribus, in d. cap. Imperialem, in prin. colum. 6.

L. ius publicum, in cap. ſi quis hominem, de pace tenen. alleg. concor.

L. tale pactum, §. qui prouocauit, vide in l. Theopompus, ff. de dote prælegata.

§. fin. remanere, ideſt ſoluere, in c. 1. quemadmo. feu. ad filiam pertin.

L. pactum. Lex & pactum æquiparantur, in cap. 1. qui teſtes ſunt neceſſ. in addi.

L. qui in futurum. Tacita remiſſio inducitur ex verbis, in cap. 1. ſed nec alia iuſtior, col. 4. quæ ſit prima cau. bene amitt. alleg. concord.

§. ſi ex altera. concor. cum l. 2. §. generaliter, de doli exceptione.

L. pacta, quæ poſſunt fieri inter viuos, poſſunt fieri in vltima voluntate, in §. donare, col. 3. qualiter olim alie.

L. Impetator. Præferuntur agnati in emendo feueum, in d. c. 1. §. ſed & res, in prin. per quos fiat inue. alleg. concor.

L. ab emptione. Sola retrotraditio poſſeſſionis non reſoluit contractum perfectum, in c. 1. de conr. inueſt. in prin. ad aliud, in d. §. ſed & res, col. 2. & in d. §. & ſi libellum, col. 1. & in c. 1. de nat. ſucce. feudi. in addit.

L. fina. Quæſitum alicui iure communi non aufertur, in cap. 1. col. 3. de vaſall. decr. æta. in cap. 1. §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cau. alleg. concor. in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. ſi de feu. defun. milit. ad aliud in cap. qui clericus, eo. tit. in cap. 1. §. 1. de benef. fœmin. in c. 1. §. iterum, de capi. Corr. col. fin.

De transaction.

L. 1. Dictio quaſi, eſt expreſſiua veritatis, in c. 1. ver. turpiter, in addi. col. 2. qui. mo. feu. am. ad aliud in c. 1. de eo, qui finem fecit agnat.

L. ij. transactio eſt actus voluntarius, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6.

L. cum Aquiliana. Captioſa interpoſitio non admittitur, in d. cap. Imperialem, in princ. colum. 5.

L. de his. Ex ſcriptura Principis apparet de mente, in cap. 1. colum. 3. de vaſall. decre. æta, in cap. 1. § & iterum, col. fin. de cap. Corra. Ex ſcriptura Principis apparet, quid remiſſum eſt, in cap. hac edictali, de pac. iura. firm. in cap. 1. de capit qui cur. vend. in cap. Imperialem, in princ. col. 4.

L. poſt rem, §. fin. Alienatio valet omni meliori modo, in d. §. & poſt refutationem, de vaſ. qui contra conſtitutionem Lota.

L. cum hi. in d. c. Imperialem, in princ. col. 6. allegat totam.

§. quid ergo. Fit tranſactio in commodum alimentatarij, in cap. 1. §. præterea, in addi. de cap. Corra.

§. ſi prætor. Qui duo requirit, ſi vnum habet, non ſufficit, in cap. 1. de bene. fratris, in cap. 1. quo temp. miles, in tub. qui. ex cau. feu. amitt. in §. in generali, ſi de feu. defun. mil. in cap. 1 de eo, qui finem fecit agnato.

§. ſi cum his. Non debet fieri fraus legi colore aliquo, in c. 1. §. & filius fratris, col. ij Imper. Lot. in c. 1. §. commercium, de prohib. feu. alie. per Lot. in c. 1. §. ſed nec alia iuſtior, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene.

L. qui cum tutoribus, iniquum videtur periml, quod non eſt cogitatum, in cap. 1. colu. ij. qui ſucceſſ. tene. in cap. 1. verſ. licebit, quid ſit inueſti. ad aliud in c. ſancimus, lo 1. col. 3. quo temp. mil. & quod iuramentum eſt perſonale, in c. 1. §. quid ergo, col. ij. de inueſti. de re aliena fact. in cap. 1. §. huius autem generis, colum. 1, ex quib. cau. feu amitt.

De poſtulando.

L. 1. Dignitas eſt aduocare, in cap. 1. verſ. aduocatus, tit. fin.

§. 1. Ratio impulſiua non curatur, in d. c. Imperialem, § ſcriba.

§. pueritiam, in cap. 1. col. ij. de contr. inter vaſ. & alium.

§. an autem prætor. Indulgentia omnem infamiam tollit, in cap. 1. §. præterea, col. 5. quæ ſit prima cauſa alleg. concor.

L. quos prohibet, in cap. 1. in addi. qui teſtes ſunt neceſſa.

L. affinitatis. Præſentes, & non futuras inſpicimus affinitates, in capit. 1. verſ. aut cum ſorore, qui. cau. feu. amitt. in cap. 1. verſ. bona. in addit. quæ ſint tega.

De his, qui nota. infamia.

L. Athletas, §. calumniator, in d. c. 1. ver. & bona contrahentium, in fine.

L. furti, §. mandati verba, condemnauero, idest condemnari fecero. in cap. 1. ver. ille tamen, col. 2. de contro. apud par. termi. in cap. 1. verſ. item qui domino, quæ ſit prima cauſa bene amitt. in cap. ſi duo. de pa. ten. in cap. 1. col. 3. de contr. inter vaſ. & alium in cap. 1. ver. iniquum de not. feu.

§. Illud. Tutelæ non tranſmittuntur ad hæredes, in cap. 1. de feu. marchiæ.

§. contrario, condemnatus non eſt infamis, quando non fuit principaliter de eo diſceptatum, in dicto §. porrò, colum. 6. quæ ſit prima cauſa.

L. genero. Ignorans non delinquit, in cap. 1. in addit. de contro. inter dom. & empt.

L. quid ergo, §. quantum. Princeps ſine cauſæ cognitione non irrogat infamiam, in c. 1. in fine qui ſucce. tene.

§. pœna grauior, in c. ſi verò, vet. quòd ſi rapina, de pace tene. & in d. §. & bona contrahentium, col. ij. quæ ſint tega.

L. ob hæc verba. Qui hortatur, non mandat. in cap. 1. ver. turpiter, in addit. col. 2. qui. mo. feu. amitt. in cap. ſancimus, el 1. in fin. quo tempo. miles, in cap. quoniam col. 3. de prohib. alie. per Lot.

L. Lucius. Non punitur de probatis, niſi ſint ſpecificata in libello, in cap. ſiquis hominem, in ij. addit. de pace tenen.

De procurato.

L. 1. Quod quis facit per ſe, poteſt per procuratorem, in cap. 1. verſ. ſed vtrum, per quos fiat inueſt.

L. filiusfamil. §. inuitum. In pœnalibus præſens non conſentit, in c. 1. §. præterea, qui. mo. feu. amitt. in cap. 1. verſ. ſi dominus, ſi pro feudo fuerit interpell. in cap. 1. in addit. hic finitur lex, in cap. 1. in addit. col. 3. de natu. ſucce. feu. in d. c. Imperialem, in princ. in addit.

§. fina. vide in l. interdum, §. fina. ff. de oper. libert.

L. quæ omnia, in cap. ſi. ver. litem, lo ij. tit. ſi.

L. in cauſæ, in c. 1. §. quid ergo, col. ij. de inue. de re alie. facta.

§. fina. Vtilis præfertur directæ, in §. ſi quis per triginta, col. ij. ſi de feu. defun. mili. in c. 1. verſ. & poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſt. Lota.

L. ſed hæ perſonæ. Eſt expectandus, ſi longè non abeſt, in vet. quod autem, de conſue. recti feu. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. non ſolum. Fama ſufficit ad probandum mortem vltra mare, c. ſancimus, quo temp. mil. alleg. concor.

§. ſi ſtatus. Promiſſio ad ignorata non ſe extēdit,

dit, in cap. 1. §. fin. hic finitur lex.

L. licet, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 3. & in §. & bona contrahentium, col. 1. quę ſint rega.

L. Pomponius, §. ſed & is. Cum indicatur, rem meam eſſe, iudicatur non eſſe alterius, in d. §. ſi vaſſallus de feudo ſuo, col. ij. ſi de feu. defun. mil. in cap. 1. de contr. inter vaſal. & alium, in ver. in omnibus, ver. hactenus, de proh. feud. alie. per Lotar. in cap. Imperialem, §. preterea ſi inter duos col. ij.

L. non cogendum. Superflua reſecantur, in c. quoniam de prohib. feu. alie. per Lota.

§. qui ita, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 3.

L. qui proprio, §. procurator vt in cæteris, in cap. 1. col. ij. de feud. guar. alleg. concor. & in l. ſed ſi plures, §. in arrogato, ff. de vulga. & pupilla. ibi vide.

L. ſi ignorantis. Conditio Domini ignorantis non fit deterior per procuratorem in c. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucce. feu.

L. ad rem mobilem, in cap. 1. §. ſiquis de manſo. in fi. de contr. inue. alleg. concor. in cap. 1. §. ſed ſi delator, colum. ij. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

L. procurator, cui libera, in c. 1. §. ſimiliter, in add. de cap. Corra. & in c. 1. §. & iterum, colum. 5. co. & in c. Imperialem, in prin. col. 6.

L. ſi procuratorem abſentem. Geſta non reuocantur, licet gerens poſtea priuetur, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. in c. 1. verſ. condemnatorum, in princ. quæ ſint rega.

L. fin. concor. cum l. demonſtratio falſa, §. fi. ff. de condi. & demonſtra. ibi vide.

Quod cuius vniuer. nomine.

L. 1. in princ. in cap. 1. verſ. redditus, quæ ſint regal.

§. 1. in c. 1. ver. mille. titu. fina.

§. quibus. Non eſſe, & inhabilem eſſe, paria ſunt, in cap. 1. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene. in cap. ij. ver. quicunque, de pace tene. in § iudices, de pace iur. firma. in d. cap. Imperialem, in prin. in addit. & in §. nec dominus, in fine.

L. ſi municeps. Seruus non poteſt eſſe teſtis pro Domino, in cap. 1. ver. preterquã, ſi de inue. q. oriatur.

L. nonnulli l. plane, vide in l. fideicommiſſum in princ. infra de iudi.

L. item eorum. Conſuetudo, & lex municipij idem ſunt, in cap. 1. in prin. de feu. cognit. etiam in deciſorijs, in §. ſi autem, & in §. poſt natale, de pace tenenda.

L. ſicut, §. 1. Quod eſt ſingulorũ, non eſt vniuerſitatis, in c. 1. §. ſi verò de feu. guar. in cap. 1. §. ſimiliter, in addit. de cap. Corra.

§. in decurionibus. Vniuerſitas ad vnum redigitur, in cap. ſiquis hominem, col. 2. de pace tene. in cap. 1. in prin. quæ ſint rega.

De nego. geſtis.

L. ſi pupilli §. 1. Abundans cautela nõ nocet, in cap. 1. qui, mo. feu. conſtit. poteſta. in c. Imperialem, in prin. col. 5.

L. Pomponius ſcribit, §. is autem, in c. ſi vero verſi. duo, de pace tenen. in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. ſi negocia, concor. cum l. vel vniuerſorum ff. de pigno. act. in c. 1. verſ. licebit, quid ſit inue.

L. Pomponius. Ex qualitate perſonarum fit condemnatio, in cap. 1. qui. mo. feu. amitt. in cap. 1. de duob. fratr. in cap. ſi verò miles, de pace ten. in c. 1. §. ad hoc, hic finitur lex, in d. §. & ſi libellum, col. 4. in c. 1. verſ. commercium, de prohib. feu. alie. per Lota.

L. nam & Seruius, §. ſi viuo Titio. Qui incipit gerere negocia alicuius & dimittit; tenetur ad intereſſe, in c. 1. qui mo feu. amitt. in prin.

L. ſive. Non conſequitur lucrum ex delicto, in cap. 1. §. ſimiliter poteſt, in prima addit. de cap. qui cur. vend. in cap. 1. verſ. & bona cõtrahentium, col. 7. quæ ſint regal.

L. diuortio. Debet conſiderari, quod euenire poteſt, in c. omnes filij, col. 3. allegat concor. ſi de feu. defun. mili.

L. qui ſoluendo. in d. cap. 1. §. & ſi libellum, col. 3. de alie. feu. pater.

De in integrum reſtitutione.

L. nemo, in cap. 2. ſi autem, col. 2. quo tempore mil. Promiſſa nobilium habentur pro factis in cap. 1. qui ſucce. tenea. in ij. rubr. in c. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. colum. 2. de cap. qui cur. vend.

L. diuus. Subſtãtiale omiſſum vitiat. in d. cap. quoniam, de prohi. alie. per Lota.

L. ſi. minor reſtituitur ad appellandum, in d. c. 2. verſ. ſi autem, col. 2. quo tempore mil. & in c. habita, ver. litem, lo 1. ad aliud tit. ſi.

Quod metus cauſa.

L. metum, la 1. Maius malum timetur in cap. 1. ſi de inueſt. quæſt. oriatur, in verſ. præterquam.

L. nec timorem. Timeri debet, quod de facto eſt, in d. verſ. turpiter, in fi. quib. mod. feu. amitt. & in d. §. preterquam, & in c. 1. ver. egregiæ, ex quib. cau. feu. amitt.

L. iſti quidem. Melius eſt mori, quàm dehoneſtari, in d. verſ. turpiter, ad aliud in d. §. porrò, col. 5.

L. illud, in c. 1. §. ex eadem l. de lege Corra. in §. ſimiliter, de cap. qui cur. vend. in d. c. Imperialem, §. firmiter, in prin. & vide in l. qui autem, ff. de conſtit. pecu. §. 1.

L. videamus, vide in l. quod in diem, ff. de aqua plu. arc.

L. ſi mulier, §. ſi dos. Promittens dotem per metum non obligatur, in cap. 1. col. fin. de nat. ſucce. feu.

§. ſi metu. Coacta voluntas, voluntas eſt, c. 1. verſ. per vim, de pace iur. firm.

L. fin. Præſumptio cedit veritati, in cap. 1. in princ. de ſucc. feu. in c. 1. de pace ten.

De dolo malo.

L. 1. Bonus dolus eſt permiſſus, in c. 1. §. hoc autem, qui feu. dare poſſ. in cap. 2. ver. publici, de pace ten.

L. eleganter, in princ. in c. 1. col. 2. ſi pro feu. vaſ. interpel. in c. 1. col. fi. de natu. ſucce. feud.

§ non ſolum. Dolus defuncti nocet hæredi in ſtricti iuris, in d. § porrò, col. 6.

§. ſeruus pactionis. Paria ſunt non habere actionem, & habere, quæ exceptione elidi poſſit in §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cau. bene amitt.

L. non habet, in c. 1. ver. condemnatorum, col. 2. quæ ſint reg.

L. non debet. Libertus non agit de dolo contra Dominum, in cap. 1. verſ. ſi verò, de vaſ. qui contu.

L. item exigit, vide in l. prætor edixit, ff. de iniur.

L. heredẽ, tenetur de dolo hæres de eo, quod peruenit, in d. § porrò, col. 6. in fine.

De minoribus.

L. 1. §. 1. Verbum geſtum latum eſt, in c. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucc. feu.

§. fin. Iuuenis induſtrioſus, facilis ætas minoris. in d. §. porrò, col. 6. in cap. 1. in addit. col. 2. qui teſtes ſunt neceſſ.

L. 3. vide in l. abſentem ff. de pæn. in c. 1. ver. quidam de contr. inter maſc. & fæmi.

§. ſcio. Dos eſt patrimonium mulieris, in cap. 1. §. donare, col. 2. qualiter olim, ad aliud in c. 1. §. ſacram. de conſuetud. recti feudi, in d. §. & ſi libellum, col. 4. in cap. 1. col. 2. in addi. de nat. ſuce. feu.

§. ſeruus. Non reſtituitur ſeruus, in §. ſacram. de pace iur. firm.

L. minoribus, intereſt nõ vexari litib. in d. §. ſi vaſſallus de feudo ſuo, col. fi. ſi de feu. def. mil.

L. ait prætor, §. præſumitur. Minor reſtituitur ad appellandum, in ca. 2. verſ. ſi autem, quo tempore mil. ad aliud in cap. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucc. feu. in c. Imperialem, §. præterea ſi quis infeudatua.

L. & ſi ſine dolo §. 1. in c. 1. ver. & dimidium theſauri, quæ ſint reg.

L. ſi ex cauſa, §. nunc videndum, concor. cum l. minor ff. de adulr. ibi vide.

L. verum, §. ex facto, in c. 1. ver. & bona contrahentium, in addit. col. 4.

§. ſciendum, in c. 1. in addit. de nat. ſucc. feu.

L. in cauſæ, la 2. in princ. Quando eſt remedium ordinarium, ceſſat extraordinarium in cap. 1. de feudo pigno. dato, cap. 1. col. pen. de nat. ſucc. feu.

§. item Pomponius. Licitum eſt contrahentibus ſe decipere, in cap. 1. §. ſimiliter poteſt. de capit. qui cur. vend.

L. præfecti. Satis appellat, qui conqueritur de ſententia, in cap. 2. ver. ſi autem dixerit, quo tempore miles, in cap. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucce. feu.

L. interdum. Licitũ eſt decipere, in §. ſacram. de pace iur. firm.

L. Papinianus exuli, in cap. ſancimus, colu. 3. quo temp. mil.

L. quod ſi minor §. Scæuola. Non reſtituit Princeps ad alienata, in cap. 1. col. 3. de vaſ. decreta. & in cap. 1. quid iur. ſit poſt alie.

§. non ſemper, in c. 1. §. ſi verò, col. 2. de feud. guar. in c. 1. col. 2. de natu. ſucce. feu.

§. fin. Totum ex cognitione prætoris, in §. ſi vaſſallus de feudo ſuo, ſi de feu. defun. milit.

L. illud, §. ſi talis, in c. hac edictali, col. 2. de pace iur. firm.

L. etiam, §. ex cauſa. Idem iudicium in coniunctis in cap. ſi verò, de pace tenen. in d. c. Imperialem, §. ſcriba.

L. ſi in emptione. Minor emens reſtituitur in c. 1. de feu. dat. in vi. l. commiſſ. ad aliud in d. §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inue. in cap. 1. an mutus, vel aliter, imperfe.

L. auxilium. Legem non inuocat, qui contra eam committit, in c. 1. verſ. omnem, de no. for. fidelita. alleg. concord. in cap. 1. præterea, quæ ſit prima cauſa, ad aliud in c. 1. qui te. ſunt necẽ. in §. ſacram. de pace iur. firma. in d. c. Imperialem, §. ſi quis præterea in prin.

L. intra vtile. Debet appellari etiam in emergentibus, c. ſi quis hominem, in fi. de pace tenen.

L. non omnia, in c. 1. in addit. col. 4. de nat. ſucce. feu.

L. ſi iudex, in c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col 6.

L. tutor. §. Curator agit quanti minoris in c. 1. in prin. de capita. qui cur. vend.

Ex qui. cauſ. maio.

L. 3. minæ inducunt iuſtum metum, in c. ſancimus lo 1. quo temp. mil.

L. & qui data. Qui depoſuit contra Dominum & ſe ingeſſit, amittit feudum, in cap. 1. §. ſed ſi delator, col. 2. quæ ſit prima cauſa, vbi allegat concord.

L. ſuccurrit. Carceratus dicitur, qui non poteſt ire ad libitum, in d. §. ſed ſi delator, in prin.

L. ab hoſtibus §. ſed quod ſimpliciter. Datur tempus ad colligendum ſarcinulas, in d. capit. ſancimus, verſic. ſi autem, quo temp. miles ad aliud, in cap. 1. quid iur. ſit, in cap. fin. verſ. item, lo 1. tit. fina.

L. ſciendum. Non datur reſtitutio maioribus lucri cauſa, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi quis infe. in prin.

L. denique. Cauſæ facti non incontinentur poſtliminio, in cap. 1. in princ. de contro. inue.

alle.

Digitized by Google

alle. concor. in §. præterea, col. 5. quæ ſit prima cauſa.

L. nec vtilem. Factum non præſumitur, in §. donare, col. 2. qualiter olim, ad aliud, in c. 1. de mil. vaſ. qui arm. & in cap. 1. verſ. & ſi dominus, de milit. vaſal. qui contu.

L. ſed ſi per prætorem, §. ſed ſi cum decreto, in c. 1. verſ. extrahatur, tit. fina.

L. nec non, in princ. in cap. habita §. litem in addit. titu. ſupradicto.

§. quod eis. Edictum de teſtibus eſt permiſſorum, in c. 1. verſ. præterquam, ſi de inue. q. oria, & in c. 1. col. 4. de contr. inter vaſall. & alium.

§. exemplo. Qui poteſt deſtruere opus, poteſt reſiſtere, ne fiat, in d. cap. Imperialem, §. inſuper, col. 2.

L. cum miles, vide in l. cum hæredes, ff. de acqui. poſſe.

L. ſi is cuius, vide in l. Pomponius, §. cũ quis, ff. de acqui. poſſe.

L. abeſſe, in d. §. litem, in addit. titu. fin.

L. ſi cui, §. fin. in d. §. litem, col. 1.

L. qui mittuntur, §. 1. in rub. quæ ſint rega. col. 3. & in d. §. litem, col. 1.

L. non verò, in c. 1. §. & bona contrah. in addit. quæ ſint rega. & in l. ſi non ſunt, §. pecuniamus, ff. de auro & arg. legato.

L. fin. Milites iurant ex genere militum, in c. ſi verò miles, de pace tenen.

De alie. iudi. muta. cauſa.

L. 3. Potentioribus pares eſſe non poſſumus, in d. c. Imperialem, in princ. col. 4.

L. ex hoc edicto, §. ſiquis. Qui prohibetur alienare, non prohibetur hæredem inſtituere, in cap. 1. quid iur. ſit.

De recept. arbitr.

L. 1. l. 2. Arbitri notionem tantum habent, in cap. 1. verſ. & ſi quidem, de contro. apud Par. termi.

L. 3. §. tametſi. Arbiter non poteſt cogi, ibidem, in §. ille tamen, col. 1.

L. Labeo, in cap. 1. §. vectigalia, col. 2. quæ ſint rega.

L. nam magiſtratus. Conſuetudo cõtra l. non tenet in cur. de feu. cognit.

L. Pedius §. ſed ſi in ſeruum. Vtile per inutile viciatur, in §. ſacra. col. 3. de pace iur. firma.

L. arbiter, in c. 1. col. 4. de contro. inter vaſ. & alium.

L. item ſi vnus §. principaliter. Homines proni ad malum, in c. quoniam, de pace tenen.

L. ſi cum dies, §. ſi arbiter, in c. 1. col. 5. de conten. inter vaſ. & alium.

§. vnde eliguntur. Arbiter fert in quolibet loco honeſto, in cap. 1. §. quocirca, de prohi. alie. per Lota.

L. Celſus. Dies appoſitus à iudice non poteſt impediri, cap. ſancimus, lo. 1. col. 2. quo temp. mill. all. concor. in c. 1. qui teſt. ſunt neceſſ. in c. 1. col. 5. de cont. inter vaſ. & alium, ad aliud in c. Imperialem, in prin. col. 2.

L. diẽ §. ſtari in c. 1. §. ſi iter pares, de l. Corra.

§. ſi plures, in l. 1. §. ſi ſtipulanti, ff. de verbo. obligat.

L. non diſtinguemus, §. Iulianus, in criminalibus non ſit arbitrium, in d. cap. Imperialem, §. inſuper.

§. cum quidã. Nullitas eſt ſpecies appellationis, in c. 1. verſ. his enim, ſi de inue. q. oria.

L. non ex omnibus. Non incurritur in pœnã, ſi arbiter iubet dari nomina teſtium, in d. cap. 1. verſ. his enim.

L. inter caſtellianum. Diuiſio eſt facti, in c. 1. §. receptatoribus, in addit. de pace iur. firma.

L. ſed ſi interpellatus, §. arbiter. Delegatus non poteſt ſubdelegare, niſi à Principe, in c. 1. col. 2. de mili. vaſ. qui cont. eſt.

L. ſi de re ſua. vide in l. ille à quo §. tempeſtiuum, ff. ad Trebell.

L. fin. in c. fin. verſ. litem, col. 3. tit. fin.

Nautæ, caupo. ſtabul.

L. 1. Nauta non cogitur aliquem recipere, in c. iniuria, col. 3. de pace tenen.

L. 3. §. 1. Duæ pœnæ non irrogantur, in cap. 1. §. & bona contrahentium, in addit. col. 4. quæ ſint regal.

De iudicijs.

L. 1. Subditus ratione perſonæ alteri ſubmittere ſe poteſt, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 6. Et notarius poteſt vbique inſtrumenta conficere, in c. 1. verſ. ad iuſtitiam, col. 2. quæ ſint rega.

L. 2. Qui aliquid agit viribus præturæ cõpulſus non præiudicat, in ca. ſi quis hominem, de pace tenen. allegat concord. in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 3.

§. legatis, in d. cap. fin. verſ. litem, in addit. tit. fina.

§. ſi extra prouinciã, in d. verſ. litem, in addi.

L. ſi quis in aliena. Statur libello actoris ad fundandam iuriſdictionem, in c. ſancimus, lo 1. col. 2. quo tempo. miles, & ad aliud, in c. 1. in fine de inueſt. in mari. facta.

L. cum prætor. Qui vnum dicit, in c. 1. ſi hoc quoque, qui. feu. da. poſſ. in c. 1. verſ. ſi verò de feu. guar. in c. 1. §. donare, col. 3. qualiter olim, & in multis locis.

§. penult. Bannum iudicis facit quẽ infamem, in cap. 1. verſ. eius ſententia tit. fina.

L. in tribus. Sorte fit diuiſio, in cap. 1. de duo. frat. de no. inue.

L. ſi filiusfamilias in c. 1. §. iudices, de pace iur. firma. & in l. ex maleficijs, ff. de act. & oblig.

L. Iulianus ait. Nemo iudicat in cauſa propria, in d. §. propterea ſi inter duos, in addi. in princ.

L. ſi longius. Cura rei familiaris excuſat. in c. 1. in prin. ex qui. cau. feu. am. in c. 1. col. 3. de

contr. inter vaſſ. & alium.

L. hæres abſens ſ. fi. L. omnem, in cap. habita, verſic. Item, titulo fina.

L. ſi debitori meo. Decē dies important modicum tempus, in ſ. quod autem. de contr. inue. ad aliud in c. 1. qui teſt. ſunt neceſſ. in ſ. poſt refutationem, de vaſſal. qui contra conſt. Lot. in c. 1. col. 3. de contr. inter vaſſ. & alium.

L. Sed ſi reſtituatur ſ. fin. Futura ſunt in pendenti, ſed non quoad Deum, in ſ. & filius fratris, col. fio. Imperator Lotar.

L. vbi cœptum. Limitatur, in c. 1. verſ. vel iudicio. de milit. vaſ. qui contumax.

L. non quidquid, in d. c. Imperialem, ſ. præterea ſi inter duos, col. 5. in fine.

L. ſi de vi. in ſ. ſimiliter, in 2. addi. de capit. Corra. ad aliud in verſ. & vt indignis, col. 3. quæ ſint regal.

L. in omnibus, in conditionalibus agitur ante conditionem, in d. cap. Imperialem, ſ. inſuper col. 2.

L. venditor. Procurator emptoris dicitur vēditor in cap. 1. de inueſti. in mari. ad aliud in d. ſ. præterea ſi inter duos col. 3. d. c. Imperialem.

L. fideicommiſſum in prin. ſ. 1. in ſ. quod autem, de contro. inue. in fine, in ſ. quid ergo, de inueſti. de re alie. in c. 1. ſ. nec alia inſtior. col. 2. quæ ſit prima cau. bene amitt.

L. ſed ſi ſuſceperit, in d. ſ. præterea ſi inter duos col. 6.

ſ. ſi libertis. Ex qualitate perſonarum ſeruitium iniungitur in feudo. in ſ. huius autem generis, col. 2. ex qui. cau. feu. amitt. allegat concorda.

L. vix certis. Animus difficiliter probatur, in d. ſ. porrò, col. 3. alleg. concor. quæ ſit prima cau. ben. amitt.

ſ. fina. vide in l. item ſ. qui paratus, quib. mo. pignus diſſoluat.

L. per minorem, vide in l. fundum, ſ. de exceptio.

L. licet. Inducta à iure poſitiuo non mutat inferior, in c. 1. col. 3. de vaſſ. decr. ætat. ad aliud in c. 1. verſi. nec ita de alie. feu. pat. & in d. cap. Imperialem, in princ. col. 8.

L. tam ex contractibus. Inſtantia tranſit, in d. c. Imperialem ſ. præterea ſi inter duos, col. 3.

L. ſi locus. Sequatur locus iudicij, in verſic. quocirca, de prohi. alie. per Lota.

In iudicio veniunt ea, de quibus principaliter agitur, in d. ſ. huius autem generis col. 3.

L. & ſi poſt edictum. Circunducitur edictum, in cap. 1. col. 4. de contr. inter dom. & alium de beneficio.

L. de qua re. Iudex cognoſcit, & iudicat, in d. ſ. præterea ſi inter duos, col. 2.

L. ſi prætor. Nō iudicia ſint eluſoria obſtat exequutio rei iudicatæ, in ſ. ſi vaſſallus de feudo, ſi de feu. defunct. milit. & in cap. fin. verſic. Item loci. titulo final.

ſ. Marcellus. Nullitas impedit exequutionem

in c. 1. in fin. de contr. inter vaſſ. & alium.

L. proponebatur, idem eſt iudicium in cap. 1. de alien. feu. in ſ. & iterum, col. fin. de cap. Corra. in ſ vectigalia, col. 2. quæ ſint rega.

L. non à iudice ſ. fin. in ſ. vectigal. col. 2.

L. eum quem temerè, in d. ſ. vectigalia, col. fina.

De inoffic. teſtam.

L. poſthumus ſ. ex his, in cap. 1. in addit. qui teſtes ſint neceſſ.

ſ. fin. qui præparat querelam tranſmittit, in d. ſ. porrò, col. 3.

L. Papinianus ſ. ſed nec impuberis. Vna ſucceſſio diuerſis reſpectibus & temporibus plures cōſiderantur, in d. ſ. & filios fratris, col. 3. Imperat. Lota.

ſ. ſi filius. Si dominus poſſidet feudum poteſt per modum contradictionis excipere de culpa, in cap. 1. de vaſſ. decre. ætat. col. 1. in cap. 1. de contr. inter vaſſ. & epiſcopum, in fine, in ſ. hoc edictali ſ. ſi quis verò, de pace iura. firm. in d. c. Imperialem ſ. inſuper in prin.

L. pater, concord. cum l. 1. ſ. quibus ff. quod cuius vniuer. nomine.

L. nam & ſi. in princ. Omnia noſtra liberis ex voto comparamus, in d. ſ. & filius fratris, in princ. in d. ſ. ſed & res, col. 3. per quos fiat inueſt. ad aliud in d. ſ. & ſi libellum, col. fi. de alie. feu. pater in c. 1. de natu. ſuc. feu. col. 4.

L. mater. Non remittit, qui ignorauit, eligēdo, in d. ſ. porrò, col. 5. allegat concor. in c. 1. ſ. fi. hic finitur lex, in d. c. Imperialem ſ. præterea ſi inter duos, col. 6.

L. qui de inofficioſo. Tantum valet probatio per teſtes, quàm per confeſſionem, in ſ. donare, qualiter olim alie. in tuor. ex qui. cau. feu. amit. allegat concord. in ſ. ſi vaſſallus de feudo ſuo, col. ſi. de feu. defun. mil. in c. ſi verò probare de pace ten. in d. ſ. Imperialem ſ. ſcribi. in fi.

L. ſi ſuſpecta, in ſ. & iterum, de capi. Corra. col. 2. in d. cap. Imperialem, verſ. nec dominus, col. 4. in l. ſi perluſorio ff. de appellat.

L. fin. in princ. Qui petit ex teſtamēto, agnoſcit iudicium teſtatoris, in capit. 1. de feu. dat. pigo. in fi. ad aliud in cap. 1. in prin. de forma fidelit. in ſ. ſed ſi delator, col. 2. quæ ſit prima cau. bene amitt.

ſ. fin. cap. 1. in 3. addic. col. 3. de natu. ſuc. feu.

De petit. hæred.

L. diuus. Pluraſe reſoluitur in ſingulare in c. 1. ver. traditionibus, quid ſit inue.

ſ. fi. vide in l. ſeq.

L. ſi quis libertatem ſ. planè in d. cap. Imperialem ſ. inſuper, in fi. ſ. præterea ſi inter duos col. prima.

L. nec vllam. Paria ſunt non habere titulū, & habere inpalidum, in ſ. præterea, col. 3. quæ ſit prima cau. bene.

L. etiam

L. etiam §. ſi quis ſciens. Vbi concurrit titulus & dolus, præfertur titulus, in ver. & ſi dominus, de mil. vaſ. qui contu.

L. & non tantum. Feudum eſt debitum filijs vt hæredibus, in d. verſi. traditionibus, & in cap. de feu. cognit. & in c. 1. verſ. quid ergo, de inueſtit. de re alie. fact. in §. huius autem generis col. 2. in cap. 1. ſi de feud. defunc. mil. & in cap. 1. in princ. de alie. feud. pater, & in multis.

L. item veniunt §. petitam, in cap. 1. in prin. de mil. vaſ. qui contu. eſt.

L. ſi rem, & precium. Loco rei ſuccedit preciũ feudi in c. 1. de contro. inter dom. & agn. in c. 1. col. 3. qui ſucc. tene. alleg. concor. in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6. ſi de feu. defun. mil.

L. ſed ſi lege §. conſuluit. Vaſallus tenetur ad antidora, in c. 1. ver. egregie, ex quib. ca. feu. amit. in d. §. porrò, col. 4. in d. §. ſed nec alia iuſtior. in addit. & in §. ſeq. col. 3. quæ ſit prima cau. bene. amitt.

L. ancillarum §. fin. in prædijs proborum virorum fiunt lupanaria, in §. turpiter, qui. mo. feu. amit.

Quod autem, vide in l. ex parte, ff. fam. erc.

L. mercedes, in c. 1. §. his conſequenter, col. 2. hic finitur lex.

L. illud. Non debet ius indiſcuſſum omitti, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. fin. in cap. 1. de contr. inter do. de por. fratris mei.

L. pen. vide in l. ſi is à quo ff. de rei vin.

De rei vindi.

L. 1. §. 3. qui vindicat gregem, non vindicat ſingula capita. in cap. 1. §. & filius fratris, col. 2. Imperat. Loc. in cap. 1. verſi. tunc[illegible] ſit inueſt.

L. Põponius ſi ex aquis, in c. ſi verò de allod. in fine.

L. officium. Vindicatur feudum à poſſeſſore in cap. 1. §. qualiter vaſall. debeat iur. fidel. in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. [illegible] defun. mil.

L. ſi ſeruum verberatum, in §. ſimiliter, de capit. qui cur. vend. in addit. col. 3. in d. c. imperialem §. nec dominus, col. 3.

L. in rem §. ſi quis rei ſuæ, ius, quod habet ſuper vniuerſo, non habet ſuper parte, d. Imperialem, in prin. col.

§. item. Quod deſijt eſſe alicuius, nunquam ad illum redit. in d. §. & filius fratris, in c. 1. qualiter dom. prop. priua.

L. is qui deſtinauit. Conſilium eſt vt aucto poſſeſſio. in c. 1. de contr. inter dom. & empt.

L. is qui ſe obtulit. Qui negat poſſidere à lite diſcedit, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col.

L. ſi autem §. poſſidere, in reali ſit exequutio, ſi res eſt penes conuentum, in §. ſi dominus, col. 3. de mili. vaſ. ad aliud in cap. 1. de contr. inue. & in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, colum. 3.

L. fructus feudi ſunt mobiles, in cap. ſancimus, in 2. §. ſi autem, colu. 2. quo temp. mil. ad aliud in cap. 1. de feudo guar. in fine, in c. 1. ver. rei da inueſt. de re alie. fact. in §. præterea, de capit. Corra.

§. fin. in §. his conſequenter, col. 2. hic finitur lex in §. poſt refutationem, de vaſ. qui cont. cõſt. Loc. in c. 1. de contentione inter domi. & emptorem.

L. ex diuerſo, in fine. Sentẽtia declarat quem fuiſſe dominum, in d. verſi. ſi autem, col. penult. quo tempore miles.

L. in fundo. Malitijs hominum obuiandum, in c. 1. quo tempore miles, in c. 1. col. 2. ſi de inueſti. q. oria. ad aliud, in c. ſi vaſallus, hic finitur lex, in d. c. imperialem, in prin. col. 4.

L. ſolum, §. meum, quod eſt quæſitum mea occaſione meum eſt, in c. 1. de feu. guar. col. fi. in c. 1. de bene fratris, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6. alle. concor. in §. illud quod iuris ſit, in d. c. Imperialem, §. illud in princ.

L. vindicatio. Feodum vindicatur, & ſi cum accẽſionibus.

L. is à quo, in 2. Duo agunt de eadem re contra poſſeſſorem, in cap. 1. qui ſucceſſ. tenea. in 2. rub. & quis præferatur, vaſallus an dominus, in verſi. rei, de inueſt. de re alie. facta, in §. ſi quis per triginta, col. 2. ſi de feu. defun. mil. in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 7.

L. ſi culpam. Vtilis non præfertur directæ, quando ab ea cauſam habet, in d. §. ſi quis per triginta.

L. cum in rem, in §. ſi facta, ſi de feud. def. mil. à rotore, in §. & dimidium theſauri, col. 1. quæ ſint regal.

L. qui reſtituere. Iuratur in litem contra non reſtituentem ſua culpa, in c. 1. qui ſucc. tene. in §. [illegible] in c. 1. quomodo feudum ad filias pertinet. & ſi poſſidet manu militari euſcetur, in §. ſi dominus, col. 3. de milit. vaſ. qui contumax. & in d. §. ſi tacitè, & cũ verò §. ſi tres, de pace ten. inter eos & quidam tamen, de bonis inter maſcu. & femi. in d. §. præterea ſi inter duos, col. 3.

L. nec quaſi. Spoliata tenetur ad rem vel cum intereſſe, nec liberatur præſtando valorem, in d. §. ſi dominus, col. 3. de mil. vaſ.

L. ſuperficiario datur actio in rem, licet non ſit dominus, in d. §. præterea, in addic. de capit. Corrã.

L. quædam mulier. Quando ſit inueſtitura in præſentia rei, transfertur dominium, & poſſeſſio. in cap. 1. quid ſit inueſt. in cap. 1. qui admiſſi ſunt, qualiter in §. ſi minoris, ſi de feud. defun. milli. allegat concord.

L. ſi hominem. Quando condictum eſt fura- ta etiam ſi non ſit commiſſus dolus à principio datur actio contra hæredes, in d. §. porrò, col. alleg. concord.

L. fin. in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, in prin. & in l. qui accuſare, C. de edendo.

De publiciana.

L. 1. Datur actio iſta ei qui non eſt dominus, in d.

in d. §. prӕterea, in addit. de cap. Corra.

L. de precio, in cap. 1. §. prӕterea, col. 4. quӕ ſit prima cau. & ibidem in d. §. porrò, in fine, & in d. §. ſi quis 30. in cap. 1. ſi vaſ. feu. priue. in d. §. ſi libellum, in prin.

L. cum ſponſus, §. ſi res. Non tuetur poſſeſſor contra legem, in d. c. Imperialem, §. illud col. 4.

L. quӕcunque, §. 1. ſolemnitas extrinſeca nõ prӕſumitur, in d. §. huius autem generis, col. 2. in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4.

L. penult. in cap. 1. de conten. inter dom. de port. fratris mei.

L. fin. Publiciana non datur contra dominum in d. §. ſi quis per 30. col. 2. & in rub. quӕ ſint rega. col. 2.

Si ager vectigalis.

L. 1. §. qui in perpetuum, in dubio dominium directum, in d. §. ſi quis per 30. col. 2. alleg. cõcor. in §. poſt refutationem de vaſal. qui contr. cõſtit. Lot. in cap. 1. de cont. inter dom. & empt. ad aliud in c. 1. col. 4. an agnatus.

L. 2. Vtilis prӕfertur directӕ in agendo, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. in c. 2. de alien. feud. pater, in capit. 1. in princ. de contr. inter vaſall. & alium.

De vſufru. & quemad. quis vta.

L. 3. Seruitus conſtitui poteſt iure legati, in §. donare, col. 2. qualiter olim feu. in §. dimidium theſauri, col. 2. quӕ ſint regal.

L. 4. Feudum habet ſimilitudinem cũ vſusfructu formali, in c. 1. qui ſucc. tene. in 2. rubr.

L. vſufructu legato, vide in l. prӕdiorum, ff. de vſuris.

L. item ſi fundi, in prin. vide in l. fundo, ſupra de rei vendic.

§. 1. Vſufructuarius debet bene colere, §. rurſus qui. mo. feu. amit. §. ſi quis de manſo. de cõtr. inueſt. ad aliud, in cap. 1. de capit. qui cur. vend, colum. 1.

L. ſi cuius, concor. cum d. §. 1.

L. arboribus, in prin. in §. receptatoribus, in add. de pace iur. firm.

§. nauis. Vtitur re concedendo in §. valuaſores, qui feu. da. poſſunt.

§. de illo. Temporale impedimentum nõ priuat in perpetuum, §. mitus. Epiſcopũ vel Abb. in d. cap. Imperialem, §. prӕterea ſi quis infeudatus, in fine.

L. ſed ſi quid, in c. 1. col. 2. de feu. guar. alleg. concor. in c. 1. col. 2. an agnat.

§. mancipiorum. Alis dominus debet ſecundum dignitatem ſuam, in §. quod autem, de contr. inue. in verſ. ſed ſi feudum. Epiſcopum vel Abbat.

L. qui vſumfructum, in c. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 2. de capit. qui cur. vend.

§. fin. in cap. 1. §. his conſequenter, in princ. hic finitur lex.

L. quӕſitum, concor. cum d. §. fin.

L. ſi defuncta. Fructus feudi ſeparati à ſolo nõ ſunt feudales, in §. ſi verò, §. hӕr, de pace tenen. in d. §. his conſequenter, in princ.

L. quid ergo, vide in l. inter caſtellianum, ſupra de arbit.

§. fin. ſubmittere facti eſt, in c. 1. verſ. & bona contrahentium, in addit. col. 3. quӕ ſint rega.

L. fina. Quando extraneus donat filio, videtur donare patris contemplatione, in d. §. & ſi libellum col 4. de alie. feu. pater.

De vſufr. accre.

L. ſi quis Titio. Nominando per nomen proprium videtur quӕſitum ius nominato, in cap. 1. in princ. de ſucceſſ. feudi, & in verſic. filij, in princ. & ad aliud, in cap. ſi vero, §. hӕredi. in cap. 1. §. 1. ſi vaſ. feu. priuetur.

Qui. mo. vſusfruct. amitt.

L. repeti. §. rei, in cap. 1. §. & iterum, de capi. Corrad.

L. quid tamen §. agri & in tota lege, in c. 1. §. moneta, in fine, quӕ ſint rega.

L. ſi vſusfructuarius meſſem. in d. §. his conſequenter, col. 2.

L. neque vide in l. via qui fundum ff. de ſeruid ruſtl. prӕdio.

L. ſi vſumfructum ciuitati. Deſtructa ciuitate ſoluitur vſusfructus, in §. & iterum, col. 4. de cap. Corra. in §. ſimiliter poteſt. in fine, de capita. qui cur. vend. in §. flumina, quӕ ſint regal.

De vſufr. earum rerum quӕ vſu conſum.

L. 2. feudum cõſtituitur ſuper rebus ſoli, & nõ ſuper pecunia, in c. 1. ſi vaſ. pro feu. interp. col. 2.

Si vſusfructus petatur.

L. vtifrui. Reus vincit eo iure, quo poſſeſſores vincere ſolent, in c. 1. de conten. inter dom. & vaſ. alleg. cõcord. in c. 1. §. ſi verò quid, quid ſit inue. ad aliud in c. 1. §. huius autem generis, in add. ex qui. ca. feu. amitt. ad aliud, in §. his conſequenter, col. 2. in c. 1. §. ſacramentum, de conſue. recti feudi, & in multis locis.

De vſu, & habita.

L. ſi ita, §. dominus, inuito vſusfructuario proprietarius rem cuſtodit, in cap. Imperialem, ſ in prin. col. 3. & in §. nec dominus, col. 2. & in §. prӕterea ſi inter duos, col. 7. de proh. alie. per Fed.

L. fin. in c. 1. verſ. ſi dominus, col. 2. de milite vaſ. in c. 1. an ille qui interf. fratrem, in c. 1. §. prӕterea, de capi. Corra. in §. & iterum, col. 4. eod. tit. in c. Imperialem, in princ. col. 2. & in §. nec dominus, col. 3. illud eſt bonum, quod mihi placet, in c. 1. ſi ſubſit eis verſ. ſin vel ſin.

Vſufruct. quemadmodum caueat.

L. ſi vſufructuarius mihi, in c. 1. §. prӕterea in addit. col. 2. de c. Corra. ſpes habetur in conſideratione, in c. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucce. feu.

De

De ſeruitut.

L. via. Indiuidua inſolidum debentur hæredi ſtipulatoris, in cap. 1. in addit. colu. 3. de natu. ſucceſſ. feud. & in c. omnes filij, col. 2. ſi de feu. defun. milit.

L. ſi cui. Verba ciuili modo capiuntur in c. 1. col. 3. qui ſucce. tenea. alle. concor. in c. ſiquis de manſo. de contro. inueſti. col. 2. ad aliud, ibi col. 6. & in c. 1. de feud. cognit. ad aliud in c. 1. col. 2. qualiter val. debeat iur. fidelit. in §. donare, col. 2. qualiter olim feu. alie. & in multis.

De ſerui. vrba. prædio.

L. inuitum, vide in l. diuus, tit. ſequen.

L. hæc autem iura. Non vtendo nõ amittitur ſeruitus in §. ſiquis ruſticus, de pace tenen.

L. quidam Hiberus. Verba vrbanitatem continent in cap. 1. verſ. vel iudicio, de mil. vaſſal, qui contu.

L. ſeruitutes, in ſuperficie conſtituuntur ſeruitutes, in c. quoniam, de pace tenen. in §. præterea, de cap. Corra. in c. 1. §. quidam, col. 3. tit. ſequen. in cap. 1. de eo, qui finem fe. agna. in c. 1. de capi. qui curiam vend. in princ. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. ſi domus, vide in l. ſi de pupillo, §. ſi pluribus ff. de noui oper. nunci.

L. ſiquis ædes. Libera eſt res apud Regem, in cap. 1. qualiter vaſ. debet iur. fide. in addit. in cap. 1. §. ille tamen, col. 3. de contro. apud Par. termi. in §. huius autem generis, col. 2. ex qui. cau. feud. amitt. in cap. 1. §. item de cont. inter maſcu. & fœmin.

L. in re. Nemini res ſua ſeruit. in d. §. huius autem generis, col. 3.

L. ſi ſeruitus. Qui omne dicit, nihil excludit, in c. 1. in princ. de capita. qui cur. vend.

De ſeruit. ruſtico. prædio.

L. 2. in cap. 1. de feu. dato in vicem, l. commiſſariæ.

L. diuus. Non eſt licitum venari in agro alieno, in c. 1. §. nemo retia. de pace tene. & in rubrica quæ ſint rega. in fine.

L. ſed quæ loca, in cap. 1. in princ. de capita. qui cur. vend. & in l. ſi mandauero, §. is cui, ff. mandati.

L. via, §. ſi fundum. Actio realis tranſit contra quemlibet, in cap. 1. §. ſed nec alia, colum. 2. alleg. concord. quæ ſit prima cauſa.

L. cum eſſet, §. fin. Seruitus ſtipulationibus conſtituitur, in d. §. donare, col. 2.

L. vna eſt via, concor. cum l. ſi. communem, quemadmo. ſerui. amitta.

L. ſi vnus, vide in §. ſi fundum, ſupra.

L. & Attilicinus, in ca. nulla, per quos fiat inueſtit. in d. §. huius autem generis, col. 3. in §. & iterum de cap. Corra. in cap. quid iuſſit, in cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 3.

Communia prædiorum.

L. 1. Seruitus eſt indiuidua à fundo, in §. ecõtrario, de inueſti. de re alie. fact. ad aliud in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 1. & in cap. ſi facta, col. 2. ſi de feu. defun. milit.

L. is qui duas. Feuda fiunt deſtinatione patriſ. fam. in cap. 1. in addit. qualiter vaſſal. deb. iur. alleg. concor. in c. 1. §. ille tamen. & in d. §. huius autem generis, col. 3.

L. ſi ei, in d. §. ille tamen, & in d. §. huius autem generis, col. 3.

L. quidquid. Non videtur contra ſeipſum promittere in cap. 1. hic finitur lex in c. 1. §. quibuſdam de conſu. recti feudi.

L. venditor, §. ſi cõſtat, in omnibus debet poni iuſtum precium, in c 1. §. poſt natale, de pa. tene. ad aliud in rubr. de conſue. recti feudi, in c. quoniam, col. 3. de prohi. feu. alie. per Lotarium, in cap. 1. §. iniuria, col. 3. de pace iur. firma. in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 3. in cap. 1. verſ. contrahentium, in 2. addit. col. 2. quæ ſint regal.

L. fin. Aſſenſus idem operatur ſi præcedat, vel ſequatur, in d. c. Imperialem, in prin. col. 8.

Si ſeru. vindicetur.

L. 2. §. rectè. Datur via fundo legato vſusfructus, in §. ſi quis de manſo, col. 2. de contr. inue.

L. loci, §. ſi quis. Paria ſunt non petere, & inhabiliter petere, in d. §. ſed & res, colum. 2. per quos fiat inueſt.

§. competit, Non poteſt excipi de iure tertij, in c. 1. de feud. guar. in c. 1. verſ. & ſi dominus, de mil. vaſ. in cap. 1. in prin. de cap. Corra. in §. ſi verò, de allodijs, in c. Imperialem, §. nec dominus, col. 3. §. illud, col. 4.

L. & ſi forte, vide in l. Attilicinus, ſupra tit. 2.

L. ſiquis diuturno, in cap. Imperialem, §. præterea ducatos, col. 3.

Quemadmodum ſerui. amitt.

L. ſi ſic, in d. §. præterea ducatus, col. 2.

L. ſi communem, in d. §. ſi verò, de allodijs.

L. ſi cui. Qui petit plus, petit etiam minus, in d. cap. Imperialem, in 1. col. & l. 1. §. ſi ſtipulãti, ff. de verbo. oblig.

L. ſi locus, §. cum via. Pro bono publico quis cogitur vendere iuſto precio, in d. §. poſt natale, in cap. 1. §. ſimiliter, in addit. col. 4. de capita. qui. cur. vend. in cap. 1. §. & plauſtrorum, quæ ſint rega.

De lege Aquilia.

L. 2. Appellatione pecoris continetur aſinus, in §. mercator, de pace tenen.

L. idem iuris, vide in l. ſiquis fundum, §. ſiquis vitulos, ff. loca.

L. item ſi obſtetrix. Culpa compenſatur culpæ, in §. quidam tamen, in addit. colum. 2. de contr. inter maſcul. & fœmi. in §. bona contra-

hentium

hentium, col 5. quæ ſint rega.

L. ait, §. Cum vulnerat, & moritur videtur à principio occidiſſe, In c. 1. col 4. qui ſucc. tenea.

L. huic, §. 1. vide in l. ita vulneratus, in princ. 3. eo.

L. Inde Neratius, §. hanc. Iſta actio nō tranſit contra hæredes, niſi de eo, quod peruenit, in d. §. porrò, col. 6. quæ ſit prima.

L. ſi ſeruus ſeruum, §. ſi oliuam. Qui non habet liberam poteſtatem, donare non poteſt in §. donare, col. 4. qualiter olim feu. ali.

§. ſi puerum, concord. cum l. fin. ſupra de vſu & habitat.

§. ſi ex plauſtro, vide in l. qui occidit inf. eod.

L. qui occidit. Damnum dat, qui cauſam dāni dat. in §. turpiter, in addit. col. 3. qui. mo. feu. amitt. & in §. præterea, colum. 1. quæ ſit prima cau. in cap. 1. in addi. de contr. inter dominum & empt.

L. ſi putator. Debet acclamari, in §. iniuria, col. 2. de pace tene. in l. ſcientiam, §. 1. eo.

L. illud, in §. ſed quia vidimus, in c. 2. col. 6. qui ſucc. tenea. in §. ſi quis de manſo. col. 4. de contro. inueſt. alleg. concor. & in multis.

§. fin. Geminatio eodem tempore nihil prodeſt, cap. 2. verſ. ſi autem, quo temp. mil. in c. ſi quis hominem, in add. de pace tene.

L. quintus. Declaratur verbum conſulto, in §. e contrario, de inue. de re alie. fa. ad aliud in c. 2. §. ſi de pace tenen.

L. in l. aquilia ſi deletum, vide in l. in omnibus ff. de iudic.

L. ſcientiam, §. aut qui aliter. Punitur plus committens ex propoſito, in cap. 1. §. ſimiliter, quib. mo. feu. amitt. alleg. concor. in cap ſi quis hominem, col. 2. de pace tenen. in d. §. iniuria, col. 2. de pac. iur. firm. in §. & bona, col. 2. quæ ſint rega.

L. ita vulneratus, in prin. in cap. 1. qui. mo. feud. amitt. in verſ. & ſi dominus, in fi. de milit. vaſ. qui cont.

§. fin. Delicta non remanent impunita, in c. 1. col. 2. ſi vaſ. feu. priuetur.

L. ſi ex plagis, §. in cliuo, in §. valuaſores, qui feu da. poſſ. in d. §. porrò, col 3.

§. tabernarius, in c. ſi quis hominem, col. 2. de pace tenen.

De noxali.

L. non ſolum. Non eſt melioris conditionis ſtultus, quàm peritus, in §. ſi vaſallus de feudo, col. 4. ſi de feu. defun. milit.

L. ſi quis à mulis, vide in l. ſi verò, infra de peculio.

Finium regundorum.

L. 3. §. ſi dicantur. Perſona prohibita conueniri poteſt reconueniri, in §. iſte tamen, in prin. de contr. apud Par. termi.

Familiæ erciſcun.

L. 1. in c. Imperialem, §. illud, col. 3.

§. fina. in c. habita, verſ. litem, col. 2. tit. fin.

L. filia. Feudatarius non debet grauare vaſallum in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 5.

L. hæres, §. an ea. in indiuiduis hæredes in ſolidum teneantur, cap. omnes filij, ſi de feu. defun. milit.

L. fundus. Nullus caſus impedit deductionem impenſarum à fructibus, in cap. 1. §. his conſequenter, hic finitur lex.

L. quæ pater in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 4. in addit.

L. ex parte §. 1. vide in l. ſed ſi hæreditas, ff. ad exhibendum.

L. quædam. Fidelitas eſt indiuidua, in d. cap. omnes filij, col. 2.

Communi diuidundo.

L. in communi, in §. receptatoribus, in addi. de pace iur. firma.

L. communi. in prin. in §. ſimiliter, in 2. addit. de capita. qui cur. vend.

§. 1. in d. §. præterea ducatus, col. 5.

§. 2. in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 5.

L. vt fundus. Non fit condēnatio, niſi ſuper petitis, in verſ. & ſi dominus, de mil. vaſ. qui cōtu. & in c ſi verò, §. ſi duo. de pace tenen.

L. is cum quo. Domus deſtruitur ob delictum, in d. §. receptatoribus, col. 2.

L. ſi quis, §. fin. Vno prouocante fit diuiſio, vt ſupra in additione.

Ad exhibendum.

L. tigni, §. ide ſcribit. Conuentus reali condemnatur, ſiue ex noua, aut ex veteri cauſa poſſideat, in d. verſ. & ſi dominus, col. 3. de milit. vaſ. qui contu. eſt.

L. ſed ſi hæreditas, § quo autem loco. Si vaſallus expendit adiuuando dominum extra Regnum, debet ei bonum facere, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addit. colum. fin. quæ ſit prima cauſa, alleg. concord.

De interrogato. actionibus.

L. qui interrogatur. Dubitans petit tempus ad deliberandum, in cap. in generali, in fi. ſi de feud. defun. mili.

L. & quia in cap. 1. §. ſi verò, de capita. qui cur. vend.

L. ſi defenſos, §. qui interrogatus. Qui particulariter interrogatus reſpondit generaliter, videtur reſpondiſſe particulariter in cap 1. col. 2. qui ſucce. tene. ad aliud, in cap. ſi quis hominem, col. 1. in 2. addit. de pace tene. in c. 1. col. 4. an agnatus.

L. de ætate, §. 1. Confeſſioni ſtatur contra ſe, in c. ſi verò probare, de pace tene. in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. fin.

§. ex cauſa. Quæ de nouo emergunt, in c. 1. col. 4. de conte. inter vaſall. & alium, in c. 2. de prohib. alie. per tota.

L. fina. Confeſſio abſentibus non iuuat, in §.

ſacram,

Digitized by Google

ſacram col. 3. de pace iur. firma.

De ſeruo corrupto.

L. 1. § 1. Non debet quis malis exhortationibus aliquem corrumpere; in verſ. & bona contrahentium, in 3. addit. quæ ſint regal.

§. fina. in cap. 1. §. ſi verò, colum. 2. de capi. qui cur. vend.

De ſeruis fugit.

L. 2. ver. diligens. Qui tenet cuſtodire, mulctari poteſt, in §. iniuria, col. 2. de pace iur. firm.

De vſu alea.

L. 1. ſimpliciter dictum, ſimpliciter intelligitur, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 4.

Si menſor falſum modum dixe.

L. 1. §. 1. Quando cauſa appoſita in libello eſt inepta non procedit, in cap. ſiquis hominem, in 2. addit. colum. 3.

De religio. & ſumpt. funerum.

L. 2. §. in locum. Genitiuum importat dominium, in cap. 1. §. & iterum, de c. Corra. in c. 1. §. rerum ſuarum, de pace iura. firma. in §. dimidium, quæ ſint rega.

L. ſi quis ſepulcrum. Non datur via ſine precio in ſepulcro, in §. ſiquis de manſo, col. 2. de contr. inueſt. & ad aliud in d. §. poſt natale, de pace tenen. ad aliud in §. ſimiliter, in 2. addit. col. 3. de capita. qui cur. vend.

L. 1. quod ſi nulla, iniuria eſt non ſepeliri, in cap. an agnatus.

L. oſſa, §. non ſolum, in §. & dimidium theſauri, quæ ſint rega.

§. fina. Quod fit contra procuratorem, fit cōtra dominum, in c. 1. de contr. inter dom. de por. fratris mei, & in c. 1. qualiter dom. proprie. priuc. & in §. ſacram. col. 2. de pace iur. firma.

L. minime. Non debet eſſe vaſallus contra patriam pro domino, in cap. 1. de form. fidel. in princ.

L. cum loca, locus redijt ſacer, cum redit ex dominio infidelium, in d. §. & filius fratris, & in c. 1. §. & iterum, col. 4. de cap. Corra.

L. cum diuerſis, in l. ſupra cum loca.

Si cer. petatur.

L. 1. verbum rei generale, in cap. 1. verſ. & pro mercede, de feudo guard.

L. 2. §. mutui datio. in cap. 1. in fine, quis dicatur dux. in c. 1. in addi. de nat. ſucce. feu. in §. ſimiliter poteſt, de capi. qui cur. in d. c. Imperialem, §. firmiter, col. 2.

L. cum quid, in c. 1. col. 2. qualiter vaſ. debet iurar. in d. §. huius autem generis, colu. 1. ad aliud in c. ſi qui deceſſerit, in addit. ſi de feu. defun. mili. & eod. tit. §. ſi vaſſallus de feudo ſuo, col. 5. & in c. 1. §. iterum, col. 4. de capit. Corra. in §. ſimiliter, in addit. de capit. qui cur. vend.

L. quod te. imputet ſibi, qui non prouidet, in §. quod autem, de cōtro. inue. ad aliud in §. præterea, col. 2. quæ ſit prima cauſa in c. 1. de pace tenen. ad aliud in §. his conſequenter, col. 3. hic finitur lex, & multis locis.

L. certum. Non refert, ſi digito aut aliter res certificatur, in cap. ſancimus. §. ſi autem, quo temp. mil. ad aliud in cap. 1. col. 2. ſi vaſall. pro feu. fuerit interpella.

L. proinde. Cōditione exiſtente videtur quod à principio res ſit in dominio illius, qui habuit ſequuta conditione, in c. 1. de eo qui ſibi & hære. ſuis, in cias col. 4. de natu. ſucc. feu.

L. certi condictio. §. quoniam, in d. c. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. ſingularia. Occultatur vnus actus, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 4. in d. §. præterea ducatus, col. 4.

L. vinum, in c. 1. §. monetæ, quæ ſint regal.

L. cum fundus, § 1. imprudētia dicitur ignorantia, in cap. 1. in addi. de cont. inter dom. & empt. ad aliud in §. & bona, col. 5.

L. ſi ſocius. Sua repudiatur bonorū poſſeſſio, & non aliena. in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. lecta. in cap. 1. de feud. dat. in vicem, L. cōmiſſ. alleg. concor. in c. 1. col. 5. de conten. inter vaſ. & alium.

L. eius, qui in prouincia, in cap. 1. col. 3. qualiter vaſ. debet iura. fidelit.

De iureiuran.

L. & ſi in rem. Exceptio iuriſiurandi prodeſt ſucceſſori in rem, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 5. ſi de feud. defun. milit.

L. nam & poſtea, §. ſi minor. Non ſemper minor reſtituitur, in §. ſi verò, de feu. guard. in c. 1. in addit. col. 3. de natu. ſucce. feudi.

§. ſed ſi quis, vide in l. Seia. infra ad Velleia.

L. ſed ſi poſſeſſori, §. item ſi iurauero, in l. Pōponius, §. 1. ſupra de procurato.

§. ſi cum de hæreditate, in cap. ſi verò, de pace tenen.

L. ſi duo, §. Iulianus, §. Marcellus, in cap. ſi verò, de pace tenen.

L. ad perſonas. Nō cogit iudex perſonas egregias iurare, in c. 1. ſi de inueſt. q. oriatur.

L. qui iuraſſe. Minor non periurat, in c. ſi minori, in prin. ſi de feu. defun. milit. in cap. 1. col. pen. de nat. ſucc. feudi. §. ſacram. col. 3. de pace iur. firm.

L. eum, qui. Grauatus in vno relebatur in alio, in c. 1. col. 3. qui ſucce. tenea. in d. §. porrò, col. 4. & in §. ſed nec alia iuſtior. in fine, in multis locis.

L. admonendi, in c. 1. in addi. col. 3. hic finitur lex, in §. ſacram. de conſue. recti feudi, in c. 1. §. quædam, de cont. inter maſc. & fœm.

L. manifeſtæ, in c. 1. verſ. & cum dat, de cōſuc. recti feudi.

De in litem iuran.

L. videamus. Anceps non iurat, in c. 1. quid

iur. de

iur. de feud. pign. in prin. & in verſic. intrabit de conſue, recti feu. Et minor non periurat, in d. §. ſi minori.

L. cum furti. Qui plus petit, videtur petere minus, in cap. ſi quis hominem, in 2. addit. col. 4. de pace tene. in c. 1. §. ex eadem lege de lege Corra. in d. c. Imperialem, in prin. col. 3.

De cond. cau. data, & non ſecuta.

L. 1. l. 2. cauſa reducitur ad non cauſam in cap. 1. ver. mutus. Epiſcopum, vel Abba. in c. 2. col. 4. de contr. inter vaſal. & alium, & in d. cap. Imperialem, §. inſuper, col. 2. in rubr. quæ ſint rega. col. 3.

L. 3. in princ. Non tenetur indicare malefactem, in c. 1. verſ. prouinciæ, tit. fin.

§. ſubtilius. errans non transfert dominium, in d. §. & bona, col. 5. quæ ſint regal.

L. ſi quis accepto. Cauſa non ſecuta extinguitur datum ob cauſam, in cap. 1. col. 2. ſi vaſ. pro feu. interpell.

L. ſi extraneus. Simile expreſſum trahitur ad ſimile non expreſſum, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 2. in addit. in d. c. fin. tit. fin.

L. ſi donaturus, vide in l. ſtipulationem, infra de iure dot.

L. quod Seruius. In pendenti eſt dotatio, quādo matrimonium eſt impuberum, in cap. 1. col. pen. de natu. ſucc. feud.

L. ſi mulier. Remittere, donare eſt, in cap. 1. col. 2. qui ſucce. tenea. alleg. concord. & in d. §. donare, col. 4 qualiter olim feu. alie. pot. in d. §. ſed nec alia iuſtior. in addi. ad aliud in cap. 1. in addi. col. 2. de natu. ſucce. feud. in d. c. Imperialem, in prin. col. 4.

L. cum ſeruum, vide in l. eum qui. ſupra de iureiuran.

De condic. ob turpem cauſam.

L. 1. In bonæfidei veniunt ea quæ ſunt circa contractū, licet non ſit cogitatum. in d. §. huius autem generis, col. 2. ex qui. cau. feu. amitt.

L. 3. in prin. in c. 1. col. 2. ſi pro feu. interpell.

§. Idem. Meretrici ſolutum non reperitur, in d. §. turpiter, in addit, quib mod. feud. amitt.

De condict. indebiti.

L. 1. Sciens ſoluere indebitum, donare videt in c. 1. col. 2. ſi pro feu. vaſ. interp. alleg. concor. & in §. & ſi libellum, col. 2. de alie. feu. pat.

L. ſi procurator tuus indebitum. Procurator conſtitutus ad negocia poteſt ſoluere, in d. §. ſi quis de manſo, col. 3. de contro. inueſt. in c. 1. §. fin. hic finitur lex, in c. 1. §. & iterum, de capit. Corra. in c. Imperialem, in prin. col 8.

L. nam ſi maritus. Soluens indebitum non recuperat, in c. 1. in addit. de natu. ſucce. feu.

L. ſi fundi. Nomen hæredis in ſingulari comprehendit omnes hæredes, in cap. Imperialem, verſ. ita tamen, in prin.

L. ſi non ſortem, §. ſi centum, in d. cap. Imperialem, illud, col. 3. Nemo inuitus permanet in communione.

§. libertus. Quando opera eſt certa, vaſallus ſeruit ſuo ſumptu, in d. §. ſed nec alia iuſtior, colum. fin. ad aliud in §. ex eadem lege, de lege Corra. in d. c. Imperialem, §. præterea, ſi quis in feu.

L. interdum, vide in l. ſi ex pluribus, ff. de admin. tuto.

L. cum his, in cap. habita, verſ. litem, col 3. tit. fin.

L. frater à fratre. Quod ſeruio in perſonam meam, ſeruare debeo cum domino, in verſic. & & nunquam, de no. for. fidelit. alleg. concord.

L. quod quis ſciens. Proteſtatio contraria facto non releuat, in cap. 1. col. fin. de natu. ſucce. feu. in §. ſimiliter, in 2. addit. de capita. qui cur. vend. in c. Imperialem, §. nec dominus, col. 2.

L. damus. Poteſt remitti aliquid propter factum vel faciendum, in d. §. ſed nec alia iuſtior. in addit.

L. Iulianus Sententia eſt de iure ciuili, in c. 1. col 3. de vaſ. decre. æta. in verſ. vel hactenus, de prohib. alie. per Lota.

L. in ſumma. Tranſactio eſt ſpecies iudicij, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6.

De condict. furt.

L. proinde. Opem dans furi, tenetur furti, in §. quinque ſolidos, de pace tenen.

L. ſiue, §. fin. Quod fuit conſtitutum cum cauſa, ceſſat cauſa finita, in d. §. & filius fratris, col. fin. Imper. Lotar.

L. ſeruus fugitiuus. Tantùm valet res, quantum vendi poteſt, d. §. quinque ſolidos.

De condict. tritica.

L. in hac, in c. 1. §. monetæ, quæ ſint reg.

De eo quod certo loco.

L. 1. vide in l. vt gradatim, ff. de mun. & hon.

L. 3. §. & generaliter. Promittens ſoluere certo loco, impeditus poteſt altero loco ſoluere, in c. 1. in ſi. quo temp. mil. ad aliud in §. præterea, col. 3. & in §. ſed nec alia iuſtior, colum. 4. quæ ſit prima cau. ben. amitt. in c. habita. verſ. litem, tit. fina.

L. quod ſi Epheſi. declaratur, in §. ſed ſi delator, col. 3. quæ ſit prima cau. in cap. 1. col. 2. ſi vaſ. feu. priue.

L. in bonæfidei. In ſtricti iuris nō veniunt niſi ea, quæ ex iudicis officio, in d. §. huius autem generis, col. 2.

L. ſi, in d cap. Imperialem, §. inſuper col. fin. & in l. ſi hominem, ff. depoſ.

De conſtitu. pecun.

L. 1. §. eum qui. Stipulans inutiliter, neque de conſtituta tenetur, in d. §. donare, col. 5. qualiter olim feud.

§. debitum. Qui conſtituit ſe pro alio ſoluere, debito-

debitorem eſſe oportet, in d. §. donare, col.3.

L.3. in c.1. in addit. de natu. ſucce. feu.

L. qui autem, §.1. Dando æquè idoneum liberatur, in d. §. omnes filij, col. 2. alleg. concor. ſi de feud. defun. mili.

L. ſi duo, §.1. Ex cauſa alibi ſolui poteſt, in cap.1. quo temp. miles.

L. item illa, §. quod adijciatur, in d. §. donare, col.3.

L. fina. in cap.1. §. vt autem æquitas, de allod. in l. qui in futurum, ff. de pactis.

Commodati.

L.1. in prin. in §. monetæ, ĩ fine, quæ ſint rega.

L.3. §. hæres. Si feudum ad vnum peruenit, ille ſolus iurare tenetur, in d. §. omnes filij, alle, concor. & ad aliud in d. §. monetæ, col.2.

L. ſi vt certo, §. nunc videndum. Verba accipiunt intellectum ex natura eorum, quæ aguntur, in cap.1. de vaſ. decre. æta. col.2.

§. proinde, in §. iniuria, de pace iur. firm.

§. duobus. Dignitas nõ poteſt eſſe apud duos inſolidum, in cap.1. de feu. march. ad aliud in verſ. omnem, de nou. for. fidel. in §. ſi quis per triginta, col. fin. ſi de feud. defun. mil. in §. præterea, in addit. de cap. Corra. in d. cap. Imperialem, §. præterea, col.2.

§. ſi. in §. & iterum, de cap. Corra. in §. quidã col. fin. de contro. inter maſc. & fæmin.

L. ſi is qui §.1. Quod occaſione mea quæſitum eſt, meum eſt, in c.1. §. & pro mercede, de feu. guar. ad aliud in d. §. huius autem generis, col. 2. in §. ſed nec alia iuſtior, col.2. quæ ſit prima cauſa, in §.1. an mutus.

L. in commodato, §. ſicut, in cap.1. qui. mo. feu. amitt. in verſ. in primis, ex qui. cauſ. feudi amitt. in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. colum.2. de capita. qui cur. vendi.

De pignor. actione.

L. quamuis. Creditor tenetur exhibere rem pignoratam, in cap.1. col.2. de conte. inter maſcu. & fæmin.

L. ſi rem, §. propriè, pignus à pugno dicitur, in verſ. quicunque, de pace ten.

§. omnis. Paratus ſoluere agit pignoratitia, in cap.1. §. ſimiliter, de contr. inueſt.

§. fina. cum l. ſequen. in cap.1. §. contrahentium, in addit. quæ ſint regal.

L. vel vniuerſorum. Inſpicitur conſuetudo, in cap.1. qui feu. dar. poſſ. in cap.1. col.7. qui ſucceſ. tenea. alleg. concor. in cap. ſancimus, quo tempo. miles, col.2. limitatur hæc lex, in §. huius autem generis, col.2. & in d. cap. Imperialem, in princ. col.5.

L. ſi cum venderet, in c.1. §. præterea in addit. col.2. de capit. Corra.

L. ſi conuenerit, §. ſi nuda, vide in l. ſi fundus, in prin. ff. de pigno.

L. elegãter. Datio inſolutũ eſt ſimilis emptioni, in §. ſimiliter, in 2. addit. de capi. qui cur. ven.

§. qui reprobos, in §. monetæ, colum.1. quæ ſint regal.

L. ſi ſeruus. Intellectus legis benignus, in ca. Imperialem, §. firmiter, col.1. in cap.1. an agnatus, col.4.

L. non eſt mirum, conror. cum l. pactum, ſupra de pactis.

L. petenti. Aliquando accipitur ſimplex pro compoſito, in cap.1. quemadmo. feu. ad filiam pertineat, alleg. concord.

L. Gaius, in c.1. quib. mo. feud. amitt. alleg. concor. in c.1. col.3. in addi. de nat. ſucc. feu.

De exercit. actione.

L.1. in prin. Nec locus, nec tẽpus patitur quandoque, in c.1. in addi. hic finitur lex, col.2.

§. igitur. In dubio non recedimus à verbis, in cap.1. de vaſ. decre. æta. col.3. alleg. concor. in cap. Imperialem, in princ. col.2. & col.6.

§. fina. l.2. Qui contrahit cum vno, non cogitur litigare cum pluribus, in d. §. omnes filij, col.2. ſi de feu. defun. mili. in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capit. qui cur. vend.

L. ſi plures. Intereſt vaſalli vnius non habere plures Dominos, in §. ex eadem lege, de l. Corra. & in d.c. Imperialem, §. ita tamen, in prin.

Ad l. Rho. de iactu.

L. nauis onuſtæ, §.1. Non debet quis duplici onere grauari, in §. & plauſtrorum, col.2. quæ ſint rega.

L. deprecatio. Imperator eſt dominus, in d. §. & filius fratris, col.2. Imp. Lot. in c.1. in fi. de cõtro. inter vaſ. & alium, in c.1. §. ad hoc, de allod.

De inſtitoria actione.

L. ſed ſi quis. Qui ſcit aliquem agere de re ſua, & non prohibet, mandare videtur, in cap.1. in addit. col.3. de natu. ſucce feu.

L. ſed ſi pupillus, §. proſcribere, in cap.1. §. ſi verò, de feu. guar. in fi. in cap. ſancimus, col.3. quo temp. miles, ad aliud in cap.1. col.2. de milit. vaſ. qui cont. eſt. in cap.1. de pace tenen. in rubr. quæ ſint rega. col. fina. in §. mille marcharum, titu. fina.

§. ſed ſi denunciet. Dominus iubet inſtitori, ne contrahat cum certa perſona.

L. ſi quis mancipijs.

§. Proculus, in cap.2. §. iniuria, colum.3. de pace iura. firma.

De tribut. actio.

L.1. §. ſcientiã. Patientia inducit conſenſum, in cap.1. in addit. hic finitur lex.

L. illud, §. minus, in cap.1. §. & poſt refutationem, in fine, de vaſall. qui cont. conſt. Lot. in cap.1. colum.4. an agna. in §. receptatoribus, de pace iur. firma.

Quod cum eo.

L. fina. Solita tranſeunt, in d. cap. Imperialem,

lem in princ. colum. 5. & ad aliud ibidem, in §. præterea ſi inter duos, col. 6. & in l. ſed ſi quis, ſupra de inſtit.

Ad Senat. conſult. Maced.

L. ſi paterfamilias. Quod omnes de ciuitate tenent, ſufficit ad excuſationem, in cap. ſancimus, col. 2. quo temp. miles, in § ſimiliter poteſt in 2. addit. col. 2. de capi. qui cur. vend.

L. ſi filius fam. §. pen. concor. cum l. id, quod noſtrum, ff. de reg. iur. ibi vide.

L. ſed Iulianus, §. quod dicitur, concor. cum l. fina. titulo ſupra præced.

De peculio.

L. licet, §. ex cauſa. in Iudicio quaſi contrahimus, in d. §. huius autem generis, col. 3. in § ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. ſi de feu. defun. milit. in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos col. 5. & in alijs.

L. peculium, §. ſi ære. concor. cum l. quod dicitur, ff. de impenſ. in rebus dota. fact.

L. ſi verò. Is occupat, qui prius ad ſentẽtiam peruenit, in d. § & poſt refutationem, in fin.

L. quis ergo caſus, concord. cum l. 4. ff. pro ſocio.

L. hinc, §. poteſt. Ex diuerſis cauſis põt rem reacquirere, in c. 1. de contr. inue. in prin.

L. qui peculij, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 5. in rubr. quæ ſint rega. col. 2. in l 3. infra de euict.

L. quidam. Ordo ſcripturæ non ſpectatur, in cap. 1. in prin. Imper. Lot.

L. quod debetur. Dubius euentus litis, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. fi. ad aliud in cap. 1. in addit. de natu. ſucce. feud. in §. condemnatorum, quæ ſint rega.

Ad ſen. con. velleia.

L. quanquã. Ignorantia non cadit in facto proprio, in c. 2. verſ. & cum detur, de not. feu.

L. quamuis, §. abeſſe. Quæritur color, vt mulier intercedat, in §. commercium, de prohib. alien. per Lot.

L. aliquando, §. fina. Non eſt expectanda dilatio, cuius euentus nihil operatur, in d. c. Imperialem, §. inſuper, col. 2.

L. Seia, in cap. 1. verſ. diffidamus, col. 2. alle. concor. titu. fina.

L. fina. §. ſi creditor. Quod obſtat authori meo, obſtat mihi, in cap. 1. §. quid ergo, col. 3. de inueſt. de re alie. fact.

De compenſat.

L. ſi ambo, §. quoties, concor. cum l. ſi obſtetrix, ſupra ad l. Aquil. ibi vide.

L. fin. in d. c. Imperialem, §. inſuper, in fine.

Depoſiti.

L. 1. in princ. in cap. 1. qui. mo. feud. amitt. in 2. rub.

§. 1. Pœnalis actio creſcit per inficiationem, & non datur contra hæredem, in d. §. porrò, col. 6. in fine.

§. ſi reus. Quid importet verbum poſtea, in cap. 1. quid iur. ſit.

§. eleganter. Aliud eſt reddere, aliud de nouo dare, in §. hac edictali, de proh. feu. alie. per Lot.

§. ſi conuenerit, in §. fratri. de his qui feu. da. poſſ. alleg. concor. in d. §. nec alia iuſtior, col. 1. & in multis.

L. ſi hominem. Dominus ſi recipit ſeruitium, remittit culpam, in cap. ſancimus, col. fin. quo temp. miles.

§. datur. Quando condicitur res ablata, datur actio contra hæredes, & ſi non peruenit, in d. §. porrò, col. 6. & in d. c. Imperial. in prin. col. 6.

L. ſi in Aſia, §. 1. vide in c. habita, tit. fin.

L. Lucius. Qui excedit, exceditur, in §. ſed nec alia iuſtior, col. 4. in verſ. extraordinaria. col. 1. quæ ſint rega.

L. Publia. Confeſſio fit per epiſtolam in feudis, in rub. qui. ex cau. feu. amitt. ad aliud ibidem, in §. huius autem generis, in cap. ſi verò probare, de pace tene. in c. 1. an agna. col. 3.

L. bona fides, in §. iniuria, in addit. de pace iur. firma.

L. quod Nerua, in cap. 1. in addit. col. 2. de natu. ſucce. feu. & in l. ſi fides, infra mandat.

Mandati.

L. 1. Mandatum concipitur ex verbis iubeo, rogo, in c. ſi quis miles, de contro. inueſt.

L. ij. Mandatum gratia recipientis eſt, in c. 1. de vaſ. qui contra conſtit. Lota.

§. fin. Conſultor non obligatur, in cap. 1. in fin. de contro. inter dom. & empt.

L. diligenter, in d. c. Imperialem, in prin. col. 2. & in verſ. ad iuſtitiam, col. 2. quæ ſint reg.

L. ſi remunerandi. Officium procuratoris non eſt gratuitum, in §. huius autem generis.

L. ſalarium. Pactum de quota litis reprobatur, in cap. 1. de feud. guard. ad aliud in verſ. ſi autem, de contro. inueſtit. & in d. §. huius autem generis, col. 1.

L. ſi procurator, initiũ ſpectatur, in c. 1. col. 4. de contro. inter vaſ. & alium, & in l. ſi filius. ff. de ver. oblig.

L. idem, §. fin. vide in l. ſi verò, §. idem Papinianus, infra eo.

L. ſi mandauero, §. is cuius. Mandatum intelligitur de præſenti, & non de futuro, in cap. 1. in fin. de vaſall. decre. ætat. alleg. concord. in cap. moribus, ſi de feu. defun. milit. in §. & iterum, de cap. Corra. in cap. 1. §. ſi quidam, col. 3. tit. ſequen.

L. ſi fideiuſſor, in princ. Negligentia eſt vicina dolo, in cap. 1. in addit. col. fi. de contr. inter dom. & empt.

§. ſi cum debitor. Si certiorare non potuit vaſallus, tenetur, in §. præterea, in prin. quæ ſit prima cau. bene amitt.

L. do-

L. dolus, in §. cõdemnatorum, col. 8. quæ ſint rega. l. tutor, qui repertorium, ff. admi. tut.

L. quintus, in verſic. vt indignis, col. 2. quæ ſint regal. l. emptorem, ff. de actio. empt.

L. ſi fides, in c. 1. §. ſed qui delator, col. 2. alleg. concor. quæ ſit prima cauſ. bene amitt.

L. cum ſeruus extero, in l. Aurelio, §. ſi Titius ff. de libe. lega.

L. qui mutuam, §. ſalarium, in l. qui remunerandi, ſupra eo.

L. fin. in cap. habita, tit. fin.

Pro ſocio.

L. 3. Societas fit ad futura, in cap. 1. col. 3. qui ſucc. tene. alleg. concor. ad aliud in cap. 1. quid ſit inueſt. & in c. ſi quis per triginta, col. fin. ſi de feu. defun. mili.

L. nec adiecit. Cõtemplatur perſona quæ ſeruit. in d. §. & ſi libellum, col. 3. de alie. feu. pat.

L. ſed ſi adijciatur. Propter adiunctum non mutatur natura verbi, in d. §. donare, col. 4. ad aliud in c. habita, titu. fina.

L. meritò, vide in l. quædam mulier, ff. de rei vindi.

L. cum duobus, §. idem reſpondit. Propter auocandam poſſeſſionem neceſſaria eſt ſententia, in cap. 1. de feu. ſine culpa non amitt. & in cap. ſancimus, verſic. ſi autem, quo temp. mil. in §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

L. verum, §. tempus. Delictum ſuum nemini prodeſt, in d. cap. ſancimus, alleg. concor.

L. itaque. Facto renunciatur ſocietati, in d. cap. ſancimus.

L. actione, §. tutor, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 3.

§. publicatione, vide in l. 1. §. fina. ff. de contratab.

§. Labeo, in §. ſimiliter, de capita. qui cur. vend. in cap. 1. in princ. de prohi. feu. alien. per Lot. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſiquis infeudatus, col. 2.

L. ſi non fuerit, §. 1. Labor æquiparatur precio, in c. 1. de feu. guar. in c. 1. §. quidam, col. fin. de conten. inter maſcu. & fæmin.

L. nam ſocij. Vaſallus vaſalli mei nõ eſt meus vaſallus, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4. alleg.

L. fina. Probabilis ignorantia in facto alieno, in c. 1. verſ. & iurabit, de conſue. recti feudi.

De contrahen. empt.

L. 1. in §. monetæ, in princ. quæ ſint rega. in l. ex conſenſu, ff. de actio. & oblig.

§. fina. in d. §. & ſi libellum, col. 3. & in §. ſacramenta, col. 3. de pace iur. firm.

L. liberi, in d. cap. Imperialem, §. ſcriba, §. illud, col. 6.

L. ſed & Celſus, in cap. 1. §. flumina, in prin. quæ ſint rega. & in l. præced.

L. hæc venditio, vide in l. Thais, §. ſororem, ff. de fideicom. liber.

L. ſi cum ſeruo, vide in l. ſi ſterilis, §. ſi tibi ff. de actio. emptio.

L. Labeo, in dubijs contra loquentem, in c. 1. col. 3. qui ſucce. tenea. in d. c. Imperialem, col. 6. in princ.

L. in modicis. Tranſeunt cum vniuerſitate, in §. ex eadem, l. de lege Corra.

L. qui tabernas, vide in l. domus, ff. de leg. 1. in §. ſed & res, col. 1. per quos fiat inueſt. in §. ſed nec alia col. 3. in d. §. & ſi libellum, col. 3. in c. Imperialem, in princ. col. 6. & in alijs.

L. ſi emptione, in princ. concor. cum l. Labeo, ſupra eo.

§. liberi, concord. cum l. & ſi liberi, ſupra eod.

§. ſi emptio. in cap. habita tit. fina.

§. penult. vide in l. qui ſoluendo, ff. de hæred. inſtitu.

§. fin. Bona fides præſumitur, quando actus ſit palam, in §. ſi vero, de feu. guar.

L. qui fundum, in princ. in rub. quæ ſint rega. in fine.

L. fundus ille. Si vendo rem duobus, vnus acceptat, alter non, totum quæritur acceptanti, in d. §. & ſi libellum, col. 3. de alie. feu. pater.

L. ſi fundus, in §. turpiter, in addit. qui. mo. feud. amitt. in d. c. Imperialem, §. ſcriba.

L. alienatio. Res tranſit cum onere, in d. §. huius autẽ generis, & in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 2. quæ ſit prima cau. bene amitt.

L. Rutilia. Conceſſio ad menſuram, & ad corpus differt, in d. §. ſi quis de manſo, in prin. de contro. inne. ad aliud in cap. 1. de vaſall. decrepeta. in fine, in cap. 1. an remoue. teſtes in §. quidam tamen de contro. inter maſcul. in §. dimidium theſauri, quæ ſint rega. in c. 1. in prin. de cap. qui cur.

L. æde, in cap. 1. §. & iterum, de capit. Corra. col. 4.

L. clauibus, in c. 1. qui ſucce. tenea. in 2. r ub alleg. concor. in c. 1. quid ſit inueſt.

L. in lege, vide ſupra in l. Rutilia.

L. fundi partem, in cap. 1. de feud. dat. in vicem l. commiſſ.

L. ſi. Pactum, l. commiſſoriæ, valet inter debitorem, & fideiuſſorem, d. c. 1. ſupra.

§. fin. in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 2.

De in diem adiect.

L. 1. l. 2. in c. 1. §. vectigalia, in princ. quæ ſint rega.

De lege commiſſoria.

L. poſt diem, in d. cap. Imperialem, §. inſuper, col. fina.

De hered. vel actio. vendita.

L. 1. concor. cum l. ei qui ſupra commu. prædio.

L. venditor. Quod heres quæſiuit ex ſua induſtria, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6. ſi de feu. defun. milit.

L. multum, vide in l. ſi fundus, de contrahen. empt.

De reſcin. vendit.

L. 2. Quando dicatur res integra, in d. §. vectigalia, col. 1.

L. fundus, qui Lucij, vide in l. is qui puteum ff. quod vi aut clam.

De pericul. & commo. rei vend.

L. prima, §. commodi. Tenetur, ne aliquis indebitè damnum patiatur, in cap. quoniam, de proh. alien. per Lot.

L. id quod, in c. 1. col. 1, de natu. ſucc. feu.

L. neceſſario, §. quod ſi pendente, vide in l. qui potior, infra qui pot. in pig. & l. proinde, ſupra ſi cer. peta.

L. quod ſi neque, l. ſequenti. Poſſeſſio tranſit ex re ſignata, in c. 1. quid ſit inue. in prin.

L. lectos, l. eum qui. Magiſtratus quando nõ iure facit, priuatus eſt, in cap. 1. §. receptatoribus, col. 2. de pace iura. firma.

De actio. empti.

L. 1. Venditor tenetur tradere, in c. ſi facta, in prin. ſi de feu. defun. milit.

§. fina. Qui ſcit, non debet amplius certiorari, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in prin. & in §. ſequen. alleg. concor. in c. 1. de pace tenen. in c. 1. in princ. de capita. qui cur. vend.

L. emptorem, in primo reſponſo. Poteſt confiteri non habere ius, quando res ſpectat petenti, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. alleg. concord. in c. 1. col. 2. de contro. inter vaſall. & alium, in §. hac edictali, col. 3. de pace iur. firm. in cap. 1. §. vectigalia, col. 3.

§. ſi quis rem. penul. Venditor tenetur de euictione in d. cap. Imperialem, verſ. Imperator.

L. Iulianus, §. venditor. Affirmans tenetur, in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capita. qui cur. in c. 1. §. & bona contra. col. 3. quæ ſint reg.

§. penult. in §. condemnatorum, col. 2. titu. prædicto.

L. veteres. Sæpe emptor pro venditore, & homagium pro fidelitate, in cap. 1. verſ. omnem, de nou. for. fideli.

L. ſi ſterilis, § ſi per venditorem, in §. cõmercium, de proh. feu. alie. per Lot. in §. vectigalia, in l. iuſtiſſimè, §. fin. ff. de ædilitio edicto.

§. ſi tibi, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 2. quæ ſint rega. in fin. in l. ſi quis ita, ead. l. ff. de verb. oblig.

L. datio. Dominus tenetur tradere vacuam poſſ. fidelitate facta, in verſic. inueſtitura, col. 1. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

§. mora. Dies interpellat pro homine, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 1. allegat concor.

L. ſi quis alienam, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, in prin.

L. Titius hæres. Dominus tenetur oſtendere fines feudi, in §. quidam tamen, in addit. de contro. inter maſc. & alium, & in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 2.

L. creditor, §. fina. Vendita re videtur venditum quidquid ad illam pertinet, in cap. 1. de capit. qui cur. ven. in princ.

Locati & conducti.

L. 2. In locatione ſubſtantia eſt merces, in emptione precium, in §. quod autem, de contro. inueſt. in d. §. huius autem generis, in prin.

L. ſi domum, §. idem. Proſpicere debuit, quod euenire poterat, in d. §. quod autem.

L. ſi quis fundum, §. ſi quis vitulos. Imperitia culpæ annumeratur, in §. ſed qui delator, col. 2. quæ ſit prima cauſa, in c. 2. verſ. quicunque, de pace tenen. in cap. 1. in addit. de contro. inter dom. & empto. §. iudices, de pace iur. firma. in §. & bona contr. col. 4. quæ ſint rega.

L. item quæritur, §. exercitum. Tenetur vaſ. denunciare Domino, ſi ſcit aliquem ſibi inſilire, in §. præterea, in princ. quæ ſit prima cauſa.

L. qui operas, §. 1. in verſ. quicunque, de pace tenen.

L. ſi ignorans, in d. §. ſed ſi delator, col. 2. in c. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucce. feud. in verſic. notarius, de proh. alie. per Lot. in verſ. iniuria, in addit. de pace iur. firma. & in multis.

L. in lege. Promiſſio, ne alius offendatur, intelligitur ſecundum poſſe promittentis, in c. 1. de form. fide. & ad aliud in d. §. donare, col. 4. in c. 1. de vaſ. decre. ætat. col. 2.

L. ex conducto, §. 1. ſi remiſſio ob damnum inſolitum, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in fi. & in §. & plauſtrorum, col. 3.

L. ſi vno. Ratione adiuncti mutatur natura verbi, in d. §. donare, in prin. ad aliud ibidem in fine, in c. 1. col. 3. de vaſal. decre. ætat. in d. §. huius autem generis, col. 1.

L. ſed addes, §. 1. in l. qui autem, ſupra de conſtit. pecunia.

§. ſi quis mulierem, in l. ſed verum, de donat. inter vir. & vxo.

§. ex conductione. Actio locati datur hæredi, & contra hæredem, in §. porrò, col. 6. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

L. merces, §. qui columnam, in cap. 1. in fine de not. feu.

L. inſula, §. final. Modus in egreſſu ſimilis eſt conditioni, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 4. alleg. concord.

L. in naue Sauphelli. Iudex poteſt aliquando gratificare, in cap. 1. de duo. fratrib. de nou. inueſti. alleg. concord. in §. ſi quis per triginta, col. 3. ſi de feu. defun. mili.

L. quæro, §. interdum, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 2. & in l. cum proponas, C. de pactis.

De preſcript. verbis.

L. 2. l. 3. refutatio cadit in nomen contractus, in d. §. & ſi libellum, in princ. de alie. feu. pat.

L. ſi tibi, in fin. in dicto §. ſed nec alia iuſtior, colum. 3.

De

De pignoribus.

L. contrahitur, in §. hac edictali, de prohib. alie. per Lot.

L. obligatione, in c. Imperial. in princ. col. 5.

L. denique, in l. 3. infra de euict.

L. debitor, in l. ſi fundus, ff. de leg. 3.

L. ſi fundus. Augmentum eſt eiuſdem naturæ cum re augmentata, in d. §. ſi quis de manſo, col. 2. alleg. concord. in cap. 1. §. ſed & res, col. 2. per quos fiat inueſt.

§. fi. concord. cum l. fin. de contrahen. empt. ſupra.

L. lex vectigali, in cap. 1. col. 2. qui ſucce. tenen. in §. hoc quoque, de ſucc. feu. allegat concor. in d. §. ſi quis de manſo, & vaſallus non ſoluit debita domini, in §. quid ergo, de inueſt. de re alie. ad aliud in d. §. poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſtit. Lot. in c. Imperialem, in princ. & in multis locis.

L. cum tabernam, §. idem quæſijt. Epiſtola valet ſine dic. in cap. quoniam, de prohib. alie. per Lota.

In qui. cau. pign. tacitè contrah.

L. Pomponius. Nedum pro penſione, ſed pro deterioratione inuecta ſunt obligata, in d. §. porrò, col. 6.

L. Pomponius ſcribit, §. ſi quis fideiubeat. Quando res ſua pignoratur, mandare videtur, in cap. præterea, quib. modis feu. amitt.

Qui potio. in pign. habeant.

L. 3. §. poſt diuiſionem. Socius habet medietatem rei communis in d. c. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. qui balneum, in cap. naturales, ſi de feu. defun. mil. & in l. potior.

L. potior. Quando futura eueniunt, videntur retrofuiſſe, in cap. 1. col. 3. qui ſucceſſ. ten. alleg. concord. in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 5. & Dominus prior præfertur poſteriori, in d. §. fin. hic finitur lex, & in cap. 1. in addit. col. 4. de natu. ſucce. feu. in §. ſacramenta, col. 3. de pace iur. firm.

L. Claudius Felix, in d. cap. Imperialem, §. inſuper, col. fin.

Qui. mo. hypot. ſoluatur.

L. debitor, §. 1. Conſentiens amittit ius ſuum, in c. 1. in prin. qui ſucce. tene. alleg. concor. ad aliud in c. 2. de feud. cognitio, §. ſed nec alia iuſtior, col. 2. in d. c. Imperialem, in prin. col. 4.

§. in venditione. Poteſt proteſtari, ius eſſe ſaluum in certo caſu, in cap. ſi facta, col. 2. ſi de feu. defun. mil.

L. item liberatur, §. qui paſtus, in ſing. in addi. col. 2. de nat. ſucc. feudi.

L. ſicut, §. illud, in d. c. Imperialem, in princ. col. fin.

§. ſi debitor ibidem.

§. ſed ſi permiſerit, ibidem, & in d. §. præterea ſi inter duos, colum. 6.

§. non videtur. Taciturnitas non nocet, niſi ſit aliquis, in §. præterea, qui. mo. feud. amitt. ad aliud in cap. 1. de nat. feudi, in cap. 1. in addit. col. 3. de nat. ſucce. feud. in §. hac edictali, de prohi. feu. alie. per Lot.

§. pen. in d. c. Imperialem, in princ. col. 2.

L. Lucius. Per conſenſum non remittitur perſonalis obligatio, in d. §. ſed nec alia iuſtior, colum. 3. ad aliud in capi. 1. in addit. colum. 3. de natu. ſucce. feudi.

De ædilit. edicto.

L. 1. §. cauſa. Emptor poteſt decipi, in c. 1. de inueſt. de re alie. alleg. concor.

§. ſed ſciendum, in cap. hac edictali, de prohib. alie. per Lota.

§. proinde. Propter leue vitium non redibetur, in cap. ſi vero. §. manus, de pace tene.

L. mutum. Naſci mutum eſt morbus, in §. hac edictali, vel ſ. iniuria, in addi. de pace iur. firm.

L. quæritur, in prin. d. c. hac edictali.

§. remittentibus, in cap. 1. de eo, qui finem fecit agna.

L. quòd ita ſanatum. Qui habuit indulgentiã, eſt ac ſi nunquam commiſiſſet, in §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cau. in §. naturales, in fine, ſi de feu. defun. milit.

L. quid ſit fugitiuus, in princ. vide in l. qui ea mente ff. de furtis.

L. ædiles, §. iuramentum. Equus continetur appellatione iumenti, in cap. 1. §. mercator, de pace tenen.

L. quod ſi nolit, §. quia aſſidua, in d. §. huius autem generis, col. 1. alleg. concor. in d. §. ſed nec alia iuſtior, in fi. in §. & iterum, de capit. Corra. in cap. 1. §. ſimiliter, in addi. de cap. qui cur. vend.

§. ſi mancipia. in d. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cau. Ratio prouocat, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 3.

L. cum eiuſdem. Diſtinguitur ſi precium eſt conſtitutum in omnes, vel in ſingulos, in d. §. & ſi filius fratris, col. 3.

L. hi enim, in via publica non tenduntur retia, in §. nemo retia, de pace tenen.

L. boue. §. ſi quis ſeruum, in l. apud Labeonẽ, §. ſi quis ſeruo, ff. de iniurijs.

§. ſub conditione. Quod emptum eſt ſub conditione, non redhibetur ante cõditione, in cap. Imperialem, §. inſuper, col. 2.

L. iuſtiſſimè in cap. 1. quis dicatur dux. in fi. ad aliud in §. hæredi, de pace tene. in cap. 1. col. 1. de cap. qui cur. vend. in cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 4.

§. fina. Aſino non creſcit ad intereſſe, in §. & ſi Dominus, col. 2. de milit. vaſall. qui contu. alleg. concor.

L. 1. itaque. Vxor eſt in obſequio viri, in cap. 1. de ſtatu. feudi.

De euictionibus.

L. 3. Qui vendit ſeruum, non videtur vendere peculium, in d. §. ſi in generali, ſi de feu. deſu. mili. alleg. concor. in cap. 1. col. 1. de capit. qui cur. vend.

L. ſi fundus. Seruatur conſuetudo regionis, in cap. 1. §. omnem, de no. for. fidel. in §. ſi autem omnibus, de pace tenen. alleg. concor. in §. & iterum, de cap. Corra.

L. Lucius, concor. cum l. item ſi verberatum, ſupra de rei vind.

L. euicta, §. ſi ſeruus, concor. cum l. iuſtiſſimè tit. præcedenti.

L. vindicantem, in §. turpiter, qui. mo. feu. amitt. in addit. in §. ſed ſi delator, col. 3. Quem de euictione tenet actio in cap. 1. col. fin. qui teſtes ſunt neceſſa.

L. ſeruus venditus, §. ita in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. ſi quis ita. Debuit expreſſè caueri, quando ſciebat contrahentem eſſe inopem. in d. §. ſed nec alia iuſtior col. 2. qui ſit prima cau. bene.

L. in naue, concor. cum l. cum in rem, §. ſi quis ſupra de rei vend. in c. 1. col. 3. de nat. ſucc. feu.

L. in creditore, in cap. omnes filij, col. 3. ſi de feud. defun. mili. in cap. ſi quis hominem, in addi. col. 1. de pace tenen. in §. fina. eo. tit. in c. quoniam de prohi. alie. per Lot. in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 2. & in rubr. quæ ſint regal.

L. minor §. 1. Dominium directum, in cap. 1. de feu. ſine culpa, in princ. & in §. econtrario, de inue. de re alie. in §. ſi quis per triginta, col. 3. alleg. concord. in cap. 1. de contr. inter dom. & empt.

L. ſi cui, §. fin. Cui donatur, ſeruit. in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addi. in prin.

L. ſi per imprudentiam. Bona cauſa perditur quandoque, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, in fine, in §. receptatoribus, col. 2. de pac. iur. firm.

L. ſi ideo, in verſ. vt indignis, & in cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 6.

L. ſi dictum §. 1. Euictio contingit per ſententiam iudicis, & nõ arbitri, in cap. 1. in fine ſi pro feu. vaſ. interp. fuerit.

§. ſi cum poſſet, in cap. 1. de cont. inter dom. & empt.

§. in præſente. Si latitat citandus eſt, in c. 1. de vaſ. qui cont. col. 1. in fine.

L. ſi pro fundo, §. 1. Debet denunciari, vt de euictione teneatur, in d. cap. 1. ſi pro feud. vaſ. interpoll.

L. Herẽnius, §. Caia. Emptor tenetur appellare, in d. §. ſi vaſſallus de feudo ſuo, col. 3.

L. cum plures. Poſſunt plures conueniri pro vna cauſa, in §. ſi quis hominẽ, in ſunde pac. ten.

De vſuris.

L. 3. Non facit, qui vituperosè facit, in verſic. ſed ſi fratrem, an ille qui interfi. in cap. 1. de cont. inter dom. & empt.

L. cum de re in verſo. in §. ſimiliter, in addi. de capit. Corra. in cap. 1. §. quidam tamen, in princ. tit. ſequen.

L. equis. Appellatione iumentorum veniunt equi. cap. 1. §. mercator, de pace tenen.

L. qui ſemiſſes, vide in l. vel vniuerſorum, de pignor. actio.

L. quid ſi. Idem iudicium totius & partis, in cap. 1. col. 5. de nat. ſucce. feu.

L. in pecudum, in cap. 1. quis dicatur dux, in c. 1. de capi. qui cur. vend. col. 1.

L. mora. Difficilis diffinitio moræ, in ver. dũmodo, ex quib. cau. feu. amitt.

L. bene. Benignitas cũ efficacia, in verſ. egregiè, ex qui. cau. feu. amitt. in cap. 1. col. 4. an. agna. in d. cap. Imperialem, §. firmiter col. 5.

L. prædiorũ. Penſiones ſunt ſimiles fructibus in §. his conſequenter, col. 2. hic finitur lex.

L. videamus, §. in fauiana, reddere, ideſt, retrodare, in cap. 1. quemadmodum feu. ad filiam pertineat, in c. 1. de vaſal. decrep. æta. col. 2.

§. Ante matrimonium. Fructus dotis percepti ante matrimonium augent dotem, in c. 1. §. donare. col. 2. qualiter olim feu. pote. alien.

L. Herennius, in d. §. his conſequenter, & in d. §. & iterum, de capit. Corra. col. fin.

L. Fructus, in d. c. Imperialem, §. illud, col. 5. in cap. vt indignis, col. 3. quæ ſint reg.

De probat.

L. ei qui. Qui dicit feudum paternum incumbit onus probandi, in c. 1. in fi. de grad. ſucc. in d. §. porrò, col. 3. & ei qui dicit occidiſſe ad defenſam, in ceſi vero probare, de pace tenen.

L. cum probatio. in d. §. iniuria, col. 3. de pace iur. firm.

L. ſi filius, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. ſi pactum, in §. & quia vidimus, qui feu. da. poſſ. in cap. 1. col. 3. qui ſuccẽ. tenẽt. etiam pro fœminis, in c. 1. in verſ. filij, de ſucc. feu. in cap. 1. col. 2. de feu. march. in d. §. porrò, in fi. in d. §. & ſi libellum, in c. 1. col. 3. de nat. ſucc. feu.

L. cenſus. Monumenta ſunt potiora teſtibus, in §. illis tamen, in fi. de contr. apud Par. term. & in d. § huius autem generis, in fi. in §. ſimiliter, in addi. infra de Capit. Corra.

L. quinquaginta. Probationes fiunt iudici, in cap. 1. de pigno. dat. in feu. in cap. 1. col. 4. de contr. inter vaſall. & alium.

L. circa, in cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. quot es, §. qui dolo. Quando non alienat omittendo, requiritur probatio fraudis, in §. ſed & ees, col. 2. per quos fiat inuẽ. in cap. 1. in prin. qui mod. feu. amitt. §. porrò, col. 3. in c. ſi vaſallus de feudo ſuo, in princ. & in ver. mercator, de pace tenen.

L. verius, vide in l. iniquum, ff. de iuris & facti ignor.

L. cum

L. cum de indebito, in princ. in c. 1. in princ. ex qui. cau. feu. amitt, in cap. 1. col. 2. qui ſucc. ten. alleg. concord.

§. 1. Recipiens pecuniam negans conuictus poteſt probare ſibi deberi, in verſ. poſtquam, de feu. guar. in c. 1. col. 2. qui ſucc. tene. in d. §. ſed & res, col. 3.

L. Procula, in cap. 1. de ſucceſſ. feud. in prin. allegat concord.

De fide inſtrum.

L. ſi de tabulis. Præponuntur nobiliora, in cap. 1. Imper. Lot.

De teſtibus.

L. 3. §. tu magis ſcire potes. Amicus repellitur, in §. præterquam, ſi de inueſt. q. oria. in §. porrò, col. 1. in c. 1. ex quibus cau. feu. amit. in cap. 2. verſ. publici, de pace tenen. in cap. 1. qui teſtes ſunt neceſſa. & in multis.

L. idonei. Qui timent non ſunt idonei teſtes, in d. ver. præterquam, in cap. 1. verſ. idoneos, de not. feu.

L. ſeruum, in d. c. 1. verſ. liberos.

L. inuiti. Vaſſallus non deponit contra Dominum, niſi inuitus, in d. §. ſed ſi delator.

L. vbi numerus, in rubr. ex quibus cau. feud. amitt. in cap. ſiquis hominem, in ſecunda addit. de pace tenen.

L. quæſitum. Diſtinguitur vna lex per aliam, in c. 1. de inueſtitu. quam Titios accepit.

L. qui falſa. Teſtis debet ſeruare ſecretum, alias punitur, in c. 1. quib. mod. feu. amitt.

L. ex eo. Mulier admittitur in teſtem, in §. de veteri. qui teſtes ſunt neceſſ.

L. inuiti, in cap. hac edictali, in princ. de pace iuram. firm.

L. ob carmen, §. ea res, vide in l. 1. ff. de quæſtio. in d. cap. Imperialem, §. ſcribas.

§. ſi teſtes, in §. ſiquis per triginta, in prin.

L. in teſtimonium. In criminalibus non creditur minori, in c. 1. in addit. qui teſtes ſunt neceſſ.

L. curent. Probatio nō eſt anguſtanda, in cap. 1. ſi de inueſt. q. oria. alleg. concord.

L. repetundarum, in cap. 1. qualiter dom. proprie priuetur.

L. fin. Aduocatus aduerſarij cogitur deponere, in d. verſ. præterquam.

De iuris, & facti ignoran.

L. iniquum. Scientia viri non præiudicat vxori in dote, in d. §. donare, col. 2. in prin. qualiter olim, in c. 1. in addi. col. 3. de nat. ſucc. feu.

L. nec ſupina, in c. 1. de pace tenen.

L. error non nocet ad damnum, in cap. 1. ſi pro feu. vaſ. interp. in cap. 1. in addit. col. 2. de nat. ſucceſſ. feu.

L. regula, in cap. 1. de nat. ſucce. feu.

§. ſiquis ius. Tota lex debet intelligi vt principium, in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 4. in cap. 1. de natura ſucceſſ. feudi, in §. conuenticulas, de pace iura. firma.

De ſponſalibus.

L. in ſponſalibus. Non requiritur ſcriptura, in cap. 1. §. præterea, qui. mod. feu. amitta.

L. quæſitū. Si mulier finit annos 12. in domo viri efficitur vxor ſine nouo conſenſu, in cap. 1. de vaſall. qui arm. bellica. in d. cap. Imperialem, in addit.

L. oratio, in §. & bona committentium col. 9. quæ ſunt rega. in l. quæſitum, ſupra de teſtibus.

De ritu nuptiarum.

L. 1. vnum corpus vxoris, & viri, in d. §. turpiter, in addi. col. 3. qui. mo. feu. amitt. in d. §. naturales, in §. & iterum, de capi. Corra. col. 5. in cap. 1. col. 3. de natu. ſucce. feud.

L. minorem. Non eſt opus nouo conſenſu, in cap. 1. col. pen. de natu. ſucce. feu. in cap. 1. de mil. qui arma bellica depo. in d. c. Imperialem, in princ. in addit.

L. qui liberos. Dos conſtituitur pro numero liberorum, in cap. 1. in addit. colum. 2. de nat. ſucce. feud.

L. palam, §. in adulterio. Factum & non ſententiam lex reſpicit, in d. §. propterea, colum. 4. qui. mo. feu. amitt. ad aliud in c. 2. verſ. publici latrones, de pace tenen.

L. in eo. Pater nō ſuccedit libertis emptis per filium, in d. §. & filius fratris, col. 3. alleg. concord. in c. 1. col. 2. de natu. ſucce. feud.

L. quanquam, in l. ſi cui ff. de ſeruit.

L. non ſolum, §. de vno. Pater diligit plus filium quàm alius, in d. §. & ſi libellum, col. fina. ad aliud in cap. 1. apud quem quæſt.

L. fin. Malefacit, qui odit lucem, in c. 1. verſ. præterquam, ſi de inueſti. quæſt. oria.

De iure dotium.

L. 1. & 2. Matrimonium poteſt eſſe ſine dote, dos eſt cōſecutiua matrimonij, in d. c. Imperialem, in prin. col. 7. in d. §. præterea, in d. cap. 1. col. pen. de natu. ſucce. feu.

L. profectitia, in d. c. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. iure ſuccurſum. Pater ſuccedit filiæ in dote, in cap. 1. §. denique, quæ ſit prima cauſa beneamitt.

L. ſi ego, §. dotis. Maritus recipit omnia bona, quæ portat vxor, in c. 1. quib. mo. feu. amit. in 2. rubrica.

L. plerunque. In alternatiuis electio eſt debitoris, in c. ſi verò miles, de pace tene. in d. cap. Imperialem, §. firmiter, in princ.

L. ſi res. Quando donatio fit tempore habili, & excurrit in tempus inhabile, non valet, in d. §. donare, col. 4. qualiter olim feu. alie. pote.

L. ſtipulationem. Quod ſponſa dat ob matrimonium, eo non ſecuto repetit, in cap. 1. de feu. ſine culpa non amittendo, in cap. 1. verſic. omnem, de no. for. fidelita. in d. §. huius autem

gen

generis in cap. 1. col. 2. ſi vaſall. feu. priue. in d. §. & ſi libellum, in fine, in §. vectigalia, colu. 1. quæ ſint rega.

L. licèt. Dos conſtituitur per acceptilationē, in cap. 1. in addit. col. 2. de nat. ſucc. feu.

L. ſi ſerua, in c. ſi verò, de allodijs.

L. diuus, l. dotem, l. ſtipulatione. Renouatur dos reintegrato matrimonio, in cap. 1. de vaſal. decre. ætar. col. 5.

L. tali, §. fin. Dos eſt mulieris, in cap. 1. col. 2. in addir. de nat. ſucc. feu.

L. mulier. Bona dicuntur deducto ære alieno, in c. 1. verſ. & plauſtrorum, col. 2. quæ ſint rega.

L. ſi legato, concor. cum l. fundus, infra de fun. dotali.

L. Proculus. Non vocatur proprie maritus, vbi non eſt matrimonium, in cap. 1. col. pen. de nat. ſucce. feu.

L. dotis promiſſio, in cap. habita, verſ. litem, lo 2. tirn. fina.

L. cum poſt. Conſanguineus præſumitur donare dotem. in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. cum in fundo, §. 1. in cap. 1. verſ. vt in indignis, in fine, quæ ſint regal.

§. ſed mulier, in cap. 1. verſ. ſed ſi fratrem, an ille qui interfe. fratrem, in c. 1. §. bona, col. 2. quæ ſint regal.

L. auus, concor. cum l. nepos Proculo, ff. de verb. ſignific.

L. de die, l. Attilicinus, in d. c. Imperialem, in princ. col. 6.

L. ob res. Quilibet ponit legem rei ſuæ, in d. §. præterea ducatus, col. 2.

L. pater, concord. cum l. ſi mihi & Titio, infra de verb. oblig.

L. ſi inter, concord. cum l. in eum, ſupra tit. præcedent.

§. inter, in l. ſi fundum, ſupra de pigno. in cap. habita, verſ. litem, lo 2. tit. fi.

L. cum maritus, §. Titius, vide in l. diuus, tit. proximo ſupra.

§. fina. in l. Seia, ff. de dote præleg.

L. cum filiæ, vide in l. tali, §. fin. co.

De fundo dotali.

L. 1. Fundus dotalis alienari non poteſt, ſed per ſententiam, ſic in feudo, in §. quid ergo, in prin. de inue. de re alie. allegat concor. ad aliud ibidem in 2. col. in c. generali, & ſequ. col. 2. ſi de ſen. defun. mill. in §. his conſequenter, col. 3. hic finitur lex, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4. & in alijs locis.

L. 2. Fiſcus dicitur à fide, in cap. quibuſdam, de conſue. recti feudi.

L. Iulianus, l. ſequent. Qui non poteſt alienare, non poteſt remittere ſeruitutem, in §. valle tamen, col. 3. de contr. apud Par. term. in §. ſi vaſal. de feudo ſuo, col. 6. ſi de ſen. defun. milit.

L. ſi fundum. Acquiritur vtile dominium per poſſeſſionem etiam clandeſtinam, in cap. 1. qui ſucce. tenea. in princ. in cap. 1. col. 2. qui ſit mo neſt. in cap. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 2. de capit. qui cur. vend.

L. fundus. Maritus eſt Dominus dotis de iure ciuili, in d. §. & ſi libellum, col. 4.

De donat. inter virum & vxo.

L. 1. in cap. diffidamus, tit. fina.

L. 3. §. penult. Occultatur actus, in l. ſingularia ff. ſi cer. peta.

L. ſi ſponſus, §. circa, in §. ſi verò, de feud. guar. in contro. inueſti. ſit fraus de contractu, in d. c. Imperialem, §. callidis.

L. ſi in eum, l. ſequen. Donatio facta tempore inhabili & excurrit in tempus habile, valet, in §. donare, col. 4. in princ. allegat concord.

L. ſi eum. Contradicit, l. 1. §. ſi vir vxori, ff. de acqui. poſſ. in d. c. Imperialem, §. illud, col. 5.

L. ſi id quod, §. 1. Non tractatur inter dominum & vaſallos, ſicut in infeſtos, in c. quoniam, de prohi. feu. alien. per Lota.

L. cum hic ſtatus, §. ſi ſponſus, vide ſupra in l. ſi in eum.

§. oratio, in cap. 1. verſ. bona vacantia, col. 2. quæ ſint rega.

L. ſi donatæ, §. ſi ſponſus, in c. 1. §. & iterum de capit. Corra. col. 4. in c. 1. de contro. inue. in l. adeo, §. cum quis ff. de acq. rerum domi.

L. vtrum. Magnitudo rei aliud exigit, in c. 1. verſic. quod autem, de contro. inue. alleg. concor. & in l. cum poſt. de in. dot.

L. ea quæ à marito, l. Lucius, ff. de le. 2.

L. quintus. Bona præſumuntur viri, in §. quidā col. 2. in addi. de contro. inter maſcu. & fæmin.

De diuor.

L. Non videtur abeſſe, qui redit infra paucos dies, in c. 1. col. 5. ver. quidam, col. 5. de contr. inter vaſal. & alium, in cap. 1. quid iur. ſit.

L. finæ. §. quod ait, in cap. 1. col. 2. de milit. vaſall. qui contu. in §. præterea, quæ ſit prima cauſa in rub. quæ ſint rega. col. 2.

Super ff. Infortiato.

Soluto matr.

L. 1. Dotis cauſa præcipua eſt, in §. donare, col. 1. qualiter feud. alie. pot. & col. 3. Intereſt mulieres eſſe dotatas, in d. c. Imperialem, in princ. col. 6. de prohi. alie. per Fede. in §. diffidamus, col. 2. tit. fina.

L. 2. Non valet plus tacitum quàm expreſſum in §. ſimiliter, in 2. addi. de cap. qui cur. ven.

§. 1. in rub. quæ ſint rega.

L. Fructus intelliguntur deducta impenſa, in §. his conſequenter, col. 3. his finitur lex.

L. diuortio, in prin. ibidem.

§. econtrario, ibidem in fine.

§. non ſolum, ibidem.

§. ſi vir. in §. & dimidium beſuri, quæ ſint rega.

§. ſi

L. ſi ab hoſtibus, vide in l. verum, §. tempus, ff. pro ſocio, in c. 1. §. & bona committentiũ, col. 7. quæ ſint rega.

L. ex diuerſo, §. fina. Condemnatur inſolidũ, quando facit fraudem, in cap. 1. de not. feud.

L. ſi mulier. Qui diuertit, in §. præterea ſi inter duos, col. 3. d. cap. Imperialem.

L. etiam, §. licèt, vide in l. ex diuerſo §. ſi. ſupra eo. & in l. ſi conſtante, §. ſi maritus, infra eo.

L. ſi cum dotem, in princ. vide in l. commodiſſimè, ff. de libe. & poſthu.

§. fin. Error in perſona de libero ad ſeruum, non impedit matrimonium, in §. perſona, per quos fiat inueſt. in cap. 1. col. pen. de natu. ſucce. feud.

L. ſi conſtante, §. ſi maritus. Mulier habet regreſſum contra virum de dolo, & lata culpa, in §. & iterum, de capi. Corra. in c. 1. in addit. de contro. inter dom. & empt. in §. iniuria, c. hac edictali, col. 2. de pace iur. firma.

§. final. Si peto totum, probo partem, obtineo in parte, in §. ſi quis hominem, in 2 col. in addit. de pace tenen. in d. §. præterea ſi inter duos, col. 3.

L. ſi filiusfa. §. maritum, vide in d. §. ſi maritus.

§. ſi vir. Mulier tenetur ſtare colono viri, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2. ſi de feu. defun. mili.

L. Titia. concord. cum l. qui de inofficioſo ff. de inoff. teſtamen.

L. dotem. Paria ſunt non eſſe cauſam & nullã eſſe, in d. §. præterea, alleg. concor.

L. viro. Compenſatur iniuria, ibidem.

L. Gaius. Stipulatio dotis facta patri & filiæ, tota eſt filiæ, in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. & ſic deſinit. Alienat, qui cõſentit alienanti, in d. c. Imperialem, in prin. col. 4.

L. ſi verò, §. de viro, in §. turpiter, col. 3. qui. mo feu. amitt. & ibidem in verſic. & cum ſorore, & in §. præterea, eo. titu. & in d. §. & filius fratris, col. 2. Imperat. Lot. & in d. §. donare, col. 3. & in multis.

L. in his, §. ſeruis, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 1. & in verſ. & bona committentium, col. 7.

De impenſ. in reb. dota.

L. 3. §. nos autem. Impẽſa perpetua reficitur, in cap. 1. §. ſi vaſallus, hic finitur lex.

L. quod dicitur. Magnitudo rei aliud exigit, in §. quod autem, de contr. inue. ad aliud in cap. 1. de feu. ſine culpa, col. fin. & in d. §. ſed & res, col. 2. per quos fiat inueſti. in cap. 1. in prin. de vaſ. decre. æta.

L. omnino, vide in l. in rebus, §. poſſunt, ſupra commoda.

De actio. rerum amota.

L. 2. concor. cum l. ſi conſtante, §. fina. ſupra ſolu. matri.

L. Marcellus, §. 1. Dictio magis, ſtat electiuè in c. 1. de pigno. dat. in feu. in c. fin. de not. feu.

De liber. agnoſcen.

L. 1. in princ. concor. cum l. 4. §. prætor ait, infra de damno infect.

§. domum, in cap. 1. col. 2. de contr. inter vaſall. & alium.

L. 2. §. quid ergo. Paria ſunt proponere à princi. & ex poſt facto tempore congruo, in §. ſi quis hominem, col. 2. de pace tenen.

L. ſi quis à liberis, §. ſed ſi filius. Pater tenetur alere filium, ſi non habet vnde, in cap. 1. verſic. ſed ſi feudum. Epiſcopum vel Abba.

§. non tantum alimenta. Qui poteſt vendere aliquid, non dicitur egere, in cap. licet, ſi de feu. defun. milit. verſ. inde quæſitum.

§. ſolent. Tenetur vaſallus alere dominum, ſicut libertus patronum, ibidem.

§. ſi quis à liberto, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4.

L. necare. Facere eſt non facere, in §. & iterum, de cap. Corra. in cap. quoniam, de prohib. feu. alie. per Lota. in cap. 1. §. iniuria, de pace iur. firm. in cap. 1. verſ. aduocatus, titu. fina.

De ventre inſpicien.

L. 1. Creditur expertis in arte bellica, in §. ſed nec alia iuſtior, col. 4. in fine.

§. ex hoc, in cap. 1. §. & bona, col. 3. quæ ſint rega.

§. mittantur, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 7.

§. fina. in cap. 1. §. ſi quis hominem, in 2. addit. de pace tenen. in cap. quoniam, de prohib. alien. per Lota.

De Tutelis.

L. qui habet, §. fina. Curator datus ſimpliciter ad omnes cauſas videtur datus, in d. §. præterea ſi inter duos.

L. ſolent, concor. cum l. furti, §. illud, ſupra de his qui not. infam.

De teſtam. tutela.

L. pater. Quando ſine inquiſitione confirmatur, non eſt opus decreto, in c. 1. §. hac edictali, de prohi. alie. per Lota.

L. quod ſi plures. Quando ſeruitium debetur à pluribus, eligitur idoneus, in cap. omnes filij, col. 2. ſi de feu. defun. milit.

L. iure noſtro multa declarantur ex poſt facto, in d. §. præterea, col. fin. quæ ſit prima cauſa bene alleg. concoc. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

De confir. tuto.

L. 1. §. fin. Conſenſus debet eſſe expreſſus in confirmatione, in §. hac edictali, prædicto.

L. in confirmando, in fine. Dominus ſuperuixit, & placitare potuit, remiſiſſe videtur in §. porrò, col. 5. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

De

De legit. tutor.

L. 3. §. proinde. Primogenitus dicitur ille, qui reperitur primò natus tempore mortis, in cap. 1. col. 5. de nat. ſucce. feu.

L. peni. §. ſurdus. Qui aliquid audit, nõ dicitur verè ſurdus, in c. 1. an mutus, vel aliter imperfe.

De tutor. & cura. dat. ab his.

L. ſcire oportet, in d. §. & filius fratris, col. 1. ad aliud in cap. 1. de feu. dat. in vicem, l. commiſſ. in princ. & in §. quid ergo, col. 2. de inueſ. de re alie. fa. Non debet alia via lex vetans circumſcribi, in cap. 1. §. præterea, col. 2. quæ ſit prima cauſa bene. & in multis.

De admi. tuto.

L. 2. Condemnauerit, ideſt condemnari fecerit, in §. item qui domino, quæ ſit prima cauſa in c. 1. col. 3. de conten. inter vaſ. & alium.

L. ita autem §. geſſiſſe. Qui per alium facit, in c. ſancimus, quo tempo. miles, in c. omnes filij, col. 2. alle. concor. ſi de feu. defun. mil.

L. quidam, vide in l. cerdonem, infra de ope. liber. Ad aliud in c. 1. de mil. vaſ. qui contu. in d. §. & ſi libellum, col. fin. in d. §. hac edictali.

L. hoc autem, vide in l. verius, ſupra de probatio. in l. iniquum, de iuris & facti ignor. ſupra.

L. tutor qui repertorium, in prin. Præſumitur dolus in certis caſibus, in §. ſi verò de feu. guar. in d. §. porrò, col. 3. alleg. concor. ad aliud in cap. 1. §. quidam, in addit. col. 2. de contr. inter maſc. & fæm. in c. 1. de contr. inter vaſ. & alium.

§. ſi quis poſt depoſitionem. Quando iudex concurrit cum l. ſcripta, oil de nouo agit, in §. poſt refutationem, de prohib. alien. per Lot.

L. quoties, §. ſicut, in l. emptorẽ, ff. de actio. empt.

§. fi. Augmentum eſt eiuſdem qualitatis, in d. §. ſi quis de manſo, col. 3. in d. §. ſed & res col. 2.

L. cum plures, §. tutor. Quandoq; tutor tenetur alienare, in d. c. Imper. in princ. col. 6.

L. ex pluribus. Perſona reſpicitur pro dando priuilegio, in cap. 1. col. 2. qualiter vaſall. debet iur. fidel. alleg. concor.

L. ſi duo. Idem eſt ius in toto, quod in parte, in §. & iterum, col. 5. de cap. Corra. in c. 1. col. 5. de nat. ſucce. feu. in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 1.

L. Chirographis. §. fin. in d. §. & iterum col. fin. in c. 1. §. condemnatorum, in princ. quæ ſint reg.

De author. tut.

L. obligari, §. tutor. Auctoritas debet interuenire, vel ſtatim ſequi, in §. ſacramenta, de pace iur. firm. in d. c. Imperialem, in prin. col. 8.

L. accipientis. Tutor duorum pupillorum pro vtriſq; ad inuicem authorat, in d. §. porrò col. 2.

De ſuſpect. tut.

L. 3. §. nũc videamus. Si filios vaſalli tempore quo non erat vaſallus committit in Dominũ, non nocet. in c. 1. de vaſal. qui arm. bell. depo.

L. hæ enim, in princ. in §. ſi quis hominem, in 2. addit. de pace tenen. col. 3.

De excuſat. tut.

L. 2. concor. cum l. qui habet ſupra de tut.

§. amplius, in l. tutor petitus, §. 1. infr. e.

L. ſi duas, in §. patarenos, tit. fi.

L. Paupertas. Debet putare, ſi par ſit negocio iniuncto, in c. 2. ver. publici, de pace tenen.

L. Non ſolum, §. 1. in verſ. ad iuſtitiam, in fi.

L. idem Vlpianus, §. fi. Princeps legitimat. in c. naturales, in prin. ſi de feu. defun. mili.

L. ſcire oportet, §. aliud, in cap. 1. col. 3. de conten. inter vaſ. & alium.

§. ſufficit. Infirmitas probatur per iuramentum, vbi ſupra.

L. Spadonem, §. eſt. Tutela affectata non eſt tutela, vbi ſupra.

L. tutor petitus, in princ. in cap. addita §. litem, in addit. tit. fi.

§. 1. In extraneo non præſumitur affectio, in d. §. & ſi libellum, col. 4.

L. iuriſperitos. Honor eſt aſſidere Domino, in c. ſi quis deceſſerit, ſi de feud. defun. mil. ad aliud in §. & bona, col. 6. quæ ſint reg.

L. ſed hæc, in §. ſimiliter, in 2. addit. de cap. qui cur. vend. in d. c. Imperialem, §. nec dominus, in fi. in §. & bona contrah. in 3. addit.

L. cum ipſe. Non valenti agere non currit tẽpus, in d. §. porrò, col. 5. alleg. concor. in d. c. Imperialem, §. inſuper. in fi.

L. fi. in d. § ſimiliter, in 2. addit.

Vbi pupill. educa. debeat.

L. ius alimentorum. Pupillus debet tantum expendere, vt ſuperſit de redditibus, in cap. 1. col. 4. an agnat.

De tute. & rat. diſtrah.

L. 1. §. ſed nonnullos, vide in l. com plures, ſupra de admin. tut.

Quod falſo tut.

L. 1. §. fi. in d. §. ſacram. & in cap. 1. de cap. qui cur. ven. in prin.

L. 2. concord. cũ l. 1. §. 1. ſupra de eo per quem factum erit.

De fideiuſſ. tut.

L. 3. in c. 1. §. vectigalia, col. 1. quæ ſint reg.

L. cum oſtendimus. In iudicio contrahimus, in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. 3. cap. fin. verſic. litem, lo 2. tit. fi.

De magiſtrat. conuenien.

L. 1. §. planè, in l. 2. ff. rem pup. ſal. fore.

§. curatores, in c. 1. §. vectigalia, quæ ſint reg.

De rebus eorum.

L. 1. §. fin. in c. 1. de feu. dat. in vicem l. commiſſ.

miſſ. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 2.

L. 2. concord. cum l. ſi fundus, ſupra de contrah. empt.

L. 3. §. item quæritur. Res pupilli per ſententiam alienantur, in §. quid ergo, de inueſtitu. de re alie. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. ſi de feu. defun. milit.

§. fin. in cap 1. §. flumina, in §. argentariæ, quæ ſint rega.

L. 4. l. magis puto, §. ne tamen. Creditur deputato à iudice, in cap. 1. colum. 2. de mili. vaſ. qui contu.

L. ſi fundum. Eijciēdo lapides à fendo fit vtilior, in §. ſi vaſallus, hic finitur lex, in prin.

De cura. furio.

L. conſilio. Contractus ſunt facti, in l. quid ergo, §. ſi. ff. de vſusfruct. ſupra.

L. Iulianus, in l. 3. §. ſubtilius, ff. de condict. cauſa data, ſupra.

De teſtamen.

L. ſi quæramus. In primis loquimur de perſonis, poſtea de rebus, in §. valuaſores, qui feu. dar. poſſ.

L. in teſtamento, §. mulier, in l. ex eo. ff. de teſtib. ſupra.

L. hæredes palam, §. 1. Ad vicinas ſcripturas recurrimus, in princ. de contro. apud Par. termi. in d. §. huius autem generis, in addit.

§. fina. in §. donare, col. 5.

L. ad teſtium, §. poſſe. De nocte poteſt teſtamentum ſignari, in c. 1. quo tempore mili.

§. conditionē. Inſpicitur conditio teſtis tempore ſuæ diſpoſitionis, in cap. 1. an remo. debēt teſtes.

L. cum lege. Inteſtabilis dicitur actiuè, & paſſiuè, in §. inteſtabilis, titu. fina.

L. Domitius. Notarius eſt teſtis, in d. capit. Imperialem, §. ſcriba, col. 2. in cap. 2. verſ. inſtrumentum, de noe. feud.

De libe. & poſthu.

L. 1. Subſtantialia non poſſunt omitti, in c. 1. quo tempo. mil. alleg. concord.

L. 2. Quod ſpecialiter fit valet, c. ſi quis hominem, col. fin. de pace tenen.

L. placet, in c. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2. l. ſi cognatis, ff. de rebus dub. in l. ſi ita, ff. de aur. & argen. lega.

L. commodiſſimè, in verſ. ſi verò probare non poterit, de pace tenen. in d. cap. Imperialem, in princ. col. 3.

L. ſiquis poſthumos, §. ſi filium. Nepos venit ex ſua perſona ad hæreditatem aui filio mortuo, in §. præterea, col. 2. quæ ſit primà cauſa bene amitt.

L. in ſuis, in §. & filius fratris, col. 3. quo tempore mil. ſpe & deſtinatione dicitur dominus, in d. §. præterea, col. 2. in c. ſi Titius, verſ. quid ſi Titius, ſi de feu. defun. milit.

L. filio, quem pater, in c. 1. col. 2. de nat. ſucc fen. in l. ſi vnus, §. quod in ſpe. ſupra de pactis.

§. ſi Titius, in §. & iterum, de c. Corra. col. 6.

L. quidam, in cap. 1. qui fend. dar. poſſ. in §. turpiter, in addit. col. 2. qui. mo. feud. amitt. & in multis.

L. Gallus, §. quidam rectè. Videtur datum primò patri, & poſt filio, in d. §. & ſi libellum, col. 3.

De iniuſt. irrit. teſtam.

L. ſiquis exhæredato, §. ci qui concor. cum l. diui fratres, ff. de pænis.

§. proinde famoſi latrones non appellant, in §. publici, de pace tenen. in §. & bona committentium, col. 8. quæ ſint rega.

L. nam ſi ſub conditione. Quod nullum eſt annullari non poteſt, in §. hoc quoque, qui feud. da. in d. cap. Imperialem, §. inſuper col. 2.

De his quæ in teſta. delentur.

L. 1. §. ideo, in cap. 1. §. & dimidium, col. 1. quæ ſint rega.

De hæred. inſtituen.

L. 1. §. 1. dum dicitur in teſtamento. Titius eſto, intelligitur hæres, in d. §. huius autem generis, in addit.

L. ſi alterius. In ſingularibus rebus non eſt pars, in d. c. Imperialem, in princ. col. 4.

L. ſi quis inſtituatur, in cap. 1. col. 3. de contro. inter vaſ. & alium.

L. pignori, l. item liberatur, §. qui paratus, ff. qui. mo. pign. ſolua.

L. Non minus poteſt ſeruus inueſtiri de feudo, ſicut inſtitui, in §. perſona, per quos fiat inueſt.

L. qui ſoluendo. Quando lex vocat duos ad ſucceſſionem, vno inhabili alter habet totum, in d. c. 1. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa alleg. concor. in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. liber homo, §. ex ſemiſſe. Quando ipſo iure tranſit poſſeſſio non eſt opus apprehenſione, in cap. 1. de feu. ſine culpa alleg. concor.

§. Titius, in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. ſiquis Sempronium, in capit. 1. de eo. qui ſibi & hær. ſuis, in §. commertium, de prohib. alien. per Lot. in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4. alleg. concor. in §. flumina, col. 2. quæ ſint rega.

L. ſi ſub conditione, in rub. quæ ſint reg. in princ.

De vulga. & pupilla.

L. 2. §. interdum prematurè agitur de hæreditate viuentis, in c. 1. qui ſucce. tenea. alle. cōcor. in §. hoc quoque, de ſucce. feu. in c. 1. §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inueſt. in c. 1. §. præterea, quæ ſit prima cauſa bene amitt.

L. ſed ſi plures, §. 1. Res ſumit conditionem à perſona in ca. 1. col. 2. qualiter vaſ. debet iur. fidel. in cap. 1. in prin. de vaſ. decre. æta. in c. 1. col. 2. de natu. ſucce. feu.

§. filio

§. filio. Mutata perſona mutatur res. in §. quin etiam. Epiſcopum vel Abba. ad aliud, in cap. 1. col. 3. an agnatus.

§. in arrogato, in cap. 1. col. 2. ſi vaſ. feud. priue. in d. §. & ſi libellum, col. 3. in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. ex pupillari. Acceſſorium ſequitur, in §. vt indignis, col. 2. quæ ſint rega.

L. ex facto in prin. Priuilegium interpretatur vt lex Regni, in c. 1. de eo, qui ſibi, & hære. ſuis, ad aliud in §. omnes filij, col. 3. in c. ſi quis hominem, in 2. addit. col. 3. de pace ten. in cap. 1. col. 3. de nat. ſucce. feu. ad aliud in c. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. de capita. qui curiam vendi.

§. Iulius Longinus. Sufficit puniri in ea parte, qua commiſit contra legem, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 4.

De condit. inſtitutio.

L. ſi hæredi plures. Qui duo ponit, vnum non ſufficit, in d. §. porrò, col. 1. in c. 1. §. receptatoribus, in prin. de pace tenen.

L. hæc verba, in cap. 1. §. & iterum, col. 6. de capit. Corra.

L. filius. Conditio impoſſibilis in vltima voluntate habetur, ac ſi non eſſet appoſita, in §. turpiter, col. 2. qui. mo. feu. amitt. in c. 2. §. fin. de alie. feu. pater, ad aliud in d. §. & iterum, col. 5. & in c. 1. de contr. inter dom. & empt. in §. ſimiliter, col. 4. in addit. de capita. qui cur. vend.

De iure deliberandi.

L. 1. Quando tempus non determinatur à iure iudex taxat, in §. & poſt refutationem, de vaſ. qui contr. conſtit. in cap. 1. col. 5. de contr. inter vaſ. & alium, in c. 1. an agna. col. 4.

L. ait prætor, in princ. Qui non poteſt litigare non poteſt alienare, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſiquis infeudatus, col. 1.

§. 1. Actiones inter immobilia computantur, in d. §. ſciendum, de feudi cognit.

L. filius, Alimenta debentur in honorem priſtinæ filiationis, in verſic. ſed ſi feudum, Epiſcopum, vel Abbat.

De milita. teſtam.

L. 1. Miles quia ex mille vnus eligitur, in cap. ſi quis miles. Imper. Lota.

L. ſi miles. Nemo loquitur ad impugnandum ſua iudicia, in c. 1. de feu. dato pigno. col. 2.

L. quod conſtituerant. Miles teſtatur de iure militari, donec eſt in militia, in c. ſi, verſ. litem, col. 4. titu. ſiua.

L. ex eo. Rex, ideſt Romanorum, in c. 1. verſ. excepto, de noua for. fidelit.

De acquir. hæredi.

L. Qui aliena, §. Interdum, exhæredatus habet hæreditatem patris per perſonam ſui filij ab auo inſtituti, in d. §. præterea, colum. 2. quæ ſit prima cauſa bene.

L. pro hærede, §. 1. Qui in vno gerit ſe hæredem, in omnibus geſſiſſe videtur, in cap. 1. col. 2. quid ſit inueſt.

§. penul. Præſumitur infeudatio, quando proferuntur verba ſolita, in d. §. huius autem generis, in addit.

L. ſiquis mihi bona, §. iuſſum. Authoritas poteſt præcedere & ſequi. in c. ſacram. col 3. de pace inr. firm. in c. Imperialem, in princ. col. 8.

L. ſi duo. Præſumptio iuris, & de iure dicitur fictio iuris, in §. licebit, quid ſit inueſtit.

L. hæres per ſeruum. Aſinus auribus intumeſceret, in c. ſiquis deceſſerit, in fi. ſi de feu. defun. mili. in c. fin. verſ. litem, col. 3. tit. fina.

L. neceſſarijs. Filius, ergo hæres in ver. ex peruerſa, c. fina. tit. fin.

L. qui patri, vide in l. ſed ſi plures, §. ſi filio, ſuprà de vulga. & pupill.

L. ſi tu ex parte, vide in l. liber homo, §. ſi ex ſemiſſe, ſupra de vulga. & pupill.

L. placet, in cap. 1. §. præterea, col. 2. quæ ſit prima cauſa.

L. Pantonius, §. reus. Dominium non perditur ipſo iure in crimine per duellionis, in ca. ſanctimus, §. ſi autem, in fine, quo tempo. mil. alleg. concor.

L. Paulus. Mutatione perſonæ mutatur res, in c. 1. col. 2. qualiter vaſ. debet iur. fide. alle. concor. in §. valuaſores, qui feu. dar. poſſ. alleg multa in c. 1. verſ. aut nupta, quib. mo. feu. amitt. in c. 1. §. quin etiam Epiſcopum vel Abba. in cap. Imperialem, in princ. in addit. & multis.

Quemad. teſtam. aper.

L. 2. Quod non eſt abuſiuum, in c. 1. qui ſucceſ. tene. in 2. rub. in c. ſi vero, de alod. in verſ. condemnatorum, quæ ſint reg.

L. ſi quis ex ſignatoribus. Cõmittitur audientia, ſicuti in feudis, in verſ. ſi tres, de pac. ten.

Siquis omiſſa cauſa teſtam.

L. Iulianus. Commune votum, vt quis proſpiciat deſcendentibus, in §. turpiter, col. fina. qui. mo. feu. amitt. in d. §. & filius fratris, col. 10. Imperat. Lota. in c. 1. col. 2. de nat. ſucce. feu.

L. quamuis, in vniuerſali non poſſidetur pars, in c. Imperialem, in princ. col. 4.

Ad Senatuſconſult. Sillanianum.

L. 1. Seruus punitur ad mortem, ſi non adiuuat Dominum, vaſallus non, in ver. omnem, de noua forma fide. in c. 2. §. fin. de alien. feud. pater, in d. cap. Imperialem, §. firmiter in prin.

L. 2. Magnus dolor in patiente, in d. §. turpiter, col. fina.

L. ſi quis in graui, in prin. concor. cũ l. Fulcinius, §. quid ergo, ex qui. cau. impoſſe. cauſe.

§. ſi cum omnes. Pluribus Dominis equalibus ſeruio cui volo, in d. §. omnes filij, col. 3. ſi de feu. defun. mil.

§. ſiquis

§ ſiquis quam. Conſanguineus non poteſt celare maleſactorem; in §. receptatoribus, col. 3. de pace iur. firm.

L. ſi petenſſor, §. fi. Appetitus, ideſt inuaſus, in d. verſ. aut cum ſorore Domini, qui. mo. feu. amitt. in c. ſi vero, verſ. ſi vero, de pace tenen.

L. neceſſarios. Neceſſaria eſt ſententia propter poſſeſſionem, in d. c. Imperialem, §. callidis.

L. prius. Conuictus de ſe interrogatur de ſocijs, in c. 1. de pigno. dat. in feud.

L. propter venent, §. fina. Poteſt agnoſci bona fides, & non appellare, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. ad aliud in cap. 1. § monetæ, quæ ſint rega.

L. Cornelia. §. 1. Banniti capti in vinculis cauſam dicunt, in verſ. & ſi Dominus, in fi. de mil. vaſall. qui contu. in d. §. porrò, col. 5. qui ſit prima cauſa.

L. pen. Si habetur pro facto opus interueniſſe traditionem, in c. 1. qui ſucce. tenea. in 2. rub.

Si quis aliquem teſtari prohi.

L. 1. §. & liberis. Factum patris nocet filijs, in c. 1. col. 1. ſi vaſal. feudo priuetur.

L. 2. §. fratris. Princeps non remittit ſine voluntate offenſi, in cap. 1. colum. fin. de vaſal. decre. æta. ad aliud in d. §. præterea, & in d. cap. 1. ſi vaſall. feu. priue. in §. denique, quæ ſit prima cauſa. Peccata ſuos tenent authores, in §. ſi verſ. alioquin cit. fina.

De iure codicillorum.

L. diuus, §. licet. A quo remouetur genus, remouetur ſpecies, in cap. 1. per quos fiat inue. in c. 1. col. 3. de vaſ. decre. æta.

L. ſi quis in graui. Quando res eſt indiuidua & duobus conceditur, vni datur æſtimatio, in cap. 1. verſ. non, de duo. fratrib. de nouo inueſt. alleg. concor.

L. quidam, concor. cum l. ſi quæramus, ff. de teſtam. ibi vide.

De legatis 1.

L. 3. Expreſſio eorum, in d. §. & filius fratris, col. 2. Imper. Lota. & in d. §. huius autem generis, col. 1. ex qui. cau. feu. amitta. in d. §. & ſi libellum, in fine, & in d. cap. Imperialem, col. 6. & in d. §. præterea ducatus, col. 7.

L. ſiquis in fundi. Non eſt aurum electrum, in cap. 1. ver. monetæ, quæ ſint rega.

§. 1. in cap. 1. §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inueſtit. alleg. concor.

L. cum filiofam. Nemo ſibi ipſi donat. in cap. perſona, per quos fiat inueſt. alleg. concor. in cap. 1. in addit. hic finitur lex.

L. legata inutiliter. Qui adimit, non vult dare, in §. ſi quis de manſo, de contr. inue.

L. quod in rerum, §. fin. in §. quidã, de contr. inter maſc. in c. 1. col. 1. de capit. qui cur. vend. in §. ſimiliter poteſt, co. in priu. & in d. c. Imperialem, §. nec dominus, in fine, & in §. illud, co-

ſum. 2. & in multis.

L. ſi mihi & tibi, concor. cum l. in conditionibus, ff. de condi. & demonſtrat.

L. talis ſcriptura, in rub. quæ ſint reg. in princ.

L. pluribus. Potior eſt, qui litem conteſtatur, in d. §. & poſt refutationem, de vaſ. qui contra.

L. plane, concor. cum d. l. quod in rerum, §. fina.

§. fin. Pars fundi eſt fundus, in d. §. ſi quis de manſo, col. fin. & in verſic. quod autem, co. tit. de contro. inue.

L. apud Iulianum, in princ. concor. cum l. ſi fundus, ſupra de euictio.

§. hæres. Venditor non tenetur, niſi de tributis præteritis, in d. §. ſed nec alia, col. 3. in §. ſed iterum, de capi. Corra.

§. conſtat. Procurator Cæſaris accipit bona confiſcata, in §. ſi vero, de pace tenen. ad aliud, in d. cap. Imperialem, verſ. Imperator, §. nec dominus, col. 2. in c. 1. §. flumina, quæ ſint reg.

L. ſi ſeruus plurium. Poteſt eſſe quis vaſallus duorum, in cap. primo, in addit. qualiter vaſal. debet iura. fideli. in cap. 1. ver. omnem, de no. for. fidel. alleg. concord. ad aliud in d. §. huius autem generis.

§. fin. Statuitur impenſa funeris ſecundum dignitatem, in c. 1. col. 4. in agna. ad aliud, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 6.

L. cum res, in fi. Si caſmate res perit, legatum perit, in c. 1. col. 2. ſi vaſ. pro feu. interpell.

L. turpia, vide in l. 3. ff. de libe. & poſth.

L. nemo poteſt, in §. donare, col. 5. in §. ſimiliter, in 2. addit. de capita. qui curi vend.

L. ſi quando. Verba debent operari, in d. §. donare, col. 2. in c. 1. col. 2. qui ſucc. tene.

L. filiusfam. §. 1. Dictio vſque, excluſiua, in §. hoc quoque, qui feu. da. poſſ.

§. ſi quid, in l. fideicommiſſa, §. ſi ſeruo, infra de leg. 3.

L. ſeruo legato, §. ſi teſtator. Actio dotis eſt quæſita vxori & viro, quando vtrique eſt legata, in c. 1. in addit. de natu. ſucce. feu.

L. ſi domus. Videtur legatum ius, quod habet, in cap. 1. in fi. de contr. inter domi. de port. in cap. 1. de lege Corra. in §. quidam tamen, de cont. inter maſcu.

§. ſi fundum, vide in d. §. quidam tamen.

L. huiuſmodi, in fin. Iudex in diuiſione adiudicat cui vult, in cap. primo, de duo. fratrib. inueſt. alleg. concord. ad aliud in §. omnes filij, col. 2. ſi de feud. defunc. milit. Parte diſſentiente iudex eligit, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in fi.

L. ſi tibi homo, §. cum ſeruus. Legata capiũt vires ab adita hæreditate ſecundum veritatem, in d. §. donare, col. 3.

L. ſi quis teſtamento. Differt verbum lego, & conſtituo, d. §. donare, colu. .... d. §. huius autem generis, in addit. in d. §. ſed nec alia iuſtior, in §. ſi quis ruſticus, de pace tenen. in d. cap. Imperialem, in princ. col. 2.

L. ſi fundum per fideicommiſſum. Qui vendit rem Domino conſentiente ſibi præiudicat, in cap. 1. qui ſucceſſ. tene. in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 4.

L. quidam teſtamento. Locus gratia demonſtrationis, in cap. 1. col. 2. quo temp. mil. in verſ. omnem de no. for. fidel. in cap. 1. de notis feu.

L. nihil, in princ. Merces præſtat ex quantitate fructuum, in d. §. huius autem generis, col. ij.

§. 1. concor. cum l. ſi fundum per fideicomiſſum, ſupra eo.

L. ſeruo alieno, §. quod ab impubere. Non attenditur conditio quæ inutile facit legatum, in d. §. omnes filij col. 3.

L. ſi. Punitur delinquens, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. fina. in cap. hac edictali, col. 3. de pace iura. firm. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 5. & in d. §. ſcriba.

De legatis 2.

L. ſiquis ſeruum, vide in l. in naue, ſupra loca.

L. cum fundus, in cap. 1, col. 1. de capita. qui cur. vend.

L. ſtatuliberum, §. fin. in cap. habita, verſ. litem, lo 2. tit. fin.

L. cum quidam, in l. qui reſtituere, ſupra de rei vend. in l. non omnis, §. à barbaris, infra de re mil.

L. cum patronus ex debita. Quando lex dat, priuatus non aufert, in cap. 1. de ſucceſſ. feu. in cap. 1. col. 3. ſi vaſ. feu. priue. in d. §. & ſi libellum, de alie. feu. pat. in cap. 1. an agn.

L. ſi pecunia, in §. condemnatorum, quæ ſint reg. col. ij.

L. cum ita, §. in fideicommiſſo. Tempus mortis inſpicitur, vt quis dicatur proximior, in §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cauſa, in c. 1. col. 2. ſi vaſ. feud. priuetur, in cap. 1. verſ. ſed ſi fratrem, an ille qui interfe. in d. §. & ſi libellum, col. 4. in cap. 1. de eo qui finem fecit, in cap. 1. in fi. de natu. ſucceſſ. feu.

L. Titia, §. Lucia. Interueniẽs vt teſtis in actu non facit ſibi præiudicium, in d. §. præterea,

L. ſi ita relictum, §. Pegaſus. Tempus ad petendum inueſtituram eſt gratia vaſalli, in verſ. per diem, quæ ſit prima cauſa.

L. ſi pluribus. Qui dat agrum, totum videtur dare, in d. §. ſi quis de manſo, de cont. in cap. 1. §. aut nupt. qui. mo. feu. amit.

L. ſi ita ſcriptum, §. ſub conditione. Pacto renunciamus futuris, in c. 1. qui ſucc. teneãt, col. 3.

L. ſiquis ita, vide i l. placet ff. de libe. & poſthu.

L. ſi mihi & Titio. Magis actio ſtat electiue, in cap. 1. de pigno. dato in feu. quid iuris ſit.

L. Mænius, §. eum qui. Qui pluribus ſpeciebus vtitur, ſæpius legat, in d. §. & filius fratris, col. 3. Imper. Lot.

L. ſi alienus ſeruus, vide in l. à patre ff. de leg. 3.

L. vnum ex familia §. ſi rem. Teſtator vendit rem hæredis, in d. §. & ſi libellum, col. 3. in c. 1. col. ij. an agnat.

L. peto, §. prædium. Alienatio neceſſaria tenet, in d. §. ſi vaſſallus de feudo ſuo, col. ij. in cap. 1. ſi vaſſal. feu. priue. in fi. in §. receptatoribus, col. ij. de pace iura. firm. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 7.

§. fratre. Quando teſtator prohibet alienationem, non transfertur dominium, in §. item ſi fuerint, qui. mod. feu. amitt. in ver. filii tantum, de ſucce. feud. ad aliud in d. §. & ſi libellum, col. 4.

L. Imperator, §. ſi. in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addit. in cap. 1. col. 2. ſi vaſ. pro feu. inter. in l. ſi rem & precium, ff. de rei vend.

L. cũ filius, §. dominus in cap. 1. ver. his conſequenter, col. 2. hic finitur lex.

§. hæres. Non dicitur falſum, quod habet primordium veritatis, in d. §. & filius colu. 2. Imperat. Lot.

§. fin. Dominium non perditur ipſo iure, in cap. ſancimus, §. ſi autem dixerit, in fi. quo tempore miles.

L. cum pater, §. hæreditatem, in c. 1. §. hoc quoq; de ſucc. feu. in c. 1. in fin. ſi vaſ. feu. priuet.

§. donationis, in d. §. & ſi libellum, col. 3. In vltima voluntate quærimus ſine nũcio, §. ſacra. col. 3. de pace iur. firm.

§. à te. Ordo ſcripturæ attenditur, in §. poſtquam, de contro. inueſt. in §. quid ergo, col. 2. de inue. de re alie. in cap. 1. col. 2. ſi vaſall. feu. priue. in d. §. & ſi libellum, col. 3. ad aliud in cap. 1. de ſucce. feu.

L. Gaius Seius, §. fina. Fit diuiſio gratia commodioris culturæ, in cap. 1. col. 1. de capit. qui cur. vend.

L. Titius, §. vſuras. Mora ſemel contracta ſemper durat, in c. 1. verſ. & vt indignis, col. 3. quæ ſint regã.

L. Lucius Titius. Quod tranſit ipſo iure, habetur, ac ſi ſeparatum non eſſet, in cap. 1. de feu. ſine culpa non amitt. in §. & iterum, col. 5. de capit. Corra.

§. quiſquis. Si lego decem quæ debeo, valet legatum, in d. §. donare, col. 5.

L. codicillis, §. 1. in l. ſi fundum per fideicõmiſſum, ſupra tit. 1.

§. inſtituto. Non prohibetur quis vendere fructus feudi, in cap. 1. an agnat. col. 4. in d. cap. Imperialem, in prin.

L. ſiquis ita in teſtamento, §. is cui. Adoptiuus non eſt filius, in §. ſi adoptiuus, ſi de feud. defun. mil. alleg. concor.

De legat. 3.

L. à patre. In legatis inſpicitur tempus mortis, & in d. §. & ſi libellum, col. 4.

L. ſi deportati. Acquirunt per contractum iuriſgentium, in §. & iterum, colum. 3. de capit. Corra.

L. ſi ita, in verſic. & plauſtrorum, col. 3. quæ ſint reg.

L. fideicommiſſa, §. ſi ſeruo. Datur militia

curſori

curſori, in d. §. huius autem generis, col. 2. in §. ſi quis deceſſerit, ſi de feu. defun. mil.

§. ſiquis decem, in c. habita ver. ſi. tit. ſi. in l. boue, §. hoc ſermone, infra de verb. ſignific.

§. interdum, in l. ſeruo legato, §. ſi teſtator, ſupra, tit. 2.

L. ſiquis in principio. Princeps inhabilem facit habilem, in d. §. naturales, in c. 1. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de cap. qui cur. vend.

L. ille, §. 1. In claris non eſt opus coniecturis, in §. ſi verò, de feu. guar. in verſ. cæterum, quis dicatur dux, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addit. in §. ſi quinque, de pace tenen.

L. Paulo, concor. cum l. quidam teſtamento, ſupra de leg. 1.

L. vxori ſuæ. Accipitur pars pro toto, in cap. 1. per quos fiat inue. colu. 1. in §. valuaſſores, qui feu. da. poſſ. in c. 1. col. 5. de nat. ſucc. feu.

§. fin. Verbum concedo, ratione adiuncti mutat naturam, in d. §. donare, col. 2.

L. nomen debitoris, in c. habita tit. fin.

L. pater, §. quindecim. Venditio fit feudi immediate ſucceſſuro, in d. §. ſed & res, in priu. per quos fiat inue.

L. vxorem, §. agri plagam, vide in l. ſi quis ita ea. l. ff. de verb. oblig.

L. ſi filiæ, in c. 1. col. 2. in addit. de natu. ſucc. feu. vide in l. ius alimentorum, ſupra vbi pupi. educ. debeat.

L. ſi fundus, vide in l. ſi ita, ſupra eo.

L. qui duos. Maſculinum concipit fæmininum, in d. §. & filius fratris, col. 2. Impera. Lota.

L. in repetendis. Dictio item, repetitiua, in c. 1. Epiſcopum vel Abb.

L. ſeruis legatis, in princ. Colonus in agro. c. 1, §. ſiquis ruſticus, de pace tenen.

§. ornatricibus, in c. 1. verſ. ne videat ex qui. cau. feu. amitta. in c. habita, verſ. litem, tit. fin.

§. iumentum, in §. mercator, de pace tenen.

L. non aliter, in c. 1. col. 2. de pigno. dat. in feu. & in §. donare, col. 5.

L. ſeruos ſuos. Qui credebat rem ſuam eſſe, appellatione ſuorum illa continentur, in verſ. rerum; de pace iur. fir. in §. dimidium, in priu. quæ ſint rega.

L. Chorus. Feudum non eſt vniuerſitas iuris, in §. traditionibus, quid ſit inueſt.

§. 1. Pecunia fragilis, in §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inue. cap. 2. §. ſi quinque, de pace tenen. in c. 1. col. 4. an agna. ad aliud in §. & plauſtrorum, col. 3.

L. legatis ſeruis, §. quibus, vide in l. Labeo, ff. de ſuppell. lega.

L. prædijs. §. fin. Si Rex aliquid narrat, ei ſtatur prout inſtrumentis conſiuiũ, in §. ille tamen, in fin. de cont. apud Par. termi. ad aliud in c. 1. de capita. qui cur. vend. col. 1.

L. Lucius, §. quæſitũ. Appellatione fratris cõtinetur ſoror, in d. §. & quia vidimus, qui feud. dar. poſſ. in c. 1. in addit. de natu. ſucce. feu.

L. habebat, concord. cum l. poſtliminium, §. ſi filius, ff. de captiu.

L. his verbis, §. alũno. Solet dari aliquid pro introitu feudi, in cap. 1. de feu guar. in §. ſimiliter oſtendititijs, de capi. Corra.

§. fin. Verbum poſteri, ad filios refertur, in cap. 1. verſ. filij, de ſucce. feu.

De annuis legat.

L. in ſingulos, concor. cum l. ſi defuncta, ſupra de vſusfru.

L. Seia Labor & pecunia recipiunt diuiſionẽ, in c. 1. de feu. guar. in §. omnes filij, col. 2.

L. Mænia, concor. cum l. quod niſi, infrà de oper. libert.

§. fin. in §. ſi inter pares, col. 2. de l. Corra. in cap. 1. col. 2. de contr. inter vaſal. & alium, in c. Imperialem, col. 4. in l. hæ perſonæ ſupra de procurato.

L. ſi cui, in d. §. huius autem generis, col. 2. & in l. ſi fundum per fideicommiſſum, ſupra de leg. 1.

L. legatum, vide in l. ſequen.

§. vini Falerni d. cap. Imperialem. §. illud, in fi. & in l. Firmio, infra quando dies lega. ced.

L. annua, §. à Titia. Infinitas vitanda, in §. ex eadem l. de lege Corra. in d. §. & ſi libellum, col. 3. & 4. & ad aliud in §. & iterum, de capit. Corra. col. fin.

L. liberto, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 3.

§. Lucius. Illicitum commercium commutatur ad licitum, in §. ſi quis deceſſerit, in addit. ſi de feu. defun. mili. alleg. concor.

De vſusfru. lega.

L. 1. Feudum nec in bonis, nec extra, vt ſeruitus, in d. §. donare, col. 3. alleg. concor. in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus col. 2.

L. Legatum ciuitati, concor. cum l. municipibus, infra de condit. & demonſtr.

L. vxori, §. Scrophium, in §. quidam tamen, col. 3. de contr. inter maſc. & fæmi. in d. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capita. qui cur. vend.

§. in computatione. Breue tempus ſufficit in poſſeſſorio, in §. & iterum, de capitu. Corrad. in fine.

L. quæro. Qui recipiunt fructus, ſoluunt functiones temporales, in §. & plauſtrorum, colo. 2. quæ ſint rega. in §. ſimiliter, in oſtenditie is, & §. ſeq. col. 2. de Cap. Corra.

L. fundi Trebatiani. Promiſſio perſonalis non ſequitur rem, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 2. alleg. concord. & in dicto cap. Imperialem, in princ. col. 2.

L. Stico. cõcor. in l. vnum ex familia, §. ſi rem, ſupra de leg. 3. ibi vide.

De ſeruit. lega.

L. fin. Ratione indiuidui conceditur aliquid, quod non concederetur, ſi diuidi poſſet, in §. cõtrario, de inueſt. de re aliena facta.

Digitized by Google

De dote prælegata.

L. Seia. In dubio dicitur donatio cauſa mortis, vbi fit mentio mortis, in d. §. donare, col. quinta, in d. §. huius autem generis, in addit. ex quib. cau. feud. amitt. in §. ſacram. col. 5. de pace iur. firm.

L. Theopompus. Partes poſſunt conuenire, vt ſtetur dicto vnius, in cap. ſi verò, § ſi duo, de pace tenen. in §. inter pares, de l. Corrad.

De optio. lega.

L. 2. Optio nulla non conſumit poteſtatẽ optandi. in c. fi. verſi. litem. lo 2. tit. fi.

L. mancipiorum. Re integra Dominus debet iurare, in cap. ſiquis, ſi de inue. quæſt. oria. ad aliud in verſ. poſt refutationem, de vaſ. qui contra conſtitu. Lot. in cap. 1. quid iuris ſit, in cap. 1. § pœnarum, quæ ſint reg. in cap. 1. ver. tanquam tit. fi.

L. apud. Aufidium. Electio primo actu conſumitur, in c. fin. §. litem, lo 2. titu. fin.

D trit. vi. & oleo leg.

L. cum certus, in d. cap. Imperialem, §. illud, in fine.

L. ex eo. in l. Firmio, quando dies lega. cedat.

L. fin. in §. argentariæ, quæ ſint rega. in cap. habita. titu. fina.

De fund. inſtruct.

L. cum de lanionis, §. Aſinam, in cap. Imperialem, in prin. col. 6. & in l. 1. ff. de flumi.

§. qui fundum, in d. cap. Imperialem, col. 6.

L. Seiæ, §. Tirannæ, vide in l. Gaius, §. fi. ſupra de leg. 2.

L. quæſitum, in cap. 1. col. 2. qui ſucce. tenea. in d. §. & filius fratris, col. 2.

§. idem reſpondit, in l. nam quod liquidæ, de penu leg. ibi vide.

L. fin. in c. 1. §. nemo tetia, de pace tenen.

De penu legata.

L. nam quod liquidæ. Incrementum non eſt ſine principali, in §. ſi quis de manſo, in fi. de contro. inue. & principale attenditur, in cap. 1. de vaſall. decre. ætat. col. 2. alleg. concord. in verſic. argentariæ, in fine, ad aliud in cap. habita, tit. fin.

§. fi. Quando quædam excepit, reſidua videtur conceſſa in d. c. Imperialem, in prin. col. 6.

De alimen. & ciba. lega.

L. ſolent, in prin. Diuiſio reducit rem ad minimum, in d. §. ille tamen, col. 2. de contr. apud Par. termi. in cap. 1. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capit. qui cur. vendi.

§. 1. Procurator citatur poſt litem conteſtatã, in cap. 1. col. 2. de mil. vaſ. qui contra.

L. cum vnus. Filius non diligit, quem odiuit pater, in d. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

L. is cui. Carcerati comedunt, in §. aduocatus, tit. fin. l. cum quidam, ff. de pænis.

L. Mela, §. ſed alimenta. Inſpicitur quod vltimo loco fecit, in c. 1. qui feu. dar. poſſ.

L. Lucius, concor. cum l. hactenus, ff. de vſufr.

L. ſeruos. Alimenta petuntur iudicis officio, in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. fi. in d. §. ſimiliter poteſt, in addit. col. 5. de capita. qui cur. vend. in §. & bona, col. 2. quæ ſint regal.

L. alimenta, in cap. 1. an agna. colu. 4. in l. ſi cui, ſupra de ann. lega.

De aur. & arg. lega.

L. 1. vide ſupra in §. qui fundum, l. cum de lanionis, de fund. inſtr. in d. cap. Imperialem, in princ. col. 6.

L. ſi ita. Verba conceſſionis intelliguntur de præſenti, in cap. 1. in fin. de vaſal. decr. æta. in §. moribus, ſi de feud. defun. milit. in cap. 1. §. filios, de matri. contr. ad morga. in c. 1. §. quidã, de contr. inter maſc. & fæmi.

L. ſed ſi non ſunt, §. perueniamus. Intentio Principis attendenda, an voluerit de nouo concedere, in d. cap. 1. de vaſ. decre. æta. col. 2. in cap. 1. qualiter dom. proprie. priue.

L. quintus, §. argento. Dominus agit in rem, in c. 1. de contr. inter dom. & empr. col. 1.

L. qui lancem. in c. 1. verſ. nec proles, de grad. ſucce. in feu. in cap. 1. de vaſ. decre. æta. in l. ſed ſi adijciatur, ſupra pro ſocio.

L. pediculis, §. labeo. Multiplicationem non neceſſariam iura reprehendunt, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 1.

De libera. lega.

L. Aurelius, §. ſi Titius teſtamento. Conſanguinitas maxima præſumptio donationis, in d. §. & ſi libellum, col. 4.

De adim. lega.

L. 3. §. conditio. Effectus inſpicitur & non verba, in c. ſancimus, §. ſi autem, quo temp. miles.

L. cum ſeruus, in c. 1. quid ſit inueſtit.

L. rem legatam. In neceſſitatibus nemo liberalis exiſtit, in cap. 1. col. 4. qualiter olim feud. alleg. concor.

L. & ſi tranſeram, in §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cau. in d. c. Imperialem, §. nec dominus in fi. & vide in l. legata inutiliter, ſupra de leg. 1.

De rebus dubijs.

L. ciuibus. Quando dixit filijs Titij, in dubio patris contemplatione, in §. & iterum, col. fin. de capi. Corra.

L. ambiguo quod potui nolui, in cap. ſancimus, lo 2. col. fina. quo temp. mili. alleg. concord. in d. §. donare, col. 4. in cap. 1. col. 2. ſi vaſal. pro feu. interpe. in cap. ſi facta, in fine, ſi de feud. defun. & in alijs.

L. qui

Digitized by Google

L. qui duos. Primogenitus dicitur reſpectu ſecundi, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 3.

L. quidam concor. cum l. iure noſtro ſupra de teſtam. tute. ibi vide.

L. ſi cognatis. Sermo etiã de futuris in §. hoc quoque, de ſucce feu. alleg. concor.

L. cum ſenatus. Nõ valet donatio collegio illicito, in d. §. & iterum, col. fin. de cap. Corra.

De his quæ pro non ſcript. hab.

L. 1. in fin. in cap. 1. in addi. in fin. an ille qui interfe. fratrem domini ſui.

De his, qui. vt indi.

L. 1. in c. 1. verſ. & vt indignis, quæ ſint rega.

L. aufertur, ideſt ordine iudiciali, in §. quibuſdam, de l. Corra.

L. poſt legatum, §. aduocatum, in cap. 1. §. ſed qui delator, colum. 2. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

§. qui principale. Vitium acceſſorij non trahitur ad principale, in cap. quoniam, in fi. de prohi. alienan. per Lota.

L. reſcriptum. Punitur in quo delinquit cap. ſi non, §. manus, de pace tenen. in cap. Imperialem, §. ſcriba, in cap. 1. verſ. omnes peregrini, titu. fina.

L. hæres, vide in l. Paulus, ff. ad Trebell.

L. cum quidam. Quãdo ſucceſſio maiori tantum competit, licet ſit inhabilis, minor non vocatur, in d. §. præterea, in princ.

De condi. & demon.

L. 1. in fi. Tacitè ineſt tempus, & conditio. in d. §. naturales, col. fin. ſi de feu. defun. mili.

L. ſi his legatum, §. fin. Dictio tunc importat extremum tempus in cap. 1. §. rurſus quib. mo. feu. amitt. in cap. 1. verſ. eius, tit. fin.

L. cum ita legatum, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6. in l. cum prætor, ff. de iudic.

L. demonſtratio falſa. Pluralitas eſt geminata ſingularitas, in cap. ſi quis hominem, col. 2. in 2. addit. de pace tenen.

L. in cõditionibus, §. 1. in dubio cauſa demõſtrationis in cap. 1. in fi. quo temp. mil.

L. filiæ ſuæ §. fin. in cap. 1. §. & iterum, de capi. Corra. in §. monetæ, quæ ſint rega.

L. hæc conditio. Quælibet diſpoſitio in primo actu verificatur, in cap. ſancimus, lo 1. quo temp. mil. alleg. concor. in §. iniuria, de pace iura. firma.

L. filio, concord. cum l. ciuibus, ſupra de reb. dub.

L. Nõnunquam expreſſa nocent, in d. §. huius autem generis, col. 1. alleg. concor.

L. cui fundus. Plures filij loco vnius habẽtur, in cap. omnes filij, ſi de feu. defun. in prin.

L. ſi intercidit. Seruus habetur pro mortuo de iure Romano, in §. perſona, per quos fiat inueſt.

L. hoc modo, in d. cap. Imperialem, in princ. colum. 6. dum allegat, d. l. cum ita ſupra eo.

L. cum tale, §. reſcriptum. Non poteſt induci viduitas, ibidem.

L. Dies, incertus. Habetur pro conditione, in d. §. ſi vaſal. de feu. ſuo, col. 5. & in cap. 1. de eo qui ſibi & hære. ſuis.

L. auia, §. ſi Titio, in d. c. Imperialem.

L. hæres, §. fin. ibidem.

L. nam ad ea. Vltima derogant prioribus, in cap. 1. col. 3. de vaſ. decre. æta.

L. municipibus. Omnes iurant pro quorum parte iuratur, in d. §. omnes filij, col. 2. in §. hac edictali de pace iur. firm.

L. conditiones, quæ extrinſecus, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 5. in §. & poſt refutationem, de vaſ. qui cont. conſt. Lota. in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 7.

L. pater Seuerinam, in cap. 1. §. & ſi libellum, colum. 5.

Ad l. Falcidiam.

L. 1. in princ. in l. adeo, §. cum quis, de acqui. rer. dom. infra.

§. municipium, in c. 1. §. ſimiliter, in addi. de capit. Corra.

§. ſi ita. Quod ſtatim eſt faciendum, habet aliquod ſpacium temporis, in d. §. & poſt refutationem, in cap. 1. col. 5. de cont. inter vaſall. & alium.

L. 3. in prin. concor. cum l. cum venditor, ff. de hære. vel actio. vend.

L. fundo. Si dominium ex pluribus cauſis deberetur, vna exiſtente altera ceſſaret, in c. 1. de eo, qui finem fecit.

L. lege Falcidia, vide in l. qui graui, ſupra de codicill.

L. in lege. Quò ad diuerſos effectus homo habetur pro nato. in §. hoc quoque, de ſucce. feud. in fine, & ad aliud in c. 1. de duo. fratrib. inueſt.

L. patet. Quilibet renũciare poteſt fauori ſuo, in cap. 1. §. notandum, qui feu. dar. poſſ. in c. 1. col. 2. ſi de inue. q. oria. alleg. concor.

L. hæreditatum. Prius nati, Prius moriuntur, in d. §. & filius, col. 2. in ca. ſancimus. col. 3. quo temp. in cap. 1. ſi vaſ. feud. priue. in fine, in d. c. Imperialem, in princ. col. 6.

L. ſi is, qui quadringenta, §. quidam. Si habetur pro facto interuenit traditio, in cap. 1. qui ſucce. tenea. in rub. 2.

Si cui pluſquam per l. Falcid.

L. 3. §. item ſciendum. Fiſcus eſt ſoluendo, non ſatiſdat. in verſic. quibuſdam, de conſuet. recti feu.

L. hæc autem. Minæ à non ſolito exequi ſunt eluſoriæ, in c. ſancimus, lo 1. quo temp. mil.

Ad Senatuſconſult. Trebell.

L. 1. in prin. in §. & bona, colum. 5. quæ ſin rega.

§. ſi hæres, in cap. 1. §. quidam, col. 3. de conten. inter maſcu. & fæm. in l. fideicommiſſa, §. tractatum, ſupra de iud.

L. 2. in §. rurſus, qui. mo. feu. amitt.

L. quia poterat. Homines proni ad malum, in cap. quoniam, de pace tenen. Mutantur voluntates hominum, in cap. 1. §. vectigalia, quæ ſint rega.

L. apud Iulianum, §. Antiſtia. in fine. Principum exempla ſequenda, in §. ſed nec alia iuſtior col. 5. quæ ſit prima cauſa bene. in d. c. Imperial. §. præterea ſiquis infeudatus, col. 3.

L. ille à quo §. intempeſtiuum. Hodie conſtat, hodie agamus, in c. 1. in fi. de contro. inter vaſal. & alium in c. fin. verſ. litem, col. 3. cir. fin. & in l. nam & magiſtratus, ſupra de recept. arbi.

L. cogi. Hæreditas eſt vniuerſitas iuris, in c. 1. col. 2. quid ſit inueſt.

L. ex facto. Sermo de præſentibus intelligitur in c. 1. §. hoc quoq; de ſucce. feu.

§. 1. Extraneus non repellit fratrem, in cap. 1. verſ. fratre, qui feu. dar. poſſ.

§. fi. Appellatione liberorum veniunt fœminæ in c. 1. §. quin etiam. Epiſcopum, vel Abba.

L. mulier §. 1. Non refert quid ex æquipollentibus fiat, in cap. 1. col. 2. qui ſucce. tenea.

§. ſed cum diſtraheretur. Qui non facit vtilitatem Reipublicæ tenetur, in cap. Imperialem, in princ. col. 6.

L. ſi legatus, §. ſi quis bona. Appellatione bonorum etiam iura continentur, in §. ſimiliter, in 2. addi. de cap. qui cur. ven. & in l. rem in bonis, ff. de acquir. rer. dom.

L. reſtitura. Vna re reſtituta totum fideicommiſſum reſtitutum videtur, in cap. 1. col. 2. quid ſit inueſt.

L. Paulus. In tantum punitur, in quantum delinquit, in c. 1. de vaſ. qui contra conſtit. Lot.

L. hæredes mei, §. cum ita, in §. quid ergo, colum. 2. de inueſtit. de re alien. fact. alleg. concord. in cap. 1. col. 2. ſi vaſ. feu. priuetur, & in d. §. & ſi libellum, col. 4. in l. cum patet, §. fin. ſupra de leg 2.

§. peto, in d. §. & ſi libellum, col. 3.

Quando dies lega. cedit.

L. Firmio. Quando ſolutio eſt facienda de catena, ea euacuata non tenetur, quando iterum repletur, tenetur etiam pro præterito, in cap. 1. de not. feud. alleg. concord.

Vt legato nomine cauea.

L. 1 §. ſi ad fiſcum. Non ſatiſdat Fiſcus prætextu huius tituli, in §. quibuſdam, de conſue. recti feudi.

L. filio, l. ſi quando, concor. cum d. §. ſi ad fiſcũ.

L. hæc ſtipulatio; §. 1. Cautio ſuperflua non eſt præſtanda, in d. c. Imperial. §. præterea ſi inter duos, col. 3.

Vt in poſſ. legat.

L. is à quo. Quando Dominus habet probationes in promptu, differt inueſtituram, in cap. 1. de cont. inter vaſall. & epiſcopum. in §. ſi inter filiam, ſi de feud. defun. mili. in cap. 1. in fi. de contr. inter vaſ. & alium.

De bono. poſſ.

L. 3. §. acquirere, vide in l. ſtipulatio iſta, §. ſi quis ita, ff. de verb. oblig.

L. bonorum, vide in l. 2. infra quis or. in bo. poſſ. ſerue.

L. edicto, vide in l. quidam, infra de pæris.

L. cum quidam, vide in l. cum ipſe, ſupra de excuſ. tut.

De bon. poſſ. contra tabu.

L. 1. Adoptiuus habet bon. poſſ. contra tabulas, in §. adoptiuus, ſi de feu. defun. mili.

§. fin. Ceſſante cauſa priuationis redit ad ſtatum primeuum, in d. §. & filius fratris, col. fin. ad aliud in c. 1. col. 1. de vaſal. decrep. æta. alle. concor. in c. ſi vero, verſ. hæredis, de pace ten. in §. & iterum, col. fin. de capi. Corra.

L. poſt mortem. Venit quis contra factum ſuum, in c. 1. col. 2, de feu. guar. in verſ. pro mercede, alle. concor. eo. tit. in c. 1. col. 6. qui ſucc. tenea. in verſ. pænarum, quæ ſint regal.

§. fin. concor. cum l. fin. ff. de pactis, & in c. 1. verſ. ex hoc, de benef. fæmi.

L. ſi præteritus. Qui petit legatum, agnoſcit teſtamentum, in l. fin. ſupra de inoff. teſta. in c. 1. de pig. dat. feu. quid iu.

L. non putauit, §. non quæuis, concor. cum l. 4. §. condemnatum, infra de re iudi.

L. non tantum, §. emancipatus. Hæres non inquietatur de delicto defuncti, in d. §. porrò, col. 3. alleg. concord.

De lega. præſta.

L. 1. §. & generaliter. Dictum generaliter accipitur in cap. domino, ſi de feud. defun. milit. in cap. 1. col. 3 an agnatus.

De collat. bonorum.

L. 1. §. nec caſtrenſe. Non conferuntur caſtrenſia, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 4. in addit.

L. dedit dotem, concor. cum l. quodcunque, §. ſi quis ita, infra de verb. oblig. in d. §. & ſi libellum, col. 3.

De carbon. edict.

L. 1. §. ſed ſi quis. Vbi maius periculum cautius agendum, in cap. 1. col. 2. hic finitur lex, in cap. 1. col. fin. de contro. inter vaſ. & alium, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 1.

L. 3. §. cauſæ. Quando conſtat non eſſe filium, denegatur edictum, in cap. 1. in princ. ſi de feu. defunct. milit.

De bonor. poſſ. ſecundum tabulam.

L. 2. §. ſi duo. concor. cum l. liber homo, §. ex ſemiſſe, ſupra de hære. inſtitue.

L. qui

L. qui liberis, §. teſtamento, concor. cum l. ſi unus. §. quod in ſpecie, ſupra de pact. §. fin. cõcor. cum l. loci corpus, §. competit, ſupra ſi ſerui. vindi.

L. non eſt ambigẽdum. Princeps & Reſpublica idem ſunt, in c. 1. de prohi. alien. per Lota.

Si quis à par. fuit manu.

L. 2. Non interciditur alienatio ingenuis hominibus, in d. §. ſed & res, col. 1. in d. §. naturales, ſi de feu. deſun. milit. in d. §. & ſi libellum, colum. 3. in multis locis.

De iure patronat.

L. cum patronum, in d. §. & filius fratris, col. fin. Imperat. Lot.

L. qui contra. Delictum patris nocet filio, in d. §. præterea, col. 2. in d. §. porrò, col. 3. alleg. concor. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

L. ſi libertus. Durius agitur cum fraudante legem, in cap. ſancimus, col. 3. quo temp. mil. in §. his verò, ſi de inueſt. q. oria.

L. diui fratres, concor. cum l. qui contra, ſupra eo.

L. fine. Indulgentia differt à reſtitutione, in d. §. & filius fratris, col. fin. ad aliud in cap. 1. col. 2. de vaſ. decre. æta. in c. 1. quid iur. ſit.

L. final. Fidelitas præſtatur omnibus hæredibus, ſicut ius libertorum, in d. §. omnes filij, col. 2. ſi de feu. deſun. milit.

De obſeq. à liber. præſta.

L. liberto. Sãcta videri debet liberto perſona Domini, in c. 1. §. valuaſores, qui feu. dar. poſſ.

De oper. libert.

L. nil intereſt, in cap. 1. in addit. qualiter vaſ. debet iur. fidel.

L. ſiquis, §. etiã. Vxor eſt in obſequio mariti, in cap. 1. §. turpiter, in addit. col. 2. qui. mo. feu. amitt. in cap. 1. de alie. feu. in prin.

L. ſuo victu. Quando opera eſt certa, vaſallus ſeruit ſuo victu, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in fine, alleg. concor.

L. quod niſi. Opera præſtatur parum extra domicilium, in d. §. ſed nec alia, colu. 4. alleg. concord.

§. 1. in cap. fin. verſ. litem, lo 1. tit. fin.

L. operæ. Seruitium fit Domino in eius domo, in d. §. ſed nec alia, col. 4. & in fine.

L. cum patronus. Exhæredati excluduntur à feodo ex pacto, in c. 1. de ſucceſ. feu. in prin. in d. §. & filius fratris, col. 4. in d. §. & ſi libellum, col. 3. in cap. 1. an agna.

L. hæ operæ. Quando pluribus operæ debentur, conſ[illegible] debeat, in d. §. omnes filij, col. 3. in §. ſimiliter, in prin. de capita. qui cur. vend. in d. cap. Imperialem, §. firmiter, col. 2.

L. huius artificij, §. tales. Operæ certæ promiſſæ [illegible] ſecundum dignitatem vtriuſq; in c. ſi quis deceſſerit, in addit. ſi de feu. deſun. milit.

L. ſi libertus artem. Vaſallus honeſtus non tenetur ad viles artes, in §. licebit, quid ſit inue. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſiquis infeudatus, col. fina.

L. ſi operarum, concor. cum l. ſi patronus, ſupra eo.

L. ſi libertus ita iurauerit, in d. §. huius autem generis, col. 1. ex qui. cau. feu. amitt.

L. interdum. Patronus non præſtat operas liberto, in cap. 1. quid ſit inueſt. in prin. in cap. ſi minori, ſi de feu. defun. mil.

L. hæ demum, in l. præceden.

L. cerdonem. Ius publicum præfertur priuato, in cap. 1. in fine, qualiter vaſal. debet iur. fidel. alleg. concor. in dicto cap. 1. §. donare, qualiter olim feud. alien. in cap. 1. de nat. ſucce. feu. & in pluribus locis.

L. Campanus. Qui tacet remittit. in §. quod autem, col. 2. de contr. inue. alleg. concord. ad aliud in cap. 1. col. 2. ſi pro feud. vaſal. interpel. in d. §. & ſi libellum, col. 2.

L. ſicut patronus. Conſenſus patroni in nuptijs liberti præiudicat, in d. §. nec alia iuſtior, colum. 3.

De bonis libert.

L. 1. §. amplius, vide in l. rem, §. item, ſupra de rei vindi.

L. 3. §. deportatus, in l. quidam, infra de pœnis.

L. qui cum maior, §. is demum. Vaſallus non debet ferre titulum in cauſa criminali contra Dominum, in c. 1. de for. fidel. ad aliud in cap. 1. verſ. & dominus, de milit. vaſal. qui contu. in §. ſed ſi liberator, quæ ſit prima cauſa bene.

§. Si libertus vult vlciſci, qui prouocatus, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 1.

§. ſi patroni filius, in cap. 1. de for. fide. in princ. & in d. §. ſed ſi delator.

L. ſi in libertinum, in cap. 1. qualiter dom. pro prie. priue. in c. 1. §. dominus, tit. fin.

L. ſi libertus patrono, §. fina. Quando proximior eſt ſucceſſurus, patruus ſuccedit nepoti, in d. §. & filius, in princ. in cap. 1. col. 5. de nat. ſucce. feu. in cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. quæro, concor. cum l. diui fratres, ſupra de inte patro.

L. nihil intereſt. In dubio pater acquirit filio vel hæredi. in d. §. & ſi libellum, col. fin.

§. 1. concor. cũ l. nam & ſi ff. de inoff. teſtam.

L. fin. concord. cum l. 3. §. nunc videndum, ſupra de ſuſpe. tut.

De aſſigna. libert.

L. 1. Aſſignatio à patre facta reuocatur, in §. ſacramenta. col. 5. de pace iur. firm.

Si quid in frau patr.

L. 1. §. quod ſi in lite, in cap. diffidamus, in fine titu. fina.

§. liber-

§. libertus. Prohibitus alienare non prohibetur ex cauſa dotis, in d. §. donare, in priu. alleg. concor. in d. cap. Imperialem, col. 6.

Vnde libe.

L. ſcripto, in c. t. de nat. ſucc. feu. in priu. cõcord. cum l. nihil intereſt, ſupra de bon. liber.

Vnde cognati.

L. hac parte. Spurij ſunt cognati, in d. §. naturales, ſi de feu. defun. mil.

L. ſi ſpurius. Succedit ſpurio frater, vbi ſupra.

L. octaui. Vicinus ſcit, io cap. 1. in addit. de natu. ſucceſſ. feud.

De gradibus.

L. non facile, §. gradus. Vxor non eſt affinis, in §. & bona vacantia, in addit. quæ ſint rega.

L. iuriſcõſultus, §. parentes. Pater & filios non faciunt gradum, in d. §. & ſi libellum, col. 4.

Quis ordo in bono. poſſ. ſeruo.

L. 2. §. ſi. Scire deboit conſulendo peritiores, in c. 1. in addit. de cont. inter dom. & empt.

De ſuis & legitimis.

L. filius. Proximus agnatus eſt filius patri, in §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inue. in cap. 1. §. denique, quæ ſit prima cauſa, in c. ſi vaſallum culpam, ſi de feu. defun. mil. & iu multis.

Ad S. C. Tertull.

L. 1. §. 1. vide in cap. 1. §. & bona contrahentium, col. 3. in addi. quæ ſint rega.

§. qui operas, concor. cum l. ius ciuile ſupra de iuſti. & iure.

ff. Nouum.

De noui ope. nuncia.

L. 1. ſi nunciatio, in c. 1. in prin. quæ ſint rega.

L. in prouinciali. Intereſt plures habere deſenſores, in d. c. Imper. verſ. nec dominus, col. 3.

L. de pupillo, §. in pluribus. Quando quis cõſentit in vno actu, remanet ius in alio, in cap. 1. col. 1. qui ſucce. tenea. ad aliud in c. ſi quis hominem, col. 2. de pace tenen. in 2. addit. in §. ſacramenta, de pace iura. firma.

L. prætor, §. ſi quis paratus. Similis eſt ſoluenti, in c. 1. in addit. col. 2. de nat. ſucc. feu.

De damno infecto.

L. 3. §. Damnum eſt diminutio patrimonij, in cap. ſi verò hæreditatem, de pace tene. ad aliud in §. præterea, in addit. de capi. Corra. in §. & iterum, col. 5. eod. tit. in §. hac edictali, col. 3. de pace iur. firma.

L. 4. §. prætor ait. Citatio fit, aut perſonaliter, aut in domo, in cap. 1. col. 1. de mili. vaſ. qui contu. alleg. concor. in cap. 1. colum. 2. de contr. inter vaſal. & alium.

L. qui bona. §. com ioter cõcor. cum l. diuortio, ſupra de neg. geſt.

§. ſi quis. Voluntas mutatur, in c. 1. de pign. dato, io feu. in cap. ſi vero, verſ. manus de pace tenen. in d. cap. Imperialem, §. ſcriba, io cap. 1. §. vectigalia, col. 2. quæ ſint rega. iu cap. 1. verſ. omnes peregrini, tit. fin.

L. ſi finita, in prin. in §. ſi quis de manſo, col. 2. de contro. inue. in c. 1. §. hoc quoque in prin. de ſucce. feu. in c. 1. §. quidam tamen, col. fin. de contro. inter maſc. & fœmin. in c. 1. §. ſimiliter poteſt, in princ. de capit. qui cur. vend.

§. ſi de vectigalibus, in §. tutpiter, in ſi. quib. mo. feu. amitta. iu cap. ſi verò, §. heredes, de pace teuen. in cap. r. col. 1. hic ſioitur lex, in c. 1. iu ſi. ſi vaſal. feu. prioc.

§. ſi iam, concor. cum l. ſi vſuſfru. mihi ſupra quemad. vſufru. caueat.

L. damni infecti. Exempla declarant, iu cap. ſi quis miles. Imper. Lota. alleg. concord. in cap. 1. §. & iterum, de cap. Corra. col. 2. in rub. quæ ſint regal. col. 2.

§. ſi is, vide in c. fin. verſ. litem, in add. tit. fin.

§. ſi vicinas. Alter alteri iurat, in cap. 1. col. fin. qual. vaſ. debet iur. fidel.

L. fluminum, §. vitium. Cautio damni infecti, quæ non debuit interponi, non cõmittitur, c. t. col. fin. qui teſtes ſunt neceſſar.

§. pen. Quod mihi prodeſt & alteri nocet, c. qnoniam, de prohib. feu. alien. per Lota.

L. plores, in §. receptatoribus, de pace iura. firma.

De aqua pluuia arcen.

L. t. §. penult. Iudex debet dare licentiam reo actore non compârente, alias facit iniuriam, in c. 1. col. fin. de contr. inter vaſ. & alium.

L. ſi tertius, §. ſi quis, concor. cum l. hactenus, ff. de vſuſfru. in d. cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior, col. 3. quæ ſit prima cau. ben. amitt.

§. officium, in d. c. Imperialem, §. ſcriba.

L. in concedendo. Semper exceptuatum eſt ius alterius, in c. 2. de feud. dat. in vicem, l. cõmiſſ. col. 2. in cap. 1. qualiter vaſ. debet iur. fidel. Aſſenſus debet præcedere, & ſequi, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 8.

L. in diem. Sufficit ſemel conceſſum à Rege, vt dicatur quaternatum, in cap. 1. §. ille tamen, de contr. apud Par. termi. col. 3. alleg. concor. in c. 1. col. 3. de natu. ſucce. feu.

L. ſi autem plures, §. 1. Voluntas eius qui iurat, poteſt præcedere & ſequi, in d. §. ſacramẽta, de pace iur. firma.

De publicanis.

L. cum ſi exhibuiſſent, quæ eſt 3, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. ſi publicanus, §. fin. Vectigalia ſoluuntur vt conſuetum eſt, in cap. ſi vero, de pace tenen. in cap. 1. §. ſimiliter in oſtenditijs, de cap. Corra. in d. cap. Imperialem, §. firmiter, col. 2. & §. illud.

§. illud, in prin. in c. 1. §. vectigalia, in 2. addit. quæ ſint rega.

L. Imperatores, in d. c. Imperialem, §. ſiquis infeudatus, in fine, in d. §. illud, col. 3. in d. c. præterea ſi inter duos, col. 2.

L. licitatio, §. quod illicitè, in cap. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 4. de capita. qui cur. vend. in cap. 1. §. & bona, quæ ſint rega.

§. earum. Quod publicanus omiſit exigere, non præiudicat, in d. §. ſimiliter, in addit. & in d. §. vectigalia.

L. commiſſa. Directa dominia ex facto acquiruntur, in cap. 1. de feud. ſine culpa non amitt. in c. ſancimus, §. ſin autem, quo tempo. miles, in d. §. & iterum, col. 4. de capi. Corra.

L. cotem. §. dominus. Lex transfert dominium, in cap. 1. quid ſit inueſt.

De donatio.

L. 1. Donatio dicitur, quæ fit ex liberalitate, in c. ſi facta, ſi de feud. defun. mil. col. 1.

L. etiam. Abſenti donari poteſt, in d. §. donare, col. 5. in d. §. ſacramenta, col. 7. de pace iur. firma.

L. filius fa. in prin. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 5. concor. cum l. 3. ſupra de euict.

§. pari ratione. Multa præcipua habet donatio Principum, in d. §. huius autem generis, in fine.

§. ſed nec meminiſſe. Qui donat in dubio inter viuos, & non cauſa mortis, ibidem in addit.

L. in ædibus, §. 1. concor. cum l. qui ſic, ſupra ſolu. matrim.

L. poſt contractum, in cap. 1. verſ. diffidamus col. 2. tit. fina.

L. Ariſto. Donans non tenetur de euictione, in §. econtrario, in fine, de inue. de re alie. fact. alleg. concord. ſi verò incœpit à promiſſione in cap. 1. verſ. ille tamen, de contro. apud Par. termi. in fi. in cap. 1. in prin. de lege Corra.

L. hoc iure, §. non poteſt. Donatio non fit inuito, in cap. 1. in addit. col. 2. de nat. ſucc. feu.

L. ſi patroni. Cauere & ſoluere paria ſunt, in d. addit. alleg. concor.

L. enim qui. Donatio eſt ſtricti iuris, in d. §. huius autem generis, col. 2. & in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. donari videtur, in d. §. donare, col. 4.

L. donationes, §. huiuſmodi. Tolle pecuniam, non inducit donationem, in §. ſacram. col. 5.

L. qui id quod. Natura originis inſpicitur, in d. § & filius fratris, col. 3. in c. 2. in prin. de feu. cogni. allc. concor. in d. §. & ſi libellum, col. 3.

De dona. cau. mor.

L. vbi ita donatur. Poteſt donari cauſa mortis & non reuocatur, in d. §. ſacram. col. 5.

L. Senatus, §. mortis cauſa. Multa ſunt pericula in hac vita, in cap. 1. in princ. ſi de inue. q. oria. in c. ſi §. omnibus, tit. fina.

L. Seia. §. fina. In teſtamento fit actus inter viuos, in §. donare, col. 3. in cap. 1. §. huius autem generis, in addit.

De manumiſſion.

L. qui pænæ. Condemnati poſt ſententiam non alienant bona, in cap. 1. verſic. condemnatorum, quæ ſint rega.

De manu vindicta.

L. 2. Minor conſentit manumiſſioni, in d. §. & filius fratris, col. 2.

L. 4. §. fina. vt ſupra.

L. illud. Ex affectu dantis fit æſtimatio, in d. §. & ſi libellum.

De manu teſtam.

L. Sticus. Diſpoſitio collata in tempus prohibitum non valet, in d. §. donare, col. 3. in d. cap. Imperialem, col. fin. ante addit.

L. verum, in cap. 1. quid iuris ſit.

De fideicommiſſ. liberta.

L. is qui. Præſumitur ſenex præmori, in c. ſancimus, lo. 1. col. 3. quo temp. miles, in c. 1. verſ. ſed hoc de feud. dat. in vicem, l. commiſſo.

L. apud Iulianum. Studium laudatur, in c. 1. verſ. & ne videat, ex qui. cau. feu. amitt.

L. generaliter, §. ſeruus. Impedimentum non priuat in perpetuum, in cap. 1. §. mutus, Epiſcopum vel Abba.

L. itaque. In dubijs conſulendus eſt Princeps, in cap. 2. verſ. publici, de pace tenen.

L. ſi alieno. Nihil grauius liberto libertate, in cap. 1. qui. mo. feu. amitt. in d. §. porrò, col. 4.

L. Thais, §. ſororem. Principi placet ſicut bono viro, in cap. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 4. de capi. qui cur. vend. in cap. 1. §. & bona contrahentium. in 3. addit. quæ ſint rega.

L. ſi debitor, in cap. 1. de pigno. dat. in feud. concor. cum l. fin. ſupra de inoff. teſta.

De ſtatulibe.

L. cum hæres, §. Sticus. Qui ægrotat nō ſeruit. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi quis infeudatus, in fi.

L. Labeo, concord. cum d. §. ſororem, ſupra titulo proxi.

L. ſtatuliber à cæteris, in fine. Venditionis verbo omnis alienatio comprehenditur, in c. 1. in princ. de contr. inter dom. & empt. in c. Imperialem, in princ. in addit. col. 2.

L. ſeruus ſi hære. continuatur dominium, in c. Imperialem, in princ. col. 8.

Qui & à quibus.

L. Iulianus. Vnuſquiſque præſumitur bonus, in d. c. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. proſpexit, in cap. qui clericus, ſi de feud. defun. mili in cap. 1. col. 3. de nat. ſucce. feu. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. quæſitū. A die cogitationis contra Regem

bona

bona ſunt amiſſa, in cap. ſancimus, lo ſecondo quo temp. mil. ad aliud in d. cap. Imperialem, §. callidis, in cap. fin. de allodijs.

L. ſed ſi fideicommiſſa, §. Ariſto. Alienatio tēporalis non prohibetur, in c. 1. col. 4. an agnat.

L. generaliter. Vicarius difficilia non concedit, in d. cap. Imperialem, in princ. colum. 2. in cap. 1. verſ. idoneo, de not. feud.

L. ſi quis, la vltima, §. 1. Si ſerui emuntur ex pecunia patris, ad illum redeunt, in cap. 1. col. 2. de natu. ſucce. feud.

De natal. reſtitue.

L. quæris, l. ſequen. Princeps non tollit ius inuito Domino ſine cauſa, in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. col. 3. de capita. qui cur. vend.

De libera. cau.

L. ſi §. fin. Minor non doli capax non iurat, in §. ſi minori, ſi de fru. defun. mil. alleg. concor.

De acqui. rer. dom.

L. naturalem, §. 1. in cap. 1. in addit. de natu. ſucce. feud.

L. adeo, §. inſula. Locus vnde fluit flumen publicus, in §. flumina, quæ ſint regal.

§. cum quis. Qui declarat, nil de nouo agit, in cap. ſi quis hominem, in 2. addit. columna 2. de pace tenen.

L. qua ratione, §. hæc quoque. Quod acquiro, poſſum vendere, in d. §. & ſi libellum, col. 3. & in c. 1. de ſeu. non haben. prop. naturam. feudi.

L. acquiritur, in d. cap. Imperialem, §. illud colum. 6.

L. quod in littore, in c. 1. quæ ſint reg. in prin.

L. in agris, in d. § ſi quis de manſo, alleg. concor. de contro. inueſt.

L. per hæreditarium, in c. 1. quid ſit inue.

L. traditio, in c. 1. de contro. inter domi. de port. fratris mei. alleg. concor. & in principe, in cap. 1. col. 3. de vaſal. decre. æta. in cap. 1. §. profecto, de l. Corra. in cap. ſi verò de allod. in d. c. Imperialem, §. nec dominus, col. 2.

L. ergo, §. alluuio. Flumina habētur vice cenſitorum, in §. quod autem, de contro. inueſt. in cap. 1. §. & iterum, col. 6. de cap. Corra. in c. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 4. de cap. qui cur. vend.

L. nunquam nuda. Transfertur dominium per titulum aptum, in cap. 1. §. valuaſores, qui feu. dat. poſſ. in d. §. & ſi libellum, col. 3. in §. commercium, de prohibita feud. alien. per Lot. in d. cap. Imperialem, in princ. col. 8.

§. Theſaurus, in cap. 1. §. & dimidium, quæ ſint. regal.

L. ſi procurator concor. cum l. 3. §. ſubtilius, ſupra de cond. ob cauſam.

L. quamuis, in cap. 1. quæ ſint regal.

L. qui bona, §. fin. Vſusfructuarius non præſcribit: quia non poſſidet, in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 4. ſi de feu. defun. mili.

L. rem in bonis. Agimus & excipimus pro re, in c. 1. in princ. de capita. qui cur. vend.

L. inſula, in fin. Ager. vocatur inſula, in d. §. donare, col. 4. in §. ille tamen, colu. 1. de contr. apud Par. termi. alleg. concor. in c. 1. verſ. his cōſequenter, in fine, hic finitur lex, & in multis.

L. quædam. Multa tranſeunt cum vniuerſitate, in c. ſancimus, lo 1. in fin. alleg. cōcor. in §. in generali, ſi de feu. defun. milit. cap. 1. §. ex eadem lege, de lege Corrad.

L. ſi is qui in aliena, §. 1. in cap. 1. dimidium theſauri, quæ ſint rega. in prin.

De acquir. poſſ.

L. 1. Alluſio vocabuli attenditur, in §. valuaſores, de his qui feu. dar. poſſ.

§. ſi vir vxori, in d. cap. Imperialem, §. illud, colum. 5.

§. veteres, in cap. 1. verſ. traditionibus, quid ſit inueſt. in c. 1. col. 3. qualiter vaſal. debet iurare fidelir. & in d. §. ſi vir.

§. ſi iuſſerim. Poſſeſſio tranſit ex aſpectu, in c. 1. quid ſit inueſt. in princip.

L. 3. in princ. ibidem.

§. ex pluribus. Poſſeſſio aut naturalis, aut ciuilis, in §. prærerea, de cap. Corrad. ad aliud in cap. 1. de eo, qui finem fecit agnat.

§. ex contrario, vbi ſuprà.

§. per ſeruum. Debitor præſcribit & non creditor, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, ſi de fend. de fun. mili.

L. ex ſtipulatione. Poſſeſſio ſubſequens præſumitur ex titulo præcedenti, quib. mo. feu. cōſt. alleg. concord. in cap. 1. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. col. 2. de capit. qui cur. vend.

L. clam poſſidere, in prin. In acquirenda poſſeſſione inſpicitur origo, ſi eſt violenta, in §. & ſi dominus, de milit. vaſ. qui contum. in cap. 1. §. porrò, col. 6. alleg. concor. quæ ſit prima cauſa bene. amitt.

L. quemadmodum. Poſſeſſio non tranſit in fiſcum ſine apprehenſione, in cap. 1. de fend. ſine culp. non amitt. in cap. 1. verſic. traditionibus, quid ſit inueſtit. ad aliud in cap. 1. in princ. de cap. Corrad.

L. ſi quis ante. Aliud eſt poſſidere, & aliud in poſſeſſione eſſe, in cap. 1. quid ſit inueſt. col. 2. ad aliud in cap. 1. in fin. qualiter vaſ. debet iura. fidel. in c. Imperialem, §. illud, col. 4.

L. naturaliter, §. nihil commune, in §. ſi quis hominem, in 2. addit. de pace tenen.

L. Pomponius. Acceſſio tēporis fit, in §. quid ergo, col. 2. de inueſt. de re alien. fact.

§. cum quis. Opus eſt vt habeat cauſam, in §. ſi quis per triginta, col. 3. ſi de feu. defun. mil. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. eod. tit.

§. in dotem. Datur acceſſio vxori ex perſona mariti, ibidem.

L. quod meo, §. per venditorem, concor. cum §. ſi iuſſerim, ſupra, & in cap. 1. quid ſit inueſt. & in c. 1. §. vectigalia, col. 2. quæ ſint rega.

L. cum heredes. Vaſallus habet dominium

ſed

ſed non poſſeſſionem, in cap. 1. quo tempo. mil. in cap. 1. verſ. ſucceſſione de feu. cognit. in d. c. Imperialem, §. inſuper, in fi.

L. qui abſenti, §. 1. Poſſeſſio acquiritur etiam ſub conditione, in d. §. ſi facta.

§. fi. in c. 1. verſ. traditionibus, quid ſit inueſt.

L. prędia poſſum per ſeruum acquirere poſſeſſionem aliorum, in d. c. 1. quid ſit inue. col. 3.

L. ſi quis vi. §. differentia. Poſſeſſio facti eſt, in d. §. ſi facta. in fine, in d. cap. 2. verſ. ſucceſſione, de fend. cognit.

L. quod ſeruus. Non acquirit poſſeſſionem inuitam, in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 5.

De vſucapio.

L. vſucapio, in d. §. illud, col. 6. in cap. 1. verſ. flumina, quæ ſint rega.

L. ſequitur, §. nunc in poteſtate, in verſ. & ſi dominus, de mil. vaſ. qui contumax.

§. ſi vi à me, ibidem.

L. naturaliter. Alia interruptio naturalis, alia ciuilis, in §. ſi quis per triginta, col. fin. in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 5. eo. titu.

L. ſi hominem, concor. cum l. Pomponius, ſupra de acqui. poſſ.

L. vbi lex. Ceſſante cauſa prohibitionis, in d. §. valuaſores, in fin. qui feu. dar. poſſ. in cap. ſi quis miles, Imper. Lota. in d. cap. Imperialem, in prin. col. 8.

L. fine, in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 4.

L. rerum mixtura. In grege multa ſunt corpora, in cap. 1. quid ſit inue. in addi. in d. c. Imperialem, §. nec dominus, col. 4.

L. non ſolù, §. quod vulgo. Nemo poteſt mutare cauſam poſſeſſionis, in cap. 2. de fend. dat. in vicem, l. commiſſ. alleg. concord. in c. 1. ver. & ſi dominus, de mili. vaſ. qui contu. in c. 1. col. 2. an agnat. in d. c. Imperialem, §. illud, col. 5.

L. cum vir. Dominium ſuperueniens validat, in c. ſancimus, lo 2. in fin. quo tempo. mil. alleg. concor.

L. iuſto. Conſideratur frequentia, in d. §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inueſt. in §. 2. verſ. publici latrones, de pace tenen. in cap. 1. verſ. ſimiliter in 2. addi. col. 4. de capita. qui cur. vend. in d. cap. Imperialem, in princ.

L. fina. præſcribuntur publica longiſſimo tempore, in d. c. Imperialem, §. illud, col. 6. in c. 1. §. flumina, col. 2. quæ ſint rega.

Pro emptor.

L. qui fundum, §. ſeruus. Paria ſunt peruenire, & qui peruenire debet, in cap. 1. de pace ten. in c. 1. §. poſt refutationem, de prohib. alie. per Lota. col. 2. in c. 1. §. & iterum, col. 6. de capi. Corra. in §. ſacram, de pace iur. firma.

§. ſi tutor. Prælatus non eſt dominus, in d. §. & iterum, col. 2. in d. c. Imperialem, in prin. col. 6.

Pro donato.

L. 1. §. fin. Vxor poſſidet rem donatam à viro, in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 5.

L. ſi vir. Vxor præſcribit rem donatam à viro, in d. §. illud, colum. 1.

Pro dote.

L. 1. in fin. Oportet quòd res tradatur in dotem, vt vſucapiatur pro dote, in cap. 1. in addit. de natu. ſucceſſ.

Pro ſuo.

L. fin. Exceptio rei iudicatæ opponitur, vt ſit litium finis, in d. §. ſi vaſallus de feu. ſuo, col. 5.

De re iudi.

L. 1. Res indicata pro veritate habetur in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, in princ.

L. 2. Iudex minuit tempus ex cauſa, in cap. 1. col. 2. quo temp. miles.

L. 3. in verſ. pœnarum, quæ ſint regal.

L. 4. §. ſi quis ex conuentione, in cap. 1. col. 3. de contr. inter vaſ. & alium.

§. condemnatum, in cap. 1. de his qui feu. da. poſſ. & in c. 1. hic finitur lex.

L. ſi quis ab alio. In obligationibus facti ſuccedit obligatio ad intereſſe, cap. ſancimus, lo 2. quo temp. mil. & in cap. 1. verſ. licebit, quid ſit inueſtit. in fin. & in §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inueſt. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 3. & in alijs.

L. à diuo Pio, §. ſententiam. Romæ ſententia lata per inferiorem exequitur per ſuperiorem in c. 1. verſ. vel iudic. de mili. vaſ. qui contu. & in c. 1. col. fi. de contro. inter vaſ. & alium.

§. ſi ſuper rebus. Appellatur ab exequutore in d. §. præterea ſi inter duos, col. 4.

L. ſunt qui. Donans non condemnatur inſolidum, in c. 1. verſ. dominum, de not. feud.

L. Patronus, in d. §. porrò, col. 4.

L. diuus, in cap. 1. ver. vt in indignis, colu. 3. quæ ſint rega.

L. Imperatores, vbi ſupra, col. 2.

L. commodis. Poteſt exequi in ſubſidium, in §. quid ergo, col 2. de inueſti. de re alie. in cap. 1. §. ſed nec alia iuſtior, col. 1. & in cap. 1. ver. inuadere, tit. ſi.

L. Neſennius. Quod erat apud me vno iure, ſi transfero penes alium, erit alio iure, in cap. 1. colum. 2. qualiter vaſall. debet iurare fidelit. alleg. concor.

§. pen. in l. ex diuerſo, §. ſi. ſupra ſo. ma.

§. fina. in ver. condemnatorum, in prin. quæ ſint rega.

L. contumacia affert damnum, in d. c. ſancimus, lo 2. quo tempo. miles, & in c. 1. col. 2. de mil. vaſal. qui contumax, ad aliud. in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, in princ. ad aliud in §. receptatoribus, de pace iura. firm.

§. contumax, in cap. 1. col. 4. de contro. inter vaſ. & alium.

L. index. Appellatione facta iudicis officium expirat, in d. cap. ſancimus, §. ſi autem dixerit,

dixerit, quo tempo. mil.

L. quidam conſulebat. Princeps de indigno facie dignum, in §. ſimiliter, in addit. 2. de capita. qui cut. vend. & in cap. 1. §. flumina, §. vectigalia, col. 3. quæ ſint rega. & in c. 1. §. præterea, qui. mod. feu. amitt. & in cau: naturales, ſi de feud. defun. mili. conte.

L. ſæpe, §. 1. Taciturnitas non nocet, in cap. 1. §. præterea, qui. mo. feu. amitt. ad aliud, in ver. rei, de inueſt. de re alie. facta, & in cap. 1. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, & in cap. 1. in addit. de natu. ſucce. feudi.

§. fin. in cap. ſi cauſa, in princ. de contro. inter vaſall. & alium.

De confeſſis.

L. certum, §. qui abſente. Oportet præſentia in confeſſione, in d. § ſacram. col. 3. de pace iur. firm.

De ceſſio. bonorum.

L. penul. Debitor cedens debet indicare bona ſua, in cap. 1. §. quidam, in addir. col. 2. de contro. inter maſc. & in cap. 1. verſ. condemnatorum, col. 1. quæ ſint regal.

Ex qui. cau. in poſſ.

L. Fulcinius, in prin. verbo probatur, quem latitare, in §. ſi vero, de capita. qui cur. vend.

§. ſi in diem; concor. cum l. elegantet, §. ſeruus pactionis, ſupra de dolo.

§. fi. Nimia contumacia multum importat, in c. 1. col. 2. de mili. vaſal. qui contu. & in c. ſancimus, col. 3. quo temp. miles, & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, in fine, & in alijs.

L. ſed ſi pet prætorem. Fit reſtitutio, quando ſtat per iudicem, in c. 1. ſi de inue. q. oria.

De bonis auth. iud. poſſide.

L. cum vnus, l. quamuis. Iudex implorat auxilium alterius iudicis pro executione in alieno territorio, in cap. 1. col. fin. de contro. inter vaſall. & alium, ad aliud cõcor. cum l. Attilicinus, ſupra de ſeruitu. vrban. prædio.

De priuilegio. credito.

L. 2. §. ſi ſponſa. Vxor habet priuilegium etiã reſciſſo matrimonio, in cap. 1. col. pen. de nat. ſucce. feu.

L. ſi ventri, §. in bonis concor. cum l. ſi cum venderet, ſupra de pigno. actio. in §. hac edictali, de prohib. alien. per Lota.

L. cum qui. Latitare dicitur, qui venit & non facit copiam ſui, in cap. 1. col. 5. de contto. inter vaſall. & alium.

De ſeparatio.

L. creditoribus. Fit ſeparatio inter creditores & legatarios, in cap. 1. an agna. in princip.

Quæ in fraud. credit.

L. 1. prætor non habet ratum factum in fraudem, in d. cap. Imperialem, §. callidis, & in §. præterea duca. col. 2.

L. qui autem, §. ſimili modo. Facilius tenetur qui eſt in lucro, in d. §. ſi vaſallus, de feudo ſuo, col. 4.

§. hoc edictum. Participantes tenẽtur, in d. c. Imperialem, in §. præterea ducatus, col. 2. & in d. c. Imperialem, in prin. col. 5. & in c. 1. §. & bona, in addit. col. 3. quæ ſint regal.

L. ait prætor, §. ita demum, concor. cum l. fraudis, infra de reg. iur.

§. ſiquis debitorem. Quis ducere poteſt iudici fugitiuum debitorem, in c. hac edictali, col. 2. de pace iur. firm.

L. omnes, §. Lucius. Alienatio omnium bonorum eſt fraudulenta, in c. 1. qui. mo. feu. amitt. lo 2. & in cap. 1. §. ſed & res, col. 2. per quos fiat inue. ſecus ſi pars tantum alienatur, in ver. condemnatorum, quæ ſint rega.

L. pupillus. Prodeſt vigilare, in §. ſi quis per 30. ſi de feudo defun. milit.

L. ſi fraudator, §. 1. Quis non ducit vxorem ſine dote, in c. 1. §. præterea. qui. mo. feu. amitt. & in c. 1. col. 2. in addi. de nat. ſucce. feudi.

§. fructus, in c. 1. §. his conſequenter, hic finitur lex.

Ne vis fiat ei.

L. 1. §. hæc actio, l. ſiquis miſſus. Executa ſententia ſi res perueniret ad victum, iterum exequi poſſet, in c. 1. §. ſacram. col. 4. de pace iur. firm.

De Tabu. exhiben.

L. 1. §. fin. Verbũ relinquo, ad vltimas voluntates, in d. §. valuaſores, qui feu. da. poſſ. & in d. §. donare, col. 2. quali. olim feu. & in d. §. huius autem generis, ex qui. cau. feu. amitt. in addi.

Ne quid in loco publico.

L. 2. §. hoc interdictum, §. publici, in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 6.

§. ſi quis in mari. concord. cum l. iniuria, §. ſiquis mari. ſupra de iniur.

§. ſiquis à Principe, in c. 1. col. 2. qualiter debeę iur. fidel. alleg. concor. ad aliud in c. 1. col. 3. de vaſall. decre. æta. & in d. cap. Imperialem, in princip. col. 8. & in §. nec dominus, col. 2.

§. locorum. Multa ſunt publica in vſu populi, in d. §. valuaſores, & in rubr. quæ ſint regal.

§. viarum, ibidem.

§. ſi ex tuo ſundo. Quilibet poteſt excidere ramos extenſos ſupra viam publicam, in c. 2. §. fina. de pace tenen.

L. littora, in princ. in cap. primo, in prin. quæ ſint rega.

L. fina. Domus ædificata ſupra publicum nemine prohibente dirui non poteſt, in d. §. receptatoribus, de pace iur. firm.

De loco publi. fruen.

L. 1. Vtile dominium præfertur directo in c. 1. de feud.

de ſeud.dat. in vicem, l. commiſſ. & in d. cap. 1. §. poſt refutationem, in fi. de vaſ. qui cont. conſt. Lota. ad alud in d.c. Imperialem, §. illud, col. 5.

De via publ. reficien.

L. viam. Populus non amittit iura non vtẽdo, in d. §. flumina, col. 2. quæ ſint rega.

De fluminibus.

L. 1. Statur verbis vulgaribus loquentium, in cap. 1. §. mercator, de pace tenend. in cap. 1. verſi. rerum, de pace iur. firma. & in cap. 1. verſi. & ſi res, titu. final.

L. quominus, in §. flumina, quæ ſint rega.

De vi & vi armata.

L. 1. §. 1. Natura huius tituli, vt reſtitui faciat poſſ. in c. 1. §. ſi dominus, de mili. vaſ.

§. deijcitur. Colonus non habet interdictum contra dominum, ibidem, col. 3.

§. deieciſſe. Qui per alium facit, in d. §. porrò, in prin. & ad aliud in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 5.

§. interdictũ, in c. 1. §. quidam, col. fi. de contr. inter maſc. & fœm. & in d. §. illud, col. 4.

§. Sed ſi cum quis. Ratihabitio retrotrahitur in delictis, in c. 2. §. ſi quinque, de pace tenend. alleg. concor. & in d. §. dominus.

§. etiam. Poſſidenti ciuiliter datur hoc interdictum, in d. §. quidam.

L. 3. in princ. Appellatione armorum continentur lapides, in c. 1.

§. cum igitur. Incontinenti poteſt recuperari poſſeſſio. in d. §. ſi dominus, de mili. vaſal. & in cap. hac edictali, col. 3. de pace iura. firman. & ad aliud in cap. 1. §. quidam tamen, de contr. inter maſc. & fœm.

L. cum à te, in d. §. ſi vaſallus de feu. ſuo, col. 4.

L. ſi plures, concor. cum l. 3. §. hæres, ſupra commoda.

L. cum fundus. l. coloni. Colonus habet hoc interdictum, in d. §. ſi dominus, col. 3. & in c. 1. qualiter domi. proprie priue.

L. fina. in d. c. Imperialem, in prin. col. 4.

De ſuperficiebus.

L. 1. §. quod autem. Cui damus actionem in rem, multo magis exceptionem, in d. cap. Imperialem, §. inſuper, col. 2.

§. quod autem ait. Vtilis dominus non opponit directo, in d. §. poſt refutationem.

De itinere & actu priuat.

L. 1. §. ſi quis propter inundationem. Quando ob impedimentum quis non admittitur, eo remoto vocatur, in d. §. & filius fratris, col. 3. & in c. 1. §. & iterum, in fine, de cap. Corra.

L. 2. Quod legitimè factum eſt mutari non debet, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. 3. §. ait prætor, concord. cum l. cum hi §. ſi prætor, ff. de tranſact.

De aqua quotid. & æſtiua.

L. 1. §. Ariſto. Vnus actus ſufficit pro quaſi poſſeſſione, in §. ſimiliter, in addi. de c. Corra. §. prætor ait. in d. c. Imperialem, §. illud, col. 3.

L. hoc iure, §. ductus aquæ. Vſus longæuus habet vim conſtituti, in §. omnes filij, col. 3. ſi de feud. defun. milit. & in d. §. ſimiliter, in addit. & in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4. & in c. 1. §. flumina, quæ ſint rega.

L. Lucio, concor. cum l. non aliter, ſupra de ſerui. ruſti. præd.

De fonte.

L. 1. Execrabilem eſt aquam emere, in c. 1. §. & plauſtrorum, quæ ſint regal.

Quod vi vt clam.

L. Seruius. Plus delinquens eſt deterioris cõditionis, in verſ. & ſi dominus, col. 2. de mil. vaſal. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 4. & in c. 1. de contro. inter vaſ. & alium, col. 5.

L. aut qui aliter, §. 1. ſufficit denunciari procuratori, in c. 1. col. 2. de mili. vaſ. qui contum.

§. idem dicitur, concor. cum l. ſcientiam, §. adulter, ff. ad l. aquil.

L. alius, §. & alia, concor. cum l. huic, §. 1. eo. titu. ad l. aquil.

L. nam origo, Perempto principio non quæritur de ſucceſſu, in c. ſancimus, §. ſi autem, in fi. quo temp. miles.

L. is qui puteum, §. ſi poſtea, in cap. 1. de feu. dato in vic. l. commiſſ.

L. ſemper, §. ſi à ſepulcro. Nemo à ſe cõſilium habet, in c. 1. in addit. col. 1. hic finitur lex.

De precario.

L. certè. §. is. Sum in fundo, & nõ in poſſeſſione fundi, in d. cap. Imperialem, §. illud, col 2.

L. & habet, §. cum quis, Vbi eſt prouiſio hominis ceſſat prouiſio legis, in §. quod autem dicit, de contro. inueſt.

De arbo. cæde.

L. 1. Quilibet poteſt colligere fructus pendentes ſupra viam publicam, in capit. 2. §. fina. de pace tenend.

De glan. lege.

L. 1. Poſſum colligere fructus arboris tuæ pẽdentis ſupra ſolum meum, in d. §. ſi.

De except.

L. 1. Excipiens eſt actor. in §. ſi quis hominem, col. 2. & in verſ. ſi verò probare, de pace tenen.

L. 2. Exceptio eſt actionis excluſio, ibid.

L. non vtique. Qui excipit non fatetur, in c. 1. de pign. dat. in feu.

L. generaliter, in d. §. ſi quis hominem, in 2. addit.

L. Fundi, l. fundum. Maius trahit ad ſe minus, in cap. 1. qual. dom. propric. priuet.

De except. rei iud.

L. ſi quis cum totum. Totum includit partem in cap. 1. per quos fuit inueſt. & in d. §. ſi quis hominem, in 2. addit. col. 2. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 2. in addit.

L. ſi d'te, §. ſi filiuſque. Feudum non acquiritur ex facto conceſſionarij, in §. ſi quis de manſo, col. 3. de conc. inue. & quilibet, qui habet feudum per contractum, dicitur ſucceſſor, in d. §. ſed & res, col. 2. per quos ſi. inueſt. & ſententia lata contra vaſallum obſtat domino, quando feudum retranſit, in §. quid ergo, in princ. & col. 2. de inue. de re alie. facta, & in cap. 1. §. ille tamen, col. 3. de cont. apud Par. term. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 1. & in cap. ſi cauſa, de contr. inter vaſal. & alium, & in d. cap. Imperialem, §. prætera ſi inter duos, col. 5.

L. ſi mater, §. & an eandem. Si poſt ſententiam ſuperuenit ius, poſſum agere, & non ob. except. rei iud. in c. ſi verò, §. duo, de pace tenen. in c. 1. de eo, qui finem fecit agnat. col. 3.

L. ſi ex teſtamento, in d. §. quid ergo, col. 3. & concor cum l. qui tutoribus, ſupra de tranſact.

L. egi. Non habetur ſuperior ſine inferiore, in d. §. ſi quis de manſo, col. 2. & in §. receptatoribus, in addi. de pace tenen. ad aliud, in cap. 1. verſ. neceſſitas, in addit. quæ ſint rega.

L. ſi quis rem, in cap. 1. §. præterea, in addit. col. 2. de capit. Corra.

L. exceptio. Contra vxorem datur exceptio ex ſententia contra maritum, in d. §. ſi vaſallus de feudo, col. 2. & ibidem, col. 4.

L. fin. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, colum. 5.

De diuer. & temp. præſcrip.

L. 1. Actor tenetur mittere procuratorem, in cap. ſancimus, in 1. quo temp. mil. allega. concor. ad aliud in d. §. porro, colum. 3. quæ ſit prima cauſa.

L. longe, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 2.

L. an vitium. Hodie non mutatur in feudalibus, in §. ſi quis per 30. ſi de feudo defun. mili.

L. ſi duobus, §. vēdidi. In omnibus retroactionibus à facto hominis, vel à lege habetur ac ſi res retrotradita, in d. cap. 1. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 4. ſi de feud. defun. milit.

L. ſi quiſquam. Iuri publico etiam præſcribitur, in d. §. ſi quis per 30. & in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4. & §. illud, col. 6. & in §. flumina, col. 2. quæ ſint rega.

L. intra quatuor, in d. §. ſi quis per triginta, col. fin.

L. omnibus. Aliter contra hæredem, & aliter contra defunctum, in d. §. porro, col. 5.

L. de acceſſionibus. Si vinco vincentem te, in §. valuaſores, qui feud. da. poſſunt, & in cap. 1. in princ. qui ſucce. tenen. & in cap. 1. qui. mod. feu. conſtitui poteſt, & in c. 1. §. quid ergo, col. 3. de inueſt. de re alie. fact. & ad aliud in cap. 1. in fin. qualit. vaſal. deb. iur. fidel.

§. fina. Datur acceſſio temporis ſingulari ſucceſſori, in d. §. ſi vaſallus de feudo, col. 4. & in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 4.

De doli mali exceptione.

L. 1. res diuiſa melius memoriæ commendatur, in cap. 1. Epiſcopum, vel Abba. in c. 1. Imp. Lota. in d. §. donare, in princ. in cap. hac edictali, §. injuria, de pace iura. firma. in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

L. 2. §. 1. Obſtat exceptio doli ſtipulanti ſine cauſa, in c. 1. col. 2. ſi vaſal. pro ſep. inter.

§. generaliter. Paria ſunt aliquid à principio non poſſe fieri, vel ex poſt facto, in cap. ſi quis deceſſerit, alleg. quatuor concor. ſi de feud. defun. milit. & in §. ſi quis hominem, in 2. addit. col. 2. de pace tenen. & in multis.

L. apud Celſum, §. quæſitum, concor. cum l. fideicommiſſa, § tractatum, ſupra de iudic.

§. aduerſus. Mortuo domino etiam ſeruanda fides, in §. turpiter, in addit. quibus mod. feud. amitta. & in verſic. aut nuper, eod. tit. & in cap. fina. §. Domino, de feud. ſine culpa non amitt. & in capit. 1. §. ſi verò, de mili. vaſal. qui contum. eſt.

L. pure, §. fina. Nemo ducit vxorem ſine dote, in cap. 1. §. præterea, quib. mod. feu. amitt. & ad aliud in cap. 1. col. 2. in addit. de natu. ſucceſſ. feud. & concord. in l. qui grauis, ſupra de iure codicillo, & in l. ſi fraudator, ſupra quæ in frau. credit.

L. dolo, in d. cap. Imperialem, §. inſuper, in princip.

L. pater, §. 1. vide in l. Aurelius, §. ſi Titius ſupra de liber. lega.

De actio. & obliga.

L. 11 §. verbis, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 3. & in §. vectigalia, col. 2. quæ ſint regal.

L. ex maleficio, §. 1. Ignorans non delinquit, in cap. ſancimus, lo 1. col. 2. quo tempo. mil. & in c. 1. in addit. col. 3. de natu. ſucceſſ. feu. & in cap. 1. §. dotarium, de prohib. alie. per Lot. & in d. cap. Imperialem, in prino. col. 5.

§. ſi iudex. Tenetur iudex per imperitiam, in cap. 1. in addi. de contro. inter dom. & empt. & in §. receptatoribus, de pace iura. firma. & in cap. 1. §. & bona, col. 3. quæ ſint regal.

L. ex delicto, §. de illo, in c. fin. verſic. item, lo articulo.

L. is cui. Fortius eſt vinculum, in quo laborat, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. quinta.

L. conſenſu, concord. cum l. non ambigi de reb. dub.

L. obligationum, §. placet, quando ſunt conſtituti

ſtituti certi modi perdendi, extra illos non perditur, in §. & iterum, colum. 6. de capit. Corra. ad aliud in §. quidam, in addit. col. 3. tit. ſequ. & concord. cum l. patre furioſo, ſupra de his qui ſunt ſui.

L. Arrianus in c. 1. quo temp. mil. in princip.

L. ex contractibus. Actio ex contractu datur in hæredes, in d. §. porrò, col. 6.

L. quod quis, concor. cum l. quoties, tit. ſequ.

L. fin. concor. cum l. Pomponius, ſupra de nego. geſt.

§. 1. in §. diffidamus, tit. ſi. col. ....

De verb. oblig.

L. 1. §. ſi ſtipulari. In maiori ſumma, in §. hac edictali, de prohi. alie. per Lot. & in §. ſi quis hominem, in 2. addit. de pace tenen.

§. pen. Vtile per inutile vitiatur, in d. c. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 1.

L. 2. §. ex his. Ius feudale non mutatur in perſona hæredum, in d. §. omnes filij, col. 2. alleg. concor.

L. in illa. Qui promittit non facere, tenetur, in c. 1. de form. fidel. alleg. concord.

L. ſi Titius, & Seius. Quando plures petere poſſunt aliquid, præfertur qui litem conteſtatur, in d. verſ. & poſt refutationem.

L. ſi ita ſtipulatio. Iudex contentus eſt pœnis legalibus, in cap. ſancimus, lo 1. quo temp. miles, & in d. verſic. & poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſtit. Lota. & in cap. 1. in addit. colum. 2. de natu. ſucceſſ. feu. & in cap. 1. verſi. & bona contrahentium, in 2. addi. in prin. quæ ſint rega.

L. generaliter. Conditio ineſt contractui tacitè, & ea non ſequuta actus eſt nullus, in d. §. turpiter, & in c. 1. §. flumina, quæ ſint rega.

L. ſequen. concor. cum præceden.

L. ſcire debemus. Tot ſunt libelli, quot crimina propoſita, in d. §. ſi quis hominem, col. fina. de pace tenen.

L. ſciendum. Solemnitas intrinſeca, ſine qua actus eſt nullus, in dict. §. huius autem generis, colum. 2.

L. Sticum aut Pamphilum, in l. qui ſoluendo, ff. de hære. inſtituen.

L. ſtipulatio iſta, §. ſed quatenus, in c. 1. de eo, qui finem fecit agnat.

§. hi qui. Serui naturaliter poſſident, in d. ca. Imperialem, §. illud, col. 5.

§. alteri, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. fin. fiſco ſtipulari poteſt, in §. ſimiliter, in 2. addit. de capit. qui cur. vendi. & in cap. 1. §. commercium, de prohib. alie. per Lota. & in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

§. ſi ſtipuler. Poſſum alteri ſtipulari, ſi mea intereſt, c. ſi facta, col. 2. ſi de feu. defun. mil.

§. ſi quis ita. Alius eſt vſusfructus in perſona patris, in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. ſi in nomine, in cap. 1. col. fin. de vaſal. decrep. ætat.

L. quodcunque. §. ſi quis ita. Datum patri, & filio nominatim, videtur datum pro medietate in vita, in c. 1. de ſucce. feud. & in d. §. & ſi libellum, col. 3. & in cap. 1. an agnat. in prin.

L. cum filius, in §. ſacram. col. 3. de pace iura. firma.

L. quoties in diem, in cap. 1. §. monetæ, col. 2. quæ ſint rega.

L. quæ extrinſecus, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene. & in c. 1. §. naturales, col. fina. ſi de feu. defun. mil. & in c. 1. §. profectò, de lege Corra.

L. ſi minor xx. annis, in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capi. qui cur. vend. & concord. cum l. ſi verò, §. de viro, ſupra ſolu. matrim.

L. interdum, concor. cum l. 1. in fine, ſupra de condit. & demonſtr.

L. ſi filiusfamil. Initium ſpectamus, in d. §. & ſi libellum, col. 4.

L. inter ſtipulantem, §. 1. Iudicium redditur in initium, d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2. & in §. vectigalia, col. 2. quæ ſint regal.

§. ſacram. A quo quis excluditur nunquam habet regreſſum, in §. quin etiam Epiſcopum, vel Abbat. & in §. & filius fratris, Imper. Lota. & in §. omnes filij, colum. 3. ad aliud ſi de feud. defunct. milit. & in §. & iterum, col. 4. de capit. Corra. ad aliud in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 3.

L. vbi autem non apparet. Bono melius reperitur, in cap. 1. col. 2. de feud. cogn. & in c. 1. in fine, hic finitur lex.

§. fin. Dare eſt accipientis facere, in cap. 1. de feu. guar. in §. ſi inter pares. col. 2. de lege Corra. & in cap. Imperialem, in prin. col. 3. & in c. ſi verò, de pace iur. firm.

L. ſi à colono. Verba extenduntur ad futura, in c. 1. de non. for. fidel. & in cap. moribus, ſi de feu. defun. milit.

L. non extimo, concor. cum l. ſub conditione, ſupra de hære. inſtit.

L. ſi ſeruum, §. ſequitur. Mora poſterior præualet, in c. 1. quo temp. mil. alleg. concor.

L. quidquid aſtringendæ, in d. §. huius autem generis, in addit. col. 3. & in cap. 1. an agnatus, colum. 3.

L. cum ſeruus. Non refert per quem fiat, quãdo bene fit, in c. 1. verſ. ipſo iure, titu. fin.

L. verum turpem. Rarò euenit, vt filius diligat patrem, in §. ſed & res, col. 3. & in verſ. neceſſitatem, qualiter olim feud. alien. pote.

L. à Titio. Vbi eſt eadem ratio, in d. §. ſi quis per triginta, col. 2. ſi de feu. defun. mili. & in §. naturales, col. fin. eo. tit. & in c. 1. §. his conſequenter, in fine, & in cap. 1. an agnatus, & in §. vt autem æquitas, de allod.

L. ſi mihi & Titio, in d. §. & ſi libellum, col. 3.

L. cum ſtipulatus ſum à Proculo. Mortuus non arbitratur, in cap. ſancimus, in princ. quo temp. mil.

L. decem. Priuatio præſupponit habitum, in

 verſic.

verſic, poſtquam, de contro. inue.

L. liber homo, §. decem. Quando in contractibus ineſt dies, in cap. 1. col. 5. de conce. inter vaſal. & alium.

L. doli clauſula. Refertur ad ſpecificata, in c. 1. verſ. puniatur, de pace iur. firm. & in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4.

L. ex ea. §. inſulam, concor. cum l. cum pater §. hereditatem, ſupra de leg. 2.

L. qui Romæ, in princ. Quando ſoluitur, debet eſſe congruitas, in cap. 1. quo temp. mil. in princ.

L. inſulam, l. ſi ita, in d. §. poſt refutationem, de vaſ. qui contr. conſtit. Lotar.

L. ſi ita ſtipulatus, §. Chriſogonus. Sub intelligitur perſona in ſtipulatione, in d. §. huius autem generis, col. 2. & in d. §. vt autem æquitas, & in cap. fin. de no. feu.

L. quidam cum filium, §. in eo. Exhæredatio eſt inepta in extraneo, in d. §. porro, col. 4.

L. Titia Matrimonia ſunt libera, in §. præterea, col. 2. qui. mo. feu. amitt. ad aliud in §. hoc quoque, qui feu. dar. poſſ. in c. omnes filij; ſi de feu. defun. milit. in c. 1. de feud. non hab. prop. nat. feu. in c. Imperialem, in princ. col. 7.

§. idem reſpondit. Repetitio non intelligitur facta, ſi inducit inutilem ſtipulationem, in d. c. omnes filij.

L. ſi ita quis, §. Seia. Dies appoſitus à parte præteriri poteſt, ſed non à iudice, in cap. 1. quo temp. mil.

§. ea lege. Alienatio non impeditur, ſed bene contrauenit pacto, in d. §. præterea, col. 2. & in d. §. hoc quoque, qui feu. dare poſſ.

L. continuus, §. 11 Excuſatur impotens in cap. 1. quo temp. mil. & in cap. 1. colu. 2. de inueſtit. vaſall. qui contumac. & in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 1. ad aliud in capit. Imperialem, §. firmiter, in princi. & in cap. 1. quæ ſit prima cauſa bene amitt.

§. cum ita, in cap. 1. in fine, ſi vaſal. feu. priuet. & in c. 1. col. 4. de contro. inter vaſ. & alium, & in cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in fine, & in d. §. firmiter, in fine.

L. eum qui certatum, in princ. in c. fina. §. item, la 2. tit. fin.

§. fin. Alia eſt cauſa voluntatis expreſſæ, in verſi. alio, de ſucce. feu. & in verſic. poſtquam, de contro. inueſt. & in d. §. ſed nec alia iuſtior, col 2. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, in fine, & in d. §. commercium excogitare, & in d. c. Imperialem, in princ. col. 6.

L. fi. §. pupillus: Obligatio pupilli nulla eſt, in cap. 1. col. pen. de nat. ſucce. feu. & in §. & vt indignis, col. 2. quæ ſint rega.

De duobus reis.

L. duos, in cap. 1. quid iuris ſit.

L. reos, §. cum in tabulis, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 1. & §. hec dominus, in fine.

De fideiuſſor.

C. Græce, §. illud. Ad cognoſcendum quis faciat meliorem conditionem, in d. c. Imperialem, in princ. col. 6. ad aliud, in c. 1. quo temp. miles.

C. mortuo. Cum iuſtinet vicem perſonæ, in cap. 1. in prin. de inſ. vaſ. qui cont.

C. ſi ita. Facilius res conuertitur in pecuniam in d. §. ſed & res, col. 3. & in cap. 1. verſ. ſi quinque, de pace tenen.

C. cum lex, concor. cum l. Oratio, ſupra de ſponſal.

L. ſi quis pro eo, §. ſi nummos, in cap. 1. col. 2. qui ſucce. tene. & in cap. 1. in princ. de vaſal. decrep. ætat. & in cap. 1. de eo qui finem fecit, & in cap. 1. §. præterea, in fi. quæ ſit prima cauſa bene. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6. & in multis alijs.

L. ſicut, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5. & in c. 1. §. vectigalia, col. 2.

L. exceptione. Qui iniuſtæ condemnationis cauſam præbuit, tenetur, in dicto §. receptatoribus, col. 2.

L. tutor, concor. cum l. ſi id quod, ſupra de donat.

L. ſi à reo. Innocentes rare viuunt, in §. ſimiliter, in 2. addit. col 4. de capita. qui cur. vend. & in cap. 1. §. & vt indignis, col. 2. & in §. & bona, in princ. quæ ſint regal.

L. Vranius. Non poteſt eſſe fideiuſſor apud eundem pro comite, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addit. in princ. quæ ſit prima cauſa.

De nouat.

L. doli mali, in fin. Vitanda eſt ſcrupuloſa inquiſitio, in cap. 1. in addit, col. 2. hic finitur lex, & in ver. vectigalia, col. 3.

L. ſi Sticum. Qui ſibi ſtipulatur actionem mihi competentem, non præiudicat mihi, in d. §. & ſi libellum, col. 5.

De ſolut.

L. 1. Quilibet ad libitum ſoluit, in §. præterea, qui. mo. feu. amitt. & in cap. 1. de feu. non habent, propriam nat.

L. in his, §. fina. Quando copulatiuè ſoluit ſortem & vſuras, primo in vſuris, d. §. & ſi libellum, col. fin.

L. non enim. Ordo ſcripturæ ſpectatur, in c. 1. Imper. Lot.

L. vero procuratori. Ratihabitio æquiparat mandato in c. 1. verſ. nec ita. de alie. feu.

L. ratum, concord. cum l. quod dicimus, infra eo.

L. creditor, in c. 1. §. monetæ, quæ ſint regal.

L. cum quis. Tacitè videtur actum, vt res remaneat in eodem ſtatu, in verſ. mutus. Epiſcopum vel Abba. & in c. 1. §. & filius fratris, col. 2. alleg. concord. & in cap. 1. col. 3. in add. de vaſ. decrep. ætat. & in multis locis.

L. inter artifices. Non licet ſeruire per ſubſtitutum

tutum in feudis, in cap. 1. in fi. de feu. march. & in §. mutus. Epiſcopum vel Abba.

L. ſi ſoluturus. Solutio debet fieri congruo loco & tempore, in cap. 1. quo temp. mil. in addi. in prin. & qui ſoluit de nocte, nimium ſe arctat, in cap. 1. in addi. de natu. ſucceſſ. feud.

L. qui res, §. aream. Perempta non reſuſcitantur, in cap. 1. colum. 3. qui ſucce. tenea. & in verſic. aut nupta, qui. mo. feud. amitt. & in §. ſed iterum, colum. 4. de capit. Corra. & in cap. 1. quid iuris ſit.

L. quod dicimus. Magis ex intellectu quàm ex verbis, in cap. 1. verſ. egregiæ, qui. ex ca. feu. amitt. alleg. concor. in §. & poſt refutationem, de vaſ. qui contra conſtit. Lot. & in cap. 1. col. 5. de conte. inter vaſall. & alium.

L. Sticum, aut Pamphilum, concord. cum l. ſi à reo, ſupra de fideiuſſ.

§. dolo, concor. cum l. vnde ſi forte, ſupra de petit. hæredita.

L. fina. Fortior eſt prouiſio hominis quàm legis, in d. §. porrò, colum. 4. & in d. §. ſi vaſallus de fendo ſuo, col. 5.

De acceptilat.

L. pluribus, concord. cum §. ſi nummos, ſupra de fideiuſſ.

De prat. ſtipula.

L. fin. Probatio intereſſe difficilis, in §. commercium, de proh. alien. per Lota.

Rem pupi. ſal. fore.

L. 2. l. 3. Notarius ſtipulat pro pupillo abſente, in §. ſacramenta, col. 4. de pace iura. firm.

Iudica. ſolui.

L. iam tantum, §. ſi tamen plures, concor. cum l. cui fundum, ſupra de condit. & demonſtrat.

L. cum quærebatur, §. fin. in §. vectigalia, quæ ſint rega.

L. cum apud, ibidem col. 2.

Rem ratam haberi.

L. quo enim. Si tranſit tempus, denũciari non debet, in d. verſ. poſt refutationem, col. 2.

L. amplius. Ante litem conteſtatam dicitur velle agere. Ibidem, & in verſ. ſententia, quæ ſint regal.

L. ſi fine, §. fina. Commune omnium mori, in c. 1. in fi. ſi vaſ. feu. priue.

L. bonorum. Ante mortem diſponentis debet conſenſus eſſe, in d. §. donare, col. 5. & in d. c. Imperialem, in princ. col. 8.

De priua. delict.

L. nunquam plura. Non punitur vnum delictum pro alio, in cap. hac edictali, §. ſi verò temerario, de pace iur. firma. & in cap. 1. §. & bona contrahentium, in addit. col. 4. & in §. & bona committ. quæ ſint rega.

De furtis.

L. 3. in d. cap. hac edictali, col. 3. & in §. receptatoribus, col. 2. ibidem, & in cap. 1. verſic. ipſo iure, titu. fina.

L. eum, §. pen. in verſ. & ſi dominus, de mil. vaſ. qui cont.

L. ſi quis. Furi quandoque non reſiſtimus ob verecũdiam, in §. ſi quis hominem, in addi. col. 2. de pace iur. firm.

L. vulgaris, in prin. in c. 1. de vaſal. qui contra conſt. Lot.

§. ſed ſi de naui. vbi ſupra.

§. fina. Fures morte puniuntur, in cap. 2. §. ſi quinque, de pace tenen.

L. impuberem. Furti punitur impubes, in d. §. ſacramenta, col. 3.

L. verum. Non minus factum, quàm cauſam inſpicimus, in rub. quæ ſint rega. in fine.

L. is qui opem. Tenetur eadem pœna, ſed non eadem lege, in §. turpiter, quib. mo. feud. amitta.

L. qui ſeruo, ibidem, & in verſic. diffidamus, titu. fina.

L. qui vas, §. vetare. Sola præſentia non arguit conſenſum, in dict. §. preterea, quib. mo. feud. amitta. alleg. concor. & in cap. 1. in addi. hic finitur lex.

L. furti, §. ope. Qui participat tenetur, in d. §. ſi quinque, de pace tenen.

L. ſi quis vxorem, §. neque. Conſiliantes tenentur, ibidem.

L. ſi quis ex domo. Qui furatur, non ſemper rapit, ibidem.

L. qui iniuriæ. Voluntas eſt quæ peccat, in cap. 1. qui. mo. feu. amitt. tit. 2. & in c. 1. in addit. de côten. inter dom. & empt. & in rubr. quæ ſint rega. col. fin.

L. ſi pignore, in prin. in §. ſimiliter, col. 4. in addit. 2. de capit. qui cur. vend.

§. qui. Ferramenta qui dedit, tenetur, in d. §. ſi quinque.

L. interdum, §. qui furem, in cap. ſi verò, verſ. quod ſi de rapina, de pace tenen. in cap. 1. verſ. contrahentium, in 2. addi. in prin.

§. qui tutelam, in d. §. & iterum, colum. 2. de cap. Corra. & in verſic. receptatoribus, col. 2. de pace iura. firma. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. ſi ſeruus communis.

§. idem dicendum, côcor. cum l. Pomponius, ſupra de acqui. poſſ.

L. à Titio, in d. §. donare, col. 4. in princ.

L. qui ea mente. Pœna ſuos tenet authores, in d. §. ſi vaſallus de fendo ſuo, in fin. alleg. concor. & in cap. 1. quid iu. ſit, & in §. pœnatum, & in §. bona, col. 4. quæ ſint rega.

L. ſi vendidero, §. cum raptor facit furtum, in d. §. ſi quinque.

L. fin. Conſulens extraordinariè punit quandoque, ibidem.

Si quis teſtam. liber. iuſſ.

L. 1. §. hæc actio. in cap. primo, in addit. col. 2. de natu. ſucce. feud.

De vi bono. raptorum.

L. 1. Fur manifeſtus quandò deprehenditur cum furto, in d. §. ſi quinque.

L. prætor ait, §. ſiue igitur, concord. cum l. 3. infra de ſicar.

De incen. rui. & naufr.

L. 3. §. Senatuſconſultum. Si quis vnum clauum furatur de omnibus tenetur, in cap. 1. de vaſall. qui contra conſtit. Lot.

De iniurijs.

L. 1. §. 1. Quando dicatur fieri iniuriam, in §. iniuria, de pace iur. firm.

§. vſqueadeo. Volenti non fit iniuria, in c. 1. qui. mo. feu. amitt, alleg. concor. & in c. 1. verſ. contrahentium, in addi. col. 4. quæ ſint rega.

§. quoties. Iniuria fit cadaueri, in cap. 1. verſ. ſi raro an agnat.

L. illud. Animus diſtinguit, in d. §. iniuria.

L. Cornelia, in princ. in c. 1. ſi vaſal. feu. priue. in §. & bona, col. 2.

§. 2. Datur impetus in rem, in verſ. ſimiliter, qui. mo. feu amitt.

§. Illud, concor. cum l. item, §. ſi quis ſeruo, infra eo.

L. quod in ſenatu, in d. §. iniuria.

L. prætor, §. quod autem ait, in d. §. ſi quis hominem, in 2. addi. col. 2. de pace tenen.

§. ſi plures. Si eodem impetu plures paſſus iniurias, vno libello, ibidem.

§. atrocem. Grauiter punitur, in d. §. porrò, colum. 4.

§. fin. Iniuria creſcit ex perſona, cui fit, in d. §. receptatoribus in addi.

L. item apud Labeonem.

§. appellare, in d. §. turpiter, col. 2. & in §. ſi verò, col. 2. de capit. qui cur. ven.

§. hoc edictum. Quæ fiunt notabiliter, in verſ. omnem, de no. for. fidel. & in verſ. egregie, ex qui. cau. feu. amitt. & in verſ. ad palatium, de pace tenen.

§. ſi quis libello. Qui litigat vexandi gratia, facit iniuriam, in d. §. iniuria, col. 3.

§. ſi quis ſic. Qui facit iniuriam ſeruo nomine Domini, videtur Domino facere, in cap. ſi domino, ſi de feu. defun. milit. & in cap. 1. an illi, qui interfe. fratrem.

§. Labeo, in d. §. iniuria, col. 3.

L. Sed ſi vnus, §. ait prætor, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4.

§. quod autem, in d. §. iniuria, col. 3.

L. iniuriarum, §. 1. Iuris exequutio non facit iniuriam, in cap. 1. de conten. inter me & d. de por. fratris.

§. ſi quis me prohibeat in mari. Facit iniuriã, qui me prohibet ſtare in publico, in d. §. iniuria, colum. 3.

L. eum qui nocentem, in princ. in §. ſed ſi delator, quæ ſit prima cauſa bene amitt. & in d. §. iniuria.

§. ſi iniuriam. Punitur animus iniuriantis, in d. c. ſancimus, col. 2. quo temp. miles.

L. cõſtitutionibus. Iniuria ciuilis arbitratur, per iudicem, in d. §. iniuria.

L. qui iniuriæ. Animus diſtinguit iniurias, in capit. ſi verò, de capit. qui cur. vend.

L. fin. in §. ſi verò miles, de pace tenen. in d. cap. Imperialem, §. inſuper, colum. 1. & in d. §. & bona, col. 2. quæ ſint rega.

De extraord. crimi.

L. 1. in fi. Solicitantes puniuntur, in d. §. turpiter, col. 2. & in d. cap. ſi verò, col. 2. de capit. qui cur. vend. & in §. & contrahentium, in addit. col. 4.

L. diuus. Delictum non nocet non nato, in §. hoc quoque, de ſucce. feu.

L. annona ponitur in victualibus, §. poſt natale, de pace tenen.

L. ſaccularij, §. ſunt quidã. Punitur frequentia delicti magis, in cap. 2. de pace tenen. & in §. receptatoribus, in fine, in §. diffidamus, colum. 4. titu. fina.

De ſepulcr. violat.

L. 3. §. diuus Adrianus. Conſuetudo omnes ligat, ſi eſt generalis de conſue. recti feudi.

L. ſepulcri. Minor non reſtituitur ad lucrum ex alterius delicto, in d. cap. Imperator, §. ſi quis infeudatus, in princ.

De præuaricato.

L. 1. præuaricator adulter eſt, in §. turpiter, col. fina. & in cap. primo, verſic. & bona contrahentium, in fine.

De receptator.

In l. 1. in c. 1. verſ. ſatis ſactionem, col.... tit. fi.

De effractoribus.

L. 2. §. expilatores, vide in l. fin. ſupra de iniur.

De crimi. ſtellion.

L. ſtellionatus, quæ eſt tertia. Quando non datur certa accuſatio, datur hic titulus, in cap. 1. §. & bona, col. 4. quæ ſint regal. in cap. 1. §. diffidamus, col. 5. titu. fina.

L. de periurio. Vbi non intereſt, non datur, in d. §. ſacramenta, col. 3. & ad aliud ibidem, & in §. ſacramentum, lo 2. de conſue. recti feu.

De collegijs illicitis.

L. 1. l. 2. l. 3. Non valet actus collegij illiciti, in d. §, & iterum, col. fin. de cap. Corra.

De publ. iudic.

L. interdum. Idem ſeruatur in ciuilibus prout

in

in criminalibus, in cap. 1. verſ. his enim ſi de inue. q. oriatur.

L. infamem. Quod principaliter fit ſpectatur, in d. §. & filius fratris, col. 2. & in cap. 2. de feu. cognit. & in §. receptatoribus, in addi. de pace iura. firma.

L. cuſtodias. Ponitur continens pro contento, in verſ. & locus, titu. fina.

L. accuſator, §. ad crimen. Non interuenit procurator in criminalibus, in d. cap. Imperialem, §. ſi quis infeudatus, col. 1.

De accuſatio.

L. libellorum, in d. cap. ſi quis hominem, in 2. addit. in prin. de pace tenen.

§. fina. in cap. 1. verſ. & bona, col. 2.

L. ſi cui, §. ijſdem. Oportet probare fraudem, vt res iudicata non noceat ſequenti, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. & in cap. 1. col. 2. hic finitur lex, & in §. & vt indignis, colum. 3. quæ ſint rega.

L. quia accuſare, in c. 1. verſ. diuina, tit. fin.

L. hi tatum. Etiam prohibiti accuſant, quando ſuorum proſequuntur iniuriam, in cap. 1. §. ſi verò dominus.

L. ſi plures. Iudex eligit magis idoneum, quãdo res eſt indiuidua præſtanda à pluribus, in c. 1. de duo. fratr. de nouo inueſt. & in d. §. & vt indignis, col. 2.

L. ex iudiciorum. In multis caſibus damnatur memoria, in §. diffidamus, col. 3. titu. fina.

De cuſtodi. & exhib. reo.

L. 2. §. neque. Copia defenſionis denegari nõ debet, in cap. 1. §. ſiquis hominem, in 2. addit. col. 1. de pace tenen.

L. ſi quis reum. Valet argumentum à conſuetis, in §. ſimiliter poteſt, de cap. qui cur. vendi. ad aliud in verſ. condemnatorum, colum. 3. quæ ſint regal.

L. ſolent. Degit, id eſt agit, in cap. 1. col. 2. de contro. inter vaſall. & alium.

L. non dubium, §. illud. Alius cognoſcit & alius determinat, in verſ. contrahentium, in addi. col. 3. quæ ſint regal.

L. milites. Negligentia nimia punitur, in c. 1. in addi. col. fin. de conte. inter dom. & emptũ.

Ad l. Iul. Maieſtatis.

L. 1. crimen Maieſtatis diuinæ, in d. c. 1. verſ. & bona committentium, in 3. col. in addit.

L. 2. l. 3. Proditor eſt, qui mittit literas, aut nunciũ hoſti. in d. §. porrò colum. 3. aut mouet bellum, in c. ſi verò miniſtrales, de pace tenen. & in cap. 1. §. & bona committentium, in addit. col. 2. & in §. diffidamus, col. 4. tit. fina.

L. cuicunque. Reuelare ſecreta Regis crimen eſt, in c. 1. quib. mod. feu. amitt. titu. 2.

L. qui ſtatuas, in d. §. turpiter, col. 2. qui. mo. feu. amitt. & in d. §. diffidamus, col. 4.

L. famoſi. Lubricum linguæ nõ facile perueniit ad pœnam, in d. §. porrò, col. 3. ad aliud in c. 1. §. & bona committentium, col. 7.

L. Maieſtatis, quæ eſt pen. in d. §. diffidamus.

L. fin. Confiſcantur omnia bona propter rebellionem, in d. §. ſimiliter poteſt in fine.

Ad leg. Iul. de adult.

L. 1. Boni Reges dicuntur Auguſti, & Diui. in c. 1. ver. diuæ, qualiter olim feud. alie. poter.

L. 2. §. ſi publico. Lenocinium mariti nõ excuſat. in capit. ſi quis hominem el 1. de pace tenen. in cap. 1. col. fin. qui teſtes ſunt nece. in d. c. Imperialem, ver. Imprrator.

§. ſimul. Magnum vulnus fit viro, in d. §. turpiter, col. 3.

L. qui domum. Solicitantes puniuntur vt lenones, in d. §. turpiter, col. 2. & in c. 1. col. 1. §. præterea, quæ ſit prima cau. bene.

L. & ſi amicis. Raro fit adulterium ſine colloquio, vt ſupra.

L. miles, §. licet. Vxor abſtineat à matrimonio ſecundo, dum non eſt certa de morte primi viri, in cap. ſancimus, lo primo, colum. 2. quo temp. miles.

L. ſi vxor nuptam vulgaritas non excuſat. in d. §. turpiter. in addit.

§. ſi iudex. Punitur dominus, ſi committit cõtra vaſallum, in rubr. ex quib. cau. feu. amitt.

L. ſi maritus, §. præſcriptiones. Reus ante litem conteſtatam debet petere declarationes, in d. §. ſiquis hominem, in 1. addit. col. 3.

L. denunciaſſe, §. quid tamen, vbi ſupra.

L. nec in ea. Qui poteſt occidere, poteſt iniuriari, in cap. 1. verſ. aut cum ſorore, quib. mo. feu. amitt. & in d. §. porrò, col. 4. ad aliud in d. §. & ſi libellum, in fi. de alie. feu. pater. & in c. 1. verſ. & bona, col. 2. quæ ſint rega.

De quæſtio.

L. 2. §. fi. Princeps quandoq; indulget, in c. 1. ver. banno. tit. fi.

L. diuus, §. ex quibus. Teſtis, qui non debet recipi, non facit iudicium, in cap. 1. qui teſtes ſunt neceſſ. & in cap. quoniam, de prohib. feud. alie. per Lot.

L. de minore. Famoſitas importat, in cap. 2. verſ. publici, de pace tenen. & in cap. 1. §. contrahent. col. 5. in addit.

L. repeti. in l. vnius, §. ſeruus, infra eod. ibi vide.

L. extraneo, in l. maritus, infra eodem, ibi vide.

L. vnius, §. in ea. Abſoluitur reus, ſi non ſunt indicia, in d. §. publici.

§. ſeruus. Grauiter punitur offendens alias dominum, in d. §. & poſt refutationem, de vaſ. cont. Lot.

L. maritus. Ex depoſitione vnius quis torquetur in d. §. publici.

L. fin. concor. vt ſupra.

De pœnis.

L. 1. §. fi. Qui non habet in ære luat in corpus cap. ſi verò, §. iudex, de pace tenen. & in c. 1. §. iudices, de pace iur. firma.

L. abſentem, in c. 1. de pigno. dat. feu. alleg. concord. & in c. ſancimus, lo 2. in fi. quo temp. mil. & in d. §. publici.

L. aut damnum, § fin. Indulgentia differt à reſtitutione, in d. §. & filius fratris, colu. 3. alleg. concord. & in cap. 1. de vaſ. decre. æta. col. 2.

L. in ſeruorum. Maius eſt, quod fit perſonæ, in cap. 1. quib. mod. feu. amitt. & in §. item domino, quæ ſit prima cauſa bene amitt. & in §. iudices, de pace iura. firma.

L. reſpiciendum, in prin. in cap. 1. §. & bona, in addit. col. 3. quæ ſint rega.

§. delinquunt. Delinquẽs ex animo acrius punitur, in d. §. ſimiliter, qui. mod. feu. amitt.

L. hodie, in cap. 1. verſ. banno, tit. fi.

L. aut facta, in princ. in §. ſi vero, de capita. qui cur. vend. & in §. conuenticulas, de pace iura. firma.

§. euentum. Minus punitur, qui portat telum animo occidendi, quàm qui occidit, in d. §. porrò, col. 1. & in c. 2. de pace tenen.

§. locus, in verſi. aut cum ſorore, quib. mod. feu. amitt. & in §. ſimiliter, in 2. addit. de cap. qui cur. vend.

§. fi. concor. cum l. 3. C. de epiſcopali audient.

L. quidam. Deportati habent ea quæ iuriſgẽtium ſunt, in cap. 1. verſ. ſed ſi feudum Epiſcopum vel Abbatem, & in d. §. & iterum, colum. 3. de cap. Corra.

L. cogitationis, in §. ſi verò, de capita. qui cur. vend.

L. crimen. Pœna corporalis non trãſit ad hæredes, in d. §. porrò, col. 5. & in c. ſi vaſallus culpam, alleg. concord. ſi de feu. defun. milit. & in §. iniuria, in addit. col. 2. de pace iur. fir. & in d. §. Imperialem, §. inſuper, col. 1. & in cap. 1. verſ. alioquin, tit. fina.

L. capitalium, §. ſolent, in c. 1. de mil. vaſ. qui contu. eſt, & in d. §. porrò, in princip. & col. 4.

§. ad ſtatuas. Lex omnibus præſtat ſecuritatem, in d. §. turpiter, in fine, & in cap. 1. verſic. diffidamus, tit. fin.

§. graſſatores, in c. 1. §. ſi quinque ſolidos, de pace tenen.

§. famoſos, ideſt publicos, in d. §. publici, Conſolatio eſt affinibus occiſorum, dum homicidæ puniuntur in cap. 1. verſ. & bona, col. 1. in princ. quæ ſint rega.

L. ſi præſes. Mitior pœna in dubio, in d. §. ſi quis hominem, in 2. addi. col. 3. & in c. ſi verò, §. manus, & in §. ſi ruſticus, de pace tenen.

L. ſi quis aliquid, §. 1. Transfugæ, & reuelantes ſecreta pœna mortis puniuntur, in cap. 1. qui. mo. feud. amitt. lo 2. & in cap. 1. §. & bona contrah. in fine, quæ ſint rega. & in c. ſi verò miles, de pac. ten. & in §. ſi verò, de capit. qui cur. vend.

L. Diui fratres, §. fina. in d. §. & bona, col. 3. in addit.

L. Metrodorum. Tenetur indicare Regis proditorem, in d. §. præterea, in prin. & in §. receptatoribus, col. 2.

L. Sanctio legum. Vbi non eſt appoſita certa pœna, iudex arbitratur, in cap. 2. §. quicunque aduocationem, de pace tenen. ad aliud, in c. 1. verſ. puniatur, de pace iura. firm. & in d. c. Imperialem, §. ſcriba. & in §. nec dominus, col. 4.

L. interpretatione, vide in l. præſes, ſupra eo.

De bonis damnat.

L. diuus in c. habita verſ. à morte, tit. fin.

L. cum ratio. Hæreditas patris eſt delata filio in cap. 1. de feu. cogni. alleg. concor. & in d. §. & ſi libellum, in fine.

§. ſi in libertinum. Bona damnati redeunt ei à quo tenent, in cap. 1. col. 3. de vaſal. decr. æta. & in c. 1. §. præterea, col. 6. quæ ſit prima cauſa & in cap. ſi domino, ſi de feu. defun. milit. & in cap. ſi verò, §. ſi verò hæredes, de pace tenen. & in §. & iterum, colum. 4. de capit. Corra. & in alijs locis.

§. ex bonis, concord. cum l. qui pœnæ, ſupra de manumiſſ.

De interdictis, & relega.

L. 3. Ea quæ à genere proueniunt, ſunt incolumnia filijs, in §. ſi vaſallus culpam, ſi de feud. defun. milit. & in d. §. præterea, col. 2. & in c. 1. col. 3. ſi vaſal. feud. priue. & in cap. 1. an agnat. in prin. & in cap. 1. §. ſimiliter, in 2. addi. col. 2. de capit. qui cur. vend.

L. inter pœnas, vide in l. diui fratres, §. fina. ſupra de pœnis.

L. relegatorum, §. ad tempus, in cap. ſi de ineſt. q. oria. & in §. & bona contrah. in addi. col. 4. quæ ſint regal.

§. pen. Cum prohibetur, quod plus, non prohibetur, quod minus, in d. c. Imperialem, col. 3.

§. fina. in l. ſiue, ſupra de neg. geſtis.

De appellat.

L. 1. Satis eſt dicere appello, in cap. ſancimus §. ſi autem, quo temp. miles, & ad aliud, in c. 1. §. & bona, col. 9.

L. 3. §. fi. concor. cum l. ſæpe, ff. de re iudic.

L. non tantum. Publica vtilitas eſt defendere hominem, in d. §. & bona, col. 9.

L. ſi perluſorio. Tertius poteſt aſſiſtere liti pro ſuo intereſſe, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. 3. & in cap. 1. in prin. de l. Corra. in §. & ve indignis, col. 2.

L. Conſtitutiones. Qui conuocat homines eſt dux factionis, in cap. 1. §. ſi verò, col. 2. de cap. qui cur. ven. & in d. §. & bona, col. 4.

L. cum in vna, concor. cum l. de pupillo, §. ſi pluribus, ſupra de nou. oper. nunciat.

L. ſi expreſſim. A ſentẽtia nulla etiam appellatur, in verſ. his enim, ſi de inue. q. oriat.

L. Im-

L. Imperatores. Fit ſequeſtrum in mobilibus poſt ſententiam, & vers. ſi autem dixerit, quo temp. mil. ad aliud, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4.

L. creditor, §. Iudex iubet aliquid dari in c. 1. in addi. in fin. de contro. inter domin. & empt.

A quibus appella. non licet.

L. 1. A Principe non appellatur, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 2.

§. 1. A iudicibus regijs appellatur & de nullitate dicitur, in §. & bona contrahentium, in 2. addit. colum. 2.

Quando appellandum ſit.

L. 1. in princ. concor. cum l. diui fratres ſupra de pœnis.

§. biduum. Sententia non fertur ſub conditione, ſed lata tenet, in d. cap. ſancimus, quo temp. mil. in fi. & in c. 1. col. 2. ſi de inueſt. q. oritur, & in c. 1. qui teſtes ſunt neceſſar. & in cap. 1. an mutus vel aliter imperfe.

§. in propria. Quando dicatur cauſa propria, in c. 2. an apud iud. & in c. ſi. verſ. cadant tit. ſi.

De appellat. recipien.

L. 1. Infra tempus appellandi debet quis ratam habere appellationem, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 8.

L. 2. Vbi maius periculum cautius agendum, in cap. ſancimus, col. 2. quo temp. mil.

De libellis Dimiſſor.

L. 1. In cauſis feudalibus non petitur Apoſtoli, in d. c. ſancimus, §. ſi autem, alleg. concor.

Quæ ſent. ſine appellat. reſcind.

L. 1. §. item cũ ex edicto. Sufficit legitimum edictum, in d. cap. ſancimus, in fin. ad aliud in c. 1. in fi. de mil. vaſall. qui cont. & in cap. 1. de contro. inter vaſ. & alium, & in c. quoniam, de prohi. feu. alie. per Lot.

L. pen. l. fin. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 2.

De iure fiſci.

L. 1. in d. c. Imperialem, §. nec dominus, col. 3. & in c. 1. verſ. bona vacantia, quæ ſint rega.

L. 2. in c. 1. in addi. col. 2. de natu. ſucc. feu.

§. diui fratres, intelligitur, in §. & vt indignis, col. 2. & in ver. condemnatorum, quæ ſint rega.

L. 3. §. pen. in c. 1. §. dimidium theſauri, col. 1.

L. nõ intelligitur, §. 1. Inſpicitur potius, quod prodeſt, quàm quod nocet, in §. & ſi dominus, de mili. vaſ. qui.

L. ſi procurator. Fiſcus non habet fidem de precio. in c. 1. de nat. ſucce. feu.

L. fiſcus. Vtitur iure priuati. in rubr. de conſue. recti feudi.

L. Lucius Titius. Quæſita ſcelere ſunt fiſci, in d. §. dimidium, in fin. & ad aliud in d. c. ſancimus, lo 2. in princ. & in c. 1. §. ex eadem l. de lege Corra. & in d. §. & poſt refutationem, & in c. 1. §. & bona contrahentium, in princ.

L. non puto. In dubio contra fiſcum, in d. §. & filius fratris. Imper. Lota. & in d. §. ſed & res col. 3. per quos fiat inueſtit. & in c. 1. de duobus fratrib. & in c. 1. col. 3. de nat. ſucce. feu. & in c. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. de c. qui cur. ven. & in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4.

L. deferre, §. ſi. Aufert Dominus bona delinquentis per ordinem iudicij, in §. quibuſdam de l. Corra. ad aliud in cap. 1. verſ. & bona contrahentium, in 3. addit.

L. denique, concor. cum l. Imperatores, ſupra de publica.

L. Titius, concor. cum l. Lucius Titius, ſupra eo. & in d. cap. ſancimus.

L. extat, in d. c. Imperialem, §. aliud, col. 3.

L. ſed ſi accepto. Concedendo vſum longè remittitur obſeſ. in d. c. ſancimus, lo 1. col. 3. & in c. ſiquis hominem, col. ſi. de pace tenen. ad aliud in d. c. Imperialem, in princ. col. 4.

L. apud Iulianum, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in princ.

L. auferetur, §. à præſide. Contractus iudicum non valent, & fiſco quæritur, in c. 1. de feu. guar. col. 1. & ibidem in verſ. & pro mercede, & in c. 1. col. 5. qui ſucce. teneant. alleg. concor.

L. Statius Florus. §. Cornelio, in cap. 1. col. 2. de feu. guar. & in §. hoc quoque, de ſucce. feud. ad aliud in d. §. ſed & res, in princ. per quos fiat inueſt. & in cap. 1. §. Titius, ſi de feud. defunct. mil. & in cap. 1. col. 3. ſi vaſ. feu. priuee.

De capt. & poſtlim. reuer.

L. in bello, §. factæ. Princeps non poteſt facere, quòd proditor non ſit proditor, in d. §. præterea, col. 5. quæ ſit prima cauſa bene. amitt.

§. ſi deportatum, concor. cum l. ſi locus, ſupra quemad. ſeruit. amitt.

L. poſtliminium. Multi Reges ſunt liberi, in cap. 1. in princip. de pace iura. firma. & in §. monetæ, quæ ſint regal. & ad aliud in cap. 1. verſic. final. de noua form. fidelit. & in d. §. præterea in princip. & col. 4.

§. filius. Dulciſſima eſt patria plus patre, in cap. 1. §. ſi verò, de feu. guar. & plus Domino, in c. 1. de for. fidel.

§. transfuga, in d. §. porrò, col. 3. & in c. 1. §. bona, in addit. col. 2. quæ ſint rega.

§. ſi. Mulier poteſt eſſe in vſu armorum, in d. §. valuaſores, qui feu. da. poſſ. & in c. 1. §. fin. hic finitur lex, & ſunt quæ dant conſilia in bello, in d. c. Imperialem, §. firmiter, col. 2.

L. ſi quis ingenuam, §. ciuilibus, in c. 1. verſ. & bona, in addit. quæ ſint regal. & in §. diffidamus, col. 5. tit. ſi.

L. Nihil intereſt dolo hoſtem vincamus, in d. §. valuaſores.

De re milit.

L. 3. §. In bello ducibus parendum eſt, in d. §. ſed

ſed nec alia iuſtior, col.4.

L. qui cum vno, §. qui filium, in d. §. receptatoribus, col. 2. de pace iur. firma.

L. non omnes, §. defenſores, in c. 1. ver. & cõtrahentium inceſtas, in fine, quæ ſint rega.

§. à barbaris. Non præſumitur ingratus, in ver. præterquam, ſi de inueſt. quæſtio oriat. & in §. ſi autem, in fi. quo temp. mil. ad aliud in d. §. præterea, colum. 5. & in §. naturales, ſi de feu. defun. milit.

L. non omne, §. exploratores. Reuelantes ſecreta puniuntur, in c. 1. qui. mod. feu. amitt.

§. fin. in cap. 2. §. ſi. de alie. feu. pater, & in d. §. in addit. de natu. ſucce. feud. & in §. vectigalia, col.4. quæ ſint regal.

L. milites. concor. cum l. emancipatum, ſupra de ſenat.

L. fin. Turbator pacis capite punitur, in cap. ſi verò, de pace tenend. & in rubr. de pace iura. firma. & in §. iudices, eo.

De caſtren. pecul.

L. ſi forte, in cap. 1. ſi pro feu. vaſall. interpel. col. 2. alleg. concor. & in d. §. & ſi libellum, col. 3. ad aliud in d. c. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. proponebatur, concor. cum l. proinde, ſupra ſi cert. pet.

L. dotem. Propter amicitiam ſæpe donatur, in d. §. & ſi libellum, col.3.

L. hæreditatem, §. ſi pater, concor. cum l. ſi vt certo, §. duobus, ſupra commod.

Ad municip.

L. 1. in fi. in cap. 1. col. 3. de cont. inter vaſal. & alium, & in c. 1. in addit. de natu. ſucceſſ. feu. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. non debere, concor. cum l. 3. infra ad l. Iul. de annona.

L. Imperator. Princeps facit gratiam iuriſiurandi, in d. §. ſed nec alia iuſtior, colum. 1. & in cap. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 2. de capit. qui cur. vend.

L. ordine. Quæ à lege inducuntur eius auctoritati reſeruantur, in c. 1. de pigno. dato in feu. ad aliud in §. ſi autem dixerit, alleg. concor. & & in §. & bona, col. 3. quæ ſint rega.

L. Lucius. Taciti & expreſſi idem ius, in §. & iterum de capitu. Corra. in l. ſi forte, ſupra de caſtren. pecul.

L. filij, §. fin. Qui exercet fænus, ſoluit de artificio, in d. §. & plauſtrorum, col. 2.

L. conſtitutionibus. Non receditur à forma, in d. §. & ſi libellum, col. fin. & in d. §. ſimiliter, in 2. addit.

L. eius qui. §. 1. Ibi domicilium quis tenet, vbi agit dies feſtos, in d. §. ſed nec alia, colu. 4. alleg. concord. & in cap. 1. col. 2. de contro. inter vaſal. & alium, ad aliud in cap. 1. §. ſi ruſticus, de pace tenen.

L. incola, concord. cum l. pupillus, §. incola, infra de verb. ſignif.

L. Roma eſt communis patria, in cap. 1. col. 4. de milit. vaſ. qui contumax.

De Decurio.

L. ij. §. nullam. Quò ad dignitates naturales filiorum non nocet delictum patris, in d. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene. & in ca. ſi vaſallus culpam, ſi de feud. defun. mil.

L. Herennius. Sola præſtatio penſionis non facit contractum emphyteuticum, in §. quidam col. 3. de contr. inter maſc. & in c. 1. §. ſimiliter, in ij. col. in 2. addit. de capit. qui cur. vend.

L. ſi. concor. cum l. ſi extraneo, ſup. de quæſt.

De Mune. & honor.

L. 1. §. 1. Vnuſquiſq; ſuam tenetur defendere ciuitatem, in c. 1. in prin. ex qui. cau. feu. amitt.

L. & qui originem, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. cura, §. deficientium. Quilibet vult patrimonium ſuum augeri, in d. §. ſed & res, col. 3. & in verſ. vectigalia.

§. inopes, in cap. 1. verſ. & plauſtrorum, col. 2. quæ ſint rega.

L. reſcripto, §. ſi quis accuſatorem. Nemo punitur ſine accuſatore, in c. 1. §. ſi quis hominem, el 1. de pace tenen.

§. fina. Habens bona in diuerſis locis, vtrobi tenetur ſoluere, in cap. 1. qualiter vaſal. debet iura. fideli.

L. ſi quis magiſtratus. Pares tenentur iudicare in d. §. ille tamen, col. 1. de contro. apud Par. ſed ſi nolunt, non faciunt iniuriam, in cap. 1. §. iniuria, col. 3. de pace iura. firma. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5. & notarius eſt magiſtratus, in verſic. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.

L. vt gradatim. Semper termini habiles, in §. idoneos, quid ſit inueſti. & in §. turpiter, in fine, & in d. §. ille tamen, in princ. & in cap. 1. §. & iterum, de capit. Corra. & in cap. 1. verſ. vectigalia, col. 1.

L. æſtimationem, §. fin. Cogitur defendere rempublicam, in c. 1. ex qui. cau. feu. amitta.

L. fina. Diſputando veritas eluceſcit, in cap. 1. verſ. ne videat, ſupra dicto titulo ad aliud, in c. 1. verſic. angariæ quæ ſint rega.

De vacat. munerum.

L. eos. Non poteſt quis vti duplici cingulo, in d. verſ. ad iuſtitiam, in fine, quæ ſint rega.

L. ſunt munera, in d. §. angariæ.

L. his, §. angariarum. Profeſſores artium liberalium non tenentur, in cap. habita, tit. fina.

L. prætor, §. ſi poſt cauſam, in cap. 1. de contro. inter vaſall. & alium, & in cap. 1. in addit. col. 4. de natu. ſucce. feud.

De iure immuni.

L. 1. §. perſonis, in cap. 1. verſ. filij. Epiſcopum

pam vel Abba. & in cap. 1. verſ. neoptoles, de grad. ſucce. in feu.

L. Semper, in §. hac edictali, in princ. de pace iura. firma.

§. negociatores. Semper durat immunitas, dum ſeruatur cauſa eius, in c. fi. verſic. litem, colum. 4. titu. fina.

De legatio.

L. ſciendum, §. ſi debitorem. Non compellor ſuſcipere legationem ad amicum accuſati, in d. §. porrò, col. 2.

L. eundem, §. 1. in c. 1. col. 3. de contro. inter vaſal. & alium.

L. fi. in c. 1. §. & iterum, col. 6. de cap. Corra.

De Admi. rerum ad ciuit. pert.

L. 2. §. 1. Qui non tenetur ire, nõ tenetur mittere, in d. c. ſancimus, quo tempo. mil.

L. decuriones, in l. 3. ſupra ad l. Iulia. de annona.

L. Imperatores, in fi. in verſic. condemnatorum, col. 2. quæ ſint rega.

De decret. ab ordine facie.

L. fin. Bannum non ligat ignorantes, in rubr. quæ ſint rega. col. 3. & in c. 1. verſ. mille, tit. fi.

De Albo ſcriben.

L. 1. concord. cum l. quidam conſulebat, ſupra de re iudica.

De pollicitat.

L. 1. Poteſt dari pecunia palam pro officio, in c. 1. de feu. guar.

L. 3. §. voto. Quis obligatur ex voto, in c. 1. §. qui clericus, ſi dè feu. defun. mil.

L. Imperatores. Conſueta tolerantur, in cap. ſimiliter in oſtendititijs, de cap. Corra. in cap. quoniam, de prohib. alien. per Lota. & conſuetudo facit notoriam, in c. 1. verſ. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.

De varijs & extraordina.

L. 1. §. in honorarijs. Iudex cõſtituit ſalarium aduocato pro modo cauſæ, in c. 1. §. quod autē, de contro. inueſtit. & in §. huius autem generis, in prin. ex quib. cau. feud. amitta. & in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. fin. in princ. & in c. habita, verſ. amore ſcientiæ, tit. fina.

L. ſi iudex, concor. cum l. ex maleficio, §. ſi iudex, ſupra de act. & obligat. & ſi iudex peccat ignoranter punitur arbitrio iudicis, in verſic. iudices, de pace iur. firm. & in cap. 1. §. & bona committentium, col. 7. quæ ſint rega.

De cenſibus.

L. forma, §. ſi quis verò agrum, in d. §. & plauſtrorum, col. 2.

§. quanquam. In dubio pactum reale, in cap. 1. §. quin etiam. Epiſcopum, vel Abba.

De verb. & rerum ſignificat.

L. 3. quæ incipit in itinere. Pro vno miliari datur vnus dies, in §. quod autem, de contro. inueſt. & in cap. ſancimus, verſ. ſi autem dixerit, & in cap. 1. col. 2. de contro. inter vaſ. & alium.

§. 1. concor. cum l. in eo. ſupra de ritu nuptia.

L. rei. Differt res à pecunia, in c. 2. §. ſi quinque, de pace tenen.

L. inter publica, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4. & in c. 1. quæ ſint rega.

L. Princeps. In his quæ iuris ſunt tranſeunt obligationes, in cap. 1. in addit. quid ſit inueſt. ad aliud in d. §. huius autem generis, in addit.

L. minus, in cap. 1. verſic. poſtquam de contro. inueſti. & in c. 1. col. 4. an agnat.

L. in ſtratò, in c. habita, verſ. amore, tit. fin.

L. bonorum. Quia beant, in c. 1. in prin. qui. mo. feu. amitt. ad aliud in cap. 1. in princ. per quos fiat inueſt.

L. ſæpe, §. 1. Diſiuncta habetur pro coniuncta, in d. §. porrò, col. 1. & in §. ſi ruſticus, de pace tenen. & in cap. quoniam, de prohib. alien. per Lota. Dictio ita, quid importet, in cap. 1. §. rurſus, quib. mo. feu. amitta.

§. fina. in c. 1. in addit. col. 1. hic finitur lex, & in c. 1. in fi. de contro. inter dom. & empto. & in §. ſi verò, col. 2. de capita. qui cur. vend.

L. cognoſcere, §. Liberorum appellatione nepotes, filij continentur, in cap. 1. de ſucceſſ. feu. in princ. alleg. concor.

L. ſi idem, in c. 1. §. quidam, col. fin. de contr. inter maſc. & fæm.

L. ſciendum. Habent filij poſt obitum patris, in c. 1. de ſucce. feu. & in cap. 1. an agnat. & in c. 1. col. 6. de nat. ſucce. feu.

L. aliud in cap. 1. verſic. mulctarum, quæ ſint regal.

L. penes. Quod quis poſſidet, dicitur penes eum eſſe, in cap. 1. in addit. hic finitur lex.

L. interdum. Poſſeſſio pro dominio, in c. ſancimus, verſ. ſi autem, quo tempo. miles.

L. propemodum. Qui habitorem habet pecuniam in d. §. ſed & res, col. 3. & in §. ſi quinque, de pace tenen.

L. ſupquenti. Non continentur iumenta appellatione boum, in §. mercatores, de pace tenen.

L. mouentium. Nomina debitorum ſunt immobilia, in c. 2. de feu. cognit.

L. littus, in c. 1. quæ ſint rega.

L. nihilominus, §. inſtrumentorum, in cap. 1. ſi de inue. queſt. oria. & quis fert teſtimonium, de his quæ vidit tempore pupillaris ætatis, in cap. 1. ad hæc. debent. & in cap. 1. in fine, qui teſtes ſunt neceſſ. & in cap. 1. verſi. eius ſententia, titu. fina.

L. Modeſtinus, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 1.

L. nepos Proculo. Id poſſumus, quod commodè

dè poſſumus, in §. ſi quis de manſo, de contro. inueſt. & in cap. 1. de contro. inter dom. & empt. & in c. 1. §. ſi quis hominem, in 2. addit. col. 2. de pace tenen. & in multis.

L. obuenire. Qui confirmat dat. in cap. 1. qui ſucc. tenea. col. 2. & in d. §. ſed & res, colum. 3. & in d. §. ſi minori, ſi de feu. defun. mil. & in d. c. Imperialem, in princ. col. 4. & in multis.

L. paterfamilias, in cap. ſi verò, de allod.

L. nomen filiarum, §. portionis. Appellatione partis de media, in d. §. quod autem, de contro. inueſt. & in §. quidam, de contro. inter maſculum & fœm. col. 2.

L. hæc adiectio, in d. §. quidam tamen. col. fi.

L. habere, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 4.

L. pronunciatio. Familia eſt ſub vno patre, in c. 1. in addi. col. 2. hic finitur lex, in cap. 1. col. 2. de contr. inter vaſal. & alium.

L. licet, §. 1. in c. 1. col. 2. de nat. ſucce. feu.

L. aliud eſt fraus, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 2. & §. ſeq. col. 3. & in ver. mille, tit. fin.

L. cedere diem. Non licet ignorare conſtitutiones publicatas, in c. 1. de pace tenen.

L. in conuentionibus: Nomen hæres, in feudis, id eſt maſculus, in cap. 1. de alien. feu. alleg. concord.

L. liberorum, in cap. ſi quis miles. Imper. Lotar. in d. §. & ſi libellum, col. 4. & in cap. 1. de natu. ſucce. feu.

L. latæ culpæ, in c. 1. in addit. col. fin. de contro. inter dom. & empt.

§. amicos, in cap. 1. verſ. præterquam, ſi de inueſt. q. oriatur.

L. pupillus, §. oppidum, in cap. hac edictali, §. ſi quis verò, de pace iur. firm.

§. incola, in cap. 1. col. 2. de contr. inter vaſal. & alium.

§. territorium. Feudum habet diuerſos agros, in cap. 1. in addi. quid ſit inueſt. & in c. 1. §. ſi miniſtrales, de pace tenen. & in §. ſimiliter porgſt, in 2. addi. de capit. qui cur. vend.

§. final. in §. quinque ſolidos, de pace tenen. & in d. cap. Imperialem, in prin.

L. boue, §. hoc ſermone, in c. 1. §. quin etiam Epiſcopus vel Abba. & in cap. ſancimus, col. 3. quo tempore miles, & in c. ſi quis hominem, in 2. addit. in princ. de pace tenen.

L. fitas. in cap. 1. §. præterea, colum. 4. quæ ſit prima cauſa, bene amitt.

De reg. iuris.

L. ſemper in obſcuris, in cap. 1. in addi. col. 3. hic finitur lex, & in cap. 2. de feud. non hab. propriam naturam.

L. id quod noſtrum eſt, in cap. 1. col. 2. de natu. ſucce. feu. & in cap. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. col. 3. de capita. qui cur. vend.

L. qui actionem, in cap. 1. de natu. ſucce. feu. & in cap. omnibus, ver. vel hactenus, de prohi. alie. per Lota.

L. non debet, in c. Imperialem, in prin. col. 6.

L. contractus, in d. §. ſimiliter.

L. quod ab initio, in c. 1. verſ. nec ita, de alie. feu. pater. & in d. § præterea, de capit. Corra.

L. ſemper in ſtipulationibus, in d. §. huius autem generis, in addit. & in §. naturales, col. fin. ſi de feu. defun. milit.

L. nihil tam naturale, in cap. 1. §. ille tamen, col. 3. de contr. apud Par. term.

L. qui in alterius. Hæres habet iuſtam cauſam in cap. 1. §. rurſus, quib. mod. feu. amitt.

L. nemo. Reus poteſt vti pluribus exceptionibus, in c. 1. de pign. da. in feu. alleg. concor.

L. culpa caret. Patri licet filium corrigere, in d. §. præterea, in prin. quæ ſit prima cauſa, & in §. ſin autem in omnibus, in addit. de pace tene. ad aliud.

L. ſemper qui non prohibet. in d. §. præterea col. 1. Qui non prohibet alium offendere dominum, cum poſſet, tenetur.

L. inuito, concor. cum l. id quod noſtrum ſupra eo.

L. creditor, in cap. hac edictali, de proh. alie. per Lota.

L. Cum quis poteſt alienare, poteſt alienanti conſentire in d. §. ille tamen, col. 3. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 4. & in §. ſcriba.

L. non videntur data, in capit. 1. §. ſi verò de allodijs.

L. aliud, §. 1. in ver. mille marcharum.

L. cum principalis, concord. cum l. 1. §. huius rei de officio eius, ſupra.

L. Neratius. Non creditur Principi quoad cōmodum ſuum, in c. 1. col. 2. qui ſucce. tene. & in §. ſed nec alia iuſtior, in addit. ad aliud in cap. 2. §. publici latrones, de pace tenen.

L. ea. §. 1. in d. porrò, col. 6.

L. expreſſa nocent, in §. poſtquam de contro. inueſt.

L. quod ipſis, in verſ. hoc autem, qui feu. da. poſſ. & in §. ſi quid ergo, colum. 2. de inueſt. de re alie. facta, & in c. 1. col. 3. de vaſal. decre. ætа. & in c. 1. in addi. de nat. ſucc. feud. & in multis.

L. Quod quis ſentit damnum ex ſua culpa, non dicitur damnum, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addit.

L. cuius. Qui habet effectum dominij habet dominium, in d. §. præterea, in addit. de capit. Corrad.

L. ex qua perſona in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 1. ſi de feu. defun. milit.

L. hoc iure, §. 1. concord. cum l. ſed ſi ff. de vi & vi armat.

L. minus, in c. 1. in prin. de capi. Corra. & in cap. 1. in addit. de natu. ſucce. feu. & in c. 1. §. ſimiliter, in 2. addit. de capita. qui cur. vend.

L. res iudicata. in cap. 1. in fine, de contr. inter vaſal. & alium.

L. conſilij. Conſilium præſupponit dictum aliorum, in addit. hic finitur lex, & in cap. 1. in fine de contro. inter dom. & empt.

Super

Super Codice.

De nouo C. compone.

In princip. Omnia facit Princeps pro cõmuni vtilitate ſubditorum, in cap. 1. verſ. condemnatorum, quæ ſint rega. in fine. Lex ponitùr pro bono communi, in c. 1. §. his conſequenter, hic finitur lex, & in proœ. in fine.

De confirma. Iuſtin. C.

In fi. Ponitur data in literis, in proœ. 2. q. col. 2. & in cap. quoniam, de prohib. alie. per Lota. & in verſ. argentariæ, quæ ſint rega.

De emend. Codicis.

In prin. Libri feudoru m an ſint anthentici, in proœ. col. 3. lectio repetita iuuat, in cap. 1. col. 3. de contro. inter domi. & empt.

De ſumma Trinita.

L. 1. quæ incipit, cunctos populos. Subditis lex imponitur, in verſ. ſi ruſticus, de pace tene. & in cap. 1. col. 2. de capi. Corra. & clericis feudum tenentibus, in cap. omnibus, de probi. alie. per Lota. & in ver contrahentium inceſtas, in fine, quæ ſint reg & in multis.

L. 2. §. fin. Excõmunicatio cognita eſt de iure ciuili, in d. verſ. contrahentium, in addi. col. 2.

L. 3. Diſputare publicè de fide prohibitum eſt, in ver. ſatiſdationem, col. 3, tit. ſi.

L. inter claras. Cor Regis in manu Dei, verſ. præterquam, ſi de inue. q. oriat. in c. 1. in addit. hic finitur lex, & in cap. 1. §. ſimiliter poteſt, in fine de capit. qui cur. & in multis.

§. Victor. Imperator præponitur Papæ in ſcribendo, in cap. 1. in prin. Impera. Lota.

L. fin. Eccleſia non claudit gremium, in verſ. quicunque, titu. fina.

De ſacroſan. eccleſ.

L. 1. Hiperbolicè aliquando loquimur, in §. ſi autem omnibus, de pace tenen. nihil tam liberum quàm voluntas teſtatoris, in cap. 1. col. 2. de natu. ſucce. feud.

L. placet, concord. cum l. fin. § 1. ſupra de ſumma Trinita. & in §. extraordinaria collatio in princ. quæ ſint regal. & in §. item ſi clericus, colum. 1. de capit. Corra. & in §. illicitas, de pace iura firma.

Auth. ſed nulla communitas, in capit. verſic. & plauſtrorum, quæ ſint regal.

L. qui ad inſtructionem, in §. illicitas, ſupra.

L. qui ſub prætextu, in §. conuenticulas, de pace iura. firma.

L. neminem, in §. angariæ, & in verſic. extraordinaria colla. in prin. & in verſic. ad fœlicem, quæ ſint rega.

Auth. caſſa, in c. 1. in princ. tit. fina.

Authen. ingreſſi, in cap. 1. §. qui clericus, ſi de feud. defunct. milit.

L. iubemus, in prin. Dominium eccleſiæ ſemper eſt in eius poſſe. in §. ſimiliter, in addit. de capit. Corra. in §. & iterum, in prin. ſequen. in verſ. extraordinaria colla. in princ.

§. ſanè, el primo, concor. cum l. poſt mortem ff. de contractab. ibi vide, & in cap. Imperialem, §. illud, col. 4.

§. his tabellionibus. Nõ debet notarius facere inſtrumentum actus prohibiti, in ver. notarium, de proh. feu. alie. per Lota. & punitur pœna exilij, in d. §. ſcriba.

Auth. ſi quas ruinas, auth. perpetua, in d. §. & plauſtrorum, col. 3. quæ ſint rega.

L. illud, in d. §. & ſi libellum, col. 4. de alieno feu. pater.

L. ſancimus. Anima præfertur corpori, in cap. 1. qui. mo. feu. amitta. in prin. corpus præfertur rebus, in verſic. præterquam, ſi de inue. q. oriat. col. 1. & in §. licet vaſallus, de feu. defun. mili & in §. ſimiliter, in addit. de cap. Corra. & in multis.

L. ſina. Princeps acquirit ſine traditione, in §. ſi quis per triginta, & in proœmio, col. 8 & in cap. 1. col. 2. quid ſit inueſtit. ad aliud in cap. 1. qualiter vaſal. debet iur. fide. col. 2. & in d. cap. Imperialem, §. illud colum. 5. & in d. verſic. vectigalia, quæ ſint rega.

De epiſcopis, & cleric.

L. 1. Vocatur Carolus Rex, in verſic. puniatur, de pace iur. firma; & ad aliud in d. §. & plauſtrorum, colum. 2. quæ ſint rega. & in verſi. extraordinaria collat. in princ. & in verſic. nulla communitas, & in verſic. eccleſiaſticam perſonam, tit. fin.

Authen. item nulla communitas, vide ſupra in l. prima.

L. de his. Soluunt clerici pro prædijs eorum, in d. verſ. extraordinaria collatio. col. 1.

L. officiales. Verbum proles, ad filium refertur, in cap. 1. §. filij, de ſucce. feu. & in c. 1. verſ. nec proles, de grad. ſucce. in feu.

L. ſi quis non dicam rapere. In criminibus exceptis punitur affectus, in §. ſi verò, de capit. qui cur. vend.

Auth. ſed iudex. Creditur perito, in cap. 1. hic finitur lex, in addit.

L. presbyteri. Teſtis habet honorem, & dignitatem, in cap. 1. verſic. ad iuſtitiam, colu. 2. quæ ſint regal.

L. ſi quis in hoc genus, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. in princ. & in cap. 1. §. & bona committentium, col. 6.

L. quicunque, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 1.

L. conuenticulam, in cap. 1. §. hoc quoq; qui feu. dare poſſ. & in §. ſi verò, de capita. qui cur. vend. & in §. conuenticulas, de pace iura. firma & in §. & bona contrahentium inceſtas, col. 3. & in multis.

L. quiſquis. vide in d. l. quicunque.

L. ſiquis presbyter. concord. cum d. §. ſi in li-bertinum, ff. de bonis damna. & in cap. 1. colu. fina. ſi vaſal. feu. priue. & in cap. 1. de cleri. qui inueſt. fecit, & in verſic. domini. tit. fina.

L. ad ſimilitudinem. Quando conceditur feudum ſcienter clerico ſeruit per ſubſtitutum, in cap. 1. de vaſ. qui ar. belli. depoſuit, & in cap. 1. §. qui clericus, & in §. ſiquis deceſſerit de feud. defun. mili. & in c. 1. de cleri. qui inueſt. fecit.

L. ſi qua per calumniam, in fi. Creditur literis indubitatis, in cap. quoniam, inter diuinum, de prob. alle. per Lota.

Auth. nullus. Punitur nobilis in ære, & ignobilis in corpore, in §. ſi quis verò temerario, de pace iura. firma.

L. quoniam venerabilis. Nomen impiorum putreſcat, in verſic. diuæ, qualiter olim feu. alie. pote.

L. cum clericis, in §. item ſacram. col. 5. de pace iur. firm. & in verſ. eccleſiaſticam perſonā, tit. fin. & in ver. litem, lo. 1. in addit. eod. tit.

Authen. generaliter. Ceſſante cauſa priuilegij, in rubri. quæ ſint rega. col. 3. & in d. verſ. litem. vt ſupra.

L. nulli, §. quod ſi in vico. Territorium à terrendo, in cap. 1. qualiter vaſal. debet iur. alleg. concor. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 2.

L. ſi quemquam, in fi. Agentes & conſentientes, in verſic. vel conſentiendo, de forma fidel. & in §. ſed ſi delator, col. 3. qui. mo. feu. amitt. & in §. receptatoribus, de pace iura. firma. & in multis locis.

L. Orphanotrophos, in §. item ſacramenta, col. 3. de pace iura. firma. & in verſic. ad iuſtitiam quæ ſint rega.

L. omnes, §. præterea Adminiſtratorum audax proteruitas, in c. 1. col. 2. de feu. guar.

Authentica cauſa, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 2.

Authentica clericus. Cauſa eccleſiaſtica deciditur de iure Canonico etiam in foro ſeculari, in cap. 1. de his, qui feud. dar. poſſ. & in verſic. quæ omnia, ſi de inue. queſt. oria. & in verſic. contrahentium inceſtas, in addi. col. 4. quæ ſint rega.

L. ſacroſanctæ, in §. his conſequenter, hic finitur lex, in princ.

Authentica licentiam. Omnia præſumuntur eccleſiæ, in §. quidam tamen, col. 2. de contr. inter maſcu. & femin.

Authentica omnes præterea, in §. ſtatuimus, titu. fina.

L. raptores. Capti in fragranti non appellant, in §. publici latrones, de pace tenen. ad aliud in §. ſi autem omnibus, col. 1. add. eitu. & in §. receptatoribus, de pace iura. firma. & in §. contrahentium inceſtas nuptias, in addit.

L. Deo nobis, in c. 1. §. diffidamus, tit. fin. & in §. & plauſtrorum, col. 3. quæ ſint rega.

De epiſco. audient.

L. 2. Qui ante ſententiam appellant, fruſtrator è ſoluit pœnam, in verſic. pœnarum, quæ ſint regal.

L. 3. Duæ vices faciunt conſuetudinem, in cap. 1. in princ. qui feud. da. poſſ. cap. in ſancimus, §. ſi autem, in fi. quo temp. Frequentia auget pœnam, in cap. 1. colu. 2. de feud. guar. in cap. 1. verſ. duobus, quid ſit inueſtitura, & feudum bis collatum per Regem efficitur quaternatum, in cap. 1. §. ille tamen, col. 3. de contr. apud par. ter. & in cap. 1. in fine de mili. vaſ. qui contumax, & in multis.

L. addictos, in c. 1. verſ. receptatoribus, de pace iur. firm. & in verſ. ipſo iure, tit. fina.

L. epiſcopale. Sententia debet exequi, in verſ. iudicio, in cap. 1. de mili. vaſ. qui contum.

L. ſi legibus, in cap. 1. col. 3. de natu. ſucce. feud. & concor. cum l. qui fundus, §. ſeruus, ff. pro empto.

L. de creationibus, §. ſin autem. Non refert quòd curator non ſit idoneus, in cap. 1. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cau. bene.

L. tam demens, Nobiles gubernant ciuitatem, in c. hac edictali, col. 1. de pace iur. firm.

De hære. & manicheis.

L. 2. Nemo dat, quod non habet, in §. ſi non, de pace tenen. & in verſ. quodcunque nomine, titu. fina. & in verſ. diffidamus, col. 3. eo.

L. manicheos, in §. & qui vt indignis, in fine, & in verſ. & bona committentium, in fine, ante addi. quæ ſint regal.

L. Arriani, in cap. 1. verſ. patarenos, & in verſ. diuina, titu. fina.

Authentica gazaros, in verſ. gazaros, tit. fin.

L. quoniam. Non eſt anguſtanda facultas probandi, in verſic. de veteri in addit. qui teſtes ſunt neceſſ. & admittuntur inhabiles ob defectum probationum, in cap. primo, verſic. ſi à iudice, de conſue. recti feu. & quidam hæretici ſunt perfidiores, in dicto verſic. diffidamus, colum. 3. titu. fina.

Ne ſanctum baptiſma reiteretur.

L. fin. Iudex quod crimiñoſo dimittit in ſua perſona ſoluit, in cap. 1. verſ. & bona committentium crimen, col. 2.

De apoſtatis.

L. 1. Per ſententiam perditur dominium, & poſſeſſio, in c. ſancimus, lo. 2. §. ſi autem dixerit, col. 2. quo temp. miles.

L. hi qui ſanctam. Reiterantibus nõ datur venia, in verſ. quocunque, titu. fina.

Vt nemi. liceat. ſignum.

L. vnica, in d. verſ. diffidamus, colu. 4. & in verſ. & pro defenſione, tit. fin.

De

De Iudeis.

L. Iudæi Seruant ius Romanum, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

[illegible] Abutendo re amittimus, in d. §. ſed quid ſi delator, colum. 3. quæ ſit prima cauſa, & in verſ. abutitur, tit. fin.

L. nullus. Ordo iudicij ſeruatur, in cap. 1. hic finitur lex, in addit. col. 3. & in verſic. quod autem, de conſue. recti feu. & in §. hactenus, de prohib. alie. per Lota. & illud attenditur, quod iuri communi ſe conformat, in hac §. edictali, col. 2. de pace iura. firm. & in multis.

L. cœlicolarum. Quæ Deo dantur perpetua ſunt, & in §. & iterum, col. 6. de cap. Corrad.

De his, qui ad eccleſias confugiunt.

L. denunciamus. Pro modo culpæ irrogatur pœna, in §. ſi verò violator, in princ. de pace tenen. & in verſ. aut cum ſorore, qui. mod. feud. amitta. & in verſ. ſi verò, de capita. qui cur. vẽd. & ad aliud in §. ſi quis verò, & in §. conuenticulas, de pace iura. firma.

L. præſenti. Quando iuramentum defertur, debet præcedere aliqua ſuſpicio, in cap. 1. de pigno. dat. quid iur.

§. ſanè in c. 1. §. ſacramentum, de conſu. recti feudi, & in §. ſi verò, de cap. qui cur. vend. & in cap. Imperialem, §. inſuper, in princ. & in verſ. condemnatorum, in fine, quæ ſint rega.

De legibus.

L. 1. Dictum doctoris, etiam legentis non arctat, in cap. 1. in fine, de contro. inter domi. & empto.

L. 2. Signa legis vniuerſalis, in cap. 1. de pace tenen. in princ. & in d. §. hac edictali, de prohi. alie. per Lota.

L. digna vox, in §. quoniam, de pace tenend. & concor. cum l. quidam conſulebat. ff. de re iudic.

L. non dubium, in cap. 1. colu. 2. ſi de inue. q. oriat. & in cap. 1. de prohib. alien. per Lot. & in verſ. commercium, & in multis.

L. quod fauore, in cap. 1. §. de veteri, qui teſtes ſunt neceſſa.

L. leges, bonor. cum l. conſtitutiones, infra de iuris & facti ignorant.

L. humanum, in verſic. pro iuſtitia, de prohib. alien. per Lota. & in d. cap. Imperialem, in princ. col. 1.

[illegible] de nouo, in verſ. publici latrones.

L. fina. Declaratio Papæ, aut Regis facit ius, in cap. 1. verſic. Regis, quæ feud. dari poſſ. & in cap. Imperatorem, col. 4. de cap. Corra. & in verſ. poteſtas, & in verſic. & bona committentium crimen, quæ ſint regal.

De Mand. Princ.

[illegible] Nocet ius habere dignitatem, in c. 1. verſ. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.

De veteri iure enuclea.

L. 1. §. ſed neque, in cap. 1. col. 3. de contr. inter dom. & empto.

§. omnia noſtra facimus, in proœ. in cap. 1. hic finitur lex, in cap. quoniam, de prohib. alie. per Lota. & in multis.

§. & cum diualium, in proœ. col. 1. & in §. ſi quis verò, de pace iura. firma.

§. ſed ſi mos iudicij. Mores ſeruandi, in cap. 1. ſi de inue. q. oria. colum. 1. & in rub. de conſue. recti feudi.

L. 2. Natura nouas formas edere properat, in d. §. ſed ſi delator, quæ ſit prima cauſa.

§. quid autem. Omnium habere memoriam, in proœ. colum. 2. & in d. §. & ſi libellum, in fi. verſic. & in cap. 1. col. 3. de contro. inter domi. & empto.

§. quintos. Belli calamitas, in cap. in princ. hic finitur lex.

De iur. & facti igno.

L. 1. Exceptio nullitatis eſt poſt ſententiam, in c. ſi cauſa, de contro. inter vaſal. & alium.

L. cum falſa, in §. ſimiliter, col. 2. de cap. qui cur. vend.

L. non idcirco. Ius certum eſt, in c. 1. de feuda. pign. quid. in col. 2.

L. conſtitutiones, in §. denique, quæ ſit prima can. & in d. §. & poſt refutationem, & in §. ſacram. de pace iur. fit. & in multis.

De precib. Imper. offeren.

Rub. in c. 1. §. contrahentium inceſtas, in addi.

L. 1. Laudabile quod ibi dicitur, in cap. 1. verſ. ne videat, ex qui. cau. feu. amitta. & in d. §. ſimiliter. col. 4. Serui accuſant, in d. §. hac edictali, col. 2. de pace iura. firma. Vindicta iudicialis permittitur, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 1.

L. quoties, in cap. 1. de contro. inter vaſal. & alium, & in verſ. vectigalia, & in verſ. & bona committentium crimen, col. 2. quæ ſint rega. & in verſ. banno. tit. fina.

L. Vniuerſis, in verſ. ipſo iure, tit. fi.

L. reſcripta. Princeps remittit, quãdo vult, in d. verſ. & bona, col. 1. & in verſ. banno. tit. fin.

Vt lite pendente.

L. 1. Vt procedatur lite pendente Principi ſupplicatur, in cap. 1. ſi de inueſt. q. oriat.

L. fi. Qui licitam appellationem omiſit, perpetuo ſilebit, in §. ſi autem omnibus, in fi. de pace tenen. & iniquitas ſententiæ purgatur, in c. 1. col. fin. de contro. inter vaſal. & alium.

Si contra ius vel publi. vtilita.

L. 1. l. 2. in c. Imperialem, in princ. col. 2.

L. ſi non cognitio, in verſic. poteſtas, quæ ſint regal.

L. fina. in §. naturales, ſi de feu. defun. milit.

Lex humana imitatur diuinam, in §. ſi verò, de capit. qui cur. vend. & in d. §. ſimiliter, in 3. addit. colum. 2. eod. titulo. Et non remittit parte non concordata, in verſic. & bona committentium crimen, in princ.

De diuer. reſcript.

L. falſo. Iuramentum pacis perpetuum, in d. cap. hac edictali, de pace iura. firm.

L. ſi qua. Literæ Principis debent datã continere, in c. quoniam, de prohi. alie. per Lota.

L. fina. Villæ habent Rempublicam, in §. poſt natale, de pace tenend. ad aliud in d. cap. quoniam, in additio. col. fina.

De ſtatuis & imagi.

L. fin. Laborantibus præmium datur, in cap. primo, de natu. feud.

De off. præfe. præt. illir.

L. formam, in proœ. col. 6. & in rubr. quæ ſint regal. col. 2.

L. ſi quos, in d. rubr. & in verſic. ad iuſtitiam, in fin. eod. tit.

De off. præfect. præto. Aphricæ.

L. 1. Ignis & linguæ abſciſſio magna pæna, in §. ſi miles, de pace tenend.

L. in nomine domini, in proœ. col. 6.

De off. Recto. proui.

L. 1. l. 2. Idem eſt dicere Rector, quòd Præſes prouinciæ, in cap. 1. de feu. March.

L. iuſtiſſimos, in verſ. iniuria, col. 1. in addit. de pace iura. firma.

L. potioris. Sum paratus doceri ab anniculo, in cap. 1. hic finitur lex, & in proœ. col. 1.

De off. diuer. iud.

L. 1. in cap. 1. col. 2. ſi de inueſt. q. oria.

De off. eius, qui vicem alt.

L. 1. in d. §. poſt natale, de pace tenend.

De contract. iudicum.

L. 1. Prohibentur iudices contrahere, niſi palam, in c. 1. col. 2. de feu. guar. & in verſ. & pro mercede eo. & in cap. 1. qui ſucce. tenean. col. 5. Aliquando contractus prohibetur, ſed non imponitur pœna, in d. c. Imperialem, §. ſcriba.

De modo mulctarum.

L. curator, quæ eſt 3. in verſic. mille Marcharum tit. fina.

L. mulctarum. Iure Romano mulctæ ſunt Regis, in verſic. hæreditatem, de pace tenen. & in cap. in omnibus, in fi. de prohib. alien. per Lota. & in verſ. mulctarum, quæ ſint rega.

L. eos. Aliter ſoluitur mulcta de iure Romano, in d. verſic. mulctarum, & in §. ſi quis verò temerario, de pace iura. firma. & mulcta minuitur propter inopiam, in verſic. iudices, ſupradicto titulo.

De defenſo. ciuita.

L. defenſores. Deprehenſi negare nõ poſſunt, in cap. 1. in verſ. publici latrones, de pace tene. & in verſic. ipſo iure, titu. fina.

De edendo.

L. 1. Pars inſpicere debet, quæ probanda ſunt, in cap. 1. ſi de inue. q. oriatur, in fine.

L. edita actio, in cap. 1. verſ. ſi autem omnibus, col. 3. de pace tenen.

L. non eſt nouum, l. procurator. In aliquibus debet edi Fiſco, in d. cap. ſancimus, quo temp. miles.

L. qui accuſare. Vincunt eo iure, quo poſſeſſores, in §. & ſi tres, de pace tenen. & in mille.

Authentica ſi quis in aliquo, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 3.

De in ius vocan.

L. venia, quæ eſt ſecunda. Tantùm valet probatio per confeſſionem, quantum per teſtes, in cap. 1. §. probare, de pace tenend. ad aliud, in cap. 1. de conten. inter dom. & empt.

De pactis.

L. 1. Ius futurum pacto remittitur, in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. Ob incertitudinem pactum valet, in cap. 1. in 3. addit. col. 3. de natu. ſucce. feu.

L. pacta, quæ contra, in cap. 1. §. ea lege, ſi de feu. defun. mili.

L. legem, ideſt pactũ, in §. profecto, de. l. Corr.

L. pacta nouiſſima, in verſ. contrahentium inceſtas nuptias, in 3. addit. quæ ſint rega.

L. ſi pacto, quo pænam. Quando promiſſio eſt extra iudicium, in cap. ſancimus, lo 1. quo temp. mil. ad aliud in cap. omnibus, verſic. hactenus, de prohib. alien. feud. per Lota. & in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 4.

L. cum proponas. Frangẽti fidem, in d. §. præterea, in addi. col. 2. de cap. Corra.

L. traditionibus, in cap. 1. & in §. ſi facta, ſi de feud. defunc. mili. & in §. ſi inter pares, de l. Corra. & non eſt dominus ſine poſſeſſione, in d. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. colum. 2. de capit. qui cur. vend.

L. cum proponas, la. 2. in cap. 1. col. fina. de contr. inter vaſall. & alium.

L. potens, concor. cum l. lecta, ff. ſi cer. pet. ibi vide.

L. ſi certis annis. Multa dicuntur tria, in verſ. duobus, quid ſit ioue. alleg. concord. & in §. illo tamen, col. 3. de contr. inter maſcul.

L. ſi quis in conſcribendo, in §. notandum, de his, qui. feu. dar. poſſ. & in cap. 1. col. 2. ſi de inueſt. q. oriatur.

L. fin. Oportet conſentire eum, de cuius hereditate agitur, in §. moribus, ſi de feu. defun.

mil. &

militiæ in §. donare, col. 5. qualiter olim feu. & in c. 1. verſ. niſi, ſi vaſal. feu. priue. & in multis.

De tranſactio.

L. ſi ſuper poſſeſſione, in c. ſancimus, el 1. quo temp. mil. col. fin. & in verſ. de veteri, qui teſtes neceſſa. & in d. §. ſi inter pares, & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 4.

L. praſes, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. interpoſitas. Actus meticuloſi non tenent, in §. ſi quis deceſſerit, ſi de feu. defun. mil. & in cap. 1. verſic. ſed ſi fratrem, an ille qui interfec. & concor. cum l. ſi maior, infra eod. & in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4.

L. ſi diuerſa. Dicitur emptor, qui recipit rem per tranſactionem, in §. ſi vaſallus de feudo, col. fin. ſi de feu. defun. mil.

L. tranſigere, in §. hac edictali, col. 2. de pace iura. firma.

L. non minorem. Sententia fertur de nocte, in cap. 1. quo tem. miles, in prin.

L. cum ea, concor. cum d. l. ſi diuerſa pars.

L. ſi maior. Non ſufficit proteſtatio. in §. ſi iterum, de l. Corra. col. 4.

L. tranſactionem. Non agit tranſigens de euictione, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo.

L. ſi maiores. Oportet verba exprimi, in d. §. ſi facta, & in §. donare, col. 5. & in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 1. in addit. & in multis.

L. ſi pro fundo, concor. cum d. l. tranſactionem ſupra eo.

L. ſi de certa. in cap. 1. de eo, qui finem fecit agnat.

L. cum donationis, cõcor. cum d. l. ſi maiores ſupra eo. & ad aliud in §. hac edictali. col. 2. de pace iura. firma.

L. quamuis. Non datur locus pœnitentiæ in tranſactione, in c. 1. de vaſal. qui arbell. depo.

L. vbi pactum. in §. præterea. col. 2. de capi. Corra.

L. trãſactiones. Allegans ſuam turpitudinem non auditur, in cap. 1. verſ. rerum ſuarum, de pace iura. firma.

L. ſi quis maior, in §. item ſacram. col. 2. titu. prædicto.

L. ſi ex falſis. In coniunctis idem eſt iudicium in §. probare, de pace tenen. & in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

De poſtula.

L. ſi qui. l. quiſquis. Obſeruanda ſunt dicta in prædictis legibus, in §. quicunque aduocationem, de pace tenen.

L. prouidendum. Doctores ſunt nobiliſſimi, in cap. habita, titu. fina.

L. fin. in c. 1. §. & bona contrahentium inceſtas nuptias, in addit. col. 3. quæ ſint rega.

De aduo. diuer. iudiciorum.

L. fori. Fructus caſtrenſis peculij acquiruntur fratri moranti cum fratre ſuo, in cap. ſi duo. de duo. fratribus.

L. Aduocati militant, in cap. 1. §. ſed quia, de forma fidel. alleg. concor. & ſtare poſſunt iuxta latus Principum, in §. & bona committentium, col. 6. quæ ſint rega.

L. poſt duos, in cap. 1. quis dicatur dux, & in d. cap. habita.

De aduo. diuerſ. iudicum.

L. reſtituendæ. Honorantur magis creati à Principe, in cap. 1. quis dicatur dux, ad aliud in d. §. ſimiliter poteſt, in ſecunda addit. columna prima, de capita. qui cur. vend.

Ex qui. cau. infa. irrog.

L. & ſi ſeuerior. Iudex ex cauſa commutat pœnas, in d. §. & bona committentium crimen, colum. 2.

L. ſi te, ibidem.

L. nullam, in verſ. eius ſententia, tit. ſi.

De Procurato.

L. exigendi. Idem eſt condemnare abſentem, quam reputare contumacem, in cap. 1. colu. 3. de contro. inter vaſall. & alium.

L. non eo minus. Non retorquetur ſententia contra minorem, in cap. 1. in 3. addit. de natu. ſucceſſ. feu. colum. 4. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 6.

L. nihil, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. maritus, in d. §. & ſi libellum, col. 2. de alie. feu. pater. & in §. vt autem æquitas, de pace iur. firma. & in d. c. Imperialem, in prin. col. 2.

L. fin. Dictio vſque, includit in cap. 1. §. hoc quoque, de ſucce. feud.

Non liceat potentio.

L. 1. Potentioribus pares eſſe non poſſumus, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 4. boni Reges vocantur diui. in §. diuæ, qualiter olim feud. alien. poter.

Vt nemo priua. titulos.

L. 1. Imperator eſt etiam Rex, in §. quibuſdã, de conſue. recti feu. Nec amittit Imperatoriam dignitatem Regem ſe nominando, in verſ. & bona committentium crimen, col. 4.

De nego. geſtis.

L. officio. in verſic. ad iuſtitiam, cap. 1. quæ ſint regal.

L. curatoris. Datur actio vtilis, in c. 1. §. præterea, in addi. de capi. Corra.

L. tutori. Sufficit, ſi in paucis amico conſulamus, in c. 1. de duo. fratr. & in c. 1. ex qui. cau. feu. amitt. & in d. c. Imperialem, verſ. Imperator.

De his qui metus cauſa.

L. 2. quę incipit. Si cũ te. Sequens ſolutio purgat metum, in procem. verſ. ſubſequenter, col. 4.

L. ſi donationis. Donatio eſt contractus, in d. §. porrò, col. 6. quæ ſit prima cauſa bene.

L. cum te. Debet exprimi quod eſt in intentione, in d. §. ſed nec alia iuſtior, in addi. col. tit. 5.

L. metum. Sola proteſtatio non probat metum, in §. ſi autem in omnibus, in fine, de pace tenen. in d. §. ſed nec alia iuſtior, in fine, & in §. & iterum, col. 4. de capi. Corra.

L. ſi per impreſſionem. Dictum teſtis per metum non valet, in §. præterquam, ſi de inueſtit. quæſt. oria.

De dolo malo.

L. dolus præſumitur in certis caſibus, in cap. 1. quib. mo. feu. amitt. in princ. & in §. ſi verò caſtaldi, de feu. guar.

L. fin. in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. fin.

De in integrum reſtitutione.

L. ſi curatorem habens, in d. c. Imperialem, verſic. præterea infeudatus, col. 1.

L. de tutela. Præſumitur vxorem ſcire negligentiam viri, in §. item ſi clericus, col. 2. de capit. Corra. in cap. 1. in 3. addit. col. 3. de nat. ſucceſſ. feud.

L. ſi. Non circunuenit, qui iure communi vtitur, in §. verò, de feud. guar. & in cap. 1. in 3. addit. col. 3. de nat. ſucce. feu.

Si tut. vel. cur. inter.

L. etiam. Dictio iſta etiam, includit, in c. ſi cauſa, col. 1. de contr. inter vaſall. & alium.

Si aduer. rem iud.

L. ſi cum pater. Prætoris præſentia in emancipatione eſt de ſubſtantia, in c. 1. qui teſtes ſunt neceſſ.

Si aduer. vendi.

L. 1. ſi authen. ſacramenta. Optimè commentatur, in cap. 1. §. item ſacramenta, per 3. col. 3. de pace iura. firma.

Si aduer. vend. pign.

L. 2. Minor confirmat antiquitas inueſtituras, non facit de nouo, in cap. 1. in princ. per quos fiat inueſt.

Si aduer. delictum.

L. 1. Infirmitas animi excuſat malos mores, in c. 1. §. de veteri, in addit. in ſi. qui teſtes ſunt neceſſ.

Si aduer. fiſcum.

L. 1. Procurator Cæſaris eſt iudex in cauſa fiſcali, in §. & vt indignis, col. 2. quæ ſint rega.

L. ſi aduerſus, quæ eſt ſecunda, concord. cum l. ad fiſcum, infra vbi cauſæ fiſcales, ibi vide.

Si minor ab hære. abſtinuit.

L. 1. Verbum gerere latè accipitur, in cap. 1. in 3. addit. col. 3. de natu. ſucce. feu. ad aliud in verſic. ex perueſſa, de ſtatu obtento libertat.

Auth. omnes, in d. c. 1. col. 4. de nat. ſucc. feu.

In quib. cau. reſtitu. non eſt neceſſ.

L. ſi. Poſt cauſam vulneratam, in §. turpiter, in addit. ex quibus cau. feud. amitt. Tempora currunt minori, ſed reſtituitur, in c. ſancimus, lo 2. §. ſi autem, quo temp. miles.

Qui & aduerſus quos.

L. 1. Notum eſt, Regem eſſe, in d. cap. ſancimus, lo 2. in princ.

Si minor maio. ſe dixerit.

L. ſi aduerſus, quæ eſt 3. De iuramento corporaliter tacto, in d. §. item ſacramenta, col. 2.

§. fina. in cap. 1. colum. 3. in tertia addit. de natu. ſucce. feud.

Si ſæpius in integrum reſtit. poſtuletur.

L. 1. concor. cum l. ſi. ſupra quando in integrum reſtitutio non eſt neceſſaria.

De his qui veniam ætat.

L. 1. Non debet quis decipi auctoritate Regis, in cap. quoniam, col. fi. de prohi. alien. per Lot. in §. conuenticulas, de pace iur. firm. in d. cap. Imperialem, in princ. col. 6.

L. fin. Aetas legitima annorum 25. in cap. hac edictali, col. 2. de pace iura. firm.

Si maior factus ratum habue.

L. 1. Contractus nulli ex ſequenti voluntate ratificantur, in §. item ſacramenta, col. 4. de pace iura. firma.

L. 2. ibidem, colum. 6.

De reſtitut. milit.

L. quod tempore. Subducuntur tempore iuſte abſentiæ, in c. ſancimus, lo primo, quo tempore miles.

L. ignorare, in cap. 1. col. 3. de contro. inter vaſal. & alium.

L. quæ à patre. Conqueſtus in vita operatur, in §. præterea, colum. 5. quæ ſit prima cauſa bene, in cap. 1. in princ. de alie. feud. pater in cap. item ſciendum, de not. feud.

De temp. in integ. reſtitutionis.

L. ſi. Aequalitas ſeruatur in iudicijs, in d. §. & filius fratris, Imper. Lotar. alleg. concord.

De alie. iudic.

L. 1. fendum vindicatur, in cap. 1. col. 3. qualiter vaſal. debet iura. fidel. ad aliud in cap. 1. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, de feu. defun. mili. & in d. c. Imperialē, §. præterea ſi inter duos, col. 3.

De recept. arbitris.

L. arbitrorū. Laudum per ſordes aut per gratiam

Digitized by Google

tiam nullum, in §. ſi inter pares, de l. Corra.

L. ne arbirris. Non creditur indici, niſi ex actis in cap. 1. in princ. hic finitur lex.

§. fin. ad aliud in c. t. de contr. inter maſcu. & alium, & in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

L. cum antea. Datur ex lando actio & exceptio, in d. §. ſi inter pares de l. Corra.

De ſatisda.

L. 1. Ea qui agit bene ante priuationem rata ſunt, in procem. in 3. q.

L. 2. in c. 1. §. naturales, ſi de feu. defun. mil. in fine.

De formul. ſublat.

L. 1. Formulæ verborum ſunt ſublatæ, in indicijs, in cap. 1. qui. mod. feud. conſtitui poteſt in cap. ſancimus, lo 2. §. ſi autem, quo temp. miles, & in multis.

L. 2. Non refert, qualiter quis declaret ſuam intentionem, in dicto §. ſi autem omnibus, de pace tenend.

De iureiuran. propter calum. dam.

L. 2. §. ſin autem, §. quod obſeruari, in cap. ſi qua. de not. feud.

§. ſed ſi quia. Si iuramentum de calumnia omittitur, iudicium non erit nullum, in c. quoniam inter diuinum, colum. fina. de prohi. feud. alien. per Lota.

L. fin. Iutamentum calumniæ in omni cauſa præſtatur, in cap. 1. §. quibuſdam, de conſue. recti feu.

De iudicijs.

L. quoties, in cap. 1. verſ. & bona contrahentium inceſtas, in addit. col. 1.

L. placuit. Æquior ſententia præferenda, in cap. 1. verſ. niſi vaſa. feu. prine. in cap. 1. col. 7. de natu. ſucce. feu.

L. nulli. Continentia cauſæ non debet diuidi, in verſ. & contrahen. in addit. col. 1. ſupra.

L. properandum, in princ. in §. item ſacram. col. 3. de pace iura. firm.

§. & ſi quidem, in cap. ſi facta, col. 3. ſi de feu. defun. mili.

§. ſi autem ex geſtis. Ex contumacia perditur poſſeſſio. in cap. 1. de vaſal. qui contu.

§. cum autem. Si ſtat per iudicem expedire cauſam, non imputatur parti, in cap. ſancimus, el primo, quo temp. miles.

§. fina. concor. cum l. fin. ſupra quando in integrum reſtitutio non eſt neceſſ. & ad aliud, in §. & iterum, col. 2. de capi. Corra.

L. rem non nouam, §. patroni. Aduocati dãt ſacramentum, in proœ. col. 7.

L. apertiſſimi. Lites ſine ſuſpitione procedere debent, in cap. t. ſi de inue. quæſt. oria. & in cap. t. §. ille tamen, colu. 2. de contr. apud Par. termi. Periculoſum eſt conuerſari cum ſuſpecto. in §. præterea, col. fin. quæ ſit prima cauſa bene. amitta.

L. certi iuris, indices ſi ſunt imperiti, & habent experientiam. in §. ſed ſi delator, in princ. quæ ſit prima cauſa, columna tertia, & in cap. 2. in addit. de contro. inter dom. & empt.

Qui pro ſua iuriſdict.

L. t. Differt Princeps à iudice inferiori, in cap. 1. §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cauſa ben. amitt. & in verſ. nec ita, de alie. feu. pater. & in cap. 1. verſ. poteſtas. quæ ſint rega.

Ne quis in ſua cauſa.

L. 1. Dominus non erit iudex inter vaſallum & ipſum, in cap. 1. de alien. feud. parer. in c. 1. an apud iudicem, & in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in princ. & in addi. in prin.

De ordi. cognit.

L. t. concor. cum l. quoties, ſupra de indic. ibi vide.

De litis conteſt.

L. 1. Iudex incipiens andire cauſam per negationem inducit litis conteſtationem, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, ſi de feu. defun. milit.

Authentica offeratur, in d. §. & ſi libellum, col. 2. de alie. feu. parer. & concor. cum l. ſciendum, ff. qui ſatiſd. cogantur, & in multis.

De dilatio.

L. t. in verſic. à iure ſuo, tit. fina.

L. ſine pars. Pendente dilatione nihil innouatur, in verſ. per diem, quæ ſit prima cau. & in c. ſi cauſa, col. 3. de contro. inter vaſ. & alium.

De ferijs.

L. 2. Fauetur ſegetibus & meſſoribus, in verſ. agricultores, tit. fina.

L. omnes. Fauet recolligendis fructibus, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 2.

L. A nullo. Qui caret nomine, caret effectu, in §. porrò, col. 7. quæ ſit prima cauſa bene. & in §. & iterum, col. fin. de cap. Corra. & in cap. 1. an agnatus, in princ. & in verſic. & bona committentium crimen, col. 2.

De iuriſdict. om. iudi.

L. 1. Procurator Cæſaris non cognoſcit de crimine, in §. & vt indignis, quæ ſint rega.

L. priuatorum. Priuatus non facit iudicem, in d. §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 2. & in verſic. ad iuſtitiam, col. 2. quæ ſint rega. & in verſic. litem, lo 2. tit. fina.

L. magiſteriæ, in d. verſic. litem, lo t.

Quando imperat. inter pupillos, & viduas.

L. 1. Rex cognoſcit in cauſis pupillorum, in d. §. præterea ſi inter duos, in addit. colum. 2. & in d. verſic. litem, lo 1.

Vbi de crimi. agi oportet.

Authentica ſi qua in prouincia, in cap.1. §. ſi autem omnibus, de pace tenen. & eo. cap verſ. miniſtrales. Intrans Regnum ligatur lege Regni in rub. quæ ſint reg. col.3.

Vbi de poſſe. agi oportet.

L in d. verſic. litem, in primo.

Vbi in rem actio.

L. 1. Actor ſequitur forum rei, in cap.1. in addit. col.3. hic finitur lex.

L. 2. in c. 1 qualiter vaſal. debet iura. fidelit. col.3. qui nominat Dominum euitat iudicium, in c. 1. col. 2. de contr. inter dom. & empt. & in c.1. de mil. vaſ. qui cont. col.1. & in multis.

Vbi ſenat. vel clariſſimi.

L. 1. Reatus omnem honorem excludit, in §. præterea, col.4. quæ ſit prima cau. ben. amitt.

Vbi cau. fiſca.

L. 1. concor. cum l. 1. §. an bona, ff. de iure fiſci, ibi vide & in cap.1. verſ. qui & vt indignis, in princ. quæ ſint rega.

L. Procurator, in verſ. pœnarū, quæ ſint reg.

L. ad fiſcum. Rex conſtituit ordinarios procuratores ſuos, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit.

Quando liceat ſine iudice.

L. 1. l. 2. Caſus, in quibus non licet vindicare ſine iudice, in §. ſi quis verò, & in §. conuenticulas, de pace iura. firm. in fine.

De inoff. teſtamen.

L. ſi pater. Querela inofficioſi non datur hæredi exhæredati, in d. §. porrò, colum.5. quæ ſit prima cauſa. Nullitas & appellatio ad idem tēdunt, in verſ. his enim, ſi de inue. q. oria.

L. contra maiores, l. eū qui. Dicere iniquum & nullum ſunt contraria, in cap. 1. de feu. pigno. dato, col.3.

L. liberi. Amicitia cum inimicis Domini debet eſſe in damnum Domini, in d.§ porrò, col.1. & in c. 1. col. fina. qui. mo. feu. amitta.

L. quoniam nouella, in cap.1. col. 5. de natu. ſucce. feudi, & in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. omnimodo. Ius reuocandi non tranſit ad filios, in d. §. præterea, colu. 4. quæ ſit prima cauſ. bene. amitta. ad aliud in verſic. conuenticulas, de pace iura. firma.

§. Imputari. Feuda emuntur ſicut militiæ, in cap. 1. de bene. fratris, in §. ſimiliter in oſtendicitijs, de capi. Corra. & in d. cap. Imperialem, in §. præterea ducatus, in addi.

L. ſiquis in ſuo. Princeps diligit ſubditos, ſicut pater, in verſ. præterquam, in fine, ſi de inueſti. q. oria. & eſt communis pater, in cap. 1. de prohi. feu. alie. per Lota & in c. 1. § & bona committentium crimen, col. 7. quæ ſint regal. & ad aliud in verſ. argentariæ, eo. titu. & verſ. priuatur, tit. fina.

L. ſiquis filium, concor. cum l. filio exhæredato, ff. de liber. & poſthu.

L. ſi quando. Correctio eſt euitanda, in §. ſi mulier. de ſeu. defun. milit. & in d. §. & ſi libellum, col. fin, & in multis.

L. fina. Peculium definit filio effecto patreſamilias, in §. turpiter, col. fina. & in cap. 1. col.5. de natu. ſucceſſ feud. & in §. ſi verò, de pace tenen. & in multis.

De inoff. donatio.

L. ij. §. item ſacram, col.6. de pace iura. firm.

L. ſi totas, in §. naturales, ſi de feu. defu. mili.

De inoff. dot.

L. 1. Promptum eſt iura concordare, in d. §. his enim, ſi de inue. q. oria. & in d. §. & ſi libellū col.1. & in cap. 1. col. 3. de natu. ſucce. ſeudi.

De peti bare.

L. cogi. Quis non tenetur oſtendere titulum ſuæ poſſeſſionis, in capit. Imperialem, §. illud, colum. 2.

L. fin. vide in l. pen. ff. eo. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col.2.

De rei vendica.

L. Mater tua, in verſ. condemnatorum, quæ ſint rega. col.1.

L. domum. Ponitur pro prædio, in §. quicunque, de pace tenen.

L. ſi v. proponis. Emptum de pecunia militis vindicatur, in verſ. & pro mercede, de feu. guar. & in prin. d. c. & §. & plauſtrorum, col. 3.

L. doce ancillam, in dicto § præterea ſi inter duos, in princ. & in §. ſi vaſallus de ſeudo ſuo, col.1. ſi de feu. defuo. mili. & in §. & iterum, col.2. de capi. Corra.

L. ordinarij, in d. §. præterea ſi inter duos, in princ.

L. cum à matre. Hæres tenetur approbare factum defuncti, in §. hoc quoque, colum.2. de ſucce. feu. in §. donare, colum. 4. qualiter olim feu. alie. & in cap. Imperialem, in princ. & in addit. & in multis.

L. quoties. Potior erit, cui primò tradita fuit res à Domino, in cap.1. qui ſucce. tenean. in 2. rubr. ad aliud in cap. 1. de vaſall. qui contu. in fine, & in §. ſi facta, de feu. defun. mili.

L. ſolemnibus, in cap. 1. §. ille tamen, colu. 4. de contro. inter maſc. & ſæmi.

L. Res quæ, concor. cum l. qui accuſare, ſupra de edendo.

De vſu, & habita. & vſufr.

L. cum ad quem. Vſusfructuarius expendit, in §. vaſallus, hic finitur lex.

L. anti-

L. antiquitas, in capit. omnes filij, ſi de feud. defun. mili. & in d. ſ. & ſi libellum, colum. 4. de alie. feud. pater.

L. corruptionem, in d. ſ. & ſi libellum, col. 6. in ſ. his conſequenter, hic finitur lex.

L. fina. in verſic. perſona, per quos fiat inueſt. & in d. ſ. & ſi libellum, colum. 4. & in cap. 1. de feud. guar. & in multis.

De ſeruit. & aqua.

L. 1. ſ. 2. Tempore conſtituitur ſeruitus, in c. 1. ſ. quid ergo, col. 1. de inue. de re alie. fact.

L. præſes. Prima charitas incipit à ſe ipſo, in ſ. poſt natale, & in ſ. ſi autem omnibus, in prin. de pace tenen.

L. ſi manifeſt. A forma antiqua nō receditur, in cap. t. de vaſall. qui contu. col. 1. in ſ. ſimiliter, in 2. addi. de capi. qui cur. vend.

L. altius, in ſ. ſi autem omnibus, & in d. ſ. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 5.

L. per agrum, in rub. quæ ſint rega. in ſi.

L. fina. Non ſoluendo eſt in poſſeſſione libertatis, in d. ſ. ſimiliter, in 1. addit. & ſeruitus non eſt in bonis noſtris.

Famil. erciſcun.

L. ea quæ. Nomina diuiduntur inter hæredes, in ſ. omnes, ſi de feu. defun. mil.

L. cohæredibus. Diuiſio fit inter præſentes, in ſ. receptatoribus, de pace iura. firma.

L. fin. in ſ. item ſacram. col. 6. ſupra eo. tit.

Commu. diuidun.

L. 1. ſ. 2. In diuiſione fit licitatio, in cap. 1. de duob. fratribus, de no. inue. & in ſ. item ſciendum, de not. feudo.

Commu. vtriuſque iudi.

L. 1. Diuiſio vicem emptionis obtinet, in cap. Imperialem, ſ. præterea ducatus, in prin. Alius emptor eſt, & alius venditor, in cap. 1. ſ. ſi verò caſtaldi, de feu. guar. Diuiſio eſt permutatio, in cap. item ſciendum, de not. feu.

L. etiam, quæ eſt ſ. 2. in ſ. ſi inter pares, de l. Corra. & in d. cap. Imperialem, ſ. præterea ſi inter duos, col. 4.

L. ſi patruus. Quod vnus frater expendit pro ſe, ſoluet alteri fratri, in verſic. ſi cum equis, de duob. fratr.

De noxal.

L. 2. quæ incipit ſi ſerui. Vniuerſitas facit ſtatutum circa ſiluas eius, in ſ. nemo retia, de pace tenen. & in ſ. huius autem generis, in addit. col. fina. ex qui. can. feu. amitta. concor. cum l. in re mandata, infra manda. & in rubr. quæ ſint regal. col. 3. & in verſic. contrahentium inceſtas, in 3. addit. col. 2. eo. titu.

De rebus credi. & de iureiuran.

L. iuſiurandi, quæ eſt 2. Iurans Deū habet vltorem, in d. ſ. ſimiliter poteſt, in 2. addi. col. 2.

L. in bonæ fidei. Datur iuramentum in modica re, in cap. 1. de feu. pign. ad aliud in verſ. ſacramentum, de conſue. recti feu.

L. actori. Datur iuramentum priuato, in c. 1. hic finitur lex, in addi. ad aliud in cap. 1. verſic. licèt an agna.

L. ſi quis iuſiurandum. Non reditur ad renūciatum, in verſ. litem, lo 2. titu. fina.

L. generaliter. Iuramentum principalis differt à iuramento hæredis, in cap. 2. ſi de inue. q. oria. ad aliud in d. ſ. ſacramentum, & in ſ. item ſacramenta, col. 4. de pace iur. firm. & in verſ. idoneis, de not. feu.

ſ. ſi autem. In verbo cadant, titu. fina.

Si certum petat.

L. eo. Plura contineri poſſunt in vna cauſa, in c. 1. ſ. ſi autem omnibus, col. 3. de pace tenen.

De ſuffragio.

L. 1. Aduocati vendunt iuſtum conſilium, in verſic. amore ſcientiæ, titu. fina.

De condi. ob cauſam.

L. t. Durante cauſa priuilegij durat priuilegium, in d. verſic. litem, lo 1. in fine, tit. ſi.

L. ea. Non retranſit dominium non facta retrotraditione, in cap. 1. de feu. ſine culpa non amitt. in d. ſ. ſi facta, in ſ. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3. ſi de feu. defun. mili. in ſ. præterea, in addit. col. 2. de capit. Corra.

L. ſi militem. Idem eſt reduci cauſam de iure vel facto, in cap. 1. verſic. mutus, Epiſcopum vel Abba.

L. ſi repetendi, concor. cum l. quod te, ſupra quod metus cauſa, ad aliud in ſ. huius autem generis, col. 2. ex quib. cau. feu. amitt. & in ſ. & iterum, in addit. col. 4. de capit. Corta.

De condit. furt.

L. 1. Quilibet in furto tenetur inſolidum, in ver. quinque ſolidos, de pace tenen.

De actio. & obliga.

L. ſicut ab initio, in ſ. ſi vaſallus de feudo ſuo, in prin. in c. 1. de vaſal. qui contra conſti. Lota.

L. negantes. Condēnantur quando plenè conſtat, in verſ. publici latrones, de pace tenen.

Vt actio. ab hær.

L. 1. concor. cum l. ſancimus, infra ad Treb. Subtilitas pernicioſa reprobatur, in capitulo primo de nat. feud.

Ne filius pro patre.

L. 1. in capitu. Imperialem, ſ. inſuper, in princip.

Authentica habita. Doctores ſunt Domini in ſ. & iterum, col. fina. de capitu. Corra.

De

De bare. actio.

L. fin. in cap. 1. in prin. an agnat.

De conſtit. pecu.

L. 1. quæ incipit receptitia. Appellatione pecuniæ omnes res continentur, in verſ. quinque, de pace tenen. ad aliud in §. ſi quis de manſo. de contro. inueſt.

L. fina. Idem ius in paribus cauſis, in d. §. & iterum, col. 3. in d. cap. Imperialem, verſ. Imperator, & in §. nec dominus, in fine.

De probatio.

L. 1. Qui confitetur ſoluiſſe, probet, in verſ. probare poſſit, de pace tenen.

L. inſtrumēta. Semiplenæ probationes adminicula vocantur, de feudo pigno. dato.

L. exempla, in d. c. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in 1. addit.

L. ſiue poſſidetis, in verſi. inter filiam, ſi de feud. defun. mili. & in d. cap. Imperialem, §. illud, colum. 3. & in verſ. inſtrumentum, de notis feudorum.

L. cum precibus, ſtatur inſtrumento, in c. 1. de contro. inue.

L. ad probationem, in c. 1. §. ille tamen, col. 4. de cont. inter maſc. & in d. §. ſimiliter poteſt in 3. addit. de cap. qui cur. vendi.

L. actor. Probatio non fit per negatiuam, in cap. 1. de feu. dato in vicem, l. commiſſor. & eſt improbabilis, in c. 1. qui. mo. feu. amitta.

L. iubemus, in verſ. ſi inſtrumentum, de not. feu.

L. ſi concor. cum l. edita, ſupra de eden. ibi vide, & in §. contrahentium inceſtas nuptias, in 1. addit. col. 4. & in d. verſ. ſi inſtrumentum.

De teſtibus.

L. 1. Inſpicitur tempus depoſitionis, in cap. 1. an remo. deb. teſtes.

L. parentes, in §. præterquam, ſi de inue. q. oria. col. fina.

L. ſeruos, concor. cum l. municipes, in quod cuiuſque vniuer. nomine, ibi vide.

L. iuſiurandi. Teſtes deponunt iurati, in c. 1. ſi de inue. q. oria. Vni teſti non creditur, in c. 1. hic finitur lex, in princ. ad aliud in verſ. ſacramentum, in princ. de conſue. recti feudi.

L. omnibus. Nec Rex teſtificatur in cauſa propria, in d. §. ille tamen, in fin. de contro. apud par. & in proœ. columna 7. & in cap. 1. an apud iudicem.

L. iudicem. Iudex in notorio ſtatim procedit, in c. 1. col. fi. ſi de inue. q. oria. & in §. ſancimus, in quo temp. mil. & in ver. de veteri, col. fin. qui teſtes ſunt neceſſ. ad aliud in §. ſacramentum, in addit. de conſue. recti feud. & in §. & bona committentium crimen, col. 3.

L. ſi quis teſtibus. Non ſtatur dicto teſtis corrupti, in §. ſi inter pares, de lit. Corra.

§. ſi. ad aliud in c. 1. col. 6. de nat. ſucce. feu.

L. ſi quando. Teſtes coguntur deponere, in §. ſed qui delator, col. 2. quæ ſit prima cauſa bene. amitt. etiam contra Dominum, in §. ſimiliter, de conſue. recti feudi ad aliud in c. ſi cauſa, col. 4. de contro. inter vaſal. & alium.

De fide inſtrum.

L. in exercendis. Tantum valent inſtrumenta quantum teſtes, in §. quidam tamen, col. 2. de controu. inter maſcul. & in cap. hac edictali, de prohib. alie. per Lota.

Authen. apud eloquentiſſimum, Iudices in criminalibus non cōmittitur audientia teſtium, in cap. 1. ſi de inueſti. q. oria. & in cap. 1. verſic. ſi tres aut plures, de pace tenen.

L. fin. Non refert eum precibus apponere copiam inſtrumenti, in §. & filius fratris, Impera. Lota. ad aliud in §. conuenticulas, de pace iur. firma.

De pigno. actio.

L. 2. quæ incipit creditor. Pignoris deterioratione tenetur, in §. porrò, col. 6. quæ ſit prima cauſa bene. amitta.

L. pignus. Non tranſit dominium per pignus in d. cap. Imperialem, in princ. col. 1.

L. nec creditores. Iuri offerendi præſcribitur ſpacio triginta annorum, in cap. 1. de feu. dat. in vicem, l. & ad aliud in cap. 1. in fin. de contro. inter domi. de portio. fratris mei.

Ad Maccedonianum.

L. 3. Origo ſemper inſpicitur, in cap. ſi quis miles. Impera. Lota. in ver. aut ſupra. qui. mo. feuda amitta. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi quis infeudatus, in addi. & in §. præterea ducatus, in addi. & in multis.

Ad Velleianum.

L. antiquis, in §. & poſt refutationem de vaſall. qui contra conſtit. Lota.

De non numer. pecunia.

L. 3. quæ incipit in exceptione, concor. cum l. 1. ſupra de probat. & in §. iuriſiurandi, col. 6. de pace iura. firma.

Authen. contra qui propriam. Negans feudū tenere à Domino, illud amittit, in cap. 1. verſ. ſimiliter, de contro.

L. generaliter. Proteſtatio debet eſſe clara, in §. ſi autem omnibus, de pace tenen. ad aliud, in c. 1. verſ. ſed ſi dominus, ſi pro feu. interpell. ad aliud in §. præterea, qui. mo. feu. amitta. ad aliud in c. 1. de domino, qui finem fecit agnato.

L. in contractibus, in §. diffidamus, colum. 3.

L. ſi cui, in d. §. diffidamus, ea col.

De compenſatio.

L. fina. Hodie conſtat, hodie agamus, concor. cum l. is à quo, ad Trebell. & in d. c. Imperialem, verſ. nec Dominus, col. fin.

De

De vſuris.

L. acceptam, in cap. 1. colum. 7. de natu. ſucceſſ. feud.

L. eos. Conſuetudo non tollit conſtitutiones Regni, i d. §. donare, col. 3. & i proœ. ver. 3. quæ.

Depoſiti.

L. pen. Alteri ſtipulari quis poteſt, in §. ſi vaſallus de feu. ſuo, col. 6. de feu. defun. mili.

Mandati.

L. ſi maritus, in cap. 1. verſ. & bona committentium crimen, quæ fiat rega. col. 8.

L. ſalarium. Incertum petitur, in d. §. huius autem generis, col. 1. ex quib. cau. feu. amitta.

L. in re mandata, in cap. 1. quemadmo. feud. ad filiam perti. & in c. 1. verſ. perſona, per quos fiat inueſti. & in mille.

L. per diuerſas, l. fin. Præſumitur ſimulatio, ſi titulus non exprimitur, in d. §. & ſi libellum, col. 2. & in §. item ſacramenta, col. 6. de pace iura. firma.

De contrah. empt.

L. cum ipſe. Officialis non prohibetur emere palam & bona fide, in §. ſi verò de feu. guard.

L. initium, concor. cum l. nec emere, infra, de iure deliber. ibi vide.

L. non idcirco, concor. cum l. cum Hermes, infra loca, ibi vide.

L. filia. Si emptio eſt facta arbitrio Titij, & moritur, emptio eſt nulla, in cap. 1. §. illo tamen, de contro. apud par. termina.

De here. vel actio. vend.

L. emptor, adducitur in arg. in cap. 1. §. præterea, in addit. de capi. Corra. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 6.

De eunuchis.

L. 2. quæ incipit Romanæ. Imponitur pœna tabellioni ſcribenti inſtrumentum emptionis eunuchi, in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

De patrib. qui filios.

L. 2. quæ incipit ſiquis. Pater olim vendebat filium propter neceſſitatem, in cap. 1. verſi. neceſſitate, qualiter olim feu. & in cap. 1. verſi. licet, col. 2. an agnat. & poterat pignorare, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 2.

De reſcin. vend.

L. 1. l. maioris pretij. Habet locum in feudis, in d. §. ſimiliter poteſt, 2. col. de capit. qui curi. vend. in §. item ſacramenta, col. 3. de pace iur. firma. & habet locum in diuiſione, in §. item ſciendum de nor. feu.

L. de contractu. Fiſcus nō reuocat dominium quæſitum, in d. §. ſimiliter poteſt. 2. col.

L. quiſquis. Non auditur ignorans vires ſuas in d. §. rurſus, col. 3. quib. mo. feu. amitt. & in §. quod autem, de contr. inue. & in §. ſi vaſallus hic finitur lex, & in multis.

Quando liceat ab emptio. diſcedere.

L. 1. Plus ponitur quandoq; in exceptione, quā in regula, in c. 1. qui ſucce. tenea. col. 2. ad aliud ibidem in fine, & in d. §. & ſi libellum, col. 2. & in cap. 1. col. 6. in addit. de natu. ſucce. feu.

Sine cenſu vel reliquis.

L. 1. quæ incipit ex conuentione, l. 2. quæ incipit rei, in §. præterea, colu. 2. in addit. de capitu. Corra.

L. 3. l. fin. quæ incipit omnes. Onus rei trāſit contra quēcunq; in §. huius autem generis, col. 2. & in §. ſi ruſticus, de pace tenen. & in d. c. Imperial. §. illud, col. 2. vbi omnia iterum alleгat.

Si quis alteri vel ſibi.

L. multum intereſt. Quod potui nolui in cap. 1. ſi pro feu. interpell. & in §. ſi facta, de feu. defun. mili. & in §. poſt refutationem, de vaſ. qui contra conſti. Lota. & in d. cap. Imperialem, in princ. col. 7.

L. qui aliena. Qui nomine ſuo emit, ſibi quærit, in c. ſi duo. de duob. fratribus.

De rebus alie. non alien.

L. diſtrahente. Sigillum probat, in cap. quoniam, de prohib. feu. alie. per Lota.

L. pen. quæ incipit nemo. Quiſquam ius ſuum alienat. in dicto §. & ſi libellum, col. 3. de alie. feud. pater.

L. ſancimus. Æquiparatur lex & contrahens, in §. ſiquis de manſo, col. 2. de contr. inueſti. & in §. filij, de ſucce. feu. & in verſ. item ſi fuerint, qui. mo. feu. amitta. & in c. 1. de feu. dat. in vicem, l. commiſſo. ad aliud in c. 1. de alie. feu. & in cap. 1. per quos fiat inueſt. & in multis.

Comma. rerum alienat.

L. 1. quæ incipit ſi nulla, in cap. 1. verſ. & bona committentium, col. 4.

L. multum intereſt, quæ eſt 2. Princeps ratione communionis poteſt vendere totum, in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. columna 4. de capit. qui cur. vend.

De pactis inter empt.

L. 2. quæ incipit ſi feudum. De verbo quandocunque, in capit. 1. de feudo dato, in vicem, l. commiſſo.

L. quod ea lege, concor. cum l. ea lege, infra de condict. ob cauſ. ibi vide.

L. commiſſoriæ, concor. cum l. poſt diem, ff. de l. commiſſo, ibi vide.

L. cum te. Princeps non tollit naturales obligationes, in d. §. ſimiliter poteſt, in 2. addi. col. 4.

L. fina. concor. cum l. ea lege ff. de condict. ob cauſam, ibi vide.

De

De monopolijs.

L. 1. in §. conuenticulas, de pace iura. firm.

De mundinis.

L. 1. Non poteſt vendi niſi certa hora, in §. poſt natale, de pace tenen.

De vectigal. & commiſſis.

L. 1. Princeps noua vectigalia imponit, in d. cap. Imperialem §. nec dominus, col. 3. & in §. vectigalia, col. 2. quæ ſint rega.

L. omnibus, in d. §. vectigalia, in 2. addit.

L. vniuerſi, in d. §. vectigalia.

L. omnium. Diminutio functionum fiſcalium non tenet, in cap. 1. quæ ſint rega. & in d. §. vectigalia, col. 2. & in d. §. ſimiliter poteſt, col. 1. in 2. addit.

L. Ex præſtatione, octaua pars datur pro vectigali, in d. §. vectigalia, in prin.

De commercijs, & mercat.

L. 2. quæ incipit, non ſolum. Iudex puniens delicta punitur ipſe criminoſus, §. iudices, de pace iura. firma.

L. 3. quæ incipit nobiliores, in rubr. quæ ſint regal.

L. mercatores, in d. cap. Imperialem, in prin. col. 3.

De locato.

L. æde. Expellitur malus colonus, in §. rurſus, qui. mo. feu. amitta.

L. ſi cum Hermes. Quæſitum alicui iure communi non aufertur, in cap. 1. de vaſ. decre. ætat. col. 3. & concordat, cum l. fin. ff. de pactis, & ad aliud in c. 1. §. flumina, col. 2. quæ ſint reg.

L. licet, in cap. 1. de not. feudorum.

L. excepto. Quod conſuetum eſt, intelligitur & ſi non exprimitur, in d. c. 1. §. quod autem, de contr. inter maſc. & in §. huius autem generis, in prin. ex qui. cau. feu. amitta. & in §. quidam tamen, col. 4. de contr. inter maſc. & in §. ſimiliter poteſt, in prin. de capit. qui cur. vend.

L. ſi quis conductionis, in c. 1. de contr. inter vaſal. & Epiſcopum, & in c. 1. in prin. ſi de feud. defun. mili. & in §. ſi vaſallus de feu. ſuo, in fine col. 1. & in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 4.

L. fina. in procem. in 4. q.

De iure emphyteu.

L. 1. Si tota res perit, non debetur canon, in c. 1. ſi pro feu. vaſal. interpell. in §. omnes filij, ſi de feu. defun. mili. in §. quod autem de contr. inter. Appellatione partis non tantum de media ſed de quacunque, intelligitur, de contro. inter domi. & agnat. fratris mei, & in §. quidam tamen, col. 3. de contro. inter maſcu. & femi.

L. fina. Valet pactum vt non valeat alienare, in c. 1. §. præterea, qui. mo. feu. amitt. & ad aliud in §. ſed & res, col. 3. per quos fiat inueſtit. ad aliud in cap. 1. in fine, an ille qui interfe. fratrem domini ſui, & in cap. 1. §. ſimiliter in oſtenditijs, colum. 2. de capit. Corra. & in §. initia, col. 2. in addit. de pace iura. firma. & ad aliud, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 2.

De donat. ante nuptias.

L. ſi conſtante. Donatio non prohibetur propter nuptias, in d. §. donare, colum. 3. qualiter olim alien. & in verſ. diffidamus, in prin. tit. fin.

L. fina. Dos & donatio propter nuptias partificantur, in cap. 1. qui ſucce. tene. colum. 4. & in d. §. donare, col. 3. ad aliud in d. cap. Imperialem, in princ. col. 7.

Authen. ſed iam neceſſe, in d. verſic. diffidamus, tit. fina.

Authen. dos data. Tertiaria aſſimilatur donationi ante nuptias, in d. §. donare, col 2.

De nuptijs.

L. & ſi contra. Expleto tempore duodecim annorum in domo viri nuptiæ confirmantur, in cap. 1. de vaſal. qui ar. bell. & in §. ſi quis deceſſerit, ſi de feu. defun. mili.

L. ſi vicinis, in verſ. & ſi res, tit. fin.

L. nec filium. Conſenſus patris in nuptijs requiritur, in d. §. præterea, qui. mo. feu. amitta.

L. viduæ. Proximè ſucceſſurus non debet interuenire in conſilio nuptiarum, in d. §. porrò, colum. 7.

L. Imperialis, §. 1. Qui caret effectu caret nomine, in cap. 1. de prohi. feud. alien. per Lotar. & ad aliud in verſic. & bona committentium crimen in princ.

De inceſt. nupt.

L. 1. in §. ſi quis deceſſerit, ſi de feu. defu. mil. & in verſ. contrahentium inceſtas, col. 3.

Authen. inceſtas, in d. verſ. contrahentium, & in d. c. Imperialem, verſ. callidis.

L. fina. in d. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capi. qui cur. vend.

De interdicto matrim.

De toto hoc tit. in d. c. Imperialem, §. ſcriba.

Si nupt. ex reſcript. peta.

L. fina. quæ incipit nefandiſſimum, in d. §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. col. 1.

De ſecundis nupt.

L. feminæ, l. hac edictali. Pater exheredat filium, etiam in his quæ tenetur relinquere ſi ingratus, in cap. 1. in princ. de natu. ſucce. feu.

L. fin. concor. cum d. l. feminæ, & in c. 1. §. filius fratris, Imperat. Lotar. col. pen. & in d. §. & ſi libellum, col. 2. de alie. feu. patern.

De dotis promiſſio.

L. 1. & 3. quæ incipit ſi cum ea. Dos incerta peti poteſt promiſſa, in cap. 1. col. 10. de natu. ſucce. feu.

I. ſi pro te, ibidem, col.8.

L. ad exactionem, ibidem, col. 10.

L. fina concor. cum l. qui libertos, ff. de ritu nuptia.

De iure dotium.

L. 1. concor. cum l. Ariſto. ff. de donatio. ibi vide.

L. quoties. Quando feudum datur æſtimatum, cenſetur venditum, in d. §. donare, col. 2.

L. etiam, concor. cum l. inter, §. cum inter, ff. de pactis dota. & in c. 1. §. ſed & res, col. 1. per quos fiat inueſtit.

L. pro onerib. Incipit annus à die onerum matrimonij, in §. his conſequenter, col. 2. hic finitur lex.

L. ſi mulier. Dare, ideſt reddere, in c. 1. quemadmo. feu. ad fil. pertin.

L. ſi genero, in d. §. & ſi libellum, col. 4.

L. in rebus. Mulier eſt domina rei dotalis, in d. §. & filius fratris, & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2. ad aliud in §. item ſi clericus de capi. Corra. & in d. cap. Imperialem, §. callidis.

L. vbi adhuc. Fit teſtitutio ob inopiam, in d. §. diffidamus, col. 3 tit. fina.

L. ſi. Inutile apud vnum eſt vtile apud alium, in cap. 1. qualiter vaſall. debet iur. fidel.

De rei vxo. actio.

L. vnica, in princ. Argumentum multo magis, in d. §. & filius fratris ad aliud in §. & iterum, col. fina. de capita. Corra. & in §. flumina, quæ ſint regal.

§. exactio, non cor. cum l. in omnibus, ff. de iudi. & in d. c. Imperialem, §. inſuper, col. 3.

§. extraneum, in d. §. & ſi libellum, col. 4. & in proœ. col. 7.

§. ex hac, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, colum. 3.

De pact. dota. conue.

L. pactum, l. ſi pater, in d. §. & ſi libellum, colum. 4.

L. hac lege, in d. c. Imperialem, in prin. col. 4.

Authent. æqualitas, l. fina. in cap. 1. colu. 7. de natu. ſucce. feud.

De dote cauta non numerata.

L. 1. exponitur in d. c. 1. col. 7. de natu. ſucce. feu. & in §. diffidamus, titu. fina.

L. fina. Dos confeſſata habetur pro tradita, in d. §. diffidamus, & in d. §. donare, col. 6. qualiter olim ſeu. alien.

De dona. inter virum, & vxo.

L. 1. in verſ. & bona committentium crimen, in princ. quæ ſint rega.

L. etiam. Vxor accipit bona viri, in §. ſi verò caſtaldi, de feud. guar. & in cap. 1. §. quidam tamen, col. 2. de contro. inter maricu.

L. Maritus. Separata eſt cauſa criminis à donatione, in dicto §. turpiter, in addit. quib. mod. feud. amitta. & in cap. 1. hic finitur lex, in princ. & in cap. 1. verſic. niſi, colu. 2. ſi vaſal. feud. priue. & in d. cap. Imperialem, verſic. nec dominus, in fine.

L. ex verbis. Sufficit, quòd verba ſint parum apta & non inepta, in d. §. donare, col. 6.

Authen. ſed hodie, l. res vxoris, in §. & iterum, col. 6. de cap. Corra. & in §. diffidamus, tit. fin.

L. donationes, quæ eſt penult. Contractus Regis habet vim legis, in cap. 1. in fine, qui ſucce. tenea. in cap. 1. quib. mo. feud. conſtitui poteſt in cap. 1. quid ſit inueſtitura, colum. ſecunda, & in d. §. donare, colum. 2. & in multis, & Princeps legem imitatur, in capit. primo, §. ſi verò, colum. 2. de capita. qui cur. vend.

De repudijs.

Auth. ſed hodie. Mors debet verè probari in cap. ſancimus, lo 1. quo temp. miles.

L. conſenſu. Teſtes alias inhabiles admittuntur in his, quæ domi fiunt, in cap. 1. hic finitur lex, & in §. ſed ſi delator, colum. 4. quæ ſit prima cauſa. Vaſallus eſt teſtis de his, quæ fiunt in baronia, in cap. 1. ver. præterquam, colu. 1. ſi de inueſt. q. oria.

§. 1. concor. cum l. reſcriptum, ff. de his qui vt indig. ibi vide.

L. fina. Frequentia inſpicitur, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 7.

Solu. matri.

L. 2. quæ incipit ſecundum rationem. Quod non poſſum expreſsè, non poſſum tacitè, in ca. 1. ſi pro feu. vaſall. interpella. in §. & iterum col. fina. de capi. Corra. in cap. 1. col. 2. de nat. ſucce. feudi, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit. & in multis.

L. ſiquidem. Vt quis reputetur viuus, ſufficit, quòd non ſit fama publica in contrarium, in d. c. ſancimus, lo 1. quo temp. miles.

Ne fideiuſſ. dotium dentur.

L. 1. Hodie datur fideiuſſor de dote reſtituenda, in §. iterum ſi clericus, de capit. Corra.

De fundo dota.

L. 1. Alienatio dicitur actus, per quem dominium transfertur, in c. 1. de contro. inter dom. & empr. & in cap. 1. quid iur. ſit, & in verſi. ſi inter pares, de l. Corra. & in cap. 1. de vaſall. qui contra conſtit. Lota. in verſic. commercium, & in d. cap. Imperialem, in princ. col. 1.

De natura. libe.

L. 1. Sacerdotis nomen multiplex, in verſi. & plauſtrorum, col. 2. quæ ſint regal.

L. 3. in argu. in §. & poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſti.

L. cum quis. Patere legem, quam tuliſti, in d. §. donare, col. 2. in §. naturales, in addit. ſi de feu.

defun. mili. in cap. 1. de matrimo. ad morga. cõtracto. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. col. 2. ad aliud in §. vt autem æquitas, de pace iura. firma.

L. nuper, in d. §. naturales, col. 1.

Quando mulier tute officio.

Authentica matri, & auiæ, in §. item ſacram. colum. 5. de pace iura. firma.

De admi. tuto.

L. lex quæ tutores, in c. 4. an mut. vel aliter.

L. quidam. Qui conſentit iura ſua perdit.

Vbi pupill. educa. debe.

L. 1. Comes eſt officialis, in cap. 1. in princ. ſi de inue. q. oriat.

L. 2. quæ incipit, vtrum. Apud ſuſpectum non educatur, in d. §. porrò, colum 3. quæ ſit prima cauſa bene. amitt.

Arbitrium tutelæ.

L. ſi defunctus. Feudum non habet mobilia, in cap. 1. §. hæredes, de pace tenen.

L. fina. in cap. 1. §. quidam tamen, de contro. inter maſcul. & fæmin.

De authorita præſta.

L. fina. in cap. 1. de alien. feu. pater. & in c. 1. verſi. his enim, ſi de inue. q. oria. & in c. 1. quo temp. miles, & non dent fieri actus, qui præiudicare poſſet, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4. & in c. 1. verſ. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.

De excuſa. tuto.

L. voluntariè. Per vnicum actum non præiudicatur, in dicto cap. Imperialem, §. ſed nec dominus, columna tertia.

Qui numero libero.

L. ſi 12. in d. §. & plauſtrorum, columna ſecunda, quæ ſint regal.

De cur. furio.

L. ſi. Non eſt amor qui vincat paternum, in d. §. porrò, col. 3. & in d. §. & ſi libellum, col. 6.

§. nos autem, in cap. ſi cauſa, de contro. inter vaſal. & alium, col. 4.

De prædijs mino.

L. & ſi is. Quandoque acceſſorium ſine principali, in dicto §. ſi quis de mãſo. in fi. de contr. inue.

Quando decreto opus non eſt.

L. 2. quæ incipit illud. Conceſſio Principis habet vim decreti, in capitulo primo, qui ſucce. tenen. in fine. Plus creditur Principi, quam notario, in cap. ſancimus, lo 2. colum. fin. quo temp. & in cap. 1. §. ille tamen, col. 3. de cõtro. apud pares ter.

De ſer. fugitiuis.

L. 2. quæ incipit requirendi. Ad hoſtes ire illicitum eſt, in d. §. porrò, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene.

L. ſi fugitiui, quæ eſt tertia, concor. cum l. reſcriptum, ff. de his qui. vt indig. & in cap. 1. §. ſi vero, de capi. qui cur. vend.

Authentica ſed nouo iure, in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

L. quicunque. Qui non habet in ære, in verſic. iudex, de pace tenen. ad aliud in §. ſi ruſticus, eo. & in verſ. condemnatorum, col. 2. quæ ſint regal.

L. ſi mancipia, l. fin. in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, colum. 1.

De furtis, & ſeruo corrupto.

L. inciuilem, quæ eſt ſecunda. Non tenetur quis indicare furem, in verſic. receptatoribus, colum. 1. de pace iura. firma. Imputatur ei, qui incautè egit, in dicto §. item ſi clericus, col. 2. de capi. Corra. & in cap. 1. colum. 1. de capita. qui cur. vend.

L. ciuile, in cap. 1. verſ. prouinciæ, tit. fin.

L. alienum, l. ſi ſeruum. Contrectatio rei facit furem, in §. quinque ſolidos, de pace tenen.

Authentica ſed hodie, in cap. quoniam diuina, in princ. de pace tenen.

Authentica Nauigia, in verſ. nauigia, tit. fin.

L. ſi, §. 1. in verſ. & pro mercede, de feu. guar.

§. ſed cum ſecundum, in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. 5. & ad aliud in ea. colu. & quod ex re mea deſcendit, meum eſt, in dicto capitulo Imperialem, §. illud, in princ.

De oper. liber.

L. 1. & liberta. Ducendo ſeruam in vxorem, vel in concubinam remittitur ius, in cap. ſi autem omnibus, de pace tenen. & in capit. ſancimus, el 1. quo tempo. mil. & in §. perſona, per quos fiat inueſtit.

De obſeq. patro. praſta.

L. ſi manumiſſori, in cap. 1. an ille qui interfecit fratrem, in cap. 1. qui, mo. feu. amitta.

De liber. & eorum filijs.

L. 1. in d. §. naturales.

L. ſi manumiſſus, quæ eſt lex ſecunda. Reuocantur in ſeruitutem ob ingratitudinem, in cap. 1. §. denique, & in §. ſed ſi delator, in fine, quæ ſit prima cauſa ben. amitt. & in cap. 1. qui, mod. feud. amitta. Reuocantur in ſeruitutem nati, non autem naſcituri, in cap. 1. §. hoc quoque, de ſucce. feudi. & ob leuem cauſam, in d. §. turpiter, in addit. qui. mo. fen. amitta. & in cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 3.

Qui admitti.

L. quandiu, in c. ſi cauſa, de contro. inter vaſal. & alium,

& alium, col. 3. & in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, col. fina.

L. fin. Verboſitas non attenditur, in d. cap. ſi cauſa, col. 4. & in d. §. nec dominus. col. 1.

Quando non peten. part.

L. vnica, in cap. 1. col. 3. de natu. ſucce. feu. ad aliud, in l. cum naue, ff. de euictio.

Vnde liberi.

L. qui ſe patris, in cap. primo, verſi. an licet, vnde agnatus.

Vnde legitimi. vnde cogna.

L. non hoc. Sola poſſeſſio Baroniæ non facit quem Baronem, in §. ſimiliter poteſt, in 2. addit. de capita. qui cur. ven. col. 2.

Vnde vir & vxor.

Titulus iſte non habet locum in feudis, in cap. 1. an mar. ſucce. vxo. Vxor excludit fiſcum in allodialibus, in cap. 1. verſic. & bona vacantia, quæ ſunt regal.

De collationibus.

L. 2. Fæmina non repellitur de iure communi ob dotem, in §. ſed quia vidimus, qui feud. dar. poſſ.

Authentica ex teſtamento, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

L. pactum, in §. ſi mulier, ſi de feud. defunc. milit.

L. filiæ, in d. §. præterea ducatus.

L. illud, ibidem.

L. illam. Quid agemus teſtibus, in cap. primo, qui teſtes ſunt neceſſ.

De teſtamen. milit.

L. & militibus, in cap. 1. verſ. & poſt refutationem, de vaſa. qui contra conſt. Lota.

De teſtament.

L. publicati, in d. §. præterea ducatus, col. 2.

L. errore, concor. cum l. 1. ff. de hær. inſti.

L. ſi vnus, in cap. 1. qui teſtes ſunt neceſſa. & in rubr. ex qui. cau. feud. amitta. & in cap. quoniam, de prohi. alie. per Lota.

L. non codicillum, in §. item ſacram. colu. 6. de pace iura. firma.

L. non dubium, in c. 1. qui teſtes ſunt neceſſ.

L. teſtamenta omnia. Prohibetur tranſlatio de loco ad locum, in d. cap. quoniam, & in cap. quo temp. miles, & in d. cap. Imperialem, in princ. col. 5.

L. omnium. Magis peccatur in præſentia Principis, in cap. ſancimus, lo. 2. col. pen. quo temp. miles, & in cap. 1. hic finitur lex, ad aliud in procem. col. 6. & in cap. 1. verſic. quocirca, de prohi. alie. per Lota.

L. fina. Neceſſitas excuſat, in d. §. naturales, in fine.

De hære. inſtitue.

L. pater tuus, quæ eſt ſecunda. Appellatione partis totum continetur, in §. præterea, in fine quæ ſit prima cauſa bene amitt. & in cap. 1. verſic. & licèt an agnatus, & in cap. 1. col. 5. de natu. ſucce. feu.

L. quoties. Hæredes habent poſt mortem patris, in cap. 1. de ſucce. feud. & in c. 1. an agnatus in princ.

L. final. Hæres hæredis teſtatoris eſt hæres, in cap. 1. de eo, qui ſibi & hær. ſuis, & in capit. primo, de natu. ſucce. feu. colum. 6. & in d. cap. Imperialem, §. illud, in prin.

De inſtitut. & ſubſtitut.

L. 3. quæ incipit ſi mater. Extraneus legat filio, ne patri acquiratur, in cap. 1. de natu. ſucce. feu. col. 2. & in cap. 1. qui ſucce. tenea.

L. generaliter. Disiuncta quandoq; pro coniuncta, in d. §. porrò, col. 1.

L. ſiquis hæredem. Pernitioſa ſubtilitas reprobatur, in cap. 1. de natu. feu.

De impub. & alijs ſubſtitut.

L. precibus, de dictione quondam, in verſic. aut nupta, qui. mod. feu. emitta.

L. fina. Filius eſt eadem perſona cum patre, in §. quid ſi Titius, ſi de feu. defun. milit. & in verſic. niſi, ſi vaſall. feu. priue. & in d. §. & ſi libellum, col. 3. & in multis.

De liber. præter.

L. 3. quæ incipit ſi quis filium. Senſum & non verba inſpicimus, in verſi item ſacram. colu. 5. de pace iura. firma. in §. extraordinaria, col. 1. quæ ſint rega.

L. maximum vitium, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 7. & in §. iniuria, in addit. de pace iura. firman.

Authentica ex cauſa, in cap. 1. de vaſall. qui contra conſtit. Lota.

De poſthu. hære. inſtituen.

L. quod certarum, in §. iniuria, in addit. de pace iura. firma. ſufficit quòd poſthumus naſcatur, in cap. 1. §. quin etiam, in fin. Epiſcop. vel Abba.

De iure deliberan.

L. potuit, in cap. 1. de capi. Corra.

L. ſi te bonis, cócor. cum l. ſi filio. ff. fami. erciſ. ibi vide.

L. nec emere, in cap. 1. col. 7. de natu. ſucce. feu. & diffusè commentatur in §. iniuria, in addit. col. 2. de pace iura. firma.

L. ſi infanti, vide in c. ſi cauſa, col. 2. de contro. inter maſcu & fæmi.

L. cum aliquis. Quæſitum dicitur cuius contemplatione, in c. 1. col. 1. de ſucc. feu. & in c. 1

de feu. guar. ad probandũ conſuia ſufficit enunciare, in §. ille tamen, col. 4. de contro. apud par. termi & in d. §. & ſi libellum, col. 5.

L. fina. §. licentia. Hæres ſoluit ea, quæ ſunt in hæreditate, in c. 1. de feu. pig. dato, ad aliud in cap. 1. de eo, qui ſibi & hær. ſuis, & in §. quidam tamen, in addit. colum. 2. de contro. inter maſcul. & in verſic. condemnatorum. col. 1. quæ ſint regal.

§. ſin autem. Teſtes debent cognoſcere hæredem, quando conficit inuentarium, in verſic. ſi inſtrumentum, de not. feud. & in cap. primo, an agna. in princ.

De repud. vel abſtinen. hære.

L. 1. Filius, ergo hæres, in §. naturales, ſi de feu. defun. mili. in fine.

L. fin. Donec res eſt integra, repudiatur clericatus, in c. 1. verſ. licet, an agnat. & in c. 1. de mil. vaſ. qui ar. belli. & in c. 1. quid iuris ſit.

Quemadmo. teſta. aperia.

L. 2. in verſ. ſi inſtrumentum, de not. feu.

De edicto Diui Adri.

Titulus iſte non habet locum ab inteſtato, in cap. 1. de feud. guard. & in cap. 1. de mil. vaſal. qui contumax, & in c. ſancimus, lo 1. quo temp. mil. col. 1. & in cap. 3. de feu. dat. in vicem l. cõmiſſo. & in cap. 1. ſi de feu. defun. milit. & in §. ſi quis per triginta, in princ. eo. tit. & in verſic. inſtrumentum, de not. feudo.

§. fina. Præſcriptio odio delinquentis, in cap. 1. in addit. hic finitur lex, in fine, ad aliud in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 2. in proœ. col. 7.

De his qui. vt indignis.

L. 1. in cap. 1. §. & vt indignis, quæ ſint rega.

L. ſi ideo. Ad impoſſibilia nemo tenetur, in c. ſi quis miles, in fi de feu. ſine culpa non amit. in c. 1. de contr. inter dom & empt. col. 3. & in verſic. ſententia, quæ ſint rega.

L. alia, l. ſororem, l. fin in d. §. & vt indignis.

De codicillis.

L. ſi idem. Cur diuerſo nomine nuncupantur, in d. §. donare, colum. 5. & in cap. 1. an agnatus in princ. in proœ. col. 4. in d. cap. Imperialem, in princ. col. 4.

L. fina. concord. cum l. quod in hæredem, §. eligere, ff de tributo, ibi vide, & in cap. 1. de feu. pigno. dato. col. 2.

De legatis.

L. cum alienam, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, in fine. in §. ſi quis deceſſerit, ſi de feu. defun. milit.

L. ex legato. Præfertur in nomine legatarius hæredi. in §. ſi quis per triginta, ſupra titu. prædicto.

L. fin. in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colum. tertia, titu. prædicto.

De verborum ſignificat.

L. 2. quæ incipit fundo. Deputata ad vſum fundi ſunt pars eius, in c. 1. verſ. hæredes, de pace tenen. & in verſ. & plauſtrorum, col. 3.

L. cum quidam. De dictione ita, in §. rurſus, qui. mo. feu. amitta.

L. penul. Non ſemper disiuncta pro coniuncta, in d. §. & ſi libellum, col. 6. in prin. & in rub. quæ ſint rega.

L. fina. in d. §. & ſi libellum, col. 5. & in cap. primo, an ille qui interfe. fratrem, & in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. & in cap. 1. de natu. ſucce. feud. in fine, & in verſi. condemnatorum, in fine, quæ ſint rega.

De indicta vidui.

L. ambiguitates, in cap. 1. de mili. vaſal. qui cont. & in verſ. & bona committentium crimen, in princ. quæ ſint rega.

Authentica cui relictum, in d. cap. Imperialem, in princ. col. 7.

De Fideicommiſſis.

L. 1. In alijs habet priuilegium Rex, ergo & in his, in verſ. & bona committentium, col. 9.

L. quoties, l. ſi veritas, in capit. 1. qui teſtes ſunt neceſſa.

L. penult. quæ incipit quidam. Conceſſo vno ex gratia non extenditur ad aliud, in d. §. donare, col. 1.

L. fina. Hæres negans relictum non opponit de ſolennitate teſtamenti, in verſic. & poſtquam, de contr. inueſt. ad aliud in cap. Imperialem, in princ. col. 7.

Authentica hoc amplius. Quod præcipitur hæredi, oportet eſſe legitimum, in dicto §. donare, colum. 4.

Commu delega.

L. 2. quæ incipit omne. Lex impoſita eſt rebus & non verbis, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 3. & in verſic. & bona committentium crimen, col. 5. certa ſunt verba legati, in d. §. donare, col. 5. & in §. ſimiliter in fine, de capita. qui cur. vend.

Authentica res quæ l. fin. Alienatio tenet in præiudicium illius, cui ſub conditione legatum eſt, in §. hoc quoque, col. fina. de ſucce. feu. & in d. §. donare, col. 1. & in cap. 1. §. quid ergo, de inue. de re alie. facta, & quæ ſubiacent reſtitutioni, alienari non poſſunt, in cap. 1. de duob. fratribus, de no. inue. & in d. §. & ſi libellum, col. 3. & in d. cap. Imperialem, col. 6. in prin.

De condit. inſert.

L. 2. quæ incipit patrem. Non ſumitur intellectus iniquus, in §. his conſequenter, colu. 5. hic finitur lex, & in cap. 1. de his qui feu. da. poſſ. in cap. 1.

Digitized by Google

c. 1. de nat. ſucc. feu. col. 10. & in verſ. contrahentium inceſtas, lo 2. in 3. addi. quæ ſint reg.

L. ſi plures. Vniuerſalis reſoluitur in particularem, in §. ſi autem oibus, col. 3. de pace tenen.

Ad Trebellia.

L. ſancimus, concor. cum l. ſi quis hæredem, ſupra de inſtit. & ſubſtit. ibi vide.

Ad l. falcidiam.

L. fina. Vbi eſt eadem ratio idem ius, in d. §. ſed ſi delator, in fin. colum. quæ ſit prima cauſa bene. Paria ſunt promittere & ſoluere, in cap. 1. de natu. ſucce. feu. colum. 6.

De caducis tollendis.

L. Vnica. in princ. in c. quoniam diuina, de pace tenen. Princeps curat vtilitatem ſubditorum, in cap. 1. in prin. de prohibi. alien. per Lota.

§. pro ſecundo. In omnibus, in quibus eſt acceſſio temporis, eſt pro & contra. in §. quid ergo, de inueſti. de re alie. facta, in verſ. condemnatorum, in fine, quæ ſint regal.

§. ſi in deficiētis, in d. §. ſi vaſallus de feu. ſuo, in princ.

§. in perſona, in d. cap. Imperialem, §. nec dominus, in fine.

§. penu. in cap. 1. verſ. item ſi clericus, in addit. col. 4. de capi. Corra.

§. fina. in cap. 1. verſic. & vt in indignis, quæ ſint regal.

His qui ante aper. tabu.

L. 1. Hæreditas non agnita non tranſmittitur ad extraneos, in cap. 1. §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa bene.

De ſuis & legiti.

L. inteſtato, quæ eſt quarta, in cap. 1. de natu. ſucce. feu. col. 5.

Ad S. conſultum Tertull.

L. ſi qua, in §. & bona cōmittentium crimen, col. 1. quæ ſint regal.

Authen. defuncto. in c. 1. de natu. ſucc. feud. in prin.

De legi. hered.

L. 1. Donatio non excludit à ſucceſſione, concord. cum l. 2. ſupra de collat. & in cap. 1. de natu. ſucce. feu. col. 5.

Authen. ceſſante, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, colu. 3. & in cap. 1. de natu. ſucce. feu. col. 5.

L. ſi maior. Quando inſolita eueniunt, habentur ac ſi eſſent ſolita, in cap. primo, de his qui feud. dar. poſſ. & raritas adducit admirationem, in verſic. & bona committentium crimen, col. 1.

L. lege, in §. iniuria, col. 2. de pace iura. firma.

Authen. poſt fratres. Plus iuris habent nepotes in ſucceſſione patrui, quam econtra, in §. & filius fratris. Imperat. Lota.

Commun. de ſucceſ.

Auth. Omnes peregrini, concor. cū l. reſcriptum, ff. de his quib. vt indign. ibi vide, & in d. verſic. & vt indignis, & in ver. omnes tit. fina.

De Bonis mater.

Authen. niſi. Sub verbo alienationis, transfit omnis effectus dominij, in §. quid ergo, colu. 2. de inueſti. de re alie. facta.

De bonis quæ libe.

L. 2. quæ incipit conſtitutionis. Lex nona extenditur ad enumerata, in §. quidam tamen, in addit. col. 2. de contro. inter maſcu.

L. cum oporter, in d. §. quidam tamen, in addit. col. 2. in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

§. & ſi. in cap. 1. §. hæredes, de pace tenen. in §. his conſequenter, hic finitur lex.

L. cum multa. Donationes regales multa præcipua habent, in d. §. huius autem generis, in fine, ex qui. cau. feu. amitta. in cap. 1. de conſue. recti feudi.

L. fina. in princ. in d. capit. Imperialem, in princ. col. 5.

§. quod autem. Verbum prolis, ad filios refertur in c. 1. verſ. filij de ſucce. feu.

De teſtamen. manu.

L. ſi §. ſi autem vno. Qui prius denunciauit adiuuandus eſt, in d. §. omnes filij, ſi de feu. defun.

De lege fuſia canina.

L. 1. & in d. c. Imperialem, in prin. col. 7.

De fideicommiſſ. liberta.

L. ſi. in cap. 1. de mili. vaſall. qui contumax eſt, in fi. & non poteſt quis abſolui, niſi à petitis, in verſ. ſi duo homines, de pace tenen.

De latina libertate.

L. 1. concord. cum l. ita legatum, ff. de condi. & demonſtra. ibi vide, & in §. item ſi clericus col. 5. de capit. Corra.

De his, qui à non domino.

L. ſi. Princeps in facto decipitur, in c. 5. col. 4. qui ſucce. tenea. & in rub. de conſue. recti feudi.

De ingenuis & manumi.

L. diffamari, in c. 1. verſ. & poſt refutationē, de vaſal. qui contra conſtitutionem Lota.

De libera. cauſa.

L. 1. Idem reuocat factum reprobatum, in c. 1. verſic. item ſi fuerint, qui. mo. feu. amitta. & in d. cap. Imperialem, §. illud, colu. 4. & in verſi. Imperator, eo. tit.

L. ſi filium, vide in l. de tutela, ſupra de in integr. reſtitu.

Qui. ad liber. proclamare non licet.

L. 1. vide in l. receptatoribus, colum. 3. de pace tenen.

L. 2. quæ incipit, de latronum, in rub. quæ ſint regal. col. 3.

L. 3. Dubium per negationem fit, in capit. 1. hic finitur lex, in prin.

De ordi. cognit.

L. fin. in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 4.

De vſucap. pro empto.

L. fina. in cap. 1. col. 3. de contro. inter dom. & emptorem, colum. 3. & in §. conuenticulas, de pace iura. firma.

De acqui. poſſeſſ.

L. 2. contra. cum l. quædam mulier, ff. de rei vindi. ibi vide.

L. minor. Ignorans non delinquit, in cap. 1. §. ſi minori, ſi de feu. defun. mili.

L. donatarium, in cap. 1. de natu. ſucce. feudi, colum. 10.

L. cum nemo. Mutare nemo cauſam ſuæ poſſeſſionis, in §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6. & in verſ. & licet, an agnatus.

L. Vitia. Violentia cauſat vitium reale, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2.

L. ex liberis, alias fina. Procurator præiudicat Domino in poſſeſſione, & in d. §. ſi vaſallus col. 5. & in cap. 1. col. 2. de contro. inter dom. & empto. & in §. quidam tamen, col. 4. de contro. inter maſculum.

De præſcript. longi temporis.

L. nec petentem, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 3.

L. Emptor debet proteſtari, vt ab extraordinario redeat ad ordinarium, in cap. 1. de feu. pign. dato.

L. fin. in proœmio, in verſic. ſubſequenter. Et Imperium eſt à Deo, in c. 1. de proh. alien. per Loth.

De quadri. præſcript.

L. bene à Zenone, in rubr. quæ ſint rega. & in d. §. naturales, & Imperiales ſuſcipit inſulas, in verſic. poteſtas, quæ ſint rega. & omnia ſunt in protectione Regis, in verſic. diffidamus, in fina. & in multis.

Ne rei Domin. vel templorum.

L. 1. in dicto §. ſi quis per triginta.

L. 2. in d. §. flumina, quæ ſint rega.

L. fina. in dicto cap. Imperialem, §. nec dominus, col. 4.

De præſcript. triginta vel quadraginta anno.

L. malè agitur, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6. in cap. 1. de mili. vaſal. qui contu. eſt.

L. 2. ſicut in rem. Interrumpitur præſcriptio, in c. 1. 3. de feu. dato in vicem, l. commiſſ. & in d. §. ſi quis per triginta, in prin. & in verſ. ſi verò, de pace iur. firma. & in multis.

§. fin. in d. §. ſi quis per triginta, col. 2.

L. omnes. Non præſcribit iuri publico. ibid.

L. cum notiſſimi, ibidem, & iuri offerendi præſcribitur ſpacio triginta annorum, in dicto cap. 3. & in §. ille tamen, col. 3. de contro. apud pares terminetur.

L. ſi quis emptionis, in cap. 1. de mili. vaſal. qui contumax eſt, & in verſ. & bona committentium crimen, in fine.

§. 1. in d. §. ſi quis per triginta, & in d. §. quidam tamen, de contr. inter maſcu. & in §. receptatoribus, col. 3.

L. fina. Multa eueniunt, in cap. primo, ſi de inue. quæſtio oriatur.

De anna. exceptione.

L. fina. in proœ. verſic. ſubſequenter, in §. præterea, in prin. de capit. Corra.

L. 2. vt perfectius, in capi. ſi cauſa, col. 3. & contro. inter vaſal. & alium.

L. fina. Non valenti agere non currit præſcriptio, in cap. 1. de feu. ſine culpa non amittitur, §. quid ergo, de non currit contra abſentem præſcriptio eſt odio negligentis.

De alluui. & paſcuis.

L. 2. quæ incipit, hic quæ ſi propter accrementum debet augeri, in d. §. ſimiliter poteſt, de capit. qui cur. vend.

De ſent. Præ. prætorio.

L. 1. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. & in verſ. & bona committentium crimen, col. 9. quæ ſint rega.

Quomodo & quando iudex.

L. ab eo, in d. c. 1. de mil. vaſ. qui contu. col. 2.

L. conſentaneum. Purgatur contumacia refectis expenſis, ibidem.

Authen. qui ſemel. Authen. quod locum. Actus iudiciales inſinuantur partibus, in cap. 1. de feu. pign. da. & in verſ. iure ſuo, tit. fin.

De ſenten. ex breui recita.

L. 2. quæ incipit hac lege, in cap. 1. de contr. inter dom. & empto.

De ſenten. & interloquu. iudicum.

L. prolatam, in cap. 1. §. ſi vaſallus feudum, in princ. ſi de feudi defun. mili.

L. cum iudex. Sententia poteſt ferri ſub ea conditione, quæ ex actis, in cap. ſancimus, l. 3. in fin. quo temp.

De ſenten. quæ ſine certa quanti.

L. hæc ſententia, in §. & contrahentium inceſtas

ceſtas nuptias, lo 1. quæ ſint regal.

De ſenten. pro eo quod intereſt.

L. 1. §. vectigalia, in princ. quæ ſint rega.

Si non à competenti iudice.

L. fin. in c. ſi cauſa, col. fin. de contro. inter vaſ. & alium, in §. præterea ſi inter duos, col. 6. d. Imperialem, & in verſ. cadant, tit. fina.

De pena iudi. qui male iudica.

L. 2. quæ incipit de eo. in cap. 1. de contr. inter dom. & empt. col. 3. & in verſic. & bona committentium crimen, col. 5. quæ ſint regal. & iudex facit litem ſuam ad communem æſtimationem, in §. iudices, de pace iura. firma. licet ibi alleget, l. fin. corruptè.

De fructibus & litium expenſis.

In l. 1. in §. his conſequenter, colum. fin. hic finitur lex.

L. fina. Æqualitas in iudicijs, & inter vaſallum, & dominum, in d. §. ſed quę delator, col. fin. quæ ſit prima cauſa bene amitt. & in §. quibuſdam, de conſue. recti feudi, & in cap. 1. qualiter dom. proprie. priue.

De re iudicata.

L. ſi pecuniam. Iudex facit præceptum debitori, quòd ſoluat, in cap. 1. verſic. de veteri, in addi. qui teſtes ſunt neceſſar.

L. ſub ſpecie. Noua inſtrumenta exhibentur, in c. 1. verſ. & vt indignis, col. 2. quæ ſint rega.

L. fin. Reducta in publica monumenta habent firmitatem, in c. ſancimus lo 2. quo temp. mil. in fine, & in verſ. ad iuſtitiam, quæ ſint regal.

De execut. rei indica.

L. ſtipendia, concor. cum l. commodis, ff. de re iudica. & in verſ. inuadere, tit. fina.

Quib. res iudi. non noce t.

De toto titu. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 3.

Commina. vel epiſtol.

L. interlocutio, l. iudex, l. final. in ſubri. quæ ſint regaliæ, col. 2.

Si ex falſis inſtru.

L. fin. in cap. ſi cauſa, de contro. inter vaſ. & alium.

Res inter alios acta.

De toto titu. in §. & vt indignis, in princ. & §. ſeq. in fine, quæ ſint rega.

De appellationibus.

L. præſes. Cauſæ feudales non regulantur illa lege, in §. ſi autem dixerit, quo tempo. miles, & in verſ. his enim, ſi de inue. q. oria.

L. nec cauſam, in cap. 1. de cont. inter dom. & empto. col. 3.

L. iudicibus. In cauſis feudalibus non petunt Apoſtoli, in d. verſ. his enim, §. ſi autem.

L. ſi quis libellos, in §. ſi vaſallus feudum, ſi de feu. defun. milit. & in cap. 1. verſ. pœnarum, quæ ſint rega.

L. addictos. Condemnati in crimine læſæ Maieſtatis non appellant, in cap. 1. verſi. & bona committentium crimen, col. 4. & in verſic. receptatoribus, de pace iura. firma.

L. ſi quis prouocatione, in cap. ſi cauſa, de cont. inter vaſall. & alium, col. fina.

L. præcipimus. Quod non mutatur, quare ſtare prohibetur, in cap. primo, qui feu. da. poſſunt, & in cap. 1. §. & bona vacantia, quæ ſint rega. & in multis.

De Tempo. appellat.

Authentica ei qui. Datur annus ad proſequendum, in d. verſ. his enim.

L. per hanc. Non probatum probabo. in cap. 1. ſi de inue. quæſt. oriatur, & in coniunctis vbi eſt iudicium, in verſic. probare poſſit, de pace tenen. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 4.

L. fin. Pacto poteſt promitti non appellari, in d. §. præterea ſi inter duos, col. 5. & in §. item ſacramenta, in fi. de pace iura. firma.

Quando prouoca. non eſt neceſſe.

L. 2. in d. verſic. & bona committentium crimen, col. 3. l. venales, in d. §. & vt indignis, in fine, quæ ſint reg.

Quorum appellationes non recipiuntur.

L. 1. Ante ſententiam non appellatur, in c. 1. ſi de inue. q. oriatur.

L. obſeruare, in d. verſi. & bona committentium crimen, col. 9.

L. ab exequutore non appellatur, in verſ. pænarum, quæ ſint regá. & in cap. ſi cauſa, col. fin. de contr. inter vaſal. & alium.

L. ante ſententiam, concor. cum l. 1. ſupra, & in verſic. cadant, titu. fina.

L. fina. in d. verſi. & bona committentium crimen, col. 9.

Si pende. appell. mors inter.

L. 3. In crimine læſæ Maieſtatis fit indicium bonorum, in verſi. & bona contrahentium inceſtas, lo 1. col. 1. & in eodem verbo, lo 2. col. 3.

Si de mome. poſſe.

L. 1. Minor læſus etiam in momentanea poſſeſſione reſtituitur, in d. cap. Imperialem, §. ſi quis infeudatus, in princ.

Si per vim vel alio modo.

L. 1. pars vocata dicitur etiam ſi non venerit. in d. 2. verſic. his enim, ſi de inue. q. oriatur.

Qui

Qui bonis cedere poſſunt.

L. ſi pater, in d. §. quidam tamen, in addit. col. 2. de contro. inter maſcu.

De priuilegio fiſci.

L. pecuniam, in d. cap. ſancimus, lo 2. col. 1. quo tempo. miles, & in verſic. quibuſdam, de conſue. recti feu. & in d. verſi. contrahentium inceſtas nuptias, lo 2. in 3. addit.

De interdictis.

L. incerti, in cap. 2. de alie. feu. pater.

Quorum bonorum.

L. 1. & l. 2. quæ incipit ex edicto. Hæ leges procedunt in feudis, in c. 1. in prin. ſi de feu. defun. mili.

Vnde vi.

L. 1. concor. cum l. vt vim, ff. de iuſti. & iur. ibi vide.

L. meminerint, in cap. 1. §. item ſi clericus, col. 2. de capit. Corra. & in cap. 1. de mil. vaſal. qui contu. in fi. & in cap. 1. in princ. in addi. hic finitur lex.

L. ſi quis in tantam, in c. 1. qualiter proprie. priuetur, & in verſic. ſi quis verò, & in verſic. ſi quis temerario, de pace iura. firma. Damnetur, ideſt per ſententiã, in d. §. ſed nec alia iuſtior, col. 1. & in cap. ſancimus, lo 1. col. 4. quo tempo. miles, & in §. ſi autem dixerit eo. & quando perditur directum dominium dicitur amittat. in cap. 1. de capi. Corra. in prin.

L. cum quærebatur, quæ eſt fina. quæ dicatur vacua poſſeſſio. in §. dimidium theſauri, in fine, quæ ſint regal. & in verſic. ſi dominus, de milit. vaſal. qui contu. eſt, & fores ſunt tuti ſpacio triginta annorum, in d. §. ſi quis per triginta, in princ. & in proœ. verſic. ſubſequenter, & in cap. 1. col. 3. hic finitur lex, & in alijs.

De ædificijs priuat.

L. 1. in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 3.

L. an in totum. Conſuetudo eiuſdem loci attenditur, in proœ. verſ. ſubſequenter, & in rub. de conſue. recti feu.

L. ſi vt proponis, in §. ſimiliter poteſt, de capit. Corra.

L. ſiquis poſt hac, in rub. quæ ſint rega.

De oper. publ.

L. præſcriptio, in verſ. palatia, quæ ſint rega.

De pigno. & hypote.

L. creditores, quæ eſt 3. Poteſt licere per pactum propria authoritate capere, in §. præterea col. 2. qui. mo. feu. amitta. in cap. ſancimus, lo 1. quo tempo. miles, in cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 4.

L. fina. Feudum emitur in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addi. & in proœ. ver. quarto quæro, & in cap. 1. de benef. fratria.

Quæ res obliga. poſſunt.

L. ſpem, concor. cum l. ſtipendia, de exequ. rei iudi. ſupra, & in l. commodis, ff. de re iudic. & in ver. inuadere, titu. fina.

L. fin. Obligamus futura ſimpliciter obligãdo, in cap. 1. col. 5. qui ſucce. tenea. & in §. quidam tamen, col. 3. de contro. inter maſcu.

Qui potio. in pigno. habea.

L. 2. quæ incipit ſi decreto, in cap. 1. §. diffidamus, col. 2. titu. fina.

Authen. item poſſeſſor. Propter mendacium amittitur poſſeſſio. in §. ſimiliter, in fi. de contro. inueſt.

L. aſſiduis. Vxor habet quaſi dominium in bonis viri, in §. & fiſius fratris. Imper. Lota. & in d. §. hoc quoque, de ſucce. feud. ad aliud in ver. licebit, quid ſit inueſtit. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5. & in verſi. diffidamus, in prin. tit. fina.

De remiſſ. pigno.

L. fina. Quando feudum reconceditur eſt nouum, in cap. 1. de vaſa. decr. ætа. & in c. 1. quid iuris ſit, & in cap. 1. de eo qui finem fecit agnat. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 1.

De diſtra. pigno.

L. 2. l. hipotecia. Non procedunt fauore fiſci, & fauore libertatis, in §. præterea, qui. mo. feu. amitta.

L. qui prædium. Non tranſit poſſeſſio rei in præſentia, niſi tradatur, in capit. 1. in princip. quid ſit inueſtitu.

De iure dominij impetra.

L. 2. Dominus remittit feloniam recipiendo ſeruitium, in c. ſancimus, col. 5. quo temp. mil. & in verſ. ſi autem omnibus. de pace tenen.

De pactis pigno.

L. 1. In pignoribus non habet locum pactum l. commiſſoriæ, in §. ſimiliter feudum, de capitu. qui cum vendidit.

De litigioſis.

De hoc titu. in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. 1. in verſ. condemnatorum, quæ ſint rega.

Authen. litigioſa, concord. cum authen. qui ſemel, infra quomodo & quando iudex.

Authen. nunc hæres, in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, colu. 4. ſi de feud. defun. milit. & in cap. 1. de vaſ. qui contra conſtit. Lota. & in cap. 1. de lege Corra. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 4.

L. fina. Quando quis prohibetur alienare ad tempus, poteſt alio modo, & tempore alienare,

in

in cap. r. per quos fiat inueſt. & in d. cap. imperialem, in prin. col. 7.

De contrah. & committ. ſtipula.

L. nuda, in cap. 1. ver. & poſt refutationem, de vaſal. qui contra conſti. Lota.

L magnam. Dies interpellat pro homine, in c. ſancimus, lo 1. quo temp. mil. in d. §. ſed nec alia iuſtior, in prin. quæ ſit prima cauſa bene amitt. & in c. 1. an ille qui interfecit fratrem dom.

L. optimam, in c. 1. verſic. de veteri, ſi de inue. q. oria. & in c. 1. ver. idoneis, de not. feu. & in c. quoniam, de proh. alie. per Lota. in prin.

De inutil. ſtipulat.

L. libera. Matrimonia debent eſſe libera, in §. præterea, col. 3. qui. mo. feu. amit. & in d. c. Imperialem, in princ. col. 8.

L. fina. in §. ſi facta, ſi de feu. defun. mili. & in d. §. & ſi libellum, de alie. feu. pater.

De fideiuſſor.

L. non rectè, quæ eſt 3. côcor. cū l. 3. ff. de leg. 1. & in l. quæ extrinſecus, ff. de condi. & demon.

L. nouatione, in cap. 1. §. vectigalia, in prin.

L. ſi fideiuſſor, quæ eſt pen. in verſi. vt autem de pace tenen. & in cap. 1. verſic. & poſt refutationem, de vaſal. qui contra conſtit. Lota.

L. fina. Princeps eſt lex contrahentium, in d. §. naturales, ſi de feud. defun. mili. Lex & contrahens idem operatur, in §. ſi quis de manſo. col. 2. de contr. inue. & in c. 1. verſ. filij de ſucc. feu. & in cap. 1. de feudo dato in vicem l. commiſſo, & in c. 1. Qui ſucce. tenea. & in multis.

De nouat.

L. 3. Debitor eſt cliens creditoris, in cap. 1. col fin. de prohib. alie. per. Lota.

L. fina. in §. vectigalia, in fine, quæ ſint rega.

De ſolut.

L. vſuras, Ex cauſa poteſt alibi ſolui, in c. 1. qua temp. miles, in prin.

L. cum dominus. Non cogitur accipere ſeruitium in alio loco, in c. 1. quis dicatur dux.

L. manifeſti, in §. ſimiliter poteſt, in prin. de capita. qui cur. vend.

L. inquiſitio. Non debet petere, quod ipſe nō faceret, in c. 1. §. quod autem, de contro. inue. & in verſic. vt autem, de pace iura. firma. & in cap. 1. verſic. monetæ, quæ ſint rega. & in d. cap. Imperialem, § ſi inter.

L. cum pro pecunia, quæ eſt penult. in cap. 1. de natu. ſucce. feu. col. 9.

De emctio.

L. 1. Præſumitur bona fides in dubio, in §. ſi erò caſtaldi, de feud. guard.

L. emptor eſt procurator venditoris, in cap. 1. e inueſt. in mar. facta, & in cap. 1. ſi pro feu. va-ll. interpell. & debet denunciari, in §. denique quæ ſit prima cauſa.

L. ſi parentes, in proœ. verſ. ſubſequēter, col. 3.

L. ſi fundum ſciens, in §. donare, col. 2. qualiter olim feu. pot. alie. & in cap. 1. de proh. alie. per Lota. & in verſ. rerum, de pace iura firma. & in cap. 2. de fendo dato in vicem, l. commiſſor, & in c. 1. in princ. de inue. de re aliē. facta.

De patria poteſta.

L. congruentius, in §. iniuria, in addit. de paceiura. firman.

De adoptio.

L. pen. quæ incipit cum in adoptiuis, in c. 1. de natu. ſucce. feu. col. 2.

L. fin. concor. cum l. filio exhæredato, ff. de libe. & poſthu.

§. 1. Non perdit iura ſui patris naturalis in d. §. adoptiuus, ſi de feu. defun. milit.

De emancipa. liber.

L. 1. Quælibet curia abundat in procedendo ſua conſuetudine, in c. 1. de milit. vaſ. qui contumax, ad aliud in verſi. ſi miles, de pace tenen. & in ver. ad iuſtitiam, col. 2. quæ ſint rega.

L. nec anus. In præiudicium alterius Princeps non concedit, in cap. 1. de vaſal. decre. æta. & in d. §. naturales, ſi de feu. defun. mili. & in ver. niſi, ſi vaſal. feu. priuetur, & in d c. Imperialem, in princ. col. 8.

L. iubemus, in §. item ſacramēta, de pace iur. firm. col. 4. & in d. c. Imperialem, in prin. col. 8.

De capt. & poſtlim.

L. 2. concord. cum l. libertæ, ſupra de ope. liber. & in cap. Imperialem, in princ. colu. 5. Plus eſt facto quàm verbis quid fieri, in §. ſi autem omnibus, col. 3. de pace tenen.

Quæ ſit longa conſuetudo.

L. 1. in proœ. in verſ. ſubſequenter, in prin. & in d. c. Imperialem, in prin. col. 5. & non dat inferior. l. ſuperiori, in rub. de conſuetu. recti feu. & in §. ſimiliter, in prin. de capi. Corra.

L. 2. in verſic. item ſacramenta, de pace iura. firma. colum. ſecunda.

De donatio.

L. 1. Traditio inſtrumentorum arguit donationem, in cap. 1. quid ſit inueſt. & in d. c. Imperialem, in princ. col. 5.

L. nec ambigi, in d. §. & ſi libellum, de alien. feu. pat. col. 4. donatio valet inter abſentes, ſi poſſeſſio maximè ſit tradita.

L. æris, in verſ. condemnatorū, quæ ſint rega.

L. ſi quis in emancipatū, in d. §. & ſi libellum, colum. 10.

L. quiſquis. Retinendo vſumfructum transfertur poſſeſſio, in §. ſi quis de manſo, de contro. inueſt.

L. in hac. Donatio facta coram tabellione inſinua-

inſinuatur, ſi excedit ſummã, in §. ad iuſtitiam, quæ ſint regal.

L. in donationibus, l. vt reſpõſum, vbi ſupra in verſ. ad iuſtitiam, & contor. cum d. l. in hac.

L. ſi quis argentum, in §. ſi facta, ſi de feud. defun. mili.

§. penult. in d. §. & ſi libellum, col. 4.

De donatio cau. mor.

L. fin. Quando ſunt quinque teſtes, eſt donatio cauſa mortis, in d. §. huius autem generis, in fi. ex qui. cau. feu. amitta.

De donat. quæ ſub modo.

L. 1. & 2. quæ incipit ſi prædiorum, in d. §. ſi facta, & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo. Pacta appoſita in vim modi reſoluuntur, in d. §. præterea, qui. mo. feu. amitta. in fin. & in cap. 1. de feu. ſine culpa non amitt. & in cap. ſancimus, §. ſi autem, col. fin. quo temp. mil. Condictio cõcurrit cum rei vindicatione.

L. quoties, quæ eſt 3. Alia datur vni poſt alteri io verſ. niſi ſi vaſal. feu. priue.

De reuocat. donat.

L. 1. Ius reuocandi non tranſit ad hæredes, §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cau. bene amitta.

L. his ſolis. Reuocantur propter ingratitudinem, in §. ſi autem, in fine, quo temp. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2.

L. ſi vnquam. Non procedit in naturalibus tãtùm, in d. §. naturales, ſi de feu. de fun. mili. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. fi. Atrox iniuria requiritur pro reuocatione donationis, in d. c. Imperialem, §. inſuper, & in §. ſimiliter ſi dominus, qui. mo. feu. amitt. non ſufficiunt minæ verbales, in c. ſancimus, lo 1. quo temp. miles, & in verſ. dummodo, qui. ex cau. feud. amitta. in §. ſed ſi delator, & in §. denique, quæ ſit prima cau. bene. amitt.

Qui accuſa. non poſſunt.

L. 2. in §. & vt indignis, quæ ſint regal.

L. qui crimen, quæ eſt 3. Dies appoſitus non præterit, in d. c. ſancimus, & in c. 1. ver. his enim ſi de inue. q. oria. & in c. 1. verſic. & poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſtit. Lota.

L. non ignorat. Qui dicit ſe filium, debet probare eſſe in quaſi poſſeſſione filiationis, in d. ca. ſancimus.

L. propter inſidias. Vaſallus tenetur etiam de inſidijs, in d. §. porrò, in princ. & in d. §. & ſi libellum, in fine.

L. penul. quæ incipit. Si quis ex familiaribus, in verſic. Diuina, de proh. feu. per Lota.

De accuſatio.

L. 4. quæ incipit, Si accuſatoribus, in verſ. & bona cõmittentium crimen, col. 3. quæ ſint reg.

L. non ideo, in §. ſed ſi delator, colum. 3. & in verſ. diffidamus, col. 4. tit. fina.

L. qui de crimine. De diuerſis factis poſſum pluries accuſare, in §. ſi autem omnibus, de pace tenen.

L. fin. in §. & vt indignis, quæ ſint rega. Non dicitur reus ante ſententiã, in §. ſed qui delator in priu.

De exbib. reis.

L. 1. in verſ. receptatoribus, col. 1. de pace iura. firman.

L. 2. Ad reuidendum meſtos pœnates, in verſic. ſi autem, quo temp. mil. & in cap. 1. ver. litem, lo 2. tit. fin.

L. fin. in d. c. 1. verſic. eius ſententia, eo. tit.

De cuſt reorum.

L. 1. Dies incipit ab ortu ſolis, in c. 1. quo tẽp. miles.

Si reis vel accuſa. mor.

L. defunctis, in cap. 1. §. ſed qui delator, col. 3. quæ ſit prima cau. bene. amitt.

L. fina. in verſic. contrahentium inceſtas nuptias, lo 1. & lo 2. col. 3.

Si quis Imper. maledix.

L. vnica. Conſideratur qualitas perſonarũ, & animus ad pœnas infligendas, in cap. 1. de proh. alie. per Lota. in ver. ad hoc, hic finitur lex, in d. §. & ſi libellum, col 4. & in §. poſt natale, & in §. porrò, col. 2. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. & in multis locis.

Ad leg. Iuliam Maieſtatis.

L. 3. quæ incipit. Si quis per torturam. Elicitur confeſſio, in §. ſi autem omnibus, col. 2. de pace tenenda, & in §. præterea, in fine, quæ ſit prima cauſ.

L. nullus, in verſic. diuinæ, tit. fina.

L. quiſquis, in prin. & in §. ad filias, fœmina non eſt audax ſicut maſculus, in c. 1. qui feu. da. poſſ. & in verſ. contrahentium inceſtas, lo 2. columm. 3. & in d. §. ſed ſi delator, col. 2. & in §. qui verò, de capitã. qui cur. vend.

§. qui emancipatiunes, in d. verſ. qui verò, & in verſ. condemnatorum, & in c. 1. ſi vaſal. feud. priue. & in c. 1. hic finitur lex, in addit.

L. fina. Sententia declarat feudum eſſe amiſſum, in §. ſi autem, de pace tenen. & in verſ. cõmittentium crimen, col. 9. & quis ſua mente punitur, in c. ſancimus, lo 2. quo temp. mil.

Ad l. Iul. de adult.

L. 3. Princeps ſoluit, in d. §. & plauſtrorum, in prim. quæ ſint regal.

L. caſtitatis, in verſ. ſatisfactionem, tit. fin.

L. quamuis, in cap. 1. ver. omnibus, de vaſall. qui cont. conſtit. Lota. & in verſic. contrahentium inceſtas, lo 2. & in ver. committẽtium crimen, in fine.

L. ſi is qui. Mendacium conuincitur per demonſtrationem contrarij, in d. cap. ſancimus, col. fin. quo temp. miles.

I

L. ſi quondam, in d. ver. & bona committentium, colum. 2.

Ad l. Iul. de vi publ. & priua.

L. 2. quæ incipit tutoris, in d. verſic. contrahentium inceſtas, lo 2.
L. quoniam, ibidem.
L. ſi quis ad ſe fundum, ibidem col. 3. & in verſ. & qui vt indignis, eo. tit.
L. ſeruos, in d. verſic. & bona cõmittentium, colum. 3.
L. crimen, in verſ. receptatoribus, de pace iura. firma. & in verſ. ſatisfactionem, tit. fina.
L. fi. in d. verſ. & bona committentium, col. 9.

De raptu virgi.

L. 1. in prin. Deus non facit, quòd factum, non ſit factum, in §. præterea. col. 5. quæ ſit prima cauſa, & in d. verſ. & bona committentium crimen, col. 9.
§. pœnas. Vir ſolicitat mulierem, in d. §. turpiter, qui. mo. feu. amitt. in d. verſ. receptatoribus, & in d. verſ. contrahentium inceſtas, lo 2.

Ad l. Corn. de ſicar.

L. 1. Negatiua, quòd non animo occidendi, probari poteſt, in d. §. porrò, colu. 5. & in d. §. diffidamus.
L. 2. quæ incipit, is qui. in §. ſi autem omnibus, de pace tenen.
L. ſi percuſſorem. Defenſor ſuæ ſalutis non peccat in ver. poſtquam, de contro. inue. & in d. ver. probare, de pace tenen.

De maleſi. & mathe.

L. 1. Statim portetur ad iudicem malefactor, in d. §. receptatoribus.
L. Nemo, in §. & dimidium theſauri.

De ſepulcr. violat.

L. qui ſepulcra. Pœna priſcæ ſeueritati accedit, in d. verſ. turpiter, qui. mo. feu. amitt. & in ver. ſi verò, de pace iura. firma.

Ad l. fabi. de plagiar.

L. quoniam, in d. verſ. receptatoribus, in fine.

Ad l. Iul. de falſis.

L. ſatis apertè, in cap. ſi cauſa, de contro. inter vaſal. & alium.
L. ſi quis decurio. Creditur notario, in cap. 1. qui ſucce. tenea. & in §. ille tamen, de contro. apud Par. termi. & in cap. 1. in addit. hic finitur lex, & in cap. 1. ver. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.
L. vbi. Acerrima fit indago in falſis, in verſ. publici latrones, & in verſ. contrahentium, lo 2. in 3. col. & in c. 1. ver. quid iniquum, de not. feud.

De falſa moneta.

L. 1. in c. 1. de natu. ſucce. feu. col. 9. in verſ. monetæ, quæ ſint rega. & in verſ. ſi res, tit. fi. & in ver. & bona committentium crimen, col. 9.

De mutat. nomi.

L. 1. verſ. extraordinaria, quæ ſint rega.

Ad l. Iuli. de ambitu.

L. 1. Emens officia punitur in quadruplum, in cap. 1. de feu. guar.

Ad l. Iul. repetund.

L. fina. Non præſumitur, quòd veniat contra proprium iuramentum, in cap. hac edictali, de pace iura. firma.

De crimi. ſacrileg.

L. 2. quæ incipit diſputari, in ver. victigalia, col. 3. & in verſic. & bona committentium crimen, & in §. flumina, quæ ſint rega.

De crimine ſtellio.

L. 3. in d. §. item ſacram. col. 4. de pa. iu. fir.

Quando ciuil. actio.

L. 1. in d. §. item ſacram. & in verſ. & bona committentium crimen, col. 3.

De iniurijs.

L. 3. quæ incipit atrocem, in d. §. iniuria, in addi. de pace iura. firma.
L. ſi non conuitij. In delictis præſumitur animus nocendi, in d. §. porrò, in princ. & in d. §. diffidamus, col. 4.
L. fin. Mos iudicij ſeruandus, in c. 1. ſi de inue. q. otia. & in §. & ſi libellum, in fine.

De his qui latro.

L. 1. & 2. in cap. 1. verſic. ſatisfactionem, & in verſic. ſi res, titu. fina.

De quæſtionibus.

L. pridem, in d. cap. Imperialem, §. inſuper.
L. diuo Marco. Delictum patris ſemper nocet filiis, & in §. hoc quoque de alien. feud. in §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa, & in §. iniuria, in addit. de pace iura. firma.

De abolit.

L. 2. quæ incipit abolitio, in d. verſ. & bona committentium crimen, col. 2.
L. fallaciter. Sunt caſus, in quibus tam actor quàm reus indiget probatione, in d. verſic. publici latrones, de pace tenend. & in d. verſic. & bona, col. 2. & in verſ. eius, titu. fina.

De gener. abol.

L. 1. in d. verſic. & bona, col. 2.
L. fina. Liberati à pœna remanent notati, in d. §. præterea, colum. 5.

Vt infra cer. tempus.

L. 2. quæ incipit nouerint, concor. cum l. 3.

supra

inſinuatur, ſi excedit ſummã, in §. ad iuſtitiam, quæ ſint regal.

L. in donationibus, l. vt reſpõſum, vbi ſupra in verſ. ad iuſtitiam, & concor. cum d. l. in hac.

L. ſi quis argentum, in §. ſi facta, ſi de feud. defun. mili.

§. penult. in d. §. & ſi libellum, col. 4.

De donatio cau. mor.

L. fin. Quando ſunt quinque teſtes, eſt donatio cauſa mortis, in d. §. huius autem generis, in fi. ex qui. cau. feu. amitta.

De donat. quæ ſub modo.

L. 1. & 2. quæ incipit ſi prædiorum, in d. §. ſi facta, & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo. Pacta appoſita in vim modi reſoluuntur, in d. §. præterea, qui. mo. feu. amitta. in fin. & in cap. ſi de feu. ſine culpa non amitt. & in cap. ſancimus, §. ſi autem, col. fin. quo temp. mil. Condictio cõcurrit cum rei vindicatione.

L. quoties, quæ eſt 3. Alia dantur vni poſt alteri in verſ. niſi ſi vaſal. feu. priue.

De reuocat. donat.

L. 1. Ius reuocandi non tranſit ad hæredes, §. præterea, col. 4. quæ ſit prima cau. bene amitta.

L. his ſolis. Reuocantur propter ingratitudinem, in §. ſi autem, in fine, quo temp. & in d. §. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 2.

L. ſi vnquam. Non procedit in naturalibus tantum, in d. §. naturales, ſi de f. u. defun. mili. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, col. 2.

L. fi. Atrox iniuria requiritur pro reuocatione donationis, in d. c. Imperialem, §. inſuper, & in §. ſimiliter ſi dominus, qui. mo. feu. amitt. non ſufficiunt minæ verbales, in c. ſancimus, lo 1. quo temp. miles, & in verſ. dummodo, qui. ex cau. feud. amitta. in §. ſed ſi delator, & in §. denique, quæ ſit prima cau. bene. amitt.

Qui accuſa. non poſſunt.

L. 2. in §. & vt indignis, quæ ſint regal.

L. qui crimen, quæ eſt 3. Dies appoſitus non præterit, in d. c. ſancimus, & in c. 1. ver. his enim ſi de inue. q. oria. & in c. 1. verſic. & poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſtit. Lota.

L. non ignorat. Qui dicit ſe filium, debet probare eſſe in quaſi poſſeſſione filiationis, in d. ca. ſancimus.

L. propter inſidias. Vaſallus tenetur etiam de inſidijs, in d. §. porrò, in princ. & in d. §. & ſi libellum, in fine.

L. penul. quæ incipit. Si quis ex familiaribus, in verſic. Diuina, de prob. feu. per Lota.

De accuſatio.

L. 4. quæ incipit, Si accuſatoribus, in verſ. & bona cõmittentium crimen, col. 3. quæ ſint reg.

L. non ideo, in §. ſed ſi delator, colum. 3. & in verſ. diffidamus, col. 4. tit. fina.

L. qui de crimine. De diuerſis factis poſſum pluries accuſare, in §. ſi autem omnibus, de pace tenen.

L. fin. in §. & vt indignis, quæ ſint rega. Non dicitur reus ante ſententiã, in §. ſed qui delator in prin.

De exhib. reis.

L. 1. in verſ. receptatoribus, col. 1. de pace. iura. firman.

L. 2. Ad reuidendum meſtos pœnates, in verſic. ſi autem, quo temp. mil. & in cap. 1. ver. litem, lo 1. tit. fin.

L. fin. in d. c. 1. verſic. eius ſententia, eo. tit.

De cuſt. reorum.

L. 1. Dies incipit ab ortu ſolis, in c. 1. quo tẽp. miles.

Si reis vel accuſa. mor.

L. defunctis, in cap. 1. §. ſed qui delator, col. 3. quæ ſit prima cau. bene. amitt.

L. fina. in verſic. contrahentium inceſtas nuptias, lo 1. & lo 2. col. 3.

Si quis Imper. maledix.

L. vnica. Conſideratur qualitas perſonarũ, & animus ad pœnas infligendas, in cap. 1. de proh. alic. per Lota. in ver. ad hoc, hic finitur lex, in d. §. & ſi libellum, col 4. & in §. poſt natale, & in §. porrò, col. 2. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit. & in multis locis.

Ad leg. Iuliam Maieſtatis.

L. 3. quæ incipit. Si quis per torturam. Elicitur confeſſio, in §. ſi autem omnibus, col. 2. de pace tenenda, & in §. præterea, in fine, quæ ſit prima cauſ.

L. nullus, in verſic. diuinæ, tit. fina.

L. quiſquis, in prin. & in §. ad filias, fœmina non eſt audax ſicut maſculus, in c. 1. qui feu. da. poſſ. & in verſ. contrahentium inceſtas, lo 2. colum. 3. & in d. §. ſed ſi delator, col. 2. & in §. qui verò, de capita. qui cur. vend.

§. qui emancipationes, in d. verſ. qui verò, & in verſ. condemnatorum, & in c. 1. ſi vaſal. feud. priue. & in c. 1. hic finitur lex, in addit.

L. fina. Sententia declarat feudum eſſe amiſſum, in §. ſi autem, de pace tenen. & in verſ. cõmittentium crimen, col. 9. & quis ſua mente punitur, in c. ſancimus, lo 2. quo temp. mil.

Ad l. Iul. de adult.

L. 3. Princeps ſoluit, in d. §. & plauſtrorum, in princ. quæ ſint regal.

L. caſtitatis, in verſ. ſatisfactionem, tit. fin.

L. quamuis, in cap. 1. ver. omnibus, de vaſall. qui cont. conſtit. Lota. & in verſic. contrahentium inceſtas, lo 2. & in ver. committẽtium crimen, in fine.

L. ſi is qui. Mendacium conuincitur per demonſtrationem contrarij, in d. cap. ſancimus, col. fin. quo temp. miles.

L. ſi quondam, in d. ver. & bona committentium, colum. 2.

Ad l. Iul. de vi publ. & priua.

L. 2. quæ incipit tutoris, in d. verſic. contrahentium neceſſas, lo 2.

L. quoniam, ibidem.

L. ſi quis ad ſe fundum, ibidem col. 3. & in verſ. & qui vt in dignis, eo. tit.

L. ſeruos, in d. verſic. & bona cõmittentium, column. 3.

L. crimen, in verſ. receptatoribus, de pace iura. firma. & in verſi. ſatisfactionem, tit. fina.

L. fi. in d. verſ. & bona committentium, col. 9.

De raptu virgi.

L. 1. in prin. Deus non facit, quòd factum, non ſit factum, in §. præterea. col. 5. quæ ſit prima cauſa, & in d. verſ. & bona committentium crimen, col. 9.

§. pœnas. Vir ſolicitat mulierem, in d. §. turpiter, qui. mo. feu. amitt. in d. verſ. receptatoribus, & in d. verſ. contrahentium neceſſas, lo 2.

Ad l. Corn. de ſicar.

L. 1. Negatiua, quòd non animo occidendi, probari poteſt, in d. §. porrò, colu. 5. & in d. §. diffidamus.

L. 2. quæ incipit, is qui. in §. ſi autem omnibus, de pace tenen.

L. ſi percuſſorem. Defenſor ſuæ ſalutis non peccat in ver. poſtquam, de contro. inue. & in d. ver. probare, de pace tenen.

De maleſi. & mathe.

L. 1. Statim portetur ad iudicem malefactor, in d. §. receptatoribus.

L. Nemo, in §. & dimidium theſauri.

De ſepulcr. violat.

L. qui ſepulcra. Pœna priſcæ ſeueritati accedit, in d. verſ. turpiter, qui. mo. feu. amitta. & in ver. ſi verò, de pace iura. firma.

Ad l. ſaui. de plagiar.

L. quoniam, in d. verſ. receptatoribus, in fine.

Ad l. Iul. de falſis.

L. ſatis aperte, in cap. ſi cauſa, de contro. inter vaſal. & alium.

L. ſi quis decurio. Creditur notario, in cap. 1. qui ſucce. tenea. & in §. ille tamen, de contro. apud Par. termi. & in cap. 1. in addit. hic finitur lex, & in cap. 1. ver. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.

L. vbi. Acerrima fit indago in falſis, in verſ. publici latrones, & in verſ. contrahentium, lo 2. in 3. col. & in c. 1. ver. quid iniquum, de nor. feud.

De falſa moneta.

L. 1. in c. 1. de nat. ſucce. feu. col. 9. in verſ. moneta, quæ ſint rega. & in verſ. ſi res, tit. fi. & in ver. & bona committentium crimen, col. 9.

De mutat. nomi.

L. 1. verſ. extraordinaria, quæ ſint rega.

Ad l. Iuli. de ambitu.

L. 1. Emens officia punitur in quadruplum, in cap. 1. de feu. guar.

Ad l. Iul. repetund.

L. fina. Non præſumitur, quòd veniat contra proprium iuramentum, in cap. hac edictali, de pace iura. firma.

De crimi. ſacrileg.

L. 2. quæ incipit diſputari, in ver. vectigalia, col. 3. & in verſic. & bona commitentium crimen, & in §. flumina, quæ ſint rega.

De crimine ſtellio.

L. 3. in d. §. item ſacram. col. 4. de pa. iu. fir.

Quando ciuil. actio.

L. 1. in d. §. item ſacram. & in verſ. & bona committentium crimen, col. 3.

De iniurijs.

L. 3. quæ incipit atrocem, in d. §. iniuria, in addi. de pace iura. firma.

L. ſi non conuitij. In delictis præſumitur animus nocendi, in d. §. porrò, in princ. & in d. §. diffidamus, col. 4.

L. fin. Mos indictij ſeruandus, in c. 1. ſi de inue. ſ. oria. & in §. & ſi libellum, in fine.

De his qui latro.

L. 1. & 2. in cap. 1. verſic. ſatisfactionem, & in verſic. ſi res, titu. fina.

De quæſtionibus.

L. pridem, in d. cap. Imperialem, §. inſuper.

L. diuo Marco. Delictum patris ſemper nocet filio, & in §. hoc quoque de alien. feud. in §. præterea, col. 3. quæ ſit prima cauſa, & in §. iniuria, in addic. de pace iura. firma.

De abolit.

L. 2. quæ incipit abolitio, in d. verſ. & bona committentium crimen, col. 2.

L. fallaciter. Sunt caſus, in quibus tam actor quàm reus indiget probatione, in d. verſic. publici latrones, de pace tenend. & in d. verſic. & bona, col. 2. & in verſ. eius, titu. fina.

De gener. abol.

L. 1. in d. verſic. & bona, col. 2.

L. fina. Liberati à pœna remanent notati, in d. §. præterea, colum. 5.

Vt infra cer. tempus.

L. 2. quæ incipit nouerint, concor. cum l. 3. ſupra

ſupra qui accu. non poſſ.

De calumniat.

L. mater, concor. cum l. 1. ſupra de offic. præf. præt. Afri.

De pœnis.

L. impuniras. Minor non reſtituitur in pœnalibus, in d. §. item ſacram.

L. deporratorum. Cum bona publicantur fiſci ſunt, in d. §. turpiter, qui. mo. feu. amitt.

L. ſi operis, in verſic. & vt in indignis, & in verſic. & bona committentium, col. 1.

L. pœnam, in §. iudices, de pace iura. firma. & in verſic. banuo. tit. fina.

L. qui ſententiam. Qui coram nobis peccar, negare non poteſt, in c. ſancimus, lo 2. quo temp. milrs, & in verſ. ipſo iure, titu. fina.

L. ſiquis in metallum. Non debet quis bullari in faciem, in verſic. quinque ſolidos, in verſi. minuatur, de pace tenen.

L. cum reis, in verſic. receptatoribus, de pace iura. firma.

L. ſancimus. Punitur iuxta delictum, in d. §. ſed ſi delator, col. 2. & in verſic. alioquin, titu. fin. & in §. rurſus, qui. mo. feu. amitt.

Vt nulli iud. liceat confiſ.

L. 1. in verſ. quicunque, de pace iura. firma.

De Bon. proſcriptorum.

L. 1. l. 2. quæ incipit deportati, in d. §. item ſi clericus, col. 3. de capi. Corra. & in verſi. receptatoribus, de pace iura. firma.

L. ſi filius, cõcor. cum l. 1. §. ſi in libertinum, ff. de bon. damnar.

L. ſi quis poſthac, in verſ. diffidamus, tir. fin. & in verſ. & bona contrahentium inceſtas, el 2. col. 3. ad aliud, in §. donare, col. 6. qualiter olim.

Authentica & bona, in d. verſi. & bona committentium crimen, in prin.

De ſent. paſſis.

L. 1. vide in d. §. item ſi clericus, in add. col. 4.

L. generalis, vide ſupra in l. 1. de gener. abolir. & in verſ. & bona committentium crimen, col. 2.

L. fruſtra, in §. poſt refutationem, de vaſall. qui contra conſti. Lota.

L. cum indulgentia oĩs macula aboletur, ibid.

L. fina. Reſtitutus in integrum omnia recuperat in c. 1. col. 2. de vaſal. decrepita. & in §. ſi vaſallus de feu. ſuo, ſi de feu. defun. mili. col. 2. & in c. 1. hic finitur lex, in princ. & in c. 1. quid iuris ſit, & in procem. verſ. ſubſequenter, & in c. 1. verſ. eius tit. fin. Præſentia & præterita non ſunt in pendenti, in d. §. & filius fratris Imper. Lota.

Super X. libro Codicis.

De iure fiſci.

L. inſtar, vide in §. omnibus, de proh. alie. per Lota. in d. cap. Imperialem, §. illud, col. 4.

L. certa forma. In procem. in verſ. ſubſequenter, colu. 4. & in §. flumina, quæ ſint rega. & in verſ. receptatoribus, col. 3. de pace iur. firm.

L. prohibitum. Princeps eſt vigor iuſtitiæ, in cap. 1. quid ſit inneſt. & in verſic. & bona committentium crimen, col. 8.

L. defenſionis facultas. Contra fraudes exequutorum, in cap. 1. de feud. guard. & in verbo condemnatorũ, & in verſi. & bona committentium in fine.

L. qui in cõtractibus, in d. verſi. condemnaror.

D. vend. rer. fiſca.

L. 1. in d. verſic. & bona. colum. 4.

De bon. vacant.

L. 1. in §. præterea, de capi. Corra. & in verſ. quod autem, de contro. inueſt. & in d. cap. Imperialem, §. nec dominus.

L. 2. quæ incipit ſi quando annorationes, in c. 1. de capita. qui cur. ven. col. 2. & in c. 1. quid ſit inueſt. & in d. cap. Imperialem, in prin. col. 2.

L. vacantia, in verſic. & bona vacantia, quæ ſint rega.

L. ſina. in d. verſic. & bona contrahentium inceſtas, lo primo, in princ.

De delat.

L. omnes, recto, ideſt debito, in §. quibuſdam de conſue. recti feudi.

De petit. bon. ſubl.

L. 1. in c. 1. Epiſcopum, vel Abba. in c. ſancimus, lo 2. verſ. vt autem, de pace iura. firma. & in cap. ſancimus, §. ſi autem, quo temp. miles.

L. omnes. Princeps concedit fiſcalia, in d. c. Imperialem, §. nec dominus, & in §. hæredes, de pace tenen.

L. ea. §. pari forma, in d. §. nec dominus.

Si liber. Socius.

L. 1. Datur ius accreſcendi inter conceſſionarios Regis, in §. ſimiliter, de feu. march. & in c. 1. de duob. fratri. & in verſ. niſi ſi vaſal. feu. priuetur, in proce. colum. fin. & in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in prin.

De theſauris.

L. 1. in §. dimidium theſauri, in verſ. argentariæ, quæ ſint rega.

De anno. & tributis.

L. 1. l. 3. in d. verſic. & plauſtrorum.

De indictionibus.

L. 1. l. 3. quæ incipit particularius, in d. §. nec dominus, col. 3. & in d. §. & plauſtrorum, & in verſ. extraordinaria collatio, quæ ſint regal.

De exact. tributo.

L. nemo carcerem, in §. & manus, de pace tenen.

tenen. & in verſ. condemnatorum, quæ ſint reg. & in verſic. omnes, tit. fin.

L. fin. in d. §. & plauſtrorum, col. 2.

De apoc. publ.

L. quicunque. Quæ ſequuntur ſapiunt naturam præcedentium, in rub. quæ ſint regal. concor. cum l. ſi certis annis, de tranſact. ſupra.

De immu. ne conced.

L. 1. in cap. 1. de prohib. alien. per Lot. & in d. cap. Imperialem, §. ſcriba.

De decur. & eorum filijs.

L. cum adoptiuum. Retinentur iura patris naturalis, in d. verſic. & bona committentium crimen.

L. ſi quis decurio. Non ire ad iudicem & recedere licentiatum, idem eſt, in d. c. ſancimus, quo temp. miles, in cap. ſi cauſa, col. 4. de contro. inter dom. & alium.

L. ſi ad magiſtratum, in verſic. receptatoribus, in fi. in verſ. contrahentium, lo 2. in addi. & ſummus iudex poteſt mulctare i omnibus bonis, in verſic. quicunque, de pace tenen.

L. ſi quis procurationem, in verſic. eius ſententia, tit. fin.

L. quotieſcunque, in d. verſic. & bona committentium, col. 2.

L. nullus, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, col. 5.

L. nominationum. Duæ partes vniuerſitatis ſufficiunt, in §. ſi autem omnibus, de pace tene.

De hæred. decur.

L. fina. in verſic. prouinciæ, tit. fina.

Quando, & qui. quarta pars.

L. 1. in cap. 1. quæ ſint rega. in verſic. diffidamus, tit. fina.

L. 2. Negligitur, quod eſt commune, in cap. primo, §. ſi verò, de feu. guar.

De impon. lucr. deſcript.

L. 1. Ad primordiũ tituli, in c. 1. de feu. guar. & in §. & filius fratris, col. 3. Imper. Lota. & in verſic. aut nupta, quib. mo. feud. amitta. & in verſic. ſi verò, de nat. feud. Perſona eſt dignior rebus, in §. hæredes, de pace tenen.

De incolis.

L. ciues. Quid eſt degere, in cap. ſi cauſa, col. 2. & in verſic. litem, lo 1. tit. fina.

De mun. patrimo.

L. profeſſio. in §. habita, tit. fina.

De excuſa. mun.

L. eos, in verſ. ad inſtitiam, l. euidenter, in d. verſ. & plauſtrorum, col. 3. quæ ſint rega.

Qui mor. ſe excuſ.

L. 1. l. 2. in cap. 1. an mut. vel aliter imperſe.

Qui num. liberorum.

L. fina. in d. verſic. & plauſtrorum.

His qui ſponte.

L. 1. in d. cap. Imperialem, §. nec dominus.

De profeſſ. & medi.

L. magiſtros. Conſpiratio quandoque ad bonum, in verſ. ſi verò, de capi. qui cur. vend.

De mulier. & quo loco.

L. 1. in d. §. & plauſtrorum.

De tabularijs.

L. 1. in d. verſic. ad iuſtitiam.

L. 2. quæ incipit quicunq; in verſ. litem, lo 1.

L. Generali. in cap. 1. de cont. inter domi. & empt. in addit. in cap. ſi cauſa, colum. tertia, titu. ſequen. & in verſi. & bona committentium crimen, colum. nona.

De ſuſcepto. & archa.

L. ſi aliquid. Remotus ab officio ob infamiam non redit, in l. iudices, infra de dignita.

De ponderato.

L. 2. quæ incipit quoties, in verſic. amore ſcientiæ, titu. fina.

Liber Vndecimus.

De naufragijs.

L. quoties. Iudex diligens inuenit delicta, in dicto verſic. iudices, de pace iura. firman. & in verſic. ſi res, tit. fina.

De metallar.

L. 1. l. 2. l. quoſdam, in verſi. argentariæ, quæ ſint rega.

De Fabricenſ.

L. iure, in d. cap. 1. verſic. prouinciæ, tit. fin. & in cap. 1. quæ ſint rega.

L. fina. in d. capit. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit.

De veter. numiſ. pote.

L. 1. & 2. quæ incipit pro imminitione, in d. §. monetæ, quæ ſint rega.

De ſtud. Vr. Roma.

L. 2. in d. verſic. amore ſcientiæ.

De metro Berito.

L. prima. Rex facit duas prouincias ex vna, & econtra, & conſtituit nouas dignitates, in cap. 1. §. quod autem, de feu. guard. & in cap. 1. §. turpiter,

piter, quib. mo. feud. amitta. & in capitulo primo, quis dicatur dux.

De vend. rerum ciuita.

L. fin. in d. cap. Imperialem, in princ.

De aquaeductu.

L. vſum aquæ, in d. ſ. nec dominus, cap. Imperialem, col. 4.

L. ad reparationem, in d. verſ. & plauſtrorum, col. 2. l. diligenter, in d. ſ. flumina, quæ ſint reg.

L. diligenter, in d. ſ. flumina.

De gladiato.

L. 1. Prohibetur duellum, in ſ. ſi autem omnibus, de pace tenen.

Vt armo. vſus.

L. 1. Ruſticus nō portat arma, in ſ. ſiquis ruſticus, de pace tenen. & in d. verſ. ad iuſtitiam.

De agri. & cenſi.

L. domini. Ruſtici non optant pecuniam, in d. ſ. ſiquis ruſticus.

L. quemadmodum. Quis venit contrafactum ſuum, in verſ. & pro mercede de feu. guar. & in cap. r. de contro. inter dom. & empt.

L. immunitatis, in d. c. Imperia. ſ. illud, col. 2.

L. ſi coloni. Spoliatus reſtituitur, in d. ſ. illud, & in ſ. ſiquis per triginta, ſi de feu. defun. mili. & in ſ. ſi vaſallus de feudo ſuo, col. 6. & in verſi. ſi de rapina, de pace tenen.

L. litibus. In proœ. in 4. q. in d. verſic. & pro mercede, & in verſic. agricultores, tit. fina.

L. cum ſcimus, in ſ. & poſt refutationem, de prohl. alie. per Lota. & in d. cap. Imperialem, ſ. præterea ducatus, col. 3.

L. cum ſatis, ſ. cum autem, ibidem.

De cenſi. & peræquat.

L. omne, in d. ſ. & ſi clericus, in addit. de capit. qui cur. vend.

De fund. limitro.

L. 2. quæ incipit quicunque, in d. cap. Imperialem, ſ. nec dominus, & in d. ſ. præterea ſi inter duos, in addit.

L. fin. in d. c. Imperialem, in verſ. Imperator.

De omni agro deſerto.

L. hæredes, in dicto verſic. & plauſtrorum.

De fundis patrimo.

L. 1. Emphyteuta fiſci poteſt donare ſaluo fiſcali reddito, in d. ſ. donare qualiter olim feud. alie. pot. & in c. 1. in prin. ſi de feu. defun. mili.

L. omnes, in cap. 1. Epiſcopum, vel Abb. & in d. cap. Imperialem, ſ. nec dominus.

L. fundos, in c. 1. verſ. dimidium theſauri.

L. poſſeſſores, ibidem.

L. fin. in ſ. flumina, quæ ſint regal.

De fund. rei priua.

L. cum qui. Mutatur conditio rei, & perſonæ per annos triginta, in cap. ſi verò contigerit, de pace iura. firma. & in ſ. ille tamen, de contro. apud par. termi.

De locat. prædi. ciuil.

L. fina. Rex non reuocat conceſſa, in cap. 1. quid ſit inueſti.

De conduct. domus Augu.

L. 1. Idem ſeruatur ordo in caſibus fiſcalibus, in d. ſ. donare, ad aliud in d. c. Imperialem, ſ. illud, col. 4. & in verſic. & plauſtrorum.

De priuileg. domus Augu.

L. 1. in d. ſ. & plauſtrorum, & in verſic. eccleſiaſticam, titu. fina.

De collat. fund. fiſca.

L. 1. in dicto ſ. & plauſtrorum.

Liber Duodecimus.

De dignitate.

L. 2. in verſic. eius, titu. fina.

L. maior, quæ eſt tertia. Dignitas maior non tollit minorem, in cap. 1. de feud. march. & in cap. 1. verſic. ad iuſtitiam, quæ ſint rega.

L. Senatorum, in verſ. eccleſiaſticam, tit. fin.

L. nequis, in d. verſic. ad iuſtitiam.

L. iudices. Priuati ab officio ob delictum, nec ad illud, nec ad aliud, ibidem, & in verſic. eius ſententia, tit. fina.

L. Mulieres gaudent dignitate viri, in cap. ſi quis miles, Imperat. Lota.

De profeſſ. in Vrbe Conſtant.

L. 1. in proœm. columna tertia.

De Prapoſ. ſacri cubiculi.

L. fin. Nobiliores poſſunt arma portare, in ſ. ſi ruſticus, de pace tenen.

De primice.

L. 1. in cap. 1. de feud. marchiæ, & in d. ver. ad iuſtitiam.

L. 2. Cum quis ceſſat ab aliquo actu, reputatur mortuus quoad illum actum, in ſ. ſed & res, col. 2. per quos fiat inueſtitu.

De proxi. ſacr. ſcri.

L. hac parte, in d. verſ. ad iuſtitiam.

L. vnicuique, in cap. fina. verſic. litem, el r. titu. fina.

L. in ſacris, ibidem, & in cap. 1. qui teſtes ſunt neceſſa.

L. fin. in d. cap. Imperialem, ſ. firmiter.

De

De Agen. in rebus.

L. fina. in verſic. quicunque, de pace tenen.

De Prapoſ. agen. in rebus.

L. 1. in d. §. firmiter.

De priui. eorum, qui in ſacro palat.

L. 1. in cap. 1. verſic. eccleſiaſticum, tit. fin.

De priuileg. ſcolar.

L. 2. in d. ver. litem, lo 1. col. 2.

De re milita.

L. ſemel. Vni medico non creditur, in cap. 1. in addit. columna tertia, hic finitur lex, & in ver. idoneos, de nto. feu.

De caſtren. pecul.

L. cum allegas, in d. cap. Imperialem, §. præterea ducatus, in addit. & quæſita in caſtris non conferuntur.

De Tironibus.

L. 1. in d. ver. litem, lo 1. colum. 3.

De deſertor.

L. 1. in d. §. & bona, col. 2. quæ ſint rega.

De veterá.

L. fin. in d. ver. litem, lo 1.

De curſu publ.

L. 1. 2. quæ incipit præſidibus, l. 3. quæ incipit euectiones, in d. §. & plauſtrorum.

De cohartal.

L. ſi cohartalis, in §. iniuria, de pace iura. fir.

De exeeut. & exact.

L. 3. quæ incipit ſiue. Nobiles puniuntur in exceſſu vniuerſitatum, in cap. hac edictali, de pace iura. firman.

De diuer. officijs.

L. quicunque, in d. cap. §. & bona committētium crimen, col. 2. quæ ſint rega.

Liber Authenticorum.

In titu. de hæred. & falcid.

§. ordinatam. Ordo ſcripturæ attenditur, in §. poſtquam in guardiam, de contro. inneſt.

§. ſi verò, in ver. ſacramenta, de pace iur. fir.

Quomo. oporteat Epiſcopos.

In prin. in ver. eccleſiaſticā, tit. fin. Qui diminuit non dicit Rex, in c. 1. de proh. alie. per Lota.

§. licentia. Nūquam moritur eccleſia. in c. 1. de alie. feu. in §. turpiter, qui. mo. feu. amitta.

De non alie. aut permuta.

§. vt autem. Exceptio firmat regulam, in §. ſi quis de manſo, de contro. inue. in §. dimidium theſauri.

§. emphiteuſis, in §. quidam tamen, col. 4. de contro. inter dom. & empr.

§. quia verò, in §. item ſi clericus, colu. 5. de capita. qui cur. vend.

Vt iud. ſine quoquo ſuffra.

§. illud. Poteſt eſſe vnus Præſes in duabus prouincijs, in cap. 1. de feud. march. ad aliud, in cap. 1. de prohib. alie. per Lota.

Iuſiuran. quod præſt. ab his.

In prin. in §. ſacramenta, col. 2. pace iura. fir.

De referenda.

§. 1. Proprium eſt Regis non auferre conceſſa, in cap. 1. qui ſucce. tenea.

De inceſt. nupt.

In princ. in §. autem, de pace iura. firma. & in d. cap. Imperialem, §. callidis.

De defenſo. ciuita.

§. 1. Conſenſus expreſſus requiritur, in cap. 1. de prohi. alie. per Lota.

§. interim, §. ſiquis verò, in ver. iudices, de pace iura. fir. c. quoniam, de prohi. alie. per Lota.

De mand. princi.

§. leges, in d. §. quidam tamen, col. 4.

§. patrocinia, in d. §. receptatoribus.

§. ſi tibi, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos.

§. oportet, in verſic. & bona contrahentium, lo. 2. in 3. addit. & in verſic. miniſtris, titu. fi. & in verſic. condemnatorum.

§. publicorum, in verſic. extraordinaria, quæ ſint rega.

De triente, & ſemiſſe.

§. illud, in d. cap. Imperialem, §. illud.

De nuptijs.

§. quoniam, concor. cum l. ius noſtrum, ff. de regu. iur. ibi vide.

§. deinceps. Mors omnia ſoluit, in §. turpiter, in addit. quib. mo. feu. amitta.

§. ſin autem in dote, in §. præterea ducatus, in addit.

De conſulibus.

In prin. Medium eligitur, in d. c. Imperia. §. firmiter, & Rex eſt lex animata, in c. 1. quæ ſint reg.

De reſtitut. & ea quæ parit.

§. quamobrem. Imperator prouidet commodia priuatorum, in c. 1. de prohi. alie. per Lota. & in §. & quæ vt ab indignis, quæ ſint rega.

§. ſancimus, in d. c. Imperialem, §. firmiter.

De Tabellio.

In princ. Veritas quærenda, in d. cap. Imperialem, §. illud.

§. nos autem. Ibidem in §. ſcriba, in fin.

De iureiur. à morie.

In princ. Iuramentũ hæredis, & defuncti differunt, in rubr. de conſue. recti feudi.

Vt prepona. nomen Imperat.

In princ. in cap. quoniam, de prohi. alie. per Lota. in rub. quæ ſint regal.

Vt non fiant pignorationes.

§. Illud, in d. c. Imperialem, §. nec dominus.

De exhiben. reis.

§. optimum. Feudum eſt militia, in d. §. præterea ducatus, in addit. in d. c. Imperialem.

§. illud, in §. conuenticulas, de pace iur. firm.

Vt iactæ nouæ conſtitut.

In prin. Morbus euenit repente, ſicut mors, In c. 1. ſi de inue. q. oria. & in rub. quæ ſint rega.

Qui. mo. nat. efficiantur ſui.

§. illud. Qui mittit repudium, fatetur matrimonium, de feu. pigno. dato, & in verſ. & bona contrahentium inceſtas, lo 2. fin. col.

§. tribus, in verſic. mercator. de pace tenen. & in d. cap. Imperialem, in princ. & in d. §. præterea ducatus, in addit. col. 3.

De inſtrum. caut. & fide.

In prin. de prohib. alie. per Lota. & in verſ. diuinæ, & in ver. miniſtris.

§. ſi verò inſtrumenta habent ſubſcriptionem.

Vt non luxu. contra naturam.

In proœm.

De Quæſtore.

§. ſi verò, & in fine, in d. cap. Imperialem, §. præterea ſi inter duos, in addit.

§. illud, §. omnis, in verſ. & bona committentium crimen, col. 9. & in ver. diuinæ, & in verſ. miniſtris, titu. fina. Rex eſt iudex iudicum, in cap. 1. in prin. hic finitur lex, in addit.

De iudicibus.

In prin. in c. 1. de contro. inter dom. & empt.

Vt cleri. apud proprios Epiſcopos.

In §. 1. in verſ. contrahentium inceſtas nuptias. lo 2.

De armis.

In princ. Nemo portat arma ſine licentia, in §. ſi ruſticus, de pace tenen.

De æqualitate dotis.

§. quia verò, in d. ver. diffidamus, & in proœm. quæſt. 4.

De litigioſis.

§. 1. Diuiſio inter fratres non eſt alienatio, in d. §. præterea ducatus.

Vt neque miles.

§. 1. in proœmio, & in ver. condemnatorum, quæ ſint regal.

Vt diuinæ iuſſiones.

§. 1. Quæſtores ſubſcribunt literis Principis, in cap. quoniam, de proh. alie. per Lota.

§. ſi verò, in dicto §. præterea ſi inter duos, dicto cap. Imperialem.

Vt liceat matri & auiæ.

§. 1. in cap. 1. de natu. ſucce. feudi.

§. quia verò, verſi. quia verò, de capita. qui cur. vend. in ver. ſatisfactionem, & in verſic. diuinæ, titu. fina.

De hæred. ab inteſtato veni.

§. reliquum. Mater ſuccedit filio, in d. §. & filius fratris. Imper. Lota.

§. ex his, in verſ. ſacramenta, de pace iur. firm.

Vt ſponſali. larg.

§. ad hoc, in cap. 1, col. 9. de natu. ſucce. feu.

Vt nulli iudicum liceat.

In princ. in d. c. Imperialem, in prin. col. 7. & in d. §. præterea ſi inter duos, in addi. & in cap. 1. col. 3. de contro. inter dom. & empto.

§. ſi quis verò, in verſic. contrahentium inceſtas, lo 2.

§. fin. in d. verſi. & bona committentium crimen, col. 3. & in verſic. receptatoribus.

De ſanctiſſimis Epiſcopis.

In princ. Qui doctus fuit, doctior fiet, in dicto capit. Imperialem, §. illud, de prohib. alie. per Fede.

§ omnibus. Excommunicatio cauetur de iure ciuili in verſ. contrahentium, inceſtas, lo 2.

Si aliquæ leges deficerent non imputandum. Die ſeptimo Decemb. 1574. in die S. Ambroſij.

F I N I S.

IO. VINCENTII DE ANNA
CLARISSIMI IVRECONSVLTI
NEAPOLITANI.

PATRONI CAVSARVM CELEBERRIMI Viri Patritij, ac Feudiſta maximi.

REPETITIONES CONSTITVTIONVM REGNI, Si quis aliquem, & Terminum Vitæ.

Cum Summarijs, & Additionibus FABII DE ANNA, Iureconſulti, Patritij Neapolitani, ac PHILIPPI III. Hiſpaniarum Regis Conſiliarij Auctoris Filij.

SVMMARIVM.

1 *Pœna tenentis arma, vel aſportantis de iure Digeſtorum. & nu. 2. & 3.*
4 *Arma de iure Codicis aſportari non poſſunt, & limitatio nu. 5. quid de iure Authenticorũ, numero 6. & de iure Feudorum, nu. 7.*
8 *Arma an de iure Conſtitutionum Regni portari poſſint, & num. 9. quid de iure capitulorum Regni, nu. 10. & 11. & de iure Canonico, nu. 12.*
13 *Clerici arma deferentes an puniendi.*
14 *Armorum portatio pluribus caſibus permiſſa, & nu. 15.*
16 *Nobiles an poſſint arma deferre.*
17 *Statutum vetans arma portari, an vendicet ſibi locum in portante arma in ſua porticu domus.*
18 *Proſper Vitalianus Epiſcopus Biſinianenſis commendatur.*
19 *Epiſcopus an poſſit tenere familiam armatam, & nu. 20. & 21.*
22 *Deciſio in cauſa Epiſcopi Monopolitani.*
23 *Baiulus an poſſit arma portare, & nu. 25.*
24 *Deciſio Sacri Conſilij refertur.*
26 *Baiulus cognoſcit de furtis minimis, aſſiſijs, ponderibus & menſuris.*
27 *Officialis dum ſtat Syndicatui, an poſſit deferre arma, & nu. 28.*
29 *Doctor an poſſit arma deferre.*
30 *Arma coram Iudice, Principe, cœtu Scholarium, vel Conſilio aſportare non eſt licitum.*
31 *Enſes non deferuntur in Aulis Sacri Conſilij, ſecus in Palatio Excellentiſſimi Proregis, & nume. 32.*
33 *Exteri Regnum intrantes an arma deferant.*
34 *Exteri ignorantes Banna Regni, debent prius moneri.*
35 *Extrahens arma & non feriens, an puniatur.*
36 *Extrahens arma prohibita, & non offendens, an de iure Conſtitutionum Regni puniatur.*
37 *Vulnerans aliquem cum armis, qua pœna puniatur.*
38 *Vulnerans cũ roncha, aut coltello, an puniãt.*

39 *Manus validior in dubio amputanda.*

40 *Diuerſos vulnerans diuerſis temporibus pro quolibet vnam manum amittit, de quo num. 41. 42. & 43.*

44 *Vulnuſculum non punitur pœna manus, & num. 45. & 81.*

46 *Statutũ loquens de comburente domũ non habet locum in comburente domunculã, & n. 47.*

48 *Statutum puniens falſificantes Monetas, non extenditur ad Monetas minimas, & nu. 49.*

50 *Lapide aut fuſte percutiens, an teneatur pœna manus, & num 51. 52 & 53. vſque ad 60. incluſiue.*

54 *Armorum appellatione quæ veniant, Iudicis eſt arbitrium.*

55 *Conſtitutio licet ſit ſtricti iuris, comprehendit caſum qui ſublata ſignificatione vere comprehenditur.*

56 *Titulus de Vi armata, comprehendit vim factam cum armis.*

61 *Percutiens cum lagena aquæ aut vini, non punitur pœna Conſtitutionis.*

62 *Pœna manus non punitur homo bonæ conditionis, & famæ, non conſuetus delinquere vſque ad numerum 72.*

71 *Appellari poteſt, ſi Iudex non facit id, quod ſuo arbitrio remittitur.*

73 *Mandans vulnerari, non punitur pœna manus, vſque ad num. 79.*

77 *Conſtitutio, Qui doloſe, comprehendit etiam mandantes incendia.*

80 *Conſtitutio Regni, ſi quis aliquem, corrigit tex. in l. 1. §. diuus, ff. ad leg. Corn. de Sicar.*

82 *Vulnus debet eſſe cum maxima ſanguinis effuſione.*

83 *Vulnerans cum armis, non tenetur pœna aſportationis armorum, & nu 84.*

85 *Delicta plura ex eodẽ facto, pro vno reputantur, de quo nu. 86. 87. 88 89. 90. 91. & 92.*

93 *Plura delicta an debeant puniri pluribus pœnis, & nu. 94.*

95 *Pœna impoſita per ſtatutum, an tollat pœnam iuris communis.*

96 *Percutiens cũ armis, punitur pœna manus, ſed an mortuo percuſſo, puniatur pœna capitali.*

97 *Executioni amputationis manus, an debeat ſuperſederi, ſi fuit Sententiatum manum amputandam eſſe, & ante executionem factam, vulneratus eſt mortuus.*

98 *Pœna manus non debet quis puniri, quando haberet plures filios & filias infantes.*

Repetitio Cõſt. Regni, Si quis aliquem, Die 15. Octobris 1559. in famoſiſſimo Studio Neap.

CVM præſenti anno conſtituerim Regni noſtri Conſtitutiones criminales tractare, & ſtudentes nõ conueniat arma deferre, conſiderans etiam quod plerumque homicidia fiunt cum armis, putaui à pœna armorum initium facere, de qua in Conſtit. Si quis aliquem, tit. de illicita percuſſione cum armis, & præmitto, quod circa aſportationem armorum reperio multa iura diuerſimodè diſponentia.

1 Iure † Digeſtorum puniebatur ille, qui domi arma tenebat, aut aſportabat, pœna l. Iuliæ, de vi publica, tex. in l. 1. ff. ad l. Iul. de vi
2 publi. ſcilicet, Deportatione. Eodem † iure excipiebatur, qui venationis cauſa, aut vſus itineris, arma deferebat, l. 2. ff. eodem, qui
3 † domi tenebat commercij cauſa, aut propter tutelam ſuæ ſalutis, excuſabatur, d. l. 2. & l. penult. eo. tit.

4 Ius † Codicis prohibet indiſtinctè arma portari principe inconſulto text. in l. vni. C. vt vſus armorum, niſi præpoſitis Sacri Cubicu-
5 li Regis, qui poſt † finitum officium, dum peregre eunt ad agros inſpiciendos, illa deferre poſſunt, text. in l. fin. C. de præpo. sac. cubic. ſecundum primum intellectum gloſſ. lib. 11.

6 De † iure Authenticorum indiſtinctè prohibebatur, non ſolum arma deferre, ſed nec tenere commercij cauſa, dabatur poteſtas deputatis in armario Principis arma conflare, §. prohibemus, §. hanc igitur in Authent. de armis.

7 De † iure Feudorum ruſtici prohibentur arma portare, ſub pœna amiſſionis armorum, aut viginti ſolidorum, mercator autem gladium ſellæ, aut vehiculo apponat, vt poſſit à prædone defendi, tex. eſt in §. ſi quis ruſticus, & in §. mercator, de pace tenenda.

8 Noſtris † autem Conſtitutionib. non ſolum ruſtici, ſed Burgenſes prohibentur portare arma inſolita, cultellos, loricas, clauas ferreas, & omnia, quæ magis ſunt apta ad nocendum;
9 excipiuntur † Curiales domini Regis, milites, & eorum filij, ac Burgenſes, dum extra loca habitata pergunt, text. eſt in Conſtitut. Intentionis.

10 De † iure capitulorum Regni, Plectuntur, & ſi quis cum roncha, qui portat cultellum feritorium, Roncham, aut Mannariam, punitur pœna aſportationis armorum.

11 Sed per † aliud Capitulum, Vt inter ſubiectos, f. 82. indiſtinctè prohibetur portatio armorum, etiam familiarib. Regis, & Reginæ dum ſunt in eorum patria.

12 Vltimò † ius Canonicum voluit, quod Clerici arma non portent, ca. Clerici, de vita, & honeſt. cleric. cum ſimil.

ADDITIO.

13 *Clerici † contra prohibitionem Principis ſæcularis arma deferentes, an poſſint à Iudice laico puniri, & armis expoliari ab eius familia? latè Couar. c. 33. pract. qq. num. 7. & lib. 2. var. reſol. c. 20. in fine. Iul. Clar. lib. 5. Recep. Sent.*

Sent. §. fi. q 36. ver. vlterius quæro, & Iacob.
Meno. qui alios refert de arbit. iud. lib. 2. cent.
4. caſu 393. nu 31. vſque ad nu. 38.
Fab. de Anna.

14 Pluribus † tamē caſibus portatio armorum
eſt hodie conceſſa, quos cumulant Andr. in
Conſtitu. Intentionis, & in d. §. ſi quis ruſti-
cus, & §. mercator. Soc. Regu. 336. aliàs 30.
Hippol. de Marſil. in Pract. criminali, §. pro
complemento. Pariſ. de Put. in tract. de Syn-
dic. in §. tortura, verſic. mandauit Rex, Af-
flict. in d. Conſtit. Intentionis.

ADDITIO.

15 *Hanc † regulam cum tribus Ampl. & vndecim*
limit. ponit Duenas, Reg. 55. Aliqua ſcribit
Catell. Cotta, in ſecunda par. memor. verſ. ar-
morum, Afflict. latiſſimè in d. §. ſi quis ruſticus,
Iul. Clar. lib. 5. Recept. Sent. §. fin. quæſt. 82.
In ſtatuto circa delationem armorum, vbi mul-
ta. Menoc. latiſſimè d. Caſu 393. in primo capi-
te legis Iuliæ. Caſſan. in conſuet. Burgun. Rub.
1. nu. 108. Franc. Burſat. qui optimam limita-
16 *tionem refert, conſ. 57. nu. 10. lib. 1. An † autem*
Nobiles poſſint arma deferre, Luc. de Pen. in
l. 1. col. 1. C. vt arm. vſus, lib. 11. Rebuff. ſuper
Concord. in Rub. de Collat. §. cum vero proba-
tio, in glo. ad ver. Nobilitatis, verſic. item ar-
ma deferre poſſunt, pag. 379. in paruis, Et latè
Tiraquel qui omnes recenſet, in tract. de Nobil.
cap. 20 num 67. vſque ad 73. Et ſtante Statuto
17 *† prohibente portari arma, an vendicet ſibi lo-*
cum in portāte arma in ſua porticu domus, vi-
de ſingularem doctrinam Ioannis Andreæ, in
addit. ad Specul. Rubr. de iniurijs, in pri. par.
in addit. ad verb vulneratus, verſ. & per eun-
18 *dem modum, quam didici † ab Illuſtri, & Re-*
uerēdiſſimo mira ſanctitatis, ac eruditionis vi-
ro, Proſpero Vitaliano, Epiſcopo Biſſinenſi,
meo Propatruo, qui ita ſe decidiſſe in cauſa à
Romana Curia ſibi commiſſa, affirmabat.
Fabius de Anna.

Ego tamen aliquos diſcutiam, quos vidi ſer-
19 uari: Primo, † in Epiſcopo qui poteſt tene-
re familiam armatam. Bald. in l. 2. §. fin. ff. de
offic. præfecti vigil. Contrarium tenet Abb.
in cap. fin. de offic. delega. vbi diſtinguit: Aut
20 † Epiſcopus habet Iuriſdictionem tempora-
lem & ſpiritualem in terra, aut ſpiritualem
tantum, Primo caſu poteſt habere familiam
armatam, aliàs non, & ita reſidet Afflict. in
d. conſtit. Intentionis, nu. 13. Iſtam opinio-
nem Abbatis tenent communiter Canoniſtæ,
Hoſtienſ. in Summa, de tregua & pace. col. 2.
verſ. 5. ratione perſonæ, refert quinque opi-
niones; Et in capit. dilecto, de ſent. excom-
municat. lib. 6. col. 3. verſic. ſed contra. Ioan.
Andr. ibi, col. 2. Anchar. col. 3. in nono no-
tab. Gemin. columna ſecunda, reſident in
iſta opinione, & Moder. de Nauar. in tracta.
de immunit. eccleſ. q. 12, nu. 7. fol. 251.

ADDITIO.

Eſt Remigius de Gonni, quem retuli in Addit. ad
Singularia eiuſdem Genitoris mei, Singul. 171.
vbi etiam adduxi Roland. à Valle in conſil. 37.
volum. 4. qui tenet opinionem affirmatiuam pro
Epiſcopis. Fabius de Anna.

21 Opinionem † autem Baldi tenuit Barbatia
in d. cap. ſignificaſti, col. 4. nu. 17. & ſequent.
quod indiſtinctè Clericus, & Epiſcopus ha-
bet familiam armatā, & latè defendit Deci.
ibi. colum. fin. multis rationibus, & Moder.
de Campania in Clement. 1. de vita, & hone.
22 cleric. nu. 21. in † cauſa Reuerendiſſimi Epi-
ſcopi Monopolitani, cum quondam Domino
Regente Fonſeca, quia habebat Iuriſdictio-
nem tēporalem in loco; vidi ſeruari opinio-
nem Abbatis, in alio Epiſcopo; Aut quæri-
mus de ſeruiētibus deputatis pro exequutio-
ne iuſtitiæ, & fuit determinatum poſſe tenere
aliquos armatos, aut pro tutela perſonæ Epi-
ſcopi, & vidi taxari numerum, & portare ar-
ma iuxta ſolitam horam.
23 Vtrum † Baiulus poſſit arma portare? Eue-
nit pluties, quod baiulatio alicuius oppidi,
aut ciuitatis eſt alicuius priuati, & non Baro-
24 nis. In † Sacro Conſilio de anno 1556. die
ſecunda Decembris, referente magnifico Fe-
lice de Rubeis, viro doctiſſimo in Cauſa
Vniuerſitatis Vici, cum Illuſtri quondam
25 Federico Carrafa, fuit † deciſum, quod Ba-
iulus intra mœnia Ciuitatis arma non portet,
ſed extra bene poſſit portare, quaſi eius exer-
citium ſit potius in damnis illatis in territo-
rijs, quam alibi. Sed mihi fuit viſa vigoroſa
26 Deciſio, cum † ad officium Baiuli ſpectet co-
gnitio minorum furtorum, vt in Conſtitut.
locorum Baiuli, poteſt cognoſcere de aſſiſijs,
ponderibus & menſuris, quæ omnia iudican-
tur, & exequuntur intus Ciuitatem, & ideo
poſſet arma portare.

ADDITIO.

Idem D. Genitor, Singul 47. pagina 209.
Fabius de Anna.

27 Dubitatum fuit † in Officiali, vtrum dum
ſtat in Sindicatu poſſit arma portare? Bal. in
l. obſeruare, §. proficiſci, col. 4. q. 7. ff. de Of-
fic. Proconſul. dicit, quod remanent reliquiæ,
dignitatum, & idem honor debetur. Paris de
Sindicatu, in ver. Officialis finito officio te-
28 netur ſtare, nu. 4. † tenet contrarium, quia
non eſt Officialis Moderni in hoc allegāt Bal.
conſ. 54. vol. 2. & idem tenet Afflict. in dicta
Con-

Conſtitut. Intentionis, 10. quæſt. nume. 19.
Vidi tamen ſemper arma deferentem tempo-
re meo, vrbanitate noui officialis.

ADDITIO.

29 *Doctor † non poteſt à familia pro armis, quæ
aſportat interrogari, ita poſt Bart. in l. Medi-
cos, C. de profeſſ. & med. lib. 10. ſcribit Paris
de Puteo, in tract. de Syndic. in verbo manda-
uit Rex, nu. 2 in fi cui addo Bon de Curtili in
tract. de Nobilit. par. 5. nu 72 Fel. in Rub. de
Magiſtris, col. 1. nu. 1. Ioan. de Anan. in ead.
Rubr. colu 2 qui plura ſpecialia in Doctoribus
recenſet, & alia extāt apud Bologn. in Authen.
Habita, C. ne fil pro patre Idem tenet Petrus
Leſnauderius, in tract. de Doctor. par. 2. § 8.
& alij, quos recenſet Duenas, qui idem probat,
Regu 55. in 7. limit licèt diſſentiat (& male)
Menoch in tracta. de arbit. iud lib. 2 Cent. 4.
30 Caſu 393. nu. 74. Bene verum eſt, quod † illis,
quibus eſt permiſſum arma deferre, non tamen
eſt conceſſum illa portare coram Iudice, vel in
Congregatione, aut cœtu Scholarium, nec in
Palatio Principis, vel Communis Conſilij; An-
gel in l. armatos, ff de vi publ Bald. in d. § ſi
quis ruſticus, quos refert Socin d reg 30. in
31 fine. In Sacro Conſilio † noſtro enſes non defe-
runtur intus Aulas, nec à Baronibus titulatis,
Ducibus, Comitibus, vel Marchionibus, ſed
32 † in Palatio Excellentiſſimi Proregis benè enſes
poſſunt deferri, etiam coram ipſo Prorege, &
Collaterali Conſilio. Idem quod Angelus tenent
etiam Andr. noſter, in §. ad palatium, de pace
tenen. Laudenſ & alij, in d. § ſi quis ruſticus.
Vide omnino Freccia de ſubfeud lib. 2 in 40.
differentia Feud. tit. fol. 253 & Tiraq. optimè
in tracta. de Nobilit. cap. 20. nu 73. verſic. ta-
men ſi teneas. fol. 135. qui declarat nu. 76. &
pulchra ſcribit num 75. Vide omnino, & Iul.
Clar. lib 5. Receptar. Sentent §. fina. quæſt 82.
in ſexto Statuto, verſic. ſcias autem, qui dicit,
quod ſemper vidit arma deferri in palatijs Im-
peratoris, & Regum. de quibus nouiſſimè Me-
noch. qui ampliſſimè ſcribit in tracta. de arbitr.
iud. lib. 2. Cent. 4. Caſu 393. num 38. vſque
ad 47.* *Fabius de Anna.*

Quę diſpoſitiones contra portantes arma,
33 ſunt ampliatæ, vt † exteri cum Regnum in-
trant arma deponant; Si autem ſciuerũt pro-
hibitionem, puniuntur: ſi ignorauerint offi-
ciales debent eos monere, ita dicit tex. in Cõ-
ſtitut. Homines; Ex quo textu colligunt Do-
34 ctor. quod cæteri † ignorantes banna huius
Regni, debent prius moneri, ita tenet ibi
gloſ. in verſic. exponi, allegat tex. in l. fin. ff.
de decretis ab ordin. faciend. ſed in hac ma-
teria vide Andr. ad quem in hoc recurro, in
Rubr. quæ ſint regalia, col. 3. & in cap. 1. de
pace tenen. & in cap. 1. col. 2. de milit. vaſal.
qui contu. eſt, & in cap. 1. in fine ſi pro feud.
vaſal. ab aliquo interpel. Succeſſit poſtea du-
35 bitatio, ſi quis † extraxerit arma prohibita,
ſed non offenderit, verum teneatur ad pœnã,
l. Corneliæ de ſicar. iuxta tex. in l. 1. §. diuus,
ff. de ſicar. Hanc aſperitatem leniens Author
36 Conſtitutionum, ſtatuit, quod † extrahens
arma prohibita, & non offendens, tenetur pœ-
na duplicata portationis armorum, niſi ſit
prouocatus, quia tunc ad nihilum tenetur, vt
tex. ibi, & gloſ. in verſic. à nemine, in Conſt.
Aſperitatem, declarat, Sed quia ſi aliquis ex-
traxiſſet arma, & vulneraſſet, Conſtitutiones
prædictæ non loquebãtur, ideo ſucceſſit Con-
ſtitutio noſtra, ſi quis aliquem, quæ diſponit,
37 quod † ſi aliquis armis vulneraſſet aliquem,
qui ex illo vulnere non moreretur, tunc vul-
nerans debet puniri ad manus amiſſionem,
cũ qua percuſſit, & hoc eſt quod dicit in Sum-
ma. Diuiditur in duas partes: In prima po-
nit dictum, in ſecunda ponit rationem dicti.
Secunda eſt ibi, æquum eſt enim ea parte cor-
poris plecti maleficũ, cum qua legis, & Im-
perij veneratione contempta, maleficium
commiſit, & quia manu commiſit, manum
debet amittere; Similem rationem ponit tex.
in l. conſenſu, C. de repud. in l. reſcriptum
ff de his, quibus vt indign. in l. ſi quis bona
§. ſi quis ff de dam. infect. in l. 2. C. de exact.
tribut. lib. 10. in cap. prouidam, in fine, de
electio. in ſexto, in cap. ſi compromiſſarius. §.
penult. de tempo. ordin. quæ omnia iura al-
legat Andr. in cap. 1. §. manus amputetur, de
pace tenenda, in cap. Imperialem, §. Scriba,
in principio, de prohibita feud. alien. per Fe-
deric. & in cap. 1. verſ. omnes peregrini, de
ſtat. cont. liber. Eccleſ.
Ampliatur deciſio huius tex. non ſolũ pro-
38 cedere, quando † aliquis percuſſit cum armis
prædictis, ſed etiam cum roncha, aut cultel-
lo, vel alio inſtrumento ferreo nociuo, forte
39 cum palla ferrea, nam tunc † ponitur pœna
manus validioris, per capitulum Regni, Si
quis cum roncha, quod intelligitur in dubio,
quando non conſtat, qua manu eſt facta per-
cuſſio, quia præſumitur in dubio, validiori,
ſed quando conſtat qua manu, tunc illam
amittit delinquens, licet nõ ſit validior, quia
præſumptio cedit veritati; ita Andr. in d. §.
manus amputetur.
40 Ampliatur ſecundo † quando aliquis diuer-
ſis temporibus diuerſos vulneraſſet: Nam
ſi pro primo vulnere eſt amputata manus, de-
bet alia amputari, ita videtur dicere Andr.
hic, quam opinionem tenet Salicet. in l. 2. C.
vt infra cer. tempus, allegatur ita tenere Gu-
gliel. de Cuneo, in l. ſi quis emptione §. penult.
ff de contrahenda emptio. & licèt Bald. in
Auth. ſed nouo iure, coln. penult. C. de ſeru.
fugit. aliud dicat, tamen in verſic. ſed in eo,
recedit ab illa prima opinione, & dicit impu-
tandum

Digitized by Google

tandum eſſe delinquenti. Bat. tamen in l. hos
accuſare, §. omnibus, nu. 10. per illum tex. ff.
41 de accuſa. tenet oppoſitum, quod † Iudex de-
bet arbitrari aliam pœnam extraordinariam;
& non amputare aliam manum; Et hanc opi-
nionem tenent Angel. & Paul. de Caſtr. in d.
Auth. Sed nouo iure, vt per eos.

Ego autem conſidero, quod tex. noſter di-
42 cit, † quod debet amputari manus cum qua
percuſſit, ſed ſi manu dextera diuerſos per-
cuſſit diuerſis temporibus, illa amputata pro
vna vice, ſi amputaretur ſiniſtra, non eſſet
illa, cum qua percuſſit, & ideo in themate
quæſtionis noſtræ tenerem opinionem Bar. Si
autem poſt amputatam dexteram, alium vul-
43 neraſſet cum ſiniſtra, debet † ſiniſtram etiam
amputari, & remaneat ſine manibus, & ita
procedat alia opinio, quam alias ſeruatam
fuiſſe in Sacro Conſil. dicit Grammaticus de-
ciſ. 94. & vide Bart. in l. vulgaris, ff. de furtis.

Limitatur primò deciſio huius Conſtitu-
44 tionis non procedere, quando eſſet † vulnu-
ſculum, & leuis ſciſſura carnis, quia tūc non
45 punitur † pœna manus, ſed alia mitiori, ita
gloſ. 2. hic, & ratio eſt euidēs: quia ſtatutum
non curat minima, nihil, & minimum æqui-
parantur, vulga. l. ſcio, ff. de in integr. reſtit.
C. de appella. extra de appellat. multa effun-
dit Iaſ. in l. ſi quis ante, ff. de acqu. poſſ. Affl.
46 hic, col. 2. in 1. quæſt. & vltra ipſum † ſtatu-
tum loquens de comburente domos, non ha-
bet locum in domuncula, tex. in l. Senatus §.
Marcellus ff. de lega. 1. quem ibi notat Alex.
licet contrarium teneat Socin. in l. plerique,
nu. 21. ff. de in ius vocan. qui refert Bald. pro
ſua opinione, in l. 1. §. de exercitoribus ff. nau.
caup. ſtabul. per illum tex. & iſta ſunt notan-
da pro Conſtitutione huius Regni, Qui dolo-
47 ſe, ſub Rub. de incend. quæ diſponit † capi-
te puniri illum, qui domum incendit, non
enim procedit in domuncula.

ADDITIO.

Opinionem Socini, ac Baldi tenet Brunus, in tract. de Stat. exclud. fœmi. art. 9. nu. 109. ſed Dec. in d. cap. de appellat. colu. fin. verſic. ex quibus non videtur procedere, aliud tenet, vt per eum concordando eum opt. Alex. & vide Cott. in memor. ver. domus appellatione, in 2. parte.
Fabius de Anna.

48 Statutum † puniens falſificātes monetas ad
mortē, non extenditur ad monetas minimas,
Alex. in conſil. 104. in fine, vol. 1.

ADDITIO.

Boſſius tit. de falſa moneta, nu. 4. Iac. Menoch. de arbitr. iudi. lib. 2. Cent. 4. Caſu 316. nume. 33. & nu. 41. *Fabius de Anna.*

Quod eſt notabile pro Conſti. Regni, Adul-
49 terinam, vbi † falſificans monetam, tenetur
pœna vltimi ſupplicij, & iſtam opinionem te-
net Azo in ſumma, de falſa moneta, Iac. de
Aret. Cyn. & Salic. in l. 2. C. de falſa mone-
ta, Affli. in d. Conſt. in 3. q. & in terminis
noſtræ Conſtit. Bart. in l. ſi prædium, C. de
ædil. edic. & multa in ſimilibus per Dec. in d.
cap. de appell. Afflict. in Conſt. Cum per par-
tes Apuliæ, iii. notabili.

Secundo limitatur non procedere, quando
50 † quis cum lapide, aut fuſte percuſſerit, tunc
non tenetur pœna manus. And. hic, ratio eſt
Nam cum noſtra Conſtitutio ſit ſtricti iuris,
vt idem And. in Conſtit. Proſequentes, col. 2.
51 & loquatur de armis, merito ſi non † exten-
ditur ad lapides, & fuſtes; Sed quidam Mo-
derni videntur tenere contrarium, nam ap-
52 pellatione † armorum continentur lapides,
aut fuſtes, l. armorum, ff. de verb. ſignific.

ADDITIO.

Iul. Clar. lib. 5. recept. ſent. §. fin. q. 82 in Statu-
to 6. verſ. & ſcias, in hoc propoſito ſcribit, quod
53 licet armorum appellatione veniant † fuſtes &
lapides, d. l. armorum, tamen ſecus eſt ex com-
muni vſu loquēdi, & infert, quod edicta loquen-
tia contra deferentem arma, non includunt defe-
rentem ſaxa; & ita dicit Senatum Mediolani
54 reſcripſiſſe: ſed † quod Iudicis arbitrio remitta-
tur, quæ veniant appellatione armorum, ſcribit
Menoch. d. Caſu 393. numero 77.
Fabius de Anna.

Stringo fortius illū tex. nam eſt ſituatus ſub ti-
tulo de ſignificatione vera verborum. Vnde
55 licet † Conſtitutio ſit ſtricti iuris, compræ-
hendit Caſum, qui ſublata ſignificatione ve-
re compræhenditur, l. filium habeo, ff. ad
Macedo. quanto magis, quando cōpræhen-
ditur ſub vera.

ADDITIO.

Ita dicunt in alia materia Bal. in Rubr. C. de ver-bor ſignific. Franc. Purpurat. in l. imperium, nu. 32 ff de iuriſd. omn. iud. vbi etiam Rimin. Iun. nu. 54. *Fabius de Anna.*

56 Secundo, dicunt ipſi, † titulus de vi arma-
ta, comprehendit vim factam lapide, & fu-
ſte, tex. in l. 3. §. arma, ff. de vi, & vi ar. & fa-
cit tex. in §. item lex Cornelia, de ſicar. In-
ſtit. de publ. iud.
Sed non recedo ab opinione Andreæ quā etiam
57 tenet Afflict. hic in 3. quæſtione: Nam † ap-
pellatione armorum licet veniant fuſtes & la-
pides, non tamen ſunt proprie arma, glo. in
Clement. prima, in ver. arma, de ſta. monac.
58 Et verba † ſtatuti pœnalis intelliguntur in
caſu

caſu vero, non in caſu ficto, l. 3. §. hæc verba,
ff. de neg. geſt. l. 1. §. hoc interdictum, ff. de
fonte. Et non obſtant contraria: nam tex. no-
ſter procedit, quando eſt facta vulneratio cũ
ſupradictis armis prohibitis, contentis in
Conſtit. Intentionis, inter quæ non ſunt lapi-
des: vnde ſi noſtra Conſtitutio nominaſſet tã-
59 tum † arma, procederet opinio contraria:
ſed quia dixit arma prohibita ſupradicta, non
veniunt lapides; Et iſtam opinonem vidi pra-
cticari, & pro ea votauit Grammat. in Voto
60 t 5. nu. 9. qui latè ſcribit † qua pœna ſit pu-
niendus hoc modo percutiens.

ADDITIO.

Vide eundem Grammatic. deciſione 17.
Fab. de Anna.

61 Hinc ſi aliquis † vulnerauerit cum lagena
aquæ, aut vini, aut cum pleta plena panibus,
non punitur pæna huius Conſtitutionis. An-
ge. in l. armatos, & in l. t. vbi Bart. ff. ad l. Iul.
de vi publ. Hippol. de Marſil. in pract. crim.
§. pro complemento.
62 Tertiò limita, non † procedere in homine
bonæ famæ, non conſueto delinquere, quia
non punitur pæna manus, ſed alia pæna, tex.
eſt in cap. Regni, Ad peruerſorum, per quod
eſt ſtatutum, quod ſi quis vulnerauerit, & non
eſt ſequuta mors, aut membri mutilatio, ſi
vulnerans non ſit malæ conditionis & famæ,
condemnatur pæna pecuniaria, & non pæna
63 manus, & non eſt nouum hoc, quod † delin-
quens ſi ſit bonæ vitæ & famæ, & nunquam
aliàs commiſit delictum, non puniatur pæna
ordinaria, ſed ſemper minuitur pæna. Paris
de Sindic. in ver. compoſitio, colu. 2. Afflict.
in Conſtit. Si damna clandeſtina, nu. 38. Grã-
64 mat. ita votauit, Voto 20. nu. 10. quod † vidi
obſeruari, niſi in criminibus exceptis, Aſſaſ-
ſinij, falſæ monetæ, & læſæ Maieſtatis, eſt ve-
rum, quod Afflict. hic, nu. 13. verſic. 5. quod
65 ille, intelligit † hanc limitationem, ſtante
remiſſione partis; Et idem dicit Paris in ſu-
pradicto loco. Ego autem intelligo limitatio-
66 nem † indiſtinctè, quod ſiue pars remittat,
67 ſiue non, ſemper procedat: Primo, quia † ille
tex. generaliter loquitur, ergo ſic intelligen-
dus, l. t. ff. de aleat.
68 Secundo, † ille tex. non diſtinguit, ergo nec
69 nos, l. de pretio, ff. de publ. Tertio, † quan-
do quis remittit, iudex poteſt componere
etiam hominem, qui non ſit bonæ famæ, cum
conſentiente parte Iudex eſt facilis ad com-
mutandum; Bald. in cap. at ſi clerici, col. pe-
nult. num. 64. de iudic. alleg. tex. in l. ſi quis
dicat, ff. de manu. Andr. in cap. 1. verſic. Ban-
no Imperiali, de ſtat. cont. liber. Eccleſ. & in
cap. t. §. ſimiliter poteſt, colum. 6. verſic. pæ-
nam, de Capitu. qui Curiam vendi. ergo ne-
ceſſaria eſt differentia inter hominem bonæ
famæ, & malæ famæ.
70 Quarto † tex. ibi dicit, ſi Iudici viſum fue-
rit, quæ verba important arbitrium boni vi-
ri, l. 1. ff. de legat. ſecundo, Abb. in cap. pri-
mo, de dilat. in prima gloſ. Alex. conſil. 3. co-
lum. penult. volu. 1.

ADDITIO.

Plura recenſet Menoch. de arbit. iudi. lib. 1. q. 8.
nu 2. *Fabius de Anna.*

71 Cum ergo † Iudicis arbitrio remittatur, ſi
Iudex non facit, poteſt appellari. Bald. in l.
quid ergo, §. pæna grauior, in Repet. col. 7.
verſic. iuxta hoc reuoco in dubium, ff. de his,
qui not. infam. Abb. & Dec. in capit. cum ſit
Romana, colu. 7. verſic. vltima Concluſio de
appellat.
72 Vnde ego diſtinguo: † Aut quæritur, ſi ali-
quis delinquens poſſit componi ſine remiſſio-
ne partis, & non poteſt; ita Andr. in d. verſic.
Banno Imperiali, & ita procedit opinio Par.
& Afflict. Aut quæritur, ſi vulnerans, qui aliàs
tenetur pæna manus per hanc Conſtitutionẽ,
ſit bonæ famæ, debeat condẽnari pæna Con-
ſtitutionis? & dico, quod Iudex nullo modo
poteſt illum condẽnare ſecundum hanc Con-
ſtitutionem.
Quarto limitatur præſens Conſtitutio non
73 procedere † in mandante vulnerari, qui non
punitur pæna manus: nam Conſtitutio iſta
eſt ſtricti iuris, & non extenditur ad mandan-
tem, ita tenuit Alberic. in Statuto, in ſuo tra-
cta. Sta. qui refert omnes antiquos in tertia
par. quæſt. 55. Angel. in tract. Malefic. in ver.
Sempronium mandatorem, & ita videtur re-
74 ſidere Afflict. hic, nu. 12. verſ. an † autem
iſta Conſtitutio, præterquam in domino, qui
expreſsè mandauit famulo, vt aliquem vulne-
raret, & ita votauit; Ego autem contra hanc
limitationem alleg. tex. in l. 1. §. quod igitur
75 ff. de vi & vi arma. vbi † ſi aliquis iuſſit aliquẽ
deijci à poſſeſſione, ipſe vi deijcit.
76 Secũdo, † tex. in l. pater, in fine, ff. de man.
vind. vbi mandans manumitti, ipſe verè ma-
numitti, ſi mandans verè dicitur aliquid fa-
cere: ergo Statutum compræhendit mandan-
tem, & idem tenuit Afflict. in Conſtit. Regni,
77 qui doloſè, nu. ſecundo vbi quod illa † Con-
ſtitutio compræhendit etiam mandantes in-
cendi domos, aut villas, allegat text. in ca-
pit. peſſimam, 23. quæſt. 8. quid dicendum?
78 Veritas eſt, quod noſtra † Conſtitutio non
habet locum in mandante, qui fictè facit, Bar.
in l. hæc verba, ff. de adult. & in l. ſi id, quod
ff. de iuriſd. omnium iudi. vbi Iaſ. & Dec. Et
hanc opinionem tenet Afflict. in deciſ. 404. &
Gram. in Voto 15. num. 13.

ADDI-

Digitized by Google

ADDITIO.

Vide Dec. in l. is damnum dat, ff. de regu. iur. vbi latiſſimè, Boſſ. tit. de pœn. nu 14. & 15 folio 488. & in terminis Conſtitutionis noſtræ Grãmatic. deciſ. 28. nu. 28. & ſequent. qui plura congerit, & nouiſſimè omnia ſcribit Menoch. de arbitr. iudic. lib. 2. Cent. 4. Caſu 353. qui num. 16: idem tenet in ſpecie huius Conſtitutionis; Et plures allegat Iul. Clar. lib. 5. Recept. Sent. §. fi. quæſt. 89. verſic. ſed quæro.

Fabius de Anna.

79 Nec obſtat † tex. in d. §. quod igitur, quia
gloſſa ibi reſpondet, & declaratur per tex. in
§. deieciſſe, eadem l. vbi loquitur per verbum
videtur, quod eſt verbum improprietatis;
Non obſtat tex. in l. pater, nam ibi verum
eſt quod ipſe manumittit ficte, per interpoſi-
tam perſonam, & non ſumus in pœnalibus ibi,
ſed in fauorabilibus.
80 Ex prima Gloſſa eſt Cõcluſio, quod † Con
ſtitutio noſtra corrigit tex. in l. 1. §. diuus, ff.
ad leg. Corn. de Sicar. ex cuius diſpoſitione,
percutiens punitur pœna deportationis, &
quandoque capitis.
Ex ſecunda Gloſſa colligitur Concluſio,
81 quod † Conſtitutio noſtra nõ procedit, quan-
do eſſet illatum vulnus ſenſum, & allegat tex.
in l. ſed ſi vir, §. ſi vir, ff. de donat. inter vi-
rum & vxorem, & in l. ſi certus percuſſor, ff.
ad Syllan. dictum eſt ſupra in prima limita-
tione, Afflict. hic numero decimo octauo, &
vltra ipſum allego And. in d. §. manus ampu-
82 tetur, in fi. ver. vbi dicit, † q vulnus debet
eſſe cum maxima ſanguinis effuſione.

ADDITIO.

Cotta in ſuis Memor. ver. domus appellatione, ver. ſed contra. *Fabius de Anna.*

Ex tertia Gloſſa colligitur Concluſio, quod
83 † vulnerans cum armis, licèt teneatur pœ-
na manus, tamen non tenetur pœna portatio-
84 nis armorum, † & hanc opinionem tenet Af-
flict. hic, numero 20.

ADDITIO.

Vide Iul. Clar. qui multos refert, libro 5. Recept. Sent. §. fi. q. 84. verſic. alius eſt caſus, & Viuium lib. 1. com. opin. verſic. ſtatutum puniens pag. 349. in antiquis, qui hanc opinionẽ tenent, dicentes eſſe communem. Et Iul. Clar. d. q. 84. plures conſiderat in hac materia, de qua Andr. in cap. 1. §. in omnibus, colu. 5. in 2. addit. de pace tenen. & in §. conuenticulas, de pace iura. firma. & Luc. de Pen. in l. ſi quis Decurio, nu. 24. verſic. hic enim, C. de Decur. lib. 10.

Fabius de Anna.

85 Et aſſignat rationem: Nam quando † deli-
cta ſunt plura ex eodem facto, & vnico tem-
pore, pro vno reputantur, & vna pœna tranſ-
funditur in aliam maiorem, ſecus ſi diuerſis
temporibus, hoc probat text. in l. quoniam
86 † multa facinora, allegatus in gloſſa, nam
eodem tempore pro violenta poſſeſſione ca-
pienda fuit cõmiſſum maleficium homicidij,
& reus non tenetur, niſi pœna homicidij, &
ita reſidet Alb. allegãdo plures auctoritates.
Ego pro maiori dilucidatione materiæ, cõ-
ſidero, quod And. in Conſtit. Si quis in poſte-
rum, tenet contrarium, in ſecundo membro
87 diſtinctionis, nam tex. in ver. præterea † pœ-
nas illius Conſtitutionis, videtur loqui quã-
do delictum, & ſic violentia, fuit facta poſt
defenſam, & ſic diuerſis temporibus, & tamen
vna pœna violentiæ eſt ſublata per pœnam de-
fenſæ, & dum poſtea tex. quãdo homicidium
eſſet commiſſum, requirit tam pœnam defen-
ſæ, quam homicidij, eſt ratio particularis,
quia pœna homicidij eſt corporalis, & non
quia eſt diuerſo aut vnico tempore delictum,
aut ſit vnum factum, vel plura.
88 Secundò And. hic dum † dicit, quod qui por-
tat arma punitur pœna portationis armorum
& pœna legis Iuliæ de vi publica, & tamen
eſt vnum delictum, & vnum factum, ſcilicet
portationis armorum.
89 Pro reſolutione † conſidera circa primum,
quod eſt vnum factum: Nam primo fuit im-
poſita defenſa, quæ ſi non eſſet impoſita, non
poſſet quis teneri de illa ſpreta: tamen quia
fit violentia, eodem contextu conſumantur
duo delicta, violentia, & ſpretio defenſæ, &
ſic eſt vnum factum, & licèt quando eſſet ſe-
quutum maleficium homicidij, ſit vnum fa-
ctum, tamen illo caſu lex expreſsè voluit in-
ferre plures pœnas.
90 Circa ſecundum, quando † fit violẽtia cum
armis, ſunt duo facta ſeparata: Primum, por-
tatio armorum, ex qua ſimplici portatione
non inducitur violentia, ſed requiritur aliud
factum, & alia operatio, non mirum ſi tene-
tur vtraq; pœna, ita dicit idem And. in Con-
ſtitut. Intentionis, col. 2. verſ. ſed quando im-
petitur de violentia, & ita ſequitur Gramat.
in conſil. crim. 43. in princip. In terminis au-
91 tem huius † Conſtitutionis, Andr. hic tenet
cum gloſ. quod pœna tantum manus tenea-
tur: pro qua ego allego Paul. in terminis, in
l. aduerſus, C. de furtis, vbi tenet iſtam opi-
92 nionem: nam † portatio armorum eſt præpa-
ratio ad vulnus, ſemper punitur delictum,
cui fit præparatio, quando habet maiorem
pœnam, quam præparatam: & ita vidi iudi-
93 cari anno elapſo 1558. † An autem & quan-
do plura delicta debeant puniri pluribus pœ-
nis, Bart. in l. nunquam plura, ff. de priuatis
delictis, Bal. in l. quicunque, C. de ſeruis fu-
git. And. in d. Conſtit. Intentionis, colu. 2. &
in ca-

in cap. 1. §. & bona committentium crimen,
94 colum. 4. quæ ſint regal. † Et an debeant puniri pæna iuris communis, & Conſtitutionum Regni, quatenus inter ſe excederent, Afflic. in proœmio Conſtit. in 7. q.

ADDITIO.

95 *An pæna † impoſita per Statutum, tollat pœnam iuris communis, vide Iulium Clar. lib. 5. Recept. Sent. §. fin. q. 85. verſic. debet etiam, qui infinitos citat.* *Fabius de Anna.*

Et in Conſtit. Patarenorum, vbi ponit regulam cum limitationibus, Grammat. in cõſilio crimi. 35. & 43. Et per hæc ſit expedita præſens Conſtitutio, die 28. Octobris 1559. in quatuor lectionibus.

ADDITIO.

In materia huius Conſtitutionis addo, quod
96 *ſi † aliquis percutiens cum armis, fuit punitus pœna manus, demum percuſſus mortuus eſt, an puniatur pœna capitali? vide Luc. de Penna in l. ſi quis Decurio, nu. 24. C. de Decur. libro 10. qui arguit ad partes, tandem concludit, mitius*
97 *puniendum, vbi etiam † ſi fuit ſententiarum manum amputandam eſſe pro vulnere, & ante executionem factam vulneratus eſt mortuus, an debeat ſuperſederi exequutioni amputationis manus, nu. 26. & de materia vide eundem Lucam de Pen. in l. quicquid, nu. 75. C. public. læt. lib. 12. multa Felin. in cap. 1. de calumn. in capit. inter cæteras, col. 4. de reſcrip. Iaſ. in l. fina nu. 3. ff. de officio eius, & in l. de quibus, nu 37. ff. de legibus. Et in materia ſciendum eſt, quod pœna*
98 *† manus non debet quis puniri, quando haberet plures filios, & filias infantes, nè illi filij fame pereant, ſed debet pœna mitigari, & ſic relegari. Marſil. Singu. 602. poſt Parid. de Puteo, quem citat in ſuo tractatu Sindica. Hæc addidi de anno 1556.* *Fabius de Anna.*

SVMMARIVM.

1 *Perſona eſt dignior rebus.*
2 *Feudum nobilitat poſſeſſorem propter vaſallos.*
3 *Ius aliud eſt circa perſonas, aliud circa res.*
4 *In cauſis criminalibus fluunt pecuniæ, & in eis ſtat pondus diei, & aſtus, nu. 5.*
6 *Homicidium qua pœna puniatur, ſex iura recenſentur vſque ad nu. 16.*
16 *Diuiſio textus.*
17 *Miles vel nobilis homicida, punitur pœna truncationis capitis, idẽ in Medico vel Iuris Doctore, nu 18. 19. & Imperator vocat Doctores nobiliſſimos, ibidem 20. Idem in Doctore in Theologia, nu. 21.*
22 *Filij Doctorum decapitantur.*
23 *Dignitas patris tranſit in filium.*
24 *Filius Comitis appellatur Comes patre viuo, de quo vide vſque ad nume. 46. vbi latiſſimè declaratur.*
25 *Filius Medicis decapitatur.*
46 *Filij poſt mortem patris feudũ non acquirunt, ſed acquiſitum capiunt, de quo vide vſque ad nume. 50.*
52 *Tex. in præſenti Conſtit ampliatur tribus modis, vſq; ad nu. 54. & limitatur tribus alijs, vſq; ad nu 77.*
65 *Nobilis non tenetur fugere.*
69 *Acclamatio in quibus caſibus ſit neceſſaria, vſque ad nu. 76.*
73 *Acclamatio eſt neceſſaria quando videtur proditor Regis.*
77 *Infans & furioſus, non puniuntur pœna Conſtitutionis, & quid in infante doli capace, & in minore decem & octo annis, vſq; ad nu. 100.*
92 *Deciſio Magnæ Curiæ refertur.*
93 *Ebrius & dormiens, an puniantur, & 94.*
101 *Conſtit. præſens limitatur in occidente tranſfugas & proditores Regis, de quo vſque ad nu. 109. & nu. 124. vſq; ad nu. 131.*
116 *Pœna mortis in homicida, an ſit de iure antiquo, vſque ad nu 119.*
120 *Milites an decapitentur de iure antiquo, & quid in humilioribus, vſq; ad nu. 123.*
131 *Foriudicati poſſunt impune occidi, de quo vſque ad numerum 147. vbi omnes quæſtiones ponuntur in materia.*
147 *Occidens fuſte aut lapide, vel ſtrangulãs, an puniatur pœna Conſtitutionis huius.*
148 *Suſpendens vt iudex, cũ non ſit, tenetur lege Iulia Maieſtatis. Quod declaratur, nu. 149.*
150 *Vſurpans Iuriſdictionem in Regno, qua pœna puniatur, vſq; ad nu. 163.*
163 *Occidens illum quem poterat capere, qui reſiſtit, non meretur pœnam, de quo vſque ad nume. 172.*
172 *Occidere volens Seium, ſi occidit Titium, an puniatur, vſq; ad nu. 179.*
179 *Medicamenta mala præſtans, qua pœna teneatur, vſq; ad nu. 185.*
185 *Percuſſio facta à pluribus, ſi nõ apparet quis mortifere vel non percuſſionem fecerit, an, & quomodo puniatur, vſq; in finem.*

Repetitio Conſtitutionis Regni, Terminum Vitæ, die 5. Nouembris 1559.

ISta Conſtitutio eſt vtilis, & lucroſa, loquitur enim de pœna committentis homicidium, quæ eſt mortis naturalis: non ſolum iudices inſtruuntur ex ea ad condemnãdum, ſed Aduocati ad defendẽdum cum tractetur perſonarũ pericu-
1 lum: nam † perſona eſt dignior rebus, l. in pecudum, ff. de vſur. Andr. in cap. 1. de capit. qui cur. vendidit. Allegat tex. in l. iuſtiſſimè,
2 ff. de edil. edicto † Feudum nobilitat poſſeſſorem

Digitized by Google

rem propter homines, & vaſallos. Andr. in
3 cap 1. §. cæteri, quis dicat. Dux. † Aliud ius
dicit Andr. eſt circa perſonas, aliud circa
res, in Conſtitut. Perſonas, & in cap. Impe-
rialem, verſic. nec dominus, de prohib. feud.
alien. per Federic. & allegat iſta iura in 2. &
3. col. in princ. & in 4. col. verſi. reſpondetur,
& in cap. 1. verſic. & plauſtrorum, col. 2. verſ.
4 ſed ſi laicus, quæ ſint regal. & † ideo fluunt in
his cauſis pecuniæ, Imola, in l. 2. ff. de publi.
5 iud. † Stat in his cauſis pōdus diei & æſtus, ſe-
cundum Bald. in addit. Specul. in tit. de con-
feſſis, verſic. confeſſio iſta, ideo alacri animo
aduertatis ſine ſtrepitu, aut ſuſurratione.

Pro ipſius ergo intelligētia præmitto, quod
6 † ſex iura ſunt prodita circa pœnam homici-
7 dij. Primum † fuit ius Digeſtorū, de quo hu-
miliores capite puniebātur, aut beſtijs ſubij-
ciebantur, honeſtiores verò deportabantur,
l. 3. §. legis ff. ad l. Corn. de ſicar.
8 Secundum † fuit ius Codicis, de quo homi-
cida pœna mortis naturalis tenebāt, per tex.
in l. nemo, C. de epiſc. audien. Homicida di-
9 cit ibi tex. ꝙ fecit, expectet, & ideo † quia
alium interfecit, debet mori.
10 Tertium fuit † ius Feudorum, vbi ſiquis oc-
ciderit aliquem, & non probauerit ad defen-
ſam feciſſe, capitalem ſubeat ſententiam,
tex. in c. 1. §. ſi alium, de pace tene. & in verſ.
homicidium, de pace iura. firm. vbi Andr.
11 Quartum † fuit ius Canonicum, de quo iure
ſiquis dolo, aut inſidijs proximum ſuum oc-
ciderit, ab altari meo auellatur, vt moriatur,
dicit tex. in cap. 1. de homic. voluntar.
12 Quintum † fuit ius Sexti, de quo occidens
aliquem, mediante pecunia, & ſic per aſſaſſi-
nium, tenetur pœna mortis naturalis, & eſt
diffidatus, & deſtitutus quocunq; priuilegio,
tex. in cap 1. de homic. in 6.
13 Vltimum † fuit ius noſtrarum Conſtitutio-
num, de quo occidens, aut ſit nobilis, aut ru-
ſticus, tenetur ad pœnam mortis naturalis,
videlicet, miles ad truncationem capitis, &
plebeius ad furcarum ſuſpendia.
14 Excipiuntur † tamen multi caſus, videlicet,
de eo, qui aggreſſorem, aut latronē diurnum,
dum non poſſet aliter euadere, in diſcrimine
vitæ cōſtitutus, & qui nocturnum furem cum
15 acclamatione occiderit, † infantes, & furioſi,
alter propter defectum ætatis, & alter infæli-
citate furoris excuſatur, iſtud dicit noſtra
Conſtitutio in ſumma.
16 Diuiditur † in quatuor partes: in prima po-
nit procemium & rationem, qua mouetur ad
ita diſponendum. In ſecunda, ponit præce-
ptum, & pœnam homicidij, & eſt ibi; Vt qui-
cūque. In tertia excipit à Regula occidentes
aggreſſorem, furem diurnum. & nocturnum,
& eſt ibi, qui tamen. In vltima excipit infan-
tes & furioſos, & eſt ibi, Infans etiam.

Colligitur ex tex. pœna mortis naturalis cō-
17 tra homicidas, † videlicet in milite & nobi-
li, truncationis capitis, & in plebeio ſuſpen-
18 ſionis laquei. Iſtud † non ſolum procedit in
milite, ſed etiam in Doctore vtriuſque Iuris,
aut in Doctore Medicinæ, & Philoſophiæ,
19 † quia ſunt nobiles. Doctor. in Rub. extra de
magiſtris, allegatur tex. in l. prouidendum,
20 C. de poſtul. vbi † Imperator vocat Doctores
nobiliſſimos. Andr. in cap. 1. ver. quorum
ſcientia, de ſtatut. contra liber. Eccleſ.

ADDITIO.

Latiſſimè Tiraqu. de Nobilitate, cap. 5. nu. 3. qui multos allegat. *Fabius de Anna.*

21 Idem † in Doctore in Theologia, & in Sacra
pagina: nam ratione ſubiecti præcedunt alios
Doctores, vt Abb. & Dec. tradunt in capit.
cum dilecti, de iudic. & hoc non ſolum proce-
22 dit in Doctoribus, ſed † etiam in filijs eorum,
nam ipſi decapitātur, cum ſint vnum, & idem
corpus, vt in l. in ſuis ff. de libe. & poſthum.
& Andr. in cap. 1. in princ. quis dicatur Dux,
23 vbi † dignitas patris tranſit in filium, taliter,
24 quod patre viuo, nedum mortuo, † filius Co-
mitis appellatur Comes, tex. eſt in l. emanci-
patum, ff. de Senatoribus, Andr. in Conſtit.
Proſequentes, colum. 3. & ita eſt determina-
25 tum † in Sacro Regio Conſilio Anno præte-
rito in filio cuiuſdam Medici, quem taceo ho-
noris gratia, fuit decapitatus.

ADDITIO.

26 *Filius † Comitis dicitur Comes etiam viuente*
patre, hoc dicit Andr. in dicto cap 1. quis dicat.
Dux. Alleg. 24. quæſt. 1. cap. fin. idem Andr.
in cap. 1. col. 2. verſic. vnde hodie vſurpatum
eſt, ſub nu. 4. de feud. Marchiæ; Alibi in præ-
ludijs in 2 quæſt. col. 3. ad finem, dicit, quod fi-
27 *lius † Regis dicitur Rex viuo patre; Idem in*
cap. Imperialem, §. præterea, ſi inter duos, col.
ſexta, verſic. quid ſi Rex Siciliæ eſſet negligens,
de probib. feud. alien. per Feder. Idem repetit in
Rub. quæ ſint regalia, col. 2. verſic. & ſicut ipſe
Hoſtienſis, ſemper allegando tex. in d. cap. fin.
quod etiam facit in procemio Conſtitu. colu. 11.
poſt medium, in quo ego non dicam aliud, ſed tā-
tum contentus ero allegare Tiraquel. de primo-
genit. quæſt. 33. vbi latiſſimè ſcribit, an hoc ſit
28 *intelligendum de omni † filio, vel tantum de illo,*
qui poſt patris mortem in Regno, vel Comitatu
ſucceſſurus eſt, & Frecc. lib. 2. Subfeud. in 20.
differen. inter feuda Regalia, & nobilia, fol. 250.
29 *vbi pulchre, & † quid in feudo ex pacto, &*
prouidentia, vide eundem Frecc. qui relinquit
cogitādum ſuper hoc, lib. 3. in 32. differen. ſeu.
hered. & ex pacto, fol. 271.
30 *Hoc idem Bald. dicit in † filio feudatarij, vt*
patre viuo feudatarius dicatur, in cap. 1. colum.

*ſin. verſic. ego cogitabam, an mut. vel aliter im-
perfectus, & ibi Afflict. in fine, & latè conclu-
31 dit idem Genitor meus Singul. 219. & † in filio
Baronis, loquitur Andr. in Conſtit. Proſequen-
tes, col. 3. verſic filio Comitis, vbi infert, quod
32 priuilegium ipſius Conſtitutionis datur † filio
Comitis, & Baronis, & ita expreſſis verbis lo-
quitur ibi Andr licèt Afflict. in octaua quaeſtio.
falſo retulerit illum, dicit enim ibi Afflict. quod
33 filius † Comitis viuente patre dicitur Comes,
& illa Conſtitutio in tali filio procedit, non ſic
in filio Baronis, quia non dicitur Baro viuente
patre, allegando Andr. ibi, in quo hallucinatus
eſt Afflictus, tum falſo citans Andr. tum etiam
dicendo, non reperiri, quod filius Baronis ſit
Baro patre viuente, cum vltra Andr. ibi, illud
etiam dixerit Bald. in d. cap. 1. an mut. loquens
34 in † filio feudatarij, quem ſupra allegaui, & in
ſpecie ita latiſſimè tenet Frecc. (licèt tamen fal-
ſo, vt Afflict. Andr. auctoritatem retulerit) de
ſubſ. lib. 2 tit. quis dicatur Comes, num. 15. &
plur. ſequent. fol. 73. in antiquis impreſſionibus,
35 qui pluribus demonſtrat, quod † filius Baronis
eſt Baro viuente patre, & quod beneficiũ illius
36 Conſtitutionis, Proſequentes, procedat in filio †
Baronis, ſicut procedit in filio Comitis, licet
num. 18. neſcio quid ſibi voluerit, pace ſua di-
ctum velim, legatur rogo, quam opinionem op-
timè tenet Grammatic. Voto ſexto, nu. 22. qui
bene retulit Andr. in d. Conſtit. Proſequentes,
idem probat ipſe Frecc. lib. 2. in 3. differentia
inter feuda Regalia, & alia, nu. 7. & 8. dicens,
37 quod ſicut † filius Comitis, Ducis, Marchio-
nis, aut Regis, dicitur etiam patre viuente Co-
mes, Dux, Marchio, aut Rex, ſic etiam filius
38 † Baronis, aut feudatarij, dicetur feudatarius.
aut Baro, patre viuente, licet eodem in loco per-
ſiſtat in errore ſupradicto malè referendo And.
in d. Conſtit. Proſequentes, idem Frecc. in 19.
differentia, fol. 250. quamuis in 21. differ. fol.
39 251. dicat, quod † filius Baronis non gaudet
priuilegio dictae Conſtitutionis, Proſequentes,
malè etiam allegando Andr. & quando citatur
40 Rex, Dux, vel magnus Baro, an † ſit etiam
citandus eius primogenitus? Freccia, d. fol. 73.
nu. 18. & fol. 250. in 20. differ. allegat Old. cõſ.
114 quem etiã refert Capic. in ſua Inueſt. ver.
feudatariorum filij, col. 3. in quarta ampli. fol.
199. & aduertatur ad eundem Frecciam in 1.
lib. titu. de origine Baronum, nu. 17. qui dicit
41 † quod filius Baronis patre viuente non dicitur
Baro, allegat Andr. in d Conſtit. Proſequentes,
& ſic tenet contrarium eius, quod ſupra retuli,
& perſiſtit in eodem errore in allegatione Iſer-
niae pro illa parte, cum dicat contrarium.*

*Benè verum eſt, quod hoc, quod dictum eſt,
42 ſcilicet † filium Regis, Comitis, aut Baronis,
in vita patris dici Regem, Comitem, aut Ba-
ronem, procedit fictè, & impropriè, vt tradũt
Card. Alex. & Laudenſ. in d. cap. 1. quis dica-
tur Dux, Iac. in ſua Inueſt. feudali, col. 1. ver.
dubitatur etiam, Gloſ. Pariſ. tit. 1. §. 8. gl. 3. in
1. q. nu. 2. fol. 174. allegat dicta in §. 2. glo. 1. fol.
mihi 59. vbi multa, & idem probat latiſſimè Ti-
raq. allegando multos, de Primog. q. 33. nu. 8.
& mult. ſeq. & dicit Archid. in cap ſi. 24. qu. 1.
43 hoc eſſe † intelligendum ſpe tantum, non autem
re. Sequitur Iaco. in ſua Inueſtit. ver. Comes,
in princ. Frecc. de Subfeu. fol 73 nu 14 & fol.
245. nu. 7. Caſſan ſuper conſuet. Burg. in Pro-
oemio, ver. Comes, nu. 3. Tiraqu. d. q. 33 nu.
13. Loffred. noſter, conſ. 17. col. 2. nu 60. Hinc,
& illud non omittam, quod ait Bald. in l. cum
antiquioribus, col. 5. nu. 11. ver. 10. C. de iur.
44 delib. ſcilicet, quod † filius patre viuente in feu-
do habet ius, ſed illi tantum deeſt adminiſtratio,
45 & ideo, quia intelligitur viuo † patre inueſti-
tus, & poſſidere, continuatur in eum poſſeſſio
ſine alia inueſtitura, not. in cap. 1. de feud. co-
46 gnit. vbi gloſſa dicit, quod filij † poſt mortem
patris feudum non acquirunt, ſed acquiſitum
capiunt: quam Gloſſam commendant Bald. Bel-
miſ. Laud. Aluar. Card. ibi, & nouiſſime, Cac-
cial. in ſua Repet. par. 6. in 20. differ. num. 31.
fol. mihi 100. in parua impreſſione, Bal. in cap.
1. colu. fin. verſic. ego cogitabam, an mutus vel
aliter imperfect. Gloſ. Pariſ tit. 1. §. 2. gloſ. 1.
nu 4. fol. 59. Grammat. Voto 6. nu. 22. Bald. in
47 d. l. cum antiquioribus, Sequuntur † Iaſ. in l.
quoties, nu 31. C. de rei vendi. Gramma. d. Vo-
to 6. nu. 23. & alij, quos cumulate recenſet Ti-
raq. in tracta. le mort ſaiſit le vif. in praefat. de-
clar. 4. nu 2. qui contra Bald. alios citat, nu. 4.
vt per eum, & Couar. lib. 3. var. reſolut. ca. 5.
nu 6. verſic. huic Regiae, qui multos refert, &
Zaſi. qui latiſſimè omnium hanc rem explicat,
conſil. 10. ex num. 8. cum multis ſeqq. in 3. dub.
lib. 1. ad quem in hac materia confugiendum eſt,
vbi etiam tractat de veritate Gloſſae in l. in ſuis,
48 ff. de libe. & poſthum. circa † poſſeſſionis conti-
nuationem in filio, in rebus Burgenſaticis, &
opinionem Bald. nouiſſimè tenent Cephal. conſil.
39. col. 2. vol. 1. & Rim. Iun. conſ. 38. nu. 40.
lib. 1. Hieron. Schurf. inter conſilia feudalia,
conſil 131 nu. 8. vol. 1. & conſil. 140. nu. 27. &
nouiſſimè Cum. in cap. ſi aliquem, ver. antiquis
nu. 385. in fine, dicens, quod de iure communi
49 feudorum † poſſeſſio defuncti continuatur in
proximè ſucceſſurus ſine alia inueſtitura, alle-
gando Iaſ. ſolam, in d. l. quoties, nu. 31. & has
diſſidentes opiniones recenſet etiã Frecc. d. tract.
de Subfeud. fol 73. num. 17. qui quo ad dominij
50 † acquiſitionem neminem ait diſcrepare: Sed de
his hactenus, ad plura me protraxi, quae non
hic dicere conſtitueram, quia locus non expoſtu-
lat, nihilominus boni conſulas lector amantiſſi-
mè rogo. Fabius de Anna.*

51 Ampliatur Deciſio huius textus, † non tan-
tum, ſi quis occiderit cum aggreſſu, ſed etiam
ſine aggreſſu, quia iſta verba ſunt poſita ſecũ-
dum communiorem, & frequentiorem vſum,
ſecun-

52 ſecundum Andr. hic. † Ampliatur ſecundo
tex. Deciſio, non ſolum ſi homicidium eſſet
ferro, aut enſe commiſſum, ſed qualitercũque; nam ſemper eſt pæna mortis, aut lapide
53 aut baculo ſit factum, ita Andr. hic. † Ampliatur tertio, etiam ſi alius pro eodem delicto eſſet condemnatus, & ſententia exequuta: nam ſi poſtea apparet de vero interſectore, ille etiam punitur, tex. in l. qui ſeruum, ff. de interrog. actio. per quem ita Bal. concludit, in cap. 1. §. iniuria, de pace tenen. Aliæ Ampliationes poterunt colligi ex Hippol. de Marſil. in l. 1. ff. de ſicar.

Limita primo & ſecundo non procedere,
54 † quãdo eſſet occiſus aggreſſor, aut fur diurnus, & occidens ſine diſcrimine vitæ ſuæ non potuiſſet euadere, ita text. noſter hic vaſallus etiam inquit And. in cap. 1. §. porrò, col. 1.
55 quæ ſit prima cau. benefi. amitt. † poteſt ſe defendere, contra dominũ, allegat. l. vt vim, ff. de iuſtit. & iure. Pulchrum tamen eſſet ſcire, quomodo practicentur iſtæ limitationes,
56 quando † dicatur non potuiſſe euadere ſine diſcrimine vitæ, Gloſ. in Clem. 1. de homic.
57 diſtinguit, aut † aggreſſor incæpit percutere, aut non incæpit, ſi incæpit, & iterum vellet repercutere, ex qua repercuſſione poterat dubitari de vita, tunc poteſt impune occidere, & hoc debent teſtes deponere; Aut non
58 incæpit percutere, tamen erat † ita occidẽs arctatus, & adſtrictus, quod non potuiſſet fugere, aut euadere, taliter, quod eſſet dubium de vita, & tunc etiam licitum eſt occidere, & ita inſtruit aduocatos Petrus de An-
59 cha. ibi. Alij autem † ſolam aggreſſionem cum armis conſiderant, vt quis dicatur in diſcrimine vitæ conſtitutus, per tex. in l. ſcientiam, §. aut qui aliter, ff. ad l. Aquil. Timor
60 † armorum conſtituit aliquem in dubio vitę l. 3. §. armati, ff. de vi & vi arma. Bald. in l. ſi ex plagijs, §. tabernarius, ff. ad l. Aquil. Io. de Anan. in cap. perfodiens, de homic. & mo-
61 dos † articulandi, & verificandi, iuxta terminos iſtius tex. quamplures declarat Claud. de Seiſel. in l. vt vim, col. 9. ff. de inſtit. & iure,
62 quod ego non ſolum admitto † vbi eſt diſcrimen vitæ, ſed etiam honoris: nam ſi aliquis vult dare maxillatam, poſſum eum occidere ne det. Bald. in Repet. l. 1. C. vnde vi, col. 3. & columna 4. vbi dicit, quod aliquis poteſt
63 † præuenire, ne percutiatur, etiam ſi potuiſſet fugiendo euadere, vt tenet Bart. in d. l. 1. Gram. conſil. crim. 18. nu. 6. conſil. 29. nu. 1.
64 conſil. 56. nume. 2. quia † ignominioſum eſt cuicumque fugere, l. item apud Labeonem, §. 1. ff. de iniur. quod maximè procederet in
65 Milite & † Nobili, qui non tenetur fugere, ita Bart. in d. l. vt vim, & omnes Docto. ibi, & Claud. Seiſel. col. 10. qui multos allegat, Marſil. in d. l. 1. ff. de Sicar. nu. 47.

ADDITIO.

Vide omnino Tiraqu. qui refert opiniones, in tract. 2. de Nobilit. cap. 20. nu. 63. vſque ad 67. & Iul. Clar. lib 5. Recept. Sent. §. homicidium, ver. atque adeo. Fabius de Anna.

66 Limita tertio in fure † nocturno, quem occidere licet cum acclamatione, vt dicit tex. noſter hic, quæ acclamatio conſiſtit in vociferando, ecce fur, quilibet capiat auxilium
67 † ad furem capiẽdum, ita dicit Glo. in l. itaq; §. 1. ff. ad l. Aquil. Iſta acclamatio eſt inuenta
68 ad remouendum fraudes, † nam quilibet potuiſſet occidere aliquem de nocte, & poſtea dicere, quod eſt fur nocturnus, & habere te-
69 ſtes amicos. Iſta acclamatio † non eſt noua, nam idem eſt ſtatutum in putatore, fabricatoribus, & alijs, vt clãment quando putant, aut fabricant, ne rami arborum aliquem occidant, aliàs tenentur, tex. eſt in l. ſi putator ff. ad l. Aquil. & in Cõſtit. Regni. Qui de alto.
70 Similis † acclamatio excuſat ſeruos à morte domini: nam ſi tacerent, puniuntur Senatuſconſulto Syllæiano, tex. in l. 1. §. occiſorum,
71 ff. ad Syllæian. Eadem † acclamatio, & conuocatio hominum eſt neceſſaria, quando maritus inuenit adulterum cum vxore, qui aufugerat, infra tamen viginti horas, iuxta tex.
72 in l. capite 5. ff. de adulter. Eadem † acclamatio eſt neceſſaria meretrici, quæ agit de violentia ſibi illata, aliàs violentus non tenetur in Conſtit. Regni, Omnes noſtri regimi-
73 nis. † Eadem requiritur quando videtur proditor domini noſtri Regis: nam fideles cum videntes, tenentur acclamare, ecce proditor Domini Regis, venite, & comprehendamus. Ita eſt Capitulum Regis Caroli, Nuper apud Tranum, And. in c. 1. §. præterea, quæ ſit prima cau. benefic. amitt. & in c. 1. §. receptatoribus, de pace iura. firm. col. 2. Et in Conſti.
74 Quicunq; mulierem. Nolo tamen † omittere, quod Afflict. hic, nu. 51. dicit, quod iſta acclamatio in terminis noſtrę Conſtitutionis eſt nouiter ſtatuta per hunc tex. allegat text. in l. furem, ff. de ſicar. ſed errat iudicio meo,
75 nam † hoc erat ante ſtatutum per tex. in d. l. itaque, §. 2. ff. ad l. Aquil. & in l. furem, ff. de furt. & tex. etiam allegatus per Afflict. in d. l. furem, licet in tex. nõ requiratur acclamatio, tamen glo. ibi videtur ſupplere ad illum tex. & contra Afflict. pondero tex. noſtrum, vbi dum concedit, poſſe occidi furem nocturnum cum acclamatione, ſubdit iuxta parentum noſtrorum ſtatuta: & ſic videtur clarè innuere text. quod iſta acclamatio non eſt ſta-
76 tuta de nouo, ſed noſtra † Cõſtitutio eſt correctoria in fure diurno, in quo etiam erat neceſſaria acclamatio, d. l. itaque, §. interdum, quod non eſt hodie.

Declaratis caſibus, in quibus iſta Conſtit.

non procedit, nunc excipiuntur in quarta
77 parte textus perſonæ, & in primis † infans, qui non punitur pæna mortis, ſi cõmittit homicidium; Continet in hoc noſtra Conſti. &
78 in ſecunda perſona, † ſcilicet in furioſo, ius commune, tex. in l. infans, ff. de ſicar. vbi ad literam ſunt poſita omnia verba huius Conſtitutionis; Et ratio eſt, cum infans hoc fa-
79 ciat innocentia conſilij, cũ non habeat † iudicium, & furioſus ex fati, ſcilicet morbi infælicitate. Ita declarat Gloſ. in d. l. infans, vbi allegat plora iora ſimilia. Alia ratio in
80 furioſo † conſideratur, cũ æquipararetur mortuo, ſecundum Bald. in l. humanitatis, col. 4. C. de impub. & alijs ſubſtit. Multa alia Iura & inter cætera, tex. in l. auxilium, ff. de minor. allegat hic Afflict. num. 21.

A D D I T I O.

In infante, et minore vide omnino quæ ſcribit Iul. Clar. lib 5. Recept. Sent. § fin. q. 60. in princ. Sent. Ped. Deciſ. 60. nu. 8. Iacob. Menoch. de arbitr. iud libro 2. Cent. 4 Caſu 329 & alios, quos infra allegaui. Fabius de Anna.

Operepretium tamen eſt ſcire, an textus noſter †
81 procedat in infante doli capace, cũ ſic magna differentia inter infantem proximum pubertati, puberem, inoenem, de quibus gl. in l. 1. §. pueritiam, ff. de poſtul.

A D D I T I O.

Alia gloſ. in proœmio Sexti, in ver. vt perfectius, Doct. in l. ſi infanti, C. de iure delib. latè reaſſumit Caſſan. ſuper conſu Burg Rubr. 6. §. 4. ver. (en aagé ſouffiſant) num. 15. & ſeq. & Duenas, qui multos allegat, Reg. 259 in 2. Amplia. verſ. & circa hanc ampliationem, pag. 373. Fabius de Anna.

Ioan. Andr. in cap. 1. de delict. puer. quem
82 refert Abbas, dicit, quod † infans poteſt dici doli capax, & facit mentionem de infante, qui blaſphemabat dominum, & fuit raptus à diabolo. Secũdo allegatur Gloſ. in cap. fin. de ſent. excom. vbi tenet, quod infans poteſt
83 eſſe doli capax, † & malitia ſupplet ætatem, iuxta tex. in l. ſi alterius, C. ſi min. ſe maior. Et hanc etiã opinionem tenet expreſsè Abb. in d. cap. primo, de delict. puer. vbi limitat diſpoſitionem Clem. 1. de homicid. non pro-
84 cedere † in infante doli capace. Pro qua etiam opinione quidam Mod. allegant tex. in d. cap. 1. de delict. puer. vbi dicit tex.
85 quod † infantes præterquam in delicto carnis, delinquere poſſunt, ergo eſt dolus; Sed iſta inductio non ſatisfacit: nam ſunt multa
86 delicta, quæ † ſiunt ſine dolo, & propterea non eſt neceſſaria conſequentia, deliquit, ergo doloſè, cum plerumq; fiant ſine dolo, ſed cum culpa tantum, vt toto titulo, ff. ad leg. Aquil. Ego pondero tex. noſtrũ hic, vbi ex-
87 cludit † infantes qui ſunt ſine malignitate animi, ergo infantes doli capaces non ſunt impuniti, vnde intelligitur tex. iſte in infante non doli capace: nam ſi eſſet doli capax, non eſſet in totum impunitus, ſed mitiori pæna, quam mortis, condemnaretur.

A D D I T I O.

88 Infans † doli capax an puniatur, latè Duenas Reg. 259. in 3 limit. & in finalib. verbis, quod punitur mitiori pæna, poſt Abb. Cepo. & alios, vt per eum. Fabius de Anna.

Quæ principalis limitatio nedum intelli-
89 gitur, quod † non poteſt infans puniri, durãte infantili ætate, ſed cum ſit maior factus, ita Glo. in l. ſciant, C. de legit. hæred. vbi Bar. Hippol. de Marſil. in l. de minore, in princ. colum. fin. num. 40. ff. de quæſt.

A D D I T I O.

Idem Marſil. in l. infans, nu. 13. ff de ſicar. Iul. Clar. lib. 5. Recept. Sent. § ſi quæſt. 60. verſ. ſed nunquid minor. Duenas, Reg. 259. in 8. Ampliat. Tiraq. de pœn. Cauſa 7. nu. 8. Fabius de Anna.

90 Et quod eſt dictum de † infante, vt non puniatur, ampliatur etiam in minore decem & octo annis: quia ſi committit homicidiũ, non punitur pæna mortis, ſed mitiori, deportatur tex. in l. 1. §. impubes, & l. excipiuntur, ff. ad Sylleiã. & multa per Hip. in l. 1. ff. de ſicar nu. 91. & ita etiam tenuit Thom. Gram. in Voto 14. allegando Salic in l. & ſi ſeuerior; ff. ex
91 quibus cau infam. irrogat † vbi etiam declarat, quid debeat probare minor vt euitet pænam.

A D D I T I O.

Vide in minore, eundem Gram. deciſ. 23. Rolan. à Valle, conſ. 51. nu. 41. vol. 1. conſ. 68. nu. 33. vol. 2. conſ. 78. vol. 3. Duen. Regu 259. Tiraq. de pœn. Cau. 7. Zucchard. optimè, in Repet. Rubri. C. qui admitti, numero 23. qui loquitur in minore 25. annis, & allegat alios, vt per eum. Corn. conſ. 198. vol. 4. Grat. conſ. 52. vol. 2.

Iſtud, quod dicit text. noſter de furioſo,
92 vidi determinari † in Magna Curia: Quidam fuit condemnatus ad furcarum ſuſpendia, ſanę mentis, poſt condemnationem fuit furioſus, vidi detineri per multos annos in carceribus ſemper continuante furore, poſtea fuit liberatus, vt fugeret, & eum vidi liberum per duos annos, nunquam recedentem à palatio iuſtitiæ, & mortuus eſt, & non fuit

fuit ſuſpenſus, taliter, quod magna eſt am-
93 pliatio; Idem poſſet dici de † ebrio, & dor-
miente, vt optimè Hippol. in d. l. 1. nu. 5. &
mult. ſeqq. & de furioſo multa per Iaſonem,
in l. ex facto, ff. de vulga. & pupill. ſubſtit.

ADDITIO.

94 *De ebrio † & dormiẽte multa ſcribit Menoch.*
libro 2. Cent. 4. Caſu 326. & 327. Couar. in
Clemen. Si furioſus, parte 3. nu. 3. de homicid.
95 *Duen. Reg. 259. Ampliat. 4. & furioſus † an*
puniatur de delictis ante furorem perpetratis.
Bald. & Iaſ. numero 8. in l. furioſum, C. qui
teſtament. fac. poſſ. Ripa in dicta l. ex facto, nu-
mero 73. & in l. fin. quæſt. 68. num. 229. C. de
reuoc. donat. Petr. Duen Reg. 259. in 3. Am-
pliat. verſic. & circa Cagnol. in l. in negotijs,
nume. 3. ff. de regu. iur. Couar. in Clemen. Si
furioſus, in 3. par. in princip. numero 2. pag.
360. de homicid. Fernand. Vaſquius controuer.
illuſtr. cap. 96. numero 31. Iul. Clar. libro 5.
Recept. Sent. §. fin. quæſt. 60. verſic. item quæ-
ro, cum verſic. ſequent. qui ſcribit eſſe commu-
nem opin. pro parte negatiua, & fuiſſe obſer-
96 *uatam; Et † in Caſu poſito hic per Dominum*
Genitorem, quando furor ſuperuenit poſt ſen-
97 *tentiam; quod † non poſſit exequi pæna ſen-*
tentiæ, Vaſquius dicto cap. 96. numero 9. Pe-
trus Plazes Hiſpanus, in ſua Epit. delictorũ,
cap. 29. numero ſeptimo, qui dicunt eſſe commu-
nem, quam ſequitur Iul. Clar. loco citato, ver-
98 *ſic. ſed quæro, quid ſi iſte, † qui declarat proce-*
dere, quo ad pænam corporalem, ſecus quo ad
condemnationem bonorum, quia exequeretur;
de quo etiam Couar. ſcribit loco relato; vide
99 *nouiſſimè de † furioſo delinquente, Menoch.*
libro 2. Cẽturia quarta, Caſu 325. qui multos
caſus diſtinguit ſatis egregiè, vt ſemper ſolet,
100 *vbi tangit, num. octauo, quid in furioſo † de-*
linquente qui poſtea ſanus effectus eſt, poſt Ti-
raquel. de pœnis, Cauſa 2. & alios.
Fabius de anna.

Limitatur etiam tex. noſter, ex mente An-
dreæ in occidente transfugas ad hoſtes, &
101 proditores † Regis per tex. in l. 3. §. fi. ff. ad
l. Corn. de Sicar. l. poſtliminium, §. transfu-
gas, ff. de poſtlim. reuerſ. vbi Iuriſcon. decla-
102 rat, † transfugas eſſe illos, qui fugiunt ad
hoſtes, aut ex bello, aut ex ciuitate, & vt pro
ditores ſunt. Idem And. in c. 1. §. fin autem
omnibus, col. 3. circa med. ante 2. addit. & in
c. 1. §. porrò, col. 3. quæ ſit prima cauſ. benef.
103 amit. vbi etiam declarat, quid † ſi quis non
malo animo trãsfugerit ad hoſtes, ſed fortè,
pro exigendo debito, aut vt ſe curari faceret
à medico, quod caueant ſine licentia Domi-
ni, aliàs dum intendunt probare, non malo
animo, dicunt cauſam in vinculis; Sed qui-
104 dam † contra iſtam limitationem allegant
tex. in l. 2. C. de ſeru. fugit. vbi ſi ſeruus trãſ-
fugerit ad barbaras Nationes, pes amputa-
tur, & non occiditur.

Secundo allegatur tex. in l. 2. C. quando li-
105 cit. eſt ſine iud. ſe vind. vbi deſertores † bel-
li ſi transfugerint, debent capi, & poſſunt im-
pune. Si autem ſe defenderint, & reſiſtẽtiam
fecerint, poſſunt impune interfici ergo non
ſimpliciter eſt conceſſum homicidium, ſed
quando fecerint reſiſtentiam, & ſe defende-
rint; Sed non recedo à limitatione Andreæ;
106 Et non obſtat tex. in d. l. 2. nam † ibi non
perfecerant flagitium, ſed fuerunt reperti in
itinere, in caſu noſtro ſunt verè transfugæ,
& delictum iam erat conſumatum; Nec ob-
107 ſtat tex. in d. l. 2. nam ibi † non erant tranſ-
fugæ: quia nullum verbum, quod iuerint ad
hoſtes, ſed tantum erant deſertores militiæ,
vt ibi dicit tex. & Hippol. de Marſil. in d. l. 1.
108 ff. de ſicar. nu. 23. Hæc opinio † declaratur
per And. in c. 1. de feu. ſine culpa non amitt.
& per Afflict. hic, nu. 13. in 6. not. vt intelli-
gatur procedere, quando eſſet notorius pro-
ditor, vel aliter condemnatus. Multas aliàs
109 limitationes cumulat Afflict. hic, † in d. 6.
not. vt per eum, & Hippol. in d. l. 1. ff. de ſicar.
quas omitto, cum ego voluerim eas tantum
declarare quas tex. noſter ponit, & Andr. Ex-
peditis textualibus, venio ad Gloſſas.

110 Gloſſa † prima in duas partes diuiditur: In
prima ponit, in quib. iſta Conſtitutio ſtatuat
ius nouum. In ſecunda, in quibus conformet
cum diſpoſitione iuris Communis. Se-
111 cunda ibi, † Item in ſecunda parte. Ex qua
gloſſa prima eſt Concluſio, quod noſtra Con-
ſtitutio dum imponit pœnam mortis, homi-
cidis, ponat ius nouum, cum de iure commu-
ni non erat; Et iſtam Concluſionem ſequitur
Afflict. hic numero vndecimo, qui ſubdebat,
112 † de iure Digeſtorum non eſſe impoſitam
pœnam mortis, ſed tantum deportationis;
Sed contra iſtam limitationem nouiſſimi ar-
guunt, de tex. in l. tertia, §. legis, ff. ad leg.
113 Cornel. de Sicar. vbi dicit tex. quod † ho-
micidæ quandoq; ſolebant capite plecti, hu-
miliores, ergo erat pœna mortis naturalis;
Sed ſi vis reſpondere huic indictioni, potes;
114 nam dum Iureconſ. dicit ibi, capite † pu-
nitur, ego intelligo capite ciuili: nam in du-
bio ita intelligitur, quando aliqua lex, aut
ſtatutum, punit aliquem pæna capitis ſimpli-
citer, intelligitur pæna mortis ciuilis. Gloſſ.
in l. 1. C. ne Iudæi mancip. Chriſt. Ioan. And.
in capitu. quarto, ſuper gloſſ. de iureiuran.
Imò, ille tex. retorquetur, & facit pro opi-
115 nione Afflicti, † nam ibi dicit Iureconſult.
quandoq; capite punitur, ergo in contrarium
eſt ius commune; Illi ſunt caſus ſpeciales, l.
116 ius ſingulare ff. de leg. Quid dicendũ? † Ego
teneo contra Afflict. per tex. in d. §. legis, ibi,
beſtijs ſubijciebantur, ergo moriebantur. Se-

cundo, per text. in l. nemo, C. de Epiſc. aud.
quod facit, expectet. Tertio, allegat, tex. in
l. ſi adulterium cum inceſtu, §. Imperatores,
117 ff. de adulter. ibi, vltimum † ſupplicium re-
mittitur occidenti adulterum: & iſta iura al-
legat Angel. in dicta l. 3. §. legis, & alia Hip-
pol. in dicta l. prima, ff. de ſicar. in princip. Et
hanc opinionem tenuit idem Afflic. in Con-
ſtitut. Comes, & Baro, num 20. ſi autem vel-
118 les ſaluare gloſ. & Afflict. hic poſſes, † con-
ſiderando, ius nouum nõ fuiſſe in pæna mor-
tis, ſed in alio, vt Nobiles truncatione ca-
pitis, & humiliores laquei ſuſpenſione pu-
niantur; quod eſt nouum, & non per antea
diſpoſitum; Vel ius nouum fuit in Nobilibus,
vt caput eis truncaretur, & olim tantum de-
portabantur.

Gloſſa ſecunda declarat, dum text. dicit,
119 quod † Milites decapitantur, hoc eſt cor-
rectum per hanc Conſtitutionem, cum de iu-
re communi deportabãtur; Et eſt correcto-
ria in alio, quia humiliores etiam olim de-
capitabantur, & tamen hodie laqueo ſuſpen-
duntur. Iſta Gloſ. in prima parte fuit ſupra
declarata, ſed quod olim humiliores decapi-
120 tarentur, † tex. in d. §. legis, allegatus per
gloſ. non probat: quia ibi dicit, quandoque
capite puniuntur, non ſequitur, ergo deca-
pitabantur: Nam gloſ. ibi, in ver. capite, de-
121 clarat, id eſt beſtijs ſubijciebantur, † non
quod caput truncabatur, & ſic Gloſ. noſtra
male dicit, quod olim truncabatur caput.

Gloſſa tertia declarat tex. de fure nocturno
latius ſupra diximus.

122 Gloſſa quarta intelligit tex. noſtrũ † quod
ad finem, vt quis excuſetur à pæna homici-
dij, debet attentè ſeruare omnia poſita in
hoc textu de aggreſſore, fure diurno, & no-
cturno.

123 Gloſſa vltima declarat, quod infans eſt in-
fra ſeptem annos, vt per eam.

142 Ex † dictis Andreæ colligitur illa limita-
cio de transfuga, & proditore domini noſtri
Regis, qui poſſunt impune occidi; Afflic. hic
125 num. 13. ſublimitat, † & bene, non proce-
dere, niſi proditor eſſet condemnatus, aut
notorie eſſet proditor; de condemnatione
per Sententiam Parium, idem Andr. in cap.
126 primo, de feu. ſine culpa nõ amitt. ſecus † ſi
eſſet proditor notorius: quis ſit iſte, decla-
rat Andr. in cap. ſancimus, quo temp. miles,
quando vaſallus publicè tenet Caſtrum de-
127 bellatum contra Regem, quia tũc eſt † no-
torium actus permanentis, vt fuit tempore
guerræ Domini de Lautrech. quo tempore,
128 multi Barones † tenebant Caſtra contra
ſuam Maieſtatem cum Inſignijs Regis Fran-
corum, iſti bene poſſunt occidi impune. Con-
129 tra hos † eſt Capitulum Regni, Nuper apud
Tranum, fol. 63. & ibi Napod. dicit, quod
contra iſtos proceditur abſque Sententia
130 † cum notorie ſint proditores; Et de his lo-
quitur And. hic: & hoc probat tex. noſter hic,
vbi puniuntur pæna mortis occidentes illos,
qui permanent ſub protectione Regia, ſub
qua non ſunt iſti.

131 Colligitur etiam alia Limitatio † in For-
iudicatis, & clara eſt per tex. in Conſtit. Re-
gni, pænam eorum, circa quam poſſent cade-
132 re multæ quæſtiones. Vtrum † ſiquis occi-
derit foriudicatum, poſtquam eſt in fortia
Curiæ, & Iudicis, de qua per Bart. in l. in la-
queum, ff. de acquir. rer. dom. Hippol. in d.
l. 2. num. 3.

Secundo, Vtrum occidens foriudicatum,
133 † quando foriudicatio eſt nulla, & an ſciens
nullitatem, de qua per Bar. in l. ſi ex lege, ff.
de adulter. Hippol. vbi ſupra, nu. 6.

134 Tertio, † Vtrum in eo, qui occidit foriu-
dicatum, qui ſperat habere gratiam, aut ha-
buit, ſed nondum eſt cancellatus à banno,
Bal. in l. 1. §. ſerui, ff. ad Syllaia. Hippol. vbi
ſupra, nu. 7.

135 Quarto, † Quid in eo qui occidit bannitũ,
qui putabatur communiter non bannitus. Ang.
in l. ſi duo, ff. de acqu. hæred.

136 Quinto, † Vtrum quando bannitus tole-
ratur à Superiore, Salic. in l. nullus, C. de Iu-
dæis, & Hippol. vbi ſup. nu. 10. & 11.

ADDITIO.

137 De omnibus iſtis † quaeſtionibus differit ſa-
tis egregiè Iulius Clar. lib. quinto Recept. Sent.
§. homicidium, colum. mihi 31. verſic. plerum-
138 que. cum multis ſeqq. Et an † filius poſſit pa-
trem bannitum impune occidere? pro opinione
affirmatiua, Bart. in l. ſi adulterium cum ince-
ſtu, §. liberto, numero primo, ff. de adulte. &
hanc opinionem probant multi à Marſilio re-
lati, in l. prima, §. praeterea, numero 33. ff. de
quaeſt. qui dicit eſſe communem; mouentur per
text. in l. minime, ff. de relig. & ſumpt. fun.
Idem tenet Felin. in capit. quae in Eccleſiarum,
numero ſexto, de Conſtitut. Gerardus Sing. 2.
Ruin. conſilio quarto, numero 19. volumine
quinto, alios refert Petr. Plazes Hiſpan. in
Epit. delict. cap. 36. nume. 3 Et eſſe opinionem
communem, ſcribit Aldobrand. in additio. ad
Dec. in loco de quo infra.

139 Sed contrariam opinionem tenuerunt † An-
gel. in d. §. liberto, Alber. in ſecunda parte
ſtat. quaeſt. ſexta. Dec. in dicto capitu. quae in
Eccleſiarum, columna ſeptima, verſic. ſecun-
dus caſus eſt. Cepoll. conſil. Crimin. 5. Nellus
de Bannitis, ſecunda par. 2. temp. quaeſt. 10. &
54. Tiraque. de paenis, Cauſa 20. nume. 6. Go-
meſ. in §. rurſus, numero vigeſimo ſecundo.
Inſtit. de actio. Plazes d. cap. 36. numero ter-
tio. Iul. Clar. dicto §. homicidium, columna
trigeſimaquinta, verſic. ſed hic quaero, Rolan.
à Valle, conſilio quadrageſimo quinto, nume-
ro 62.

ro 62 & 63 volumine primo, & latiſſimè Ia-
cob Menoch. de arbitr. iud. libro primo, quæſt.
140 90. num 43. & ſeq Idem † in fratre conclu-
dit Dec. d. loco, verſic. & tale ſtatutum, poſt
Nellum de ban. 2 par. 2 temp quæſt. 53. Mar-
141 ſil. Singul 210. & conſil 119 nume. 18. † Et
in vxore Dec. ibidem poſt Cepol. d. conſil. 5. in
quo aliter ſentit Alex. conſil. 114. volumine 1.
142 Quid in † vaſallo contra ſuum dominum ban-
nitum, ſeu foriudicatum? pro parte negatiua
eſt communis opinio, vt per Alber. in 4. par.
Stat. q. 27. Cepol. d. conſil. 5. ver. ſeptimo pro
hoc, quos refert, & ſequitur Iul. Clar. d. ver.
143 ſed hic quæro, in fine. Et quid † in occiden-
te Bannitum, quem ignorabat eſſe bannitum.
Barto. in l. inter omnes, §. rectè, ff. de fur. De-
144 ci. conſil. 327. num. 4. Et an gaudeat † præ-
mio, quod concedit fortè ſtatutum, Bart. in
l. 3. §. vtrum. ff. ad Syll. nume. 3. Et Iul. Clar.
qui alios refert loco relato, columna 40. verſic.
145 fuit etiam aliquando, quid † in occidente ban-
nitum extra territorium, aliàs de Anno 1578.
in facti contingentia, allegabam multa, nunc
tantum Doctores recenſebo, Bald tangit in l.
cunctos populos, num. 9. C. de Summa Trinit.
& fide Cathol. Marſil. Singul. 124. & 294.
Iaſ. in l. fin. nume. 22 ff. de iuriſdi. omn. iudi-
cum, & in l. omnes populi, nume. 49. ff. de
iuſtit. & iure. Corneus, in l. 1. colum. 5. nu. 6.
C. de heredib. inſtit. Iul. Clar. dicto §. homici-
dium, colum. 39. verſic. vlterius quæro, & no-
uiſſimè Aquilinus, in l. Gallus, §. & quid ſi
tantum, in 3. par. num. 64 ff. de libe. & poſt-
146 hum. qui alios retulit; An † autem Bannitus,
vel foriudicatus poſſit proditoriè interfici, vel
per pecuniam? Boſſi. in tract. Crimin. tit. Ban-
niti quid amitt nume primo. Et Iul. Clar. qui
opiniones Doctorum diffidètes recenſet, & quid
obſeruetur in dicto §. homicidium, columm. 36.
ver. ſed an licebit. Plura de Bannitis dicerem,
ſed cum apud Iulium Clarum loco citato latiſſi-
me legi poſſint, & apud alios recentiores, præ-
ſertim Ferrarienſes; qui in communibus Opi-
nionibus Criminalibus littera B. plura de illis
ſcripſerunt, & in quæſtio Crimin. pag. 20. &
ſeq. relinquo ſtudioſis lectoribus videnda.

Fabius de Anna.

Colligitur etiam ex Andrea, quod text.
147 iſte procedat † etiam in eo, qui occidit fu-
ſte, aut lapide, aut ſtrangularet, per tex. in
l. 1. §. occiſorum, ff. ad Syllæia. quod ma-
148 gis importaret, quando vt Iudex † ſuſpen-
diſſet, & re vera non eſſet, quia tunc punitur
pæna læſæ Maieſtatis, per text. in l. 3. §. fina.
ff. ad leg. Iuliam Maieſtatis. Si autem vt Iu-
149 dex aliqua commiſiſſet, non † tamen ad
mortem, tunc pæna extraordinaria, aut pe-
cuniaria condemnaretur. Hinc ſumpta oc-
caſione, nolo omittere, quod in regno noſtro
150 † vſurpans iuriſdictionem, diuerſimodè
punitur. Primo, extat Conſtitutio, Officia,
quæ perſonis, vbi, ſi aliquis magiſter Iuſti-
tiarius, aut Vicarius eorum, ſtatuerit ſine
licentia Regis, pæna capitali punitur, & ſic
vſurpãs Regis iuriſdictionem in creando of-
151 ficiales, patitur pænam † capitalem; Suc-
ceſſit alia Conſtitutio, Duram, & diram, vbi
limitar Conſtitutionem illam, officia, vt non
puniatur pæna capitali, ſed publicationis
omnium Bonorũ, & officij priuatione; Suc-
152 ceſſit alia Conſtitutio, Ea, quæ † ad ſpecia-
le decus, vbi vſurpantes iuriſdictionem cri-
minalem, puniuntur in amiſſione terræ, in
153 qua iuriſdictionem vſurpant; † Succeſsit
Conſtitutio, Cum ſatis, in qua Vniuerſita-
tes & alij creantes officiales in ciuilibus, &
criminalibus cauſis, deſolatione, & homi-
nes in perpetuum angaria puniuntur, & qui
officia prædicta ſuſceperit, capite punitur;
Et ſic videtis diuerſitates in vſurpante iuriſ-
154 dictionem. † Vnde diſtinguendum eſt: Aut
vſurpatur iuriſdictio, quia creantur Vicarij,
& Subſtituti ab officialibus principalibus ſi-
ne licentia Regis in criminalibus, & tunc
olim per Conſtitutionem, officia, erat pœ-
na capitis, hodie per Conſtitutionem, Du-
ram, & Diram, eſt publicatio omnium Bo-
norum, niſi dicendo ſe Vicarium, aut offi-
cialem, oſtenderet literas Regis falſas: nam
155 † tunc crimen capitale eſt, vt Andr. dicit,
in dicta Conſtitut. Duram, & Diram, alle-
gat text. in l. maiorem, C. de falſis. Aut ſu-
mus in eo, qui cum eſſet dominus terræ, &
156 haberet † iuriſdictionem ciuilem tantum,
occupauit criminalem, & tunc priuatur ter-
ra ſua; Ita procedit Conſtitutio, Ea, quæ ad
157 ſpeciale decus. Aut † aliquis patitur ſe
creari ab eo, qui non habet iuriſdictionem,
Iudicem cauſarum ciuilium, & criminalium,
158 & tunc † punitur pæna capitis per Conſti-
tutionem, Cum ſatis; Aut vſurparet alia
officia, quæ non conſiſtunt in iuriſdictione,
& tunc punitur extraordinariè, per tex. in
l. in his, C. de diuerſ. offic. libro duodecimo,
& l. probatorias, eodem titulo. Ego autem
159 vidi, dum † Vniuerſitas Vici feciſſet capi-
tula cum Portulano, ad quem de Conſuetu-
dine ſpectat Aſsiſia ibi, in quibus Capitulis
erát impoſita pæna contrauenientibus vn-
ciarum duarum, ſine licentia Magnifici Ca-
pitanei dictæ Ciuitatis, condemnatam eſſe
Vniuerſitatem, & Syndicos, & Electos dictæ
Ciuitatis per Magnam Curiam Vicariæ, ad
exulandum à dicta Ciuitate Vici, & Neapo-
lis, aut ad ſoluendum Regio Fiſco Duca-
tos centum. Commiſſarius cauſæ fuit Magni
160 ficus † Nicolaus Franciſcus de Cõſtantio,
tũc Iudex in Anno 1556. Et cum eſſet appel-
latum in Sacro Conſilio, commiſſa cauſa
Magnifico Felici de Rubeis, fuit reſoluta
per deſertionem. Omnia iſta declarat Capi-
cius

cius noſter, in deciſ. 130. ex num. 21. cum
ſequent. in tertio dubio.
161 Extat poſtmodum † Capitulũ Regni, contra effrenatas, fol. 63. per quod eſt ſtatutum,
ne aliquis capiat de perſona, aut bona alicuius ſine licentia officialiũ, aliàs capitali pæna punitur, cuius Capituli diſpoſitio limita-
162 tur in multis caſibus, in quibus † licitum
eſt propria authoritate capere bona, per tex. in l. 3. C. de pign. cum ſim.
163 Ex dictis Andr. colligitur † alia Concluſio; Quod ſi licitum eſt aliquem capere, & reſiſtat, ſi occidatur, nullam pænam occidens meretur; Quæ probatur per tex. in l. 3. C. de his, qui ad Eccleſ. confug. Sed dubito, an ille tex. loquatur tãtum in ſeruo & domino, cum
164 † domini habeant maiorem poteſtatem:
nam olim occidere poterant, in dicto §. primo, Inſti. de his, qui ſunt ſui, vel alieni iuris. Alij pro iſta opinione allegãt tex. in l. quemadmodum, §. magiſtratus, ff. ad leg. Aquil.
165 † Vbi ſi officialis fecerit aliquam violen-
tiam, dum exequebatur pignus aduerſus reſiſtentem: nulla actio datur, ſed ibi nullum verbum de homicidio, ſed de violentia tan-
166 tum; Et ſic † non probatur iſta Concluſio.
Vera tamen eſt ex dictis Andr. hic: nam tex. in dicta l. 3. hoc probat, quia vt ibi licitum eſt domino capere ſeruum ſuum, & ſi in illo capiendo euenerit mors, non tenetur: ita
167 † eſt licitũ officiali, capere delinquentem,
quia eſt ſeruus pænæ. Hæc opinio etiam probatur in l. 2. C. quan. lic. ſine Indi. vind. & illam tenet Bart. in d. l. 3. Bald. etiam ibi. & in l. nec timorem, ff. quod met. cauſ. & plura allegat Hippol. in d. l. 1. nu. 78.

ADDITIO.

His addo Iul. Clar. lib. 5. Recept. Sent. §. fi. quæſt. 29. columna prima. qui declarat quomodo procedat, poſt Grammat. deciſio. quadrageſima prima, & alios, vt per eum.
Fabius de Anna.

Limitatur primo, non procedere, quando
168 † pro cauſa ciuili eſſet aliquis capiendus:
quia tunc tenerentur. Ita Bal. in Authen. Et omnino, C. ne vxor pro mari. col. 5. in fi. Et videtur, quod ſit de intentione Andr. hic vbi dicit, ſi capit Titium criminoſum.
Secundo limita, quando iſti familiares
169 † Curiæ non eſſent noti, quia tunc eſt lici-
tum fugere, & reſiſtere; pulchrè Angel. in l. item apud Labeonem, §. ſi quis virgines, ff.
170 de iniur. Ideo hodie † tenentur acclamare,
vt cognoſcantur pro familiaribus Curiæ.

ADDITIO.

Sequitur Iul. Clar. loco, de quo ſupra, columna 2. Fabius de Anna.

171 Tertio Limita, quando iuſte † procede-
rent, ſecus, ſi iniuſtè. Bal. in l. prohibitum, C. de iur. fiſci, libro decimo, faciunt notata per Doctor. in l. iuſtè, ff. de acquir. poſſ. & latè Clau. in d. l. vt vim, columna ſeptima, verſic. ſum in tertia gl. & Paris de Synd. in ver. Reſiſtentia, fol. 92.
Ex dictis And. in verſ. quid ſi volens, col-
172 ligitur Concluſio, quod † ſi aliquis volens
occidere Seium, occidit Titium, tenetur pæna mortis. Quam concluſionem ſequuntur communiter Doctor. vt hic per Afflict. num. 38. Ex ea infertur Limitatio ad tex. in l. le-
173 ge, ff. de ſicar. vbi † in actione legis Cor-
neliæ de Sicar. nõ proceditur, niſi ſtante dolo, vt quando eſt culpa lata, & dabat operam rei illicitæ, tunc æquiparatur dolo, taliter, quo lex Cornelia de Sicarijs, locum habet;
174 Sed quidam † recentiores videntur tenere
contra And. primo per Gloſ. & Communem opinionem, in l. in actionibus, ff. de in litem iuran. quam ibi ſequitur Alexan. poſt alios, vbi nunquam lata culpa æquiparatur dolo, quo imponendam pœnam corporalem. Et conſilio 141. volumine ſecundo, & latiſſimè hoc examinat Bald. in l. data opera, C. qui accuſare non poſſunt, quem refert Moder. Bonon. in d. l. lege, & in l. de minore, nu. 17. cum ſeqq. ff. de quæſt.
175 Secundo, iſti recẽtiores dicunt, quod † li-
cet pro homicidio ſit ſtatuta pœna mortis, tamen Iudices ex cauſa poſſunt illam minuere, l. 1. ff. ad leg. Corn. de Sicar. Et ideo Tho.
176 Grammat. Voto 23. tenet, quod † Iudex
poteſt homicidam condemnare ad Relegationem, ex aliqua cauſa, quæ cauſa eſt in Caſu noſtro, in quo apparet, quod noluit occidere Seium, & ſic vltra propoſitum. Nec obſtat text. allegatus per Andr. in dicto §. ſi
177 iniuria: nam † ibi loquitur de actione in-
iuriarum, quæ potius eſt Ciuilis; Non recedo ab opinione Andr. nam in caſu ſuo, omni caſu eſt dolus, dũ doloſè quis volebat alium occidere, & not. per Doctor. in d. l. in actionibus, procedunt, quãdo nullo caſu erat dolus, ſed tantum culpa; Nec ſecundum moti-
178 uum obſtat: nam † licèt Iudex poſſit hoc
facere, non tamen tenetur, & cauſa, quæ requiritur, non eſt iſta, vt optime conſiderat Thom. Grammat. in dicto Voto 23. Et vide Alex. conſil. 15. volu. 1.
Secunda eſt Concluſio, Quod præſtans
179 † medicamenta mala, tenetur pœna mor-
tis; Idem eſt in eo, qui vendit malum venenum, vel tenuerit, pæna mortis punitur, tex. eſt in Conſtit. Quicunque toſſicum; Idem
180 † dicitur in Conſt. Mala noxia, vbi nõ tan-
tum de venenis quæ occidunt, ſed etiam de his, quæ alienant homines à mente, ideſt faciunt furere, & efficiunt furioſos, quia eſt etiam pæna corporalis.

AD-

Digitized by Google

ADDITIO.

182 *De pœna † vendentis mala venena, agit poſt
alios Iaco. Menoch. de arbit. iud. lib. 2. Cent. 4.
Caſu 359. Fabius de Anna.*

183 Hoc etiam † procedit, quando ſunt data
pocula amatoria, ideſt, vt amari ſe faciant,
& tunc ſi ex iſtis poculis eſt læſus recipiens,
punitur dans illa, pœna mortis, ſi in nihilo
læſus eſt, tunc publicatis omnibus bonis,
per annum carceratur, dicit text. in Conſti.
Pocula amatoria.

ADDITIO.

183 *Pœna præbentis poculum † amatorium, quæ
ſit, diligenter explicat Doctiſs. Menoch. de ar-
184 bitr. iud. lib. 2. Cent. 4 Caſu 358. Et † in-
dante poculum ſomniferũ, Alciat. Reſpon. 476.
num. 2. quem Menoch ibi refert, nu. 5.
Fabius de Anna.*

185 Ex verbis Andreæ in verſ. ſed † vbi vnus,
colligitur Concluſio, Quod ſi plures ſimul
percuſſerint, & non apparet quis mortiferè,
& quis non, omnes tenentur, per tex. in d. l.
item mela, §. ſi plures, ff. ad l. Aquil.
186 Secunda Concluſio, Quod † ſi vnus mor-
tifere, & alius examinauerit, vterque tene-
tur de occiſo, per text. in l. ita vulneratus,
§. primo, qui eſt contra text. in d. l. item me-
la, §. Celſus, & in l. huic ſcripturæ, §. 1. eo-
dem titu. Et ideo diſcutiam primam Con-
187 cluſionem, Quod † omnes teneantur, quã-
do plures percuſſerunt, & non apparet quis
mortiferè, & quis non, Afflict. hic, num. 40.
videtur intelligere Andr. vt omnes tenean-
188 tur, ſcilicet actione legis Aquiliæ, nõ † au-
tem de occiſo, pœna criminali, ſed bene de
occiſo ad intereſſe, & in iſtam opinionem
adducit Afflict. hic not. conſil. Petr. de An-
char. 217. vbi ex authoritate Oldr. & alio-
rum, & eſt communis opinio, vt per Gandi-
num, in tracta. maleficiorum.
Verum eſt quod Barto. in l. ſi in rixa, ff. ad
leg. Corn. de Sicar. tenet aliud, dicens quod
189 † ſi vnus intulit vulnus mortale, & alius
alia vulnera non mortalia de per ſe, ſed iun-
cta cum primo cauſarunt mortem, tenentur
omnes, per text. in l. qua actione, §. ſi quis
ſeruum ægrotum, ff. ad l. Aquil. Secundo di-
190 cit Barto. quod † non poteſt negari, quin
ſaltem non teneantur alij de auxilio præſti-
to, & ſic eadem pœna, l. is, qui opem, ff. ad
l. Cornel. de Sicar. Tertio vrget text. in d.
§. ſed ſi plures, & ita etiam tenet Gloſ. in d.
l. ſi in rixa.
Vt dominationes veſtræ intelligant arti-
culum, ita diſputandus eſt: ſi duo percuſſe-
191 runt vnum duobus vulneribus, ſicut † ſi
duo vulneraſſent, & vnum tantum vulnus eſ-
ſet repertum, nam caſus parificãtur per Do-
ctores, & Bart. & Glo. in dicta l. ſi in rixa,
non facit differentiam, ſi conſtet, quis intu-
lit vulnus, & ſi non conſtat, nam omni caſu
dicunt puniri pœna mortis, ſaltẽ, quia opem
192 præſtitit. † Contraria opinio, & magis cõ-
munis eſt, vt ſi conſtet quis vulnus mortale
intulit, ille tantum teneatur: alij ſi commu-
nicato conſilio hoc fecerunt, pariter teneã-
tur, ſi in rixa pœna pecuniaria, ſi autem non
conſtat quis vulnerauerit, nemo condemne-
tur pœna mortis, ſed extraordinarie; Et non
193 obſtant iura allegata per Bartol. nam † lo-
quuntur in actione l. Aquiliæ, cuius pœna eſt
ciuilis, & ita etiam procedat text. in dicto §.
ſi plures; Nec obſtat tex. in §. ſi quis ſeruum
194 ægrotum, nam ibi ex † præſumptionibus
condemnatur, ergo ad mortem non eſt con-
195 demnatus, cum in † cauſa criminali proba-
tiones debeant eſſe luce meridiana clariores
196 l. finali, C. de proba. Nolo † tamen omit-
tere, quod quidam nouiſſimi, dum Afflic. hic
dicit, quod Andr. non videtur hic ſpecifica-
re qua actione, aut pœna omnes teneantur, &
quod text. in dicto §. ſi plures, loquatur in
Aquilia, quod And. hic videtur ſentire con-
197 trarium, vbi poſtquam dicit, † quod om-
nes teneantur, per d. §. ſed ſi plures, ſubdit,
ſecus eſſe in Aquilia, ergo videtur innuere,
quod omnia ſupradicta, & tex. in d. §. ſi plu-
198 res, non loquatur de Aquilia. Non † rece-
das per iſta à declaratione Afflicti, qa Andr.
fuit impreſſus corruptè, nam illa verba, ſe-
cus in Aquilia, per tex. in §. Celſus, non refe-
runtur ad iſtam quæſtionem, ſed ad proxime
199 præcedentem, dum quærit, ſi vnus † vul-
nerauit, & alius examinauit, Andreas con-
cluſit, quod vterq; occidit; ſubdit ſecus in
Aquilia, & allegat tex. in d. §. Celſus, & in
d. l. ita vulneratus, quæ iura loquuntur de
illa quæſtione præcedente.
200 Quando autem † duo fuerunt contra vnũ,
& vnum vulnus eſſet illatum, Gloſ. in dicto
§. ſed ſi plures, tenet ratione incertitudinis
neminem condemnari, & allegat tex. in l. ab-
ſentem, ff. de pœnis, taliter, quod nõ ſolum
non tenetur pœna mortis, vt dicit Gloſ. in
d. l. ſi in rixa, ſed in totum abſoluitur, & ſic
videtis, quod opinio Gloſſæ eſt diuerſa, etiã
ab opinione Scribentium. Bald. in d. §. ſed ſi
201 plures, dicit, quod † quando eſt incertitu-
do reſpectu facti, quia plures fuerunt, & con-
tra vnum tantum inquiritur, tunc inquiſitus
debet abſolui, quia incertum eſt contra eum,
niſi communicato conſilio iuerint: quia tunc
202 omnes tenentur; Alij Moderni † volunt
concordare iſtas Gloſ. & Gloſs. in d. l. in
rixa, quæ dicit, quod omnes tenentur, intel-
ligunt pœna pecuniaria. Glo. in dicto §. ſed
ſi plures, quæ dicit neminem teneri, ideſt
pœna

pæna mortis naturalis, & cum hac concorda tranſeunt communiter Moderni. Felin. in capit. ſignificaſti, el ſecondo, de homicid. Hippol. in d. l. prima, ff. de ſicar. numero 90. & in Rubrica de probat. num. 418. eſt verum, quod dantur duæ Limitationes: Prima, niſi
203 † eſſent aliqua indicia potius contra vnum quam contra alium, quia tunc vnus ipſorum
204 poſſet torqueri. Secunda, niſi † vnus ipſorum eſſet aliàs malæ vitæ & famæ, & ſolitus delinquere; Ita Hippol. in Singulari 217. & ego vidi iudicari. Thom. Grammat. in Conſilio 4. & 5. in Criminal.

Finis die 13. Dec. 1559. in nouem Lectionibus.

Ioannes Vincentius de Anna.

ADDITIO.

De dictis ex nu. 185. uſq; ad finem, agit latiſſimè Iacob. Menoch. in tract. de arbitr. iudic. lib. ſecundo, Cent. 4. Caſu 362. qui omnes alios recenſet. *Fabius de Anna.*

F I N I S.

Imprimatur. Alex. Gratianus Vic. Gen. Neap.

Rutilius Gallacinus Canon. Deput. vidit.

M. Cherubinus Veron. Aug. Theol. Curiæ Archiep. Neap. vidit. Reg. fol. 25.

Don Gabriel Letterius Dep. vidit.

R E G E S T V M.

✠ ✠✠ ✠✠✠ A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z. Aa Bb Cc.

Omnes ſunt Terniones, præter ✠✠✠ quæ eſt Quaternio.

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google